

RIGVEDA SAMHITA PADA TEXT

EDITED BY
G. R. JOSYER, M.A., F.R.E.S.
FELLOW, MYSORE UNIVERSITY 1929-39.
EDITOR, YAJURVEDA 11 VOLS.

WITH THE AID OF PANDITS

CORONATION PRESS, CHAMARAJA ROAD, MYSORE.

Price Rs. 15.

1224
—
270

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

ऋग्वेदसंहितापदपाठः

महाविद्वद्भिर्वेदरत्नं कृष्णावधानिभिः
वेदविद्वद्भिः किकेरि सुत्रायशास्त्रिभिः वेङ्कटकृष्णभट्टैश्च
संशोधितः

मैसूरमहाराजास्थान ऋत्विग्वरेण्य
गोमठं श्रीनिवास ज्योतिषिकतनूजेन
गोमठं रामानुज ज्योतिषिकेण

मैसूर राजधान्यां
कारोनेषन् मुद्रणालये मुद्रापितो विजयतेतराम्

१९४७

मूल्यं रूप्य 15. 5

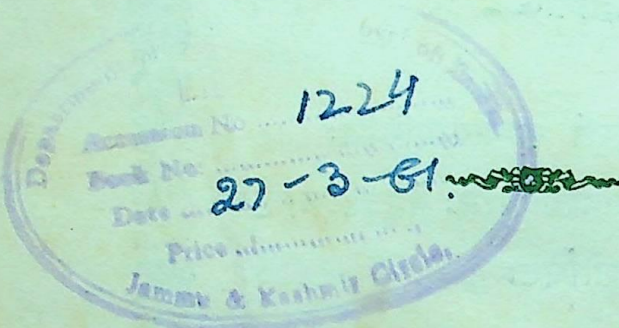
MUNSHI RAM MANOHAR LAL

Oriental & Foreign Book-Sellers

PCC-DIAS, Noida, Ganga Circle, Yamuna Collection.

RIGVEDA SAMHITA PADA TEXT

EDITED BY
G. R. JOSYER, M.A., F.R.E.S.,
FELLOW, MYSORE UNIVERSITY 1929-39,
EDITOR, YAJURVEDA 11 VOLS.

WITH THE ASSISTANCE OF PANDITS

CORONATION PRESS, CHAMARAJA ROAD, MYSORE.

Price Rs. 1 5

श्रीमन्महाराज श्रीजयचामराजेन्द्र सार्वभौमः
जि.सि.वि., जि.सि.एस्.ऐ.

His Highness Sri Jayachamarajendra Wadiyar Bahadur,
G.C.B., G.C.S.I.,
Maharaja of Mysore.

Foreword

The Bible, the Koran, the Talmud, the Zend-Avesta, are works of deep veneration to their followers. Compared with the "Rigveda", the sacred work of the Hindus, they are rather modern. Their origin is in the historic past, of a thousand, two thousand, or three thousand years. They do not date back to the dim distance of prehistoric antiquity. And, they are written records, not liable to be crippled, mangled, or interpolated.

But the Rigveda is the world's oldest religious composition. How old God alone knows. Professor Max-Müller, by guess-work, assumes that it should have come into being about 1000 B.C. Bal Gargadhar Tilak, cultured patriot, from astronomical evidence based on planetary conjunctions mentioned in the Rigveda, opines that the Rigveda should have been formulated between 6000 and 5000 B.C. According to him the marking of the changes in the position of heavenly bodies "is the best measurement of time for determining the periods of antiquity, only if we have reliable records about the position of heavenly bodies in early days; fortunately such records of the time, when the Hellenic, the Iranian, and the Indian Aryans lived together, have been preserved in the Rigveda, and with the help of Greek and Parsi traditions, we can now decipher these records."

Indian tradition, however, has always held that the Vedas were *Apourusheya*, or not man-made, and that the Rishis whose names are associated with the hymns are but their propagators. The ages of the Rishis are not known either. Great Sayana has written a thesis, cogent, eloquent, logical, to prove the Divine origin of the Vedas.

But be it 6000, 10000, or 100000 years old, the Rigveda presents the marvellous phenomenon of being handed down from generation to generation, from century to century, from æon to æon, by oral transmission. Over 10000 crystallised stanzas, word-perfect, letter-perfect, and accent-perfect, have been passed down from disciple to disciple, during all these years, in their pristine purity. Far later works, the Mahabharata, Ramayana, Geeta, have passed into several recensions, with additions and omissions. But the Rigveda has been unchanged and unchangeable, either by the hand of time, or by the remissness of reciters.

To ensure this the Rishis built four kinds of protective fortresses, or Maginot Lines, round the Rigveda, the Pada, Krama, Jata, and Ghana forms. The reciter was warned from mispronouncing it in its accented stanza form. Then the words in the stanzas were separated serially, and known as the Pada form, the student had to get them up too by heart. In Krama the separated words were strung together in the order, a b, b c, c d. In *Jata* the order of combination was a b b, a a b, b c c, b b c, and so on. And in *Ghana*, the most sonorous of the versions, the repetitions and combinations are more complex.

These four forms served as protective coatings to the original text, and any errors that cropped up in the reciting of the original could be checked up and corrected quickly by reference to these other forms.

In this publication we have sought to present the Pada Text for the use of Vedic students.

The *Suktas* or hymns of the Rigveda consist of prayer and praise, and describe the power, the vastness, the generosity, the goodness, and even the personal beauty of the Deity invoked.

The Deities invoked are three, Agni, or Fire, on the earth, Vayu, Wind, or Indra in the sky, and Surya or the Sun in heaven. Yaska, the Vedic writer, observes, "All the deities are but parts of one Atman or Soul, subservient to the diversification of his praises through the immensity and variety of his attributes." To the Rishis of the Rigveda, Indra only, or Agni, or Surya, or all of them, together with the Powers of Nature, did not complete the conception of God. Nor was any of them regarded as the Supreme Ruler of the Universe, Omniscient and Omnipotent. They represented merely the various energies of the All Powerful Providence manifested to humanity through diverse natural phenomena.

In the opinion of the European literary world "The Rigveda is the most sublime conception of the great high-ways of humanity," according to a French writer. "There is no monument of Greece or Rome more precious than the Rigveda," says another. And in the eloquent words of Max Muller, "In the history

of the world, the Vedas fill a gap which no literary work in any other language could fill. I maintain that to every-body who cares for himself, for his ancestors, for history, for his intellectual development, a study of Vedic literature is indispensable."

This publication was undertaken in order to meet the long-felt want of students and teachers of Sanskrit Colleges, who urged that the lack of the Pada text was hampering their studies, and that its publication would be a boon to them.

I have received generous help in the course of the undertaking from two illustrious quarters. The Dewan of Mysore, Pradhanashiromani N. Madhava Rao, C.I.E. on hearing of the venture readily granted a donation from Government, which facilitated the publication of the first volume. Amatyaashiromani Sir. T. Thumboo Chetty, Kt. O.B.E., on being informed of the undertaking, was good enough to submit the facts to His Highness the Maharaja, who was graciously pleased to extend to it his generous support.

H. H. Sri Jayachamarajendra Wadiyar Bahadur, G.C.B., G.C.S.I., is the most illustrious of the Hindus belonging to the School of Rigveda. His scholarship, erudition, and broad-minded patronage of Arts and Letters are an inspiration to many of his subjects. My grateful thanks, and the thanks of all Vedic students, are due to His Highness for his timely and generous encouragement for the publication.

Pradhanashiromani N. Madhava Rao's ready support and the enlightened interest of Sir T. Thumboo Chetty, are worthy of all praise, and I tender to them my most sincere thanks.

MYSORE, }
1st July 1946. }

G. R. Josyer,

M.A. HONS.,

Member, Royal Society of Literature, Gt. Brn.,

Hon. Member and Medalist, Institut

Historique de France, Paris,

Fellow, Mysore University 1929-39.

Editor, Yajurveda 11 Vols.

॥ श्रीः ॥

॥ अथ श्री ऋक्संहितापदपाठः ॥

॥ प्रथमाष्टके प्रथमाध्यायः ॥

॥ हरिः ॐ ॥ अग्नि । ईळे । पुरःऽहितं । यज्ञस्य । देवं ।
 ऋत्विजं । होतारं । रत्नऽधातमं ॥ अग्निः । पूर्वभिः । ऋषिऽभिः । ईड्यः
 नूतनैः । उत । सः । देवान् । आ । इह । वक्षति ॥ अग्निना । रयिं ।
 अश्नवत् । पोषं । एव । दिवेऽदिवे । यशसं । वीरवत्ऽतमं ॥ अग्ने । यं ।
 यज्ञं । अध्वरं । विश्वतः । परिऽभूः । असि । सः । इत् । देवेषु । गच्छति ॥
 अग्निः । होता । कधिऽकतुः । सत्यः । चित्रश्रवऽतमः । देवः । देवेभिः ।
 आ । गमत् ॥ १ ॥ यत् । अंग । दाशुषे । त्वं । अग्ने । भद्रं । करिष्यसि ।
 तव । इत् । तत् । सत्यं । अंगिरः ॥ उप । त्वा । अग्ने । दिवेऽदिवे ।
 दोषाऽवस्तः । धिया । वयं । नमः । भरतः । आ । इमसि ॥ राजतं ।
 अध्वराणां । गोपां । ऋतस्य । दीदिविं । वर्धमानं । स्वे । दमे ॥ सः ।
 नः । पिताऽइव । सुनवे । अग्ने । सुऽउपायनः । भव । सचस्व । नः ।
 स्वस्तये ॥ २ ॥ वायोइति । आ । याहि । दर्शत । इमे । सोमाः ।
 अरऽकृताः । तेषां । पाहि । श्रुधि । हव ॥ वायोइति । उक्थेभिः ।
 जरते । त्वां । अच्छ । जरितारः । सुतऽसोमाः । अहऽविदः ॥
 वायोइति । तव । प्रऽपृचती । धेना । जिगाति । दाशुषे । उरूवी ।
 सोमऽपीतये ॥ इंद्रवायुइति । इमे । सुताः । उप । प्रयऽभिः । आ ।
 गतं । इंदवः । वां । उशंति । हि ॥ वायोइति । इंद्रः । च । चेतथुः ।
 सुतानां । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसू । तौ । आ । यातं । उप ।
 द्रवत् ॥ ३ ॥ वायोइति । इंद्रः । च । सुन्वतः । आ । यातं । उप ।
 निऽकृतं । मधु । इथा । धिया । नरा ॥ मित्रं । हुधे । पूतऽदक्षं ।
 वरुणं । च । दिशादसं । धियै । घृताची । सार्धता ॥ ऋतेन ।

मित्रावरुणौ । ऋतुऽवृथौ । ऋतुऽस्पृशा । क्रतुः । वृहंतै । आशाथेइति ।
 कवीइति । नः । मित्रावरुणा । तुविऽजातौ । उरुऽक्षया । दक्षः ।
 दध्रातेइति । अपसः ॥ ४ ॥ अश्विना । यज्वरीः । इषः । द्रवत्पाणी-
 इतिद्रवत्पाणी । शुभः । प्रतीइति । पुरुऽभुजा । चनस्यते ॥ अश्विना ।
 पुरुऽदंससा । नरा । शवीरया । धिया । धिण्या । वनंत । गिरः ॥
 दक्षा । युवाकवः । सुताः । नासत्या । वृक्तऽवर्हिषः । आ । यात ।
 रुद्रवर्तनीइतिरुद्रऽवर्तनी ॥ इंद्रः । आ । याहि । चित्रभानोइतिचित्रऽभानो ।
 सुताः । इमे । त्याऽयवः । अण्वीभिः । तना । पूतासः ॥ ० ॥ धिया ।
 इषितः । विप्रऽजूतः । सुतऽवतः । उप । ब्रह्माणि । वाघतः ॥ ० ॥
 तूतुजानः । उप । ब्रह्माणि । हरिऽवः । सुते । दधिष्व । नः । चनः ॥ ५ ॥
 ओमासः । चर्षणिऽधृतः । विश्वे । देवासः । आ । गत । दाश्वांसः ।
 दाशुषः । सुत ॥ विश्वे । देवासः । अपुऽतुरः । सुत । आ । गत । तूर्णयः ।
 उस्त्राऽइव । स्वसराणि ॥ विश्वे । देवासः । अस्त्रिधः । एहिऽमायासः ।
 अद्रुहः । मेधः । जुषत । वह्नयः ॥ पावका । नः । सरस्वती । वाजेभिः । वाजि-
 नीऽवती । यज्ञः । वष्टु । धियाऽवसुः ॥ चोदयित्री । सुनृतानां । चेतंती ।
 सुऽमतीनां । यज्ञः । दधे । सरस्वती ॥ महः । अर्णः । सरस्वती । प्र । चेतयति ।
 केतुना । धियः । विश्वाः । वि । राजति ॥ ६ ॥ सरूपऽकृतुं । ऊतये ।
 सुदुघाऽइव । गोऽदुहे । जुहुमसि । द्यविऽद्यवि ॥ उप । नः । सर्वना ।
 आ । गहि । सोमस्य । सोमऽपाः । पिब । गोऽदाः । इत् । रेवतः ।
 मदः ॥ अथ । ते । अंतमानां । विद्याम । सुऽमतीनां । मा । नः । अति ।
 ख्यः । आ । गहि ॥ परा । इहि । विग्रं । अस्तृतं । इंद्रं । पृच्छ ।
 विपऽचित् । यः । ते । सखिऽभ्यः । आ । वरं ॥ उत । ब्रुवतु । नः ।
 निदः । निः । अन्यतः । चित् । आरत । दधानाः । इद्रे । इत् ।
 दुवः ॥ ७ ॥ उत । नः । सुऽभगान् । अरिः । वोचेयुः । दस । कृष्टयः ।
 स्याम । इत् । इंद्रस्य । शर्मणि ॥ आ । ई । आशु । आशवे । भर ।

यज्ञऽश्रियं । नृऽमादनं । पतयत् । मंदयत्ऽसंखं । अस्य । पीत्वा ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । घनः । वृत्राणां । अभवः । प्र । आवः । वाजेषु ।
 वाजिनं ॥ तं । त्वा । वाजेषु । वाजिनं । वाजयामः । शतक्रतोइति-
 शतऽक्रतो । धनानां । इन्द्र । सातये ॥ यः । रायः । अविनिः । महान् ।
 सुऽपारः । सुन्वतः । सखा । तस्मै । इन्द्राय । गायत ॥ ८ ॥ आ ।
 तु । आ । इत । नि । सीदत । इन्द्र । अभि । प्र । गायत । सखायः ।
 स्तोमऽवाहसः ॥ पुरुऽतमं । पुरुणां । ईशानं । वार्याणां । इन्द्र ।
 सोमं । सचा । सुते ॥ सः । घ । नः । योगे । आ । भुवत् । सः ।
 रात्रे । सः । पुरंऽध्यां । गमत् । वाजैभिः । आ । सः । नः ॥ यस्य ।
 संऽस्थे । न । वृण्वते । हरीइति । समत्ऽसु । शत्रवः ॥ ० ॥ सुतऽपान्ने ।
 सुताः । इमे । शुचयः । यंति । वीतवे । सोमासः । दधिऽआशिरः ॥ ९ ॥
 त्वं । सुतस्य । पीतये । सद्यः । वृद्धः । अजायथाः । इन्द्र । ज्यैष्ठ्याय ।
 सुक्रतोइतिसुऽक्रतो ॥ आ । त्वा । विशंतु । आशवः । सोमासः । इन्द्र ।
 गिर्वणः । शं । ते । संतु । प्रऽचैतसे ॥ त्वां । स्तोमाः । अवीवृधन् ।
 त्वां । उक्था । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । त्वां । वर्धंतु । नः । गिरः ॥
 अक्षितऽऊतिः ॥ सनेत् । इमं । वाजं । इन्द्रः । सहास्त्रिणं । यस्मिन् ।
 विश्वानि । पौंस्या ॥ मा । नः । मर्ताः । अभि । द्रुहन् । तनूनां । इन्द्र ।
 गिर्वणः । ईशानः । यवय । वधं ॥ १० ॥ युजंति । ब्रध्नं । अरुषं ।
 चरंतं । परि । तस्थुषः । रोचंते । रोचना । दिवि ॥ युजंति । अस्य ।
 काम्या । हरीइति । विऽपक्षसा । रथे । शोणा । धृष्णूइति । नृऽवा-
 हसा ॥ केतुं । कृण्वन् । अकेतवे । पेशः । मर्याः । अपेशसे । सं ।
 उषत्ऽभिः । अजायथाः ॥ आत् । अहं । स्वधां । अनु । पुनः । गर्भ-
 ऽत्वं । आऽईरिरे । दधानाः । नाम । यज्ञियं ॥ वीळु । चित् । आरु-
 जन्तुऽभिः । गुहा । चित् । इन्द्र । वह्निऽभिः । अविदः । उस्त्रियाः ।
 अनु ॥ ११ ॥ देवऽयंतः । यथा । मतिं । अच्छ । विदत्ऽवसुं । गिरः ।

म॒हां । अ॒नुष॒त् । श्रु॒तं ॥ इ॒द्रेण॑ । सं । हि । द॒क्ष॒से । संऽज॒ग॒मानः॑ ।
 अ॒वि॒भ्युषा॑ । म॒दू॒इति॑ । स॒मानऽव॑र्चसा ॥ अ॒न॒व॒द्यैः । अ॒भिद्युऽभिः॑ ।
 म॒खः । स॒ह॒स्वत् । अ॒र्च॒ति । ग॒णैः । इ॒द्र॒स्य । का॒म्यैः ॥ अ॒तः । प॒रिऽ-
 ज॒मन् । आ । ग॒हि । दि॒वः । वा । रो॒च॒नात् । अ॒धि । सं । अ॒स्मिन् ।
 ऋ॒ज॒न्ते । गि॒रः ॥ इ॒तः । वा । सा॒ति । ई॒म॒हे । दि॒वः । वा । पा॒र्थ॒वात् ।
 अ॒धि । इ॒द्रं । म॒हः । वा । र॒ज॒सः ॥ १२ ॥ इ॒द्रं । इ॒त् । ग॒थि॒नः ।
 बृ॒हत् । इ॒द्रं । अ॒कै॒भिः । अ॒र्कि॒णः । इ॒द्रं । वा॒णीः । अ॒नुष॒त् । इ॒द्रः ।
 इ॒त् । ह॒यौ । स॒चा । संऽमि॑श्रः । आ । व॒चऽयु॑जा । इ॒द्रः । व॒ज्री ।
 हि॒र॒ण्य॒यः । इ॒द्रः । दी॒र्घा॒य । च॒क्ष॒से । आ । सू॒र्यै । रो॒ह॒य॒त् । दि॒वि । वि ।
 गो॒भिः । अ॒द्रिं । ऐ॒र॒य॒त् ॥ इ॒द्रं । वा॒जे॒षु । नः । अ॒व । स॒ह॒स्र॑ऽप्र॒धनेषु॑ । च ।
 उ॒ग्रः । उ॒ग्रा॒भिः । ऊ॒तिऽभिः॑ ॥ इ॒द्रं । व॒यं । म॒हाऽध॑ने । इ॒द्रं । अ॒र्भे ।
 ह॒वा॒म॒हे । यु॒जं । वृ॒त्रे॒षु । व॒ज्रि॒णं ॥ १३ ॥ सः । नः । वृ॒षन् । अ॒मुं ।
 च॒रं । स॒त्राऽदा॑वन् । अ॒प । वृ॒धि । अ॒स्मभ्य॑ । अ॒प्र॒तिऽस्कु॑तः ॥ तु॒जे-
 ऽतु॑जे । ये । उ॒त्त॑रे । स्तो॒माः । इ॒द्र॒स्य । व॒ज्रि॒णः । न । वि॒धे ।
 अ॒स्य । सु॒ऽस्तु॒ति ॥ वृ॒षा । यु॒थाऽइ॑व । वं॒स॒गः । कृ॒ष्टीः । इ॒य॒ति ।
 ओ॒ज॒सा । ई॒शानः॑ । अ॒प्र॒तिऽस्कु॑तः ॥ यः । ए॒कः । च॒र्ष॒णी॒नां । व॒सू॒नां ।
 इ॒र॒ज्य॒ति । इ॒द्रः । प॒ंच । क्षि॒ती॒नां ॥ इ॒द्रं । वः । वि॒श्व॒तः । प॒रि ।
 ह॒वा॒म॒हे । ज॒ने॒भ्यः । अ॒स्माकं॑ । अ॒स्तु । के॒वलः ॥ १४ ॥ आ । इ॒द्रं ।
 सा॒ना॒सि । र॒यिं । स॒ऽजि॒त्वा॒नं । स॒दाऽस॑हं । व॒षि॑ष्ठं । ऊ॒तये॑ । भ॒र ॥ नि ।
 ये॒न । मु॒ष्टिऽह॑त्यया । नि । वृ॒त्रा । रु॒ण॒धा॒म॒है । त्वाऽऊ॑तासः । नि । अ॒र्व॒ता ॥
 इ॒द्रं । त्वाऽऊ॑तासः । आ । व॒यं । व॒ज्रं । घ॒ना । द॒दी॒म॒हि । ज॒यै॒म । सं ।
 यु॒धि । र॒प॒धः ॥ व॒यं । शू॒रै॒भिः । अ॒स्तुऽभिः॑ । इ॒द्रं । त्व॒या । यु॒जा । व॒यं ।
 स॒स॒ह्या॒म । पृ॒त॒न्य॒तः ॥ म॒हान् । इ॒द्रः । प॒रः । च । नु । म॒हिऽत्वं ।
 अ॒स्तु । व॒ज्रि॒णै । द्यौः । न । प्र॒थि॒ना । श॒र्वः ॥ १५ ॥ संऽओ॑हे ।
 वा । ये । आ॒श॒त । न॒रः । तो॒क॒स्य । स॒नि॒तौ । वि॒प्रा॒सः । वा । धि॒या-

ऽयवः ॥ यः । कुक्षिः । सोमऽपातमः । समुद्रऽइव । पिन्वते । उर्वीः ।
 आपः । न । काकुदः ॥ एव । हि । अस्य । सुनृता । विऽरुण्डी । गोऽमती ।
 मही । पक्वा । शाखा । न । दाशुषे ॥ एव । हि । ते । विऽभूतयः ।
 ऊतयः । इंद्र । माऽवते । सद्यः । चित् । संति । दाशुषे ॥ ० ॥
 काम्या । स्तोमः । उक्थं । च । शंस्या । इंद्राय । सोमऽपीतये ॥ १६ ॥
 इंद्र । आ । इहि । मत्सि । अंधसः । विश्वेभिः । सोमपर्वऽभिः ।
 महान् । अभिष्टिः । ओजसा ॥ आ । ई । एनं । सृजत । सुते । मंदि ।
 इंद्राय । मंदिने । चक्रि । विश्वानि । चक्रये ॥ मत्स्व । सुऽशिप्र ।
 मंदिऽभिः । स्तोमेभिः । विश्वऽचर्षणे । सचा । एषु । सर्वनेषु । आ ॥
 असृग्रं । इंद्र । ते । गिरः । प्रति । त्वां । उत् । अहासत । अजोषाः ।
 वृषभं । पति ॥ सं । चोदय । चित्रं । अर्वाक् । राधः । इंद्र । वरेण्यं ।
 असत् । इत् । ते । विऽभु । प्रऽभु ॥ १७ ॥ अस्मान् । सु । तत्र । चोदय ।
 इंद्र । राये । रमस्वतः । तुविऽद्युम्न । यशस्वतः ॥ सं । गोऽमत् ।
 इंद्र । वाजऽवत् । असेइति । पृथु । श्रवः । बृहत् । विश्वऽआयुः ।
 धेहि । अक्षितं ॥ असेइति ॥ धेहि । श्रवः । बृहत् । द्युम्नं । सहस्र-
 ऽसातमं । इंद्र । ताः । रथिनीः । इषः ॥ वसोः । इंद्र । वसुऽपति ।
 गीऽभिः । गृणंतः । ऋग्भिर्यं । होम । गंतारं । ऊतये ॥ सुतेऽसु ।
 निऽओकसे । बृहत् । बृहते । आ । इत् । अरिः । इंद्राय । शूषं ।
 अर्चति ॥ १८ ॥ गायंति । त्वा । गायत्रिणः । अर्चति । अर्कं । अर्किणः ।
 ब्रह्माणः । त्वा । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । उत् । वंशऽइव । येमिरे ॥ यत् ।
 सानोः । सानुं । आ । अरुहत् । भूरि । अस्पष्ट । कत्वै । तत् । इंद्रः । अर्थे ।
 चेतति । यूयेन । वृष्णिः । एजति ॥ युक्ष्व । हि । केशिना । हरीइति ।
 वृषणा । कक्ष्यऽप्रा । अथ । नः । इंद्र । सोमऽपाः । गिरां । उपऽश्रुति । चर ॥
 आ । इहि । स्तोमान् । अभि । स्वर । अभि । गुणीहि । आ । रुव । ब्रह्म ।
 च । नः । वसोइति । सचा । इंद्र । यज्ञं । च । वर्धय ॥ उक्थं । इंद्राय ।

शंस्यं । वर्धनं । पुरुनिःऽसिधे । शक्रः । यथा । सुतेषु । नः । ररणत् । सख्येषु ।
 च ॥ तम् । इत् । सखिऽत्वे । ईमहे । तं । राये । तं । सुऽवीर्ये । सः । शक्रः ।
 उत । नः । शक्रत् । इंद्रः । वसु । दयमानः ॥ १९ ॥ सुऽविचृतं । सुनिःऽअजं ।
 इंद्रं । त्वाऽदातं । इत् । यशः । गवां । अप । व्रजं । वृधि । कृणुष्व । राधः ।
 अद्रिऽवः ॥ नहि । त्वा । रोदसीइति । उमेइति । ऋघायमाणं । इन्वतः ।
 जेषः । स्वःऽवतीः । अपः । सं । गाः । अस्मभ्यं । धुनुहि ॥ आश्रुत्-
 ऽक ॥ श्रुधि । हव । नु । चित् । दधिष्व । मे । गिरः । इंद्रं । स्तोमं ।
 इमं । मम । कृष्व । युजः । चित् । अंतरं ॥ विद्म । हि । त्वा । वृषन्ऽतमं ।
 वाजेषु । हवन्ऽश्रुतं । वृषन्ऽतमस्य । हूमहे । ऊति । सहस्रऽसातमां ॥
 आ । तु । नः । इंद्र । कौशिक । मंदसानः । सुतं । पिब । नव्यं । आयुः । प्र ।
 सु । तिर । कृधि । सहस्रऽसां । ऋषिं ॥ परि । त्वा । गिर्विणः । गिरः ।
 इमाः । भवन्तु । विश्वतः । वृद्धऽआयुं । अनु । वृद्धयः । जुष्टाः । भवन्तु ।
 जुष्टयः ॥ २० ॥ इंद्रं । विश्वाः । अवीवृधन् । समुद्रऽव्यचसं । गिरः ।
 रथिऽतमं । रथिनां । वाजानां । सत्ऽपतिं । पतिं ॥ सख्ये । ते । इंद्र ।
 वाजिनः । मा । भेम । शवसः । पते । त्वां । अभि । प्र । नोनुमः । जैतारं ।
 अपराऽजितं ॥ पूर्वीः । इंद्रस्य । रातयः । न । वि । दस्यंति । ऊतयः ।
 यदि । वाजस्य । गोऽमतः । स्तोतृऽभ्यः । मंहते । मघं ॥ पुरां ।
 मिदुः । युवा । कविः । अमितऽओजाः । अजायत । इंद्रः । विश्वस्य ।
 कर्मणः । धर्ता । वज्री । पुरुऽस्तुतः ॥ त्वं । वलस्य । गोऽमतः । अप ।
 अवः । अद्रिऽवः । बिलं । त्वां । देवाः । अबिभ्युषः । तुज्यमानासः ।
 आविषुः ॥ तव । अहं । शूर । रातिऽभिः । प्रति । आयं । सिधुं । आऽ-
 वदन् । उप । अतिष्ठन्त । गिर्विणः । विदुः । ते । तस्य । कारवः ॥ मायाभिः ।
 इंद्र । मायिनं । त्वं । शुष्णं । अव । अतिरः ॥ ० ॥ मेधिराः । तेषां ।
 श्रवांसि । उत् । तिर ॥ इंद्रं । ईशानं । ओजसा । अभि । स्तोमाः ।
 अनुषत् । सहस्रं । यस्य । रातयः । उत् । वा । ति । भूयसीः ॥ २१ ॥

अग्नि । दूत । वृणीमहे । होतारं । विश्ववेदसं । अस्य । यज्ञस्य । सुऽकृतं ॥
 अग्निऽअग्नि । हवीमऽभिः । सदा । हवन्त । विशपति । हव्यऽवाहं । पुरु-
 ऽप्रियं ॥ अग्ने । देवान् । इह । आ । वह । जज्ञानः । वृक्तऽवर्हिषे । असि ।
 होता । नः । इड्यः ॥ तान् । उशतः । वि । बोधय । यत् । अग्ने ।
 यासि । दुत्यं । देवैः । आ । सत्सि । वर्हिषि ॥ घृतऽआहवन । दीदिऽवः ।
 प्रति । स्म । रिपतः । दह । अग्ने । त्वं । रक्षस्विनः ॥ अग्निना । अग्निः ।
 सं । इध्यते । कविः । गृहऽपतिः । युवा । हव्यऽवाय् । जुहुऽआस्यः ।
 ॥ २२ ॥ कवि । अग्नि । उप । स्तुहि । सत्यऽधर्माणं । अध्वरे । देव ।
 अमीवऽचातनं ॥ यः । त्वां । अग्ने । हविऽपतिः । दूतं । देव । सपर्यति ।
 तस्य । स्स । प्रऽअविता । भव ॥ यः । अग्नि । देवऽधीतरे । हविष्मान् ।
 आऽविवासति । तस्मै । पावक । मृळय ॥ सः । नः । पावक । दीदिऽवः ।
 अग्ने । देवान् । इह । आ । वह । उप । यज्ञं । हविः । च । नः ॥ सः । नः ।
 स्तवानः । आ । भर । गायत्रेण । नवीयसा । रयिं । वीरऽवतीं । इषं ॥
 अग्ने । शुक्रेण । शोचिषा । विश्वामिः । देवहूतिऽभिः । इमं । स्तोमं ।
 जुषस्व । नः ॥ २३ ॥ सुऽसमिद्धः । नः । आ । वह । देवान् । अग्ने ।
 हविष्मते । होतरिति । पावक । यक्षि । च ॥ मधुऽमंतं । तनुऽनपात् ।
 यज्ञं । देवेषु । नुः । कवे । अद्य । कणुहि । वीतये ॥ नराशंसं । इह ।
 प्रियं । अस्मिन् । यज्ञे । उप । ह्वये । मधुऽजिह्वं । हविऽऽकृतं ॥ अग्ने ।
 सुखऽतमं । रथे । देवान् । ईळितः । आ । वह । असि । हीता । मनुऽऽ-
 हितः ॥ स्तृणीत । वर्हिः । आनुषक् । घृतऽपृष्ठं । मनीषिणः । यत्र । अमृतस्य ।
 चक्षणं । वि । श्रयतां । ऋतऽवृधः । द्वारः । देवीः । असश्चतः । अद्य ।
 नूनं । च । यद्येवे ॥ २४ ॥ नक्तोषसा । सुऽपेशसा । अस्मिन् । यज्ञे । उप ।
 ह्वये । इदं । नः । वर्हिः । आऽसदे ॥ ता । सुऽजिह्वौ । उप । ह्वये । होतारा ।
 दैव्या । कवीदति । यज्ञं । नः । यक्षतां । इमं ॥ इळा । सरस्वती ।
 मही । तिस्रः । देवीः । मयऽऽभुवः । वर्हिः । सीदन्तु । अस्त्रिधः ॥ इह ।

त्वष्टारं । अग्रियं । विश्वऽरूपं । उप । ह्वये ॥ ० ॥ अव । सृज ।
 वनस्पते । देव । देवेभ्यः । हविः । प्र । दातुः । अस्तु । चेतनं ॥
 स्वाहा । यज्ञं । कुणोतन । इंद्राय । यज्वनः । गृहे । तत्र । देवान् । उप ।
 ह्वये ॥ २५ ॥ आ । एभिः । अग्ने । दुवः । गिरः । विश्वेभिः । सोम-
 ऽपीतये । देवेभिः । याहि । यक्षि । च ॥ आ । त्वा । कणाः । अहृषत ।
 गुणंति । विप्र । ते । धियः । देवेभिः । अग्ने । आ । गहि ॥ इंद्रवायूइति ।
 बृहस्पति । मित्रा । अग्निं । पूषणं । भगं । आदित्यान् । मरुतं । गुणं ॥
 प्र । वः । भियंते । इंदवः । मत्सराः । मादयिष्णवः । द्रप्साः । मध्वः ।
 चमुऽसदः ॥ ईळते । त्वां । अवस्यवः । कणासः । वृक्तऽवर्हिषः । हवि-
 ष्मतः । अरंऽकृतः ॥ घृतऽपृष्ठाः । मनऽयुजः । ये । त्वा । वहंति । वह्नयः ।
 आ । देवान् । सोमऽपीतये ॥ २६ ॥ तान् । यजत्रान् । ऋतुऽबृधः ।
 अग्ने । पत्नीऽवतः । कृधि । मध्वः । सुऽजिह्व । पायय ॥ ये । यजत्राः ।
 ये । ईड्याः । ते । ते । पिबंतु । जिह्वाया । मधोः । अग्ने । वषट्ऽकृति ॥
 आर्की । सूर्यस्य । रोचनात् । विश्वान् । देवान् । उषऽबुधः । विप्रः ।
 होता । इह । वक्षति ॥ विश्वेभिः । सोम्यं । मधु । अग्ने । इंद्रेण ।
 वायुना । पिब । मित्रस्य । धामऽभिः ॥ त्वं । होता । मनुऽहितः ।
 अग्ने । यज्ञेषु । सीदसि । सः । इमं । नः । अध्वरं । यज ॥ युक्ष्व । हि ।
 अरुषीः । रथे । हरितः । देव । रोहितः । तामिः । देवान् । इह । आ ।
 वह ॥ २७ ॥ इंद्र । सोमै । पिब । ऋतुना । आ । त्वा । विशंतु ।
 इंदवः । मत्सरासः । तत्ऽओकसः ॥ मरुतः । पिबत । ऋतुना । पोत्रात् ।
 यज्ञं । पुनीतन । युयं । हि । स्थ । सुऽदानवः ॥ अभि । यज्ञं । गृणीहि ।
 नः । गावः । ऋष्टरिति । पिब । ऋतुना । त्वं । हि । रत्नऽधाः ।
 असि ॥ ० ॥ सादय । योनिषु । त्रिषु । परि । भूष । पिब । ऋतुना ॥
 ब्राह्मणात् । इंद्र । राधसः । पिब । सोमै । ऋतून् । अनु । तव । इत् । हि ।
 सुख्यं । अस्तुतं ॥ युवं । दक्षं । धृतऽवृता । मित्रावरुणा । दुऽदभं ।

ऋतुना । यज्ञं । आशाथेइति ॥ २८ ॥ द्रविणःऽदाः । द्रविणसः ।
 प्रावऽहस्तासः । अध्वरे ॥ यज्ञेषु । देवं । ईळते ॥ द्रविणःऽदाः ।
 ददातु । नः । वसूनि । यानि । शृण्वरे ॥ दवेषु । ता । वनामहे ॥
 द्रविणःऽदाः । पिपीषति । जुहोत । प्र । च । तिष्ठत ॥
 नेष्टात् । ऋतुऽभिः । इष्यत । यत् । त्वा । तुरीयं । ऋतुऽ-
 मिः । द्रविणःऽदः । यजामहे ॥ अथ । स्म । नः । ददिः ।
 भव ॥ अश्विना । पिवतं । मधु । दीद्यग्नीइतिदीदिऽअग्नी ।
 शुचिऽव्रता ॥ ऋतुना । यज्ञऽवाहसा ॥ गार्हऽपत्येन । संत्य । ऋतुना ।
 यज्ञऽनीः । असि ॥ देवान् । देवऽयते । यज ॥ २९ ॥ आ । त्वा ।
 वहंतु । हरयः । वृषणं । सोमऽपीतये ॥ इंद्र । त्वा । सूरऽचक्षसः ।
 इमाः । धानाः । घृतऽस्नुवः । हरीइति । इह । उप । वक्षतः ॥ इंद्र ।
 सुखऽतमे । रथे ॥ इंद्र । प्रातः । हवामहे । इंद्र । प्रऽयति ।
 अध्वरे ॥ इंद्र । सोमस्य । पीतये ॥ उप । नः । सुतं । आ । गृहि ।
 हरिऽभिः । इंद्र । केशिऽभिः ॥ सुते । हि । त्वा । हवामहे ॥ सः । इमं ।
 नः । स्तोमं । आ । गृहि । उप । इंद्र । सर्वनं । सुतं ॥ गौरः । न ।
 तृषितः । पिब ॥ ३० ॥ इमे । सोमासः । इंद्रवः । सुतासः । अधि ।
 बर्हिषि ॥ तान् । इंद्र । सहसे । पिब ॥ अयं । ते । स्तोमः । अग्रियः ।
 हृदिऽस्पृक् । अस्तु । शंऽतमः ॥ अथ । सोमं । सुतं । पिब ॥ विश्वं ।
 इत् । सर्वनं । सुतं । इंद्रः । मदाय । गच्छति ॥ वृत्रऽहा । सोमऽ-
 पीतये ॥ ० ॥ कामं । आ । पृण । गोभिः । अश्वैः । शतक्रतोइति-
 शतऽक्रतो । स्त्वाम । त्वा । सुऽआध्यः ॥ ३१ ॥ इंद्रावरुणयोः ।
 अहं । संऽराजोः । अवः । आ । वृणे ॥ ता । नः । मृळतः । ईदृशे ॥
 गंतारा । हि । स्थः । अवसे । हव । विप्रस्य । माऽवतः ॥ धर्तारा ।
 चर्षणीनां ॥ अनुऽकामं । तर्पयेथां । इंद्रावरुणा । रायः । आ ॥ ता ।

वां । नेदिष्ठं । ईमहे ॥ युवाकुं । हि । शचीनां । युवाकुं । सुऽमती-
 नां ॥ भूयाम । वाजऽदात्री ॥ इंद्रः । सहस्रऽदात्री । वरुणः । शस्यानां ॥
 कृतुः । भवति । उक्थ्यः ॥ ३२ ॥ तयोः । इत् । अवसा । वयं ।
 सुनेम । नि । च । धीमहि ॥ स्यात् । उत । प्रऽरेचनं ॥ इंद्रावरुणा ।
 वां । अहं । हुवे । चित्राय । राधसे ॥ अस्मान् । सु । जिग्युषः । कृतं ॥
 इंद्रावरुणा । नु । नु । वां । सिसासंतीषु । धीषु । आ ॥ अस्मभ्यं ।
 शर्म । यच्छतं ॥ प्र । वां । अश्नोतु । सुऽस्तुतिः । इंद्रावरुणा । यां ।
 हुवे ॥ यां । ऋधाथेइति । सधऽस्तुतिं ॥ ३३ ॥ सोमानं । स्वरणं ।
 कृणुहि । ब्रह्मणः । पते ॥ कक्षीर्वतं । यः । औशिजः ॥ यः । रेवान् ।
 यः । अमीवऽहा । वसुऽवित् । पुष्टिऽवर्धनः ॥ सः । नः । सिसक्तु ।
 यः । तुरः ॥ मा । नः । शंसः । अररुषः । धूर्तिः । प्रणक् । मर्त्यस्य ॥
 रक्षं । नः । ब्रह्मणः । पते ॥ सः । घ । वीरः । न । रिष्यति । यं ।
 इंद्रः । ब्रह्मणः । पतिः ॥ सोमः । हिनोति । मर्त्यं ॥ त्वं । तं । ब्रह्मणः ।
 पते । सोमः । इंद्रः । च । मर्त्यं । दक्षिणा । पातु । अहंसः ॥ ३४ ॥
 सदैसः । पतिं । अद्भुतं । प्रियं । इंद्रस्य । काम्यं । सनि । मेधां ।
 अयासिषं ॥ यस्मात् । ऋते । न । सिध्यते । यज्ञः । विपऽचितः ।
 चन ॥ सः । धीनां । योगं । इन्वति ॥ आत् । ऋध्नोति । हविऽ-
 कृति । प्रांचं । कृणोति । अध्वरं ॥ होत्रा । देवेषु । गच्छति ॥ नराशंसं ।
 सुऽधृष्टमं । अपश्यं । सप्रथऽतमं ॥ दिवः । न । सन्नऽमखसं ॥ ३५ ॥
 प्रति । त्यं । चारुं । अध्वरं । गोऽपीथाय । प्र । हूयसे ॥ मुरुत्ऽभिः ।
 अग्ने । आ । गृहि ॥ नहि । देवः । न । मर्त्यः । महः । तव । कर्तुं ।
 परः ॥ ० ॥ ये । महः । रजसः । विदुः । विश्वे । देवासः । अद्भुहः
 ॥ ० ॥ ये । उग्राः । अर्कं । अनुचुः । अनाधृष्टासः । ओजसा ॥ ० ॥
 ये । शुभ्राः । घोऽर्वपसः । सुऽक्षत्रासः । रिशादसः ॥ ० ॥ ३६ ॥ ये ।

नाकस्य । अधि । रोचने । दिवि । देवासः । आसते ॥ ० ॥ ये ।
 ईखयंति । पर्वतान् । तिरः । समुद्रं । अर्णवं ॥ ० ॥ आ । ये ।
 तन्वनि । रश्मिभिः । तिरः । समुद्रं । भोजसा ॥ ० ॥ अभि । त्वा ।
 पूर्वऽपीतये । सृजामि । सोम्यं । मधु ॥ ० ॥ ३७ ॥ प्रथमाष्टके प्रथ-
 मोध्यायः ॥ ॥ हरिः ॐ ॥ ॥ अयं । देवाय । जन्मने । स्तोमः ।
 विप्रेभिः । आसया ॥ अकारि । रत्नऽधातमः ॥ ये । इंद्राय । वाचऽयुजा ॥
 ततश्चुः । मनसा । हरीइति ॥ शमीभिः । यज्ञ । आशत ॥ तक्षन् ।
 नासत्याभ्यां । परिऽज्मानं । सुऽखं । रथं । तक्षन् । धेनुं । सवऽदुर्घा ॥
 युवाना । पितरा । पुनरिति । सत्यऽमंत्राः । ऋजुऽयवः ॥ ऋभवः ।
 विष्टी । अकृत ॥ सं । वः । मद्रासः । अग्नत । इंद्रेण । च । मरुत्वता ।
 आदित्येभिः । च । राजऽभिः ॥ १ ॥ उत । त्वं । चमसं । नवं । त्वष्टुः ।
 देवम्यं । निऽकृतं ॥ अकर्त । चतुरः । पुनरिति । ते । नः । रत्नानि ।
 धत्तन् । त्रिः । आ । साप्तानि । सुन्वते ॥ एकंऽएकं । सुशस्तिभिः ॥
 अधारयंत । वह्नयः ॥ अभजंत । सुऽकृत्या ॥ भागं । देवेषु ।
 यज्ञियं ॥ २ ॥ इह । इंद्राग्नीइति । उप । ह्वये । तयोः । इत् । स्तोमं ।
 उश्मसि ॥ ता । सोमं । सोमऽपातमा ॥ ता । यज्ञेषु । प्र । शंसत ।
 इंद्राग्नीइति । शुभत । नरः ॥ ता । गायत्रेषु । गायत ॥ ता । मित्रस्य ।
 प्रऽशस्तये । इंद्राग्नीइति । ता । हवामहे ॥ सोमऽपा । सोमऽपीतये ।
 उग्रा । संता । हवामहे । उप । इदं । सर्वनं । सुतं ॥ इंद्राग्नीइति ।
 आ । इह । गच्छतां ॥ ता । महांता । सदस्पतीइति । इंद्राग्नीइति ।
 रक्षः । उब्जतं ॥ अप्रज्ञाः । संतु । अत्रिणः ॥ तेन । सत्येन । जागृतं ।
 अधि । प्रऽचेतुनै । पदे ॥ इंद्राग्नीइति । शर्म । यच्छतं ॥ ३ ॥ प्रातऽ-
 युजा । वि । बोधय । अश्विनौ । आ । इह । गच्छतां ॥ अस्य । सोमस्य ।
 पीतये । या । सुऽरथा । रथिऽतमा । उभा । देवा । दिविऽशृशा ॥

अश्विना । ता । हवामहे ॥ या । वां । कशा । मधुऽमती । अश्विना ।
 सुनृताऽवती ॥ तया । यज्ञं । मिमिक्षतं ॥ नहि । वां । अस्ति । दुरके ।
 यत्र । रथेन । गच्छथः ॥ अश्विना । सोमिनः । गृहं ॥ हिरण्यऽ-
 पाणि । ऊतये । सवितारं । उप । ह्वये ॥ सः । चेत्ता । देवता ।
 पदं ॥ ४ ॥ अपां । नपातं । अवसे । सवितारं । उप । स्तुहि ॥
 तस्य । व्रतानि । उश्मसि ॥ विऽभक्तारं । हवामहे । वसोः ।
 चित्रस्य । राधसः ॥ सवितारं । नृऽचक्षसं ॥ सखायः । आ ।
 नि । सीदत । सविता । स्तोम्यः । नु । नः ॥ दाता । राधांसि । शंभति ॥
 अग्ने । पत्नीः । इह । आ । वह । देवानां । उशतीः । उप ॥
 त्वष्टारं । सोमऽपीतये ॥ आ । गाः । अग्ने । इह । अवसे ।
 होत्रां । यविष्ठ । भारतीं । वरूचीं । धिषणां । वह ॥ ५ ॥
 अमि । नः । देवीः । अवसा । महः । शर्मणा । नृऽपत्नीः ॥
 अछिनऽपत्राः । सचतां ॥ इह । इंद्राणीं । उप । ह्वये । वरूणां ।
 स्वस्तये ॥ अग्रायीं । सोमऽपीतये ॥ मही । द्यौः । पृथिवी । च । नः ।
 इमं । यज्ञं । मिमिक्षतां ॥ पिपृतां । नः । भरीमऽभिः ॥ तयोः ।
 इत् । घृतऽवत् । पयः । विप्राः । रिहन्ति । धीतिऽभिः ॥ गंधर्वस्य ।
 ध्रुवे । पदे ॥ स्योना । पृथिवि । भव । अनुक्षरा । निऽवेशनी ।
 यच्छ । नः । शर्म । सऽप्रथः ॥ ६ ॥ अतः । देवाः । अवंतु ।
 नः । यतः । विष्णुः । विऽचक्रमे ॥ पृथिव्याः । सप्त । धामऽ-
 भिः । इदं । विष्णुः । वि । चक्रमे । त्रेधा । नि । दधे । पदं ॥
 संऽऊळहं । अस्य । पांसुरे ॥ त्रीणि । पदा । वि । चक्रमे ।
 विष्णुः । गोपाः । अदाभ्यः ॥ अतः । धर्माणि । धारयन् ॥
 विष्णोः । कर्माणि । पश्यत । यतः । व्रतानि । पश्यशे । इंद्रस्य ।
 युज्यः । सखा ॥ तत् । विष्णोः । परमं । पदं । सदा । पश्यन्ति ।

सुरयः ॥ दिविऽइव । चक्षुः । आऽतंत ॥ तत् । विप्रासः । विपन्यवः ।
जागृऽवांसः । सं । इंधते ॥ विष्णोः । यत् । परमं । पदं ॥ ७ ॥
तीन्नाः । सोमांसः । आ । गहि । आशीऽवैतः । सुताः । इमे ॥
वायोइति । तान् । प्रऽस्थितान् । पिब ॥ उभा । देवा । दिविऽ-
स्पृशा ॥ इन्द्रवायूइति । हवामहे ॥ ० ॥ इन्द्रवायूइति । मनऽजुवा । विप्राः ।
हवते । ऊतये ॥ सहस्रऽअक्षा । धियः । पतीइति ॥ मित्रं ।
वयं । हवामहे । वरुणं । सोमऽपीतये ॥ जज्ञाना । पुतऽदक्षसा ॥
ऋतेन । यौ । ऋतऽवृथौ । ऋतस्य । ज्योतिषः । पतीइति ॥
ता । मित्रावरूणा । हुवे ॥ ८ ॥ वरुणः । प्रऽअविता । भुवत् ।
मित्रः । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः ॥ करतां । नः । सुऽरार्धसः ॥
मरुत्वैतं । हवामहे । इन्द्रं । आ । सोमऽपीतये ॥ सऽजूः ।
गणेन । तृपतु ॥ इन्द्रऽज्येष्ठाः । मरुतऽगणाः । देवासः । पूषऽ-
रातयः ॥ विश्वे । मम । श्रुत । हव । हत । वृत्रं । सुऽदानवः ।
इन्द्रेण । सहसा । युजा ॥ मा । नः । दुऽशंसः । ईशत ॥ विश्वान् ।
देवान् । हवामहे । मरुतः । सोमऽपीतये ॥ उग्राः । हि । पृश्निऽ-
मातरः ॥ ९ ॥ जयतांऽइव । तन्यतुः । मरुतां । पति । धृष्णुऽया ॥
यत् । शुभं । याथन । नरः ॥ हस्कारात् । विऽद्युतः । परि ।
अतः । जताः । अवंतु । नः । मरुतः । मृळयंतु । नः ॥ आ ।
पुषन् । चित्रऽबर्हिषं । आघृणे । धरुणं । दिवः ॥ आ । अज ।
नष्टं । यथा । पशुं ॥ पूषा । राजानं । आघृणिः । अपऽगूळहं ।
गुहा । हितं ॥ अविंदत् ॥ चित्रऽबर्हिषं ॥ उतोइति । सः ।
मह्यं । इन्दुऽभिः । षट् । युक्तान् । अनुऽसेसिधत् ॥ गोभिः । यव । न ।
चर्कृषत् ॥ १० ॥ अंबयः । यंति । अध्वऽभिः । जामयः । अध्वरिऽयतां ॥
पंचतीः । मधुना । पर्यः ॥ अमूः । याः । उप । सूर्ये । यामिः ।

वा । सूर्यः । सह ॥ ताः । नः । हिन्वन्तु । अध्वरं ॥ अपः ।
 देवीः । उप । ह्वये । यत्र । गावः । पिबन्ति । नः । सिन्धुऽभ्यः ।
 कर्त्तव्ये । हविः ॥ अपुऽसु । अतः । अमृतं । अपुऽसु । भेषजं ।
 अपां ॥ उत । प्रऽशस्तये ॥ देवाः । भवत । वाजिनः ॥ अपुऽसु ।
 मे । सोमः । अब्रवीत् । अंतः । विश्वानि । भेषजा ॥ अग्नि ।
 च । विश्वऽशमुवं । आपः । च । विश्वऽभेषजीः ॥ ११ ॥ आपः ।
 पृणीत । भेषजं । वरूथं । तन्वे । मम ॥ ज्योक् । च । सूर्ये ।
 दृशे ॥ इदं । अपः । प्र । वहत । यत् । किं । च । दुऽइतं ।
 मयि ॥ यत् । वा । अहं । अभिऽदुद्रोहं । यत् । वा । शेपे ।
 उत । अनृतं । आपः । अद्य । अनु । अचारिषं । रसेन । सं ।
 अगस्महि ॥ पर्यस्वान् । अग्ने । आ । गहि । तं । मा । सं । सृज् ।
 वर्चसा । सं । मा । अग्ने । वर्चसा । स्पृज् । सं । प्रऽजया । सं । आयुषा ॥
 विद्युः । मे । अस्य । देवाः । इंद्रः । विद्यात् । सह । ऋषिऽभिः ॥ १२ ॥
 कस्य । नूनं । कतमस्य । अमृतानां । मनामहे । चारु । देवस्य ।
 नाम ॥ कः । नः । मह्यै । अदितये । पुनः । दातु । पितरं ।
 च । दृशेयं । मातरं । च ॥ अग्नेः । वयं । प्रथमस्य । अमृतानां ।
 मनामहे । चारु । देवस्य । नाम ॥ सः । नः । मह्यै । अदितये ।
 पुनः । दातु । पितरं । च । दृशेयं । मातरं । च ॥ अभि । त्वा ।
 देव । सवितः । ईशानं । वार्याणां ॥ सदा । अवन् । भागं । ईमहे ॥
 यः । चित् । हि । ते । इत्था । भगः । शशमानः । पुरा । निदः ॥
 अद्वेषः । हस्तयोः । दधे ॥ भगऽभक्तस्य । ते । वयं । उत् । अशेम ।
 तव । अवसा ॥ मूर्धानं । रायः । आऽरभे ॥ १३ ॥ नहि । ते । क्षत्रं ।
 न । सहः । न । मन्युं । वयः । चन । अमीइति । पतयंतः । आपुः ॥
 न । इमाः । आपः । अनिऽमिषं । चरंतीः । न । ये । वार्तस्य । प्रऽ-

मि॒नंति॑ । अ॒भवं॑ ॥ अ॒बुधे॑ । रा॒जा । व॒रुणः॑ । व॒नस्य॑ । ऊ॒र्ध्वं । स्तूपं॑ ।
 द॒दते॑ । पू॒तऽदक्षः॑ ॥ नी॒चीनाः॑ । स्थुः॑ । उ॒परि॑ । बु॒धः । ए॒षां ।
 अ॒स्मेइति॑ । अ॒न्तः । निऽहि॒ताः । के॒तवः॑ । स्युरि॒ति॒स्युः ॥ उ॒रुं । हि ।
 रा॒जा । व॒रुणः॑ । च॒कार॑ । सू॒र्याय॑ । पं॒थी । अनु॑ऽए॒तवै॑ । ऊ॒इति॑ ॥ अ॒पदे॑ ।
 पा॒दा । प्रति॑ऽधा॒तवे॑ । अ॒कः । उ॒त । अ॒पऽव॒क्ता । हृ॒दय॑ऽवि॒धः ।
 चि॒त् ॥ श॒तं । ते । रा॒जन् । भि॒षजः॑ । स॒हस्रं॑ । उ॒र्वी । ग॒भीरा॑ ।
 सु॒ऽम॒तिः । ते । अ॒स्तु ॥ बा॒धस्व॑ । दू॒रे । निऽऽकृ॒ति । प॒राचैः॑ । कृ॒तं ।
 चि॒त् । ए॒नः । प्र । मु॒मुग्धि॑ । अ॒स्मत् ॥ अ॒मीइति॑ । ये । ऋ॒क्षाः ।
 निऽहि॒तासः॑ । उ॒च्चा । न॒क्तं । द॒द॒श्रे । कु॒ह ॥ चि॒त् । दि॒वा । ई॒युः ॥
 अ॒द॒ब्धा॒ने । व॒रुण॑स्य । व्र॒तानि॑ । वि॒ऽचाक॑शत् । च॒न्द्रमाः॑ । न॒क्तं ।
 ए॒ति ॥ १४ ॥ तत् । त्वा । या॒मि । ब्र॒ह्मणा॑ ॥ व॒न्द॒मानः॑ । तत् । आ ।
 शा॒स्ते । यज॑मानः । ह॒विऽभिः॑ ॥ अ॒हेळ॑मानः । व॒रुण॑ । इ॒ह । बो॒धि ।
 उ॒रुऽशंस॑ । मा । नः॑ । आ॒युः । प्र । मो॒षीः ॥ तत् । इत् । न॒क्तं ।
 तत् । दि॒वा । म॒ह्यं । आ॒हुः । तत् । अ॒यं । के॒तः । हृ॒दः । आ । वि ।
 च॒ष्टे ॥ शु॒नःशेपः॑ । यं । अ॒ह॒त् । गृ॒भीतः॑ । सः । अ॒स्मान् । रा॒जा ।
 व॒रुणः॑ । मु॒मो॒क्तु ॥ शु॒नःशेपः॑ । हि । अ॒ह॒त् । गृ॒भीतः॑ । त्रि॒षु ।
 अ॒दि॒त्यं । द्रु॒ऽप॒देषु॑ । व॒द्वः ॥ अ॒व । ए॒नं । रा॒जा । व॒रुणः॑ ।
 स॒सृ॒ज्यात् । वि॒द्वान् । अ॒द॒ब्धः । वि । मु॒मो॒क्तु । पा॒शान् ॥ अ॒व ।
 ते । हे॒ळः । व॒रुण॑ । न॒मऽभिः॑ । अ॒व । य॒ज्ञेभिः॑ । ई॒महे॑ ।
 ह॒विऽभिः॑ ॥ क्षय॑न् । अ॒स्मर्थ्य॑ । अ॒सुर॑ । प्र॒चे॒त॒इति॑ प्रऽचे॒तः ।
 रा॒जन् । ए॒नी॒सि । शि॒श्रथः॑ । कृ॒तानि॑ ॥ उ॒त् । उ॒त्ऽत॒मं । व॒रुण॑ ।
 पा॒शं । अ॒स्मत् । अ॒व । अ॒ध॒मं । वि । म॒ध्य॒मं । अ॒थ॒य ॥
 अ॒थ । व॒यं । अ॒दि॒त्य । व्र॒ते । तव॑ । अ॒ना॒गसः॑ । अ॒दि॒तये॑ ।
 स्या॒म ॥ १५ ॥ यत् । चि॒त् । हि । ते । वि॒शः । य॒था । प्र । दे॒व ।

वरुण । व्रतं ॥ मिनीमसि । द्यविऽद्यवि ॥ मा । नः । वधाय । हत्तवे ।
 जिहीलानस्य । रीरधः ॥ मा । हृणानस्य । मन्यवे ॥ वि । मृलीकाय ।
 ते । मनः । रथीः । अश्वं । न । संऽदितं ॥ गीऽभिः । वरुण ।
 सीमहि ॥ परा । हि । मे । विऽमन्यमः । पतंति । वस्यऽइष्टये ॥
 वयः । न । वसतीः । उप ॥ कदा । क्षत्रऽश्रियं । नरं । आ । वरुणं ।
 करमहे ॥ मृलीकाय । उरुऽचक्षसं ॥ १६ ॥ तत् । इत् । समानं ।
 आशातेइति । वेनंता । न । प्र । युद्धतः ॥ धृतऽव्रताय । दशुषे ॥
 वेदं । यः । वीनां । पदं । अंतरिक्षेण । पततां ॥ वेदं । नावः ।
 समुद्रियः ॥ वेदं । मासः । धृतऽव्रतः । द्वादश । प्रजाऽवतः ॥ वेदं ।
 यः । उपऽजायते ॥ वेदं । वातस्य । वर्तनिं । उरोः । ऋष्वस्य ।
 ब्रूतः ॥ वेदं । ये । अधिऽआसते ॥ नि । ससाद । धृतऽव्रतः ।
 वरुणः । पस्त्यासु । आ ॥ सांऽराज्याय । सुऽक्रतुः ॥ १७ ॥ अतः ।
 विश्वानि । अद्भुता । चिकित्वान् । अभि । पश्यति ॥ कृतानि । या ।
 च । कर्त्वा ॥ सः । नः । विश्वाहा । सुऽक्रतुः । आदित्यः । सुऽपथा ।
 करत् ॥ प्र । नः । आयूषि । तारिषतू ॥ बिभ्रत् । द्रापिं । हिरण्ययं ।
 वरुणः । वस्त । निऽनिजं । परि । स्पर्शः । नि । सेदिरे ॥ न । यं ।
 दिप्संति । दिप्सवः । न । द्रुह्माणः । जनानां ॥ न । देवं । अभिऽ-
 मातयः ॥ उत । यः । मानुषेषु । आ । यशः । चक्रे । असामि ।
 आ ॥ अस्माकं । उदरेषु । आ ॥ १८ ॥ परा । मे । यंति ।
 धीतयः । गावः । न । गव्यूतीः । अनु ॥ इच्छंतीः । उरुऽचक्षसं ॥
 सं । नु । वोचावहै । पुनः । यतः । मे । मधु । आऽभृतं । होताऽइव ।
 क्षदसे । प्रियं ॥ दर्शं । नु । विश्वऽदर्शतं । दर्शं । रथं । अधि ।
 क्षमि ॥ एताः । जुषत । मे । गिरः ॥ इमं । मे । वरुण । श्रुधि ।
 हवै । अद्य । च । मुलय ॥ त्वां । अवस्युः । आ । चक्रे ॥ त्वं । विश्वस्य ।

मेधिर । दिवः । च । गमः । च । राजसि । सः । यामनि । प्रति । श्रुधि ॥
 उत् । उत्तमं । मुमुग्धि । नः । वि । पाशं । मध्यमं । चतु ॥ अव ।
 अधमानि । जीवसे ॥ १९ ॥ वसिष्व । हि । मियेध्य । वस्त्राणि ।
 ऊर्जा । पते ॥ ० ॥ नि । नः । होता । वरेण्यः । सदा । यविष्ठ ।
 मन्मऽभिः ॥ अग्ने । दिवित्मता । वचः ॥ आ । हि । स्म । सुनवे ।
 पिता । आपिः । यजति । आपये ॥ सखा । सख्ये । वरेण्यः ॥ आ ।
 नः । बर्हिः । रिशादसः । वरुणः । मित्रः । अर्यमा ॥ सीदंतु ।
 मनुषः । यथा ॥ पूर्व्य । होतः । अस्य । नः । मंदस्व । सरख्यस्य ।
 च ॥ इमाः । ऊंइति । सु । श्रुधि । गिरः ॥ २० ॥ ० ॥ शश्वता ।
 तना । देवऽदेवं । यजामहे ॥ त्वेइति । इत् । ह्युते । हविः ॥ प्रियः ।
 नः । अस्तु । विस्पतिः । होता । मंद्रः । वरेण्यः ॥ प्रियाः । सुऽअग्नयः ।
 वयं । सुऽअग्नयः । हि । वार्ये । देवासः । दधि । च । नः ॥
 सुऽअग्नयः । मनामहे ॥ अथ । नः । उभयेषां । अमृत । मर्त्यानां ॥
 मिथः । संतु । प्रऽशस्तयः ॥ विश्वेभिः । अग्ने । अग्निऽभिः । इमं ।
 यज्ञं । इदं । वचः ॥ चनः । धाः । सहसः । यहोइति ॥ २१ ॥
 अश्वं । न । त्वा । वारऽवंतं । वंदध्यै । अग्नि । नमऽभिः ॥ संऽरा-
 जंतं । अध्वराणां ॥ सः । घ । नः । सूनुः । शवसा । पृथुऽप्रंगामा ।
 सुऽशेवः ॥ मीढ्वान् । अस्माकं । बभूयात् ॥ सः । नः । दूरात् । च ।
 आसात् । च । नि । मर्त्यात् । अघऽयोः ॥ पाहि । सदै । इत् ।
 विश्वऽआयुः ॥ इमं । ऊंइति । सु । त्वं । अस्माकं । सानि । गयत्रं ।
 नव्यांसं ॥ अग्ने । देवेषु । प्र । वोचः ॥ आ । नः । भज । परऽेषु ।
 आ । वाजेषु । मध्यमेषु ॥ शिक्ष । वस्वः । अंतमस्य ॥ २२ ॥ विऽ-
 भक्ता । असि । चित्रभानोइति । चित्रऽमानो । सिधोः । ऊर्मौ ।
 उपाके । आ । सद्यः । दाशुषे । क्षरसि ॥ यं । अग्ने । पृतुऽसु । मर्त्ये ।

अवः । वाजेषु । यं । जुनाः ॥ सः । यन्ता । शश्वतीः । इषः ॥ नकिः ।
 अस्य । संहत्य । परिऽयता । कयस्य । चित् ॥ वाजः । अस्ति । श्रवाय्यः ॥
 सः । वाजै । विश्वऽचर्षणिः । अवैत्ऽभिः । अस्तु । तरुता । विप्रभिः ।
 अस्तु । सनेता ॥ जराऽवोध । तत् । विविदि । विशेऽविशे । युहि-
 याय ॥ स्तोमं । रुद्राय । दशीकं ॥ २३ ॥ सः । नः । महान् । अनिऽ-
 मानः । धूमऽकेतुः । पुरुऽघ्नद्रः ॥ ध्रिये । वाजाय । हिन्वतु ॥ सः ।
 रेवान्ऽइव । विशपतिः । दैव्यः । केतुः । शृणोतु । नः ॥ उक्थैः ।
 अधिः । बृहत्ऽभानुः ॥ नमः । महत्ऽभ्यः । नमः । अर्भकेभ्यः । नमः ।
 युवऽभ्यः । नमः । अशिनेभ्यः ॥ यजाम । देवान् । यदि । शक्तवाम ।
 मा । ज्यायसः । शंसै । आ । वृक्षि । देवाः ॥ २४ ॥ यत्र । ग्रावा ।
 पृथुऽबुध्नः । ऊर्ध्वः । भवति । सोतवे ॥ उलूखलऽसुतानां । अव ।
 इत् । ऊंइति । इंद्र । जलगुलः ॥ यत्र । द्वौऽइव । जघना । अधिऽ-
 सवन्या । कृता ॥ ० ॥ यत्र । नारी । अपऽच्यवं । उपऽच्चवं । च ।
 शिक्षते ॥ ० ॥ यत्र । मंथी । विश्वध्नते । रश्मीन् । यमितवैऽइव ॥ ० ॥
 यत् । चित् । हि । त्वं । गृहेऽगृहे । उलूखलक । युज्यसे ॥ इह ।
 द्युमत्ऽतमं । वद । जयतांऽइव । दुन्दुभिः ॥ २५ ॥ उत् । स्म । ते ।
 वनस्पते । वातः । वि । वाति । अग्रं । इत् ॥ अथोइति । इंद्राय ।
 पातवे । सुनु । सोमं । उलूखल ॥ आयजीइत्याऽयजी । वाजऽसा-
 तमा । ता । हि । उच्चा । विऽजर्भृतः ॥ हरीइवेतिहरीऽइव ।
 अंघ्रांसि । वस्पता । ता । नः । अद्य । वनस्पतीइति । ऋश्वौ ।
 ऋश्वेभिः । सोतऽभिः । इंद्राय । मधुऽमत् । सुतं ॥ उत् । शिष्टं ।
 चम्बोः । भर । सोमं । पवित्रे । आ । सृज ॥ नि । धेहि ।
 गोः । अधि । त्वचि ॥ २६ ॥ ० ॥ सत्य । सोमऽपाः । अना-
 शस्ताऽइव । स्ससि ॥ ० ॥ शंसय । गोषु । अश्वेषु । शुभ्रिषु ।

सहस्रेषु । तुविऽमग्र ॥ शिप्रिन् । वाजानां । पते । शचीऽवः । तव ।
 दंसना ॥ ० ॥ नि । स्वापय । मिथुऽदृशा । सस्तां । अवुध्यमानेइति ॥ ० ॥
 संसंतु । त्याः । अरातयः । बोधंतु । शूर । रातयः ॥ ० ॥ सं ।
 इद्र । गर्दभं । मृण । नुवंतं । पापया । अमुया ॥ ० ॥ पताति ।
 कुंडणाच्या । दूरं । वातः । वनात् । अधि ॥ ० ॥ सर्वे । परिऽक्रोशं ।
 जहि । जंभय । कृकदाश्वं ॥ ० ॥ २७ ॥ आ वः । इन्द्र । क्रिषिं ।
 यथा । वज्रऽयतः । शतऽकृतुं ॥ मंहिष्ठं । सिंचे । इंदुऽभिः ॥ शतं ।
 वा । यः । शुचीनां । सहस्रं । वा । संऽआशिरां ॥ आ । इत् । ऊंइति ।
 निम्नं । न । रीयते ॥ सं । यत् । मदाय । शुभिणे । एना । हि ।
 अस्य । उदरे ॥ समुद्रः । न । व्यचः । दधे ॥ अयं । ऊंइति । ते ।
 सं । अतसि । कपोतऽइव । गर्भऽधि ॥ वचः । तत् । चित् । नः ।
 ओहसे ॥ स्तोत्रं । राधानां । पते । गिर्वाहः । वीर । यस्य । ते ।
 विऽभूतिः । अस्तु । सूनृनां ॥ २८ ॥ ऊर्ध्वः । तिष्ठ । नः । ऊतये ।
 अस्मिन् । वाजे । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ सं । अन्येषु । ब्रवावहे ॥
 योगेऽयोगे । तवऽतरं । वाजेऽवाजे । हवामहे ॥ सखायः । इन्द्र ।
 ऊतये ॥ आ । घ । गमत् । यदि । श्रवत् । सहस्रिणीभिः । ऊतिऽ-
 मिः ॥ वाजेभिः । उप । नः । हवं ॥ अनु । प्रत्नस्य । ओकसः । हुवे ।
 तुविऽप्रति । नरं ॥ यं । ते । पूर्व । पिता । हुवे ॥ तं । त्वा । वयं । विश्वऽ-
 वार । आ । शास्महे । पुरुऽहुत ॥ सखे । वसोइति । जरितृऽभ्यः ।
 ॥ २९ ॥ अस्माकं । शिप्रिणीनां । सोमऽपाः । सोमऽपानां ॥ सखे ।
 वज्रिन् । सखीनां ॥ तथा । तत् । अस्तु । सोमऽपाः । सखे । वज्रिन् ।
 तथा । कृणु ॥ यथा । ते । उश्मसि । इष्टये ॥ रेवतीः । नः । सयऽ-
 मादे । इन्द्रे । संतु । तुविऽवाजाः ॥ क्षुऽप्रतः । यामिः । मदैम ॥
 आ । घ । त्वाऽवान् । तमना । आतः । स्तोतृऽभ्यः । वृष्णेइति ।

इयानः ॥ ऋणोः । अक्षं । न । चत्र्योः ॥ आ । यत् । दुवः ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । आ । कामं । जरितृणां ॥ ऋणोः ।
 अक्षं । न । शचीभिः ॥ ३० ॥ शश्वत् । इंद्रः । पोषथत्ऽभिः ।
 जिगाय । नानदत्ऽभिः । शाश्वसत्ऽभिः । धनानि ॥ सः । नः ।
 हिरण्यऽरथं । दंसनाऽवान् । सः । नः । सनिता । सनये । सः ।
 नः । अदात् ॥ आ । अश्विनौ । अश्वऽवत्या । इषा । यातं ।
 शवीरया ॥ गोऽमत् । दस्त्रा । हिरण्यऽवत् ॥ समानऽयोजनः ।
 हि । वां । रथः । दस्त्रौ । अमर्त्यः ॥ समुद्रे । अश्विना । ईयते ॥
 नि । अघ्न्यस्य । मूर्धनि । चक्रं । रथस्य । येमथुः ॥ परि । द्यां ।
 अन्यत् । ईयते ॥ कः । ते । उषः । कधऽप्रिये । भुजे । मर्तः ।
 अमर्त्ये ॥ कं । नक्षसे । विमाऽवरि ॥ वयं । हि । ते । अमन्महि ।
 आ । अंतात् । आ । पराकात् ॥ अश्वे । न । चित्रे । अरुषि ॥ त्वं ।
 लोभिः । आ । गहि । वाजैभिः । दृहितः । दिवः ॥ अस्मेइति । रयिं ।
 नि । धारय ॥ ३१ ॥ त्वं । अग्ने । प्रथमः । अंगिराः । ऋषिः । देवः ।
 देवानां । अभवः । शिवः । सखा ॥ तव । व्रते । कवयः । विद्यनाऽ-
 अपसः । अजायंत । मरुतः । भ्राजत्ऽऋष्टयः ॥ ० ॥ अंगिरऽतमः ।
 कविः । देवानां । परि । भूषसि । व्रतं ॥ विऽभुः । विश्वस्मै । भुवनाय ।
 मेधिरः । द्विऽमाता । शयुः । कतिधा । चित् । आयवे ॥ ० ॥
 मातरिश्वने । आविः । भव । सुकतुऽया । विवस्वते ॥ अरेजेतां ।
 रोदसीइति । होतुऽवूर्ये । असंघोः । भारं । अयजः । महः ।
 वसोइति ॥ त्वं । अग्ने । मनवे । द्यां । अवाशयः । पुरुरवसे ।
 सुऽकृते । सुकृत्ऽतरः ॥ स्वात्रेण । यत् । पित्रोः । मुच्यसे ।
 परि । आ । त्वा । पूर्वे । अनयन् । आ । अपरं । पुनरिति ॥
 त्वं । अग्ने । बृषभः । पृष्टिऽवर्धनः । उद्यतऽसुचे । भवसि ।

श्रवाय्यः ॥ यः । आऽहुति । परि । वेद । वर्षऽकुति । एकऽ-
 आयुः । अग्ने । विशः । आऽविवांससि ॥ ३२ ॥ त्वं । अग्ने ।
 वृजिनऽवर्तनि । नर । सक्मन् । पिपिषि । विदथे । विऽचर्षणे ॥
 यः । शूरऽसाता । परिऽतक्यै । धने । दग्धेभिः । चितु । संऽ-
 ऋता । हंसि । भूयसः ॥ त्वं । तं । अग्ने । अमृतऽत्वे । उतुऽतमे ।
 मते । दधासि । श्रवसे । दिवेऽदिवे ॥ यः । ततृषाणः । उभयाय ।
 जन्मने । मयः । कृणोषि । प्रयः । आ । च । सूर्ये ॥ त्वं ।
 नः । अग्ने । सनये । धनानां । यशसं । कारुं । कृणुहि । स्तवानः ॥
 ऋध्याम । कर्म । अपसा । नवेन । देवैः । द्यावापृथिवीइति ।
 प्र । अवतं । नः ॥ ० ॥ पित्रोः । उपऽस्थे । आ । देवः । देवेषु ।
 अनवद्य । जागृविः ॥ तनुऽकृत् । बोधि । प्रऽमतिः । च । कारवे ।
 त्वं । कल्याण । वसु । विश्वं । आ । ऊपिषे ॥ त्वं । अग्ने ।
 प्रऽमतिः । त्वं । पिता । असि । नः । त्वं । वयःऽकृत् । तव ।
 जामयः । वयं ॥ सं । त्वा । रायः । शतिनः । सं । सहस्रिणः ।
 सुऽवीरं । यन्ति । व्रतऽपां । अदाभ्य ॥ ३३ ॥ त्वां । अग्ने ।
 प्रथमं । आयुं । आयवे । देवाः । अकृण्वन् । नहुषस्य । विश्पतिं ॥
 इळां । अकृण्वन् । मनुषस्य । शासनीं । पितुः । यत् । पुत्रः ।
 ममकस्य । जायते ॥ ० ॥ तव । देव । पायुऽभिः । मघोनः ।
 रक्ष । तन्वः । च । वद्य ॥ त्राता । तोकस्य । तनये । गवां ।
 असि । अनिऽमेषं । रक्षमाणः । तव । व्रते । त्वं । अग्ने । यज्यवे ।
 पायुः । अंतरः । अनिषंगाया । चतुऽअक्षः । इध्यसे ॥ यः । रातऽहव्यः ।
 अवृकाय । धायसे । कीरेः । चित् । मंत्रं । मनसा । वनोषि । तं ॥
 त्वं । अग्ने । उरुऽशंसाय । वाघते । स्पार्ह । यत् । रेक्णाः । परमं ।
 वनोषि । तत् । आभस्य । चित् । प्रऽमतिः । उच्यसे । पिता । प्र ।

पाकं । शास्त्रिणः । प्र । दिशः । विदुः । स्तरः ॥ त्वं । अग्ने । प्रयतः ।
 क्षिणं । नरं । वर्मः । इव । स्युतं । पारं । पाप्मः । विश्वतः ॥ स्वादुः ।
 क्षमा । यः । वसतौ । स्योनः । कृत् । जीवः । याजं । यजते । सः ।
 उपः । मा । दिवः ॥ ३४ ॥ इमां । अग्ने । शरणिं । मीमृषः । नः । इमं ।
 अध्वानं । यं । अगाम । दूरात् । आपिः । पिता । प्रमतिः । सोम्यानां ।
 भूमिः । असि । ऋषिः । कृत् । मत्यानां ॥ मनुष्यः । अग्ने । अंगिरः । स्वत् ।
 अंगिरः । ययातिः । वत् । सदेने । पूर्वः । वत् । शुचि ॥ अच्छ । याहि । आ ।
 वह । दैव्यं । जनं । आ । सादय । बर्हिषि । यक्षि । च । प्रियं ॥ एतेन ।
 अग्ने । ब्रह्मणा । ववृधस्व । शक्तीं । वा । यत् । ते । चक्रम । विदा ।
 वा । उत । प्र । नेषि । अभि । वस्यः । अस्मान् । सं । नः । सृज । सु-
 मत्या । वाजः । वत्या ॥ ३५ ॥ इंद्रस्य । नु । वीर्याणि । प्र । वोचं ।
 यानि । चकार । प्रथमानि । वज्री ॥ अहन् । अहिं । अनु । अपः ।
 ततर्द । प्र । वक्षणाः । अभिनतु । पर्वतानां ॥ अहन् । अहिं । पर्वते ।
 शिश्रियाणं । त्वष्टा । अस्मै । वज्रं । स्वयं । ततक्ष ॥ वाश्राः । इव ।
 धेनवः । संदमानाः । अंजः । समुद्रं । अव । जग्मुः । आपः ॥ वृष-
 यमाणः । अवृणीत । सोमं । त्रिः । कद्रुकेषु । अपिबत् । सुतस्य ॥ आ ।
 सायकं । मघः । उवा । अदत्त । वज्रं । अहन् । एनं । प्रथमः । जां ।
 अहीनां ॥ यत् । इंद्र । अहन् । प्रथमः । जां । अहीनां । आत् । मायिनां ।
 अमिनाः । प्र । उत । मायाः ॥ आत् । सूर्यं । जनयन् । द्यां । उषसं ।
 तादीक्षां । शत्रुं । न । किल । वित्से ॥ अहन् । वृत्रं । वृत्रः । स्तरं । वि-
 असं । इंद्रः । वज्रेण । महता । वधेन ॥ स्कंधांसि । इव । कुलिशेन ।
 विः । वृक्षणा । अहिः । शयते । उपः । पृक् । पृथिव्याः ॥ ३६ ॥ अयोद्धाः ।
 इव । कुः । मर्दः । आ । हि । जुह्वे । महाः । वीरं । तुविः । बाधं । ऋजीषं ॥
 न । अतारीत् । अस्य । संः । कृति । वधानां । सं । रुजानां । पिपिषे ।

इन्द्रऽशत्रुः ॥ अपात् । अहस्तः । अपृतन्यत् । इन्द्र । आ । अस्य । वज्रं ।
 अधि । सानौ । जघान ॥ वृष्णः । वह्निः । प्रतिऽमानं । बुभूषन् ।
 पुरुऽत्रा । वृत्रः । अशयत् । विऽअस्तः ॥ नदं । न । भिन्नं । अमुया ।
 शयानं । मनः । रुहाणाः । अति । यन्ति । आपः । याः । चित् ।
 वृत्रः । महिना । परिऽअतिष्ठत् । तासां । अहिः । पत्सुतऽशीः ।
 बभूव ॥ नीचाऽवयाः । अभवत् । वृत्रऽपुत्रा । इन्द्रः । अस्याः ।
 अव । वधः । जभार ॥ उत्तरा । सूः । अधरः । पुत्रः । आसीत् ।
 दानुः । शये । सहऽवत्सा । न । धेनुः ॥ अतिष्ठतीनां । अनिऽ-
 वेशनानां । काष्ठानां । मध्ये । निऽहितं । शरीरं ॥ वृत्रस्य । निण्यं ।
 वि । चरन्ति । आपः । दीर्घं । तमः । आ । अशयत् । इन्द्रऽ-
 शत्रुः ॥ ३७ ॥ दासऽपत्नीः । अहिऽगोपाः । अतिष्ठन् । निऽरुद्धाः ।
 आपः । पणिनाऽइव । गावः ॥ अपां । विलं । अपिऽहितं । यत् ।
 आसीत् । वृत्रं । जघन्वान् । अप । तत् । ववार ॥ अश्व्यः ।
 वारः । अभवः । तत् । इन्द्र । सृके । यत् । त्वा । प्रतिऽअहन ।
 देवः । एकः ॥ अजयः । गाः । अजयः । शूर । सोमं । अव ।
 असृजुः । सतवे । सप्त । सिधून् ॥ न । अस्मै । विऽद्युत् । न । तन्यतुः ।
 सिसेध । न । यां । मिहं । अकिरत् । द्वादुनि । च ॥ इन्द्रः । च । यत् ।
 युयुधातेइति । अहिः । च । उत । अपरीभ्यः । मघऽवा । वि ।
 जिग्ये ॥ अहः । यातारं । कं । अपश्यः । इन्द्र । हृदि । यत् । ते ।
 जघ्नुषः । भीः । अगच्छत् ॥ नव । च । यत् । नर्वति । च ।
 सवतीः । श्येनः । न । भीतः । अतरः । रजांसि ॥ इन्द्रः । यातः ।
 अवऽसितस्य । राजा । शर्मस्य । च । शृगिणः । वज्रऽबाहुः । सः । इत् ।
 ऊँइति । राजा । क्षयति । चर्षणीनां । अरान् । न । नेमिः । परि ।
 ता । बभूव ॥ ३८ ॥ प्रथमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ ॥ हरिः ॐ ॥

आ । इत् । अयाम् । उप । गव्यंतः । इंद्रं । कस्माकं । सु ।
 प्रऽमतिं । ववृधाति ॥ अनामृणः । कुवित् । आत् । अस्य । रायः ।
 गवां । केतं । परं । आऽवर्जते । नः ॥ उप । इत् । अहं । धनऽदां ।
 अप्रतिऽइतं । जुष्टां । न । श्येनः । वसतिं । पतामि ॥ इंद्रं ।
 नमस्यन् । उपऽमेभिः । अकैः । यः । स्तोतृऽभ्यः । हव्यः । अस्ति । यामन् ।
 नि । सर्वऽसेनः । इषुऽधीन् । असक्त । सं । अर्यः । गाः । अजति ।
 यस्यं । वष्टि ॥ चोष्क्यमाणः । इंद्र । भूरि । वामं । मा । पणिः ।
 भुः । अस्मत् । अधि । प्रऽवृद्ध ॥ वधीः । हि । दस्युं । धनिनं ।
 घनेन । एकः । चरन् । उपऽशाकेभिः । इंद्र ॥ धनोः । अधि ।
 विषुणक् । ते । वि । आयन् । अयज्वानः । सनकाः । प्रऽइति । ईयुः ॥
 परा । चित् । शीर्षा । ववृजुः । ते । इंद्र । अयज्वानः । यज्वऽभिः ।
 स्पर्धमानाः ॥ प्र । यत् । दिवः । हरिऽवः । स्थातः । उग्र । निः ।
 अव्रतान् । अधमः । रोदस्योः ॥ १ ॥ अयुयुत्सन् । अनवद्यस्य । सेना ।
 अयातयन्त ॥ क्षितयः । नवऽग्वाः ॥ वृषऽयुधः । न । वध्रयः । निऽ-
 अष्टाः । प्रवत्ऽभिः । इंद्रात् । चितयन्तः । आयन् ॥ त्वं । एतान् ।
 रुदतः । जक्षतः । च । अयोधयः । रजसः । इंद्र । पारे ॥ अव ।
 अदहः । दिवः । आ । दस्युं । उच्चा । प्र । स्तुन्वतः । स्तुवतः । शंसं ।
 आवः ॥ चक्राणासः । परिऽनहं । पृथिव्याः । हिरण्येन । मणिना ।
 शुभमानाः ॥ न । हिन्वानासः । तितिरुः । ते । इंद्रं । परि । स्पशः ।
 अदधात् । सूर्येण ॥ परि । यत् । इंद्र । रोदसीइति । उमेइति ।
 अबुभोजीः । महिना । विश्वतः । सीं ॥ अमन्यमानान् । अभि ।
 मन्यमानैः । निः । ब्रह्मऽभिः । अधमः । दस्युं । इंद्र ॥ न । ये ।
 दिवः । पृथिव्याः । अंतं । आपुः । न । मायाभिः । धनऽदां । परिऽ-
 अभूवन् ॥ युजं । वज्रं । वृषभः । चक्रे । इंद्रः । निः । ज्योतिषा ।

अधुक्षत् ॥ २ ॥ अनु । स्वधां । अक्षरन् । आपः । अस्य । अवर्धत ॥
मथ्ये । आ । नाव्यानां ॥ सध्रीचीनेन । मनसा । तं । इंद्रः । ओजिष्ठेन ॥
हन्मना । अहन् । अभि । द्यून् ॥ नि । अविध्यत् । इलीबिशस्य ॥
दृळ्हा । वि । शृंगिणै । अभिनत् । शुष्णं । इंद्रः ॥ यावत् । तरः ॥
मघऽवन् । यावत् । ओजः । वज्रेण । शत्रुं । अवधीः । पृतन्यु ॥
अभि । सिध्मः । अजिगात् । अस्य । शत्रून् । वि । तिग्मेन ॥
वृषभेण । पुरः । अभेतु ॥ सं । वज्रेण । असृजत् । वृत्रं । इंद्रः ॥
प्र । स्वां । मतिं । अतिरत् । शशदानः । अवः । कुत्सं । इंद्र ॥
यस्मिन् । चाकन् । प्र । आवः । युध्यंतं । वृषभं । दशऽद्यु ॥
शफऽच्युतः । रेणुः । नक्षत । द्यां । उत् । श्वेत्रेयः । नृसह्याय ॥
तस्थौ ॥ आवः । शमं । वृषभं । तुग्रपासु । क्षेत्रजेषे । मघऽवन् ॥
श्वित्र्यं । गां । ज्योक् । चित् । अत्र । तस्थिऽवांसः । अक्रन् ।
शत्रुऽयतां । अधरा । वेदना । अकरित्यकः ॥ ३ ॥ त्रिः । चित् ॥
नः । अद्य । भवतं । नवेदसा । विऽभुः । वां । यामः । उत् ॥
रातिः । अश्विना ॥ युवोः । हि । यंत्रं । हिम्याऽइव । वाससः ॥
अभिऽआयंसेन्या । भवतं । मनीषिऽभिः ॥ त्रयः । पवयः । मधुऽ-
वाहने । रथे । सोमस्य । वेनां । अनु । विश्वे । इत् । विडुः ॥
त्रयः । स्कंभासः । स्कमितासः । आऽरभे । त्रिः । नक्तं । याथः ॥
त्रिः । ऊंइति । अश्विना । दिवा ॥ समाने । अहन् । त्रिः ॥
अवद्यऽगोहना । त्रिः । अद्य । यज्ञं । मधुना । मिमिअतं ॥ त्रिः ॥
वाजऽवतीः । इषः । अश्विना । युवं । दोषाः । असभ्यं । उषसः ।
च । पिन्वतं ॥ त्रिः । वर्तिः । यातं । त्रिः । अनुऽवते । जनै ॥
त्रिः । सुप्रऽअव्ये । त्रेधाऽइव । शिक्षतं ॥ त्रिः । नाद्यं । वहतं ॥
अश्विना । युवं । त्रिः । प्रक्षः । असेइति । अक्षराऽइव । पिन्वतं ॥

त्रिः । नः । रयिं । वहतं । अश्विना । युवं । त्रिः । देवऽताता ।
 त्रिः । उत । अवतं । धियः ॥ त्रिः । सौभगऽत्वं । त्रिः । उत । श्रवांसि ।
 नः । त्रिऽस्थं । वां । सूरैः । दुहिता । आ । रुहत् । रथं ॥ त्रिः ।
 नः । अश्विना । दिव्यानि । भेषजा । त्रिः । पार्थिवानि । त्रिः ।
 ऊँइति । दत्तं । अतुऽभ्यः ॥ ओमानं । शंऽयोः । ममकाय । सुनवै ।
 त्रिऽधातुं । शर्म । वहतं । शुभः । पतीइति ॥ ४ ॥ ० ॥ यजता ।
 दिवेऽदिवे । परि । त्रिऽधातुं । पृथिवीं । अशायतं । तिस्रः ।
 नासत्या । रध्या । पराऽवतः । आत्माऽइव । वातः । स्वसराणि ।
 गच्छतं ॥ त्रिः । अश्विना । सिंधुऽभिः । सप्तमातुऽभिः । त्रयः ।
 आऽहावाः । त्रेधा । हविः । कृतं । तिस्रः । पृथिवीः । उपरि ।
 प्रवा । दिवः । नाकं । रक्षेथेइति । द्युऽभिः । अक्तुऽभिः । हितं ॥
 कं । त्री । चक्रा । त्रिऽवृतः । रथस्य । कं । त्रयः । वंधुरः । ये ।
 सऽनीळाः ॥ कदा । योगः । वाजिनः । रासभस्य । येन । यज्ञं ।
 नासत्या । उपऽयाथः ॥ आ । नासत्या । गच्छतं । हूयते । हविः ।
 मध्वः । पिवतं । मधुऽपेभिः ॥ असऽभिः । युवोः । हि । पूर्वं । सविता ।
 उषसः । रथं । ऋताय । चित्रं । घृतऽवतं । इष्यति ॥ आ । नासत्या ।
 त्रिऽभिः । एकादशैः । इह । देवेभिः । यातं । मधुऽपेयं । अश्विना ॥
 प्र । आयुः । तारिष्टं । निः । रपांसि । मृधतं । सेधतं । द्वेषः । भवतं ।
 सचाऽभुवा । आ । नः । अश्विना । त्रिऽवृता । रथेन । अर्वाचं । रयिं ।
 वहतं । सुऽवीरं ॥ शृण्वता । वां । अवसे । जोहवीमि । वृक्षे । च ।
 नः । भवतं । वाजऽसातौ ॥ ५ ॥ हयामि । अग्निं । प्रथमं । स्वस्तये ।
 हयामि । मित्रावरुणौ । इह । अवसे ॥ हयामि । रात्री । जगतः ।
 निऽवेशनीं । हयामि । देवं । सवितारं । ऊतये ॥ आ । कृष्णेन ।
 रजसा । वर्तमानः । निऽवेशयन् । अमृतं । मर्त्यं । च ॥ हिरण्ययेन ।

स॒वि॒ता । रथे॑न । आ । दे॒वः । या॒ति । भुव॑नानि । पश्यन् ॥ याति॑ । दे॒वः ।
 प्र॒ऽव॒ता । याति॑ । उ॒त्तुऽव॒ता । याति॑ । शु॒भ्राभ्यां । य॒ज॒तः । ह॒रिऽभ्यां ॥ आ ।
 दे॒वः । या॒ति । स॒वि॒ता । प॒रांऽव॒तः । अप॑ । वि॒श्वा । दुः॒ऽइ॒ता । वाध॑मानः ॥
 अ॒भिऽवृ॑तं । क॒श॒नैः । वि॒श्वऽरू॑पं । हि॒र॒ण्यऽश॑स्यं । य॒ज॒तः । वृ॒ह॒तं ॥
 आ । अ॒स्था॒तु । रथे॑ । स॒वि॒ता । चि॒त्रऽभा॑नुः । कृ॒ष्णा । रज॑सि ।
 तवि॑षीं । द॒धानः ॥ वि । ज॒नान् । श्या॒वाः । शि॒तिऽपा॑दः । अ॒ख्य॒न् ।
 रथे॑ । हि॒र॒ण्यऽप्र॑उगं । व॒ह॒तः ॥ श॒श्वत् । वि॒शः । स॒वि॒तुः । दै॒व्य॒स्य ।
 उ॒पऽस्थे॑ । वि॒श्वा । भुव॑नानि । त॒स्थुः ॥ ति॒स्रः । द्या॒वः । स॒वि॒तुः । द्वौ ।
 उ॒पऽस्था॑ । ए॒का । य॒मस्य॑ । भुव॑न । वि॒रा॒षाट् ॥ आ॒णि । न । रथे॑ ।
 अ॒मृ॒ता । अ॒धि । त॒स्तुः । इ॒ह । ब्र॒वी॒तु । यः । ऊ॒इति॑ । तत् । चि॒क्रे॑-
 तत् ॥ ६ ॥ वि । सु॒ऽप॒र्णः । अ॒न्तरि॑क्षाणि । अ॒ख्य॒त् । ग॒भीरऽवै॑पाः ।
 अ॒सुरः । सु॒ऽनी॒थः ॥ क॑ । इ॒दानी॑ । सूर्यः॑ । कः । चि॒क्रे॑त । क॒त॒मां ।
 द्यां । र॒श्मिः । अ॒स्य । आ । त॒तान् ॥ अ॒ष्टौ । वि । अ॒ख्य॒त् ।
 क॒कु॒भः । पृ॒थि॒व्याः । त्री । ध॒न्व । यो॒ज॒ना । स॒प्त । सि॒धून् ॥ हि॒र॒-
 ण्य॒ऽअ॒क्षः । स॒वि॒ता । दे॒वः । आ । अ॒गात् । द॒धत् । र॒त्ना । दा॒शुषे॑ ।
 वा॒र्या॑णि ॥ हि॒र॒ण्यऽपा॑णिः । स॒वि॒ता । वि॒ऽच॑र्षणिः । उ॒भेइति॑ ।
 द्या॒वापृ॑थि॒वीइति॑ । अ॒न्तः । ई॒य॒ते ॥ अप॑ । अ॒मी॒वां । वाध॑ते । वेति॑ ।
 सूर्ये॑ । अ॒भि । कृ॒ष्णेन॑ । रज॑सा । द्यां । ऋ॒णोति॑ ॥ हि॒र॒ण्यऽह॑स्तः ।
 अ॒सुरः । सु॒ऽनी॒थः । सु॒ऽमृ॒लीकः । स्वऽवा॑न् । या॒तु । अ॒र्वा॒ङ् ॥
 अ॒प॒ऽसे॒धन् । र॒क्ष॒सः । या॒तुऽधा॑नान् । अ॒स्थात् । दे॒वः । प्र॒तिऽदो॑षं ।
 गृ॒णा॒नः ॥ ये । ते । प॒न्थाः । स॒वि॒तरि॑ति । पु॒र्व्यासः॑ । अ॒रेण॑वः । सु॒ऽ-
 कृ॒ताः । अ॒न्तरि॑क्षे ॥ तेभिः॑ । नः । अ॒द्य । प॒थिऽभिः॑ । सु॒ऽगे॒भिः । र॒क्ष । च ।
 नः । अ॒धि । च । ब्रू॒हि । दे॒व ॥ ७ ॥ प्र । वः । य॒हं । पु॒रू॒णां । वि॒शां ।
 दे॒वऽय॑तीनां ॥ अ॒ग्नि । सु॒ऽउ॒क्तभिः॑ । व॒चऽभिः॑ । ई॒महे॑ । यं । सी॑ । इत् ।

अन्ये । इळते ॥ जनासः । अग्नि । दधिरे । सहऽवृधं । हविष्मंतः ।
 विधेम । ते ॥ सः । त्वं । नः । अद्य । सुऽमनाः । इह । अविता ।
 भव । वाजेषु । संत्य ॥ प्र । त्वा । दूतं । वृणीमहे । होतारं । विश्वऽ-
 चैदसं ॥ महः । ते । सतः । वि । चरन्ति । अर्चयः । दिवि । स्पृशन्ति ।
 भानयः ॥ देवासः । त्वा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । सं । दूतं ।
 प्रक्षं । इधते ॥ विश्वं । सः । अग्ने । जयति । त्वया । धनं । यः ।
 ते । ददाश । मर्त्यः ॥ मन्द्रः । होता । गृहऽपतिः । अग्ने । दूतः ।
 विशां । असि ॥ त्वेइति । विश्वा । संऽगतानि । व्रता । ध्रुवा ।
 यानि । देवाः । अकृण्वत ॥ ८ ॥ त्वेइति । इत् । अग्ने । सुऽभगे ।
 यधिष्ठय । विश्वं । आ । हूयते । हविः ॥ ० ॥ उत । अपरं । यक्षि ।
 देवान् । सुऽवीर्या ॥ तं । घ । ई । इत्था । नमस्विनः । उप । स्वऽ-
 राजं । आसते ॥ होत्राभिः । अग्नि । मनुषः । सं । इधते । तितिर्वासः ।
 अति । सिधः ॥ घ्नतः । वृत्रं । अतरन् । रोदसीइति । अपः । उरु ।
 क्षयाय । चक्रिरे ॥ भुवत् । कण्वे । वृषा । द्युम्नी । आऽहुतः । क्रंदत् ।
 अश्वः । गोऽइष्टिषु ॥ सं । सीदस्व । महान् । असि । शोचस्व ।
 देवऽवीतमः ॥ वि । धुमं । अग्ने । अरुषं । मियेध्य । सृज । प्रऽशस्त ।
 दर्शतं ॥ यं । त्वा । देवासः । मनवे । दधुः । इह ॥ यजिष्ठं । हव्यऽ-
 वाहन । यं । कण्वः । मेध्यऽअतिथिः । धनऽस्पृतं । यं । वृषा । यं ।
 उपऽस्तुतः ॥ ९ ॥ यं । अग्नि । मेध्यऽअतिथिः । कण्वः । ईधे । ऋतात् ।
 अधि ॥ तस्य । प्र । इषः । दीदियुः । तं । इमाः । ऋचः । तं । अग्नि ।
 वर्धयामसि ॥ रायः । पृथि । स्वधाऽवः । अस्ति । हि । ते । अग्ने ।
 देवेषु । आप्यं ॥ त्वं । वाजस्य । श्रुत्यस्य । राजसि । सः । नः ।
 मृळ । महान् । असि ॥ ऊर्ध्वः । ऊंइति । सु । नः । ऊतये । तिष्ठ ।
 देवः । न । सविता ॥ ऊर्ध्वः । वाजस्य । सनिता । यत् । अंजिऽभिः ।

वाघत्ऽभिः । विऽह्वयामहे ॥ ऊर्ध्वः । नः । पाहि । अंहसः । नि ।
 केतुना । विश्वं । सं । अत्रिणं । दह ॥ कृधि । नः । ऊर्ध्वान् ।
 चरथाय । जीवसे । विदाः । देवेषु । नः । दुर्वः ॥ पाहि । नः । अग्ने ।
 रक्षसः । पाहि । धूर्तैः । अरावणः ॥ पाहि । रिषतः । उत । वा ।
 जिघांसतः । बृहद्भानोइति बृहत्ऽभानो । यविष्ठ्य ॥ १० ॥ घनाऽ-
 इव । विश्वक् । वि । जहि । अरावणः । तपुऽजंभ । यः । अस्मऽ-
 ध्रुक् ॥ यः । मर्त्यः । शिशीते । अति । अक्तुऽभिः । मा । नः । सः ।
 रिपुः । ईशत ॥ अग्निः । वृत्रे । सुऽवीर्यं । अग्निः । कण्वाय । सौभगं ॥
 अग्निः । प्र । आवत् । मित्रा । उत । मेध्यऽअतिथिं । अग्निः । सतौ । उपऽ-
 स्तुतं ॥ अग्निना । तुर्वशं । यदुं । पराऽवेदः । उग्रऽदेवं । हवमहे ॥ अग्निः ।
 नयत् । नवऽवास्त्वं । बृहत्ऽरथं । तुर्वीति । दस्यवे । सहः ॥ नि ।
 त्वां । अग्ने । मनुः । दध्रे । ज्योतिः । जनाय । शश्वते । दीदेथ ।
 कण्वे । ऋतुऽजातः । उक्षितः । यं । नमस्यति । कृष्टयः ॥ त्वेषासः ।
 अग्नेः । अमऽवतः । अर्चयः । भीमासः । न । प्रतिऽतये ॥ रक्षस्विनः ।
 सदं । इत् । यातुऽमावतः ॥ ० ॥ ॥ ११ ॥ क्रीळं । वः । शर्धः । मारुतं ।
 अनर्वाणं । रथेऽशुभं ॥ कण्वाः । अभि । प्र । गायत ॥ ये । पृषतीभिः ।
 ऋष्टिऽभिः । साकं । वाशीभिः । अंजिऽभिः ॥ अजायंत । स्वऽभानवः ॥
 इहऽइव । शृण्वे । एषां । कशाः । हस्तेषु । यत् । वदान् ॥ नि ।
 यामन् । चित्रं । ऋजते ॥ प्र । वः । शर्धाय । वृष्वये । त्वेषऽशुम्नय ।
 शुष्मिणैः ॥ देवसं । ब्रह्म । गायत ॥ प्र । शंस । गोषु । अच्यं । क्रीळं ।
 यत् । शर्धः । मारुतं ॥ जंभे । रसस्य । ववृध्रे ॥ १२ ॥ कः । वः ।
 वर्षिष्ठः । आ । नरः । दिवः । च । गमः । च । धूतयः ॥ यत् । सीं ।
 अंतं । न । धूनुथ ॥ नि । वः । यामाय । मानुषः । दध्रे । उग्राय ।
 मन्यवे ॥ जिहीत । पर्वतः । गिरिः ॥ येषां । अज्मेषु । पुथिवी ।

जुजुर्वानऽइव । विश्पतिः ॥ भिया । यामेषु । रेजते ॥ स्थिरं । हि ।
 जानं । एषां । वयः । मातुः । निऽएतवे ॥ यत् । सीं । अनु । द्विता ।
 शवः ॥ उत् । ऊइति । ले । सुनवः । गिरः । काष्ठाः । अज्मेषु ।
 अत्नत ॥ वाश्राः । अभिऽहु । यातवे ॥ १३ ॥ त्यं । चित् । घ ।
 दीर्घ । पृथुं । मिहः । नपातं । अमृधं । प्र । च्यवयंति । यामऽभिः ॥
 मरुतः । यत् । ह । वः । वलं । जनान् । अचुच्यवीतन ॥ गिरीन् ।
 अचुच्यवीतन ॥ यत् । ह । यांति । मरुतः । सं । ह । व्रुवते । अध्वन् ।
 आ ॥ शृणोति । कः । चित् । एषां ॥ प्र । यात् । शीमं । आशुऽभिः ।
 संति । कण्वेषु । वः ॥ दुवः ॥ तत्रोइति । सु । मादयाध्वे ॥ अस्ति ।
 हि । स्म । मदायं । वः । स्मसि । स्म । वयं । एषां ॥ विश्वं । चित् ।
 आयुः । जीवसे ॥ १४ ॥ कत् । ह । नूनं । कधऽप्रियः । पिता ।
 पुत्रं । न । हस्तयोः ॥ दधिध्वे । वृक्तऽवर्हिषः ॥ कं । नूनं । कत् ।
 वः । अर्थे । गंतं । दिवः । न । पृथिव्याः ॥ कं । वः । गावः । न ।
 रण्यंति ॥ कं । वः । सुम्ना । नव्यासि । मरुतः । कं । सुविता ॥
 कोऽइति । विश्वानि । सौमगा ॥ यत् । युयं । पृश्निऽमातरः । मर्तासः ।
 स्यातन ॥ स्तोता । वः । अमृतः । स्यात् ॥ मा । वः । मृगः । न ।
 यवसे । जरिता । भूत् । अजोयः ॥ पथा । यमस्यं । गात् । उप ॥ १५ ॥
 मोइति । सु । नः । पराऽपरा । निऽऽकृतिः । दुऽहना । वधीत् ॥
 पदीष्ट । तृष्ण्या । सह ॥ सत्यं । त्वेषाः । अमऽवंतः । धन्वन् ।
 चित् । आ । रुद्रियासः ॥ मिहं । कृण्वंति । अवातां ॥ वाश्राऽइव ।
 विऽद्युत् । मिमाति । वत्सं । न । माता । सिसक्ति ॥ यत् । एषां ।
 वृष्टिः । असर्जि ॥ दिवा । चित् । तमः । कृण्वंति । पर्जन्येन । उदऽ-
 वाहेन ॥ यत् । पृथिवीं । विऽउदंति ॥ अध । स्वनात् । मरुतां ।
 विश्वं । आ । सद्यं । पार्थिवं ॥ अरेजंत । प्र । मानुषाः ॥ १६ ॥

मरुतः । वीलुपाणिऽभिः । चित्राः । रोध्रस्वतीः । अनु ॥ यात । ई ।
 अखिद्रयामऽभिः ॥ स्थिराः । वः । संतु । नेमयः । रथाः । अश्वांसः ।
 एषां ॥ सुऽसंस्कृताः । अभीशवः ॥ अछ । वद । तना । गिरा ।
 जरायै । ब्रह्मणः । पति ॥ अग्नि । मित्र । न । दर्शतं ॥ मिमीहि ।
 श्लोकं । आस्ये । पर्जन्यऽइव । ततनः ॥ गाय । गायत्रं । उक्थ्य ॥
 वंदस्व । मारुतं । गणं । त्वेषं । पनस्युं । अर्किणं ॥ अस्मेइति । वृद्धाः ।
 असनु । इह ॥ १७ ॥ प्र । यत् । इत्था । पराऽवतः । शोचिः । न ।
 मानं । अस्यथ ॥ कस्य । कत्वा । मरुतः । कस्य । वर्षसा । कं ।
 याथ । कं । ह । ध्रुतयः ॥ स्थिरा । वः । संतु । आयुधा । पराऽनुदे ।
 वीलु । उत । प्रतिऽस्कमे ॥ युष्माकं । अस्तु । तविपीः । पनीयसी ।
 मा । मर्त्यस्य । मायिनः ॥ परा । ह । यत् । स्थिरं । हथ । नरः ।
 वर्तयथ । गुरु । वि । याथन । वनिनः । पृथिव्याः । वि । आशाः ।
 पर्वतानां ॥ नहि । वः । शत्रुः । विविदे । अधि । दधि । न । भूऽयां ।
 रिशादसः ॥ ० ॥ तना । युजा । रुद्रासः । नु । चित् । आऽधृषे ॥
 प्र । वेपयंति । पर्वतान् । वि । विचंति । वनस्पतीन् ॥ प्रोइति ।
 आरत । मरुतः । दुर्मदाऽइव । देवासः । सर्वया । विशा ॥ १८ ॥
 उपोइति । रथेषु । पृषतीः । अयुग्ध्वं । प्रष्टिः । वहति । रोहितः ॥
 आ । वः । यामाय । पृथिवी । चित् । अश्रोत् । अवीभयंत । मानुषाः ॥
 आ । वः । मश्रु । तनाय । कं । रुद्राः । अवः । वृणीमहे ॥ गंतं ।
 नूनं । नः । अवसा । यथा । पुरा । इत्था । कण्वाय । विभ्युषे ॥
 युष्माऽइषितः । मरुतः । मर्त्यऽइषितः । आ । यः । नः । अभ्वः ।
 इषते ॥ वि । तं । युयोत् । शवसा । वि । ओजसा । वि । युष्माकाभिः ।
 ऊतिऽभिः ॥ असांमि । हि । प्रऽयज्यवः । कण्वं । दद । प्रऽचेतसः ॥
 असांमिऽभिः । मरुतः । आ । नः । ऊतिऽभिः । गंतं । वृष्टि । न ।

वि॒द्युतः ॥ असा॑मि । ओजः । वि॒भृथ । सु॒ऽदान॒वः । असा॑मि ।
 धृत॒यः । शवः । ऋषि॑ऽद्विषे । म॒रुतः । परि॑ऽमन्यवे । ईषुं । न ।
 सृज॒त । द्विषे ॥ १९ ॥ उत् । तिष्ठ । ब्रह्म॑णः । प॒ते । दे॒वऽय॑तः ।
 त्वा । ई॒महे ॥ उप । प्र । य॑न्तु । म॒रुतः । स्तु॑ऽदान॒वः । इंद्र । प्रा॒शूः ।
 भ॒व । सचा॑ ॥ त्वां । इत् । ह । स॒हसः । पु॒त्र । म॒र्यः । उप॑ऽब्रूते ।
 ध॒ने । हि॒ते ॥ स्तु॑ऽवीर्ये । म॒रुतः । आ । सु॑ऽअ॒श्व्यं । दधी॑त । यः ।
 वः । आ॑ऽच॒के ॥ प्र । ए॒तु । ब्रह्म॑णः । प॒तिः । प्र । दे॒वी । ए॒तु ।
 सु॒नृता॑ ॥ अछ । वी॒रं । न॒यै । प॑न्क्तिऽरा॒धसं । दे॒वाः । य॒ज्ञं । न॒य॑न्तु ।
 नः ॥ यः । वा॒घते॑ । ददा॑ति । सु॒नरं॑ । वसु॑ । सः । ध॒त्ते । अक्षि॑ति ।
 श्रवः ॥ तस्मै॑ । इळां॑ । सु॒वीरां॑ । आ । य॒जाम॑हे । सु॑ऽप्र॒तूर्ति॑ । अ॒नेह॑सं ॥
 प्र । नूनं॑ । ब्रह्म॑णः । प॒तिः । म॑न्त्रं । व॒दति॑ । उ॒क्थ्यं ॥ यस्मि॑न् । इंद्रः ।
 वरु॑णः । मि॒त्रः । अ॒र्यमा॑ । दे॒वाः । ओका॑सि । च॒त्रिरे ॥ २० ॥ तं ।
 इत् । वो॒चेम॑ । वि॒दथे॑षु । शं॑ऽभुवँ । म॑न्त्रं । दे॒वाः । अ॒नेह॑सं ॥ इ॒मां ।
 च । वाचं॑ । प्र॒तिऽह॑र्यथ । न॒रः । वि॒श्वा । इत् । वा॒मा । वः ।
 अ॒श्रव॑त् ॥ कः । दे॒वऽय॑तं । अ॒श्रव॑त् । जनं॑ । कः । वृ॒क्तऽवै॑र्हिषं ॥ प्र॑ऽप्र ।
 दा॒श्वान् । प॒स्त्या॑भिः । अ॒स्थित॑ । अ॒न्तऽवा॑वत् । क्षयं॑ । द॒धे ॥ उप॑ ।
 क्ष॒त्रं । पृ॒चीत॑ । ह॑ति । राज॑ऽभिः । भ॒ये । चि॒त् । सु॑ऽक्षि॒ति । द॒धे ॥
 न । अ॒स्य । वर्ता॑ । न । त॒रुता॑ । म॒हाऽध॑ने । न । अ॒भे । अ॒स्ति ।
 व॒ज्रिणः ॥ २१ ॥ यं । रक्ष॑ति । प्र॑ऽचै॒तसः ॥ ० ॥ नु । चि॒त् । सः ।
 द॒भ्य॑ते । जनः ॥ यं । बा॒हुता॑ऽइव । पि॒प्रति॑ । पा॒न्ति । म॒र्यः । रि॒षः ॥
 अ॒रिष्टः । सर्वः॑ । ए॒धते ॥ वि । दुः॑ऽगा । वि । द्विषः । पु॒रः । घ्न॑ति ।
 राजा॑नः । ए॒षां ॥ न॒य॑न्ति । दुः॑ऽइ॒ता । ति॒रः ॥ स्तु॑ऽगः । प॑न्थाः ।
 अ॒नृक्ष॑रः । आ॒दि॒त्यासः । ऋ॒तं । य॑ते ॥ न । अ॒त्र । अ॒वऽखा॑दः ।
 अ॒स्ति । वः ॥ यं । य॒ज्ञं । न॒य॑थ । न॒रः । आ॒दि॒त्याः । ऋ॒जुना॑ । प॒था ॥

अध्यायः ३]

३३

[वर्गः २६

प्र । वः । सः । धीतये । नशत् ॥ २२ ॥ सः । रत्नं । मर्त्यः । वसु ।
 विश्वं । तोकं । उत । त्मना ॥ अच्छ । गच्छति । अस्तृतः ॥ कथा ।
 राधाम । सखायः । स्तोमं । मित्रस्य । अर्यग्नः ॥ महि । प्सरः ।
 वरुणस्य ॥ मा । वः । घ्नतं । मा । शपंतं । प्रति । वोचे । देवऽयंतं ॥
 सुमनैः । इत् । वः । आ । विवासे ॥ चतुरः । चित् । ददमानात् ।
 विभीयात् । आ । निऽधातोः ॥ न । दुःउक्ताय । स्पृहयेत् ॥ २३ ॥
 सं । पूषन् । अध्वनः । तिर । वि । अंहः । विऽमुचः । नपात् ॥
 सध्वं । देव । प्र । नः । पुरः ॥ यः । नः । पूषन् । अघः । वृकः ।
 दुःऽशेषः । आऽदिदेशति ॥ अप । स्म । तं । पथः । जहि ॥ अप ।
 त्य । परिऽपन्थिनं । मुषीवाणं । हुरऽचितं ॥ दूरं । अधि । स्नुते ।
 अज्ज ॥ त्वं । तस्य । द्रुयाविनः । अघऽशंसस्य । कस्य । चित् ॥
 पदा । अभि । तिष्ठ । तपुषि ॥ आ । तत् । ते । दस्र । मंतुऽमः ।
 पूषन् । अध्वः । वृणीमहे ॥ येन । पितृन् । अचोदयः ॥ २४ ॥ अध्वं ।
 नः । विश्वऽसौभग । हिरण्यवाशीमत्ऽतम ॥ धनानि । सुऽसना । कृधि ॥
 अति । नः । सश्चतः । नय । सुऽगा । नः । सुऽपथा । कृणु ॥ पूषन् ।
 इह । क्रतुं । विदः ॥ अभि । सुऽयधसं । नय । न । नवऽज्वारः ।
 अध्वने ॥ ० ॥ शग्धि । पूधि । प्र । यांसि । च । शिशीहि । प्रांसि ।
 उदरं ॥ ० ॥ न । पूषणं । मेथामसि । सुऽउक्तैः । अभि । गृणीमसि ।
 वसूनि । दसं । ईमहे ॥ २५ ॥ कत् । रुद्राय । प्रऽचैतसे । मीळुऽ-
 तमाय । तव्यसे ॥ वोचेम । शंसतमं । हृदे ॥ यथा । नः । अदितिः ।
 कर्त्त । पश्वे । नृऽभ्यः । यथा । गवे ॥ यथा । तोकाय । रुद्रियं ॥
 यथा । नः । मित्रः । वरुणः । यथा । रुद्रः । चिकेतति ॥ यथा ।
 विश्वे । सुऽजोषसः ॥ गाथऽपतिं । मेधऽपतिं । रुद्रं । जलाषऽमेषजं ॥
 तत् । शंसयोः । सुस्रं । ईमहे ॥ यः । शुकऽइव । सूर्यः । हिरण्यऽ-

इव । रोचते ॥ श्रेष्ठः । देवानां । वसुः ॥ २६ । शं । नः । क॒रति ।
 अर्वते । सु॒ऽगं । मे॒षाय । मे॒ष्ये ॥ नृ॒ऽभ्यः । ना॒रि॒ऽभ्यः । गवै ॥
 अ॒सेइति । सोम । श्रियं । अधि । नि । धेहि । श॒तस्य । नृ॒णां ॥
 म॒हि । श्रवः । तु॒वि॒ऽनृ॒म्णं ॥ मा । नः । सोम॒ऽप॒रि॒वाधः । मा ।
 अ॒रा॒तयः । जु॒हु॒रन्त ॥ आ । नः । इ॒न्दोइति । वा॒जे । भ॒ज ॥ याः । ते ।
 प्र॒ऽजाः । अ॒मृत॑स्य । प॒र॒सिन् । धा॒मन् । ऋ॒तस्य ॥ मूर्धा । ना॒भा ।
 सोम । वे॒नः । आ॒ऽभू॒ष॒तीः । सोम । वे॒दः ॥ २७ ॥ अ॒ग्ने । वि॒व॒स्वत् ।
 उ॒प॒सः । चि॒त्रं । रा॒धः । अ॒म॒र्त्य ॥ आ । दा॒शु॒षे । जा॒त॒ऽवे॒दः । व॒ह ।
 त्वं । अ॒द्य । दे॒वान् । उ॒षः॒ऽबु॒धः ॥ जुष्टः । हि । दू॒तः । अ॒सि ।
 ह॒व्य॒ऽवा॒हनः । अ॒ग्ने । र॒थीः । अ॒ध्व॒राणां ॥ सु॒ऽजूः । अ॒श्वि॒ऽभ्यां ।
 उ॒ष॒सां । सु॒ऽवी॒र्यै । अ॒सेइति । धेहि । श्रवः । वृ॒हत् ॥ अ॒द्य ।
 दू॒तं । वृ॒णी॒मेहे । वसुं । अ॒ग्नि । पु॒रु॒ऽप्रि॒यं ॥ धु॒म॒ऽके॒तुं । भा॒ऽः-
 ऋ॒ऋ॒ऋ॒कं । वि॒ऽउ॒ष्टिषु । य॒ज्ञा॒नां । अ॒ध्व॒र॒ऽश्रि॒यं ॥ श्रेष्ठः । य॒वि॒ष्टं ।
 अ॒ति॒र्थि । सु॒ऽआ॒हु॒तं । जुष्टः । ज॒नाय । दा॒शु॒षे ॥ दे॒वान् । अ॒छं ।
 या॒त॒वे । जा॒त॒ऽवे॒द॒सं । अ॒ग्नि । ई॒ळे । वि॒ऽउ॒ष्टिषु ॥ स्त॒वि॒ष्या॒मि ।
 त्वां । अ॒हं । वि॒श्व॒स्य । अ॒मृत॑ । भो॒ज॒न ॥ अ॒ग्ने । त्रा॒ता॒रं ।
 अ॒मृतं । मि॒ये॒ध्य । य॒जि॒ष्टं । ह॒व्य॒ऽवा॒हन ॥ २८ ॥ सु॒शंसः ।
 वो॒धि । गृ॒ण॒ते । य॒वि॒ष्ट॒य । म॒धु॒ऽजि॒ह्वः । सु॒ऽआ॒हु॒तः ॥ प्र॒स्क॒ण्व॒स्य ।
 प्र॒ऽति॒रन् । आ॒युः । जी॒व॒से । न॒म॒स्य । दै॒व्यं । ज॒नं । हो॒ता॒रं ।
 वि॒श्व॒ऽवे॒द॒सं । सं । इ॒ह । त्वा । वि॒शः । इ॒ध॒ते ॥ सः । आ ।
 व॒ह । पु॒रु॒ऽहू॒त । प्र॒ऽचै॒त॒सः । अ॒ग्ने । दे॒वान् । इ॒ह । द्र॒वत् ॥
 स॒वि॒ता॒रं । उ॒प॒सं । अ॒श्वि॒नां । भ॒गं । अ॒ग्नि । वि॒ऽउ॒ष्टिषु । क्ष॒पः ॥
 क॒ण्वा॒सः । त्वा । सु॒त॒ऽसो॒मा॒सः । इ॒ध॒ते । ह॒व्य॒ऽवा॒हं । सु॒ऽअ॒ध्व॒र ॥
 प॒तिः । हि । अ॒ध्व॒राणां । अ॒ग्ने । दू॒तः । वि॒शां । अ॒सि ॥

अध्यायः ३]

३५

[वर्गः ३२

उ॒षः॑ऽवृ॒धः । आ । व॒ह । सोम॑ऽपी॒तये । दे॒वान् । अ॒द्य । स्वः॑ऽदृ॒शः ॥
 अ॒ग्ने । पू॒र्वाः । अनु॑ । उ॒प॒सः । वि॒भा॒व॒सो॒इति॑वि॒भा॒व॒सो ।
 दी॒दे॒थ । वि॒श्वऽदर्श॑तः ॥ अ॒सि । ग्रामे॑षु । अ॒वि॒ता । पु॒रः॑ऽहि॒तः ।
 अ॒सि । य॒ज्ञेषु॑ । मा॒नु॒षः ॥ २९ ॥ नि । त्वा । य॒ज्ञस्य॑ । सा॒धनं॑ ।
 अ॒ग्ने । हो॒तारं॑ । ऋ॒त्वि॒जं ॥ म॒नु॒ष्वत् । दे॒व । धी॒म॒हि । प्र॑ऽचै॒त॒सं ।
 जी॒रं । दू॒तं । अ॒म॒त्यं ॥ यत् । दे॒वानां॑ । मि॒त्रऽम॒हः । पु॒रः॑ऽहि॒तः ।
 अ॒न्तरः॑ । या॒सि । दू॒त्यं ॥ सि॒न्धोः॑ऽइ॒व । प्र॑ऽस्व॒नि॒ता॒सः । ऊ॒र्म॒यः ।
 अ॒ग्नेः । भा॒जं॒ते । अ॒र्च॒यः ॥ श्रु॒धि । श्रु॒तऽक॒र्णं । वह्नि॑ऽभिः ।
 दे॒वैः । अ॒ग्ने । स॒याव॑ऽभिः ॥ आ । सी॒द॒न्तु । वो॒हि॒षि । मि॒त्रः ।
 अ॒र्य॒मा । प्रा॒तः॑ऽया॒वानः॑ । अ॒ध्व॒रं ॥ शृ॒ण्वं॒तु । स्तो॒मं । म॒रु॒तः ।
 सु॒ऽदा॒न॒वः । अ॒ग्निऽजि॒ह्वाः । ऋ॒तऽवृ॒धः ॥ पि॒ब॒तु । सो॒मं ।
 व॒रु॒णः । धृ॒तऽव॒तः । अ॒श्विऽभ्यां॑ । उ॒प॒सा । स॒ऽजूः ॥ ३० ॥
 त्वं । अ॒ग्ने । व॒स॒न् । इ॒ह । रु॒द्रान् । आ॒दि॒त्यान् । उ॒त । य॒ज ।
 सु॒ऽअ॒ध्व॒रं । ज॒नं । म॒नु॒ऽजा॒तं । घृ॒तऽप्रु॒षं ॥ श्रु॒ष्टी॑ऽवा॒नः । हि ।
 दा॒शु॒षे । दे॒वाः । अ॒ग्ने । वि॑ऽचै॒त॒सः ॥ ता॒न् । रो॒हि॒तऽअ॒श्व । गि॒र्व॒णः ।
 त्र॒यः॑ऽत्रि॒शतं॑ । आ । व॒ह ॥ प्रि॒यमे॒धऽव॒त् । अ॒त्रि॒व॒त् । जा॒तऽवे॒दः ।
 वि॒रू॒पऽव॒त् ॥ अ॒गि॒र॒स्व॒त् । म॒हिऽव॒त् । प्र॒स्क॒ण्व॒स्य । श्रु॒धि ।
 ह॒वं ॥ म॒हिऽके॒रवः॑ । ऊ॒त॒थे । प्रि॒यऽमे॒धाः । अ॒हु॒ष॒त ॥ रा॒ज॒तं ।
 अ॒ध्व॒राणां॑ । अ॒ग्नि । शु॒क्रे॒ण । शो॒चि॒षा ॥ घृ॒तऽआ॒ह॒व॒न । सं॒त्य ।
 इ॒माः । ऊ॒ंइति॑ । सु । श्रु॒धि । गि॒रः ॥ या॒मिः । क॒ण्व॒स्य । सु॒न॒वः ।
 ह॒वं॒ते । अ॒व॒से । त्वा ॥ ३१ ॥ त्वां । चि॒त्र॒श्र॒वऽत॒म । ह॒वं॒ते ।
 वि॒श्रु । ज॒त॒वः ॥ शो॒चिऽके॒शं । पु॒रु॒ऽप्रि॒य । अ॒ग्ने । ह॒व्या॒य । वो॒ळ॒व॒वे ॥
 नि । त्वा । हो॒तारं॑ । ऋ॒त्वि॒जं । द॒धि॒रे । व॒सु॒वि॒त॒त॒मं ॥ श्रु॒तऽक॒र्णं ।
 स॒प्र॒थऽत॒मं । वि॒प्राः । अ॒ग्ने । दि॒वि॒ष्टि॒षु । आ । त्वा । वि॒प्राः ।

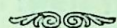

अ॒नु॒च्य॒वुः । सु॒तऽसो॑माः । अ॒भि । प्र॒यः ॥ वृ॒हत् । भाः । वि॒भ्रतः ।
 ह॒विः । अ॒ग्ने । म॒ती॒य । दा॒शु॒षे ॥ प्रा॒तऽश्वा॑नः । स॒हऽकृ॑त् । सोम॑ऽ-
 पे॒या॒य । सं॒त्य ॥ इ॒ह । अ॒द्य । दै॒व्यं । ज॒नं । व॒हिः । आ । सा॒द॒य ।
 च॒सो॒इति ॥ अ॒र्वा॒चं । दै॒व्यं । ज॒नं । अ॒ग्ने । य॒क्ष्व । स॒हृ॑तिऽभिः ॥
 अ॒यं । सोमः । सु॒तऽदा॑नवः । तं । प्रा॒त । ति॒रऽअ॑न्धं ॥ ३२ ॥
 ए॒षो॒इति । उ॒पाः । अ॒पूर्॒व्या । वि । उ॒च्छ॑ति । प्रि॒या । दि॒वः ॥ सु॒त्रे ।
 वां । अ॒श्वि॒ना । वृ॒हत् ॥ या । द॒क्षा । सि॒धुऽमा॑तरा । म॒नो॑तरा ।
 र॒यी॒णां ॥ धि॒या । दे॒वा । व॒सुऽवि॑दा ॥ व॒च्यं॑ते । वां । क॒कु॒हा॒सः ।
 जु॒र्ण॒यां । अ॒ग्नि॒ । वि॒ष्टि॑ ॥ यत् । वां । रथः । वि॒भिः । प॒ता॒त् ॥
 ह॒वि॒षां । जा॒रः । अ॒पां । पि॒प॒ति॑ । प॒पु॒रिः । न॒रा ॥ पि॒ता । कु॒ट॑स्य ।
 च॒र्ष॒णिः ॥ आ॒ऽदा॑रः । वां । म॒ती॒नां । ना॒स॑त्या । म॒तऽव॑च॒सा ॥
 पा॒तं । सोम॑स्य । धृ॒ष्णु॑ऽया ॥ ३३ ॥ या । नः । पी॒प॑रत् । अ॒श्वि॒ना ।
 ज्यो॒ति॑ष्मती । त॒मः । ति॒रः ॥ तां । अ॒स्मे॒इति॑ । रा॒सा॒थां । इ॒षं ॥
 आ । नः । ना॒वा । म॒ती॒नां । या॒तं । पा॒रा॒य । ग॒त॑वे ॥ युं॒जा॒थां ।
 अ॒श्वि॒ना । रथं ॥ अ॒रि॒त्रं । वां । दि॒वः । पृ॒थु । ती॒थे । सि॒धू॒नां ।
 रथः ॥ धि॒या । यु॒यु॒ज्रे । इ॒न्द्र॑वः ॥ दि॒वः । क॒ण॒वा॒सः । इ॒न्द्र॑वः । व॒सु ।
 सि॒धू॒नां । प॒दे ॥ स्वं । व॒विं । कु॒हं । वि॒त्स॒थः ॥ अ॒भू॑त् । ऊं॒इति॑ ।
 भाः । ऊं॒इति॑ । अ॒श्वे । हि॒र॒ण्यं । प्र॒ति॑ । सूर्यः ॥ वि । अ॒ख्य॑त् ।
 जि॒ह्वा॒या । अ॒सि॒तः ॥ ३४ ॥ अ॒भू॑त् । ऊं॒इति॑ । पा॒रं । ए॒त॑वे । प॒न्थाः ।
 ऋ॒त॒स्य । सा॒धु॑ऽया ॥ अ॒दर्शि॑ । वि । स्मृ॒तिः । दि॒वः ॥ तत्त॑त् ।
 इत् । अ॒श्वि॒नोः । अ॒वः । ज॒रि॑ता । प्र॒ति॑ । भु॒ष॒ति॑ ॥ म॒दे । सोम॑स्य ।
 पि॒प्र॒तोः ॥ व॒व॒सा॒ना । वि॒व॒स्व॑ति । सोम॑स्य । पी॒त्या । गि॒रा ॥
 म॒नु॒ष्वत् । शं॒भु॒इति॑शं॒भू । आ । ग॒तं ॥ यु॒वोः । उ॒पाः । अनु॑ ।
 श्रि॒थे । परि॑ऽज्मनोः । उ॒प॒ऽआ॑च॒रत् ॥ ऋ॒ता । व॒न॒थः । अ॒क्तु॑भिः ॥

उ॒मा । पि॒व॒तं । अ॒श्वि॒ना । उ॒मा । नः । श॒र्म । य॒च्छ॒तं ॥ अ॒वि॒द्रि॒याभिः ।
ऊ॒तिऽभिः ॥ ३५ ॥

इति प्रथमाष्टके तृतीयोऽध्यायः

अथ चतुर्थोऽध्यायः

हरिः ॐ ॥ अ॒यं । वां । म॒धु॒मत्॒ऽतमः । सु॒तः । सोमः । ऋ॒त॒ऽ-
वृ॒था ॥ तं । अ॒श्वि॒ना । पि॒व॒तं । ति॒रऽअ॒न्धं । ध॒त्तं । रत्नानि । दा॒शु॒षे ।
त्रि॒ऽव॒धु॒रेण । त्रि॒ऽऽवृ॒ता । सु॒ऽपे॒शसा । रथे॒न । आ । या॒तं । अ॒श्वि॒ना ॥
क॒ण्वा॒सः । वां । ब्र॒ह्म । कृ॒ण्वं॒ति । अ॒ध्व॒रे । ते॒षां । सु । शृ॒णु॒तं । ह॒वं ॥
अ॒श्वि॒ना । म॒धु॒मत्॒ऽतमं । पा॒तं । सोमं । ऋ॒त॒ऽवृ॒था । अथ । अ॒द्य ।
द॒सा । वसु॑ । दि॒भ्र॒ता । रथे॑ । दा॒श्वान्सं । उप॑ । ग॒च्छ॒तं ॥ त्रि॒ऽस॒ध॒स्ये ।
व॒हि॒षि । वि॒श्व॒ऽवे॒दसा । म॒ध्वा । य॒ज्ञं । मि॒मिक्ष॒तं ॥ क॒ण्वा॒सः ।
वां । सु॒त॒ऽसो॒माः । अ॒भिऽद्य॒वः । यु॒वां । ह॒वं॒ते । अ॒श्वि॒ना ॥
याभिः । क॒ण्वं । अ॒भिष्टि॑ऽभिः । प्र । आ॒व॒तं । यु॒वं । अ॒श्वि॒ना ॥
ताभिः । सु । अ॒स्मान् । अ॒व॒तं । शु॒भः । प॒ती॒इति ॥ १ ॥ ० ॥
सु॒ऽदा॒सै ॥ ० ॥ पृ॒क्षः । व॒ह॒तं । अ॒श्वि॒ना । र॒यिं । स॒मु॒द्रात् ।
उ॒त । वा । दि॒वः । परि॑ । अ॒से॒इति । ध॒त्तं । पु॒रु॒ऽस्पृ॒हं ॥ यत् ।
ना॒स॒त्या । प॒रा॒ऽव॒ति । यत् । वा । स्थः । अ॒धि । तु॒र्वशे॑ ॥ अ॒तः ।
रथे॒न । सु॒ऽवृ॒ता । नः । आ । ग॒तं । सा॒कं । सूर्य॑स्य । र॒श्मि॑ऽभिः ॥
अ॒र्वा॒चा । वां । स॒प्त॒यः । अ॒ध्व॒र॒ऽश्रि॒यः । व॒ह॒तु । स॒र्व॒ना । इत् ।
उ॒प ॥ इ॒षं । पृ॒च॒ता । सु॒ऽकृ॒ते ॥ सु॒ऽदा॒न॒वे । आ । व॒हिः ।
सी॒इ॒तं । न॒रा । ते॒न । ना॒स॒त्या । आ । ग॒तं । रथे॒न । सूर्य॑ऽत्व॒चा ॥
ये॒न । श॒श्वत् । ऊ॒ह॒थुः । द॒शु॒षे । वसु॑ । म॒ध्वः । सोम॑स्य ।

पीतये । उक्थेभिः । अर्वाक् । अवसे । पुरुवसुइतिपुरुऽवसू । अकैः ।
 च । नि । ह्यामहे ॥ शश्वत् । कण्वानां । सदसि । प्रिये ।
 हि । कं । सोमं । पपथुः । अश्विना ॥ २ ॥ सह । वामेन । नः ।
 उपः । वि । उच्छ्र । दृढितः । दिवः ॥ सह । युष्मेन । बृहता ।
 विभाऽवरि । राया । देवि । दास्वती । अश्वऽवती । गोऽमती ।
 विश्वऽसुविदः । भूरि । च्यवंत । वस्तवे ॥ उत् । ईरय । प्रति ।
 मा । सुनृताः । उपः । चोद । राधः । मघोनीं ॥ उवास ॥
 उषाः । उछात् । च । नु । देवी । जीरा । रथानां ॥ ये ।
 अस्याः । आऽचरणेषु । दधिरे । समुद्रे । न । श्रवस्यवः । उपः ।
 ये । ते । प्र । यामेषु । युंजते । मनः । दानाय । सूरयः ॥
 अत्र । अह । तत् । कण्वः । एषां । कण्वऽतमः । नाम । गृणाति ।
 नृणां ॥ आ । घ्र । योषाऽश्व । सुनरी । उषाः । यति । प्रऽमुंजती ॥
 चरयती । वृजनं । पतुऽवत् । ईयते । उत् । पातयति । पक्षिणः ॥ ३ ॥
 वि । या । सृजति । समनं । वि । अर्थिनः । पदं । न । वेति ।
 ओदती ॥ वयः । नकिः । ते । पभिऽवांसः । आसते । विऽउष्टौ ।
 वाजिनीऽवति ॥ एषा । अयुक्त । पराऽवतः । सूर्यस्य । उतऽअयनात् ।
 अधि ॥ शतं । रथेभिः । सुऽभगा । उषाः । इयं । वि । याति ।
 अभि । मानुषान् ॥ विश्वं । अस्याः । ननाम । चक्षसे । जगत् ।
 ज्योतिः । कृणोति । सुनरी ॥ अप । द्वेषः । मघोनी । दृढिता ।
 दिवः । उषाः । उछत् । अप । स्त्रिधः ॥ उपः । आ । भाहि ।
 मानुना । चंद्रेण । दृढितः । दिवः ॥ आऽवहंती । भूरि । अस्मभ्यं ।
 सौमगं । विऽउछंती । दिविष्टिषु ॥ विश्वस्य । हि प्राणनं । जीवनं ।
 त्वेइति । वि । यत् । उछसि । सुनरि ॥ सा । नः । रथेन ।
 बृहता । विभाऽवरि । शुधि । चित्रऽमधे । हवं ॥ ४ ॥ उपः ।

वाजं । हि । वंस्व । यः । चित्रः । मानुषे । जनै ॥ तेन । आ ।
 वह । सुऽकृतः । अध्वरान् । उप । ये । त्वा । गृणंति ।
 वह्नयः ॥ विश्वान् । देवान् । आ । वह । सोमऽपीतये । अंतरिक्षात् ।
 उषः । त्वं ॥ सा । अस्मासु । धाः । गोऽमत् । अध्वऽवत् । उक्थ्यं ॥
 उषः । वाजं । सुऽवीथं ॥ यस्याः । रुशतः । अर्चयः । प्रति ।
 भद्राः । अदक्षत ॥ सा । नः । रयिं । विश्वऽवारं । सुऽपेशसं ।
 उषाः । ददातु । सुगम्यं । ये । चित् । हि । त्वां । ऋषयः ।
 पूर्व । ऊतये । जुहुरे । अवसे । महि ॥ सा । नः । स्तोमान् ।
 अभि । गृणीहि । राधसा । उषः । शुक्रेण । शोचिषां ॥ उषः ।
 यत् । अद्य । भुनुना । वि । द्वारौ । ऋणवः । दिवः ॥ प्र । नः ।
 यच्छतात् । अवृकं । पृथु । छर्दिः । प्र । देवि । गोऽमतीः । इषः ॥
 सं । नः । राया । बृहता । विश्वऽपेशसा । मिमिक्ष्व । सं ।
 इळाभिः । आ ॥ सं । द्युम्नेन । विश्वऽतुरा । उषः । महि ।
 सं । वाजैः । वाजिनीऽवति ॥ ५ ॥ उषः । भद्रेभिः । आ । गहि ।
 दिवः । चित् । रोचनात् । अर्थि ॥ वहंतु । अरुणऽप्सवः । उप ।
 त्वा । सोमिनः । गृहं ॥ सुऽपेशसं । सुऽखं । रथं । यं । अधिऽअस्थाः ।
 उषः । त्वं ॥ तेन । सुऽश्रवसं । जनं । प्र । अव । अद्य । दुहितः ।
 दिवः । वयः । चित् । ते । पतत्रिणः । द्विऽपत् । चतुऽपत् । अर्जुनि ॥
 उषः । प्र । आरन् । ऋतून् । अनु । दिवः । अंतैभ्यः । परि ॥ विऽउच्छंती ।
 हि । रश्मिऽभिः । विश्वं । आऽभासि । रोचनं ॥ तां । त्वां ।
 उषः । वसुऽयवः । गीऽभिः । कण्वाः । अहूषत् ॥ ६ ॥ उत् ।
 ऊंइति । त्यं । जातऽवेदसं । देवं । वहति । केतवः । दृशे ।
 विश्वाय । सूर्यं ॥ अप । त्ये । तायवः । यथा । नक्षत्रा । यंति ।
 अक्तुऽभिः ॥ सूराय । विश्वऽचक्षसे ॥ अदृशं । अस्य । केतवः ।

वि । रश्मयः । जनान् । अनु ॥ भ्रजतः । अग्नयः । यथा ॥
 तरणिः । विश्वऽदशतः । ज्योतिःऽकृत् । असि । सूर्य ॥ विश्वं ।
 आ । भासि । रोचनं ॥ प्रत्यङ् । देवानां । विशः । प्रत्यङ् ।
 उत् । एषि । मानुषान् ॥ प्रत्यङ् । विश्वं । स्वः । दृशे ॥ ७ ॥
 येन । पावक । चक्षसा । भुरण्यतं । जनान् । अनु ॥ त्वं ।
 वरुण । पश्यसि ॥ वि । द्यां । एषि । रजः । पृथु । अहां । मिमानः ।
 अक्तुऽभिः ॥ पश्यन् । जन्मानि । सूर्य ॥ सप्त । त्वा । हरितः ।
 रथे । वहति । देव । सूर्य ॥ शोचिःऽकेशं । विऽचक्षण ॥ अयुक्त । सप्त ।
 शुंध्युवः । सूरः । रथस्य । नपत्यः ॥ तामिः । याति । स्वयुक्तिऽभिः ॥
 उत् । वयं । तमसः । परि । ज्योतिः । पश्यतः । उत्ऽतरं ॥
 देवं । देवऽत्रा । सूर्य । अगन्म । ज्योतिः । उत्ऽतमं । उत्ऽयन् । अद्य ।
 मित्रऽमहः । आऽरोहन् । उत्ऽतरां । दिवं ॥ हृत्ऽरोगं । मम ।
 सूर्य । हरिमाणं । च । नाशय ॥ शुकेषु । मे । हरिमाणं । रोपणाकासु ।
 दध्मासि ॥ अथोइति । हारिद्रवेषु । मे । हरिमाणं । नि । दध्मासि ॥
 उत् । अगात् । अयं । आदित्यः । विश्वेन । सहसा । सह ॥
 द्विषतं । मह्यं । रंधयन् । मोइति । अहं । द्विषते । रथं ॥ ८ ॥
 अभि । त्वं । मेघं । पुरुऽहूतं । ऋग्मिथं । इंद्रं । गीऽभिः ।
 मदत । वस्वः । अर्णवं । यस्य । द्यावः । न । विऽचरन्ति ।
 मानुषा । भुजे । मंहिष्ठं । अभि । विप्रं । अर्चत ॥ अभि । ईं ।
 अवन्वन् । सुऽअभिष्टि । उतयः । अंतरिक्षऽप्रां । तविषीभिः ।
 आऽवृतं ॥ इंद्रं । दक्षासः । ऋभवः । मदऽच्युतं । शतऽकृतुं । जवनी ।
 सुनृता । आ । अहहत् ॥ त्वं । गोत्रं । अंगिरऽभ्यः । अवृणोः । अप ।
 उत् । अत्रये । शतऽदुरेषु । गातुऽवित् ॥ ससेन । चित् । विऽमदाय ।
 अवहः । वसु । आजौ । अद्रिं । ववसानस्य । नर्तयन् ॥ त्वं ।

अध्यायः ४]

४१

[अङ्कः ११

अपां । अपिऽधाना । अवृणोः । अप । अधारयः । पर्वते । दातुऽमत् ।
 वसु ॥ वृत्रं । यत् । इंद्र । शवसा । अवधीः । अहि । आत् ।
 इत् । सूर्य । दिवि । आ । अरोहयः । दृशे ॥ त्वं । मायाभिः ।
 अप । मायिनः । अश्रमः । स्वधामिः । ये । अधि । शुभौ ।
 अजुह्वत ॥ त्वं । पिप्रोः । नृऽमनः । प्र । अरुजः । पुरः । प्र ।
 ऋजिश्वानं । दस्युऽहत्येषु । आविथ ॥ ९ ॥ त्वं । कुत्सं । शुष्णऽ-
 हत्येषु । आविथ । अरधयः । अतिथिऽगवाय । शंवरं ॥ मुहांतं ।
 चित् । अर्बुदं । नि । क्रमीः । पदा । सनात् । एव । दस्युऽ-
 हत्याय । जज्ञिषे ॥ त्वेइति । विश्वा । तविषी । सच्यक् । हिता ।
 तव । राधः । सोमऽपीथाय । हर्षते ॥ तव । वज्रः । चिकिते ।
 बाहोः । हितः । वृश्च । शत्रोः । अव । विश्वानि । वृण्या ॥ वि ।
 जानीहि । आर्यान् । ये । च । दस्यवः । बर्हिष्मते । रंध्रय ।
 शासत् । अवतान् । शाकी । भव । यजमानस्य । चोदिता ।
 विश्वा । इत् । ता । ते । सध्रऽमादेषु । चाकन ॥ अनुवताय ।
 रंध्रयन् । अपऽवतान् । आऽभूमिः । इंद्रः । श्रथयन् । अनाभुवः ॥
 वृद्धस्य । चित् । वर्धतः । द्यां । इनक्षतः । स्तवानः । वम्रः ।
 वि । जघान् । संऽदिहः ॥ तक्षत् । यत् । ते । उशना । सहसा ।
 सहः । वि । रोदसीइति । मज्मना । बाधते । शवः । आ ।
 त्वा । वातस्य । नृऽमनः । मनऽयुजः । आ । पूर्यमाणं । अवहन् ।
 अभि । श्रवः ॥ १० ॥ मंदिष्ट । यत् । उशनै । काव्ये । सचा ।
 इंद्रः । वंकूइति । वंकुऽतरा । अधि । तिष्ठति ॥ उग्रः । ययि ।
 निः । अपः । स्रोतसा । असृजत् । वि । शुष्णस्य । वृहिताः ।
 ऐरयत् । पुरः ॥ आ । स्म । रथं । वृषऽपानेषु । तिष्ठसि ।
 शार्यातस्य । प्रऽभृताः । येषु । मंदसे ॥ इंद्र । यथा । सुतऽ-

सोमेषु । चाकनः । अनर्वाणं । श्लोकं । भा । रोहसे । दिवि । अददाः ।
 अर्भा । महते । वचस्येव । कक्षीवते । वृचयां । इंद्र । सुन्वते ।
 मेना । अमवः । वृषणश्वस्य । सुक्रतोइतिसुऽक्रतो ॥ ० ॥ सर्वनेषु ।
 प्रऽवाच्या ॥ इंद्रः । अश्रायि । सुऽध्यः । निरेके । पज्रेषु । स्तोमः ।
 दुर्थः । न । यूपः ॥ अवऽऽयुः । गव्युः । रथऽयुः । वसुऽयुः । इंद्रः ।
 इत् । रायः । क्षयति । प्रऽयंता ॥ इदं । नमः । वृषभार्य । स्वऽराजे ।
 सत्यऽशुष्माय । तवसे । अवाचि ॥ अस्मिन् । इंद्र । वृजने । सर्वऽवीराः ।
 सत् । सूरिऽभिः । तव । शर्मन् । स्याम ॥ ११ ॥ त्यं । सु । मेघं ।
 महय । स्वऽविदं । शतं । यस्य । सुऽभ्वः । साकं । ईरते ॥ अत्यं ।
 न । वाजं । हवनऽस्यदं । रथं । आ । इंद्रं । ववृत्यां । अवसे ।
 सुवृक्तिऽभिः ॥ सः । पर्वतः । न । धरुणेषु । अच्युतः । सहस्रंऽऽतिः ।
 तविषीषु । ववृधे ॥ इंद्रः । यत् । वृत्रं । अवधीत् । नदीऽवृत्तं ।
 उन्नन् । अणीसि । जह्मणः । अंधसा ॥ सः । हि । दूरः । दूरिषु ।
 वव्रः । ऊर्धनि । चंद्रऽबुधः । मदऽवृद्धः । मनीषिऽभिः ॥ इंद्रं । तं ।
 अहे । सुऽअपस्यया । ध्रिया । मंहिष्ठऽरातिं । सः । हि । पप्रिः ।
 अंधसः ॥ आ । यं । पृणति । दिवि । सङ्गऽबर्हिषः । समुद्रं । न ।
 सुऽभ्वः । स्वाः । अभिष्टयः ॥ तं । वृत्रऽहत्ये । अनु । तस्तुः । ऊतयः ।
 शुष्माः । इंद्रं । अवाताः । अहुतऽप्सवः ॥ अभि । स्वऽवृष्टिं । मदे ।
 अस्य । युध्यतः । रघ्वीऽइव । प्रवणे । सस्रुः । ऊतयः ॥ इंद्रः ।
 यत् । वज्री । धृषमाणः । अंधसा । भिनत् । वलस्यं । परिधीन्ऽइव ।
 व्रितः ॥ १२ ॥ परि । ई । घृणा । चरति । तित्विषे । शवः । अपः ।
 वृत्वी । रजसः । बुधं । आ । अशयत् ॥ वृत्रस्यं । यत् । प्रवणे ।
 दुःऽगृभिस्वनः । निऽजघंधं । हन्वीः । इंद्र । तन्यतुं ॥ हृदं । न ।
 हि । त्वा । निऽऽकृपति । ऊर्मयः । ब्रह्माणि । इंद्र । तव । यानि ।

अध्यायः ४]

४३

[वर्गः १५]

वर्धना ॥ त्वष्टा । चित् । ते । युज्यं । ववृधे । शवः । ततक्ष । वज्रं ।
 अभिभूतिऽओजसं ॥ जघन्वान् । ऊंइति । हरिऽभिः । संभृतकृतोइति-
 संभृतऽकृतो । इंद्रं । वृत्रं । मनुषे । गातुऽयन् । अपः । अयच्छथाः ॥
 बाह्वोः । वज्रं । आयसं । आधारयः । दिवि । आ । सूर्यं । दृशे ॥ बृहत् ।
 स्वऽचंद्रं । अमऽवत् । यत् । उक्थ्यं । अकृण्वत् । भियसा । रोहणं ।
 दिवः ॥ यत् । मानुषऽप्रधनाः । इंद्रं । ऊतयः । स्वः । नृऽसाचः ।
 मरुतः । अमदन् । अनु ॥ द्यौः । चित् । अस्य । अमऽवान् । अहेः ।
 स्वनात् । अयोयवीत् । भियसा । वज्रः । इंद्रं । ते ॥ वृत्रस्य । यत् ।
 बद्धधानस्य । रोदसीइति । मदे । सुतस्य । शवसा । अभिनत् ।
 शिरः ॥ १३ ॥ यत् । इत् । नु । इंद्रं । पृथिवी । दशऽभुजिः ।
 अहानि । विश्वा । ततनंत । कृष्टयः ॥ अत्र । अहं । ते । मघऽवन् ।
 विऽश्रुतं । सहः । द्यां । अनु । शवसा । बृहणा । भुवत् ॥ त्वं ।
 अस्य । पारे । रजसः । विऽओमनः । स्वभूतिऽओजाः । अवसे ।
 धृषतुऽमनः ॥ चक्रुषे । भूमिं । प्रतिऽमानं । ओजसः । अपः ।
 स्वऽरितिस्वः । परिऽभूः । एषि । आ । दिवं ॥ त्वं । भुवः । प्रतिऽ-
 मानं । पृथिव्याः । ऋष्वऽवीरस्य । बृहतः । पतिः । भूः । विश्वं ।
 आ । अप्राः । अंतरिक्षं । महिऽत्वा । सत्यं । अद्वा । नकिः ।
 अन्यः । त्वाऽवान् ॥ न । यस्य । द्यावापृथिवीइति । अनु ।
 व्यचः । न । सिधवः । रजसः । अंतं । आनशुः ॥ न । उत ।
 स्वऽवृष्टिं । मदे । अस्य । युध्यतः । एकः । अन्यत् । चक्रुषे ।
 विश्वं । आनुषक् ॥ आर्चन् । अत्र । मरुतः । सस्मिन् । आजो ।
 विश्वे । देवासः । अमदन् । अनु । त्वा । वृत्रस्य । यत् । भृष्टिऽमता ।
 वधेन । नि । त्वं । इंद्रं । प्रति । आनं । जघंथ ॥ १४ ॥ नि । ऊंइति ।
 सु । वाचं । प्र । महे । भ्रामहे । गिरः । इंद्राय । सदाने । विवस्वतः ॥

नु । चित् । हि । रत्नं । ससतांऽइव । अविदत् । न । दुःस्तुतिः ।
 द्रविणःऽदेपु । शस्यते ॥ दुरः । अश्वस्य । दुरः । इन्द्र । गोः । असि ।
 दुरः । यवस्य । वसुनः । इनः । पतिः ॥ शिक्षाऽनरः । प्रऽदिवः ।
 अकामऽकर्शनः । सखा । सखिऽभ्यः । तं । इदं । गृणीमसि ॥
 शचीऽवः । इन्द्र । पुरुऽकृतु । युमतऽतम । तव । इत् । इदं । अभितः ।
 चेकिते । वसु ॥ अतः । संऽगृभ्य । अभिऽभुते । आ । भर । मा ।
 त्वाऽयतः । जरितुः । कामं । ऊनयीः ॥ एभिः । युऽभिः । सुऽमनाः ।
 एभिः । इदुऽभिः । निऽहंधानः । अमतिं । गोभिः । अश्विना ॥ इंद्रेण ।
 दस्युं । दुरयंतः । इदुऽभिः । युतऽद्वेयसः । सं । इषा । रभेमहि । सं ।
 इन्द्र । राया । सं । इषा । रभेमहि । सं । वाजेभिः । पुरुऽचंद्रैः । अभियुऽ-
 मिः ॥ सं । देव्या । प्रऽमत्या । धीरऽशुष्मया । गोऽअग्रया । अश्वऽवत्या ।
 रभेमहि ॥ १५ ॥ ते । त्वा । मदाः । अमदन् । तानि । वृण्यतां । ते ।
 सोमासः । वृत्रऽहत्येषु । सतुऽपते ॥ यत् । कारवै । दश । वृत्राणि ।
 अप्रति । वहिष्मते । नि । सहस्राणि । वह्यः ॥ युधा । युधै । उप । घ ।
 इत् । एषि । धृष्णुऽया । पुरा । पुरं । सं । इदं । हंसि । ओजसा ॥
 नम्या । यत् । इन्द्र । सख्या । पुराऽवति । निऽवह्यः । नमुचिं ।
 नाम । मायिनं ॥ त्वं । करंजं । उत । पर्णयं । वधीः । तेजिष्ठया ।
 अतिथिऽग्वस्य । वर्तनी ॥ त्वं । शता । वंगदस्य । अभिनत् । पुरः ।
 अननुऽदः । परिऽसूताः । ऋजिश्चना ॥ त्वं । एतान् । जनऽराज्ञः ।
 द्विः । दश । अवंधुना । सुऽश्रवसा । उपऽजग्मुषः ॥ षष्ठि । सहस्रा ।
 नवति । नव । श्रुतः । नि । चक्रेण । रथ्या । दुऽपदा । अवृणक् ॥
 त्वं । आविथ । सुऽश्रवसं । तव । ऊतिऽभिः । तव । त्रामऽभिः ।
 इन्द्र । तूर्वयाणां ॥ त्वं । अस्मै । कुत्सं । अतिथिऽग्वं । आयुं । महे ।
 राज्ञे । यूने । अरंधनायः ॥ ये । उतऽऋचि । इन्द्र । देवऽगोपाः ।

सखायः । ते । शिवऽतमाः । असांम ॥ त्वां । स्तोत्राम् । त्वया ।
 सुऽवीराः । द्राघीयः । आयुः । प्रऽतरं । दधानाः ॥ १६ ॥ मा । नः ।
 अस्मिन् । मघऽवन् । पृत्तुऽसु । अंहसि । नहि । ते । अंतः । शर्वसः ।
 परिऽनशे ॥ अक्रंदयः । नद्यः । रोहवत् । वना । कथा । न । क्षोणीः ।
 भियसा । सं । आरत् ॥ अर्च । शक्राय । शाकिने । शचीऽवते ।
 शृण्वंतं । इंद्रं । महयन् । अभि । स्तुहि ॥ यः । धृष्णुना । शर्वसा ।
 रोदसीइति । उभेइति । वृषा । वृषऽत्वा । वृषभः । निऽक्रुजते ।
 अर्च । दिवे । बृहते । शूर्यं । वचः । स्वऽक्षत्रं । यस्य । धृषतः ।
 धृषत् । मनः ॥ बृहत्ऽश्रवाः । असुरः । बृहणा । कृतः । पुरः ।
 हरिऽभ्यां । वृषभः । रथः । हि । सः ॥ त्वं । दिवः । बृहत् । सानु ।
 कोपयः । अघं । त्मना । धृषता । शर्वरं । भिनत् ॥ यत् । मायिनः ।
 व्रंदिनः । मंदिना । धृषत् । शितां । गर्भस्ति । अशनिं । पृतन्यसि ॥ नि ।
 यत् । वृणाक्षि । श्वसनस्य । मूर्धनि । शुष्णस्य । चित् । व्रंदिनः ।
 रोहवत् । वना ॥ प्रचीनेन । मनसा । बृहणाऽवता । यत् ।
 अद्य । चित् । कृणवः । कः । त्वा । परि ॥ १७ ॥ त्वं । आविथ ।
 नर्थ । तुर्वशं । यदुं । त्वं । तुर्वीति । वय्यं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥
 त्वं । रथं । एतशं । कृत्व्ये । धने । त्वं । पुरः । नवति ।
 दंभयः । नव । सः । घ । राजा । सत्ऽपतिः । शूशुवत् । जनः ।
 रातऽहव्यः । प्रति । यः । शासं । इन्वति । उक्था । वा । यः ।
 अभिऽगुणाति । राधसा । दानुः । अस्मै । उपरा । पिन्वते । दिवः ॥
 असमं । क्षत्रं । असमा । मनीषा । प्र । सोमऽपाः । अपसा । संतु ।
 नेमै ॥ ये । ते । इंद्र । ददुषः । वर्धयंति । महि । क्षत्रं । स्थविरं ।
 वृण्यं । च ॥ तुभ्यं । इत् । एते । बहुलाः । अद्रिऽदुग्धाः । चमूऽसदः ।
 चमसाः । इंद्रऽपानाः ॥ विं । अश्रुहि । तर्पय । कामं । एषां । अथ ।

मनः । वसुऽदेयाय । कृष्व ॥ अपां । अतिष्ठत् । ध्रुवऽऽहरं । तमः ।
 अंतः । वृत्रस्य । जठरेषु । पर्वतः ॥ अभि । ई । इंद्रः । नद्यः ।
 वविणा । हिताः । विश्वाः । अनुऽस्थाः । प्रवणेषु । जिघ्रते ॥ सः ।
 शेऽवृधं । अधि । धाः । युम्नं । अस्मेइति । महि । क्षत्रं । जनापाद् ।
 इंद्र । तव्यं ॥ रक्ष । च । नः । मघोनः । पाहि । सूरिन् । राये । च ।
 नः । सुऽअपत्ये । इषे । धाः ॥ १८ ॥ दिवः । चित् । अस्य ।
 वरिमा । वि । पप्रथे । इंद्रं । न । महा । पृथिवी । चन । प्रति ॥
 भीमः । तुविमान् । चर्षणिऽभ्यः । आऽतपः । शिशीते । वज्रं ।
 तेजसे । न । वंसगः ॥ सः । अणवः । न । नद्यः । समुद्रियः । प्रति ।
 गृभ्णाति । विऽश्रिताः । वरीमऽभिः ॥ इंद्रः । सोमस्य । पीतये ।
 वृषऽयते । सनात् । सः । युध्मः । ओजसा । पनस्यते ॥ त्वं । तं ।
 इंद्र । पर्वतं । न । भोजसे । महः । नृमणस्य । धर्मणां । इरज्यसि ॥
 प्र । वीर्येण । देवता । अति । चकिते । धिष्वस्मै । उग्रः । कर्मणे ।
 पुरऽहितः ॥ सः । इत् । वने । नमस्युऽभिः । वचस्यते । चारु ।
 जनेषु । प्रऽब्रुवाणः । इंद्रियं ॥ वृषा । छंदुः । भवति । हर्यतः ।
 वृषा । क्षेमैण । धेनां । मघवा । यत् । इन्वेति ॥ सः । इत् ।
 महानि । संऽइथानि । मउमना । कृणोति । युध्मः । ओजसा ।
 जनेभ्यः ॥ अध । चन । श्रत् । दधति । त्विषिऽमते । इंद्राय । वज्रं ।
 निऽघनिघ्नते । वधं ॥ १९ ॥ सः । हि । श्रवस्युः । सदनानि ।
 कृत्रिमा । क्षमया । बुधानः । ओजसा । विऽनाशयन् । ज्योतीषि ।
 कृण्वन् । अवृकाणि । यज्यवे । अव । सुऽकृतुः । सर्तवै । अपः ।
 सृजन् ॥ दानाय । मनः । सोमऽपावन् । अस्तु । ते । अर्वाचा ।
 हरीइति । वंदनऽश्रुत् । आ । कृधि ॥ यमिष्ठासः । सारथयः । ये ।
 इंद्र । ते । न । त्वा । केताः । आ । दभ्रुवन्ति । भूर्णयः ॥ अप्रऽक्षितं ।

वसु । विभर्षि । हस्तयोः । अपाळहं । सहः । तन्वि । श्रुतः । दधे ॥
 आऽवृतासः । अवतासः । न । कर्तुऽभिः । तनूषु । ते । कर्तवः ।
 इंद्र । भूरयः ॥ २० ॥ एषः । प्र । पूर्वीः । अव । तस्य । चक्षिषः ।
 अत्यः । न । योषा । उत् । अयंस्त । भुवर्णिः । दक्ष । महे ।
 पययते । हिरण्ययं । रथं । आऽवृत्य । हरिऽयोगं । ऋभ्वसं ॥ तं । गुर्तयः ।
 नेमनुऽइषः । परीणसः । समुद्रं । न । संऽचरणे । सन्निष्यवः ॥ पति ।
 दक्षस्य । विदथस्य । नु । सहः । गिरिं । न । वेनाः । अधि । रोह ।
 तेजसा ॥ सः । तुर्वणिः । महान् । अरेणु । पौंस्ये । गिरेः । भृष्टिः ।
 न । भ्राजते । तुजा । शवः ॥ येन । शुष्णं । मायिनं । आयसः ।
 मदे । दुध्नः । आभूषु । रमयत् । नि । दामनि ॥ देवी । यदि ।
 तविपी । त्वाऽवृथा । ऊतये । इंद्र । सिसंक्ति । उपसं । न ।
 सूर्यः ॥ ० ॥ बाधते । तमः । इयति । रेणुं । बृहत् । अर्हरिऽस्वानिः ।
 वि । यत् । तिरः । धरुणं । अच्युतं । रजः । अतिस्थिपः । दिवः ।
 आतासु । बर्हणा ॥ स्वऽऽलिहे । यत् । मदे । इंद्र । हर्ष्या । अहन ।
 वृत्रं । निः । अपां । औब्जः । अर्णवं ॥ त्वं । दिवः । धरुणं । धिषे ।
 ओजसा । पृथिव्याः । इंद्र । सदेनेषु । माहिनः ॥ त्वं । सुतस्य ।
 मदे । अरिणाः । अपः । वि । वृत्रस्य । समया । पाप्या । अरुजः ॥ २१ ॥
 प्र । मंहिष्ठाय । बृहते । बृहत्ऽरये । सत्यऽशुष्माय । तवसे । मति ।
 भरे ॥ अपांऽइव । प्रवगे । यस्य । दुऽधरे । राधः । विश्वऽआयु ।
 शवसे । अपऽवृतं ॥ अध । ते । विश्वं । अनु । ह । असत् । इष्टये ।
 आपः । निम्नाऽइव । सर्वना । हविर्मतः ॥ यत् । पर्वते । न ।
 संऽअशीत । हर्षतः । इंद्रस्य । वज्रः । श्रथिता । हिरण्ययः ॥ अस्मै ।
 भीमाय । नमसा । सं । अध्वरे । उधः । न । शुभ्रे । आ । भर ।
 पनीयसे ॥ यस्य । धाम । श्रवसे । नाम । इंद्रियं । ज्योतिः ।

अकारि । हरितः । न । अयसे । इमे । ते । इन्द्र । ते । वयं । पुरुऽ-
 स्तुत । ये । त्वा । आऽरभ्य । चरामसि । प्रभुवसोऽतिप्रभुऽवसो ॥
 नहि । त्वन् । अन्यः । गिर्वणः । गिरः । सद्यत् । क्षोणीऽइव । प्रति ।
 नः । हर्थ । तत् । वचः ॥ भूरि । ते । इन्द्र । वीर्यं । तव । स्मसि ।
 अस्य । स्तोतुः । मघऽवन । कामं । आ । पृण ॥ अनु । ते । द्यौः ।
 बृहती । वीर्यं । ममे । इयं । च । ते । पृथिवी । नेमे । ओजसे ॥ ० ॥
 महां । उरुं । वज्रेण । वज्रिन् । पर्वऽशः । चकर्तिथ ॥ अव । असृजः ।
 निऽवृताः । सर्तवै । अपः । सत्रा । विश्वं । दधिपे । केवलं ।
 सहः ॥ २२ ॥ नु । चित् । सहऽजाः । अमृतः । नि । तुन्दते ।
 होता । यत् । दूतः । अमवत् । विवस्वतः ॥ वि । साधिष्ठेभिः ।
 पृथिऽभिः । रजः । ममे । आ । देवऽताता । हविषा । विवासाति ॥
 आ । स्वं । अवा । युवमानः । अजरः । तृषु । अविप्यन् । अतसेषु ।
 तिष्ठति ॥ अत्यः । न । पृष्ठं । पुषितस्य । रोचते । दिवः । न ।
 सानु । स्तनयन् । अचिक्रदत् ॥ क्राणा । रुद्रेभिः । वसुऽभिः ।
 पुरऽहितः । होता । निऽसत्तः । रयिषाट् । अमर्त्यः ॥ रथः । न ।
 विश्वु । ऋजुसानः । आयुषु । वि । आनुषक् । वार्या । देवः ।
 ऋण्वति ॥ वि । वातऽजूतः । अतसेषु । तिष्ठते । वृथा । जुहूमिः ।
 सृण्या । तुविऽस्वनिः ॥ तृषु । यत् । अग्ने । वनिनः । वृषऽयसे ।
 कृष्णं । ते । एमं । रुशत्ऽऊर्मे । अजर । तपुऽजंभः । वने । आ ।
 वातऽचोदितः । यूथे । न । सहान् । अव । वाति । वंसंगः ॥
 अभिऽव्रजनं । अक्षितं । पाजसा । रजः । स्थातुः । चरथं । भयते ।
 पतत्रिणः ॥ २३ ॥ दधुः । त्वा । भृगवः । मानुषेषु । आ । रयिं ।
 न । चारुं । सुऽहव । जनैभ्यः ॥ होतारं । अग्ने । आतिथिं । वरेण्यं ।
 मित्रं । न । शैवं । दिव्याय । जन्मते ॥ होतारं । सप्त । जुह्वः ।

अध्यायः ४]

४९

[वर्गः २६

यजिष्ठं । यं । वाघतः । वृणते । अध्वरेषु ॥ अग्निं । विश्वेषां । अरतिं ।
 वसूनां । सपर्यामि । प्रयसा । यामि । रत्नं ॥ अछिद्रा । सुनोइति ।
 सहस्रः । नः । अद्य । स्तोतुभ्यः । मित्रऽमहः । शर्म । यच्छ । अग्ने ।
 गृणतं । अंहसः । उरुष्य । ऊर्जः । नपातु । पूऽभिः । आर्यसीभिः ।
 भव । वरुथं । गृणते । विभाऽवः । भव । मघऽवनु । मघवत्ऽभ्यः ।
 शर्म ॥ उरुष्य । अग्ने । अंहसः । गृणतं । प्रातः । मधु । धियाऽवसुः ।
 जगम्यात् ॥ २४ ॥ वयाः । इत् । अग्ने । अग्रयः । ते । अन्ये । त्वेइति ।
 विश्वे । अमृताः । मादयन्ते ॥ वैश्वानर । नाभिः । असि । क्षितीनां ।
 स्थूणाऽइव । जनान् । उपऽमित् । ययंथ ॥ मूर्धा । दिवः । नाभिः ।
 अग्निः । पृथिव्याः । अथ । अभवत् । अरतिः । रोदस्योः ॥ तं । त्वा ।
 देवासः । अजनयन्त । देवं । वैश्वानर । ज्योतिः । इत् । आर्याय ॥
 आ । सूर्ये । न । रश्मयः । ध्रुवासः । वैश्वानरे । दधिरे । अग्ना ।
 वसूनि ॥ या । पर्वतेषु । ओषधीषु । अपुऽसु । या । मानुषेषु ।
 अक्षि । तस्य । राजा ॥ बृहतीइवेतिबृहतीऽइव । सुनवे । रोदसीइति ।
 गिरः । होता । मनुष्यः । न । दक्षः ॥ स्वऽवते । सत्यऽशुष्माय ।
 पूर्वीः । वैश्वानराय । नृऽतमाय । यहीः ॥ दिवः । चित् । ते ।
 बृहतः । जातऽवेदः । वैश्वानर । प्र । रिरिचे । महिऽत्वं ॥ राजा ।
 कृष्टीनां । असि । मानुषीणां । युधा । दवेभ्यः । वरिवः । चकथ ॥
 प्र । नु । महिऽत्वं । वृषभस्य । वोचं । यं । पूरवः । वृत्रऽहनं ।
 सचंते ॥ वैश्वानरः । दस्युं । अग्निः । जघन्वान् । अधूनोत् । काष्ठाः ।
 अव । शंबरं । भेतु ॥ वैश्वानरः । महिम्ना । विश्वऽकृष्टिः । भरतऽ-
 वाजेषु । यजतः । विभाऽवा ॥ शातऽवनेपे । शतितीभिः । अग्निः ।
 पुरुऽनीथे । जरते । सुनृताऽवान् ॥ २५ ॥ वह्निं । यशसं । विदथस्य ।
 केतुं । सुप्रऽअव्यं । दूतं । सद्यऽअर्थं ॥ द्विऽजन्मानं । रयिऽइव ।

प्रऽशस्तं । रातिं । भरतु । भृगवे । मातरिश्वा ॥ अस्य । शासुः ।
 उभयासः । सचन्ते । हविष्मतः । उशिजः । ये । च । मर्ताः ॥ दिवः ।
 चितु । पूर्वः । नि । असादि । होता । आऽपृच्छयः । विश्पतिः ।
 विशु । वेधाः ॥ तं । नव्यसी । हृदः । आ । जायमानं । अस्सत् ।
 सुऽकीर्तिः । मधुऽजिह्वं । अश्याः ॥ यं । ऋत्विजः । वृजने ।
 मानुषासः । प्रयस्वन्तः । आयवः । जीजनन्त ॥ उशिक् । पवकः ।
 वसुः । मानुषेषु । वरेण्यः । होता । अघ्रायि । विशु ॥ दसूनाः ।
 गृहऽपतिः । दमे । आ । अग्निः । भुवतु । रथिऽपतिः । रयीणां ॥
 तं । त्वा । वयं । पतिं । अग्ने । रयीणां । प्र । शंसामः ।
 मृतिऽभिः । गोतमासः ॥ आशुं । न । वाजंऽभरं । मर्जयन्तः ॥ २६ ॥
 अस्मै । इत् । ऊंइति । प्र । तवसे । तुराय । प्रयः । न । हर्मि ।
 स्तोमं । माहिनाय ॥ ऋचीपमाय । अग्निऽगवे । ओहं । इंद्राय ।
 ब्रह्मणे । रातऽतमा ॥ ० ॥ प्रयऽइव । प्र । यंसि । भरांमि ।
 आंगुषं । बाधे । सुऽवृक्ति ॥ इंद्राय । हृदा । मनसा । मनीषा ।
 प्रत्ताय । पत्ये । धियः । मर्जयन्त ॥ ० ॥ त्यं । उपऽमं । स्वऽसां ।
 भरांमे । आंगुषं । आस्येन ॥ मंहिष्ठं । अछोक्तिऽभिः । मतीनां ।
 सुवृक्तिऽभिः । सूरिं । ववृधध्यै ॥ ० ॥ स्तोमं । सं । हिनोमि ।
 रथं । न । तष्टाऽइव । तत्ऽसिनाय ॥ गिरः । च । गिर्वाहसे ।
 सुऽवृक्ति । इंद्राय । विश्वऽइन्वं । मेधिराय ॥ ० ॥ सक्तिऽइव ।
 श्रवस्या । इंद्राय । अर्कं । जुह्वा । सं । अंजे ॥ वीरं । दानऽओकसं ।
 वंदध्यै । पुरां । गूर्तऽश्रवसं । दर्माणं ॥ २७ ॥ ० ॥ त्वष्टा । तक्षतु ।
 वज्रं । स्वपऽतमं । स्वयं । रणाय ॥ वृत्रस्य । चितु । विदत् ।
 येन । मर्मं । तुजन् । ईशानः । तुजता । कियेधाः ॥ अस्य ।
 इत् । ऊंइति । मातुः । सर्वनेषु । सद्यः । महः । पितुं ।

अध्यायः ४]

५१

[वर्गः २९

पपिऽवान् । चारुं । अन्ना ॥ मुषायत् । विष्णुः । पचतं । सहीयान् ।
 विध्यत् । वराहं । तिरः । अर्द्धि । अस्ता ॥ ० ॥ ग्राः । चित् ।
 देवऽपत्नीः । इंद्राय । अर्कं । अहिऽहस्ये । उर्वुरित्यूवुः ॥ परि ।
 द्यावापृथिवीइति । जम्भे । उर्वीइति । न । अस्य । तेइति ।
 महिमायं । परि । स्तइतिस्तः । अस्य । इत् । एव । प्र । गिरिचे ।
 महिऽत्वं । दिवः । पृथिव्याः । परि । अंतरिक्षात् ॥ स्वऽराद् ।
 इंद्रः । दमे । आ । विश्वऽगूर्तः । सुऽअरिः । अमत्रः । ववक्षे ।
 रणाय ॥ ० ॥ शर्वसा । शंपतं । वि । वृश्चत् । वज्रेण । वृत्रं । इंद्रः ॥
 गाः । न । व्राणाः । अवनीः । अमुंचत् । अभि । श्रवः । दावने ।
 सऽचैताः ॥ २८ ॥ ० ॥ त्वेषसा । रंत । सिधवः । परि । यत् ।
 वज्रेण । सीं । अयच्छत् ॥ ईशानऽकृत् । दाशुषे । दशस्यन् । तुर्वतिथे ।
 गाधं । तुर्वणिः । करितिकः ॥ ० ॥ भर । तूतुजानः । वृत्राय । वज्रं ।
 ईशानः । क्रियेधाः ॥ गोः । न । पर्व । वि । रद् । तिरश्चा । इष्यन् ।
 अणींसि । अपां । चरध्वै ॥ ० ॥ प्र । ब्रुहि । पूव्याणि । तुरस्य ।
 कर्माणि । नव्यः । उक्थैः ॥ युधे । यत् । इष्णानः । आयुधानि ।
 ऋघायमाणः । निऽरिणाति । शत्रून् ॥ ० ॥ भिया । गिरयः । च ।
 दृळ्हाः । द्यावा । च । भूम । जनुषः । तुजेतेइति ॥ उपोइति ।
 वेनस्य । जोगुवानः । ओणि । सद्यः । भुवत् । वीर्याय । नोधाः ॥ ० ॥
 त्यत् । अनु । दायि । एषां । एकः । यत् । वत्रे । भूरैः । ईशानः ॥
 प्र । एतशं । सूर्यै । पस्पृधानं । सौवश्ये । सुस्वि । आवत् । इंद्रः ॥
 एव । ते । हारिऽयोजन । सुऽवृक्ति । इंद्र । ब्रह्माणि । गोतमासः ।
 अक्रन् ॥ आ । एषु । विश्वऽपेशसं । धियं । धाः ॥ ० ॥

इति प्रथमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः

अथ पञ्चमोऽध्यायः

हरिः ॐ ॥ प्र । मन्महे । शवसानाय । शूष । आंगुष ।
 गिर्विणसे । अंगिरस्वत् ॥ सुवृक्तिऽभिः । स्तुवते । ऋग्मियाय । अर्चामि ।
 अर्क । नरे । विऽश्रुताय ॥ प्र । वः । महे । महि । नमः । भरध्व ।
 आंगुष्य । शवसानाय । साम । येन । नः । पूर्व । पितरः । पदऽज्ञाः ।
 अर्चतः । अंगिरसः । गाः । अविदत् ॥ इन्द्रस्य । अंगिरसां । च ।
 इष्टौ । विदत् । सरमा । तनयाय । धासि ॥ बृहस्पतिः । भिनत् ।
 अद्रि । विदत् । गाः । सं । उस्त्रियाभिः । वावशन्त । नरः । सः ।
 सुऽस्तुभा । सः । सुभा । सप्त । विप्रैः । स्वरेण । अद्रि । स्वयः ।
 नवऽग्वैः ॥ सरण्युऽभिः । फलिऽगं । इन्द्र । शक्र । वलं । रवेण ।
 दरयः । दशऽग्वैः ॥ गुणानः । अंगिरऽभिः । दस्म । वि । वः ।
 उषसा । सूर्येण । गोभिः । अंधः ॥ वि । भूम्याः । अप्रथयः ।
 इन्द्र । सानु । दिवः । रजः । उपरं । अस्तमायः ॥ १ ॥ तत् ।
 ऊं । ऊंइति । प्रयक्षऽतमं । अस्य । कर्म । दस्सस्य । चारुऽतमं ।
 अस्ति । दंसः ॥ उपऽह्वरे । यत् । उपराः । अपिन्वत् । मधुऽ-
 अर्णसः । नद्यः । चतस्रः ॥ द्विता । वि । वत्रे । सनऽजा ।
 सनीलेइतिसनीले । अयास्यः । स्तवमानेभिः । अर्कैः ॥ भगः ।
 न । मेनेइति । परमे । विऽओमन् । आधारयत् । रोदसीइति ।
 सुऽदंसाः ॥ सनात् । दिवं । परि । भूम । विरूपेइतिविऽरूपे ।
 पुनऽभुवा । युवतीइति । स्वेभिः । एवैः ॥ कृष्णेभिः । अक्ता ।
 उषाः । रुशत्ऽभिः । वपुऽभिः । आ । चरतः । अन्याऽअन्या ।
 सनेमि । सख्यं । सुऽअपस्यमानः । सनुः । दधार । शवसा ।
 सुऽदंसाः ॥ आमासु । चित् । दधिषे । पक्कं । अंतरिति । पयः ।
 कृष्णासु । रुशत् । रोहिणीषु ॥ सनात् । सऽनीळाः । अवनीः ।

अध्यायः ५]

५३

[वर्गः ५]

अवाताः । व्रता ॥ रक्षन्ते । अमृताः । सहऽभिः ॥ पुरु । सहस्रा ।
 जनयः । न । पत्नीः । दुवस्यन्ति । स्वसारः । अह्याणं ॥ २ ॥
 सनाऽयुवः । नमसा । नव्यः । अकैः । वसुऽयवः । मृतयः ।
 दस्म । दद्रुः ॥ पति । न । पत्नीः । उशतीः । उशतै । स्पृशन्ति ।
 त्वा । शवसाऽवन् । मनीषाः ॥ सनात् । एव । तव । रायः ।
 गभस्तौ । न । क्षीयन्ते । न । उप । दस्यन्ति । दस्म ॥ युऽमान् ।
 असि । क्रतुऽमान् । इंद्र । धीरः । शिक्ष । शचीऽवः । तव ।
 नः । शचीभिः ॥ सनाऽयते । गोतमः । इंद्र । नव्य । अतक्षत् ।
 ब्रह्म । हरिऽयोजनाय ॥ सुऽनीथाय । नः । शवसान् । नोथाः ॥ ० ॥
 ॥ ३ ॥ त्वं । महान् । इंद्र । यः । ह । शुष्मैः । द्यावा । जज्ञानः ।
 पृथिवीइति । अमे । धाः ॥ यत् । ह । ते । विश्वा । गिरयः । चित् ।
 अभ्वा । भिया । दृळ्वासः । किरणाः । न । ऐजन् ॥ आ । यत् ।
 हरीइति । इंद्र । विऽव्रता । वेः । आ । ते । वज्रं । जरिता । बाहोः ।
 धातु ॥ येन । अविहर्यतक्रतोइत्यविहर्यतऽक्रतो । अमित्रान् । पुरः ।
 इण्णासि । पुरुऽहुत । पूर्वीः ॥ त्वं । सत्यः । इंद्र । धृणुः । एतान् ।
 त्वं । ऋभुक्षाः । नर्यः । त्वं । पाट् ॥ त्वं । शुष्णं । वृजने । पृक्षे ।
 आणौ । यूने । कुत्साय । युऽमते । सचा । अहन् ॥ त्वं । ह । त्यत् ।
 इंद्र । चोदीः । सखा । वृत्रं । यत् । वज्रिन् । वृषऽकर्मन् । उन्नाः ॥
 यत् । ह । शूर । वृषऽमनः । पराचैः । वि । दस्यून् । योनौ ।
 अकृतः । वृथाषाट् ॥ ० ॥ अरिषण्यन् । दृळ्वस्य । चित् । मर्तानां ।
 अजुष्टौ ॥ वि । अस्मत् । आ । काष्ठाः । अर्वन्ते । वः । यनाऽइव ।
 वज्रिन् । श्रथिहि । अमित्रान् ॥ ४ ॥ त्वां ॥ ० ॥ अर्णऽसातौ ।
 स्वऽमीळहे । नरः । आज्ञा । हवन्ते ॥ तव । स्वधाऽवः । इयं ।
 आ । सऽमर्ये । उतिः । वाजेषु । अतसाय्या । भूत ॥ ० ॥

स॒प्त । यु॒ध्यन् । पु॒रः । व॒ज्रिन् । पु॒रुऽकु॒त्साय । द॒र्द॒रि॒ति॒र्दः ॥
 च॒र्हिः । न । यत् । सु॒दा॒से । वृ॒था । व॒र्क । अ॒होः । रा॒ज॒न् ।
 व॒रि॒वः । पू॒र्वे । क॒रि॒ति॒कः ॥ त्वं । त्यां । नः । इ॒न्द्र । दे॒व ।
 चि॒त्रां । इ॒षे । आ॒पः । न । पी॒प॒यः । परि॒ऽज्मन् ॥ य॒या । शू॒र ।
 प्र॒ति । अ॒स्मभ्य॑ । यं॒सि । त्म॒नं । ऊ॒र्जे । न । वि॒श्व॒धे । क्ष॒र॒ध्वे ॥
 अ॒का॒रि । ते । इ॒न्द्र । गो॒त॒मे॒भिः । ब्र॒ह्मा॒णि । आ॒ऽउ॒क्ता । न॒म॒सा ।
 ह॒रि॒ऽभ्यां ॥ सु॒ऽपे॒श॒सं । वा॒जं । आ । भ॒र । नः ॥ ० ॥ ५ ॥
 वृ॒ष्णे । श॒र्धा॒य । सु॒ऽम॒खाय । वे॒ध॒से । नो॒धः । सु॒ऽवृ॒त्ति । प्र । भ॒र ।
 म॒रु॒त्ऽभ्यः । अ॒पः । न । धी॒रः । म॒न॒सा । सु॒ऽह॒स्त्यः । गि॒रः ।
 सं । अ॒ंजे । वि॒द॒थे॒षु । आ॒ऽभु॒वः ॥ ते । ज॒ज्ञि॒रे । दि॒वः । ऋ॒ष्वा॒सः ।
 उ॒क्ष॒णः । रु॒द्र॒स्य । म॒र्याः । अ॒सु॒राः । अ॒रे॒प॒सः ॥ पा॒व॒का॒सः ।
 शु॒च॒यः । सूर्याः॒ऽइ॒व । स॒त्वा॒नः । न । द्र॒प्ति॒नः । द्यो॒र॒ऽव॒प॒सः ॥
 यु॒वा॒नः । रु॒द्राः । अ॒ज॒राः । अ॒भो॒कु॒ऽह॒नः । व॒व॒श्रुः । अ॒घ्नि॒ऽगो॒वः ।
 प॒र्व॒ताः॒ऽइ॒व ॥ दृ॒ळ्हा । चि॒त् । वि॒श्वा । भु॒व॒ना॒नि । पा॒र्था॒वा ।
 प्र । च॒य॒व॒यं॒ति । दि॒व्या॒नि । म॒ज्म॒ना ॥ चि॒त्रः । अ॒ंजि॒ऽभिः ।
 व॒पु॒षे । वि । अ॒ंज॒ते । व॒क्षः॒ऽसु । रु॒क्मा॒न् । अ॒धि । ये॒ति॒रे ।
 शु॒भे ॥ अ॒से॒षु । ए॒षां । नि । मि॒मृ॒श्रुः । ऋ॒ष्ट॒यः । सा॒कं ।
 ज॒ज्ञि॒रे । स्व॒ध॒या । दि॒वः । न॒रः ॥ ई॒शा॒न्ऽकृ॒तः । धु॒न॒यः ।
 रि॒शा॒द॒सः । वा॒ता॒न् । वि॒ऽद्यु॒तः । त॒वि॒षी॒भिः । अ॒कृ॒त । दु॒हं॒ति ।
 ऊ॒धः । दि॒व्या॒नि । धू॒त॒यः । भू॒मिं । पि॒न्व॒ति । प॒य॒सा ।
 परि॒ऽज्ज॒यः ॥ ६ ॥ पि॒न्व॒ति । अ॒पः । म॒रु॒तः । सु॒ऽदा॒न॒वः । प॒यः ।
 घृ॒त॒ऽव॒त् । वि॒द॒थे॒षु । आ॒ऽभु॒वः ॥ अ॒त्यं । न । मि॒हे । वि ।
 न॒यं॒ति । वा॒जि॒नं । उ॒त्सं । दु॒हं॒ति । स्त॒न॒यं॒तं । अ॒क्षि॒तं ॥
 म॒हि॒षा॒सः । मा॒यि॒नः । चि॒त्र॒ऽभान॑वः । गि॒र॒यः । न । स्व॒ऽत॒व॒सः ।

अध्यायः ५]

५५

[वर्गः ९

रघुऽस्यदः ॥ मृगाऽइव । हस्तिनः । खादथ । वना । यत् ।
 आरुणीषु । तविपीः । अयुग्ध्वं ॥ सिंहाऽइव । नानदति । प्रऽचेतसः ।
 पिशाऽइव । सुऽपिशः । विश्वऽवेदसः ॥ क्षपः । जिन्वतः ।
 पृषतीभिः । ऋष्टिऽभिः । सं । इत् । सऽवाधः । शवसा । अहिऽ-
 मन्यवः ॥ रोदसीइति । आ । वदत । गणऽश्रियः । नृऽसाचः ।
 शूराः । शवसा । अहिऽमन्यवः ॥ आ । वंधुरेषु । अमतिः ।
 न । दर्शता । विऽद्युत् । न । तस्थौ । मरुतः । रयेषु । वः । विश्वऽ-
 वेदसः । रयिऽभिः । संऽओकसः । संऽमिश्लासः । तविपीभिः ।
 विऽरप्तिनः ॥ अस्तारः । इधुं । दधिरे । गभस्त्योः । अनंतऽशुष्माः ।
 वृषऽखादयः । नरः ॥ ७ ॥ हिरण्ययेभिः । पविऽभिः । पयऽवृधः ।
 उत् । जिघ्रते । आऽपथ्यः । न । पर्वतान् ॥ मखाः । अयासः ।
 स्वऽसृतः । ध्रुवऽच्युतः । दुध्नऽकृतः । मरुतः । भ्राजत्ऽऋष्टयः ॥
 घृधुं । पावकं । वनिनं । विऽचर्षणिं । रुद्रस्य । सुनुं । हवसा ।
 गृणीमसि ॥ रजऽतुरं । तवसं । मारुतं । गणं । ऋजीषिणं ।
 वृषणं । सश्चत । श्रिये ॥ प्र । नु । सः । मर्तः । शवसा ।
 जनान् । अति । तस्थौ । वः । ऊती । मरुतः । यं । आवत ॥
 अर्वत्ऽभिः । वाजं । भरते । धना । नृऽभिः । आऽपृच्छयं । क्रतुं ।
 आ । क्षेति । पुष्यति ॥ चर्कत्यं । मरुतः । पृतऽसु । दुस्तरं ।
 द्युऽमंतं । शुष्मं । मघवत्ऽसु । धत्तन ॥ धनऽस्पृतं । उक्थ्यं ।
 विश्वऽचर्षणिं । तोकं । पुष्येम । तनयं । शतं । हिमाः ॥ नु ।
 स्थिरं । मरुतः । वीरऽवंतं । ऋतिऽसहं । रयिं । अस्मासु । धत्त ॥
 सहस्रिणं । शतिनं । शशुऽवांसं ॥ ० ॥ ८ ॥ पश्वा । न । तायुं ।
 गुहा । चतंतं । नमः । युजानं । नमः । वहंतं । सऽजोषाः ।
 धीराः । पदैः । अनु । ग्मन् । उप । त्वा । सीदन् । विश्वे ।

यजत्राः ॥ ऋतस्य । देवाः । अनु । व्रता । गुः । भुवत् ।
 परिष्टिः । द्यौः । न । भूम ॥ वर्धति । ई । आपः । पुन्वा ।
 सुऽशिश्निव । ऋतस्य । योना । गर्भे । सुऽजातं ॥ पुष्टिः ।
 न । रण्वा । क्षितिः । न । पृथ्वी । गिरिः । न । भुज्म ।
 क्षोदः । न । शंऽभु ॥ अत्यः । न । अज्मन् । सर्गऽप्रतक्तः ।
 सिंधुः । न । क्षोदः । कः । ई । वराते ॥ जामिः । सिंधूनां । भ्राताऽइव ।
 स्वस्त्रा । इभ्यान् । न । राजा । वनानि । अत्ति ॥ यत् । वातऽजूतः ।
 वना । वि । अस्थात् । अग्निः । ह । दाति । रोम । पृथिव्याः ॥
 श्वसिति । अपऽसु । हंसः । न । सीदन् । कृत्वा । चेतिष्ठः ।
 विशां । उषऽभुत् ॥ सोमः । न । वेधाः । ऋतऽप्रजातः । पशुः । न ।
 शिश्वा ॥ विऽभुः । दूरेऽभाः ॥ ९ ॥ रयिः । न । चित्रा । सूरः । न ।
 संऽदृक् । आयुः । न । प्राणः । नित्यः । न । सुनुः ॥ तका । न ।
 भूर्णिः । वना । सिसृक्त्ति । पयः । न । धेनुः । शुचिः । विभाऽवा ॥
 दाधार । क्षेम । ओकः । न । रण्वः । यवः । न । पक्कः ।
 जेता । जनानां । ऋषिः । न । स्तुभ्वा । विश्व । प्रऽशस्तः ।
 व्राजी । न । प्रीतः । वयः । दधाति ॥ दुरोकऽशोचिः । क्रतुः ।
 न । नित्यः । जायाऽइव । योनौ । अरं । विश्वस्मै ॥ चित्रः ।
 यत् । अभ्राट् । श्वेतः । न । विश्व । रथः । न । रुक्मी । त्वेषः ।
 समत्ऽसु ॥ सेनऽइव । सृष्टा । अमं । दधाति ॥ अस्तुः । न ।
 दिद्युत् । त्वेषऽप्रतीका ॥ यमः । ह । जातः । यमः । जतिऽत्वं ।
 जारः । कनीनां । पतिः । जनीनां ॥ तं । वः । चराथा । वयं ।
 वसत्या । अस्तं । न । गावः । नक्षते । इदं ॥ सिंधुः । न ।
 क्षोदः । प्र । नीचीः । ऐनोतु । नवत । गावः । स्वः ।
 दशीके ॥ १० ॥ वनेषु । जायुः । मतेषु । मित्रः । वृणीते । श्रुष्टि ।

अध्यायः ५]

५७

[वर्गः १३]

राजाऽइव । अजुयं ॥ क्षेमः । न । साधुः । क्रतुः । न । भद्रः ।
 भुवत् । सुऽआधीः । होता । हव्यऽवाद् ॥ हस्तैः । दधानः । नृम्णा ।
 विश्वानि । अम । देवान् । धातु । गुहा । निऽसीदन् ॥ विदति ।
 ईम् । अत्र । नरः । धियंऽधाः । हृदा । यत् । तृष्टान् । मंत्रान् ।
 अशंसन् ॥ अजः । न । क्षां । दाधोर । पृथिवीं । तस्तम् । द्यां ।
 मंत्रेभिः । सत्यैः ॥ प्रिया । पदानि । पश्वः । नि । पाहि । विश्वआयुः ।
 अग्ने । गुहा । गुह्यं । गाः ॥ यः । ई । चिकेत । गुहा । भवतं । आ । यः ।
 ससाद । धारां । ऋतस्य ॥ वि । ये । चृतंति । ऋता । सपतः ।
 आत् । इत् । वसूनि । प्र । ववाच । अस्मै ॥ वि । यः । वीरुत्ऽसु ।
 रोधत् । महिऽत्वा । उत । प्रऽजाः । उत । प्रऽसृष्टु । अंतरिति ॥
 चित्तिः । अपां । दैम । विश्वऽआयुः । सवऽइव । धीराः । संऽमार्थ ।
 चक्रुः ॥ ११ ॥ श्रीणन् । उप । स्थातु । दिवं । भुरण्युः । स्थातुः ।
 चरथ । अस्तून् । वि । ऊर्णोतु ॥ परि । यत् । एषां । एकः । विश्वेषां ।
 भुवत् । देवः । देवानां । महिऽत्वा ॥ आत् । इत् । ते । विश्वे ।
 क्रतुं । जुषन्त । शुष्कात् । यत् । देव । जीवः । जनिष्ठाः ॥ भजन्त ।
 विश्वे । देवऽत्वं । नाम । ऋतं । सपतः । अमृतं । एवैः ॥ ऋतस्य ।
 प्रेषाः । ऋतस्य । धीतिः । विश्वऽआयुः । विश्वे । अपांसि । चक्रुः ॥
 यः । तुभ्यं । दाशात् । यः । वा । ते । शिक्षात् । तस्मै । चिकित्वान् ।
 रयिं । दयस्व ॥ होता । निऽसत्तः । मनोः । अपत्ये । सः । चित् ।
 नु । आसां । पतिः । रयीणां ॥ इच्छन्त । रेतः । मिथः । तनूधु । सं ।
 जानन्त । स्वैः । दक्षैः । अमूराः ॥ पितुः । न । पुत्राः । क्रतुं । जुषन्त ।
 श्रोषन् । ये । अस्य । शासं । तुरासः ॥ वि । रायः । और्णोतु ।
 दुरः । पुरुऽक्षुः । पिपेश । नाकं । स्तुऽभिः । दमूनाः ॥ १२ ॥
 शुक्रः । शुशुकान् । उषः । न । जारः । प्रा । समीचीइतिसंऽइची ।

दिवः । न । ज्योतिः ॥ परि । प्रजातः । कृत्वा । बभूथ । भुवः ।
 देवानां । पिता । पुत्रः । सन् ॥ वेधाः । अदत्तः । अग्निः । विज्ञानन् ।
 ऊर्ध्वः । न । गोनां । स्वाद्य । पितॄणां ॥ जन । न । शेषः । आहूयः ।
 सन् । मध्ये । निःसत्तः । रणवः । दुरोणे ॥ पुत्रः । न । जातः ।
 रणवः । दुरोणे । वाजी । न । प्रीतः । विशः । वि । तारीतु ॥ विशः ।
 यत् । अहं । नृभिः । सनीलाः । अग्निः । देवत्वा । विश्वानि ।
 अश्याः ॥ नकिः । ते । एता । वता । भिनन्ति । नृभ्यः । यत् ।
 एभ्यः । श्रुष्टि । चकथ ॥ तत् । तु । ते । दंसः । यत् । अहन् ।
 समानैः । नृभिः । यत् । युक्तः । विवेः । रपांसि ॥ उषः । न ।
 जारः । विभावा । उरः । संज्ञातरूपः । चिकेतत् । अस्मै ॥ तमनां ।
 वहतः । दुरः । वि । ऋण्वन् । नवत । विश्वे । स्वः । दशीके ॥ १३ ॥
 वनेम । पूर्वीः । अर्यः । मनीषा । अग्निः । सुशोकः । विश्वानि ।
 अश्याः ॥ आ । दैव्यानि । वता । चिकित्वान् । आ । मानुषस्य । जनस्य ।
 जन्म ॥ गर्भः । यः । अपां । गर्भः । वनानां । गर्भः । च । स्थातां । गर्भः ।
 चरथां ॥ अद्रो । चित् । धस्मै । अंतः । दुरोणे । विशां । न ।
 विश्वः । अमृतः । सुआधीः ॥ सः । हि । क्षपावान् । अग्निः ।
 रयीणां । दाशत् । यः । अस्मै । अरं । सुउक्तैः ॥ एता ।
 चिकित्वः । भूमं । नि । पाहि । देवानां । जन्म । मर्तान् । च ।
 विद्वान् ॥ वर्धान् । यं । पूवीः । क्षपः । विरूपाः । स्थातुः । च ।
 रथं । ऋतुप्रवीतं ॥ अराधि । होता । स्वः । निःसत्तः । कृण्वन् ।
 विश्वानि । अपांसि । सत्या ॥ गोधु । प्रशस्ति । वनेषु । धिषे ।
 भरत । विश्वे । बलि । स्वः । नः ॥ वि । त्वा । नरः । पुरुषा ।
 सपर्यन्तु । पितुः । न । जित्रेः । वि । वेदः । भरत ॥ साधुः । न ।
 गृध्रः । अस्ताइव । शूरः । याताइव । भीमः । त्वेषः । समतः

सु ॥ १४ ॥ उप । प्र । जिन्वन् । उशतीः । उशतं । पति । न ।
 नित्यं । जनयः । सऽनीलाः ॥ स्वसारः । श्यावी । अरुपी ।
 अजुषन् । चित्रं । उछंती । उपसं । न । गावः ॥ वीळु । चितु ।
 दृळ्हा । पितरः । नः । उक्यैः । अद्रिं । रुजन् । अंगिरसः ।
 रवेण ॥ चक्रुः । दिवः । बृहतः । गातुं । असेइति । अहरिति ।
 स्वः । विविदुः । केतुं । उसाः ॥ दधन् । ऋतं । धनयन् ।
 अस्य । धीति । आत् । इत् । अर्यः । दिधिष्वः । विऽभृत्राः ॥
 अतृप्यंतीः । अपसः । यंति । अछं । देवान् । जन्म । प्रयसा ।
 वर्धयंतीः । मथीत् । यत् । ई । विऽभृतः । मातरिश्वा । गृहेऽगृहे ।
 श्येतः । जेन्यः । भूत् ॥ आत् । ई । राज्ञे । न । सहीयसे ।
 सचा । सन् । आ । दृत्यं । भृगवाणः । विवाय ॥ महे । यत् ।
 पित्रे । ई । रसं । दिवे । कः । अव । त्सरत् । पृशन्यः ।
 चिकित्वान् ॥ सृजत् । अस्ता । धृषता । दिद्युं । अस्मै । स्वायां ।
 देवः । दुहितरि । त्विषिं । धातु ॥ १५ ॥ स्वे । आ । यः । तुभ्यं ।
 दमे । आ । विऽभाति । नमः । वा । दाशात् । उशतः । अनु ।
 द्यून् ॥ वर्धोइति । अग्ने । वयः । अस्य । द्विऽवर्हीः । यासत् ।
 राया । सऽरथं । यं । जुनासि ॥ अग्नि । विश्वाः । अभि ।
 पृक्षः । सचंते । समुद्रं । न । स्रवतः । सप्त । यद्वीः ॥ न ।
 जामिऽभिः । वि । चिकिते । वयः । नः । विदाः । देवेषु ।
 प्रऽमति । चिकित्वान् ॥ आ । यत् । इषे । नृऽपतिं । तेजः ।
 आनद् । शुचिं । रेतः । निऽसिक्तं । द्यौः । अभीके ॥ अग्निः ।
 शर्थे । अनवद्यं । युवानं । सुऽआध्यं । जनयत् । सुदयत् । च ॥
 मनः । न । यः । अध्वनः । सद्यः । एति । ऐकः । सत्रा । सूरः ।
 वस्वः । ईशे ॥ राजाना । मित्रावरुणा । सुपाणीइति सुपाणी । गोषु ।

प्रियं । अमृतं । रक्षमाणा ॥ मा । नः । अग्ने । सख्या । पित्र्याणि ।
 प्र । मर्षिष्ठाः । अभि । विदुः । कविः । सन् । नमः । न । रूपं ।
 जरिमा । मिनाति । पुरा । तस्याः । अभिऽशस्तेः । अधि । इहि ॥ १६ ॥
 नि । काव्या । वेधसः । शश्वतः । कः । हस्ते । दधानः । नया । पुरुषि ॥
 अग्निः । भुवत् । रयिऽपतिः । रयीणां । सत्रा । चक्राणः । अमृतानि ।
 विश्वा ॥ अस्मेइति । वत्सं । परि । संतं । न । विदन् । इच्छतः ।
 विश्वे । अमृताः । अमूराः । श्रमऽयुवः । पदऽव्यः । धियंऽधाः ।
 तस्थुः । पदे । परमे । चारुं । अग्नेः ॥ तिस्रः । यत् । अग्ने । शरदः ।
 त्वां । इत् । शुचिं । घृतेन । शुचयः । सपर्यान् ॥ नामानि । चित् ।
 दधिरे । यज्ञियानि । असूदयन्त । तन्वः । सुऽजाताः ॥ आ । रोदसी-
 इति । बृहतीइति । वेविदानाः । प्र । रुद्रिया ॥ जधिरे । यज्ञियासः ॥
 विदत् । मर्तः । नेमऽधिता । चिकित्वान् । अग्निं । पदे । परमे ।
 तस्थिऽवासं ॥ संऽजानानाः । उप । सीदन् । अभिऽङ्गु । पत्नीऽवंतः ।
 नमस्यं । नमस्यन्नितिनमस्यत् ॥ रिरिकांसः । तन्वः । कृण्वत् । स्वाः ।
 सखा । सख्युः । निऽमिषि । रक्षमाणाः ॥ १७ ॥ त्रिः । सप्त ।
 यत् । गुह्यानि । त्वेइति । इत् । पदा । अविदन् । निऽहिता ।
 यज्ञियासः ॥ तेभिः । रक्षन्ते । अमृतं । सुऽजोषाः । पशून् । च ।
 स्थातृन् । चरथं । च । पाहि ॥ विद्वान् । अग्ने । वयुनानि । क्षितीनां ।
 वि । आनुषक् । गुरुधः । जीवसे । धाः ॥ अंतऽविद्वान् । अध्वनः ।
 देवऽयानान् । अतंद्रः । दूतः । अभवः । हविऽवाट् ॥ सुऽआध्यः ।
 दिवः । आ । सप्त । यहीः । रायः । दुरः । वि । ऋतऽज्ञाः ।
 अजानन् ॥ विदत् । गव्यं । सरमा । दृळ्हं । ऊर्वं । येन । नु । कं ।
 मानुषी । भोजते । विट् ॥ आ । ये । विश्वा । सुऽअपत्यानि । तस्थुः ।
 कृण्वनासः । अमृतऽत्वाय । गातुं ॥ मन्हा । महत्ऽभिः । पृथिवी ।

अध्यायः ५]

६१

[वर्गः २०

वि । तस्थे । माता । पुत्रैः । अदितिः । धार्यसे । वेरितिवेः ॥ अधि ।
 श्रियं । नि । दधुः । चारुं । अस्मिन् । दिवः । यत् । अक्षीइति ।
 अमृताः । अरुण्वन् ॥ अथ । क्षरन्ति । सिधवः । न । सृष्टाः । प्र ।
 नीचीः । अग्ने । अरुषीः । अजानन् ॥ १८ ॥ रयिः । न । यः ।
 पितृऽधित्तः । वयऽधाः । सुऽप्रनीतिः । चिक्लितुषः । न । शासुः ॥
 स्योनऽशीः । अतिथिः । न । प्रीणानः । होताऽइव । सन्नं । विथतः ।
 वि । तारीत् ॥ देवः । न । यः । सविता । सत्यऽमेन्मा । कत्वा ।
 निऽपति । वृजनानि । विश्वा ॥ पुरुऽप्रशस्तः । अमतिः । न । सत्यः ।
 आत्माऽइव । शेवः । दिधिषाय्यः । भुत् ॥ ० ॥ पृथिवीं । विश्वऽ-
 धायाः । उपऽक्षेति । हितऽमित्रः । न । राजा ॥ पुरऽसदः ।
 शर्मऽसदः । न । वीराः । अनवद्या । पतिजुष्टाऽइव । नारी ॥ तं ।
 त्वा । नरः । दमे । आ । नित्यं । इहं । अग्ने । सचंत । क्षितिषु ।
 ध्रवासु ॥ अधि । द्युन्नं । नि । दधुः । भूरि । अस्मिन् । भव ।
 विश्वऽआयुः । ध्रुणः । रयीणां ॥ वि । पृक्षः । अग्ने । मघऽवानः ।
 अशुः । वि । सूर्यः । ददतः । विश्वं । आयुः ॥ सनेम । वाजं ।
 संऽइथेषु । अर्यः । भागं । देवेषु । श्रवसे । दधानाः ॥ १९ ॥
 ऋतस्य । हि । धेनवः । वावशानाः । सत्ऽऊघ्नीः । पीपयंत । द्युऽमक्ताः ॥
 पराऽवतः । सुऽमति । भिक्षमाणाः । वि । सिधवः । समया ।
 ससुः । अद्रिं ॥ त्वेइति । अग्ने । सुऽमति । भिक्षमाणाः । दिवि ।
 श्रवः । दधिरे । यक्षियासः ॥ नक्ता । च । चक्रुः । उपसा । विरूपे-
 इतिविऽरूपे । कृष्णं । च । वर्णं । अरुणं । च । सं । धुरितिधुः ॥
 यान् । रात्रे । मर्तान् । सुसुदः । अग्ने । ते । स्याम । मघऽवानः ।
 वयं । च ॥ छायाऽइव । विश्वं । भुवनं । सिसिक्षि । आपप्रिऽवान् ।
 रोदसीइति । अंतरिक्षं ॥ अर्वत्ऽभिः । अग्ने । अर्वतः । नृऽभिः । नृन् ।

चीरैः । वीरान् । वनुयाम् । त्वाऽऊताः ॥ ईशानासः । पितृऽवित्तस्य ।
 रायः । वि । सूर्यः । शतऽहिमाः । नः । अश्व्युः ॥ एता । ते ।
 अग्ने । उचथानि । वेधः । जुष्टानि । संतु । मनसे । हृदे । च ॥
 शक्रेम । रायः । सुऽधुरः । यमं । ते । अधि । श्रवः । देवऽभक्तं ।
 दधानाः ॥ २० ॥ उपऽप्रयंतः । अध्वरं । मंत्रं । वोचेम । अग्नये ॥
 आरे । असेइति । च । शृण्वते ॥ यः । स्त्रीहितीषु । पुर्व्यः ।
 संऽजग्मानासु । कृष्टिषु ॥ अरक्षत् । दाशुषे । गयं । उत । ब्रुवंतु ।
 जंतवः । उत । अग्निः । वृत्रऽहा । अजनि ॥ धनंऽजयः । रणेऽरणे ॥
 यस्य । दूतः । असि । क्षये । देषि । हव्यानि । वीतये ॥ दसत् ।
 कृणोषि । अध्वरं ॥ तं । इत् । सुऽहव्यं । अंगिरः । सुऽदेवं । सहसः ।
 यहोइति । जनाः । आहुः । सुऽबर्हिषं ॥ २१ ॥ आ । च । वहासि ।
 तान् । इह । देवान् । उप । प्रऽशस्तये । हव्या । सुऽचंद्र । वीतये ॥
 न । योः । उपब्धिः । अश्व्यः । शृण्वे । रथस्य । कत् । चन ॥ यत् ।
 अग्ने । यासि । दूत्यं ॥ त्वाऽऊतः । वाजी । अहयः । अभि ।
 पूर्वस्मात् । अपरः ॥ प्र । दाश्वान् । अग्ने । अस्थात् ॥ इत् । शुऽमत् ।
 सुऽवीर्यं । बृहत् । अग्ने । विवाससि ॥ देवेभ्यः । देव । दाशुषे ॥ २२ ॥
 जुषस्व । सप्रथऽतमं । वचः । देवप्सरऽतमं ॥ हव्या । जुह्वानः ।
 आसनि ॥ अथ । ते । अगिरऽतम । अग्ने । वेधऽतम । प्रियं ॥ वोचेम ।
 ब्रह्म । सानसि ॥ कः । ते । जामिः । जनानां । अग्ने । कः । दाशुऽअध्वरः ॥
 कः । ह । कस्मिन् । असि । श्रितः ॥ त्वं । जामिः । जनानां । अग्ने ।
 मित्रः । असि । प्रियः ॥ सखा । सखिऽभ्यः । ईड्यः ॥ यज । नः ।
 मित्रावरुणा । यज । देवान् । ऋतं । बृहत् ॥ अग्ने । यक्षि । स्वं ।
 दमं ॥ २३ ॥ का । ते । उपऽइति । मनसः । वराय । भुवत् ।
 अग्ने । शंऽतमा । का । मनीषा ॥ कः । वा । यज्ञैः । परि । दक्षं ।

ते । आप । केन । वा । ते । मनसा । दाशेम ॥ आ । इहि । अग्ने ।
 इह । होता । नि । सीद । अदब्धः । सु । पुरःऽएता । भव ।
 नः । अवतां । त्वा । रोदसीइति । विश्वमिन्वेइतिविश्वंऽइन्वे ।
 यज । महे । सौमनसाय । देवान् । प्र । सु । विश्वान् । रक्षसः ।
 धक्षि । अग्ने । भव । यज्ञानां । अभिशस्तिऽपावा ॥ अथ ।
 आ । वह । सोमऽपति । हरिऽभ्यां । अतिथ्यं । अस्मै । चकृम ।
 सुऽदात्रे ॥ प्रजाऽवता । वचसा । वहिः । आसा । आ । च ।
 हुवे । नि । च । सत्सि । इह । देवैः ॥ वेषि । होत्रं । उत ।
 पोत्रं । यजत्र । बोधि । प्रऽयंतः । जनिंतः । वसूनां ॥ यथा ।
 विप्रस्य । मनुषः । हविऽभिः । देवान् । अयजः । कविऽभिः । कविः ।
 सन् ॥ एव । होताऽरिति । सत्यऽतर । त्वं । अद्य । अग्ने । मद्रया ।
 जुहा । यजस्व ॥ २४ ॥ कथा । दाशेम । अग्नये । का । अस्मै ।
 देवऽजुष्टा । उच्यते । भामिने । गीः ॥ यः । मर्त्येषु । अमृतः । ऋतऽवा ।
 होता । यजिष्ठः । इत् । कृणोति । देवान् ॥ यः । अध्वरेषु ।
 शंसतमः । ऋतऽवा । होता । तं । ऊँइति । नमऽभिः । आ ।
 कृणुध्वं ॥ अग्निः । यत् । वेः । मताय । देवान् । सः । च । बोधाति ।
 मनसा । यजाति ॥ सः । हि । ऋतुः । सः । मर्यः । सः । साधुः ।
 मित्रः । न । भुतु । अद्भुतस्य । रथीः ॥ तं । मेधेषु । प्रथमं । देवऽ-
 यंतीः । विशः । उप । ब्रुवते । दस्मं । आरीः ॥ सः । नः । नृणां ।
 नृशंसतमः । रिशादाः । अग्निः । गिरः । अवसा । वेतु । धीति ॥ तना । च ।
 ये । मघऽवानः । शविष्ठाः । वाजऽप्रसूताः । इषयंत । मन्म ॥ एव ।
 अग्निः । गोतमेभिः । ऋतऽवा । विप्रेभिः । अस्तोष्टु । जातऽवेदाः ।
 सः । एषु । युन्नं । पीपयत् । सः । वाजं । सः । पुंष्टि । याति ।
 जोषं । आ । चिकित्वान् ॥ २५ ॥ अभि । त्वा । गोतमाः ।

गिरा । जातऽवेदः । विऽर्चपणे ॥ युष्मैः । अ॒भि । प्र । नो॒नुमः ॥
 तं । ऊँइति । त्वा । गोत॑मः । गिरा । रा॒यऽका॑मः । दु॒व॒स्य॒ति ॥ ० ॥
 वा॒ज॒ऽसा॑त॒मं । अ॒गिर॒स्वत् । ह॒वाम॑हे ॥ ० ॥ वृ॒त्र॒हन्॑ऽत॒मं ।
 यः । द॒स्यून॑ । अ॒वऽधु॒नुषे ॥ ० ॥ अ॒वो॒चाम॑ । र॒हू॒गणाः ।
 अ॒ग्नये॑ । म॒धुऽमत् । व॒चः ॥ ० ॥ २६ ॥ हि॒र॒ण्यऽके॑शः । र॒ज॒सः ।
 विऽसा॒रे । अ॒हिः । धु॒नेः । वा॒तऽइ॒व । भ्र॒जो॑मान् । शु॒चिऽभ्रा॑जाः ।
 उ॒ष॒सः । न॒वे॒दाः । य॒श॒स्वतीः । अ॒प॒स्यु॒धः । न । स॒त्याः ॥ आ । ते ।
 सुऽप॒र्णाः । अ॒भि॒न॒त । ए॒वैः । कृ॒ष्णः । नो॒ना॒व । वृ॒ष॒भः । य॒दि ।
 इ॒दं ॥ शि॒वा॒भः । न । स्पर्ध॑मानाभिः । आ । अ॒गात् । प॒त॑ति ।
 मि॒हः । स्त॒नय॑ति । अ॒भ्रा ॥ यत् । ई॒ । ऋ॒त॒स्य॑ । प॒य॑सा । पि॒या॒नः ।
 न॒यन् । ऋ॒त॒स्य॑ । प॒यिऽभिः । र॒जि॒ष्ठैः ॥ अ॒र्य॑मा । मि॒त्रः । व॒रु॒णः ।
 परि॑ऽज्जमा । त्व॒चं । पृ॒च॒न्ति । उ॒पर॑स्य । यो॒नौ ॥ अ॒ग्ने॑ । वा॒ज॒स्य॑ ।
 गोऽम॑तः । ई॒शानः । स॒ह॒सः । य॒हो॒इति ॥ अ॒स्मे॒इति॑ । धे॒हि । जा॒तऽ॒वे॒दः ।
 म॒हि । श्र॒वः ॥ सः । इ॒ध्रानः । व॒सुः । क॒विः । अ॒ग्निः ।
 ई॒ळे॒न्यः । गिरा ॥ रे॒वत् । अ॒स्म॒र्यं । पु॒रुऽअ॒नी॒क । दी॒दि॒हि ॥ क्ष॒पः ।
 रा॒जन् । उ॒त । त्म॒ना॑ । अ॒ग्ने॑ । व॒स्तोः । उ॒त । उ॒ष॒सः ॥ सः ।
 ति॒ग्मऽज॑म । र॒क्ष॒सः । द॒ह । प्र॒ति ॥ २७ ॥ अ॒व । नः । अ॒ग्ने॑ ।
 ऊ॒तिऽभिः । गा॒य॒त्र॒स्य॑ । प्र॒स॒र्भ॑णि ॥ वि॒श्वा॑सु । धी॒षु । व॒द्य ॥
 आ । नः । अ॒ग्ने॑ । र॒यि॑ । भ॒र । स॒त्राऽस॑हं । व॒रे॒ण्यं ॥ वि॒श्वा॑सु ।
 पृ॒तुऽसु । दु॒स्तरं॑ ॥ ० ॥ सु॒चे॒तु॒ना॑ । र॒यि॑ । वि॒श्वा॒युऽपो॑ष॒सं ॥
 मा॒र्डी॒कं । धे॒हि । जी॒व॒से ॥ प्र । पू॒ताः । ति॒ग्मऽशो॑चिषे । वा॒चः ।
 गो॒त॒म । अ॒ग्नये॑ ॥ भ॒र॒स्व । सु॒न्नऽयुः । गिरः ॥ यः । नः । अ॒ग्ने॑ ।
 अ॒भिऽदा॑सति । अ॒न्ति । दू॒रे । प॒दी॒ष्ट । सः ॥ अ॒स्माकं॑ । इ॒त् ।
 वृ॒धे । भ॒व ॥ स॒ह॒स्रऽअ॒श्वः । विऽर्च॑षाणिः । अ॒ग्निः । र॒क्षांसि॑ ।

अध्यायः ५]

६५

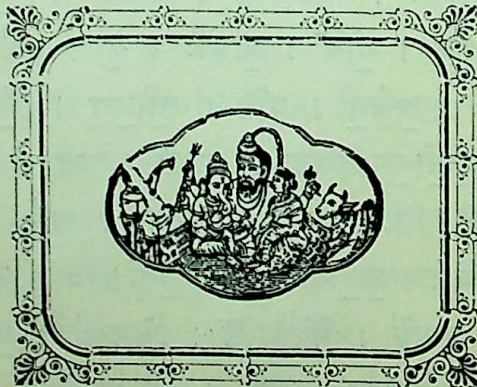
[वर्गः ३१

सेधति ॥ होता । गुणीते । उक्थ्यः ॥ २८ ॥ इत्था । हि । सोमै ।
 इत् । मदे । ब्रह्मा । चकार । वर्धनं । शविष्ठ । वज्रिनु । ओजसा ।
 पृथिव्याः । निः । शशाः । अहि । अर्चन् । जनु । स्वऽराज्यं ॥
 सः । त्वा । अमदत् । वृषा । मदेः । सोमः । श्येनऽआभृतः । सुतः ॥
 येन । वृत्रं । निः । अतुऽभ्यः । जघंथ । वज्रिनु । ओजसा ॥ ० ॥
 प्र । इहि । अभि । इहि । धृष्णुहि । न । ते । वज्रः । नि ।
 यंसते ॥ इंद्र । नृम्णं । हि । ते । शवः । हनः । वृत्रं । जयाः ।
 अपः ॥ ० ॥ निः । इंद्र । भूष्माः । अधि । वृत्रं । जघंथ ।
 निः । दिवः ॥ सृज । मरुत्वतीः । अव । जीवऽधन्याः । इमाः ।
 अपः ॥ ० ॥ इंद्रः । वृत्रस्य । दोधतः । सानुं । वज्रेण । हीळितः ।
 अभिऽक्रम्य । अव । जिघ्रते । अपः । समाय । चोदयन् ॥ ० ॥ २९ ॥
 अधि । सानौ । नि । जिघ्रते । वज्रेण । शतऽपर्वणा ॥ मंदानः ।
 इंद्रः । अंधसः । सास्विऽभ्यः । गातुं । इच्छति ॥ ० ॥ इंद्र ।
 तुभ्यं । इत् । अद्रिऽवः । अनुत्तं । वज्रिनु । वीर्यं ॥ यत् । ह ।
 त्यं । मायिनं । मृगं । तं । ऊंइति । त्वं । मायया । अवधीः ॥ ० ॥
 वि । ते । वज्रासः । अस्थिरनु । नवतिं । नाव्याः । अनु ॥
 महत् । ते । इंद्र । वीर्यं । बाह्वोः । ते । बलं । हितं ॥ ० ॥
 सहस्रं । साकं । अर्चत । परि । स्तोभत । विशतिः । शता ।
 एनं । अनु । अनोनवुः । इंद्राय । ब्रह्म । उत्तयंतं ॥ ० ॥ इंद्रः ।
 वृत्रस्य । तविषीं । निः । अहनु । सहसा । सहः ॥ महत् । तत् ।
 अस्य । पौंस्यं । वृत्रं । जघन्वान् । असृजत ॥ ० ॥ ३० ॥ इमेइति ।
 चितु । तव । मन्यवे । वेपतेइति । भियसा । महीइति ॥ यत् ।
 इंद्र । वज्रिनु । ओजसा । वृत्रं । मरुत्वान् । अवधीः ॥ ० ॥
 न । वेपसा । न । तन्यता । इंद्रं । वृत्रः । वि । वीभयतु ।

अ॒भि । ए॒नं । व॒ज्रः । आ॒य॒सः । स॒हस्र॑ऽभृ॒ष्टिः । आ॒य॒त ॥ ० ॥
 यत् । वृ॒त्रं । तव॑ । च । अ॒शनि॑ । व॒ज्रेण॑ । सं॒ऽअयो॑धयः । अहि॑ ।
 इं॒द्र । जिघा॑सतः । दि॒वि । ते । व॒द्वधे॑ । शवः॑ ॥ ० ॥ अ॒भिऽस्त॒ने ।
 ते । अ॒द्रिऽवः॑ । यत् । स्थाः । जग॑त् । च । रे॒जते॑ ॥ त्वष्टा॑ ।
 चि॒त्तु । तव॑ । म॒न्यवे॑ । इं॒द्र । वे॒विज्य॑ते । भि॒या ॥ ० ॥ न॒हि ।
 नु । यात् । अ॒धिऽइ॒मसि॑ । इं॒द्र । कः । वी॒र्या॑ । प॒रः ॥ तस्मिन् ।
 नृ॒मणं॑ । उ॒त । ऋ॒तुं । दे॒वाः । ओजा॑सि । सं । द॒धुः ॥ ० ॥
 यां । अथ॑र्वा । मनुः॑ । पि॒ता । द॒ध्यङ् । धि॒र्यं । अ॒क्षत॑ ॥ तस्मिन् ।
 ब्र॒ह्मा॒णि । प॒र्वऽथा॑ । इं॒द्रे । उ॒क्था । सं । अ॒ग्न॒त ॥ ० ॥ ३१ ॥
 अध्याय ॥ ५ ॥

इति प्रथमाष्टके पञ्चमोऽध्यायः

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ इंद्रः । मदाय । ववृधे । शर्वसे । वृत्रऽहा ।
 नृऽभिः ॥ तं । इत् । महत्ऽसु । आजिषु । उत । ई । अर्भे । हवामहे ।
 सः । वाजेषु । प्र । नः । अविषत् ॥ असि । हि । वीर । सेन्यः । असि ।
 भूरि । पराऽदः ॥ असि । दध्नस्य । चित् । वृधः । यजमानय ।
 शिक्षसि । सुन्वते । भूरि । ते । वसु ॥ यत् । उत्तुऽईरते । आजयः ।
 धृष्णवै । ध्रीयते । धना ॥ युक्ष्व । मदऽच्युता । हरीरिति ।
 कं । हनः । कं । वसौ । दध्नः । अस्मान् । इंद्र । वसौ । दध्नः ॥
 कृत्वा । महान् । अनुऽस्वधं । भीमः । आ । ववृधे । शर्वः ॥ श्रिये ।
 ऋष्वः । उपाकयोः । नि । शिप्री । हरिऽवान् । दधे । हस्तयोः ।
 चज्रं । आयसं ॥ आ । पप्रौ । पार्थिवं । रजः । वदधे । रोचना ।
 दिवि ॥ न । त्वाऽवान् । इंद्र । कः । चन । न । जातः । न ।
 जनिष्यते ॥ अति । विश्वं । ववक्षिथ ॥ १ ॥ यः । अर्यः । मर्तऽभोजनं ।
 पराऽददाति । दाशुषे ॥ इंद्रः । अस्मभ्यं । शिक्षतु । वि । भज ।
 भूरि । ते । वसु । भक्षीय । तव । राधसः ॥ मदेऽमदे । हि । नः ।
 ददिः । युथा । गवां । ऋजुऽकतुः ॥ सं । गृभाय । पुरु । शता ।
 उभयाहस्त्या । वसु । शिशीहि । रायः । आ । भर ॥ मादयस्व ।
 सुते । सचा । शर्वसे ॥ शूर । राधसे ॥ विद्म । हि । त्वा ।
 पुरुऽवसुं । उप । कामान् । ससृज्महे । अथ । नः । अविता ।
 भव ॥ एते । ते । इंद्र । जंतवः । विश्वं । पुष्यंति । वार्यं ॥
 अंतः । हि । ख्यः । जनानां । अर्यः । वेदः । अदाशुषां ।

तेषां । नः । वेदः । आ । भर ॥ २ ॥ उपोइति । सु । शृणुहि । गिरः ।
 मघऽवन् । मा । अतथाऽइव ॥ यदा । नः । सुनृताऽवतः ।
 करः । आत् । अर्थयासे । इत् । योज । नु । इंद्र । ते ।
 हरीइति ॥ अक्षन् । अमीमदन्त । हि । अव । प्रियाः । अधुषत् ॥
 अस्तोषत् । स्वऽभानवः । विप्राः । नविष्टया । मती ॥ ० ॥ सुऽ-
 संहशं । त्वा । वयं । मघऽवन् । वंदिषीमहि ॥ प्र । नूनं ।
 पूर्णऽवंधुरः । स्तुतः । याहि । वशान् । अनु ॥ ० ॥ सः । य ।
 तं । वृषणं । रथं । अधि । तिष्ठति । गोऽविदं ॥ यः । पात्रं ।
 हारिऽयोजनं । पूर्णं । इंद्र । चिकेतति ॥ ० ॥ युक्तः । ते । अस्तु ।
 दक्षिणः । उत । सव्यः । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ तेन । जायां ।
 उप । प्रियां । मदनः । याहि । अंधसः ॥ ० ॥ युनज्मि । ते ।
 ब्रह्मणा । केशिना । हरीइति । उप । प्र । याहि । दधिषे ।
 गभस्त्योः ॥ उत् । त्वा । सुतासः । रभसाः । अमंदिषुः । पुषणुऽवान् ।
 वज्रिन् । सं । ऊँइति । पत्या । अमदः ॥ ३ ॥ अश्वऽवति ।
 प्रथमः । गोषु । गच्छति । सुप्रऽअवीः । इंद्र । मर्त्यः । तव ।
 ऊतिऽभिः ॥ तं । इत् । पूषक्षि । वसुना । भवीयसा । सिंधुं ।
 आपः । यथा । अमितः । विऽचेतसः ॥ आपः । न । देवीः ।
 उप । यंति । होत्रियं । अवः । पश्यंति । विऽतंतं । यथा ।
 रजः ॥ प्राचैः । देवासः । प्र । नयंति । देवऽयुं । ब्रह्मऽप्रियं ।
 जोषयंते । वराऽइव ॥ अधि । द्वयोः । अदधाः । उक्थं । वचः ।
 यतऽसुचा । मिथुना । या । सपर्यतः ॥ असंऽयत्तः । वृते । ते ।
 क्षेति । पुष्यति । भद्रा । शक्तिः । यजमानाय । सुन्वते ॥ आत् ।
 अंगिराः । प्रथमं । दधिरे । वयः । इंद्रऽअग्नयः । शम्या । ये ।
 सुऽकृत्यया ॥ सर्वं । पणेः । सं । अविदन्त । भोजनं । अश्वऽवन्तं ।

गोऽमृतं । आ । पशुः । नरः ॥ यज्ञैः । अथर्वा । प्रथमः । पथः ।
 तते । ततः । सूर्यः । व्रतऽपाः । वेनः । आ । अजनि । आ । गाः ।
 आजतु । उशना । काव्यः । सचा । यमस्य । जातं । अमृतं ।
 यजामहे ॥ बर्हिः । वा । यत् । सुऽअप्रत्याय । वृज्यते । अर्कः ।
 वा । श्लोकं । आऽघोषते । दिवि ॥ ग्रावा । यत्र । वदति । कारुः ।
 उक्थ्यः । तस्य । इत् । इंद्रः । अभिऽपित्वेषु । रण्यति ॥ ४ ॥
 असावि । सोमः । इंद्र । ते । शविष्ठ । धृष्णोइति । आ । गृहि । आ ।
 त्वा । पृणक्तु । इंद्रियं । रजः । सूर्यः । न । रश्मिऽभिः ॥ इंद्र । इत् ।
 हरीइति । वहतः । अप्रतिधृष्टऽशवसं ॥ ऋषीणां । च । स्तुतीः ।
 उप । यज्ञं । च । मानुषाणां ॥ आ । तिष्ठ । वृत्रऽहनु । रथं । युक्ता ।
 ते । ब्रह्मणा । हरीइति ॥ अर्वाचीनं । सु । ते । मनः । ग्रावा ।
 कृणोतु । वसुना ॥ इमं । इंद्र । सुतं । पिब । ज्येष्ठं । अमर्त्यं । मदं ॥
 शुक्रस्य । त्वा । अभि । अक्षरन् । धाराः । ऋतस्य । सदेने ॥ इंद्राय ।
 नूनं । अर्चत । उक्थानि । च । ब्रवीतन् ॥ सुताः । अमत्सुः । इंद्रवः ।
 ज्येष्ठं । नमस्यत । सहः ॥ ५ ॥ नकिः । त्वत् । रथिऽतरः ।
 हरीइति । यत् । इंद्र । यच्छसे ॥ नकिः । त्वा । अनु । मज्मना । नकिः ।
 सुऽअश्वः । आनशे ॥ यः । एकः । इत् । विऽदयते । वसु । मर्ताय ।
 दाशुषे ॥ ईशानः । अप्रतिऽस्कुतः । इंद्रः । अंग । कदा । मर्तं । अराधसं ।
 पदा । क्षुपंऽइव । स्फुरत् ॥ कदा । नः । सुश्रवत् । गिरः । इंद्रः । अंग ॥
 यः । चित् । हि । त्वा । बहुऽभ्यः । आ । सुतऽवान् । आऽविवा-
 सति ॥ उग्रं । तत् । पत्यते । शवः । इंद्रः । अंग ॥ स्वादोः । इत्था ।
 विषुऽवतः । मध्वः । पिबन्ति । गौर्यः ॥ याः । इंद्रेण । सुऽयावरीः ।
 वृणा । मदन्ति । शोभसे । वस्वीः । अनु । स्वऽराज्यं ॥ ६ ॥ ताः ।
 अस्य । पृशन्ऽयुवः । सोमं । श्रीणन्ति । पृश्नयः ॥ प्रियाः । इंद्रस्य ।

धेनवः । वज्रं । हिन्वंति । सायकं ॥ ० ॥ ताः । अस्य । नमसा ।
 सहः । सपर्यति । प्रचेतसः ॥ व्रतानि । अस्य । सश्चिरे ।
 पुरुणि । पूर्वचित्तये ॥ ० ॥ इंद्रः । दधीचः । अस्थमिः ।
 वृत्राणि । अप्रतिस्कृतः ॥ जघान । नवतीः । नव ॥ इच्छन् ।
 अश्वस्य । यत् । शिरः । पर्वतेषु । अपश्चितं ॥ तत् । विदत् ।
 शर्यणाऽवति ॥ अत्र । अह । गोः । अमन्वत । नाम । त्वष्टुः ।
 अपीच्यं ॥ इत्था । चंद्रमसः । गृहे ॥ ७ ॥ कः । अद्य । युक्ते ।
 धुरि । गाः । ऋतस्य । शिमीऽवतः । भामिनः । दुःहृणायून् ॥
 आसन्ऽइषून् । हृत्सुऽअसः । मयऽभून् । यः । एषां । भृत्यां ।
 ऋणधत् । सः । जीवात् ॥ कः । ईषते । तुज्यते । कः । बिभाय । कः ।
 मंसते । संतं । इंद्रं । कः । अंति ॥ कः । तोकाव । कः ।
 इभाय । उत । राये । अधि । ब्रवतु । तन्वे । कः । जनाय ॥ कः ।
 अग्नि । ईद्रे । हविषा । घृतेन । सुचा । यजातै । ऋतुमिः ।
 ध्रुवोमिः ॥ कस्मै । देवान् । आ । वहान् । आशु । होम । कः ।
 मंसते । वीतिऽहोत्रः । सुदेवः ॥ त्वं । अंग । प्र । शंसिषः । देवः ।
 शविष्ठ । मर्त्य ॥ न । त्वत् । अन्यः । मघऽऽवन् । अस्ति । मर्दिता ।
 इंद्रं । ब्रवीमि । ते । बचः ॥ मा । ते । राधंसि । मा । ते ।
 ऊतयः । वसोइति । अस्मान् । कदा । चन । दभन् ॥ विश्वा । च ।
 नः । उपऽमिमीहि । मानुष । वसूनि । चर्षणिऽभ्यः । आ ॥ ८ ॥
 प्र । ये । शुभंते । जनयः । न । सप्तयः । यामन् । रुद्रस्य ।
 सूनवः । सुदंससः ॥ रोदसीइति । हि । मरुतः । चक्रिरे ।
 वृधे । मदंति । वीराः । विदथेषु । घृष्वयः ॥ ते । उक्षितासः ।
 महिमानं । आशत । दिवि । रुद्रासः । अधि । चक्रिरे । सदः ॥
 अचेतः । अर्के । जनयंतः । इंद्रियं । अधि । श्रियः । दधिरे ।

पृश्निऽमातरः ॥ गोऽमातरः । यत् । शुभयंते । अंजिऽभिः । तनूषु ।
 शुभ्राः । दधिरे । विरुक्मतः ॥ बाधंते । विश्वं । अभिऽमातिनं ।
 अप । वत्मानि । एषां । अनु । रीयते । घृतं ॥ वि । ये ।
 भ्राजंते । सुऽमखासः । ऋष्टिऽभिः । प्रऽच्यवयंतः । अच्युता ।
 चित् । ओजसा ॥ मनऽजुवः । यत् । मरुतः । रथेषु । आ ।
 वृषऽवातासः । पृषतीः । अयुग्ध्वं ॥ प्र । यत् । रथेषु । पृषतीः ।
 अयुग्ध्वं । वाजे । अद्रिं । मरुतः । रंहयंतः ॥ उत । अरुपस्य ।
 वि । स्यंति । धाराः । चर्मऽइव । उदऽभिः । वि । उदंति ॥
 भूमं ॥ आ । वः । वहंतु । सप्तयः । रघुऽस्यदः । रघुऽपत्वानः ॥
 प्र । जिगात । बाहुऽभिः ॥ सीदत । आ । बर्हिः । उरु । वः ॥
 सदः । कृतं । मादयध्वं । मरुतः । मध्वः । अंधसः ॥ ९ ॥ ते ॥
 अवर्धत । स्वऽतवसः । महिऽत्वना । आ । नाकं । तस्थुः । उरु ।
 चक्रिरे । सदः । विष्णुः । यत् । ह । आवत् । वृषणं । मदऽच्युतं ।
 वयः । न । सीदन् । अधि । बर्हिषि । प्रिये ॥ शूराऽइव । इत् ।
 युयुधयः । न । जग्मयः । श्रवस्यवः । न । पृतनासु । येतिरे ॥
 भयंते । विश्वा । भुवना । मरुत्ऽभ्यः । राजानऽइव । त्वेषऽसंहशः ।
 नरः ॥ त्वष्टा । यत् । वज्रं । सुऽकृतं । हिरण्ययं । सहस्रऽभृष्टि ।
 सुऽअपाः । अवर्तयत् ॥ धत्ते । इंद्रः । नरि । अपांसि । कर्तवे ।
 अहन् । वृत्रं । निः । अपां । औब्जः । अर्णवं ॥ ऊर्ध्वं । नुनुद्रे ।
 अवतं । ते । ओजसा । ददृहाणं । चित् । विभिदुः । वि । पर्वतं ॥
 धर्मतः । वाणं । मरुतः । सुऽदानवः । मदे । सोमस्य । रणयानि ।
 चक्रिरे ॥ जिहं । नुनुद्रे । अवतं । तया । दिशा । अस्मिन् । उत्सं ।
 गोतमाय । तृष्णऽजे ॥ आ । गच्छंति । ई । अवसा । चित्रऽभानवः ।
 कामं । विप्रस्य । तर्पयंत । धामऽभिः ॥ या । वः । शर्म । शशमानाय ।

संति । त्रिऽधातूनि । दाशुषे । यच्छत । अधि ॥ अस्मभ्यं । तानि ।
 मरुतः । वि । यंत । रयिं । नः । धत्त । वृषणः । सुऽवीरं ॥ १० ॥
 मरुतः । यस्य । हि । क्षये । पाथ । दिवः । विऽमहसः । सः ।
 सुऽगोपातमः । जनः ॥ यज्ञैः । वा । यज्ञऽवाहसः । विप्रस्य ।
 वा । मतीनां ॥ मरुतः । शृणुत । हवँ ॥ उत । वा । यस्य ।
 वाजिनः । अनु । विप्रं । अतक्षत ॥ सः । गंता । गोऽमति ।
 व्रजे ॥ अस्य । वीरस्य । बर्हिषि । सुतः । सोमः । दिविष्टिषु ॥
 उक्थं । मदः । च । शस्यते ॥ अस्य । श्रोषंतु । आ । भुवः ।
 विश्वाः । यः । चर्षणीः । अभि ॥ सूरं । चित् । सस्रुषीः ।
 इषः ॥ ११ ॥ पूर्वाभिः । हि । ददाशिम । शरत्ऽभिः । मरुतः ।
 वयं ॥ अवऽभिः । चर्षणीनां ॥ सुऽभगः । सः । प्रऽयज्यवः ।
 मरुतः । अस्तु । मर्त्यः ॥ यस्य । प्रयांसि । पर्षथ ॥ शशमानस्य ।
 वा । नरः । स्वेदस्य । सत्यऽशवसः ॥ विद । कामस्य । वेनतः ॥
 यूयं । तत् । सत्यऽशवसः । आविः । कर्त । महिऽत्वाना ॥
 विध्यत । विऽद्युता । रक्षः ॥ गूहत । गुह्यं । तमः । वि ।
 यात । विश्वं । अत्रिणं ॥ ज्योतिः । कर्त । यत् । उश्मासे ॥ १२ ॥
 प्रऽत्वंक्षसः । प्रऽतंवसः । विऽरप्शिनः । अनानताः । अविथुराः ।
 ऋजीषिणः ॥ जुष्टऽतमासः । नृऽतमासः । अंजिऽभिः । वि ।
 आनज्रे । के । चित् । उस्माऽइव । स्तुऽभिः ॥ उपऽहरेषु ।
 यत् । अचिध्वं । ययिं । वयऽइव । मरुतः । केन । चित् ।
 पथा ॥ श्रोतंति । कोशाः । उप । वः । रथेषु । आ । घृतं ।
 उक्षत । मधुऽवर्णं । अर्चते ॥ प्र । एषां । अज्मेषु । विथुराऽइव ।
 रेजते । भूमिः । यामेषु । यत् । ह । युंजते । शुभे ॥ ते ।
 क्रीळयः । धुनयः । भ्राजत्ऽऋष्टयः । स्वयं । महिऽत्वं । पनयंत ।

अध्यायः ६]

७३

[वर्गः १५]

धृतयः ॥ सः । हि । स्वऽसृत् । पृषत्ऽअश्वः । युवा । गुणः ।
 अया । ईशानः । तविषीभिः । आऽवृत्तः ॥ असि । सत्यः ।
 ऋणऽयावा । अनेद्यः । अस्याः । धियः । प्रऽअविता । अथ । वृषा ।
 गुणः ॥ पितुः । प्रत्नस्य । जन्मना । वदामसि । सोमस्य । जिह्वा ।
 प्र । जिगाति । चक्षसा ॥ यत् । ई । इंद्र । शमि । ऋकाणः ।
 आशत । आत् । इत् । नामानि । यज्ञियानि । दधिरे ॥ श्रियसे ।
 कं । भानुऽभिः । सं । भिमिक्षिरे । ते । रश्मिऽभिः । ते । ऋक्ऽभिः ।
 सुऽखादयः ॥ ते । वाशीऽमंतः । इमिणः । अभीरवः । विद्रे ।
 प्रियस्य । मारुतस्य । धाम्नः ॥ १३ ॥ आ । विद्युन्मत्ऽभिः । मरुतः ।
 सुऽअकैः । रथेभिः । यात् । ऋष्टिमत्ऽभिः । अश्वऽपणैः ॥ आ ।
 वधिष्ठया । नः । इषा । वयः । न । पतत । सुऽमायाः ॥ ते ।
 अरुणेभिः । वरं । आ । पिशंगैः । शुभे । कं । यांति । रथतूऽभिः ।
 अश्वैः ॥ रुक्मः ॥ न । चित्रः । स्वधितिऽवान् । पव्या । रथस्य ।
 जंघनंत । भूमं ॥ श्रिये । कं । वः । अधि । तनूधु । वाशीः । मेधा ।
 वना । न । कृण्वंते । ऊर्ध्वा ॥ युष्मभ्यं । कं । मरुतः । सुऽजाताः ।
 तुविऽद्युस्त्रासः । धनयंत । अद्रिं ॥ अहानि । गृध्राः । परि । आ ।
 वः । आ । अगुः । इमां । धियं । वकार्या । च । देवीं ॥ ब्रह्म ।
 कण्वंतः । गोतमासः । अकैः । ऊर्ध्वं । नुनुद्रे । उत्सऽधि । पिबन्वै ॥
 एतत् । त्यत् । न । योजनं । अचेति । सस्वः । ह । यत् । मरुतः ।
 गोतमः । वः ॥ पश्यन् । हिरण्यऽचक्रान् । अयःऽदष्टान् । विऽधावतः ।
 वराहन् ॥ एषा । स्या । वः । मरुतः । अनुऽमर्त्री । प्रति । स्तोभति ।
 वाघतः । न । वाणी ॥ अस्तोभयत् । वृथा । आसां । अनु । स्वधां ।
 गभस्त्वोः ॥ १४ ॥ आ । नः । भद्राः । क्रतवः । यंतु । विश्वतः ।
 अदब्धासः । अपरिऽइतासः । उत्तुऽभिदः ॥ देवाः । नः । यथा ।

अष्टकः १]

७४

[वर्गः १७

सदं । इत् । वृधे । असन् । अप्रऽआयुवः । रक्षितारः । दिवेऽदिवे ॥
 देवानां । भद्रा । सुऽमतिः । ऋजुऽयतां । देवानां । रातिः । अभि ।
 नः । नि । वर्ततां ॥ देवानां । सख्यं । उप । सेदिम । वयं । देवाः ।
 नः । आयुः । प्र । तिरंतु । जीवसे ॥ तान् । पूर्वया । निऽविदा ।
 हुमहे । वयं । भगं । मित्रं । अदितिं । दक्षं । अस्त्रिधं ॥ अर्यमणं । वरुणं ।
 सोमं । अश्विना । सरस्वती । नः । सुऽभगा । मयः । करतु । तत् ।
 नः । वार्तः । मयऽभु । वातु । भेषजं । तत् । माता । पृथिवी । तत् ।
 पिता । द्यौः ॥ तत् । ग्रावाणः । सोमऽसुतः । मयऽभुवः । तत् ।
 अश्विना । शृणुतं । धिण्या । युवं ॥ तं । ईशानं । जगतः । तस्थुषः ।
 पतिं । धियंऽजिन्वं । अवसे । हुमहे । वयं ॥ पूषा । नः । यथा ।
 वेदसां । असत् । वृधे । रक्षिता । पायुः । अदब्धः । स्वस्त्यै ॥ १५ ॥
 स्वस्ति । नः । इंद्रः । वृद्धऽश्रवाः । स्वस्ति । नः । पूषा । विश्वऽ-
 वेदाः ॥ स्वस्ति । नः । तार्क्ष्यः । अरिष्टऽनेमिः । स्वस्ति । नः । बृहस्पतिः ।
 दधातु ॥ पृष्टत्ऽअश्वाः । मरुतः । पृश्निऽमातरः । शुभंऽयावानः ।
 विदथेषु । जग्मयः ॥ अग्निऽजिह्वाः । मनवः । सूरऽचक्षसः । विश्वे ।
 नः । देवाः । अवसा । आ । गमन् । इह । भद्रं । कर्णेभिः । शृणुयाम ।
 देवाः । भद्रं । पश्येम । अक्षऽभिः । यजत्राः ॥ स्थिरैः । अंगैः । तुस्तुऽ-
 वांसः । तनूभिः । वि । अशेम । देवऽहितं । यत् । आयुः । शतं । इत् ।
 नु । शरदः । अंति । देवाः ॥ यत्र । नः । चक्र । जरसं । तनूनां ॥ पुत्रासः ।
 यत्र । पितरः । भवति । मा । नः । मध्या । रिरिषत् । आयुः । गंतौ ॥
 अदितिः । द्यौः । अदितिः । अंतरिक्षं । अदितिः । माता । सः ।
 पिता । सः । पुत्रः ॥ विश्वे । देवाः । अदितिः । पंच । जनाः ।
 अदितिः । जातं । अदितिः । जनिऽत्वं ॥ १६ ॥ ऋजुऽनीती । नः ।
 वरुणः । मित्रः । नयतु । विद्वान् ॥ अर्यमा । देवैः । सुऽजोषाः ॥ ते ।

हि । वस्वः । वसवानाः । ते । अप्रऽमूराः । महऽभिः ॥ वृता ।
 रक्षन्ते । विश्वाहा ॥ ते । अस्मभ्यं । शर्म । यंसन् । अमृताः ।
 मर्त्येभ्यः ॥ बाधमानाः । अप । द्विषः ॥ वि । नः । पथः । सुविताय ।
 चियंतु । इंद्रः । मरुतः ॥ पूषा । भगः । वंद्यासः ॥ उत । नः । धियः ।
 गोऽअग्राः । पूषन् । विष्णोइति । एवऽयावः ॥ कर्त । नः । स्वस्तिऽ-
 मतः ॥ १७ ॥ मधु । वाताः । ऋतुऽयते । मधु । क्षरन्ति । सिधवः ॥
 माध्वीः । नः । संतु । ओषधीः ॥ मधु । नक्त । उत । उषसः ।
 मधुऽमत् । पार्थिवं । रजः ॥ मधु । द्यौः । अस्तु । नः । पिता ॥
 मधुऽमान् । नः । वनस्पतिः । मधुऽमान् । अस्तु । सूर्यः ॥ माध्वीः ।
 गावः । भवतु । नः ॥ शं । नः । मित्रः । शं । वरुणः । शं । नः ।
 भवतु । अयमा ॥ शं । नः । इंद्रः । बृहस्पतिः । शं । नः । विष्णुः ।
 उरुऽक्रमः ॥ १८ ॥ त्वं । सोम । प्र । चिकितः । मनीषा । त्वं ।
 रजिष्ठं । अनु । नेषि । पंथां ॥ तव । प्रऽनीती । पितरः । नः ।
 इंदोइति । देवेषु । रत्नं । अभजंत । धीराः ॥ त्वं । सोम । क्रतुऽभिः ।
 सुऽक्रतुः । भूः । त्वं । दक्षैः । सुऽदक्षः । विश्वऽवेदाः ॥ त्वं । वृषा ।
 वृषऽत्वेभिः । महिऽत्वा । युन्नेभिः । युन्नी । अभवः । नृऽचक्षाः ॥
 राज्ञः । नु । ते । वरुणस्य । व्रतानि । बृहत् । गभीरं । तव । सोम ।
 धाम ॥ शुचिः । त्वं । असि । प्रियः । न । मित्रः । दक्षार्थः ।
 अर्यमाऽइव । असि । सोम ॥ या । ते । धामानि । द्विवि । या ।
 पृथिव्यां । या । पर्वतेषु । ओषधीषु । अपुऽसु ॥ तेभिः । नः । विश्वैः ॥
 सुऽमनाः । अहेळन् । राजन् । सोम । प्रति । हव्या । गृभाय । त्वं ।
 सोम । असि । सत्स्पतिः । त्वं । राजा । उत । वृत्रऽहा ॥ त्वं ।
 भद्रः । असि । क्रतुः ॥ १९ ॥ त्वं । च । सोम । नः । वशः ।
 जीवातुं । न । मरामहे ॥ प्रियऽस्तोत्रः । वनस्पतिः ॥ त्वं । सोम ।

महे । भगं । त्वं । यूने । ऋतुऽयते ॥ दक्षं । दधासि । जीवसे ॥
 त्वं । नः । सोम । विश्वतः । रक्ष । राजन् । अघऽयतः ॥ न ।
 रिष्येतु । त्वाऽवतः । सखा ॥ सोम । याः । ते । मयऽभुवः ।
 ऊतयः । संति । दाशुषे ॥ तामिः । नः । अविता । भव ॥ इमं ।
 यज्ञं । इदं । वचः । जुजुषाणः । उपऽआगहि ॥ सोम । त्वं । नः ।
 वृधे । भव ॥ २० ॥ सोम । गीऽमिः । त्वा । वयं । वर्धयामः ।
 वचऽविदः ॥ सुऽमृळीकः । नः । आ । विश ॥ गयऽस्फानः ।
 अमीवऽहा । वसुऽवित् । पुष्टिऽवर्धनः ॥ सुऽमित्रः । सोम । नः ।
 भव ॥ सोम । ररंधि । नः । हृदि । गावः । न । यवसेषु । आ ॥
 मयऽइव । स्वे । ओक्थे ॥ यः । सोम । सख्ये । तव । ररणत् ।
 देव । मर्त्यः ॥ तं । दक्षः । सचते । कविः ॥ उरुप्य । नः । अभिऽ-
 शस्तेः । सोम । नि । पाहि । अंहसः ॥ सखा । सुऽशेवः । एधि ।
 नः ॥ २१ ॥ आ । प्यायस्व । सं । एतु । ते । विश्वतः । सोम ।
 वृण्यं ॥ भव । वाजस्य । संऽगथे ॥ आ । प्यायस्व । मदिनुऽतम ।
 सोम । विश्वमिः । अंशुऽमिः ॥ भव । नः । सुश्रवऽतमः । सखा ।
 वृधे ॥ सं । ते । पयांसि । सं । ऊँइति । यंतु । वाजाः । सं । वृष्ट्यानि ।
 अभिमातिऽसहः ॥ आऽप्यायमानः । अमृताय । सोम । दिवि ।
 श्रवांसि । उतुऽतमानि । धिष्व ॥ ० ॥ हविषा । यजति । ता । ते ।
 विश्वा । परिऽभूः । अस्तु । यज्ञं ॥ गयऽस्फानः । प्रऽतरणः । सुऽवीरः ।
 अवीरऽहा । प्र । चर । सोम । दुर्यान् ॥ सोमः । धेनु । सोमः ।
 अर्वतं । आशुं । सोमः । वीरं । कर्मण्यं । ददाति ॥ सदन्त्यं । विदथ्यं ।
 समेयं । पितुऽश्रवणं । यः । ददाशत् । अस्मै ॥ २२ ॥ अषाळ्हं ।
 युतुऽसु । पृतनासु । पप्र । स्वऽसां । अप्सां । वृजनस्य । गोपां ॥
 भरेषुऽजां । सुऽक्षितिं । सुऽश्रवसं । जयंतं । त्वां । अनु । मदेम ।

सोम ॥ त्वं । इमाः । ओषधीः । सोम । विश्वाः । त्वं । अपः ।
 अजनयः । त्वं । गाः । त्वं । आ । ततंथ । उरु । अंतरिक्षं । त्वं ।
 ज्योतिषा । वि । तमः । ववर्थ ॥ देवेन । नः । मनसा । देव ।
 सोम । रायः । भागं । सहसाऽवनु । अभि । युध्य ॥ मा । त्वा ।
 आ । तनतु । ईशिषे । वीर्यस्य । उभयेभ्यः । प्र । चिकित्स ।
 गोऽइष्टौ ॥ २३ ॥ एताः । ऊँइति । त्याः । उपसः । केतुं । अकृत ।
 पूर्वं । अर्धे । रजसः । भानुं । अंजते ॥ निःऽकृण्वानाः । आयुधानिऽ-
 इव । धृष्णवः । प्रति । गावः । अरुषीः । यंति । मातरः ॥ उत् ।
 अपप्तनु । अरुणाः । भानवः । वृथा । सुऽआयुजः । अरुषीः । गाः ।
 अयुक्षत ॥ अकन । उपसः । वयुनानि । पूर्वस्था । रुशंतं । भानुं ।
 अरुषीः । अशिश्नयुः ॥ अर्चति । नारीः । अपसः । न । विष्टिऽभिः ।
 समानेन । योजनेन । आ । पराऽवतः ॥ इषं । वहतीः । सुऽकृते ।
 सुऽदानवे । विश्वा । इत् । अहं । यजमानाय । सुन्वते ॥ अधि ।
 पेशासि । वपते । नृतूऽइव । अप । ऊर्णुते । वक्षः । उस्त्राऽइव ।
 वज्रहं ॥ ज्योतिः । विश्वस्मै । भुवनाय । कृण्वती । गावः । न । व्रजं ।
 वि । उषाः । आवरित्यावः । तमः ॥ प्रति । अर्चिः । रुशत् । अस्याः ।
 अदर्शि । वि । तिष्ठते । बाधते । कृष्णं । अभ्यं ॥ स्वरं । न । पेशः ।
 विदथेषु । अंजन । चित्रं । दिवः । दुहिता । भानुं । अश्रेतु ॥ २४ ॥
 अतारिन्म । तमसः । पारं । अस्य । उषाः । उच्छती । वयुना ।
 कृणोति ॥ श्रिये । छंदः । न । स्मयते । विऽभाती । सुऽप्रतीका ।
 सौमनसाय । अजीगरिति । भास्वती । नेत्री । सूनृतानां ।
 दिवः । स्तवे । दुहिता । गोतमेभिः ॥ प्रजाऽवतः । नृऽवतः ।
 अश्वऽबुध्यान् । उषः । गोऽअग्रान् । उप । मासि । वाजान् ॥
 उषः । तं । अश्यां । यशसं । सुऽवीरं । दासऽप्रवर्गं । रयिं ।

अश्वऽबुध्यं ॥ सुऽदंससा । श्रवसा । या । विऽभासि । वाजऽ-
 प्रसूता । सुऽभगे । बृहंतं ॥ विश्वानि । देवी । भुवना । अभिऽ-
 चक्ष्य । प्रतीची । चक्षुः । उर्विया । वि । भाति । विश्वं ।
 जीवं । चरसे । बोधयंती । विश्वस्य । वाचं । अविदत् । मनायोः ॥
 पुनऽपुनः । जायमाना । पुराणी । समानं । वणं । अभि ।
 शुभमाना ॥ श्वघ्नीऽइव । कृत्नुः । विजः । आऽमिनाना । मर्तस्य ।
 देवी । जरयंती । आयुः ॥ २५ ॥ विऽऊर्ण्वती । दिवः । अंतान् ।
 अबोधि । अप । स्वसारं । सुनुतः । युयोति ॥ प्रऽमिनती ।
 मनुष्या । युगानि । योषा । जारस्य । चक्षसा । वि । भाति ॥
 पशून् । न । चित्रा । सुऽभगा । प्रथाना । सिधुः । न । क्षोदः ।
 उर्विया । वि । अश्वैत् ॥ अमिनती । दैव्यानि । व्रतानि । सूर्यस्य ।
 चेति । रश्मिऽभिः । दृशाना ॥ उषः । तत् । चित्रं । आ । भर ।
 अस्मभ्यं । वाजिनीऽवति ॥ येन । तोकं । च । तनयं । च । धामहे ॥
 उषः । अद्य । इह । गोऽमति । अश्वऽवति । विभाऽवरि ॥
 रेवत् । अस्मेइति । वि । उल्ल । सुनृताऽवति ॥ युक्ष्व । हि ।
 वाजिनीऽवति । अश्वान् । अद्य । अरुणान् । उषः ॥ अथ । नः ।
 विश्वा । सौमगानि । आ । वह ॥ २६ ॥ अश्विना । वर्तिः ।
 अस्मत् । आ । गोऽमत् । दक्षा । हिरण्यऽवत् ॥ अर्वाक् । रथं ।
 सऽमनसा । नि । यल्लतं ॥ यौ । इत्था । श्लोकं । आ । दिवः ।
 ज्योतिः । जनाय । चक्रथुः ॥ आ । नः । ऊर्जं । वहंतं । अश्विना ।
 युवं ॥ आ । इह । देवा । मयऽभुवा । दक्षा । हिरण्यवर्तनीइतिहिर-
 ण्यऽवर्तती ॥ उषऽबुधः । वहंतु । सोमऽपीतये ॥ २७ ॥ अग्नीषोमौ ।
 इमं । सु । मे । शृणुतं । वृषणा । हव । प्रति । सुऽउक्तानि । हर्यतं ।
 भवतं । दाशुषे । मयः ॥ अग्नीषोमा । यः । अद्य । वां । इदं । वचः ॥

अध्यायः ६]

७९

[वर्गः ३०

सपर्यति ॥ तस्मै । धत्तं । सुऽवीर्यं । गवां । पोषं । सुऽअश्व्यं ।
 अग्नीषोमा । यः । आऽहुति । यः । वां । दाशोत् । हविऽकृति । सः ॥
 प्रऽजया । सुऽवीर्यं । विश्वं । अयुः । वि । अश्ववत् । अग्नीषोमा । चेति ।
 तत् । वीर्यं । वां । यत् । अमुष्णीतं । अवसं । पणिं । गाः ॥
 अव । अतिरतं । वृसयस्य । शेषः । अविदतं । ज्योतिः ।
 एकं । बहुऽभ्यः ॥ युवं । एतानि । दिवि । रोचनानि ॥
 अग्निः । च । सोम । सकृत्तुइतिसऽकृत् । अधत्तं । युवं ।
 सिधून् । अभिऽशस्तेः । अवद्यात् । अग्निषोमौ । अमुंजतं । गृभीतान् ॥
 आ । अन्यं । दिवः । मातरिश्वा । जभार । अमंश्नात् । अन्यं । परि ।
 श्येनः । अद्रैः ॥ अग्नीषोमा । ब्रह्मणा । ववृध्राना । उरुं । यज्ञाय ।
 चक्रयुः । ऊँइति । लोकं ॥ २८ ॥ अग्नीषोमा । हविषः । प्रऽस्थितस्य ।
 वीतं । हर्यतं । वृषणा । जुषेथां ॥ सुऽशर्माणा । सुऽअवसा । हि ।
 भुतं । अथ । धत्तं । यजमानाय । शं । योः ॥ यः । अग्नीषोमा ।
 हविषा । सपर्यात् । देवद्रीचा । मनसा । यः । घृतेन ॥ तस्य । व्रतं ।
 रक्षतं । पातं । अंहसः । विशे । चनाय । महि । शर्म । यच्छतं ॥
 अग्नीषोमा । सऽवेदसा । सहृतीइतिसऽहृती । वनतं । गिरः ॥ सं ।
 देवऽत्रा । बभूवथुः ॥ अग्नीषोमौ । अनेन । वां । यः । वां । घृतेन ।
 दाशति ॥ तस्मै । दीदयतं । बृहत् ॥ अग्नीषोमौ । इमानि । नः ॥
 युवं । हव्या । जुजोषतं ॥ आ । यतं । उप । नः । सचा ॥ अग्नीषोमा ।
 पिपृतं । अवतः । नः । आ । प्यायतां । उस्त्रियाः । हव्यऽसूदः ।
 अस्मेति । बलानि । मघवत्सु । धत्तं । कृणतं । नः । अध्वरं ।
 श्रुष्टिऽमंतं ॥ २९ ॥ इमं । स्तोमं । अर्हते । जातऽवेदसे । रथंऽइव ।
 सं । मेहम । मनीषया ॥ भद्रा । हि । नः । प्रऽमतिः । अस्य । संऽ-
 सदि । अग्ने । सख्ये । मा । रिषाम् । वयं । तव ॥ यस्मै । त्वं ।

अष्टकः १]

८०

[वर्गः ३२

आऽयजसे । सः । साध्रति । अनर्वा । क्षेति । दधते । सुऽवीर्ये ॥
 सः । तूताव । न । एनं । अश्नोति । अंहतिः ॥ ० ॥ शकेम । त्वा ।
 संऽइधं । साधय । धियः । त्वेइति । देवाः । हविः । अदंति । आऽ-
 हुतं ॥ त्वं । आदित्यान् । आ । वह । तान् । हि । उश्मसि ॥ ० ॥
 भराम । इधमं । कृणवाम । हवींषि । ते । चितयंतः । पर्वणाऽपर्वणा ।
 वयं ॥ जीवातवे । प्रऽतरं । साधय । धियः ॥ ० ॥ विशां । गोपाः ।
 अस्य । चरंति । जंतवः । द्विऽपत् । च । यत् । उत । चतुऽपत् ।
 अक्तुऽभिः । चित्रः । प्रऽकेतः । उपसः । महान् । असि ॥ ३० ॥
 त्वं । अध्वर्युः । उत । होता । असि । पूर्यः । प्रऽशास्ता ।
 पोता । जनुषा । पुरऽहितः ॥ विश्वा । विद्वान् । आत्विज्या ।
 धीर । पप्यसि ॥ ० ॥ यः । विश्वतः । सुऽप्रतीकः । सऽहङ् ।
 असि । दूरे । चित् । सन् । तळित्ऽइव । अति । रोचसे ॥
 राज्याः । चित् । अंथः । अति । देव । पश्यसि ॥ ० ॥ पूर्वः ।
 देवाः । भवतु । सुन्वतः । रथः । अस्माकं । शंसः । अभि ।
 अस्तु । दुऽध्यः । तत् । आ । जानीत । उत । पुप्यत ।
 वचः ॥ ० ॥ वधैः । दुऽशंसान् । अप । दुऽध्यः । जहि । दूरे ।
 वा । ये । अंति । वा । के । चित् । अत्रिणः । अथ । यज्ञाय । गृणते ।
 सुऽगं । कृधि ॥ ० ॥ यत् । अयुक्थाः । अरुषा । रोहिता । रथे ।
 वातऽजूता । वृषभस्यऽइव । ते । रवः ॥ आत् । इन्वसि ।
 वनिनः । धूमऽकेतुना ॥ ० ॥ ३१ ॥ अध । स्वनात् । उत ।
 विभ्युः । पतत्रिणः । द्रप्साः । यत् । ते । यवसऽअदः । वि ।
 अस्थिरन् ॥ सुऽगं । तत् । ते । तावकेभ्यः । रथेभ्यः ॥ ० ॥ अयं ।
 मित्रस्य । वरुणस्य । धायसे । अवऽयातां । मरुतां । हेळः ।
 अद्भुतः ॥ मळ । सु । नः । भूतु । एषां । मनः । पुनः ॥ ० ॥ देवः ।

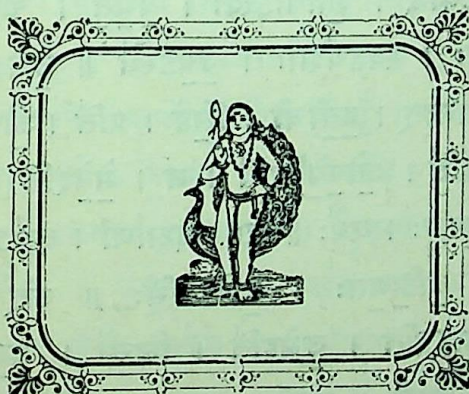
अष्टकः १, अ. ६]

८१

[वर्गः ३२

दे॒वानां॑ । अ॒सि॒ । मि॒त्रः । अ॒द्भु॒तः । व॒सुः । व॒सू॒नां । अ॒सि॒ ।
 चा॒रुः । अ॒ध्व॒रे ॥ श॒र्मन् । स्या॒म । त॒व । स॒प्र॒थःऽत॒मे ॥ ० ॥
 तत् । ते । भ॒द्रं । यत् । संऽइ॒द्वः । स्वे । द॒मै । सोम॑ऽआहु॒तः ।
 ज॒र॒से । मृ॒ळ॒यत्ऽत॒मः । द॒धा॒सि । र॒क्षं । द्र॒वि॒णं । च ।
 दा॒शु॒धे ॥ ० ॥ य॒स्यै । त्वं । सु॒ऽद्र॒वि॒णः । द॒दा॒शः । अ॒ना॒गाऽत्वं ।
 अ॒दि॒ते । स॒र्वऽता॒ता ॥ यं । भ॒द्रेण॑ । श॒व॒सा । चो॒द॒या॒सि । प्र॒जाऽ-
 व॒ता । रा॒ध॒सा । ते । स्या॒म ॥ संः । त्वं । अ॒ग्ने । सौ॒भ॒गऽ-
 त्व॒स्य । वि॒द्वान् । अ॒स्माकं॑ । आ॒युः । प्र । ति॒र । इ॒ह । दे॒व ॥
 तत् । नः । मि॒त्रः । व॒रु॒णः । म॒म॒ह॒तां । अ॒दि॒तिः । सि॒धुः ।
 पृ॒थि॒वी । उ॒त । द्यौः ॥ ३२ ॥ अध्यायः ॥ ६ ॥

इति प्रथमाष्टके षष्ठोऽध्यायः

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ द्वेइति । विरूपेइति विरूपे । चरतः । स्वर्थेइति-
 सुऽअर्थे । अन्याऽअन्या । वत्सं । उप । धापयेतेइति ॥ हरिः । अन्यस्यां ।
 भवति । स्वधाऽवान् । शुक्रः । अन्यस्यां । ददृशे । सुऽवर्चाः ॥ दश ।
 इमं । त्वष्टुः । जनयन्त । गर्भं । अतद्रासः । युवतयः । विऽभृत्रं ॥
 तिग्मऽअनीकं । स्वऽयशसं । जनेषु । विऽरोचमानं । परि । सीं ।
 नयन्ति ॥ त्रीणि । जाना । परि । भूयन्ति । अस्य । समुद्रे । एकं ॥
 दिवि । एकं । अपऽसु ॥ पूर्वा । अनु । प्र । दिशं । पार्थिवानां ।
 ऋतून् । प्रऽशासत् । वि । दधौ । अनुष्टु ॥ कः । इमं । वः ।
 निण्यं । आ । चिकेत । वत्सः । मातृः । जनयत् । स्वधर्मिः ॥
 बह्वीनां । गर्भः । अपसा । उपऽस्थात् । महान् । कविः । निः ।
 चरति । स्वधाऽवान् । आविऽत्यः । वर्धते । चारुः । आसु ।
 जिह्वानां । ऊर्ध्वः । स्वऽयशाः । उपऽस्थे ॥ उभेइति । त्वष्टुः ।
 विभ्यतुः । जायमानात् । प्रतीची । सिंहं । प्रति । जोषयेतेइति ॥ १ ॥
 उभेइति । भद्रेइति । जोषयेतेइति । न । मेनेइति । गावः । न ।
 वाभ्राः । उप । तस्थुः । एवैः ॥ सः । दक्षाणां । दक्षऽपतिः । बभूव ।
 अजतिं । यं । दक्षिणतः । हविऽभिः ॥ उत् । यंयमीति ।
 सविताऽइव । बाह्वेइति । उभेइति । सिचौ । यतते । भीमः ।
 ऋजन् ॥ उत् । शुक्रं । अत्कं । अजते । सिमंसात् । नवा ।
 मातृऽभ्यः । वसना । जहाति ॥ त्वेषं । रूपं । कृणुते । उत्तरं ।
 यत् । संऽपुञ्चानः । सद्ने । गोभिः । अतुऽभिः ॥ कविः ।

बुध्नः । परिः । मर्मज्यते ॥ धीः ॥ सा । देवऽताता । संऽइतिः ।
 वभुवः ॥ उरुः । ते । जयः । परिः । एति । बुध्नः । विऽरोचमानं ।
 महिषस्य । धाम ॥ विश्वेभिः । अग्ने । स्वयंशऽभिः । इन्द्रः ।
 अदब्धेभिः । पायुऽभिः ॥ पाहि । अस्मान् ॥ धन्वन् । स्रोतः ।
 कृणुते । गातुं । ऊर्मिः । शुक्रैः । ऊर्मिऽभिः । अभि । नक्षति । क्षां ॥
 विश्वा । सनानि । जठरेषु । धत्ते । अंतः । नवासु । चरति ।
 प्रऽसूषु ॥ एव । नः ॥ अग्ने । संऽइधा । वृथानः । रेवत् ।
 पावकः । श्रवसे । वि । भाहि ॥ ० ॥ २ ॥ सः । प्रत्नऽथा । सहसा ।
 जायमानः । सद्यः । काव्यानि । वट् । अधत्त । विश्वा ॥ आपः । च ।
 मित्रं । धिषणां । च । साधन् । देवाः । अग्निः । धारयन् । द्रविणऽदां ।
 सः । पूर्वया । निऽविदा । कव्यता । आयोः । इमाः ॥ प्रऽजाः ।
 अजनयन् । मनुनां ॥ विवस्वता । चक्षसा । द्यां । अपः । च ॥ ० ॥
 तं । ईळत । प्रथमं । यज्ञऽसाधं । विशः । आरीः । आऽहुतं ।
 ऋजसानं ॥ ऊर्जः । पुत्रं । भरतं । सृप्रऽदानुं ॥ ० ॥ सः ।
 मातरिश्वा । पुरुवारऽपुष्टिः । विदत् । गातुं । तनयाय । स्वऽवित् ॥
 विशां । गोपाः । जनिता । रोदस्योः ॥ ० ॥ नक्तोपसा । वर्षं ।
 आमेम्यानेइत्याऽमेम्याने । धापयेतेइति । शिशुं । एकं । समीचीइति-
 संऽईची ॥ द्यावाक्षामां । रुक्मः । अंतः । वि । भाति ॥ ० ॥ ३ ॥
 रायः । बुध्नः । संऽगमनः । वसूनां । यज्ञस्य । केतुः । मन्मऽ-
 साधनः । वेरितिबेः ॥ अमृतऽत्वं । रक्षमाणासः । एनं । ॥ ० ॥
 नु । च । पुरा । च । सदनं । रयीणां । जातस्य । च ।
 जायमानस्य । च । क्षां । सतः । च । गोपां । भवतः । च ।
 भूरैः ॥ ० ॥ द्रविणऽदाः । द्रविणसः । तुरस्य । द्रविणऽदाः ।
 सनरस्य । प्र । यंसतु । द्रविणऽदाः । वीरऽवती । इषं । नः ।

द्रविणः ऽदाः । रासते । दीर्घे । आयुः ॥ ० ॥ ४ ॥ अप । नः । शोशुचत् ।
 अघं । अग्ने । शुशुग्धि । आ । रयि ॥ ० ॥ सु ऽक्षेत्रिया । सुगातु ऽया ।
 चसु ऽया । च । यजामहे ॥ ० ॥ प्र । यत् । भंदिष्ठः । एषां ।
 प्र । अस्माकासः । च । सूरयः ॥ ० ॥ प्र । यत् । ते ।
 अग्ने । सूरयः । जायेमहि । प्र । ते । वयं ॥ ० ॥ प्र ।
 यत् । अग्नेः । सहस्रतः । विश्वतः । यंति । भानवः ॥ ० ॥
 त्वं । हि । विश्वतः ऽमुख । विश्वतः । परि ऽभूः । असि ॥ ० ॥
 द्विषः । नः । विश्वतः ऽमुख । अति । नावा ऽइव । पारय ॥ ० ॥
 सः । नः । सिधुं ऽइव । नावया । अति । पर्ष । स्वस्तये ॥ ० ॥ ५ ॥
 वैश्वानरस्य । सु ऽमतौ । स्याम । राजा । हि । कं । भुवनानां ।
 अभिः ऽश्रीः ॥ इतः । जातः । विश्वं । इदं । वि । चष्टे । वैश्वानरः ।
 यतते । सूर्येण ॥ पृष्ठः । दिवि । पृष्ठः । अग्निः । पृथिव्यां । पृष्ठः ।
 विश्वाः । ओषधीः । आ । विवेश ॥ वैश्वानरः । सहसा । पृष्ठः ।
 अग्निः । सः । नः । दिवा । सः । रिषः । पातु । नक्तं ॥
 वैश्वानर । तव । तत् । सत्यं । अस्तु । अस्मान् । रायः ।
 मघ ऽवानः । सचतां ॥ ० ॥ ६ ॥ जात ऽवेदसे । सुनवाम । सोमं ।
 अराति ऽयतः । नि । दहाति । वेदः ॥ सः । नः । पर्वतु । अति ।
 दुः ऽगानि । विश्वा । नावा ऽइव । सिधुं । दुः ऽइता । अति ।
 अग्निः ॥ ७ ॥ सः । यः । वृषां । वृण्येभिः । सं ऽऔकाः । महः ।
 दिवः । पृथिव्याः । च । सं ऽराट् ॥ सतीन ऽसत्वा । हव्यः ।
 भरेषु । मरुत्वान् । नः । भवतु । इंद्रः । ऊती ॥ यस्य । अनाप्तः ।
 सूर्यस्य ऽइव । यामः । भरे ऽभरे । वृत्र ऽहा । शुष्मः । अस्ति ॥ वृषन् ऽ-
 तमः । सखि ऽभिः । स्वेभिः । एवैः ॥ ० ॥ दिवः । न । यस्य । रेतसः ।
 दुधानाः । पंथासः । यंति । शवसा । अपरि ऽइताः ॥ तरत् ऽद्वेषाः ।

ससहिः । पौंस्येभिः ॥ ० ॥ सः । अंगिरःऽभिः । अंगिरःऽतमः ।
 भूतु । वृषा । वृषऽभिः । सखिऽभिः । सखा । सन् ॥ ऋग्मिऽभिः ।
 ऋग्मी । गातुऽभिः । ज्येष्ठः ॥ ० ॥ सः । सुनुऽभिः । न । रुद्रेभिः ।
 ऋभ्वा । नृसह्ये । ससहान् । अमित्रान् ॥ सऽनीलेभिः । श्रवस्यानि ।
 तूर्वन ॥ ० ॥ ८ ॥ सः । मन्युऽमी । सऽमदनस्य । कर्ता ।
 असाकेभिः । नृऽभिः । सूर्य । सनतु ॥ अस्मिन् । अहन् । सतऽपतिः ।
 पुरुऽहूतः ॥ ० ॥ तं । ऊतयः । रणयन् । शूरऽसातौ । तं । क्षेमस्य ।
 क्षितयः । कृण्वत । त्रां ॥ सः । विश्वस्य । कृणस्य । ईशे । एकः ॥ ० ॥
 तं । अप्संत । शवसः । उतऽसवेष्टु । नरः । नरं । अवसे । तं । धनाय ॥
 सः । अंधे । चित् । तमसि । ज्योतिः ॥ विदत् ॥ ० ॥ सः । सव्येन ।
 यमति । वार्धतः । चित् । सः । दक्षिणे । संऽगृभीता । कृतानि ॥
 सः । कीरिणा । चित् । सनिता । धनानि ॥ ० ॥ सः । ग्रामेभिः ।
 सनिता । सः । रथेभिः । विदे । विश्वाभिः । कृष्टिऽभिः । नु । अद्य ॥
 सः । पौंस्येभिः । अभिऽभूः । अशस्तीः ॥ ० ॥ ९ ॥ सः । जामिऽभिः ।
 यत् । संऽअजाति । मीळहे । अजामिऽभिः । वा । पुरुऽहूतः । एवैः ॥
 अपां । तोकस्य । तनयस्य । जेपे ॥ ० ॥ सः । वज्रऽभृत् । दस्युऽहा ।
 भीमः । उग्रः । सहस्रऽचेताः । शतऽनीथः । ऋभ्वा ॥ चघ्नीषः ।
 न । शवसा । पांचऽजन्यः ॥ ० ॥ तस्य । वज्रः । क्रंदति । सत् ।
 स्वऽसाः । दिवः । न । त्वेषः । रवथः । शिमीऽवान् ॥ तं । सचंते ।
 सनयः । तं । धनानि ॥ ० ॥ यस्य । अजस्रं । शवसा । मानं ।
 उक्थं । परिऽभुजत् । रोदसीइति । विश्वतः । सीं ॥ सः । पारिषत् ।
 क्तुऽभिः । मंदसानः ॥ ० ॥ न । यस्य । देवाः । देवता । न ।
 मताः । आपः । चन । शवसः । अंतं । आपुः ॥ सः । प्रऽरिक्ता ।
 त्वक्षसा । क्षमः । दिवः । च ॥ ० ॥ १० ॥ रोहित् । श्यावा । सुमतऽ-

अंशुः । ललामीः । युक्षा । राये । ऋज्जऽअश्वस्य । वृषणऽवन्तं ।
 बिभ्रती । ध्रुऽसु । रथं । मंद्रा । चिकेत । नाहुषीषु । विश्वु ॥
 एतत् । त्यत् । ते । इंद्र । वृष्णे । उक्थं । वार्षागिराः । अमि ।
 गृणन्ति । राधः ॥ ऋज्जऽअश्वः । प्रष्टिऽमिः । अंवरीषः । सहऽदेवः ।
 भयमानः । सुऽराधाः ॥ दस्यून । शिष्यून । च । पुरुऽहूतः । एवैः ।
 हत्वा । पृथिव्यां । शर्वा । नि । वईतु ॥ सनत् । क्षत्रं । सखिऽमिः ।
 श्वित्त्न्येभिः । सनत् । सूर्य । सनत् । अपः । सुऽवज्रः ॥ विश्वाहा ।
 इंद्रः । अधिऽवक्ता । नः । अस्तु । अपरिऽहृताः । सनुयाम ।
 वाजं ॥ ० ॥ ११ ॥ प्र । मंदिने । पितुऽमत् । अर्चत । वचः । यः ।
 कृष्णऽगर्भाः । निऽअहन । ऋजिष्वना ॥ अवस्यवः । वृषणं ।
 वज्रऽदक्षिणं । मरुत्वंतं । सख्याय । हवामहे ॥ यः । विऽअसं ।
 जहृषाणेन । मन्युना । यः । शंवरं । यः । अहन । पिप्रु ।
 अवतं ॥ इंद्रः । यः । शुष्णं । अशुपं । नि । अवृणक् ॥ ० ॥
 यस्य । द्यावापृथिवीइति । पौंस्य । महत् । यस्य । व्रते ।
 वरुणः । यस्य । सूर्यः ॥ यस्य । इंद्रस्य । सिधवः । सञ्चति ।
 व्रतं ॥ ० ॥ यः । अश्वानां । यः । गवां । गोऽपतिः । वशी ।
 यः । आरितः । कर्मणिऽकर्मणि । स्थिरः ॥ वीळोः । चितु ।
 इंद्रः । यः । असुन्वतः । वधः ॥ ० ॥ यः । विश्वस्य । जगतः ।
 प्राणतः । पतिः । यः । ब्रह्मणे । प्रथमः । गाः । अविदत् ॥
 इंद्रः । यः । दस्यून । अधरान् । अवऽअतिरत् ॥ ० ॥ यः ।
 शूरेभिः । हव्यः । यः । च । भीरुऽमिः । यः । धावत्ऽमिः ।
 हूयते । यः । च । जिग्युऽमिः ॥ इंद्रं । यं । विश्वा । भुवना ।
 अमि । संऽदधुः ॥ ० ॥ १२ ॥ रुद्राणां । एति । प्रऽदिशा ।
 विऽचक्षणः । रुद्रेभिः । योषा । तनुते । पृथु । जयः ॥ इंद्रं ।

मनीषा । अ॒भि । अ॒र्च॒ति । श्रु॒तं ॥ ० ॥ यत् । वा । म॒रु॒त्वः ।
प॒र॒मे । स॒ध॒ऽस्थे । यत् । वा । अ॒व॒मे । वृ॒जने । मा॒दया॑से ॥
अ॒तः । आ । या॒हि । अ॒ध्व॒रं । नः । अ॒च्छ । त्वा॒ऽया । ह॒विः ।
च॒कृ॒म । स॒त्य॒ऽरा॒धः ॥ त्वा॒ऽया । इं॒द्र । सो॒मं । सु॒सु॒म । सु॒ऽद॒क्ष ॥ ० ॥
ब्र॒ह्म॒ऽवा॒हः ॥ अ॒ध । नि॒यु॒त्वः । स॒ऽग॒णः । म॒रु॒त्॒ऽभिः । अ॒स्मिन् ।
य॒ज्ञे । व॒र्हि॒षि । मा॒दय॑स्व । म॒दय॑स्व । ह॒रि॒ऽभिः । ये । ते । इं॒द्र ।
वि । स्य॑स्व । शि॒प्रे॒इति॑ । वि । सृ॒ज॒स्व । धे॒ने॒इति॑ ॥ आ । त्वा ।
सु॒ऽशि॒प्र । ह॒रयः॑ । व॒हंतु॑ । उ॒शन् । ह॒व्यानि॑ । प्र॒ति । नः ।
जु॒प॒स्व ॥ म॒रु॒त्॒ऽस्तो॒त्र॒स्य । वृ॒जने॑स्य । गो॒पाः । व॒यं । इं॒द्रेण॑ ।
स॒नु॒याम॑ । वा॒जं ॥ ० ॥ १३ ॥ इ॒मां । ते । धि॒यं । प्र । भ॒रे ।
म॒हः । म॒हीं । अ॒स्य । स्तो॒त्रे । धि॒प॒णा । यत् । ते । आ॒न॒जे ॥
तं । उ॒त्त॒ऽस॒वे । च । प्र॒ऽस॒वे । च । स॒स॒हि । इं॒द्र । दे॒वा॒सः ।
श॒व॒सा । अ॒म॒दन् । अनु॑ ॥ अ॒स्य । श्र॒वः । न॒द्यः । स॒प्त ।
वि॒श्र॒न्ति । द्या॒वा॒क्षामा॑ । पृ॒थि॒वी । द॒र्श॒तं । व॒पुः ॥ अ॒स्मे॒इति॑ ।
सू॒र्या॒च॒न्द्र॒म॒सा । अ॒भि॒ऽच॒क्षे । श्र॒द्धे । कं । इं॒द्र । च॒र॒तः । वि॒ऽत॒र्त॒रं ॥
तं । स्म । रथं॑ । म॒घ॒ऽव॒न् । प्र । अ॒व । सा॒तये॑ । जै॒त्रं । यं । ते ।
अ॒नु॒ऽम॒दा॒म । सं॒ऽग॒मे । आ॒जा । नः । इं॒द्र । म॒न॒सा । पु॒रु॒ऽस्तु॒त ।
त्वा॒यत्॒ऽभ्यः॑ । म॒घ॒ऽव॒न् । श॒र्म । य॒च्छ । नः ॥ व॒यं । ज॒ये॒म । त्वया॑ ।
यु॒जा । वृ॒तं । अ॒स्माकं॑ । अं॒शं । उ॒त् । अ॒व । भ॒रे॒ऽभ॒रे ॥ अ॒स्म॒भ्यं ।
इं॒द्र । व॒रि॒वः । सु॒ऽगं । कृ॒धि । प्र । श॒त्रू॒णां । म॒घ॒ऽव॒न् ।
वृ॒ष्ण्या । रु॒ज ॥ ना॒ना । हि । त्वा । ह॒व॒मा॒नाः । ज॒नाः । इ॒मे ।
ध॒ना॒नां । ध॒र्त॒ः । अ॒व॒सा । वि॒प॒न्य॒वः ॥ अ॒स्माकं॑ । स्म । रथं॑ ।
आ । ति॒ष्ठ । सा॒तये॑ । जै॒त्रं । हि । इं॒द्र । नि॒ऽभृ॒तं । म॒नः । तव॑ ॥ १४ ॥
गो॒ऽजि॒ता । वा॒ह॒इति॑ । अ॒मि॒त॒ऽकृ॒तुः । सि॒मः । क॒र्मन्॒ऽक॒र्मन् ।

शतंऽतिः । खजंऽकरः ॥ अकल्पः । इंद्रः । प्रतिऽमानं । ओजसा ।
 अथ । जनाः । वि । ह्वयंते । सिसासवः ॥ उत् । ते । शतात् ।
 मघऽवनु । उत् । च । भूयसः । उत् । सहस्रात् । रिरिचे । कृष्टिषु ।
 श्रवः ॥ अमात्रं । त्वा । धिषणा । तित्विषे । मही । अथ । वृत्राणि ।
 जिघ्रसे । पुरंऽदर ॥ त्रिविष्टिऽधातु । प्रतिऽमानं । ओजसः । तिस्रः ।
 भूमीः । नृऽपते । व्रीणि । रोचना ॥ अति । इदं । विश्वं । भुवनं ।
 ववक्षिथ । अशत्रुः । इंद्र । जनुषा । सनात् । असि ॥ त्वां । देवेषु ।
 प्रथमं । हवामहे । त्वं । वभूथ । पृतनासु । ससहिः ॥ सः । इमं । नः ।
 कारुं । उपऽमन्युं । उत्तुऽभिदं । इंद्रः । कृणोतु । प्रऽसवे । रथं । पुरः ॥
 त्वं । जिगेथ । न । धना । सरोधिथ । अर्भेषु । आज्ञा । मघऽवनु ।
 महत्ऽसु । च ॥ त्वां । उग्रं । अवसे । सं । शिशीमसि । अथ । नः ।
 इंद्र । हवनेषु । चोदय ॥ ० ॥ १५ ॥ तत् । ते । इंद्रियं । परमं ।
 पराचैः । आधारयन्त । कवयः । पुरा । इदं ॥ क्षमा । इदं ।
 अन्यत् । दिवि । अन्यत् । अस्य । सं । ईमिति । पृच्यते ।
 समनाऽइव । केतुः ॥ सः । धारयत् । पृथिवीं । पप्रथत् । च ।
 वज्रेण । हत्वा । निः । अपः । ससर्ज ॥ अहन् । अहिं ।
 अभिनत् । रौहिणं । वि । अहन् । विऽअंसं । मघऽवा । शचीभिः ॥
 सः । जातुऽभर्मा । श्रतुऽदधानः । ओजः । पुरः । विऽभिदन् ।
 अचरत् । वि । दासीः । विद्वान् । वज्रिन । दस्यवे । हेति ।
 अस्य । आर्ये । सहः । वर्धय । युष्मं । इंद्र ॥ तत् । ऊचुषे ।
 मानुषा । इमा । युगानि । कीर्तेन्यं । मघऽवा । नाम । विधत् ॥
 उपऽप्रयन् । दस्युऽहत्याय । वज्री । यत् । ह । सुनुः । श्रवसे ।
 नाम । दधे ॥ तत् । अस्य । इदं । पश्यत् । भूरि । पुष्टं ।
 श्रत् । इंद्रस्य । धत्तन् । वीर्याय ॥ सः । गाः । अविदत् ।

अष्टकः १, अ. ७]

८९

[वर्गः १९

सः । अविदत् । अश्वान् । सः । ओषधीः । सः । अपः । सः ।
 वनानि ॥ १६ ॥ भूरिऽकर्मणे । वृषभाय । वृष्णे । सत्यऽशुभाय ।
 सुनवाम । सोमं ॥ यः । आऽदृत्य । परिपंथीऽइव । शूरः ।
 अयज्वनः । विऽभजन् । एति । वेदः ॥ तत् । इन्द्र । प्रऽइव ।
 वीर्यं । चकर्थ । यत् । ससंतं । वज्रेण । अवोधयः । अहिं ॥ अनु ।
 त्वा । पत्नीः । हृषितं । वयः । च । विश्वे । देवासः । अमदन् । अनु ।
 त्वा ॥ शुष्णं । पिष्टुं । कुर्यवं । वृत्रं । इन्द्र । यदा । अवधीः । वि ।
 पुरः । शंबरस्य ॥ ० ॥ १७ ॥ योनिः । ते । इन्द्र । निऽसदे ।
 अकारि । तं । आ । नि । सीद । स्वानः । न । अवीं ॥ विऽमुच्यं ।
 वयः । अवऽसाय । अश्वान् । दोषा । वस्तोः । वहीयसः । प्रऽपित्वे ॥
 ओइति । ते । नरः । इन्द्र । ऊतये । गुः । नु । चित् । तान् । सद्यः ।
 अध्वनः । जगम्यात् । देवासः । मन्युं । दासस्य । अन्नन् । ते । नः ।
 आ । वक्षन् । सुविताय । वणं ॥ अव । तमना । भरते । केतऽवेदाः ।
 अव । तमना । भरते । फेनं । उदन् ॥ क्षीरेण । स्नातः । कुर्यवस्य ।
 योषेइति । हतेइति । तेइति । स्यातां । प्रवणे । शिफायाः ॥ युयोप ।
 नाभिः । उपरस्य । आयोः । प्र । पूर्वाभिः । तिरते । राष्ट्रि । शूरः ॥
 अंजसी । कुलिशी । वीरऽपत्नी । पर्यः । हिन्वानाः । उदऽभिः ।
 भरते ॥ प्रति । यत् । स्या । नीथा । अदर्शि । दस्योः । ओकः । न ।
 अछ । सदनं । जानती । गात् । अध । स्म । नः । मघऽवन् ।
 चर्कृतात् । इत् । मा । नः । मघाऽइव । निऽपपी । परा ।
 दाः ॥ १८ ॥ सः । त्वं । नः । इन्द्र । सूर्ये । सः । अपऽसु । अनगाऽस्वे ।
 आ । भज् । जीवऽशंसे ॥ मा । अंतरां । भुजं । आ । रिरिषः । नः ।
 श्रद्धितं । ते । महते । इन्द्रियाय ॥ अध । मन्ये । श्रत् । ते । अस्मै ।
 अथायि । वृषा । चोदस्व । महते । धनाय ॥ मा । नः । अकृते ।

पु॒रुऽहू॒त । यो॒नौ । इ॒न्द्र । श्रु॒ध्य॒त्ऽभ्यः । व॒यः । आ॒ऽसु॒ति । दाः ॥
 मा । नः । व॒धीः । इ॒न्द्र । मा । परा॑ । दाः । मा । नः । प्रि॒या ।
 भो॒ज॒नानि । प्र । मो॒षीः ॥ आ॒न्डा । मा । नः । म॒घऽव॒नु । श॒क्र । निः ।
 भे॒तु । मा । नः । पा॒त्रा । भे॒तु । स॒हऽजा॒नुषाणि ॥ अ॒र्वाङ् । आ ।
 इ॒हि । सोम॑ऽकामं । त्वा । आ॒हुः । अ॒यं । सु॒तः । तस्य॑ । पि॒व ।
 मदा॑य ॥ उ॒रुव्य॒चाः । ज॒ठरे॑ । आ । वृ॒ष॒स्व । पि॒ताऽइ॒व । नः ।
 शृ॒णु॒हि । ह॒य॒मा॒नः ॥ १९ ॥ च॒न्द्र॒माः । अ॒पुऽसु । अ॒न्तः । आ ।
 सु॒ऽप॒र्णः । धा॒व॒ते । दि॒वि ॥ न । वः । हि॒र॒ण्य॒ऽने॒म॒यः । प॒दं । वि॒दं॒ति ।
 वि॒ऽद्यु॒तः । वि॒त्तं । मे । अ॒स्य । रो॒द॒सी॒इति॑ ॥ अ॒र्थे । इ॒त् । वै ।
 ऊँ॒इति॑ । अ॒र्थि॒नः । आ । जा॒या । यु॒व॒ते । प॒तिं ॥ तुं॒जा॒ते॒इति॑ । वृ॒ण्यं ।
 प॒यः । प॒रि॒ऽदा॒य । रसं॑ । दु॒हे ॥ ० ॥ मो॒इति॑ । सु । दे॒वाः । अ॒दः ।
 स्वः । अ॒व । पा॒दि । दि॒वः । प॒रि ॥ मा । सो॒म्य॒स्य । शं॒ऽभु॒वः ।
 शू॒ने । भु॒म् । कदा॑ । च॒त ॥ ० ॥ य॒ज्ञं । पृ॒छामि॑ । अ॒व॒मं । सः ।
 तत् । दू॒तः । वि । वो॒च॒ति ॥ क॑ । ऋ॒तं । पू॒र्व्यं । ग॒तं । कः । तत् ।
 वि॒भ॒र्ति । नू॒त॒नः ॥ ० ॥ अ॒मी॒इति॑ । ये । दे॒वाः । स्थ॒नं । त्रि॒षु । आ ।
 रो॒च॒ने । दि॒वः ॥ क॒त् । वः । ऋ॒तं । क॒त् । अ॒नृ॒तं । क॑ । प्र॒त्ना । वः ।
 आ॒ऽहु॒तिः ॥ ० ॥ २० ॥ क॒त् । वः । ऋ॒त॒स्य । ध॒र्ण॒सि । क॒त् ।
 वरु॑णस्य । चक्ष॑णं ॥ क॒त् । अ॒र्य॒म्णः । म॒हः । प॒था । अ॒ति । क्रा॒भे॒म ।
 दुः॒ऽध्यः ॥ ० ॥ अ॒हं । सः । अ॒स्मि । यः । पु॒रा । सु॒ते । वदा॑मि ।
 का॒नि । चि॒त् ॥ तं । मा । व्यं॒ति । आ॒ऽध्यः । वृ॒कः । न । तृ॒ष्णऽजं॑ ।
 मृ॒गं ॥ ० ॥ सं । मा । त॒प॒ति । अ॒भि॒तः । स॒प॒त्नीऽइ॒व । प॒श॒वः ॥
 मू॒षः । न । शि॒श्ना । वि । अ॒दं॒ति । मा । आ॒ऽध्यः । स्तो॒तारं॑ । ते ।
 श॒त॒क्र॒तो॒इति॑ श॒तऽक्र॒तो ॥ ० ॥ अ॒मी॒इति॑ । ये । स॒प्त । र॒श्म॒यः । तत्र॑ ।
 मे । ना॒भिः । आ॒ऽत॒ता ॥ त्रि॒तः । तत् । वे॒द । आ॒प॒त्यः । सः ।

जामिऽत्वाय । रेभति ॥ ० ॥ अमीइति । ये । पंच । उक्षणः । मध्ये ।
 तस्थुः । महः । दिवः ॥ देवऽत्रा । नु । प्रऽवाच्यं । सध्रीचीनाः ।
 नि । ववृतुः ॥ ० ॥ २१ ॥ सुऽपर्णाः । एते । आसते । मध्ये ।
 आऽरोधने । दिवः ॥ ते । सेधति । पथः । वृकं । तरंतं । यद्वतीः ।
 अपः ॥ ० ॥ नव्यं । तत् । उक्थ्यं । हितं । देवासः । सुऽप्रवाचनं ॥
 ऋतं । अर्षति । सिधवः । सत्यं । ततान् । सूर्यः ॥ ० ॥ अग्ने ।
 तव । त्यत् । उक्थ्यं । देवेषु । अस्ति । आप्यं ॥ सः । नः ।
 सत्तः । मनुष्वत् । आ । देवान् । यक्षि । विदुऽतरः ॥ ० ॥
 सत्तः । होता । मनुष्वत् । आ । देवान् । अछ । विदुऽतरः ॥
 अग्निः । हव्या । सुसुदति । देवः । देवेषु । मेधिरः ॥ ० ॥ ब्रह्म ।
 कृणोति । वरुणः । गातुऽविदं । तं । ईमहे ॥ वि । ऊर्णोति ।
 हृदा । मतिं । नव्यः । जायतां । ऋतं ॥ ० ॥ २२ ॥ असौ । यः ।
 पंथाः । आदित्यः । दिवि । प्रऽवाच्यं । कृतः । न । सः । देवाः । अतिऽ-
 क्रमे । तं । मर्तासः । न । पश्यथ ॥ ० ॥ त्रितः । कूपे । अवऽहितः ।
 देवान् । हवते । ऊतये ॥ तत् । शुश्राव । बृहस्पतिः । कृण्वन् ।
 अंहुरणात् । उरु ॥ ० ॥ अरुणः । मा । सकृत् । वृकः । पथा ।
 यंतं । ददर्श । हि ॥ उत् । जिहीते । निऽचाय्यं । तष्टाऽइव ।
 पृष्टिऽआमयी ॥ ० ॥ एना । आंगुषेण । वयं । इंद्रऽवंतः । अग्नि ।
 स्याम । वृजने । सर्वऽवीराः ॥ ० ॥ २३ ॥ इंद्रं । मित्रं । वरुणं ।
 अग्निं । ऊतये । मारुतं । शर्धः । अदितिं । हवामहे ॥ रथं । न ।
 दुऽगात् । वसवः । सुऽदानवः । विश्वस्मात् । नः । अंहसः ।
 निः । पिपर्तन ॥ ते । आदित्याः । आ । गत । सर्वऽतातये ।
 भुत । देवाः । वृत्रऽतूर्येषु । शंऽभुवः ॥ ० ॥ अवंतु । नः । पितरः ।
 स्तुऽप्रवाचनाः । उत । देवीइति । देवपुत्रेइतिदेवऽपुत्रे । ऋतऽ-

वृधा ॥ ० ॥ नराशंसं । वाजिनं । वाजयन् । इह । क्षयत्स्वीरं ।
 पुषणं । सुमैः । ईमहे ॥ ० ॥ बृहस्पते । सदै । इत् । नः । सुगं ।
 कृधि । शं । योः । यत् । ते । मनुःऽहितं । तत् । ईमहे ॥ ० ॥
 इंद्रं । कुत्सः । वृत्रऽहनं । शचीऽपतिं । काटे । निऽवाळहः ।
 ऋषिः । अहत् । ऊतये ॥ ० ॥ देवैः । नः । देवी । अदितिः । नि ।
 पातु । देवः । त्राता । त्रायतां । अप्रऽयुछन् ॥ ० ॥ २४ ॥ यज्ञः ।
 देवानां । प्रति । एति । सुमं । आदित्यासः । भवत । मृळयंतः ॥
 आ । वः । अर्वाची । सुऽमतिः । ववृत्यात् । अंहोः । चित् । या ।
 वरिवोवित्स्तरा । असत् ॥ उप । नः । देवाः । अवसा । आ ।
 गमंतु । अंगिरसां । सामऽभिः । स्तुयमानाः ॥ इंद्रः । इंद्रियैः ।
 मरुतः । मरुत्ऽभिः । आदित्यैः । नः । अदितिः । शर्म । यंसत् ॥
 तत् । नः । इंद्रः । तत् । वरुणः । तत् । अग्निः । तत् । अर्यमा ।
 तत् । सविता । चनः । धातु ॥ ० ॥ २५ ॥ यः । इंद्राग्नीइति ।
 चित्रऽतमः । रथः । वां । अग्नि । विश्वानि । भुवनानि । चष्टे ॥
 तेन । आ । यातं । सुऽरथं । तस्थिऽवांसां । अथ । सोमस्य ।
 पिबतं । सुतस्य ॥ यावत् । इदं । भुवनं । विश्वं । अस्ति । उरुऽव्यचा ।
 वरिमता । गभीरं ॥ तावान् । अयं । पातवे । सोमः । अस्तु । अरं ।
 इंद्राग्नीइति । मनसे । युवऽभ्यां ॥ चक्राथेइति । हि । सध्र्यक् । नाम ।
 भद्रं । सध्रीचीना । वृत्रऽहनौ । उत । स्थः ॥ तौ । इंद्राग्नीइति ।
 सध्र्यंचा । निऽसद्यं । वृष्णः । सोमस्य । वृष्णा । आ । वृषेथां ॥
 संऽइन्द्रेषु । अग्निषु । आनजाना । यतऽसुचा । बर्हिः ॥ ऊँइति ।
 तिस्तिराणा ॥ तीव्रैः । सोमैः । पारंऽसिक्तेभिः । अर्वक् । आ । इंद्राग्नीइति ।
 सौमनसायं । यातं ॥ यानि । इंद्राग्नीइति । चक्रथुः । वीर्याणि ।
 यानि । रूपाणि । उत । वृष्यानि ॥ या । वां । प्रत्नानि । सख्या ।

शिवा॒नि । तेभिः । सोम॑स्य । पि॒ब॒तं । सु॒तस्य॑ ॥ २६ ॥ यत् । अ॒ब्र॒वं ।
 प्र॒थ॒मं । वां । वृ॒णानः । अ॒यं । सोमः । अ॒सुरैः । नः । वि॒ऽह॒व्यः ॥
 तां । स॒त्यां । अ॒द्रां । अ॒भि । आ । हि । या॒तं ॥ ० ॥ यत् ।
 इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । म॒द॒थः । स्वे । दु॒रो॒णे । यत् । ब्र॒ह्म॒णि । रा॒ज॒नि । वा ।
 य॒ज॒त्रा ॥ अ॒तः । परि॑ । वृ॒ष॒णौ । आ । हि । या॒तं ॥ ० ॥ यत् ।
 इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । यदु॑षु । तु॒र्व॒शेषु॑ । यत् । द्रु॒ह्युषु॑ । अ॒नुषु॑ । पू॒रुषु॑ ।
 स्थः ॥ ० ॥ यत् । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । अ॒व॒म॒स्यां । पु॒थि॒व्यां । म॒ध्य॒म॒स्यां ।
 प॒र॒म॒स्यां । उ॒त । स्थः ॥ ० ॥ यत् । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । दि॒वि । स्थः ।
 यत् । पु॒थि॒व्यां । यत् । प॒र्व॒तेषु॑ । ओष॑धीषु । अ॒पु॒ऽसु ॥ ० ॥ यत् ।
 इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । उ॒त्ऽइ॒ता । सूर्य॑स्य । म॒ध्ये । दि॒वः । स्व॒ध॒या ।
 मा॒द॒ये॒थे॒इति॑ ॥ ० ॥ ए॒व । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । प॒पि॒ऽवांसा॑ । सु॒तस्य॑ ।
 वि॒श्वा । अ॒स्मभ्य॑ । सं । ज॒य॒तं । ध॒ना॒नि ॥ ० ॥ २७ ॥ वि॒ । हि ।
 अ॒ख्यं । म॒न॒सा । व॒स्यः । इ॒च्छन् । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । ज्ञा॒सः । उ॒त । वा ।
 स॒ऽजा॒तान् ॥ न । अ॒न्या । यु॒वत् । प्र॒ऽम॒तिः । अ॒स्ति । म॒ह्यं । सः ।
 वां । धि॒यं । वा॒ज॒ऽयंती॑ । अ॒त॒श्च ॥ अ॒ब्र॒वं । हि । भू॒रि॒दा॒वत्ऽत॒रा ।
 वां । वि॒ऽजा॒मातुः । उ॒त । वा । घ॒ । स्या॒लात् ॥ अथ॑ । सोम॑स्य ।
 प्र॒ऽय॒ती । यु॒व॒ऽभ्यां । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । स्तो॒मं । ज॒न॒या॒मि । न॒व्यं । मा ॥
 छे॒न्न । र॒श्मीन् । इति॑ । ना॒ध॒मा॒नाः । पि॒तृ॒णां । श॒क्तीः । अ॒नु॒ऽय॒च्छ॒मा॒नाः ॥
 इं॒द्रा॒ग्नि॒ऽभ्यां । कं । वृ॒ष॒णः । म॒द॒ति । ता । हि । अ॒द्री॒इति॑ ।
 धि॒ष॒णा॒याः । उ॒प॒ऽस्थे ॥ यु॒वा॒भ्यां । दे॒वी । धि॒ष॒णा । म॒दा॒य । इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ ।
 सोमं॑ । उ॒श॒ती । सु॒नो॒ति ॥ तौ । अ॒श्वि॒ना । भ॒द्र॒ऽह॒स्ता । सु॒पा॒णी॒इति॑-
 सु॒ऽपा॒णी । आ । धा॒व॒तं । म॒धु॒ना । पृ॒ङ्गं । अ॒पु॒ऽसु ॥ यु॒वां ।
 इं॒द्रा॒ग्नी॒इति॑ । व॒सु॒नः । वि॒ऽभा॒गे । त॒वः॒ऽत॒मा । शु॒श्र॒व । वृ॒त्र॒ऽह॒त्ये ॥
 तौ । आ॒ऽस॒द्य । ब॒र्हिषि॑ । य॒ज्ञे । अ॒स्मिन् । प्र । च॒र्ष॒णी॒इति॑ । मा॒द॒ये॒थां ।

सुतस्य ॥ २८ ॥ प्र । चर्षणिऽभ्यः । पृतनाऽहवेषु । प्र । पृथिव्याः ।
 रिरिचाथेइति । दिवः । च । प्र । सिंधुऽभ्यः । प्र । गिरिऽभ्यः ।
 महिऽत्वा । प्र । इंद्राग्नीइति । विश्वा । भुवना । अति । अन्या ॥
 आ । अमरतं । शिक्षतं । वज्रवाहुइतिवज्रऽवाह । अस्मान् । इंद्राग्नी-
 इति । अवतं । शचीभिः ॥ इमे । नु । ते । रश्मयः । सूर्यस्य । येभिः ।
 सऽपित्वं । पितरः । नः । आसन् ॥ पुरऽदरा । शिक्षतं । वज्रऽ-
 हस्ता ॥ ० ॥ भरेपु ॥ ० ॥ २९ ॥ ततं । मे । अपः । तत् । ऊँइति ।
 तायते । पुनरिति । स्वादिष्टा । धीतिः । उचथाय । शस्यते ॥ अयं ।
 समुद्रः । इह । विश्वऽदेव्यः । स्वाहाऽकृतस्य । सं । ऊँइति । तृण्णुत ।
 ऋभवः ॥ आऽभोगयं । प्र । यत् । इच्छतः । ऐतन । अपाकाः ।
 प्रांचः । मम । के । चित् । आपयः ॥ सौधन्वनासः । चरितस्य ।
 भुमना । अगच्छत । सवितुः । दाशुषः । गृहं ॥ तत् । सविता । वः ।
 अमृतऽत्वं । आ । असुवत् । अगोह्यं । यत् । श्रवयतः । ऐतन ॥
 त्यं । चित् । चमसं । असुरस्य । भक्षणं । एकं । संतं । अकृणुत ।
 चतुऽवयं ॥ विष्टी । शमी । तरणिऽत्वेन । वाधतः । मतीसः ।
 संतः । अमृतऽत्वं । आनशुः ॥ सौधन्वनाः । ऋभवः । सूरऽचक्षसः ।
 संवत्सरे । सं । अपृच्यत । धीतिऽभिः ॥ क्षेत्रंऽइव । वि । ममुः ।
 तेजनेन । एकं । पात्रं । ऋभवः । जेहमानं ॥ उपऽस्तुताः । उपऽमं ।
 नाधमानाः । अमर्त्येषु । श्रवः । इच्छमानाः ॥ ३० ॥ आ । मनीषां ।
 अंतरिक्षस्य । नृऽभ्यः । सुचाऽइव । घृतं । जुहवाम । विघ्नना ॥
 तरणिऽत्वा । ये । पितुः । अस्य । सश्चिरे । ऋभवः । वाजं ।
 अरुहन् । दिवः । रजः ॥ ऋभुः । नः । इंद्रः । शवसा । नवीयान् ।
 ऋभुः । वाजैभिः । वसुऽभिः । वसुः । ददिः । युष्माकं । देवाः ।
 अवसा । अहनि । प्रिये । अभि । तिष्ठेम । पृत्सुतीः । असुन्वतां ॥

अष्टकः १, अ. ७]

९५

[वर्गः ३३

निः । चर्मणः । ऋभुवः । गां । अपिंशत । सं । वत्सेन ।
 असृजत । मातरं । पुनरिति ॥ सौधन्वनासः । सुऽअपस्यया ।
 नरः । जिवीइति । युवाना । पितरा । अकृणोतन ॥ वाजैभिः ।
 नः । वाजऽसातौ । अविद्धि । ऋभुऽमान् । इंद्र । चित्रं । आ ।
 दधिं । राधः ॥ ० ॥ ३१ ॥ तक्षन् । रथं । सुऽवृत्तं । विद्वानाऽ-
 अपसः । तक्षन् । हरीइति । इंद्रऽवाहा । वृषण्वसुइतिवृषणऽवसू ॥
 तक्षन् । पितृऽभ्यां । ऋभुवः । युवत् । वयः । तक्षन् । वत्साय ।
 मातरं । सचाऽभुवं ॥ आ । नः । यज्ञाय । तक्षत । ऋभुऽमत् ।
 वयः । ऋवे । दक्षाय । सुऽप्रजावतीं । इषं ॥ यथा । क्षयाम ।
 सर्वऽवीरया । विशा । तत् । नः । शर्धाय । धासथ । सु ।
 इंद्रियं ॥ आ । तक्षत । सार्ति । अस्मभ्यं । ऋभुवः । सार्ति ।
 रथाय । सार्ति । अवैते । नरः ॥ सार्ति । नः । जैत्रिं । सं । महेत ।
 विश्वाहा । जामिं । अजामिं । पृतनासु । सक्षणिं ॥ ऋभुक्षणिं ।
 इंद्रं । आ । हुवे । ऊतये । ऋभून् । वाजान् । मरुतः । सोमऽपीतये ॥
 उभा । मित्रावरुणा । नूनं । अश्विना । ते । नः । हिन्वन्तु ।
 सातये । धिये । जिषे ॥ ऋभुः । भराय । सं । शिशानु । सार्ति ।
 समर्यऽजित् । वाजः । अस्मान् । अविष्टु ॥ ० ॥ ३२ ॥ ईळे ।
 द्यावापृथिवीइति । पूर्वऽचित्तये । अग्निं । धर्मं । सुऽरुचं । यामन् ।
 इष्टये ॥ यामिः । भरे । कारं । अंशाय । जिन्वथः । तामिः ।
 ऊँइति । सु । ऊतिऽभिः । अश्विना । आ । गतं ॥ युवोः ।
 दानाय । सुऽभराः । असश्चतः । रथं । आ । तस्थुः । वचसं ।
 न । मंतवे ॥ यामिः । धियः । अवथः । कर्मन् । इष्टये ॥ ० ॥ युवं ।
 तासां । दिव्यस्य । प्रऽशासने । विशां । क्षयथः । अमृतस्य ।
 मृज्मनी ॥ यामिः । धेनुं । अस्वं । पिन्वथः । नरा ॥ ० ॥ यामिः ।

अष्टकः १, अ. ७]

९६

[वर्गः ३६

परिऽज्मा । तनयस्य । मज्मना । द्विऽमाता । तूर्धु । तरणिः । विऽ-
 भूषति ॥ याभिः । त्रिऽमंतुः । अभवत् । विऽचक्ष्णः ॥ ० ॥ याभिः ।
 रेभं । निऽवृतं । सितं । अतुऽभ्यः । उत् । वंदनं । पर्यतं । स्वः ।
 दृशे ॥ याभिः । कर्षं । प्र । सिसासंतं । आवतं ॥ ० ॥ ३३ ॥
 याभिः । अंतकं । जसमानं । आऽअरणे । भुज्युं । याभिः । अव्यथिऽभिः ।
 जिजिन्वथुः । याभिः । कर्कधुं । वय्यं । च । जिन्वथः ॥ ० ॥ याभिः ।
 शुचंति । धनऽसां । सुऽसंसदं । तप्तं । धर्मं । ओम्याऽवतं । अत्रये ॥
 याभिः । पृथ्विऽगुं । पुरुऽकुत्सं । आवतं ॥ ० ॥ याभिः । शचीभिः ।
 वृषणा । पराऽवृजं । प्र । अंधं । श्रोणं । चक्षसे । एतवे । कृथः ॥
 याभिः । वर्तिकां । ग्रसितां । अमुंचतं ॥ ० ॥ याभिः । सिंधुं ।
 मधुऽमंतं । असश्चतं । वसिष्ठं । याभिः । अजरौ । अजिन्वतं ॥
 याभिः । कुत्सं । श्रुतयै । नयै । आवतं ॥ ० ॥ याभिः । विश्पलौ ।
 धनऽसां । अथर्व्यं । सहस्रऽमीळहे । आजौ । अजिन्वतं ॥ याभिः ।
 वशं । अश्व्यं । प्रेणिं । आवतं ॥ ० ॥ ३४ ॥ याभिः । सुदानुइतिसुऽ-
 दानू । औशिजाय । वणिजे । दीर्घऽश्रवसे । मधु । कौशः । अक्षरत् ॥
 कक्षीवतं । स्तोतारं । याभिः । आवतं ॥ ० ॥ याभिः । रसां ।
 क्षोदसा । उद्रः । पिपिन्वथुः । अनश्वं । याभिः । रथं । आवतं ॥
 जिषे ॥ याभिः । त्रिऽशोकः । उस्त्रियाः । उत्तुऽआजत ॥ ० ॥ याभिः ।
 सूर्यैः । परिऽयाथः । पराऽवति । मंधातारं । क्षैत्रऽपत्येषु । आवतं ॥
 याभिः । विप्रैः । प्र । भरत्स्वाजं । आवतं ॥ ० ॥ याभिः । महां ।
 अतिथिऽग्वं । कशऽजुवं । दिवऽदासं । शंबरऽहस्यै । आवतं ॥
 याभिः । पुऽभिद्यै । त्रसदस्युं । आवतं ॥ ० ॥ याभिः । वघ्नं । विऽपिपानं ।
 उपऽस्तुतं । कलिं । याभिः । वित्तऽजानिं । दुवस्यथः ॥ याभिः ।
 विऽअश्वं । उत् । पृथिं । आवतं ॥ ० ॥ ३५ ॥ याभिः । नरा ।

अष्टकः १, अ. ७]

९७

[वर्गः ३७

शयवे । याभिः । अत्रये । याभिः । पुरा । मनवे । गातुं । ईषथुः ॥
 याभिः । शारीः । आजंत । स्यूमऽरश्मये ॥ ० ॥ याभिः । पठेर्वा ।
 जठरस्य । मज्मना । अग्निः । न । अदीदेत् । चितः । इद्धः ।
 अज्मन् । आ ॥ याभिः । शयीतं । अवथः । महाऽध्वने ॥ ० ॥
 याभिः । अंगिरः । मनसा । निऽरण्यथः । अग्रं । गच्छयः । विऽवरे ।
 गोऽअर्णसः ॥ याभिः । मनुं । शूरं । इषा । संऽआवतं ॥ ० ॥
 याभिः । पत्नीः । विऽमदाय । निऽऊहथुः । आ । घ । वा । याभिः ।
 अरुणीः । अशिक्षतं । याभिः । सुऽदासे । ऊहथुः । सुऽदेव्यं ॥ ० ॥
 याभिः । शंतातीइतिशंताती । भवथः । ददाशुषे । भुज्युं । याभिः ।
 अवथः । याभिः । अघ्निऽगुं ॥ ओम्याऽवतां । सुऽभरां । ऋतऽ-
 स्तुमं ॥ ० ॥ ३६ ॥ याभिः । कुशानुं । असने । दुवस्यथः । जवे ।
 याभिः । यूनः । अवैतं । आवतं ॥ मधु । प्रियं । भरथः । यत् ।
 सरऽभ्यः ॥ ० ॥ याभिः । नरं । गोषुऽयुधं । नृसहो । क्षेत्रस्य ।
 साता । तनयस्य । जिन्वथः ॥ याभिः । रथान् । अवथः । याभिः ।
 अवैतः ॥ ० ॥ याभिः । कुत्सं । अर्जुनेयं । शतक्रतुइतिशतऽकतू ।
 प्र । तुर्वीति । प्र । च । दभीति । आवतं । याभिः । ध्वसंति ।
 पुरुऽसंति । आवतं ॥ ० ॥ अप्रस्वतीं । अश्विना । वाचं । अस्मेइति ।
 कृतं । नः । दस्त्रा । वृषणा । मनीषां ॥ अद्युत्ये । अवसे । नि ।
 ह्ये । वां ॥ ० ॥ द्युभिः । अक्तुभिः । परि । पातं । अस्मान् ।
 अरिष्टेभिः । अश्विना । सौभगेभिः ॥ ० ॥ ३७ ॥ अध्यायः ॥ ७ ॥

इति प्रथमाष्टके सप्तमोऽध्यायः

॥ अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ इदं । श्रेष्ठं । ज्योतिषां । ज्योतिः । आ । अगात् ।
 चित्रः । प्रऽक्रेतः । अजनिष्ट । विश्वा ॥ यथा । प्रऽसूता ।
 सवितुः । सवाय । एव । रात्री । उषसे । योनि । अरैक् ॥
 रुशत्ऽवत्सा । रुशती । श्वेत्या । आ । अगात् । अरैक् । ऊँइति ।
 कृष्णा । सदनानि । अस्याः ॥ समानवधूइतिसमानऽवधू । अमृतेइति ।
 अनुचीइति । द्यावा । वर्ण । चरतः । आभिनानेइत्यऽमिनाने ।
 समानः । अध्वा । स्वस्त्रोः । अनंतः । तं । अन्याऽअन्या । चरतः ।
 देवशिष्टेइतिदेवऽशिष्टे ॥ न । मेथेतेइति । न । तस्थतुः । सुमेके-
 इतिसुऽमेके । नक्तोपसा । सऽमनसा । विरूपेइतिविरूपे ॥ ० ॥
 अचेति । चित्रा । वि । दुरः । नः । आवरित्यावः ॥ प्रऽअर्ण्य ।
 जगत् । वि । ऊँइति । नः । रायः । अख्यत् । उषाः । अजीगः ।
 भुवनानि । विश्वा ॥ जिहऽश्ये । चरितवे । मघोनी । आऽभोग्ये ।
 इष्ट्ये । राये । ऊँइति । त्वं ॥ दभ्रं । पश्यत्ऽभ्यः । उर्विया ।
 विऽचक्षे ॥ ० ॥ १ ॥ क्षत्राय । त्वं । श्रवसे । त्वं । महीयै । इष्ट्ये । त्वं ।
 अर्थेऽइव । त्वं । इत्यै ॥ विऽसदृशा । जीविता । अभिऽप्रचक्षे ॥ ० ॥ एषा ।
 दिवः । दुहिता । प्रति । अदर्शि । विऽउछंती । युवतिः । शुक्रऽवासाः ॥
 विश्वस्य । ईशाना । पार्थिवस्य । वस्वः । उषः । अद्य । इह ।
 सुऽभगे । वि । उछ ॥ पराऽयतीनां । अनु । एति । पार्थः ।
 आऽयतीनां । प्रथमा । शश्वतीनां ॥ विऽउछंती । जीवं । उतऽ-
 ईरयंती । उषाः । मृतं । कं । चन । बोधयंती ॥ उषः । यत् ।

अष्टकः १, अ. ८]

९९

[वर्गः ४

अग्नि । संऽइधे । चकथे । वि । यत् । आवः । चक्षसा ।
 सूर्यस्य ॥ यत् । मानुषान् । यक्ष्यमाणान् । अजीमरिति । तत् ।
 देवेषु । चकृषे । भद्रं । अग्नः ॥ क्रियति । आ । यत् । समया । भवति ।
 याः । विऽऊषुः । याः । च । नूनं । विऽउछान् ॥ अनु । पूर्वाः ।
 कृपते । वावशना । प्रऽदीर्घ्याना । जोषे । अन्याभिः । एति ॥ २ ॥
 ईयुः । ते । ये । पूर्वऽतरां । अपश्यन् । विऽउछंती । उपसं ।
 मर्त्यासः ॥ अस्माभिः । ऊँइति । नु । प्रतिऽचक्ष्या । अभूत् ।
 ओइति । ते । यन्ति । ये । अपरीषु । पश्यान् ॥ यवयत्ऽद्वेपाः ।
 ऋतऽपाः । ऋतेऽजाः । सुस्रऽवरी । सूनृताः । ईरयंती ॥ सुऽमंगलीः ।
 विभ्रती । देवऽवीति । इह । अद्य । उपः । श्रेष्ठऽतमा । वि ।
 उछ ॥ शश्वत् । पुरा । उपाः । वि । उवास । देवी । अथोइति ।
 अद्य । इदं । वि । आवः । मघोनी । अथोइति । वि । उछात् ।
 उत्तरान् । अनु । द्यून् । अजरा । अमृता । चरति । स्वधाभिः ॥
 वि । अंजिऽभिः । दिवः । आतासु । अद्यौत् । अप । कृष्णां । निऽ-
 निजं । देवी । आवरित्यावः ॥ प्रऽवोधयंती । अरुणेभिः । अश्वैः । आ ।
 उपाः । याति । सुऽयुजा । रथेन ॥ आऽवहंती । पोष्या । वर्याणि ।
 चित्रं । केतुं । कृणुते । चेकिताना ॥ ईयुषीणां । उपऽमा ।
 शश्वतीनां । विऽभातीनां । प्रथमा । उपाः । वि । अश्वैत् ॥ ३ ॥ उत् ।
 ईध्वे । जीवः । असुः । नः । आ । अगात् । अप । प्र । अगात् । तमः ।
 आ । ज्योतिः । एति ॥ अरैक् । पंथां । यातवे । सूर्याय ।
 अगन्म । यत्र । प्रऽतिरंते । आयुः ॥ स्यूमना । वाचः । उत् ।
 इयति । वह्निः । स्तवानः । रेभः । उपसः । विऽभाती ॥ अद्य ।
 तत् । उछ । गृणते । मघोनि । असेइति । आयुः । नि । दिदीहि ।
 प्रजाऽवत् । याः । गोऽमतीः । उपसः । सर्वऽवीराः । विऽउछंति ।

अष्टकः १, अ. ८]

१००

[वर्गः ६]

द्राशुषे । मर्त्याय ॥ वायोऽइव । सुनृतांनां । उतुऽअर्के । ताः ।
 अश्वऽदाः । अश्ववतु । सोमऽसुत्वा ॥ माता । देवानां । अदितेः ।
 अनीकं । यज्ञस्य । केतुः । बृहती । वि । भाहि ॥ प्रशस्तिऽकृत् ।
 ब्रह्मणे । नः । वि । उछ । आ । नः । जने । जनय । विश्वऽवारे ॥
 यत् । चित्रं । अग्रः । उषसः । वहति । ईजानाय । शशमानाय ।
 भद्रं ॥ ० ॥ ४ ॥ इमाः । रुद्राय । तवसे । कपर्दिने । क्षयत्ऽवीराय ।
 प्र । भ्रामहे । मतीः । यथा । शं । असत् । द्विऽपदे । चतुऽपदे ।
 विश्वं । पुष्टं । ग्रामे । अस्मिन् । अनातुरं ॥ मृष्ट । नः । रुद्र ।
 उत । नः । मयः । कृधि । क्षयत्ऽवीराय । नमसा । विधेम ।
 ते ॥ यत् । शं । च । योः । च । मनुः । आऽयेजे । पिता ।
 तत् । अश्याम । तव । रुद्र । प्रऽनीतिषु ॥ अश्याम । ते ।
 सुऽमतिं । देवऽयज्यया । क्षयत्ऽवीरस्य । तव । रुद्र । मीढुः ॥
 सुत्रऽयन् । इत् । विशः । अस्माकं । आ । चर । अरिष्टऽवीराः ।
 जुह्वाम । ते । हविः ॥ त्वेषं । वयं । रुद्रं । यज्ञऽसाधै ।
 वंकुं । कविं । अवसे । नि । ह्वामहे ॥ आरे । अस्मत् । दैव्यं ।
 हेळः । अस्यतु । सुऽमतिं । इत् । वयं । अस्य । आ । वृणीमहे ॥
 दिवः । वराहं । अरुषं । कपर्दिने । त्वेषं । रूपं । नमसा । नि ।
 ह्वामहे ॥ हस्ते । विभ्रत् । भषजा । वार्याणि । शर्म । वर्म ।
 छर्दिः । अस्मभ्यं । यंसत् ॥ ५ ॥ इदं । पित्रे । मरुतां । उच्यते ।
 वचः । स्वादोः । स्वादीयः । रुद्राय । वर्धनं ॥ रास्व । च । नः ।
 अमृत । मर्तऽभोजनं । त्मने । तोकाय । तनयाय । मृळ ॥ मा ।
 नः । महांतां । उत । मा । नः । अर्भकं । मा । नः । उक्षंतं । उत ।
 मा । नः । उक्षितं ॥ मा । नः । वधीः । पितरं । मा । उत ।
 मातरं । मा । नः । प्रियाः । तन्वः । रुद्र । रिरिषः ॥ मा । नः ।

अष्टकः १, अ. ८]

१०१

[वर्गः ८

तोके । तनये । मा । नः । अये । मा । नः । गोषु । मा ।
 नः । अश्वेषु । रिरिषः ॥ वीरान् । मा । नः । रुद्र । भामितः ।
 बधीः । हविष्मन्तः । सदै । इत् । त्वा । हवामहे ॥ उप । ते ।
 स्तोमान् । पशुपाऽइव । आ । अकरं । रास्व । पितः । मरुतां ।
 सुस्रं । अस्मेइति ॥ भद्रा । हि । ते । सुस्रमतिः । मृळयत्स्तमा ।
 अथ । वयं । अवः । इत् । ते । वृणीमहे ॥ आरे । ते । गोऽघ्नं ।
 उत । पुरुषऽघ्नं । क्षयत्स्वीर । सुस्रं । अस्मेइति । ते । अस्तु ॥ मृळ ।
 च । नः । अधि । च । ब्रुहि । देव । अधि । च । नः । शर्म । यच्छ ।
 द्विऽबर्हीः ॥ अवाचाम । नमः । अस्मै । अवस्यवः । शृणोतु । नः ।
 हवं । रुद्रः । मरुत्वात् ॥ ० ॥ ॥ ६ ॥ चित्रं । देवानां । उत् । अगतु ।
 अनीकं । चक्षुः । मित्रस्य । वरुणस्य । अग्नेः ॥ आ । अप्राः । द्यावापृ-
 थिवीइति । अंतरिक्षं । सूर्यः । आत्मा । जगतः । तस्थुषः । च । सूर्यः ।
 देवीं । उषसं । रोचमानां । मर्यः । न । योषां । अभि । एति ।
 पुश्चात् ॥ यत्र । नरः । देवऽयन्तः । युगानि । विऽतन्वते । प्रति ।
 भद्राय । भद्रं ॥ भद्राः । अश्वाः । हरितः । सूर्यस्य । चित्राः ।
 एतऽग्वाः । अनुऽमाद्यासः ॥ नमस्यन्तः । दिवः । आ । पृष्ठं । अस्थुः ।
 परि । द्यावापृथिवीइति । यन्ति । सद्यः ॥ तत् । सूर्यस्य । देवऽत्वं ।
 तत् । महिऽत्वं । मध्या । कर्तोः । विऽतन्तं । सं । जभार ॥ यदा ।
 इत् । अयुक्त । हरितः । सधऽस्थात् । आत् । रात्री । वासः । तनुते ।
 सिमस्मै ॥ तत् । मित्रस्य । वरुणस्य । अभिचऽक्षै । सूर्यः । रूपं । कृणुते ।
 द्योः । उपऽस्थे ॥ अनन्तं । अन्यत् । रुशत् । अस्य । पाजः । कृष्णं ।
 अन्यत् । हरितः । सं । भरन्ति ॥ अद्य । देवाः । उत्ऽइता । सूर्यस्य ।
 निः । अहंसः । पिपृत । निः । अवद्यात् ॥ ० ॥ ७ ॥ नासत्याभ्यां ।
 बर्हिऽइव । प्र । वृजे । स्तोमान् । इयमि । अभ्रियाऽइव । वातः ॥

अष्टकः १, अ. ८]

१०२

[वर्गः १०]

यौ । अर्भगाय । विऽमदाय । जायां । सेनाऽजुवा । निऽऊहतुः । रथेन ॥
 वीलुपत्मेऽभिः । आशुहेमऽभिः । वा । देवानां । वा । जूतिऽभिः । शाश्व-
 दाना ॥ तत् । रासभः । नासत्या । सहस्रं । आजा । यमस्य । प्रऽधने ।
 जिगाय ॥ तुग्रः । ह । भुज्युं । अश्विना । उदऽमेघे । रायिं । न । कः ।
 चित् । समृऽवान् । अव । अहाः ॥ तं । ऊहथुः । नौभिः । आत्मनुऽ-
 वतीभिः । अंतर्निक्षुप्रुत्ऽभिः । अपऽउदकाभिः ॥ तिस्रः । क्षपः । त्रिः ।
 अहा । अतिव्रजत्ऽभिः । नासत्या । भुज्युं । ऊहथुः । पतंगैः ॥
 समुद्रस्य । धन्वन् । आर्द्रस्य । पारे । त्रिऽभिः । रथैः । शतपत्ऽभिः ।
 षट्ऽअश्वैः ॥ अनारंभणे । तत् । अवीयेथां । अनास्थाने । अग्रभणे ।
 समुद्रे ॥ यत् । अश्विनौ । ऊहथुः । भुज्युं । अस्तं । शतऽअरित्रां ।
 नावं । आतस्थिऽवांसं ॥ ८ ॥ यं । अश्विना । ददथुः । श्वेतं । अश्वं ।
 अघऽअश्वाय । शश्वत् । इत् । स्वस्ति ॥ तत् । वां । दात्रं । महि ।
 कीर्तेन्यं । भूत् । पैद्वः । वाजी । सद् । इत् । हव्यः । अर्यः ॥ युवं ।
 नरा । स्तुवते । पज्जियाय । कक्षीवते । अरदतं । पुरंऽधि ॥
 कारोतरात् । शफात् । अश्वस्य । वृष्णः । शतं । कुंभान् । असिचत् ।
 सुरायाः ॥ हिमेन । अग्निं । व्रंसं । अवारयेथां । पितुऽमतीं ।
 ऊर्जं । अस्मै । अधत्तं ॥ ऋवीसे । अत्रिं । अश्विना । अवऽनीतं ।
 उत् । निन्यथुः । सर्वऽगणं । स्वस्ति ॥ परा । अवतं । नासत्या ।
 अनुदेथां । उच्चाऽवुघ्नं । चक्रथुः । जिहऽवारं ॥ क्षरन् । आपः ।
 न । पायनाय । राये । सहस्राय । तृप्यते । गोतमस्य ॥ जुजुरुषः ।
 नासत्या । उत । वव्रिं । प्र । अमुंचत् । द्रापिंऽइव । च्यवानात् ॥
 प्र । अतिरतं । जहितस्य । आयुः । दस्त्रा । आत् । इत् । पतिं ।
 अकृणुतं । कनीनां ॥ ९ ॥ तत् । वां । नरा । शंस्यं । राध्यं ।
 च । अभिष्टिऽमत् । नासत्या । वरूथं ॥ यत् । विद्वांसां ।

अष्टकः १, अ. ८]

१०३

[वर्गः १२

निधिऽइव । अपऽगूळहं । उत् । दर्शतात् । ऊपथुः । वंदनाय ॥ ० ॥
 सनये । दंसः । उग्रं । आविः । कृष्णोमि । तन्यतुः । न । वृष्टि ॥
 दध्यङ् । ह । यत् । मधु । आथर्वणः । वां । अश्वस्य । शीर्ष्णा ।
 प्र । यत् । ई । उवाच । अजोहवीत् । नासत्या । कुरा । वां ।
 महे । यामन् । पुरुऽभुजा । पुरऽधिः ॥ श्रुतं । तत् । शासुऽइव ।
 वधिऽमत्याः । हीरण्यऽहऽस्तं । अश्विनौ । अदत्तं ॥ आस्रः । वृकस्य ।
 वर्तिकां । अभीकै । युवं । नरा । नासत्या । अमुमुक्तं । उतोइति ।
 कवि । पुरुऽभुजा । युवं । ह । कृपमाणं । अकृणुतं । विऽचक्षे ॥
 चरित्रं । हि । वेऽइव । अछेदि । पूर्णं । आज्ञा । स्वेत्यस्य ।
 परिऽतक्यायां ॥ सद्यः । जंघा । आयसीं । विऽपलायै । धने ।
 हिते । सर्तवे । प्रति । अधत्तं ॥ १० ॥ शतं । मेषान् । वृक्ये ।
 चक्षदानं । ऋज्जऽअश्वं । तं । पिता । अंधं । चकार ॥ तस्मै ।
 अक्षीइति । नासत्या । विऽचक्षे । आ । अधत्तं । दस्त्रा । भिषजौ ।
 अनर्वन् ॥ आ । वां । रथं । दुहिता । सूर्यस्य । कार्मऽइव ।
 अतिष्ठत् । अर्वता । जयती ॥ विश्वे । देवाः । अनु । अमन्यन्त ।
 हृतुऽभिः । सं । उइति । श्रिया । नासत्या । सचेथेइति ॥ यत् ।
 अयातं । दिवऽदासाय । वर्तिः । भरत्ऽवाजाय । अश्विना ।
 हयंता ॥ रेवत् । उवाह । सचनः । रथः । वां । वृषभः । च ।
 शिशुमारः । च । युक्ता ॥ रयिं । सुऽक्षत्रं । सुऽअपत्यं । आयुः ।
 सुऽवीर्यं । नासत्या । वहता ॥ आ । जन्हावीं । सऽमनसा ।
 उपे । वाजैः । त्रिः । अन्हः । भागं । दधतीं । अयातं ॥ परिऽविष्टं ।
 जाहुषं । विश्वतः । सीं । सुऽगेभिः । नक्तं । ऊहथुः । रजऽभिः ॥
 विऽमिदुनां । नासत्या । रथेन । वि । पर्वतान् । अजरयूइति ।
 अयातं ॥ ११ ॥ एकस्याः । वस्तोः । आवतं । रणाय । वशं ।

अ॒श्वि॒ना । स॒नये॑ । स॒हस्रा॑ ॥ निः । अ॒ह॒तं । दु॒ष्टुनाः॑ । इ॒न्द्रं॑ऽव॒न्ता ।
 पृ॒थुऽश्र॒वसः॑ । वृ॒षणौ॑ । अ॒रा॒तीः ॥ श॒रस्य॑ । चि॒त् । आ॒र्च॒त्तुऽकस्य॑ ।
 अ॒व॒तात् । आ । नी॒चात् । उ॒च्चा । च॒क्र॒थुः । पा॒त॒वे । वा॒रि॒ति॒वाः ॥
 श॒य॒वे । चि॒त् । ना॒स॒त्या । श॒ची॒भिः । ज॒सुर॑ये । स्त॒र्ये । पि॒प्य॒थुः ।
 गां ॥ अ॒व॒स्य॑ते । स्तु॒व॒ते । कृ॒ष्णि॒याय॑ । ऋ॒जुऽय॑ते । ना॒स॒त्या ।
 श॒ची॒भिः ॥ प॒शुं । न । न॒ष्टं॑ऽइ॒व । दर्श॑नाय । वि॒ष्णा॒प्वं । द॒द॒थुः ।
 वि॒श्व॒काय॑ ॥ द॒श । रा॒त्रीः । अ॒शि॒वेन॑ । न॒व । द्यून् । अ॒व॑ऽन॒त॒थं ।
 श्र॒थि॒तं । अ॒पुऽसु॑ । अ॒न्त॒रि॒ति ॥ विऽप्रु॑तं । रे॒भं । उ॒द॒नि । प्रऽवृ॑क्तं ।
 उ॒त् । नि॒न्य॒थुः । सोम॑ऽइ॒व । सु॒वेण॑ ॥ प्र । वां । दं॒सा॑सि । अ॒श्वि॒नौ ।
 अ॒वो॒चं । अ॒स्य । प॒तिः । स्यां । सुऽग॒वः । सुऽवी॑रः ॥ उ॒त । प॒द्यन् ।
 अ॒श्रु॒वन् । दी॒र्घं । आ॒युः । अ॒स्तं॑ऽइ॒व । इ॒त् । ज॒रि॒माणं॑ । ज॒ग॒म्यां ॥ १२ ॥
 म॒ध्वः । सोम॑स्य । अ॒श्वि॒ना । म॒दा॒य । प्र॒त्नः । हो॒ता । आ ।
 वि॒वा॒स॒ते । वां । ब॒र्हि॒ष्म॒ती । रा॒तिः । विऽश्रि॑ता । गीः । इ॒षा ।
 या॒तं । ना॒स॒त्या । उप॑ । वा॒जैः ॥ यः । वां । अ॒श्वि॒ना । मन॑सः ।
 ज॒वी॒यान् । र॒थः । सुऽअ॒श्वः । वि॒शः । आऽजि॑गा॒ति । येन॑ ।
 ग॒च्छ॒थः । सुऽकृ॑तः । दु॒रो॒णं । तेन॑ । न॒रा । व॒र्तिः । अ॒स्मभ्य॑ ।
 या॒तं ॥ ऋ॒षिं । न॒रौ । अ॒ह॒सः । पा॒चं॑ऽज॒न्यं । ऋ॒बी॒सा॒त् । अ॒त्रिं ।
 मु॒च॒थः । ग॒णेन॑ ॥ मि॒न॒ता । द॒स्योः । अ॒शि॒वस्य॑ । मा॒याः ।
 अ॒नुऽपू॒र्वं । वृ॒षणा॑ । चो॒द॒य॑ता ॥ अ॒श्वं । न । गु॒ळ॒हं । अ॒श्वि॒ना ।
 दुऽए॒वैः । ऋ॒षिं । न॒रा । वृ॒षणा॑ । रे॒भं । अ॒पुऽसु॑ ॥ सं । तं ।
 रि॒णी॒थः । विऽप्रु॑तं । दं॒सऽभिः॑ । न । वां । जु॒र्य॑ति । पु॒र्व्या ।
 कृ॒ता॒नि ॥ सु॒सु॒ष्वांसं॑ । न । निऽऽकृ॑तेः । उप॑ऽस्थे । सू॒र्ये । न ।
 द॒स्त्रा । त॒म॒सि । क्षि॒य॑तं ॥ शु॒मे । रु॒क्मं । न । द॒र्श॑तं । निऽस्त्रा॑तं ।
 उ॒त् । ऊ॒प॒थुः । अ॒श्वि॒ना । व॒न्द॑नाय ॥ १३ ॥ ० ॥ प॒ज्जि॒येण॑ ।

अष्टकः १, अ. ८]

१०५

[वर्गः १६

कक्षीवता । नासत्या । परिऽज्मन् ॥ शफात् । अश्वस्य । वाजिनः ।
 जनाय ॥ ० ॥ मधूनां ॥ ० ॥ कृष्ण्याय ॥ ० ॥ घोषायै । चितुः ।
 पितृऽसदे । दुरोगे । पति । जूर्यै । अश्विनौ । अदत्तं । युवं ।
 श्यावाय । रुशती । अदत्तं । महः । क्षोणस्य । अश्विना । कण्वाय ॥
 प्रऽवाच्यं । तत् । वृषणा । कृतं । वां । यत् । नासदाय । श्रवः ।
 अधिऽअधत्तं ॥ पुरु । वप्रासि । अश्विना । दधाना । नि । पेदेवै । ऊहथुः ॥
 आशु । अश्वं ॥ सहस्रऽसां । वाजिनै । अप्रतिऽइतं । अहिऽहनै ।
 श्रवस्यं । तरुत्रं ॥ एतानि । वां । श्रवस्या । सुदानुइतिसुऽदानू । ब्रह्म ॥
 आंगुषं । सदनं । रोदस्योः ॥ यत् । वां । पञ्चासः । अश्विना । हवते ।
 यातं । इषा । च । विदुषे । च । वाजं ॥ १४ ॥ सूनोः । मानेन ।
 अश्विना । गृणाना । वाजं । विप्राय । भुरणा । रदता ॥ अगस्थं ।
 ब्रह्मणा । ववृधाना । सं । विश्पला । नासत्या । अरिणीतं ॥ कुहं ।
 याता । सुऽस्तुति । काव्यस्य । दिवः । नपाता । वृषणा । शयुऽत्रा ॥
 हिरण्यस्यऽइव । कलशं । निऽखातं । उत् । ऊपथुः । दशमे ॥
 अश्विना । अहन् ॥ युवं । च्यवानं । अश्विना । जरंतं । पुनः ।
 युवानं । चक्रथुः । शचीभिः ॥ युवोः । रथं । दुहिता । सूर्यस्य ।
 सह । श्रिया । नासत्या । अवृणीत ॥ युवं । तुग्राय । पूर्वभिः ।
 एयैः । पुनऽमन्यौ । अभवतं । युवाना ॥ युवं । भुज्युं । अर्णसः । निः ।
 समुद्रात् । विऽभिः । ऊहथुः । ऋज्रेभिः । अश्वः ॥ अजोहवीत् ।
 अश्विना । तौग्यः । वां । प्रऽऊळहः । समुद्रं । अव्यथिः । जगन्वात् ।
 निः । तं । ऊहथुः । सुऽयुजा । रथेन । मनऽजवसा । वृषणा ।
 स्वस्ति ॥ १५ ॥ अजोहवीत् । अश्विना । वर्तिका । वां । आस्रः ।
 यत् । सीं । अमुचतं । वृकस्य ॥ वि । जयुषा । ययथुः । सानु ।
 अद्रेः । जातं । विष्वाचः । अहतं । विषेण ॥ ० ॥ ममहानं । तमः ।

प्रऽनीतं । अश्विनैः । पित्रा ॥ आ । अक्षीइति । ऋज्जऽअश्वे ।
 अश्विनौ । अधत्तं । ज्योतिः । अंधाय । चक्रथुः । विऽचक्षे ॥ शुनं ।
 अंधाय । भरं । अह्वयत् । सा । वृकीः । अश्विना । वृषणा । नरा ।
 इति ॥ जारः । कनीनऽइव । चक्षदानः । ऋज्जऽअश्वः । शतं । एकं ।
 च । मेपान् ॥ मही । वां । ऊतिः । अश्विना । मयऽभूः । उत ।
 स्वां । धिष्ट्या । सं । रिणीथः ॥ अथ । युवां । इत् । अह्वयत् ।
 पुरंऽधिः । आ । अगच्छतं । सीं । वृषणौ । अवऽभिः ॥ अधेनुं ।
 दस्त्रा । स्तथै । विऽसक्तां । ओपन्वतं । शयवे । अश्विना । गां ॥
 युवं । शचीभिः । विऽमदायं । जायां । नि । ऊहथुः । पुरुऽमित्रस्य ।
 योषां ॥ १६ ॥ यवं । वृकेण । अश्विना । वपंता । इषं । दुहंता ।
 मनुषाय । दस्त्रा ॥ अभि । दस्युं । वकुरेण । धमंता । उरु । ज्योतिः ।
 चक्रथुः । आर्याय ॥ आथर्वणाय । अश्विना । दधीचे । अश्व्यं ।
 शिरः । प्रति । ऐरयतं ॥ सः । वां । मधु । प्र । वोचत् । ऋतऽयन् ।
 त्वाष्ट्रं । यत् । दस्त्रौ । अपिऽकक्ष्यं । वां ॥ सदा । कवीइति ।
 सुऽमतिं । आ । चके । वां । विश्वाः । धियः । अश्विना ।
 प्र । अवतं । मे । अस्मेइति । रयिं । नासत्या । वृहंतं । अपत्यऽ-
 साचं । श्रुत्यं । रराथां ॥ हिरण्यऽहस्तं । अश्विना । रराणा । पुत्रं ।
 नरा । वधिऽमत्याः । अदत्तं ॥ त्रिधा । ह । श्यावं । अश्विना ।
 विऽकस्तं । उत् । जीवसे । ऐरयतं । सुदानुइति सुऽदानू । एतानि । वां ।
 अश्विना । वीर्याणि । प्र । पुर्व्याणि । आयवः । अवोचन् ॥ ब्रह्म । कृण्वतः ।
 वृषणा । युवऽभ्यां । सुऽवीरांसः । विदथं । आ । वदेम ॥ १७ ॥
 आ । वां । रथः । अश्विना । श्येनऽपत्वा । सुऽमृलीकः ।
 स्वऽवान् । यातु । अर्वाङ् ॥ यः । मर्त्यस्य । मनसः । जवीयान् ।
 त्रिऽवंधुरः । वृषणा । वातऽरंहाः ॥ त्रिऽवंधुरेण । त्रिऽवृता ।

अष्टकः १, अ. ८]

१०७

[वर्गः २०

रथेन । त्रिऽचक्रेण । सुऽवृता । आ । यातं । अर्वाक् ॥ पिन्वतं ।
 गाः । जिन्वतं । अर्वतः । नः । वर्धयतं । अश्विना । वीरं । अस्मेइति ॥
 प्रवत्स्यामना । सुऽवृता । रथेन । दक्षौ । इमं । शृणुतं । श्लोकं ।
 अद्रेः ॥ किं । अंग । वां । प्रति । अर्वति । गमिष्ठा । आहुः । विप्रासः ।
 अश्विना । पुराऽजाः ॥ आ । वां । श्येनासः । अश्विना । वहंतु ।
 रथे । युक्तासः । आशवः । पतंगाः ॥ ये । अपऽतुरः । दिव्यासः ।
 न । गृध्राः । अभि । प्रयः । नासत्या । वहति ॥ ० ॥ युवतिः ।
 तिष्ठतु । अत्र । जुष्टी । नरा । दुहिता । सूर्यस्य । परि । वां । अश्वाः ।
 वपुषः । पतंगाः । वयः । वहंतु । अरुषाः । अमीके ॥ १८ ॥ उत् ।
 वंदनं । पैरतं । दंसनाभिः । उत् । रेभं । दस्त्रा । वृषणा । शचीभिः ।
 निः । तौग्यं । पारयथः । समुद्रात् । पुनरिति । च्यवानं ॥ चक्रथुः ।
 युवानं ॥ युवं । अत्रये । अवऽनीताय । तप्तं । ऊर्जं । ओमानं ।
 अश्विनौ । अधत्तं ॥ युवं । कण्वाय । अपिऽरिप्ताय । चक्षुः । प्रति ।
 अधत्तं ॥ सुऽस्तुति । जुषाणा ॥ युवं । धेनुं । शयवे । नाधिताय ।
 अपिन्वतं । अश्विना । पूर्याय ॥ अमुंचतं । वर्तिकां । अंहसः । निः ।
 प्रति । जंघां । विऽपलायाः । अधत्तं ॥ युवं । श्वेतं । पदवे ।
 इंद्रऽजुतं । अहिऽहनं । अश्विना । अदत्तं । अश्वं ॥ जोहूत्रं । अर्यः ।
 अभिऽभूति । उग्रं । सहस्रऽसां । वृषणं । वीळुऽअंगं ॥ ता । वां ।
 नरा । सु । अवसे । सुऽजाता । हवामहे । अश्विना । नाधमानाः ॥
 आ । नः । उप । वसुऽमता । रथेन । गिरः । जुषाणा । सुविताय ।
 यातं ॥ आ । श्येनस्य । जवसा । नूतनेन । अस्मेइति । यातं ।
 नासत्या । सुऽजोषाः ॥ हवे । हि । वां । अश्विना । रातऽहव्यः ।
 शश्वतऽतमायाः । उषसः । विऽउष्टौ ॥ १९ ॥ ० ॥ पुरुऽमायं ।
 मनऽजुवं । जीरऽअश्वं । यज्ञियं । जीवसे । हुवे ॥ सहस्रऽकेतुं ।

च॒निनं । श॒तत्स्व॑सुं । श्रु॒ष्टीऽवा॑नं । व॒रिवः॑ऽधां । अ॒भि । प्र॒यः ॥
 ऊ॒र्ध्वा । धी॒तिः । प्र॒ति । अ॒स्य । प्र॒या॑मनि । अ॒धायि॑ । श॒स्मन् ।
 सं । अ॒यंते॑ । आ । दि॒शः ॥ स्व॒दा॑मि । घ॒र्म । प्र॒ति । यं॒ति । ऊ॒तयः॑ ।
 आ । वां । ऊ॒र्जानी॑ । रथं । अ॒श्वि॒ना । अ॒रु॒ह॒तु ॥ सं । यत् । मि॒थः ।
 प॒स्पृ॒धाना॑सः । अ॒गम॑त । शु॒भे । म॒खाः । अ॒मिताः॑ । जा॒यवः॑ । रणे ॥
 यु॒वोः । अ॒ह । प्र॒वणे॑ । चे॒किते॑ । रथः । यत् । अ॒श्वि॒ना । व॒ह॒थः । सु॒रि ।
 आ । वरं ॥ यु॒वं । भु॒ज्युं । भु॒रमा॑णं । वि॒ऽभिः । ग॒तं । स्व॒यु॒क्तिऽभिः॑ ।
 नि॒ऽव॒ह॒ता । पि॒तृऽभ्यः॑ । आ ॥ या॒सि॒ष्टं । व॒र्तिः । वृ॒षणा॑ । वि॒ऽजे॒न्यै ।
 दि॒वः॑ऽदा॒साय॑ । म॒हि । चे॒ति । वां । अ॒वः ॥ यु॒वोः । अ॒श्वि॒ना ।
 व॒पु॒त्रे । यु॒वाऽयु॑जं । रथं । वा॒णी॒इति॑ । ये॒मतुः॑ । अ॒स्य । श॒थै ॥
 आ । वां । प॒तिऽत्वं । स॒ख्याय॑ । ज॒ग्मु॒षी । यो॒षा । अ॒वृ॒णीत॑ ।
 जे॒न्या । यु॒वां । प॒ती॒इति॑ ॥ २० ॥ यु॒वं । रे॒भं । परि॑ऽसूतेः ।
 उ॒रु॒प्य॒थः । हि॒मेन॑ । ध॒र्म । परि॑ऽतप्तं । अ॒त्रये ॥ यु॒वं । श॒योः ।
 अ॒व॒सं । पि॒प्य॒थुः । ग॒वि । प्र । दी॒र्घेण॑ । वं॒दनः॑ । ता॒रि ।
 आ॒यु॒षा ॥ यु॒वं । वं॒दनं॑ । निः॑ऽऋ॒तं । ज॒र॒ण्यया॑ । रथं । न ।
 द॒स्त्रा । क॒र॒णा । सं । इ॒न्व॒थः ॥ क्षे॒त्रात् । आ । वि॒प्रं । ज॒न॒थः॑ ।
 वि॒प॒न्यया॑ । प्र । वां । अ॒त्र । वि॒ध॒ते । दं॒सना॑ । भु॒व॒तु ॥ अ॒गच्छ॑तं ।
 कृ॒प॒मा॑णं । प॒राऽव॑ति । पि॒तुः । स्व॒स्य । त्य॒ज॒सा । नि॒ऽवा॒धितं॑ ॥
 स्वः॑ऽव॒तीः । इ॒तः । ऊ॒तीः । यु॒वोः । अ॒ह । चि॒त्राः । अ॒भी॒कै ।
 अ॒भ॒व॒न्तु । अ॒भि॒ष्टयः॑ ॥ उ॒त । स्या॑ । वां । म॒धुऽम॑त् । म॒क्षिका॑ ।
 अ॒र॒प॒तु । म॒दै । सोम॑स्य । औ॒शि॒जः । हु॒व॒न्यति॑ ॥ यु॒वं । द॒धी॒चः ।
 म॒नः । आ । वि॒वा॒स॒थः । अ॒थ । शि॒रः । प्र॒ति । वां । अ॒श्व्यै ।
 व॒द॒तु ॥ यु॒वं । पे॒द॒वे । पु॒रु॒ऽवा॒रं । अ॒श्वि॒ना । स्पृ॒धां । श्वे॒तं । त॒रु॒तारं॑ ।
 दु॒व॒स्य॒थः ॥ श॒यैः । अ॒भिऽद्यु॑ । पृ॒त॒ना॒सु । दु॒स्तरं॑ । च॒र्क॒त्यै । इ॒न्द्र॑ऽइव ।

अष्टकः १, अ. ८]

१०९

[वर्गः २४

चर्षणिऽसहं ॥ २१ ॥ का । राध्रुत् । होत्रा । अश्विना । वां ।
 कः । वां । जोषे । उभयोः ॥ कथा । विधाति । अप्रऽचेताः ॥
 विद्वांसौ । इत् । दुरः । पृच्छेत् । अविद्वान् । इत्था । अपरः ।
 अचेताः ॥ नु । चित् । नु । मते । अकौ ॥ ता । विद्वांसा ।
 हवामहे । वां । ता । नः । विद्वांसा । मन्म । वोचेतं । अद्य ॥
 प्र । आर्चेत् । दयमानः । युवाकुः ॥ वि । पृच्छामि । पाक्या ।
 न । देवान् । वषट्ऽकृतस्य । अद्भुतस्य । दस्त्रा ॥ पातं । च ।
 सहस्रसः । युवं । च । रभ्यसः । नः ॥ प्र । या । घोषे ।
 भृगवाणे । न । शोभे । यया । वाचा । यजति । पञ्जियः ।
 वां ॥ प्र । इषऽयुः । न । विद्वान् ॥ २२ ॥ श्रुतं । गायत्रं ।
 तक्वानस्य । अहं । चित् । हि । ररेभं । अश्विना । वां ॥ आ ।
 अक्षीइति । शुभः । पतीइति । दन् ॥ युवं । हि । आस्तं ।
 महः । रन् । युवं । वा । यत् । निऽअततंसतं । ता । नः ।
 वसूइति । सुऽगोपा । स्यातं । पातं । नः । वृकात् । अघऽयोः ॥
 मा । कस्मै । धातं । अभि । अमित्रिणे । नः । मा । अकुत्रं । नः ।
 गृहेभ्यः । धेनवः । गुः ॥ स्तनऽभुजः । अशिथ्वीः ॥ दुहीयत् ।
 मित्रऽधितये । युवाकु । राये । च । नः । मिमीतं । वाजऽवत्यै ॥
 इषे । च । नः । मिमीतं । धेनुऽमत्यै ॥ अश्विनोः । असनं । रथं ।
 अनश्वं । वाजिनीऽवतोः ॥ तेन । अहं । भूरि । चाकन ॥ अयं ।
 समह । मा । तनु । ऊह्याते । जनान् । अनु ॥ सोमऽपेयं । सुऽखः ।
 रथः ॥ अघ । स्वप्नस्य । निः । विदे । अभुजतः । च । रेवतः ॥
 उभा । ता । वस्त्रि । नश्यतः ॥ २३ ॥ कत् । इत्था । नृन् । पात्रं ।
 देवऽयतां । श्रवत् । गिरः । अंगिरसां । तुरण्यन् ॥ प्र । यत् ।
 आनट् । विशः । आ । हर्म्यस्य । उरु । क्रंसते । अध्वरे । यजत्रः ॥

स्तंभीत् । ह । द्यां । सः । ध्रुणं । प्रुषायत् । ऋभुः । वाजाय । द्रविणं ।
 नरः । गोः ॥ अनु । स्वऽजां । महिषः । चक्षत् । वां । मेनां ।
 अश्वस्य । परि । मातरं । गोः ॥ नक्षत् । हवं । अरुणीः । पुर्व्यं ।
 राट् । तुरः । विशां । अंगिरसां । अनु । द्यून् ॥ तक्षत् । वज्रं ।
 निऽयुतं । तस्तंभत् । द्यां । चतुऽपदे । नर्याय । द्विऽपादे ॥ अस्य ।
 मदे । स्वयं । दाः । ऋताय । अपिऽवृतं । उस्त्रियाणां । अनीकं ॥
 यत् । ह । प्रऽसर्गे । त्रिऽककुप् । निऽवर्तत् । अप । द्रुहः । मानुषस्य ।
 दुरः । वरितिवः । तुभ्यं । पर्यः । यत् । पितरौ । अनीतां । राधः ।
 सुऽरेतः । तुरणै । भुरण्यूइति ॥ शुचिं । यत् । ते । रेक्णः । आ ।
 अयजंत । सवऽदुर्वायाः । पर्यः । उस्त्रियायाः ॥ २४ ॥ अथ । प्र ।
 जज्ञे । तरणिः । ममत्तु । प्र । रोचि । अस्याः । उपसः । न । सूरः ॥
 इंदुः । येभिः । आष्ट । स्वऽइंदुहव्यैः । सुवेगं । सिंचन् । जरणां ।
 अभि । धाम ॥ सुऽइध्मा । यत् । वनऽधितिः । अपस्यात् । सूरः ।
 अध्वरे । परि । राधना । गोः ॥ यत् । ह । प्रऽभासि । कृत्वान् ।
 अनु । द्यून् । अनर्विशे । पशुऽइधे । तुराय ॥ अष्टा । महः । दिवः ।
 आदः । हरीरति । इह । सुस्रऽसह । अभि । योधानः । उत्सं ॥
 हरिं । यत् । ते । मंदिनं । धुक्षन् । वृधे । गोऽरमसं । अद्रिऽभिः ।
 वाताप्यं ॥ त्वं । आयसं । प्रति । वर्तयः । गोः । दिवः । अश्मानं ।
 उपऽनीतं । ऋभ्वा ॥ कुत्साय । यत्र । पुरुऽहूत् । वन्वन् । शुणं ।
 अनंतैः । परिऽयासि । वधैः ॥ पुरा । यत् । सूरः । तमसः ।
 अपिऽइतेः । तं । अद्रिऽवः । फलिऽगं । हेति । अस्य ॥ शुणस्य ।
 चित् । परिऽहितं । यत् । ओजः । दिवः । पोर । सुऽग्रथितं । तत् ।
 आ । अदरित्यदः ॥ २५ ॥ अनु । त्वा । महीइति । पाजसीइति ।
 अचऽकेइति । द्यावाक्षामा । मदतां । इंद्र । कर्मन् ॥ त्वं । वुत्रं ।

अष्टकः १, अ. ८]

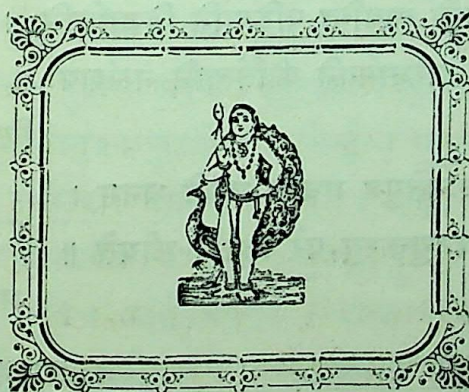
१११

[वर्गः २६

आऽशयानं । सि॒रासु । म॒हः । वज्रै॑ण । सि॒स्वपः । व॒राहुं ॥ त्वं ।
 इं॒द्र । नर्यैः । यान् । अवः । नृन् । तिष्ठ । वा॒तस्य । सु॒युजः ॥
 वहि॑ष्ठान् ॥ यं । ते । का॒व्यः । उ॒शना । मं॒दिनं । दात् ॥
 वृ॒त्रऽह॒नं । पा॒थं । त॒तक्ष । वज्रं ॥ त्वं । सू॒रः । ह॒रितः ॥
 र॒मयः । नृन् । भ॒रत् । च॒क्रं । ए॒तशः । न । अ॒यं । इं॒द्र ॥
 प्र॒ऽअस्य । पा॒रं । न॒वतिं । ना॒व्यानां । अपि । क॒र्त॒ । अ॒वर्त॒यः ॥
 अ॒य॒ज्यून् ॥ त्वं । नः । अ॒स्याः । इं॒द्र । दुःऽह॒नायाः । पा॒हि ।
 व॒ज्रिऽवः । दुःऽह॒तात् । अ॒भि॒कै ॥ प्र । नः । वा॒जान् । र॒थ्यः ।
 अ॒श्व॒वु॒ध्यान् । इ॒षे । य॒धि । श्र॒व॒से । सु॒नृ॒त॒थै ॥ मा । सा ।
 ते । अ॒स्मत् । सु॒ऽम॒तिः । वि । द॒स॒त् । वा॒ज॒ऽप्र॒महः । सं ।
 इ॒षः । व॒र॒न्त ॥ आ । नः । भ॒ज । म॒घ॒ऽव॒न् । गो॒धु । अ॒र्यः । मं॒हि॒ष्ठाः ॥
 ते । स॒घ॒ऽमा॒दः । स्या॒म ॥ २६ ॥ अध्यायः ॥ ८ ॥

इति प्रथमाष्टके अष्टमोऽध्यायः

॥ इति शाकसंहितायां प्रथमाष्टकपदस्समाप्तः ॥

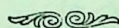

॥ ॐ ॥

वेद प्राशस्त्यम्

यज्ञानां तपसांचैव शुभानां दैवकर्मणाम् ।

वेद एव द्विजातीनां निश्चेयसकरः परः ॥

याज्ञवल्क्यः.

वेद एव द्विजातीनां साधनं श्रेयसः परम् ।

ततोऽस्याध्यापनाभ्यासात् परंब्रह्माधिगच्छति ॥

देवीपुराणे.

वेदमेव सदाभ्यस्य तपस्तप्येद्विजोत्तमः ।

श्रुत्यभ्यासोहि विप्रस्य परमं तपउच्यते ॥

काशिकाण्डे.

वेदाक्षराणि यावन्ति पठितानि द्विजातिभिः ।

तावन्ति हरिनामानि कीर्तितानि नसंशयः ॥

विष्णुधर्मोत्तरे.

अपुत्रो लभतेपुत्र मधनो लभते धनम् ।

सदाध्ययनयुक्तस्तु परे ब्रह्मणि लीयते ॥

भविष्यपुराणे.

॥ ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । वः । पातं । रघुऽमन्यवः । अंग्रः । यज्ञं ।
 रुद्राय । मीळहुपे । भरध्वं ॥ दिवः । अस्तोषि । असुरस्य । वीरैः ।
 इषुध्याऽइव । मरुतः । रोदस्योः । पत्नीऽइव । पूर्वऽहृति । ववृध्वै ।
 उषसानक्ता । पुरुधा । विदनेइति ॥ स्तरीः । न । अत्कं । विऽउतं ।
 वसाना । सूर्यस्य । श्रिया । सुऽदृशी । हिरण्यैः ॥ ममत्तु । नः ।
 परिऽज्मा । वसर्हा । ममत्तु । वातः । अपां । वृषणऽवान् ॥ शिशितं ।
 इद्रापर्वता । युवं । नः । तत् । नः । विश्वे । वरिवस्यंतु । देवाः ॥
 उत । त्या । मे । यशसा । श्वेतनायै । व्यंता । पातं । औशिजः ।
 हुवध्वै ॥ प्र । वः । नपातं । अपां । कृणुध्वं । प्र । मातरा ।
 रास्पिनस्य । आयोः ॥ आ । वः । रुवण्युं । औशिजः । हुवध्वै ।
 घोषाऽइव । शंसं । अर्जुनस्य । नंशे ॥ प्र । वः । पूष्णे । दावने । आ ।
 अछं । वोचेय । वसुऽताति । अग्नेः ॥ १ ॥ श्रुतं । मे । मित्रावरुणा ।
 हवा । इमा । उत । श्रुतं । सदनं । विश्वतः । सीं ॥ श्रोतुं । नः ।
 श्रोतुऽरातिः । सुऽश्रोतुः । सुऽक्षेत्रा । सिधुः । अतुऽभिः ॥ स्तुषे ।
 सा । वां । वरुण । मित्र । रातिः । गवां । शता । पृक्षऽयामिषु ।
 पञ्जे ॥ श्रुतऽरथे । प्रियऽरथे । दधानाः । सद्यः । पुष्टि । निऽरुंधानासः ।
 अगमनु ॥ अस्य । स्तुषे । महिऽमघस्य । राधः । सचा । सनेम ।
 नहुषः । सुऽवीराः ॥ जनः । यः । पञ्जेभ्यः । वाजिनीऽवान् ।

अश्वऽवतः । रथिनः । महं । सुरिः ॥ जनः । यः । मित्रावरुणौ ।
 अभिऽधुक् । अपः । न । वां । सुनोति । अक्षयाऽधुक् ॥ स्वयं ।
 सः । यश्मं । हृदये । नि । धत्ते । आप । यत् । ई । होत्रभिः ।
 ऋतुऽवा ॥ सः । बाधतः । नहुषः । दंऽसुजतः । शधेऽतरः । नरां ।
 गुतेऽश्रवाः ॥ विसृष्टरातिः । याति । बाळहऽमृत्वा । विश्वासु ।
 पृतुऽसु । सदै । इत् । शूरः ॥ २ ॥ अध । गमंत । नहुषः । हव ।
 सुरेः । श्रोत । राजानः । अमृतस्य । मद्राः ॥ नभऽजुवः । यत् ।
 निरवस्य । राधः । प्रशस्तये । महिना । रथऽवते ॥ एतं । शधे ।
 धाम । यस्य । सुरेः । इति । अवोचन् । दशऽतयस्य । नशे ॥
 द्युम्नानि । येषु । वसुऽतातिः । रन् । विश्वे । सन्वन्तु । प्रऽभृथेषु ।
 वाजं ॥ मंदांमहे । दशऽतयस्य । धासेः । द्विः । यत् । पंच ।
 विभ्रतः । यंति । अन्ना ॥ किं । इष्टऽअश्वः । इष्टऽरश्मिः ।
 एते । ईशानासः । तरुषः । ऋजुते । नृन् ॥ हिरण्यऽकर्ण । मणिऽ-
 ग्रीवं । अर्णः ॥ ० ॥ अर्यः । गिरः । सद्यः । आ । जग्मुषीः ।
 आ । उम्नाः । चाकुंतु । उभयेषु । अस्मेइति ॥ चत्वारः । मा ।
 मशशरिऽस्य । शिष्वः । त्रयः । राज्ञः । आयवसस्य । जिष्णोः ॥
 रथः । वां । मित्रावरुणा । दीर्घऽअस्ताः । स्यूमऽगमस्तिः । सूरः ।
 न । अद्यौत् ॥ ३ ॥ पृथुः । रथः । दक्षिणायाः । अयोजि । आ ।
 एनं । देवासः । अमृतासः । अस्थुः ॥ कृष्णात् । उत् । अस्थात् ।
 अर्या । विऽहायाः । चिकित्संती । मानुषाय । क्षयाय ॥ पूर्वा ।
 विश्वस्मात् । भुवनात् । अबोधि । जयंती । वाजं । बृहती । सनुत्री ॥
 उच्चा । वि । अख्यत् । युवतिः । पुनऽभूः । आ । उषाः । अग्न ।
 प्रथमा । पूर्वऽहृतौ ॥ यत् । अद्य । भागं । विऽभजासि । नृऽभ्यः । उषः ।
 देवि । मर्त्यऽत्रा । सुऽजाते ॥ देवः । नः । अत्र । सविता । दमूनाः ।

अष्टकः २, अ. १]

११५

[वर्गः ६

अनागसः । वोचति । सूर्याय ॥ गृहंऽगृहं । अहना । याति । अछ ।
 दिवेऽदिवे । अधि । नाम । दधाना ॥ सिसासंती । द्योतना । शश्वत् ।
 आ । अगात् । अग्रंऽअग्रं । इत् । भजते । वसूनां ॥ भगस्य ।
 स्वसा । वरुणस्य । जामिः । उषः । सूनृते । प्रथमा । जरस्व ॥
 पश्चा । सः । दद्याः । यः । अघस्य । धाता । जयैम । तं ।
 दक्षिण्या । रथेन ॥ ४ ॥ उत् । ईरतां । सूनृताः । उत् । पुरंऽधीः ।
 उत् । अग्नयः । शशुचानासः । अस्थुः ॥ स्पर्हा । वसूनि । तमसा ।
 अपंऽगूळहा । आविः । कृण्वन्ति । उषसः । विऽभातीः । अप ।
 अन्यत् । एति । अभि । अन्यत् । एति । विषुरूपेऽतिविषुरूपे ।
 अहनीइति । सं । चरेतेइति । परिऽक्षितोः । तमः । अन्या ।
 गुहा । अकः । अद्यौत् । उषाः । शोशुचता । रथेन ॥ सऽदशीः ।
 अद्य । सऽदशीः । इत् । ऊँइति । श्वः । दीर्घ । सचन्ते ।
 वरुणस्य । धाम ॥ अनवद्याः । त्रिंशतं । योजनानि । एकाऽएका ।
 कर्तुं । परि । यन्ति । सद्यः ॥ जानती । अन्हः । प्रथमस्य ।
 नाम । शुक्रा । कृष्णात् । अजनिष्ट । श्वितीची ॥ ऋतस्य । योषा । न ।
 मिनाति । धाम । अहःऽअहः । निऽकृतं । आऽचरंती ॥ कन्याऽइव ।
 तन्वा । शाशदाना । एषि । देवि । देवं । इयक्षमाणं ॥ संऽ-
 सयमाना । युवतिः । पुरस्तात् । आविः । वक्षांसि । कृणुषे ।
 विऽभाती ॥ ५ ॥ सुऽसंकाशा । मातृमृष्टाऽइव । योषा । आविः ।
 तन्वं । कृणुषे । दृशे । कं ॥ भद्रा । त्वं । उषः । विऽतरं । वि । उछ ।
 न । तत् । ते । अन्याः । उषसः । नशंत ॥ अश्वऽवतीः । गोऽमतीः ।
 विश्वऽवाराः । यतमानाः । रश्मिऽभिः । सूर्यस्य ॥ परा । च ।
 यन्ति । पुनः । आ । च । यन्ति । भद्रा । नाम । वहमानाः ।
 उषसः ॥ ऋतस्य । रश्मि । अनुऽयच्छमाना । भद्रंऽभद्रं । कर्तुं ।

अस्मासु । धेहि ॥ उपः । नः । अद्य । सुऽहवा । वि । उछ । अस्मासु ।
 रायः । मघवत्ऽसु । च । स्युरितिऽस्युः ॥ ६ ॥ उषाः । उछंती ।
 संऽइधाने । अग्नौ । उत्तुऽयन् । सूर्यः । उर्विया । ज्योतिः ।
 अश्रेतु ॥ ० ॥ नु । अर्थ । प्र । असावीत् । द्विऽपत् । प्र । चतुऽपत् ।
 इत्ये ॥ ० ॥ आऽयतीनां ॥ ० ॥ अद्यौतु ॥ ० ॥ ज्योतिः । वसाना ।
 समना । पुरस्तात् ॥ ऋतस्य । पंथा । अनु । एति । साधु । प्रजानतीऽ-
 इव । न । दिशः । मिनाति ॥ उपोइति । अदर्शि । शुंध्युवः । न ।
 वक्षः । नोधाऽइव । आविः । अकृत । प्रियाणि । अन्नऽसत् । न ।
 ससतः । बोधयंती । शश्वतुऽतमा । आ । अगात् । पुनः । आऽ-
 ईयुषीणां ॥ पूर्वे । अर्थ । रजसः । अप्यस्य । गवां । जनित्री ।
 अकृत । प्र । केतुं ॥ वि । ऊँइति । प्रथते । विऽतरं । वरीयः । आ । उभा ।
 पृणंती । पित्रोः । उपऽस्था ॥ ७ ॥ एव । इत् । एषा । पुरुऽतमा । दृशे ।
 कं । न । अजामि । न । परि । वृणक्ति । जामि ॥ अरेपसा । तन्वा ।
 शाशदाना । न । अभीत् । ईषते । न । महः । विऽभाती ॥
 अभ्राताऽइव । पुंसः । एति । प्रतीची । गर्तऽआरुगिव । सनयै ।
 धनानां ॥ जायाऽइव । पत्ये । उशती । सुऽवासाः । उषाः । हस्माऽ-
 इव । नि । रिणीते । अप्सः ॥ स्वसा । स्वसे । ज्यायस्यै । योनि ।
 अरैकु । अप । एति । अरयाः । प्रतिचक्ष्याऽइव । विऽउछंती ।
 रश्मिऽभिः । सूर्यस्य । अंजि । अंके । समनगाऽइव । ब्राः ॥
 आसां । पूर्वीसां । अहऽसु । स्वसृणां । अपरा । पूर्वी । अभि ।
 एति । पश्चात् ॥ ताः । प्रज्ञऽवत् । नव्यसीः । नूनं । अस्मेइति ।
 रेवत् । उछंतु । सुऽदिनाः । उषसः ॥ प्र । बोधय । उषः ।
 पृणतः । मघोनि । अबुध्यमानाः । पणयः । ससंतु ॥ रेवत् । उछ ।
 मघवत्ऽभ्यः । मघोनि । रेवत् । स्तोत्रे । सुनृते । जरयंती ॥ ८ ॥

अष्टकः २, अ. १]

११७

[वगः १०

अव । इयं । अश्वैतु । युवतिः । पुरस्तात् । युक्ते । गवां ।
 अरुणानां । अनीकं । वि । नूनं । उल्लात् । असति । प्र । केतुः ।
 गृहंऽगृहं । उप । तिष्ठाते । अग्निः ॥ उत् । ते । वयः । चितुः ।
 वसतेः । अपप्तु । नरः । च । ये । पितुऽभाजः । विऽउग्रौ ॥
 अमा । सते । वहसि । भूरि । वामं । उपः । देवि । दाशुषे ।
 मर्त्याय ॥ अस्तोदं । स्तोम्याः । ब्रह्मणा । मे । अवीवृध्वं ।
 उशतीः । उपसः ॥ युष्माकं । देवीः । अवसा । सनेम । सहस्रिणं ।
 च । शतिनं । च । वाजं ॥ ९ ॥ प्रातरिति । रत्नं । प्रातःऽइत्वा ।
 दधाति । तं । चिकित्वान् । प्रतिऽगृह्य । नि । धत्ते ॥ तेन ।
 प्रऽजां । वर्धयमानः । आयुः । रायः । पोषेण । सचते । सुऽवीरः ॥
 सुऽगुः । असत् । सुऽहिरण्यः । सुऽअश्वः । बृहत् । अस्मै ।
 वयः । इंद्रः । दधाति ॥ यः । त्वा । आऽयतं । वसुना ।
 प्रातःऽइत्वा । मुक्षीजयाऽइव । पदि । उतुऽसिनाति ॥ आयं । अद्य ।
 सुऽकृतं ॥ प्रातः । इच्छन् । इष्टेः । पुत्रं । वसुऽमता । रथेन ॥ अंशोः ।
 सुतं । पायय । मत्सरस्य । क्षयत्ऽवीरं । वर्धय । सूनृताभिः ।
 उप । क्षरन्ति । सिधवः । मयःऽभुवः । ईजानं । च । यक्ष्यमाणं । च ।
 धेनवः ॥ पृणतं । च । पपुर्नि । च । श्रवस्यवः । घृतस्य । धाराः । उप ।
 यन्ति । विश्वतः ॥ नाकस्य । पृष्ठे । अधि । तिष्ठति । श्रितः ।
 यः । पृणाति । सः । ह । देवेषु । गच्छति ॥ तस्मै । आपः ।
 घृतं । अर्षति । सिधवः । तस्मै । इयं । दक्षिणा । पिन्वते ।
 सदा ॥ दक्षिणाऽवतां । इत् । इमानि । चित्रा । दक्षिणाऽवतां ।
 दिवि । सूर्यासः ॥ दक्षिणाऽवंतः । अमृतं । भजन्ते । दक्षिणाऽवंतः ।
 प्र । तिरन्ते । आयुः ॥ मा । पृणतः । दुऽइतं । एनः । आ ।
 अरन् । मा । जारिषुः । सूर्यः । सुऽव्रतासः ॥ अन्यः । तेषां ।

परिऽधिः । अस्तु । कः । चितु । अपृणंत । अ॒भि । सं । यंतु ।
 शोकाः ॥ १० ॥ अमँदान् । स्तोमान् । प्र । भरे । मनीषा । सिधौ ।
 अधि । क्षियतः । भाव्यस्य ॥ यः । मे । सहस्रं । अमिमीत । स॒वान् ।
 अतूतः । राजा । श्रवः । इच्छमानः ॥ शंतं । राज्ञः । नाधमानस्य ।
 निष्कान् । शंतं । अश्वान् । प्रऽयतान् । स॒द्यः । आदं ॥ शंतं ।
 क॒क्षीवान् । असुरस्य । गोनां । दि॒वि । श्रवः । अ॒जरं । आ । त॒तान् ॥
 उप । मा । श्यावाः । स्वनयेन । द॒त्ताः । व॒धूऽमंतः । दश । रथासः ।
 अ॒स्थुः ॥ ष॒ष्टिः । सहस्रं । अनु । ग॒व्यं । आ । अ॒गात् । स॒नत् ।
 क॒क्षीवान् । अ॒भिऽपित्वे । अ॒न्हां ॥ च॒त्वारिंशत् । दश॑ऽरथस्य ।
 शोणाः । सहस्रस्य । अ॒ग्रे । श्रेणिं । न॒यति ॥ म॒दऽच्युतः । कृ॒श॒नऽ॒च॒तः ।
 अ॒त्यान् । क॒क्षीव॑तः । उ॒त् । अ॒मृ॒क्ष॑न्त । प॒ज्राः ॥ पूर्वा । अनु ।
 प्रऽयति । आ । द॒दे । वः । त्रीन् । यु॒क्तान् । अ॒ष्टौ । अ॒रिऽधायसः ।
 गाः ॥ सु॒ऽव॒ध॒वः । ये । वि॒श्याऽइ॒व । ब्राः । अ॒न॒स्व॑न्तः । श्रवः ।
 ऐष॑न्त । प॒ज्राः ॥ आऽग॑धिता । परिऽग॑धिता । या । क॒शी॒काऽइ॒व ।
 जंग॑हे ॥ ददा॑ति । मह्यं । यादु॑री । याशू॑नां । भो॒ज्या । श॒ता ॥
 उप॑ऽउप । मे । परा । मृ॒श । मा । मे । द॒भ्राणि । म॒न्य॒थाः ॥ सर्वा ।
 अ॒हं । अ॒स्मि । रोम॑शा । गंधा॑रीणांऽइ॒व । अ॒विका ॥ ११ ॥ अ॒ग्निं ।
 हो॒ता॒रं । म॒न्ये । दा॒स्व॑न्तं । वसुं । सु॒नुं । सह॑सः । जा॒तऽवे॑दसं ॥ वि॒प्रं ।
 न । जा॒तऽवे॑दसं । यः । उ॒र्ध्व॒या । सु॒ऽअ॒ध्व॒रः । दे॒वः । दे॒वा॒न्या ।
 कृ॒पा ॥ घृ॒तस्य॑ । वि॒ऽभ्रा॑ष्टि । अनु । व॒ष्टि । शो॒चिषा । आऽजु॑ह्वानस्य ।
 स॒र्पिषः ॥ यजि॑ष्ठं । त्वा । यज॑मानाः । हु॒वे॒म । ज्येष्ठं । अंगि॑रसां । वि॒प्रं ।
 म॒न्म॑ऽभिः । वि॒प्रै॒भिः । शु॒क्र । म॒न्म॑ऽभिः ॥ परि॑ज्मानंऽइ॒व । द्यां ।
 हो॒ता॒रं । च॒र्ष॒णी॒नां । शो॒चिऽकै॑शं । वृष॑णं । यं । इ॒माः । वि॒शः । प्र ।
 अ॒व॒न्तु । जू॒तये॑ । वि॒शः ॥ सः । हि । पु॒रु । चि॒तु । ओ॒ज॒सा । वि॒रु॒क्म॑ता ।

अष्टकः २, अ. १]

११९

[वर्गः १३

दीद्यानः । भवति । द्रुहंऽतरः । परशुः । न । द्रुहंऽतरः ॥ वीळु ।
 चित् । यस्य । संऽक्रुतौ । श्रुवत् । वनाऽइव । यत् । स्थिरं ॥
 निऽसहमानः । यमते । न । अयते । धन्वऽसहा । न । अयते ॥
 दृळ्हा । चित् । अस्मै । अनु । दुः । यथा । विदे । तेजिष्ठाभिः ।
 अरणिऽभिः । दाष्टि । अवसे ॥ अग्नये । दाष्टि । अवसे ॥
 प्र । यः । पुरुणि । गाहते । तक्षत् । वनाऽइव । शोचिषा ।
 स्थिरा । चित् । अन्ना । नि । रिणाति । ओजसा । नि ।
 स्थिराणि । चित् । ओजसा ॥ तं । अस्य । पृक्षं । उपरासु ।
 धीमहि । नक्तं । यः । सुदर्शऽतरः । दिवाऽतरात् ॥ अप्रऽआयुषे ।
 दिवाऽतरात् ॥ आत् । अस्य । आयुः । ग्रमणऽवत् । वीळु । शर्म ।
 न । सुनवे ॥ भक्तं । अभक्तं । अवः । व्यंतः । अजराः ॥ अग्नयः ।
 व्यंतः । अजराः ॥ १२ ॥ सः । हि । शर्धः । न । मारुतं ।
 तुविऽस्वनिः । अम्रस्वतीषु । उर्वरासु । इष्टनिः । आर्तनासु ।
 इष्टनिः ॥ आदत् । हव्यानि । आऽददिः । यज्ञस्य । केतुः ।
 अर्हणा ॥ अध । स्म । अस्य । हर्षतः । हर्षीवतः । विश्वे । जुषंत ।
 पंथां ॥ नरः । शुभे । न । पथां । द्विता । यत् । ई । कीस्तासः । अमिऽ-
 द्यवः । नमस्यंतः । उपऽवोचंत । भृगवः । मध्रंतः । दाशा । भृगवः ॥
 अग्निः । ईशे । वसूनां । शुचिः । यः । धर्णिः । एषां ॥ प्रियान् ।
 अपिऽधीन् । वनिषीष्ट । मेधिरः । आ । वनिषीष्ट । मेधिरः ॥
 विश्वासां । त्वा । विशां । पतिं । हवामहे । सर्वासां । समानं ।
 दंऽपतिं । भुजे । सत्यऽगिर्वाहसं । भुजे ॥ अतिथिं । मानुषाणां ।
 पितुः । न । यस्य । आसया ॥ अमीइति । च । विश्वे । अमृतासः ।
 आ । वयः । हव्या । देवेषु । आ । वयः ॥ त्वं । अग्ने । सहसा ।
 सहनऽतमः । शुष्मिन्ऽतमः । जायसे । देवऽतातये । रयिः ।

न । देवऽतातये ॥ शुष्मिन्ऽतमः । हि । ते । मदः । शुष्मिन्ऽतमः ।
उत । क्रतुः ॥ अथ । स्म । ते । पार । चरन्ति । अजर
श्रुष्टीऽवानः । न । अजर ॥ प्र । वः । महे । सहसा । सहस्वते ।
उषऽबुधे । पशुऽसे । न । अग्नये । स्तोमः । बभूतु । अग्नये
प्रति । यत् । ई । हविष्मान् । विश्वांसु । क्षासु । जोगुधे
अग्ने । रेभः । न । जरते । ऋषणां । जूर्णिः । होता । ऋषणां
सः । नः । नेदिष्ठं । ददृशानः । आ । भर । अग्ने । देवेभिः ।
सऽचनाः । सुऽचेतुना । महः । रायः । सुऽचेतुना । महि
शविष्ठ । नः । कृधि । संऽचक्षे । भुजे । अस्यै ॥ महि
स्तोतृऽभ्यः । मघऽवनु । सुऽवीथे । मथीः । उग्रः । न । शवसा ॥ १३ ॥
अयं । जायत । मनुषः । धरीमणि । होता । यजिष्ठः । उशिजा
अनु । व्रतं । अग्निः । स्वं । अनु । व्रतं ॥ विश्वऽश्रुधिः । सखिऽयते ।
रयिऽइव । श्रवस्यते ॥ अदब्धः । होता । नि । सदत् । इळः ।
पदे । परिऽवीतः । इळः । पदे ॥ तं । यज्ञऽसाधं । अपि । वातयमसि
ऋतस्य । पथा । नमसा । हविष्मता । देवऽताता । हविष्मता ॥ सः ।
नः । ऊर्जा । उपऽआभृति । अया । कृपा । न । जूर्यति ॥ यं
मातरिश्वा । मनवे । पराऽवतः । देवं । भारितिभाः । पराऽवतः ॥
एवेन । सद्यः । परि । एति । प्रार्थिवं । मुहुऽगीः । रेतः । वृषभः ।
कनिकदत् । दधत् । रेतः । कनिकदत् ॥ शतं । चक्षाणः ।
अक्षऽभिः । देवः । वनेषु । तुर्वणिः ॥ सदः । दधानः । उपरेषु
सानुषु । अग्निः । परेषु । सानुषु ॥ सः । सुऽक्रतुः । पुरऽहितः ।
दमेऽदमे । अग्निः । यज्ञस्य । अध्वरस्य । चेतति । कत्वा । यज्ञस्य
चेतति ॥ कत्वा । वेधाः । इषुऽयते । विश्वा । जातानि । पस्पशे ॥
यतः । घृतऽश्रीः । अतिथिः । अजायत ॥ बन्धिः । वेधाः ।

अष्टकः २, अ. १]

१२१

[वर्गः १६

अजायत । क्रत्वा । यत् । अस्य । तविंषीषु । पृंचते । अग्नेः ।
 अवैन । मरुता । न । भोज्या ॥ इषिराय । न । भोज्या । सः । हि ।
 स्म । दानै । इन्वति । वसूनां । च । मज्मना ॥ सः । नः ।
 त्रासते । दुःऽइतात् । अभिऽहुतः । शंसात् । अघात् । अभिऽ-
 हुतः ॥ १४ ॥ विश्वः । विऽहायाः । अरतिः । वसुः । दधे ।
 हस्ते । दक्षिणे । तरणिः । न । शिथयत् । श्रवस्यया । न ।
 शिथयत् ॥ विश्वसै । इत् । इषुध्यते । देवऽत्रा । हव्यं । आ ।
 ऊहिषे ॥ विश्वसै । इत् । सुऽकृते । वारं । ऋण्वति । अग्निः ।
 द्वारा । वि । ऋण्वति ॥ सः । मानुषे । वृजने । शंस्तमः ।
 हितः । अग्निः । यज्ञेषु । जेन्यः । न । विशपतिः । प्रियः । यज्ञेषु ।
 विशपतिः । सः । हव्या । मानुषाणां । इळा । कृतानि ।
 पत्यते ॥ ० ॥ वरुणस्य । धूर्तेः । महः । देवस्य । धूर्तेः ॥ अग्निः ।
 होतारं । ईळते । वसुऽधिति । प्रियं । चेतिष्ठं । अरति । नि ।
 एरिरे ॥ हव्यऽवाहं । नि । एरिरे ॥ विश्वऽआयुं । विश्वऽवेदसं ।
 होतारं । यजतं । कविं ॥ देवासः । रणवं । अवसे । वसुऽयवः ।
 गीऽभिः । रणवं । वसुऽयवः ॥ १५ ॥ यं । त्वं । रथं । इंद्र ।
 मेधऽसातये । अपाका । संतं । इधिर । प्रऽनयसि । प्र । अनवद्य ।
 नयसि ॥ सद्यः । चित्तु । तं । अभिष्टये । करः । वशः । च ।
 वाजिनं ॥ सः । अस्माकं । अनवद्य । तुतुजान । वेधसां । इमां । वाचं ।
 न । वेधसां । सः । शृधि ॥ यः । स्म । पृतनासु । कासु । चित्तु ।
 दक्षाय्यः । इंद्र । भरऽहूतये । नृऽभिः । असि । प्रऽतूर्तये । नृऽभिः ।
 यः । शूरैः । स्वैरितिष्यः । सनिता । यः । विप्रैः । वाजं । तरुता ।
 तं । ईशानासः । इरवंत । वाजिनं । पृक्षं । अत्यं । न । वाजिनं ।
 दसाः । हि । स्म । वृषणं । पित्वसि । त्ववं । कं । चित्तु । यावीः ।

अरहं । शूर । मर्त्ये ॥ परिऽवृणक्षि । मर्त्ये । इंद्रं । उत । तुभ्यं । तत् ।
 दिवे । तत् । रुद्राय । स्वऽयशसे ॥ मित्राय । वोचं । वरुणाय ।
 सुऽप्रथः । सुऽमृलीकाय । सुऽप्रथः ॥ अस्माकं । वः । इंद्रं । उश्मसि ।
 इष्टये । सखायं । विश्वऽआयुं । प्रऽसहं । युजं । वाजेषु । प्रऽसहं ।
 युजं ॥ अस्माकं । ब्रह्म । उतये । अव । पृत्सुषु । कासु । चित्तु ॥ नहि ।
 त्वा । शत्रुः । स्तरते । स्तृणोषि । यं । विश्वं । शत्रुं । स्तृणोषि । यं ॥
 नि । सु । नम । अतिऽमतिं । कयस्य । चित्तु । तोजिष्ठाभिः ।
 अरणिऽभिः । न । ऊतिऽभिः । उग्राभिः । उग्र । ऊतिऽभिः ॥ नेषि ।
 नः । यथा । पुरा । अनेनाः । शूर । मन्यसे ॥ विश्वानि । पुरोः ।
 अप । पर्षि । वन्हिः । आसा । वन्हिः । नः । अच्छ ॥ १६ ॥ प्र ।
 तत् । वोचेयं । भव्याय । इंद्रवे । हव्यः । न । यः । इषऽवान् ।
 मन्म । रेजति । रक्षऽहा । मन्म । रेजति ॥ स्वयं । सः ।
 अस्मत् । आ । निदः । वधैः । अजेत । दुऽमतिं ॥ अव ।
 स्रवेत् । अघऽशंसः । अत्रऽतरं । अव । क्षुद्रंऽइव । स्रवेत् ॥
 वनेम । तत् । होत्रया । चितंत्या । वनेम । रयिं । रयिऽवः । सुऽ-
 वीर्यं । रण्वं । संतं । सुऽवीर्यं ॥ दुऽमन्मानं । सुमंतुऽभिः । आ ।
 ई । इषा । पृचीमहि ॥ आ । सत्याभिः । इंद्रं । युम्नहतिऽभिः । यजत्रं ।
 युम्नहतिऽभिः ॥ प्रऽअ । वः । अस्मेइति । स्वयशऽभिः । ऊती ।
 परिऽवर्गे । इंद्रं । दुऽमतीनां ॥ दरीमन् । दुऽमतीनां । स्वयं । सा ।
 रिषयध्वै । या । नः । उपऽईषे । अत्रैः ॥ हता । ई । असत् । न ।
 वक्षति । क्षिप्ता । जुर्णिः । न । वक्षति ॥ त्वं । नः । इंद्रं ।
 राया । परीणसा । याहि । पथा । अनेहसा । पुरः । याहि ।
 अरक्षसा ॥ सचख । नः । पुराके । आ । सचख । अस्तंऽईके । आ ॥
 पाहि । नः । दुरात् । आरात् । अभिष्टिऽभिः । सदा । पाहि ।

अष्टकः २, अ. १]

१२३

[वर्गः १८

अ॒भिष्टि॑ऽभिः ॥ ० ॥ तरू॑षसा । उ॒ग्रं । चि॒तु । त्वा । म॒हि॒मा ।
 स॒क्ष॒तु । अ॒व॒से । म॒हे । मि॒त्रं । न । अ॒व॒से ॥ ओ॒जि॒ष्ठ । त्रा॒तः ।
 अ॒वि॒तरि॑ति । रथं । कं । चि॒तु । अ॒म॒र्त्य । अ॒न्यं । अ॒स्मत् । रि॒रि॒षेः ।
 कं । चि॒तु । अ॒द्रि॒ऽवः । रि॒रि॒क्षं॑तं । चि॒तु । अ॒द्रि॒ऽवः ॥ पा॒हि ।
 नः । इ॒न्द्र । सु॒ऽस्तु॒त । स्त्रि॒धः । अ॒व॒ऽया॒ता । स॒दं । इत् ।
 दुः॒ऽम॒ती॒नां ॥ दे॒वः । स॒न् । दुः॒ऽम॒ती॒नां ॥ हं॒ता । पा॒प॒स्य । र॒क्ष॒सः ।
 त्रा॒ता । वि॒प्र॒स्य । मा॒ऽव॒तः ॥ अ॒थ । हि । त्वा । ज॒नि॒ता ।
 जी॒ज॒नत् । व॒सो॒इति॑ । र॒क्षः॒ऽह॒नं । त्वा । जी॒ज॒नत् । व॒सो॒इति॑ ॥ १७ ॥
 आ । इ॒न्द्र । या॒हि । उप । नः । प॒रा॒ऽव॒तः । न । अ॒यं ।
 अ॒च्छ । वि॒द॒था॒नि॒ऽइ॒व । स॒त्प॑तिः । अ॒स्तं । रा॒जा॒ऽइ॒व । स॒त्प॑-
 तिः ॥ ह॒वा॒म॒हे । त्वा । व॒यं । प्र॒य॒स्व॒तः । सु॒ते । स॒चा ॥
 पु॒त्रा॒सः । न । पि॒तरं॑ । वा॒ज॒ऽसा॒तये॑ । मं॒हि॒ष्ठं । वा॒ज॒ऽसा॒तये॑ ॥
 पि॒वं । सो॒मं । इ॒न्द्र । सु॒वा॒नं । अ॒द्रि॒ऽभिः । को॒शे॒न । सि॒क्तं ।
 अ॒व॒तं । न । वं॒स॒गः । त॒तृ॒षा॒णः । न । वं॒स॒गः ॥ म॒दा॒य ।
 ह॒र्य॒ताय॑ । ते । तु॒विः॒ऽत॒मा॒य । धा॒य॒से ॥ आ । त्वा । य॒ल्लु॒तु ।
 ह॒रि॒तः । न । सूर्य॑ । अ॒हो॑ । वि॒श्वा॒ऽइ॒व । सूर्य॑ ॥ अ॒र्वि॒दत् । दि॒वः ।
 नि॒ऽहि॒तं । गु॒हो॑ । नि॒ऽधि॒ । वेः । न । ग॒भै॑ । परि॒ऽवी॒तं । अ॒श्म॑नि ।
 अ॒न॒ते । अ॒न्तः । अ॒श्म॑नि ॥ ब्र॒जं । व॒ज्री । ग॒वा॒ऽइ॒व । सि॒सा॑सन् ।
 अ॒ंगि॒रः॒ऽत॒मः ॥ अ॒पं । अ॒वृ॒णो॒तु । इ॒षः । इ॒न्द्रः । परि॒ऽवृ॒ताः । द्वा॒रः ।
 इ॒षः । परि॒ऽवृ॒ताः ॥ द्र॒वृ॒हा॒णः । व॒ज्रं । इ॒न्द्रः । ग॒भ॑स्योः । क्ष॒वः॒ऽइ॒व ।
 ति॒ग॒मं । अ॒स॒ना॒य । सं । श्य॒त् । अ॒हि॒ऽह॒त्या॒य । सं । श्य॒त् ॥
 सं॒ऽवि॒व्या॒नः । ओ॒ज॒सा । श॒वः॒ऽभिः । इ॒न्द्र । म॒ज्म॒ना ॥ त॒ष्टा॒ऽइ॒व ।
 वृ॒क्षं । व॒नि॒नः । नि । वृ॒श्च॒सि॒ । प॒र॒श्वा॒ऽइ॒व । नि । वृ॒श्च॒सि॒ ॥ त्वं ।
 वृ॒था । न॒द्यः । इ॒न्द्र । स॒र्त॒वे । अ॒च्छ । सु॒मु॒द्रं । अ॒सृ॒जः । र॒थान्॑ऽइ॒व ।

चाज्जयतः । रथान्ऽइव ॥ इतः । ऊतीः । अयुजत । समानं । अथै
 अक्षितं ॥ धेनूऽइव । मनवे । विश्वऽदोहसः । जनाय । विश्वऽ
 दोहसः ॥ १८ ॥ इमां । ते । वाचं । वसुऽयंतः । आयवः । रथ
 न । धीरः । सुऽअपाः । अतक्षिपुः । सुस्त्राय । त्वां । अतक्षिपुः
 शुभंतः । जेन्यं । यथा । वाजेषु । विप्र । वाजिनं ॥ अत्यंऽइव
 शवसे । सातये । धना । विश्वा । धनानि । सातये । भिनत् । पुर
 नवतिं । इंद्र । पुरवे । दिवऽदासाय । मीहि । दाशुषे । नृतोइति ।
 वज्रेण । दशुषे । नृतोऽइति । अतिथिऽश्वाय । शंबरं । गिरेः
 उग्रः । अव । अमरतु ॥ महः । धनानि । दयमानः । ओजसा
 विश्वा । धनानि । ओजसा ॥ इंद्रः । समत्ऽसु । यजमानं
 आर्यं । प्र । आवतु । विश्वेषु । शतंऽऊतिः । आजिषु
 स्वऽमीळहेषु । आजिषु ॥ मनवे । शासत् । अवतान् । त्वचं
 कृष्णां । अरंधयत् ॥ धक्षत् । न । विश्वं । ततृषाणं । ओषति
 नि । अर्शसानं । ओषति ॥ सूरः । चक्रं । प्र । बृहत् । जातः
 ओजसा । प्रऽपित्वे । वाचं । अरुणः । मुषायति । ईशानः । आ
 मुषायति ॥ उशना । यत् । पराऽवतः । अजगन् । ऊतये
 कवे ॥ सुस्त्रानि । विश्वा । मनुषाऽइव । तुर्वणिः । यहा । विश्वाऽइव
 तुर्वणिः ॥ सः । नः । नव्योभिः । वृषऽकर्मन् । उक्थैः । पुरा
 दर्तरितिर्दतः । पायुऽभिः । पाहि । शम्भैः ॥ दिवऽदासेभिः । इंद्र
 स्तवानः । ववृधीथाः । अहोभिऽइव । द्यौः ॥ १९ ॥ इंद्राय । हि
 द्यौः । असुरः । अनस्तत । इंद्राय । मही । पृथिवी । वरीमऽभिः
 द्युम्नऽसाता । वरीमऽभिः ॥ इंद्रं । विश्वे । सुऽजोषसः । देवासः
 दधिरे । पुरः ॥ इंद्राय । विश्वा । सर्वनानि । मानुषा । रातानि
 संतु । मानुषा ॥ विश्वेषु । हि । त्वा । सर्वनेषु । तुंजते । समानं

अष्टकः २, अ. १]

१२५

[वर्गः २१

एकं । वृषऽमन्यवः । पृथक् । स्वऽरितिस्वः । सनिष्यवः । पृथक् ॥
 तं । त्वा । नाव । न । पर्षणि । शूषस्य । धुरि । श्रीमहि ॥ इंद्रं । न ।
 यज्ञैः । चितयंतः । आयवः । स्तोमैभिः । इंद्रं । आयवः ॥ वि ।
 त्वा । तत्त्वे । मिथुनाः । अवस्यवः । व्रजस्य । साता । गव्यस्य ।
 निऽसृजः । सक्षतः । इंद्रं । निऽसृजः ॥ यत् । गव्यता । द्वा ।
 जना । स्वः । यंता । संऽऊहसि ॥ आविः । कीरक्रत् । वृषणं ।
 सचाऽभुव । वज्रं । इंद्रं । सचाऽभुव ॥ विदुः । ते । अस्य ।
 वीर्यस्य । पूरवः । पुरः । यत् । इंद्रं । शारदीः । अवऽअतिरः ।
 ससहानः । अवऽअतिरः ॥ शासः । तं । इंद्रं । मर्त्यं । अयज्युं ।
 शवसः । पते ॥ महीं । अमुणाः । पृथिवीं । इमाः । अपः ।
 मंदसानः । इमाः । अपः ॥ आत् । इत् । ते । अस्य । वीर्यस्य ।
 चर्किरनु । मदैषु । वृषनु । उशिजः । यत् । आविथ । सखिऽयतः ।
 यत् । आविथ ॥ चकथं । कारं । एभ्यः । पृतनासु । प्रऽवंतवे ॥
 ते । अन्यांऽअन्यां । नद्यं । सनिष्णत । श्रवस्यंतः । सनिष्णत ॥
 उतोइति । नः । अस्याः । उपसः । जुषेत । हि । अर्कस्य ।
 वोधि । हविषः । हवीमऽभिः ॥ स्वऽसाता । हवीमऽभिः ।
 यत् । इंद्रं । हंतवे । मृधः । वृषा । वज्रिन् । चिकेतसि ॥ आ ।
 मे । अस्य । वेधसः । नवीयसः । मन्म । श्रुधि । नवीयसः ।
 त्वं । तं । इंद्रं । ववृधानः । अस्मऽयुः । अमित्रयंतं । तुविऽजात ।
 मर्त्यं । वज्रेण । शूर । मर्त्यं ॥ जहि । यः । नः । अघऽयति । शृणुष्व ।
 सुश्रवऽतमः ॥ रिष्टं । न । यामन् । अप । भुतु । दुऽमतिः ।
 विश्वा । अप । भुतु । दुऽमतिः ॥ २० ॥ त्वया । वयं । मघऽवनु ।
 पूर्व्यं । धने । हंद्रत्वाऽऊताः । ससह्याम । पृतन्यतः । वनुयाम ।
 वनुष्यतः ॥ नेदिष्टे । अस्मिन् । अहनि । अधि । वोच । नु ।

सुन्वते ॥ अस्मिन् । यज्ञे । वि । चयेम् । भरे । कृतं । वाजस्यंतः ।
 भरे । कृतं ॥ स्वऽज्ञेये । भरे । आप्रस्य । वक्मनि ।
 उपऽवुधः । स्वस्मिन् । अंजसि । क्राणस्य । स्वस्मिन् । अंजसि ।
 अहन् । इंद्रः । यथा । विदे । शीर्णाऽशीर्णा । उपऽवाच्यः ।
 अस्मऽत्रा । ते । सध्यक् । संतु । रातयः । भद्राः । भद्रस्य । रातयः ।
 तत् । तु । प्रयः । प्रत्तया । ते । शुशुकनं । यस्मिन् । यज्ञे । वारं ।
 अकृण्वत । क्षयं । ऋतस्य । वाः । असि । क्षयं ॥ वि । तत् ।
 वोचेः । अध । द्विता । अंतरिति । पश्यंति । रश्मिऽभिः ॥ सः ।
 घ । विदे । अनु । इंद्रः । गोऽएषणः । बंधुक्षित्ऽभ्यः । गोऽएषणः ।
 नु । इत्था । ते । पूर्वऽथा । च । प्रऽवाच्यं । यत् । अंगिरऽभ्यः ।
 अवृणोः । अप । व्रजं । इंद्र । शिक्षन् । अप । व्रजं ॥ आ । एभ्यः ।
 समान्या । दिशा । अस्मभ्यं । जेषि । योत्सि । च ॥ सुन्वत्ऽभ्यः ।
 रंधय । कं । चितु । अव्रतं । हृणायंतं । चितु । अव्रतं । सं । यत् ।
 जनान् । ऋतुऽभिः । शूरः । ईक्षयत् । धने । हिते । तरुषंत ।
 श्रवस्यधः । प्र । यक्षत । श्रवस्यधः ॥ तस्यै । आयुः । प्रजाऽवत् । इत् ।
 वाधे । अर्चति । ओजसा ॥ इंद्रे । ओवयं । दिधिषंत । धीतयः । देवान् ।
 अच्छं । न । धीतयः ॥ युधं । तं । इंद्रापर्वता । पुरऽयुधा । यः ।
 नः । पृतन्यात् । अप । तंऽतं । इत् । हतं । वज्रेण । तंऽतं ।
 इत् । हतं ॥ दूरे । चत्तायं । छत्सत् । गहनं । यत् । इनक्षत् ।
 अस्माकं । शत्रून् । परि । शूर । विश्वतः । दुर्मा । दुर्षीष्ट ।
 विश्वतः ॥ २१ ॥ उभेइति । पुनाभि । रोदसीइति । ऋतेन ।
 द्रुहः । दहाभि । सं । महीः । अनिद्राः ॥ अभिऽवलग्यं । यत्र ।
 हताः । अमित्राः । वैलऽस्थानं । परि । तृह्वाः । अशैरन् ।
 अभिऽवलग्यं । चितु । अद्रिऽवः । शीर्षा । यातुऽमतीनां ॥ छिधि

अष्टकः २, अ. १]

१२७

[वर्गः २३

वृद्धिर्णा । पदा । महाऽवदूरिणा । पदा ॥ अव । आसां । मघऽवनु ।
 जहि । शर्धः । यातुऽमतीनां ॥ वैलऽस्थानके । अर्मके । महाऽवैलस्थे ।
 अर्मके ॥ यासां । तिस्रः । पंचाशतः । अभिऽवल्लगैः । अपऽअवपः ॥
 तत् । सु । ते । मनायति । तक्त । सु । ते । मनायति ॥ पिशंगऽभृष्टि ।
 अंभृणं । पिशाचि । इंद्र । सं । मृण ॥ सधै । रक्षः । नि । बर्हय ॥
 अवः । महः । इंद्र । ददृहि । श्रुधि । नः । शुशोच । हि ।
 द्यौः । क्षाः । न । भीषा । अद्रिऽवः । घृणात् । न । भीषा ।
 अद्रिऽवः ॥ शुष्मिन्ऽतमः । हि । शुष्मिऽभिः । वधैः । उप्रेभिः ।
 ईयसे ॥ अपुरुषऽघ्नः । अप्रतिऽइत् । शूर । सत्वऽभिः । त्रिऽसप्तैः ।
 शूर । सत्वऽभिः ॥ वनोति । हि । सुन्वन् । क्षयं । परीणसः ।
 सुन्वानः । हि । स्म । यजति । अव । द्विषः ॥ देवानां । अव ।
 द्विषः ॥ सुन्वानः । इत् । सिसासति । सहस्रां । वाजी । अवृतः ॥
 सुन्वानाय । इंद्रः । ददाति । आऽभुव । रयिं । ददाति ।
 आऽभुव ॥ २२ ॥ आ । त्वा । जुवः । ररहाणाः । अभि । प्रयः ।
 वायोइति । वहंतु । इह । पूर्वऽपीतये । सोमत्य । पूर्वऽपीतये ॥
 ऊर्ध्वा । ते । अनु । सुनृता । मनः । तिष्ठतु । जानती ॥
 नियुत्वता । रथेन । आ । याहि । दावने । वायोइति । मखस्य ।
 दावने ॥ मंदंतु । त्वा । मंदिनः । वायोइति । इंदवः । अस्मत् ।
 क्राणासः । सुऽकृताः । अभिऽद्यवः । गोभिः । क्राणाः । अभिऽद्यवः ॥
 यत् । ह । क्राणाः । इरध्यै । दक्षं । सचैते । ऊतयः ॥ सध्रीचीनाः ।
 निऽयुतः । दावने । धियः । उप । ब्रुवते । ई । धियः ॥
 वायुः । युंक्ते । रोहिता । वायुः । अरुणा । वायुः । रथे ।
 अजिरा । धुरे । वोळ्हवे । वहिष्ठा । धुरि । वोळ्हवे ॥ प्र ।
 बोधय । पुरऽधि । जारः । आ । ससतीऽइव ॥ प्र । चक्षय ।

रोदसीइति । वासय । उपसः । श्रवसे । वासय । उपसः ॥
 तुभ्यं । उपसः । शुचयः । पराऽवति । भद्रा । वस्त्रा । तन्वते ।
 दंऽसु । रश्मिषु । चित्रा । नव्येषु । रश्मिषु ॥ तुभ्यं । धेनुः ।
 सबऽदुघा । विश्वा । वसूनि । दोहते ॥ अजनयः । मस्तः ।
 वक्षणाभ्यः । दिवः । आ । वक्षणाभ्यः ॥ तुभ्यं । शुक्रासः ।
 शुचयः । तुरण्यवः । मदेषु । उग्राः । इषणंत । भुवणि । अपां ।
 इषंत । भुवणि ॥ त्वां । त्सारीः । दसमानः । भर्गं । ईष्टे ।
 तक्वीये ॥ त्वं । विश्वस्मात् । भुवनात् । पासि । धर्मणा ।
 असुर्यात् । पासि । धर्मणा ॥ त्वं । नः । वायोइति । एपां ।
 अपूर्व्यः । सोमानां । प्रथमः । पीति । अहीसि । सुतानां । पीति ।
 अहीसि । उतोइति । विहुत्सतीनां । विशां । ववर्जुपीणां ॥ विश्वाः ।
 इत् । ते । धेनवः । दुहे । आऽशिरं । घृतं । दुहते । आऽशिरं ॥ २३ ॥
 स्तीर्णं । बर्हिः । उप । नः । याहि । वीतये । सहस्रेण ।
 निऽयुता । नियुत्वते । शतिनीभिः । नियुत्वते । तुभ्यं । हि ।
 पूर्वऽपीतये । देवाः । देवाय । येमिरे । प्र । ते । सुतासः ।
 मधुऽमंतः । अस्थिरन् । मदाय । कर्त्वे । अस्थिरन् ॥ तुभ्यं ।
 अयं । सोमः । परिऽपूतः । अद्रिऽभिः । स्पर्हा । वसानः ।
 परि । कोशं । अर्षति । शुक्रा । वसानः । अर्षति । त्वं ।
 अयं । भागः । आयुषु । सोमः । देवेषु । हूयते । वहं । वायोइति ।
 निऽयुतः । याहि । असुऽयुः । जुषाणः । याहि । अस्मऽयुः ॥ आ ।
 नः । नियुत्ऽभिः । शतिनीभिः । अध्वरं । सहस्रिणीभिः । उप ।
 याहि । वीतये । वायोइति । हव्यानि । वीतये ॥ ० ॥ ऋत्विग्यः ।
 सऽरश्मिः । सूर्ये । सचा । अध्वर्युऽभिः । भरमाणाः । अयंसत ।
 वायोइति । शुक्राः । अयंसत ॥ आ । वां । रथः । नियुत्वा ।

अष्टकः २, अ. १]

१२९

[वर्गः २६

वक्षतु । अवसे । अभि । प्रयांसि । सुऽधितानि । वीतये । वायोइति ।
 हव्यानि । वीतये । पिवतं । मध्वः । अंधसः । पूर्वऽपेयं । हि । वां ।
 हितं । वायोइति । आ । चंद्रेण । राधसा । आ । गतं । इंद्रः । च ।
 राधसा । आ । गतं ॥ आ । वां । धियः । ववृत्युः । अध्वरान् । उप ।
 इमं । इंद्रं । मर्मजंतु । वाजिनं । आशुं । अत्यं । न । वाजिनं ॥ तेषां ।
 पिवतं । अस्मयूह्यस्मऽयू । आ । नः । गतं । इह । ऊत्या ॥ इंद्रवायुइति ।
 सुतानां । अद्रिऽभिः । युवं । मदाय । वाजऽदा । युवं ॥ २४ ॥ इमे ।
 वां । सोमाः । अपुऽसु । आ । सुताः । इह । अध्वर्युऽभिः । भरमाणाः ।
 अयंसत । वायोइति । शुक्राः । अयंसत । एते । वां । अभि ।
 असृक्षत ॥ तिरः । पवित्रं । आशवं ॥ युवाऽयवं । अति ।
 रोमाणि । अव्यया । सोमासः । अति । अव्यया ॥ अति ।
 वायोइति । ससतः । याहि । शश्वतः । यत्र । ग्रावा । वदति ।
 तत्र । गच्छतं । गृहं । इंद्रः । च । गच्छतं ॥ वि । सूनृता ।
 ददशे । रीयते । घृतं । आ । पूर्णया । निऽयुता । याथः । अध्वरं ।
 इंद्रः । च । याथः । अध्वरं ॥ अत्र । अहं । तत् । वहेथेइति । मध्वः ।
 आऽहुति । यं । अश्वत्थं । उपऽतिष्ठंत । जायवं । अस्मेइति । ते ।
 संतु । जायवं ॥ साकं । गावं । सुवते । पच्यते । यवं । न । ते ।
 वायोइति । उप । दस्यंति । धेनवं । न । अप । दस्यंति । धेनवं ॥
 इमे । ये । ते । सु । वायोइतं । बाहुऽओजसः । अंतः । नदीइति ।
 ते । पतयति । उक्षणः । महि । ब्राधतः । उक्षणः ॥ धन्वन् । चितु ।
 ये । अनाशवं । जीराः । चितु । अगिराऽओकसः ॥ सूर्यस्यऽइव ।
 रश्मयः । दुऽनियंतवः । हस्तयोः । दुऽनियंतवः ॥ २५ ॥ प्र । सु ।
 ज्येष्ठं । निऽचिराभ्यां । बृहत् । नमः । हव्यं । मतिं । भरत ।
 मृळयत्ऽभ्यां । स्वादिष्ठं । मृळयत्ऽभ्यां ॥ ता । संऽराजा ।

घृतासुतीइतिघृतऽआसुती । यज्ञेऽयज्ञे । उपऽसुता ॥ अथ । एनोः ।
 क्षत्रं । न । कुतः । चन । आऽधृषे । देवऽत्वं । नु । चित् । आऽधृषे ॥
 अदर्शि । गातुः । उरवे । वरीयसी । पंथाः । ऋतस्य । सं । अयंस्त ।
 रश्मिऽभिः ॥ चक्षुः । भगस्य । रमिऽभिः । द्युक्षं । मित्रस्य । सदनं ।
 अर्यम्णः । वरुणस्य । च ॥ अथ । दधातेइति । बृहत् । उक्थ्यै । वयः ।
 उपऽस्तुत्यै । बृहत् । वयः ॥ ज्योतिष्मतीं । अदितिं । धारयत्ऽक्षितिं ।
 स्वःऽवतीं । आ । सचेतेइति । दिवेऽदिवे । जागृऽवांसा । दिवेऽदिवे ॥
 ज्योतिष्मत् । क्षत्रं । आशातेइति । आदित्या । दानुनः । पतीइति ॥
 मित्रः । तयोः । वरुणः । यातयत्ऽजनः । अर्यमा । यातयत्ऽजनः ॥
 अयं । मित्राय । वरुणाय । शंसतमः । सोमः । भुतु । अवऽपानेषु ।
 आऽभगः । देवः । देवेषु । आऽभगः ॥ तं । देवासः । जुषेरत् । विश्वे ।
 अद्य । सऽजोषसः ॥ तथा । राजाना । करथः । यत् । ईमहे । ऋतऽ-
 वाना । यत् । ईमहे ॥ यः । मित्राय । वरुणाय । अविधत् । जनः ।
 अनर्वाणं । तं । परि । पतः । अंहसः । दाश्वासं । मर्ते । अंहसः ॥ तं ।
 अर्यमा । अभि । रक्षति । ऋजुऽयंतं । अनु । व्रतं ॥ उक्थैः । यः ।
 एनोः । परिऽभूषति । व्रतं । स्तोमैः । आऽभूषति । व्रतं ॥ नमः ।
 दिवे । बृहते । रोदसीभ्यां । मित्राय । वोचं । वरुणाय । मीळहुषे ।
 सुऽमृळीकाय । मीळहुषे ॥ इंद्रं । अग्निं । उप । स्तुहि । द्युक्षं । अर्यम्णं ।
 भगं । ज्योक् । जीवतः । प्रऽजया । सचेमहि । सोमस्य । ऊती ।
 सचेमहि ॥ ऊती । देवानां । वयं । इंद्रऽवंतः । मंसीमहि । स्वऽयशसः ।
 मरुत्ऽभिः ॥ अग्निः । मित्रः । वरुणः । शर्म । यंसनु । तत् अद्याम ।
 मघऽवानः । वयं । च ॥ २६ ॥ अध्यायः ॥ १ ॥

इति द्वितीयाष्टके प्रथमोध्ययः

॥ अथ द्वितीयोध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ सुसुम । आ । यातं । अद्रिऽभिः । गोऽश्रीताः ।
 मत्सराः । इमे । सोमासः । मत्सराः । इमे ॥ आ । राजाना । दिविऽ-
 स्पृशा । अस्मऽत्रा । गंतं । उप । नः ॥ इमे । वां । मित्रावरुणा ।
 गोऽआशिरः । सोमाः । शुक्राः । गोऽआशिरः ॥ इमे । आ । यातं ।
 इंदवः । सोमासः । दधिऽआशिरः ॥ सुतासः । दधिऽआशिरः । उत ।
 वां । उपसः । बुधि । साकं । सूर्यस्य । रश्मिऽभिः ॥ सुतः ।
 मित्राय । वरुणाय । पीतये । चारुः । ऋताय । पीतये ॥ तां ।
 वां । धेनुं । न । वासरीं । अंशुं । दृहंति । अद्रिऽभिः । सोमं ।
 दुहंति । अद्रिऽभिः ॥ अस्मऽत्रा । गंतं । उप । नः । अर्वाचा ।
 सोमऽपीतये ॥ अयं । वां । मित्रावरुणा । नृऽभिः ॥ सुतः । सोमः ।
 आ । पीतये । सुतः ॥ १ ॥ प्रऽप्र । पुष्णः । तुविऽजातस्य ।
 शश्यते । महिऽत्वं । अस्य । तवसः । न । तंदते । स्तोत्रं ।
 अस्य । न । तंदते ॥ अर्चामि । सुम्नऽयन् । अहं । अंतिऽऊति ।
 मयऽभुवँ ॥ विश्वस्य । यः । मनः । आऽयुयुवे । मखः । देवः ।
 आऽयुयुवे । मखः ॥ प्र । हि । त्वा । पुषन् । अजिरं । न ।
 यामनि । स्तोमैभिः । कृण्वे । ऋणवः । यथा । मृधः । उष्ट्रः ।
 न । पीपरः । मृधः ॥ हुवे । यत् । त्वा । मयऽभुवँ । देवं ।
 सख्याय । मर्यः ॥ अस्माकं । आंगुषान् । द्युम्निनः । कृधि ।
 वाजेषु । द्युम्निनः । कृधि ॥ यस्य । ते । पुषन् । सख्ये ।
 विपन्यवः । क्रत्वा । चितु । संतः । अवसा । बुभुजिरे । इति ।

क्रत्वा । बुभुजिरे ॥ तां । अनु । त्वा । नवीयसीं । निऽयुते ।
 रायः । ईमहे ॥ अहेळमानः । उरुऽशंस । सरी । भव ।
 वाजेऽवाजे । सरी । भव । अस्याः । ऊँइति । सु । नः । उप ।
 सातये । भवः । अहेळमानः । ररिऽवान् । अजऽअश्व । श्रवस्यतां ।
 अजऽअश्व ॥ ओइति । सु । त्वा । ववृतीमहि । स्तोमेभिः । दस्म ।
 साधुऽभिः ॥ नहि । त्वा । पुषन् । अतिऽमन्ये । आवृणे । न । ते ।
 सख्यं । अपऽहुवे ॥ २ ॥ अस्तु । श्रौषट् । पुरः । अग्नि । धिया ।
 दधे । आ । नु । तत् । शर्धः । दिव्यं । वृणीमहे । इंद्रवायूइति ।
 वृणीमहे ॥ यत् । ह । क्राणा । विवस्वति । नाभा । संऽदायि ।
 नव्यसी ॥ अध । प्र । सु । नः । उप । यंतु । धीतयः । देवान् ।
 अछ । न । धीतयः ॥ यत् । ह । त्यत् । मित्रावरुणौ । ऋतात् ।
 अधि । आददाथेइत्याऽददार्थे । अनृतं । स्वेन । नन्युना ॥ दक्षस्य ।
 स्वेन । मन्युना ॥ युवोः । इत्था । अधि । सन्नऽसु । अपश्याम ।
 हिरण्ययै । धीभिः । चन । मनसा । स्वेभिः । अक्षऽभिः । सोमस्य ।
 स्वेभिः । अक्षऽभिः ॥ युवां । स्तोमेभिः । देवऽयंतः । अश्विना ।
 आश्रवयंतऽइव । श्लोकं । आयवः । युवां । हव्या । अभि । आयवः ॥
 युवोः । विश्वाः । अधि । श्रियः । पृक्षः । च । विश्वऽवेदसा ॥
 प्रपायंतै । वां । पवयः । हिरण्यये । रथे । दस्त्रा । हिरण्यये ॥
 अचेति । दस्त्रा । वि । ऊँइति । नाकं । ऋण्वथः । युंजते । वां ।
 रथऽयुजः । दिविष्टिषु । अध्वस्मानः । दिविष्टिषु ॥ अधि । वां ।
 स्याम । वंधुरे । रथे । दस्त्रा । हिरण्यये ॥ पथाऽइव । यंतौ ।
 अनुऽशासता । रजः । अंजसा । शासता । रजः ॥ शचीभिः । नः ।
 शचीवसुइतिशचीऽवसू । दिवा । नक्तं । दशस्यतं । मा । वां ।
 रातिः । उप । दसत् । कदा । चन । अस्सत् । रातिः । कदा ।

अष्टकः २, अ. २]

१३३

[वर्गः ५]

च॒न ॥ ३ ॥ वृ॒ष॒नू । इ॒न्द्र । वृ॒ष॒ऽपाना॑सः । इ॒न्द्र॒वः । इ॒मे । सु॒ताः ।
 अ॒द्रि॒ऽसुता॑सः । उ॒त॒ऽभि॒दः । तु॒भ्यै । सु॒ता॑सः । उ॒त॒ऽभि॒दः ॥ ते ।
 त्वा । म॒दं॒तु । दा॒वने॑ । म॒हे । चि॒त्राय॑ । रा॒ध॒से ॥ गीः॑ऽभिः ।
 गी॒र्वा॒हः । स्त॒व॒मा॒नः । आ । ग॒हि । सु॒ऽमृ॒त्ती॒कः । नः । आ । ग॒हि ।
 ओ॒इति॑ । सु । नः । अ॒ग्ने । शृ॒णु॒हि । त्वं । ई॒ळि॒तः । दे॒वेभ्यः॑ ।
 ब्र॒व॒सि । य॒ज्ञि॒येभ्यः॑ । रा॒ज॒ऽभ्यः । य॒ज्ञि॒येभ्यः ॥ यत् । ह । त्यां ।
 अ॒गि॒रः॑ऽभ्यः । धे॒नुं । दे॒वाः । अ॒द॒त्त॒न ॥ वि । तां । दु॒हे ।
 अ॒र्य॒मा । क॒र्त॒रि । स॒चा । ए॒षः । तां । वे॒द । मे । स॒चा ॥
 मो॒इति॑ । सु । वः । अ॒स॒त् । अ॒भि । ता॒नि । पौ॒स्या । स॒ना ।
 भु॒व॒न । द्यु॒म्ना॒नि । मा । उ॒त । जा॒रि॒षुः । अ॒स॒त् । पु॒रा ।
 उ॒त । जा॒रि॒षुः ॥ यत् । वः । चि॒त्रं । यु॒गे॒ऽयु॒गे । न॒व्यं ।
 घो॒षा॒त् । अ॒म॒र्त्य ॥ अ॒स्मा॒सु । तत् । म॒रु॒तः । यत् । च ।
 दु॒स्तरं॑ । दि॒धृ॒त । यत् । च । दु॒स्तरं॑ ॥ द॒ध्य॒ङ् । ह । मे ।
 जु॒नुषं॑ । पू॒र्वः । अ॒गि॒राः । प्रि॒य॒ऽमै॒धः । क॒ण्वः । अ॒त्रिः । म॒नुः ।
 वि॒दुः । ते । मे । पू॒र्वे । म॒नुः । वि॒दुः ॥ तेषां॑ । दे॒वेषु॑ । आ॒ऽय॒तिः ।
 अ॒स्माकं॑ । तेषु॑ । ना॒म॒यः ॥ तेषां॑ । प॒दे॒न । म॒हि । आ । न॒मे ।
 गि॒रा । इ॒न्द्रा॒ग्नी॒इति॑ । आ । न॒मे । गि॒रा ॥ हो॒ता । य॒क्ष॒तु ।
 व॒नि॒नः । व॒न्त । वा॒र्यै । बृ॒ह॒स्प॒तिः । य॒ज॒ति । वे॒नः । उ॒क्ष॑ऽभिः ।
 पु॒रु॒ऽवा॒रै॒भिः । उ॒क्ष॑ऽभिः ॥ ज॒गृ॒भ्म । दू॒रे॒ऽआ॒दि॒शं । श्लो॒कं । अ॒द्रेः ।
 अ॒ध । त्म॒ना ॥ अ॒ध्या॒रय॑त् । अ॒र॒रि॒दा॒नि । सु॒ऽक॒तुः । पु॒रु । स॒न्ना॒नि ।
 सु॒ऽक॒तुः ॥ ये । दे॒वा॒सः । दि॒वि । ए॒का॒द॒श । स्थ । पृ॒थि॒व्यां ।
 अ॒धि । ए॒का॒द॒श । स्थ ॥ अ॒प्सु॑ऽक्षि॒तः । म॒हि॒ना । ए॒का॒द॒श । स्थ ।
 ते । दे॒वा॒सः । य॒ज्ञं । इ॒मं । जु॒ष॒ध्वं ॥ ४ ॥ वे॒दि॒ऽस॒दे॑ । प्रि॒य॒ऽधा॒मा॒य ।
 सु॒ऽद्यु॒ते॑ । ध्या॒सि॒ऽइ॒व । प्र । भ॒र । यो॒नि । अ॒श्र॒थे ॥ व॒स्त्रे॒ण॑ऽइ॒व ।

वासय । मन्मना । शुचिं । ज्योतिःऽरथं । शुक्रऽवर्णं । तमःऽहनं ।
 अभि । द्विऽजन्मा । त्रिऽवृत् । अन्नं । ऋज्यते । संवत्सरे । ववृधे ।
 जग्थं । ईमिति ॥ पुनरिति ॥ अन्यस्य । आसा । जिह्वया । जेयः ।
 वृषा । नि । अन्येन । वनिनः । मृष्ट । वारणः ॥ कृष्णऽप्रुतौ ।
 वेविजेइति । अस्य । सऽक्षितौ । उभा । तरेतेइति । अभि ।
 मातरा । शिशुं ॥ प्राचाऽजिह्वं । ध्वसयंतं । तृषुऽच्युतं । आ ।
 साच्यं । कुपयं । वर्धनं । पितुः ॥ मुमुक्ष्वः । मनवे । मानवस्यते ।
 रघुऽद्रुवः । कृष्णऽसीतासः । ऊँइति । जुवः ॥ असमनाः ।
 अजिरासः । रघुऽस्यदः । वातऽजूताः । उप । युज्यंते । आशवः ।
 आत् । अस्य । ते । ध्वसयंतः । वृथा । ईरते । कृष्णं । अभ्वं ।
 महि । वर्षः । करिक्तः ॥ यत् । सीं । महीं । अवनिं । प्र ।
 अभि । ममृशत् । अभिऽश्वसन् । स्तनयन् । एति । नानदत् ॥ ५ ॥
 भूषन् । न । यः । अधि । बभूषु । नम्रते । वृषाऽइव ।
 पत्नीः । अभि । एति । रोहवत् ॥ ओजायमानः । तन्वः । च ।
 शुभते । भीमः । न । शृगा । दधिधाव । दुःऽगृभिः । सः ।
 संऽस्तिरः । विऽस्तिरः । सं । गृभायति । जानन् । एव । जानती ।
 नित्यः । आ । श्ये ॥ पुनः । वर्धते । अपि । यंति । देव्यं । अन्यत् ।
 वर्षः । पित्रोः । कृण्वते । सचा ॥ तं । अग्रुवः । केशिनीः ।
 सं । हि । रमिरे । उर्ध्वाः । तस्थुः । ममृषीः । प्र । आयवे ।
 पुनरिति ॥ तासां । जरां । प्रऽमुंचन् । एति । नानदत् । अस्तु ।
 परं । जनयन् । जीवं । अस्तृतं ॥ अधीवासं । परि । मातुः ।
 रिहन् । अहं । तुविऽग्रेभिः । सत्वंऽभिः । याति । वि । ज्रयः ॥ वयः ।
 दधत् । पतुऽवते । रेरिहत् । सदा । अनु । श्येनी । सचते ।
 वर्तनेः । अहं ॥ अस्माकं । अग्रे । मघवत्ऽसु । दीदिहि । अधं ।

अष्टकः २, अ. २]

१३५

[वर्गः ९

श्वसीवान् । वृषभः । दसूनाः ॥ अवऽअस्य । शिशुऽमती ।
 अदीदेः । वर्मऽइव । युतुऽसु । परिऽजभुराणः ॥ ६ ॥ इदं । अग्ने ।
 सुऽधितं । दुऽधितात् । अधि । प्रियात् । ऊँइति । चितु । मन्मनः ।
 प्रेयः । अस्तु । ते ॥ यत् । ते । शुक्रं । तन्वः । रोचते । शुचि ।
 तेन । अस्मभ्यं । वनसे । रत्नं । आ । त्वं ॥ रथाय । नावं । उत ।
 नः । गृहाय । नित्यऽअरित्रां । पतुऽवती । रासि । अग्ने ॥ अस्माकं ।
 वीरान् । उत । नः । मघोनः । जनान् । च । या । पारयात् । शर्म ।
 या । च ॥ अभि । नः । अग्ने । उक्थं । इत् । जुगुर्यात् । द्यावाक्षामा ।
 सिधवः । च । स्वऽगूर्ताः ॥ गव्यं । यव्यं । यंतः । दीर्घा । अहा ।
 इषं । वरं । अरुण्यः । वरंत ॥ ७ ॥ वट् । इत्था । तत् । वपुषे ।
 धायि । दर्शतं । देवस्य । भर्गः । सहसः । यतः । जनि ॥ यत् ।
 ईं । उप । ह्वरते । साधते । मतिः । ऋतस्य । धेनाः । अनयंत ।
 सऽस्रुतः ॥ पृक्षः । वपुः । पितुऽमान् । नित्यः । आ । शये ।
 द्वितीयं । आ । सप्तऽशिवासु । मातृषु ॥ तृतीयं । अस्य ।
 वृषभस्य । दोहसे । दशऽप्रमति । जनयंत । योषणः ॥ निः ।
 यत् । ईं । बुध्नात् । महिषस्य । वर्षसः । ईशानासः । शर्वसा ।
 क्रंत । सूरयः ॥ यत् । ईं । अनु । प्रऽदिवः । मध्वः । आऽधवे ।
 गुहा । संतं । मातरिश्वा । मथायति ॥ प्र । यत् । पितुः । परमात् ।
 नीयते । परि । आ । पृक्षुधः । वीरुधः । दंऽसु । रोहति ॥ उभा ।
 यत् । अस्य । जनुषं । यत् । इन्वतः । आत् । इत् । यविष्ठः ।
 अभवत् । घृणा । शुचिः ॥ आत् । इत् । मातृः । आ । अविशत् ।
 यासु । आ । शुचिः । अहिंस्यमानः । उर्विया । वि । ववृधे ॥ अनु ।
 यत् । पूर्वाः । अरुहत् । सनाऽजुवः । नि । नव्यसीषु । अवरासु ।
 धावते ॥ ८ ॥ आत् । इत् । होतरं । वृणते । दिविष्टिषु । भर्गऽइव ।

प॒पृ॒चा॒ना॒सः । ऋ॒ज॒ते ॥ दे॒वान् । यत् । क॒त्वा । म॒ज्म॒ना । पु॒रु॒ऽस्तु॒तः ।
 म॒तै । शंसं । वि॒श्व॒धा । वे॒ति । धा॒य॒से । वि । यत् । अ॒स्थात् ।
 य॒ज॒तः । वा॒त॒ऽचो॒दितः । ह॒ारः । न । व॒क्त्रा । ज॒र॒णाः । अ॒न॒कृतः ।
 त॒स्य । प॒त॒मन् । ध॒क्षुषः । कृ॒ष्ण॒ऽज॒ह॒सः । शु॒चि॒ऽज॒न्म॒नः । र॒जः ।
 आ । वि॒ऽअ॒ध्व॒नः ॥ रथः । न । या॒तः । शि॒क॒ऽभिः । कृ॒तः ।
 द्यां । अ॒ंगे॒भिः । अ॒रु॒पे॒भिः । ई॒य॒ते ॥ ० ॥ कृ॒ष्णा॒सः । ध॒क्षि ।
 सु॒र॒यः । शू॒र॒स्य॒ऽइ॒व । त्वे॒ष॒थात् । ई॒ष॒ते । व॒यः ॥ त्व॒या । हि ।
 अ॒ग्ने । व॒रु॒णः । धृ॒त॒ऽव॒तः । मि॒त्रः । शा॒श॒द्रे । अ॒र्य॒मा ।
 सु॒ऽदा॒न॒वः ॥ यत् । सीं । अ॒नु । क॒र्तु॒ना । वि॒श्व॒ऽथा । वि॒ऽभुः ॥ ० ॥
 प॒रि॒ऽभूः । अ॒जा॒य॒थाः ॥ त्वं । अ॒ग्ने । श॒श॒मा॒ना॒य । सु॒न्व॒ते । र॒त्नै ।
 य॒वि॒ष्ट । दे॒व॒ऽता॒ति । इ॒न्व॒सि ॥ तं । त्वा । नु । न॒व्यं । स॒ह॒सः ।
 यु॒व॒न् । व॒यं । भ॒गं । न । का॒रे । म॒हि॒ऽर॒त्न । धी॒म॒हि ॥ अ॒स्मे॒इति ।
 र॒यि । न । सु॒ऽअ॒र्थ । द॒मू॒न॒सं । भ॒गं । द॒क्षं । न । प॒पृ॒चा॒सि ।
 ध॒र्णा॒सि । र॒श्मी॒न्ऽइ॒व । यः । य॒म॒ति । ज॒न्म॒नी॒इति । उ॒भे॒इति ।
 दे॒वा॒नां । शंसं । ऋ॒ते । आ । च । सु॒ऽक॒तुः । उ॒त । नः ।
 सु॒ऽद्यो॒त्मा । जी॒र॒ऽअ॒श्वः । हो॒ता । म॒न्द्रः । शृ॒ण॒व॒तु । च॒न्द्र॒ऽर॒थः ॥ सः ।
 नः । ने॒ष॒तु । ने॒ष॒त॒मैः । अ॒मूरः । अ॒ग्निः । वा॒मं । सु॒वि॒तं । व॒स्यः ।
 अ॒हं ॥ अ॒स्ता॒वि । अ॒ग्निः । शि॒मी॒व॒त्ऽभिः । अ॒कैः । सां॒ऽरा॒ज्या॒य ।
 प्र॒ऽत॒रं । द॒धा॒नः ॥ अ॒मी॒इति । च । ये । म॒घ॒ऽवा॒नः । व॒यं । च ।
 मि॒हं । न । सू॒रः । अ॒ति । निः । त॒त॒न्युः ॥ ९ ॥ सं॒ऽइ॒द्रः । अ॒ग्ने । आ ।
 व॒ह । दे॒वान् । अ॒द्य । य॒त॒ऽसु॒चे ॥ तं॒तुं । त॒नु॒ष्व । पू॒र्व्यं । सु॒त॒ऽ
 सो॒मा॒य । दा॒शुषे ॥ घृ॒त॒ऽव॒तं । उप । मा॒सि । म॒धु॒ऽम॒तं । त॒नु॒ऽन॒पा॒तु ॥
 य॒ज्ञं । वि॒प्र॒स्य । मा॒ऽव॒तः । श॒श॒मा॒न॒स्य । दा॒शुषः ॥ शु॒चिः । पा॒व॒कः ।
 अ॒हु॒तः । म॒ध्वा । य॒ज्ञं । मि॒मि॒श्र॒ति । न॒रा॒शंसः । त्रिः । आ ।

अष्टकः २, अ. २]

१३७

[वर्गः १२

दिवः । देवः । देवेषु । यज्ञियः ॥ इळितः । अग्ने । आ । वह ।
 इंद्रं । चित्रं । इह । प्रियं ॥ इयं । हि । त्वा । मतिः । मम । अच्छ ।
 सुऽजिह्व । वच्यते ॥ स्तृणानासः । यतऽस्तुचः । बर्हिः । यज्ञे ।
 सुऽअध्वरे ॥ वृजे । दवव्यचऽतमं । इंद्राय । शर्म । सुऽप्रथः ॥ ० ॥
 प्रऽयै । देवेभ्यः । महीः ॥ पावकासः । पुरुऽस्पृहः । द्वारः । देवीः ।
 असश्चतः ॥ १० ॥ आ । भंदमानेइति । उपाकेशति । नक्तोपसा ।
 सुऽपेशसा ॥ यद्दीइति । ऋतस्य । मातरां । सीदतां । बर्हिः । आ ।
 सुऽमत् ॥ मंद्रऽजिह्वा । जुगुर्वणीइति ॥ ० ॥ सिध्रं । अद्य । दिविऽ-
 स्पृशं ॥ शुचिः । देवेषु । आर्पिता । होत्रा । मरुत्सु । भारती ॥ ० ॥
 बर्हिः । सीदंतु । यज्ञियाः ॥ तत् । नः । तुरीपं । अद्भुतं । पुरु ।
 वा । अरं । पुरु । तमनां ॥ त्वष्टा । पोषाय । वि । स्युतु । राये ।
 नामा । नः । अस्मऽयुः ॥ अवऽसृजन् । उप । तमनां । देवान् । यक्षि ।
 वनस्पते ॥ ० ॥ पुष्पणुऽवते । मरुत्वते । विश्वऽदेवाय । वायवे ॥
 स्वाहा । गायत्रऽवेषे । हव्यं । इंद्राय । कर्तन ॥ स्वाहाऽकृतानि ।
 आ । गृहि । उप । हव्यानि । वीतये ॥ इंद्रं । आ । गृहि । श्रुधि । हव ।
 त्वां । हवते । अध्वरे ॥ ११ ॥ प्र । तव्यसीं । नव्यसीं । धीति । अग्नये ।
 वाचः । मतिः । सहसः । सूनवे । भरे ॥ अपां । नपात् । यः ।
 वसुभिः । सह । प्रियः । होता । पृथिव्यां । नि । असीदत् ।
 ऋत्वियः ॥ सः । जायमानः । परमे । विऽओमनि । आविः । अग्निः ।
 अभवतु । मातरिष्वने ॥ अस्य । कृत्वा । संऽइधानस्य । मज्मनां ।
 प्र । द्यावां । शोचिः । पृथिवीइति । अरोचयतु ॥ अस्य । त्वेषाः ।
 अजराः । अस्य । भानवः । सुऽसंहशः । सुऽप्रतीकस्य । सुऽद्युतः ॥
 भाऽत्वक्षसः । अति । अक्तुः । न । सिधवः । अग्नेः । रेजंते ।
 असंसतः । अजराः ॥ यं । आऽइरिरे । भृगवः । विश्वऽवेदसं ।

नामा । पृथिव्याः । भुवनस्य । मज्जना ॥ अग्निः । तं । गीऽभिः ।
 हिनुहि । स्वे । आ । दमे । यः । एकः । वस्वः । वरुणः । न ।
 राजति ॥ न । यः । वराय । मस्तुऽइव । स्वनः । सेनाऽइव ।
 सृष्टा । दिव्या । यथा । अशनिः ॥ अग्निः । जंमैः । तिगितैः । अस्ति ।
 भवति । योधः । न । शत्रून् । सः । वना । नि । ऋजते । कुवित् ।
 नः । अग्निः । उच्यस्य । वीः । असत् । वसुः । कुवित् । वसुऽभिः ।
 कामं । आऽवरत् ॥ चोदः । कुवित् । तुतुज्यात् । सातये ।
 धियः । शुचिऽप्रतीकं । तं । अया । धिया । गृणे ॥ धृतऽप्रतीकं ।
 वः । ऋतस्य । धूऽसदं । अग्निः । मित्रं । न । संऽइधानः ।
 ऋजते । इंधानः । अक्रः । विदथेषु । दीद्यत् । शुक्रऽवर्णा ।
 उत् । ऊँइति । नः । यंसते । धियं ॥ अप्रयुञ्छन् । जप्रयुञ्छत्ऽभिः ।
 अग्ने । शिवेभिः । नः । पायुऽभिः । पाहि । शगैः ॥ अदब्धेभिः ।
 अदपितेभिः । इष्टे । अनिमिषत्ऽभिः । परि । पाहि । नः ।
 जाः ॥ १२ ॥ एति । प्र । होता । व्रतं । अस्य । मायया ।
 ऊर्ध्वा । दधानः । शुचिऽपेशसं । धियं ॥ अभि । सुचः ।
 क्रमते । दक्षिणाऽआवृतः । याः । अस्य । धाम । प्रथमं । ह ।
 निसते ॥ अभि । ई । ऋतस्य । दोहनाः । अनुषत् । योना ।
 देवस्य । सद्ने । परिऽवृताः ॥ अपां । उपऽस्थे । विऽभृतः ।
 यत् । आ । अवसत् । अध । स्वधाः । अधयत् । यामिः । ईयते ॥
 युयूषतः । सऽवयसा । तत् । इत् । वपुः । समानं । अर्थ ।
 विऽतरित्रता । मिथः ॥ आत् । ई । भगः । न । हव्यः । सं ।
 अस्सत् । आ । वोळहुः । न । रश्मीन् । सं । अयंस्त । सारथिः ॥
 यं । ई । द्वा । सऽवयसा । सपर्यतः । समाने । योना ।
 मिथुना । संऽऔकसा ॥ दिवा । न । नक्तं । पलितः । युवा ।

अष्टकः २, अ. २]

१३९

[वर्गः १५

अजति । पुरु । चरन् । अजरः । मानुषा । युगा ॥ तं । ई ।
 हिन्वति । धीतर्यः । दश । विशः । देवं । मर्तासः । उतये । हवामहे ।
 धनोः । अधि । प्रऽवतः । आ । सः । ऋण्वति । अभिव्रजत्ऽभिः ।
 वयुना । नवा । अधित ॥ त्वं । हि । अग्ने । दिव्यस्य । राजसि ।
 त्वं । पार्थिवस्य । पशुपाऽइव । त्मना ॥ एनीइति । ते । एतेइति ।
 बृहतीइति । अभिऽश्रिया । हिरण्ययीइति । वक्त्रीइति । वहिः ।
 आशातेइति ॥ अग्ने । जुषस्व । प्रति । हर्य । तत् । वचः । मद्र ।
 स्वधाऽवः । ऋतऽजात । सुक्रतोइतिसुऽक्रतो ॥ यः । विश्वतः ।
 प्रत्यङ् । असि । दर्शतः । रण्वः । संऽदृष्टौ । पितुमान्ऽइव ।
 क्षयः ॥ १३ ॥ तं । पृच्छत । सः । जगाम । सः । वेद । सः । चिकि-
 त्वान् । ईयते । सः । नु । ईयते ॥ तस्मिन् । संति । प्रऽशिषः ।
 तस्मिन् । इष्टयः । सः । वाजस्य । शवसः । शुष्मिणः । पतिः ॥ तं ।
 इत् । पृच्छति । न । सिमः । वि । पृच्छति । स्वेनऽइव । धीरः ।
 मनसा । यत् । अप्रभीत् ॥ न । मृष्यते । प्रथमं । न । अपरं । वचः ।
 अस्य । कत्वा । सचते । अप्रऽदृषितः ॥ तं । इत् । गच्छति । जुह्वः ।
 तं । अर्वतीः । विश्वानि । एकः । शृण्वतु । वचांसि । मे ॥ पुरुऽ-
 प्रैषः । ततुरिः । यज्ञऽसाधनः । अछिद्रऽऊतिः । शिशुः । आ ।
 अदत्त । सं । रभः ॥ उपऽस्थायं । चरति । यत् । संऽभारत । सद्यः ।
 जातः । तत्सार । युज्येभिः ॥ अभि । श्वांतं । मृशते । नाद्यै । मुदे ।
 यत् । ई । गच्छति । उशतीः । अपिऽस्थितं ॥ स । ई । मृगः ।
 अप्यः । वनर्गुः । उप । त्वचि । उपऽमस्या । नि । धायि ॥ वि ।
 अव्रवीत् । वयुना । मर्त्येभ्यः । अग्निः । विद्वान् । ऋतऽचित् । हि ।
 सत्यः ॥ १४ ॥ त्रिऽमूर्धानं । सप्तऽरश्मि । गृणीषे । अनूनं । अग्नि ।
 पित्रोः । उपऽस्थे ॥ निऽसत्तं । अस्य । चरतः । ध्रुवस्य । विश्वा ।

दिवः । रोच॑ना । आप॑प्रि॒ऽवांसं ॥ उ॒क्षा । म॒हान् । अ॒भि । व॒वक्षे ।
 ए॒ने॒इति । अ॒जरः । त॒स्थौ । इ॒तः॒ऽऊ॒तिः । ऋ॒ष्वः ॥ उ॒र्व्याः । प॒दः ।
 नि । द॒धाति । सा॒नौ । रि॒हंति । उ॒र्ध्वः । अ॒रु॒पासः । अ॒स्य ॥ स॒मानं ।
 व॒त्सं । अ॒भि । स॒चर॑ती॒इति॑सं॒ऽचर॑ती । वि॒ष्वक् । धे॒नू॒इति । वि॒
 च॒रतः । सु॒मे॒के॒इति॑सु॒ऽमे॒के ॥ अ॒न॒प॒ऽवृ॒ज्यान् । अध्व॑नः । मि॒माने॑इति ।
 वि॒श्वान् । के॒तान् । अधि॑ । म॒हः । द॒धाने॑इति । धी॒रा॒सः । प॒दं ।
 क॒वयः । न॒यंति । ना॒ना । हृ॒दा । रक्ष॑माणाः । अ॒जु॒र्ये ॥ सि॒सा॒संतः ।
 परि॑ । अ॒प॒श्य॑न्त । सि॒धुं । आ॒विः । ए॒भ्यः । अ॒भ॒वत् । सू॒र्यः । नृन् ॥
 दि॒दृ॒क्षे॒र्ण्यः । परि॑ । का॒ष्ठा॒सु । जे॒न्यः । ई॒ले॒न्यः । म॒हः । अ॒र्भा॒य ।
 जी॒वसे ॥ पु॒रु॒ऽवा । यत् । अ॒भ॒वत् । सूः । अ॒ह । ए॒भ्यः । गर्भे॑भ्यः ।
 म॒घ॒ऽवा । वि॒श्व॒ऽदर्श॑तः ॥ १५ ॥ क॒था । ते । अ॒ग्ने । शु॒चय॑न्तः ।
 आ॒योः । द॒दा॒शुः । वा॒जे॒भिः । आ॒शु॒पा॒णाः । उ॒मे॒इति । यत् ।
 तो॒के॒इति । तन॑ये । द॒धानाः । ऋ॒तस्य॑ । सा॒मन् । र॒णय॑न्त । दे॒वाः ॥
 बो॒धं । मे । अ॒स्य । वच॑सः । य॒वि॒ष्ट । मं॒हि॒ष्टस्य॑ । प्र॒ऽभृ॒तस्य॑ ।
 स्व॒धा॒ऽवः ॥ पी॒य॑ति । त्वः । अनु॑ । त्वः । गु॒णा॒ति । वं॒दा॒रुः । ते ।
 त॒न्वं । वंदे॑ । अ॒ग्ने ॥ ये । पा॒यवः । मा॒म॒ते॒यं । ते । अ॒ग्ने । प॒श्य॑न्तः ।
 अ॒ंधं । दुः॒ऽइ॒तात् । अ॒रक्ष॑न् ॥ र॒रक्ष॑ । तान् । सु॒ऽकृतः । वि॒श्व॒ऽवे॒दाः ।
 दि॒प्स॑न्तः । इत् । रि॒पवः । न । अ॒ह । दे॒भुः । यः । नः ।
 अ॒ग्ने । अ॒र॒रि॒ऽवान् । अ॒घ॒ऽयुः । अ॒रा॒ति॒ऽवा । म॒र्च॑यति । द्र॒ये॒न ॥
 मंत्रः । गु॒रुः । पु॒नः । अ॒स्तु । सः । अ॒सौ । अनु॑ । मृ॒क्षी॒ष्ट ।
 त॒न्वं । दुः॒ऽउ॒क्तैः ॥ उ॒त । वा । यः । स॒ह॒स्य॑ । प्र॒ऽवि॒द्वान् ।
 म॒तैः । म॒तैः । म॒र्च॑यति । द्र॒ये॒न ॥ अ॒तः । पा॒हि । स्त॒व॒मा॒न् ।
 स्तु॒वंत॑ । अ॒ग्ने । मा॒र्किः । नः । दुः॒ऽइ॒ताय॑ । धा॒यीः ॥ १६ ॥ ० ॥
 वि॒ष्टः । मा॒तरि॑श्वा । हो॒तारं॑ । वि॒श्व॒ऽअ॒प्सु । वि॒श्व॒ऽदे॒व्यं ॥ नि । यं ।

अष्टकः २, अ. २]

१४१

[वर्गः १९

दधुः । मनुष्यासु । विश्व । स्वः । न । चित्रं । वपुषे । विभाऽवै ॥
 ददानं । इत् । न । ददभंत । मन्म । अग्निः । वरूथं । मम ।
 तस्य । चाकनु ॥ जुषंत । विश्वानि । अस्य । कर्म । उपऽस्तुति ।
 भरमाणस्य । कारोः । नित्ये । चितु । नु । यं । सद्ने । जगृध्रे ।
 प्रशस्तिऽभिः । दधिरे । यज्ञियासः ॥ प्र । सु । नयंत । गृभयंतः ।
 इष्टौ । अश्वासः । न । रथ्यः । ररहाणाः ॥ पुरुणि । दस्सः ।
 नि । रिणाति । जंभैः । आत् । रोचते । वने । आ । विभाऽवा ॥
 आत् । अस्य । वातः । अनु । वाति । शोचिः । अस्तुः । न ।
 शयी । असनां । अनु । द्यून् । न । यं । रिपवः । न ।
 रिषण्यवः । गर्भे । संतं । रेपणाः । रेपयंति । अंधाः । अपश्याः ।
 न । दभन् । अभिऽख्या । नित्यासः । ई । प्रेतारः । अरक्षन् ॥ १७ ॥
 महः । सः । रायः । आ । ईषते । पतिः । दन् । इनः । इनस्य ।
 वसुनः । पदे । आ ॥ उप । भ्रजंत । अद्रयः । विधन् । इत् ॥
 सः । यः । वृषा । नरां । न । रोदस्योः । श्रवऽभिः । अस्ति ।
 जीवपीतऽसर्गः ॥ प्र । यः । सस्त्राणः । शिश्रीत । योनौ ॥ आ ।
 यः । पुरं । नार्भिणी । अदीदेत् । अत्यः । कविः । नभन्यः ।
 न । अर्वा ॥ सूरः । न । रुरुकान् । शतऽआत्मा ॥ अभि । द्विजऽन्मा ।
 त्री । रोचनानि । विश्वा । रजांसि । शुशुचानः । अस्थात् ॥
 होता । यजिष्ठः । अपां । सधऽस्थे ॥ अयं । सः । होता । यः ।
 द्विऽजन्मा । विश्वा । दधे । वार्याणि । श्रवस्या ॥ मर्तः । यः ।
 अस्मै । सुऽतुकः । ददाश ॥ १८ ॥ पुरु । त्वा । दाश्वन् । वोचे ।
 अरिः । अग्ने । तव । स्वि । आ ॥ तोदस्यऽइव । शरणे ।
 आ । महस्य ॥ वि । अनिनस्य । धनिनः । प्रऽहोषे । चितु ।
 अरूषः ॥ कदा । चन । प्रऽजिगतः । अदेवऽयोः ॥ सः । चंद्रः ।

विप्र । मर्त्यः । महः । बाधन्ऽतमः । दिवि ॥ प्रऽप्र । इत् ।
 ते । अग्ने । वनुषः । स्याम ॥ १९ ॥ मित्र । न । यं । शिष्या ।
 गोषु । गव्यवः । सुऽआध्यः । विदथे । अपुऽसु । जीर्जनम् ।
 अरैजेतां । रोदसीइति । पाजसा । गिरा । प्रति । प्रियं । यजतं ।
 जनुषां । अवः ॥ यत् । ह । त्यत् । वां । पुरुऽमीढस्य ।
 सोमिनः । प्र । मित्रासः । न । दधिरे । सुऽआभुवः । अध ।
 क्रतुं । विदतं । गातुं । अर्चते । उत । श्रुतं । वृषणा ।
 पस्त्यऽवतः ॥ आ । वां । भूषन् । क्षितयः । जन्म । रोदस्योः ।
 प्रऽवाच्यं । वृषणा । दक्षसे । महे ॥ यत् । ई । ऋताय ।
 भरथः । यत् । अवते । प्र । होत्रया । शिष्या । वीथः ।
 अध्वरं ॥ प्र । सा । क्षितिः । असुरा । या । महि । प्रिया ।
 ऋतऽवानौ । ऋतं । आ । घोषथः । बृहत् ॥ युवं । दिवः ।
 बृहतः । दक्षं । आऽभुवं । गां । न । धुरि । उप । युजाथेइति ।
 अपः ॥ महीइति । अत्र । महिना । वारं । ऋण्वथः । अरेणवः ।
 तुजः । आ । सन्नन् । धेनवः ॥ स्वरंति । ताः । उपरऽताति ।
 सूर्ये । आ । निऽसुचः । उषसः । तक्त्रीऽइव ॥ २० ॥ आ ।
 वां । ऋताय । केशिनीः । अनुषत् । मित्र । यत्र । वरुण । गातुं ।
 अर्चथः ॥ अव । तमना । सृजतं । पिन्वतं । धियः । युवं । विप्रस्य ।
 मन्मनां । इरज्यथः ॥ यः । वां । यज्ञैः । शशमानः । ह । दाशति ।
 कविः । होता । यजति । मन्मऽसाधनः ॥ उप । अहं । तं ।
 गच्छथः । वीथः । अध्वरं । अछं । गिरः । सुऽमति । गंतं ।
 अस्मयूइत्यस्मऽयू ॥ युवां । यज्ञैः । प्रथमा । गोभिः । अंजते । ऋतऽ
 वाना । मनसः । न । प्रऽयुकिषु ॥ भरंति । वां । मन्मना । संऽयता ।
 गिरः । अदप्यता । मनसा । रेवत् । आशाथेइति ॥ रेवत् । वयः ।

अष्टकः २, अ. २]

१४३

[वर्गः २३

दधाथेइति । रेवत् । आशाथेइति । नरा । मायाभिः । इतःऽऊति ।
 माहिनं ॥ न । वां । द्यावः । अहऽभिः । न । उत । सिधवः । न ।
 देवऽत्वं । पुण्यः । न । आनशुः । मधं ॥ २१ ॥ युवं । वखाणि ।
 पीवसा । वसाथेइति । युवोः । अछिद्राः । मंतवः । ह । सर्गाः ॥
 अव । अतिरतं । अनृतानि । विश्वा । ऋतेन । मित्रावरुणा ।
 सचेथेइति ॥ एतत् । चन । त्वः । वि । चिकेतत् । एषां । सत्यः ।
 मंत्रः । कविऽशस्तः । ऋधावान् ॥ त्रिऽअश्रिं । हन्ति । चतुऽअश्रिः ।
 उग्रः । देवऽनिदः । ह । प्रथमाः । अजूर्यन् ॥ अपात् । एति ।
 प्रथमा । पतुऽवतीनां । कः । तत् । वां । मित्रावरुणा । आ ।
 चिकेत ॥ गर्भः । भारं । भरति । आ । चित् । अस्य । ऋतं ।
 पिपीति । अनृतं । नि । तारीतु ॥ प्रऽयंतं । इत् । परि । जारं ।
 कनीनां । पश्यामसि । न । उपऽनिपद्यमानं ॥ अनवऽपृग्णा ।
 विऽतता । वसानं । प्रियं । मित्रस्य । वरुणस्य । धाम ॥ अनश्वः ।
 जातः । अनभीशुः । अर्वा । कर्निकदत् । पतयत् । ऊर्ध्वऽसानुः ॥
 अचित्तं । ब्रह्म । जुजुषुः । युवानः । प्र । मित्रे । धाम । वरुणे ।
 गुणतः ॥ आ । धेनवः । मामतेयं । अवतीति । ब्रह्मऽप्रियं । पीपयन् ।
 सस्मिन् । ऊधन् ॥ पित्वः । भिक्षेत । वयुनानि । विद्वान् ।
 आसा । आऽविवासन् । अदिति । उरुष्येत ॥ आ । वां । मित्रावरुणा ।
 हव्यऽजुष्टि । नमसा । देवौ । अवसा । ववृत्यां ॥ अस्माकं ।
 ब्रह्म । एतनासु । सहाः । अस्माकं । वृष्टिः । दिव्या ।
 सुऽपारा ॥ २२ ॥ यजामहे । वां । महः । सऽजोषाः । हव्येभिः ।
 मित्रावरुणा । नमःऽभिः ॥ घृतैः । घृतस्मृतिघृतऽस्मू । अध ।
 यत् । वां । असेइति । अध्वर्यवः । न । धीतिऽभिः ॥ भरति ।
 प्रऽस्तुतिः । वां । धाम । न । प्रऽयुक्तिः । अयामि । मित्रावरुणा ।

सुऽवृक्तिः ॥ अनाक्ति । यत् । वां । विदथेषु । होता । सुस्र
 वां । सूरिः । वृषणौ । इयक्षन् ॥ पीपाय । धेनुः । अदितिः
 ऋताय । जनाय । मित्रावरुणा । हविःऽदे ॥ हिनोति । यत्
 वां । विदथे । सपर्यन् । सः । रातऽहव्यः । मानुषः । न
 होता ॥ उत । वां । विश्वु । मद्यासु । अंध्रः । गावः । आपः
 च । पीपयंत । देवीः ॥ उतोइति । नः । अस्य । पूर्यः । पतिः
 दन् । वीतं । पातं । पर्यसः । उल्लियायाः ॥ २३ ॥ विष्णोः
 नु । कं । वीर्याणि । प्र । वोचं । यः । पार्थिवानि । विऽममे
 रजांसि ॥ यः । अस्कभायत् । उत्ऽतरं । सधऽस्थं । विऽचक्रमाणः
 त्रेधा । उरुऽगायः ॥ प्र । तत् । विष्णुः । स्तवते । वीर्येण
 मृगः । न । भीमः । कुचरः । गिरिऽस्थाः ॥ यस्य । उरुषु
 त्रिषु । विऽक्रमणेषु । अधिऽक्षियन्ति । भुवनानि । विश्वा ॥ प्र
 विष्णवे । शूषं । एतु । मन्म । गिरिऽक्षिते । उरुऽगायाय
 वृष्णे ॥ यः । इदं । दीर्घे । प्रऽयतं । सधऽस्थं । एकः
 विऽममे । त्रिऽभिः । इत् । पदेभिः ॥ यस्य । त्री । पूर्णा
 मधुना । पदानि । अक्षीयमाणा । स्वधया । मदति ॥ यः
 ऊँइति । त्रिऽधातु । पृथिवीं । उत । द्यां । एकः । दाधार । भुवनानि
 विश्वा ॥ तत् । अस्य । प्रियं । अभि । पार्थः । अश्यां । नरः । यत्र
 देवऽयवः । मदति ॥ उरुऽक्रमस्य । सः । हि । बंधुः । इत्था
 विष्णोः । पदे । परमे । मध्वः । उत्सः ॥ ता । वां । वास्तूनि
 उश्मसि । गमध्वे । यत्र । गावः । भूरिऽशृंगाः । अयासः ॥ अत्र
 अहं । तत् । उरुऽगायस्य । वृष्णः । परमं । पदं । अव । भाति
 भूरि ॥ २४ ॥ ० ॥ अंध्रसः । धियाऽयते । महे । शूराय । विष्णवे
 च । अर्चत ॥ या । सानुनि । पर्वतानां । अदाभ्या । महः । तस्थतुः

अष्टकः २, अ. २]

१४५

[वर्गः २६

अर्वताऽइव । साधुना ॥ त्वेषं । इत्था । संऽअरणं । शिमीऽ-
 वतोः । इंद्राविष्णुइति । सुतऽपाः । वां । उरुष्यति ॥ या ।
 मर्त्याय । प्रतिऽधीयमानं । इत् । कृशानोः । अस्तुः । असनां ।
 उरुष्यथः ॥ ताः । ई । वर्धति । महि । अस्य । पौंस्यं । नि ।
 मातरा । नयति । रेतसे । भुजे ॥ दधाति । पुत्रः । अवरं ।
 परं । पितुः । नाम । तृतीयं । अधि । रोचने । दिवः ॥
 तत्तत्तत् । इत् । अस्य । पौंस्यं । गृणीमसि । इनस्य । त्रातुः ।
 अवृकस्य । मीळहुषः ॥ यः । पार्थिवानि । त्रिऽभिः । इत् ।
 विगामऽभिः । उरु । क्रमिष्ट । उरुऽगायाय । जीवसे ॥ द्वेइति ।
 इत् । अस्य । क्रमणेइति । स्वऽदृशः । अभिऽख्याय । मर्त्यः ।
 भुरण्यति ॥ तृतीयं । अस्य । नकिः । आ । दधर्षति । वयः ।
 चन । पतयतः । पतत्रिणः ॥ चतुऽभिः । साकं । नवति । च ।
 नामऽभिः । चक्रं । न । वृत्तं । व्यतीन् । अवीविपत् । बृहत्ऽ-
 शरीरः । विऽमिमानः । ऋक्ऽभिः । युवा । अकुमारः । प्रति ।
 एति । आऽहवं ॥ २५ ॥ भव । मित्रः । न । शेव्यः । घृतऽ-
 आसुतिः । विभूतऽद्युम्नः । एवऽयाः । ऊँइति । सऽप्रथाः । अध ।
 ते । विष्णोइति । विदुषा । चित्तु । अर्ध्यः । स्तोमः । यज्ञः ।
 च । राध्यः । हविष्मता ॥ यः । पूर्याय । वेधसे । नवीयसे ।
 सुमत्ऽजानये । विष्णवे । ददाशति ॥ यः । जातं । अस्य । महतः ।
 महि । ब्रवत् । सः । इत् । ऊँइति । श्रवऽभिः । युज्यं । चित्तु ।
 अभि । असत् ॥ तं । ऊँइति । स्तोतारः । पूर्य्यं । यथा । विद ।
 ऋतस्य । गर्भं । जनुषा । पिपर्तन ॥ आ । अस्य । जानंतः । नाम ।
 चित्तु । विवक्तन । महः । ते । विष्णोइति । सुऽमति । भजामहे ॥
 तं । अस्य । राजा । वरुणः । तं । अश्विना । क्रतुं । सचंत ।

मारुतस्य । वेधसः ॥ दधार । दक्ष । उत्तुऽतमं । अहःऽविदं । व्रजं ।
 च । विष्णुः । सखिऽवान् । अपऽउर्णुते ॥ आ । यः । विवायं ।
 सचथाय । दैव्यः । इंद्राय । विष्णुः । सुऽकृते । सुऽकृतऽतरः ॥ वेधाः ।
 अजिन्वत् । त्रिऽसधस्थः । आर्यै । ऋतस्य । भागे । यजमानं । आ ।
 अभजत् ॥ २६ ॥ अवोधि । अग्निः । उमः । उत् । एति । सूर्यः ।
 वि । उषाः । चंद्रा । मही । आवः । अर्चिषा ॥ अयुक्षातां ।
 अश्विना । यातवे । रथं । प्र । असावीत् । देवः । सविता । जगत् ।
 पृथक् ॥ यत् । युंजाथेइति । वृषणं । अश्विना । रथं । घृतेन । नः ।
 मधुना । क्षत्रं । उक्षतं ॥ अस्माकं । ब्रह्म । पृतनासु । जिन्वतं । वयं ।
 धना । शूरऽसाता । भजेमहि ॥ अर्वाङ् । त्रिऽचक्रः । मधुऽवाहनः ।
 रथः । जीरऽश्वः । अश्विनोः । यातु । सुऽस्तुतः ॥ त्रिऽवंधुरः ।
 मघऽवा । विश्वऽसौभगः । शं । नः । आ । वक्षत् । द्विऽपदे ।
 चतुऽपदे ॥ ० ॥ मधुऽमत्या । नः । कशया । मिमिक्षतं ॥ ० ॥
 युवं । ह । गर्भै । जगतीषु । धृत्यः । युवं । विश्वेषु । भुवनेषु ।
 अंतरिति ॥ युवं । अग्नि । च । वृषणौ । अपः । च । वनस्पतीन् ।
 अश्विनौ । ऐरयेथां ॥ युवं । ह । स्थः । मिषजा । मेषजेभिः ।
 अथोइति । ह । स्थः । रथ्या । रथ्येभिरितिरथ्येभिः ॥ अथोइति ।
 ह । क्षत्रं । अधि । धृत्यः । उग्रा । यः । वां । हविष्मान् । मनसा ।
 ददाश ॥ २७ ॥ अध्यायः ॥ २ ॥

इति द्वितीयाष्टके द्वितीयोऽध्यायः

॥ अथ तृतीयोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ वसुइति । रुद्रा । पुरुमंतुइतिपुरुऽमंतू । वृधंता ।
 दशस्यतं । नः । वृषणौ । अभिष्टौ ॥ दसा । ह । यत् । रेक्णः ।
 औचथ्यः । वां । प्र । यत् । ससाथेइति । अक्वाभिः । ऊती ॥ कः ।
 वां । दाशत् । सुऽमत्ये । चित् । अस्यै । वसुइति । यत् । धेधेइति ।
 नमसा । पदे । गोः ॥ जिगृतं । अस्मेइति । र्वतीः । पुरंऽधीः ।
 कामप्रेणऽइव । मनसा । चरंता ॥ युक्तः । ह । यत् । वां । तौग्याय ।
 पेरुः । वि । मध्ये । अर्णसः । धार्यि । पज्रः ॥ उप । वां । अवः ।
 शरणं । गमयं । शूरः । न । अज्म । पतयत्ऽभिः । एवैः ॥ उपऽ-
 सुतिः । औचथ्यं । उरुष्येतु । मा । मां । इमेइति । पतत्रिणीइति ।
 वि । दुग्धां ॥ मा । मां । एध्वः । दशऽतयः । चितः । ध्राकु । प्र ।
 यत् । वां । वृद्धः । त्मनि । खादति । क्षां ॥ न । मा । गरनु । नद्यः ।
 मातृऽतमाः । दासा । यत् । ई । सुऽसमुब्धं । अवऽअधुः ॥ शिरः ।
 यत् । अस्य । त्रैतनः । विऽतक्षत् । स्वयं । दासः । उरः । अंसौ ।
 अपि । ग्धेतिग्ध ॥ दीर्घऽतमाः । मामतेयः । जुजुर्वान् । दशमे । युगे ॥
 अपां । अर्थे । यतीनां । ब्रह्मा । भवति । साराथिः ॥ १ ॥ प्र ।
 यावा । यज्ञैः । पृथिवीइति । ऋतुऽवृधा । महीइति । स्तुषे ।
 विदथेषु । प्रऽचेतसा ॥ देवेभिः । येइति । देवपुत्रेइतिदेवऽपुत्रे ।
 सुऽदंसा ॥ इत्या । धिया । वार्याणि । प्रऽभूषतः ॥ उत । मन्ये ।
 पितुः ॥ अद्रुहः । मनः । मातुः । मर्हि । स्वऽतवः । तत् । हवीमऽ-
 मिः ॥ सुऽरेतसा । पितरा । भूम । चक्रतुः । उरु । प्रऽजायाः ।

अमृतं । वरीमऽभिः । ते । सुनवः । सुऽअपसः । सुऽदंससः ।
 महीइति । जज्ञुः । मातरा । पूर्वऽचित्तये ॥ स्थातुः । च । सत्य । जगतः ।
 च । धर्मणि । पुत्रस्य । पाथः । पदं । अद्वयाविनः ॥ ते । मायिनः ।
 ममिरे । सुऽप्रचेतसः । जामीइति । सयोनीइतिसऽयोनी । मिथुना ।
 संऽओकसा ॥ नव्यंऽनव्यं । तंतुं । आ । तन्वते । दिवि । समुद्रे ।
 अंतरिति । कवयः । सुऽदीतयः ॥ तत् । राधः । अद्य । सवितुः ।
 वरेण्यं । वयं । देवस्य । प्रऽसवे । मनामहे ॥ अस्मभ्यं ।
 द्यावापृथिवीइति । सुऽचेतुना । रयिं । धत्तं । वसुऽमंतं । शतऽ-
 ग्विनं ॥ २ ॥ तेइति । हि । द्यावापृथिवीइति । विश्वऽशंभुवा ।
 ऋतवरीइत्यृतऽवरी । रजसः । धारयत्कवीइति धारयत्ऽकवी ॥
 सुजन्मनीइतिसुऽजन्मनी । धिषणेइति । अंतः । ईयते । देवः । देवीइति ।
 धर्मणा । सूर्यः । शुचिः ॥ उरुऽव्यचसा । महिनीइति । असश्चता ।
 पिता । माता । च । भुवनानि । रक्षतः ॥ सुधृष्टमेइतिसुऽधृष्टमे ।
 चपुष्येऽइति । न । रोदसीइति । पिता । यत् । सीं । अभि । रूपैः ।
 अवासयत् ॥ सः । वह्निः । पुत्रः । पित्रोः । पदित्रऽवान् । पुनति ।
 धीरः । भुवनानि । मायया ॥ धेनुं । च । पृश्निं । वृषभं । सुऽरेतसं ।
 विश्वाहा । शुक्रं । पर्यः । अस्य । धुक्षत ॥ अयं । देवानां । अपसां ।
 अपऽतमः । यः । जजान । रोदसीइति । विश्वऽशंभुवा ॥ वि । यः ।
 ममे । रजसीइति । सुक्रतुऽयया । अजरेभिः । स्कंमनेभिः । सं ।
 आनृचे ॥ तेइति । नः । गृणानेइति । महिनीइति । महि । श्रवः ।
 क्षत्रं । द्यावापृथिवीइति । धासथः । बृहत् ॥ येन । अभि । कृष्टीः ।
 ततनाम । विश्वहा । पनाय्यं । ओजः । असेइति । सं । इन्वतं ॥ ३ ॥
 किं । ऊँइति । श्रेष्ठः । किं । यविष्ठः । नः । आ । अजगनु । किं ।
 ईयते । द्रुत्यं । कत् । यत् । ऊचिम ॥ न । निदिम । चमसं । यः ।

अष्टकः २, अ. ३]

१४९

[वर्गः ५]

महाऽकुलः । अग्ने । भ्रातः । द्रुणः । इत् । भूर्ति । ऊदिम ॥ एकं ।
 चमसं । चतुरः । कृणोतन । तत् । वः । देवाः । अब्रवन् । तत् ।
 वः । आ । अगमं ॥ सौधन्वनाः । यदि । एव । करिष्यथ । साकं ।
 देवैः । यज्ञियासः । भविष्यथ ॥ अग्निं । दत्तं । प्रति । यत् । अब्रवीतन ।
 अश्वः । कर्त्तव्यः । रथः । उत । इह । कर्त्तव्यः ॥ धेनुः । कर्त्वा ।
 युवशा । कर्त्वा । द्वा । तानि । भ्रातः । अनु । वः । कृत्वा । आ ।
 इमसि । चकृऽवांसः । ऋभवः । तत् । अपृच्छत । कं । इत् । अभूत् ।
 यः । स्यः । दूतः । नः । आ । अजगन् ॥ यदा । अवऽअख्यत् ।
 चमसान् । जतुरः । कृतान् । आत् । इत् । त्वष्टा । ग्रासु । अंतः ।
 नि । आनजे ॥ हनाम । एनान् । इति । त्वष्टा ॥ यत् । अब्रवीत् ।
 चमसं । ये । देवऽपानं । अनिदिषुः ॥ अन्या । नामानि । कृण्वते ।
 सुते । सचा । अन्यैः । एनान् । कन्या । नामऽभिः । स्परतु ॥ ४ ॥
 इंद्रः । हरीइति । युयुजे । अश्विना । रथं । बृहस्पतिः । विश्वऽरूपां ।
 उप । आजत ॥ ऋभुः । विऽभवा । वाजः । देवान् । अगच्छत ।
 सुऽअपसः । यज्ञियं । भागं । ऐतन ॥ निः । चर्मणः । गां ।
 अरिणीत । धीतिऽभिः । या । जरता । युवशा । ता । अकृणोतन ॥
 सौधन्वनाः । अश्वात् । अश्वं । अतक्षत । युक्ता । रथं । उप ।
 देवान् । अयातन ॥ इदं । उदकं । पिबत । इति । अब्रवीतन । इदं ।
 वा । घ । पिबत । मुंजऽनेजनं ॥ सौधन्वनाः । यदि । तत् । नऽइव ।
 हर्यथ । तृतीयं । घ । सर्वने । मादयाध्वे ॥ आपः । भूयिष्ठाः । इति ।
 एकः । अब्रवीत् । अग्निः । भूयिष्ठः । इति । अन्यः । अब्रवीत् ॥
 वधऽयती । बहुऽभ्यः । प्र । एकः । अब्रवीत् । ऋता । वदतः ।
 चमसान् । अपिशत ॥ श्रोणां । एकः । उदकं । गां । अव । अजति ।
 मांसं । एकः । पिशति । सूनया । आऽभृतं ॥ आ । निऽमुचः ।

अष्टकः २, अ. ३]

१५०

[वर्गः ७]

शकृत् । एकः । अप । अ॒भ॒र॒त् । किं । स्वि॒त् । पु॒त्रेभ्यः ।
 पि॒तरौ । उप । आ॒व॒तुः ॥ ५ ॥ उ॒द्वत्ऽसु । अ॒स्मै । अ॒कृ॒णो॒त॒न॒ ।
 तृणं । नि॒वत्ऽसु । अ॒पः । सु॒ऽअ॒प॒स्यया । न॒रः । अ॒गो॒ह्यस्य॒ ।
 यत् । अ॒श॒स्तन । गृ॒हे । तत् । अ॒द्य । इ॒दं । ऋ॒भ॒वः । न ।
 अ॒नु । ग॒च्छ॒त् ॥ सं॒ऽमी॒ल्य । यत् । भु॒व॒ना । प॒रि॒ऽअ॒स॒र्प॒त । क॒ ।
 स्वि॒त् । ता॒त्या । पि॒तरा । वः । आ॒स॒तुः ॥ अ॒श॒प॒त । यः ।
 क॒र॒स्त्रं । वः । आ॒ऽद॒दे । यः । प्र॒ । अ॒ब्र॒वीत् । प्रो॒इति॑ । त॒स्यै॑ ।
 अ॒ब्र॒वी॒त॒न ॥ सु॒सु॒ष्वांसः । ऋ॒भ॒वः । तत् । अ॒पृ॒च्छ॒त् । अ॒गो॒ह्य॒ ।
 कः । इ॒दं । नः । अ॒बु॒धु॒ध॒त् ॥ श्वा॒नं । व॒स्तः । वो॒ध॒यि॒तारं॑ ।
 अ॒ब्र॒वीत् । सं॒व॒त्स॒रे । इ॒दं । अ॒द्य । वि॒ । अ॒ख्य॒त् ॥ दि॒वा ।
 या॒न्ति॑ । म॒रु॒तः । भू॒स्या । अ॒ग्निः । अ॒यं । वा॒तः । अ॒न्तरि॑क्षेण॒ ।
 या॒ति ॥ अ॒तु॒ऽभिः । या॒ति । व॒रु॒णः । स॒मु॒द्रैः । यु॒ष्मान् ।
 इ॒च्छ॒तः । श॒व॒सः । न॒पा॒तः ॥ ६ ॥ मा । नः । मि॒त्रः । व॒रु॒णः ।
 अ॒र्य॒मा । आ॒युः । इ॒न्द्रः । ऋ॒भु॒क्षाः । म॒रु॒तः । प॒रि॒ । ख्यन् ।
 यत् । वा॒जिनः । दे॒वऽजा॑तस्य । स॒त्तैः । प्र॒ऽव॒क्ष्यामः॑ । वि॒दथै॑ ।
 वी॒र्या॑णि ॥ यत् । निः॒ऽनि॒जा । रे॒क्क॑णासा । प्रा॒वृ॒तस्य॑ । रा॒ति॒ ।
 गृ॒भी॒तां । मु॒ख॒तः । न॒य॑न्ति ॥ सु॒ऽप्रा॒ङ् । अ॒जः । मे॒म्य॒त् ।
 वि॒श्वऽरू॑पः । इ॒न्द्रा॒पू॒ष्णोः । प्रि॒यं । अ॒पि॒ । ए॒ति॒ । पा॒थः ॥ ए॒षः ।
 छा॒गः । पु॒रः । अ॒श्वे॒न । वा॒जि॒ना । पू॒ष्णः । भा॒गः । नी॒य॒ते॒ ।
 वि॒श्वऽदे॒व्यः ॥ अ॒भि॒ऽप्रि॒यं । यत् । पु॒रो॒ळा॒शं । अ॒र्व॒ता । त्व॒ष्टा॒ ।
 इ॒त् । ए॒नं । सौ॒श्र॒व॒साय॑ । जि॒न्व॒ति ॥ यत् । ह॒वि॒ष्यं । ऋ॒तु॒ऽशः॑ ।
 दे॒व॒ऽयानं॑ । त्रिः । मा॒नु॒षाः । प॒रि॒ । अ॒श्वं । न॒य॑न्ति ॥ अ॒त्र॒ ।
 पू॒ष्णः । प्र॒थ॒मः । भा॒गः । ए॒ति॒ । य॒ज्ञं । दे॒वेभ्यः॑ । प्र॒ति॒ऽवे॒दय॑न् ।
 अ॒जः ॥ हो॒ता । अ॒ध्व॒र्युः । आ॒ऽव॒याः । अ॒ग्नि॒ऽइ॒धः । प्रा॒व॒ऽग्रा॒मः॑ ।

अष्टकः २, अ. ३]

१५१

[वर्गः ९

उत । शंस्ता ॥ सुऽविप्रः ॥ तेन । यज्ञेन । सुऽअंकुतेन । सुऽइष्टेन ।
 वक्षणाः । आ । पृणध्वं ॥ ७ ॥ पुपत्रऽस्काः । उत । ये । युपऽ-
 वाहाः । चषालं । ये । अश्वऽयुपाय । तक्षति ॥ ये । च ।
 अर्वते । पचनं । संऽमरति । उतोइति । तेषां । अभिऽगूतिः ।
 नः । इन्वतु ॥ उप । प्र । अगात् । सुऽमत् । मे । अधायि ।
 मन्म । देवानां । आशाः । उप । वीतऽपृष्ठः ॥ अनु । एनं ।
 विप्राः । ऋषयः । मदंति । देवानां । पुष्टे । चक्रम । सुऽवंधुं ॥
 यत् । वाजिनः । दामं । संऽदानं । अर्वतः । या । शीर्षण्या ।
 रशना । रज्जुः । अस्य ॥ यत् । वा । घ । अस्य । प्रऽभृतं ।
 आस्ये । तृणं । सर्वा । ता । ते । अपि । देवेषु । अस्तु ॥
 यत् । अश्वस्य । कविषः । मक्षिका । आश । यत् । वा ।
 स्वरां । स्वऽधितौ । रिप्तं । अस्ति । यत् । हस्तयोः । शमितुः ।
 यत् । नखेषु ॥ ० ॥ यत् । ऊर्वध्यं । उदरस्य । अपऽवाति ।
 यः । आमस्य । कविषः । गंधः । अस्ति ॥ सुऽकृता । तत् ।
 शमितारः । कृण्वंतु । उत । मेधं । शृतऽपाकं । पचंतु ॥ ८ ॥
 यत् । ते । गात्रात् । अग्निना । पच्यमानात् । अभि । शूलं ।
 निऽहतस्य । अवऽधावति ॥ मा । तत् । भूम्यां । आ । श्रिषतु ।
 मा । तृणेषु । देवेभ्यः । तत् । उशत्ऽभ्यः । रातं । अस्तु ॥ ये ।
 वाजिनं । परिऽपश्यंति । पक्कं । ये । ई । आहुः । सुरभिः । निः ।
 हर । इति ॥ ये । च । अर्वतः । मांसऽभिक्षां । उपऽआसते ॥ ० ॥
 यत् । निऽईक्षणं । मांसपचन्याः । उखायाः । या । पात्राणि । युष्णः ।
 आऽसेचनानि ॥ ऊष्मण्या । अपिऽधाना । चरूणां । अंकाः । सुनाः ।
 परि । भूषति । अश्वं ॥ निऽक्रमणं । निऽसदनं । विऽवर्तनं । यत् ।
 च । पङ्क्तिं । अर्वतः ॥ यत् । च । पपौ । यत् । च । घासं ।

जुघास ॥ ० ॥ मा । त्वा । अग्निः । ध्वनयीतु । धूमऽगंधिः । मा ।
 उखा । भ्राजंती । अभि । विक्त । जघ्निः ॥ इष्टं । वीतं । अभिऽगूतं ।
 वषट्ऽकृतं । तं । देवासः । प्रति । गृभ्णन्ति । अश्वं ॥ ९ ॥ यत् ।
 अश्वाय । वासः । उपऽस्तृणन्ति । अधीवासं । या । हिरण्यानि ।
 अस्मै ॥ संऽदानं । अर्धतं । पट्वीशं । प्रिया । देवेषु । आ । यमयन्ति ।
 यत् । ते । सादे । महसा । शूकृतस्य । पाण्यी । वा । कश्या ।
 वा । तुतोदं ॥ स्रुचाऽइव । ता । हविषः । अध्वरेषु ॥ ० ॥
 ब्रह्मणा । सुदयामि ॥ चतुऽत्रिंशत् । वाजिनः । देवऽवधोः । वंकीः ।
 अश्वस्य । स्वऽधितिः । सं । एति ॥ अछिद्रा । गात्रा । वयुना ।
 कृणोत । परुऽपरुः । अनुऽघुष्य । वि । शस्त ॥ एकः । त्वष्टुः ।
 अश्वस्य । त्रिऽशस्ता । द्वा । यंतारा । भवतः । तथा । ऋतुः ।
 या । ते । गात्राणां । ऋतुऽथा । कृणोमि । ताऽता । पिंडानां ।
 प्र । जुहोमि । अग्नौ ॥ मा । त्वा । तपत् । प्रियः । आत्मा ।
 अपिऽयंतं । मा । स्वऽधितिः । तन्वः । आ । तिस्थिपत् ।
 ते ॥ मा । ते । गृधुः । अविऽशस्ता । अतिऽहाय । छिद्रा । गात्राणि ।
 असिना । मिथु । कुरितिकः ॥ न । वै । ऊंशति । एतत् । त्रियसे ।
 न । रिष्यासि । देवान् । इत् । एषि । पथिऽभिः । सुऽगोभिः ।
 हरीइति । ते । युंजा । पृषतीइति । अभूतां । उप । अस्थात् ।
 वाजी । धुरि । रासभस्य ॥ सुऽगव्यं । नः । वाजी । सुऽअश्व्यं । पुंसः ।
 पुत्रान् । उत । विऽश्वऽपुषं । रयिं । अनागाऽत्वं । नः । अदितिः ।
 कृणोतु । क्षत्रं । नः । अश्वः । वनतां । हविष्मान् ॥ १० ॥ यत् ।
 अक्रंदः । प्रथमं । जायमानः । उत्ऽयन् । समुद्रात् । उत । वा ।
 पुरीषात् ॥ श्येनस्य । पक्षा । हरिणस्य । बाह्वइति । उपऽस्तुत्यं ।
 महि । जातं । ते । अर्वन् ॥ यमेन । दत्तं । त्रितः । एनं । अयुनक्तु

अष्टकः २, अ. ३]

१५३

[वर्गः १३

इंद्रः । ए॒नं । प्र॒थ॒मः । अ॒धि । अ॒तिष्ठ॒त् ॥ ग॒न्ध॒र्वः । अ॒स्य ।
 र॒श॒नां । अ॒गृ॒ष्णा॒त् । सू॒रा॒त् । अ॒श्वं । व॒स॒वः । निः । अ॒त॒ष्ठ ॥
 अ॒सि । य॒मः । अ॒सि । आ॒दि॒त्यः । अ॒र्व॒न् । अ॒सि । त्रि॒तः ।
 गु॒ह्येन । व॒तेन ॥ अ॒सि । सो॒मेन । स॒म॒या । वि॒ऽपृ॒क्तः । आ॒हुः ।
 ते । त्री॒णि । दि॒वि । ब॒न्ध॒ना॒नि ॥ त्री॒णि । ते । आ॒हुः । दि॒वि ।
 ब॒न्ध॒ना॒नि । त्री॒णि । अ॒प॒ऽसु । त्री॒णि । अ॒न्तरि॒ति । स॒मु॒द्रे ॥
 उ॒त॒ऽइ॒व । मे । व॒रु॒णः । छ॒न्ति॒स् । अ॒र्व॒न् । य॒त्र । ते । आ॒हुः ।
 प॒र॒मं । ज॒नि॒त्रं ॥ इ॒मा । ते । वा॒जि॒न् । अ॒व॒ऽमार्ज॑नानि । इ॒मा ।
 श॒फा॒नां । स॒नि॒तुः । नि॒ऽधा॒नां ॥ अ॒त्र । ते । भ॒द्राः । र॒श॒नाः ॥
 अ॒प॒श्यं । ऋ॒त॒स्य । याः । अ॒भि॒ऽरक्ष॑न्ति । गो॒पाः ॥ ११ ॥ आ॒त्मा॒नं ।
 ते । म॒न॒सा । आ॒रा॒त् । अ॒ज्ञा॒नां । अ॒वः । दि॒वा । प॒त॒य॑न्तं ।
 प॒त॒गं ॥ शि॒रः । अ॒प॒श्यं । प॒थि॒ऽभिः । सु॒ऽगे॒भिः । अ॒रे॒णु॒ऽभिः ।
 जे॒ह॒मा॒नं । प॒त॒त्रि ॥ अ॒त्र । ते । रू॒पं । उ॒त॒ऽत॒मं । अ॒प॒श्यं ।
 जि॒गी॒ष॒मा॒णं । इ॒षः । आ । प॒दे । गोः ॥ य॒दा । ते । म॒र्तः ।
 अ॒नु । भो॒गं । आ॒न॒द् । आ॒त् । इ॒त् । ग्र॒सि॒ष्ठः । ओष॑धीः ।
 अ॒जी॒ग॒रि॒ति ॥ अ॒नु । त्वा । रथः । अ॒नु । म॒र्यः । अ॒व॒न् । अ॒नु ।
 गा॒वः । अ॒नु । भ॒गः । क॒नी॒नां ॥ अ॒नु । वा॒ता॒सः । त॒व ।
 स॒ख्यं । ई॒युः । अ॒नु । दे॒वाः । म॒मि॒रे । वी॒र्यं । ते ॥ हि॒र॒ण्य॒ऽशृ॒गः ।
 अ॒यः । अ॒स्य । पा॒दाः । म॒नः॒ऽज॒वाः । अ॒व॒रः । इं॒द्रः । आ॒सी॒त् ॥
 दे॒वाः । इ॒त् । अ॒स्य । ह॒विः॒ऽअ॒द्यं । आ॒य॒न् । यः । अ॒वै॒तं ।
 प्र॒थ॒मः । अ॒धि॒ऽअ॒तिष्ठ॒त् ॥ ई॒र्म॒ऽअ॒न्ता॒सः । सि॒लि॒क॒ऽम॒ध्य॒मा॒सः । सं ।
 शू॒र॒णा॒सः । दि॒व्या॒सः । अ॒त्याः ॥ हं॒साः॒ऽइ॒व । श्रे॒णि॒ऽशः । य॒तं॒ते ।
 य॒त् । आ॒क्षि॒षुः । दि॒व्यं । अ॒ज॒मं । अ॒श्वाः ॥ १२ ॥ त॒व । श॒री॒रं ।
 प॒त॒यि॒ष्णु । अ॒र्व॒न् । त॒व । चि॒त्तं । वा॒तः॒ऽइ॒व । ध॒र्जी॒मा॒न । त॒व ।

शृंगाणि । विऽस्थिता । पुरुऽत्रा । अरण्येषु । जर्भुराणा । चरन्ति ॥ ० ॥
 शसनं । वाजी । अर्वा । देवद्रीचा । मनसा । दीध्यानः ॥ अजः ।
 पुरः । नीयते । नाभिः । अस्य । अनु । पश्चात् । कवयः ।
 यति । रेभाः ॥ ० ॥ परमं । यत् । सधऽस्थं । अर्वान् । अहं ।
 पितरं । मातरं । च । अद्य । देवान् । जुष्टतमः । हि । गम्याः ।
 अथ । आ । शास्ते । दाशुषे । वार्याणि ॥ १३ ॥ अस्य । वामस्य ।
 पलितस्य । होतुः । तस्य । भ्राता । मध्यमः । अस्ति । अश्वः ॥
 तृतीयः । भ्राता । घृतऽपृष्ठः । अस्य । अत्र । अपश्यं । विक्षति ।
 सप्तऽपुत्रं ॥ सप्त । युञ्जति । रथं । एकऽचक्रं । एकः । अश्वः ।
 वहति । सप्तऽनामा ॥ त्रिऽनाभि । चक्रं । अजरं । अनर्वं । यत्र ।
 इमा । विश्वा । भुवना । अधि । तस्थुः ॥ इमं । रथं । अधि ।
 ये । सप्त । तस्थुः । सप्तऽचक्रं । सप्त । वहति । अश्वाः ॥ सप्त ।
 स्वसारः । अभि । सं । नवन्ते । यत्र । गवां । निऽहिता ।
 सप्त । नाम ॥ कः । ददर्श । प्रथमं । जायमानं । अस्थनुऽवन्तं ।
 यत् । अनस्था । विभर्ति ॥ भूम्याः । असुः । असृक् । अत्मा । क ।
 स्वितु । कः । विद्वांसं । उप । गातु । प्रष्टुं । एतत् ॥ पाकः ।
 पृष्ठामि । मनसा । अविऽजानान् । देवानां । एना । निऽहिता ।
 पदानि ॥ वत्से । वष्कये । अधि । सप्त । तंतून् । वि । तन्निरे ।
 कवयः । ओतवै । ऊँइति ॥ १४ ॥ अचिकित्वान् । चिकितुषः ।
 चितु । अत्र । कवीन् । पृष्ठामि । विद्वाने । न । विद्वान् ॥ वि । यः ।
 तस्तंभं । षट् । इमा । रजांसि । अजस्यं । रूपे । किं । अपि ।
 स्वितु । एकं ॥ इह । ब्रवीतु । यः । ई । अंग । वेदं । अस्य ।
 वामस्य । निऽहितं । पदं । वेरितिवेः ॥ शीर्ष्णं । क्षीरं । दुहते ।
 गावः । अस्य । व्रत्रिं । वसानाः । उदकं । पदा । अपुः ॥ माता ।

अष्टकः २, अ. ३]

१५५

[वर्गः १७]

पितरं । ऋते । आ । वभाज । धीती । अग्रे । मनसा । सं । हि ।
 जग्मे ॥ सा । बीभत्सुः । गर्भेऽरसा । निऽविद्रा । नमस्वतः । इत् ।
 उपऽवाकं । ईयुः ॥ युक्ता । माता । आसीत् । धुरि । दक्षिणायाः ।
 अतिष्ठत् । गर्भः । वृजनीषु । अंतरिति ॥ अमीमेत् । वत्सः । अनु । गां ।
 अपश्यत् । विश्वऽरूयं । त्रिषु । योजनेषु ॥ तिस्रः । मातृः । त्रीन् ।
 पितृन् । विभ्रत् । एकः । ऊर्ध्वः । तस्थौ । न । ई । अव । ग्लपयति ॥
 मत्रयते । दिवः । अमुष्य । पृष्ठे । विश्वऽविदं । वाचं । अविश्वऽमिन्वां ।
 ॥ १५ ॥ द्वादशऽअरं । नहि । तत् । जराय । वर्वति । चक्रं । परिं । द्यां ।
 ऋतस्य । आ । पुत्राः ॥ अग्ने । मिथुनासः । अत्र । सप्त । शतानि ।
 विशतिः । च । तस्थुः ॥ पंचऽपादं । पितरं । द्वादशऽआकृतिं । दिवः ।
 आहुः । परे । अद्वे । पुरीषिणं ॥ अथ । इमे । अन्ये । उपरे ।
 विऽचक्षणं । सप्तऽचक्रे । षट्ऽअरे । आहुः । अर्पितं ॥ पंचऽअरे ।
 चक्रे । परिऽवर्तमाने । तस्मिन् । आ । तस्थुः । भुवनानि । विश्वा ॥
 तस्य । न । अक्षः । तप्यते । भूरिऽभारः । सनात् । एव । न । शीर्यते ।
 सऽनाभिः । सऽनेमि । चक्रं । अजरं । वि । ववृते । उत्तानायां । दश ।
 युक्ताः । वहन्ति ॥ सूर्यस्य । चक्षुः । रजसा । एति । आऽवृत्तं ।
 तस्मिन् । आर्पिता । भुवनानि । विश्वा ॥ साकंऽजानां । सप्तथं ।
 आहुः । एकऽजं । षट् । इत् । यमाः । ऋषयः । देवऽजाः । इति ॥
 तेषां । इष्टानि । विऽहितानि । धामऽशः । स्थात्रे । रेजन्ते । विऽ-
 कृतानि । रूपऽशः ॥ १६ ॥ स्त्रियः । सतीः । तान् । ऊँइति । मे ।
 पुसः । आहुः । पश्यत् । अक्षणऽवान् । न । वि । चेतत् । अंधः ॥
 कविः । यः । पुत्रः । सः । ई । आ । चिकेत । यः । ता ।
 विऽजानात् । सः । पितुः । पिता । असत् । अवः । परेण ।
 परः । एना । अवरेण । पदा । वत्सं । विभ्रती । गौः ।

उत् । अ॒स्था॒तु ॥ सा । क॒द्री॒ची । कं । स्वि॒तु । अ॒धै । परा॑ ।
 अ॒गा॒तु । कं । स्वि॒तु । सु॒ते । न॒हि । यु॒थे । अ॒न्तरि॑ति ॥ अ॒वः ।
 परे॑ण । पि॒तरं॑ । यः । अ॒स्य । अ॒नुऽवे॒द । परः॑ । ए॒ना । अ॒वरे॑ण ॥
 क॒विऽय॑मानः । कः । इ॒ह । प्र । वो॒च॒तु । दे॒वं । मनः॑ । कु॒तः । अधि॑ ।
 प्रऽजा॑तं ॥ ये । अ॒र्वाचः॑ । तात् । ऊँ॒इति॑ । परा॑चः । आ॒हुः ।
 ये । परा॑चः । तान् । ऊँ॒इति॑ । अ॒र्वाचः॑ । आ॒हुः ॥ इ॒न्द्रः । च ।
 या । च॒क्रथुः॑ । सो॒म । तानि॑ । धु॒रा । न । यु॒क्ताः । रज॑सः ।
 व॒हन्ति॑ ॥ द्वा । सु॒ऽप॒र्णा । स॒ऽयु॒जा । सखा॑या । स॒मानं॑ । वृ॒क्षं ।
 परि॑ । स॒स्वजा॑ते॒इति॑ ॥ तयोः॑ । अ॒न्यः । पि॒प्पलं॑ । स्वा॒दु । अ॒त्ति ।
 अ॒नश्नन्॑ । अ॒न्यः । अ॒भि । चा॒क॒शीति॑ ॥ १७ ॥ यत्र॑ । सु॒ऽप॒र्णा ।
 अ॒मृत॑स्य । भा॒गं । अ॒निऽमे॑षं । वि॒दथा॑ । अ॒भिऽस्वरं॑ति ॥ इ॒नः ।
 विश्व॑स्य । भुव॑नस्य । गो॒पाः । सः । मा । धी॒रः । पा॒कं ।
 अ॒त्र । आ । वि॒वेश॑ ॥ यस्मिन्॑ । वृ॒क्षे । म॒धुऽअ॒दः । सु॒ऽप॒र्णा ।
 निऽवि॑शन्ते । सु॒वते॑ । च । अधि॑ । विश्वे॑ ॥ तस्य॑ । इत् ।
 आ॒हुः । पि॒प्पलं॑ । स्वा॒दु । अ॒ग्रे । तत् । न । उत् । न॒शतु॑ ।
 यः । पि॒तरं॑ । न । वे॒द ॥ यत् । गा॒य॒त्रे । अधि॑ । गा॒य॒त्रं ।
 आऽहि॑तं । त्रै॒स्तु॒भात् । वा । त्रै॒स्तु॒भं । निऽअ॑तक्षत ॥ यत् ।
 वा । जग॑त् । जग॑ति । आऽहि॑तं । प॒दं । ये । इत् । वि॒दुः ।
 ते । अ॒मृत॑ऽत्वं । आ॒न॒शुः ॥ गा॒य॒त्रेण॑ । प्र॒ति । मि॒मी॒ते । अ॒र्कं ।
 अ॒र्केण॑ । सामं॑ । त्रै॒स्तु॒भेन॑ । वा॒कं । वा॒केन॑ । वा॒कं । द्विऽप॒दा ।
 चतुः॑ऽप॒दा । अ॒क्षरे॑ण । मि॒म॒ते । स॒प्त । वा॒णीः ॥ जग॑ता ।
 सि॒न्धुं । दि॒वि । अ॒स्त॒भा॒य॒तु । रथं॑ऽत॒रे । सूर्य॑ । परि॑ । अ॒प॒श्य॒तु ।
 गा॒य॒त्रस्य॑ । संऽइ॒धः । ति॒स्रः । आ॒हुः । ततः॑ । म॒ह्ना । प्र ।
 रि॒रि॒चे । म॒हि॒ऽत्वा ॥ १८ ॥ उप॑ । ह॒ये । सु॒ऽदु॒घां । धे॒नुं । ए॒तां ।

अष्टकः २, अ. ३]

१५७

[वर्गः २०

सुहस्तः । गोऽधुक् । उत । दोहत् । एनां ॥ श्रेष्ठं । सव ।
 सविता । साविषत् । नः । अभिऽइन्द्रः । घर्मः । तत् । ऊँइति ।
 सु । प्र । वोचं ॥ हिङ्ऽकृण्वती । वसुऽपत्नी । वसूनां । वत्सं ।
 इच्छती । मनसा । अभि । आ । अगात् ॥ दुहां । अश्विऽभ्यां ।
 पर्यः । अघ्नया । इयं । सा । वर्धतां । महते । सौमगाय ॥
 गौः । अमीमेत् । अनु । वत्सं । मिषतं । मूर्धनं । हिङ् ।
 अकृणोत् । मातवै । ऊँइति ॥ सृक्काणं । घर्मं । अभि । वावशाना ।
 मिमाति । मायुं । पर्यते । पर्यऽभिः ॥ अयं । सः । शिङ्के ।
 येन । गौः । अभिऽवृता । मिमाति । मायुं । ध्वसनौ । अधि ।
 श्रिता ॥ सा । चित्तिऽभिः । नि । हि । चकार । मर्त्यं । विऽद्युत् ।
 भवती । प्रति । वधि । औहत् ॥ अनत् । शये । तुरऽगात् । जीवं ।
 एजत् । ध्रुवं । मध्ये । आ । पस्त्यानां ॥ जीवः । मृतस्य । चरति ।
 स्वधामिः । अमर्त्यः । मर्त्येन । सऽयोनिः ॥ १९ ॥ अपश्यं । गोपां ।
 अनिऽपद्यमानं । आ । च । परां । च । पथिऽभिः । चरतं ॥ सः । सध्री-
 चीः । सः । विषूचीः । वसानः । आ । वरीवर्ति । भुवनेषु । अंतरिति ॥
 यः । ई । चकार । न । सः । अस्य । वेद । यः । ई । ददर्श ।
 हिरुक् । इत् । नु । तस्मात् ॥ सः । मातुः । योनां । परिऽवीतः ।
 अंतः । बहुऽप्रजाः । निऽऽकृतिं । आ । विवेश ॥ द्यौः । मे । पिता ।
 जनिता । नाभिः । अत्र । बंधुः । मे । माता । पृथिवी । मही ।
 इयं ॥ उत्तानयोः । चस्वोः । योनिः । अंतः । अत्र । पिता । दुहितुः ।
 गर्भं । आ । अधात् ॥ पृष्ठमि । त्वा । परं । अंतं । पृथिव्याः ।
 पृष्ठमि । यत्र । भुवनस्य । नाभिः ॥ पृष्ठमि । त्वा । वृष्णः ।
 अश्वस्य । रेतः । पृष्ठमि । वाचः । परमं । विऽओम ॥ इयं । वेदिः ।
 परः । अंतः । पृथिव्याः । अयं । यज्ञः । भुवनस्य । नाभिः ॥ अयं ।

सोमः । वृष्णः । अश्वस्य । रेतः । ब्रह्मा । अयं । वाचः । परमं
 विऽओम ॥ २० ॥ सप्त । अर्धऽगर्भाः । भुवनस्य । रेतः । विष्णोः
 तिष्ठन्ति । प्रऽदिशः । विऽधर्मणि ॥ ते । धीतिऽभिः । मनसा
 ते । विपऽचितः । परिऽभुवः । परि । भवन्ति । विश्वतः
 न । वि । जानामि । यत्ऽइव । इदं । अस्मि । निण्यः
 संऽनद्धः । मनसा । चरामि ॥ यदा । मा । आ । अगन्
 प्रथमऽजाः । ऋतस्य । आत् । इत् । वाचः । अश्रुवे । भागं
 अस्याः ॥ अपाङ् । प्राङ् । एति । स्वधया । गृभीतः । अमर्त्यः
 मर्त्येन । सऽयौनिः ॥ ता । शश्वता । विषुचीना । विऽयन्ता
 नि । अन्यं । चिक्युः । न । नि । चिक्युः । अन्यं ॥ ऋचः
 अक्षरे । परमे । विऽओमन् । यस्मिन् । देवाः । अधि । विश्वे
 निऽसेदुः ॥ यः । तत् । न । वेद । किं । ऋचा । करिष्यति
 ये । इत् । तत् । विदुः । ते । इमे । सं । आसते
 सुयवसऽअत् । भगऽवती । हि । भुयाः । अथोइति । वयं
 भगऽवन्तः । स्याम । अद्धि । तृणं । अघ्नये । विश्वऽदानीं
 पिवं । शुद्धं । उदकं । आऽचरन्ती ॥ २१ ॥ गौरीः । मिमाय
 सलिलानि । तक्षती । एकऽपदी । द्विऽपदी । सा । चतुऽपदी
 अष्टाऽपदी । नवऽपदी । वभूवुषी । सहस्रऽअक्षरा । परमे
 विऽओमन् ॥ तस्याः । समुद्राः । अधि । वि । क्षरन्ति । तेन
 जीवन्ति । प्रऽदिशः । चतस्रः ॥ ततः । क्षरति । अक्षरं । तत् । विश्वं
 उप । जीवति ॥ शक्रऽमयं । धूमं । आरात् । अपश्यं । विषुऽवता
 परः । एना । अवरेण ॥ उक्षाणं । पृश्निं । अपचन्त । वीराः । तानि
 धर्माणि । प्रथमानि । आसन् ॥ त्रयः । केशिनः । ऋतुऽथा । वि
 चक्षते । संवत्सरे । वपते । एकः । एषां । विश्वं । एकः । अभि । चष्टे

अष्टकः २, अ. ३]

१५९

[वर्गः २४

शचीभिः । धाजिः । एकस्य । ददृशे । न । रूपं ॥ चत्वारि । वाक् ।
 परिऽमिता । पदानि । तानि । विदुः । ब्राह्मणाः । ये । मनीषिणः ॥
 गुहा । त्रीणि । निऽहिता । न । इंगयन्ति । तुरीयं । वाचः । मनुष्याः ।
 वदन्ति ॥ ० ॥ अहुः । अथोइति । दिव्यः । सः । सुऽपर्णः । गुरुत्मान् ॥
 एकं । सत् । विप्राः । बहुधा । वदन्ति । अग्निं । यमं । मातरिश्वा नं ।
 आहुः ॥ २२ ॥ कृष्णं । निऽयानं । हरयः । सुऽपर्णाः । अपः ।
 वसानाः । दिवं । उत् । पतन्ति ॥ ते । आ । अववृत्रन् ।
 सदानात् । ऋतस्य । आत् । इत् । घृतेन । पृथिवी । वि । उद्यते ॥
 द्वादश । प्रऽधयः । चक्रं । एकं । त्रीणि । नभ्यानि । कः ।
 ऊँइति । तत् । चिकेत ॥ तस्मिन् । साकं । त्रिऽशताः । न ।
 शंकधः । अर्पिताः । षष्टिः । न । चलाचलासः ॥ यः । ते । स्तनः ।
 शशयः । यः । मयऽभूः । येन । विश्वा । पुष्यसि । वार्याणि ॥ यः ।
 रत्नऽधाः । वसुऽवित् । यः । सुऽदत्रः । सरस्वति । तं । इह ।
 धातवे । करितिकः ॥ यज्ञेन । यज्ञं । अयजन्त । देवाः । तानि ।
 धर्माणि । प्रथमानि । आसन् ॥ ते । ह । नाकं । महिमानः । सचन्त ।
 यत्र । पूर्वं । साध्याः । संति । देवाः ॥ समानं । एतत् । उदकं ।
 उत् । च । एति । अव । च । अहऽभिः ॥ भूमिं । पर्जन्याः ।
 जिन्वन्ति । दिवं । जिन्वति । अग्नयः ॥ दिव्यं । सुऽपर्णं । वायसं ।
 बृहन्तं । अपां । गर्भं । दर्शन्तं । ओषधीनां ॥ अभीपतः । वृष्टिऽभिः ।
 तर्पयन्तं । सरस्वन्तं । अवसे । जोहवीमि ॥ २३ ॥ कया ।
 शुभा । सऽर्वयसः । सऽनीलाः । समान्या । मरुतः । सं । मिमिक्षुः ॥
 कया । मती । कुतः । आऽइतासः । एते । अर्चन्ति । शुष्मं । वर्षणः ।
 वसुऽया ॥ कस्य । ब्रह्माणि । जुजुषुः । युवानः । कः । अध्वरे ।
 मरुतः । आ । ववर्ते ॥ श्येनान्ऽइव । भ्रजतः । अंतरिक्षे । केन ॥

अष्टकः २, अ. ३]

१६०

[वर्गः २]

महा । मनसा । रीरमाम ॥ कुतः । त्वं । इंद्र । माहिनः । स
 एकः । यासि । सतुऽपते । किं । ते । इकथा ॥ सं । पृष्ठे
 संऽअराणः । शुभानैः । वोचेः । तत् । नः । हरिऽवः । यत् । ते
 असेइति ॥ ब्रह्माणि । मे । मतयः । शं । सुतासः । शुष्मः । इयति
 प्रऽभृतः । मे । अद्रिः ॥ आ । शासते । प्रति । हर्यति । उक्था
 इमा । हरीइति । वहतः । ता । नः । अच्छ ॥ अतः । वयं
 अंतमेभिः । युजानाः । स्वऽक्षत्रेभिः । तन्वः । शुभमानाः ॥ महऽभिः
 एतान् । उप । युज्मेहे । नु । इंद्र । स्वधां । अनु । हि । नः
 बभूथ ॥ २४ ॥ क । स्या । वः । मरुतः । स्वधा । आसीत् । यत्
 मां । एकं । संऽअधत्त । अहिऽहत्ये ॥ अहं । हि । उग्रः । तविपः
 तुविष्मान् । विश्वस्य । शत्रोः । अनमं । वधऽस्यै ॥ भूरि । चकथ
 युज्येभिः । असेइति । समानेभिः । वृषभ । पौंस्येभिः ॥ भूरीणि
 हि । कृण्वाम । शविष्ठ । इंद्र । कत्वा । मरुतः । यत् । वशाम
 वर्धा । वृत्रं । मरुतः । इंद्रियेण । स्वेन । भार्मेन । तविपः । बभुवान्
 अहं । एताः । मनवे । विश्वऽचंद्राः । सुऽगाः । अपः । चक्र
 वज्रऽबाहुः ॥ अनुत्तं । आ । ते । मघऽवनु । नकिः । न
 न । त्वाऽवान् । अस्ति । देवता । विदानः ॥ न । जायमानः
 नशते । न । जातः । यानि । करिष्या । कृणुहि । प्रऽवृद्ध
 एकस्य । चित् । मे । विऽभु । अस्तु । ओजः । या । नु
 दधृष्वान् । कृण्वै । मनीषा ॥ ० ॥ मरुतः । विदानः । यानि
 च्यवं । इंद्रः । इत् । ईशे । एषां ॥ २५ ॥ अमंदत् । मा
 मरुतः । स्तोमः । अत्र । यत् । मे । नरः । श्रुत्यं । ब्रह्म
 चक्र ॥ इंद्राय । वृष्णे । सुऽमखाय । मह्यं । सख्ये । सखायः
 तन्वे । तनूभिः ॥ एव । इत् । एते । प्रति । मा । रोचमानाः

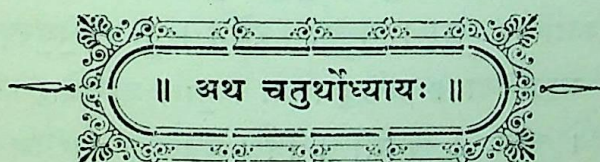
अष्टकः २, अ. ३]

१६१

[वर्गः २६

अनेद्यः । श्रवः । आ । इषः । दधानाः ॥ संऽचक्ष्य । मरुतः ।
 चंद्रऽवर्णाः । अछांत । मे । छुदयाथ । च । नूनं ॥ कः । नु ।
 अत्र । मरुतः । ममहे । वः । प्र । यातन । सखीन् । अच्छ ।
 सखायः ॥ मन्मानि । चित्राः । अपिऽवातयंतः । एषां । भूत ।
 नवेदाः । मे । ऋतानां ॥ आ । यत् । दुवस्यात् । दुवसे । न ।
 कारुः । अस्मान् । चक्रे । मान्यस्य । मेधा ॥ ओइति । सु ॥ वर्त ।
 मरुतः । विप्रं । अच्छ । इमा । ब्रह्माणि । जरिता । वः । अर्चत् ॥
 एषः । वः । स्तोमः । मरुतः । इयं । गीः । मांदार्यस्य । मान्यस्य ।
 कारोः ॥ आ । इषा । यासीष्ट । तन्वे । वयां । विद्याम । इषं ।
 वृजनं । जीरऽदानुं ॥ २६ ॥

इति द्वितीयाष्टके तृतीयोऽध्यायः

हरिः ॐ ॥ तत् । नु । वोचाम् । रभसाय । जन्मने । पूर्व ।
 महिऽत्वं । वृषभस्य । केतवे ॥ ऐधाऽइव । यामन् । मरुतः ।
 तुविऽस्वनः । युधाऽइव । शक्राः । तविषाणि । कर्तन ॥ नित्यं ।
 न । सुनुं । मधु । विभ्रतः । उप । क्रीळति । क्रीळाः । विदथेषु ।
 घृष्वयः ॥ नक्षति । रुद्राः । अवसा । नमस्विनं । न । मर्धति ।
 स्वऽतवसः । हविऽऽकृतं ॥ यस्मै । ऊमासः । अमृताः । अरासत ।

रायः । पोषं । च । हविषा । ददाशुषे ॥ उक्षति । अस्मै
 मरुतः । हिताऽइव । पुरु । रजांसि । पर्यसा । मयऽभुवः
 आ । ये । रजांसि । तविषीभिः । अव्यत । प्र । वः । एवासः
 स्वऽयतासः । अध्रजन् ॥ भयंते । विश्वा । भुवनानि । हर्म्या
 चित्रः । वः । यामः । प्रऽयतासु । ऋष्टिषु ॥ यत् । त्वेषऽयामाः
 नदयंत । पर्वतान् । दिवः । वा । पृष्ठं । नर्याः । अचुच्यवुः
 विश्वः । वः । अज्मन् । भयते । वनस्पतिः । रथियंतीऽइव
 प्र । जिहीते । ओषधिः ॥ १ ॥ युयं । नः । उग्राः । मरुतः
 सुऽचेतुना । अरिष्टऽग्रामाः । सुऽमतिं । पिपर्तन ॥ यत्र । वः
 दिद्युत् । रदति । क्रिविऽदती । रिणाति । पश्वः । सुधिताऽइव
 वर्हणा ॥ प्र । स्कंभऽदेष्णाः । अनवभ्रऽराधसः । अलातृणासः
 विदथेषु । सुऽस्तुताः ॥ अचैति । अर्कं । मदिरस्य । पीतथे
 विदुः । वीरस्य । प्रथमानि । पौस्या ॥ शतभुजिऽभिः । तं
 अभिऽहुतेः । अघात् । पूऽभिः । रक्षत । मरुतः । यं । आवत
 जनं । यं । उग्राः । तवसः । विऽरश्निनः । पाथनं । शंसात् । तनयस्य
 पुष्टिषु ॥ विश्वानि । भद्रा । मरुतः । रथेषु । वः । मिथस्पृध्याऽइव
 तविषाणि । आऽहिता ॥ अंसेषु । आ । वः । प्रऽपथेषु । खादयः
 अक्षः । वः । चक्रा । समया । वि । ववृते ॥ भूरीणि । भद्रा
 नयेषु । बाहुषु । वक्षऽसु । रुवमाः । रभसासः । अंजयः
 अंसेषु । एताः । पविषु । क्षुराः । अधि । वयः । न । पक्षात्
 वि । अनु । श्रियः । धिरे ॥ २ ॥ महांतः । मद्वा । विऽश्वः
 विऽभूतयः । दूरेऽदृशः । ये । दिव्याऽइव । स्तुऽभिः ॥ मंद्राः
 सुऽजिह्वाः । स्वरितारः । आसऽभिः । संऽमिश्नाः । इंद्रे । मरुतः
 परिऽस्तुभः ॥ तत् । वः । सुऽजाताः । मरुतः । महिऽत्वन्

अष्टकः २, अ. ४]

१६३

[वर्गः ५

दीर्घं । वः । दात्रं । अदितेऽइव । व्रतं ॥ इंद्रः । चन । त्यजसा ।
 वि । हुणाति । तत् । जनाय । यस्मै । सुऽकृते । अराध्वं ॥
 तत् । वः । जामिऽत्वं । मरुतः । परे । युगे । पुरु । यत् ।
 शंसं । अमृतासः । आवत ॥ अया । धिया । मनवे । श्रुष्टि ।
 आव्य । साकं । नरः । दंसनैः । आ । चिकित्रिरे ॥ येन । दीर्घं ।
 मरुतः । शुशवाम । युष्माकेन । परीणसा । तुरासः ॥ आ । यत् ।
 ततनन् । वृजने । जनासः । एभिः । यज्ञेभिः । तत् । अभि । इष्टि ।
 अश्यां ॥ एषः । स्तोमः । मरुतः । इयं । गीः । मांदार्यस्य । मान्यस्य ।
 कारोः ॥ आ । वः । इषा । यासीष्ट । तन्वे । वयां । विद्याम । इषं । वृजन ।
 जीरऽदानुं ॥ ० ॥ ३ ॥ सहस्रं । ते । इंद्र । ऊतयः । नः । सहस्रं ।
 इषः । हरिऽवः । गुर्तऽतमाः ॥ सहस्रं । रायः । मादयध्वै । सहस्रिणः ।
 उप । नः । यंतु । वाजाः ॥ आ । नः । अवऽभिः । मरुतः । यांतु ।
 अच्छ । ज्येष्ठेभिः । वा । बृहत्ऽदिवैः । सुऽमायाः ॥ अध । यत् ।
 एषां । निऽयुतः । परमाः । समुद्रस्य । चित् । धनयंत । परे ॥
 मिम्यक्ष । येषु । सुऽधिता । घृताची । हिरण्यऽनिर्निक् । उपरा ।
 न । ऋष्टिः ॥ गुहा । चरंती । मनुषः । न । योषा । सभाऽवती ।
 विदथ्याऽइव । सं । वाक् ॥ परा । शुभ्राः । अयासः । यव्या ।
 साधारण्याऽइव । मरुतः । मिमिक्षुः ॥ न । रोदसीइति । अप ।
 नुदंत । घोराः । जुषंत । वृधं । सख्याय । देवाः ॥ जोषत् । यत् । ई ।
 असुर्या । सचध्वै । विसितऽस्तुका । रोदसीइति । नृऽमनाः ॥ आ ।
 सुर्याऽइव । विधतः । रथं । गात्रु । त्वेषऽप्रतीका । नभसः । न ।
 इत्या ॥ ४ ॥ आ । अस्थापयंत । युवति । युवानः । शुभे ।
 निऽमिक्षां । विदथेषु । पज्रां ॥ अर्कः । यत् । वः । मरुतः ।
 हविष्मान् । गायत् । गाथं । सुतऽसोमः । दुवस्यन् ॥ प्र । तं ।

विवृक्ति । वक्त्र्यः । यः । एषां । मरुतां । महिमा । सत्यः । अस्ति ।
 सचा । यत् । ई । वृषऽमनाः । अहंऽयुः । स्थिरा । चित्तु । जनीः ।
 वहते । सुऽभागाः ॥ पांति । मित्रावरुणौ । अवद्यात् । चर्यते । ई ।
 अर्यमोइति । अप्रऽशस्तान् ॥ उत । च्यवंते । अच्युता । ध्रुवाणि ।
 ववृधे । ई । मरुतः । दातिऽवारः ॥ नहि । नु । वः । मरुतः ।
 अंति । अस्मेइति । आरात्तात् । चित्तु । शवसः । अंतं । आपुः ॥ ते ।
 धृष्णुना । शवसा । शूशुऽवांसः । अर्णः । न । द्वेषः । धृपता । परि ।
 स्थुः ॥ वयं । अद्य । इंद्रस्य । प्रेष्ठाः । वयं । श्वः । वोचेमहि ।
 सुऽमर्ये ॥ वयं । पुरा । महि । च । नः । अनु । द्यून् । तत् । नः ।
 ऋभुक्षाः । नरां । अनु । स्यात् ॥ एषः । वः । स्तोमः । मरुतः । इयं ।
 गीः । मांदार्यस्य । मान्यस्य । कारोः ॥ आ । इषा । यासीष्ट । तन्वे ।
 वयां । विद्याम । इषं । वृजनं । जीरऽदानुं ॥ ५ ॥ यज्ञाऽयज्ञा । वः ।
 समना । तुतुर्वणिः । धियंऽधियं । वः । देवऽयाः । ऊँइति । दधिध्वे ॥
 आ । वः । अर्वाचः । सुवितायं । रोदस्योः । महे । ववृत्यां । अवसे ।
 सुवृक्तिऽभिः । वव्रासः । न । ये । स्वऽजाः । स्वऽतवसः । इषं ।
 स्वः । अमिऽजायंत । धूतयः ॥ सहस्रियांसः । अपां । न । ऊर्मयः ।
 आसा । गावः । वंदांसः । न । उक्षणः ॥ सोमांसः । न । ये ।
 सुताः । तृप्तऽअशवः । हृत्ऽसु । पीतासः । दुवसः । न । आसते ।
 आ । एषां । असेषु । रंभिणीऽइव । ररभे । हस्तेषु । खादिः ।
 च । कृतिः । च । सं । दधे ॥ अव । स्वऽयुक्ताः । दिवः ।
 आ । वृथा । ययुः । अमर्त्याः । कशया । चोदत् । तमना ॥
 अरेणवः । तुविऽजाताः । अच्युवुः । दृळ्हानि । चित्तु । मरुतः ।
 भ्राजत्ऽऋष्टयः ॥ कः । वः । अंतः । मरुतः । ऋष्टिऽविद्युतः ।
 रेजति । तमना । हन्वाऽइव । जिह्या ॥ धन्वऽच्युतः । इषां ।

अष्टकः २, अ. ४]

१६५

[वर्गः ८

न । यामनि । पुरुऽप्रैषाः । अहन्यः । न । एतशः ॥ ६ ॥ क ।
 स्वि । अस्य । रजसः । महः । परं । क । अवरं । मरुतः ।
 यस्मिन् । आऽयय ॥ यत् । च्यवयथ । विथुराऽइव । संऽहितं ।
 वि । अद्रिणा । पतथ । त्वेषं । अर्णवं ॥ सातिः । न । वः ।
 अमऽवती । स्वऽवती । त्वेषा । विऽपाका । मरुतः । पिपिष्वती ॥
 भद्रा । वः । रातिः । पृणतः । न । दक्षिणा । पृथुऽज्रयी ।
 असुर्याऽइव । जंजती ॥ प्रति । स्तोभंति । सिधवः । पविऽभ्यः ।
 यत् । अभ्रियां । वाचं । उत्ऽईरयंति ॥ अव । स्मयंत । विऽद्युतः ।
 पृथिव्यां । यदि । घृतं । मरुतः । प्रुणुवंति ॥ असूत । पृश्निः ।
 महते । रणाय । त्वेषं । अयासां । मरुतां । अनीकं ॥ ते ।
 सप्सरासः । अजनयंत । अभ्वं । आत् । इत् । स्वधां । इधिरां ।
 परि । अपश्यन् ॥ ० ॥ ७ ॥ एषः । वः । स्तोमः । मरुतः । इयं ।
 गीः । मांदार्यस्य । मान्यस्य । कारोः ॥ आ । इषा । यासीष्ट । तन्वे ।
 वयां । विद्याम । इषं । वृजनं । जीरऽदानुं ॥ महः । चितु । त्वं ।
 इंद्र । यतः । एतान् । महः । चितु । असि । त्यजसः । वरुता ॥
 सः । नः । वेधः । मरुतां । चिकित्वान् । सुम्ना । वनुष्व । तव ।
 हि । प्रेष्ठा ॥ अयुजन् । ते । इंद्र । विश्वऽकृष्टीः । विदानासः ।
 निऽसिधः । मर्त्यऽत्रा ॥ मरुतां । पृत्सुतिः । हासमाना ।
 स्वऽमीळहस्य । प्रऽधनस्य । सातौ ॥ अभ्यक् । सा । ते । इंद्र ।
 ऋष्टिः । अस्मेइति । सनेमि । अभ्वं । मरुतः । जुनंति ॥ अग्निः ।
 चितु । हि । स्म । अतसे । शुशुक्लान् । आपः । न । द्वीपं ।
 दधति । प्रयांसि ॥ त्वं तु । नः । इंद्र । तं । रयिं । दाः ।
 ओजिष्ठया । दक्षिणयाऽइव । राति ॥ स्तुतः । च । याः । ते ।
 चक्रनंत । वायोः । स्तनं । न । मध्वः । पीपयंत । वाजैः ।

अष्टकः २, अ. ४]

१६६

[वर्गः ११]

त्वेइति । रायः । इंद्र । तोशतमाः । प्रऽनेतारः । कस्य । चित्तु ।
 ऋतुऽयोः ॥ ते । सु । नः । मरुतः । मृळयंतु । ये । स्म ।
 पुरा । गातुयंतिऽइव । देवाः ॥ ८ ॥ प्रति । प्र । याहि । इंद्र ।
 मीळहुषः । नृन् । महः । पार्थिवे । सदेने । यतस्व ॥ ० ॥ अध । यत् ।
 एषां । पृथुऽबुधासः । एताः । तीर्थे । न । अर्यः । पौस्यानि । तस्थुः ॥
 प्रति । घोराणां । एतानां । अयासां । मरुतां । शृण्वे । आऽयतां ।
 उपब्धिः ॥ ये । मर्त्ये । पृतनाऽयंतं । ऊमैः । ऋणऽवानं । न । पतयंत ।
 सगैः ॥ त्वं । मानेभ्यः । इंद्र । विश्वऽजन्याः । रदं । मरुत्समिः ।
 शुरुधः । गोऽअग्राः ॥ स्तवानेभिः । स्तवसे । देव । देवैः । विद्याम ।
 इषं । वृजनं । जीरदानुं ॥ ० ॥ ९ ॥ न । नूनं । अस्ति । नोइति । श्वः ।
 कः । तत् । वेद । यत् । अद्भुतं ॥ अन्यस्य । चित्तं । अभि । संऽ ।
 चरेण्यं । उत । आऽधीतिं । वि । नश्यति ॥ किं । नः । इंद्र । जिघां ।
 ससि । भ्रातरः । मरुतः । तव ॥ तेभिः । कल्पस्व । साधुऽया । मा ।
 नः । संऽअरणे । वधीः ॥ किं । नः । भ्रातः । अगस्त्य । सखा । सन ।
 अति । मन्यसे ॥ विद्म । हि । ते । यथा । मनः । अस्मभ्यं । इत् । न ।
 दित्ससि ॥ अरं । कृण्वंतु । वेदिं । सं । अग्निं । इंधतां । पुरः ॥ तव ।
 अमृतस्य । चेतनं । यज्ञं । ते । तनवावहै ॥ त्वं । ईशिषे । वसुऽपते ।
 वसूनां । त्वं । मित्राणां । मित्रऽपते । धेष्टः ॥ इंद्र । त्वं । मरुत्समिः ।
 सं । वदस्व । अध । प्र । अशान् । ऋतुऽथा । हवींषि ॥ १० ॥ प्रति ।
 वः । एना । नमसा । अहं । एमि । सुऽउक्तेन । भिक्षे । सुऽमर्ति ।
 तुराणां ॥ रराणतां । मरुतः । वेद्याभिः । नि । हेळः । धत्त । वि ।
 मुचध्वं । अश्वान् ॥ ० ॥ एष । वः । स्तोमः । मरुतः । नमस्वान् । हृदा ।
 तष्टः । मनसा । धायि । देवाः ॥ उप । इं । आ । यात । मनसा ।
 जुषाणाः । युयं । हि । स्थ । नमसः । इत् । वृधासः ॥ स्तुतासः । नः ।

अष्टकः २, अ. ४]

१६७

[वर्गः १३]

मरुतः । मृळयंतु । उत । स्तुतः । मृधऽवा । शंभविष्ठः ॥ ऊर्ध्वा ।
 नः । संतु । कोम्या । वनानि । अहानि । विश्वा । मरुतः । जिगीषा ॥
 अस्मात् । अंह । तविषात् । ईषमाणः । इंद्रात् । भिया । मरुतः ।
 रेजमानः ॥ युष्मभ्यं । हव्या । निऽशितानि । आसनु । तानि । आरे ।
 चक्रम । मृळत । नः ॥ येन । मानासः । चितयंते । उस्त्राः ।
 विऽउष्टिषु । शवसा । शश्वतीनां ॥ सः । नः । मरुत्ऽभिः । वृषभ ।
 श्रवः । धा । उग्रः । उग्रेभिः । स्थविरः । सहऽदाः ॥ त्वं । पाहि ।
 इंद्र । सहोयसः । नृन् । भव । मरुत्ऽभिः । अवयातऽहेळाः ॥
 सुऽप्रकेतेभिः । ससहिः । दधानः । विद्याम । इषं । वृजनं ।
 जीरदानुं ॥ ० ॥ ११ ॥ चित्रः । वः । अस्तु । यामः । चित्रः ।
 ऊती । सुऽदानवः ॥ मरुतः । अहिऽभानवः ॥ आरे । सा ।
 वः । सुऽदानवः । मरुतः । ऋजती । शरुः ॥ आरे । अश्मा ।
 यं । अस्यथ ॥ तृणऽस्कंदस्य । नु । विशः । परि । वृक्त ।
 सुऽदानवः ॥ ऊर्ध्वान् । नः । कर्त । जीवसे ॥ १२ ॥ गायत् ।
 साम । नभन्यं । तथा । वेः । अर्चाम । तत् । ववृध्रानं । स्वऽवत् ॥
 गावः । धेनवः । बर्हिषि । अदब्धाः । आ । यत् । सन्नानं । दिव्यं ।
 विवासान् ॥ अर्चत् । वृषा । वृषऽभिः । स्वऽइदुहव्यैः ॥ मृगः । न ।
 अश्वः । अति । यत् । जुगुर्यात् ॥ प्र । मंदयुः । मनां । गुर्त । होता ।
 भरते । मर्यः । मिथुना । यजत्रः ॥ नक्षत् । होता । परि । सन्न ।
 मिता । यन् । भरत् । गर्भे । आ । शरदः । पृथिव्याः ॥ क्रंदत् ।
 अश्वः । नयमानः । रुवत् । गौः । अंतः । दूतः । न । रोदसीशति ।
 चरत् । वाक् ॥ ता । कर्म । अपऽतरा । अस्मै । प्र । च्यौत्तानि ।
 देवऽयंतः । भरंते ॥ जुजोषत् । इंद्रः । दस्सऽवर्चाः । नासत्याऽइव ।
 सुगम्यः । रथेऽस्थाः ॥ तं । ऊंइति । स्तुहि । इंद्रं । यः । ह ।

अष्टकः २, अ. ४]

१६८

[वर्गः १५]

सत्त्वा । यः । शूरः । मघऽवा । यः । रथेऽस्थाः । प्रतीचः । चित् ।
 योधीयान् । वृषणऽवान् । वववृषः । चित् । तमसः । विऽहंता ॥ १३ ॥
 प्र । यत् । इत्था । महिना । नृऽभ्यः । अस्ति । अरं । रोदसीइति ।
 कश्येइति । न । अस्मै ॥ सं । विव्ये । इंद्रः । वृजनं । न भूमं । मतिं ।
 स्वधाऽवान् । ओपशंऽइव । द्यां ॥ समत्ऽसु । त्वा । शूर ।
 सतां । उराणं । प्रपथिन्ऽतमं । परिऽतंसयध्यै ॥ सऽजोषसः ।
 इंद्रं । मदे । क्षोणीः । सूरिं । चित् । ये । अनुऽमदति । वाजैः ॥
 एव । हि । ते । शं । सवना । समुद्रे । आपः । यत् । ते ।
 आसु । मदति । देवीः ॥ विश्वा । ते । अनु । जोष्या । भुत् ।
 गौः । सूरिन् । चित् । यदि । धिषा । वेषि । जनान् ॥
 अस्माम् । यथा । सुऽसखायः । एन । सुऽअभिष्टयः । नरां । न ।
 शंसैः ॥ असत् । यथा । नः । इंद्रः । वंदनेऽस्थाः । तुरः । न ।
 कर्म । नयमानः । उक्थ्या ॥ विस्पर्धसः । नरां । न । शंसैः ।
 अस्माकं । असत् । इंद्रः । वज्रऽहस्तः । मित्रऽयुवः । न । पुःपति ।
 सुऽशिष्टौ । मध्यऽयुवः । उप । शिक्षंति । यज्ञैः ॥ १४ ॥ यज्ञः । हि ।
 स्म । इंद्रं । कः । चित् । ऋधन् । जुहुराणः । चित् । मनसा ।
 परिऽयन् ॥ तीर्थे । न । अच्छ । ततृषाणं । ओकः । दीर्घः । न ।
 सिधं । आ । कृणोति । अध्वा ॥ मोइति । सु । नः । इंद्रं ।
 अत्र । पृत्ऽसु । देवैः । अस्ति । हि । स्म । ते । शुष्मिन् ।
 अवऽयाः ॥ महः । चित् । यस्य । मीळहुषः । यव्या । हविष्मते ।
 मरुतः । वंदते । गीः ॥ एषः । स्तोमः । इंद्रं । तुभ्यं । अस्मेइति ।
 एतेन । गातुं । हरिऽवः । विदः । नः । आ । नः । ववृत्याः ।
 सुविताय । देव । विद्याम । इपं । वृजनं । जीरदानुं ॥ ० ॥
 ॥ १५ ॥ त्वं । राजा । इंद्रं । ये । च । देवाः । रक्ष ।

अष्टकः २, अ. ४]

१६९

[वर्गः १८

नृन् । पाहि । असुर । त्वं । अस्मान् ॥ त्वं । सत्पतिः ।
 मघऽवा । नः । तरुत्रः । त्वं । सत्यः । वसवानः । सहऽदाः ॥
 दनः । विशः । इंद्र । मघऽवाचः । सप्त । यत् । पुरः । शर्म ।
 शरदीः । दत् ॥ ऋणोः । अपः । अनवद्य । अर्णोः । यूने ।
 वृत्रं । पुरुऽकुत्साय । रन्धीः ॥ अज । वृत्तः । इंद्र । शूरऽपत्नीः ।
 द्यां । च । येभिः । पुरुऽहूत । नूनं ॥ रक्षोइति । अग्नि । अशुषं ।
 तूर्वयाणं । सिंहः । न । दमे । अपांसि । वस्तोः ॥ शेषन् । नु ।
 ते । इंद्र । सस्मिन् । योनौ । प्रऽशस्तये । पवीरवस्य । मद्वा ॥
 सृजत् । अर्णोसि । अव । यत् । युधा । गाः । तिष्ठत् । हरीइति ।
 धृषता । मृष्ट । वाजान् ॥ वह । कुत्सं । इंद्र । यस्मिन् । चाकन् ।
 स्युमन्यूइति । ऋज्रा । वातस्य । अश्वा ॥ प्र । सूरः । चक्रं ।
 वृहतात् । अभीके । अभि । स्पृधः । यासिषत् । वज्रऽवाहुः ॥ १६ ॥
 जघन्वान् । इंद्र । मित्रेरुन् । चोदऽप्रवृद्धः । हरिऽवः । अदाशून् ॥
 प्र । ये । पश्यन् । अर्यमणं । सचा । आयोः । त्वया । शूर्ताः ।
 वहमानाः । अपत्यं ॥ रपत् । कविः । इंद्र । अर्कऽसातौ । क्षां ।
 दासाय । उपऽवर्हणीं । करितिकः ॥ करत् । तिस्रः । मघऽवा ।
 दानुऽचित्राः । नि । दुर्योणे । कुर्यवाचं । मृधि । श्रेत् ॥ सना । ता ।
 ते । इंद्र । नव्याः । आ । अगुः । सहः । नभः । अविऽरणाय ।
 पुर्विः ॥ भिनत् । पुरः । न । मिदः । अदेवीः । ननमः । वधः ।
 अदेवस्य । पीयोः ॥ त्वं । धुनिः । इंद्र । धुनिऽमतीः । ऋणोः ॥
 अपः । सीराः । न । स्रवंतीः ॥ प्र । यत् । समुद्रं । अति । शूर ।
 पिपि । पारयं । तुर्वशं । यदुं । स्वस्ति ॥ त्वं । अस्माकं । इंद्र ।
 विश्वध । स्याः । अवृकऽतमः । नरां । नृऽपाता ॥ सः । नः ।
 विश्वासां । स्पृधां । सहऽदाः ॥ ० ॥ १७ ॥ मत्सि । अपायि ॥

अष्टकः २, अ. ४]

१७०

[वर्गः २३]

ते । महः । पात्रस्यऽइव । हरिऽवः । मत्सरः । मदः ॥ वृषा । ते ।
 वृष्णे । इंदुः । वाजी । सहस्रऽसातमः ॥ आ । नः । ते । गुंतु
 मत्सरः । वृषा । मदः । वरेण्यः ॥ सहऽवान् । इंद्र । सानसिः
 पृतनाषाट् । अमर्त्यः ॥ त्वं । हि । शूरः । सनिता । चोदयः
 मनुषः । रथं ॥ सहऽवान् । दस्युं । अव्रतं । ओषः । पात्रं
 न । शेचिषा ॥ मुपाय । सूर्य । कवे । चक्रं । ईशानः । ओजसा
 वह । शुष्णाय । वधं । कुत्सं । वातस्य । अश्वैः ॥ ० ॥ वृत्रऽघ्ना
 वरिवऽविदा । मंसीष्टाः । अश्वऽसातमः ॥ यथा । पूर्वभ्यः
 जरितृभ्यः । इंद्र । मयऽइव । आपः । न । तृप्यते । वभूथ
 तां । अनु । त्वा । निऽविदं । जोहवीमि ॥ ० ॥ १८ ॥ मत्सि
 नः । वस्यऽइष्टये । इंद्र । इंदोइति । वृषा । आ । विश
 ऋधायमाणः । इन्वसि । शत्रुं । अंति । न । विंदसि ॥ तस्मिन्
 आ । वेशय । गिरः ॥ ० ॥ अनु । स्वधा । यं । उप्यते । यव
 न । चक्रेषत् । वृषा ॥ यस्य । विश्वानि । हस्तयोः । पंच
 क्षितीनां । वसु ॥ स्पाशयस्व । यः । अस्मऽधुक् । दिव्याऽइव
 अशनिः । जहि ॥ असुन्वतं । समं । जहि । दुऽनशं । यः
 न । ते । मयः ॥ अस्मभ्यं । अस्य । वेदनं । दद्धि । सूरिः
 चित् । ओहते ॥ आ । वः । यस्य । द्विऽवर्हसः । अर्केषु
 सानुषक् । असत् ॥ आजौ । इंद्रस्य । इंदोइति ॥ ० ॥ १९ ॥
 आ । चर्षणिऽप्राः । वृषभः । जनानां । राजा । कृष्टीनां । पुरुऽहुतः
 इंद्रः ॥ स्तुतः । श्रवस्यन् । अवसा । उप । मद्विक् । युक्ता
 हरीइति । वृषणा । आ । याहि । अर्वाङ् ॥ ये । ते । वृषणः
 वृषभासः । इंद्र । ब्रह्मऽयुजः । वृषऽरथासः । अत्याः । तान्
 आ । तिष्ठ । तेभिः । आ । याहि । अर्वाङ् । हवामहे । त्वा

अष्टकः २, अ. ४]

१७१

[वर्गः २२

सुते । इंद्र । सोमै ॥ आ । तिष्ठ । रथं । वृषणं । वृषा । ते । सुतः ।
 सोमः । परिऽसिक्ता । मधूनि ॥ युक्त्वा । वृषऽभ्यां । वृषभ ।
 क्षितीनां । हरिऽभ्यां । याहि । प्रऽवता । उप । मद्रिक् ॥ अयं ।
 यज्ञः । देवऽयाः । अयं । मियेधः । इमा । ब्रह्माणि । अयं ।
 इंद्र । सोमः ॥ स्तीर्ण । बर्हिः । आ । तु । शक्र । प्र । याहि ।
 पिब । निऽसद्य । वि । मुच । हरीइति । इह ॥ ओइति ।
 सुऽस्तुतः । इंद्र । याहि । अर्वाङ् । उप । ब्रह्माणि । मान्यस्य ।
 कारोः ॥ विद्याम । वस्तोः । अवसा । गृणंतः ॥ ० ॥ २० ॥
 यत् । ह । स्या । ते । इंद्र । श्रुष्टिः । अस्ति । यया । वभूथ ।
 जरितुऽभ्यः । ऊती ॥ मा । नः । कामै । महयंत । आ । धक् ।
 विश्वा । ते । अश्यां । परि । आपः । आयोः ॥ न । घ । राजा ।
 इंद्रः । आ । दभत् । नः । या । नु । स्वसारा । कृण्वंत । योनौ ॥
 आपः । चित् । अस्मै । सुऽतुकाः । अवेष्टन् । गमत् । नः । इंद्रः ।
 सख्या । वयः । च ॥ जेता । नृऽभिः । इंद्रः । पृत्ऽसु । शूरः ।
 श्रोता । हव । नाधमानस्य । कारोः ॥ प्रऽभर्ता । रथं । दाशुषः ।
 उपाके । उत्ऽयता । गिरः । यदि । च । त्मना । भूत् ॥ एव ।
 नृऽभिः । इंद्रः । सुऽश्रवस्या । प्रऽखादः । पृक्षः । अभि । मित्रिणः ।
 भूत् ॥ सऽमर्यै । इषः । स्तवते । विऽवाचि । सत्राऽकरः ।
 यजमानस्य । शंसः ॥ त्वया । वयं । मघऽवन् । इंद्र । शत्रून् ।
 अभि । स्याम । महतः । मन्यमानान् ॥ त्वं । त्राता । त्वं । ऊँइति ।
 नः । वृधे । भूः ॥ ० ॥ २१ ॥ पूर्वीः । अहं । शरदः । शश्रमाणा ।
 दोषाः । वस्तोः । उपसः । जरयती ॥ मिनाति । श्रियं । जरिमा ।
 तनूनां । अपि । ऊँइति । नु । पत्नीः । वृषणः । जगम्युः ॥ ये ।
 चित् । हि । पूर्वे । ऋतऽसापः । आसन् । साकं । देवेभिः ।

अष्टकः २, अ. ४]

१७२

[वर्गः २३]

अवदन् । ऋतानि ॥ ते । चित् । अव । असुः । नहि । अंतं ।
 आपुः । सं ॥ ० ॥ वृषऽभिः । जगम्युः ॥ न । मृषा । श्रान्तं । यत् ।
 अवन्ति । देवाः । विश्वाः । इत् । स्पृधः । अभि । अश्रवाव ॥
 जयाव । इत् । अत्र । शतऽनीथं । आर्जि । यत् । सम्यंचा । मिथुनौ ।
 अभि । अजाव ॥ नदस्य । मा । रुधतः । कामः । आ । अगन् ।
 इतः । आऽजातः । अमुतः । कुतः । चित् ॥ लोपांमुद्रा । वृषणं ।
 निः । रिणाति । धीरं । अधीरा । धयति । श्वसंतं ॥ इमं । तु ।
 सोमं । अंतितः । हृत्ऽसु । पीतं । उप । ब्रुवे ॥ यत् । सीं । आणः ।
 चक्रम । तत् । सु । मृळुतु । पुलुऽकामः । हि । मर्त्यः ॥ अगस्त्यः ।
 खनमानः । खनित्रैः । प्रऽजां । अपत्यं । बलं । इच्छमानः ॥ उभौ ।
 वर्णौ । ऋषिः । उग्रः । पुपोष । सत्याः । देवेषु । आऽशिषः ।
 जगाम ॥ २२ ॥ युवोः । रजांसि । सुऽयमांसः । अश्वाः । रथः ।
 यत् । वां । परि । अर्णोसि । दीयत् ॥ हिरण्ययाः । वां ।
 पवयः । प्रुषायन् । मध्वः । पिबंतौ । उषसः । सचेथेइति । युवं ।
 अत्यस्या । अव । नश्चथः । यत् । विऽपत्मनः । नर्यस्य । प्रऽयज्योः ।
 स्वसा । यत् । वां । विश्वगूर्तीइतिविश्वऽगूर्ती । भराति । वाजाय ।
 ईद्वे । मधुऽपौ । इषे । च । युवं । पयः । उस्त्रियायां ।
 अधत्तं । पक्कं । आमायां । अव । पूव्यं । गोः ॥ अंतः । यत् ।
 वनिनः । वां । ऋतप्सुइत्यृतऽप्सू । हारः । न । शुचिः । यजते ।
 हविष्मान् ॥ युवं । ह । धर्मं । मधुऽमंतं । अत्रये । अपः । न ।
 क्षोदः । अवृणीतं । एषे । तत् । वां । नरौ । अश्विना । पश्वऽइष्टिः ।
 रथ्याऽइव । चक्रा । प्रति । यन्ति । मध्वः ॥ आ । वां । दानाय ।
 चवृतीय । दस्त्रा । गोः । ओहेन । तौग्यः । न । जित्रिः ॥ अपः ।
 श्रोणीइति । सचते । माहिना । वां । जुर्णः । वां । अश्वः ।

अष्टकः २, अ. ४]

अहंसः । यजत्रा ॥ २३ ॥ नि । यत् । युवेथेइति । निऽयुतः ।
 सुदानइतिसुऽदानू । उप । स्वधाभिः । सृजथः । पुरेऽधि ॥
 प्रेषत् । वेषत् । वातः । न । सूरिः । आ । महे । ददे ।
 सुऽव्रतः । न । वाजं ॥ वयं । चित् । हि । वां । जरितारः ।
 सत्याः । विपन्यामहे । वि । पणिः । हितऽवान् ॥ अध । चित् ।
 हि । स्म । अश्विनौ । अनिद्या । पाथः । हि । स्म । वृषणौ ।
 अतिऽदेवं ॥ युवां । चित् । हि । स्म । अश्विनौ । अनु । दून् ।
 विऽरुद्रस्य । प्रऽस्रवणस्य । सातौ । अगस्त्यः । नरां । नृषु ।
 प्रऽशस्तः । काराधुनीऽइव । चितयत् । सहस्रैः ॥ प्र । यत् ।
 वहेथेइति । महिना । रथस्य । प्र । स्पंद्रा । याथः । मनुषः ।
 न । होता ॥ धत्तं । सूरिऽभ्यः । उत । वा । सुऽअश्व्यं ।
 नासत्या । रयिऽसाचः । स्याम ॥ तं । वां । रथं । वयं । अद्य ।
 हुवेम । स्तोमैः । अश्विना । सुविताय । नव्यं ॥ अरिष्टऽनेमिं ।
 परि । द्यां । इयानं ॥ ० ॥ २४ ॥ कत् । ऊँइति । प्रेष्ठौ । इषां ।
 रयीणां । अध्वर्यता । यत् । उत्ऽनिनीथः । अपां ॥ अयं । वां । यज्ञः ।
 अकृत । प्रऽशस्ति । वसुधितीइतिवसुऽधिती । अर्वितारा । जनानां ॥
 आ । वां । अश्वासः । शुचयः । पयऽपाः । वातऽरंहसः ।
 दिव्यासः । अत्याः ॥ मनऽजुवः । वृषणः । वीतऽपृष्ठाः । आ । इह ।
 स्वऽराजः । अश्विना । वहंतु ॥ ० ॥ अवनिः । न । प्रवत्वान् ।
 सुप्रऽवधुरः । सुविताय । गम्याः ॥ वृष्णः । स्थातारा । मनसः ।
 जवीयान् । अहऽपुर्वः । यजतः । धिष्ण्या । यः ॥ इहऽइह । जाता ।
 सं । अवावशीतां । अरेपसां । तन्वा । नामऽभिः । स्वैः ॥ जिष्णुः ।
 वां । अन्यः । सुऽमखस्य । सूरिः । दिवः । अन्यः । सुऽभगः । पुत्रः ।
 ऊहे ॥ प्र । वां । निऽचेरुः । ककुहः । वशान् । अनु । पिशंगऽरूपः ।

सद॑नानि । ग॒म्याः ॥ ह॒री॒इति॑ । अ॒न्यस्य॑ । पी॒पय॑त । वा॒जैः । म॒था ।
 रजा॑ंसि । अ॒श्विना॑ । वि । घोषैः ॥ २५ ॥ प्र । वां । श॒रत्स्वान् ।
 वृष॑भः । न । नि॒ष्वाट् । पूर्वीः । इषः । च॒रति॑ । म॒ध्वः । इ॒ष्णन् ॥
 एवैः । अ॒न्यस्य॑ । पी॒पय॑त । वा॒जैः । वे॒षंतीः । ऊ॒र्ध्वाः । न॒द्यः । नः ।
 आ । अ॒गुः ॥ अ॒स॒र्जि । वां । स्थ॒वि॒रा । वे॒ध॒सा । गीः । बा॒ब्हे ।
 अ॒श्विना॑ । त्रे॒धा । क्ष॒र॑ती ॥ उप॑स्स्तुतौ । अ॒व॒तं । ना॒ध॒मानं । या॒मन् ।
 अ॒या॒मन् । शृ॒णु॒तं । ह॒वै । मे ॥ उ॒त । स्या । वां । रु॒शतः ।
 व॒स्प॑सः । गीः । त्रि॒ऽव॒र्हिषि॑ । स॒द॑सि । पि॒न्व॒ते । नृ॒न् ॥ वृषा॑ ।
 वां । मे॒घः । वृ॒ष॒णा । पी॒पा॒य । गोः । न । से॒के । म॒नुषः ।
 द॒श॒स्यन् ॥ यु॒वां । पू॒षा॒ऽइ॒व । अ॒श्विना॑ । पु॒रं॒ऽधिः । अ॒ग्निः ।
 उ॒षां । न । ज॒र॒ते । ह॒वि॒ष्मा॒न् ॥ हु॒वे । यत् । वां । व॒रि॒व॒स्या ।
 गृ॒णानः ॥ ० ॥ २६ ॥ अ॒भू॒त् । इ॒दं । व॒यु॒नं । ओ॒इति॑ । सु॒ ।
 भूष॑त । रथः । वृष॑ण्स्वान् । म॒द॑त । म॒नी॒षि॒णः ॥ धि॒यं॒ऽजि॒न्वा ।
 धि॒ण्य॑ । वि॒श॒द॒ला॒व॒सु॒इति॑ । दि॒वः । न॒पा॒ता । सु॒ऽकृ॒ते । शु॒चि॒ऽ॒
 व॒ता । इ॒न्द्र॒ऽत॒मा । हि । धि॒ण्य॑ । म॒रु॒त्॒ऽत॒मा । द॒स्त्रा । दं॒सि॒ष्ठा ।
 र॒थ्या । र॒थि॒ऽत॒मा ॥ पू॒र्णं । रथं । व॒हे॒थे॒इति॑ । म॒ध्वः । आ॒ऽचि॒तं ।
 ते॒न । दा॒श्वांसं॑ । उप॑ । या॒थः । अ॒श्विना॑ ॥ किं । अ॒त्र । द॒स्त्रा ।
 कृ॒णु॒थः । किं । आ॒सा॒थे॒इति॑ । ज॒नः । यः । कः । चि॒त् । अ॒ह॒ऽविः ।
 म॒ही॒य॒ते ॥ अ॒ति । क॒मि॒ष्टं । जु॒र॒तं । पु॒णेः । अ॒सुं । ज्यो॒तिः ।
 वि॒प्रा॒य । कृ॒णु॒तं । व॒च॒स्य॒वे ॥ जं॒भ॒य॒तं । अ॒भि॒तः । रा॒य॒तः ।
 शु॒नः । ह॒तं । मृ॒धः । वि॒द॒थुः । ता॒नि । अ॒श्विना॑ ॥ वा॒चं॒ऽवा॒चं ।
 ज॒रि॒तुः । र॒त्नि॒नीं । कृ॒तं । उ॒भा । शंसं॑ । ना॒स॒त्या । अ॒व॒तं ।
 म॒म ॥ यु॒वं । ए॒तं । च॒क्र॒थुः । सि॒धुषु॑ । पु॒वं । आ॒त्म॒न्॒ऽव॒तं ।
 प॒क्षि॒णं । तौ॒ग्या॒य । कं ॥ ये॒न । दे॒व॒ऽत्रा । म॒न॒सा । निः॒ऽऊ॒ह॒थुः ॥

अष्टकः २, अ. ४]

१७५

[वर्गः २९

सुऽप॒प्तनि । पे॒तथुः । क्षो॒दसः । म॒हः ॥ २७ ॥ अ॒वऽवि॒द्वं । तौ॒ग्यं ।
 अ॒प॒सु । अ॒न्तः । अ॒ना॒रं॒भणे । तम॑सि । प्रऽवि॒द्वं ॥ च॒त॒स्रः । ना॒वः ।
 ज॒ठल॑स्य । जु॒ष्टाः । उ॒त् । अ॒श्विऽभ्या॑ । इ॒षि॒ताः । पा॒र॒यं॒ति ॥
 कः । स्वि॒त् । वृ॒क्षः । निऽस्थि॑तः । म॒ध्ये । अ॒र्ण॑सः । यं ।
 तौ॒ग्यः । ना॒धि॒तः । परि॑ऽअस॑स्वजत् ॥ प॒र्णा । मृ॒गस्य॑ । प॒त॒रोऽइ॒व ।
 आऽर॑भे । उ॒त् । अ॒श्वि॒नौ । ऊ॒ह॒थुः । श्रोम॑ताय । कं ॥ तत् ।
 वां । न॒रा । ना॒स॒त्यौ । अनु॑ । स्यात् । यत् । वां । मा॒ना॑सः ।
 उ॒च॒थं । अ॒वो॒चन् ॥ अ॒स्मात् । अ॒द्य । स॒द॑सः । सो॒म्यात् । आ ॥ ० ॥
 ॥ २८ ॥ तं । युं॒जा॒थां । म॒न॑सः । यः । ज॒वी॒यान् । त्रिऽव॑न्धुरः ।
 वृ॒ष॒णा । यः । त्रिऽच॑क्रः ॥ येन॑ । उ॒प॒या॒थः । सुऽकृ॑तः ।
 दुरो॑णं । त्रिऽधा॑तुना । प॒त॒थः । विः । न । प॒र्णैः ॥ सुऽवृ॑त् ।
 रथः । वर्त॑ते । यन् । अ॒भि । क्षां । यत् । तिष्ठ॑थः । क्रतु॑ऽम॒न्ता ।
 अनु॑ । पृ॒क्षे ॥ व॒पुः । व॒पु॒ष्या । स॒च॒तां । इ॒यं । गीः । दि॒वः ।
 दु॒हि॒त्रा । उ॒प॒सा । स॒चे॒थे॒इति॑ ॥ आ । तिष्ठ॑तं । सुऽवृ॑तं । यः । रथः ।
 वां । अनु॑ । व्र॒ता॒नि । वर्त॑ते । ह॒वि॒ष्मान् ॥ येन॑ । न॒रा । ना॒स॒त्या ।
 इ॒ष॒य॒ध्वै । वर्तिः । या॒थः । त॒न॒या॒य । त॒म॒ने । च ॥ मा । वां । वृ॒कः ।
 मा । वृ॒कीः । आ । द॒ध॒र्षी॑त् । मा । परि॑ । व॒क्त॑ । उ॒त । मा ।
 अ॒ति । ध॒क्तं ॥ अ॒यं । वां । भा॒गः । निऽहि॑तः । इ॒यं । गीः । द॒स्रा ।
 इ॒मे । वां । निऽध॑यः । म॒धू॒नां ॥ यु॒वां । गो॒त॒मः । पुरु॑ऽमी॒ळ॒हः ।
 अ॒त्रिः । द॒स्रा । ह॒व॒ते । अ॒व॒से । ह॒वि॒ष्मान् ॥ दि॒शं । न । दि॒ष्टां ।
 ऋ॒जु॒या॒इ॒व । यं॒तां । आ । मे । ह॒वं । ना॒स॒त्या । उप॑ । या॒तं ॥ ० ॥
 प्र॒ति । वां । स्तो॒मः । अ॒श्वि॒नौ । अ॒घ्रा॒यि ॥ आ । इ॒ह । या॒तं
 प॒थि॑भिः । दे॒व॒या॒नैः ॥ ० ॥ २९ ॥

इति द्वितीयाष्टके चतुर्थोऽध्यायः

॥ अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ ता । वां । अद्य । तौ । अपरं । हुवेम । उच्छस्य
 उपासि । वह्निः । उक्थैः ॥ नासत्या । कुह । चित् । संतौ । अयः
 दिवः । नपाता । सुदाऽतराय ॥ अस्मेइति । ऊँइति । सु । वृषणा
 मादयेथां । उत् । पणीन् । हतं । उर्म्या । मदंता ॥ श्रुतं । मे
 अछोक्तिऽभिः । मतीनां । एष्टा । नरा । निऽचेतारा । च । कर्णः
 श्रिये । पुषन् । इषुकृताऽइव । देवा । नासत्या । वहतुं । सूर्यायाः
 वच्यंते । वां । ककुहाः । अप्सु । जाताः । युगा । जुर्णाऽइव
 वरुणस्य । भूरः ॥ अस्मेइति । सा । वां । माध्वीइति । राति
 अस्तु । स्तोमं । हिनोतं । मान्यस्य । कारोः ॥ अनु । यत् । वां
 श्रवस्या । सुदानूइतिसुदानू । सुऽवीर्याय । चर्षणयः । मदंति
 एषः । वां । स्तोमः । अश्विनौ । अकारि । मानेभिः । मघऽवाता
 सुऽवृक्ति ॥ यातं । वर्तिः । तनयाय । त्मने । च । अगस्त्य
 नासत्या । मदंता ॥ ० ॥ १ ॥ कतरा । पूर्वा । कतरा । अपरा
 अयोः । कथा । जातेइति । कवयः । कः । वि । वेद ॥ विष्णु
 त्मना । विभृतः । यत् । ह । नाम । वि । वर्तेतेइति । अहनीइति
 चक्रियाऽइव ॥ भूरि । द्वेइति । अचरंतीइति । चरंतं । पत्ऽवंतं । ग
 अपदीइति । दधातेइति ॥ नित्यं । न । सुनुं । पित्रोः । उपऽसे
 द्यावा । रक्षतं । पृथिवीइति । नः । अभ्वात् ॥ अनेहः । दात्रं । अदि
 अनर्वं । हुवे । स्वऽवत् । अवधं । नमस्वत् ॥ तत् । रोदसीइति
 जनयतं । जरित्रे ॥ ० ॥ अतप्यमानेइति । अवसा । अवतीइति

अष्टकः २, अ. ५]

१७७

[वर्गः ४

अनु । स्याम । रोदसीइति । देवपुत्रेइतिदेवऽपुत्रे ॥ उमेइति ।
 देवानां । उभयेभिः । अह्ना ॥ ० ॥ संग्रहमानेइतिसंग्रहमाने ।
 युवतीइति । समंतेइतिसंऽअंते । स्वसारा । जामीइति । पित्रोः ।
 उपऽस्थे ॥ अभिजिघ्रंतीइत्यभिऽजिघ्रंती । भुवनस्य । नाभिं ॥ ० ॥
 ॥ २ ॥ उर्वीइति । सङ्गनीइति । बृहतीइति । ऋतेन । हुवे ।
 देवानां । अवसा । जनित्रीइति ॥ दधातेइति । येइति । अमृतं ।
 सुप्रतीकेइतिसुऽप्रतीके ॥ ० ॥ उर्वीइति । पृथ्वीइति । बहुलेइति ।
 दूरेऽतेइतिदूरेऽअंते । उप । हुवे । नमसा । यज्ञे । अस्मिन् । दधातेइति ।
 येइति । सुभगेइतिसुऽभगे । सुप्रतूर्तीइतिसुऽप्रतूर्ती ॥ ० ॥ देवान् ।
 वा । यत् । चकृम । कत् । चित् । आगः । सखायं । वा ।
 सदं । इत् । जाःपतिं । वा ॥ इयं । धीः । भूयाः । अवऽयानं ।
 एषां ॥ ० ॥ उभा । शंसा । नर्या । मां । अविष्टां । उमेइति । मां ।
 ऊतीइति । अवसा । सचेतां ॥ भूरि । चित् । अर्यः । सुदाऽतराय ।
 इषा । मदतः । इषयेम । देवाः ॥ ऋतं । दित्रे । तत् । अवोचं ।
 पृथिव्यै । अभिऽश्रावाय । प्रथमं । सुऽमेघाः ॥ पातां । अवघात् ।
 दुऽइतात् । अमीके । पिता । माता । च । रक्षतां । अवऽभिः ॥
 इदं । द्यावापृथिवीइति । सत्यं । अस्तु । पितः । मातः । यत् इह ।
 उपऽपुत्रे । वां ॥ भूतं । देवानां । अवमेइति । अवऽभिः ॥ ० ॥ ३ ॥
 आ । नः । इळाभिः । विदथे । सुऽशस्ति । विश्वानरः । सविता ।
 देवः । एतु ॥ अपि । यथा । युवानः । मत्सथ । नः । विश्वं । जगत् ।
 अभिऽपित्वे । मनीषा ॥ आ । नः । विश्वे । आस्काः । गमंतु । देवाः ।
 मित्रः । अर्यमा । वह्णः । सुऽजोषाः ॥ भुवन् । यथा । नः । विश्वे ।
 वृधासः । करन् । सुऽसहा । विथुरं । न । शवः ॥ प्रेष्टं । वः ।
 अतिथि । गृणीषे । अग्नि । शस्तिऽभिः । तुर्वणिः । सुऽजोषाः । असत् ।

यथा । नः । वरुणः । सुऽकीर्तिः । इषः । च । पर्वत् । अरिऽगुते ।
 सूरिः ॥ उप । वः । आ । ईषे । नमसा । जिगीषा । उपसानक्त
 सुदुघाऽइव । धेनुः ॥ समाने । अहन् । विऽमिमानः । अर्कः । विष्णुः
 रूपे । पयसि । ससिन् । ऊर्ध्वन् ॥ उत । नः । अहिः । ब्रह्मः
 मयः । करितिकः । शिशुं । न । पिप्युषीऽइव । वेति । सिंधुः ॥ ये
 नपातं । अपां । जुनाम । मनऽजुवः । वृषणः । यं । वहन्ति ॥ ४
 उत । नः । ई । त्वष्टा । आ । गुंतु । अछ । स्मत् । सूरिऽभिः
 अभिऽपित्वे । सऽजोषाः ॥ आ । वृत्रऽहा । इंद्रः । चर्षणिऽप्राः
 तुविऽतमः । नरां । नः । इह । गम्याः ॥ ० ॥ मतयः । अश्वः
 योगाः । शिशुं । न । गावः । तरुणं । रिहन्ति ॥ तं । ई । गिरः
 जनयः । न । पत्नीः । सुरभिऽतमं । नरां । नसंत ॥ ० ॥ मस्तः
 वृद्धऽसेनाः । स्मत् । रोदसीइति । सऽमनसः । सदंतु ॥ पृषत्
 अश्वासः । अवनयः । न । रथाः । रिशादसः । मित्रऽयुजः । न
 देवाः ॥ प्र । नु । यत् । एषां । महिना । चिकित्रे । प्र । युंजते
 प्रऽयुजः । ते । सुऽवृक्ति ॥ ० ॥ सुऽदिने । न । शरुः । विश्वं । आ
 इरिणं । प्रुषायंत । सेनाः ॥ प्रोइति । अश्विनौ । अवसे । कृणुष्व
 प्र । पृषणं । स्वऽतवसः । हि । संति ॥ अद्वेषः । विष्णुः । वार्तः
 ऋभुक्षाः । अछ । सुग्राय । ववृतीय । देवान् ॥ इयं । सा । वः
 अस्मेइति । दीधितिः । यजत्राः । अपिऽप्राणी । च । सदनी । वः
 भुयाः ॥ नि । या । देवेषु । यतते । वसुऽयुः ॥ ० ॥ ५ ॥ पितुं । उ
 स्तोपं । महः । धर्माणं । तविषीं । यस्य । त्रितः । वि । ओजसा
 वृत्रं । विऽपर्व । अर्दयत् ॥ स्वादोइति । पितोइति । मधोइति
 पितोइति । वयं । त्वा । ववृमहे ॥ अस्माकं । अविता । भव ॥ उप
 नः । पितोइति । आ । चर । शिवः । शिवाभिः । ऊत्तिऽभिः ॥ मयऽ

अष्टकः २, अ. ५]

१७९

[वर्गः ९

भुः । अद्विषेण्यः । सखा । सुऽशेवः । अद्वयाः ॥ तव । ते । पितो-
 इति । रसाः । रजांसि । अनु । विऽस्थिताः ॥ दिवि । वाताऽइव ।
 श्रिताः ॥ ० ॥ ददतः । तव । स्वादिष्ट । ते । पितोइति ॥ प्र ।
 स्वाद्भानः । रसानां । तुविग्रीवाऽइव । ईरते ॥ ६ ॥ त्वेइति । पितो-
 इति । महानां । देवानां । मनः । हितं ॥ अकारि । चारु । केतुना ।
 तव । अहि । अवसा । अवधीत् ॥ यत् । अदः । पितोइति । अजगन् ।
 विवस्व । पर्वतानां ॥ अत्र । चित् । नः । मधोइति । पितोइति ।
 अरं । भक्षाय । गम्याः ॥ यत् । अपां । ओषधीनां । परिशं । आऽ-
 रिशामहे ॥ वातापे । पीवः । इत् । भव ॥ यत् । ते । सोम । गोऽ-
 आशिरः । यवऽआशिरः । भजामहे ॥ ० ॥ करंभः । ओषधे । भव ।
 पीवः । वृकः । उदारथिः ॥ ० ॥ तं । त्वा । वयं । पितोइति ।
 वचऽभिः । गावः । न । हव्या । सुसुदिम ॥ देवेभ्यः । त्वा । सध्रऽ-
 मादं । अस्मभ्यं । त्वा । सध्रऽमादं ॥ ७ ॥ संऽइद्धः । अद्य । राजसि ।
 देवः । देवैः । सहस्रऽजित् ॥ हूतः । हव्या । कविः । वह ॥ तनूऽ-
 नपात् । ऋतं । यते । मध्वा । यज्ञः । सं । अज्यते ॥ दधत् । सह-
 क्षिणीः । इषः ॥ आऽजुह्वानः । नः । ईड्यः । देवान् । आ । वक्षि ।
 यज्ञियान् ॥ अग्ने । सहस्रऽसाः । असि ॥ प्रचीनं । बर्हिः । ओजसा ।
 सहस्रऽवीरं । अस्तृणन् ॥ यत्र । अदित्याः । विऽराजत ॥ विऽराट् ।
 संऽराट् । विऽभ्वीः । प्रऽभ्वीः । बह्वीः । च । भूयसीः । च । याः ॥
 दुरः । घृतानि । अक्षरन् ॥ ८ ॥ सुरुक्मेइतिसुऽरुक्मे । हि । सुऽ-
 पेशसा । अधि । श्रिया । विऽराजतः ॥ उषसौ । आ । इह । सीदतां ॥
 प्रथमा । हि । सुऽवाचसा ॥ ० ॥ भारति । इळे । सरस्वति । याः ।
 वः । सर्वाः । उपऽब्रुवे ॥ ताः । नः । चोदयत । श्रिये ॥ त्वष्टा ।
 रूपाणि । हि । प्रऽभुः । पशून् । विश्वान् । संऽआनजे ॥ तेषां । नः ।

स्फाति । आ । यज ॥ उप । त्मन्या । वनस्पते । पार्थः । देवेभ्यः
 सृज ॥ अग्निः । हव्यानि । सिस्वदत् ॥ पुरऽगाः । अग्निः । देवानां
 गायत्रेण । सं । अज्यते ॥ स्वाहाऽकृतीषु । रोचते ॥ ९ ॥ अग्ने । नय
 सुऽपथा । राये । अस्मान् । विश्वानि । देव । वयुनानि । विद्वान्
 युयोधि । अस्मत् । जुहुराणं । एनः । भूर्यिष्ठां । ते । नमऽउक्ति
 विधेम ॥ अग्ने । त्वं । पारय । नव्यः । अस्मान् । स्वस्तिऽभिः । अति
 दुऽगानि । विश्वा ॥ पूः । च । पृथ्वी । बहुला । नः । उर्वी । भव
 तोकाय । तनयाय । शं । योः ॥ अग्ने । त्वं । अस्मत् । युयोधि
 अमीवाः । अनग्निऽत्राः । अभि । अमृत । कृष्टीः ॥ पुनः । अस्मभ्य
 सुविताय । देव । क्षां । विश्वेभिः । अमृतेभिः । यजत्र ॥ पाहि । नः
 अग्ने । पायुऽभिः । अजस्रैः । उत । प्रिये । सद्ने । आ । शुशुक्वान्
 मा । ते । भयं । जरितारं । यविष्ठ । नूनं । विदत् । मा । अपरं
 सहस्वः ॥ मा । नः । अग्ने । अव । सृजः । अघाय । अविप्यव
 रिपवे । दुह्नुनायै ॥ मा । दत्वते । दशते । मा । अदते । नः । मा
 रिषते । सहसाऽवन् । परा । दाः ॥ १० ॥ वि । घ । त्वाऽवान्
 ऋतऽजात । यंसत् । गृणानः । अग्ने । तन्वे । वरुथं ॥ विश्वात्
 रिरिक्षोः । उत । वा । निनित्सोः । अभिऽहुतां । असि । हि । देव
 विष्पट् ॥ त्वं । तान् । अग्ने । उभयान् । वि । विद्वान् । वेषि । प्रऽ
 पित्वे । मनुषः । यजत्र ॥ अभिऽपित्वे । मनवे । शास्यः । भुः
 मर्मजेन्यः । उशिक्षऽभिः । न । अक्रः ॥ अवोचाम । निऽवचनानि
 अस्मिन् । मानस्य । सुनुः । सहसाने । अग्नौ ॥ वयं । सहस्रं
 ऋषिऽभिः । सनेम ॥ ० ॥ ११ ॥ अनर्वाणं । वृषभं । मंद्रऽजिह्वं
 बृहस्पतिं । वर्धय । नव्यं । अर्केः ॥ गाथान्यः । सुऽरुचः । यस्य
 देवाः । आऽशृण्वन्ति । नवमानस्य । मतीः ॥ तं । ऋत्विष्याः । उप

अष्टकः २, अ. ५]

१८१

[वर्गः १४]

वाचः । सचते । सर्गः । न । यः । देवऽयतां । असर्जि ॥ बृहस्पतिः ।
 सः । हि । अंजः । वरांसि । विऽभवा । अभवत् । सं । ऋते । मातरिश्वा ॥
 उपऽस्तुति । नमसः । उत्ऽयति । च । श्लोकं । यंसत् । सविताऽ-
 इव । प्र । बाह्विति ॥ अस्य । क्रत्वा । अहन्यः । यः । अस्ति । मृगः ।
 न । भीमः । अरक्षसः । तुविष्मान् ॥ अस्य । श्लोकः । दिवि ।
 ईयते । पृथिव्यां । अत्यः । न । यंसत् । यक्षऽभृत् । विऽचेताः ॥
 मृगाणां । न । हेतयः । यंति । च । इमाः । बृहस्पतेः । अहिऽमायान् ।
 अभि । द्यून् ॥ ये । त्वा । देव । उस्त्रिकं । मन्यमानाः । पापाः ।
 भद्रं । उपऽजीवन्ति । पञ्जाः ॥ न । दुऽध्ये । अनु । ददासि । वामं ।
 बृहस्पते । चयसे । इत् । पियारं ॥ १२ ॥ रुऽप्रेतुः । सुऽयवसः ।
 न । पंथाः । दुऽनियंतुः । परिऽप्रीतः । न । मित्रः ॥ अनर्वाणः ।
 अभि । ये । चक्षते । नः । अपिऽवृताः । अपऽऊर्णुवंतः । अस्थुः ॥
 सं । यं । स्तुभः । अवनयः । न । यंति । समुद्रं । न । स्रवतः ।
 रोधऽचक्राः ॥ सः । विद्वान् । उभयं । चष्टे । अंतः । बृहस्पतिः । तरः ।
 आपः । च । गृध्रः ॥ एव । महः । तुविऽजातः । तुविष्मान् । बृहस्पतिः ।
 वृषभः । धायि । देवः ॥ सः । नः । स्तुतः । वीरऽवत् । धातु । गोऽ-
 मत् ॥ ० ॥ १३ ॥ कंकतः । न । कंकतः । अथोइति । मतीनऽकंकतः ॥
 द्रौ । इति । लुप्रीइति । इति । नि । अदृष्टाः । अलिस्पत ॥ अदृष्टान् ।
 हन्ति । आऽयती । अथोइति । हन्ति । पराऽयती ॥ अथोइति । अवऽ-
 म्नी । हन्ति । अथोइति । पिनष्टि । पिषती ॥ शरासः । कुशरासः ।
 दर्भासः । सैर्याः । उत ॥ मौजाः । अदृष्टाः । बैरिणाः । सर्वे । साकं ।
 नि । अलिस्पत ॥ नि । गावः । गोऽस्थे । असदन् । नि । मृगासः ।
 अविक्षत ॥ नि केतवः । जनानां । नि । अदृष्टाः । अलिस्पत ॥ एते ।
 ऊंइति । ते । प्रति । अदृश्नन् । प्रऽदोषं । तस्कराऽइव ॥ अदृष्टाः ।

अष्टकः २, अ. ५]

१८२

[वर्गः १७]

विश्वऽदृष्टाः । प्रतिऽबुद्धाः । अ॒भु॒त॒न ॥ १४ ॥ द्यौः । वः । पि॒ता ।
 पृ॒थि॒वी । मा॒ता । सोमः । भ्रा॒ता । अदि॑तिः । स्व॒सा ॥ अदृ॑ष्टाः ।
 विश्वऽदृष्टाः । तिष्ठ॑त । इ॒ल॒य॑त । सु । कं ॥ ये । अं॒स्याः । ये ।
 अं॒ग्याः । सु॒ची॒काः । ये । प्रऽकं॑क॒ताः ॥ अदृ॑ष्टाः । किं । च॒न । इ॒ह ।
 वः । स॒र्वे । सा॒कं । नि । ज॒स्य॑त ॥ उ॒त् । पु॒रस्ता॑त् । सूर्यः । ए॒ति ।
 विश्वऽदृष्टः । अ॒दृष्टऽहा ॥ अ॒दृष्टा॑न् । सर्वा॑न् । जं॒भय॑न् । सर्वाः । च ।
 या॒तुऽध्या॑न्यः ॥ उ॒त् । अ॒प॒स॒त् । अ॒सौ । सूर्यः । पु॒रु । विश्वा॑नि ।
 जू॒र्वन् ॥ आ॒दि॒त्यः । प॒र्व॒तेभ्यः । विश्वऽदृष्टः । अ॒दृष्टऽहा ॥ सूर्ये ।
 वि॒षं । आ । स॒ज्जामि॑ । द्वा॒र्ते । सुरा॑ऽवतः । गृ॒हे ॥ सः । चि॒त् । नु ।
 न । म॒रा॒ति । नो॒इति॑ । व॒यं । म॒राम् । आ॒रे । अ॒स्य । यो॒जनं॑ ।
 ह॒रिऽस्थाः । म॒धु । त्वा । म॒धु॒ला । च॒क॒र ॥ १५ ॥ इ॒य॒त्ति॒का ।
 श॒कु॒न्ति॒का । स॒का । ज॒घ्रा॒स । ते । वि॒षं ॥ सो॒इति॑ ॥ ० ॥ त्रिः । स॒प्त ।
 वि॒ष्पु॒लि॒ङ्ग॒काः । वि॒षस्य॑ । पु॒ष्पं । अ॒क्षन् ॥ ताः ॥ ० ॥ म॒र॒न्ति ॥ ० ॥
 न॒वा॒नां । न॒व॒ती॒नां । वि॒षस्य॑ । रो॒पु॒षि॒णां ॥ सर्वा॑सां । अ॒ग्र॒मं ।
 ना॒मं ॥ ० ॥ त्रिः । स॒प्त । म॒यू॒र्यः । स॒प्त । स्व॒सा॒रः । अ॒गु॒र्वः ॥ ताः ।
 ते । वि॒षं । वि । ज॒भि॒रे । उ॒द॒कं । कुं॒भिनीऽइ॒व ॥ इ॒य॒त्त॒कः ।
 कु॒षु॒भ॒कः । त॒कं । मि॒न॒भि । अ॒श्म॒ना ॥ त॒तः । वि॒षं । प्र । व॒वृ॒ते ।
 प॒रा॒चीः । अ॒नु । सं॒ऽव॒तः । कु॒षु॒भ॒कः । त॒त् । अ॒ब्र॒वीत् । गि॒रेः ।
 प्रऽव॒र्त॒मा॒न॒कः ॥ वृ॒श्चि॒क॒स्य । अ॒र॒सं । वि॒षं । अ॒र॒सं । वृ॒श्चि॒क॒ । ते ।
 वि॒षं ॥ १६ ॥ इति॑ स॒माप्तं॑ प्रथ॒मं॒मंड॒लं ॥ त्वं । अ॒ग्ने । द्युऽभिः । त्वं ।
 आ॒शु॒शु॒क्ष॒णिः । त्वं । अ॒त्ऽभ्यः । त्वं । अ॒श्म॒नः । परि॑ ॥ त्वं । व॒नै॒भ्यः ।
 त्वं । ओष॑धी॒भ्यः । त्वं । नृ॒णां । नृ॒ऽप॒ते । जा॒य॒से । शु॒चिः ॥ त्वं ।
 अ॒ग्ने । हो॒त्रं । तव॑ । पो॒त्रं । ऋ॒त्वि॒यै । तव॑ । ने॒ष्ट्रं । त्वं । अ॒ग्नि॒त् ।
 ऋ॒त॒ऽय॒तः ॥ तव॑ । प्रऽशा॒स्त्रं । त्वं । अध्व॑रिऽय॒सि । ब्र॒ह्मा । न ।

अष्टकः २, अ. ५]

१८३

[वर्गः १२

असि । गृहऽपतिः । च । नः । दमे ॥ त्वं । अग्ने । इंद्रः । वृषभः ।
 सुतां । असि । त्वं । विष्णुः । उरुऽगायः । नमस्यः ॥ त्वं । ब्रह्मा ।
 रयिऽवित् । ब्रह्मणः । पते । त्वं । विधर्तरिति विऽधर्तः । सचसे ।
 पुरऽध्या ॥ त्वं । अग्ने । राजा । वरुणः । धृतऽव्रतः । त्वं । मित्रः ।
 भवसि । दसः । ईड्यः ॥ त्वं । अर्यमा । सत्ऽपतिः । यस्य । सुऽ-
 भुजं । त्वं । अंशः । विदथे । देव । भाजयुः ॥ त्वं । अग्ने । त्वष्टा ।
 विधते । सुऽवीर्यं । तव । ग्रावः । मित्रऽमहः । सुऽजात्यं ॥ त्वं ।
 आशुऽहेमा । ररिषे । सुऽअश्वं । त्वं । नरां । शर्धः । असि । पुरुऽ-
 वसुः ॥ १७ ॥ त्वं । अग्ने । रुद्रः । असुरः । महः । दिवः ।
 त्वं । शर्धः । मारुतं । पृक्षः । ईशिषे ॥ त्वं । वातैः । अरुणैः ।
 यासि । शंऽगयः । त्वं । पुषा । विधतः । पासि । नु । तमना ॥
 त्वं । अग्ने । द्रविणऽदाः । अरंऽकृते । त्वं । देवः । सविता । रत्नऽ-
 धाः । असि ॥ त्वं । भगः । नृऽपते । वस्यः । ईशिषे । त्वं । पायुः ।
 दमे । यः । ते । अविधत् ॥ त्वां । अग्ने । दमे । आ । विश्पतिं ।
 विशः । त्वां । राजानं । सुऽविदत्रं । ऋजते ॥ त्वं । विश्वानि ।
 सुऽअनीक । पत्यसे । त्वं । सहस्राणि । शता । दश । प्रति ॥ त्वां ।
 अग्ने । पितरं । इष्टिभिः । नरः । त्वां । भ्रात्राय । शम्या । तनुऽ-
 रुचं ॥ त्वं । पुत्रः । भवसि । यः । ते । अविधत् । त्वं । सखा ।
 सुऽशेवः । पासि । आऽधृषः ॥ त्वं । अग्ने । ऋभुः । आके । नमस्यः ।
 त्वं । वाजस्य । क्षुऽमतः । रायः । ईशिषे ॥ त्वं । वि । भासि ।
 अनु । धक्षि । दावने । त्वं । विऽशिष्टुः । असि । यज्ञं । आऽ-
 तानि ॥ १८ ॥ त्वं । अग्ने । अदितिः । देव । दाशुषे । त्वं । होत्रा ।
 भारती । वर्धसे । गिरा ॥ त्वं । इळा । शतऽहिमा । असि । दक्षसे ।
 त्वं । वृत्रऽहा । वसुऽपते । सरस्वती ॥ त्वं । अग्ने । सुऽभृतं । उत्ऽ-

अष्टकः २, अ. ५]

१८४

[वर्गः २३]

तमं । वयः । तव । स्पार्हे । वर्णे । आ । संऽदृशि । श्रियः ॥ त्वं
 वाजः । प्रऽतरणः । बृहन् । असि । त्वं । रयिः । बहुलः । विश्वतः ।
 पृथुः ॥ त्वां । अग्ने । आदित्यासः । आस्यं । त्वां । जिह्वां । शुच्यः ।
 चक्रिरे । कवे ॥ त्वां । रातिऽसाचः । अध्वरेषु । सश्चिरे । त्वेइति ।
 देवाः । हविः । अदंति । आऽहुतं ॥ त्वेइति । अग्ने । विश्वे । अम्
 तासः । अद्रुहः । आसा । देवाः । हविः । अदंति । आऽहुतं ।
 त्वया । मर्तासः । स्वदंते । आऽसुति । त्वं । गर्भः । वीर्या
 जज्ञिषे । शुचिः ॥ त्वं । तान् । सं । च । प्रति । च । असि
 मज्मना । अग्ने । सुऽजात । प्र । च । देव । रिच्यसे ॥ पृक्षः । यत्
 अत्र । महिना । वि । ते । भुवत् । अनु । द्यावापृथिवीइति । रो
 सीइति । उमेइति ॥ ये । स्तोतृऽभ्यः । गोऽअग्रां । अश्वऽपेशसं
 अग्ने । राति । उपऽसृजति । सूरयः ॥ अस्मान् । च । तान् । च
 प्र । हि । नेषि । वस्यः । आ ॥ बृहत् । वदेम । विदथे । सु
 वीराः ॥ १९ ॥ यज्ञेन । वर्धत । जातऽवेदसं । अग्निं । यजध्वं
 हविषा । तना । गिरा ॥ संऽइधानं । सुऽप्रयसं । स्वऽनरं । दुक्षं
 होतारं । वृजनैषु । धुऽसदं ॥ अग्नि । त्वा । नक्तीः । उपसः
 ववाशिरे । अग्ने । वत्सं । न । स्वसरषु । धेनवः ॥ दिवऽइव । इत्
 अरतिः । मानुषा । युगा । आ । क्षपः । भासि । पुरुऽवार । सं
 यतः ॥ तं । देवाः । बुध्ने । रजसः । सुऽदंसं । दिवऽपृथिव्योः
 अरति । नि एरिरे ॥ रथऽइव । वेद्यं । शुक्रऽशौचिपं । अग्निं । मित्रं
 न । क्षितिषु । प्रऽशंस्यं ॥ तं । उक्षमाणं । रजसि । स्वे । आ । दमे
 चंद्रऽइव । सुऽरुचं । ह्वारे । आ । दधुः ॥ पृथ्याः । पतरं । नित
 यंतं । उक्षऽभिः । पाथः । न । पायुं । जनसीइति । उमेइति । अनु
 सः । होता । विश्वं । परि । भुतु । अध्वरं । तं । ऊंइति । हव्यः

अष्टकः २, अ. ५]

१५५

[वर्गः २२

मनुषः । ऋजते । गिरा ॥ हिरिऽशिप्रः । वृधसानासु । जर्भुख ।
 द्यौः । न । स्तऽभिः । चितयत् । रोदसीइति । अनु ॥ २० ॥ सः ।
 नः । रेवत् । संऽइधानः । स्वस्तये । संऽददस्वान् । रयि । अस्मासु ।
 दीदिहि ॥ आ । नः । कृणुष्व । सुविताय । रोदसीइति । अग्ने । हव्या ।
 मनुषः । देव । वीतर्ये ॥ दाः । नः । अग्ने । बृहतः । दाः । सहस्रिणः ।
 दुरः । न । वाजं । श्रुत्यै । अप । वृधि ॥ प्राचीइति । द्यावापृथिवी-
 इति । ब्रह्मणा । कृधि । स्वः । न । शुक्रं । उपसः । वि । दिद्युतुः ॥
 सः । इधानः । उपसः । राभ्याः । अनु । स्वः । न । दीदेत् । अरुपेण ।
 भानुना ॥ होत्राभिः । अग्निः । मनुषः । सुऽअध्वरः । राजा । विशां ।
 अतिथिः । चारुः । आयवे ॥ एव । नः । अग्ने । अमृतेषु । पुर्व्य ।
 धीः । पीपाय । बृहत्ऽदिवेषु । मानुषा । दुहाना । धेनुः । वृजनेषु ।
 कारवे । त्मना । शतिनै । पुरुऽरूपै । इषणि ॥ वयं । अग्ने । अर्वता ।
 वा । सुऽवीर्यै । ब्रह्मणा । वा । चितयेम । जनान् । अति । अस्माकं ।
 युसं । अधि । पंच । कृष्टिषु । उच्चा । स्वः । न । शुशुचीत् । दुस्तरं ॥
 सः । नः । बोधि । सहस्य । प्रऽशंस्यः । यस्मिन् । सुऽजाताः ।
 इषयंत । सूरयः ॥ यं । अग्ने । यज्ञं । उपऽयंति । वाजिनः । नित्ये ।
 तोके । दीदिऽवांसं । स्वे । दमे ॥ उभयांसः । जातऽवेदः । स्याम ।
 ते । स्तोतारः । अग्ने । सूरयः । च । शर्मणि ॥ वस्वः । रायः ।
 पुरुऽचंद्रस्य । भूर्यसः । प्रजाऽवतः । सुऽअपत्यस्य । शग्वि । नः ॥ ० ॥
 ॥ २१ ॥ संऽइन्द्रः । अग्निः । निऽहितः । पृथिव्यां । प्रत्यङ् ।
 विश्वानि । भुवनानि । अस्थात् ॥ होता । पावकः । प्रऽदिवः । सुऽ-
 मेधाः । देवः । देवान् । यजतु । अग्निः । अहन् ॥ नराशंसः । प्रति ।
 धामानि । अंजन् । तिस्रः । दिवः । प्रति । महा । सुऽअर्चिः ॥ घृतऽ-
 मृषा । मनसा । हव्यं । उदन् । मूर्धन् । यज्ञस्य । सं । अनक्तु ।

अष्टकः २, अ. ५]

१८६

[वर्गः २]

देवान् ॥ इलितः । अग्ने । मनसा । नः । अहन् । देवान् । यक्षि
 मानुषात् । पूर्वः । अद्य ॥ सः । आ । वह । मरुता । शर्षः
 अच्युतं । इंद्रं । नरः । बर्हिऽसदं । यजध्वं ॥ देव । बर्हिः । वर्धमानं
 सुऽवीरं । स्तीर्णं । राये । सुऽभरं । वेदीइति । अस्यां ॥ घृतेन
 अक्तं । वसवः । सीदत । इदं । विश्वे । देवाः । आदित्याः । यक्षि
 यासः ॥ वि । श्रयतां । उर्विया । हूयमानाः । द्वारः । देवीः । सुप्रः
 अयनाः । नमऽभिः ॥ व्यचस्वतीः । वि । प्रथतां । अजुर्याः । वप
 पुनानाः । यशसं । सुऽवीरं ॥ २२ ॥ साधु । अपांसि । सनता । नः
 उक्षितेइति । उषसानक्ता । वय्याऽइव । रण्वितेइति ॥ तंतुं । तंतु
 संवयंतीइतिसंऽवयंती । समीचीइतिसंऽईची । यज्ञस्य । पेशः । सु
 घेइतिसुऽदुघे । पयस्वतीइति ॥ दैव्या । होतारा । प्रथमा । विदुऽस्त
 ऋजु । यक्षतः । सं । ऋचा । वपुऽस्तरा ॥ देवान् । यजंतौ । ऋतुऽश
 सं । अंजतः । नामा । पृथिव्याः । अधि । सानुषु । त्रिषु ॥ सरस्वती
 साधयंती । धियं । नः । इळा । देवी । भारती । विश्वऽतूतिः
 तिस्रः । देवीः । स्वधया । बर्हिः । आ । इदं । अछिद्रं । पांतु
 शरणं । निऽसद्य ॥ पिशंगऽरूपः । सुऽभरः । वयऽधाः । श्रुषी
 वीरः । जायते । देवऽकामः ॥ प्रऽजां । त्वष्टा । वि । स्यतु । नाभि
 अस्मेइति । अथ । देवानां । अपि । एतु । पार्थः ॥ वनस्पतिः । अवऽ
 सृजन । उप । स्थात् । अग्निः । हविः । सुदयति । प्र । धीभिः ॥ त्रिधा
 संऽअक्तं । नयतु । प्रऽजानन् । देवेभ्यः । दैव्यः । शमिता । उप
 हव्यं ॥ घृतं । मिमिक्षे । घृतं । अस्य । योनिः । घृते । श्रितः । घृतं
 ऊँइति । अस्य । धाम । अनुऽस्वधं । आ । वह । मादयस्व । स्वाहा
 कृतं । वृषभ । वक्षि । हव्यं ॥ २३ ॥ हुवे । वः । सुऽद्योत्मानं । सु
 वृक्ति । विशां । अग्निं । अतिथिं । सुऽप्रयसं ॥ मित्रऽइव । य

अष्टकः २, अ. ५]

१८७

[वर्गः २६

दिधिषाय्यः । भूत् । देवः । आऽदेवे । जने । जातऽवेदाः ॥ इमं ।
 विधंतः । अपां । सधऽस्थे । द्विता । अदधुः । भृगवः । विश्वु । आयोः ॥
 ण्यः । विश्वानि । अमि । अस्तु । भूमं । देवानां । अग्निः । अरतिः ।
 जीरऽअश्वः ॥ अग्नि । देवासः । मानुषीषु । विश्वु । प्रियं । धुः ।
 क्षेप्यंतः । न । मित्रं ॥ सः । दीदयत् । उशतीः । उर्म्याः । आ ।
 दक्षाय्यः । यः । दास्यते । दमे । आ ॥ अस्य । रण्वा । स्वस्यऽइव ।
 पुष्टिः । संऽदृष्टिः । अस्य । हियानस्य । धक्षोः ॥ वि । यः । भरि-
 भ्रत् । ओषधीषु । जिह्वां । अत्यः । न । रथ्यः दोधवीति । वारान् ॥
 आ । यत् । मे । अर्भवं । वनदः । पनंतः । उशिक्षऽभ्यः । न । अमि-
 मीत् । वणै ॥ सः चित्रेण । चिकिते । रंसु । भासा । जुजुर्वान् ।
 यः । मुहुः । आ । युवां । भूत् ॥ २४ ॥ आ । यः । वनां । ततृषाणः ।
 न । भाति । वाः । न । पथा । रथ्याऽइव । स्वानीत् ॥ कृष्णऽ-
 अन्वा । तपुः । रण्वः । चिकेत । द्यौऽइव । स्मर्यमानः । नभऽभिः ॥
 सः । यः । वि । अस्यात् । अमि । धक्षत् । उर्वी । पशुः । न ।
 एति । स्वऽयुः । अगोपाः ॥ अग्निः । शोचिष्मान् । अतसानि ।
 उष्णन् । कृष्णऽव्यधिः । अस्वदयत् । न । भूमं ॥ नु । ते । पूर्वस्य ।
 अवसः । अधिऽइतौ । तृतीयै । विदथै । मन्त्र । शंसि । अस्मेइति । अग्ने ।
 संयत्ऽवीरं । बृहंतै । क्षुऽमंतं । वाजं । सुऽअपत्यं । रयिं । दाः । त्वया ।
 यथा । गृत्सऽमदासः । अग्ने । गुहा । वन्वतः । उपरान् । अमि । स्युरि-
 तिस्युः ॥ सुऽवीरासः । अभिमातिऽसहः । सत् । सुरिऽभ्यः । गृणते ।
 तत् । वयः । धाः ॥ २५ ॥ होता । अजनिष्ट । चेतनः । पिता ।
 पितृऽभ्यः । ऊतये ॥ प्रऽयक्षन् । जेन्यं । वसु । शकेम । वाजिनः ।
 यमं ॥ आ । यस्मिन् । सप्त । रश्मयः । तताः । यज्ञस्य । नेतरि ॥
 मनुष्वत् । दैव्यं । अष्टमं । पोता । विश्वं । तत् । इन्वति ॥ दधन्वे ।

वा । यत् । ई । अनु । वोचत् । ब्रह्माणि । वेः । ऊँइति । तत् । पोरि
 विश्वानि । काव्या । नेमिः । चक्रंइव । अभवत् ॥ साकं । हि
 शुचिना । शुचिः । प्रशास्ता । क्रतुना । अजनि ॥ विद्वान् । अस्य
 व्रता । ध्रुवा । वयाःइव । अनु । रोहते ॥ ताः । अस्य । वर्ष
 आयुवः । नेष्टुः । सचत । धेनवः ॥ कुवित् । तिसृभ्यः । आ । वर
 स्वसारः । याः । इदं । ययुः ॥ यदि । मातुः । उप । स्वसा । घृत
 भरंती । आस्थित ॥ तासां । अध्वर्युः । आऽगतौ । यवः । वृष्टीइव
 मोदते ॥ स्वः । स्वाय । धयसे । कृणुतां । ऋत्विक् । ऋत्विज
 स्तोमं । यज्ञ । च । आत् । अरं । वनेम । ररिम । वयं ॥ यथा
 विद्वान् । अरं । करत् । विश्वेभ्यः । यजतेभ्यः ॥ अयं । अग्ने
 त्वेइति । अपि । यं । यज्ञ । चकृम । वयं ॥ २६ ॥ इमां । मे । अग्ने
 संइधे । इमां । उपऽसदं । वनेरतिवनेः ॥ ० ॥ अया । ते । अग्ने
 विधेम । ऊर्जः । नपात् । अश्वंइष्टे ॥ एना । सुऽउक्तेन । सुऽजात ॥ त
 त्वा । गीऽभिः । गिर्विणसं । द्रविणस्युं । द्रविणऽदः । सपर्येम । स
 र्यवः ॥ सः । बोधि । सुरिः । मघऽवा । वसुऽपते । वसुऽदावन् ॥ युयो
 धि । अस्मत् । द्वेषांसि ॥ सः । नः । वृष्टि । दिवः । परि । सः । नः
 वाजं । अनर्वाणं ॥ सः । नः । सहस्रिणीः । इषः ॥ ईळानाय
 अवस्यवे । यविष्ठ । दूत । नः । गिरा । यजिष्ठः । होतः । आ । गहि
 अंतः । हि । अग्ने । ईयसे । विद्वान् । जन्म । उभया । कवे । दूत
 जन्याऽइव । मित्र्यः ॥ सः । विद्वान् । आ । च । पिप्रयः । यधि
 चिकित्वः । आनुषक् ॥ आ । च । अस्मिन् । सत्सि । बर्हिषि ॥ २७
 श्रेष्ठं । यविष्ठ । भरत । अग्ने । युऽमंतं । आ । भर ॥ वसोइति
 पुरुऽस्पृहं । रयिं ॥ मा । नः । अरातिः । ईशत । देवस्य । मर्यस्य
 न्व ॥ पथि । तस्याः । उत । द्विषः । विश्वाः । उत । त्वया । वयं

अष्टकः २, अ. ६]

१८९

[वर्गः १]

धाराः । उद॒न्याःऽइव ॥ अति॑ । गा॒हेम॒हि । द्विषः ॥ शुचिः । पा॒वकः ।
 वंघः । अ॒ग्ने । बृ॒हत् । वि । रो॒च॒से ॥ त्वं । घृ॒तेभिः ।
 आऽहु॑तः । त्वं । नः । आ॒से । भा॒र॒त । अ॒ग्ने । व॒शाभिः । उ॒क्षऽभिः ॥
 अ॒ष्टाऽप॑दीभिः । आऽहु॑तः ॥ द्रु॒ऽअ॒न्नः । सर्पिःऽआ॑सुतिः । प्र॒त्नः ।
 होता । वरे॑ण्यः । सह॑सः । पु॒त्रः । अ॒द्भु॒तः ॥ २८ ॥ वा॒ज॒य॒न्ऽइव ।
 नु । रथा॑न् । योगा॑न् । अ॒ग्नेः । उप॑ । स्तु॒हि ॥ य॒शःऽत॑मस्य ।
 मी॒ळ॒हुषः ॥ यः । सु॒ऽनी॒थः । द॒दा॒शुषे॑ । अ॒जु॒र्यः । ज॒र॒य॒न् । अ॒रि॑ ॥
 चा॒रुऽप्र॑तीकः । आऽहु॑तः ॥ यः । ऊँ॒इति॑ । श्रि॒या । द॒मे॒षु । आ । दो॒षा ।
 उ॒ष॒सि । प्र॒ऽश॒स्य॑ते ॥ यस्य॑ । व॒तं । न । मी॒य॑ते ॥ आ । यः । स्वः । न ।
 भा॒नुना॑ । चि॒त्रः । वि॒ऽभा॒ति । अ॒र्चि॒षा ॥ अं॒ज्ञा॒नः । अ॒ज॒रैः । अ॒भि ॥
 अ॒ग्नि॑ । अनु॑ । स्व॒ऽरा॒ज्यं । अ॒ग्नि॑ । उ॒क्था॑नि । व॒वृ॒धुः ॥ वि॒श्वाः ।
 अ॒धि । श्रि॒यः । द॒धे ॥ अ॒ग्नेः । इ॒न्द्र॒स्य । सोम॑स्य । दे॒वानां॑ । ऊ॒तिऽ॒भिः ।
 व॒यं ॥ अ॒रि॒प्य॑न्तः । स॒चे॒म॒हि । अ॒भि । स्या॑म । पृ॒त॒न्य॒तः ॥
 ॥ २९ ॥

इति द्वितीयाष्टके पञ्चमोऽध्यायः

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ नि होता । हो॒तृऽस॑दने । वि॒दा॒नः । त्वे॒षः ।
 दी॒दि॒ऽवा॒न् । अ॒स॑दत् । सु॒ऽद॒क्षः ॥ अ॒द॒ब्ध॒व्र॒तऽप्र॑मतिः । व॒सि॒ष्ठः ।
 सह॒स्रं॑ऽभ॒रः । शुचि॑ऽजिह्वः । अ॒ग्निः ॥ त्वं । दू॒तः । त्वं । ऊँ॒इति॑ ।

नः । प॒रः॒ऽपाः । त्वं । वस्यः । आ । वृष॒भ । प्र॒ऽनेता ॥ अग्ने ।
 तोकस्य । नः । तने । त॒नूनां । अप्र॒ऽयुछन् । दी॒यत् । बो॒धि । गो॒पाः ।
 वि॒धेम । ते । प॒र॒मे । जन्मन् । अ॒ग्ने । वि॒धेम । स्तोमैः । अ॒वरे ।
 स॒धऽस्थे ॥ यस्मात् । यो॒नोः । उ॒त्ऽअरि॒थ । यजे । तं । प्र । त्वे॒ति ।
 ह॒वीषि । जु॒हुरे । संऽइ॒द्रे ॥ अग्ने । यज॑स्व । ह॒विषां । यजी॒यात् ।
 श्रु॒षी । दे॒णं । अ॒भि । गृ॒णीहि । राधः ॥ त्वं । हि । अ॒सि । र॒यिऽ
 प॒तिः । र॒यीणां । त्वं । शुक्र॑स्य । वच॑सः । म॒नोता ॥ उ॒भयं । ते ।
 न । क्षी॒यते । व॒स॒व्यं । दि॒वेऽदि॒वे । जा॒य॒मा॒नस्य । द॒स्म ॥ कृ॒धि ।
 क्षु॒ऽम॒न्तै । ज॒रि॒तारं । अ॒ग्ने । कृ॒धि । प॒तिं । सु॒ऽअ॒प॒त्यस्य । रा॒यः ।
 सः । ए॒ना । अ॒नी॒केन । सु॒ऽवि॒द॒त्रः । अ॒स्मे॒ति । य॒ष्टा । दे॒वान् ।
 आऽय॑जिष्ठः । स्व॒स्ति ॥ अ॒द॒ब्धः । गो॒पाः । उ॒त । नः । प॒रः॒ऽपाः ।
 अ॒ग्ने । यु॒ऽमत् । उ॒त । रे॒वत् । दि॒दीहि ॥ १ ॥ जो॒ह॒त्रः । अ॒ग्निः ।
 प्र॒थ॒मः । पि॒ताऽइ॒व । र॒ळः । प॒दे । म॒नुषा । यत् । संऽइ॒द्धः ॥ अ॒ग्निं ।
 व॒सानः । अ॒मृतः । वि॒ऽचे॒ताः । म॒र्म॒जे॒न्यः । श्र॒व॒स्वः । सः वा॒जी ।
 श्रु॒याः । अ॒ग्निः । चि॒त्रऽभा॑नुः । ह॒वँ । मे । वि॒श्वा॒भिः । गी॒ऽभिः ।
 अ॒मृतः । वि॒ऽचे॒ताः ॥ श्या॒वा । रथं । व॒ह॒तः । रो॒हिता । वा । उ॒त ।
 अ॒रुषा । अ॒हं । च॒क्रे । वि॒ऽभृ॒त्रः ॥ उ॒त्त॒नायां । अ॒ज॒न॒यन् । सु॒ऽसूतं ।
 भु॒वत् । अ॒ग्निः । पु॒रु॒ऽपे॒शा॒सु । गर्भः ॥ शि॒रि॒णायां । चि॒त् । अ॒कु॒ना ।
 म॒हः॒ऽभिः । अ॒परि॒ऽवृ॒तः । व॒स॒ति । प्र॒ऽचे॒ताः ॥ जिघ॑र्मि । अ॒ग्नि ।
 ह॒विषां । घृ॒तेन । प्र॒ति॒ऽक्षि॒यन्तं । भु॒व॒ना॒नि । वि॒श्वां ॥ पृ॒थुं । ति॒र॒आ ।
 व॒यसा । बृ॒ह॒न्तं । व्य॒चि॒ष्ठ । अ॒न्नैः । र॒भ॒सं । द॒शानं ॥ आ । वि॒श्वतः ।
 प्र॒त्य॒चं । जिघ॑र्मि । अ॒र॒क्ष॒सा । म॒न॒सा । तत् । जु॒षे॒त् ॥ म॒र्य॑ऽश्रीः ।
 स्पृ॒ह॒यत्॒ऽव॒र्णः । अ॒ग्निः । न । अ॒भि॒ऽभृ॒शे । त॒न्वा । ज॒भृ॒राणः ।
 ज्ञे॒याः । भा॒गं । स॒ह॒सानः । व॒रेण । त्वाऽदू॑तासः । म॒नु॒ऽव॒त् ।

अष्टकः २, अ. ६]

१९१

[वर्गः ५

वदेम ॥ अनूनं । अग्निं । जुह्वा । वचस्या । मधुऽपृचं । धनऽसाः ।
 जोह्वीमि ॥ २ ॥ श्रुधि । हव । इंद्र । मा । रिषण्यः । स्याम ।
 ते । दावने । वसूनां ॥ इमाः । हि । त्वां । ऊर्जः । वर्धयन्ति ।
 वसुऽयवः । सिधवः । न । क्षरतः ॥ सृजः । महीः । इंद्र ।
 याः । अपिन्वः । परिऽस्थिताः । अहिना । शूर । पूवीः ॥ अमर्त्य ।
 चित् । दासं । मन्यमानं । अव । अभिनत् । उक्थैः । ववृधानः ॥
 उक्थेषु । इत् । नु । शूर । येषु । चाकन् । स्तोमेषु । इंद्र । रुद्रियेषु ।
 च ॥ तुभ्य । इत् । एताः । यासु । मंदसानः । प्र । वायवे । भिस्रते ।
 न । शुभ्राः ॥ शुभ्रं । नु । ते । शुष्मं । वर्धयंतः । शुभ्रं । वज्रं ।
 बाहोः । दधानाः ॥ शुभ्रः । त्वं । इंद्र । ववृधानः । अस्मेइति । दासीः ।
 विशः । सूर्येण । सद्याः ॥ गुहा । हितं । गुह्यं । गुल्हं । अपऽसु ।
 अपिऽवृतं । मायिनं । क्षियंतं ॥ उतोइति । अपः । द्यां । तस्तभ्वासं ।
 अहन् । अहिं । शूर । वीर्येण ॥ ३ ॥ स्तव । नु । ते । इंद्र । पुर्व्या ।
 महानि । उत । स्तवाम् । नूतना । कृतानि ॥ स्तव । वज्रं । बाहोः ।
 उशंतं । स्तव । हरीइति । सूर्यस्य । केतूइति ॥ हरीइति । नु । ते ।
 इंद्र । वजयंता । घृतऽश्रुतं । स्वारं । अस्वाष्टीं । वि । समना । भूमिः ।
 अप्रथिष्ट । अरस्त । पर्वतः । चित् । सरिष्यन् ॥ नि । पर्वतः । सादि ।
 अप्रऽयुछन् । सं । मातृऽभिः । वावशानः । अक्रान् ॥ हरे । पारे ।
 वाणीं । वर्धयंतः । इंद्रऽइषितां । धमनिं । पप्रथन् । नि ॥ इंद्रः ।
 महां । सिधुं । आऽशयानं । मायाऽविनं । वृत्रं । अस्फुरत् । निः ॥
 अरजेतां । रोदसीइति । भियानेइति । कर्तिकदतः । वृष्णः । अस्य ।
 वज्रात् ॥ अरौरवीत् । वृष्णः । अस्य । वज्रः । अमानुषं । यत् ।
 मानुषः । निऽजूवात् ॥ नि । मायिनः । दानवस्य । मायाः । अषाद-
 यत् । पिऽवान् । सुतस्य ॥ ४ ॥ पिबऽपिव । इत् । इंद्र । शूर ।

अष्टकः २, अ. ६]

१९२

[वर्गः]

सोमं । मंदंतु । त्वा । मंदिनः । सुतासः ॥ पृणंतः । ते । कुक्षीरं
 वर्धयंतु । इत्था । सुतः । पौरः । इंद्रं । आव ॥ त्वेति । इ
 अपि । अभुम । विप्राः । धियं । वनेम । ऋतुऽया । सपंतः ॥ अ
 स्यवः । धीमहि । प्रऽशस्ति । सद्यः । ते । रायः । दावने । स्याम
 स्याम । ते । ते । इंद्र । ये । ते । ऊती । अवस्यवः । ऊजै । वर्धयंतु
 शुष्मिन्ऽतमं । यं । चाकनाम । देव । अस्मेइति । रयि । रासि
 वीरऽवतं ॥ रासि । क्षयं । रासि । मित्रं । अस्मेइति । रासि । शयः
 इंद्र । मारुतं । नः ॥ सऽजोषसः । ये । च । मंदसानाः । प्र
 वायवः । पांति । अग्रऽनीति ॥ व्यंतु । इत् । नु । येषु । मंदसानः
 तृपत् । सोमं । पाहि । द्रह्यत् । इंद्र ॥ अस्मान् । सु । पृत्ऽसु । आ
 तरुत्र । अवर्धयः । द्यां । बृहत्ऽभिः । अकैः ॥ ५ ॥ बृहतः । इत्
 नु । ये । ते । तरुत्र । उक्थेभिः । वा । सुघ्नं । आऽविवासान् ।
 स्तृणानासः । बर्हिः । पस्यऽवत् । त्वाऽऊताः । इत् । इंद्र । वाजं
 अग्नन् ॥ उग्रेषु । इत् । शूर । मंदसानः । त्रिऽकंदुकेषु । पाहि
 सोमं । इंद्र ॥ प्रऽदोधुवत् । श्मश्रुषु । प्रीणानः । याहि । हरिऽस्या
 सुतस्य । पीति ॥ धिष्व । शवः । शूर । येन । वृत्रं । अवऽअभिनव
 दानुं । और्णऽवामं ॥ अप । अवृणोः । ज्योतिः । आर्याय ॥ नि
 सव्यतः । साद्रि । दस्युः । इंद्र ॥ सनेम । ये । ते । ऊतिऽभिः
 तरंतः । विश्वाः । स्पृधः । आर्येण । दस्यून ॥ अस्मभ्यं । तत् । त्वाष्ट्रं
 विश्वऽरूपं । अरंधयः । साख्यस्य । त्रिताय ॥ अस्य । सुवानस्य
 मदिनः । त्रितस्य । नि । अबुदं । ववृधानः । अस्तरित्यस्तः ॥ अवर्त
 यत् । सूर्यः । न । चक्रं । भिनत् । वलं । इंद्रः । अंगिरस्वान् ॥ नूनं
 सा । ते । प्रति । वरं । जरित्रे । दुहीयत् । इंद्र । दक्षिणा । मघोनी
 शिक्ष । स्तोतुऽभ्यः । मा । अति । धक् । भगः । नः ॥ ० ॥ ६ ॥

अष्टकः २, अ. ६]

१९३

[वर्गः ९

यः । जातः । एव । प्रथमः । मनस्वान् । देवः । देवान् । क्रतुना ।
 परिऽअभूषत् ॥ यस्य । शुष्मात् । रोदसीइति । अभ्यसेतां । नृम्णस्य ।
 मन्त्रा । सः । जनासः । इंद्रः ॥ यः । पृथिवीं । व्यथमानां । अदहत् ।
 यः । पर्वतान् । प्रऽकुपितान् । अरणमात् ॥ यः । अंतरिक्षं । विऽममे ।
 वरीयः । यः । द्यां । अस्तध्नात् ॥ ० ॥ यः । हत्वा । अहिं । अरि-
 णात् । सप्त । सिधून् । यः । गाः । उत्ऽआजत् । अपऽधा । वलस्य ॥
 यः । अश्मनोः । अंतः । अग्निं । जजान् । संऽवृक् । समत्ऽसु ॥ ० ॥
 येन । इमा । विश्वा । च्यवना । कृतानि । यः । दासं । वणं ।
 अधरं । गुहा । अकरित्यकः ॥ श्वघ्नीऽइव । यः । जिवान् । लक्षं ।
 आदत् । अर्यः । पुष्टानि ॥ ० ॥ यं । स्म । पृच्छति । कुहं । सः ।
 इति । घोरं । उत् । ई । आहुः । न । एषः । अस्ति । इति । एनं ॥
 सः । अर्थः । पुष्टीः । विजऽइव । आ । मिनाति । श्रत् । अस्मै ।
 धत्त ॥ ० ॥ ७ ॥ यः । रध्रस्य । चोदिता । यः । कृशस्य । यः ।
 ब्रह्मणः । नार्धमानस्य । कीरेः ॥ युक्तऽग्रावणः । यः । अविता । सुऽ-
 शिप्रः । सुतऽसोमस्य ॥ ० ॥ यस्य । अश्वासः । प्रऽदिशि । यस्य ।
 गावः । यस्य । ग्रामाः । यस्य । विश्वे । रथासः ॥ यः । सूर्ये । यः ।
 उपसं । जजान् । यः । अपां । नेता ॥ ० ॥ यं । क्रंदसीइति । संयती-
 इतिसंऽयती । विह्वयेतेइतिविऽह्वयेते । परे । अवरे । उभयाः । अमि-
 त्राः ॥ समानं । चित् । रथं । आतस्थिऽवांसा । नाना । ह्वयेतेइति ॥ ० ॥
 यस्मात् । न । ऋते । विऽजयते । जनासः । यं । यध्यमानाः । अवसे ।
 हवते । यः । विश्वस्य । प्रतिऽमानं । बभूव । यः । अद्युतऽ-
 च्युत् ॥ ० ॥ यः । शश्वतः । माह । एनः । दधानान् । अमन्यमानान् ।
 शवा । जघान् ॥ यः । शर्थते । न । अनुऽदधाति । शृध्यां । यः ।
 दस्योः । हंता ॥ ० ॥ ८ ॥ यः । शंबरं । पर्वतेषु । अयति । चत्वा-

अष्टकः २, अ. ६]

१९४

[वर्गः ११]

रि॒श्यां । श॒रदि॑ । अ॒नुऽआर्वे॑दत् ॥ ओ॒जा॒य॒मा॒नं । यः । अहि॑ । ज॒घान॑
 दानु॑ । श॒यानं॑ ॥ ० ॥ यः स॒प्तऽर॑श्मिः । वृष॒भः । तुवि॑ष्मान् । अ॒वऽ
 अ॒सृज॑त् । स॒र्त॒वे । स॒प्त । सि॒धून् ॥ यः । रौ॒हि॒णं । अ॒स्फुर॑त् । व॒ज्रऽ
 बाहुः । द्यां । आ॒ऽरो॒ह॑तं ॥ ० ॥ द्यावा॑ । चि॒त् । अ॒स्मै । पृ॒थि॒वी॒इति॑
 ने॒मे॒ते॒इति॑ । शु॒ष्मात् । चि॒त् । अ॒स्य । प॒र्व॒ताः । भ॒य॒ते ॥ यः । सोम॑ऽपाः
 नि॒ऽचि॒तः । व॒ज्रऽबा॑हुः । यः । व॒ज्रऽह॑स्तः ॥ ० ॥ यः । सु॒न्व॑तं
 अ॒वा॒ति । यः । प॒च॑तं । यः । शं॒स॑तं । यः । श॒श॒मा॒नं । ऊ॒ती ॥ य॒स्य
 ब्र॒ह्म । वर्ध॑नं । य॒स्य । सोमः॑ । य॒स्य । इ॒दं । रा॒धः ॥ ० ॥ यः
 सु॒न्व॑ते । प॒च॑ते । दु॒ध्रः । आ । चि॒त् । वा॒जं । द॒र्दि॑र्षि । सः । की॒ले
 अ॒सि । स॒त्यः । व॒यं । ते । इ॒न्द्र । वि॒श्व॒ह । प्रि॒या॒सः । सु॒ऽवी॒रा॒सः ।
 वि॒द॒थं । आ । व॒दे॒म ॥ ९ ॥ ऋ॒तुः । ज॒नि॒त्री । त॒स्याः । अ॒पः । परि॑
 म॒श्रु । जा॒तः । आ । अ॒वि॒श॒त् । या॒सु । वर्ध॑ते ॥ तत् । आ॒ह॒नाः ।
 अ॒भ॒व॒त् । पि॒प्युषी॑ । प॒यः । अं॒शोः । पी॒यूषं । प्र॒थ॒मं । तत् । उ॒क्थ्य॑ ॥
 स॒ध्री । ई । आ । य॒न्ति । परि॑ । वि॒भ्र॒तीः । प॒यः । वि॒श्वऽप्स॑न्याय ।
 प्र । भ॒र॑न्त । भो॒ज॒नं ॥ स॒मा॒नः । अध्वा॑ । प्र॒ऽव॒तां । अ॒नुऽस्य॑दै । यः
 ता । अ॒कृ॒णोः । प्र॒थ॒मं । सः । अ॒सि । उ॒क्थ्यः ॥ अ॒नु । ए॒कः ।
 व॒द॒ति । यत् । द॒दा॒ति । तत् । रू॒पा । भि॒नन् । तत्ऽअ॑पाः । ए॒कः ।
 ई॒य॒ते ॥ वि॒श्वाः । ए॒क॑स्य । वि॒ऽनु॒दः । ति॒ति॒क्ष॒ते ॥ ० ॥ प्र॒ऽजा॒भ्यः ।
 पु॒ष्टि । वि॒ऽभ॒ज॑तः । आ॒स॒ते । र॒यि॑ऽइ॒व । पृ॒ष्ठं । प्र॒ऽभ॒व॑तं । आ॒ऽय॒ते ॥
 अ॒सि॒न्वन् । दंष्ट्रैः॑ । पि॒तुः । अ॒त्ति । भो॒ज॒नं ॥ ० ॥ अ॒ध । अ॒कृ॒णोः ।
 पृ॒थि॒वीं । सं॒ऽह॒शे । दि॒वे । यः । धौ॒ती॒नां । अ॒हिऽह॑न् । अ॒रि॒णक् । प॒थः ॥
 तं । त्वा । स्तो॒मै॒भिः । उ॒दऽभिः॑ । न । वा॒जि॒नं । दे॒वं । दे॒वाः । अ॒ज॒
 नन् ॥ ० ॥ १० ॥ यः । भो॒ज॒नं । च । द॒य॑से । च । वर्ध॑नं । आ॒द्रा॒त् ।
 आ । शु॒क्कं । म॒धुऽम॑त् । दु॒दो॒हि॒थ ॥ सः । शे॒वऽधि॑ । नि । द॒धि॒ये ।

अष्टकः २, अ. ६]

१९५

[वर्गः १३

वि॒वस्व॑ति । वि॒श्वस्य॑ । ए॒कः । ई॒शिषे॑ ॥ ० ॥ यः । पु॒ष्पिणीः । च॒ ।
 प्र॒ऽस्वः । च॒ । ध॒र्मणा॑ । अ॒ग्निः । द॒न्ते । वि॒ । अ॒वनीः॑ । अ॒धारा॑यः ॥ यः ।
 च॒ । अ॒स॒माः । अ॒ज॒नः । दि॒द्युतः॑ । दि॒वः । उ॒रुः । ऊ॒र्वान् । अ॒भितः॑ ॥ ० ॥
 यः । ना॒र्मरं॑ । स॒हऽव॑सुं । नि॒ऽहंत॑वे । पृ॒क्षाय॑ । च॒ । दा॒सऽव॑शा॒य ।
 च॒ । अ॒व॒हः ॥ ऊ॒र्जय॑त्याः । अ॒परि॑ऽविष्टं । आ॒स्थं । उ॒त । ए॒व । अ॒द्य ।
 पु॒रुऽकृ॑त् ॥ ० ॥ श॒तं । वा । य॒स्य । द॒श । सा॒कं । आ । अ॒द्यः ।
 ए॒कस्य॑ । श्रु॒ष्टौ । यत् । ह॒ । चो॒दं । आ॒विथ॑ ॥ अ॒र॒जौ । द॒स्यून् । सं ।
 उ॒नप् । द॒भीत॑ये । सु॒प्रऽअ॒व्यः । अ॒म॒वः ॥ ० ॥ वि॒श्वा । इत् । अ॒नु ।
 रो॒ध॒नाः । अ॒स्य । पौ॒स्थं । द॒दुः । अ॒स्मै । द॒धिरे॑ । कृ॒त्त॒वे । ध॒नं ॥
 षट् । अ॒स्त॒भ्राः । वि॒ऽस्ति॒रः । प॒ंच । सं॒द॒शः । परि॑ । प॒रः ।
 अ॒म॒वः ॥ ० ॥ ११ ॥ सु॒प्र॒वा॒च॒नं । त॒व । वी॒र । वी॒र्यं॑ । यत् ।
 ए॒कै॒न । क॒तु॒ना । वि॒द॒से । व॒सु ॥ जा॒तूऽस्थि॑रस्य । प्र । व॒यः । स॒ह॒-
 स्व॑तः । या । च॒क॒थं । सः । इं॒द्र । वि॒श्वा । अ॒सि । उ॒क्थ्यः॑ । अ॒र॒-
 म॑यः । सर॑ऽअ॒प॒सः । तरा॑य । कं । तु॒र्वी॒त॒ये । व॒य्या॑य । च॒ । स्मृ॒ति ॥
 नी॒चा । सं॒तं । उ॒त् । अ॒न॒यः । प॒राऽवृ॑जं । प्र । अ॒ंधं । श्रो॒णं । श्र॒व॒-
 य॑न् ॥ ० ॥ अ॒स्मभ्य॑ । तत् । व॒सो॒इति॑ । दा॒नाय॑ । रा॒धः । सं ।
 अ॒र्थ॒य॒स्व । व॒हु । ते । व॒स॒व्यं ॥ इं॒द्र । यत् । चि॒त्रं । श्र॒व॒स्याः । अ॒नु ।
 द्यून् ॥ ० ॥ १२ ॥ अ॒ध्व॒र्य॒वः । भ॒र॒त । इं॒द्राय॑ । सो॒मं । आ । अ॒म॒-
 त्रे॒भिः । सि॒च॒त । म॒द्यं । अ॒ंधः ॥ का॒मी । हि । वी॒रः । स॒दं । अ॒स्य ।
 पी॒ति । जु॒होत॑ । वृ॒ष्णे । तत् । इत् । ए॒षः । वृ॒ष्टि ॥ अ॒ध्व॒र्य॒वः । यः ।
 अ॒पः । वृ॒त्रिऽवा॑सं । वृ॒त्रं । ज॒घान॑ । अ॒श॒न्याऽइ॒व । वृ॒क्षं ॥ त॒स्मै ।
 ए॒तं । भ॒र॒त । तत्ऽव॑शा॒य । ए॒षः । इं॒द्रः । अ॒र्हति॑ । पी॒ति । अ॒स्य ॥
 अ॒ध्व॒र्य॒वः । यः । द॒भीकं॑ । ज॒घान॑ । यः । गाः । उ॒त्ऽआ॑जत् । अ॒प ।
 हि । व॒लं । व॒रि॒ति॒वः ॥ त॒स्मै । ए॒तं । अ॒न्तरि॑क्षे । न । वा॒तं । इं॒द्रं ।

अष्टकः २, अ. ६]

१९६

[वर्गः १९]

सोमैः । आ । ऊर्णुत । जूः । न । वस्त्रैः ॥ अध्वर्यवः । यः । उर्णु
 जघान । नव । चखांसं । नवति । च । बाहून् ॥ यः । अर्बुदं । अ
 नीचा । बवाधे । तं । इंद्रं । सोमस्य । मृथे । हिनोत ॥ अध्वर्यवः । सु
 अश्वं । जघान । यः । शुष्णं । अशुषं । यः । विऽअंसं । यः । पिपुं । नमुचि
 यः । रुधिऽक्रां । तस्मै । इंद्राय । अंधसः । जुहोत ॥ अध्वर्यवः । यः
 शतं । शंबरस्य । पुरः । विभेदं । अश्मनाऽइव । पूर्वीः ॥ यः
 वर्चिनः । शतं । इंद्रः । सहस्रं । अपऽअवपत् । भरत । सोमं
 अस्मै ॥ १३ ॥ ० ॥ आ । सहस्रं । भूम्याः । उपऽस्थे । अवपत्
 जघन्वान् ॥ कुत्सस्य । आयोः । अतिथिऽग्वस्य । वीरान् । नि । अ
 णक् । भरत । सोमं । अस्मै ॥ अध्वर्यवः । यत् । नरः । कामयाधे
 श्रुष्टी । वहंतः । नशथ । तत् । इंद्रे ॥ गभस्तिऽपूतं । भरत । श्रुताय
 इंद्राय । सोमं । यज्यवः । जुहोत ॥ अध्वर्यवः । कर्तन । श्रुष्टि
 अस्मै । वने । निऽपूतं । वने । उत् । नयध्वं ॥ जुषाणः । हस्तं
 अभि । वावशे । वः । इंद्राय । सोमं । मदिरं । जुहोत ॥ अध्वर्यवः
 पयसा । ऊधः । यथा । गोः । सोमैभिः । ई । पूणत । भोजं । इंद्रं
 वेदं । अहं । अस्य । निऽभृतं । मे । एतत् । दित्संतं । भूयः । यजतः
 चिकेत ॥ अध्वर्यवः । यः । दिव्यस्य । वस्त्रः । यः । पार्थिवस्य
 क्षम्यस्य । राजा ॥ तं । ऊर्दरं । न । पूणत । यवेन । इंद्रं । सोमैभिः
 तत् । अपः । वः । अस्तु ॥ ० ॥ १४ ॥ प्र । घ । नु । अस्य । महतः
 महानि । सत्या । सत्यस्य । करणानि । वोचं ॥ त्रिऽक
 केषु । अपिवत् । सुतस्य । अस्य । मदे । अहिं । इंद्रः । जघान
 अवशे । द्यां । अस्तभायत् । बृहंतं । आ । रोदसीइति । अपूणत
 अतरिक्षं ॥ ० ॥ सोमस्य । ता । मदे । इंद्रः । चकार ॥ सद्यऽइव
 प्राचः । वि । मिमाय । मानैः । वज्रेण । खानि । अतृणत् । नदीनां

अष्टकः २, अ. ६]

१९७

[वर्गः १७

वृथा । असृजत् । पथिऽभिः । दीर्घऽयाथैः ॥ ० ॥ सः । प्रऽवोहन् ।
 परिऽगत्य । दभीतैः । विश्वं । अधाक् । आयुधं । इद्धे । अग्नौ ॥ सं ।
 गोभिः । अश्वैः । असृजत् । रथैभिः ॥ ० ॥ सः । ई । महीं । धुतिं ।
 एतैः । अरम्णात् । सः । अस्नातृन् । पारयत् । स्वस्ति ॥ ते । उत्-
 स्नाय । रयिं । अभि । प्र । तस्थुः ॥ ० ॥ १५ ॥ सः । उदंचं ।
 सिंधुं । अरिणात् । महिऽत्वा । वज्रेण । अनः । उषसः । सं । पिपेप ॥
 अजवसः । ज्विनीभिः । विऽवृश्चन् ॥ ० ॥ सः । विद्वान् । अप-
 गोहं । कनीनां । आविः । भवन् । उत् । अतिष्ठत् । पराऽवृक् ॥
 प्रति । श्रोणः । स्थात् । वि । अनक् । अचष्ट ॥ ० ॥ भिनत् । वलं ।
 अंगिरऽभिः । गृणानः । वि । पर्वतस्य । दृंहितानि । ऐरत् ॥ रिणक् ।
 रोधांसि । कृत्रिमाणि । एषां ॥ ० ॥ स्वप्नन । अभिऽउप्य । चुमुरिं ।
 धुनि । च । जघंथ । दस्थुं । प्र । दभीतिं । आवः ॥ रंभी । चित् ।
 अत्र । विविदे । हिरण्यं ॥ ० ॥ १६ ॥ प्र । वः । सतां । ज्येष्ठ-
 तमाय । सुऽस्तुतिं । अग्नौऽइव । संऽइधाने ॥ हविः । भरे ॥ इंद्रं ।
 अजुर्यं । जरयंतं । उक्षितं । सनात् । युवानं । अवसे । हवामहे ॥
 यसात् । इंद्रात् । बृहतः । किं । चन । ई । ऋते । विश्वानि ।
 अस्मिन् । संऽभृता । अधि । वीर्यां ॥ जठरं । सोमं । तन्वि । सहः ।
 महः । हस्ते । वज्रं । भरति । शीर्षणि । ऋतुं ॥ न । क्षोणीभ्यां । परिऽश्वे ।
 ते । इंद्रियं । न । समुद्रैः । पर्वतैः । इंद्र । ते । रथः ॥ न । ते ।
 वज्रं । अनु । अश्नोति । कः । चन । यत् । आशुऽभिः । पतसि ।
 योजना । पुरु ॥ विश्वे । हि । अस्मै । यजताय । धृष्णवे । ऋतुं ।
 भरति । वृषभाय । सश्चते ॥ वृषां । यजस्व । हविषां । विदुऽतरः ।
 पिव । इंद्र । सोमं । वृषभेण । भानुना ॥ वृष्णः । कोशः । पवते ।
 मध्वः । ऊर्मिः । वृषभऽअन्नाय । वृषभाय । पतवे ॥ वृषणा । अध्व-

अष्टकः २, अ. ६]

१९८

[वर्गः २]

र्यूइति । वृषभासः । अद्रयः । वृषणं । सोमं । वृषभाय । सुस्वति ॥ १७ ॥
 वृषा । ते । वज्रः । उत । ते । वृषा । रथः । वृषणा । हरीइति । वृष
 भाणि । आयुधा । वृष्णः । मदस्य । वृषभ । त्वं । ईशिषे । इन्द्र
 सोमस्य । वृषभस्य । तृष्णुहि ॥ प्र । ते । नाव । न । समने । वृ
 स्युवं । ब्रह्मणा । यामि । सर्वनेषु । दधृषिः । कुवित् । नः । अस्य
 वचसः । निऽबोधिषत् । इन्द्र । उत्सं । न । वसुनः । सिचामहे ।
 पुरा । संऽवाधात् । अभि । आ । ववृत्स्व । नः । धेनुः । न । वत्सं
 यवसस्य । पिप्युषी । सकृत् । सु । ते । सुमतिऽभिः । शतक्रतोइति
 शतऽक्रतो । सं । पत्नीभिः । न । वृषणः । नसीमहि ॥ ० ॥ १८ ॥ तत्
 अस्मै । नव्यं । अंगिरस्वत् । अर्चत । श्रुष्माः । यत् । अस्य
 प्रत्नऽथा । उत्ऽईरते । विश्वा । यत् । गोत्रा । सहसा । परिऽवृता
 मदे । सोमस्य । हंहितानि । ऐरयत् ॥ सः । भुतु । यः । ह
 प्रथमाय । धायसे । ओजः । मिमानः । महिमानं । आ । अतिरत्
 शूरः । यः । युत्ऽसु । तन्वं । परिऽव्यत । शीर्षणि । द्यां । महिना
 प्रति । अमुंचत ॥ अध । अकृणोः । प्रथमं । वीर्यं । महत् । यत्
 अस्य । अग्रे । ब्रह्मणा । शुष्मं । ऐरयः । रथेऽस्थेन । हरिऽअश्वेन
 विऽच्युताः । प्र । जीरयः । सिस्त्रते । सध्वक् । पृथक् ॥ अध । यः
 विश्वा । भुवना । अभि । मज्मना । ईशानऽकृत् । प्रऽवयाः । अभि
 अवर्धत । आत् । रोदसीइति । ज्योतिषा । वह्निः । आ । अतनोत्
 सीव्यन् । तमांसि । दुधिता । सं । अव्ययत् ॥ सः । प्राचीनात्
 पर्वतात् । हंहत् । ओजसा । अधराचीनं । अकृणोत् । अपां । अपः
 अधारयत् । पृथिवीं । विश्वऽधायसं । अस्तभ्रात् । मायया । द्यां
 अवऽस्रसः ॥ १९ ॥ सः । अस्मै । अरं । बाहुऽभ्यां । यं । पिता
 अकृणोत् । विश्वस्सात् । आ । जनुषः । वेदसः । परि । येन । पृथिव्यां

अष्टकः २, अ. ६]

१९९

[वर्गः २२

नि । क्रिवि । शयध्वै । वज्रेण । हत्वी । अवृणक् । तुविऽस्वनिः ॥
 अमाजूऽइव । पित्रोः । सचा । सती । समानात् । आ । सदसः ।
 त्वां । इये । भगं । कृधि । प्रऽकेतं । उप । मासि । आ । भुर । दद्धि ।
 भागं । तन्वः । येन । ममहः ॥ भोजं । त्वां । इंद्र । वयं । हुवे-
 म । ददिः । त्वं । इंद्र । अपांसि । वाजान् । अधिडि । इंद्र । चित्रया ।
 नः । ऊती । कृधि । वृषन् । इंद्र । वस्यसः । नः ॥ ० ॥ २० ॥
 प्रातरिति । रथः । नवः । योजि । सस्निः । चतुऽयुगः । त्रिऽ-
 कशः । सप्तऽरश्मिः । दशऽअरित्रः । मनुष्यः । स्वऽसाः । सः ।
 इष्टिऽभिः । मतिऽभिः । रंह्यः । भुत् ॥ ० ॥ प्रथमं । सः । द्वितीयं ।
 उतोइति । तृतीयं । मनुषः । सः । होता । अन्यस्याः । गर्भं । अन्ये ।
 ऊइति । जनंत । सः । अन्येभिः । सचते । जेन्यः । वृषा ॥ हरी-
 इति । नु । कं । रथे । इंद्रस्य । योजं । आऽयै । सुऽउक्तेन । वचसा ।
 नवेन । मोइति । सु । त्वां । अत्र । वहवः । हि । विप्राः । नि । रीरमन् ।
 यजमानासः । अन्ये ॥ आ । द्वाभ्यां । हरिऽभ्यां । इंद्र । याहि ।
 आ । चतुऽभिः । आ । षट्ऽभिः । हुयमानः । आ । अष्टाभिः । दशऽ-
 भिः । सोमऽपेयं । अयं । सुतः । सुऽमख । मा । मृधः । करितिकः ॥ आ ।
 विशत्या । त्रिंशता । याहि । अर्वाङ् । आ । चत्वारिंशता । हरिऽभिः ।
 युजानः । आ । पंचाशता । सुऽरथेभिः । इंद्र । आ । षष्ठ्या । सप्तत्या ।
 सोमऽपेयं ॥ २१ ॥ आ । अशीत्या । नवत्या । याहि । अर्वाङ् ।
 आ । शतेन । हरिऽभिः । उह्यमानः । अयं । हि । ते । श्रुनऽहोत्रेषु ।
 सोमः । इंद्र । त्वाऽया । परिऽसिकः । मदाय ॥ मम । ब्रह्म । इंद्र ।
 याहि । अच्छ । विश्वा । हरीइति । धुरि । धिष्व । रथस्य । पुरुऽत्रा ।
 हि । विऽहव्यः । बभूथ । अस्मिन् । श्रुर । सवने । मादयस्व ॥
 न । मे । इंद्रेण । सख्यं । वि । योषत् । अस्मभ्यं । अस्य । दक्षिणा ।

अष्टकः २, अ. ६]

२००

[वर्गः २]

दुहीत । उप । उमेष्टे । वरूथे । गर्भस्तौ । प्रायेऽप्राये । जिगीवांसः ।
 स्याम ॥ ० ॥ २२ ॥ अपाथि । अस्य । अंधसः । मदाय ।
 मनीषिणः । सुवानस्य । प्रयसः । यस्मिन् । इंद्रः । प्रऽदिवि ।
 ववृधानः । ओकः । दधे । ब्रह्मण्यंतः । च । नरः ॥ अस्य । मंदानः ।
 मध्वः । वज्रऽहस्तः । आहि । इंद्रः । अर्णःऽवृत्तं । वि । वृश्चत् । प्र ।
 यत् । वयः । न । स्वसराणि । अच्छ । प्रयांसि । च । नदीनां । च ।
 मंत ॥ सः । माहिनः । इंद्रः । अर्णः । अपां । प्र । ऐरयत् । अहि ।
 ऽहा । अच्छ । समुद्रं । अजनयत् । सूर्ये । विदत् । गाः । अकुना ।
 अह्ना । वयुनानि । साधत् ॥ सः । अप्रतीनि । मनवे । पुरुषि ।
 इंद्रः । दाशत् । दाशुषे । हन्ति । वृत्रं । सद्यः । यः । नृऽभ्यः । अतः ।
 साय्यः । भूत् । पस्पृधानेभ्यः । सूर्यस्य । सातौ ॥ सः । सुन्वते ।
 इंद्रः । सूर्ये । आ । देवः । रिणक् । मर्त्याय । स्तवान् । आ । यत् ।
 रयि । गुहत्ऽअवद्यं । अस्मै । भरत् । अंशं । न । एतशः । दश ।
 स्यन् ॥ २३ ॥ सः । रधयत् । सऽदिवः । सारथ्ये । शुष्णं ।
 अशुषं । कुयवं । कुत्साय । दिवःऽदासाय । नवति । च । नव । इंद्रः ।
 पुरः । वि । ऐरत् । शंबरस्य ॥ एव । ते । इंद्र । उचथं । अहेम ।
 श्रवस्या । न । तमना । वाजयंतः । अश्याम । तत् । सातं । आयुः ।
 पणाः । ननमः । वधः । अदेवस्य । पीयोः ॥ एव । ते । गृत्सऽमदाः ।
 शूर । मन्म । अवस्यवः । न । वयुनानि । तक्षुः । ब्रह्मण्यंतः ।
 इंद्र । ते । नवीयः । इषं । ऊजै । सुऽक्षिति । सुमं । अशुः ।
 ॥ ० ॥ २४ ॥ नयं । ते । वयः । इंद्र । विद्धि । सु । नः । प्र ।
 मरामहे । वाजऽयुः । न । रथं । विप्रन्यवः । दीध्यतः । मनीषा ।
 सुमं । इयक्षंतः । त्वाऽवतः । नृन् ॥ त्वं । नः । इंद्र । त्वामि ।
 ऊती । त्वाऽयतः । अभिष्टिऽपा । असि । जनान् । त्वं । इनः ।

अष्टकः २, अ. ६]

२०१

[वर्गः २७

दाशुषः । वरुता । इत्थाऽधीः । अ॒भि । यः । नक्ष॑ति । त्वा ॥ सः ।
 नः । युवा । इंद्रः । जोहूत्रः । सखा । शिवः । नरां । अस्तु । पाता ।
 यः । शंस॑तं । यः । शश॑मानं । ऊ॒ती । पच॑तं । च । स्तुव॑तं ।
 च । प्र॒ऽनेषत् ॥ तं । ऊँइति॑ । स्तु॒षे । इंद्रः । तं । गृणी॑षे ।
 यस्मिन् । पुरा । व॒वृधुः । शाश॑दुः । च । सः । वस्वः ।
 कामै । पीप॑रत् । इ॒यानः । ब्रह्म॑ण्यतः । नूत॑नस्य । आ॒योः ॥
 सः । अंगि॑रसां । उ॒चथा । जुजु॑ध्वान् । ब्रह्म । तुतो॑त् । इंद्रः । गातुं ।
 इ॒ष्णन् । मु॒ष्णन् । उ॒षसः । सूर्ये॑ण । स्त॒वान् । अश्र॑स्य । चि॒त् । शि॒श्र-
 थत् । पु॒र्व्याणि ॥ २५ ॥ सः । ह । श्रु॑तः । इंद्रः । नाम । दे॒वः ।
 ऊ॒र्ध्वः । भुव॑त् । मनु॑षे । द॒स्सऽत॑मः । अव॑ । प्रि॒यं । अ॒र्श॑सानस्य ।
 स॒हान् । शिरः । भ॒रत् । दा॑सस्य । स्व॒धाऽवा॑न् ॥ सः । वृत्र॑ऽहा ।
 इंद्रः । कृ॒ष्णऽयो॑नीः । पु॒रंऽद॑रः । दा॒सीः । ऐर॑यत् । वि । अ॒र्ज॑नयत् ।
 मन॑वे । क्षां । अ॒पः । च । स॒त्रा । शंस॑ । यज॑मानस्य । तुतो॑त् ॥
 तस्मै॑ । त॒वस्य॑ । अनु॑ । दा॒यि । स॒त्रा । इंद्रा॑य । दे॒वेभिः । अ॒र्ण॑ऽसातौ ।
 प्र॑ति । यत् । अ॒स्य । वज्रं॑ । वा॒होः । धुः । ह॒त्वी । द॒स्यून् । पु॒रः । आ॒य॑सीः ।
 नि । ता॒रीत् ॥ २६ ॥ वि॒श्वऽजि॑ते । ध॒नऽजि॑ते । स्वःऽजि॑ते । स॒त्राऽ-
 जि॑ते । नृ॒ऽजि॑ते । उ॒र्वरा॑ऽजि॑ते । अ॒श्वऽजि॑ते । गो॒ऽजि॑ते । अ॒प्ऽजि॑ते ।
 भ॒र । इंद्रा॑य । सोम॑ । य॒ज॒ताय॑ । ह॒र्य॑तं ॥ अ॒भिऽभु॑वे । अ॒भिऽभ॑गाय ।
 व॒न्व॑ते । अ॒पा॒ळ॒हाय॑ । स॒ह॒मा॒नाय॑ । वे॒ध॒से । तु॒विऽअ॑ग्रये । व॒ह॒ये ।
 दु॒स्तरा॑तवे । स॒त्राऽस॑हे । नमः । इंद्रा॑य । वो॒च॒त् ॥ स॒त्राऽस॑हः ।
 ज॒नऽभ॑क्षः । ज॒नऽस॑हः । च्य॒वनः । यु॒ध्मः । अनु॑ । जोष॑ । उ॒क्षि॑तः ।
 वृ॒तऽच॑यः । स॒ह॒रे । वि॒श्वु । आ॒रि॑तः । इंद्र॑स्य । वो॒च॑ । प्र । कृ॒ता॒नि ।
 वी॒र्या॑ ॥ अ॒न॒नु॒ऽदः । वृष॑भः । दो॒ध॒तः । व॒धः । गं॒भीरः । ऋ॒ध्वः ।
 अ॒स॒म॒ष्ट॒का॒व्यः । र॒ध॒ऽचो॑दः । श्र॒थ॒नः । वी॒ळि॑तः । पृ॒थुः । इंद्रः ।

सुऽयज्ञः । उषसः । स्वः । जनत् ॥ यज्ञेन । गातुं । अपऽतुरः । वि
 द्दिरे । धियः । हिन्वानाः । उशिजः । मनीषिणः । अभिऽस्वरा । नि
 सदा । गाः । अवस्यवः । इंद्रे । हिन्वानाः । द्रविणानि । आशत
 इंद्र । श्रेष्ठानि । द्रविणानि । धेहि । चित्ति । दक्षस्य । सुभगाऽत्वं
 असेइति । पोष । रयीणां । अरिष्टि । तनूनां । स्वाद्मानं । वाचः
 सुदिनऽत्वं । अह्नां ॥ २७ ॥ त्रिऽकद्रुकेषु । महिषः । यवऽआशि
 तुविऽशुष्मः । तृपत् । सोमं । अपिवत् । विष्णुना । सुतं । यथा । अवशत्
 सः । ई । ममाद् । महि । कर्म । कर्तवे । महां । उरं । सः । पुं
 सश्चत् । देवः । देवं । सत्यं । इंद्रं । सत्यः । इंदुः ॥ अध । त्विषि
 मान् । अभि । ओजसा । क्विं । युधा । अभवत् । आ । रोदसी
 इति । अपृणत् । अस्य । मज्मनां । प्र । ववृधे । अधत्त । अन्यं । जर्मे
 प्र । ई । अरिच्यत् ॥ ० ॥ साकं । जातः । क्रतुना । साकं । ओजसा
 ववक्षिथ । साकं । वृद्धः । वीर्यैः । ससहिः । मृधः । विऽचर्षणिः । दाता
 राधः । स्तुवते । काम्यं । वसु ॥ ० ॥ तव । त्यत् । नर्यं । नृतोइति । अपः
 इंद्र । प्रथमं । पुर्व्यं । दिवि । प्रऽवाच्यं । कृतं । यत् । देवस्य । शव
 सा । प्र । अरिणाः । असुं । रिणन् । अपः । भुवत् । विश्वं । अभि
 अदेवं । ओजसा । विदात् । ऊजै । शतऽक्रतुः । विदात् । इपं
 ॥ २८ ॥ गणानां । त्वा । गणऽपतिं । हवामहे । कविं । कवीनां
 उपमश्रवऽतमं । ज्येष्ठऽराजं । ब्रह्मणां । ब्रह्मणः । पते । आ । नः
 शृण्वन् । ऊतिऽभिः । सीद् । सदनं ॥ देवाः । चित् । ते । असुर्य
 प्रऽचैतसः । बृहस्पते । यज्ञियं । भागं । आनशुः । उम्नाऽइव । सूर्यः
 ज्योतिषा । महः । विश्वेषां । इत् । जनिता । ब्रह्मणां । असि ॥ आ
 विऽवाच्यं । परिऽरपः । तमांसि । च । ज्योतिष्मंतं । रथं । ऋतस्य
 तिष्ठसि । बृहस्पते । भीमं । अमित्रऽदंभनं । रक्षऽहनं । गोत्रऽभिदं

अष्टकः २, अ. ६]

२०३

[वर्गः ३१

स्वऽविदं ॥ सुनीतिऽभिः । नयसि । त्रायसे । जनै । यः । तुभ्यं ।
 दाशात् । न । तं । अंहः । अश्रवत् । ब्रह्मऽद्विषः । तपनः । मन्युऽमीः ।
 असि । बृहस्पते । महि । तत् । ते । महिऽत्वन्नं ॥ न । तं । अंहः ।
 म । दुऽइतं । कुतः । चन । न । अरातयः । तितिरुः । न । द्रया-
 विनः । विश्वाः । इत् । अस्मात् । ध्वरसः । वि । वाधसे । यं । सुऽ-
 गोपाः । रक्षसि । ब्रह्मणः । पते ॥ २९ ॥ त्वं । नः । गोपाः ।
 पथिऽकृत् । विऽचक्षणः । तव । व्रताय । मतिऽभिः । जरामहे । बृह-
 स्पते । यः । नः । अभि । हरः । दधे । स्वा । तं । मर्मर्तु । दुच्छुना ।
 हरस्वती ॥ उत । वा । यः । नः । मर्चयात् । अनागसः । अरातिऽवा ।
 मर्तः । सानुकः । वृकः । बृहस्पते । अप । तं । वर्तय । पथः । सुऽ-
 मं । नः । अस्यै । देवऽवीतये । कृधि ॥ त्रातारं । त्वा । तनूना ।
 हवामहे । अवऽस्पतः । अधिऽवक्तारं । अस्मऽयुं । बृहस्पते । देवऽ-
 निदः । नि । बृह्य । मा । दुऽएवाः । उत्तरं । सुम्रं । उत् ।
 नशन् ॥ त्वया । वयं । सुऽवृधा । ब्रह्मणः । पते । स्पर्हा । वसु ।
 मनुष्या । आ । ददीमहि । याः । नः । दूरे । तल्लितः । याः । अरा-
 तयः । अभि । संति । जंभय । ताः । अनप्रसः ॥ त्वया । वयं ।
 उत्तमं । धीमहे । वयः । बृहस्पते । पप्रिणा । सस्त्रिना । युजा ।
 मा । नः । दुऽशंसः । अभिऽदिप्सुः । ईशत् । प्र । सुऽशंसाः ।
 मतिऽभिः । तारिषीमहि ॥ ३० ॥ अननुऽदः । वृषभः । जग्मिः ।
 आऽहव । निऽतप्ता । शत्रुं । पृतनासु । ससहिः । असि । सत्यः । ऋण-
 ऽयाः । ब्रह्मणः । पते । उग्रस्य । चित् । दमिता । वीळुऽहर्षिणः ॥
 अदेवेन । मनसा । यः । रिषण्यति । शासां । उग्रः । मन्यमानः ।
 जिघांसति । बृहस्पते । मा । प्रणक् । तस्य । नः । वधः । नि । कर्म ।
 मन्युं । दुऽएवस्य । शर्धतः ॥ भरेषु । हव्यः । नमसा । उपऽसद्यः ।

गंता । वाजैषु । सनिता । धनंऽधनं । विश्वाः । इत् । अर्यः । अभिः
 दिप्स्वः । मृधः । बृहस्पतिः । वि । ववर्ह । रथान्ऽइव ॥ तेजिष्ठ्या ।
 तपनी । रक्षसः । तप । ये । त्वा । निदे । दधिरे । दृष्टवीर्यं
 आविः । तत् । कृष्व । यत् । असत् । ते । उक्थ्यं । बृहस्पते । वि
 परिऽरपः । अर्दय ॥ बृहस्पते । अति । यत् । अर्यः । अहीत् । युः
 मत् । विऽभाति । ऋतुऽमत् । जनेषु । यत् । दीदयत् । शवसा
 ऋतऽप्रजात । तत् । अस्मासु । द्रविणं । धेहि । चित्रं ॥ ३१ ॥ मा
 नः । स्तेनेभ्यः । ये । अभि । द्रुहः । पदे । निरामिणः । रिपवः
 अन्नेषु । जगृधुः । आ । देवानां । ओहते । वि । व्रयः । हृदि । बृह
 स्पते । न । परः । साम्नः । विदुः ॥ विश्वेभ्यः । हि । त्वा । भु
 नेभ्यः । परि । त्वष्टा । अजनत् । साम्नऽसाम्नः । कविः । सः । ऋणऽ
 चित् । ऋणऽयाः । ब्रह्मणः । पतिः । द्रुहः । हुंता । महः । ऋतस्य
 धर्तरि ॥ तव । श्रिये । वि । अजिहीत् । पर्वतः । गवां । गोत्रं
 उत्ऽअमृजः । यत् । अंगिरः । इंद्रेण । युजा । तमसा । परिऽवृत्तं
 बृहस्पते । निः । अपां । औब्जः । अर्णवं ॥ ब्रह्मणः । पते । त्वं । अस्
 यंता । सुऽउक्तस्य । बोधि । तनयं । च । जिन्व । विश्वं । तत् । भद्रं
 यत् । अवैति । देवाः ॥ ० ॥ ३२ ॥

इति द्वितीयाष्टके षष्ठोऽध्यायः

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ सः । इमां । अविद्धि । प्रऽभृति । यः । ईशिषे ।

अया । विधेम । नवया । महा । गिरा । यथा । नः । मीढान् ।
 स्तवते । सखा । तव । बृहस्पते । सीसंधः । सः । उत । नः । मतिं ॥
 यः । नन्वानि । अनमत् । नि । ओजसा । उत । अर्द्धः । मन्थुना ।
 शंकराणि । वि । प्र । अच्यवयत् । अच्युता । ब्रह्मणः । पतिः । आ ।
 च । अविशत् । वसुऽमंतं । वि । पर्वतं ॥ तत् । देवानां । देवऽतमाय ।
 कर्त्तुं । अश्रध्नन् । दृळ्हा । अव्रंदंत । वीळिता । उत । गाः । आजत् ।
 अभिनत् । ब्रह्मणा । वलं । अगूहत् । तमः । वि । अचक्षयत् । स्वऽरि-
 तिस्वः ॥ अश्मऽआस्यं । अवतं । ब्रह्मणः । पतिः । मधुऽधारं । अभि ।
 यं । ओजसा । अर्तुणत् । तं । एव । विश्वे । पपिरे । स्वऽदृशः ।
 बहु । साकं । सिंसिचुः । उत्सं । उद्विणं ॥ सना । ता । का । चित् ।
 भुवना । भवीत्वा । मात्ऽभिः । शरत्ऽभिः । दुरः । वरंत । वः । अय-
 तंता । चरतः । अन्यत्ऽअन्यत् । इत् । या । चकार । वयुना । ब्रह्मणः ।
 पतिः ॥ १ ॥ अभिऽनक्षतः । अभि । ये । तं । आनशुः । निऽधि ।
 पूर्णानां । परमं । गुहा । हितं । ते । विद्वांसः । प्रतिऽचक्ष्यं । अनृता ।
 पुनः । यतः । ऊँइति । आर्यन् । तत् । उत । ईयुः । आऽविशं ॥
 ऋतऽवानः । प्रतिऽचक्ष्यं । अनृता । पुनः । आ । अतः । आ । तस्थुः ।
 कवयः । महः । पथः । ते । बाहुऽभ्यां । धमिंतं । अग्निं । अश्मनि ।
 नकिः । सः । अस्ति । अरणः । जहुः । हि । तं ॥ ऋतऽज्येन ।
 क्षिप्रेण । ब्रह्मणः । पतिः । यत्र । वष्टि । प्र । तत् । अश्नोति । धन्वना ।

तस्य । साध्वीः । इषवः । यामिः । अस्यति । नृचक्षसः । हृषीक
 कर्णऽयोनयः ॥ सः । संऽनयः । सः । विऽनयः । पुरऽहितः । सः ।
 सुऽस्तुतः । सः । युधि । ब्रह्मणः । पतिः । चाक्षमः । यत् । वाजं । भरते
 मती । धना । आत् । इत् । सूर्यः । तपति । तप्यतुः । वृथा ॥ विऽभु
 प्रऽभु । प्रथमं । मेहनाऽवतः । बृहस्पतेः । सुऽविदत्राणि । राध्या । इमा
 सातानि । वेन्यस्य । वाजिनः । येन । जनाः । उभये । भुञ्जते । विशः ॥ २ ॥
 यः । अवरे । वृजने । विश्वऽथा । विऽभुः । महां । ऊँइति । रणवः
 शवसा । ववक्षिथ । सः । देवः । देवान् । प्रति । पप्रथे । पृथु
 विश्वा । इत् । ऊँइति । ता । परिऽभूः । ब्रह्मणः । पतिः ॥ विश्व
 सत्यं । मघऽवाना । युवोः । इत् । आपः । चन । प्र । मिनन्ति । व्रत
 वां । अच्छ । इंद्राब्रह्मणस्पतीइति । हविः । नः । अन्न । युजाऽइव
 वाजिना । जिगातं ॥ उत । आशिष्ठाः । अनु । शृण्वन्ति । वह्नयः । सभेयः
 विप्रः । भरते । मती । धना । वीलुऽद्वेषाः । अनु । वशा । ऋण
 आऽददिः । सः । ह । वाजी । संऽइथे । ब्रह्मणः । पतिः ॥ ब्रह्मणः
 पतेः । अभवत् । यथाऽवशं । सत्यः । मन्युः । महि । कर्म । करि
 प्यतः । यः । गाः । उत्ऽआजत् । सः । दिवे । वि । च । अभजत्
 महीऽइव । रीतिः । शवसा । असरत् । पृथक् ॥ ब्रह्मणः । पते । सु
 यमस्य । विश्वहा । रायः । स्याम । रथ्यः । वयस्वतः । वीरेषु । वीराव
 उप । पृङ्गि । नः । त्वं । यत् । ईशानः । ब्रह्मणा । वेषि । मे
 हवै ॥ ० ॥ ३ ॥ इंधानः । अग्नि । वनवत् । वनुष्यतः । कृतऽब्रह्मा
 शुशुवत् । रातऽहव्यः । इत् । जातेन । जातं । अति । सः । प्र
 ससृते । यंऽयं । युजं । कृणुते । ब्रह्मणः । पतिः ॥ वीरेभिः । वीराव
 वनवत् । वनुष्यतः । गोभिः । रयिं । पप्रथत् । बोधति । त्मना
 त्रोकं । च । तस्य । तनयं । च । वर्धते ॥ ० ॥ सिंघुः । न । क्षोदः ।

अष्टकः २, अ. ७]

२०७

[वर्गः ६

शिमीऽवान् । ऋघायतः । वृषाऽइव । वधीन् । अ॒भि । व॒ष्टि । ओज॑सा ।
 अ॒ग्नेऽइव । प्र॑स॒सि॒तिः । न । अ॒ह । वर्त॑वे ॥ ० ॥ तस्मै । अ॒र्षे॒ति । दि॒व्याः ।
 अ॒स॒श्च॒तः । सः । स॒त्त्वं॑ऽभिः । प्र॒थ॒मः । गो॒षु । ग॒च्छ॒ति । अ॒नि॒भृष्ट॑-
 त॒वि॒षिः । ह॒न्ति । ओज॑सा ॥ ० ॥ तस्मै । इत् । वि॒श्वे । धु॒न॒य॒न्त । सि॒ध॒वः ।
 अ॒च्छि॒द्रा । श॒र्म । द॒धि॒रे । पु॒रू॒णि । दे॒वा॒नां । सु॒म्ने । सु॑ऽभ॒गः । सः ।
 ए॒ध॒ते ॥ ० ॥ ४ ॥ ऋ॒जुः । इत् । शंसः । व॒न॒व॒त् । व॒नु॒ष्य॒तः । दे॒व॒ऽय॒न् ।
 इत् । अ॒दे॒व॒ऽय॒न्तं । अ॒भि । अ॒स॒त् । सु॒प्र॒ऽअ॒वीः । इत् । व॒न॒व॒त् ।
 पु॒त॒ऽसु । दु॒स्तर॑ । य॒ज्वा । इत् । अ॒य॒ज्योः । वि । भ॒जा॒ति । भो॒ज॒नं ॥
 य॒ज॒स्व । वी॒र । प्र । वि॒हि । म॒ना॒य॒तः । भ॒द्रं । म॒नः । कृ॒णु॒ष्व । वृ॒त्र॒ऽ-
 तू॒र्ये । ह॒विः । कृ॒णु॒ष्व । सु॑ऽभ॒गः । य॒था । अ॒स॒सि । ब्र॒ह्म॒णः । प॒तेः ।
 अ॒वः । आ । वृ॒णी॒म॒हे ॥ सः । इत् । ज॒ने॒न । सः । वि॒शा । सः ।
 ज॒न्म॒ना । सः । पु॒त्रैः । वा॒जं । भ॒र॒ते । ध॒ना । नृ॑ऽभिः । दे॒वा॒नां ।
 यः । पि॒तर॑ । आ॒ऽवि॒वा॒स॒ति । अ॒द्वा॒ऽम॒नाः । ह॒वि॒षा । ब्र॒ह्म॒णः । प॒ति ॥
 यः । अ॒स्मै । ह॒व्यैः । घृ॒त॒व॒न्त॑ऽभिः । अ॒वि॒ध॒त् । प्र । तं । प्रा॒चा ।
 न॒य॒ति । ब्र॒ह्म॒णः । प॒तिः । उ॒रु॒ष्य॒ति । ई । अ॒ह॒सः । र॒क्ष॒ति । रि॒षः ।
 अ॒होः । चि॒त् । अ॒स्मै । उ॒रु॒ऽच॒क्रिः । अ॒द्भु॒तः ॥ ५ ॥ इ॒माः । गि॒रः ।
 आ॒दि॒त्ये॒भ्यः । घृ॒त॒ऽसूः । स॒ना॒त् । रा॒ज॒ऽभ्यः । जु॒ह्वा । जु॒हो॒मि ।
 शृ॒णो॒तु । मि॒त्रः । अ॒र्य॒मा । भ॒गः । नः । तु॒वि॒ऽजा॒तः । व॒रु॒णः । द॒क्षः ।
 अं॒शः ॥ इ॒मं । स्तो॒मं । स॒ऽक॒त॒वः । मे । अ॒द्य । मि॒त्रः । अ॒र्य॒मा ।
 व॒रु॒णः । जु॒ष॒न्त । आ॒दि॒त्या॒सः । शु॒च॒यः । धा॒र॒ऽपू॒ताः । अ॒वृ॒जि॒नाः ।
 अ॒न॒व॒द्याः । अ॒रि॒ष्टाः ॥ ते । आ॒दि॒त्या॒सः । उ॒र॒वः । ग॒मी॒राः । अ॒द॒-
 न्धा॒सः । दि॒प्स॑न्तः । भु॒रि॒ऽअ॒क्षाः । अ॒न्तरि॑ति । प॒श्य॑न्ति । वृ॒जि॒ना ।
 उ॒त । सा॒धु । स॒र्वे । रा॒ज॒ऽभ्यः । प॒र॒मा । चि॒त् । अ॒न्ति ॥ धा॒र॒य॑न्तः ।
 आ॒दि॒त्या॒सः । ज॒ग॒त् । स्थाः । दे॒वाः । वि॒श्व॑स्य । भु॒व॑नस्य । गो॒पाः ॥

अष्टकः २, अ. ७]

२७८

[वर्गः २]

दीर्घऽधियः । रक्षमाणाः । असुर्यै । ऋतऽवानः । चयमानाः । ऋणा
 नि ॥ विद्यां । आदित्याः । अवसः । वः । अस्य । यत् । अर्यमन्
 भये । आ । चित् । मयऽभु । युष्माकं । मित्रावरुणा । प्रऽनीतौ
 परि । श्वभ्राऽइव । दुऽइतानि । वृज्यां ॥ ६ ॥ सुऽगः । हि । वः । अ
 मन् । मित्र । पंथाः । अनृक्षरः । वरुण । साधुः । अस्ति । ते
 आदित्याः । अधि । वोचत । नः । यच्छत । नः । दुऽपरिहंतु
 शर्म ॥ पिपेतु । नः । अदितिः । राजऽपुत्रा । अति । द्वेषांसि । अ
 मा । सुऽगेभिः । बृहत् । मित्रस्य । वरुणस्य । शर्म । उप । स्याम
 पुरुऽवीराः । अरिष्टाः ॥ तिस्रः । भूमीः । धारयन् । त्रीन् । उत
 द्यून् । त्रीणि । व्रता । विदथे । अंतः । एषां । ऋतेन । आदित्याः
 महि । वः । महिऽत्वं । तत् । अर्यमन् । वरुण । मित्र । चारु । त्री
 रोचना । दिव्या । धारयंत । हिरण्ययाः । शुचयः । धारऽपूताः
 अस्वप्रऽजः । अनिऽमिषाः । अदब्धाः । उरुऽशंसाः । ऋजवे ॥ मर्या
 त्वं । विश्वेषां । वरुण । असि । राजा । ये । च । देवाः । असुर । ये
 च । मर्ताः । शतं । नः । रास्व । शरदः । विऽचक्षे । अश्याम । आयूषि
 सुऽधितानि । पूर्वा ॥ ७ ॥ न । दक्षिणा । वि । चिकिते । न । सव्या
 प्राचीनै । आदित्याः । न । उत । पश्चा । पाक्या । चित् । वसवः
 धीर्या । चित् । युष्माऽनीतः । अमयं । ज्योतिः । अश्यां ॥ यः । राजऽ
 भ्यः । ऋतुनिऽभ्यः । ददाश । यं । वर्धयंति । पुष्टयः । च । नित्याः
 सः । रेवान् । याति । प्रथमः । रथेन । वसुऽदावा । विदथेषु । प्रऽशस्तः
 शुचिः । अपः । सुऽयवसाः । अदब्धः । उप । क्षेति । वृद्धऽव्याः
 सुऽवीरः । नकिः । तं । घ्नति । अंतितः । न । दूरात् । यः । आदि
 त्यानां । भवति । प्रऽनीतौ ॥ अदिते । मित्र । वरुण । उत । मृळ
 यत् । वः । वयं । चकृम । कत् । चित् । आगः । उरु । अश्यां

अष्टकः २, अ. ७]

२०९

[वर्गः १०

अमयं । ज्योतिः । इन्द्र । मा । नः । दीर्घाः । अ॒भि । न॒शन् । तमि॒स्त्राः ॥
 उ॒मेइति । अ॒स्मै । पी॒पय॒तः । स॒मीची॒इति॒सं॒ऽईची । दि॒वः । वृ॒ष्टि ।
 सु॒ऽभगः । ना॒म । पु॒ष्यन् । उ॒भा । क्ष॒यौ । आ॒ऽजय॑न् । या॒ति । पृ॒त्त॒ऽ-
 सु । उ॒भौ । अ॒र्धौ । भ॒वतः । सा॒धूइति । अ॒स्मै ॥ याः । वः । मा॒याः ।
 अ॒भि॒ऽद्रुहे । य॒जत्राः । पा॒शाः । आ॒दि॒त्याः । रि॒पवै । वि॒ऽचृ॒त्ताः ।
 अ॒श्वी॒ऽइव । ता॒न् । अ॒ति । ये॒षं । रथे॒न । अ॒रि॒ष्टाः । उ॒रौ । आ ।
 श॒र्मन् । स्या॒म ॥ मा । अ॒हं । म॒घो॒नः । व॒रु॒ण । प्रि॒यस्य । भू॒रि॒ऽदा॒नः ।
 आ । वि॒दं । शू॒नं । आ॒पेः । मा । रा॒यः । रा॒जन् । सु॒ऽय॒मात् । अ॒व ।
 स्थां ॥ ० ॥ ८ ॥ इ॒दं । क॒वेः । आ॒दि॒त्यस्य । स्व॒ऽरा॒जः । वि॒श्वानि ।
 सं॒ति । अ॒भि । अ॒स्तु । म॒हा । अ॒ति । यः । म॒द्रः । य॒जथा॑य । दे॒वः ।
 सु॒ऽकी॒र्ति । मि॒क्षे । व॒रु॒णस्य । भू॒रैः ॥ त॒व । व॒ते । सु॒ऽभगा॑सः ।
 स्या॒म । सु॒ऽआ॒ध्यः । व॒रु॒ण । तु॒स्तु॒ऽवांसः । उ॒प॒ऽअ॒य॒ने । उ॒षसा॑ ।
 गो॒ऽम॒तीनां । अ॒ग्नयः । न । ज॒र॒मा॒णाः । अ॒नु । द्यून् ॥ त॒व । स्या॒म ।
 पु॒रु॒ऽवी॒रस्य । श॒र्मन् । उ॒रु॒ऽशंस॑स्य । व॒रु॒ण । प्र॒ने॒तरि॑ति॒प्र॒ऽने॒तः । यू॒यं ।
 नः । पु॒त्राः । अ॒दि॒तेः । अ॒द॒ब्धाः । अ॒भि । क्ष॒म॒ध्वं । यु॒ज्या॑य । दे॒वाः ॥
 प्र । सी॑ । आ॒दि॒त्यः । अ॒सृ॒जत् । वि॒ऽध॒र्ता । ऋ॒तं । सि॒ध॒वः । व॒रु॒णस्य ।
 यं॒ति । श्रा॒म्यं॒ति । न । वि । मु॒चं॒ति । ए॒ते । व॒यः । न । प॒प्तुः । र॒घु॒ऽया ।
 परि॒ऽज्मन् ॥ वि । मत् । श्र॒थ॒य । र॒श॒नां॒ऽइव । आ॒गः । ऋ॒ध्या॑म ।
 ते । व॒रु॒ण । खां । ऋ॒तस्य॑ । मा । तं॒तुः । छे॒दि । व॒य॒तः । धि॒यं । मे ।
 मा । मा॒त्रा । शा॒रि । अ॒प॒सः । पु॒रा । ऋ॒तोः ॥ ९ ॥ अ॒पो॒इति । सु ।
 स्य॒क्ष । व॒रु॒ण । भि॒यसं॑ । मत् । सं॒ऽरा॒ट् । ऋ॒त॒ऽवः । अ॒नु । मा ।
 गृ॒भा॒य । दा॒म॒ऽइव । व॒त्सा॑त् । वि । मु॒मु॒ग्धि । उ॒हः । न॒हि । त्वत् ।
 आ॒रे । नि॒ऽमि॒षः । च॒न । ई॒शे ॥ मा । नः । व॒धैः । व॒रु॒ण । ये ।
 ते । इ॒ष्टौ । ए॒नः । कृ॒ण्वं॒तं । अ॒सुर॑ । धी॒णं॒ति । मा । ज्यो॒तिषः ।

प्रऽवसथानि । गन्म । वि । सु । मृधः । शिश्रथः । जीवसे । नः ।
 नमः । पुरा । ते । वरुण । उत । नूनं । उत । अपरं । तुविऽजात
 ब्रवाम् । त्वेइति । हि । कं । पर्वते । न । श्रितानि । अप्रऽच्युतानि
 दुऽदम् । व्रतानि ॥ परा । ऋणा । सावीः । अध । मत्ऽकृतानि
 मा । अहं । राजन् । अन्यऽकृतेन । भोजं । अविऽउष्टाः । इत् । नु
 भूयसीः । उषसः । आ । नः । जीवान् । वरुण । तासु । शाधि ॥ यः
 मे । राजन् । युज्यः । वा । सखा । वा । स्वप्ने । भयं । भीरवे । मह
 आह । स्तेनः । वा । यः । दिप्सति । नः । वृकः । वा । त्वं । तस्मात्
 वरुण । पाहि । अस्मान् ॥ ० ॥ १० ॥ धृतऽव्रताः । अदित्याः । इषिणः
 आरे । मत् । कर्त । रहसूऽइव । आगः । शृण्वतः । वः । वरुण
 मित्र । देवाः । भद्रस्य । विद्वान् । अवसे । हुवे । वः ॥ यूयं । देवाः । प्र
 मतिः । यूयं । ओजः । यूयं । द्वेषांसि । सुनुतः । युयोत । अभिऽश्रुत्तार
 अभि । च । क्षमध्वं । अद्य । च । नः । मृळयत । अपरं । च ॥ किं
 ऊँइति । नु । वः । कृण्वाम् । अपरेण । किं । सनेन । वसवः । आप्येन
 यूयं । नः । मित्रावरुणा । अदिते । च । स्वस्ति । इंद्रामरुतः ॥ दधत्
 हये । देवाः । यूयं । इत् । आपयः । स्थ । ते । मृळत । नाधमानाय
 मह्यं । मा । वः । रथः । मध्यमऽवाट् । ऋते । भूत् । मा । युष्म
 वत्ऽसु । आपिषु । श्रमिष्म ॥ प्र । वः । एकः । मिमय । भूति
 आगः । यत् । मा । पिताऽइव । कितवं । शशास । आरे । पाशाः
 आरे । अघानि । देवाः । मा । मा । अधि । पुत्रे । विऽइव । प्रमीष्ट
 अर्वाचः । अद्य । भवत । यजत्राः । आ । वः । हार्दि । भयमान
 व्ययेयं । त्राध्वं । नः । देवाः । निऽजुरः । वृकस्य । त्राध्वं । कर्ताव
 अवऽपदः । यजत्राः ॥ ० ॥ ११ ॥ ऋतं । देवाय । कृण्वते । सवित्रे
 इंद्राय । अहिऽमे । न । रमंते । आपः । अहऽअहः । याति । अकु

अष्टकः २, अ. ७]

२११

[वर्गः १३]

अपां । कियति । आ । प्रथमः । सर्गः । आसां ॥ यः । वृत्राय ।
 स्निहं । अत्र । अमरिष्यत् । प्र । तं । जनित्री । विदुषे । उवाच । पथः ।
 रदंतीः । अनु । जोषं । अस्मै । दिवेऽदिवे । धुनयः । यन्ति । अर्थे ॥ ऊर्ध्वः ।
 हि । अस्थात् । अधि । अंतरिक्षे । अध । वृत्राय । प्र । वधं । जभार ।
 मिहं । वसानः । उप । हि । ई । अदुद्रोत् । तिग्मऽआयुधः । अजयत् ।
 शत्रुं । इंद्रः ॥ बृहस्पते । तपुषा । अश्वाऽइव । विध्य । वृकऽद्वरसः । असु-
 रस्य । वीरान् । यथा । जघर्थ । धृषता । पुरा । चित् । एव । जहि ।
 शत्रुं । अस्माकं । इंद्र ॥ अव । क्षिप । दिवः । अश्मानं । उच्चा ।
 येन । शत्रुं । मंदसानः । निऽजूर्वाः । तोकस्य । सातौ । तनयस्य ।
 भूरैः । अस्मान् । अर्थे । कृणुतात् । इंद्र । गोनां ॥ १२ ॥ प्र । हि ।
 कतुं । बृहथः । यं । वनुथः । रघस्य । स्थः । यजमानस्य । चोदौ ।
 इंद्रासोमा । युवं । अस्मान् । अविष्टं । अस्मिन् । भयऽस्थे । कृणुतं ।
 ऊँइति । लोकं ॥ न । मा । तमत् । न । श्रमत् । न । उत ।
 तंद्रत् । न । वोचाम् । मा । सुनोत । इति । सोमं । यः । मे । पृणात् ।
 यः । ददत् । यः । निऽवोधात् । यः । मा । सुन्वतं । उप । गोभिः । आ ।
 अयत् ॥ सरस्वति । त्वं । अस्मान् । अविडि । मरुत्वती । धृषती ।
 जेपि । शत्रून् । त्यं । चित् । शर्थेत् । तविषीऽयमाणं । इंद्रः । हन्ति ।
 वृषमं । शंडिकानां ॥ यः । नः । सनुत्यः । उत । वा । जिघत्सुः ।
 अमिऽख्याय । तं । तिगितेन । विध्य । बृहस्पते । आयुधैः । जेपि ।
 शत्रून् । द्रुहे । रिषेत् । परि । धेहि । राजन् ॥ अस्माकैमिः ।
 सत्वंऽभिः । शूर । शूरैः । वीर्या । कृधि । यानि । ते । कर्त्त्वानि ।
 ज्योक् । अभुवन् । अनुऽधूपितासः । हृत्वी । तेषां । आ । भर । नः ।
 वसूनि ॥ तं । वः । शर्थे । मारुतं । सुमन्ऽयुः । गिरा । उप ।
 ब्रुवे । नमसा । दव्यं । जनं । यथा । रथि । सर्वऽवीरं । नशामहे ।

अपत्यऽसाचं । श्रुत्यं । दिवेऽदिवे ॥ १३ ॥ अस्माकं । मित्रावरुणा ।
 अवतं । रथं । आदित्यैः । रुद्रैः । वसुऽभिः । सचाऽभुवा । प्र । यत् ।
 वयः । न । पतन् । वस्सनः । पारि । श्रवस्यवः । हृषीऽवंतः । वनऽ-
 सदः ॥ अथ । स्म । नः । उत् । अवत । सऽजोषसः । रथं ।
 देवासः । अभि । विश्व । वाजऽयुं । यत् । आशवः । पद्याभिः ।
 तित्रतः । रजः । पृथिव्याः । सानौ । जघनंत । पाणिऽभिः ॥
 उत । स्यः । नः । इंद्रैः । विश्वऽचर्षणिः । दिवः । शर्धेन । मारुतेन ।
 सुऽऋतुः । अनु । नु । स्थाति । अवृकाभिः । ऊतिऽभिः । रथं ।
 महे । सनये । वाजऽसातये ॥ उत । स्यः । देवः । भुवनस्य ।
 सक्षणिः । त्वष्टा । आभिः । सऽजोषाः । जुजुवत् । रथं । इळा ।
 भगः । बृहत्ऽदिवा । उत । रोदसीइति । पूषा । पुरऽधिः । अश्विनौ ।
 अथ । पतीइति ॥ उत । त्येइति । देवीइति । सुभगेइतिसुऽभौ ।
 मिथुऽदृशा । उषसानक्ता । जगतां । अपिऽजुवा । स्तुषे । यत् । वां ।
 पृथिवि । नव्यसा । वचः । स्थातुः । च । वयः । त्रिऽवयाः । उपऽ-
 स्तिरे ॥ उत । वः । शंसं । उशिजाऽइव । श्मसि । अहिः ।
 बुध्न्यः । अजः । एकऽपात् । उत । त्रितः । ऋभुक्षाः । सविता ।
 चनः । दधे । अपां । नपात् । आशुऽहेमा । धिया । शमि ॥
 एता । वः । वदिम । उत्ऽयता । यजत्राः । अतक्षन् । आर्यवः । नव्य-
 से । सं । श्रवस्यवः । वाजं । चक्रानाः । सप्तिः । न । रथ्यः । अहं ।
 धीति । अश्याः ॥ १४ ॥ अस्य । मे । द्यावापृथिवीइति । ऋतऽ-
 यतः । भुतं । अवित्रीइति । वचसः । सिंसासत । ययौः । आयुः ।
 प्रऽतरं । तेइति । इदं । पुरः । उपस्तुतेइत्युपऽस्तुते । वसुऽयुः । वां ।
 महः । दधे ॥ मा । नः । गुह्याः । रिपः । आयोः । अहन ।
 दभन् । मा । नः । अभ्यः । रीरधः । दुच्छुनाभ्यः । मा । नः । वि ।

अष्टकः २, अ. ७]

२१३

[वर्गः १६

यौः । सुख्या । विद्धि । तस्य । नः । सुस्रयता । मनसा । तत् । त्वा ।
 ईमहे ॥ अहेळता । मनसा । श्रुष्टिं । आ । वह । दुहानां । धेनुं ।
 पितृषुषीं । अस्रथतं । पद्याभिः । आशुं । वचसा । च । वाजिनं । त्वां ।
 हिनोमि । पुरुऽहूत । विश्वहा ॥ राकां । अहं । सुऽहवां । सुऽ-
 स्तुती । हुवे । शृणोतु । नः । सुऽभगा । बोधतु । त्मना । सीव्यतु ।
 अपः । सूच्या । अच्छिद्यमानया । ददातु । वीरं । शतऽदायं । उ-
 कथ्यं ॥ याः । ते । राके । सुऽमतयः । सुऽपेशसः । याभिः ।
 ददासि । दशुषे । वसूनि । ताभिः । नः । अद्य । सुऽमनाः । उपऽ-
 आगहि । सहस्रऽपोषं । सुऽभगे । रराणा ॥ सिनीवालि । पृथुऽ-
 स्तुके । या । देवानां । असि । स्वसा । जुषस्व । हव्यं । आऽहुतं ।
 प्रऽजां । देवि । दिदिद्धि । नः ॥ या । सुऽबाहुः । सुऽअंगुरिः ।
 सुऽसूमा । बहुऽसूवरी । तस्यै । विऽपत्तयै । हविः । सिनीवाल्यै । जुहो-
 तन ॥ या । गुंगूः । या । सिनीवाली । या । राका । या । सर-
 स्वती । इंद्राणीं । अहे । ऊतये । वरुणानीं । स्वस्तये ॥ १५ ॥
 आ । ते । पितः । मरुतां । सुस्रं । एतु । मा । नः । सूर्यस्य । संऽ-
 दशः । युयोथाः । अभि । नः । वीरः । अवति । क्षमेत । प्र ।
 जायेमहि । रुद्र । प्रऽजाभिः ॥ त्वाऽदत्तेभिः । रुद्र । शंऽतमेभिः ।
 शतं । हिमाः । अशीय । भेषजेभिः । वि । अस्मत् । द्वेषः । विऽतरं ।
 वि । अहः । वि । अमीवाः । चातयस्व । विषूचीः ॥ श्रेष्ठः । जातस्य ।
 रुद्र । श्रिया । असि । तवऽतमः । तवसां । वज्रबाहोऽतिवज्रऽबाहो ।
 पृषिं । नः । पारं । अहंसः । स्वस्ति । विश्वाः । अभिऽइतीः ।
 रपसः । युयोधि ॥ मा । त्वा । रुद्र । चुक्रुधाम । नमऽभिः ।
 मा । दुऽस्तुती । वृषभ । मा । सऽहूती । उत् । नः ।
 वीरान् । अर्पय । भेषजेभिः । भिषक्ऽतमं । त्वा । भिषजां । शृणो-

मि ॥ हवीमऽभिः । हवते । यः । हविऽभिः । अव । स्तोमैभिः ।
 रुद्रं । द्विषीय । ऋदुदरः । सुऽहवः । मा । नः । अस्यै । बभ्रुः ।
 सुऽशिप्रः । रीरधत् । मनायै ॥ १६ ॥ उत् । मा । ममंद । वृषभः ।
 मरुत्वान् । त्वक्षीयसा । वयसा । नाधमानं । घृणिऽइव । छायां ।
 अरपाः । अशीय । आ । विवासेयं । रुद्रस्य । सुस्रं ॥ कं । स्यः ।
 ते । रुद्र । मृळयाकुः । हस्तः । यः । अस्ति । भेषजः । जलपः ।
 अपऽभर्ता । रपसः । दैव्यस्य । अभि । नु । मा । वृषभ । चक्ष-
 मीथाः ॥ प्र । बभ्रवे । वृषभाय । श्वितीचे । महः । महीं । सु-
 स्तुतिं । ईरयामि । नमस्य । कलमलीकिनं । नमऽभिः । गृणीमसि ।
 त्वेषं । रुद्रस्य । नाम ॥ स्थिरेभिः । अंगैः । पुरुऽरूपः । उग्रः ।
 बभ्रुः । शुक्रैभिः । पिपिशे । हिरण्यैः । ईशानात् । अस्य । भुवनस्य ।
 भूरैः । न । वै । ऊँइति । योषत् । रुद्रात् । असुर्यै ॥ अहन् ।
 विमर्षि । सायकानि । धन्वं । अहन् । निष्कं । यजतं । विश्वऽरूपं ।
 अहन् । इदं । दयसे । विश्वं । अभवं । न । वै । ओजीयः । रुद्र ।
 त्वत् । अस्ति ॥ १७ ॥ स्तुहि । श्रुतं । गर्तेऽसदं । युवानं । मृगं । न ।
 भीमं । उपऽहलुं । उग्रं । मृळ । जरित्रे । रुद्र । स्त्वानः । अन्यं ।
 ते । अस्मत् । नि । वपंतु । सेनाः ॥ कुमारः । चित् । पितरं ।
 वंदमानं । प्रति । ननाम । रुद्र । उपऽयंतं । भूरैः । दातारं । सतऽ-
 पतिं । गृणीषे । स्तुतः । त्वं । भेषजा । रासि । अस्सेइति ॥ या ।
 वः । भेषजा । मरुतः । शुचीनि । या । शंऽतमा । वृषणः । या ।
 मयऽभु । यानि । मनुः । अवृणीत । पिता । नः । ता । शं । च ।
 योः । च । रुद्रस्य । वश्मि ॥ परि । नः । हेतिः । रुद्रस्य ।
 वृज्याः । परि । त्वेषस्य । दुऽमतिः । मही । गात् । अव । स्थिरा ।
 मघवत्ऽभ्यः । तनुष्व । मीढः । तोकायं । तनयाय । मृळ ॥

CC-0. ASI Srinagar Circle, Jammu Collection.

हंतन । वधरिति ॥ चित्रं । तत् । वः । मरुतः । याम । चेकिते
 पृथ्याः । यत् । ऊधः । अपि । आपयः । दुहुः । यत् । वा । निदः ।
 नवमानस्य । रुद्रियाः । त्रितं । जराय । जुरतां । अदाभ्याः ॥ २० ॥
 तान् । वः । महः । मरुतः । एवऽयान्नः । विष्णोः । एषस्य । प्रऽ-
 भृथे । हवामहे । हिरण्यऽवर्णान् । ककुहान् । यतऽस्तुचः । ब्रह्मण्यंतः ।
 शंस्यं । राधः । ईमहे ॥ ते । दशऽग्वाः । प्रथमाः । यज्ञं ।
 ऊहिरे । ते । नः । हिन्वंतु । उषसः । विऽउष्टिषु । उषाः । न ।
 रामीः । अरुणैः । अप । ऊर्णुते । महः । ज्योतिषा । शुचता । गोऽ-
 अर्णसा ॥ ते । क्षोणीभिः । अरुणेभिः । न । अंजिऽभिः । रुद्राः ।
 ऋतस्य । सद्नेषु । ववृधुः । निऽमेघमानाः । अत्येन । पाजसा ।
 सुऽचंद्रं । वणै । दधिरे । सुऽपेशसं ॥ तान् । इयानः । महि ।
 वरुथं । ऊतये । उप । घ । इत् । एना । नमसा । गूणीमसि । त्रितः ।
 न । यान् । पंच । होतृन् । अभिष्टये । आऽववर्तत् । अवरात् ।
 चक्रिया । अवते ॥ यया । रधं । पारयथ । अति । अंहः ।
 यया । निदः । मुंचथं । वंदितारं । अर्वाची । सा । मरुतः । या ।
 वः । ऊतिः । ओइति । सु । वाभ्राऽइव । सुऽमतिः । जिगातु ॥ २१ ॥
 उप । ई । असृक्षि । वाजऽयुः । वचस्यां । चनः । दधीत । नाद्यः ।
 गिरः । मे । अपां । नपात् । आशुऽहेमा । कुवित् । सः । सुऽपे-
 शसः । करति । जोषिषत् । हि ॥ इमं । सु । अस्मै । हृदः ।
 आ । सुऽतष्टं । मंत्रं । वोचेम । कुवित् । अस्य । वेदत् । अपां ।
 नपात् । असुर्यस्य । महा । विश्वानि । अर्यः । भुवना । जजान ॥
 सं । अन्याः । यंति । उप । यंति । अन्याः । समानं । ऊर्वं । नद्यः ।
 पृणंति । तं । ऊइति । शुचिं । शुचयः । दीदिऽवांसं । अपां । नपा-
 तं । परि । तस्थुः । आपः ॥ तं । अस्मेराः । युवतयः । युवानं ।

अष्टकः २, अ. ७]

२१७

[वर्गः २४]

मर्मज्यमानाः । परि । यन्ति । आपः । सः । शुक्रेभिः । शिकऽभिः ।
 रेवत् । अस्मेइति । दीदाय । अनिधमः । घृतऽनिर्निक् । अपऽसु ॥
 अस्मै । तिस्रः । अव्यध्याय । नारीः । देवाय । देवीः । दिधिपति ।
 अत्र । कृताऽइव । उप । हि । प्रऽसस्त्रे । अपऽसु । सः । पीयूषं । धय-
 ति । पूर्वऽसूनां ॥ २२ ॥ अश्वस्य । अत्र । जनिम । अस्य । च । स्वः ।
 द्रुहः । रिषः । संऽपृचः । पाहि । सूरिन् । आमासु । पृषु । परः ।
 अप्रऽमृष्यं । न । अरातयः । वि । नशन् । न । अनृतानि ॥ स्वे ।
 आ । दमे । सुऽदुघा । यस्य । धेनुः । स्वधां । पीपाय । सुऽभु ।
 अत्र । अत्ति । सः । अपां । नपात् । ऊर्जयन् । अपऽसु । अंतः ।
 वसुदेयाय । विधते । वि । भाति ॥ यः । अपऽसु । आ । शुचिना ।
 दैव्येन । ऋतऽवा । अजस्रः । उर्विया । विऽभाति । वयाः । इत् ।
 अन्या । भुवनानि । अस्य । प्र । जायन्ते । वीरुधः । च । प्रऽजामिः ॥
 अपां । नपात् । आ । हि । अस्थात् । उपऽस्थं । जिह्वानां । ऊर्ध्वः ।
 विऽद्युतं । वसानः । तस्य । ज्येष्ठं । महिमानं । वहंतीः । हिरण्यऽ-
 वर्णाः । परि । यन्ति । यद्भीः ॥ हिरण्यऽरूपः । सः । हिरण्यऽसंहक् ।
 अपां । नपात् । सः । इत् । ऊँइति । हिरण्यऽवर्णः । हिरण्ययात् ।
 परि । योनेः । निऽसद्यं । हिरण्यऽदाः । ददति । अत्र । अस्मै ॥ २३ ॥
 तत् । अस्य । अनीकं । उत । चारुं । नाम । अपीच्यं । वर्धते । ननुः ।
 अपां ॥ यं । इधते । युवतयः । सं । इत्था । हिरण्यऽवर्णं । घृतं ।
 अत्र । अस्य ॥ अस्मै । बहुनां । अवमायं । सख्ये । युज्ञैः । विधेम ।
 नमसा । हविऽभिः ॥ सं । सानुं । मार्ज्मं । दिधिषामि । बिल्मैः ।
 दधामि । अन्नैः । परि । वंदे । ऋक्ऽभिः ॥ सः । ई । वृषां । अज-
 नयत् । तासु । गर्भे । सः । ई । शिशुः । धयति । तं । रिहंति ॥ ० ॥
 अनभिग्लान्तऽवर्णः । अन्यस्यऽइव । इह । तन्वा । विवेष ॥ अस्मिन् ।

पदे । परमे । तस्थिऽवांसं । अध्वस्मऽभिः । विश्वहा । दीदिऽवांसं ॥
 आपः । नसे । घृतं । अन्नं । वहतीः । स्वयं । अक्तैः । परि । दीयंति ।
 यहीः ॥ अयांसं । अग्ने । सुऽक्षितिं । जनाय । अयांसं । ऊँति ।
 मघवत्ऽभ्यः । सुऽवृत्तिं ॥ ० ॥ २४ ॥ तुभ्यं । हिन्वानः । वसिष्ठ ।
 गाः । अपः । अधुक्षन् । सीं । अविऽभिः । अद्रिऽभिः । नरः ॥ पिवं ।
 इंद्र । स्वाहा । प्रऽहुतं । वषट्ऽकृतं । होत्रात् । आ । सोमं । प्रथमः ।
 यः । ईशिषे ॥ यज्ञैः । संऽमिश्राः । पृषतीभिः । ऋष्टिऽभिः । यामन् ।
 शुभ्रासः । अंजिषु । प्रियाः । उत ॥ आऽसद्यं । बर्हिः । भरतस्य ।
 सुनवः । पोत्रात् । आ । सोमं । पिवत । दिवः । नरः । अमाऽइव ।
 नः । सुऽहवाः । आ । हि । गंतन । नि । बर्हिषि । सदतन । रणि-
 ष्ठन ॥ अथ । मंदस्व । जुजुषाणः । अंधसः । त्वष्टः । देवेभिः । जनिऽ-
 भिः । सुमत्ऽगणः ॥ आ । वक्षि । देवान् । इह । विप्र । यक्षि । च ।
 उशन् । होतः । नि । सद । योनिषु । त्रिषु ॥ प्रति । वीहि । प्र-
 स्थितं । सोम्यं । मधु । पिव । आग्नीध्रात् । तव । भागस्य । तृणुहि ॥
 एषः । स्यः । ते । तन्वः । नृमणऽवर्धनः । सहः । ओजः । प्रऽदिवि ।
 बाहोः । हितः ॥ तुभ्यं । सुतः । मघऽवन् । तुभ्यं । आऽभृतः । त्वं ।
 अस्य । ब्राह्मणात् । आ । तृपत् । पिव । जुषेथां । यज्ञं । बोधतं ।
 हवस्य । मे । सत्तः । होता । निऽविदः । पूर्याः । अनु ॥ अछ ।
 राजाना । नमः । षति । आऽवृत्तं । प्रऽशास्त्रात् । आ । पिवत ।
 सोम्यं । मधु ॥ २५ ॥

इति द्वितीयाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ मंदस्व । होत्रात् । अनु । जोषं । अंधसः । अध्व-
 र्यवः । सः । पूर्णा । वष्टि । आऽसिचं ॥ तस्मै । एतं । भरत । तत्ऽ-
 वशः । ददिः । होत्रात् । सोमं । द्रविणःऽदः । पिबं । ऋतुऽभिः ॥
 यं । ऊँइति । पूर्वै । अहुवे । तं । इदं । हुवे । सः । इत् । ऊँइति ।
 हव्यः । ददिः । यः । नाम । पत्यते ॥ अध्वर्युऽभिः । प्रऽस्थितं । सोम्यं ।
 मधु । पोत्रात् ॥ ० ॥ मेघंतु । ते । वह्नयः । येभिः । ईयसे । अरिष-
 ण्यन् । वीलयस्व । वनस्पते ॥ आऽयूयं । धृष्णोइति । अभिऽगूर्यं । त्वं ।
 नेष्टात् ॥ ० ॥ अपात् । होत्रात् । उत । पोत्रात् । अमत्त । उत । नेष्टात् ।
 अजुषत । प्रयः । हितं ॥ तुरीयं । पात्रं । अमृक्तं । अमर्त्यं । द्रविणःऽदाः ।
 पिबतु । द्राविणःऽदसः ॥ अर्वाचं । अद्य । यय्यं । नृऽवाहनं । रथं ।
 युजाथां । इह । वां । विऽमोचनं ॥ पृक्तं । हवींषि । मधुना । आ । हि ।
 कं । गतं । अथ । सोमं । पिबतं । वाजिनीवसूइतिवाजिनीऽवसू ॥ जोषि ।
 अग्ने । संऽइधं । जोषि । आऽहुतं । जोषि । ब्रह्म । जन्यं । जोषि ।
 सुऽस्तुतिं ॥ विश्वेभिः । विश्वान् । ऋतुना । वसोइति । महः ।
 उशन् । देवान् । उशतः । पायय । हविः ॥ १ ॥ उत् । ऊँइति ।
 सः । देवः । सविता । सवायं । शश्वत्ऽतमं । तत्ऽअपाः । वह्निः ।
 अस्थात् ॥ नुनं । देवेभ्यः । वि । हि । धाति । रत्नं । अथ । आ ।
 अमजत् । वीतिऽहोत्रं । स्वस्तौ ॥ विश्वस्य । हि । श्रुष्टये । देवः ।
 ऊर्ध्वः । प्र । बाहवा । पृथुऽपाणिः । सिसर्ति ॥ आपः । चित् । अस्य ।
 व्रते । आ । निऽमृग्राः । अयं । चित् । वातः । रमते । परिऽज्मन् ॥

आशुऽभिः । चित् । यान् । वि । मुच्चाति । नूनं । अरीरमत् । अत् ।
 मानं । चित् । एतोः ॥ अहर्षूणां । चित् । नि । अयान् । अविष्णं ।
 अनु । व्रतं । सवितुः । मोकी । आ । अगात् ॥ पुनरिति । सं ।
 अव्यत् । विऽतंतं । वयंती । मध्या । कर्तोः । नि अधात् । शक्म ।
 धीरः । उत् । संऽहाय । अस्थात् । वि । ऋतून् । अदर्थः । अरमतिः ।
 सविता । देवः । आ । अगात् ॥ नाना । ओकांसि । दुर्यः । विश्वं ।
 आयुः । वि । तिष्ठते । प्रऽभवः । शोकः । अग्नेः ॥ ज्येष्ठं । माता ।
 सुनवे । भागं । आ । अधात् । अनु । अस्य । केतं । इषितं । सवि-
 त्रा ॥ २ ॥ संऽआववर्ति । विऽस्थितः । जिगीषुः । विश्वेषां । कामः ।
 चरतां । अमा । अभुत् ॥ शश्वान् । अपः । विऽकृतं । हित्वी । आ ।
 अगात् । अनु । व्रतं । सवितुः । दैव्यस्य ॥ त्वया । हितं । अप्यं ।
 अप्सु । भागं । धन्व । अनु । आ । मृगयसः । वि । तस्थुः ॥ वनं ।
 नि । विऽभ्यः । नकिः । अस्य । तानि । व्रता । देवस्य । सवितुः ।
 मिनन्ति ॥ यात्ऽराध्यं । वरुणः । योनिं । अप्यं । अनिऽशितं । निऽ-
 मिषि । जभुराणः ॥ विश्वः । मूर्ताडः । व्रजं । आ । पशुः । गात् ।
 स्थऽशः । जन्मानि । सविता । वि । आ । अकरित्यकः ॥ न । यस्य ।
 इंद्रः । वरुणः । न । मित्रः । व्रतं । अर्यमा । न । मिनन्ति । रुद्रः ।
 न । अरातयः । तं । इदं । स्वस्ति । हुवे । देवं । सवितारं । नमऽ-
 मिः ॥ भगं । धियं । वाजयंतः । पुरंऽधि । नराशंसः । प्राऽपतिः ।
 नः । अव्याः ॥ आऽअये । वामस्य । संऽगये । स्यीणां । प्रिया । देव-
 स्य । सवितुः । स्याम ॥ अस्मभ्यं । तत् । दिवः । अत्ऽभ्यः । पृथि-
 व्याः । त्वया । दत्तं । काम्यं । राधः । आ । अगात् ॥ शं । यत् ।
 स्तोतृऽभ्यः । आपये । भवाति । उरुऽशंसाय । सवितुः । जरित्रे ॥ ३ ॥
 ग्रावाणाऽइव । तत् । इत् । अर्थे । जरेथेऽइति । गृध्राऽइव । वृक्षं ।

अष्टकः २, अ. ८]

२२१

[वर्गः ६

निधिऽमंतं । अछ ॥ ब्रह्माणाऽइव । विदथे । उक्थऽशसा । हुताऽइव ।
 हव्या । जन्या । पुरुऽत्रा ॥ प्रातऽयावाना । रथ्याऽइव । वीरा ।
 अजाऽइव । यमा । वरं । आ । सचेथेइति । मेनेइवेतिमेनेऽइव ।
 तन्वा । शुभमानेइति । दंपतीइवेतिदंपतीऽइव । क्रतुऽविदा । जनैषु ॥
 शृंगाऽइव । नः । प्रथमा । गंतं । अर्वाक् । शफौऽइव । जर्भुराणा ।
 तरऽभिः ॥ चक्रवाकाऽइव । प्रति । वस्तोः । उस्त्रा । अर्वाचा ।
 यातं । रथ्याऽइव । शक्रा ॥ नावाऽइव । नः । पारयतं । युगाऽइव ।
 नभ्याऽइव । नः । उपधीइवेत्युपधीऽइव । प्रधीइवेतिप्रधीऽइव ॥
 श्वानाऽइव । नः । अरिषण्या । तनूनां । खृगलाऽइव । विऽस्त्रसः ।
 पातं । अस्मान् ॥ वाताऽइव । अजुर्या । नद्याऽइव । रीतिः । अक्षी-
 इवेत्यक्षीऽइव । चक्षुषा । आ । यातं । अर्वाक् ॥ हस्तौऽइव ।
 तन्वे । शंभविष्ठा । पादाऽइव । नः । नयतं । वस्यः । अच्छ ॥ ४ ॥
 ओष्ठौऽइव । मधु । आस्त्रे । वदता । स्तनौऽइव । पिप्यतं । जीवसे । नः ।
 नसाऽइव । नः । तन्वः । रक्षितारा । कणौऽइव । सुऽश्रुता । भूतं । अस्मे-
 इति ॥ हस्ताऽइव । शक्ति । अभि । संददीइतिसंऽददी । नः । क्षामऽइव ।
 नः । सं । अजतं । रजांसि ॥ इमाः । गिरः । अश्विना । युष्मऽयंतीः ।
 क्षोत्रेणऽइव । स्वऽधिति । सं । शिशीतं ॥ ० ॥ वर्धनानि । ब्रह्म ।
 स्तोमं । गृत्सऽमदासः । अक्रन् ॥ तानि । नरा । जुजुषाणा । उप ।
 यातं ॥ ० ॥ ५ ॥ सोमापूषणा । जनना । रयीणां । जनना । दिवः ।
 जनना । पृथिव्याः ॥ जातौ । विश्वस्य । भुवनस्य । गोपौ । देवाः ।
 अकृण्वन् । अमृतस्य । नाभिं ॥ इमौ । देवौ । जायमानौ । जुषंत ।
 इमौ । तमांसि । गृहतां । अजुष्टा ॥ आभ्यां । इंद्रः । पक्वं । आमासु ।
 अंतरिति । सोमापूषऽभ्यां । जनत् । उस्त्रियासु ॥ सोमापूषणा । रज-
 सः । विऽमानं । सप्तऽचक्रं । रथं । आविश्वऽमिन्वं ॥ विषुऽवृतं ॥

मनसा । युज्यमानं । तं । जिन्वथः । वृषणा । पंचऽरश्मि ॥ द्वि-
अन्यः । सदनं । चक्रे । उच्चा । पृथिव्यां । अन्यः । अधि । अंतरिक्षे ।
तौ । अस्मभ्यं । पुरुऽवारं । पुरुऽक्षुं । रायः । पोषं । वि । स्यतां ।
नाभिं । अस्मेइति ॥ विश्वानि । अन्यः । भुवना । जजान । विश्व-
अन्यः । अभिऽचक्षाणः । एति ॥ सोमापूषणौ । अवतं । धियं । मे ।
युवाभ्यां । विश्वाः । पृतनाः । जयेम ॥ धियं । पुषा । जिन्वतु ।
विश्वंऽइन्वः । रयिं । सोमः । रयिऽपतिः । दधातु ॥ अवतु । देवी ।
अदितिः । अनर्वा ॥ ० ॥ ६ ॥ वायोइति । ये । ते । सहस्रिणः ।
रथासः । तेभिः । आ । गृहि ॥ नियुत्वान् । सोमऽपीतये ॥ नियु-
त्वान् । वायोइति । आ । गृहि । अयं । शुक्रः । अयामि । ते । गतां ।
असि । सुन्वतः । गृहं ॥ शुक्रस्य । अद्य । गोऽआशिरः । इन्द्रवायु-
इति । नियुत्वतः ॥ आ । यातं । पिवतं । नरा ॥ अयं । वां । मित्रा-
वरुणा । सुतः । सोमः । ऋतऽवृथा ॥ मम । इत् । इह । श्रुतं ।
हवं ॥ राजानौ । अनभिऽद्रुहा । घ्रुवे । सदसि । उत्तमे ॥ सहस्र-
स्थूणे । आसातेइति ॥ ७ ॥ ० ॥ सचेतेइति । अनवऽहरं ॥ गोऽमत-
ऊँइति । सु । नासत्या । अश्वऽवत् । यातं । अश्विना ॥ वर्तिः । रुद्रा ।
नृऽपार्य्यं ॥ न । यत् । परः । न । अंतरः । आऽदधर्षत् । वृषण्वसू-
इतिवृषण्वसू ॥ दुःशंसः । मर्त्यः । रिपुः ॥ ता । नः । आ । वोळ्हे ।
अश्विना । रयिं । पिशंगऽसंहशं ॥ धिष्ण्या । वरिवऽविदं ॥ इन्द्रः ।
अंग । महत् । भयं । अभि । सत् । अप । चुच्यवत् ॥ सः । हि ।
स्थिरः । विऽचर्षणिः ॥ ८ ॥ इन्द्रः । च । मृळ्याति । नः । न । नः ।
पश्चात् । अघं । नशत् ॥ भद्रं । भवाति । नः । पुरः ॥ इन्द्रः । आश-
भ्यः । परि । सर्वाभ्यः । अभयं । करत् ॥ जेता । शत्रून् । विऽचर्षणिः ॥
विश्वे । देवासः । आ । गत । शृणुत । मे । इमं । हवं ॥ आ । इन्द्रः ।

अष्टकः २, अ. ८]

२२३

[वर्गः १२

बर्हिः । नि । सीदत ॥ तीव्रः । वः । मधुऽमान् । अयं । शुनऽहोत्रेषु ।
 मत्सरः ॥ एतं । पिबत । काम्यं ॥ ० ॥ ९ ॥ अंबिऽतमे । नदीऽतमे ।
 देविऽतमे । सरस्वति ॥ अप्रशस्तःऽइव । स्मसि । प्रशस्ति । अंब ।
 नः । कृधि ॥ त्वेदति । विश्वा । सरस्वति । श्रिता । आयूषि । देव्यां ॥
 शुनऽहोत्रेषु । मत्स्व । प्रऽजां । देवि । दिदिङ्घि । नः ॥ इमा । ब्रह्म ।
 सरस्वति । जृषस्व । वाजिनीऽवति ॥ या । ते । मघ्न । गृत्सुऽमदाः ।
 ऋतुऽवरि । प्रिया । देवेषु । जुहति ॥ प्र । इतां । यज्ञस्य । शऽभुवा ।
 युवां । इत् । आ । वृणीमहे ॥ अग्नि । च । हव्यऽवाहनं ॥ द्यावा ।
 नः । पृथिवीदति । इमं । सिधं । अद्य । दिविऽस्पृशं ॥ यज्ञं । देवेषु ।
 यच्छतां ॥ आ । वां । उपऽस्थं । अद्रुहा । देवाः । सीदंतु । यज्ञियाः ॥
 इह । अद्य । सोमऽपीतये ॥ १० ॥ कनिकदत् । जनुषं । प्रऽब्रुवाणः ।
 इयति । वाचं । अरिताऽइव । नावं । सुऽमंगलः । च । शकुने ।
 भवासि । मा । त्वा । का । चित् । अभिऽभा । विश्व्या । विदत् ॥
 मा । त्वा । श्येनः । उत् । वधीत् । मा । सुऽपूर्णः । मा । त्वा ।
 विदत् । इषुऽमान् । वीरः । अस्तां ॥ पित्र्यां । अनु । प्रऽदिशं ।
 कनिकदत् । सुऽमंगलः । भद्रऽवादी । वद । इह ॥ अंब । क्रंद । दक्षि-
 णतः । गृहाणां । सुऽमंगलः । भद्रऽवादी । शकुते ॥ मा । नः ।
 स्तेनः । ईशत । मा । अघऽशंसः ॥ ० ॥ ११ ॥ प्रऽदक्षिणित् । अभि ।
 गृणति । कारवः । वयः । ववंतः । ऋतुऽथा । शकुंतयः । उमे-
 दति । वाचौ । वदति । सामगाऽइव । गायत्रं । च । त्रैस्तुभं । च ।
 अनु । राजति ॥ उद्राताऽइव । शकुने । सामं । गायसि । ब्रह्मपुत्रऽ-
 इव । सर्वनेषु । शंससि ॥ वृषाऽइव । वाजी । शिशुऽमतीः ।
 अपिऽइत्यं । सर्वतः । नः । शकुने । भद्रं । आ । वद । विश्वतः ।
 नः । शकुने । पुण्यं । आ । वद ॥ आऽवदन् । त्वं । शकुने । भद्रं ।

आ । व॒द । तू॒ष्णीं । आसी॑नः । सु॒ऽम॒ति । चि॒कि॒द्धि । नः ॥ यत् ।
 उ॒त्प॒तन् । व॒द॒सि । क॒र्करिः । य॒था ॥ ० ॥ १२ ॥ इति द्वितीयः
 मंडलं समाप्तं ॥ २ ॥ सोम॑स्य । मा । त॒व॒सं । वक्षि॑ । अ॒ग्ने ।
 वह्नि॑ । च॒क॒र्थ । वि॒दथे॑ । यज॑ध्ये ॥ दे॒वान् । अ॒च्छ । दी॒घत् ।
 यु॒जे । अ॒द्रि॑ । शं॒ऽआ॒ये । अ॒ग्ने । त॒न्वं । जु॒ष॒स्व ॥ प्रा॒चं । य॒ज्ञ ।
 च॒क॒म । व॒र्ध॒तां । गीः । स॒मित्प॒भिः । अ॒ग्नि । न॒म॒सा । दु॒व॒
 स्यन् ॥ दि॒वः । श॒शा॒सुः । वि॒दथा॑ । क॒वी॒नां । गृ॒त्सा॒य । चि॒त् ।
 त॒व॒से । गा॒तुं । ई॒षुः ॥ म॒यः । द॒धे । मे॒धिरः । पू॒त॒ऽद॒क्षः । दि॒वः ।
 सु॒ऽब॒न्धुः । ज॒नुषा॑ । पृ॒थि॒व्याः ॥ अ॒र्वि॒दन् । ऊँइति॑ । द॒र्श॒तं । अ॒प्सु ।
 अ॒तः । दे॒वा॒सः । अ॒ग्नि । अ॒प॒सि । स्व॒मृ॒णां ॥ अ॒व॒र्ध॒यन् । सु॒ऽभ॒गं ।
 स॒प्त । य॒ह्नीः । श्वे॒तं । ज॒ज्ञानं॑ । अ॒रु॒षं । म॒हि॒ऽत्वा ॥ शि॒शुं । न ।
 जा॒तं । अ॒भि । आ॒रुः । अ॒श्वाः । दे॒वा॒सः । अ॒ग्नि । ज॒नि॒मन् । व॒पु॒ष्यन् । शु॒क्रे
 भिः । अ॒ंगैः । र॒जः । आ॒ऽत॒त॒न्वान् । क॒तुं । पु॒न॒नः । क॒वि॒ऽभिः ।
 प॒वि॒त्रैः ॥ शो॒चिः । व॒सानः॑ । पा॒रि । आ॒युः । अ॒पां । श्रि॒यः । मि॒र्मि॒
 ते । बृ॒ह॒तीः । अ॒नू॒नाः ॥ १३ ॥ व॒व्रा॒ज । सीं । अ॒न॒द॒तीः । अ॒द॒ध्याः ।
 दि॒वः । य॒ह्नीः । अ॒व॒सानाः॑ । अ॒न॒ग्नाः ॥ स॒नाः । अ॒त्र । यु॒व॒त॒यः ।
 स॒ऽयो॒नीः । ए॒कं । ग॒भै । द॒धि॒रे । स॒प्त । वा॒णीः ॥ स्ती॒र्णाः । अ॒स्य ।
 सं॒ऽह॒तः । वि॒श्व॒ऽरू॒पाः । घृ॒त॒स्य । यो॒नौ । स्र॒व॒थे । म॒धू॒नां ॥ अ॒स्य ।
 अ॒त्र । धे॒न॒वः । पि॒न्व॒मा॒नाः । म॒ही॒इति॑ । द॒स्स॒स्य । मा॒तरा॑ । स॒म॒ची
 इति॑ सं॒ऽई॒ची ॥ ब॒भ्रा॒णः । सु॒नो॒इति॑ । स॒ह॒सः । वि । अ॒द्यौत् । द॒धानः॑ ।
 शु॒क्रा । र॒भ॒सा । व॒पू॒षि ॥ श्रो॒तंति॑ । धा॒राः । म॒धु॒नः । घृ॒त॒स्य ।
 वृ॒षा । य॒त्र । व॒वृ॒धे । का॒व्ये॒न ॥ पि॒तुः । चि॒त् । ऊ॒धः । ज॒नुषा॑ ।
 वि॒वे॒द । वि । अ॒स्य । धा॒राः । अ॒सृ॒जत् । वि । धे॒नाः ॥ गु॒हा । च॒र॒तं ।
 स॒खि॒ऽभिः । शि॒वे॒भिः । दि॒वः । य॒ह्नी॒भिः । न । गु॒हा । व॒भू॒व ।

अष्टकः २, अ. ८]

२२५

[वर्गः १६

पितुः । च । गर्भे । जनि-तुः । च । बभ्रे । पूर्वीः । एकः । अ-ध-यत् ।
 पीप्यानाः ॥ वृष्णे । स-पत्नी-इति-स-पत्नी । शुचये । सर्व-धू-इति-स-वधू ।
 उमे-इति । अस्मै । मनुष्ये-इति । नि । पाहि ॥ १४ ॥ उरौ । महान् ।
 अ-नि-वाधे । ववर्थ । आपः । अग्निः । यशसः । सं । हि । पूर्वीः ॥
 ऋतस्य । योनौ । अ-श-यत् । दम्नाः । जामीनां । अग्निः । अपसि ।
 स्वसृणां ॥ अकः । न । बभ्रिः । सं-इ-थे । महीनां । दि-द-क्षेयः ।
 सुनव । भाः-ऽऋ-जीकः ॥ उत् । उ-स्त्रियाः । जनिता । यः । ज-जान ।
 अपां । गर्भः । नृ-ऽतमः । य-हः । अग्निः ॥ अपां । गर्भे । दर्श-तं ।
 ओषधीनां । वना । ज-जान । सु-ऽभगा । वि-ऽरूपं ॥ देवासः । चित् ।
 मनसा । सं । हि । ज-ग्मुः । प-निष्ठं । जातं । त-वसं । हु-व-स्यन् ॥ बृ-हंतः ।
 इत् । भानवः । भाः-ऽऋ-जीकं । अग्निः । स-च-तं । वि-ऽद्युतः । न । शुकाः ॥
 गुहा-ऽइव । वृद्धं । स-द-सि । स्वे । अंतः । अ-पा-रे । ऊ-र्वे । अ-मृतं ।
 दुहानाः ॥ ई-ळे । च । त्वा । यजमानः । ह-विः-ऽभिः । ई-ळे । स-खि-ऽ-
 त्वं । सु-ऽमृतिं । नि-ऽकामः ॥ देवैः । अवः । मि-मी-हि । सं । ज-रि-त्रे ।
 रक्षे । च । नः । द-म्ये-भिः । अनी-कैः ॥ १५ ॥ उ-प-ऽक्षे-तारः । तव ।
 सु-ऽप्रनीते । अग्ने । वि-श्वानि । धन्या । द-धा-नाः ॥ सु-ऽरे-तसा । श्रव-
 सा । तुं-ज-मा-नाः । अ-भि । स्या-म । पृ-त-ना-ऽयून् । अ-दे-वान् ॥ आ ।
 देवानां । अ-भ-वः । के-तुः । अग्ने । म-द्रः । वि-श्वानि । का-व्यानि ।
 वि-द्वान् ॥ प्र-ति । म-र्तान् । अ-वा-स-यः । द-मू-नाः । अनु । दे-वान् । र-थि-रः ।
 या-सि । सा-ध-न् ॥ नि । दु-रो-णे । अ-मृतः । म-र्या-नां । राजा । स-सा-द ।
 वि-व-थानि । सा-ध-न् । घृ-त-ऽप्र-तीकः । उ-र्वि-या । वि । अ-द्यौत् । अग्निः ।
 वि-श्वानि । का-व्यानि । वि-द्वान् ॥ आ । नः । ग-हि । स-ख्ये-भिः । शि-त्रे-भिः ।
 महान् । म-ही-भिः । ऊ-त्ति-ऽभिः । स-र-ण्यन् ॥ अ-से-इति । र-यिं । ब-हु-लं ।
 सं-ऽत-रु-वं । सु-ऽवा-चं । भा-गं । य-श-सं । कृ-धि । नः । ए-ता । ते । अ-ग्ने ।

जनिम । सनानि । प्र । पूर्याय । नूतनानि । वोचं ॥ महांति । वृष्णं ।
 सर्वना । कृता । इमा । जन्मन् । निऽहितः । जातऽवेदाः ॥ ० ।
 विश्वामित्रेभिः । इध्यते । अजस्रः ॥ तस्य । वयं । सुऽमतौ । यजि-
 यस्य । अपि । भद्रे । सौमनसे । स्थाम ॥ इमं । यज्ञं । सहसाऽव-
 त्वं । नः । देवऽत्रा । धेहि । सुक्रतोऽति सुऽक्रतो । रराणः ॥ प्र । यंसि ।
 होतः । बृहतीः । इषः । नः । अग्ने । महि । द्रविणं । आ । यजस्व ।
 इळां । अग्ने । पुरुऽदंसं । सनि । गोः । शश्वत्ऽतमं । हवमानाय ।
 साध ॥ स्यात् । नः । सुनुः । तनयः । विजाऽवा । अग्ने । सा । ते ।
 सुऽमतिः । भूतु । अस्मेऽति ॥ १६ ॥ वैश्वानराय । धिषणां । ऋतऽ-
 वृधे । घृतं । न । पूतं । अग्नये । जनामसि ॥ द्विता । होतारं । मनुष्य-
 च । वाघतः । धिया । रथं । न । कुलिशः । सं । ऋण्वति ।
 सः । रोचयत् । जनुषां । रोदसीऽति । उमेऽति । सः । मात्रोऽ-
 अभवत् । पुत्रः । ईड्यः ॥ हव्यऽवात् । अग्निः । अजरः । चनऽ-
 हितः । दुऽदभः । विशां । अतिथिः । विभाऽवसुः ॥ कृत्वा । दक्षस्य ।
 तरुषः । विऽधर्मणि । देवासः । अग्निं । जनयंत । चित्तिऽनिः ॥ रु-
 चानं । भानुना । ज्योतिषा । महां । अत्यं । न । वाजं । सनिष्यन् ।
 उप । ब्रुवे ॥ आ । मंद्रस्य । सनिष्यतः । वरेण्यं । वृणीमहे । अह्यं ।
 वाजं । ऋग्मियं ॥ राति । भृगूणां । उशिजं । कविऽक्रतुं । अग्निं ।
 राजंतं । दिव्येन । शोचिषा ॥ अग्निं । सुम्नाय । दधिरे । पुरः । जनाः ।
 वाजऽश्वसं । इह । वृक्तऽवर्हिषः ॥ यतऽसुचः । सुऽरुचं । विश्वऽ-
 दैव्यं । रुद्रं । यज्ञानां । साधत्ऽइष्टिं । अपसां ॥ १७ ॥ पार्वकऽशोचे ।
 तव । हि क्षयं । परि । होतः । यज्ञेषु । वृक्तऽवर्हिषः । नरः ॥ अग्ने ।
 दुवः । इच्छमानासः । आप्यं । उप । आसते । द्रविणं । धेहि । तेभ्यः ॥
 आ । रोदसीऽति । अपृणत् । आ । स्वः । महत् । जातं । यत् ।

अष्टकः २, अ. ८]

२२७

[वर्गः २०

एनं । अपसः । अधारयन् ॥ सः । अध्वराय । परि । नीयते । कविः ।
 अत्यः । न । वाजऽसातये । चनऽहितः ॥ नमस्यते । हव्यऽदाति ।
 सुऽअध्वरं । दुवस्यते । दम्यं । जातऽवेदसं ॥ रथीः । ऋतस्य । बृहतः ।
 विऽचर्षणिः । अग्निः । देवानां । अभवत् । पुरऽहितः ॥ तिस्रः ।
 गृहस्य । संऽइधः । परिऽज्मनः । अग्नेः । अपुनन् । उशिजः । अमृ-
 त्यवः ॥ तासां । एकां । अदधुः । मर्त्ये । भुजं । ऊइति । लोकं ।
 ऊइति । द्वेइति । उप । जीमिं । ईयतुः ॥ विशां । कविं । विशपतिं ।
 मानुषीः । इषः । सं । सीं । अकृण्वन् । स्वऽधितिं । न । तेजसे ॥
 सः । उत्ऽवतः । निऽवतः । याति । वेविषत् । सः । गर्भं । एषु ।
 भुवनेषु । दीधरत् ॥ १८ ॥ सः । जिन्वते । जठरेषु । प्रजन्निऽवान् ।
 वृषां । चित्रेषु । नानदत् । न । सिंहः ॥ वैश्वानरः । पृथुऽपाजाः ।
 अमर्त्यः । वसु । रत्ना । दयमानः । वि । दशुषे ॥ वैश्वानरः । प्रत्नऽ-
 था । नाकं । आ । अरुहत् । दिवः । पृष्ठं । भंदमानः । सुमन्तऽभिः ॥
 सः । पूर्वऽवत् । जनयन् । जंतवे । धनं । समानं । अज्मं । परि ।
 एति । जागृविः ॥ ऋतऽवानं । यज्ञियं । विप्रं । उक्थ्यं । आ । यं ।
 दधे । मातरिश्वा । दिवि । क्षयं ॥ तं । चित्रऽयामं । हरिऽकेशं ।
 ईमहे । सुऽदीति । अग्निं । सुवितायं । नव्यसे ॥ शुचिं । न । यामन् ।
 इषिरं । स्वऽदृशं । केतुं । दिवः । रोचनऽस्थां । उपऽयुधं ॥ अग्निं ।
 मूर्धानं । दिवः । अप्रतिऽस्कुतं । तं । ईमहे । नमसा । वाजिनं ।
 वृहत् ॥ मंद्रं । होतारं । शुचिं । अद्वयाविनं । दमूनसं । उक्थ्यं ।
 विश्वऽचर्षणि ॥ रथं । न । चित्रं । वपुषाय । दर्शतं । मनुऽहितं ।
 सदै । इत् । रायः । ईमहे ॥ १९ ॥ वैश्वानराय । पृथुऽपाजसे ।
 विषः । रत्ना । विधंत । धरुणेषु । गातवे ॥ अग्निः । हि । देवान् ।
 अमृतः । दुवस्यति । अथ । धर्माणि । सनता । न । दुदुषत् ॥ अंतः ।

दूतः । रोदसीइति । दस्सः । ईयते । होता । निऽसत्तः । मनुषः ।
 पुरऽहितः ॥ क्षयं । बृहंतं । परि । भूषति । द्युऽभिः । देवेभिः ।
 अग्निः । इषितः । धियाऽवसुः ॥ केतुं । यज्ञानां । विदथस्य । साधनं ।
 विप्रासः । अग्निं । महयंत । चित्तिऽभिः ॥ अपांसि । यस्मिन् । अधि ।
 संऽदधुः । गिरः । तस्मिन् । सुम्नानि । यजमानः । आ । चके ।
 पिता । यज्ञानां । असुरः । विपऽचित्तां । विऽमानं । अग्निः । वयुनं ।
 च । वाघतां ॥ विवेश । रोदसीइति । भूरिऽवर्षसा । पुरुऽप्रियः ।
 भंदते । धामऽभिः । कविः ॥ चंद्रं । अग्निं । चंद्रऽरथं । हरिऽवतं ।
 वैश्वानरं । अप्सुऽसदं । स्वऽविदं ॥ विऽगाहं । तूर्णि । तविषीभिः ।
 आऽवृतं । भूर्णि । देवासः । इह । सुऽश्रियं । दधुः ॥ २० ॥ अग्निः ।
 देवेभिः । मनुषः । च । जंतुऽभिः । तन्वानः । यज्ञं । पुरुऽपेशंसं ।
 धिया ॥ रथीः । अंतः । ईयते । साधदिष्टिऽभिः । जीरः । दमूनाः ।
 अभिशस्तिऽचातनः ॥ अग्ने । जरस्व । सुऽअपत्ये । आयुनि । ऊर्जा ।
 पिन्वस्व । सं । इषः । दिदीहि । नः ॥ वयांसि । जिन्व । बृहतः ।
 च । जागुवे । उशिक् । देवानां । अंसि । सुऽकृतुः । विपां ॥ विस्व ।
 तिं । यंहं । अतिथिं । नरः । सदा । यंतारं । धीनां । उशिजं । च ।
 वाघतां ॥ अध्वराणां । चेतनं । जातऽवेदसं । प्र । शंसंति । नमसा ।
 जुतिऽभिः । वृधे ॥ विभाऽवां । देवः । सुऽरणः । परि । क्षितीः ।
 अग्निः । बभूव । शर्वसा । सुमत्ऽरथः ॥ तस्य । वृतानि । भूरिऽ ।
 पोषिणः । वयं । उप । भूषेम । दमे । आ । सुवृक्तिऽभिः ॥ वैश्वानर ।
 तव । धामानि । आ । चके । येभिः । स्वऽवित् । अभवः । विऽवृ ।
 क्षण । जातः । आ । अपृणः । भुवनानि । रोदसीइति । अग्ने । ता । विश्वा ।
 परिऽभूः । असि । तमनां ॥ वैश्वानरस्य । दंसनाभ्यः । बृहत् । अति ।
 नात् । एकः । सुऽअपस्यया । कविः ॥ उभा । पितरां । महयन् । अति ।

अष्टकः २, अ. ८]

२२९

[वर्गः २३

जायत । अग्निः । द्यावापृथिवीइति । भूरिऽरेतसा ॥ २१ ॥ समित्-
 समित् । सुऽमनाः । वोधि । अस्मेइति । शुचाऽशुचा । सुऽमति ।
 रासि । वस्वः ॥ आ । देव । देवान् । यजथाय । वक्षि । सखा ।
 सखीन् । सुऽमनाः । याक्षि । अग्ने ॥ यं । देवासः । त्रिः । अहन् ।
 आऽयजते । दिवेऽर्दिवे । वरुणः । मित्रः । अग्निः ॥ सः । इमं । यज्ञं ।
 मधुऽमंतं । कृधि । नः । तनूऽनपात् । घृतऽयोनि । विधनं ॥ प्र ।
 दीधितिः । विश्वऽवारा । जिगाति । होतारं । इळः । प्रथमं । यज-
 ध्यै ॥ अछ । नमःऽभिः । वृषभं । वंदध्यै । सः । देवान् । यक्षत् ।
 इषितः । यजीयान् ॥ ऊर्ध्वः । वां । गातुः । अध्वरे । अकारि ।
 ऊर्ध्वा । शोचींषि । प्रऽस्थिता । रजांसि ॥ दिवः । वा । नामा । नि ।
 असादि । होता । स्तृणीमहि । देवऽव्यचाः । वि । बर्हिः ॥ सप्त ।
 होत्राणि । मनसा । वृणानाः । इन्वतः । विश्वं । प्रति । यन् । ऋतेन ॥
 नृऽपेशसः । धिदथेषु । प्र । जाताः । अभि । इमं । यज्ञं । वि । चरं-
 त । पूर्वीः ॥ २२ ॥ आ । भंदमानेइति । उषसौ । उपाकेइति । उत ।
 स्मयेतेइति । तन्वा । विरूपेइति विरूपे ॥ यथा । नः । मित्रः । वरुणः ।
 जुजोषत् । इंद्रः । मरुत्वान् । उत । वा । महःऽभिः ॥ दैव्या । होता-
 रा । प्रथमा । नि । ऋजे । सप्त । पृक्षासः । स्वधया । मदन्ति ॥
 ऋतं । शंसंतः । ऋतं । इत् । ते । आहुः । अनु । व्रतं । व्रतऽपाः ।
 दीध्यानाः ॥ आ । भारति । भारतीभिः । सुऽजोषाः । इळा । देवैः । मनु-
 यैभिः । अग्निः ॥ सरस्वती । सारस्वतेभिः । अर्वाक् । तिलः । देवीः ।
 बर्हिः । आ । इदं । सदंतु ॥ तत् । नः । तुरीयं । अध । पोषयितु । देव ।
 त्वष्टः । वि । ररणः । स्यस्वेतिस्यस्व ॥ यतः । वीरः ॥ कर्मण्यः ।
 सुऽदक्षः । युक्तऽग्रावा । जायते । देवऽकामः ॥ वनस्पते । अव ।
 सृज । उप । देवान् । अग्निः । हविः । शमिता । सुदयाति ॥ सः ।

इत् । ऊँइति । होता । सत्यऽतरः । यजाति । यथा । देवानां । जनि-
 मानि । वेदं ॥ आ । याहि । अग्ने । संऽइध्रानः । अर्वाङ् । इद्रेण ।
 देवैः । सऽरथं । तुरेभिः ॥ बर्हिः । नः । आस्तां । अदितिः । सुऽ-
 पुत्रा । स्वाहा । देवाः । अमृताः । मादयन्तां ॥ २३ ॥ प्रति । अग्निः ।
 उपसः । चेकितानः । अवोधि । विप्रः । पदऽवीः । कवीनां । पृथुऽ-
 पाजाः । देवयत्ऽभिः । संऽइद्धः । अप । द्वारा । तमसः । वह्निः ।
 आवरित्यावः ॥ प्र । इत् । ऊँइति । अग्निः । ववृधे । स्तोमैभिः । गीऽ-
 मिः । स्तोतृणां । नमस्यः । उक्थैः ॥ पूर्वीः । ऋतस्य । संऽदशः ।
 चकानः । सं । दूतः । अद्यौत् । उपसः । विऽरोके ॥ अधायि ।
 अग्निः । मानुषीषु । विश्वु । अपां । गर्भः । मित्रः । ऋतेन । साधन ॥
 आ । हर्यतः । यजतः । सानु । अस्थात् । अभूत् । ऊँइति । विप्रः ।
 हव्यः । मतीनां ॥ मित्रः । अग्निः । भवति । यत् । संऽइद्धः । मित्रः ।
 होता । वरुणः । जातऽवेदाः ॥ मित्रः । अध्वर्युः । इषिरः । दमूनाः ।
 मित्रः । सिधूनां । उत । पर्वतानां ॥ पाति । प्रियं । रिपः । अग्र ।
 पदं । वेः । पाति । युहः । चरणं । सूर्यस्य ॥ पाति । नामा । सतऽ-
 शीर्षाणं । अग्निः । पाति । देवानां । उपऽमादं । ऋष्वः ॥ २४ ॥ ऋभुः ।
 चक्रे । ईड्यं । चारु । नाम । विश्वानि । देवः । वयुनानि । विद्वान् ॥ सस्य ।
 चर्म । घृतऽवत् । पदं । वेः । तत् । इत् । अग्निः । रक्षति । अप्रऽ-
 युच्छन् ॥ आ । योनिं । अग्निः । घृतऽवतं । अस्थात् । पृथुऽप्रगान् ।
 उशतं । उशानः ॥ दीद्यानः । शुर्विः । ऋष्वः । पावकः । पुनऽपुनः ।
 मातरा । नव्यसीइति । करितिकः ॥ सद्यः । जातः । ओषधीभिः ।
 ववृधे । यदि । वर्धति । प्रऽस्वः । घृतेन ॥ आपऽइव । प्रऽवता ।
 शुभमानाः । उरुष्यत् । अग्निः । पित्रोः । उपऽस्थे ॥ उत् । ऊँइति ।
 स्तुतः । संऽइधा । युहः । अद्यौत् । वर्ष्मन् । दिवः । अधि । नामा ।

पृथिव्याः ॥ मित्रः । अग्निः । ईज्यः । मातरिश्वा । आ । दूतः । वक्षत् ।
 यजथाय । देवान् ॥ उत् । अस्तंभीत् । संऽइधा । नाकं । ऋष्वः ।
 अग्निः । भवन् । उत्तमः । रोचनानां ॥ यदि । भृगुऽभ्यः । परि ।
 मातरिश्वा । गुहा । संतं । हव्यऽवाहं । संऽईधे ॥ ० ॥ २५ ॥ प्र ।
 कारवः । मननाः । वच्यमानाः । देवद्रीर्ची । नयत । देवऽयंतः ॥
 दक्षिणाऽवाद् । वाजिनी । प्राची । एति । हविः । भरती । अग्नये ।
 घृताची ॥ आ । रोदसीइति । अपृणाः । जायमानः । उत । प्र ।
 रिक्थाः । अथ । नु । प्रयज्योइतिप्रयज्यो ॥ दिवः । चित् । अग्ने ।
 महिना । पृथिव्याः । वच्यंतां । ते । वह्नयः । सप्तऽजिह्वाः ॥ द्यौः ।
 च । त्वा । पृथिवी । यज्ञियासः । नि । होतारं । सादयंते । दमाय ॥
 यदि । विशः । मानुषीः । देवऽयंतीः । प्रयस्वतीः । ईळते । शुक्रं । अर्चिः ॥
 महान् । सधऽस्थै । भुवः । आ । निऽसत्तः । अंतः । द्यावा । माहिनेइति ।
 हर्यमाणः ॥ आस्त्रेइति । सपत्नीइतिसपत्नी । अजरेइति । अमृक्ते-
 इति । सवर्दुधेइतिसवऽदुधे । उरुऽगायस्य । धेनूइति ॥ व्रता । ते ।
 अग्ने । महतः । महानि । तव । कृत्वा । रोदसीइति । आ । ततथ ॥
 त्वं । दूतः । अभवः । जायमानः । त्वं । नेता । वृषभ । चर्षणी-
 नां ॥ २६ ॥ ऋतस्य । वा । केशिना । योग्याभिः । घृतऽस्रुवा ।
 रोहिता । धुरि । धिष्व ॥ अथ । आ । वह । देवान् । देव । विश्वान् ।
 सुऽअध्वरा । कृणुहि । जातऽवेदः ॥ दिवः । चित् । आ । ते । रुच-
 यंत । रोकाः । उपः । विऽभातीः । अनु । भासि । पूर्वीः ॥ अपः ।
 यत् । अग्ने । उशधक् । वनेषु । होतुः । मंद्रस्य । पनयंत । देवाः ॥
 उरौ । वा । ये । अंतरिक्षे । मदीति । दिवः । वा । ये । रोचने ।
 संति । देवाः ॥ ऊमाः । वा । ये । सुऽहवासः । यजत्राः । आऽथे-
 मिरे । रथ्यः । अग्ने । अश्वाः ॥ ० ॥ सऽरथं । याहि । अर्वाङ् ।

ना॒नाऽर॒थं । वा । वि॒ऽभ॒वः । हि । अ॒श्वः ॥ प॒त्नीऽव॒तः । त्रि॒शत॑ ।
 त्रीन् । च । दे॒वान् । अ॒नुऽस्व॒धं । आ । व॒ह । मा॒दय॑स्व ॥ सः ।
 हो॒ता । य॒स्य । रो॒द॑सी॒ति । चि॒त् । उ॒र्वी॒ति । य॒ज्ञऽय॒ज्ञं । अ॒ग्नि॑ ।
 वृ॒धे । गृ॒णी॒तः ॥ प्रा॒ची॒ति । अ॒ध्व॒राऽइ॒व । त॒स्थ॒तुः । सु॒मे॒के॒ति॒सु॒ऽ
 मे॒के । ऋ॒त॒व॒री॒त्यृ॒तऽव॒री । ऋ॒तऽजा॑त॒स्य । स॒त्ये॒ति ॥ ० ॥ २७ ॥

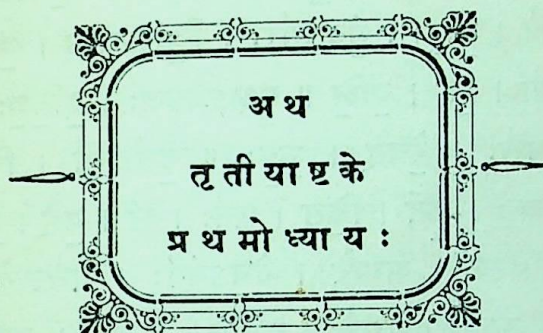
॥ इति द्वितीयाष्टके अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

॥ इति द्वितीयाष्टकः संपूर्णः ॥ २ ॥

॥ ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । ये । आरुः । शितिऽपृष्ठस्य । धासेः । आ ।
 मातरा । विविशुः । सप्त । वाणीः ॥ परिऽक्षिता । पितरा । सं ।
 चरेतेइति । प्र । सस्त्रातिइति । दीर्घ । आयुः । प्रऽयक्षे ॥ दिवक्षसः ।
 धेनवः । वृष्णः । अश्वाः । देवीः । आ । तस्थौ । मधुऽमत् । वहतीः ॥
 ऋतस्य । त्वा । सदासि । क्षेमऽयंत । परि । एका । चरति । वर्तनि ।
 गौः ॥ आ । सी । अरोहत् । सुऽयमाः । भवतीः । पतिः । चिकि-
 त्वान् । रयिऽवित् । रयीणां ॥ प्र । नीलऽपृष्ठः । अतसस्य । धासेः ।
 ताः । अवासयत् । पुरुधऽप्रतीकः ॥ महि । त्वाष्ट्रं । ऊर्जयतीः । अजु-
 र्यै । स्तमुऽयमानं । वहतः । वहति ॥ वि । अंगैभिः । दिद्युतानः ।
 सधऽस्थे । एकांऽइव । रोदसीइति । आ । विवेश ॥ जानति । वृष्णः ।
 अरुषस्य । शेवं । उत । ब्रध्नस्य । शासने । रणंति ॥ दिवऽरुचः ।
 सुऽरुचः । रोचमानाः । इळा । येषां । गण्या । माहिना । गीः ॥ १ ।
 उतोइति । पितुऽभ्यां । प्रऽविदा । अनु । घोषं । महः । महत्ऽभ्यां ।
 अनयत् । शुषं ॥ उक्षा । ह । यत्र । परि । धानं । अक्तोः । अनु । स्वं ।
 धाम । जरितुः । ववक्ष ॥ अध्वर्युऽभिः । पंचऽभिः । सप्त । विप्राः ।
 प्रियं । रक्षते । निऽहितं । पदं । वेरितिवेः ॥ प्रांचः । मदंति । उक्ष-

णः । अजु॒र्याः । दे॒वाः । दे॒वानां । अनु॑ । हि । व्र॒ता । गु॒रिति॑गुः ॥ ० ।
 वृष॑ऽयंते । म॒हे । अत्या॑य । पूर्वीः । वृ॒ष्णे । चि॒त्राय॑ । र॒श्मये॑ ।
 सु॒ऽयामाः ॥ दे॒व । हो॒तः । मं॒द्रऽतरः । चि॒कित्वा॑न् । म॒हः । दे॒वान् ।
 रोद॑सीइति । आ । इ॒ह । व॒क्षि ॥ पृ॒क्षऽप्रय॑जः । द्र॒विणः । सु॒ऽवाचः ।
 सु॒ऽकेत॑वः । उ॒पसः । रे॒वत् । ऊ॒पुः ॥ उ॒तोइति॑ । चि॒त् । अ॒ग्ने ।
 म॒हिना॑ । पृ॒थि॒व्याः । कृ॒तं । चि॒त् । ए॒नः । सं । म॒हे । द॒शस्य॑ ॥ ० ।
 ॥ २ ॥ अं॒जति॑ । त्वां । अ॒ध्व॒रे । दे॒वऽयं॑तः । व॒न॒स्पते॑ । म॒धुना॑ ।
 दै॒व्येन॑ ॥ यत् । ऊ॒र्ध्वः । ति॒ष्ठाः । द्र॒विणा॑ । इ॒ह । द॒त्तात् । यत् ।
 वा । क्ष॒यः । मा॒तुः । अ॒स्याः । उ॒पऽस्थे॑ । सं॒ऽइन्द्र॑स्य । अ॒यमा॑णः । पु॒र॒
 स्तात् । ब्र॒ह्म । व॒न्वा॒नः । अ॒जर॑ । सु॒ऽवीर॑ ॥ आ॒रे । अ॒सत् । अ॒मति॑ ।
 बा॒ध॒मा॒नः । उ॒त् । अ॒य॒स्व । म॒ह॒ते । सौ॒म॒गाय॑ ॥ उ॒त् । अ॒य॒स्व ।
 व॒न॒स्पते॑ । व॒ष्मन् । पृ॒थि॒व्याः । अ॒धि ॥ सु॒ऽमि॒ती । मी॒य॒मा॒नः । व॒चः ।
 धाः । यु॒ज्ञऽवा॑हसे ॥ यु॒वा । सु॒ऽवा॒साः । परि॑ऽवीतः । आ । अ॒गात् ।
 सः । ऊ॒इति॑ । श्रे॒या॒न् । भ॒व॒ति । जा॒य॒मा॒नः ॥ तं । धी॒रा॑सः । क॒व॒
 यः । उ॒त् । न॒यं॑ति । सु॒ऽआ॒ध्यः । म॒न॒सा । दे॒वऽयं॑तः ॥ जा॒तः ।
 जा॒य॒ते । सु॒दि॒नऽत्वे॑ । अ॒ह्ना । स॒ऽम॒र्ये । आ । वि॒दथे॑ । व॒र्ध॒मा॒नः ॥
 पु॒नं॑ति । धी॒राः । अ॒पसः । म॒नी॒षा । दे॒वऽयाः॑ । वि॒प्रः । उ॒त् । इ॒य॒
 ति॑ । वा॒चं ॥ ३ ॥ या॒न् । वः । न॒रः । दे॒वऽयं॑तः । नि॒ऽमि॒म्युः । व॒त॒
 स्य॑ते । स्व॒ऽधि॒तिः । वा । त॒तक्ष॑ ॥ ते । दे॒वा॒सः । स्व॒र॒वः । त॒स्थिऽ
 वा॒सः । प्र॒जाऽव॑त् । अ॒स्मेइति॑ । दि॒धि॒षंतु॑ । र॒त्नं ॥ ये । वृ॒क्षणा॑सः ।
 अ॒धि । क्ष॒मि । नि॒ऽमि॒ता॒सः । य॒तऽक्षु॑चः ॥ ते । नः । व्यं॑तु । वा॒यं ।
 दे॒वऽत्रा॑ । क्षे॒त्रऽसा॑न्नसः ॥ आ॒दि॒त्याः । रु॒द्राः । व॒स॒वः । सु॒ऽनी॒थाः ।
 द्या॒वा॒क्षा॒मा । पृ॒थि॒वी । अ॒त॒रि॑क्ष ॥ सु॒ऽजो॑षसः । यु॒ज्ञं । अ॒व॑तु ।
 दे॒वाः । ऊ॒र्ध्वं । कृ॒ण्व॑तु । अ॒ध्व॒रस्य॑ । के॒तुं ॥ हं॒साऽइ॑व । श्रे॒णिऽशः॑ ।

अष्टकः ३, अ. १]

२३५

[वर्गः ६

यतानाः । शुक्रा । वसानाः । स्वरवः । नः । आ । अगुः । उत्तः
 नीयमानाः । कविभिः । पुरस्तात् । देवाः । देवानां । अग्निः । यन्ति ।
 पार्थः ॥ शृंगानिऽइव । इत् । शृंगिणी । सं । दृष्ट्रे । चपालऽवन्तः ।
 स्वरवः । पृथिव्यां ॥ वाघत्भिः । वा । विह्वे । श्रोत्रमाणाः ।
 अस्मान् । अवन्तु । पृतनाज्येषु ॥ वनस्पते । शतऽवल्लशः । वि । रोह ।
 सहस्रऽवल्लशः । वि । वयं । रुहेम ॥ यं । त्वां । अयं । स्वऽधितिः ।
 तेजमानः । प्रऽनिनाय । महते । सौमगाय ॥ ४ ॥ सखायः । त्वा ।
 ववृमहे । देवं । मर्तासः । ऊतये ॥ अपां । नपातं । सुऽभगं । सुऽ-
 दीदिति । सुऽप्रतूर्ति । अनेहसं ॥ कायमानः । वना ॥ त्वं । यत् ।
 मातृः । अजगन् । अपः ॥ न । तत् । ते । अग्ने । प्रऽमृषे । निऽ-
 वर्तनं । यत् । दूरे । सन् । इह । अमवः ॥ अति । तृष्टं । ववक्षिथ ।
 अथ । एव । सुऽमनाः । असि ॥ प्रऽप्र । अन्ये । यन्ति । परि । अन्ये ।
 आसते । येषां । सख्ये । असि । श्रितः ॥ ईयिऽवासं । अति । सिधः ।
 शश्वतीः । अति । सश्वतः ॥ अनु । ई । अविदन् । निऽचिरासः ।
 अद्रुहः । अप्सु । सिंहऽइव । श्रितं ॥ ससृवासंऽइव । तमना ।
 अग्निः । इत्था । तिरऽहितं ॥ आ । एनं । नयत् । मातरिश्वाः ॥ पराऽ-
 वतः । देवेभ्यः । मथितं । परि ॥ ५ ॥ तं । त्वा । मर्ताः । अगृभ्णत ।
 देवेभ्यः । हव्यऽवाहन ॥ विश्वान् । यत् । यज्ञान् । अभिऽपासि ।
 मानुष । तव । कत्वा । यविष्ठ्य ॥ तत् । भद्रं । तव । दंसना । पाकाय ।
 चित् । छदयति ॥ त्वां । यत् । अग्ने । पशवः । संऽआसते । संऽइन्द्रं ।
 अपिऽशर्वरे ॥ आ । जुहोतु । सुऽअध्वरं । शीरं । पावकऽशोचिषं ॥
 आशुं । दूतं । अजिरं । प्रत्नं । ईड्यं । श्रुष्टी । देवं । सपर्यत ॥ त्रीणि ।
 राता । त्री । सहस्राणि । अग्निः । त्रिशत् । च । देवाः । नव । च ।
 असपर्यन् ॥ औक्षन् । घृतैः । अस्तृणन् । वहिः । अस्मै । आत् । इत् ।

होतारं । नि । असादयन्त ॥ ६ ॥ त्वां । अग्ने । मनीषिणः । संऽराजं ।
 चर्षणीनां ॥ देवं । मर्तासः । इध्रन्ते । सं । अध्वरे ॥ त्वां । यज्ञेषु ।
 ऋत्विजं । अग्ने । होतारं । ईळन्ते ॥ गोपाः । ऋतस्य । दीदिहि । स्व ।
 दमे ॥ सः । घः । यः । ते । ददाशति । संऽइधा । जातऽवेदसे ।
 सः । अग्ने । धत्ते । सुऽवीर्यै । सः । पुष्पति ॥ सः । केतुः । अश्व-
 राणां । अग्निः । देवेभिः । आ । गमत् । अजानः । सप्त । होतुऽभिः ।
 हविष्मते ॥ प्र । होत्रे । पुर्व्य । वचः । अग्नये । भरत । बृहत् ।
 विपां । ज्योतीषि । विभ्रन्ते । न । वेधसे ॥ ७ ॥ अग्नि । वर्धतु ॥ नः ।
 गिरः । यतः । जायते । उक्थ्यः । महे । वाजाय । द्रविणाय । दश-
 तः ॥ अग्ने । यजिष्ठः । अध्वरे ॥ ० ॥ होता । मद्रः । वि । राजसि ।
 अति । स्त्रिधः ॥ सः । नः । पावक । दीदिहि । द्युऽमत् । असेइति ।
 सुऽवीर्यै ॥ भव । स्तोतुऽभ्यः । अंतमः । स्वस्तये ॥ तं । त्वा ।
 विप्राः । विपन्यवः । जागृऽवांसः । सं । इध्रन्ते ॥ हव्यऽवाहं । अमर्त्यै ।
 सहऽवृधं ॥ ८ ॥ अग्निः । होता । पुरऽहितः । अध्वरस्य । वि-
 चर्षणिः ॥ वेद । यज्ञं । आनुषक् ॥ सः । हव्यऽवाद् । अमर्त्यै ।
 उशिक् । द्युतः । चनऽहितः ॥ अग्निः । धिया । सं । ऋण्वति ।
 अग्निः । धिया । सः । चेतति । केतुः । यज्ञस्य । पुर्व्यः । अर्थे । हि ।
 अस्य । तरणि । अग्नि । सूनुं । सनऽश्रुतं । सहसः । जातऽवेदसं ।
 वह्निं । देवाः । अकृण्वन्त ॥ अदाभ्यः । पुरऽपृता । विशां । अग्निः ।
 मानुषीणां ॥ तूष्णीः । रथः । सदा । नवः ॥ ९ ॥ सहान् । विश्वाः ।
 अभिऽयुजः । क्रतुः । देवानां । अमृक्तः ॥ अग्निः । तुविश्रवऽतमः ।
 अग्नि । प्रयांसि । वाहसा । दाश्वान् । अश्नोति । मर्त्यैः ॥ क्षयं ।
 पावकऽशौचिषः ॥ परि । विश्वानि । सुऽधिता । अग्नेः । अद्याम ।
 मन्मऽभिः ॥ विप्रांसः । जातऽवेदसः ॥ अग्ने । विश्वानि । वार्या

अष्टकः ३, अ. १]

२३७

[वर्गः १३

वाजेषु । सनिषामहे ॥ त्वेइति । देवासः । आ । ईरिरे ॥ १० ॥
 इंद्राग्नीइति । आ । गतं । सुतं । गीऽभिः । नमः । वरेण्यं ॥ अस्य ।
 पातं । धिया । इषिता । इंद्राग्नीइति । जरितुः । सचा । यज्ञः ।
 जिगाति । चेतनः ॥ अया । पातं । इमं । सुतं । इंद्रं । अग्निं ।
 कविऽछदा । यज्ञस्य । जुत्या । वृणे । ता । सोमस्य । इह । तृपतां ॥
 तोशा । वृत्रऽहना । हुवे । सऽजित्वाना । अपराऽजिता ॥ इंद्राग्नी-
 इति । वाजऽसातमा ॥ प्र । वां । अर्चति । उक्थिनः । नीथऽविदः ।
 जरितारः ॥ इंद्राग्नीइति । इषः । आ । वृणे ॥ ११ ॥ इंद्राग्नीइति ।
 नवति । पुरः । दासऽपत्नीः । अधुनुतं ॥ साकं । एकेन । कर्मणा ॥
 इंद्राग्नीइति । अपसः परि । उप । प्र । यन्ति । धीतर्यः ॥ ऋतस्य ।
 पथ्याः । अनु ॥ इंद्राग्नीइति । तविषाणि । वां । सधऽस्थानि । प्रया-
 सि । च । युवोः । अपऽतूयै । हितं ॥ इंद्राग्नीइति । रोचना । दिवः ।
 परि । वाजेषु । भुषथः ॥ तत् । वां । चेति । प्र वीर्यै ॥ १२ ॥ प्र ।
 वः । देवाय । अग्नये । वहिष्ठं । अर्च । अस्मै ॥ गमत् । देवेभिः ।
 आ । सः । नः । यजिष्ठः । वहिः । आ । सदत् ॥ ऋतऽवा । यस्य ।
 रोदसीइति । दक्षं । सचैते । ऊतर्यः ॥ हविष्मतः । तं । ईळते । तं ।
 सनिष्यंतः । अवसे ॥ सः । यन्ता । विप्रः । पुषां । सः । यज्ञानां । अथ ।
 हि । सः ॥ अग्निं । तं । वः । दुवस्यत् । दाता । यः । वनिता । मघं । सः ।
 नः । शर्माणि । वीतर्यै । अग्निः । यच्छतु । शंऽतमा । यतः । नः ।
 पुष्णवत् । वसु । दिवि । क्षितिऽभ्यः । अपऽसु । आ । दीदिऽवांसं ।
 अपूर्यं । वस्वीभिः । अस्य । धीतिऽभिः । ऋकाणः । अग्निं । इधते ।
 हातारं । विस्पतिं । विशां । उत । नः । ब्रह्मन् । अविषः । उक्थेषु ।
 देवऽहूतमः । शं । नः । शोचं । मरुत्ऽवृधः । अग्ने । सहस्रऽसातमः ।
 उ । नः । रास्व । सहस्रऽवत् । लोकऽवत् । पुष्टिऽमत् । वसु ।

द्युऽमत् । अग्ने । सुऽवीर्यं । वीरिष्ठं । अनुपऽक्षितं ॥ १३ ॥ आ ।
 होता । मन्द्रः । विदथानि । अस्थात् । सत्यः । यज्वा । कविऽतमः ।
 सः । वेधाः । विद्युत्ऽरथः । सहस्रः । पुत्रः । अग्निः । शोचिऽकेशः ।
 पृथिव्यां । पाजः । अश्रेत् । अयामि । ते । नमऽउक्ति । जुषस्व ।
 ऋतऽवः । तुभ्यं । चेतते । सहस्वः ॥ विद्वान् । आ । वक्षि । विदु-
 षः । नि । रात्सि । मध्यं । आ । बर्हिः । ऊतये । यजत्र ॥ द्रवतां ।
 ते । उषसा । वाजयंती इति । अग्ने । वातस्य । पथ्याभिः । अहं ।
 यत् । सीं । अंजति । पूर्यं । हविऽभिः । आ । वंधुराऽइव । तस्थतुः ।
 दुरोजे ॥ मित्रः । च । तुभ्यं । वरुणः । सहस्वः । अग्ने । विश्वे ।
 मरुतः । सुम्नं । अर्चन् ॥ यत् । शोचिषा । सहस्रः । पुत्र । तिष्ठः ।
 अभि । क्षितीः । प्रथयन् । सूर्यः । नृन् ॥ वयं । ते । अद्य । ररिम ।
 हि । कामं । उत्तानऽहस्ताः । नमसा । उपऽसद्य ॥ यजिष्ठेन । मनसा ।
 यक्षि । देवान् । अस्त्रधता । मन्मना । विप्रः । अग्ने ॥ त्वत् । हि ।
 पुत्र । सहस्रः । वि । पूर्वीः । देवस्य । यंति । ऊतयः । वि । वाजाः ॥
 त्वं । देहि । सहस्रिणं । रयिं । नः । अद्रोधेण । वचसा । सत्यं ।
 अग्ने ॥ तुभ्यं । दक्ष । कविकृतोऽतिकविऽकृतो । यानि । इमा ॥ देव ।
 मर्तीसः । अध्वरे । अकर्म ॥ त्वं । विश्वस्य । सुऽरथस्य । बोधि ।
 सर्वं । तत् । अग्ने । अमृत । स्वद । इह ॥ १४ ॥ वि । पाजसा ।
 पृथुना । शोशुचानः । बाधस्व । द्विषः । रक्षसः । अमीवाः ॥
 सुऽशर्मणः । बृहतः । शर्मणि । स्यां । अग्नेः । अहं । सुऽहवस्य । प्र-
 नीतौ ॥ त्वं । नः । अस्याः । उषसः । विऽउष्टौ । त्वं । सूरं । उत्-
 इते । बोधि । गोपाः ॥ जन्मऽइव । नित्यं । तनयं । जुषस्व । स्तोमं ।
 मे । अग्ने । तन्वा । सुऽजात । त्वं । नृऽचक्षाः । वृषभ । अ-
 पूर्वीः । कृणासु । अग्ने । अरुषः । वि । भाहि ॥ वसो इति । नेवि ।

अष्टकः ३, अ. १]

२३९

[वर्गः १७

च । पीथं । च । अति । अंहः । कृधि । नः । राये । उशिजः ।
 यविष्ठ ॥ अषाढहः । अग्ने । वृषभः । दिदीहि । पुरः । विश्वाः । सौ-
 भगा । संऽजिगीवान् ॥ यज्ञस्य । नेता । प्रथमस्य । पयोः । जातऽ-
 वेदः । बृहतः । सुऽप्रनीते ॥ अछिद्रा । शर्म । जारितरिति । पुरुणि ।
 देवान् । अछ । दीद्यानः । सुऽमेधाः ॥ रथः । न । सस्त्रिः । अभि ।
 वक्षि । वाजं । अग्ने । त्वं । रोदसीइति । नः । सुमेकेइतिसुऽमेके ॥
 प्र । पीपय । वृषभ । जिन्व । वाजान् ॥ ० ॥ सुदोघेइतिसुऽदोघे ॥
 देवेभिः । देव । सुऽरुचा । रुचानः । मा । नः । मर्तस्य । दुऽमतिः ।
 परि । स्थात् ॥ ० ॥ १५ ॥ अयं । अग्निः । सुऽवीर्यस्य । ईशे ।
 महः । सौभगस्य ॥ रायः । ईशे । सुऽअपत्यस्य । गोऽमतः । ईशे ।
 वृत्रऽहथानां ॥ इमं । नरः । मरुतः । सश्चत । वृधं । यस्मिन् । रायः ।
 शेऽवृधासः ॥ अभि । ये । संति । पृतनासु । दुऽध्यः । विश्वाहा ।
 शत्रु । आऽदभुः ॥ सः । त्वं । नः । रायः । शिशीहि । मीढः । अग्ने ।
 सुऽवीर्यस्य ॥ तुविऽद्युम्न । वर्षिष्ठस्य । प्रजाऽवतः । अनमीवस्य ।
 शुष्मिणः ॥ चर्किः । यः । विश्वा । भुवना । अभि । ससहिः ।
 चर्किः । देवेषु । आ । दुवः ॥ आ । देवेषु । यतते । आ ।
 सुऽवीर्ये । आ । शंसै । उत । नृणां । मा । नः । अग्ने ।
 अमतये । मा । अवीरतायै । रीरधः । मा । अगोतायै । सहसः ।
 पुत्र । मा । निदे । अप । द्वेषांसि । आ । कृधि ॥ शग्धि ।
 वाजस्य । सुऽभग । प्रजाऽवतः । अग्ने । बृहतः । अध्वरे ॥ सं । राया ।
 भूयसा । सृज । मयऽभुना । तुविऽद्युम्न । यशस्वता ॥ १६ ॥ संऽ-
 ह्यमानः । प्रथमा । अनु । धर्म । सं । अक्तुऽभिः । अज्यते । विश्वऽ-
 वारः ॥ शोचिऽकेशः । घृतऽतिर्निक् । पावकः । सुऽयज्ञः । अग्निः ।
 यजथाय । देवान् ॥ यथा । अयजः । होत्रं । अग्ने । पृथिव्याः । यथा ।

दिवः । जातऽवेदः । चिकित्वान् ॥ एव । अनेन । हविषा । यक्षि ।
 देवान् । मनुष्वत् । यज्ञं । प्र । तिर । इमं । अद्य ॥ त्रीणि । आर्युषि ।
 तव । जातऽवेदः । तिस्रः । आऽजानीः । उषसः । ते । अग्ने ॥ तामिः ।
 देवानां । अवः । यक्षि । विद्वान् । अथ । भव । यजमानाय । शं ।
 योः ॥ अग्निं । सुऽदीतिं । सुऽदृशं । गृणंतः । नमस्यामः । त्वा ।
 ईड्यं । जातऽवेदः ॥ त्वां । दूतं । अरतिं । हव्यंऽवाहं । देवाः । अकृ-
 णवन् । अमृतस्य । नाभिं ॥ यः । त्वत् । होता । पूर्वः । अग्ने । यज्ञी-
 यान् । द्विता । च । सत्ता । स्वधया । च । शंऽभुः ॥ तस्य । अनु ।
 धर्मं । प्र । यज । चिकित्वः । अथ । नः । धाः । अध्वरं । देवऽ-
 वीतौ ॥ १७ ॥ भव । नः । अग्ने । सुऽमनाः । उपऽइतौ । सखाऽ-
 इव । सख्ये । पितराऽइव । साधुः ॥ पुरुऽद्रुहः । हि । क्षितयः ।
 जनानां । प्रति । प्रतीचीः । दहतात् । अरातीः ॥ तपोइति । सु ।
 अग्ने । अंतरान् । अमित्रान् । तप । शंसं । अररुषः । परस्य ॥ तपो-
 इति । वसोइति । चिकितानः । अचित्तान् । वि । ते । तिष्ठतां ।
 अजराः । अयासः ॥ इध्मेन । अग्ने । इच्छमानः । घृतेन । जुहोमि ।
 हव्यं । तरसे । बलाय ॥ यावत् । ईशं । ब्रह्मणा । वंदमानः । इमां ।
 धियं । शतऽसेयाय । देवीं ॥ उत् । शोचिषा । सहस्रः । पुत्र ।
 स्तुतः । बृहत् । वयः । शशमानेषु । धेहि । रेवत् । अग्ने । विश्वामि-
 त्रेषु । शं । योः । मर्मज्म । ते । तन्वं । भूरि । कृत्वः ॥ कृधि । रत्नं ।
 सुऽसन्नितः । धनानां । सः । घ । इत् । अग्ने । भवसि । यत् । संऽ-
 इद्धः ॥ स्तोतुः । दुरोणे । सुऽभगस्य । रेवत् । सृष्टा । करत्ना । कृधि-
 ष । वपूंषि ॥ १८ ॥ अग्निं । होतारं । प्र । वृणे । मियेधे । गृत्सं ।
 कृविं । विश्वऽविदं । अमूरं ॥ सः । नः । यक्षत् । देवऽताता । यज्ञी-
 यान् । सये । वाजाय । वनते । मघानि ॥ प्र । ते । अग्ने । हविष्मतां ।

अष्टकः ३, अ. १]

२४१

[वर्गः २१

इयमि । अछ । सुऽद्युम्ना । रातिनी । घृताची ॥ प्रऽदक्षिणित् । देवऽ-
 ताति । उराणः । सं । रातिऽभिः । वसुऽभिः । यज्ञ । अश्रेत् ॥ सः ।
 तेजीयसा । मनसा । त्वाऽऊतः । उत । शिक्ष । सुऽअपत्यस्य ।
 शिक्षोः ॥ अग्ने । रायः । नृऽतमस्य । प्रऽभूतौ । भूयाम । ते । सुऽ-
 स्तुतयः । च । वस्वः ॥ भूरीणि । हि । त्वेइति । दधिरे । अनीका ।
 अग्ने । देवस्य । यज्यवः । जनासः ॥ सः । आ । वह । देवऽताति । यविष्ठ ।
 शर्धः । यत् । अद्य । दिव्यं । यजासि । यत् । त्वा । होतारं । अन-
 जन् । मियेधे । निऽसादयंतः । यजथाय । देवाः ॥ सः । त्वं । नः ।
 अग्ने । अविता । इह । बोधि । अधि । अवांसि । धेहि । नः ।
 तनूषु ॥ १९ ॥ अग्नि । उषसं । अश्विना । दधिऽकां । विऽउष्टिषु ।
 हवते । वह्निः । उक्थैः ॥ सुऽज्योतिषः । नः । शृण्वंतु । देवाः ।
 सऽजोषसः । अध्वरं । वावशानाः ॥ अग्ने । त्री । ते । वाजिना । त्री ।
 सधऽस्था । तिस्रः । ते । जिह्वाः । ऋतुऽजात । पूर्वीः ॥ तिस्रः ।
 ऊइति । ते । तन्वः । देवऽवाताः । तामिः । नः । पाहि । गिरः ।
 अप्रऽयुछन् ॥ अग्ने । भूरीणि । तव । जातऽवेदः । देव । स्वध्याऽवः ।
 अमृतस्य । नाम । याः । च । मायाः । मायिनी । विश्वंऽइन्व । त्वे-
 इति । पूर्वीः । संऽदधुः । पृष्ट्वंधोइतिपृष्ट्वंधो ॥ अग्निः । नेता ।
 भगऽइव । क्षितीनां । दैवीनां । देवः । ऋतुऽपाः । ऋतुऽवा ॥ सः ।
 वृत्रऽहा । सनयः । विश्वऽवेदाः । पर्यत् । विश्वा । अति । दुऽइता ।
 गृणंत । दधिऽकां । अग्नि । उषसं । च । देवी । बृहस्पति । सवि-
 तारं । च । देवं ॥ अश्विना । मित्रावरुणा । भग । च । वसून् ।
 रुद्रान् । आदित्यान् । इह । हुवे ॥ २० ॥ इमं । नः । यज्ञ । अमृतेषु ।
 धेहि । इमा । हव्या । जातऽवेदः । जुषस्व ॥ स्तोकानां । अग्ने ।
 मेदसः । घृतस्य । होतरिति । प्र । अशान् । प्रथमः । निऽसद्य ॥

घृतऽवतः । पावक । ते । स्तोकाः । श्रोतंति । मेदसः ॥ स्वऽधर्मम् ।
 देवऽवीतये । श्रेष्ठं । नः । धेहि । वार्यं ॥ तुभ्यं । स्तोकाः । घृतऽ-
 श्रुतः । अग्ने । विप्राय । संत्य ॥ ऋषिः । श्रेष्ठः । सं । इध्यसे । यज्ञ-
 स्य । प्रऽअविता । भव ॥ तुभ्यं । श्रोतंति । अध्रिगोइत्यध्रिगो ।
 शचीऽवः । स्तोकासः । अग्ने । मेदसः । घृतस्य ॥ कविऽशस्तः ।
 बृहता । भानुना । आ । अगाः । हव्या । जुषस्व । मेधिर ॥ ओजिष्ठं ।
 ते । मध्यतः । मेदः । उत्ऽभृतं । प्र । ते । वयं । ददामहे ॥ श्रोतं-
 ति । ते । वसोइति । स्तोकाः । अधि । त्वचि । प्रति । तान् । देवऽ-
 शः । विहि ॥ २१ ॥ अयं । सः । अग्निः । यस्मिन् । सोमं । इन्द्रः ।
 सुतं । दधे । जठरे । वावशानः ॥ सहस्त्रिणं । वाजं । अत्यं । न ।
 सति । ससऽवान् । सन् । स्तूयसे । जातऽवेदः ॥ अग्ने । यत् । ते ।
 दिवि । वर्चः । पृथिव्यां । यत् । ओषधीषु । अप्सु । आ । यज्ञत्र ॥
 येन । अंतरिक्षं । उरु । आऽततंथ । त्वेषः । सः । भानुः । अर्णवः ।
 नृऽचक्षाः ॥ अग्ने । दिवः । अर्णं । अच्छं । जिगासि । अच्छं । देवान् ।
 ऊचुषे । धिण्याः । ये ॥ याः । रोचने । परस्तात् । सूर्यस्य । याः ।
 च । अवस्तात् । उपऽतिष्ठते । आपः ॥ पुरीष्यासः । अग्नयः । प्र-
 णेभिः । सऽजोषसः । जुषतां । यज्ञं । अद्रुहः । अनमीवाः । इषः ।
 महीः ॥ ० ॥ २२ ॥ निऽमथितः । सुऽधितः । आ । सधऽस्थे । युवा ।
 कविः । अध्वरस्य । प्रऽनेता ॥ जूर्यत्सु । अग्निः । अजरः । वनेषु ।
 अत्र । दधे । अमृतं । जातऽवेदाः ॥ अमथिष्ठां । भारता । रेवत ।
 अग्नि । देवऽश्रवाः । देवऽवातः । सुऽदक्षं । अग्ने । वि । पश्य ।
 बृहता । अभि । राया । इषां । नः । नेता । भवतात् । अनु । दून् ॥
 दश । क्षिपः । पूर्यं । सीं । अजीजनन् । सुऽजातं । मातृषु । प्रियं ॥
 अग्नि । स्तुहि । देवऽवातं । देवऽश्रवः । यः । जनानां । असत् । वशी ॥

अष्टकः ३, अ. १]

२४३

[वर्गः २६

नि । त्वा । दधे । वरे । आ । पृथिव्याः । इळायाः । पदे । सुदिनऽत्वे ।
 अह्ना । दृषत्स्वत्यां । मानुषे । आपयायां । सरस्वत्यां । रेवत् । अग्ने ।
 दिदीहि ॥ ० ॥ २३ ॥ अग्ने । सहस्व । पृतनाः । अभिऽमातीः ।
 अप । अस्य ॥ दुस्तरः । तरन् । अरातीः । वचैः । धाः । यज्ञऽचाह-
 से ॥ अग्ने । इळा । सं । इध्यसे । वीतिऽहोत्रः । अमर्त्यः । जुषस्व ।
 सु । नः । अध्वरं । अग्ने । द्युक्षेन । जागृवे । सहसः । सुनोइति ।
 आऽहुत ॥ आ । इदं । वहिः । सदः । मम ॥ अग्ने । विश्वेभिः ।
 अग्निऽभिः । देवेभिः । महय । गिरः ॥ यज्ञेषु । ये । ऊँइति । चायवः ॥
 अग्ने । दाः । दाशुषे । रयिं । वीरऽवंतं । परीणसं ॥ शिशीहि । नः ।
 सुनुऽमतः ॥ २४ ॥ अग्ने । दिवः । सुनुः । असि । प्रऽजेताः । तना ।
 पृथिव्याः । उत । विश्वऽवेदाः ॥ ऋधक् । देवान् । इह । यज ।
 चिकित्वः ॥ अग्निः । सनोति । वीर्याणि । विद्वान् । सनोति । वाजं ।
 अमृताय । भूषत् ॥ सः । नः । देवान् । आ । इह । वह । पुरुक्षो-
 इतिपुरुक्षो ॥ अग्निः । द्यावापृथिवीइति । विश्वजन्येइतिविश्वऽजन्ये ।
 आ । भाति । देवीइति । अमृतेइति । अमूरः ॥ क्षयन् । वज्रैः ।
 पुरुऽचंद्रः । नमऽभिः ॥ अग्ने । इंद्रः । च । दाशुषः । दुरोणे । सुतऽ-
 वतः । यज्ञं । इह । उप । यातं ॥ अमर्धता । सोमऽपेयाय । देवा ॥
 अग्ने । अपां । सं । इध्यसे । दुरोणे । नित्यः । सुनोइति । सहसः ।
 जातऽवेदः ॥ सधऽस्थानि । महयमानः । ऊती ॥ २५ ॥ वैश्वानरं ।
 मनसा । अग्निं । निऽचार्य । हविष्मंतः । अनुऽसत्यं । स्वऽविदं ॥
 सुऽदानुं । देवं । रथिरं । वसुऽयवः । गीऽभिः । रण्वं । कुशिकासः ।
 हवामहे ॥ तं । शुभ्रं । अग्निं । अवसे । हवामहे । वैश्वानरं । मातरि-
 श्वानं । उक्थ्यं ॥ बृहस्पतिं । मनुषः । देवऽतातये । विप्रं । श्रोतारं ।
 अतिथिं । रघुऽस्यदं ॥ अश्वः । न । क्रंदन् । जनिऽभिः । सं । इध्यते ॥

वैश्वानरः । कुशिकेभिः । युगेऽयुगे ॥ सः । नः । अग्निः । सुऽवीर्यं ।
 सुऽअश्व्यं । दधातु । रत्नं । अमृतेषु । जागृविः ॥ प्र । यंतु । वाजाः ।
 तविषीभिः । अग्नयः । शुभे । संऽमिश्राः । पृषतीः । अयुञ्जत ॥
 बृहत्ऽउक्षः । मरुतः । विश्वऽवैदसः । प्र । वेपयंति । पर्वतान् ।
 अदाभ्याः ॥ अग्निऽश्रियः । मरुतः । विश्वऽकृष्टयः । आ । त्वेषं । उग्रं ।
 अवः । ईमहे । वयं ॥ ते । स्वानिनः । रुद्रियाः । वर्षऽनिर्निजः ।
 सिंहाः । न । हेषऽकृतवः । सुऽदानवः ॥ २६ ॥ व्रातंऽव्रातं । गणंऽगणं ।
 सुशस्तिऽभिः । अग्नेः । भामं । मरुतां । ओजः । ईमहे ॥ पृषत्ऽअश्वासः ।
 अनवभ्रऽराधसः । गंतारः । यज्ञं । विदथेषु । धीराः ॥ अग्निः ।
 अस्मि । जन्मना । जातऽवैदाः । घृतं । मे । चक्षुः । अमृतं । मे ।
 आसन् ॥ अर्कः । त्रिऽधातुः । रजसः । विऽमानः । अजस्रः । धर्मः ।
 हविः । अस्मि । नामं ॥ त्रिऽभिः । पवित्रैः । अपुपोत् । हि । अर्कं ।
 हृदा । मतिं । ज्योतिः । अनु । प्रऽज्ञानन् ॥ वर्षिष्ठं । रत्नं । अकृत ।
 स्वधामिः । आत् । इत् । द्यावापृथिवीइति । परि । अपश्यत् ॥ शतऽ ।
 धारं । उत्सं । अक्षीयमाणं । विपऽचितं । पितरं । वक्त्रानां ॥ मेळि ।
 मदंतं । पित्रोः । उपऽस्थे । तं । रोदसीइति । पिपृतं । सत्यऽवाचं ॥ २७ ॥
 प्र । वः । वाजाः । अग्निऽद्यवः । हविष्मंतः । घृताच्या ॥ देवान् ।
 जिगाति । सुन्नऽयुः ॥ ईळे । अग्निः । विपऽचितं । गिरा । यज्ञस्य ।
 सार्धनं ॥ श्रुष्टीऽवानं । धितऽवानं ॥ अग्ने । शकेम । ते । वयं ।
 यमं । देवस्य । वाजिनः ॥ अति । द्वेषांसि । तरेम ॥ संऽइध्यमानः ।
 अध्वरे । अग्निः । पावकः । ईड्यः ॥ शोचिऽकेशः । तं । ईमहे ॥
 पृथुऽपाजाः । अमर्त्यः । घृतऽनिर्निक् । सुऽआहुतः ॥ अग्निः । यज्ञस्य ।
 हव्यऽवाद् ॥ २८ ॥ तं । सऽवाधः । यतऽस्रुचः । इत्था । धिया ।
 यज्ञऽवतः ॥ आ । चक्रुः । अग्निः । ऊतये ॥ होता । देवः । अमर्त्यः ।

अष्टकः ३, अ. १]

२४५

[वर्गः ३२

पुरस्तात् । एति । मायया ॥ विदथानि । प्रऽचोदयन् ॥ वाजी । वा-
 जेषु । धीयते । अध्वरेषु । प्र । नीयते ॥ विप्रः । यज्ञस्य । सार्धनः ॥
 धिया । चक्रे । वरेण्यः । भूतानां । गर्भे । आ । दधे ॥ दक्षस्य ।
 पितरं । तना । नि । त्वा । दधे । वरेण्यं । दक्षस्य । इळा । सहऽ-
 कृत । अग्ने । सुऽदीति । उशिजं ॥ २९ ॥ अग्नि । यंतुरं । अपऽतुरं ।
 ऋतस्य । योगे । वनुषः ॥ विप्राः । वाजैः । सं । इंधते ॥ ऊर्जः ।
 नपातं । अध्वरे । दीदिऽवासं । उप । दधि ॥ अग्नि । ईळे । कविऽ-
 कृतुं । इलेन्यः । नमस्यः । तिरः । तमांसि । दर्शतः ॥ सं । अग्निः ।
 इध्यते । वृषा ॥ वृषोइति । अग्निः । सं । इध्यते । अश्वः । न । देवऽ-
 वाहनः ॥ तं । हविष्मंतः । ईळते ॥ वृषणं । त्वा । वयं । वृषन् ।
 वृषणः । सं । इधीमहि ॥ अग्ने । दीद्यतं । बृहत् ॥ ३० ॥ अग्ने ।
 जुषस्व । नः । हविः । पुरोळाशं । जातऽवेदः । प्रातऽसावे । धिया-
 वसोइति धियाऽवसो ॥ पुरोळाः । अग्ने । पचतः । तुभ्यं । वा । घ ।
 परिऽकृतः ॥ तं । जुषस्व । यविष्य ॥ अग्ने । वीहि । पुरोळाशं । आऽ-
 हुतं । तिरऽअह्वयं ॥ सहसः । सूनुः । असि । अध्वरे । हितः ॥ मा-
 र्घ्यदिने । सर्वने । जातऽवेदः । पुरोळाशं । इह । कवे । जुषस्व ।
 अग्ने । यज्ञस्य । तव । भागऽधेयं । न । प्र । मिनंति । विदथेषु ।
 धीराः ॥ अग्ने । तृतीयं । सर्वने । हि । कानिषः । पुरोळाशं । सहसः ।
 सुनोइति । आऽहुतं ॥ अथ । देवेषु । अध्वरं । विपन्यया । धाः ।
 रत्नऽवंतं । अमृतेषु । जागृविं ॥ अग्ने । वृधानः । आऽहुतिं । पुरो-
 लाशं । जातऽवेदः ॥ जुषस्व । तिरऽअह्वयं ॥ ३१ ॥ अस्ति । इदं ।
 अधिऽमंथनं । अस्ति । प्रऽजननं । कृतं । एतां । विश्पत्नीं । आ ।
 भर । अग्नि । मंथाम् । पूर्वथा ॥ अरण्योः । निऽहितः । जातऽवेदाः ।
 गर्भऽइव । सुऽधितः । गर्भिणीषु ॥ दिवेऽदिवे । ईड्यः । जागृवत्-

अष्टकः ३, अ. १]

२४६

[वर्गः ३४]

मिः । हविष्मत्समिः । मनुष्यैभिः । अग्निः ॥ उत्तानायौ । अव ।
 भर । चिकित्वान् । सद्यः । प्रसवीता । वृषणं । जजान ॥ अरुषः
 स्तूपः । रुशत् । अस्य । पाजः । इळायाः । पुत्रः । वयुने । अजनिषु ।
 इळायाः । त्वा । पदे । वयं । नामा । पृथिव्याः । अधि ॥ जातऽवेदः ।
 नि । धीमहि । अग्ने । हव्याय । वोळहवे । मथत । नरः । कवि ।
 अद्वयंतं । प्रसचेतसं । अमृतं । सुप्रतीकं ॥ यज्ञस्य । केतुं । प्रथमं ।
 पुरस्तात् । अग्निं । नरः । जनयत । सुशेवं ॥ ३२ ॥ यदि । मथंति ।
 बाहुसमिः । वि । रोचते । अश्वः । न । वाजी । अरुषः । वनेषु ।
 आ । चित्रः । न । यामन् । अश्विनोः । अनिऽवृतः । परि । वृणक्ति ।
 अश्मनः । तृणा । दहन् ॥ जातः । अग्निः । रोचते । चोर्कितानः ।
 वजी । विप्रः । कविऽशस्तः । सुदानुः । यं । देवासः । ईर्ष्य ।
 विश्वऽविदं । हव्यऽवाहं । अदधुः । अध्वरेषु ॥ सीद । होतरिति ।
 स्वे । ऊँइति । लोके । चिकित्वान् । सादय । यज्ञं । सुकृतस्य ।
 योनौ ॥ देवऽअवीः । देवान् । हविषा । यजासि । अग्ने । बृहत् ।
 यजमाने । वयः । धाः ॥ कृणोत । धूमं । वृषणं । सखायः । अग्ने ।
 धंतः । इतन् । वाजं । अछ ॥ अयं । अग्निः । पृतनाषाट् । सुवीरः ।
 येन । देवासः । असहंत । दस्यून् ॥ अयं । ते । योतिः । ऋत्विषाः ।
 यतः । जातः । अरोचथाः ॥ तं । जानन् । अग्ने । आ । सीद । अयं ।
 नः । वर्धय । गिरः ॥ ३३ ॥ तनूऽनपात् । उच्येत । गर्भः । आसुरः ।
 नराशंसः । भवति । यत् । विजायते ॥ मातरिश्वा । यत् । अमिमीत ।
 मातरि । वातस्य । सर्गः । अभवत् । सरीमणि ॥ सुनिऽमथा । निऽ
 मथितः । सुनिधा । निऽहितः । कविः ॥ अग्ने । सुअध्वरा । कृणु ॥
 अजीजनन् । अमृतं । मर्त्यासः । अस्त्रेमाणं । तरणिं । वीळुऽजमं ।
 दश । स्वसारः । अयुवः । सुईचीः । पुमौसं । जातं । अभि । स

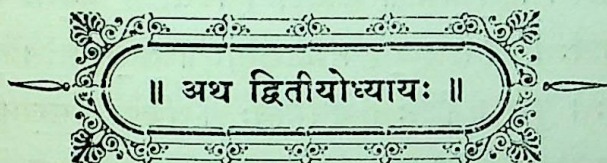
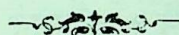
अष्टकः ३, अ. २]

२४७

[वर्गः १

रभंते ॥ प्र । सप्तऽहोता । सनकात् । अरोचत् । मातुः । उपऽस्थे ।
 यत् । अशोचत् । ऊर्ध्वनि ॥ न । नि । मिषति । सुऽरणः । दिवेऽ-
 दिवे । यत् । असुरस्य । जठरात् । अजायत ॥ अमित्रऽयुधः । मरु-
 तांऽइव । प्रऽयाः । प्रथमऽजाः । ब्रह्मणः । विश्वं । इत् । विदुः ॥
 युष्मद्वत् । ब्रह्म । कुशिकासः । आ । ईरिरे । एकऽएकः । दमे । अग्नि ।
 सं । ईधिरे ॥ यत् । अद्य । त्वा । प्रऽयति । यज्ञे । अस्मिन् । होत-
 रिति । चिकित्वः । अवृणीमहि । इह ॥ ध्रुवं । अयाः । ध्रुवं । उत ।
 अशमिष्टाः । प्रऽजानन् । विद्वान् । उप । याहि । सोमं ॥ ३४ ॥

इति तृतीयाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

॥ अथ द्वितीयोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ इच्छन्ति । त्वा । सोम्यासः । सखायः । सुन्वन्ति ।
 सोमं । दधति । प्रयांसि ॥ तितिक्षन्ते । अभिऽशस्ति । जनानां । इंद्र ।
 त्वत् । आ । कः । चन । हि । प्रऽकेतः ॥ न । ते । दूरे । परमा ।
 चित् । रजांसि । आ । तु । प्र । याहि । हरिऽवः । हरिऽभ्यां ॥
 स्थिराय । वृष्णे । सर्वना । कृता । इमा । युक्ताः । ग्रावाणः । संऽ-
 इधाने । अग्नौ ॥ इंद्रः । सुऽशिप्रः । मघऽवा । तरुवः । महाऽवातः ।
 तुविऽकुर्मिः । ऋधावान् ॥ यत् । उग्रः । धाः । वाधितः । मर्त्येषु ।
 क । त्या । ते । वृषभ । वीर्याणि ॥ त्वं । हि । स्म । च्यवयन् ।

अच्युतानि । एकः । वृत्रा । चरसि । जिघ्रमानः ॥ तव । चावापुः
 वीइति । पर्वतासः । अनु । व्रताय । निमिताऽइव । तस्थुः ॥ उ
 अभये । पुरुऽहुत । श्रवःऽभिः । एकः । दृळ्हं । अवदः । वृत्रऽ
 सन् ॥ इमेइति । चित् । इंद्र । रोदसीइति । अपारेइति । यत् । सं
 गृष्णाः । मघऽवन् । काशिः । इत् । ते ॥ १ ॥ प्र । सु । ते । इं
 प्रऽवता । हरिऽभ्यां । प्र । ते । वज्रः । प्रऽमृणन् । एतु । शत्रून् ॥ ज
 प्रतीचः । अनुचः । पराचः । विश्वं । सत्यं । कृणुहि । विष्टं । अ
 यस्मै । धायुः । अदधाः । मर्त्याय । अभक्तं । चित् । भजते । गे
 सः ॥ भद्रा । ते । इंद्र । सुऽमतिः । घृताची । सहस्रऽदाना । पुरुऽहु
 रातिः ॥ सहऽदानुं । पुरुऽहुत ॥ क्षियंतं । अहस्तं । इंद्र । सं । नि
 णक् । कुणारं ॥ अभि । वृत्रं । वर्धमानं । पियारं । अपादं । इं
 तवसा । जघंथ ॥ नि । सामनां । इषिरां । इंद्र । भूमिं । मही
 अपारां । सद्ने । ससत्थ ॥ अस्तभ्रात् । द्यां । वृषभः । अंतरिक्ष
 अर्षेतु । आपः । त्वया । इह । प्रऽसूताः ॥ अलातृणः । वलः । इं
 व्रजः । गोः । पुरा । हंतोः । भयमानः । वि । आर ॥ सुऽगा
 पथः । अकृणोत् । निऽअजे । गाः । प्र । आवन् । वाणीः । पुरु
 हुतं । धमेतीः ॥ २ ॥ एकः । द्वेइति । वसुमतीइतिवसुऽमती । स
 चीइतिसंऽईची । इंद्रः । आ । पप्रौ । पृथिवीं । उत । द्यां ॥ उ
 अंतरिक्षात् । अभि । नः । संऽईके । इषः । रथीः । सऽयुजः । शु
 वाजान् ॥ दिशः । सूर्यः । न । मिनाति । प्रऽदिष्टाः । दिवेऽदिवे
 हर्यश्वऽप्रसूताः ॥ सं । यत् । आनट् । अध्वनः । आत् । इत् । अ
 विऽमोचनं । कृणुते । तत् । तु । अस्य ॥ दिदक्षते । उपसः । याम
 अक्तोः । विवस्वत्याः । महि । चित्रं । जनीकं ॥ विश्वे । जानति
 महिना । यत् । आ । अगात् । इंद्रस्य । कर्म । सुऽकृता । पुरु

अष्टकः ३, अ. २]

२४९

[वर्गः ५

महि । ज्योतिः । निऽहितं । वक्षणासु । आमा । पक्कं । चरति ।
 विभ्रती । गौः ॥ विश्वं । स्वाङ्गं । संऽभृतं । उस्त्रियायां । यत् । सीं ।
 इंद्रः । अदधात् । भोजनाय । इंद्रं । दृढं । यामऽकोशाः । अभुवन् ।
 यज्ञाय । शिक्ष । गृणते । सखिऽभ्यः ॥ दुःऽमायवः । दुःऽएवाः ।
 मर्त्यासः । निषगिणः । रिपवः । हंत्वांसः ॥ ३ ॥ सं । घोषः । शृण्वे ।
 अवमैः । अमित्रैः । जहि । नि । एषु । अशनिं । तपिष्ठां ॥ वृश्च ।
 ई । अधस्तात् । वि । रुज । सहस्र । जहि । रक्षः । मघऽवन् ।
 रंधयस्व ॥ उत् । वृह । रक्षः । सहऽमूलं । इंद्रं । वृश्च । मध्यं ।
 प्रति । अग्रं । शृणीहि । आ । कीवतः । सललूकं । चकर्थ । ब्रह्मऽ-
 द्विषं । तपुषि । हेति । अस्य ॥ स्वस्तये । वाजिऽभिः । च । प्रनेतरितिप्रऽ-
 नेतः । सं । यत् । महीः । इषः । आऽसत्सि । पूर्वीः ॥ रायः ।
 वतारः । वृहतः । स्याम । अस्मेइति । अस्तु । भगः । इंद्रं । प्रजाऽ-
 वान् ॥ आ । नः । भर । भगं । इंद्रं । द्युऽमंतं । नि । ते । देणस्य ।
 धीमहि । प्रऽरेके ॥ ऊर्वऽइव । पप्रथे । कामः । अस्मेइति । तं । आ ।
 पृण । वसुऽपते । वसूनां ॥ इमं । कामं । मंदय । गोभिः । अश्वैः ।
 चंद्रऽवता । राधसा । पप्रथः । च ॥ स्वऽयवः । मतिऽभिः । तुभ्यं ।
 विप्राः । इंद्राय । वाहः । कुशिकासः । अक्रन् ॥ आ । नः । गोत्रा ।
 दहहि । गोऽपते । गाः । सं । अस्मभ्यं । सनयः । यंतु । वाजाः ॥
 दिवक्षाः । असि । वृषभ । सत्यऽशुष्मः । अस्मभ्यं । सु । मघऽवन् ।
 बोधि । गोऽदाः ॥ शुनं । हुवेम । मघऽवानं । इंद्रं । अस्मिन् । भरे ।
 नृऽतमं । वाजऽसातौ ॥ शृण्वंतं । उग्रं । ऊतये । समत्ऽसु । घ्नंतं ।
 वृत्राणि । संऽजितं । धनानां ॥ ४ ॥ शासत् । वहिः । दुहितुः ।
 नृस्यं । गात् । विद्वान् । ऋतस्य । दीधितिं । सपर्यन् ॥ पिता । यत्र ।
 दुहितुः । सेकं । ऋजन् । सं । शग्म्येन । मनसा । दधन्वे ॥ न ।

जामये । तान्वः । रिक्थं । अरैक् । चकार । गर्भे । सनितुः । निः
 धानं ॥ यदि । मातरः । जनयंत । वह्निं । अन्यः । कर्ता । सुऽकृतोः ।
 अन्यः । ऋधन् ॥ अग्निः । जज्ञे । जुह्वा । रेजमानः । महः । पुत्रान् ।
 अरुषस्य । प्रऽयक्षे ॥ महान् । गर्भः । महि । आ । जातं । एषां ।
 मही । प्रऽवृत् । हरिऽअश्वस्य । यज्ञैः ॥ अभि । जैत्रीः । असंचत ।
 स्पृधानं । महि । ज्योतिः । तमसः । निः । अजानन् ॥ तं । जानतीः ।
 प्रति । उत् । आयन् । उपसः । पतिः । गवां । अभवत् । एकः ।
 इंद्रः ॥ वीळौ । सतीः । अभि । धीराः । अतृदन् । प्राचा । अहि-
 न्वन् । मनसा । सत । विप्राः ॥ विश्वां । अविदन् । पथ्यां । ऋतस्य ।
 प्रऽजानन् । इत् । ता । नमसा । आ । विवेश ॥ ५ ॥ विदत् । यदि ।
 सरमा । रुग्णं । अद्रेः । महि । पार्थः । पुर्व्य । सध्वयक् । करितिकः ।
 अग्रं । नयत् । सुऽपदी । अक्षराणां । अछ । रवं । प्रथमा । जानती ।
 गात् ॥ अगच्छत् । ऊँइति । विप्रऽतमः । सखिऽयन् । असूदयत् ।
 सुऽकृते । गर्भे । अद्रिः ॥ ससानं । मर्यः । युवऽभिः । मखस्यन् ।
 अथ । अभवत् । अंगिराः । सुद्यः । अर्चन् ॥ सतऽसतः । प्रतिऽ
 मानं । पुरऽभूः । विश्वा । वेद । जनिम । हन्ति । शुष्णं ॥ प्र । नः ।
 दिवः । पदऽवीः । गव्युः । अर्चन् । सखा । सखीन् । अमुंचत् ।
 निः । अवद्यात् ॥ नि । गव्यता । मनसा । सेदुः । अकैः । कृण्वानासः ।
 अमृतऽत्वाय । गातुं ॥ इंद्रं । चित् । नु । सदनं । भूरि । एषां । येन ।
 मासान् । असिसासन् । ऋतेन ॥ संऽपश्यमानाः । अमदन् । अभि ।
 स्वं । पर्यः । प्रलस्य । रेतसः । दुघानाः ॥ वि । रोदसीइति । अत-
 पत् । घोषः । एषां । जाते । निऽस्थां । अदधुः । गोषु । वीरान् ॥ ६ ॥
 सः । जतेभिः । वृत्रऽहा । सः । इत् । ऊँइति । हव्यैः । उत् ।
 उन्नियाः । असृजत् । इंद्रः । अकैः ॥ उरुची । अस्मै । घृतऽवत् ।

भरंती । मधु । स्वाद्य । दुदुहे । जेन्या । गौः ॥ पित्रे । चित् । चक्रुः ।
 सदनं । सं । अस्मै । महि । त्विषिऽमत् । सुऽकृतः । वि । हि ।
 ख्यन् ॥ विऽस्कभ्रंतः । स्कभनेन । जनित्रीइति । आसीनाः । ऊर्ध्व ।
 रभसं । वि । मिन्वन् ॥ मही । यदि । धिषणा । शिश्नथे । धात् ।
 सद्यऽवृथै । विऽभ्वै । रोदस्योः ॥ गिरः । यस्मिन् । अनवद्याः ।
 संऽईचीः । विश्वाः । इंद्राय । तविषीः । अनुत्ताः ॥ महि । आ । ते ।
 सख्यं । वश्मि । शक्तीः । आ । वृत्रऽघ्ने । निऽयुतः । यन्ति । पूर्वीः ॥
 महि । स्तोत्रं । अवः । आ । अगन्म । सुरेः । अस्माकं । सु । मघऽ-
 वन् । बोधि । गोपाः ॥ महि । क्षेत्रं । पुरु । चंद्रं । विविद्धान् । आत् ।
 इत् । सखिऽभ्यः । चरथं । सं । ऐरत् ॥ इंद्रः । नृऽभिः । अजनत् ।
 दीद्यानः । साकं । सूर्य । उपसं । गातुं । अग्निं ॥ ७ ॥ अपः । चित् ।
 एषः । विभ्वः । दमूनाः । प्र । सध्रीचीः । असृजत् । विश्वऽचंद्राः ॥
 मध्वः । पुनानाः । कविऽभिः । पवित्रैः । द्युऽभिः । हिन्वति । अक्तुऽ-
 मिः । धनुत्रीः ॥ अनु । कृष्णेइति । वसुधितीइतिवसुऽधिती ।
 जिहातेइति । उभेइति । सूर्यस्य । मंहना । यजत्रेइति ॥ परि । यत् ।
 ते । महिमानं । वृजध्वै । सखायः । इंद्र । काम्याः । ऋजिप्याः ॥
 पतिः । भव । वृत्रऽहन् । सुनृतानां । गिरां । विश्वऽआयुः । वृषभः ।
 वयऽधाः ॥ ० ॥ तं । अंगिरस्वत् । नमसा । सपर्यन् । नव्यं । कृ-
 णोमि । सन्यसे । पुराऽजां ॥ दुहः । वि । याहि । बहुलाः । अदेवीः ।
 स्वऽरितिस्वः । च । नः । मघऽवन् । सातथै । धाः ॥ मिहः । पाव-
 काः । प्रऽतताः । अभुवन् । स्वस्ति । नः । पिपृहि । पारं । आसां ॥
 इंद्र । त्वं । रथिरः । पाहि । नः । रिषः । मश्रुऽमश्रु । वृणुहि ।
 गोऽजितः । नः ॥ अदेदिष्ट । वृत्रऽहा । गोऽपतिः । गाः । अंतरिति ।
 कृष्णान् । अरुषैः । धामऽभिः । गात् ॥ प्र । सुनृताः । दिशमानः ।

ऋतेन । दुरः । च । विश्वाः । अवृणोत् । अप । स्वाः ॥ ० ॥ ८ ॥
 इंद्र । सोमं । सोमऽपते । पिव । इमं । माध्यंदिनं । सवनं । चाह ।
 यत् । ते ॥ प्रऽपुथ्य । शिप्रेइति । मघऽवन् । ऋजीषिन् । विऽमुच्य ।
 हरीइति । इह । मादयस्व ॥ गोऽआशिरं । मंथिनं । इंद्र । शुक्रं ।
 पिव । सोमं । ररिम । ते । मदाय ॥ ब्रह्मऽकृता । मारुतेन । गणेन ।
 सऽजोषाः । रुद्रैः । तृपत् । आ । वृषस्व ॥ ये । ते । शुभं । ये ।
 तविषीं । अवर्धन् । अर्चतः । इंद्र । मरुतः । ते । ओजः ॥ माध्यं-
 दिने । सवने । वज्रऽहस्त । पिव । रुद्रेभिः । सऽगणः । सुऽशिप्र ।
 ते । इत् । नु । अस्य । मधुऽमत् । विविप्रे । इंद्रस्य । शर्धः । मरुतः ।
 ये । आसन् ॥ येभिः । वृत्रस्य । इषितः । विवेद । अमर्मणः । मन्य-
 मानस्य । मर्म ॥ मनुष्वत् । इंद्र । सवनं । जुषाणः । पिव । सोमं ।
 शश्वते । वीर्याय ॥ सः । आ । ववृत्स्व । हरिऽअश्व । यज्ञैः । स-
 ण्युऽभिः । अपः । अर्णा । सिसर्षि ॥ ९ ॥ त्वं । अपः । यत् । ह ।
 वृत्रं । जघन्वान् । अत्यान्ऽइव । प्र । अस्तृजः । सर्तवै । आजौ ।
 शयानं । इंद्र । चरता । वधेन । वत्रिऽवांसं । परि । देवीः । अर्देवं ।
 यजामः । इत् । नमसा । वृद्धं । इंद्रं । वृहंतं । ऋष्वं । अजरं ।
 युवानं ॥ यस्य । शिप्रेइति । ममतुः । यज्ञियस्य । न । रोदसीइति ।
 महिमानं । ममातेइति ॥ इंद्रस्य । कर्म । सुऽकृता । पुरुणि । व्रतानि ।
 देवाः । न । भिनन्ति । विश्वे ॥ दाधार । यः । पृथिवीं । द्यां । उत ।
 इमां । जजान । सूर्ये । उषसं । सुऽदंसाः ॥ अद्रोघ । सत्यं । तव ।
 तत् । महिऽत्वं । सद्यः । यत् । जातः । अपिवः । ह । सोमं ॥ न ।
 द्यावः । इंद्र । तवसः । ते । ओजः । न । अहा । न । मासाः । शरदः ।
 चरन्त ॥ त्वं । सद्यः । अपिवः । जातः । इंद्र । मदाय । सोमं । परमे ।
 विऽओमन् ॥ यत् । ह । द्यावापृथिवीइति । आ । अर्विवेशी । अथ ।

अभवः । पुर्व्यः । कारुऽधायाः ॥ १० ॥ अहन् । अहिं । परिऽशयानं ।
 अर्णः । ओजायमानं । तुविऽजात । तव्यान् ॥ न । ते । महिऽत्वं ।
 अनु । भूत् । अध । द्यौः । यत् । अन्यया । स्फिया । क्षां । अवस्थाः ॥
 यज्ञः । हि । ते । इंद्र । वर्धनः । भूत् । उत । प्रियः । सुतऽसोमः ।
 मिथेधः ॥ यज्ञेन । यज्ञं । अव । यज्ञियः । सन् । यज्ञः । ते । वज्रं ।
 अहिऽहत्ये । आवत् ॥ यज्ञेन । इंद्रं । अवसा । आ । चक्रे । अर्वाक् ।
 आ । एनं । सुन्नाय । नव्यसे । ववृत्यां ॥ यः । स्तोमेभिः । ववृधे ।
 पुर्व्येभिः । यः । मध्यमेभिः । उत । नूतनेभिः ॥ विवेष । यत् । मा ।
 धिषणा । जजान । स्तवै । पुरा । पार्यात् । इंद्रं । अहः ॥ अंहसः ।
 यत्र । पीपरत् । यथा । नः । नावाऽइव । यातं । उभये । हवन्ते ॥ आऽ-
 पूर्णः । अस्य । कलशः । स्वाहा । सेक्ताऽइव । कोशं । सिसिचे ।
 पिवध्वै ॥ सं । ऊइति । प्रियाः । आ । अववृत्रन् । मदाय । प्रऽदक्षि-
 णित् । अभि । सोमासः । इंद्रं ॥ न । त्वा । गभीरः । पुरुऽहूत् ।
 सिंधुः । न । अद्रयः । परि । संतः । वरन्त ॥ इत्था । सखिऽभ्यः ।
 इषितः । यत् । इंद्र । आ । दृळ्हं । चित् । अरुजः । गव्यं ।
 ऊर्वं ॥ ० ॥ ११ ॥ प्र । पर्वतानां । उशतीइति । उपऽस्थात् । अश्वे-
 इवेत्यश्वेऽइव । विसितेइतिविऽसिते । हासमानेइति । गावाऽइव ।
 शुभ्रेइति । मातरां । रिहाणेइति । विऽपाद् । शुतुद्री । पयसा ।
 जवेतेइति । इंद्रेषितेइतींद्रऽइषिते । प्रऽसवं । भिक्षमाणेइति । अच्छ ॥
 समुद्रं । रथ्याऽइव । याथः ॥ समाराणेइतिसंऽआराणे । ऊर्मिऽभिः ।
 पिन्वमानेइति । अन्या । वां । अन्यां । अपि । एति । शुभ्रेइति । अच्छ ।
 सिंधुं । मातृऽतमां । अयासं । विऽपाशं । उर्वी । सुऽभगां । अगन्म ॥
 वत्संऽइव । मातरां । सरिहाणेइतिसंऽरिहाणे । समानं । योनिं । अनु ।
 संचरतीइतिसंऽचरती । एना । वयं । पयसा । पिन्वमानाः । अनु ।

योनिं । देवऽकृतं । चरंतीः ॥ न । वर्तवे । प्रऽसवः । सर्गऽतक्तः ।
 किंऽयुः । विप्रः । नद्यः । जोहवीति । रमध्वं । मे । वचसे । सोम्याय ।
 ऋतऽवरीः । उप । मुहूर्त । एवैः ॥ प्र । सिधुं । अछ । बृहती ।
 मनीषा । अवस्युः । अहे । कुशिकस्य । सूनुः ॥ १२ ॥ इंद्रः । अस्मान् ।
 अरदत् । वज्रऽबाहुः । अप । अहन् । वृत्रं । परिऽधि । नदीनां ।
 देवः । अनयत् । सविता । सुऽपाणिः । तस्य । वयं । प्रऽसवे ।
 ग्रामः । उर्वीः ॥ प्रऽवाच्यं । शश्वथा । वीर्यं । तत् । इंद्रस्य । कर्म ।
 यत् । अहिं । विऽवृश्चत् ॥ वि । वज्रेण । परिऽसदः । जघान् ।
 आयन् । आपः । अयनं । इच्छमानाः ॥ एतत् । वचः । जरितः । मा ।
 ओषे । मृष्टाः । आ । यत् । ते । घोषान् । उत्तरा । युगानि ।
 उक्थेषु । कारोइति । प्रति । नः । जुषस्व । मा । नः । नि । कः ।
 तिकः । पुरुषऽत्रा । नमः । ते ॥ ओइति । सु । स्वसारः । कारवै ।
 शृणोत । ययौ । वः । दूरात् । अनसा । रथेन ॥ नि । सु । नमध्वं ।
 भवत । सुऽपाराः । अधऽअक्षाः । सिधवः । स्रोत्याभिः ॥ आ । ते ।
 कारोइति । शृण्वाम । वचांसि । ययार्थं । दूरात् । अनसा । रथेन ।
 नि । ते । नसै ॥ पीन्यानाऽइव । योषा । मर्यायऽइव । कन्या ।
 शश्वचै । तइतिते ॥ १३ ॥ यत् । अंग । त्वा । भरताः । संतरैः ।
 गव्यन् । ग्रामः । इषितः । इंद्रऽजूतः ॥ अर्षात् । अह । प्रऽसवः ।
 सर्गऽतक्तः । आ । वः । वृणे । सुऽमतिं । यज्ञियानां ॥ अतरिषुः ।
 भरताः । गव्यवः । सं । अमक्त । विप्रः । सुऽमतिं । नदीनां ॥ प्र ।
 पिन्वध्वं । इषयंतीः । सुऽराधाः । आ । वक्षणाः । पूणध्वं । यात ।
 शीर्षं ॥ उत् । वः । ऊर्मिः । शम्याः । हुंतु । आपः । योत्क्राणि ।
 मुंचत ॥ मा । अदुऽकृतौ । विऽएनसा । अघ्न्यौ । शूनं । आ ।
 अरतां ॥ १४ ॥ इंद्रः । पुऽमित् । आ । अतिरत् । दासं । अकैः ।

अष्टकः ३, अ. २]

२५५

[वर्गः १७]

विदत्^१वसुः । दयमानः । वि । शत्रून् ॥ ब्रह्म^२जुतः । तन्वा । ववृ-
 धानः । भूरि^३दात्रः । आ । अपृणत् । रोदसीइति । उमेइति ॥ मख-
 स्य । ते । तविषस्य । प्र । जुति । इर्यमि । वाचं । अमृताय । भूषन् ॥
 इंद्र । श्रितीनां । असि । मानुषीणां । विशां । दैवीनां । उत । पूर्व^४ज-
 यावा ॥ इंद्रः । वृत्रं । अवृणोत् । शर्ध^५नीतिः । प्र । मायिनां । अमि-
 नात् । वर्ष^६नीतिः ॥ अहन् । वि^७अंसं । उशधक् । वनेषु । आविः ।
 घेनाः । अकृणोत् । राभ्याणां ॥ इंद्रः । स्व^८साः । जनयन् । अहानि ।
 जिगाय । उशिक्^९भिः । पृतनाः । अमिष्टिः ॥ प्र । अरोचयत् । मनवे ।
 केतुं । अह्ना । अविदत् । ज्योतिः । बृहते । रणाय ॥ इंद्रः ।
 तुजः । बर्हणाः । आ । विवेश । नृ^{१०}वत् । दधानः । नर्या । पुरुणि ॥
 अचैतयत् । धियः । इमाः । जरित्रे । प्र । इमं । वर्ण । अतिरत् ।
 शुक्रं । आसां ॥ १५ ॥ महः । महानि । पनयंति । अस्य । इंद्रस्य । कर्म ।
 सुकृता । पुरुणि ॥ वृजनेन । वृजिनान् । सं । पिपेप । मायभिः ।
 दस्यून् । अभिभूति^{११}ओजाः ॥ युधा । इंद्रः । मद्वा । वरिवः ।
 चकार । देवेभ्यः । सत्^{१२}पतिः । चर्षणि^{१३}प्राः ॥ विवस्वतः । सद्ने ।
 अस्य । तानि । विप्राः । उक्थेभिः । कवयः । गृणंति ॥ रात्रा^{१४}सह ।
 वरेण्यं । सह^{१५}दां । सस^{१६}वांसं । स्वः । अपः । च । देवीः ॥ ससान ।
 यः । पृथिवीं । द्यां । उत । इमां । इंद्रं । मदंति । अनु । धी^{१७}रणासः ॥
 ससान । अत्यान् । उत । सूर्ये । ससान् । इंद्रः । ससान् । पुरु^{१८}भोजसं ।
 गां ॥ हिरण्ययं । उत । भोगं । ससान् । हत्वी । दस्यून् । प्र । आर्यं ।
 वर्ण । आवत् ॥ इंद्रः । ओषधीः । असनोत् । आहनि । वनस्पतीन् ।
 असनोत् । अंतरिक्षं ॥ विभेदं । वलं । नुनुदे । वि^{१९}वाचः । अथ ।
 अमवत् । दमिता । अभि^{२०}कृतूनां ॥ ० ॥ १६ ॥ तिष्ठ । हरीइति ।
 रथे । आ । युज्यमाना । याहि । वायुः । न । नि^{२१}युतः । नः । अछ ।

अष्टकः ३, अ. २]

२५६

[वर्गः १९]

पिवा॑सि । अ॒धः । अ॒मिऽसृ॑ष्टः । अ॒सेइति॑ । इ॒न्द्र । स्वाहा॑ । र॒रि॒मि ।
 ते । मदा॑य । उप । अ॒जि॒रा । पु॒रुऽहू॑ताय । स॒प्तीइति॑ । ह॒रीइति॑ ।
 रथ॑स्य । ध्रुऽसु । आ । यु॒न॒जि॒म ॥ द्र॒वत् । यया॑ । संऽभृ॑तं । वि॒श्वतः॑ ।
 चि॒त् । उप । इ॒मं । य॒ज्ञं । आ । व॒हा॒तः । इ॒न्द्रं ॥ उपो॑इति । न॒य॒स्व ।
 वृष॑णा । त॒पुऽपा । उ॒त । ई॒ । अ॒व । त्वं । वृष॑भ । स्व॒धाऽवः॑ ॥
 ग्र॒सेतां । अ॒श्वा । वि । मु॒च । इ॒ह । शो॒णा । दि॒वेऽदि॒वे । स॒ऽदृशीः॑ ।
 अ॒द्धि । धा॒नाः ॥ ब्रा॒ह्म॑णा । ते । ब्र॒ह्म॑ऽयुजा । यु॒न॒जि॒म । ह॒रीइति॑ ।
 स॒खा॒या । स॒ध्रऽमा॑दे । आ॒शूइति॑ ॥ स्थि॒रं । रथ॑ । सु॒ऽखं । इ॒न्द्र ।
 अ॒धिऽति॑ष्ठन् ॥ ० ॥ मा । ते । ह॒रीइति॑ । वृष॑णा । वी॒तऽपृ॑ष्ठा ॥ ० ॥
 अ॒तिऽआ॑याहि । श॒श्वतः॑ । व॒यं । ते । अ॒रं । सु॒तेभिः॑ । वृ॒ण॒वाम॑ ।
 सोमैः ॥ १७ ॥ तव॑ । अ॒यं । सोमः॑ । त्वं । आ । इ॒हि । अ॒र्वाङ् ।
 श॒श्वत्ऽत॑मं । सु॒ऽमनाः॑ । अ॒स्य । पा॒हि ॥ अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे । व॒र्हिषि॑ ।
 आ । निऽसद्य॑ । द॒धि॒ष्व । इ॒मं । ज॒उरै॑ । इ॒दुं । इ॒न्द्र ॥ स्ती॒र्णं । ते ।
 व॒र्हिः । सु॒तः । इ॒न्द्र । सोमः॑ । कृ॒ताः । धा॒नाः । अ॒त्त॒वे । ते । ह॒रिऽ
 भ्यां ॥ तत्ऽओ॑कसे । पु॒रुऽशा॑काय । वृ॒ष्णे । म॒रु॒त्व॒ते । तुभ्यं॑ । रा॒ता ।
 ह॒र्वीषि॑ ॥ इ॒मं । नरः॑ । प॒र्व॒ताः । तुभ्यं॑ । आपः॑ । सं । इ॒न्द्र । गोभिः॑ ।
 मधु॑ऽम॒तं । अ॒क्र॒न् ॥ तस्य॑ । आऽग॒त्य॑ । सु॒ऽमनाः॑ । ऋ॒ष्व । पा॒हि ।
 प्रऽजा॑नन् । वि॒द्वान् । प॒थ्याः । अनु॑ । स्वाः ॥ या॒न् । आ । अ॒भ॒जः ।
 म॒रुतः॑ । इ॒न्द्र । सोमे॑ । ये । त्वां । अ॒व॒र्ध॒न् । अ॒भ॒व॒न् । गु॒णः । ते ॥
 तेभिः॑ । ए॒तं । स॒ऽजोषाः॑ । वा॒व॒शानः॑ । अ॒ग्नेः । पि॒व । जि॒ह्वा॒या ।
 सोमं॑ । इ॒न्द्र ॥ इ॒न्द्र । पि॒व । स्व॒धया॑ । चि॒त् । सु॒तस्य॑ । अ॒ग्नेः । वा ।
 पा॒हि । जि॒ह्वा॒या । य॒ज॒त्र ॥ अ॒ध्व॒र्योः । वा । प्रऽय॑तं । श॒क्र । ह॒स्ता॒व ।
 हो॒तुः । वा । य॒ज्ञं । ह॒विषः॑ । जुष॑स्व ॥ ० ॥ १८ ॥ इ॒मां । ऊँइति॑ ।
 सु । प्रऽभृ॑ति । सा॒तये॑ । धाः । श॒श्वत्ऽश॑श्वत् । ऊ॒तिऽभिः॑ । याद॑मानः ॥

अष्टकः ३, अ. २]

२५७

[वर्गः २१

सुतेऽसुते । ववृधे । वर्धनेभिः । यः । कर्मऽभिः । महत्ऽभिः । सुऽ-
 श्रुतः । भूत् ॥ इंद्राय । सोमाः । प्रऽदिवः । विद्वानाः । ऋभुः ।
 येभिः । वृषऽपर्वा । विऽहायाः ॥ प्रऽयम्यमानान् । प्रति । सु ।
 गुभाय । इंद्र । पिव । वृषऽधूतस्य । वृष्णः ॥ पिव । वर्धस्व । तव ।
 घ । सुतासः । इंद्र । सोमासः । प्रथमाः । उत । इमे ॥ यथा ।
 अपिबः । पुर्वान् । इंद्र । सोमान् । एव । पाहि । पन्यः । अद्य ।
 नवीयान् ॥ महान् । अमत्रः । वृजनै । विऽरप्शी । उग्र । शवः ।
 पत्यते । धृष्णु । ओजः ॥ न । अह । विव्याच । पृथिवी । चन ।
 एन । यत् । सोमासः । हरिऽअश्वं । अमंदन् ॥ महान् । उग्रः ।
 ववृधे । वीर्याय । संऽआचक्रे । वृषभः । काव्येन ॥ इंद्रः । भगः ।
 वाजऽदाः । अस्य । गावः । प्र । जायते । दक्षिणाः । अस्य ।
 पूर्वाः ॥ १९ ॥ प्र । यत् । सिधवः । प्रऽसुव । यथा । आयन् ।
 आपः । समुद्रं । रथ्याऽइव । जग्मुः ॥ अतः । चित् । इंद्रः । सदसः ।
 वरीयान् । यत् । ई । सोमः । पृणति । दुग्धः । अंशुः ॥ समुद्रेण ।
 सिधवः । यादमानाः । इंद्राय । सोमं । सुऽसुतं । भरतः ॥ अंशु ।
 दुहति । हस्तिनः । भरित्रैः । मध्वः । पुनति । धारया । पवित्रैः ॥
 ह्दाऽइव । कुक्षयः । सोमऽधानाः । सं । ईमिति । विव्याच ।
 सवना । पुरूणि ॥ अन्ना । यत् । इंद्रः । प्रथमा । वि । आश । वृत्रं ।
 जघ्नवान् । अवृणीत् । सोमं ॥ आ । तु । भर । मार्किः । एतत् ।
 परि । स्थात् । विद्य । हि । त्वा । वसुऽपति । वसूनां ॥ इंद्र । यत् ।
 ते । माहिनं । दत्रं । अस्ति । अस्मभ्यं । तत् । हरिऽअश्व । प्र । यंधि ॥
 अस्मेइति । प्र । यंधि । मघऽवन् । ऋजीषिन् । इंद्र । रायः । विश्वऽ-
 वारस्य । भूरैः ॥ अस्मेइति । शतं । शरदः । जीवसे । धाः । अस्मे-
 इति । वीरान् । शश्वतः । इंद्र । शिप्रिन् ॥ ० ॥ २० ॥ वात्रैऽ-

हत्याय । शर्वसे । पृतनाऽसह्याय । च ॥ इन्द्र । त्वा । आ । वर्तयामसि ॥
 अर्वाचीन । सु । ते । मनः । उत । चक्षुः । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥
 इन्द्र । कृण्वंतु । वाघतः ॥ नामानि । ते । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ।
 विश्वामिः । गीऽभिः । ईमहे ॥ इन्द्र । अभिमातिऽसहे । पुरुऽस्तुतस्य ।
 धामऽभिः । शतेन । महयामसि । इन्द्रस्य । चर्षणिऽधृतः ॥ इन्द्र ।
 वृत्राय । हंतवे । पुरुऽहूत । उप । ब्रुवे ॥ भरेषु । वाजऽसातये ॥ २१ ॥
 वाजेषु । ससहिः । भव । त्वां । ईमहे । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥
 इन्द्र । वृत्राय । हंतवे । युष्मेषु । पृतनाज्ये । पृतस्तूर्धु । श्रवऽसु ।
 च ॥ इन्द्र । साक्ष्व । अभिऽमातिषु ॥ शुम्निन्ऽतमं । नः । ऊतये ।
 युष्मिनं । पाहि । जागृवि ॥ इन्द्र । सोमं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ।
 इन्द्रियाणि । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । या । ते । जनेषु । पंचऽसु ।
 इन्द्र । तानि । ते । आ । वृणे ॥ अगन् । इन्द्र । श्रवः । बृहत् । युष्म ।
 दधिष्व । दुस्तरं ॥ उत् । ते । शुष्मं । तिरामसि ॥ अर्वाऽवतः । नः ।
 आ । गृहि । अथोइति । शक्र । पराऽवतः ॥ ऊँइति । लोकः । यः ।
 ते । अद्रिऽवः । इन्द्र । इह । ततः । आ । गृहि ॥ २२ ॥ अभि । तष्टाऽ-
 इव । दीधय । मनीषां । अत्यः । न । वाजी । सुऽधुरः । जिहानः ॥
 अभि । प्रियाणि । मर्मृशत् । पराणि । कवीन् । इच्छामि । संऽदरी ।
 सुऽमेधाः ॥ इना । उत । पृच्छ । जनिम । कवीनां । मनऽधृतः ।
 सुऽकृतः । तक्षत् । द्यां ॥ इमाः । ऊँइति । ते । प्रऽन्यः । वर्धमानाः ।
 मनऽवाताः । अध । नु । धर्मणि । गमन् ॥ नि । सीं । इत् । अत्र । गुहा ।
 दधानाः । उत । क्षत्राय । रोदसीइति । सं । अंजन् । सं । मात्रामिः ।
 ममिरे । येमुः । उर्वीइति । अंतः । महीइति । समृतेइतिसंऽकृते ।
 धार्यसे । धुरितिधुः ॥ आऽतिष्ठतं । परि । विश्वे । अभुषन् । श्रियः ।
 वसानः । चरति । स्वऽरोचिः ॥ महत् । तत् । वृष्णः । असुरस्य ।

अष्टकः ३, अ. २]

२५९

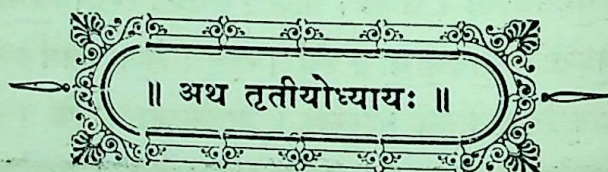
[वर्गः २५

नाम । आ । विश्वऽरूपः । अमृतानि । तस्थौ ॥ असूत । पूर्वः । वृषभः ।
 ज्यायान् । इमाः । अस्य । शुरुधः । संति । पूर्वीः ॥ दिवः । नपाता ।
 विदथे । धीभिः । क्षत्रं । राजाना । प्रऽदिवः । दधायेइति ॥ २३ ॥
 त्रीणि । राजाना । विदथे । पुरुणि । परि । विश्वानि । भूषथः ।
 सदांसि ॥ अपश्यं । अत्र । मनसा । जगन्वान् । व्रते । गंधर्वान् ।
 अपि । वायुऽकेशान् । तत् । इत् । नु । अस्य । वृषभस्य । धेनोः ।
 आ । नामऽभिः । ममिरे । सङ्ग्यं । गोः ॥ अन्यत्ऽअन्यत् । असुर्यै ।
 वसानाः । नि । मायिनः । ममिरे । रूपं । अस्मिन् ॥ ० ॥ सवितुः ।
 नकिः । मे । हिरण्ययी । अमर्ति । यां । अशिथेत् ॥ आ । सुऽ-
 स्तुती । रोदसीइति । विश्वमिन्वेइतिविश्वंऽइन्वे । अपिऽइव । योषा ।
 जनिमानि । ववे ॥ युवं । प्रत्नस्य । साधथः । महः । यत् । दैवी ।
 स्वस्तिः । परि । नः । स्यातं ॥ गोपाजिह्वस्य । तस्थुयः । विऽरूपा ।
 विश्वे । पश्यन्ति । मायिनः । कृतनि ॥ ० ॥ २४ ॥ इंद्रं । मतिः ।
 हृदः । आ । वच्यमाना । अच्छ । पति । स्तोमऽतष्टा । जिगाति ॥ या ।
 जागृविः । विदथे । शस्यमाना । इंद्रं । यत् । ते । जायते । विद्धि ।
 तस्य ॥ दिवः । चित् । आ । पुर्व्या । जायमाना । वि । जागृविः ।
 विदथे । शस्यमाना ॥ भद्रा । वस्त्राणि । अर्जुना । वसाना । सा ।
 इयं । असेइति । सनऽजा । पित्र्या । धीः ॥ यमा । चित् । अत्र ।
 यमऽसूः । असूत । जिह्वायाः । अग्रं । पतत् । आ । हि । अस्थात् ॥
 वपूषि । जाता । मिथुना । सचेतेइति । तमऽहना । तपुषः । बुध्ने ।
 आऽइता ॥ नकिः । एषां । निद्रिता । मर्त्येषु । ये । असाकं । पितरः ।
 गोषु । योधाः ॥ इंद्रः । एषां । दृढिता । माहिनऽवान् । उत् ।
 गोत्राणि । ससृजे । दंसनाऽवान् । सखा । ह । यत्र । सखिऽभिः ।
 नवऽग्वैः । अमिऽज्जु । आ । सत्वऽभिः । गाः । अनुऽगमन् । सत्यं ।

तत् । इन्द्रः । दशऽभिः । दशऽग्वैः । सूर्यै । विवेद । तमसि ।
 भ्रियंतं ॥ २५ ॥ इन्द्रः । मधु । संऽभृतं । उस्त्रियायां । पत्ऽवत् ।
 विवेद । शफऽवत् । नमै । गोः ॥ ० ॥ हस्ते । दधे । दक्षिणे ।
 दक्षिणऽवात् ॥ ज्योतिः । वृणीत । तमसः । विऽज्ञानम् । आरे ।
 स्याम । दुःऽइतात् । अभीकै ॥ इमाः । गिरः । सोमऽपाः । सोमऽ-
 वृद्ध । जुषस्व । इन्द्र । पुरुऽतमस्य । कारोः ॥ ज्योतिः । यज्ञाय ।
 रोदसीइति । अनु । स्यात् । आरे । स्याम । दुःऽइतस्य । भूरैः ॥
 भूरि । चित् । हि । तुजतः । मर्त्यस्य । सुऽपारासः । वसवः ।
 बर्हणाऽवत् ॥ ० ॥ २६ ॥

इति तृतीयाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

हरिः ॐ ॥ इन्द्र । त्वा । वृषभं । वयं । सुते । सोमै । हव ।
 महे ॥ सः । पाहि । मध्वः । अंधसः ॥ इन्द्र । क्रतुऽविदं । सुतं ।
 सोमं । हर्य । पुरुऽस्तुत ॥ पिब । आ । वृषस्व । तर्पि ॥ इन्द्र । प्र ।
 नः । धितऽवानं । यज्ञं । विश्वेभिः । देवेभिः । तिरः । स्तवान् ।
 विश्वपते ॥ इन्द्र । सोमाः । सुताः । इमे । तव । प्र । यंति । सत्ऽ-
 पते ॥ क्षयं । चंद्रासः । इंदवः ॥ दधिष्व । जठरै । सुतं । सोमै ।
 इन्द्र । वरेण्यं ॥ तव । द्युक्षासः । इंदवः ॥ १ ॥ गिर्वेणः । पाहि ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२६१

[वर्गः ६

नः । सुतं । मधोः । धाराभिः । अज्यसे ॥ इंद्रं । त्वाऽदातं । इत् ।
 यशः ॥ अभि । युष्मानि । वनिनः । इंद्रं । सचंते । अक्षिता ॥ पीत्वी ।
 सोमस्य । ववृधे ॥ ० ॥ पराऽवतः । च । वृत्रऽहन् ॥ इमाः । जुषस्व ।
 नः । गिरः ॥ यत् । अंतरा । पराऽवतं । अर्वाऽवतं । च । ह्यसे ॥ ० ॥
 ॥ २ ॥ ० ॥ मद्यक् । हुवानः । सोमऽपीतये ॥ हरिऽभ्यां । याहि ।
 अद्रिऽवः ॥ सत्तः । होता । नः । ऋत्वियः । तिस्तिरे । बर्हिः ।
 आनुषक् ॥ अयुजन् । प्रातः । अद्रयः ॥ इमा । ब्रह्म । ब्रह्मऽवाहः ।
 क्रियते । आ । बर्हिः । सीद ॥ वीहि । शूर । पुरोळाशं ॥ ररधि ।
 सवनेषु । नः । एषु । स्तोमेषु । वृत्रऽहन् ॥ उक्थेषु । इंद्रं । गिर्वणः ॥
 मतयः । सोमऽपां । उरुं । रिहंति । शवसः । पतिं ॥ इंद्रं । वत्सं ।
 न । मातरः ॥ ३ ॥ सः । मंदस्व । हि । अंधसः । राधसे । तन्वा ।
 महे ॥ न । स्तोतारं । निदे । करः ॥ वयं । इंद्रं । त्वाऽयवः । हवि-
 ष्मतः । जरा महे ॥ उत । त्वं । अस्मऽयुः । वसोदति । मा । आरे ।
 अस्सत् । वि । मुमुचः । हरिऽप्रिय । अर्वाङ् । याहि ॥ इंद्रं । स्वधाऽवः ।
 मत्स्व । इह ॥ अर्वाचं । त्वा । सुऽखे । रथे । वहतां । इंद्रं । केशिना ॥
 घृतस्नुदतिघृतऽसू । बर्हिः । आऽसदे ॥ ४ ॥ ० ॥ सोमं । इंद्रं । गोऽ
 आशिरं ॥ हरिऽभ्यां । यः । ते । अस्मऽयुः ॥ तं । इंद्रं । मदं । आ ।
 गहि । बर्हिऽस्थां । ग्रावऽभिः । सुतं ॥ कुवित् । जु । अस्य । तृणवः ॥
 इंद्रं । इत्था । गिरः । मम । अच्छ । अगुः । इषिताः । इतः ॥ आऽ-
 वृतं । सोमऽपीतये ॥ इंद्रं । सोमस्य । पीतये । स्तोमैः । इह ।
 हवामहे ॥ उक्थेभिः । कुवित् । आऽगमत् ॥ ० ॥ तान् । दधिष्व ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । जउरं । वजिनीवसोइतिवाजिनीऽवसो ॥ ५ ॥
 विष्म । हि । त्वा । धनंऽजयं । वाजेषु । दधृषं । कवे ॥ अथ । ते ।
 सुम्नं । ईमहे ॥ इमं । इंद्रं । गोऽआशिरं । यवऽआशिरं । च । नः ।

पिब ॥ आऽगत्य । वृषऽभिः । सुतं ॥ तुभ्यं । इत् । इंद्र । से ।
 ओक्ये । सोमं । चोदामि । पीतये ॥ एषः । ररंतु । ते । हृदि ॥ त्वां ।
 सुतस्य । पीतये । प्रजं । इंद्र । हवामहे ॥ कुशिकासः । अवस्यवः ॥ ६ ॥
 आ । याहि । अर्वाङ् । उप । वंधुरेऽस्थाः । तव । इत् । अनु । प्रऽ-
 दिवः । सोमऽपेयं ॥ प्रिया । सखाया । वि । मुच । उप । वहिः ।
 त्वां । इमे । हव्यऽवाहः । हवन्ते ॥ आ । याहि । पूर्वीः । अति ।
 चर्षणीः । आ । अर्यः । आऽशिषः । उप । नः । हरिऽभ्यां ॥ इमाः ।
 हि । त्वा । मतयः । स्तोमऽतष्टाः । इंद्र । हवन्ते । सख्यं । जुषाणाः ॥
 आ । नः । यज्ञं । नमऽवृधं । सऽजोषाः । इंद्र । देव । हरिऽमिः ।
 याहि । तूयं । अहं । हि । त्वा । मतिऽभिः । जोहवीमि । घृतऽप्रयाः ।
 सधऽमादे । मधूनां ॥ आ । च । त्वां । एता । वृषणा । वहतः । हरीरति ।
 सखाया । सुऽधुरा । सुऽअंगां ॥ धानाऽवृत् । इंद्रः । सर्वनं । जुषाणाः ।
 सखा । सख्युः । शृणवत् । वंदनानि ॥ कुवित् । मा । गोपां । करसे ।
 जनस्य । कुवित् । राजानं । मघऽवन् । ऋजीषिन् ॥ कुवित् । मा ।
 ऋषिं । पपिऽवांसं । सुतस्य । कुवित् । मे । वस्वः । अमृतस्य ।
 शिक्षाः ॥ आ । त्वा । वृहंतः । हरयः । युजानाः । अर्वाक् । इंद्र ।
 सधऽमादः । वृहंतु ॥ प्र । ये । द्विता । दिवः । ऋजंति । आताः ।
 सुऽसंमृष्टासः । वृषभस्य । मुराः ॥ इंद्र । पिब । वृषधूतस्य । वृष्णः ।
 आ । यं । ते । श्येनः । उशते । जभारं ॥ यस्य । मदे । न्यवयसि ।
 प्र । कृष्टीः । यस्य । मदे । अप । गोत्रा । ववर्थं ॥ ० ॥ ७ ॥ अयं ।
 ते । अस्तु । हर्यतः । सोमः । आ । हरिऽभिः । सुतः ॥ जुषाणः ।
 इंद्र । हरिऽभिः । नः । आ । गहि । आ । तिष्ठ । हरितं । रथं ॥
 हर्यन् । उषसं । अर्चयः । सूर्यं । हर्यन् । अरोचयः ॥ विद्वान् । चिकि-
 त्वान् । हरिऽअश्व । वर्धसे । इंद्र । विश्वाः । अभि । श्रियः ॥ दां ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२६३

[वर्गः १०

इंद्रः । हरिऽधायसं । पृथिवीं । हरिऽवर्षसं ॥ अधारयत् । हरितोः ।
 भूरि । भोजनं । ययोः । अंतः । हरिः । चरत् ॥ जज्ञानः । हरितः ।
 वृषा । विश्वं । आ । भाति । रोचनं ॥ हरिऽअश्वः । हरितं । धत्ते ।
 आयुधं । आ । वज्रं । बाह्वोः । हरिः ॥ इंद्रः । हयैतं । अर्जुनं । वज्रं । शुक्रैः ।
 अभिऽवृत्तं ॥ अप । अवृणोत् । हरिऽभिः । अद्रिऽभिः । सुतं । उत् ।
 गाः । हरिऽभिः । आजत ॥ ८ ॥ आ । मंद्रैः । इंद्र । हरिऽभिः ।
 याहि । मयूररोमऽभिः ॥ मा । त्वा । के । चित् । नि । यमन् । वि ।
 न । पाशिनः । अति । धन्वऽइव । तान् । इहि ॥ वृत्रऽखादः । वलंऽ-
 रुजः । पुरां । दर्मः । अपां । अजः ॥ स्थाता । रथस्य । हयोः ।
 अभिऽस्वरे । इंद्रः । दृळ्हा । चित् । आऽरुजः ॥ गंभीरान् । उदधी-
 नऽइव । कर्तुं । पुष्यसि । गाऽइव ॥ प्र । सुऽगोपाः । यवसं । धेनवः ।
 यथा । ह्रदं । कुल्याऽइव । आशत । आ । नः । तुजं । रयिं । भर ।
 अंशं । न । प्रतिऽजानते ॥ वृक्षं । पक्कं । फलं । अंकीऽइव । धनुहि ।
 इंद्र । संऽपारणं । वसु ॥ स्वऽयुः । इंद्र । स्वऽराट् । असि । सत्ऽ-
 दिष्टिः । स्वधशऽतरः ॥ सः । ववृध्रानः । ओजसा । पुरुऽस्तुत ।
 भवं । नः । सुश्रवऽतमः ॥ ९ ॥ युध्मस्य । ते । वृषभस्य । स्वऽ-
 राजः । उग्रस्य । यूनः । स्थविरस्य । घृष्वैः ॥ अर्जूर्यतः । वज्रिणः ।
 वीर्याणि । इंद्र । श्रुतरथं । महतः । महानि ॥ महान् । असि । महिष ।
 वृण्येभिः । धनऽस्पृत् । उग्र । सहमानः । अन्यान् ॥ एकः । विश्वस्य ।
 भुवनस्य । राजा । सः । योधयं । च । क्षययं । च । जनान् ॥ प्र ।
 मात्राभिः । रिरिचे । रोचमानः । प्र । देवेभिः । विश्वतः । अप्रतिऽ-
 रतः ॥ प्र । मज्मना । दिवः । इंद्रः । पृथिव्याः । प्र । उरोः । महः ।
 अंतरिक्षात् । ऋजीषी ॥ उरुं । गभीरं । जनुषा । अभि । उग्रं । विश्वऽ-
 व्यचसं । अवतं । मतीनां । इंद्र । सोमासः । प्रऽदिवि । सुतासः ।

सुमुद्रं । न । स्रवतः । आ । विशन्ति ॥ यं । सोमं । इन्द्र । पृथिवीद्यावा ।
 गर्भं । न । माता । विभृतः । त्वाऽया ॥ तं । ते । हिन्वति । तं । ऊँति ।
 ते । मृजन्ति । अध्वर्यवः । वृषभ । पातवै । ऊँइति ॥ १० ॥ मरुत्वान् ।
 इन्द्र । वृषभः । रणाय । पिब । सोमं । अनुऽस्वधं । मदाय ॥ आ ।
 सिचस्व । जठरे । मध्वः । ऊर्मि । त्वं । राजा । असि । प्रऽदिवः ।
 सुतानां । सऽजोषाः । इन्द्र । सऽगणः । मरुत्ऽभिः । सोमं । पिब ।
 वृत्रऽहा । शूर । विद्वान् ॥ जहि । शत्रून् । अप । मृधः । नुदस्व ।
 अथ । अभयं । कृणुहि । विश्वतः । नः ॥ उत । ऋतुऽभिः । ऋतुऽ-
 पाः । पाहि । सोमं । इन्द्र । देवेभिः । सखिऽभिः । सुतं । नः ॥ याव ।
 आ । अभजः । मरुतः । ये । त्वा । अनु । अहन् । वृत्रं । अदधु ।
 तुभ्यं । ओजः ॥ ये । त्वा । अहिऽहत्ये । मघऽवन् । अवर्धन् । ये ।
 शांबरे । हरिऽवः । ये । गोऽइष्टौ ॥ ये । त्वा । नूनं । अनुऽमदति ।
 विप्राः । पिब । इन्द्र । सोमं । सऽगणः । मरुत्ऽभिः ॥ मरुत्वैतं ।
 वृषभं । ववृथानं । अकवऽअरिं । दिव्यं । शासं । इन्द्र ॥ विश्वऽसहं ।
 अवसे । नूतनाय । उग्रं । सिंहऽदां । इह । तं । हुवेम ॥ ११ ॥ सद्यः ।
 ह । जातः । वृषभः । कनीनः । प्रऽभर्तुं । आवत् । अंधसः । सुतस्य ॥
 साधोः । पिब । प्रतिऽकामं । यथा । ते । रसऽआशिरः । प्रथमं ।
 सोम्यस्य ॥ यत् । जायथाः । तत् । अहः । अस्य । कर्म । अंशोः ।
 पीयूषं । अपिबः । गिरिऽस्थां ॥ तं । ते । माता । परि । योषा ।
 जनित्री । महः । पितुः । दमे । आ । असिचत् । अग्रे ॥ उपऽस्थाय ।
 मातरं । अन्नं । पेह । तिग्मं । अपश्यत् । अभि । सोमं । ऊधः ॥
 प्रऽयवयन् । अचरत् । गृत्सः । अन्यान् । महानि । चक्रे । पुरुषऽ-
 प्रतीकः ॥ उग्रः । तुरापाद् । अभिभूतिऽओजाः । यथाऽवशं । त्वं ।
 चक्रे । एषः ॥ त्वष्टारं । इन्द्रः । जुनुषां । अभिऽभूय । आऽमुय ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२६५

[वर्गः १५]

सोमं । अपिबत् । चमूषु ॥ ० ॥ १२ ॥ शंसं । महां । इंद्रं । यस्मिन् ।
 विश्वाः । आ । कृष्टयः । सोमऽपाः । कामं । अव्यन् ॥ यं । सुऽकृतं ।
 धिषणेइति । विभ्वऽतष्टं । घनं । वृत्राणां । जनयति । देवाः ॥ यं । नु ।
 नकिः । पृतनासु । स्वऽराजं । द्विता । तरति । नृऽतमं । हरिऽस्थां ॥
 इनऽतमः । सत्वऽभिः । यः । ह । शूषैः । पृथुऽज्रयाः । अमिनात् ।
 आयुः । दस्योः ॥ सहऽवा । पृतऽसु । तरणिः । न । अर्वा । विऽ-
 आनशिः । रोदसीइति । मेहनाऽवान् ॥ भगः । न । कारे । हव्यः ।
 मतीनां । पिताऽइव । चारुः । सुऽहवः । वयऽधाः ॥ धर्ता । दिवः ।
 रजसः । पृष्टः । ऊर्ध्वः । रथः । न । वायुः । वसुऽभिः । नियुत्वान् ॥
 क्षपां । वस्ता । जनिता । सूर्यस्य । विऽभक्ता । भागं । धिषणाऽइव ।
 वाजं ॥ ० ॥ १३ ॥ इंद्रः । स्वाहा । पिबतु । यस्य । सोमः । आऽ-
 गत्य । तुघ्नः । वृषभः । मरुत्वान् ॥ आ । उरुऽव्यचाः । पृणतां ।
 पभिः । अन्नैः । आ । अस्य । हविः । तन्वः । कामं । ऋध्याः ॥ आ ।
 ते । सपर्यूइति । जवसे । युनजिम । ययोः । अनु । प्रऽदिवः । श्रुष्टि ।
 आवः ॥ इह । त्वा । धेयुः । हरयः । सुऽशिप्र । पिब । तु । अस्य ।
 सुऽसुतस्य । चारोः ॥ गोभिः । मिमिश्रुं । दधिरे । सुऽपारं । इंद्रं ।
 ज्यैष्ठ्याय । धायसे । गुणानाः ॥ मंदानः । सोमं । पपिऽवान् । ऋजी-
 षिन् । सं । अस्मभ्यं । पुरुधा । गाः । इषण्य ॥ ० ॥ १४ ॥ चर्षणिऽ-
 धृतं । मघऽवानं । उक्थ्यं । इंद्रं । गिरः । बृहतीः । अभि । अनुषत् ॥
 ववृधानं । पुरुऽहृतं । सुवृक्तिऽभिः । अमर्त्यं । जरमाणं । दिवेऽदिवे ॥
 शतऽकृतं । अर्णवं । शाकिनं । नरं । गिरः । मे । इंद्रं । उप । यन्ति ।
 विश्वतः ॥ वाजऽसनिं । पूऽभिदं । तूष्णि । अपऽतुरं । धामऽसाचं । अ-
 भिऽसाचं । स्वऽविदं ॥ आऽकरे । वसोः । जारिता । पनस्यते । अनेहसः ।
 स्तुमः । इंद्रः । दुवस्यति ॥ विवस्वतः । सदाने । आ । हि । पिप्रिये ।

सत्राऽसहं । अभिमातिऽहनं । स्तुहि ॥ नृणां । ऊँइति । त्वा । नृत्तमं ।
 गीऽभिः । उक्थैः । अभि । प्र । वीरं । अर्चत । सऽबाधः ॥ स ।
 सहसे । पुरुऽमायः । जिहीते । नमः । अस्य । प्रऽदिवः । एकः ।
 ईशे ॥ पूर्वीः । अस्य । निऽसिधः । मर्त्येषु । पुरु । वसूनि । पृथिवी ।
 बिभर्ति ॥ इंद्राय । द्यावः । ओषधीः । उत । आपः । रायि । रक्षति ।
 जीरयः । वनानि ॥ १५ ॥ तुभ्यं । ब्रह्माणि । गिरः । इंद्र । तुभ्यं ।
 सत्रा । दधिरे । हरिऽवः । जुषस्व ॥ बोधि । आपिः । अवसः ।
 नूतनस्य । सखे । वसोइति । जरित्ऽभ्यः । वयः । धाः ॥ इंद्र ।
 मरुत्वः । इह । पाहि । सोमं । यथा । शार्याते । अपिबः । सुतस्य ।
 तव । प्रऽनीती । तव । शूर । शर्मन् । आ । विवासंति । कवयः ।
 सुऽयज्ञाः ॥ सः । वावशानः । इह । पाहि । सोमं । मरुत्ऽभिः ।
 इंद्र । सखिऽभिः । सुतं । नः ॥ जातं । यत् । त्वा । परि । देवाः ।
 अभूषन् । महे । भराय । पुरुऽहुत । विश्वे ॥ अप्ऽतूर्ये । मरुतः ।
 आपिः । एषः । अमंदन् । इंद्रं । अनु । दातिऽवाराः ॥ तेभिः । साकं ।
 पिबतु । वृत्रऽखादः । सुतं । सोमं । दाशुषः । स्वे । सधऽस्थे ॥ इंद्र ।
 हि । अनु । ओजसा । सुतं । राधानां । पते ॥ पिब । तु । अस्य ।
 गिर्विणः ॥ यः । ते । अनु । स्वधां । असत् । सुते । नि । यच्छ ।
 तन्वं ॥ सः । त्वा । ममत्तु । सोम्यं ॥ प्र । ते । अश्नोतु । कुक्ष्योः ।
 प्र । इंद्र । ब्रह्मणा । शिरः ॥ प्र । बहूइति । शूर । राधसे ॥ १६ ॥
 धानाऽवतं । करंभिणं । अपुपऽवतं । उक्थिनं ॥ इंद्र । प्रातः ।
 जुषस्व । नः ॥ पुरोळाशं । पचत्यं । जुषस्व । इंद्र । आ । गुरस्व ।
 च ॥ तुभ्यं । हव्यानि । सिस्त्रते ॥ पुरोळाशं । च । नः । घसः ।
 जोषयासे । गिरः । च । नः ॥ वधुयुऽईव । योषणां ॥ पुरोळाशं ।
 सनऽश्रुत । प्रातऽसावे । जुषस्व । नः ॥ इंद्र । क्रतुः । हि । ते ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२६७

[वर्गः २०

बृहन् ॥ माध्यदिनस्य । सर्वनस्य । धानाः । पुरोळाशं । इंद्र । कृष्व ।
 इह । चारुं ॥ प्र । यत् । स्तोता । जरिता । तूर्णिऽअर्थः । वृषऽय-
 माणः । उप । गीऽभिः । ईद्वे ॥ १७ ॥ तृतीये । धानाः । सर्वने ।
 पुष्टस्तुत । पुरोळाशं । आऽहुतं । ममहस्व । नः ॥ ऋभुऽमंतं ।
 वाजऽवंतं । त्वा । कवे । प्रयस्वंतः । उप । शिश्रेम । धीतिऽभिः ॥
 पुषणऽवते । ते । चक्रम । करंभं । हरिऽवते । हरिऽअश्वाय । धानाः ॥
 अपुषं । अद्धि । सऽगणः । मरुत्ऽभिः । सोमं । पिव । वृत्रऽहा ।
 शूर । विद्वान् ॥ प्रति । धानाः । भरत । तूर्यं । अस्मै । पुरोळाशं ।
 वीरऽतमाय । नृणां ॥ दिवेऽदिवे । सऽदृशीः । इंद्र । तुभ्यं । वधैतु ।
 त्वा । सोमऽपेयाय । धृष्णोइति ॥ १८ ॥ इंद्राऽपर्वता । बृहता । रथेन ।
 वामीः । इषः । आ । वहंतं । सुऽवीराः ॥ वति । हव्यानि । अध्वरेषु ।
 देवा । वधैथां । गीऽभिः । इळया । मदंता ॥ तिष्ठ । सु । कं । मघऽ-
 वन् । मा । परा । गाः । सोमस्य । नु । त्वा । सुऽसुतस्य । यक्षि ॥ पितुः ।
 न । पुत्रः । सिचं । आ । रमे । ते । इंद्र । स्वादिष्ठया । गिरा ।
 शचीऽवः ॥ शंसाव । अध्वर्योइति । प्रति । मे । गुणीहि । इंद्राय ।
 वाहः । कृणवाव । जुष्टं ॥ आ । इदं । बर्हिः । यजमानस्य । सीद ।
 अथ । च । भुत् । उक्थं । इंद्राय । शस्तं ॥ जाया । इत् । अस्तं ।
 मघऽवन् । सा । इत् । ऊइति । योनिः । तत् । इत् । त्वा । युक्ताः ।
 हरयः । वहंतु ॥ यदा । कदा । च । सुनवाम । सोमं । अग्निः । त्वा ।
 द्रुतः । धन्वाति । अच्छं ॥ परा । याहि । मघऽवन् । आ । च । याहि ।
 इंद्र । भ्रातः । उभयत्र । ते । अथ ॥ यत्र । रथस्य । बृहतः । निऽ-
 धानं । विऽमोचनं । वाजिनः । रासभस्य ॥ १९ ॥ अपाः । सोमं ।
 अस्तं । इंद्र । प्र । याहि । कल्याणीः । जाया । सुऽरणी । गृहे ।
 ते ॥ ० ॥ दक्षिणाऽवत् ॥ इमे । भोजाः । अंगिरसः । विऽरूपाः ।

दिवः । पुत्रासः । असुरस्य । वीराः ॥ विश्वामित्राय । ददतः । मण-
 नि । सहस्रऽसावे । प्र । तिरंते । आयुः ॥ रूपंऽरूपं । मघऽवा ।
 बोभवीति । मायाः । कृण्वानः । तन्वं । परि । स्वां ॥ त्रिः । यत् ।
 दिवः । परि । मुहूर्तं । आ । अगात् । स्वैः । मंत्रैः । अनृतुऽपाः ।
 ऋतऽवा ॥ महान् । ऋषिः । देवऽजाः । देवऽजूतः । अस्तंभात् ।
 सिंधु । अर्णवं । नृऽक्षः ॥ विश्वामित्रः । यत् । अवहत् । सुऽदासं ।
 अप्रियायत । कुशिकेभिः । इंद्रः ॥ हंसाऽइव । कृणुथ । श्लोकं ।
 अद्रिऽभिः । मदतः । गीःभिः । अध्वरे । सुते । सचा ॥ देवेभिः ।
 विप्राः । ऋषयः । नृऽक्षसः । वि । पिबध्वं । कुशिकाः । सोमं ।
 मधु ॥ २० ॥ उप । प्र । इत् । कुशिकाः । चेतयध्वं । अश्वं । राये ।
 प्र । मुंचत् । सुऽदासः ॥ राजा । वृत्रं । जंघनत् । प्राक् । अपाक् ।
 उदक् । अथ । यजाते । वरे । आ । पृथिव्याः । यः । इमेइति । रोद-
 सीइति । उमेइति । अहं । इंद्रं । अतुस्तवं ॥ विश्वामित्रस्य । रश्मि ।
 ब्रह्म । इदं । भारतं । जनं ॥ विश्वामित्राः । अरासत् । ब्रह्म । इंद्राय ।
 वज्रिणे ॥ करत् । इत् । नः । सुऽराधसः ॥ किं । ते । कृण्वंति ।
 कीकटेषु । गावः । न । आऽशिरं । दुहे । न । तपंति । घर्मं । आ ।
 नः । भर । प्रऽमंगदस्य । वेदः । नैचाऽशाखं । मघऽवन । रंघय ।
 नः ॥ ससर्परीः । अमर्ति । बाधमाना । बृहत् । मिमाय । जमदग्निऽ-
 दत्ता ॥ आ । सूर्यस्य । हुहिता । ततान् । श्रवंः । देवेषु । अमृतं ।
 अजुर्यं ॥ २१ ॥ ससर्परीः । अभरत् । तूयं । पृथ्व्यः । अधि । श्रवंः ।
 पांचऽजन्यासु । कृष्टिषु ॥ सा । पश्या । नव्यं । आयुः । दधाना ।
 यां । मे । पलस्तिऽजमदग्नयः । ददुः ॥ स्थिरौ । गावौ । भवतां ।
 वीलुः । अक्षः । मा । ईषा । वि । वह्निं । मा । युगं । वि । शारि ।
 इंद्रः । पातल्येइति । ददतां । शरीतोः । अरिष्टऽनेमे । अभि । नः ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२६९

[वर्गः २४

सचस्व ॥ बलं । धेहि । तनूषु । नः । बलं । इंद्र । अनलुत्सु । नः ॥
 बलं । तोकाय । तनयाय । जीवसे । त्वं । हि । बलदाः । असि ॥
 अभि । व्ययस्व । खदिरस्य । सारं । ओजः । धेहि । स्पंदने । शिशपा-
 यां ॥ अक्षं । वीळोइति । वीळित । वीळयस्व । मा । यामात् । असात् ।
 अव । जीहिपः । नः ॥ अयं । अस्मान् । वनस्पतिः । मा । च । हाः । मा ।
 ह । रिरिपत् ॥ स्वस्ति । आ । गृहेभ्यः । आ । अवसै । आ । विमो-
 चनात् ॥ २३ ॥ इंद्र । ऊतिमिः । बहुलामिः । नः । अद्य । यात्-
 श्रेष्ठामिः । मवऽवन् । शूर । जिन्व ॥ यः । नः । द्वेष्टि । अधरः ।
 सः । पद्मिष्ठ । यं । ऊँइति । द्विष्मः । तं । ऊँइति । प्राणः । जहातु ।
 परंशु । चित् । वि । तपति । शिवलं । चित् । वि । वृश्चति ॥ उखा ।
 चित् । इंद्र । येषंती । प्रयस्ता । फेनं । अस्यति ॥ न । सायकस्य ।
 चिकित्ते । जनासः । लोथं । नयंति । पशु । मन्यमानाः ॥ न । अवा-
 जिनं । वाजिना । हासयंति । न । गर्दभं । पुरः । अश्वात् । नयंति ॥
 इमे । इंद्र । भरतस्य । पुत्राः । अपऽपित्वं । चिकितुः । न । प्रऽ-
 पित्वं ॥ हिन्वंति । अश्वं । अरणं । न । नित्यं । ज्याऽवाजं । परि ।
 नयंति । आजौ ॥ २३ ॥ इमं । महे । विदध्याय । शूषं । शश्वत् ।
 कृत्वः । ईड्याय । प्र । जभुः । शृणोतु ॥ ० ॥ शृणोतु । अग्निः ।
 दिव्यैः । अजस्रः ॥ महि । महे । दिवे । अर्चं । पृथिव्यै । कामः ।
 मे । इच्छन् । चरति । प्रऽजानन् ॥ ययोः । ह । स्तोमे । विदथेषु ।
 देवाः । सपर्यवः । मादयंते । सचा । आयोः ॥ युवोः । ऋतं । रोद-
 सीइति । सत्यं । अस्तु । महे । सु । नः । सुविताय । प्र । भुतं ॥ इंद्र ।
 दिवे । नमः । अग्ने । पृथिव्यै । सपर्यामि । प्रयसा । यामि । रत्नं । उतो-
 इति । हि । वां । पुर्च्याः । आऽविविद्रे । ऋतवरीइत्यृतवरी । रोदसी-
 इति । सत्यऽवाचः ॥ नरः । चित् । वां । संऽइथे । शूरऽसातौ ।

ववदिरे । पृथिवि । वेविदानाः ॥ कः । अद्धा । वेद । कः । इह । प्र ।
 वोचत् । देवान् । अच्छ । पथ्या । का । सं । एति ॥ दद्रे । एषा ।
 अवमा । सदांसि । परेषु । याः । गुह्येषु । व्रतेषु ॥ २४ ॥ कविः ।
 नृञक्ष्णाः । अभि । सी । अचष्ट । ऋतस्य । योना । विवृतेइतिविः ।
 घृते । मदतीइति ॥ नाना । चक्रातेइति । सदनं । यथा । वे ।
 समानेन । क्रतुना । संविद्वानेइतिसंविद्वाने ॥ समान्या । विद्युतेइतिविः ।
 विद्युते । दूरेअंतेइतिदूरेअंते । ध्रुवे । पदे । तस्थतुः । जागरूकेइति ।
 उत । स्वसारा । युवतीइति । भवतीइति । आत् । ऊइति । वृवातेइति ।
 मिथुनानि । नाम ॥ विश्वा । इत् । एतेइति । जनिम । सं । विविक्तः ।
 महः । देवान् । विभ्रतीइति । न । व्यथेतेइति । एजत् । ध्रुवं । पत्युः ।
 ते । विश्वं । एकं । चरत् । पत्रि । विषुणं । वि । जातं ॥ सना ।
 पुराणं । अर्धि । एमि । आरात् । महः । पितुः । जनिनुः । जामि ।
 तत् । नः ॥ देवासः । यत्र । पनितारः । एवैः । उरौ । पथि । विः ।
 उते । तस्थुः । अंतरेति ॥ इमं । स्तोमं । रोदसीइति । प्र । ब्रवीमि ।
 ऋदूराः । शृणवन् । अग्निञ्जिह्वाः ॥ मित्रः । संऽराजः । वरुणः ।
 युवानः । आदित्यासः । कवचः । सप्रथानाः ॥ २५ ॥ हिरण्यऽपाणिः ।
 सविता । सुऽजिह्वः । त्रिः । आ । दिवः । विदथे । पत्यमानः ।
 देवेषु । च । सवितरिति । श्लोकं । अश्रेः । आत् । अस्मभ्यं । आ ।
 सुव । सर्वऽतार्ति ॥ सुऽकृत् । सुऽपाणिः । स्वऽवान् । ऋतऽवा ।
 देवः । त्वष्टा । अवसे । तानि । नः । धात् ॥ पुषण्ऽवंतः । ऋभवा ।
 मादयध्वं । ऊर्ध्वऽग्रावाणः । अध्वरं । अतष्ट ॥ विद्युत्ऽरथाः । मरुतः ।
 ऋष्टिऽमंतः । दिवः । मर्याः । ऋतऽजाताः । अयासः ॥ सरस्वती ।
 शृणवन् । यज्ञियासः । धातं । रयिं । सहऽवीरं । तुरासः ॥ विष्णुः ।
 स्तोमासः । पुरुऽदसं । अर्काः । भगस्यऽइव । कारिणः । यामिनि ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२७१

[वर्गः २८

गन् ॥ उरुऽक्रमः । कुहुः । यस्य । पूर्वीः । न । मर्धति । युवतयः ।
 जनित्रीः ॥ इंद्रः । विश्वैः । वीर्यैः । पत्यमानः । उमेइति । आ । पप्रौ ।
 रोदसीइति । महिऽत्वा ॥ पुरंऽदरः । वृत्रऽहा । धृणुऽसेनः । संऽ-
 गृभ्य । नः । आ । भर । भूरि । पश्वः ॥ २६ ॥ नासत्या । मे ।
 पितरा । बंधुऽपृच्छा । सऽजाल्यं । अश्विनोः । चारु । नाम ॥ युवं ।
 हि । स्थः । रयिऽदौ । नः । रयीणां । दात्रं । रक्षेथेइति । अकवैः ।
 अदग्धा ॥ महत् । तत् । वः । कवयः । चारु । नाम । यत् । ह ।
 देवाः । भवथ । विश्वे । इंद्रे । सखा । ऋभुऽभिः । पुरुऽहुत । प्रिये-
 मिः । इमां । धियं । सातथे । तक्षत । नः । अर्यामा । नः । अदितिः ।
 यज्ञियासः ॥ ० ॥ युयोत । नः । अनपत्यानि । गंतोः । प्रजाऽवान् । नः ।
 पशुऽमान् । अस्तु । गातुः ॥ देवानां । दूतः । पुरुध । प्रऽसूतः ।
 अनागान् । नः । वोचतु । सर्वऽताता ॥ शृणोतु । नः । पृथिवी ।
 द्यौः । उत । आपः । सूर्यः । नक्षत्रैः । उरु । अंतरिक्षं ॥ शृण्वंतु ।
 नः । वृषणः । पर्वतासः । ध्रुवऽक्षेमासः । इळया । मदतः ॥ आदि-
 त्यैः । नः । अदितिः । शृणोतु । यच्छंतु । नः । मरुतः । शर्म । भद्रं ॥
 सदा । सुऽगः । पितुऽमान् । अस्तु । पंथाः । मघ्वा । देवाः । ओष-
 धीः । सं । पिपृक्त ॥ भगः । मे । अग्ने । सख्ये । न । मृध्याः । उत् ।
 रायः । अश्यां । सदनं । पुरुऽक्षोः ॥ स्वदस्व । हव्या । सं । इषः ।
 दिदीहि । अस्मद्रथक् । सं । मिमीहि । श्रवांसि ॥ विश्वान् । अग्ने ।
 पृतऽसु । तान् । जेषि । शत्रून् । अहा । विश्वा । सुऽमनाः । दीदिहि ।
 नः ॥ २७ ॥ उषसः । पूर्वीः । अध । यत् । विऽऊषुः ।
 महत् । वि । जज्ञे । अक्षरं । पदे । गोः ॥ वृता । देवानां ।
 उप । नु । प्रऽभूषन् । महत् । देवानां । असुरऽत्वं । एकं ॥
 मोइति । सु । नः । अत्र । जुहुरंतु । देवाः । मा । पूर्वे । अग्ने ।

पितरः । पदऽज्ञाः ॥ पुराण्योः । सन्नोः । केतुः । अंतः ॥ ० ॥ वि ।
 मे । पुरुऽत्रा । पतयंति । कामाः । शर्मि । अच्छ । दीद्ये । पुर्व्याणि ।
 संऽइच्छे । अशौ । ऋतं । इत् । वदेम ॥ ० ॥ समानः । राजा ।
 विऽभृतः । पुरुऽत्रा । शये । शयासु । प्रऽयुतः । वना । अनु ॥ अन्या ।
 वत्सं । भरति । क्षेति । माता ॥ ० ॥ आऽक्षित् । पूर्वासु । अपराः ।
 अनुरुत् । सद्यः । जातासु । तरुणीषु । अंतरिति ॥ अंतऽः ।
 वतीः । सुवते । अप्रऽवीताः ॥ ० ॥ २८ ॥ शयुः । परस्तात् ।
 अध । नु । द्विऽमाता । अबध्नः । चरति । वत्सः । एकः ।
 मित्रस्य । ता । वरुणस्य । व्रतानि ॥ ० ॥ द्विऽमाता । होता । विद-
 थेषु । संऽराट् । अनु । अग्रं । चरति । क्षेति । बुध्नः ॥ प्र । रण्य-
 नि । रण्यऽवाचः । भरते ॥ ० ॥ शूरस्यऽइव । युध्यतः । अंतमस्य ।
 प्रतीचीनं । दहशे । विश्वं । आऽयत् ॥ अंतः । मतिः । चरति ।
 निऽसिधं । गोः ॥ ० ॥ नि । वेवेति । पलितः । दूतः । आसु ।
 अंतः । महान् । चरति । रोचनेन ॥ वपूंषि । विभ्रत् । अभि । नः ।
 वि । चष्टे ॥ ० ॥ विष्णुः । गोपाः । परमं । पाति । पार्थः । प्रिया ।
 धामानि । अमृता । दधानः ॥ अग्निः । ता । विश्वा । भुवनानि ।
 वेद ॥ ० ॥ २९ ॥ नाना । चक्रातेइति । यम्या । वपूंषि । तयोः ।
 अन्यत् । रोचते । कृष्णं । अन्यत् ॥ श्यावी । च । यत् । अरुषी ।
 च । स्वसारौ ॥ ० ॥ माता । च । यत्र । दुहिता । च । धेनुइति ।
 सवर्दुधेइतिसवऽदुधे । धापयेतेइति । समीचीइतिसंऽइची ॥ ऋत-
 स्य । तेइति । सदसि । ईळे । अंतः ॥ ० ॥ अन्यस्याः । वत्सं । रि-
 ती । मिमाय । कया । भुवा । नि । दधे । धेनुः । ऊधः ॥ ऋतस्य ।
 सा । पयसा । अपिन्वत् । इळा ॥ ० ॥ पद्या । वस्ते । पुरुऽरुपा ।
 वपूंषि । ऊर्ध्वा । तस्थौ । त्रिऽअर्वि । रोरिहाणा ॥ ऋतस्य । सव-

अष्टकः ३, अ. ३]

२७३

[वर्गः ३१

वि । च॒रामि । वि॒द्वान् ॥ ० ॥ प॒देइवेति॑प॒देऽइव । निहि॑तेइति॒निऽ-
हि॑ते । द॒से । अ॒न्तरि॑ति । तयोः । अ॒न्यत् । गुह्यं । आ॒विः । अ॒न्यत् ॥
स॒ध्रीची॑ना । प॒थ्या । सा । वि॒षूची ॥ ० ॥ ३० ॥ आ । धे॒नवः ।
धु॒नय॑तां । अ॒शि॒श्वीः । स॒वऽदु॒घाः । श॒शयाः । अ॒प्रऽदु॒ग्धाः ॥ न॒व्याऽ-
न॒व्याः । यु॒वत॑यः । भव॑न्तीः ॥ ० ॥ यत् । अ॒न्यासु॑ । वृ॒षभः । रो॒रवी॑ति ।
सः । अ॒न्यस्मि॑न् । यु॒थे । नि । द॒ध्राति॑ । रे॒तः ॥ सः । हि । क्ष॒पाऽवा॑न् ।
सः । भ॒गः । सः । रा॒जा ॥ ० ॥ वी॒रस्य॑ । नु । सु॒ऽअ॒द्व्यं । ज॒नासुः ।
प्र । नु । वो॒चाम॑ । वि॒दुः । अ॒स्य । दे॒वाः ॥ प्रो॒ळ्हा । यु॒क्ताः । प॑च॒ऽप॑च ।
आ । व॒हन्ति ॥ ० ॥ दे॒वः । त्व॒ष्टा । स॒वि॒ता । वि॒श्वऽरू॑पः । पु॒पोष॑ ।
प्र॒जाः । पु॒रु॒धा । ज॒जान॑ ॥ इ॒मा । च । वि॒श्वा । भु॒वनानि॑ ।
अ॒स्य ॥ ० ॥ म॒हीइति॑ । सं । ऐ॒रत् । च॒म्वा । स॒मीची॑इति॒संऽई॑ची ।
उ॒मेइति॑ । तेइति॑ । अ॒स्य । वसु॑ना । न्यृ॒ष्टेइति॑निऽऽ॒कृष्टे ॥ शृ॒ण्वे । वी॒रः ।
वि॒दमा॑नः । वसू॑नि ॥ ० ॥ इ॒मां । च । नः । पृ॒थि॒र्वी । वि॒श्वऽधा॑याः ।
उ॒प । धे॒ति ॥ ० ॥ निऽसि॑ध्वरीः । ते ॥ ० ॥ ते । इ॒न्द्र । पृ॒थि॒वी ।
व॒सति॑ ॥ सखा॑यः । ते । वा॒मऽभा॑जः । स्या॒म ॥ ० ॥ ३१ ॥

इति तृतीयाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

॥ अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ न । ता । मि॒न॒न्ति । मा॒यिनः । न । धीराः ।
 व्र॒ता । दे॒वानां । प्रथ॒मा । ध्रु॒वाणि ॥ न । रोद॑सी॒इति । अ॒द्रुहा ।
 वे॒द्याभिः । न । पर्व॑ताः । नि॒ऽन॒मै । त॒स्थिऽवांसः ॥ षट् । भा॒रान् ।
 एकः । अ॒च॒रन् । वि॒भ॒र्ति । ऋ॒तं । व॒र्षि॒ष्ठं । उप । गा॒वः । आ । अ॒गुः ।
 ति॒स्रः । म॒हीः । उप॑राः । त॒स्थुः । अ॒त्याः । गु॒हा । द्वे॒इति । नि॒हि॒ते॒
 इति॒निऽहि॒ते । दर्शि॑ । एका॑ ॥ त्रि॒ऽपा॒ज॒स्यः । वृष॑भः । वि॒श्वऽरु॑पः ।
 उ॒त । त्रि॒ऽउ॒धा । पु॒रु॒ध । प्र॒जाऽवा॑न् ॥ त्रि॒ऽअ॒नी॒कः । प॒त्य॒ते । मा॒हि॒
 नऽवा॑न् । सः । रे॒तऽधाः । वृष॑भः । श॒श्व॒तीनां ॥ अ॒भी॒कै । आ॒सां ।
 प॒दऽवीः । अ॒बो॒धि । आ॒दि॒त्यानां । अ॒ह्ने । चा॒रु । ना॒म ॥ आपः ।
 चि॒त् । अ॒स्मै । अ॒र॒म॒न्त । दे॒वीः । पृथ॑क् । व्र॒ज॑तीः । परि॑ । सी॑ । अ॒व॒
 ज॒न् ॥ त्री । स॒धऽस्था । सि॒ध॒वः । त्रिः । क॒वीनां । उ॒त । त्रि॒ऽमा॒ता ।
 वि॒दथे॑षु । सं॒ऽराट् ॥ ऋ॒तऽव॑रीः । योष॑णाः । ति॒स्रः । अ॒त्याः । त्रिः ।
 आ । दि॒वः । वि॒दथे॑ । प॒त्य॒मानाः ॥ त्रिः । आ । दि॒वः । स॒वि॒तः ।
 वा॒र्या॑णि । दि॒वेऽदि॒वे । आ । सु॒व । त्रिः । नः । अ॒ह्नः ॥ त्रि॒ऽधा॒तु ।
 रा॒यः । आ । सु॒व । व॒सू॒नि । भ॒ग । त्रा॒तः । धि॒ष॒णे । सा॒तथे॑ ।
 धाः ॥ ० ॥ स॒वि॒ता । सो॒स॒वी॒ति ॥ ० ॥ आपः । चि॒त् । अ॒स्य ।
 रोद॑सी॒इति । चि॒त् । उ॒र्वी॒इति । र॒त्नं । मि॒श्र॒न्त । स॒वि॒तुः । स॒वा॒य ।
 त्रिः । उ॒त्ऽत॒मा । दुःऽन॒शा । रो॒च॒नानि॑ । त्रयः । रा॒ज॑न्ति । अ॒सुर॑स्य ।
 वी॒राः ॥ ऋ॒तऽवा॑नः । इ॒षि॒राः । दुःऽद॒भा॒सः ॥ ० ॥ सं॒तु । दे॒वाः ॥ १ ॥
 प्र । मे । वि॒वि॒कान् । अ॒वि॒दत् । म॒नी॒षां । धे॒नुं । च॒र॑तीं । प्र॒यु॒तां ।

अग्नौपां । सद्यः । चित् । या । दुदुहे । भूरि । धासेः । इंद्रः । तत् ।
 अग्निः । पनितारः । अस्याः ॥ इंद्रः । सु । पूषा । वृषणा । सुहस्ता ।
 दिवः । न । प्रीताः । शशयं । दुदुहे ॥ विश्वे । यत् । अस्यां । रण-
 यत् । देवाः । प्र । वः । अत्र । वसवः । सुम्नं । अद्यां ॥ याः ।
 जामयः । वृष्णे । इच्छन्ति । शक्ति । नमस्यन्तीः । जनाते । गर्भे ।
 अस्मिन् ॥ अच्छ । पुत्रं । धेनुवः । वावशानाः । महः । चरन्ति । विश्व-
 तं । वपूषि ॥ अच्छ । विवधिम । रोदसीदिति । सुमेकेदिसुमेके ।
 ग्रावः । युजानः । अध्वरे । मनीषा ॥ इमाः । ऊँइति । ते । मनवे ।
 भूरिऽवाराः । ऊर्ध्वाः । भवन्ति । दर्शताः । यजत्राः ॥ या । ते ।
 जिह्वा । मधुऽमती । सुऽमेधाः । अग्ने । देवेषु । उच्यते । उरुची ॥
 तया । इह । विश्वान् । अवसे । यजत्रान् । आ । सादय । पायय ।
 च । मधूनि ॥ या । ते । अग्ने । पर्वतस्यऽइव । धारा । असञ्चन्ती ।
 पीपयत् । देव । चित्रा ॥ तां । अस्मभ्यं । प्रऽमति । जातऽवेदः ।
 वसोइति । रास्व । सुऽमति । विश्वऽजन्यां ॥ २ ॥ धेनुः । प्रत्नस्य ।
 काम्यं । दुहाना । अंतरिति । पुत्रः । चरति । दक्षिणायाः ॥ आ ।
 द्योतनिं । वहति । शुभ्रऽयामा । उपसः । स्तोमः । अश्विनौ । अजी-
 गरिति ॥ सुऽयुक् । वहन्ति । प्रति । वां । ऋतेन । ऊर्ध्वाः । भवन्ति ।
 पितराऽइव । मेधाः ॥ जरेथां । अस्मत् । वि । पणेः । मनीषां ।
 युवोः । अवः । चक्रुम । आ । यातं । अर्वाक् ॥ सुयुक्ऽभिः ।
 अश्वैः ॥ ० ॥ आ । मन्येथां । आ । गतं । कत् । चित् । एवैः । विश्वे ।
 जनासः । अश्विना । हवन्ते ॥ इमा । हि । वां । गोऽऋजीक । मधू-
 नि । प्र । मित्रासः । न । ददुः । उस्तः । अग्ने ॥ तिरः । पुरु । चित् ।
 अश्विना । रजांसि । आंगुषः । वां । मघऽवाना । जनेषु ॥ ० ॥ ३ ॥
 पुराणं । ओकः । सख्यं । शिवं । वां । युवोः । नरा । द्रविणं । जहा-

॥ अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ न । ता । मि॒न॒न्ति । मा॒यिनः । न । धीराः ।
 व्र॒ता । दे॒वानां । प्र॒थ॒मा । ध्रु॒वाणि ॥ न । रोद॑सी॒इति । अ॒द्रुहा ।
 वे॒द्याभिः । न । पर्व॑ताः । नि॒ऽन॒मे । त॒स्थि॒ऽवांसः ॥ षट् । भा॒रान् ।
 एकः । अ॒वर॑न् । वि॒भ॒र्ति । ऋ॒तं । व॒र्षि॒ष्ठं । उप । गा॒वः । आ । अ॒गुः ।
 ति॒स्रः । म॒हीः । उप॑राः । त॒स्थुः । अ॒त्याः । गु॒हा । द्वे॒इति । नि॒हि॒ते॒
 इति॑नि॒ऽहि॒ते । द॒शि । ए॒का ॥ त्रि॒ऽपा॒ज॒स्यः । वृ॒ष॒भः । वि॒श्व॒ऽरु॒पः ।
 उ॒त । त्रि॒ऽउ॒धा । पु॒रु॒ध । प्र॒जा॒ऽवा॒न् ॥ त्रि॒ऽअ॒नी॒कः । प॒त्य॒ते । मा॒हि॒
 न॒ऽवा॒न् । सः । रे॒तः॒ऽधाः । वृ॒ष॒भः । श॒श्व॒ती॒नां ॥ अ॒भी॒कै । आ॒सां ।
 प॒द॒ऽवीः । अ॒बो॒धि । आ॒दि॒त्यानां । अ॒ह्ने । चा॒रु । ना॒म ॥ आ॒पः ।
 चि॒त् । अ॒स्मै । अ॒र॒म॒न्त । दे॒वीः । पृथ॑क् । व्र॒ज॒तीः । परि॑ । सीं । अ॒मृ॒
 ज॒न् ॥ त्री । स॒ध॒ऽस्था । सि॒ध॒वः । त्रिः । क॒वी॒नां । उ॒त । त्रि॒ऽमा॒ता ।
 वि॒द॒थेषु । सं॒ऽराट् ॥ ऋ॒त॒ऽव॒रीः । योष॑णाः । ति॒स्रः । अ॒प्याः । त्रिः ।
 आ । दि॒वः । वि॒द॒थे । प॒त्य॒मा॒नाः ॥ त्रिः । आ । दि॒वः । स॒वि॒तः ।
 वा॒र्या॒णि । दि॒वे॒ऽदि॒वे । आ । सु॒व । त्रिः । नः । अ॒हः ॥ त्रि॒ऽधा॒तु ।
 रा॒यः । आ । सु॒व । वसू॑नि । भ॒ग । त्रा॒तः । धि॒ष॒णे । सा॒त॒थे ।
 धाः ॥ ० ॥ स॒वि॒ता । सो॒स॒वी॒ति ॥ ० ॥ आ॒पः । चि॒त् । अ॒स्य ।
 रोद॑सी॒इति । चि॒त् । उ॒र्वी॒इति । रत्नं । मि॒ध॒न्त । स॒वि॒तुः । स॒वा॒य ।
 त्रिः । उ॒त्॒ऽत॒मा । दुः॒ऽन॒शा । रो॒च॒नानि । त्रयः । रा॒ज॒न्ति । अ॒सुर॑स्य ।
 वी॒राः ॥ ऋ॒त॒ऽवा॒न् । इ॒षि॒राः । दुः॒ऽद॒भा॒सः ॥ ० ॥ सं॒तु । दे॒वाः ॥ १ ॥
 अ॒ । मे । वि॒वि॒कान् । अ॒वि॒द॒त् । म॒नी॒षां । धे॒नुं । चर॑तीं । प्र॒ऽयु॒तां ।

अगोपां । सद्यः । चित् । या । दुदुहे । भूरि । धासेः । इंद्रः । तत् ।
 अग्निः । पनितारः । अस्याः ॥ इंद्रः । सु । पुषा । वृषणा । सुऽहस्ता ।
 दिवः । न । प्रीताः । शशयं । दुदुहे ॥ विश्वे । यत् । अस्यां । रण-
 यत् । देवाः । प्र । वः । अत्र । वसवः । सुस्रं । अद्यां ॥ याः ।
 जामयः । वृष्णे । इच्छति । शक्ति । नमस्यंतीः । जनाते । गर्भे ।
 अस्मिन् ॥ अच्छ । पुत्रं । धेनवः । वावशानाः । महः । चरति । विभ्र-
 तं । वपूषि ॥ अच्छ । विवधिम । रोदसीइति । सुमेकेइतिसुऽमेके ।
 ब्राह्मणः । युजानः । अध्वरे । मनीषा ॥ इमाः । ऊँइति । ते । मनवे ।
 भूरिऽवाराः । ऊर्ध्वाः । भवति । दर्शताः । यजत्राः ॥ या । ते ।
 जिह्वा । मधुऽमती । सुऽमेधाः । अग्ने । देवेषु । उच्यते । उरुची ॥
 तया । इह । विश्वान् । अवसे । यजत्रान् । आ । सादय । पायय ।
 च । मधूनि ॥ या । ते । अग्ने । पर्वतस्यऽइव । धारा । असश्रंती ।
 पीपयत् । देव । चित्रा ॥ तां । अस्मभ्यं । प्रऽमति । जातऽवेदः ।
 वसोइति । रास्व । सुऽमति । विश्वऽजन्यां ॥ २ ॥ धेनुः । प्रत्नस्य ।
 काम्यं । दुहाना । अंतरिति । पुत्रः । चरति । दक्षिणायाः ॥ आ ।
 द्योतनिं । वहति । शुभ्रऽयामा । उपसः । स्तोमः । अश्विनौ । अजी-
 गरिति ॥ सुऽयुक् । वहति । प्रति । वां । ऋतेन । ऊर्ध्वाः । भवति ।
 पितराऽइव । मेधाः ॥ जरेथां । अस्मत् । वि । पणेः । मनीषां ।
 युवोः । अवः । चकृम । आ । यातं । अर्वाक् ॥ सुयुक्ऽभिः ।
 अश्वैः ॥ ० ॥ आ । मन्येथां । आ । गतं । कत् । चित् । एवैः । विश्वे ।
 जनासः । अश्विना । हवन्ते ॥ इमा । हि । वां । गोऽऋजीक । मधू-
 नि । प्र । मित्रासः । न । ददुः । उस्त्रः । अग्ने ॥ तिरः । पुरु । चित् ।
 अश्विना । रजांसि । आंगुषः । वां । मघऽवाना । जनेषुः ॥ ० ॥ ३ ॥
 पुराणं । ओकः । सख्यं । शिवं । वां । युवोः । नरा । द्रविणं । जहा-

व्यौ ॥ पुनरिति । कृण्वानाः । सख्या । शिवानि । मध्वा । मदेम ।
 सह । नु । समाः ॥ अश्विना । वायुना । युवं । सुऽदक्षा । नियु-
 त्ऽभिः । च । सुऽजोषसा । युवाना ॥ नासत्या । तिरऽअहं ।
 जुषाणा । सोमं । पिवतं । अस्त्रिधा । सुदानूदतिसुऽदानू ॥ अश्विना ।
 परि । वां । इषः । पुरुचीः । ईयुः । गीऽभिः । यतमानाः । अमृधाः ॥
 रथः । ह । वां । ऋतऽजाः । अद्रिऽजूतः । परि । द्यावापृथिवीदिति ।
 याति ॥ सद्यः । अश्विना । मधुसुतऽतमः । युवाकुः । सोमः । तं ।
 पातं । आ । गतं । दुरोजे ॥ ० ॥ भूरि । वर्षः । करिऽकृत् । सुतऽ-
 वतः । निऽकृतं । आऽगमिष्टः ॥ ४ ॥ मित्रः । जनान् । यातयति ।
 द्रुवाणः । मित्रः । दाधार । पृथिवीं । उत । द्यां ॥ मित्रः ।
 कृष्टीः । अनिऽमिषा । अग्नि । चष्टे । मित्राय । हव्यं । घृतऽवत् ।
 जुहोत ॥ प्र । सः । मित्र । मर्तः । अस्तु । प्रयस्वान् । यः ।
 ते । अदित्य । शिक्षति । वसेन ॥ न । हन्यते । न । जीयते ।
 त्वाऽऊतः । न । एनं । अंहः । अश्नोति । अंतितः । न ।
 दूरात् । अनमीवासः । इळया । मदेतः । मितऽज्ञवः । वरिमन् । आ ।
 पृथिव्याः ॥ आदित्यस्य । व्रतं । उपऽक्षियंतः । वयं । मित्रस्य । सुऽ-
 मतौ । स्याम । अयं । मित्रः । नमस्यः । सुऽशेवः । राजा । सुऽश्वः ।
 अजनिष्ट । वेधाः ॥ ० ॥ महान् । आदित्यः । नमसा । उपऽसद्यः ।
 यातयत्ऽजनः । गृणते । सुऽशेवः ॥ तस्मै । एतत् । पन्यऽतमाय ।
 जुष्टं । अग्नौ । मित्राय । हविः । आ । जुहोत ॥ ५ ॥ मित्रस्य । वर्ष-
 णिऽधृतः । अवः । देवस्य । सानसि ॥ हुम्नं । चित्रश्रवऽतमं ॥ अग्नि ।
 यः । सहिना । दिवं । मित्रः । बभूव । सुऽप्रथाः ॥ अग्नि । श्रवऽ-
 भिः । पृथिवीं ॥ मित्राय । पंच । येमिरे । जनाः । अग्निष्टिऽशक्ते ॥
 सः । देवान् । विश्वान् । विभर्ति ॥ मित्रः । देवेषु । आयुषु । जनान् ।

वृक्तऽवर्हिषे ॥ इषः । इष्टऽव्रताः । अकस्त्रित्यकः ॥ ६ ॥ इहऽइह । वः ।
 मनसा । बंधुता । नरः । उशिजः । जग्मुः । अभि । तानि । वेदसा ॥
 यानिः । मायाभिः । प्रतिजूतिऽवर्षसः । सौधन्वनाः । यज्ञियं । भागं ।
 आनश ॥ याभिः । शचीभिः । चमसान् । अपिंशत । यया । धिया ।
 गां । अरिणीत । चर्मणः ॥ येन । हरीइति । मनसा । निऽअतक्षत ।
 तेन । देवऽत्वं । ऋभवः । सं । आनश ॥ इंद्रस्य । सख्यं । ऋभवः ।
 सं । आनशुः । मनोः । नपातः । अपसः । दधन्विरे ॥ सौधन्वनासः ।
 अमृतऽत्वं । आ । ईरिरे । विष्टी । शमीभिः । सुऽकृतः । सुऽकृत्या ॥
 इंद्रेण । याथ । सऽरथं । सुते । सचा । अथोइति । वशानां । भवथ ।
 सह । धिया ॥ न । वः । प्रतिऽमै । सुऽकृतानि । वाघतः । सौध-
 न्वनाः । ऋभवः । वीर्याणि । च ॥ इंद्र । ऋभुऽभिः । वाजवत्ऽभिः ।
 संऽउक्षितं । सुतं । सोमं । आ । वृषस्व । गर्भरत्योः ॥ धिया ।
 इषितः । मधऽवन् । दाशुषः । गृहे । सौधन्वनेभिः ॥ सह ।
 मत्स्व । नृऽभिः । इंद्र । ऋभुऽमान् । वाजऽवान् । मत्स्व । इह ।
 नः । अस्मिन् । स्वने । शक्या । पुरुऽस्तुत ॥ इमानि । तुभ्यं ।
 स्वसराणि । येमिरे । व्रता । देवानां । मनुषः । च । धर्मऽभिः ॥
 इंद्र । ऋभुऽभिः । वाजिऽभिः । वाजयन् । इह । स्तोमं । जरितुः ।
 उप । याहि । यज्ञियं ॥ शतं । केतैभिः । इपिरेभिः । आयवे । सहस्रऽ-
 नीथः । अध्वरस्य । होमनि ॥ ७ ॥ उषः । वाजेन । वाजिनि । प्रऽ-
 चेताः । स्तोमं । जुषस्व । गृणतः । मघोनि ॥ पुराणी । देवि । युवतिः ।
 पुरेऽधिः । अनु । व्रतं । चरति । विश्वऽवारे ॥ उषः । देवि । अम-
 त्या । वि । माहि । चंद्रऽरथा । सुनृताः । ईरयती । आ । त्वा ।
 वृहंतु । सुऽयमासः । अश्वाः । हिरण्यऽवर्णा । पृथुऽपाजसः । ये ॥
 उषः । प्रतीची । भुवनानि । विश्वा ॥ ऊर्ध्वा । तिष्ठसि । अमृतस्य ।

केतुः ॥ समानं । अर्थे । चरणीयमाना । चक्रंऽइव । नव्यसि । आ ।
 ववृत्स्व ॥ अव । स्यूमऽइव । चिन्वती । मघोती । उषाः । याति ।
 स्वसरस्य । पत्नी ॥ स्वः । जनंती । सुऽभगा । सुऽदंसाः । आ ।
 अंतात् । दिवः । पप्रथे । आ । पृथिव्याः ॥ अच्छ । वः । देवी । उपसं ।
 विऽभाती । प्र । वः । भरध्वं । नमसा । सुऽवृत्ति ॥ ऊर्वं ।
 मधुऽथा । द्विवि । राजः । अथेत् । प्र । रोचना । रुखे । रण्वसं-
 दक् ॥ ऋतऽवरीः । दिवः । अकैः । अवोधि । आ । रेवती । रोदसीइति ।
 चित्रं । अस्थात् ॥ आऽयतीं । अग्ने । उपसं । विऽभाती । वामं ।
 एषि । द्रविणं । भिक्षमाणः । ऋतस्य । बुध्ने । उपसां । इषण्यन् ।
 वृषा । महीइति । रोदसीइति । आ । विवेश ॥ मही । मित्रस्य । वर-
 णस्य । माया । चंद्राऽइव । भानुं । वि । दधे । पुरुऽत्रा ॥ ८ ॥ इमाः ।
 ऊंइति । वां । भूमयः । मन्यमानाः । युवाऽवते । न । तुज्याः । अभु-
 वन् ॥ कं । त्यत् । इंद्रावरुणा । यशः । वां । येन । स्म । सिन ।
 भरथः । सभ्यऽभ्यः ॥ अयं । ऊंइति । वां । पुरुऽतमः । रयिऽयन् ।
 शश्वत्ऽतमं । अवसे । जोहवीति ॥ सऽजोषौ । इंद्रावरुणा । मरुतऽ-
 मिः । दिवा । पृथिव्या । शृणुतं । हव । मे ॥ अस्मेइति । तत् । इंद्रा-
 वरुणा । वसु । स्यात् । अस्मेइति । रयिः । मरुतः । सर्वऽवीरः ॥
 अस्मान् । वरूत्रीः । शरणैः । अवंतु । अस्मान् । होत्रा । भारती ।
 दक्षिणाभिः ॥ बृहस्पते । जुषस्व । नः । हव्यानि । विश्वऽदेव्य । रास ।
 रत्नानि । दाशुषे ॥ शुचिं । अकैः । बृहस्पतिं । अध्वरेषु । नमस्यत ॥
 अनामि । ओजः । आ । चके ॥ ९ ॥ वृषभं । चर्षणीनां । विश्वऽरूपं ।
 अदाभ्यं ॥ बृहस्पतिं । वरेण्यं ॥ इयं । ते । पुषन् । आघृणे । सुऽ-
 स्तुतिः । देव । नव्यसी ॥ अस्माभिः । तुभ्यं । शस्यते ॥ तां । जुषस्व ।
 गिरं । मम । वाजऽयंती । अव । धियं ॥ वध्रुयुऽइव । योषणां ।

अष्टकः ३, अ. ४]

२७९

[वर्गः १२

यः । विश्वा । अ॒भि । वि॒ऽपश्य॑ति । भुव॑ना । सं । च । पश्य॑ति ।
 सः । नः । पु॒षा । अ॒वि॒ता । भुव॑त् ॥ तत् । स॒वि॒तुः । वरे॑ण्यं । भर्गः ।
 दे॒वस्य॑ । धी॒म॒हि ॥ धियः॑ । यः । नः । प्र॒ऽचो॒दया॑त् ॥ १० ॥ दे॒वस्य॑ ।
 स॒वि॒तुः । व॒यं । वा॒ज॒ऽयंतः॑ । पु॒र॑ऽध्या ॥ भ॒ग॒स्य । रा॒तिं । ई॒म॒हे ॥
 दे॒वं । नरः॑ । स॒वि॒तार॑ । वि॒प्राः । य॒ज्ञैः । सु॒वृ॒क्तिऽभिः॑ ॥ न॒म॒स्यंति॑ ॥
 धि॒या । इ॒षि॒ताः ॥ सोमः॑ । जि॒गा॒ति । गा॒तुऽवि॒त् । दे॒वानां॑ । ए॒ति ।
 निऽकृ॑तं ॥ ऋ॒तस्य॑ । यो॒तिं । आ॒ऽस॒दं ॥ सोमः॑ । अ॒स्मभ्य॑ । द्विऽ॒प॒दे । च॒तुऽप॒दे । च । प॒शवे॑ ॥ अ॒न॒मी॒वाः । इ॒षः । क॒र॒त् ॥ अ॒स्माक॑ ।
 आ॒युः । व॒र्धय॑न् । अ॒भिऽमा॑तीः । स॒ह॒मानः ॥ सोमः॑ । स॒ध॒ऽस्य॑ ।
 आ । अ॒स॒द॒त् ॥ आ । नः । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा । घृ॒तैः । ग॒व्य॒तीति॑ । उ॒क्ष॒तं ॥
 म॒ध्वा । र॒जांसि॑ । सु॒क॒त॒इति॑ सु॒क॒तू ॥ उ॒रुऽशं॑सा । न॒मऽवृ॑धा ।
 म॒हा । दक्ष॑स्य । रा॒ज॒थः ॥ द्रा॒घि॒ष्ठाभिः॑ । शु॒चिऽव॒त्र॒ता ॥ गृ॒णा॒ना ।
 ज॒म॒त् अ॒ग्नि॒ना । यो॒नौ । ऋ॒तस्य॑ । सी॒द॒तं ॥ पा॒तं । सोम॑ । ऋ॒त॒ऽवृ॑धा ॥ ११ ॥ इति तृतीयमण्डलं समाप्तं ॥ त्वां । हि । अ॒ग्ने । स॒दं ।
 इ॒त् । स॒ऽम॒न्य॒वः । दे॒वासः॑ । दे॒वं । अ॒र॒तिं । निऽए॒रि॒रे । इति॑ ।
 क॒त्वा । निऽए॒रि॒रे ॥ अ॒म॒र्त्यं । य॒ज॒त । म॒र्त्येषु॑ । आ । दे॒वं ।
 आ॒ऽदे॒वं । ज॒न॒त । प्र॒ऽचे॒त॒सं । वि॒श्वं । आ॒ऽदे॒वं । ज॒न॒त । प्र॒ऽ॒चे॒त॒सं ॥ सः । भ्रा॑तरं । व॒रु॒णं । अ॒ग्ने । आ । व॒वृ॒त्स्व॑ । दे॒वान् ।
 अ॒च्छ । सु॒ऽम॒ती । य॒ज्ञ॒ऽव॒न॒सं । ज्येष्ठं॑ । य॒ज्ञ॒ऽव॒न॒सं ॥ ऋ॒त॒ऽवा॒नं ।
 आ॒दि॒त्यं । च॒र्ष॒णिऽधृ॑तं । रा॒जा॒नं । च॒र्ष॒णिऽधृ॑तं ॥ स॒खे । स॒खा॒यं ।
 अ॒भि । आ । व॒वृ॒त्स्व॑ । आ॒शुं । न । च॒क्रं । र॒थ्या॑ऽइ॒व ।
 र॒हा । अ॒स्मभ्य॑ । द॒स्म । र॒हा ॥ अ॒ग्ने । मृ॒ली॒कं । व॒रु॒णे ।
 स॒वा । वि॒दः । म॒रु॒त्ऽसु॑ । वि॒श्व॑ऽभानुषु ॥ तो॒का॒यं । तु॒जे । शु॒शु॒॒चान् । शं । कृ॒धि । अ॒स्मभ्य॑ । द॒स्म । शं । कृ॒धि ॥ त्वं । नः । अ॒ग्ने ।

अष्टकः ३, अ. ३]

२८०

[वर्गः १३]

वरुणस्य । विद्वान् । देवस्य । हेळः । अव । यासिसीष्टाः ॥ यजिष्ठः ।
 वहिः । तमः । शोशुचानः । विश्वा । द्वेषांसि । प्र । मुमुग्धि । अस्मत् ।
 सः । त्वं । नः । अग्ने । अवमः । भव । ऊती । नेदिष्ठः । अस्याः ।
 उपसः । विऽउष्टौ ॥ अव । यक्ष्व । नः । वरुणं । रराणः । वीहि ।
 मृळीकं । सुऽहवः । नः । एधि ॥ १२ ॥ अस्य । श्रेष्ठा । सुऽभगस्य ।
 संऽहक् । देवस्य । चित्रऽतमा । मर्त्येषु ॥ शुचिं । घृतं । न । ततं ।
 अघ्नधायाः । स्पार्हा ॥ देवस्य । मंहनाऽइव । धेनोः ॥ त्रिः । अस्य ।
 ता । परमा । संति । सत्या । स्पार्हा । देवस्य । जनिमानि । अग्नेः ।
 अनंते । अंतरिति । परिऽवीतः । आ । अगात् । शुचिः । शुक्रः ।
 अर्यः । रोरुचानः ॥ सः । दूतः । विश्वा । इत् । अमि । वधि । सव ।
 होता । हिरण्यऽरथः । रंऽसुजिह्वः ॥ रोहित्ऽअश्वः । वपुष्यः ।
 विभाऽवा । सदा । रणवः । पितुमतीऽइव । संऽसत् । सः । चेतयत् ।
 मनुषः । यज्ञऽवधुः । प्र । तं । मद्या । रशनया । नयति ॥ सः ।
 क्षेति । अस्य । दुर्यासु । सार्धन् । देवः । मर्तस्य । सधनिऽत्वं ।
 आप ॥ सः । तु । नः । अग्निः । नयतु । प्रऽजानन् । अच्छ । रतं ।
 देवऽभक्तं । यत् । अस्य ॥ धिया । यत् । विश्वे । अमृताः । अकृण्वन् ।
 द्यौः । पिता । जनिना । सत्यं । उक्षन् ॥ १३ ॥ सः । जायत ।
 प्रथमः । पस्त्यासु । महः । बुधे । रजसः । अस्य । योनौ ॥ अपात् ।
 अशीर्षा । गुहमानः । अंता । आऽयोयुवानः । वृषभस्य । नीले ॥ प्र ।
 शर्धः । आर्ते । प्रथमं । विपन्यान् । ऋतस्य । योना । वृषभस्य ।
 नीले ॥ स्यार्हः । युवा । वपुष्यः । विभाऽवा । सप्त । प्रियासः ।
 अजनयन्त । वृष्णे ॥ अस्माकं । अत्र । पितरः । मनुष्याः । अमि । प्र ।
 सेदुः । ऋतं । आगुषाणाः ॥ अश्मऽवजाः । सुऽदुघाः । ववे । अंतः ।
 उत् । उत्ताः । आजन् । उपसः । हुवानाः ॥ ते । मर्मजत । दहऽवांसः ।

अष्टकः ३, अ. ४]

२८१

[वर्गः १६

अद्रिं । तत् । एषां । अन्ये । अभितः । वि । वोचन् ॥ पश्वऽ-
 यत्रासः । अभि । कारं । अर्चन् । विदंत । ज्योतिः । चक्रपंत ।
 धीमिः ॥ ते । गव्यता । मनसा । दृध्नं । उध्नं । गाः । येमानं । परि ।
 संतं । अद्रिं ॥ दृळ्हं । नरः । वचसा । दैव्येन । व्रजं । गोऽमंतं ।
 उशिजः । वि । ववुरितिववुः ॥ १४ ॥ ते । मन्वत । प्रथमं । नाम ।
 धेनोः । त्रिः । सप्त । मातुः । परमाणि । विदन् ॥ तत् । जानतीः ।
 अभि । अनुपत । वाः । आविः । भुवत् । अरुणीः । यशसा । गोः ॥
 नेशत् । तमः । दुधितं । रोचत । द्यौः । उत् । देव्याः । उपसः ।
 मातुः । अर्त ॥ आ । सूर्यः । बृहतः । तिष्ठत् । अजान् । ऋजु ।
 मर्तेषु । वृजिना । च । पश्यन् ॥ आत् । इत् । पश्चा । बुबुधानाः ।
 वि । अख्यन् । आत् । इत् । रत्नं । धारयंत । द्युऽमक्तं ॥ विश्वे ।
 विश्वांसु । दुर्यांसु । देवाः । मित्रं । धिये । वरुण । सत्यं । अस्तु ॥
 अच्छ । वोचेय । गुशुचानं । अग्निं । होतारं । विश्वऽमरसं । यजिष्ठ ॥
 शुचि । ऊधः । अतृणत् । न । गवां । अंधः । न । पूतं । परिऽसिक्तं ।
 अंशोः ॥ विश्वेषां । अदितिः । यज्ञियानां । विश्वेषां । अतिथिः ।
 मानुषाणां ॥ अग्निः । देवानां । अवः । आऽवृणानः । सुऽमृलीकः ।
 भवतु । जातऽवेदाः ॥ १५ ॥ यः । मर्त्येषु । अमृतः । ऋतऽवा ।
 देवः । देवेषु । अरतिः । निऽधायि । होता । यजिष्ठः । मन्वा । शुच-
 ध्यै । हव्यैः । अग्निः । मनुषः । ईरयध्यै ॥ इह । त्वं । सुनोइति ।
 सहसः । नः । अद्य । जातः । जातान् । उभयान् । अंतः । अग्ने ॥
 द्रुतः । ईयसे । युयुजानः । ऋष्व । ऋजुऽमुष्कान् । वृषणः । शुक्रान् ।
 च ॥ अत्या । वृधस्मूइतिवृधऽस्मू । राहिता । घृतस्मूइतिघृतऽस्मू ।
 ऋतस्य । मन्ये । मनसा । जविष्ठा ॥ अंतः । ईयसे । अरुपा । युजा-
 नः । युमान् । च । देवान् । विशः । आ । च । मर्तान् ॥ अर्यमणं ।

चरुणं । मित्रं । एषां । इंद्राविष्णुइति । मरुतः । अश्विना । उत ।
 सुऽअश्वः । अग्ने । सुऽरथः । सुऽराधाः । आ । इत् । ऊँइति । वह ।
 सुऽहविषे । जनाय ॥ गोऽमान् । अग्ने । अविऽमान् । अश्वी । यज्ञः ।
 नवत्सखा । सदै । इत् । अप्रऽमृष्यः ॥ इळाऽवान् । एषः । असुर ।
 प्रजाऽवान् । दीर्घः । रयिः । पृथुऽबुधः । सभाऽवान् ॥ १६ ॥ यः ।
 ते । इध्मं । जभरत् । सिस्विदानः । मूर्धानं । वा । ततपते । त्वाऽ-
 या ॥ भुवः । तस्य । स्वऽतवान् । पायुः । अग्ने । विश्वस्मात् । सी ।
 अघऽयतः । उरुष्य । यः । ते । भरात् । अग्निऽयते । चित् । अघ्न ।
 निऽशिषत् । मंद्रं । अतिथिं । उत्ऽईरत् ॥ आ । देवऽयुः । इनधते ।
 दुरोणे । तस्मिन् । रयिः । ध्रुवः । अस्तु । दास्वान् ॥ यः । त्वा ।
 दोषा । यः । उषसि । प्रऽशंसात् । प्रियं । वा । त्वा । कृणवते ।
 हविष्मान् ॥ अश्वः । न । स्वे । दमे । आ । हेम्याऽवान् । तं । अह-
 सः । पीपरः । दाश्वांसं ॥ यः । तुभ्यं । अग्ने । अमृताय । दाशत् ।
 दुवः । त्वेइति । कृणवते । यतऽस्रक् ॥ न । सः । राया । शशमानः ।
 वि । योषत् । न । एनं । अहः । परि । वरत् । अघऽयोः ॥ यस्य ।
 त्वं । अग्ने । अध्वरं । जुजोषः । देवः । मर्तस्य । सुऽधितं । ररणः ।
 प्रीता । इत् । असत् । होत्रा । सा । यविष्ठ । असांम । यस्य । विध-
 तः । वृधासः ॥ १७ ॥ चित्तिं । अर्चित्तिं । चिनवत् । वि । विद्वान् ।
 पृष्ठाऽइव । वीता । वृजिना । च । मर्तान् । राये । च । नः । सुऽअपत्याय ।
 देव । दितिं । च । रास्व । अदितिं । उरुष्य ॥ कविं । शशासुः । कवयः ।
 अदग्धाः । निऽधारयंतः । दुर्यासु । आयोः ॥ अतः । त्वं । दृश्यान् ।
 अग्ने । एतान् । पद्ऽभिः । पश्येः । अद्भुतान् । अर्यः । एवैः ॥ त्वं ।
 अग्ने । वाघते । सुऽप्रनीतिः । सुतऽसोमाय । विधते । यविष्ठ । रत्नं ।
 भर । शशमानाय । वृषे । पृथु । चंद्रं । अवसे । चर्षणिऽप्राः ॥ अघ्न ।

अष्टकः ३, अ. ४]

२८३

[वर्गः २०

ह । यत् । वयं । अग्ने । त्वाऽया । पट्ऽभिः । हस्तेभिः । चक्रुः ।
 तनूभिः ॥ रथं । न । क्रतुः । अपसा । मुरिजोः । ऋतं । येमुः ।
 सुऽध्यः । आशुषाणाः ॥ अध । मातुः । उषसः । सप्त । विप्राः ।
 जायेमहि । प्रथमाः । वेधसः । नृन् । दिवः । पुत्राः । अंगिरसः ।
 भवेम । अग्निं । रुजेम । धनिनं । शुचंतः ॥ १८ ॥ अध । यथा ।
 नः । पितरः । परासः । प्रत्नासः । अग्ने । ऋतं । आशुषाणाः ।
 शुचि । इत् । अयन् । दीधिति । उक्थऽशसः । क्षाम । भिदंतः ।
 अरुणीः । अप । वृन् ॥ सुऽकर्माणः । सुऽरुचः । देवऽयंतः । अयः ।
 न । देवाः । जनिम । धर्मतः ॥ शुचंतः । अग्नि । ववृधंतः । इंद्र ।
 ऊर्व । गव्यं । परिऽसदंतः । अम्मन् ॥ आ । युथाऽइव । क्षुऽमति ।
 पश्वः । अख्यत् । देवानां । यत् । जनिम । अंति । उग्र ॥ मर्तानां । चित् ।
 उर्वशीः । अकृप्रन् । वृधे । चित् । अर्यः । उपरस्य । आयोः । अकर्म ।
 ते । सुऽअपसः । अभुम । ऋतं । अवस्रन् । उषसः । विऽभातीः ॥
 अनूतं । अग्नि । पुरुधा । सुऽचंद्रं । देवस्य । मर्मजतः । चारु ।
 चक्षुः ॥ ० ॥ अवोचाम । कवथे । ता । जुषस्व ॥ उत् । शोचस्व ।
 कृणहि । वस्यसः । नः । महः । रायः । पुरुऽवार । प्र । यंधि ॥ १९ ॥
 आ । वः । राजानं । अध्वरस्य । रुद्रं । होतारं । सत्यऽयजं । रोद-
 स्योः ॥ अग्नि । पुरा । तनयितोः । अचिस्तात् । हिरण्यरूपं । अवसे ।
 कृणुध्वं ॥ अयं । योनिः । चक्रुः । यं । वयं । ते ॥ ० ॥ अवाचीनः ।
 परिऽवीतः । नि । सीद । इमाः । ऊँइति । ते । सुऽअपाक । प्रतीचीः ॥
 आऽशृण्वते । अहपिताय । मघ्न । नृऽचक्षसे । सुऽमृलीकाय । वेधः ।
 देवाय । शस्ति । अमृताय । शंस । ग्रावाऽइव । सोता । मधुऽसुत् ।
 यं । ईळे ॥ त्वं । चित् । नः । शम्या । अग्ने । अस्याः । ऋतस्य ।
 बोधि । ऋतऽचित् । सुऽआधीः ॥ कदा । ते । उक्था । सधऽमा-

द्यानि । कदा । भवन्ति । सख्या । गृहे । ते ॥ कथा । ह । तत् ।
 वरुणाय । त्वं । अग्ने । कथा । दिवे । गर्हसे । कत् । नः । आगः ॥
 कथा । मित्राय । मीळहुषे । पृथिव्यै । ब्रवः । कत् । अर्यम्णे । कत् ।
 भगाय ॥ २० ॥ कत् । धिष्ण्यासु । बृधसानः । अग्ने । कत् ।
 वाताय । प्रस्तवसे । शुभंऽये ॥ परिऽज्मने । नासत्याय । क्षे । ब्रवः ।
 कत् । अग्ने । रुद्राय । नृऽग्ने ॥ कथा । महे । पुष्टिऽभराय । पुणे ।
 कत् । रुद्राय । सुऽमखाय । हविःऽदे ॥ कत् । विष्णवे । उरुऽगा-
 याय । रेतः । ब्रवः । कत् । अग्ने । शरवे । बृहत्यै ॥ कथा । शर्धाय ।
 मरुतां । ऋताय । कथा । सुरे । बृहते । पृथ्यमानः ॥ प्रति । ब्रवः ।
 अदितये । तुराय । साध । दिवः । जातऽवेदः । चिकित्वान् ॥ ऋते-
 न । ऋतं । निऽयतं । ईळे । आ । गोः । आमा । सचा । मधुऽमत् ।
 पक्कं । अग्ने ॥ कृष्णा । सती । रुशता । धासिना । एषा । जामयेण ।
 पर्यसा । गीपाय ॥ ऋतेन । हि । स्म । वृषभः । चित् । अक्तः ।
 पुमान् । अग्निः । पर्यसा । पृथ्वेन ॥ अस्पंदमानः । अन्नरत् । वयऽ-
 धाः । वृषा । शुक्रं । दुहुहे । पृथ्विः । ऊधः ॥ २१ ॥ ऋतेन ।
 अद्रिं । वि । असन् । मिदंतः । सं । अंगिरसः । नवन्त । गोभिः ॥
 शुनं । नरः । परि । सद्न् । उपसं । आविः । स्वः । अभवत् । जाते ।
 अग्नौ ॥ ऋतेन । देवीः । अमृताः । अमृक्ताः । अर्णऽभिः । आपः ।
 मधुमत्ऽभिः । अग्ने ॥ वाजी । न । सर्गेषु । प्रऽस्तुभानः । प्र । सदै-
 इत् । सवितवे । दधन्युः ॥ मा । कस्य । यक्षं । सदै । इत् । हुरः ।
 गाः । मा । वेशस्य । प्रऽमिनतः । मा । आपेः ॥ मा । आतुः । अग्ने ।
 अनुजोः । ऋणं । वेः । मा । सख्युः । दक्षं । रिपोः । भुजेम ॥ रक्ष-
 नः । अग्ने । तव । रक्षणेभिः । ररक्षाणः । सुऽमख । व्रीणानः । प्रति ।
 स्फुर । वि । रुज । वीळु । अंहः । जहि । रक्षः । महि । चित् ।

अष्टकः ३, अ. ४]

२८५

[वर्गः २४]

ब्रुवन्नां ॥ एभिः । भव । सुऽमनाः । अग्ने । अकैः । इमान् ।
 स्पृश । मन्त्राभिः । शूर । वाजान् ॥ उत । ब्रह्माणि । अंगिरः ।
 जुषस्व । सं । ते । शस्तिः । देवऽवाता । जरेत ॥ एता ।
 विश्वा । विदुषे । तुभ्यं । वेधः । नीथागिं । अग्ने । निण्या ।
 वचांसि ॥ निऽवचना । कवये । काव्यानि । अशंसिपं । मत्तिऽभिः ।
 विप्रः । उक्थैः ॥ २२ ॥ कृणुष्व । पाजः । प्रऽसितिं । न । पृथ्वीं ।
 याहि । राजाऽइव । अमऽवान् । इमेन ॥ तृप्तीं । अनु । प्रऽसितिं ।
 द्रुणानः । अस्ता । अक्षि । विध्य । रक्षसः । तपिष्ठैः ॥ तव । भ्रमा-
 सः । आशुऽया । पतंति । अनु । स्पृश । धृषता । शोशुचानः ॥
 तपूषि । अग्ने । जुह्वा । पतंगान् । असंऽदितः । वि । सृज । विष्वक् ।
 उल्काः ॥ प्रति । स्पर्शः । वि । सृज । तूर्णीऽतमः । भव । पायुः ।
 विशः । अस्याः । अदध्यः । यः । नः । दूरे । अघऽशंसः । यः । अंति ।
 अग्ने । मार्किः । ते । व्यथिः । आ । दधर्षीत् ॥ उत । अग्ने ।
 तिष्ठ । प्रति । आ । तनुष्व । नि । अस्मिन्नान् । ओषतात् । तिग्मऽ-
 हेते ॥ यः । नः । अरातिं । संऽइधान । चक्रे । नीचा । तं । धक्षि ।
 अतसं । न । शुक्लं ॥ ऊर्ध्वः । भव । प्रति । विध्य । अथि । अस्मत् ।
 आविः । कृणुष्व । दैव्यानि । अग्ने ॥ अव । स्थिरा । तनुहि । यातुऽजूनां ।
 जामि । अजामिं । प्र । मृणीहि । शत्रून् ॥ २३ ॥ सः । ते । जानाति ।
 सुऽमतिं । यविष्ठ । यः । ईवते । ब्रह्मणे । गातुं । ऐरत् ॥ विश्वानि ।
 अस्मै । सुऽदिनानि । रायः । युस्मानि । अर्यः । वि । दुरः । अभि ।
 यौत् ॥ सः । इत् । अग्ने । अस्तु । सुऽमगः । सुऽदानुः । यः । त्वा ।
 नित्येन । हविषा । यः । उक्थैः ॥ पिशीषति । स्वे । आयुषि । दुरोणे ।
 विश्वा । इत् । अस्मै । सुऽदिना । सा । असत् । इष्टिः ॥ अर्चामि ।
 ते । सुऽमतिं । घोषि । अर्वाक् । सं । ते । ववाता । जरतां । इयं ।

अष्टकः ३, अ. ४]

२८६

[वर्गः २५]

गीः ॥ सुऽअश्वाः । त्वा । स्तुऽरथाः । मर्जयेम । अस्मेइति । क्षत्राणि ।
 धारयेः । अनु । द्यून् ॥ इह । त्वा । भूरि । आ । चरेत् । उप ।
 त्मन् । दोषाऽवस्तः । दीदिऽवासं । अनु । द्यून् ॥ क्रीळंतः । त्वा ।
 सुऽमनसः । सपेम । अभि । द्युम्ना । तस्थिऽवसः । जनानां ॥ यः ।
 त्वा । सुऽश्वः । सुऽहिरण्यः । अग्ने । उपऽयाति । वसुऽमता । रथेन ।
 तस्य । त्राता । भवसि । तस्य । सखा । यः । ते । आतिथ्यं । अनु-
 षक् । जुजौषत् ॥ २४ ॥ महः । रुजामि । बंधुता । वचऽभिः । तत् ।
 मा । पितुः । गोतमात् । अनु । इयाय ॥ त्वं । नः । अस्य । वचसः ।
 चिकिद्भि । होतः । यविष्ठ । सुऽक्रतोइतिसुऽक्रतो । दमूनाः ॥ अस्-
 प्रऽजः । तरणयः । सुऽशेवाः । अतंद्रासः । अवृकाः । अश्रमिष्ठाः ॥
 ते । पायवः । सध्र्यचः । निऽसद्य । अग्ने । तव । नः । पांतु । अ-
 र ॥ ० ॥ त्वया । वयं । सऽध्वन्यः । त्वाऽऊताः । तव । प्रऽनीती ।
 अश्याम । वाजान् ॥ उभा । शंसा । सुदय । सत्यऽताते । अनुष्ठया ।
 कृणुहि । अह्याण ॥ अया । ते । अग्ने । संऽइधा । विधेम । प्रति ।
 स्तोमं । शस्यमानं । गृभाय ॥ दह । अशसः । रक्षसः । पाहि ।
 अस्मान् । द्रुहः । निदः । मित्रऽमहः अवद्यात् ॥ २५ ॥

इति तृतीयाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

॥ अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ वैश्वानराय । मीळहुषे । सजोषाः । कथा । दा-
 शेम । अग्रये । बृहत् । भाः । अनूनेन । बृहता । वक्षथेन । उप ।
 स्तभायत् । उपमित् । न । रोधः ॥ मा । निदत् । यः । इमां ।
 मह्यं । राति । देवः । ददौ । मर्त्याय । स्वधाऽवान् ॥ पाकाय । गृत्सः ।
 अमृतः । विऽचेताः । वैश्वानरः । नृऽतमः । यद्वः । अग्निः ॥ साम ।
 द्विऽवर्हाः । महि । तिग्मऽभृष्टिः । सहस्रऽरेताः । वृषभः । तुवि-
 प्मान् ॥ पदं । न । गोः । अपऽगूळहं । विविद्वान् । अग्निः । मह्यं ।
 प्र । इत् । ऊँइति । वोचत् । मनीषां ॥ प्र । तान् । अग्निः । वभसत् ।
 तिग्मऽजैभः । तपिष्ठेन । शोचिषा । यः । सुऽराधाः ॥ प्र । ये ।
 मिनन्ति । वरुणस्य । धाम । प्रिया । मित्रस्य । चेततः । ध्रुवाणि ॥
 अध्रातरः । न । योषणः । व्यंतः । पतिऽरिपः । न । जनयः । दुऽ-
 एवाः ॥ पापासः । संतः । अनृताः । असत्याः । इदं । पदं । अजनत् ।
 गभीरं ॥ १ ॥ इदं । मे । अग्ने । कियते । पावक । अमिनते । गुरुं ।
 भारं । न । मघ्न ॥ बृहत् । दधाथ । धृषता । गभीरं । यद्वं । पृष्ठं ।
 प्रयसा । सप्तऽधातु ॥ तं । इत् । नु । एव । समना । समानं ।
 अभि । कृत्वा । पुनती । धीतिः । अश्याः ॥ ससस्य । चर्मन् ।
 अधि । चारुं । पृश्नेः । अग्ने । रूपः । अरुऽपितं । जवारु ॥ प्रऽ-
 वाच्यं । वचसः । किं । मे । अस्य । गुहा । हितं । उप । निणिक् ।
 वदन्ति । यत् । उस्त्रियाणां । अप । वाऽइव । व्रन् । पाति । प्रियं ।
 रूपः । अग्रं । पदं । वेरितिवेः ॥ इदं । ऊँइति । त्यत् । महि । महां ।

अनीकं । यत् । उस्त्रिया । सचत । पुर्व्य । गौः ॥ ऋतस्य । पदे ।
 अधि । दीद्यानं । गुहा । रघुऽस्यत् । रघुऽयत् । विवेद ॥ अधि ।
 द्युतानः । पित्रोः । सचा । आसा । अमनुत । गुह्यं । चारु । पृश्नेः ।
 मातुः । पदे । परमे । अंति । सत् । गोः । वृष्णः । शोचिषः । प्रऽ-
 यतस्य । जिह्वा ॥ २ ॥ ऋतं । वोचे । नमसा । पृच्छयमानः । तव ।
 आऽशसा । जातऽवेदः । यदि । इदं ॥ त्वं । अस्य । क्षयसि । यत् ।
 ह । विश्वं । दिवि । यत् । ऊँइति । द्रविणं । यत् । पृथिव्यां ॥ किं ।
 नः । अस्य । द्रविणं । कत् । ह । रत्नं । वि । नः । वोचः । जातऽ-
 वेदः । चिकित्वान् ॥ गुहा । अध्वनः । परमं । यत् । नः । अस्य ।
 रेकु । पदं । न । निदानाः । अगन्न ॥ का । मर्यादा । वयुना । कत् ।
 ह । वामं । अच्छ । गमेम । रघवः । न । वाजं । कदा । नः । देवीः ।
 अमृतस्य । पत्नीः । सूरः । वर्णेन । ततनन् । उपसः ॥ अनिरेण ।
 वचसा । फल्ग्व्येन । प्रतीत्येन । कृधुना । अतृपासः ॥ अधि । ते ।
 अग्ने । किं । इह । वदंति । अनायुधासः । असता । सचतां ॥ अस्य ।
 श्रिये । संऽइधानस्य । वृष्णः । वसोः । अनीकं । दमे । आ । रुरोच ।
 रशत् । वसानः । सुहरीकऽरूपः । क्षितिः । न । राया । पुऽ-
 वारः । अद्यौत् ॥ ३ ॥ ० ॥ अध्वरस्य । होतः । अग्ने । तिष्ठ । देवऽ-
 ताता । यजीयान् ॥ त्वं । हि । विश्वं । अभि । असि । मस्र । प्र ।
 वेधसः । चित् । तिरसि । मनीषां ॥ अमूरः । होता । नि । असादि ।
 विशु । अग्निः । मन्द्रः । विदथेऽगु । प्रऽचैताः ॥ ऊर्ध्वं । भानुं । सवि-
 ताऽइव । अश्रेत् । मेताऽइव । धूमं । स्तभायत् । उप । दां ॥
 यता । सुऽजूर्णिः । रातिनी । वृताची । प्रऽदक्षिणित् । देवऽताति ।
 उराणः ॥ उत् । ऊँइति । स्वरुः । नवऽजाः । न । अक्रः । पश्वः ।
 अनक्ति । सुऽधितः । सुऽमेकः ॥ स्तीर्णे । वहिषि । संऽइधाने ।

अष्टकः ३, अ. ५]

२८९

[वर्गः ६

अग्नौ । ऊर्ध्वः । अध्वर्युः । जुजुषाणः । अस्थात् ॥ परि । अग्निः ।
 पशुऽपाः । न । होता । त्रिऽविष्टि । एति । प्रऽदिवः । उराणः ॥
 परि । त्मना । मितऽद्रुः । एति । होता । अग्निः । मन्द्रः । मधुऽवचाः ।
 ऋतऽवा ॥ द्रवन्ति । अस्य । वाजिनः । न । शोकाः । भयन्ते ।
 विश्वा । भुवना । यत् । अधाद् ॥ ४ ॥ भद्रा । ते । अग्ने । सु-
 अनीक । संऽदृक् । घोरस्य । सतः । विधुणस्य । चारुः ॥ न । यत् ।
 ते । शोचिः । तमसा । वरन्त । न । ध्वस्मानः । तन्धि । रेपः । आ ।
 धुरितिधुः । न । यस्य । सातुः । जनितोः । अवारि । न । मातरा-
 पितरा । नु । चित् । इष्टौ ॥ अथ । मित्रः । न । सुऽधितः ।
 पावकः । अग्निः । दीदय । मानुषीषु । विश्व । द्विः । यं । पंच ।
 जीजनं । संऽवसानाः । स्वसारः । अग्नि । मानुषीषु । विश्व । उपऽवुधं ।
 अथर्यः । न । दंतं । शुक्रं । सुऽआसं । परशुं । न । तिमं ॥
 तव । ते । अग्ने । हरितः । घृतऽस्त्राः । रोहितासः । ऋजुऽअंचः ।
 सुऽअंचः । अरुषासः । वृषणः । ऋजुऽमुष्काः । आ । देवऽ-
 ताति । अहंत । दस्त्राः ॥ ये । ह । ते । सहमानाः ।
 अयासः । त्वेषासः । अग्ने । अर्चयः । चरन्ति । श्येनासः ।
 न । दुवसनासः । अर्थ । तुविऽस्वनसः । मारुतं । न ।
 शर्धः ॥ अकारी । ब्रह्म । संऽइधान । तुभ्यं । शंसाति । उक्थं ।
 यजते । वि । ऊँइति । धाः ॥ होतारं । अग्नि । मनुषः । नि । सेदुः ।
 नमसंतः । उशिजः । शंसं । आयोः ॥ ५ ॥ अयं । इह । प्रथमः ।
 धायि । धातुऽभिः । होता । यजिष्ठः । अध्वरेषु । ईड्यः ॥ यं । अम-
 वानः । भृगवः । विऽरुरुचुः । वनेषु । चित्रं । विऽभ्यं । विशेऽविशे ॥
 अग्ने । कदा । ते । आनुषक् । भुवत् । देवस्य । चेतनं ॥ अथ । हि ।
 त्वा । जगृभिरे । मर्तासः । विश्व । ईड्यं ॥ ऋतऽवानं । विऽचेतसं ।

पश्यंतः । द्यांऽहव । स्तुऽभिः ॥ विश्वेषां । अध्वराणां । हस्कर्तारं ।
 दमेऽदमे ॥ आशुं । दूतं । विवस्वतः । विश्वाः । यः । चर्षणीः ।
 अभि ॥ आ । जभ्रुः । केतुं । आयवः । भृगवाणं । विशेऽविशे ॥ तं ।
 ई । होतारं । आनुषक् । चिकित्वांसं । नि । सेदिरे ॥ रण्वं । पावकः ।
 शोचिषं । यजिष्ठं । सप्त । धामऽभिः ॥ ६ ॥ तं । शश्वतीषु । मातृषु ।
 वने । आ । वीतं । अश्रितं ॥ चित्रं । संतं । गुहा । हितं । सुऽवेदं ।
 कुचित्ऽअर्थिनं । ससस्यं । यत् । विऽयुता । सस्मिन् । ऊध्वं ।
 ऋतस्य । धामन् । रणयंत । देवाः ॥ महान् । अग्निः । नमसा ।
 रातऽहव्यः । वेः । अध्वराय । सद् । इत् । ऋतवा ॥ वेः । अश्व-
 रस्यं । दूत्यानि । विद्वान् । उभेइति । अंतरिति । रोदसीइति । सं-
 चिकित्वान् ॥ दूतः । ईयसे । प्रऽदिधः । उराणः । विदुऽतरः । दिवः ।
 आऽरोधनानि ॥ कृष्णं । ते । एमं । रुशतः । पुरः । भाः । चरिणु ।
 अर्चिः । वपुषां । इत् । एकं ॥ यत् । अप्रऽवीता । दधते । ह । गर्भं ।
 सद्यः । चित् । जातः । भवसि । इत् । ऊंइति । दूतः ॥ सद्यः । ज-
 तस्य । ददृशानं । ओजः । यत् । अस्य । वातः । अनुऽवाति ।
 शोचिः ॥ वृणक्ति । तिग्मां । अतसेषु । जिह्वां । स्थिरा । चित् ।
 अन्ना । दयते । वि । जंभैः ॥ तृषु । यत् । अन्ना । तृषुणां । ववक्ष-
 तृषु । दूतं । कृणुते । यहः । अग्निः ॥ वातस्य । मेळि । सन्नते । नि-
 जूर्वनं । आशुं । न । वाजयते । हिन्वे । अवीं ॥ ७ ॥ दूतं । व-
 विश्वऽवेदसं । हव्यऽवाहं । अमर्त्यं ॥ यजिष्ठं । कृञ्जसे । गिरा ॥ स-
 हि । वेदं । वसुऽधितिं । महान् । आऽरोधनं । दिवः ॥ ० ॥ स-
 वेद । देवः । आऽनमं । देवान् । ऋतऽयते । दमे ॥ दाति । प्रि-
 णि । चित् । वसु ॥ सः । होता । सः । इत् । ऊंइति । दूत्यं । वि-
 कित्वान् । अंतः । ईयते ॥ विद्वान् । आऽरोधनं । दिवः ॥ ते । स्या-

म । ये । अग्रये । ददाशुः । हव्यदातिऽभिः ॥ ये । ई । पुण्यंतः ।
 इंधते ॥ ते । राया । ते । सुऽवीर्यैः । ससऽवांसः । वि । शृण्विरे ॥
 ये । अग्ना । दधिरे । दुवः ॥ असेइति । रायः । दिवेऽदिवे । सं ।
 चरंतु । पुरुऽस्पृहः ॥ असेइति । वाजांसः । ईरतां ॥ सः । विप्रः ।
 चर्षणीनां । शवसा । मानुषाणां ॥ अति । क्षिप्राऽइव । विध्यति ॥ ८ ॥
 अग्ने । मृळ । महान् । असि । यः । ई । आ । देवऽयुं । जनं ।
 इयेथ । वहिः । आऽसदं ॥ सः । मानुषीषु । दुऽदमः । विक्षु । प्रऽ-
 अवीः । अमर्त्यः ॥ दूतः । विश्वेषां । भुवत् ॥ सः । सन्न । परि ।
 नीयते । होता । मंद्रः । दिविष्टिषु ॥ उत । पोता । नि । सीदति ॥
 उत । ग्राः । अग्निः । अध्वरे । उतोइति । गृहऽपतिः । दमे ॥ उत ।
 ब्रह्मा । नि । सीदति ॥ वेषि । हि । अध्वरिऽयतां । उपऽवक्ता ।
 जनानां ॥ हव्या । च । मानुषाणां ॥ वेषि । इत् । ऊँइति । अस्य ।
 दुल्यं । यस्य । जुजोषः । अध्वरं ॥ हव्यं । मर्तस्य । वोळहवे ॥ अस्मा-
 कं । जोषि । अध्वरं । अस्माकं । यज्ञं । अंगिरः ॥ अस्माकं । शृणुधि ।
 हव । परि । ते । दुऽदमः । रथः । अस्मान् । अश्नोतु । विश्वतः ॥
 येन । रक्षसि । दाशुषः ॥ ९ ॥ अग्ने । तं । अद्य । अश्वं । न । स्तो-
 मैः । कर्तुं । न । भद्रं । हृदिऽस्पृशं ॥ ऋध्याम । ते । ओहैः ॥ अर्धं ।
 हि । अग्ने । कर्तोः । भद्रस्य । दक्षस्य । साधोः ॥ रथीः । ऋतस्य ।
 बृहतः । बभूथ । एभिः । नः । अकैः । भव । नः । अर्वाङ् । स्वः । न ।
 ज्योतिः ॥ अग्ने । विश्वेभिः । सुऽमनाः । अनीकैः ॥ आभिः । ते ।
 अद्य । गीऽभिः । गुणंतः । अग्ने । दाशेम ॥ प्र । ते । दिवः । न ।
 स्तनयति । शुष्माः ॥ तव । स्वादिष्टा । अग्ने । संऽदृष्टिः । इदा ।
 चित् । अहः । इदा । चित् । अक्तोः ॥ श्रिये । रुक्मः । न । रोचते ।
 उपाके ॥ घृतं । न । पूतं । तनूः । अरेपाः । शुचि । हिरण्यं ॥ तत् ।

ते । रुक्मः । न । रोचत । स्वध्वाऽवः । कृतं । चित् । हि । स्म ।
 सनेमि । द्वेषः । अग्ने । इनोषि । मतीत् ॥ इत्था । यजमानात् ।
 ऋतऽवः । शिवा । नः । सख्या । संतु । आत्रा । अग्ने । देवेषु ।
 युष्मेइति ॥ सा । नः । नाभिः । सद्ने । सस्मिन् । उर्ध्वन् ॥ १० ॥
 भद्रं । ते । अग्ने । सहसिन् । अनीकं । उपाके । आ । रोचते । सूर्यस्य ॥
 रुशत् । दृशे । दृदृशे । नक्तऽया । चित् । अरुक्षितं । दृशे । आ । रूपे ।
 अन्नं ॥ वि । साहि । अग्ने । गृणते । मनीषां । खं । वेपसा । तुविऽजात ।
 स्तवानः ॥ विश्वेभिः । यत् । ववनः । शुक्र । देवैः । तत् । नः । रास्व ।
 सुऽमहः । भूरि । मन्म ॥ त्वत् । अग्ने । काव्या । त्वत् । मनीषा ।
 त्वत् । उक्था । जायते । राध्यानि ॥ त्वत् । एति । द्रविणं । वीरऽपेशाः ।
 इत्थाऽधिये । दाशुपे । मर्त्याय ॥ त्वत् । वाजी । वाजंऽमरः । विऽ
 हायाः । अभिष्टिऽकृत् । जायते । सत्यऽशुष्मः ॥ त्वत् । रयिः । देवऽ
 जूतः । मयऽभुः । त्वत् । आशुः । जुजुऽवान् । अग्ने । भर्वा ॥ त्वां ।
 अग्ने । प्रथमं । देवऽयंतः । देवं । मतीः । अमृत । मंद्रऽजिह्वं । द्वेषऽ
 युतं । आ । विवासंति । धीभिः । दमूनसं । गृहऽपतिं । अमूरं ॥
 आरे । अस्सत् । अमति । आरे । अंहः । आरे । विश्वा । दुऽमति ।
 यत् । निऽपासि ॥ दोषा । शिवः । सहसः । सुनोइति । अग्ने । यं ।
 देवः । आ । चित् । सचसे । स्वस्ति ॥ ११ ॥ यः । त्वां । अग्ने ।
 इनधते । यतऽसुक् । त्रिः । ते । अन्नं । कृणवत् । सस्मिन् । अहन ॥
 सः । सु । द्युम्नेः । अभि । अस्तु । प्रऽसक्षत् । तव । कत्वा । जातऽ
 वेदः । चिकित्वान् ॥ इध्मं । यः । ते । जभरत् । शश्रमाणः । महः ।
 अग्ने । अनीकं । आ । सपर्यन् ॥ सः । इधानः । प्रति । दोषां ।
 उपसं । पुष्यन् । रयिं । सचते । घ्नन् । अमित्रान् ॥ अग्निः । ईशे ।
 बृहतः । क्षत्रियस्य । अग्निः । वाजस्य । परमस्य । रायः ॥ दधाति ॥

अष्टकः ३, अ. ५]

२९३

[वर्गः १४

रत्नं । विधत्ते । यविष्ठः । वि । आनुषक् । मर्त्याय । स्वधाऽवान् ॥
 यत् । चित् । हि । ते । पुरुषऽत्रा । यविष्ठ । अचित्तिऽभिः । चक्रम् ।
 कत् । चित् । आगः ॥ कृधि । सु । अस्मान् । अदितेः । अनागान् । वि ।
 एनांसि । शिश्रथः । विष्वक् । अग्ने ॥ महः । चित् । अग्ने । एनसः ।
 अभीके । ऊर्वात् । देवानां । उत । मर्त्यानां ॥ मा । ते । सखायः । सदै ।
 इत् । रिपाम् । यच्छ । तोकाय । तनयाय । शं । योः ॥ यथा । ह ।
 त्यत् । वंसवः । गौर्यै । चित् । पदि । सितां । अमुचत । यजत्राः ॥
 एवोदिति । सु । अस्सत् । मुंचत् । वि । अंहः । प्र । तारि । अग्ने ।
 प्रऽतरं । नः । आयुः ॥ १२ ॥ प्रति । अग्निः । उपसां । अग्रं ।
 अख्यत् । विऽभातीनां । सुऽमनाः । रत्नऽधेयं ॥ यातं । अश्विना ।
 सुऽकृतः । दुरोणं । उत् । सूर्यः । ज्योतिषा । देवः । एति ॥ ऊर्ध्वं ।
 भानुं । सविता । देवः । अथेत् । द्रप्सं । दविध्वत् । गोऽइषः । न ।
 सत्वा ॥ अनु । व्रतं । वरुणः । यन्ति । मित्रः । यत् । सूर्यै । दिवि ।
 आऽरोहयन्ति ॥ यं । सीं । अकृण्वन् । तमसे । विऽपृचे । ध्रुवऽ-
 क्षेमाः । अनवऽस्यंतः । अथै ॥ तं । सूर्यै । हरितः । सप्त । यद्हीः ।
 स्पर्शं । विश्वस्य । जगतः । वहन्ति ॥ वहिष्ठेभिः । विऽहरन् । यासि ।
 तन्तुं । अवऽव्ययन् । असितं । देव । वस् ॥ दविध्वतः । रश्मयः । सूर्यस्य ।
 चर्मऽइव । अव । अधुः । तमः । अपऽसु । अंतरिति ॥ अनायतः ।
 अन्निऽवद्धः । कथा । अयं । न्यङ् । उत्तानः । अव । पद्यते । न ॥
 कया । याति । स्वधया । कः । ददर्श । दिवः । स्कम्भः । संऽकृतः ।
 पाति । नाकं ॥ १३ ॥ ० ॥ जातऽवेदाः । अख्यत् । देवः । रोच-
 मानाः । महऽभिः ॥ आ । नासत्या । उरुऽगाया । रथेन । इमं ।
 यज्ञं । उप । नः । यातं । अच्छ ॥ ऊर्ध्वं । केतुं ॥ ० ॥ कृण्वन् ॥ ० ॥
 वि । सूर्यः । रश्मिऽभिः । चेकितानः ॥ आऽवहती । अरुणीः ।

ज्योतिषा । आ । अगात् । मही । चित्रा । रश्मिभिः । चोर्किताना ॥
प्रबोधयंती । सुविताय । देवी । उषाः । ईयते । सयुजा । रथेन ॥ आ ।
वां । वहिष्ठाः । इह । ते । वहनु । रथाः । अश्वासः । उपसः । वि-
उष्टौ ॥ इमे । हि । वां । मधुपेयाय । सोमाः । अस्मिन् । युञ्जे ।
वृषणा । मादयेथां ॥ ० ॥ १४ ॥ अग्निः । होता । नः । अध्वरे ।
वाजी । सन् । परि । नीयते ॥ देवः । देवेषु । यज्ञियः ॥ परि ।
त्रिष्टि । अध्वरं । याति । अग्निः । रथीऽइव ॥ आ । देवेषु ।
प्रयः । दधत् ॥ परि । वाजपतिः । कविः । अग्निः । हव्यानि ।
अक्रीत् ॥ दधत् । रत्नानि । दाशुषे ॥ अयं । यः । संजये । पुरः ।
देवऽवाते । संइध्यते ॥ युमान् । अमित्रदंभनः ॥ अस्य । घ । वीरः ।
ईवतः । अग्नेः । ईशीत् । मर्त्यः ॥ तिग्मजम्भस्य । मीळहुषः ॥ १५ ॥
तं । अवेतं । न । सानसि । अरुषं । न । दिवः । शिशुं ॥
मर्मज्यते । दिवेऽदिवे ॥ बोधत् । यत् । मा । हरिऽभ्यां । कुमारः ।
साहऽदेव्यः ॥ अच्छ । न । हुतः । उत् । अरं ॥ उत । त्या । यजता ।
हरीइति । कुमारात् । साहऽदेव्यात् ॥ प्रयता । सद्यः । आ । ददे ॥
एषः । वां । देवौ । अश्विना । कुमारः । साहऽदेव्यः ॥ दीर्घआयुः ।
अस्तु । सोमकः ॥ तं । युवं । देवौ । अश्विना । कुमारं । साहऽ-
देव्यं ॥ दीर्घआयुषं । कृणोतन ॥ १६ ॥ आ । सत्यः । यातु । मघ-
वान् । ऋजीपी । द्रवतु । अस्य । हरयः । उप । नः ॥ तस्मै । इत् ।
अंधः । सुसुम् । सुदक्षं । इह । अभिऽपित्वं । करते । गुणानः ॥
अव । स्य । शूर । अध्वनः । न । अंते । अस्मिन् । नः । अद्य । स-
वने । मंदध्यै ॥ शंसाति । उक्थं । उशनाऽइव । वेधाः । त्रिकितुषं ।
असुर्याय । मम्रं ॥ कविः । न । निण्यं । विदथानि । सार्धन् । वृषा ।
यत् । सेकं । त्रिऽपिपानः । अर्चात् ॥ दिवः । इत्था । जीजन्त ।

सप्त । कारुन् । अहो । चित् । चक्रुः । वयुना । गुणतः ॥ स्वः । यत् ।
 वेदि । सुऽदृशीकं । अकैः । महि । ज्योतिः । रुरुनुः । यत् । ह ।
 वस्तोः ॥ अंधा । तमांसि । दुधिता । विऽचक्षे । नृऽभ्यः । चकार ।
 नृऽतमः । अभिष्टौ ॥ ववक्षे । इंद्रः । अभितं । ऋजीषी । उमेइति ।
 आ । प्रौ । रोदसीइति । महिऽत्वा ॥ अतः । चित् । अस्य । माह-
 मा । वि । रेचि । अभि । यः । विश्वा । भुवना । वभूव ॥ १७ ॥
 विश्वानि । शक्रः । नर्याणि । विद्वान् । अपः । रिरेच । सखिऽभिः ।
 निऽकामैः ॥ अश्मानं । चित् । ये । विभिदुः । वचःऽभिः । व्रजं ।
 गोऽमंतं । उशिजः । वि । ववुरितिववुः ॥ अपः । वृत्रं । वव्रिऽवांसं ।
 परा । अहन् । प्र । आवत् । ते । वज्रं । पृथिवी । सऽचेताः ॥ प्र ।
 अणौसि । समुद्रियाणि । ऐनोः । पतिः । भवन् । शवसा । शूर ।
 धृष्णोइति ॥ अपः । यत् । अद्रि । पुरुऽहृत । दद्वैः । आविः । भुव-
 त् । सरमा । पूर्य । ते ॥ सः । नः । नेता । वाजं । आ । दर्पि ।
 भूरि । गोत्रा । रुजन् । अंगिरऽभिः । गुणानः ॥ अच्छ । कवि ।
 नृऽमनः । गाः । अभिष्टौ । स्वऽसाता । मघऽवन् । नार्धमानं ॥
 ऊतिऽभिः । तं । इषणः । युम्नऽहृतौ । नि । मायाऽवान् । अब्रह्मा ।
 दस्युः । अर्त ॥ आ । दस्युऽघ्ना । मनसा । याहि । अस्त । भुवत् ।
 ते । कुत्सः । सख्ये । निऽकामः ॥ स्वे । योनौ । नि । सदतं । सऽ-
 रूपा । वि । वां । चिकित्सत् । ऋतुऽचित् । ह । नारी ॥ १८ ॥
 यासि । कुत्सेन । सऽरथं । अवस्युः । तोदः । वारतस्य । हयोः ।
 ईशानः ॥ ऋज्रा । वाजं । न । गध्यं । युयूषन् । कविः । यत् । अ-
 हन् । पार्याय । भूपात् ॥ कुत्साय । शुष्मं । अशुषं । नि । वहीः ।
 प्रऽपित्वे । अहः । कुर्यावं । सहस्रा ॥ सद्यः । दस्यून् । प्र । मृण ।
 कुत्सेन । प्र । सूरः । चक्रं । बृहतात् । अभीकै ॥ त्वं । पिप्रुं । मृग-

यं । शूशुऽवांसं । ऋजिश्चने । वैदधिनाय । रंध्रीः ॥ पंचाशत् । कृष्ण ।
 नि । वपः । सहस्रा । अत्कं । न । पुरः । जरिमा । वि । दर्दरिति ।
 दर्दः ॥ सूरः । उपाके । तन्वं । दधानः । वि । यत् । ते । चेति ।
 अमृतस्य । वर्षः ॥ मृगः । न । हस्ती । तविषी । उषाणः । सिंहः ।
 न । भीमः । आयुधानि । विभ्रत् ॥ इंद्रं । कामाः । वसुऽयंतः । अग्नम् ।
 स्वःऽमीळहे । न । सर्वने । चक्रानाः ॥ श्रवस्यवः । शशमानासः । उक्थैः ।
 ओकः । न । रणवा । सुदृशीऽइव । पुष्टिः ॥ १९ ॥ तं । इत् । वः ।
 इंद्रं । सुऽहव । हुवेम । यः । ता । चकार । नर्या । पुरुणि ॥ यः ।
 माऽवते । जरित्रे । गध्यं । चित् । मश्रु । वाजं । भरति । स्पार्हऽ
 राधाः । तिग्मा । यत् । अंतः । अशनिः । पताति । कस्मिन् । चित् ।
 शूर । मुहुके । जनानां ॥ घोरा । यत् । अर्थ । संऽक्रुतिः । भवति ।
 अर्थ । स्म । नः । तन्वं । बोधि । गोपाः ॥ भुवः । अविता । वामऽ
 देवस्य । धीनां । भुवः । सखा । अवृकः । वाजऽसातौ ॥ त्वां । अनु ।
 प्रऽमति । आ । जगश्च । उहऽशंसः । जरित्रे । विश्वध । स्याः ॥ एभिः ।
 नृऽभिः । इंद्र । त्वायुऽभिः । त्वा । मघवत्ऽभिः । मघऽवत् । विधै ।
 आजौ ॥ द्यावः । न । द्युधैः । अभि । संतः । अर्यः । क्षपः । मदेम । शरदः ।
 च । पूर्वाः ॥ एव । इत् । इंद्राय । वृषभाय । वृष्णौ । ब्रह्म । अकर्म ।
 भृगवः । न । रथं ॥ नु । चित् । यथा । नः । सख्या । विऽयोप ।
 असत् । नः । उग्रः । अविता । तनुऽपाः ॥ नु । स्तुतः । इंद्र । नु ।
 गृणानः । इषं । जरित्रे । नद्यः । न । पीपेरितिपीपेः ॥ अकारि । ते ।
 हरिऽवः । ब्रह्म । नव्यं । धिया । स्याम । रथ्यः । सदाऽसाः ॥ २० ॥
 ॥ ० ॥ तुभ्यं । ह । क्षाः । अनु । क्षत्रं । मंहना । मन्यत । द्यौः ॥
 त्वं । वृत्रं । शवसा । जघन्वान् । सृजः । सिधून् । अहिना । जघ-
 सानान् ॥ तव । त्विषः । जनिमन् । रेजत । द्यौः । रेजत् । भूमिः ।

अष्टकः ३, अ. ५]

२९७

[वर्गः २३

भियसा । स्वस्य । मन्योः ॥ ऋघ्रायंत । सुऽभ्वः । पर्वतासः । आ-
 दन् । धन्वानि । सरयंते । आपः ॥ भिनत् । गिरि । शर्वसा । वज्रं ।
 इष्णन् । आविऽकृष्णानः । सहसानः । ओजः ॥ वधीत् । वृत्रं ।
 वज्रेण । मंदसानः । सरन् । आपः । जवसा । हतऽवृष्णीः ॥ सुऽ-
 वीरः । ते । जनिता । मन्यत् । द्यौः । इंद्रस्य । कर्ता । स्वपऽतमः ।
 भूत् ॥ यः । ई । जजान । स्वयै । सुऽवज्रं । अनपऽच्युत । सदसः ।
 न । भूम ॥ यः । एकः । इत् । च्यवयति । प्र । भूम । राजा ।
 कृष्टीनां । पुऽहुतः । इंद्रः ॥ सत्यं । एनं । अनु । विश्वे । मदंति ।
 राति । देवस्य । गृणतः । मघोनः ॥ २१ ॥ सत्रा । सोमाः । अभ-
 वन् । अस्य । विश्वे । सत्रा । मदासः । बृहतः । मदिष्टाः ॥ सत्रा ।
 अभवः । वसुऽपतिः । वसूनां । दत्रे । विश्वाः । अध्रिथाः । इंद्र ।
 कृष्टीः ॥ त्वं । अध्र । प्रथमं । जायमानः । अभे । विश्वाः । अध्रिथाः ।
 इंद्र । कृष्टीः ॥ त्वं । प्रति । प्रऽवतः । आऽशयानं । अहिं । वज्रेण ।
 मघऽवन् । वि । वृश्चः । सत्राऽहनं । दधृषिं । तुम्रं । इंद्रं । महां ।
 अपारं । वृषभं । सुऽवज्रं । हंता । यः । वृत्रं । सनिता । उत ।
 वाजं । दाता । मघानि । मघऽवा । सुऽराधाः ॥ अयं । वृतः । चात-
 यते । संऽईचीः । यः । आजिषु । मघऽवा । शृण्वे । एकः ॥ अयं ।
 वाजं । भरति । यं । सनोति । अस्य । प्रियासः । सख्ये । स्याम ॥
 अयं । शृण्वे । अध्र । जयन् । उत । घत् । अयं । उत । प्र । कृणुते ।
 युधा । गाः ॥ यदा । सत्यं । कृणुते । मन्युं । इंद्रः । विश्वं । इळ्हं ।
 भयते । एजत् ॥ अस्मात् ॥ २२ ॥ सं । इंद्रः । गाः । अजयत् । सं ।
 हिरण्या । सं । अश्विया । मघऽवा । यः । ह । पूर्वीः ॥ एभिः ।
 नृभिः । नृऽतमः । अस्य । शकैः । रायः । विऽभक्ता । संऽ-
 भरः । च । वस्वः ॥ क्रियत् । स्वित् । इंद्रः । अधि । एति ।

मातुः । कियत् । पितुः । जनिनुः । यः । जजान ॥ यः । अस्य ।
 शुभं । मुहुकैः । इयति । वातः । न । जुतः । स्तनयत्समिः ।
 अभैः ॥ क्षियंतं । त्वं । अक्षियंतं । कृणोति । इयति । रेणुः ।
 मघऽवा । संऽओहं ॥ विऽभंजनुः । अशनिमानऽइव । द्यौः । उत ।
 स्तोतारं । मघऽवा । वसौ । धात् ॥ अयं । चक्रं । इषणत् ।
 सूर्यस्य । नि । एतंशं । रीरमत् । ससृमाणं ॥ आ । कृणः । ई ।
 जुहुराणः । जिघर्ति । त्वचः । बुधे । रजसः । अस्य । योनौ ॥ अस्ति-
 कन्यां । यजमानः । न । होता ॥ २३ ॥ गव्यंतः । इंद्रं । सख्याय । विप्राः ।
 अश्वऽयंतः । वृषणं । वाजयंतः ॥ जनिऽयंतः । जनिऽदां । अक्षितऽ-
 ऊति । आ । चयवयामः । अवते । न । कोशं ॥ त्राता । नः । बोधि ।
 ददृशानः । आपिः । अभिऽख्याता । मर्दिता । सोम्यानां ॥ सखा ।
 पिता । पितृऽतमः । पितृणां । कर्ता । ई । ऊँइति । लोकं । उशते ।
 वयऽधाः । सखिऽयतां । अविता । बोधि । सखा । गुणानः ।
 इंद्र । स्तुवते । वयः । धाः ॥ वयं । हि । आ । ते । चक्रम ।
 सऽबाधः । आभिः । शमीभिः । महयंतः । इंद्र । स्तुतः । इंद्रं ।
 मघऽवा । यत् । ह । वृत्रा । भूरीणि । एकः । अप्रतीनि ।
 हंति ॥ अस्य । प्रियः । जरिता । यस्य । शर्मन् । नक्तिः ।
 देवाः । वारयंते । न । मर्तीः ॥ एव । नः । इंद्रः । मघऽवा । विऽ-
 रण्शी । करत् । सत्या । चर्षणिऽधृत् । अनर्वा ॥ त्वं । राजा । जुहुषी ।
 धेहि । अस्मेइति । अधि । श्रवः । माहिनं । यत् । जरित्रे ॥ ० ।
 ॥ २४ ॥ अयं । पंथाः । अनुऽवित्तः । पुराणः । यतः । देवाः । उतऽ-
 अजायंत । विश्वे ॥ अतः । चित् । आ । जनिषीष्ट । प्रऽवृद्धः । मा ।
 मातरं । अमुया । पत्तवे । । करितिकः । न । अहं । अतः । निः ।
 अय । दुऽगहा । एतत् । तिरश्चता । पार्श्वात् । निः । गमति ।

अष्टकः ३, अ. ५]

२९९

[वर्गः २६

बृह॒नि । मे॒ । अ॒कृ॒ता । क॒र्त्वी॒नि । यु॒ध्यै॑ । त्वे॒न । सं॒ । त्वे॒न । पृ॒च्छे ॥
 प्रा॒ऽय॒ती॑ । मा॒तर॑ । अ॒नु । अ॒च॒ष्ट॒ । न । न । अ॒नु । गा॒नि । अ॒नु ।
 नु । ग॒मा॒नि ॥ त्व॒ष्टुः । गृ॒हे । अ॒पि॒व॒त् । सो॒मं । इं॒द्रः । श॒त॒ऽध॒न्यं॑ ।
 च॒म्बोः । सु॒तस्य॑ ॥ किं॑ । सः । ऋ॒धक् । कृ॒ण॒व॒त् । यं । स॒ह॒स्रं॑ । मा॒सः ।
 ज॒भार॑ । श॒रदः॑ । च॒ । पु॒र्वीः ॥ न॒हि । नु । अ॒स्य॑ । प्र॒ति॒ऽमा॒नं॑ । अ॒-
 स्ति॒ । अ॒न्तः । जा॒तेषु॑ । उ॒त । ये । ज॒नि॒ऽत्वाः ॥ अ॒व॒द्यं॑ऽइ॒व । म॒न्य॒-
 मा॒ना । गु॒हा । अ॒कः । इं॒द्रं । मा॒ता । वी॒र्ये॑ण । नि॒ऽऋ॒ष्टं ॥ अथ॑ ।
 उ॒त् । अ॒स्थ॒ात् । स्व॒यं । अ॒त्कं॑ । व॒सानः॑ । आ । रो॒द॒सी॒इति॑ । अ॒पु॒-
 णा॒त् । जा॒य॒मा॒नः ॥ २५ ॥ ए॒ताः । अ॒र्षे॒ति । अ॒ल॒ला॒ऽभ॒व॑तीः । ऋ॒त॒-
 षीः॑ऽइ॒व । सं॒ऽक्रो॒श॒मा॒नाः ॥ ए॒ताः । वि॒ । पृ॒च्छ॒ । किं॑ । इ॒दं ।
 भ॒न॒न्ति॑ । कं॑ । आपः॑ । अ॒द्रि॑ । प॒रि॒ऽधि॑ । रु॒ज॒न्ति॑ ॥ किं॑ । ऊँ॒इति॑ ।
 सि॒व॒त् । अ॒स्मै॑ । नि॒ऽवि॒दः॑ । भ॒न॒न्त॑ । इं॒द्रस्य॑ । अ॒व॒द्यं । दि॒धि॒प॒न्ते॑ ।
 आपः॑ ॥ म॒म॑ । ए॒तान् । पु॒त्रः । म॒ह॒ता । व॒धेन॑ । वृ॒त्रं । ज॒घ॒न्वान् ।
 अ॒सृ॒ज॒त् । वि॒ । सि॒धून् ॥ म॒म॒त् । च॒न । त्वा॒ । यु॒व॒तिः । प्रा॒ऽ-
 आ॒स ॥ ० ॥ कु॒ष॒वा॑ । ज॒गार॑ ॥ म॒म॒त् । चि॒त् । आपः॑ । शि॒श॒वे ।
 म॒मृ॒ज्युः । म॒म॒त् । चि॒त् । इं॒द्रः । स॒ह॒सा । उ॒त् । अ॒ति॒ष्ट॒त् ॥ म॒म॒त् ।
 ष॒न॑ । ते । म॒घ॒ऽव॒न् । वि॒ऽअंसः॑ । नि॒ऽवि॒वि॒ध्वान् । अप॑ । ह॒नु॒इति॑ ।
 जु॒घान॑ ॥ अ॒ध॑ । नि॒ऽवि॒द्धः॑ । उ॒त्ऽत॑रः । व॒भु॒वान् । शि॒रः । दा॒सस्य॑ ।
 सै॒ । पि॒णक् । व॒धेन॑ ॥ गृ॒ष्टिः । स॒सु॒व॒ । स्थ॒वि॒रं । त॒वा॒गां । अ॒ना॒-
 धू॒ष्यं । वृ॒ष॒मं । तु॒म्रं । इं॒द्रं ॥ अ॒री॒ळ॒हं । व॒त्सं॑ । च॒र॒था॒य॒ । मा॒ता ।
 स्व॒यं । गा॒तुं । त॒न्वे॑ । इ॒च्छ॒मा॒नं ॥ उ॒त । मा॒ता । म॒हि॒षं । अ॒नु । अ॒वे॒-
 न॒त् । अ॒मी॒इति॑ । त्वा॒ । ज॒ह॒ति॑ । पु॒त्र॒ । दे॒वाः ॥ अथ॑ । अ॒ब्र॒वी॒त् । वृ॒त्रं ।
 इं॒द्रः । ह॒नि॒ष्य॒त् । स॒खे॑ । वि॒ण्णो॒इति॑ । वि॒ऽत॑रं । वि॒ । क॒म॒स्व ॥ कः॑ ।
 ते॒ ॥ मा॒तर॑ । वि॒ध॒वा॑ । अ॒च॒क्र॒त् । श॒युं । कः॑ । त्वां । अ॒जि॒घ्रांस॑त् ।

चरंतं ॥ कः । ते । देवः । अधि । मा॒र्डीके । आसीत् । यत् । प्र ।
अक्षिणाः । पितरं । पादऽगृह्य ॥ अवर्त्या । शुनः । आंत्राणि । ऐवे ।
न । देवेषु । विविदे । मर्डितारं ॥ अपश्यं । जायां । अमहीयमानां ।
अथ । मे । श्येनः । मधु । आ । जभार ॥ २६ ॥

इति तृतीयाष्टके पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ एव । त्वां । इंद्र । वज्रिन् । अत्र । विश्वे । देवासः ।
सुऽहवासः । ऊमाः ॥ मह्यं । उमेइति । रोदसीइति । वृद्धं । क्रुषं ।
निः । एकं । इत् । वृणते । वृत्रऽहस्ये ॥ अव । असृजंत । जिवयः ।
न । देवाः । भुवः । संऽराट् । इंद्र । सत्यऽयोनिः ॥ ० ॥ प्र । वर्तनीः ।
अरुदः । विश्वऽधेनाः ॥ अतृणुवंतं । विऽयंतं । अवुध्यं । अवुध्यमानं ।
सुसुपानं । इंद्र ॥ सप्त । प्रति । प्रऽवतः । आऽशयानं । अहिं । वज्रं ।
ण । वि । रिणाः । अपर्वन् ॥ अक्षोदयत् । शर्वसा । क्षामं । बुधं ।
वाः । न । वातः । तविषीभिः । इंद्रः ॥ हृळहानि । औभ्रात् । उरु-
मानः । ओजः । अव । अभिनत् । ककुमः । पर्वतानां ॥ अमि । प्र ।
दद्रुः । जनयः । न । गर्भं । रथाऽइव । प्र । युयुः । साकं । अद्रयः ।
अतर्पयः । विऽसृतः । उल्लः । ऊर्मीन् । त्वं । वृतान् । अरिणाः ।
इंद्र । सिधून् ॥ १ ॥ त्वं । महीं । अवनिं । विश्वऽधेनां । तुर्वीतये ।
वृषाय । क्षरंती । अरमयः । नमसा । एजत् । अणीः । सुऽतरणान् ।

अष्टकः ३, अ. ६]

३०१

[वर्गः ४

अकृणोः । इन्द्र । सिधून् ॥ प्र । अगुवः । नभन्वः । न । वक्ताः । ध्वस्त्राः ।
 अपिन्वत् । युवतीः । ऋतुऽज्ञाः ॥ धन्वानि । अजान् । अपृणक् । तृषा-
 णान् । अधोक् । इन्द्रः । स्तर्यैः । दंऽसुपत्नीः ॥ पूर्वाः । उपसः ।
 शरदः । च । गुर्ताः । वृत्रं । जघन्वान् । असृजत् । वि । सिधून् ॥
 परिऽस्थिताः । अतृणत् । वद्धधानाः । सीराः । इन्द्रः । सवितवे ।
 पृथिव्या । वज्रीभिः । पुत्रं । अगुवः । अदानं । निऽवेशनात् । हरिऽ-
 वः । आ । जमर्थ ॥ वि । अंधः । अख्यत् । अहिं । आऽददानः ।
 निः । भुत् । उखऽच्छित् । सं । अरंत । पर्व ॥ प्र । ते । पूर्वाणि ।
 करणानि । विप्र । आऽविद्वान् । आह । विदुषे । करांसि ॥ यथाऽ-
 यथा । वृणयानि । स्वऽगूर्ता । अपांसि । राजन् । नर्या । अविवे-
 पीः ॥ ० ॥ २ ॥ आ । नः । इन्द्रः । दुरात् । आ । नः । आसात् ।
 अभिष्टिऽकृत् । अवसे । यासत् । उग्रः ॥ ओजिष्टेभिः । नृऽपतिः ।
 वज्रऽबाहुः । संऽगे । समत्ऽसु । तुर्वणिः । पृतन्यून ॥ ० ॥ हरिऽ-
 मिः । यातु । अच्छ । अर्वाचीनः । अवसे । राधसे । च ॥ तिष्ठाति ।
 वज्री । मघऽवा । विऽरप्शी । इमं । यज्ञं । अनु । नः । वाजऽसातौ ॥
 इमं । यज्ञं । त्वं । अस्माकं । इन्द्र । पुरः । दधत् । सनिष्यसि । क्रतुं ।
 नः ॥ श्वघ्नीऽइव । वज्रिन् । सनयै । धनानां । त्वया । वयं । अर्यः ।
 अजि । जयेम ॥ उशन् । ऊदति । सु । नः । सुऽमनाः । उपाके ।
 सोमस्य । नु । सुऽसुतस्य । स्वधाऽवः ॥ पाः । इन्द्र । प्रतिऽभृतस्य ।
 मर्चः । सं । अंधसा । ममदः । पृष्ठेन ॥ वि । यः । ररप्शे । ऋ-
 षिऽभिः । नवैभिः । वृक्षः । न । पक्कः । सृण्यः । न । जेता ॥ मर्यः ।
 न । योषा । अभि । मन्यमानः । अच्छ । विवक्मि । पुरुऽहृतं ।
 इन्द्र ॥ ३ ॥ गिरिः । न । यः । स्वऽतवान् । ऋष्वः । इन्द्रः । सनात् ।
 एव । सहसे । जातः । उग्रः ॥ आऽदर्ता । वज्रं । स्थविरं । न ।

भीमः । उद्गाऽइव । कोशं । वसुना । निऽऋष्टं ॥ न । यस्य । वर्ता ।
 जनुषा । नु । अस्ति । न । राधसः । आऽमरीता । मधस्य ॥ उत्तः
 ववृषाणः । तविषीऽवः । उग्र । अस्मभ्यं । दद्धि । पुरुऽहुत । रायः ।
 ईक्षे । रायः । क्षयस्य । चर्षणीनां । उत । व्रजं । अपऽवर्ता । अस्ति ।
 गोनो ॥ शिक्षाऽनरः । संऽइथेषु । प्रहाऽवान् । वस्वः । राशि ।
 अभिऽनेता । अस्ति । भूरि ॥ कया । तत् । शृण्वे । शच्या । शचिष्ठः ।
 यया । कृणोति । मुहु । का । चित् । ऋष्वः ॥ पुरु । दाशुपे । विऽ
 चयिष्ठः । अंहः । अथ । दधाति । द्रविणं । जरित्रे ॥ मा । नः । मधीः ।
 आ । भर । दद्धि । तत् । नः । प्र । दाशुपे । दातवे । भूरि । यत् ।
 ते ॥ नव्ये । देणे । शस्ते । अस्मिन् । ते । उक्थे । प्र । ब्रवाम ।
 चयं । इंद्र । सुवतः ॥ ० ॥ ४ ॥ आ । यातु । इंद्रः । अवसे । उप ।
 नः । इह । स्तुतः । सधऽमात् । अस्तु । शूरः । ववृधानः । तविषीः ।
 यस्य । पूर्वीः । द्यौः । न । क्षत्रं । अभिऽभूति । पुण्यात् ॥ तस्य । इत् ।
 इह । स्तवथ । वृणयानि । तुविऽद्युन्नस्य । तुविऽराधसः । नृन् ॥ यस्य ।
 क्रतुः । विदथ्यः । न । संऽराट् । सद्धान् । तरुत्रः । अभि । अस्ति ।
 कृषीः ॥ ० ॥ दिवः । आ । पृथिव्याः । मशु । समुद्रात् । उत । वा ।
 पुरीषात् ॥ स्वऽनरात् । अवसे । नः । मरुत्वान् । पराऽवतः । वा ।
 सदेनात् । ऋतस्य ॥ स्थुरस्य । रायः । बृहतः । यः । ईशे । तं ।
 ऊँइति । स्तवाम । विदथेषु । इंद्रं । यः । वायुना । जयति । गोऽ
 मवीषु । प्र । धृणुऽया । नयति । वस्यः । अच्छ ॥ उप । यः । नमः ।
 नमसि । स्तभायन् । इयति । वाचं । जनयन् । यजध्वे ॥ ऋजसानः ।
 पुरुऽवारः । उक्थैः । आ । इंद्रं । कृण्वीत् । सदेनेषु । होता ॥ ५ ॥
 धिषा । यदि । धिषण्यतः । सरण्यान् । सदेतः । अद्रिं । औशिजस्य ।
 गोहे ॥ आ । दुरोषाः । पास्त्यस्य । होता । यः । नः । महान् । संऽ

अष्टकः ३, अ. ६]

३०३

[वर्गः ८

वरणेषु । वह्निः ॥ सूत्रा । यत् । ई । भार्धरस्य । वृष्णः । सिसंक्ति ।
 शुभ्रः । स्तुवते । भराय ॥ गुहा । यत् । ई । औशिजस्य । गोहे ।
 प्र । यत् । ध्रिये । प्र । अयसे । मदाय ॥ वि । यत् । वरांसि । पर्व-
 तस्य । वृषे । पर्यऽभिः । जिन्वे । अपां । जवांसि ॥ विदत् । गौ-
 रस्य । गवयस्य । गोहे । यदि । वाजाय । सुऽध्यः । वहति ॥ भद्रा ।
 ते । हस्ता । सुऽकृता । उत । पाणीइति । प्रऽयन्तारा । स्तुवते ।
 राधः । इंद्र ॥ का । ते । निऽसंतिः । किं । ऊँइति । नोइति । मम-
 त्सि । किं । न । उत्ऽउत् । ऊँइति । हर्षसे । दातवै । ऊँइति । एव ।
 वस्वः । इंद्रः । सत्यः । संऽराट् । हंता । वृत्रं । वरिवः । पुरवे ।
 करितिकः ॥ पुरुऽस्तुत । कर्त्वा । नः । शग्धि । रायः । भक्षीय ।
 ते । अवसः । दैव्यस्य ॥ ० ॥ ६ ॥ यत् । नः । इंद्रः । जुजुषे । यत् ।
 च । वह्नि । तत् । नः । महान् । करति । शुष्मी । आ । चित् ॥
 ब्रह्म । स्तोमं । मघऽवा । सोमं । उक्था । यः । अश्मानं । शवसा ।
 विभ्रत् । एति ॥ वृषा । वृषंधि । चतुऽअश्रि । अस्यन् । उग्रः ।
 बाहुऽभ्यां । नृऽतमः । शचीऽवान् ॥ श्रिये । परुष्णीं । उषमाणः ।
 ऊणी । यस्याः । पर्वणि । सख्याय । विव्ये ॥ यः । देवः । देवऽतमः ।
 जायमानः । महः । वाजैभिः । महत्ऽभिः । च । शुष्मैः ॥ दधानः ।
 वज्रं । बाह्वोः । उशंतं । द्यां । अमेन । रेजयत् । प्र । भूमं ॥ विश्वा ।
 रोधांसि । प्रऽवतः । च । पुर्वीः । द्यौः । ऋष्वात् । जनिमन् । रेजत ।
 क्षाः ॥ आ । मातरा । भरति । शुष्मी । आ । गोः । नृऽवत् । परिऽ-
 ज्मन् । नोनवत । वाताः ॥ ता । तु । ते । इंद्र । महतः । महानि ।
 विश्वेषु । इत् । सर्वनेषु । प्रऽवाच्या ॥ यत् । शूर । धृष्णोइति ।
 धृषता । दधृष्वान् । अहिं । वज्रेण । शवसा । अविषेपीः ॥ ७ ॥ ० ॥
 सत्या । तुविऽनृम्ण । विश्वा । प्र । धेनवः । सिस्त्रते । वृष्णः । ऊँधः ।

अध । ह । त्वत् । वृषऽमनः । भियानाः । प्र । सिधवः । जवसा ।
 चक्रमंत ॥ अत्र । अह । ते । हरिऽवः । ताः । ऊँइति । देवीः । अवऽ-
 भिः । इंद्र । स्तवंत । स्वसारः ॥ यत् । सी । अनु । प्र । मुचः ।
 वब्धधानाः । दीर्घा । अनु । प्रऽसिति । स्यंदयध्वै ॥ पिपीळे । अशुः ।
 मद्यः । न । सिधुः । आ । त्वा । शमी । शशमानस्य । शक्तिः ।
 अस्मद्यक् । शुशुचानस्य । यम्याः । आशुः । न । रश्मि । तुष्टिऽओ ।
 जसं । गोः ॥ अस्मेइति । वर्षिष्ठा । कृणुहि । ज्येष्ठा । नृम्णानि ।
 सत्रा । सहुरे । सहांसि ॥ अस्मभ्यं । वृत्रा । सुऽहनानि । रंधि ।
 जहि । वधः । वनुषः । मर्त्यस्य ॥ अस्माकं । इत् । सु । शृणुहि ।
 त्वं । इंद्र । अस्मभ्यं । चित्रान् । उप । माहि । वाजान् ॥ अस्मभ्यं ।
 विश्वाः । इषणः । पुरंऽधीः । अस्माकं । सु । मधऽवन् । वोधि ।
 गोऽदाः ॥ ० ॥ ८ ॥ कथा । महां । अवृधत् । कस्य । होतुः । यज्ञ ।
 जुषाणः । अभि । सोमं । ऊधः ॥ पिबन् । उशानः । जुषमाणः ।
 अंधः । ववक्षे । ऋष्वः । शुचते । धनाय ॥ कः । अस्य । वीरः ।
 सधऽमादं । आप । सं । आनंश । सुमतिऽभिः । कः । अस्य ॥ कत् ।
 अस्य । चित्रं । चिकिते । कत् । ऊती । वृधे । भुवत् । शशमानस्य ।
 यज्योः ॥ कथा । शृणोति । ह्यमानं । इंद्रः । कथा । शृण्वन् । अवसां ।
 अस्य । वेद । काः । अस्य । पूर्वोः । उपऽमातयः । ह । कथा । एनं ।
 आहुः । पपुर्णि । जरित्रे ॥ कथा । सऽबाधः । शशमानः । अस्य ।
 नशत् । अभि । द्रविणं । दीध्यानः ॥ देवः । भुवत् । नवेदाः । मे ।
 ऋतानां । नमः । जगृभवान् । अभि । यत् । जुजोषत् ॥ कथा । कत् ।
 अस्याः । उपसः । विऽउष्टौ । देवः । मर्तस्य । सख्यं । जुजोष ।
 कथा । कत् । अस्य । सख्यं । सखिऽभ्यः । ये । अस्मिन् । कामं ।
 सुऽयुजं । ततस्ते ॥ ९ ॥ किं । आत् । अमत्रं । सख्यं । सखिऽभ्यः ।

अष्टकः ३, अ. ६]

३०५

[वर्गः ११

कदा । नु । ते । भ्रात्रं । प्र । ब्रवाम ॥ श्रिये । सुऽदृशः । वपुः । अस्य ।
 सर्गाः । स्वः । न । चित्रऽतमं । इषे । आ । गोः ॥ द्रुहं । जिघांसं ।
 ध्वरसं । अनिद्रां । तेतिक्ते । तिग्मा । तुजसे । अनीका ॥ ऋणा ।
 चित् । यत्र । ऋणऽयाः । नः । उग्रः । दुरे । अज्ञाता । उषसः ।
 बबाधे ॥ ऋतस्य । हि । शुरुधः । संति । पूर्वीः । ऋतस्य । धीतिः ।
 वृजिनानि । हन्ति ॥ ऋतस्य । श्लोकः । बधिरा । ततर्द । कर्णा । बुधानः ।
 शुचमानः । आयोः ॥ ऋतस्य । दृळ्हा । धरुणानि । संति । पुरुणि ।
 चन्द्रा । वपुषे । वपूषि ॥ ऋतेन । दीर्घं । इषणन्त । पृक्षः । ऋतेन ।
 गावः । ऋतं । आ । विवेशुः ॥ ऋतं । येमानः । ऋतं । इत् ।
 वनोति । ऋतस्य । शुष्मः । तुरऽयाः । ऊँइति । गव्युः ॥ ऋताय ।
 पृथ्वीइति । बहुलेइति । गभीरेइति । ऋताय । धेनूइति । परमेइति ।
 दुहातेइति ॥ ० ॥ १० ॥ का । सुऽस्तुतिः । शवसः । सुनुं । इंद्रं ।
 अर्वाचीनं । राधसे । आ । ववर्तत् ॥ ददिः । हि । वीरः । गृणतः ।
 वसूनि । सः । गोऽपतिः । निऽसिधां । नः । जनासः ॥ सः ।
 ववृहस्ये । हव्यः । सः । ईड्यः । सः । सुऽस्तुतः । इंद्रः ।
 सत्यऽराधाः ॥ सः । यामन् । आ । मघऽवा । मर्त्याय । ब्रह्मण्यते ।
 सुस्वये । वारिवः । धात् ॥ तं । इत् । नरः । वि । ह्वयते ।
 संऽईके । रिरिकांसः । तन्वः । कुण्वत् । त्रां ॥ मिथः । यत् ।
 त्यागं । उभयांसः । अगमन् । नरः । तोकस्य । तनयस्य । सातौ ॥
 क्रुऽयन्ति । श्रितयः । योगे । उग्र । आशुषाणासः । मिथः ।
 अणोऽसातौ । सं । यत् । विशः । अववृत्रन्त । युध्माः । आत् । इत् ।
 नेमै । इंद्रयन्ते । अभीके ॥ अत् । इत् । ह । नेमै । इंद्रियं । यजन्ते ।
 आत् । इत् । पक्तिः । पुरोळाशं । रिरिच्यात् ॥ आत् । इत् । सोमः ।
 वि । पपृच्यात् । असुस्वीन् । आत् । इत् । जुजोय । वृषभं । यज-

ध्यै ॥ ११ ॥ कृणोति । अस्मै । वरिवः । यः । इत्था । इंद्राय । सोमै ।
 उशते । सुनोति ॥ सध्रीचीनेन । मनसा । अविऽवेनन् । तं । इत् ।
 सखायं । कृणुते । समत्ऽसु ॥ यः । इंद्राय । सुनवत् । सोमै । अय ।
 पचात् । पक्तीः । उत । भृजाति । धानाः ॥ प्रति । मनायोः । उच-
 थानि । हर्यन् । तस्मिन् । दधत् । वृषणं । शुभै । इंद्रः ॥ यदा । सु-
 मर्यै । वि । अचेत् । ऋघावा । दीर्घं । यत् । आजि । अभि । अख्यत् ।
 अर्यः ॥ अचिक्रदत् । वृषणं । पत्नी । अच्छ । दुरोणे । आ । निऽशि-
 तं । सोमसुत्ऽभिः ॥ भूयसा । वस्त्रं । अचरत् । कनीयः । अविऽ-
 क्रीतः । अकानिषं । पुनः । यन् ॥ सः । भूयसा । कनीयः । न ।
 अरिरेचीत् । दीनाः । दक्षाः । वि । दुहन्ति । प्र । वाणं ॥ कः । इमं ।
 दशऽभिः । मम । इंद्रं । क्रीणाति । धेनुऽभिः ॥ यदा । वृत्राणि ।
 जघनत् । अथ । एनं । मे । पुनः । ददत् ॥ ० ॥ १२ ॥ कः । अय ।
 नर्यैः । देवऽकामः । उशन् । इंद्रस्य । सख्यं । जुजोष ॥ कः । वा ।
 महे । अवसे । पार्याय । संऽइद्वे । अग्नौ । सुतऽसोमः । ईद्वे ॥ कः ।
 ननाम । वचसे । सोम्याय । मनायुः । वा । भवति । वस्ते । उसाः ॥
 कः । इंद्रस्य । युज्यै । कः । सखिऽत्वं । कः । भ्रात्रं । वष्टि । कवर्यै ।
 कः । ऊती ॥ कः । देवानां । अवः । अय । वृणीते । कः । आदित्यान् ।
 अदिति । ज्योतिः । ईद्वे ॥ कस्य । अश्विनौ । इंद्रः । अग्निः । सुत-
 स्य । अंशोः । पिबन्ति । मनसा । अविऽवेनं ॥ तस्मै । अग्निः ।
 भारतः । शर्मै । यंसत् । ज्योक् । पश्यात् । सूर्यै । उत्ऽचरन्तं ॥ यः ।
 इंद्राय । सुनवाम । इति । आह । नरे । नर्याय । नृऽतमाय । नृणां ॥
 न । तं । जिनन्ति । बहवः । न । दध्राः । उरु । अस्मै । अदितिः । शर्मै ।
 यंसत् ॥ प्रियः । सुऽकृत् । प्रियः । इंद्रं । मनायुः । प्रियः । सुप्रऽअवीः ।
 प्रयः । अस्य । सोमी ॥ १३ ॥ सुप्रऽअव्यः । प्राशुषाट् । एषः ।

अष्टकः ३, अ. ६]

३०७

[वर्गः १६

वीरः । सुखेः । पक्तिः । कृणुते । केवला । इंद्रः ॥ न । असुखेः ।
 आपिः । न । सखा । न । जामिः । दुःप्रऽअव्यः । अवऽहंता ।
 इत् । अवाचः ॥ न । रेवता । पणिना । सुख्यं । इंद्रः ।
 असुन्वता । सुतऽपाः । सं । गृणीते ॥ आ । अस्य । वेदः । खिदति ।
 हंति । नग्नं । वि । सुख्ये । पक्तये । केवलः । भुत् ॥ इंद्रं ।
 परे । अवरे । मध्यमासः । इंद्रं । यातः । अवऽसितासः । इंद्रं ।
 इंद्रं । श्रियंतः । उत । युध्यमानाः । इंद्रं । नरः । वाजऽयंतः ।
 हवते ॥ १४ ॥ अहं । अनुः । अभवं । सूर्यः । च । अहं । कक्षी-
 वान् । ऋषिः । अस्मि । विप्रः ॥ अहं । कुत्सं । आर्जुनेयं । नि ।
 ऋजे । अहं । कविः । उशना । पश्यत । मा ॥ अहं । भूमिं । अददां ।
 आर्याय । अहं । वृष्टिं । दाशुषे । मर्त्याय ॥ अहं । अपः । अनयं ।
 वावशानाः । मम । देवासः । अनु । केतं । आयन् ॥ अहं । पुरः ।
 मंदसानः । वि । ऐरं । नव । साकं । नवतीः । शंबरस्य ॥ शतऽतमं ।
 वेश्यं । सर्वऽताता । दिवऽदासं । अतिथिऽग्वं । यत् । आवं । प्र । सु ।
 सः । विऽभ्यः । मरुतः । विः । अस्तु । प्र । श्येनः । श्येनेभ्यः । आशु-
 पत्वा ॥ अचक्र्या । यत् । स्वध्या । सुऽपर्णः । हव्यं । भरत् । मनवे ।
 देवऽजुष्टं ॥ भरत् । यदि । विः । अतः । वेविजानः । पथा । उरुणा ।
 मनऽजवाः । असर्जि ॥ तूयं । ययौ । मधुना । सोम्येन । उत ।
 श्रवः । दिविदे । श्येनः । अत्र ॥ ऋजीपी । श्येनः । ददमानः । अंशु ।
 पराऽवतः । शकुनः । मंद्रं । मदं ॥ सोमं । भरत् । दृढाणः । देवऽ-
 वान् । दिवः । अमुष्मात् । उत्तरात् । आऽदाय । आऽदायं । श्येनः ।
 अमरत् । सोमं । सहस्रं । सवान् । अयुतं । च । साकं ॥ अत्र । पुरऽ-
 धिः । अजहात् । अरातीः । मदे । सोमस्य । मुराः । अमूरः ॥ १५ ॥
 गर्भं । नु । सन् । अनु । एषां । अवेदं । अहं । देवानां । जनिमानि ।

विश्वा । शतं । मा । पुरः । आयसीः । अरक्षन् । अध । इयेन ।
जवसा । निः । अदीयं ॥ न । घ । सः । मां । अप । जोषं । जभार ।
अभि । ई । आस । त्वक्षसा । वीर्येण ॥ ईर्मा । पुरंऽधिः । अजहात् ।
अरातीः । उत । वातान् । अतरत् । शशुवानः ॥ अव । यत् । इयेन ।
अस्वनीत् । अध । द्योः । वि । यत् । यदि । वा । अतः । ऊहु ।
पुरंऽधि । सृजत् । यत् । अस्मै । अव । ह । क्षिपत् । ज्यां । कृशातु ।
अस्ता । मनसा । भुरण्यन् ॥ ऋजिप्यः । ई । इंद्रंऽवतः । न । भुजु ।
इयेनः । जभार । बृहतः । अधि । स्त्रोः ॥ अंतरिति । पतत् । पतवि ।
अस्य । पूर्ण । अध । यामनि । प्रऽसितस्य । तत् । वेरितिवेः ॥ अध ।
श्वेतं । कलशं । गोभिः । अक्तं । आऽपिप्यानं । मघऽवा । शुक्रं ।
अधः ॥ अध्वर्युऽभिः । प्रऽयतं । मध्वः । अग्रं । इंद्रः । मदाय । प्रति ।
धत् । पिबध्वै । शूरः । मदाय । प्रति । धत् । पिबध्वै ॥ १६ ॥ त्वा ।
युजा । तव । तत् । सोम । सख्ये । इंद्रः । अपः । मनवे । सऽसुत ।
कारितिकः ॥ अहन् । अहिं । अरिणात् । सप्त । सिधून् । अप । अनु-
णोत् । अपिहिताऽइव । खानि ॥ त्वा । युजा । नि । विदत् । सूर्यस्य ।
इंद्रः । चक्रं । सहसा । सद्यः । इंद्रोऽइति । अधि । स्नुना । बृहता ।
वर्तमानं । महः । दुहः । अप । विश्वऽआयु । धायि ॥ अहन् । इंद्रः ।
अदहत् । अग्निः । इंद्रोऽइति । पुरा । दस्यून् । मध्यंदिनात् । अभीकं ॥
दुऽगे । दुरोणे । क्रत्वा । न । यातां । पुरु । सहस्रा । शर्वा । नि ।
बर्हीत् ॥ विश्वस्मात् । सीं । अधमान् । इंद्र । दस्यून् । विश ।
दासीः । अकृणोः । अप्रऽशस्ताः ॥ अबाधेथां । अमृणतं । नि । शत्रून् ।
आर्वेदेथां । अपऽचितिं । वर्धत्रैः ॥ एव । सत्यं । मघऽवाना । युवं ।
तत् । इंद्रः । च । सोम । ऊर्वे । अश्वं । गोः । आ । ददेत् । अपिऽ-
हितानि । अश्वा । रिरिचथुः । क्षाः । चित् । ततृदाना ॥ १७ ॥ आ ।

अष्टकः ३, अ. ६]

३०९

[वर्गः २०

नः । स्तुतः । उप । वाजैभिः । ऊती । इंद्र । याहि । हरिऽभिः ।
 मंदसानः ॥ तिरः । चित् । अर्यः । सर्वना । पुरुणि । आंगुषेभिः ।
 गुणानः । सत्यऽराधाः ॥ आ । हि । स्म । याति । नर्यः । चिकित्वान् ।
 ह्यमानः । सोतऽभिः । उप । यज्ञ ॥ सुऽअश्वः । यः । अमीरुः ।
 मन्यमानः । धुस्वानेभिः । मदति । सं । ह । धीरैः ॥ श्रवय । इत् ।
 अस्य । कर्णा । वाजयध्वै । जुष्टा । अनु । प्र । दिशै । मंदयध्वै ॥
 उत्ऽववृषाणः । राधसे । तुर्विष्मान् । करत् । नः । इंद्रः । सुऽ-
 तीर्था । अभयं । च ॥ अच्छ । यः । गंता । नार्थमानं । ऊती । इत्था ।
 विप्रं । हवमानं । गुणंतं ॥ उप । त्मनि । दधानः । धुरि । आशून् ।
 सहस्राणि । शतानि । वज्रऽबाहुः ॥ त्वाऽऊतासः । मघऽवन् । इंद्र ।
 विप्राः । वयं । ते । स्याम । सूरयः । गुणंतः ॥ भेजानासः । बृहत्ऽ-
 दिवस्य । रायः । आऽकाय्यस्य । दावने । पुरुऽक्षोः ॥ १८ ॥ नकिः ।
 इंद्र । त्वत् । उत्ऽतरः । न । ज्यायान् । अस्ति । वृत्रऽहन् ॥ नकिः ।
 एव । यथा । त्वं ॥ सूत्रा । ते । अनु । कृष्यः । विश्वा । चक्राऽइव ।
 ववृतुः ॥ सूत्रा । महान् । असि । श्रुतः ॥ विश्वे । चन । इत् । अना ।
 त्वा । देवासः । इंद्र । युयुधुः ॥ यत् । अहा । नक्तं । आ । अतिरः ॥
 यत्र । उत । बाधितेभ्यः । चक्रं । कुत्साय । युध्यते ॥ मुषायः ।
 इंद्र । सूर्यै ॥ यत्र । देवान् । ऋग्रायतः । विश्वान् । अयुध्यः । एकः ।
 इत् ॥ त्वं । इंद्र । वनून् । अहन् ॥ १९ ॥ यत्र । उत । मर्त्याय ।
 कं । अरिणाः । इंद्र । सूर्यै ॥ प्र । आवः । शचीभिः । एतंश ॥ किं ।
 आत् । उत । असि । वृत्रऽहन् । मघऽवन् । मन्युमत्ऽतमः ॥ अत्र ।
 अह । दानुं । आ । अतिरः ॥ एतत् । घ । इत् । उत । वीर्यै । इंद्र ।
 चक्रथै । पौंस्यै ॥ स्त्रियं । यत् । दुऽहनायुवै । वधीः । दुहितरं ।
 दिवः ॥ दिवः । चित् । घ । दुहितरं । महान् । महीयमानां ॥ उपसं ।

इंद्र । सं । पिणक् ॥ अप । उषाः । अनसः । सरत् । संऽपिणक् ।
 अह । विभ्युषी ॥ नि । यत् । सी । शिश्रथत् । वृषा ॥ २० ॥ एतत् ।
 अस्याः । अनः । श्ये । सुऽसंपिष्टं । विऽपाशि । आ ॥ ससार
 सी । पराऽवतः ॥ उत । सिधुं । विऽवालयं । विऽतस्थानां । अधि
 क्षमि ॥ परि । स्थाः । इंद्र । मायया । उत । शुष्णस्य । धृष्णुऽया । प्र
 मृक्षः । अभि । वेदनं ॥ पुरः । यत् । अस्य । संऽपिणक् ॥ उत । दास
 कौलिऽतरं । बृहतः । पर्वतात् । अधि ॥ अव । अहन् । इंद्र । शं
 उत । दासस्य । वर्चिनः । सहस्राणि । शता । अवधीः ॥ अधि
 पंच । प्रधीन्ऽइव ॥ २१ ॥ उत । त्यं । पुत्रं । अग्रवः । पराऽग्रवः
 शतऽकृतुः ॥ उक्थेषु । इंद्रः । आ । अभजत् ॥ उत । त्या । तु
 शायदुइति । अस्नातारा । शचीऽपतिः ॥ इंद्रः । विद्वान् । अपा
 यत् ॥ उत । त्या । सद्यः । आर्या । सरयोः । इंद्र । पारतः ॥ अपि
 चित्ररथा । अवधीः ॥ अनु । द्वा । जहिता । नयः । अंधं । श्रोत्रं
 च । वृत्रऽहन् ॥ न । तत् । ते । सुम्नं । अष्टवे ॥ शतं । अश्मन्ऽमयीनां
 पुरां । इंद्रः । वि । आस्यात् ॥ दिवऽदासाय । दाशुषे ॥ २२ ॥
 अस्वापयत् । दभीतये । सहस्रा । त्रिशतं । हयैः ॥ दासानां । इंद्रः
 मायया ॥ सः । घ । इत् । उत । असि । वृत्रऽहन् । समानः । इंद्र
 गोऽपतिः ॥ यः । ता । विश्वानि । चिच्युषे ॥ उत । नूनं । यत्
 इंद्रियं । करिष्याः । इंद्र । पौंस्यै ॥ अद्य । नकिः । तत् । आ । दि
 नत् ॥ वामंऽवामं । ते । आऽदुरे । देवः । ददातु । अर्यमा ॥ वामं
 पूषा । वामं । भगः । वामं । देवः । करुळती ॥ २३ ॥ कया । ना
 चित्रः । आ । भुवत् । ऊती । सदाऽवृधः । सखा ॥ कया । शक्ति
 ष्ठया । वृता । कः । त्वा । सत्यः । मदानां । मंहिष्ठः । मत्सत् । स
 धंसः ॥ दृळ्हा । चित् । आऽरुजै । वसु ॥ अभि । सु । नः ।

अष्टकः ३, अ. ६]

३११

[वर्गः २८

नां । अविता । जरितृणां ॥ शतं । भवासि । ऊतिऽभिः ॥ अभि । नः ।
आ । ववृत्स्व । चक्रं । न । वृत्तं । अर्वतः ॥ नियुत्ऽभिः । चर्षणीनां ॥
प्रऽवता । हि । क्रतूनां । आ । ह । पदाऽइव । गच्छसि ॥ अभक्षि ।
सूर्ये । सचा ॥ २४ ॥ सं । यत् । ते । इंद्र । मन्यवः । सं । चक्राणि ।
दधन्विरे । अध । त्वेइति । अध । सूर्ये । उत । स्म । हि त्वां ।
आहुः । इत् । मघऽवानं । शचीऽपते । दातारं । अविऽदीधयुं ॥ उत ।
स्म । सद्यः । इत् । परि । शशमानाय । सुन्वते ॥ पुरु । चित् । मंह-
से । वसु ॥ नहि । स्म । ते । शतं । चन । राधः । वरंते । आऽ-
मुरः ॥ न । च्यौत्तानि । करिष्यतः ॥ अस्मान् । अवंतु । ते । शतं ।
अस्मान् । सहस्रं । ऊतयः ॥ अस्मान् । विश्वाः । अभिष्टयः ॥ २५ ॥
अस्मान् । इह । वृणीध्व । सख्याय । स्वस्तये ॥ महः । राधे । दिवि-
त्मेते ॥ अस्मान् । अविहि । विश्वहा । इंद्र । राया । परीणसा ॥
अस्मान् । विश्वाभिः ॥ ऊतिऽभिः ॥ अस्मभ्ये । तान् । अध । वृधि ।
व्रजान् । अस्ताऽइव । गोऽमतः ॥ नवाभिः । इंद्र । ऊतिऽभिः ॥ अ-
स्माकं । धृष्णुऽया । रथः । ह्युऽमान् । इंद्र । अनपऽच्युतः ॥ गव्युः ।
अश्वऽयुः । ईयते ॥ अस्माकं । उत्तमं । कृधि । श्रवः । देवेषु ।
सूर्ये ॥ वधिष्टं । द्याऽइव । उपरि ॥ २६ ॥ ० ॥ वृत्रऽहन् । अस्माकं ।
अर्थे । आ । गृहि । महान् । महीभिः । ऊतिऽभिः ॥ भूमिः । चित् । घ ।
असि । तूतुजिः । आ । चित्र । चित्रिणीषु । आ । चित्रं । कृणोषि ।
ऊतये ॥ दध्नेभिः । चित् । शशीयांसं । हंसि । ब्राधंतं । ओजसा ॥
सखिऽभिः । ये । त्वेइति । सचा । वयं । इंद्र । त्वेइति । सचा । वयं ।
त्वा । अभि । नोनुमः ॥ अस्मान्ऽअस्मान् । इत् । उत् । अव ॥ सः ।
नः । चित्राभिः । अद्रिऽवः । अनवद्याभिः । ऊतिऽभिः ॥ अनाधृष्टाभिः ।
आ । गृहि ॥ २७ ॥ भूयामोइति । सु । त्वाऽवतः । सखायः । इंद्र ।

गोऽमृतः ॥ युजः । वाजाय । घृष्वये ॥ त्वं । हि । एकः । ईषि ।
 इन्द्र । वाजस्य । गोऽमृतः ॥ सः । नः । यन्धि । महीं । इषं ॥ न ।
 त्वा । वरंते । अन्यथा । यत् । दित्ससि । स्तुतः । मघं ॥ स्तोतुऽभ्यः ।
 इन्द्र । गिर्वणः ॥ ० ॥ अनूषत । प्र । दावने ॥ इन्द्र । वाजाय । घृष्व-
 ये ॥ प्र । ते । वोचाम । वीर्या । याः । मंदसानः । आ । अरुजः ।
 पुरः । दासीः । अभिऽइत्य ॥ २८ ॥ ता । ते । गुणंति । वेधसः ।
 यानि । चकर्थ । पौस्या ॥ सुतेषु । इन्द्र । गिर्वणः ॥ अवीवृधंत । गो-
 तमाः । इन्द्र । त्वेइति । स्तोमऽवाहसः ॥ आ । एषु । धाः । वीरऽ-
 वत् । यशः ॥ ० ॥ शश्वतां । असि । इन्द्र । साधारणः । त्वं ॥ तं ।
 त्वा । वयं । हवामहे ॥ अर्वाचीनः । वसोइति । भव । अस्मेइति ।
 सु । मत्स्व । अंध्रसः ॥ सोमानां । इन्द्र । सोमऽपाः ॥ अस्माकं ।
 त्वा । मतीनां । आ । स्तोमः । इन्द्र । यच्छतु ॥ अर्वाक् । आ । वर्तय ।
 हरीइति ॥ ० ॥ २९ ॥ सहस्रं । व्यतीनां । युक्तानां । इन्द्र । ईमहे ।
 शतं । सोमस्य । खार्यः ॥ सहस्रा । ते । शता । वयं । गवां । आ ।
 च्यवयामसि ॥ अस्मऽत्रा । राधः । एतु । ते ॥ दश । ते । कलशानां ।
 हिरण्यानां । अधीमहि ॥ भुरिऽदाः । असि । वृत्रऽहन् ॥ भूरिऽदाः ।
 भूरि । देहि । नः । मा । दध्ने । भूरि । आ । भर ॥ भूरि । घ । एत ।
 इन्द्र । दित्ससि ॥ भुरिऽदाः । हि । असि । श्रुतः । पुरुऽत्रा । शूर ।
 वृत्रऽहन् ॥ आ । नः । भजस्व । राधसि ॥ प्र । ते । बभ्रूइति । विऽ-
 चक्षण । शंसामि । गोऽसनः । नपात् ॥ मा । आभ्यां । गाः । अनु ।
 शिश्रथः । कनीनकाऽइव । विद्रधे । नवे । दुऽपदे । अर्भके ॥ बभ्रू-
 इति । यामेषु । शोभेतेइति । अरं । मे । उस्वऽयाम्ने । अरं । अनुऽ-
 याम्ने । बभ्रूइति । यामेषु । अस्त्रिधा ॥ ३० ॥

॥ इति तृतीयाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । ऋभुऽभ्यः । द्रुतंऽइव । वाचं । इत्ये । उपऽ-
 स्तिरे । श्वैतरीं । धेनुं । ईळे ॥ ये । वार्तऽजूताः । तरणिऽभिः । एवैः ।
 परि । द्यां । सद्यः । अपसः । वभूवुः ॥ यदा । अरं । अकन् । ऋभवः ।
 पितुऽभ्यां । परिऽविष्टी । वेषणा । दंसनाभिः ॥ आत् । इत् । देवानां ।
 उप । सख्यं । आयन् । धीरासः । पुष्टिं । अवहन् । मनायै ॥ पुनः ।
 ये । चक्रुः ॥ पितरा । युवाना । सना । यूपाऽइव । जरणा । शयाना ।
 ते । वाजः । विऽभ्वा । ऋभुः । इंद्रऽवंतः । मधुऽप्सरसः । नः ।
 अवंतु । यज्ञं ॥ यत् । संऽवत्सं । ऋभवः । गां । अरक्षन् । यत् ।
 संऽवत्सं । ऋभवः । माः । अपिंशन् । यत् । संऽवत्सं । अभरन् ।
 भासः । अस्याः । तामिः । शमीभिः । अमृतऽत्वं । आशुः ॥ ज्येष्ठः ।
 आह । चमसा । द्वा । क्र । इति । कनीयान् । वीन् । कृण्वाम । इति ।
 आह । कनिष्ठः । आह । चतुरः । क्र । इति । त्वष्टा । ऋभवः । तत् ।
 एनयत् । वचः । वः ॥ १ ॥ सत्यं । ऊचुः । नरः । एव । हि । चक्रुः ।
 अनु । स्वधां । ऋभवः । जग्मुः । एतां ॥ विऽभ्राजमानान् । चम-
 सान् । अहाऽइव । अवैनत् । त्वष्टा । चतुरः । ददृश्वान् ॥ द्वादश ।
 घृन् । यत् । अगोह्यस्य । आतिथ्ये । रणन् । ऋभवः । संसतः ॥
 सुऽक्षेत्रा । अकृण्वन् । अनयंत । सिधून् । धन्व । आ । अतिष्ठन् ।
 ओषधीः । निम्नं । आपः ॥ रथं । ये । चक्रुः । सुऽवृत्तं । नरेऽस्यां । ये ।
 धेनुं । विश्वऽजुव । विश्वऽरूपां ॥ ते । आ । तक्षन्तु । ऋभवः । रथिं ।
 नः । सुऽअवसः । सुऽअपसः । सुऽहस्ताः ॥ अपः । हि । एषां । अजुपंत ।

देवाः । अ॒मि । क॒त्वा । म॒नसा । दी॒ध्यानाः ॥ वा॒जः । दे॒वानां ।
 अ॒भ॒वत् । सु॒ऽकर्मा । इं॒द्रस्य । ऋ॒भु॒क्षाः । व॒रुणस्य । वि॒ऽभ्वा । ये ।
 ह॒री॒इति । मे॒धया । उ॒क्था । म॒द॒तः । इं॒द्राय । च॒क्रुः । सु॒ऽयुजा ।
 ये । अ॒भ्वा ॥ ते । रा॒यः । पोषं । द्र॒वि॒णानि । अ॒स्मे॒इति । ध॒त्त ।
 ऋ॒भ॒वः । क्षे॒म॒ऽयंतः । न । मि॒त्रं ॥ इ॒दा । अ॒ह्नः । पी॒ति । उ॒त । वः ।
 म॒दं । धुः । न । ऋ॒ते । श्र॒ांतस्य । स॒ख्याय । दे॒वाः ॥ ते । नु॒तं ।
 अ॒स्मे॒इति । ऋ॒भ॒वः । व॒सूनि । तृ॒तीये । अ॒स्मिन् । स॒र्व॒ने । द॒धा॒त् ॥ २ ॥
 ऋ॒भुः । वि॒ऽभ्वा । वा॒जः । इं॒द्रः । नः । अ॒च्छ । इ॒मं । य॒ज्ञं । र॒त्न॒ऽ
 धेया । उ॒प । या॒त् ॥ इ॒दा । हि । वः । धि॒षणा । दे॒वी । अ॒ह्न ।
 अ॒धा॒त् । पी॒ति । सं । म॒दाः । अ॒ग॒म॒त् । वः । वि॒दा॒नासः । ज॒न्म॒नः ।
 वा॒ज॒ऽर॒त्नाः । उ॒त । ऋ॒तु॒ऽभिः । ऋ॒भ॒वः । मा॒द॒य॒ध्वं ॥ सं । वः ।
 मा॒दाः । अ॒ग॒म॒त् । सं । पु॒रं॒ऽधिः । सु॒ऽवी॒रा । अ॒स्मे॒इति । र॒यि । आ ।
 ई॒र॒य॒ध्वं ॥ अ॒यं । वः । य॒ज्ञः । ऋ॒भ॒वः । अ॒का॒रि । यं । आ । म॒नु॒
 ष्वत् । प्र॒ऽदि॒वः । द॒धि॒ध्वे ॥ प्र । वः । अ॒च्छ । जु॒जु॒षा॒णासः । अ॒स्युः ।
 अ॒भू॒त् । वि॒श्वे । अ॒ग्नि॒या । उ॒त । वा॒जाः ॥ अ॒भू॒त् । ऊँ॒इति । वः ।
 वि॒ध॒ते । र॒त्न॒ऽधेयं । इ॒दा । न॒रः । दा॒शुषे । म॒त्याय ॥ पि॒ब॒त् । वा॒जाः ।
 ऋ॒भ॒वः । द॒दे । वः । म॒हि । तृ॒तीये । स॒र्व॒नं । म॒दाय ॥ आ । वा॒जाः ।
 या॒त् । उ॒प । नः । ऋ॒भु॒क्षाः । म॒हः । न॒रः । द्र॒वि॒णसः । गु॒णानाः ॥
 आ । वः । पी॒तयः । अ॒भि॒ऽपि॒त्वे । अ॒ह्ना । इ॒माः । अ॒स्तं । न॒व॒स्वाऽ
 इ॒व । ग॒म॒न् ॥ ३ ॥ आ । न॒पा॒तः । श॒व॒सः । या॒त॒न । उ॒प । इ॒मं ।
 य॒ज्ञं । म॒नसा । हू॒य॒मा॒नाः ॥ सु॒ऽजोष॑सः । सु॒र॒यः । य॒स्य । च । स्थ ।
 म॒ध्वः । पा॒त् । र॒त्न॒ऽधाः । इं॒द्र॒ऽवंतः ॥ सु॒ऽजोषाः । इं॒द्र । व॒रु॒णेन । सोमं ।
 सु॒ऽजोषाः । पा॒हि । गि॒र्वि॒णः । म॒रु॒त॒ऽभिः । अ॒ग्रे॒ऽपा॒भिः । ऋ॒तु॒ऽपा॒भिः ।
 सु॒ऽजोषाः । आः॒प॒त्नी॒भिः । र॒त्न॒ऽधा॒भिः । सु॒ऽजोषाः ॥ सु॒ऽजोष॑सः ।

अष्टकः ३, अ. ७]

आदित्यैः । मादयध्वं । सुऽजोषसः । ऋभवः । पर्वतेभिः ॥ सुऽजो-
 षसः । दैव्येन । सवित्रा । सुऽजोषसः । सिधुऽभिः । रत्नऽधेभिः ॥
 ये । अश्विना । ये । पितरा । ये । ऊती । धेनुं । ततश्चुः । ऋभवः ।
 ये । अश्वा ॥ ये । अंसत्रा । ये । ऋधक् । रोदसीइति । ये । विऽ-
 भवः । नरः । सुऽअपत्यानि । चक्रुः ॥ ये । गोऽमंतं । वाजऽवंतं ।
 सुऽवीरं । रयिं । धत्थ । वसुऽमंतं । पुरुऽभुं ॥ ते । अत्रेऽपाः ।
 ऋभवः । मंदसानाः । अस्मेइति । धत्त । ये । च । रातिं । गृणति ॥
 न । अप । अभूत । न । वः । अतीतृषाम् । अनिऽशस्ताः । ऋभवः ।
 यज्ञे । अस्मिन् ॥ सं । इंद्रेण । मदथ । सं । मरुतऽभिः । सं । राजऽ-
 मिः । रत्नऽधेयाय । देवाः ॥ ४ ॥ इह । उप । यात । शवसः ।
 नपातः । सौधन्वनाः । ऋभवः । मा । अप । भूत ॥ अस्मिन् । हि ।
 वः । सर्वने । रत्नऽधेयं । गमंतु । इंद्रं । अनु । वः । मदासः ॥ आ ।
 अग्न । ऋभूणां । इह । रत्नऽधेयं । अभूत् । सोमस्य । सुऽसुतस्य ।
 पीतिः ॥ सुऽकृत्यया । यत् । सुऽअपस्यया । च । एकं । विऽचक्र ।
 चमसं । चतुऽधा । वि । अकृणोत् । चमसं । चतुऽधा । सखे । वि ।
 शिक्ष । इति । अवधीत् ॥ अथ । ऐत । वाजाः । अमृतस्य । पंथां ।
 गणं । देवानां । ऋभवः । सुऽहस्ताः ॥ किंऽमयः । स्वित् । चमसः ।
 एषः । आस । यं । काव्येन । चतुरः । विऽचक्र ॥ अथ । सुनुध्वं ।
 सर्वनं । मदाय । पात । ऋभवः । मधुनः । सोमस्य ॥ शच्यां ।
 अकृत् । पितरा । युवाना । शच्यां । अकृत् । चमसं । देवऽपानं ।
 शच्यां । हरीइति । धनुऽतरौ । अतष्ट । इंद्रऽवाहौ । ऋभवः ।
 वाजऽरत्नाः ॥ ५ ॥ यः । वः । सुनोति । अभिऽपित्वे । अहौं । तीव्रं ।
 वाजासः । सर्वनं । मदाय ॥ तस्मै । रयिं । ऋभवः । सर्वऽवीरं ।
 आ । तक्षत् । वृषणः । मंदसानाः ॥ प्रातरिति । सुतं । अपिबः ।

हरिऽअश्व । माध्यंदिनं । सर्वनं । केवलं । ते ॥ सं । ऋमुऽभिः ।
 पिबस्व । रत्नऽधेभिः । सखीन् । यान् । इंद्र । चकृषे । सुऽकृत्या ॥
 ये । देवासः । अभवत् । सुऽकृत्या । श्येनाऽइव । इत् । अधि ।
 दिवि । निऽसेद ॥ ते । रत्नं । धातु । शवसः । नपातः । सौधन्वनाः ।
 अभवत् । अमृतासः ॥ यत् । तृतीयं । सर्वनं । रत्नऽधेयं । अकृण्वं ।
 सुऽअपस्या । सुऽहस्ताः ॥ तत् । ऋभवः । परिऽसिक्तं । वः । एतत् ।
 सं । मदेभिः । इंद्रियेभिः । पिबध्वं ॥ ६ ॥ ० ॥ उक्थ्यः । रथः ।
 त्रिऽचक्रः । परि । वर्तते । रजः ॥ महत् । तत् । वः । देव्यस्य ।
 प्रऽवाचनं । द्यां । ऋभवः । पृथिवीं । यत् । च । पुण्यथ ॥ ० ॥
 सुऽचेतसः । अविऽह्वरंतं । मनसः । परि । ध्यया ॥ तान् । ऊँइति ।
 नु । अस्य । सर्वनस्य । पीतये । आ । वः । वाजाः । ऋभवः । वेद-
 यामसि ॥ तत् । वः । वाजाः । ऋभवः । सुऽप्रवाचनं । देवेषु ।
 विऽभवः । अभवत् । महिऽत्वनं ॥ जिह्वीइति । यत् । संता । पितरा ।
 सनाऽजुरा । पुनः । युवाना । चरथाय । तक्षथ । एकं । वि । चक्र ।
 चमसं । चतुऽस्वयं । निः । चर्मणः । गां । अरिणीत । धीतिऽभिः ॥
 अथ । देवेषु । अमृतऽत्वं । आनश । श्रुषी । वाजाः । ऋभवः । तत् ।
 वः । उक्थ्यं ॥ ऋभुतः । रयिः । प्रथमश्रवऽतमः । वाजऽश्रुतासः ।
 यं । अजीजनन् । नरः ॥ विश्वऽतष्टः । विदथेषु । प्रऽवाच्यः । यं ।
 देवासः । अवथ । सः । विऽचर्षणिः ॥ ७ ॥ सः । वाजी । अवी । सः ।
 ऋषिः । वचस्यया । सः । शूरः । अस्ता । पृतनासु । हुस्तरः ॥ सः ।
 रायः । पोषं । सः । सुऽवीर्यं । दधे । यं । वाजः । विऽभ्वा । ऋभवः ।
 यं । आविषुः ॥ श्रेष्ठं । वः । पेशः । अधि । धायि । दर्शतं । स्तोमः ।
 वाजाः । ऋभवः । तं । जुजुष्टन् ॥ धीरासः । हि । स्थ । कवयः । विपऽ-
 चितः । तान् । वः । एना । ब्रह्मणा । आ । वेदयामसि ॥ युयं ।

अस्मभ्यं । धिषणाभ्यः । परि । विद्वांसः । विश्वा । नर्याणि । भोजना ॥
 शुभ्रं । वाजं । वृषऽशुभ्रं । उत्तमं । आ । नः । रयिं । ऋभवः ।
 तक्षत । आ । वयः ॥ इह । प्रज्जां । इह । रयिं । रराणाः । इह ।
 श्रवः । वीरऽवत् । तक्षत । नः ॥ येन । वयं । चितयेम । अति ।
 अन्यान् । तं । वाजं । चित्रं । ऋभवः । दद । नः ॥ ८ ॥ उप । नः ।
 वाजाः । अध्वरं । ऋभुक्षाः । देवाः । यात । पथिऽभिः । देवऽयानैः ॥
 यथा । यज्ञं । मनुषः । विश्व । आसु । दधिध्वे । रण्वाः । सुऽदिनेषु ।
 अह्ना ॥ ते । वः । हृदे । मनसे । संतु । यज्ञाः । जुष्टासः । अद्य ।
 घृतऽनिर्निजः । गुः ॥ प्र । वः । सुतासः । हरयंत ॥ पूर्णाः । ऋत्वे ।
 दक्षाय । हर्षयंत । पीताः ॥ त्रिऽउदायं । देवऽहितं । यथा । वः ।
 स्तोमः । वाजाः । ऋभुक्षणः । ददे । वः ॥ जुहे । मनुष्वत् । उपरासु ।
 विश्व । युष्मेइति । सचा । बृहत्ऽदिवेषु । सोमं ॥ पीवऽअश्वाः ।
 शुचत्ऽरथाः । हि । भूत । अयऽऽग्निप्राः । वाजिनः । सुऽनिष्काः । इंद्रस्य ।
 सुनोइति । शवसः । नपातः । अनु । वः । चेति । अग्रियं । मदाय ॥
 ऋभुं । ऋभुक्षणः । रयिं । वाजं । वाजिनऽतमं । युजं ॥ इंद्रस्वतं ।
 हवामहे । सदाऽसातमं । अश्विनं ॥ ९ ॥ सः । इत् । ऋभवः । यं ।
 अवथ । युयं । इंद्रः । च । मत्यै । सः । धीभिः । अस्तु । सनिता ।
 मेघऽसाता । सः । अर्वता ॥ वि । नः । वाजाः । ऋभुक्षणः । पथः ।
 चितन । यष्टवे ॥ अस्मभ्यं । सूरयः । स्तुताः । विश्वाः । आशाः ।
 तरीपणि ॥ तं । नः । वाजाः । ऋभुक्षणः । इंद्र । नासत्या । रयिं ॥
 सं । अश्वं । चर्षणिऽभ्यः । आ । पुरु । शस्त । मघत्तये ॥ १० ॥
 उत्तोइति । हि । वां । दात्रा । संति । पूर्वा । या । पुरुऽभ्यः । त्रस-
 दस्युः । निऽतोशे ॥ क्षेत्रऽसां । ददधुः । उर्वराऽसां । घनं । दस्युऽभ्यः ।
 अभिऽभूति । उग्रं ॥ उत् । वाजिनं । पुरुनिऽसिध्वानं । दधिऽकां ।

ऊँइति । ददधुः । विश्वऽकृष्टिं ॥ ऋजिप्यं । श्येनं । पुषितऽप्सु । आशुं ।
 चर्कृत्यं । अर्यः । नृऽपतिं । न । शूरं ॥ यं । सीं । अनु । प्रवताऽइव ।
 द्रवतं । विश्वः । पुरुः । मदति । हर्षमाणः ॥ पृऽभिः । गृध्रतं ।
 मेघऽयुं । न । शूरं । रथऽतुरं । वातंऽइव । ध्रजतं ॥ यः । स्म ।
 आऽहंधानः । गध्या । समत्ऽसु । सनुऽतरः । चरति । गोषु ।
 गच्छन् । आविऽऽकृजीकः । विदथा । निऽच्चिक्यत् । तिरः । अरति ।
 परि । आपः । आयोः ॥ उत । स्म । एनं । वस्त्रऽमथि । न । तायुं । अनु ।
 क्रोशति । क्षितयः । भरेषु ॥ नीचा । अयमानं । जसुरिं । न । श्येनं ।
 श्रवः । च । अच्छ । पशुऽमत् । च । युथं ॥ ११ ॥ उत । स्म ।
 आसु । प्रथमः । सरिष्यन् । नि । वेवेति । श्रेणिऽभिः । रथानां ॥
 स्रजं । कृण्वानः । जन्यः । न । शुभ्या । रेणुं । रेरिहत् । किरणं ।
 ददध्वान् ॥ उत । स्यः । वाजी । सहुरिः । ऋतऽवा । शुश्रूपमाणः ।
 तन्वा । सऽमये ॥ तुरं । यतीषु । तुरयन् । ऋजिप्यः । अधि । भ्रुवोः ।
 किरते । रेणुं । ऋजन् ॥ उत । स्म । अस्य । तन्यतोऽइव । द्योः ।
 ऋघायतः । अभिऽयुजः । भयंते ॥ यदा । सहस्रं । अभि । सीं ।
 अयोधीत् । दुऽवतुः । स्म । भवति । भीमः । ऋजन् ॥ ० ॥ पन-
 यंति । जनाः । जूतिं । कृष्टिऽप्रः । अभिऽभूतिं । आशोः ॥ उत ।
 एनं । आहुः । संऽइथे । विऽयंतः । परा । दधिऽकाः । असत् ।
 सहस्रैः ॥ आ । दधिऽकाः । शवसा । पंच । कृष्टीः । सूर्यऽइव । ज्यो-
 तिषा । अपः । ततान् ॥ सहस्रऽसाः । शतऽसाः । वाजी । अवीं ।
 पृणक्तुं । मध्वा । सं । इमा । वचांसि ॥ १२ ॥ आशुं । दधिऽकां । तं ।
 ऊँइति । नु । स्तवाम् । दिवः । पृथिव्याः । उत । चर्किराम् ॥ उच्छ-
 तीः । मां । उपसः । सुदयंतु । अति । विश्वानि । दुऽइतानि ।
 पर्वन् ॥ महः । चर्कर्मि । अवतः । कृतुऽप्राः । दधिऽकाव्णः । पुरुऽ

वारस्य । वृष्णः ॥ यं । पुरुऽभ्यः । दीदिऽवांसं । न । अग्निं । ददथुः ।
 मित्रावरुणा । ततुरिं ॥ यः । अश्वस्य । दधिऽक्राव्णः । अकारीत् ।
 संइद्रे । अग्नौ । उषसः । विऽउष्टौ । अनागसं । तं । अदितिः ।
 कृणोतु । सः । मित्रेण । वरुणेन । सऽजोषाः ॥ दधिऽक्राव्णः । इषः ।
 ऊर्जः । महः । यत् । अममहि । मरुता । नाम । मद्रं ॥ स्वस्तये ।
 वरुणं । मित्रं । अग्निं । हवामहे । इंद्रं । वज्रऽबाहुं ॥ इंद्रंऽइव । इत् ।
 उभये । वि । हयंते । उत्ऽईराणाः । यज्ञं । उपऽप्रयंतः ॥ दधिऽक्रां ।
 ऊर्जति । सुदनं । मर्त्याय । ददथुः । मित्रावरुणा । नः । अश्वं ॥
 दधिऽक्राव्णः । अकारिपं । जिष्णोः । अश्वस्य । वाजिनः ॥ सुरभि ।
 नः । मुखा । कर्त्तु । प्र । नः । आयूंषि । तारिपत् ॥ १३ ॥ दधिऽ-
 क्राव्णः । इत् । ऊर्जति । नु । चर्किराम । विश्वाः । इत् । मां । उष-
 सः । सुदयंतु ॥ अपां । अग्नेः । उषसः । सूर्यस्य । बृहस्पतेः । आंगि-
 रसस्य । जिष्णोः ॥ सत्वा । भरिषः । गोऽइषः । दुवन्यऽसत् । श्रव-
 सात् । इषः । उषसः । तुरण्यऽसत् ॥ सत्यः । द्रवः । द्रवरः ।
 पतंगरः । दधिऽक्रावा । इषं । ऊर्जं । स्वः । जनत् ॥ उत । स्म । अस्य ।
 द्रवतः । तुरण्यतः । पूर्णं । न । वेः । अनु । वाति । प्रऽगर्धिनः ॥
 श्येनस्यऽइव । भ्रजतः । अंकुसं । परि । दधिऽक्राव्णः । सह । ऊर्जा ।
 तारित्रतः ॥ उत । स्यः । वाजी । क्षिपणि । तुरण्यति । ग्रीवायां ।
 वद्धः । अपिऽकक्षे । आसनि ॥ कर्तुं । दधिऽक्राः । अनु । संऽतवी-
 त्वत् । पथां । अकांसि । अनु । आऽपनीफणत् ॥ हंसः । शुचिऽसत् ।
 वसुः । अंतरिक्षऽसत् । होता । वेदिऽसत् । अतिथिः । दुरोणऽसत् ॥
 नृऽसत् । वरऽसत् । ऋतऽसत् । व्योमऽसत् । अपऽजाः । गोऽजाः ।
 ऋतऽजाः । अद्रिऽजाः । ऋतं ॥ १४ ॥ इंद्रा । कः । वां । वरुणा ।
 सुभं । आप । स्तोमः । हविष्मान् । अमृतः । न । होता ॥ यः । वां ।

हृदि । क्रतुऽमान् । अस्मत् । उक्तः । पस्पर्शत् । इंद्रावरुणा । नम-
 स्थान् ॥ इंद्रा । ह । यः । वरुणा । चक्रे । आपीइति । देवौ । मर्तः ।
 सख्याय । प्रयस्थान् ॥ सः । हन्ति । वृत्रा । संऽइधेषु । शत्रून् ।
 अवऽभिः । वा । महत्ऽभिः । सः । प्र । शृण्वे । इंद्रा । ह । रत्नै ।
 वरुणा । धेष्टा । इत्था । नृऽभ्यः । शशमानेभ्यः । ता ॥ यदि ।
 सखाया । सख्याय । सोमैः । सुतेभिः । सुऽप्रयसा । मादयैतेइति ॥
 इंद्रा । युवं । वरुणा । दिद्यु । अस्मिन् । ओजिष्ठं । उग्रा । नि ।
 वधिष्ठं । वज्रं ॥ यः । नः । दुऽएवः । वृकतिः । दभीतिः । तस्मिन् ।
 मिमाथां । अभिऽभूति । ओजः ॥ ० ॥ भुतं । अस्याः । धियः । प्रे-
 तारा । वृषभाऽइव । धेनोः ॥ सा । नः । दुहीयत् । यवसाऽइव ।
 गत्वी । सहस्रऽधारा । पयसा । मही । गौः ॥ १५ ॥ तोके । हिते ।
 तनये । उर्वरासु । सूरः । दशीके । वृषणः । च । पौंस्ये ॥ इंद्रा ।
 नः । अत्र । वरुणा । स्यातां । अवऽभिः । दस्मा । परिऽतक्म्यायां ॥
 युवां । इत् । हि । अवसे । पूर्व्याय । परि । प्रभूतीइतिप्रभूती ।
 गोऽइषः । स्वापीइतिसुऽआपी ॥ वृणीमहे । सख्याय । प्रियाय । शूरा ।
 मंहिष्ठा । पितराऽइव । शंभूइतिशंभू ॥ ताः । वां । धियः । अवसे ।
 वाजऽयंतीः । आजि । न । जग्मुः । युवऽयूः । सुदानुइतिसुदानू ।
 श्रिये । न । गावः । उप । सोमं । अस्थुः । इंद्रं । गिरः । वरुणं । मे ।
 मनीषाः ॥ इमाः । इंद्रं । वरुणं । मे । मनीषाः । अगमन् । उप ।
 द्रविणं । इच्छमानाः ॥ उप । ई । अस्थुः । जोष्टारऽइव । वस्वः ।
 रूष्वीऽइव । श्रवसः । क्षिप्रमाणाः । अश्वस्य । तमना । रथ्यस्य । पुष्टे ।
 नित्यस्य । रायः । पतयः । स्याम ॥ ता । चक्राणौ । ऊतिऽभिः ।
 नव्यसीभिः । अस्मऽत्रा । रायः । निऽयुतः । सचंतां ॥ आ । नः ।
 बृहंता । बृहतीभिः । ऊती । इंद्रं । यातं । वरुण । वाजऽसातौ ॥

यत् । दि॒द्यवः । पृ॒त॒नासु । प्र॒ऽक्री॒ळान् । तस्य॑ । वां । स्या॒म । स॒नि॒-
 ताः । आ॒जेः ॥ १६ ॥ म॒म । द्वि॒ता । रा॒ष्ट्रं । क्ष॒त्रिय॑स्य । वि॒श्वऽ-
 आ॒योः । वि॒श्वे । अ॒मृताः । यथा॑ । नः ॥ क॒र्तुं । स॒च॒न्ते । वरु॑णस्य ।
 दे॒वाः । राजा॑मि । कु॒ष्टेः । उ॒प॒ऽमस्य॑ । व॒वेः ॥ अ॒हं । राजा॑ । वरु॑णः ।
 म॒ह्यं । तनि॑ । अ॒सुर्या॑णि । प्र॒थ॒मा । धा॒रय॑न्त ॥ ० ॥ अ॒हं । इं॒द्रः ।
 वरु॑णः । ते॒इति॑ । म॒हि॒ऽत्वा । उ॒र्वी॒इति॑ । ग॒भी॒रे॒इति॑ । रज॑सी॒इति॑ ।
 सु॒मे॒के॒इति॑सु॒मे॒के ॥ त्व॒ष्टा॑ऽइव । वि॒श्वा । भुव॑नानि । वि॒द्वान् । सं ।
 ऐ॒रय॑ । रो॒दसी॑इति । धा॒रय॑ । च ॥ अ॒हं । अ॒पः । अ॒पि॒न्वं । उ॒क्ष॒मा॒णाः ।
 धा॒रय॑ । दि॒व्यं । स॒द॒ने । ऋ॒तस्य॑ । ऋ॒तेन॑ । पु॒त्रः । अ॒दि॒तेः । ऋ॒तऽ-
 वा । उ॒त । त्रि॑ऽधा॒तु । प्र॒थ॒यत् । वि । भू॒मं ॥ मां । नरः॑ । सु॒ऽअ॒श्वाः ।
 वा॒जय॑न्तः । मां । वृ॒ताः । सं॒ऽअ॒रणे॑ । ह॒व॒न्ते ॥ कृ॒णो॒मि । आ॒जि ।
 म॒घऽवा । अ॒हं । इं॒द्रः । इ॒य॒मि॒ । रे॒णुं । अ॒भि॒भू॒ति॒ऽओ॒जाः ॥ १७ ॥
 अ॒हं । ता । वि॒श्वा । च॒क्रं । न॒किः । मा । दै॒व्यं । सह॑ । व॒र॒ते ।
 अ॒प्र॒ति॒ऽइ॒तं ॥ यत् । मा । सो॒मा॒सः । म॒म॒द॒न् । यत् । उ॒क्था । उ॒मे॒-
 इति॑ । अ॒ये॒ते॒इति॑ । रज॑सी॒इति॑ । अ॒प॒रे॒इति॑ । वि॒दुः । ते । वि॒श्वा ।
 भुव॑नानि । तस्य॑ । ता । प्र । ब्र॒वी॒मि । वरु॑णाय । वे॒धः ॥ त्वं ।
 वृ॒त्राणि॑ । शृ॒ण्वि॒षे । ज॒घ॒न्वा॒न् । त्वं । वृ॒तान् । अ॒रि॒णाः । इं॒द्र ।
 सि॒धून् ॥ ० ॥ ते । आ॒स॒न् । स॒प्त । ऋ॒षयः॑ । दौऽग॒हे । ब॒ध्य॒मा॒ने ॥
 ते । आ । अ॒य॒ज॒न्त । त्र॒स॒द॒स्युं । अ॒स्याः । इं॒द्र । न । वृ॒त्रऽतु॑रै ।
 अ॒र्ध॒ऽदे॒वं ॥ पु॒रु॒ऽकु॒त्सा॒नी । हि । वां । अ॒दा॒शत् । ह॒व्ये॒भिः । इं॒द्रा॒-
 व॒रु॒णा । नमः॑ऽभिः ॥ अथ॑ । राजा॑नं । त्र॒स॒द॒स्युं । अ॒स्याः । वृ॒त्रऽह॑नै ।
 द॒द॒युः । अ॒र्ध॒ऽदे॒वं ॥ रा॒या । व॒यं । स॒स॒ऽवांसः॑ । म॒द्रे॒म । ह॒व्ये॒न ।
 दे॒वाः । यव॑से । न । गा॒वः ॥ तां । धे॒नुं । इं॒द्रा॒व॒रु॒णा । यु॒वं । नः ।
 वि॒श्वाहा॑ । ध॒त्तं । अ॒न॒प॒ऽस्फु॒र॒न्तीं ॥ १८ ॥ कः । ऊँ॒इति॑ । श्र॒वत् ।
 क॒त॒मः । य॒क्षि॒या॒नां । व॒ंदा॒रुं । दे॒वः । क॒त॒मः । जु॒षा॒ते ॥ कस्य॑ ।
 इ॒मां । दे॒वीं । अ॒मृ॒तेषु॑ । अ॒मृ॒तेषु॑ । ह॒दि । अ॒प॒ास॑ । सु॒ऽस्तु॒ति ।

सुऽहव्यां ॥ कः । मृ॒ळा॒ति । क॒त॒मः । आऽग॑मिष्टः । दे॒वानां॑ । ऊँ॒इति॑ ।
 क॒त॒मः । शं॒ऽभ॑विष्टः ॥ रथं॑ । कं । आ॒हुः । द॒वत्॒ऽअ॒श्वं । आ॒गुं ।
 यं । सूर्य॑स्य । दु॒हि॒ता । अ॒वृ॒णीत ॥ म॒धु । हि । स्म । गच्छ॑थः ।
 ई॒व॒तः । घृन् । इं॒द्रः । न । श॒क्तिं । परि॑ऽतव्य॒ज्यायां॑ ॥ दि॒वः । आऽ
 जा॒ता । दि॒व्या । सुऽप॒र्णा । क॒या । श॒ची॒नां । भ॒व॒थः । श॒चि॒ष्ठा ॥
 का । वां । भु॒त् । उप॑ऽमा॒तिः । क॒या । नः । आ । अ॒श्वि॒ना । ग॒म॒थः ।
 हु॒य॒मा॒ना ॥ कः । वां । म॒हः । चि॒त् । त्य॒ज॒सः । अ॒भी॒के । उ॒रु॒प्य॒तै ।
 मा॒ध्वी॒इति॑ । द॒स्त्रा । नः । ऊ॒ती ॥ उ॒रु । वां । रथः॑ । परि॑ । न॒क्ष॒ति ।
 द्यां । आ । यत् । स॒मु॒द्रात् । अ॒भि । वर्त॑ते । वां ॥ म॒ध्वा । मा॒ध्वी॒
 इति॑ । म॒धु । वां । पु॒षा॒यन् । यत् । सीं । वां । पृ॒क्षः । भ॒र॒ज॑त ।
 प॒क्वाः ॥ सि॒धुः । ह । वां । र॒स॒या । सि॒च॒त् । अ॒श्वान् । घृ॒णा । व॒यः ।
 अ॒रु॒पा॒सः । परि॑ । ग॒मन् ॥ तत् । ऊँ॒इति॑ । सु । वां । अ॒जि॒रं । चे॒ति ।
 या॒नं । ये॒न । प॒ती॒इति॑ । भ॒व॒थः । सूर्या॑याः ॥ इ॒ह॒ऽइ॒ह । यत् । वां ।
 स॒म॒ना । प॒पृ॒क्षे । सा । इ॒यं । अ॒स्मे॒इति॑ । सुऽम॒तिः । वा॒ज॒ऽर॒त्ना ॥
 उ॒रु॒प्य॒तै । ज॒रि॒तारं॑ । यु॒वं । ह । श्रि॒तः । का॒मः । ना॒स॒त्या । यु॒व॒
 द्रिक् ॥ १९ ॥ ० ॥ पृथु॑ऽज्रयं । अ॒श्वि॒ना । सं॒ऽग॑तिं । गोः ॥ यः ।
 सूर्या॑ । व॒ह॒ति । वं॒धुर॑ऽयुः । गि॒र्वा॒ह॒सं । पु॒रु॑ऽत॒मं । व॒सु॑ऽयुं ॥ यु॒वं ।
 श्रि॒यं । अ॒श्वि॒ना । दे॒वता॑ । तां । दि॒वः । न॒पा॒ता । व॒न॒थः । श॒ची॒मिः ॥
 यु॒वोः । व॒पुः । अ॒भि । पृ॒क्षः । स॒च॒ते । व॒ह॒ति । यत् । क॒कु॒हा॒सः ।
 रथे॑ । वां ॥ कः । वां । अ॒द्य । क॒र॒ते । रा॒त॒ऽह॒व्यः । ऊ॒त॒यै । वा ।
 सु॒त॒ऽपे॒याय॑ । वा । अ॒कैः ॥ ऋ॒त॒स्य॑ । वा । व॒नु॒षे । पु॒र्या॑य । न॒मः ।
 ये॒मानः॑ । अ॒श्वि॒ना । आ । व॒व॒र्त॒त् ॥ हि॒र॒ण्य॒येन॑ । पु॒रु॒भु॒इति॑ पु॒रु॒भू ।
 रथे॑न । इ॒मं । य॒ज्ञं । ना॒स॒त्या । उप॑ । या॒तं ॥ पि॒वा॒थः । इत् । म॒धु॒नः ।
 सो॒म्य॒स्य॑ । द॒ध॒थः । र॒त्नं । वि॒थ॒ते । ज॒ना॒य ॥ आ । नः । या॒तं ।
 दि॒वः । अ॒च्छं । पृथि॒व्याः । हि॒र॒ण्य॒येन॑ । सुऽवृ॒ता । रथे॑न ॥ मा ।
 वां । अ॒न्ये । नि । यु॒मन् । दे॒व॒ऽय॒तः । र॒त्नं । द॒दे । ना॒भिः ।

पु॒र्या । वां ॥ नु । नः । रथि । पु॒रुऽवीरं । वृ॒हंतं । द॒क्षा । मि॒मा॒थां ।
 उ॒भयेषु । अ॒स्मेइति ॥ नरः । यत् । वां । अ॒श्वि॒ना । स्तोमं । आ॒वन् ।
 स॒धऽस्तुति । आ॒ज॒मी॒ढ्हासः । अ॒ग॒मन् ॥ ० ॥ २० ॥ ए॒षः । स्यः ।
 मा॒तुः । उत् । इ॒य॒ति । यु॒ज्यते । रथः । परि॒ऽज्मा । दि॒वः । अ॒स्य ।
 सा॒न॒वि ॥ पृ॒क्षासः । अ॒स्मिन् । मि॒थु॒नाः । अधि । त्रयः । द॒तिः ।
 तू॒रीयः । म॒धु॒नः । वि । र॒प्श॒ते ॥ उत् । वां । पृ॒क्षासः । म॒धुऽमंतः ।
 ई॒रते । रथाः । अ॒श्वा॒सः । उ॒षसः । वि॒ऽउ॒ष्टिषु ॥ अ॒प॒ऽऊ॒र्ण॒वंतः ।
 तमः । आ । परि॒ऽवृ॒तं । स्वः । न । शु॒क्रं । त॒न्वंतः । आ । र॒जः ॥
 म॒ध्वः । पि॒ब॒तं । म॒धुऽपे॒भिः । आ॒स॒ऽभिः । उ॒त । प्रि॒यं । म॒धु॒ने ।
 यु॒जा॒थां । रथं ॥ आ । व॒र्त॒निं । म॒धु॒ना । जि॒न्व॒थः । प॒थः । द॒तिं ।
 व॒हे॒थेइति । म॒धुऽमंतं । अ॒श्वि॒ना ॥ हं॒सा॒सः । ये । वां । म॒धुऽमंतः ।
 अ॒स्त्रि॒धः । हि॒र॒ण्य॒ऽपर्णाः । उ॒हु॒वः । उ॒षऽबु॒धः ॥ उ॒द॒ऽप्रु॒तः । मं॒दिनः ।
 म॒दि॒ऽनि॒स्पृ॒शः । म॒ध्वः । न । म॒क्षः । स॒र्व॒ना॒नि । ग॒च्छ॒थः ॥ सु॒ऽ-
 अ॒ध्व॒रा॒सः । म॒धुऽमंतः । अ॒ग्नयः । उ॒स्ना । ज॒र॒ते । प्र॒ति । व॒स्तोः ।
 अ॒श्वि॒ना ॥ यत् । नि॒क्त॒ऽह॒स्तः । त॒रणिः । वि॒ऽच॒क्ष॒णः । सोमं ।
 सु॒सा॒व । म॒धुऽमंतं । अ॒द्रि॒ऽभिः ॥ आ॒के॒ऽनि॒पा॒सः । अ॒ह॒ऽभिः । द॒वि॒-
 ध॒वतः ॥ ० ॥ सू॒रः । चि॒त् । अ॒श्वान् । यु॒यु॒जा॒नः । ई॒य॒ते । वि॒श्वान् ।
 अनु । स्व॒ध॒या । चे॒त॒थः । प॒थः ॥ प्र । वां । अ॒वो॒चं । अ॒श्वि॒ना ।
 धि॒यं॒ऽधाः । रथः । सु॒ऽअ॒श्वः । अ॒जरः । यः । अ॒स्ति ॥ येन । स॒द्यः ।
 परि । र॒जो॒सि । या॒थः । ह॒वि॒मंतं । त॒रणिं । भो॒जं । अ॒च्छ ॥ २१ ॥ अ॒ग्रं ।
 पि॒व । म॒धू॒नां । सु॒तं । वा॒योइति । दि॒वि॒ष्टिषु ॥ त्वं । हि । पु॒र्व॒ऽपाः ।
 अ॒सि ॥ श॒तेन । नः । अ॒भिष्टि॒ऽभिः । नि॒यु॒त्वान् । इं॒द्र॒ऽसा॒र॒धिः ॥
 वा॒योइति । सु॒तस्य । तृ॒प॒तं ॥ आ । वां । स॒ह॒स्रं । ह॒र॒यः । इं॒द्र॒वा॒यु॒-
 इति । अ॒भि । प्र॒यः ॥ व॒हंतु । सोमं॒ऽपी॒तये ॥ रथं । हि॒र॒ण्य॒ऽव॒धुरं ।
 इं॒द्र॒वा॒युइति । सु॒ऽअ॒ध्व॒रं ॥ आ । हि । स्था॒थः । दि॒वि॒ऽस्पृ॒शं ॥ रथेन ।
 पु॒थु॒ऽपा॒ज॒सा । दा॒श्वा॒सं । उ॒प । ग॒च्छ॒तं ॥ इं॒द्र॒वा॒युइति । इ॒ह । आ ।

ग॒तं ॥ इ॒न्द्रवा॒युइति॑ । अ॒यं । सु॒तः । तं । दे॒वेभिः॑ । स॒ऽजो॒षसा ॥
 पि॒ब॒तं । दा॒शुषः॑ । गृ॒हे ॥ इ॒ह । प्र॒ऽयानं॑ । अ॒स्तु । वां । इ॒न्द्रवा॒युइति॑ ।
 वि॒ऽमोच॑नं ॥ इ॒ह । वां । सोम॑ऽपीतये ॥ २२ ॥ वा॒योइति॑ । शु॒क्रः ।
 अ॒यामि॑ । ते । म॒ध्वः । अ॒ग्रं । दि॒विष्टि॑षु ॥ आ । या॒हि । सोम॑ऽपी॒
 तये । स्वा॒र्हः । दे॒व । नि॒युत्वा॑ता ॥ इ॒न्द्रः । च॒ । वा॒योइति॑ । ए॒षां ।
 सोमा॑नां । पी॒तिं । अ॒र्हथः॑ ॥ यु॒वां । हि । सं॒ति । इ॒न्द्रवः॑ । नि॒स्रं ।
 आपः॑ । न । स॒ध्र॒वक् ॥ वा॒योइति॑ । इ॒न्द्रः । च॒ । शु॒ष्मिणा॑ । स॒ऽरथे॑ ।
 श॒वसः॑ । प॒तीइति॑ ॥ नि॒युत्वा॑ता । नः । ऊ॒तये॑ । आ । या॒तं । सोम॑ऽ॒
 पीतये ॥ याः । वां । सं॒ति । पु॒रु॒ऽस्पृहः॑ । नि॒ऽयुतः॑ । दा॒शुषे॑ । न॒रा ॥
 अ॒स्मेइति॑ । ताः । य॒ज्ञ॒ऽवा॒हसा॑ । इ॒न्द्रवा॒युइति॑ । नि । य॒च्छ॒तं ॥ २३ ॥
 वि॒हि । हो॒त्राः । अ॒र्वा॒ताः । वि॒षः । न । रा॒थः । अ॒र्यः ॥ वा॒योइति॑ ।
 आ । च॒न्द्रेण॑ । रथे॑न । या॒हि । सु॒तस्य॑ । पी॒तये॑ ॥ निः॒ऽयु॒वानः॑ ।
 अ॒श॒स्तीः । नि॒युत्वा॑न् । इ॒न्द्र॒ऽसा॒रथिः॑ ॥ ० ॥ अ॒नु । कृ॒णेइति॑ ।
 वसु॑धित्तीइतिवसु॑ऽधिवी । ये॒माते॑इति॑ । वि॒श्व॒ऽप॒शे॒सा ॥ ० ॥ व॒ह॒तु ।
 त्वा । म॒नः॒ऽयुजः॑ । यु॒क्तासः॑ । न॒वतिः॑ । न॒व ॥ ० ॥ वा॒योइति॑ ।
 श॒तं । ह॒रीणां॑ । यु॒वस्व॑ । षो॒ष्याणां॑ ॥ उ॒त । वा । ते । स॒ह॒स्रिणः॑ ।
 रथः॑ । आ । या॒तु । पा॒जसा॑ ॥ २४ ॥ इ॒न्द्रं । वां । आ॒स्ये॑ । ह॒विः ।
 प्रि॒यं । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ ॥ उ॒क्थं । म॒दः । च॒ । श॒स्य॑ते ॥ अ॒यं । वां ।
 प॒रि । सि॒च्य॑ते । सोमः॑ । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ ॥ चा॒रुः । म॒दा॒य । पी॒त॒
 ये ॥ आ । नः॑ । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ । गृ॒हं । इ॒न्द्रः । च॒ । ग॒च्छ॒तं ॥
 सोम॑ऽपा । सोम॑ऽपीतये ॥ अ॒स्मेइति॑ । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ । रथि॑ ।
 ध॒त्तं । श॒त॒ऽग्वि॒नं ॥ अ॒श्व॒ऽवंतं॑ । स॒ह॒स्रिणं॑ । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ । व॒यं ।
 सु॒ते । गीः॑ऽभिः । ह॒वाम॑हे ॥ ० ॥ सोमं॑ । इ॒न्द्रा॒वृह॒स्पती॑इति॑ । पि॒ब॒तं ।
 दा॒शुषः॑ । गृ॒हे ॥ मा॒दये॑थां । तत्॒ऽऔ॒कसा॑ ॥ २५ ॥ यः । त॒त्स॒मं ।
 स॒ह॒सा । वि । ज॒मः । अ॒न्ता॒न् । वृ॒ह॒स्पतिः॑ । त्रि॒ऽस॒ध॒स्थः॑ । र॒वेण॑ ॥
 तं । प्र॒त्ना॑सः । ऋ॒षयः॑ । दी॒ध्या॒नाः । पु॒रु॒ऽवि॒प्राः । द॒धिरे॑ । म॒न्द्र॒ऽ

जिह्वं ॥ धुनऽइतयः । सुऽप्रकेतं । मदंतः । बृहस्पते । अभि । ये । नः ।
 ततस्त्रे ॥ पृषंतं । सुप्रं । अदब्धं । ऊर्वं । बृहस्पते । रक्षतात् । अस्य ।
 योनिं ॥ बृहस्पते । या । परमा । पराऽवत् । अतः । आ । ते । ऋतुऽ-
 स्पृशः । नि । सेदुः ॥ तुभ्यं । खाताः । अवताः । अद्रिऽदुग्धाः । मध्वः ।
 श्रोतंति । अभितः । विऽरप्शं ॥ बृहस्पतिः । प्रथमं । जायमानः ।
 महः । ज्योतिषः । परमे । विऽओमन् ॥ सप्तऽआस्यः । तुविऽजातः ।
 रवेण । वि । सप्तऽरश्मिः । अधमत् । तमांसि ॥ ० ॥ ऋक्ता ।
 गणेन । वलं । रुरोज । फलिऽगं । रवेण । बृहस्पतिः । उस्त्रियाः ।
 हव्यऽसूदः । कर्निकदत् । वावशतीः । उत् । आजत् ॥ २६ ॥ एव ।
 पित्रे । विश्वऽदेवाय । वृष्णं । यज्ञैः । विधेम । नमसा । हविऽभिः ॥
 बृहस्पते । सुऽप्रजाः । वीरऽवंतः । वयं । स्याम । पतयः । रयीणां ॥
 सः । इत् । राजा । प्रतिऽजन्यानि । विश्वा । शुष्मेण । तस्थौ । अभि ।
 वीर्येण ॥ बृहस्पतिं । यः । सुऽभृतं । विभर्ति । वल्गुऽयति । वंदते ।
 पूर्वऽभाजं ॥ सः । इत् । क्षेति । सुऽधितः । ओकांसि । स्वे । तस्मै ।
 इळा । पिन्वते । विश्वऽदानीं ॥ तस्मै । विशः । स्वयं । एव । नमंते ।
 यस्मिन् । ब्रह्मा । राजनि । पूर्वः । एति । अप्रतिऽइतः । जयति । सं ।
 धनानि । प्रतिऽजन्यानि । उत् । या । सऽजन्या ॥ अवस्यवे । यः ।
 वरिवः । कुणोति । ब्रह्मणे । राजा । तं । अवन्ति । देवाः ॥ इंद्रः ।
 च । सोमं । पिबतं । बृहस्पते । अस्मिन् । यज्ञे । मंदसाना । वृषण्व-
 सुहोतवृषण्ऽवसू । आ । वां । विशंतु । इंद्रवः । सुऽआभुवः । अस्मे-
 इति । रयिं । सर्वऽवीरं । नि । यच्छतं ॥ बृहस्पते । इंद्र । वर्धतं ।
 नः । सचा । सा । वां । सुऽमतिः । भुतु । अस्मेइति ॥ अविष्टं ।
 धियः । जिगृतं । पुरऽधीः । जजस्तं । अर्यः । वनुषां । अरातीः ॥ २७ ॥

॥ इति तृतीयाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ इदं । ऊँइति । त्यत् । पुरुऽतमं । पुरस्तात् ।
ज्योतिः । तमसः । वयुनऽवत् । अस्थात् ॥ नूनं । दिवः । दुहितः ।
विऽभातीः । गातुं । कृणवन् । उपसः । जनाय ॥ अस्थुः । ऊँइति ।
चित्राः । उपसः । पुरस्तात् । मिताऽइव । स्वरवः । अध्वरेषु ॥ वि ।
ऊँइति । व्रजस्य । तमसः । द्वारा । उच्छंतीः । अवन् । शुचयः ।
पावकाः ॥ उच्छंतीः । अद्य । चितयन्त । भोजान् । राधऽदेयाय ।
उपसः । मघोनीः ॥ अचित्रे । अंतरिति । पणयः । ससंतु । अवु-
मानाः । तमसः । विऽमध्ये ॥ कुवित् । सः । देवीः । सनयः । नवः ।
वा । यामः । वभूयात् । उपसः । वः । अद्य ॥ येन । नवऽग्वे ।
अंगिरे । दशऽग्वे । सप्तऽआस्ये । रवतीः । रेवत् । ऊष ॥ यूयं । हि ।
देवीः । ऋतयुक्ऽमिः । अश्वैः । परिऽप्रयाथ । भुवनानि । सद्यः ॥
प्रऽबोधयन्तीः । उपसः । ससंतं । द्विऽपात् । चतुऽपात् । चरथाय ।
जीवं ॥ १ ॥ कं । स्वित् । आसां । कतमा । पुराणी । यया । विऽ-
धाना । विऽदधुः । ऋभुणां ॥ शुभं । यत् । शुभ्राः । उपसः । चरति ।
न । वि । ज्ञायन्ते । सऽदशीः । अजुर्याः ॥ ताः । घ । ताः । भद्राः ।
उपसः । पुरा । आसुः । अभिष्टिऽद्युम्नाः । ऋतजातऽसत्याः ॥ यासु ।
ईजानः । शशमानः । उक्थैः । स्तुवन् । शंसं । द्रविणं । सद्यः ।
आप ॥ ताः । आ । चरन्ति । समना । पुरस्तात् । समानतः । समना ।
पप्रथानाः ॥ ऋतस्य । देवीः । सदसः । बुधानाः । गर्वा । न ।
सर्गाः । उपसः । जरन्ते ॥ ताः । इत् । नु । एव । समना । समानीः ।
अमीतऽवर्णाः । उपसः । चरन्ति ॥ गूहंतीः । अभ्वं । असितं । रुशत्

रजांसि । परिऽभूः । त्रीणि । रोचना ॥ तिस्रः । दिवः । पृथिवीः ।
 तिस्रः । इन्वति । त्रिऽभिः । त्रैतः । अभि । नः । रक्षति । तमना ॥
 बृहत्ऽसुप्तः । प्रऽसविता । निऽवेशनः । जगतः । स्थातुः । उभ-
 यस्य । यः । वशी ॥ सः । नः देवः । सविता । शर्म । यच्छतु ।
 अस्मेइति । क्षयाय । त्रिऽवरूथं । अहंसः ॥ आ । अगन् । देवः ।
 ऋतुऽभिः । वर्धतु । क्षयं । दधातु । नः । सविता । सुऽप्रजां । इयं ॥
 सः । नः । क्षपाभिः । अहऽभिः । च । जिन्वतु । प्रजाऽवतं । रयिं ।
 अस्मेइति । सं । इन्वतु ॥ ४ ॥ अभूत् । देवः । सविता ॥ वंघः ।
 नु । नः । इदानीं । अहः । उग्रऽवाच्यः । नृऽभिः ॥ वि । यः । रत्ना ।
 भजति । मानवेभ्यः । श्रेष्ठं । नः । अत्र । द्रविणं । यथा । दधत् ॥
 देवेभ्यः । हि । प्रथमं । यज्ञियेभ्यः । अमृतऽत्वं । सुवसि । भागं ।
 उत्तमं ॥ आत् । इत् । दामानं । सवितः । वि । ऊर्णे । अनुचीना ।
 जीविता । मानुषेभ्यः ॥ अचिसी । यत् । चकृम । दैव्यै । जनैः ।
 दीनैः । दक्षैः । प्रऽभूती । पुरुषत्वता ॥ देवेषु । च । सवितः । मानु-
 षेषु । च । त्वं । नः । अत्र । सुवतात् । अनागसः ॥ न । प्रऽमियै ।
 सवितुः । दैव्यस्य । तत् । यथा । विश्वं । भुवनं । धारयिष्यति ॥
 यत् । पृथिव्याः । वरिमन् । आ । सुऽअंगुरिः । वर्धन् । दिवः ।
 सुवति । सत्यं । अस्य । तत् ॥ इन्द्रऽज्येष्ठान् । बृहत्ऽभ्यः । पर्वत-
 भ्यः । क्षयान् । एभ्यः । सुवसि । पत्यऽवतः ॥ यथाऽयथा । पतयतः ।
 विऽयेमिरे । एव । एव । तस्थुः । सवितरिति । सवायं । ते ॥ ये ।
 ते । त्रिः । अहन् । सवितरिति । सवासः । द्विवेऽदिवे । सौमगं ।
 आऽसुवति ॥ इन्द्रः । द्यावापृथिवीइति । सिधुः । अतऽभिः ।
 आदित्यैः । नः । अदितिः । शर्म । यंसत् ॥ ५ ॥ कः । वः । त्राता ।
 वरुवः । कः । वरुता । द्यावाभूमीइति । अदिते । त्रासीथां । नः ॥
 सहीयसः । वरुण । मित्र । मर्तात् । कः । वः । अध्वरे । वरिवः ।
 धाति । देवाः ॥ प्र । ये । धामानि । पृथिवी । अर्चान् । वि । यत् ।

उच्छान् । वि॒ऽयो॒तारः । अमू॒राः ॥ वि॒ऽधा॒तारः । वि । ते । द॒धुः ।
 अ॒ज॒साः । ऋ॒त॒ऽधी॒तयः । रु॒च॒न्त । द॒स्माः ॥ प्र । प॒स्त्या । अ॒दि॒ति ।
 सि॒धु । अ॒कैः । स्व॒स्ति । ई॒ळे । स॒ख्याय । दे॒वी ॥ उ॒मे॒इति । यथा ।
 नः । अ॒ह॒नी॒इति । नि॒ऽपा॒तः । उ॒ष॒सा॒न॒क्ता । क॒र॒तां । अ॒द॒ब्धे॒इति ।
 वि । अ॒र्य॒मा । व॒रु॒णः । चे॒ति । प॒न्था । इ॒षः । प॒तिः । सु॒वि॒तं । गा॒तुं ।
 अ॒ग्निः ॥ इ॒न्द्रा॒विष्णु॒इति । नृ॒ऽव॒त् । ऊँ॒इति । सु । स्त॒वा॒ना । श॒र्म ।
 नः । य॒न्तं । अ॒म॒ऽव॒त् । व॒रू॒थं ॥ आ । प॒र्व॒त॒स्य । म॒रु॒तां । अ॒वा॒सि ।
 दे॒व॒स्य । त्रा॒तुः । अ॒त्रि । भ॒ग॒स्य ॥ पा॒त् । प॒तिः । ज॒न्या॒त् । अ॒ह॒सः ।
 नः । मि॒त्रः । मि॒त्रि॒या॒त् । उ॒त । नः । उ॒रु॒ष्ये॒त् ॥ ६ ॥ नु । रो॒द॒सी॒
 इति । अ॒हि॒ना । बु॒ध्न्ये॒न । स्तु॒वी॒त । दे॒वी॒इति । अ॒प्ये॒भिः । इ॒ष्टैः ॥
 सु॒मु॒द्रं । न । सं॒ऽच॒रणे । स॒नि॒ष्य॒वः । ध॒र्म॒ऽस्व॒र॒सः । न॒द्यः । अ॒प ।
 व॒न् ॥ ० ॥ न॒हि । मि॒त्र॒स्य । व॒रु॒ण॒स्य । धा॒सि । अ॒र्हा॒म॒सि । प्र॒ऽमि॒यं ।
 सा॒तु । अ॒ग्नेः ॥ अ॒ग्निः । ई॒शे । व॒स॒व्य॒स्य । अ॒ग्निः । म॒हः । सौ॒भ॒ग॒स्य ॥
 ता॒नि । अ॒स्म॒भ्यं । रा॒स॒ते ॥ उ॒षः । म॒घो॒नि । आ । व॒ह । स॒नु॒ते ।
 वा॒र्या । पु॒रु ॥ अ॒स्म॒भ्यं । वा॒जि॒नी॒ऽव॒ति ॥ तत् । सु । नः । स॒वि॒ता ।
 भ॒गः ॥ ० ॥ इ॒न्द्रः । नः । रा॒ध॒सा । आ । ग॒म॒त् ॥ ७ ॥ म॒ही॒इति ।
 द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी॒इति । इ॒ह । ज्ये॒ष्ठे॒इति । रु॒चा । भ॒व॒तां । शु॒च॒य॒त्ऽभिः ।
 अ॒कैः ॥ यत् । सीं । व॒रि॒ष्ठे॒इति । बृ॒ह॒ती॒इति । धि॒ऽमि॒न्वन् । रु॒व॒त् ।
 ह । उ॒क्षा । प॒प्र॒था॒ने॒भिः । ए॒वैः ॥ दे॒वी॒इति । दे॒वे॒भिः । य॒ज॒ते॒इति ।
 य॒ज्ञैः । अ॒मि॒न॒ती॒इति । त॒स्थ॒तुः । उ॒क्ष॒मा॒णे॒इति ॥ ऋ॒त॒व॒री॒इत्यृ॒त॒ऽ
 व॒री । अ॒द्रु॒हा । दे॒व॒पु॒त्रे॒इति॒दे॒व॒ऽपु॒त्रे । य॒ज्ञ॒स्य । ने॒त्री॒इति । शु॒च॒य॒त्ऽ
 मिः । अ॒कैः ॥ सः । इत् । सु॒ऽअ॒पाः । भु॒व॒ने॒षु । आ॒स । यः । इ॒मे॒इति ।
 द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी॒इति । ज॒जान् ॥ उ॒र्वी॒इनि । ग॒भी॒रे॒इति । र॒ज॒सी॒इति ।
 सु॒मे॒के॒इति॒सु॒ऽमे॒के । अ॒व॒शे । धी॒रः । श॒च्या । सं । ऐ॒र॒त् ॥ नु ।
 रो॒द॒सी॒इति । बृ॒ह॒त्ऽभिः । नः । व॒रू॒थैः । प॒त्नी॒व॒त्ऽभिः । इ॒ष॒य॒न्ती॒
 इति । स॒ऽजो॒षाः ॥ उ॒रु॒ची॒इति । वि॒श्वे॒इति । य॒ज॒ते॒इति । नि ।

पातं ॥ ० ॥ प्र । वां । महि । द्यवीइति । अ॒भि । उप॑ऽस्तुति । म॒हा-
 म॒हे ॥ शुची॑इति । उप । प्रऽशस्तये ॥ पु॒ना॒नेइति । त॒न्वा । मि॒थः ।
 स्वेन । दक्षेण । रा॒ज॒थः ॥ ऊ॒ह्याथे॑इति । स॒नात् । ऋ॒तं ॥ म॒हीइति ।
 मि॒त्रस्य । सा॒ध॒थः । तर॑तीइति । पि॒त्रती॑इति । ऋ॒तं ॥ परि॑ । य॒ज्ञ-
 नि । से॒द॒थुः ॥ ८ ॥ क्षे॒त्रस्य । पति॑ना । व॒यं । हि॒तेन॑ऽइव । ज॒य-
 म॒सि ॥ गां । अश्वं । पोष॑यितु । आ । सः । नः । म॒ल्लाति॑ । ई॒दृशे ॥
 क्षे॒त्रस्य । प॒ते । मधु॑ऽमंतं । ऊ॒र्मि । धे॒नुऽइव । प॒यः । अ॒स्मासु॑
 धु॒क्ष्व ॥ मधु॑ऽश्रुतं । घृ॒तंऽइव । सु॒ऽपूतं । ऋ॒तस्य॑ । नः । प॒तयः॑
 म॒ल॒य॒न्तु ॥ मधु॑ऽमतीः । ओष॑धीः । द्या॒वः । आपः । मधु॑ऽमत् । नः ।
 भ॒व॒तु । अ॒न्तरि॑क्षं ॥ क्षे॒त्रस्य । पतिः॑ । मधु॑ऽमान् । नः । अ॒स्तु ।
 आ॒रि॒ष्य॒तः । अ॒नु । ए॒नं । च॒रे॒म ॥ शु॒नं । वा॒हाः । शु॒नं । नरः॑ ।
 शु॒नं । कृ॒प॒तु । ला॒ंग॒लं ॥ शु॒नं । व॒र॒त्राः । व॒ध॒य॒न्तां । शु॒नं । अ॒ग्रौ ।
 उ॒त् । इ॒ग॒य ॥ शु॒ना॒सी॒रौ । इ॒मां । वा॒चं । जु॒पे॒थां । य॒त् । दि॒वि ।
 च॒क्र॒थुः । प॒यः ॥ तेन॑ । इ॒मां । उप॑ । सि॒च॒तं ॥ अ॒र्वाची॑ । सु॒ऽभो॑ ।
 भ॒व । सी॒ते । वंदा॑महे । त्वा ॥ यथा॑ । नः । सु॒ऽभगा॑ । अ॒स॒सि ।
 यथा॑ । नः । सु॒ऽफ॒ला । अ॒स॒सि ॥ इं॒द्रः । सी॒तां । नि । गृ॒ह्णा॒तु ।
 तां । पू॒षा । अ॒नु । य॒च्छ॒तु ॥ सा । नः । प॒य॒स्व॒ती । दु॒हां । उ॒त्तरा॑ऽ-
 उ॒त्तरां । स॒मां ॥ शु॒नं । नः । फा॒लाः । वि । कृ॒प॒न्तु । भू॒मि । शु॒नं ।
 की॒ना॒शाः । अ॒भि । य॒न्तु । वा॒हैः ॥ शु॒नं । प॒र्जन्यः॑ । मधु॑ना । प॒यऽ-
 मिः । शु॒ना॒सारा॑ । शु॒नं । अ॒स्मासु॑ । ध॒त्तं ॥ ९ ॥ सु॒मु॒द्रात् । ऊ॒र्मिः ।
 मधु॑ऽमान् । उ॒त् । आ॒र॒त् । उप॑ । अ॒ंशु॒ना । सं । अ॒मृ॒त॒ऽत्वं । अ॒न-
 त् ॥ घृ॒तस्य॑ । ना॒मं । गु॒ह्यं । य॒त् । अ॒स्ति । जि॒ह्वा । दे॒वना॑ । अ॒मृ-
 त॒स्य । ना॒भिः ॥ व॒यं । ना॒मं । प्र । ब्र॒वाम॑ । घृ॒तस्य॑ । अ॒स्मिन् ।
 य॒ज्ञे । धा॒र॒या॒म । नमः॑ऽभिः ॥ उप॑ । ब्र॒ह्मा । शृ॒ण॒व॒त् । श॒स्य॒मानं॑ ।
 च॒तुऽश॑ङ्गः । अ॒व॒म॒ति॒त् । गौ॒रः । ए॒तत् ॥ च॒त्वारि॑ । शृ॒ंगा । त्र॒यः ।
 अ॒स्य । पा॒दाः । द्वे॑इति । शी॒षे॑इति । सप्त । ह॒स्ता॒सः । अ॒स्य ॥ त्रि॒धा ।

बुद्धः । वृषभः । रोरुवाति । महः । देवः । मर्त्यान् । आ । विवेश ॥
 त्रिधा । हितं । पणिऽभिः । गुह्यमानं । गवि । देवासः । घृतं । अनु ।
 अविदन् ॥ इंद्रः । एकं ॥ सूर्यः । एकं । जजान । वेनात् । एकं ।
 स्वधया । निः । ततश्चुः ॥ एताः । अर्पति । हृद्यात् । समुद्रात् ।
 शतव्रजाः । रिपुणा । न । अवऽचक्षे ॥ घृतस्य । धाराः । अभि ।
 चाकशीमि । हिरण्ययः । वेतसः । मध्ये । आसां ॥ १० ॥ सम्यक् ।
 स्रवति । सरितः । न । धेनाः । अंतः । हृदा । मनसा । पुयमानाः ॥
 एते । अर्पति । ऊर्मयः । घृतस्य । मृगाऽइव । क्षिपणोः । ईषमाणाः ॥
 सिंधोऽइव । प्रऽअध्वने । शूघनासः । वातऽप्रमियः । पतयति ।
 यद्वाः ॥ घृतस्य । धाराः । अरुषः । न । वाजी । काष्ठाः । मिदन् ।
 ऊर्मिऽभिः । पिन्वमानः ॥ अभि । प्रवत । समनाऽइव । योषाः ।
 कल्याणः । सयमानासः । अग्नि ॥ घृतस्य । धाराः । संऽइधः ।
 नसंत । ताः । जुषणः । हर्यति । जातऽवेदाः ॥ कन्याऽइव । वहतुं ।
 एतवै । ऊँइति । अंजि । अंजानाः । अभि । चाकशीमि ॥ यत्र । सोमः ।
 सुयते । यत्र । यज्ञः । घृतस्य । धाराः । अभि । तत् । पवते ॥ अभि ।
 अर्पत । सुऽस्तुति । गव्यं । अजि । अस्मासु । भद्रा । द्रविणानि ।
 धत्त ॥ इमं । यज्ञं । नयत । देवता । नः । घृतस्य । धाराः । मधुऽमत् ।
 पवते ॥ धामन् । ते । विश्वं । भुवनं । आर्धं । अत्रितं । अंतरितं । समुद्रे ।
 हृदि । अंतः । आयुषि ॥ अपां । अनीके । संऽइथे । यः । आऽभृतः ।
 तं । अश्याम । मधुऽमंतं । ते । ऊर्मि ॥ ११ ॥ इति चतुर्थं मंडलं
 समाप्तं ॥ अबोधि । अग्निः । संऽइधा । जनानं । प्रति । धेनुऽइव । आऽ-
 यती । उपसं ॥ यद्वाऽइव । प्र । वयां । उत्ऽजिहानाः । प्र । भानवः ।
 सिस्ते । नाकं । अच्छ ॥ अबोधि । होता । यजथाय । देवान् ।
 ऊर्ध्वः । अग्निः । सुऽमनाः । प्रातः । अस्थात् ॥ संऽइद्धस्य । रुशत् ।
 अदशि । पाजः । महान् । देवः । तमसः । निः । अमोचि ॥ यत् । ईं ।
 गणस्य । रशानां । अजीगुरिति । शुचिः । अङ्गे । शुचिऽभिः । गोभिः ।

अग्निः ॥ आत् । दक्षिणा । युज्यते । वाजऽयती । उत्तानां । ऊर्ध्वः ।
 अधयत् । जुह्वमिः ॥ अग्नि । अच्छ । देवऽयतां । मनसि । चक्षुषिऽ-
 इव । सूर्ये । सं । चरन्ति ॥ यत् । ई । सुवातेइति । उपसा । विरु-
 पेइतिविऽरूपे । श्वेतः । वाजी । जायते । अग्ने । अह्नां ॥ जनिष्ठ । हि ।
 जेन्यः । अग्ने । अह्नां । हितः । हितेषु । अरुषः । वनेषु । दमेऽदमे ।
 सप्त । रत्ना । दधानः । अग्निः । होता । नि । ससाद । यजीयात् ॥
 अग्निः । होता । नि । असीदत् । यजीयान् । उपऽस्थे । मातुः । सुरभौ ।
 ऊँइति । लोके ॥ युवा । कविः । पुरुनिऽस्थः । ऋतऽवा । धर्ता ।
 कृष्टीनां । उत । मध्ये । इद्धः ॥ १२ ॥ प्र । नु । त्यं । विप्रै । अध-
 रेषु । साधुं । अग्नि । होतारं । ईळते । नमऽभिः ॥ आ । यः ।
 ततान । रोदसीइति । ऋतेन । नित्यं । मृजन्ति । वाजिनं । धृतेन ॥
 मार्जाल्यः । मृज्यते । स्वे । दमूनाः । कविऽप्रशस्तः । अतिथिः ।
 शिवः । नः ॥ सहस्रऽशृंगः । वृषभः । तत्ऽओजाः । विश्वान् । अग्ने ।
 सहसा । प्र । असि । अन्यान् ॥ प्र । सद्यः । अग्ने । अति । एषि ।
 अन्यान् । आविः । यस्मै । चारुऽतमः । बभूथ ॥ ईलेन्यः । वपुष्यः ।
 विमाऽवा । प्रियः । विशां । अतिथिः । मानुषीणां ॥ तुभ्यं । भरन्ति ।
 क्षितयः । यविष्ठ । बलि । अग्ने । अंतितः । आ । उत । दुरात् ॥
 आ । भंदिष्ठस्य । सुऽमति । चिकिद्धि । बृहत् । ते । अग्ने । महि ।
 शर्म । भद्रं । आ । अद्य । रथं । भानुऽमः । भानुऽमंतं । अग्ने ।
 तिष्ठ । यजतेभिः । संऽअंतं ॥ विद्वान् । पथीनां । उरु । अंतरिक्षं ।
 आ । इह । देवान् । हविऽअद्याय । वक्षि ॥ अवाचाम । कव्ये ।
 मेध्याय । वचः । वंदारु । वृषभाय । वृष्णे । गर्विष्ठिरः । नमसा ।
 स्तोमं । अग्नौ । दिविऽइव । रुक्मं । उरुऽव्यंचं । अथेत् ॥ १३ ॥ कु-
 मारं । माता । युवतिः । संऽउब्धं । गुहा । विभर्ति । न । ददाति ।
 पित्रे । अनीकं । अस्य । न । मिनत् । जनांसः । पुरः । पश्यन्ति ।
 निऽहितं । अरतौ ॥ कं । एतं । त्वं । युवते । कुमारं । पेयी । विभर्षि ।

महिषी । जज्ञान ॥ पूर्वी । हि । गर्भः । शरदः । ववर्ध । अपश्यं ।
 जातं । यत् । असूत । माता ॥ हिरण्यऽदंतं । शुचिऽवर्णं । आरात् ।
 क्षेत्रात् । अपश्यं । आयुधा । मिमानं ॥ ददानः । अस्मै । अमृतं ।
 विऽपृक्तं । किं । मां । अनिद्राः । कृण्वन् । अनुकथाः ॥ क्षेत्रात् ।
 अपश्यं । सनुतरिति । चरंतं । सुऽमत् । यूथं । न । पुरु । शोभमानं ।
 न । ताः । अगृभन् । अजनिष्ट । हि । सः । पलिक्रीः । इत् । युव-
 तयः । भवंति ॥ के । मे । मर्यकं । वि । यवंत । गोभिः । न ।
 येषां । गोपाः । अरणः । चित् । आसं ॥ यः । ई । जगृभुः । अव ।
 ते । सृजंतु । आ । अजाति । पश्वः । उप । नः । चिकित्वान् ॥
 वसां । राजानं । वसतिं । जनानां । अरातयः । नि । दधुः । मर्त्येषु ।
 ब्रह्माणि । अत्रै । अव । तं । सृजंतु । निदितारः । निद्यासः ।
 भवंतु ॥ १४ ॥ शुनःशेषं । चित् । निऽदितं । सहस्रात् । यूपात् ।
 अमुचः । अशमिष्ट । हि । सः ॥ एव । अस्मत् । अग्ने । वि । मुमु-
 श्चि । पाशान् । होतरिति । चिकित्वः । इह । तु । निऽसद्यं ॥
 हृणीयमानः । अप । हि । मत् । अर्यैः । प्र । मे । देवानां । व्रतऽ-
 पाः । उवाच ॥ इंद्रः । विद्वान् । अनु । हि । त्वा । चचक्ष । तेन ।
 अहं । अग्ने । अनुऽशिष्टः । आ । अंगां ॥ वि । ज्योतिषा । बृहता ।
 माति । अग्निः । आविः । विश्वानि । कृणुते । महिऽत्वा ॥ प्र । अदे-
 वीः । मायाः । सहते । दुऽएवाः । शिशीते । शृंगेइति । रक्षसे ।
 विऽनिक्षे ॥ उत । स्वानासः । दिवि । संतु । अग्नेः । तिग्मऽआयुधाः ।
 रक्षसे । हंतवै । ऊंइति ॥ मदे । चित् । अस्य । प्र । रुजति । भामाः ।
 न । वरंते । परिऽवाधः । अदेवीः ॥ एतं । ते । स्तोमं । तुविऽजात ।
 विप्रः । रथं । न । धीरः । सुऽअपाः । अतक्षं ॥ यदि । इत् । अग्ने ।
 प्रति । त्वं । देव । हयाः । स्वऽवतीः । अपः । एन । जयेम ॥
 तुविऽप्रीवः । वृषभः । ववृधानः । अशत्रु । अर्यः । सं । अजाति ।
 वेदः ॥ इति । इमं । अग्निं । अमृताः । अवोचन् । बहिष्मते । मववे ।

शर्म । यंसत् । हविष्मते । मनवे । शर्म । यंसत् ॥ १५ ॥ त्वं । अग्ने ।
 वरुणः । जायसे । यत् । त्वं । मित्रः । भवसि । यत् । संऽइन्द्रः ॥
 त्वेइति । विश्वे । सहस्रः । पुत्र । देवाः । त्वं । इन्द्रः । दाशुषे ।
 मर्त्याय ॥ त्वं । अर्यमा । भवसि । यत् । कनीनां । नाम । स्वधाऽ-
 वन् । गुह्यं । विमर्षि ॥ अजंति । मित्रं । सुऽधितं । न । गोभिः । यत् ।
 दंपतीइतिदंऽपती । सऽमनसा । कृणोषि ॥ तव । श्रिये । मरुतः ।
 मर्जयंत । रुद्र । यत् । ते । जनिम । चारु । चित्रं ॥ पदं । यत् ।
 विष्णोः । उपऽमं । निऽधारि । तेन । पासि । गुह्यं । नाम । गोनां ॥ तव ।
 श्रिया । सुऽदृशः । देव । देवाः । पुरु । दधानाः । अमृतं । संपत ॥ ० ॥
 दशस्यंतः ॥ ० ॥ न ॥ ० ॥ न । काव्यैः । परः । अस्ति । स्वधाऽ-
 वः ॥ विशः । च । यस्याः । अतिथिः । भवासि । सः । यज्ञेन ।
 वनवत् । देव । मर्तां ॥ वयं । अग्ने । वनुयाम । त्वाऽऊताः । वसुऽ-
 यवः । हविषा । बुध्यमानाः ॥ वयं । सऽमर्ये । विद्वेषु । अहो ।
 वयं । राया । सहस्रः । पुत्र । मर्तां ॥ १६ ॥ यः । नः । आगः ।
 अग्नि । एनः । भराति । अधि । इत् । अघं । अघऽशंसे । दधात ॥ जहि ।
 चिकित्वः । अग्निऽशंस्ति । एतां । अग्ने । यः । नः । मर्चयति । द्व्ये-
 न ॥ त्वां । अस्याः । विऽउषि । देव । पूर्वे । द्रुतं । कृण्वानाः ।
 अयजंत । हव्यैः ॥ संऽस्थे । यत् । अग्ने । ईयसे । रयीणां । देवः ।
 मर्तैः । वसुऽभिः । इध्यमानः ॥ अव । स्पृधि । पितरं । योधि । वि-
 द्वां । पुत्रः । यः । ते । सहस्रः । सुनोइति । ऊहे ॥ कदा । चिकि-
 त्वः । अग्नि । चक्षसे । नः । अग्ने । कदा । ऋतऽचित् । यातयासे ॥
 भूरि । नाम । वंदमानः । दधाति । पिता । वसोइति । यदि । तत् ।
 जोषयासे ॥ कुवित् । देवस्य । सहसा । चकानः । सुमं । अग्निः ।
 वनते । ववृथानः ॥ त्वं । अंग । जरितारं । यविष्ठ । विश्वानि । अग्ने ।
 दुऽइता । अति । पर्षि ॥ स्तेनाः । अद्वश्नन् । रिपवः । जनांसः । अहो-
 तऽकेताः । वृजिनाः । अभुवन् ॥ इमे । यामांसः । त्वद्रिक् । अभुवन् ।

वसवे । वा । तत् । इत् । आगः । अवाचि ॥ न । अह । अयं ।
 अग्निः । अभिऽशस्तये । नः । न । रिपते । ववृधानः । परा ।
 दात् ॥ १७ ॥ त्वां । अग्ने । वसुऽपति । वसूनां । अभि । प्र । मंदे ।
 अध्वरेषु । राजन् ॥ त्वया । वाजं । वाजऽयंतः । जयेम । अभि ।
 स्याम । पृत्सुतीः । मर्त्यानां ॥ हव्यऽवाद् । अग्निः । अजरः । पिता ।
 नः । विऽभुः । विभाऽवा । सुऽदृशीकः । अस्मेइति ॥ सुऽगार्हपत्याः ।
 सं । इषः । दिदीहि । अस्मभ्यक् । सं । मिमीहि । श्रवांसि ॥ विशां ।
 कवि । विश्वपति । मानुषीणां । शुचिं । पावकं । घृतऽष्टं । अग्नि ॥
 नि । होतारं । विश्वऽविदं । दधिध्वे । सः । देवेषु । वनते । वार्या-
 णि ॥ जुषस्व । अग्ने । इळया । सऽजोषाः । यतमानः । रश्मिऽभिः ।
 सूर्यस्य ॥ जुषस्व । नः । संऽइधं । जातऽवेदः । आ । च । देवान् ।
 हविऽअद्याय । वक्षि ॥ जुष्टः । दमूनाः । अतिथिः । दुरोणे । इमं ।
 नः । यज्ञं । उप । याहि । विद्वान् ॥ विश्वाः । अग्ने । अभिऽयुजः ।
 विऽहव्यं । शत्रुऽयतां । आ । भर । भोजनानि ॥ १८ ॥ वधेन ।
 दस्युं । प्र । हि । चातयस्व । वयः । कृण्वानः । तन्वे । स्वायै ॥
 पिपिषि । यत् । सहसः । पुत्र । देवान् । सः । अग्ने । पाहि । नृऽ-
 तम । वाजं । अस्मान् ॥ वयं । ते । अग्ने । उक्थैः । विधेम । वयं ।
 हव्यैः । पावक । भद्रऽशोचे ॥ अस्मेइति । रयिं । विश्वऽवारं । सं । इन्व ।
 अस्मेइति । विश्वानि । द्रविणानि । धेहि ॥ अस्माकं । अग्ने । अध्वरं ।
 जुषस्व । सहसः । सुनोइति । त्रिऽसध्रस्थ । हव्यं ॥ वयं । देवेषु ।
 सुऽकृतः । स्याम । शर्मणा । नः । त्रिऽवरूथेन । पाहि ॥ विश्वानि ।
 नः । दुऽगहा । जातऽवेदः । सिंधुं । न । नावा । दुऽइता । अति ।
 पिपि ॥ अग्ने । अत्रिऽवत् । नमसा । गृणानः । अस्माकं । बोधि ।
 अधिता । तनूनां ॥ यः । त्वा । दृदा । कीरिणां । मन्यमानः । अम-
 र्यै । मर्त्यैः । जोहवीमि ॥ जातऽवेदः । यशः । अस्मासु । धेहि ।
 प्रऽजभिः । अग्ने । अमृतऽत्वं । अद्यां ॥ यस्मै । त्वं । सुऽकृते ।

ज्ञातऽवेदः । ऊँइति । लोकं । अग्ने । कृणवः । स्योनं ॥ अश्विनं ।
 सः । पुत्रिणं । वीरऽवतं । गोऽमंतं । रयिं । नशते । स्वस्ति ॥ १९ ॥
 सुऽसमिद्धाय । शोचिषे । घृतं । तीव्रं । जुहोतन ॥ अग्नये । ज्ञातऽ-
 वेदसे । नराशंसः । सुसूदति । इमं । यज्ञं । अदाभ्यः ॥ कविः । हि ।
 मधुऽहस्यः ॥ ० ॥ सुऽखैः । रथेभिः । ऊतये । ऊर्णऽम्रदाः । वि ।
 प्रथस्व । अग्नि । अर्काः । अनुषत ॥ भव । नः । शुभ्र । सातये ॥
 देवीः । द्वारः । वि । श्रयध्वं । सुप्रऽअयनाः । नः । ऊतये ॥
 प्रऽप्र । यज्ञं । पृणीतन ॥ २० ॥ सुप्रतीकेइति सुऽप्रतीके । वयःऽवृथा ।
 यहीइति । ऋतस्य । मातरा ॥ दोषां । उषसं । ईमहे ॥ वातस्य ।
 पत्नम् । ईळिता । दैव्या । होतारा । मनुषः ॥ इमं । यज्ञं । आ ।
 गतं ॥ ० ॥ शिवः । त्वष्टुः । इह । आ । गहि । विऽभुः । पोषे । उत ।
 त्मना ॥ यज्ञेऽयज्ञे । नः । उत । अव ॥ यत्र । वेत्थ । वनस्पते ।
 देवानां । गुह्या । नामानि ॥ तत्र । हव्यानि । गमय ॥ स्वाहा ।
 अग्नये । वरुणाय । स्वाहा । इंद्राय । मरुत्ऽभ्यः ॥ स्वाहा । दवेभ्यः ।
 हविः ॥ २१ ॥ अग्नि । तं । मन्ये । यः । वसुः । अस्तं । यं । यंति ।
 धेनवः ॥ अस्तं । अवैतः । आशवः । अस्तं । नित्यासः । वाजिनः । इषं ।
 स्तोतृऽभ्यः । आ । भर ॥ सः । अग्निः । यः । वसुः । गुणे । सं ।
 यं । आऽयंति । धेनवः ॥ सं । अवैतः । रघुऽद्रुवः । सं । सुऽजा-
 तासः । सुरयः ॥ ० ॥ अग्निः । हि । वाजिनं । विशे । ददाति ।
 विश्वऽर्चषणिः ॥ अग्निः । राये । सुऽआभुवं । सः । प्रीतः । याति ।
 वार्यं ॥ ० ॥ आ । ते । अग्ने । इध्रीमहि । द्युऽमंतं । देव । अजरं ॥
 यत् । ह । स्या । ते । पनीयसी । संऽइत् । दीदयति । द्यवि ॥ ० ॥
 ऋचा । हविः । शुक्रस्य । शोचिषः । पते ॥ सुऽचंद्र । दसं । वि-
 श्पते । हव्यऽवाद् । तुभ्यं । ह्यते ॥ ० ॥ २२ ॥ प्रोइति । ले ।
 अग्नयः । अग्निषु । विश्वं । पुध्यति । वार्यं ॥ ते । हिन्विरेते । इन्विरे ।
 ते । इषण्यति । अग्निषु । अग्ने । अर्चयः । महि ।

अष्टकः ३, अ. ८]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

ब्राधंत । वाजिनः ॥ ये । पत्वऽभिः । शफानां । व्रजा । भुरंत ।
 गोनां ॥ ० ॥ नवाः । नः । अग्ने । आ । भर । स्तोतुऽभ्यः । सुऽ-
 क्षितीः । इषः ॥ ते । स्याम । ये । आनृचुः । त्वाऽदूतासः । दमेऽ-
 दमे ॥ ० ॥ उभेइति । सुऽचंद्र । सर्पिषः । दर्वीइति । श्रीणीषे ।
 आसनि ॥ उतोइति । नः । उत् । पुपूर्याः । उक्थेषु । शवसः ।
 पते ॥ ० ॥ एव । अग्निं । अजुर्यमुः । गीऽभिः । यज्ञेभिः । आनुषक् ॥
 दधत् । अस्मेइति । सुऽधीर्ये । उत् । त्यत् । आशुऽअद्व्यं ॥ ० ॥
 ॥ २३ ॥ सखायः । सं । वः । सम्यंचै । इषं । स्तोमं । च । अग्रये ।
 वापिंष्टाय । क्षितीनां । ऊर्जः । नप्रे । सहस्वते ॥ कुत्र । चित् । यस्य ।
 संऽऋतौ । रण्वाः । नरः । नृऽसदने ॥ अहंतः । चित् । यं । इंधेत ।
 संऽजनयति । जंतवः ॥ सं । यत् । इषः । वनामहे । सं । हव्या ।
 मालुपाणां ॥ उत् । दुस्रस्य । शवसा । ऋतस्य । रक्षिम । आ । ददे ॥
 सः । स्म । कृणोति । केतुं । आ । नक्तं । चित् । दूरे । आ । सते ॥
 पावकः । यत् । वनस्पतीन् । प्र । स्म । मिनाति । अजरः ॥ अव ।
 स्म । यस्य । वेपणे । स्वेदं । पथिषु । जुहति ॥ अभि । ईं । अहं ।
 स्वजैन्यं । भूमं । पृष्ठाऽइव । रुरुहुः ॥ २४ ॥ यं । मर्यः । पुरुऽ-
 सुहं । विदत् । विश्वस्य । धायसे ॥ प्र । स्वादनं । पितुनां । अस्तऽ-
 ताति । चित् । आयवे ॥ सः । हिं । स्म । धन्वं । आऽक्षितं । दाता ।
 न । दाति । आ । पशुः ॥ हिरिऽश्मश्रुः । शुचिऽदन । ऋभुः ।
 अनिभृऽतविषेः ॥ शुचिः । स्म । यस्यै । अत्रिऽवत् । प्र । स्वधि-
 तिऽइव । रीयते ॥ सुऽसूः । असुत । माता । क्राणा । यत् । आनशे ।
 भगं ॥ आ । यः । ते । सर्पिऽआसुते । अग्ने । शं । अस्ति । धायसे ॥
 आ । एषु । दुस्रं । उत् । श्रवः । आ । चित्तं । मर्येषु । धाः ॥ इति ।
 चित् । मन्थुं । अधिजः । त्वाऽदातं । आ । पशुं । ददे ॥ आत् ।
 अग्ने । अपृणतः । अत्रिः । ससह्यात् । दस्यून् । इषः । ससह्यात् ।
 नृन् ॥ २५ ॥ त्वां । अग्ने । ऋतऽयवः । सं । ईधरे । प्रत्नं । प्रत्तासः ।

ऊतये । सहऽकृत ॥ पुरुऽचंद्रं । यजतं । विश्वऽधायसं । दमूनसं ।
 गृहऽपतिं । वरेण्यं ॥ त्वां । अग्ने । अतिथिं । पूव्यं । विशः । शोचिऽ-
 केशं । गृहऽपतिं । नि । सेदिरे ॥ बृहत्ऽकेतुं । पुरुऽरूपं । धनुऽ-
 स्पृतं । सुऽशर्माणं । सुऽअवसं । जरत्ऽविषं ॥ त्वां । अग्ने । मानुषीः ।
 ईळते । विशः । होत्राऽविदं । विविचिं । रत्नऽधातमं ॥ गुहा । संतं ।
 सुऽभग । विश्वऽदर्शतं । तुविऽस्वनसं । सुऽयजं । घृतऽश्रियं ॥ त्वां ।
 अग्ने । धर्णसिं । विश्वधा । वयं । गीऽभिः । गृणंतः । नमसा । उप ।
 सेदिम ॥ सः । नः । जुषस्व । संऽइधानः । अंगिरः । देवः । मर्तस्य ।
 यशसा । सुदीतिऽभिः ॥ त्वं । अग्ने । पुरुऽरूपः । विशेऽविशे । वयः ।
 दधासि । प्रत्नऽथा । पुरुऽस्तुत ॥ पुरुणि । अन्ना । सहसा । वि ।
 राजसि । त्विषिः । सा । ते । तित्विषाणस्य । न । आऽधृषं ॥ त्वां ।
 अग्ने । संऽइधानं । यविष्य । देवाः । दूतं । चक्रिरे । हव्यऽवाहनं ॥
 उरुऽज्रयसं । घृतऽयोनिं । आऽहुतं । त्वेषं । चक्षुः । दधिरे । चोद-
 यत्ऽमति ॥ त्वां । अग्ने । प्रऽदिवः । आऽहुतं । घृतैः । सुन्नऽयवः ।
 सुऽसुमिधा । सं । ईधिरे ॥ सः । ववृधानः । ओषधीभिः । उक्षितः ।
 अभि । ज्रयांसि । पार्थिवा । वि । तिष्ठसे ॥ २६ ॥

इति तृतीयाष्टके अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

॥ इति तृतीयाष्टकः संपूर्णः ॥ ३ ॥

॥ ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ त्वां । अग्ने । हविष्मन्तः । देवं । मर्तासः । ईळते ॥
 मन्ये । त्वा । जातऽवेदसं । सः । हव्या । वक्षि । आनुषक् ॥ अग्निः ।
 होता । दास्वतः । क्षयस्य । वृक्तऽवर्हिषः ॥ सं । यज्ञासः । चरन्ति ।
 यं । सं । वाजासः । श्रवस्यवः ॥ उत । स्म । यं । शिशुं । यथा ।
 नव । जनिष्ट । अरणीइति । धर्तारं । मानुषीणां । विशां । अग्नि ।
 सुऽअध्वरं ॥ उत । स्म । दुऽगृभीयसे । पुत्रः । न । हार्याणां । पुरु ।
 यः । दग्धा । असि । वना । अग्ने । पशुः । न । यवसे ॥ अध । स्म ।
 यस्य । अर्चयः । सम्यक् । सुऽयन्ति । धुमिनः ॥ यत् । ई ।
 अह । त्रितः । द्विवि । उप । धमाताऽइव । धमति । शिशीते ।
 धमातरि । यथा ॥ तव । अहं । अग्ने । ऊतिऽभिः । मित्रस्य ।
 व । प्रशस्तिऽभिः ॥ द्वेषऽयुतः । न । दुऽइता । तुर्याम ।
 मर्त्यानां ॥ तं । नः । अग्ने । अभि । नरः । रयि । सहस्वः ।
 आ । भुर ॥ सः । क्षेपयत् । सः । पोषयत् । भुवत् । वा-
 जस्य । सातये । उत । एधि । पृत्ऽसु । नः । वृत्रे ॥ १ ॥ अग्ने ।
 ओजिष्ठं । आ । भुर । युसं । अस्मभ्यं । अधिगोइत्यधिऽगो ॥ प्र । नः ।
 राया । परीणसा । रत्सि । वाजाय । पंथां ॥ त्वं । नः । अग्ने । अद्भुत ।
 क्त्वा । दक्षस्य । मंहना ॥ त्वेइति । असुर्यै । आ । अरुहत् । क्राणा

मित्रः । न । यज्ञियः ॥ ० ॥ एषां । गयं । पुष्टि । च । वर्धय ॥ ये ।
 स्तोमैभिः । प्र । सुरयः । नरः । मघानि । आनशुः ॥ ये । अग्ने ।
 चंद्र । ते । गिरः । शुभंति । अश्वऽराधसः ॥ शुष्मैभिः । शुष्मिणः ।
 नरः । दिवः । चित् । येषां । बृहत् । सुऽकीर्तिः । बोधति ।
 त्मना ॥ ० ॥ आजंतः । यंति । धृष्णुऽया ॥ परिऽज्मानः । न । विऽद्युतः ।
 स्वानः । रथः । न । वाजऽयुः ॥ नु । नः । अग्ने । ऊतये । सऽवा-
 धसः । च । रातये ॥ अस्माकांसः । च । सुरयः । विश्वाः । आशाः ।
 तरीषणि ॥ ० ॥ अंगिरः । स्तुतः । स्त्वानः । आ । भर ॥ होतः ।
 विभ्वऽसहं । रयि । स्तोतृऽभ्यः । स्तवसे । च । नः ॥ ० ॥ २ ॥
 जनस्य । गोपाः । अजनिष्ट । जागृविः । अग्निः । सुऽदक्षः । सुविताय ।
 नव्यसे ॥ घृतऽप्रतीकः । बृहता । दिविऽस्पृशा । युऽमत् । वि ।
 भाति । भरतेभ्यः । शुचिः ॥ यज्ञस्य । केतुं । प्रथमं । पुरऽर्हितं ।
 अग्नि । नरः । त्रिऽसध्रस्ये । सं । ईधरे ॥ इंद्रेण । देवैः । सऽरयं ।
 सः । बर्हिषि । सीदत् । नि । होता । यजथाय । सुऽकृतुः ॥ असं-
 मृष्टः । जायसे । मात्रोः । शुचिः । मंद्रः । कविः । उत् । अतिष्ठः ।
 विवस्वतः ॥ घृतेन । त्वा । अवर्धयत् । अग्ने । आऽहुत् । धूमः । ते ।
 केतुः । अमवत् । दिवि । श्रितः ॥ अग्निः । नः । यज्ञं । उप । वेतु ।
 साधुऽया । अग्नि । नरः । वि । भरंते । गृहेऽगृहे ॥ अग्निः । द्रुतः ।
 अमवत् । हव्यऽवाहनः । अग्नि । वृणानाः । वृणते । कविऽकृतुं ।
 तुभ्यं । इदं । अग्ने । मधुमत्ऽतमं । वचः । तुभ्यं । मनीषा । इयं ।
 अस्तु । शं । हृदे ॥ त्वां । गिरः । सिंभुंऽइव । अवनीः । महीः । आ ।
 पृणंति । शर्वसा । वर्धयति । च ॥ त्वां । अग्ने । अंगिरसः । गुहा ।
 हितं । अनु । अविदन् । शिश्रियाणं । वनेऽवने ॥ सः । जायसे ।
 मध्यमानः । सहः । महत् । त्वां । आहुः । सहसः । पुत्रं ।
 अंगिरः ॥ ३ ॥ प्र । अग्नये । बृहते । यज्ञियाय । कृतस्य । वृणे ।
 असुराय । मन्म ॥ घृतं । न । यज्ञे । आस्ये । सुऽपूतं । गिरं । भरे ।

वृषभाय । प्रतीचीं ॥ ऋतं । चिकित्वः । ऋतं । इत् । चिकिद्धि ।
 ऋतस्य । धाराः । अनु । तंश्चि । पूर्वीः ॥ न । अहं । यातुं । सहसा ।
 न । ह्येन । ऋतं । सपामि । अरुषस्य । वृष्णः ॥ कया । नः । अग्ने ।
 ऋतयन् । ऋतेन । भुवः । नवेदाः । उचथस्य । नव्यः ॥ वेद । मे ।
 देवः । ऋतुऽपाः । ऋतुनां । न । अहं । पतिं । सनितुः । अस्य ।
 रायः । के । ते । अग्ने । रिषवे । बंधनासः । के । पायवः ।
 सनिपत । वृऽमंतः । के । धासिं । अग्ने । अनृतस्य । पांति ।
 के । असंतः । वचसः । संति । गोपाः ॥ सखायः । ते । विषुणाः ।
 अग्ने । एते । शिवासः । संतः । अशिवाः । अभुवन् । अधूर्षत ।
 स्वयं । एते । वचऽभिः । ऋजुऽयते । वृजिनानि । व्रुवंतः ।
 यः । ते । अग्ने । नमसा । यज्ञं । ईद्वे । ऋतं । सः । पाति ।
 अरुषस्य । वृष्णः । तस्य । क्षयः । पृथुः । आ । साधुः ।
 एतु । प्रऽसर्चाणस्य । नहुषस्य । शेषः ॥ ४ ॥ अर्चतः ।
 त्वा । हवामहे । अर्चतः । सं । इधीमहि ॥ अग्ने । अर्चतः । ऊतये ।
 अग्नेः । स्तोमं । मनामहे । सिध्मं । अद्य । दिविऽस्पृशः ॥ देवस्य ।
 दधिणस्यवः ॥ अग्निः । जुषत । नः । गिरः । होता । यः । मानुषेषु ।
 आ ॥ सः । यक्षत् । दैव्यं । जनं ॥ त्वं । अग्ने । सऽप्रथाः । असि ।
 जुष्टः । होता । वरेण्यः ॥ त्वया । यज्ञं । वि । तन्वते ॥ त्वां । अग्ने ।
 वाजऽसातमं । विप्राः । वर्धति । सुऽस्तुतं ॥ सः । नः । रास्व ।
 सुऽवीथिं ॥ अग्ने । नेमिः । अरान्ऽइव । देवान् । त्वं । परिऽभूः ।
 असि ॥ आ । राधः । चित्रं । क्रुजरे ॥ ५ ॥ अग्नि । स्तोमेन ।
 बोधय । संऽइधानः । अमर्त्यं ॥ हव्या । देवेषु । नः । दधत् ॥ तं ।
 अध्वरेषु । ईळते । देवं । मर्ताः । अमर्त्यं ॥ यजिष्ठं । मानुषे । जनं ॥
 तं । हि । शश्वतः । ईळते । सुचा । देवं । घृतऽश्रुता ॥ अग्नि ।
 हव्याय । वोळहवे ॥ अग्निः । जातः । अरोचत । घ्नन् । दस्यून् ।
 ज्योतिषा । तमः ॥ अविदत् । गाः । अपः । स्वऽरितिस्वः ॥ अग्नि ।

ई॒द्रे॒न्यै । क॒विं । घृ॒तऽपृ॒ष्ठं । स॒प॒र्य॒त ॥ वे॒तु । मे । शृ॒ण॒वत् । ह॒व ॥
 अ॒ग्निं । घृ॒तेन॑ । व॒वृ॒धुः । स्तो॒मेभिः॑ । वि॒श्वऽच॑र्षणि । सु॒ऽआ॒धीभिः॑ ।
 व॒च॒स्युऽभिः॑ ॥ ६ ॥ प्र । वे॒ध॒से । क॒व॒र्ये । वे॒द्याय॑ । गि॒रं । मे॒ ।
 य॒श॒से । पु॒र्व्याय॑ ॥ घृ॒तऽप्र॑सत्तः । अ॒सुरः॑ । सु॒ऽशे॒वः । रा॒यः । घृ॒ता ।
 ध॒रुणः॑ । व॒स्वः । अ॒ग्निः ॥ ऋ॒तेन॑ । ऋ॒तं । ध॒रुणं॑ । धा॒र॒य॒त । य॒ज्ञस्य॑ ।
 शा॒के । प॒र॒मे । वि॒ऽओ॒मन् ॥ दि॒वः । ध॒र्मन् । ध॒रुणे॑ । से॒दुषः॑ । नृन् ।
 जा॒तैः । अ॒जा॒तान् । अ॒भि । ये । न॒न॒श्रुः ॥ अ॒हःऽयु॒वः । त॒न्वः । त॒न्वते॑ ।
 वि । व॒यः । म॒हत् । दु॒स्तरं॑ । पु॒र्व्याय॑ ॥ सः । सं॒ऽव॒तः । न॒व॒ऽजा॒तः ।
 तु॒तु॒र्यात् । सि॒हं । न । कु॒द्धं । अ॒भितः॑ । परि॑ । स्थुः ॥ मा॒ताऽइ॒व ।
 यत् । भ॒र॒से । प॒प्र॒थानः॑ । ज॒नं॑ऽज॒नं । धा॒र॒य॒से । च॒क्ष॒से । च ॥ व॒यःऽ॒
 व॒यः । ज॒र॒से । यत् । द॒धा॒नः । परि॑ । त॒मना॑ । वि॒षुऽरू॒पः । जि॒गा॒सि ॥
 वा॒जः । नु । ते । श॒व॒सः । पा॒तु । अ॒न्तं । उ॒रुं । दो॒घं । ध॒रुणं॑ । दे॒व ।
 रा॒यः ॥ प॒दं । न । ता॒युः । गु॒हा । द॒धा॒नः । म॒हः । रा॒ये । चि॒त॒यन् ।
 अ॒ग्निं । अ॒स्प॒रित्य॑स्पः ॥ ७ ॥ बृ॒हत् । व॒यः । हि । भा॒न॒वे । अ॒र्चं ।
 दे॒वाय॑ । अ॒ग्न्ये॑ । यं । मि॒त्रं । न । प्र॒श॒स्तिऽभिः॑ । म॒र्ता॒सः । द॒धि॒रे ।
 पु॒रः ॥ सः । हि । द्युऽभिः॑ । ज॒नानां॑ । हो॒ता । द॒क्ष॒स्य । वा॒होः ॥
 वि । ह॒व्यं । अ॒ग्निः । आ॒नु॒षक् । भ॒गः । न । वा॒रं । ऋ॒ण॒व॒ति ॥ अ॒स्य ।
 स्तो॒मे । म॒घो॒नः । स॒ख्ये । वृ॒द्धऽशो॑चिषः ॥ वि॒श्वा । य॒स्मिन् । तु॒वि॒ऽ॒
 स्व॒निं । सं । अ॒र्ये॑ । शु॒ष्मं । आ॒ऽद॒धुः ॥ अ॒ध्रं । हि । अ॒ग्ने । ए॒षां ।
 सु॒ऽवी॒र्य॑स्य । म॒ह॒ना ॥ तं । इ॒त् । य॒हं । न । रो॒द॒सी॒इति॑ । परि॑ ।
 भ॒वः । ब॒भू॒व॒तुः ॥ नु । नः । आ । इ॒हि । वा॒र्ये॑ । अ॒ग्ने । ग॒णानः॑ ।
 आ । भ॒र ॥ ये । व॒यं । ये । च । सु॒र॒यः । स्व॒स्ति । धा॒म॒हे । स॒र्वा ॥ ० ॥
 ॥ ८ ॥ आ । य॒ज्ञैः । दे॒व । म॒र्यः । इ॒त्था । त॒व्यांसं॑ । ऊ॒त॒ये ॥ अ॒ग्निं ।
 कृ॒ते । सु॒ऽअ॒ध्व॒रे । पु॒रुः । ई॒ळी॒त । अ॒व॒से ॥ अ॒स्य । हि । स्व॒र॒शऽ॒
 त॒रः । आ॒सा । वि॒ऽध॒र्मन् । म॒न्य॒से ॥ तं । ना॒कं । चि॒त्रऽशो॑चिषं ।
 म॒द्रं । प॒रः । म॒नी॒षया॑ ॥ अ॒स्य । वै । अ॒सौ । ऊँइति॑ । अ॒र्चि॒षा । यः ।

अयुक्त । तुजा । गिरा ॥ दिवः । न । यस्य । रेतसा । बृहत् ।
 शोचति । अर्चयः ॥ अस्य । कृत्वा । विऽचेतसः । दस्मस्य । वसु ।
 रथे । आ ॥ अथ । विश्वांसु । हव्यः । अग्निः । विशु । प्र । शस्यते ॥
 नु । नः । इत् । हि । वार्यै । आसा । सचन्त । सुरयः ॥ ऊर्जः ।
 नपात् । अभिष्टये । पाहि । शग्धि । स्वस्तये ॥ ० ॥ ९ ॥ प्रातः ।
 अग्निः । पुरुऽप्रियः । विशः । स्तवेत् । अतिथिः ॥ विश्वानि । यः ।
 अमर्त्यः । हव्या । मर्तेषु । रण्यति ॥ द्विताय । मृक्तऽवाहसे । स्वस्य ।
 दक्षस्य । मंहना ॥ इडु । सः । धत्ते । आनुषक् । स्तोता । चित् ।
 ते । अमर्त्य ॥ तं । वः । दीर्घायुऽशोचिषं । गिरा । हुवे । मघोनां ॥
 अरिष्टः । येषां । रथः । वि । अश्वऽदावन् । ईर्यते ॥ चित्रा । वा ।
 येषु । दीधितिः । आसन् । उक्था । पांति । ये ॥ स्तीर्ण । वह्निः ।
 स्वऽनरे । श्रवांसि । दधिरे । परि ॥ ये । मे । पंचाशतं । ददुः ।
 अश्वानां । सधऽस्तुति ॥ द्युऽमत् । अग्ने । महि । श्रवः । बृहत् ।
 कृधि । मघोनां । नृऽवत् । अमृत । नृणां ॥ १० ॥ अभि । अवऽस्थाः ।
 प्र । जायते । प्र । ववेः । वविः । चिकेत ॥ उपऽस्थे । मातुः । वि ।
 चष्टे ॥ जुहुरे । वि । चितयंतः । अनिऽमिषं । नृम्णं । पांति ॥ आ ।
 दृळ्हां । पुरं । विविशुः ॥ आ । श्वेत्रेयस्य । जंतवः । द्युऽमत् । वर्धत ।
 कृष्यः ॥ निष्कऽग्रीवः । बृहत्ऽउक्थः । एना । मध्वा । न । वाजऽयुः ॥
 प्रयं । दुग्धं । न । काम्यं । अजामि । जाम्योः । सचा ॥ धर्मः । न ।
 वाजऽजठरः । अदब्धः । शश्वतः । दमः ॥ क्रीळन् । नः । रदमे ।
 आ । भुवः । सं । भस्मना । वायुना । वेविदानः ॥ ताः । अस्य ।
 सन् । धृषजः । न । तिग्माः । सुऽसंशिताः । वश्यः । वक्षणेऽ-
 स्थाः ॥ ११ ॥ यं । अग्ने । वाजऽसातम । त्वं । चित् । मन्यसे ।
 रथि । तं । नः । गीऽभिः । श्रवाय्यं । देवऽत्रा । पनय । युजं ॥ ये ।
 अग्ने । न । ईर्यंति । ते । वृद्धाः । उग्रस्य । शवसः ॥ अप । द्वेषः ।
 अप । हरः । अन्यऽवतस्य । सश्चिरे ॥ होतारं । त्वा । वृणीमहे ।

अग्ने । दक्षस्य । सार्धनं ॥ यज्ञेषु । पुर्व्य । गिरा । प्रयस्वन्तः । हवामहे ॥
 इत्था । यथा । ते । ऊतये । सहसाऽवन् । दिवेऽदिवे ॥ राये । क्रु-
 ताये । सुक्रतोऽतिसुक्रतो । गोभिः । स्याम । सधऽमादः । धीरैः ।
 स्याम । सधऽमादः ॥ १२ ॥ मनुष्वत् । त्वा । नि । धीमहि । मनु-
 ष्वत् । सं । इधीमहि ॥ अग्ने । मनुष्वत् । अंगिरः ॥ ० ॥ त्वं । हि ।
 मानुषे । जनै । अग्ने । सुऽप्रीतः । इध्यते ॥ सुचः । त्वा । यन्ति ।
 आनुषक् । सुऽजात । सर्पिःऽआसुते ॥ त्वां । विश्वे । सुऽजोषसः ।
 देवासः । दूतं । अकृत ॥ सपर्यतः । त्वा । कवे । यज्ञेषु । देवं । ईळीते ।
 देवं । वः । देवऽयज्यया । अग्नि । ईळीत । मर्त्यः ॥ संऽईद्धः । शुक्र ।
 दीदिहि । ऋतस्य । योनि । आ । असदः । ससस्य । योनि । आ ।
 असदः ॥ १३ ॥ प्र । विश्वऽसामन् । अत्रिऽवत् । अत्रै । पावकऽ-
 शोचिवे ॥ यः । अध्वरेषु । ईड्यः । होता । मन्द्रऽतमः । विशि ॥ नि ।
 अग्नि । जातऽवेदसं । दधात । देवं । ऋत्विजं ॥ प्र । यज्ञः । एतु ।
 आनुषक् । अद्य । देवव्यचऽतमः ॥ चिकित्वित्ऽमनसं । त्वा । देवं ।
 मर्तासः । ऊतये ॥ वरेण्यस्य । ते । अवसः । इयानासः । अमन्महि ॥
 अग्ने । चिकिद्धि । अस्य । नः । इदं । वचः । सहस्य ॥ तं । त्वा ।
 सुऽशिप्र । दंऽपते । स्तोमैः । वर्धति । अत्रयः । गीऽभिः । शुभंति ।
 अत्रयः ॥ १४ ॥ अग्ने । सहतं । आ । भर । युस्यस्य । प्रऽसहा । रयि ॥
 विश्वाः । यः । चर्षणीः । अभि । आसा । वाजेषु । ससहत् ॥ तं ।
 अग्ने । पृतनाऽसहं । रयि । सहस्वः । आ । भर ॥ त्वं । हि । सत्यः ।
 अद्भुतः । दाता । वाजस्य । गोऽमृतः ॥ विश्वे । हि । त्वा । सुऽजो-
 षसः । जनासः । वृक्षऽवाहेषः ॥ होतारं । सधऽसु । प्रियं । व्यति ।
 वार्या । पुरु । सः । हि । स्म । विश्वऽचर्षणिः । अभिऽमाति । सहः ।
 दधे ॥ अग्ने । एषु । क्षयेषु । आ । रेवत् । नः । शुक्र । दीदिहि ।
 युऽमत् । पावक । दीदिहि ॥ १५ ॥ अग्ने । त्वं । नः । अंतमः । उत ।
 त्राता । शिवः । भव । वरुध्यः ॥ वसुः । अग्निः । वसुऽश्रवाः । अच्य ।

नश्चि । युमत्तमं । रयि । दाः ॥ सः । नः । बोधि । भुधि । हव ।
 उरुय । नः । अघयतः । समस्मात् ॥ तं । त्वा । शोचिष्ठ ।
 दीदिऽवः । सुम्नाय । नूनं । ईमहे । सखिऽभ्यः ॥ १६ ॥ अच्छ ।
 वः । अग्नि । अवसे । देवं । गासि । सः । नः । वसुः ॥
 रासत् । पुत्रः । ऋषूणां । ऋतऽवा । पर्षति । द्विषः ॥ सः ।
 हि । सत्यः । यं । पूर्वे । चित् । देवासः । चित् । यं ।
 ईधिरे ॥ होतारं । मन्द्रजिह्वं । इत् । सुदीतिऽभिः । विभाऽवसुं ॥
 सः । नः । धीती । वरिष्ठया । श्रेष्ठया । च । सुऽमत्या ॥ अग्ने ।
 रायः । दिदीहि । नः । सुवृक्तिऽभिः । वरेण्य ॥ अग्निः । देवेषु ।
 राजति । अग्निः । मर्तेषु । आऽविशन् ॥ अग्निः । नः । हव्यऽवाहनः ।
 अग्नि । धीभिः । सपर्यत ॥ अग्निः । तुविश्रवऽतमं । तुविऽब्रह्माणं ।
 उत्तमं ॥ अतूतै । श्रवयत्तऽपतिं । पुत्रं । ददाति । दाशुषे ॥ १७ ॥
 अग्निः । ददाति । सत्तऽपतिं । ससाह । यः । युधा । नृऽभिः ॥
 अग्निः । अत्यं । रघुऽस्यदै । जेतारं । अपराऽजितं । यत् । वाहिष्ठं ।
 तत् । अग्नये । बृहत् । अर्च । विभावसोऽइतिविभाऽवसो ॥ महिषीऽ-
 श्व । त्वत् । रयिः । त्वत् । वाजाः । उत् । ईरते ॥ तव । युऽमंतः ।
 अर्चयः । प्रावाऽश्व । उच्यते । बृहत् ॥ उत्तोइति । ते । तन्यतुः ।
 यथा । स्वानः । अर्त । तमना । दिवः ॥ एव । अग्नि । वसुऽयवः ।
 सहसानं । ववंदिम ॥ सः । नः । विश्वाः । अति । द्विषः । पर्षत् ।
 नावाऽश्व । सुऽकतुः ॥ १८ ॥ अग्ने । पावक । रोचिषा । मंद्रया ।
 देव । जिह्वया ॥ आ । देवान् । वक्षि । यक्षि । च ॥ तं । त्वा । घृत-
 स्तोइतिघृतऽस्तो । ईमहे । चित्रमानोइतिचित्रऽमानो । स्वऽदृशं ॥
 देवान् । आ । वीतये । वह ॥ वीतिऽहोत्रं । त्वा । कथे । युऽमंतं ।
 सं । इधीमहि ॥ अग्ने । बृंहंत । अध्वरे ॥ अग्ने । विश्वेभिः । आ ।
 गहि । देवेभिः । हव्यऽदातये । होतारं । त्वा । वृणीमहे ॥ यजमा-
 नाय । सुन्वते । आ । अग्ने । सुऽवीर्यं । वह ॥ ० ॥ १९ ॥ संऽइधानः ।

सहस्रजित् । अग्ने । धर्माणि । पुष्यसि ॥ देवानां । दुतः ।
 उक्थ्यः ॥ ० ॥ होत्रऽवाहं । यविष्ठ्यं ॥ ० ॥ स्तुणीत । बर्हिः । आऽ-
 सदे ॥ आ । इदं । मरुतः । अश्विना । मित्रः । सीदंतु । वरुणः ॥
 देवासः । सर्वया । विशा ॥ २० ॥ अनस्वता । सत्ऽपतिः । ममहे ।
 मे । गावा । चेतिष्ठः । असुरः । मघोनः ॥ त्रैवृष्णः । अग्ने । दशऽभिः ।
 सहस्रैः । वैश्वानर । त्रिऽअरुणः । चिकेत ॥ यः । मे । शता । च ।
 विशति । च । गोनां । हरीइति । च । युक्ता । सुऽधुरा । ददाति ॥
 वैश्वानर । सुऽस्तुतः । ववृधानः । अग्ने । यच्छ । त्रिऽअरुणाय ।
 शर्म । एव । ते । अग्ने । सुऽमति । चकानः । नविष्ठाय । नवमं ।
 त्रसदस्युः ॥ यः । मे । गिरः । तुविऽजातस्य । पूर्वीः । युक्तेन ।
 अभि । त्रिऽअरुणः । गृणाति ॥ यः । मे । इति । प्रऽवोचति । अश्वऽ-
 मेधाय । सूरये ॥ ददत् । ऋचा । सनि । यते । ददत् । मेधां ।
 ऋतुऽयते ॥ यस्य । मा । परुषाः । शतं । उत्ऽहर्षयति । उक्ष्णः ॥
 अश्वऽमेधस्य । दानाः । सोमाऽइव । त्रिऽआशिरः ॥ इंद्राग्नीइति ।
 शतऽदानि । अश्वऽमेधे । सुऽवीर्यै ॥ क्षत्रं । धारयतं । बृहत् । द्विवि ।
 सूर्येऽइव । अजरं ॥ २१ ॥ संऽइद्धः । अग्निः । द्विवि । शोचिः ।
 अश्रेत् । प्रत्यङ् । उषसं । उर्विया । वि । भाति ॥ एति । प्राची ।
 विश्वऽवारा । नमऽभिः । देवान् । ईळाना । हविषा । घृतावी ॥
 संऽइध्यमानः । अमृतस्य । राजसि । हविः । कृण्वंतं । सचसे ।
 स्वस्तये ॥ विश्वं । सः । धत्ते । द्रविणं । यं । इन्वसि । आतिथ्यं ।
 अग्ने । नि । च । धत्ते । इत् । पुरः ॥ अग्ने । शर्धं । महते । सौम-
 गाय । तव । युस्मानि । उत्ऽतमानि । संतु ॥ सं । जाऽपत्यं । सुऽ-
 यमं । आ । कुणुष्व । शत्रुऽयतां । अभि । तिष्ठ । महांसि ॥ संऽइद्ध-
 स्य । प्रऽमहसः । अग्ने । वंदे । तव । श्रियं ॥ वृषभः । युस्मवाव ।
 असि । सं । अध्वरेषु । इध्यसे ॥ संऽइद्धः । अग्ने । आऽहुत । देवान् ।
 यक्षि । सुऽअध्वर ॥ त्वं । हि । हव्यऽवाद् । असि ॥ आ । जुहोत ।

अष्टकः ४, अ. १]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

दुवस्यत । अग्नि । प्रऽयति । अध्वरे ॥ वृणीध्वं । हव्यऽवाहनं ॥ २२ ॥
 त्री । अर्यमा । मनुषः । देवऽताता । त्री । रोचना । दिव्या । धार-
 यत ॥ अचैति । त्वा । मरुतः । पुतऽदक्षाः । त्वं । एषां । ऋषिः ।
 इंद्र । असि । धीरः ॥ अनु । यत् । ई । मरुतः । मंदसानं । आर्चन् ।
 इंद्र । पपिऽवांसं । सुतस्य ॥ आ । अदत्त । वज्रं । अभि । यत् ।
 अहि । हन् । अपः । यहीः । असृजत् । सर्तवै । ऊँइति । उत ।
 ब्रह्माणः । मरुतः । मे । अस्य । इंद्रः । सोमस्य । सुऽसुतस्य । पेयाः ।
 तत् । हि । हव्यं । मनुषे । गाः । अविदत् । अहन् । अहि । पपिऽ-
 वान् । इंद्रः । अस्य ॥ आत् । रोदसीइति । विऽतरं । वि । स्कभा-
 यत् । संऽविद्यानः । चित् । भियसे । मृगं । करितिकः ॥ जिगर्ति ।
 इंद्रः । अपऽजर्गुराणः । प्रति । श्वसंतं । अव । दानवं । हन्तिहन् ॥
 अध । कत्वा । मघऽवन् । तुभ्यं । देवाः । अनु । विश्वे । अददुः ।
 सोमऽपेयं ॥ यत् । सूर्यस्य । हरितः । पतंतीः । पुरः । सतीः । उप-
 राः । पतशे । करितिकः ॥ २३ ॥ नव । यत् । अस्य । नवति । च ।
 भोगान् । साकं । वज्रेण । मघऽवा । विऽवृश्चत् ॥ अचैति । इंद्र ।
 मरुतः । सधऽस्थे । त्रैस्तुमेन । वचसा । बाधत । द्यां ॥ सखा ।
 सख्ये । अपचत् । तूयं । अग्निः । अस्य । कत्वा । महिषा । त्री ।
 शतानि ॥ त्री । साकं । इंद्रः । मनुषः । सरोसि । सुतं । पिबत् ।
 वृष्टहत्याय । सोमं ॥ त्री । यत् । शता । महिषाणां । अघः । माः ।
 त्री । सरोसि । मघऽवा । सोम्या । अपाः ॥ कारं । न । विश्वे ।
 अहंत । देवाः । भरं । इंद्राय । यत् । अहि । जघान ॥ उशाना । यत् ।
 सहस्रैः । अयातं । गृहं । इंद्र । जुजुवानेमिः । अश्वैः ॥ वन्वानः ।
 अत्र । सऽरथं । ययाथ । कुत्सेन । देवैः । अवनोः । ह । शुष्णं ॥ प्र ।
 अन्यत् । चक्रं । अवृहः । सूर्यस्य । कुत्साय । अन्यत् । वरिवः ।
 यातवै । अकरित्यकः ॥ अनासः । दस्यून । अमृणः । वधेन । नि ।
 दुर्योणे । अवृणक् । मघऽवाचः ॥ २४ ॥ स्तोमासः । त्वा । गौरिऽ-

चीतेः । अवर्धन् । अरधयः । वैदधिनाय । पिपुं ॥ आ । त्वां ।
 ऋजिश्वा । सख्याय । चके । पचन् । पक्तीः । अपिबः । सोमं ।
 अस्य ॥ नवऽग्वासः । सुतऽसोमासः । इंद्रं । दशऽग्वासः । अमि ।
 अर्चति । अर्कैः ॥ गव्यं । चित् । ऊर्वे । अपिधानऽवंतं । तं । चित् ।
 नरः । शशमानाः । अप । व्रन् ॥ कथोइति । नु । ते । परि । चराणि ।
 विद्वान् । वीर्या । मघऽवन् । या । चकर्थ ॥ या । चोइति । नु । नव्या ।
 कृणवः । शविष्ठ । प्र । इत् । ऊंइति । ता । ते । विदथेषु । ब्रवाम ॥
 एता । विश्वा । चकृऽवान् । इंद्र । भूरि । अपरिऽइतः । जुनुषा ।
 वीर्येण ॥ या । चित् । नु । वज्रिन् । कृणवः । दधृष्वान् । न । ते ।
 वर्ता । तविष्याः । अस्ति । तस्याः ॥ इंद्रं । ब्रह्म । क्रियमाणा । जुष-
 स्व । या । ते । शविष्ठ । नव्याः । अकर्म ॥ वस्त्राऽइव । भद्रा । सुऽकृता ।
 वसुऽयुः । रथं । न । धीरः । सुऽअपाः । अतश्च ॥ २५ ॥ क । सः ।
 वीरः । कः । अपश्यत् । इंद्रं । सुखऽरथं । ईयमानं । हरिऽभ्यां ॥
 यः । राया । वज्री । सुतऽसोमं । इच्छन् । तत् । ओकः । गता ।
 पुरुऽहुतः । ऊती ॥ अव । अचचक्षं । पदं । अस्य । सस्वः । उग्रं ।
 निऽधातुः । अनु । आयं । इच्छन् ॥ अपृच्छं । अन्यान् । उत । ते ।
 मे । आहुः । इंद्रं । नरः । वुबुधानाः । अशेम ॥ प्र । नु । वयं । सुते ।
 या । ते । कृतानि । इंद्रं । ब्रवाम । यानि । नः । जुजोषः ॥ देदत् ।
 अविद्वान् । शृणवत् । च । विद्वान् । वहते । अयं । मघऽवा । सर्वऽ-
 सेनः ॥ स्थिरं । मनः । चकृषे । जातः । इंद्रं । वेषि । इत् । एकः ।
 युधये । भूर्यसः । चित् ॥ अश्मानं । चित् । शर्वसा । दिद्युतः । वि ।
 विदः । गवां । ऊर्वे । उस्त्रियाणां ॥ परः । यत् । त्वं । परमः । आऽ-
 जनिष्ठाः । पराऽवति । श्रुत्यं । नाम । विश्रत् ॥ अतः । चित् । इंद्रात् ।
 अभयंत । देवाः । विश्वाः । अपः । अजयत् । दासऽपत्नीः ॥ २६ ॥
 तुभ्यं । इत् । एते । मरुतः । सुऽशेवाः । अर्चति । अर्कं । सुन्वति ।
 अघः ॥ अहिं । ओहानं । अपः । आऽशयानं । प्र । मायाभिः । मायिनं ।

अष्टकः ४, अ. १]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

स॒क्षत् । इ॒न्द्रः ॥ वि । सु । मृ॒धः । ज॒नुषा । दानं । इन्वन् । अ॒हन् ।
 गवां । म॒घऽवन् । सं॒ऽच॒क्रानः ॥ अत्र । दा॒सस्य॑ । नमु॒चेः । शि॒रः ।
 यत् । अ॒वर्त॑यः । म॒नवे॑ । गा॒तुं । इ॒च्छन् ॥ यु॒जं । हि । मां । अ॒कृ॒थाः ।
 आत् । इत् । इ॒न्द्र । शि॒रः । दा॒सस्य॑ । नमु॒चेः । म॒थाय॑न् ॥ अ॒श्म॒नं ।
 चि॒त् । स्व॒यै । वर्त॑मानं । प्र । च॒क्रिया॑ऽइव । रो॒द॒सी॒इति॑ । म॒रुत्-
 भ्यः ॥ स्त्रि॒यः । हि । दा॒सः । आ॒यु॒धानि॑ । च॒क्रे । किं । मा । क॒रन् ।
 अ॒ब॒लाः । अ॒स्य । से॒नाः ॥ अ॒न्तः । हि । अ॒ख्य॑त् । उ॒भे॒इति॑ । अ॒स्य ।
 धे॒ने॒इति॑ । अथ॑ । उप॑ । प्र । ऐ॒त् । यु॒धयै॑ । द॒स्यु॑ । इ॒न्द्रः ॥ सं । अत्र॑ ।
 गा॒वः । अ॒भि॒तः । अ॒न॒वं॒त । इ॒हऽइ॒ह । व॒त्सैः । वि॒ऽयु॒ताः । यत् । आ॒स॒न् ॥
 सं । ताः । इ॒न्द्रः । अ॒सृ॒जत् । अ॒स्य । शा॒कैः । यत् । ई॒ । सो॒मा॒सः ।
 तु॒ऽसु॒ताः । अ॒म॒द॒न् ॥ २७ ॥ यत् । ई॒ । सो॒माः । ब॒भू॒ऽधू॒ताः । अ॒म॒-
 द॒न् । अ॒रो॒र॒वी॒त् । वृ॒ष॒भः । स॒द॒ने॒षु ॥ पु॒रं॒ऽद॒रः । ष॒पि॒ऽवान् । इ॒न्द्रः ।
 अ॒स्य । पु॒नः । गवां॑ । अ॒द॒दा॒त् । उ॒स्त्रि॒या॒णां ॥ भ॒द्रं । इ॒दं । रु॒श॒मा॒सः । अ॒ग्ने॑ ।
 अ॒क्र॒न् । गवां॑ । च॒त्वा॒रि॑ । द॒द॒तः । स॒ह॒स्रा॑ ॥ ऋ॒णं॒ऽच॒य॒स्य॑ । प्र॒ऽय॒ता ।
 म॒घा॒नि॑ । प्र॒ति॑ । अ॒ग्र॒भी॒ष्म॑ । नृ॒ऽत॒म॒स्य॑ । नृ॒णां ॥ सु॒ऽपे॒श॒सं । मा ।
 अ॒व॑ । सृ॒ज॒ति॑ । अ॒स्तं । गवां॑ । स॒ह॒स्रैः । रु॒श॒मा॒सः । अ॒ग्ने ॥ ती॒व्राः ।
 इ॒न्द्रं । अ॒म॒म॒दुः । सु॒ता॒सः । अ॒क्तोः । वि॒ऽउ॒ष्ट्रौ । परि॒ऽत॒क॒या॒याः ॥
 औ॒च्छ॑त् । सा । रात्री॑ । परि॒ऽत॒क॒या॒ । या । ऋ॒णं॒ऽच॒ये॑ । रा॒ज॒नि॑ ।
 रु॒श॒मा॒नां ॥ अ॒त्यः । न । वा॒जी । र॒घुः । अ॒ज्य॑मा॒नः । ब॒भूः । च॒त्वा॒रि॑ ।
 अ॒स॒न॒त् । स॒ह॒स्रा॑ ॥ च॒तुः॒ऽस॒ह॒स्रं॑ । ग॒व्य॑स्य । प॒श्वः । प्र॒ति॑ । अ॒ग्र॒-
 भी॒ष्म॑ । रु॒श॒मे॒षु । अ॒ग्ने ॥ घ॒र्मः । चि॒त् । त॒प्तः । प्र॒ऽवृ॒जं॑ । यः । आ॒-
 सी॒त् । अ॒य॒स्म॒यः । तं । उँ॒इति॑ । आ॒दा॒म॑ । वि॒प्राः ॥ २८ ॥ इ॒न्द्रः ।
 र॒था॒य॑ । प्र॒ऽव॒तं॑ । कृ॒णो॒ति॑ । बं । अ॒घ्नि॒ऽअ॒स्या॒त् । म॒घऽवा॑ । वा॒जऽ-
 य॒तं ॥ यु॒या॒ऽइ॒व । प॒श्वः । वि । उ॒नो॒ति॑ । गो॒पाः । अ॒रि॒ष्टः । या॒ति॑ ।
 प्र॒थ॒मः । सि॒सा॒स॒न् ॥ आ । प्र । द्र॒व॑ । ह॒रि॒ऽव॑ । मा । वि । वे॒नः ।
 पि॒शा॒ण॒ऽरा॒ते॑ । अ॒भि॑ । नुः । स॒च॒स्व॑ ॥ न॒हि॑ । त्वत् । इ॒न्द्र॑ । व॒स्यः ॥

अन्यत् । अस्ति । अमेनात् । चित् । जनिऽवतः । चकर्थ ॥ उत् ।
 यत् । सहः । सहसः । आ । अजनिष्ट । देदिष्टे । इंद्रः । इंद्रियाणि ।
 विश्वा ॥ प्र । अचोदयत् । सुऽदुघाः । ववे । अंतः । वि । ज्योतिषा ।
 संऽववृत्त्वत् । तमः । अवरित्यवः ॥ अनवः । ते । रथं । अश्वाय ।
 तक्षन् । त्वष्टा । वज्रं । पुरुऽहूत् । शुऽमंतं ॥ ब्रह्माणः । इंद्रं । मह-
 यंतः । अर्केः । अवर्धयन् । अहये । हंतवे । ऊंइति । वृष्णे । यत् ।
 ते । वृषणः । अर्कं । अर्चान् । इंद्रं । ग्रावाणः । अदितिः । सुऽजोषाः ॥
 अनश्वासः । ये । पवयः । अरथाः । इंद्रंऽइषिताः । अग्नि । अवतंत ।
 दस्यून् ॥ २९ ॥ प्र । ते । पूर्वाणि । करणानि । वोचं । प्र । नूतना ।
 मघऽवन् । या । चकर्थ ॥ शक्तिऽवः । यत् । विऽभराः । रोदसीइति ।
 उभेइति । जयन् । अपः । मनवे । दानुऽचित्राः ॥ तत् । इत् । उ ।
 ते । करणं । दस्म । विप्र । अहिं । यत् । घ्नन् । ओजः । अत्र ।
 अग्निमीथाः । शुष्णस्य । चित् । परि । मायाः । अगृभ्णाः । प्रऽपित्वं ।
 यन् । अप । हस्यून् । असेधः ॥ त्वं । अपः । यदवे । तुर्वशाय ।
 अरमयः । सुऽदुघाः । पारः । इंद्र ॥ उग्रं । अयातं । अवहः ।
 ह । कुत्सं । सं । ह । यत् । वां । उशना । अरंत । देवाः ॥
 इंद्राकुत्सा । वहमाना । रथेन । आ । वां । अत्याः । अपि ।
 कर्णे । वहंतु ॥ निः । सीं । अत्ऽभ्यः । धर्मथः । निः ।
 सधऽस्थात् । मघोनः । हृदः । वरथः । तमांसि ॥ वातस्य । युक्तान् ।
 सुऽयुजः । चित् । अश्वान् । कविः । चित् । एषः । अजगन् । अव-
 स्युः ॥ विश्वे । ते । अत्र । मरुतः । सखायः । इंद्रं । ब्रह्माणि । तवि-
 षीं । अवर्धन् ॥ ३० ॥ सूरः । चित् । रथं । परिऽतक्यायां । पूर्व ।
 कर्त्तु । उपरं । जुजुऽवांसं ॥ भरत् । चक्रं । एतशः । सं । रिणाति ।
 पुरः । दधत् । सनिष्यति । क्रतुं । नः ॥ आ । अयं । जनाः । अग्निऽ-
 चक्षे । जगाम । इंद्रः । सखायं । स्तुतऽसोमं । इच्छन् ॥ वदन् । ग्रावा ।
 अव । वोदं । भ्रियाते । यस्य । जीरं । अध्वर्यवः । चरति ॥ ये ।

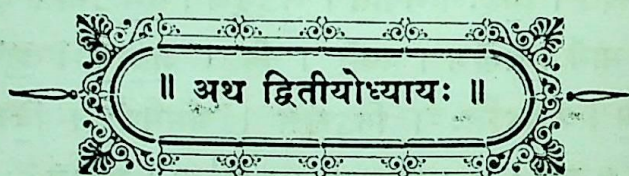

चाकनैत । चाकनैत । नु । ते । मतीः । अमृत । मोइति । ते । अंहः ।
 आ । अरन् ॥ ववंधि । यज्यून । उत । तेषु । धेहि । ओजः । जनेषु ।
 येषु । ते । स्याम ॥ ३१ ॥ अर्ददः । उत्स । असृजः । वि । खानि ।
 त्वं । अर्णवान् । बद्धधानान् । अरम्णाः ॥ महान्तं । इंद्र । पर्वतं । वि ।
 यत् । वरिति वः । सृजः । वि । धाराः । अव । दानवं । हन्ति हन् ॥
 त्वं । उत्सान् । ऋतुभिः । बद्धधानान् । अरंहः । ऊधः । पर्वतस्य ।
 वज्रिन् ॥ अहिं । चित् । उग्र । प्रयुतं । शयानं । जघन्वान् । इंद्र ।
 तविषीं । अधत्थाः ॥ त्यस्य । चित् । महतः । निः । मृगस्य । वधः ।
 जघान् । तविषीभिः । इंद्रः ॥ यः । एकः । इत् । अप्रतिः । मन्यमानः ।
 आत् । अस्मात् । अन्यः । अजनिष्ट । तव्यान् ॥ त्यं । चित् । एषां ।
 स्वधया । मदंतं । मिहः । नपांतं । सुवृधं । तमः ऽगां ॥ वृषऽप्रभर्मा ।
 दानवस्य । भामं । वज्रेण । वज्री । नि । जघान् । शुष्णं ॥ त्यं ।
 चित् । अस्य । ऋतुभिः । निऽसत्तं । अमर्मणः । विदत् । इत् ।
 अस्य । मर्म ॥ यत् । ई । सुऽक्षत्र । प्रऽभृता । मदस्य । युयुत्संतं ।
 तमसि । हर्म्ये । धाः ॥ त्यं । चित् । इत्था । कृत्पयं । शयानं ।
 असुर्ये । तमसि । ववृधानं ॥ तं । चित् । मंदानः । वृषभः । सुतस्य ।
 उच्चैः । इंद्रः । अपऽगूर्य । जघान् ॥ ३२ ॥ उत् । यत् । इंद्रः । मह-
 ते । दानवाय । वधः । यमिष्ट । सहः । अप्रतिऽइतं ॥ यत् । ई ।
 वज्रस्य । प्रऽभृतौ । ददाम् । विश्वस्य । जंतोः । अधमं । चकार ॥
 त्यं । चित् । अणै । मधुऽपं । शयानं । असिन्वं । वज्रं । महि ।
 आदत् । उग्रः ॥ अपादं । अत्रं । महता । वधेन । नि । दुर्योणे ।
 अवृणक् । मधुऽवाचं ॥ कः । अस्य । शुष्मं । तविषीं । वराते । एकः ।
 यना । भरते । अप्रतिऽइतः ॥ इमेइति । चित् । अस्य । जयसः ।
 नु । देवीइति । इंद्रस्य । ओजसः । भियसा । जिहातेइति ॥ नि ।
 अस्मै । देवी । स्वऽधितिः । जिहीते । इंद्राय । गातुः । उशतीऽइव ।
 येमे ॥ सं । यत् । ओजः । युवते । विश्वं । आभिः । अनु । स्वधाऽ-

ज्ञे । क्षितयः । नमंत ॥ एकं । नु । त्वा । सत्पति । पांचजन्यं ।
 ज्ञातं । शृणोमि । यशसं । जनेषु ॥ तं । मे । जगृध्रे । आशसः ।
 नविष्टं । दोषा । वस्तोः । हवमानासः । इंद्रं ॥ एव । हि । त्वां । क्रतुः ।
 था । यातयंतं । मघा । विप्रैभ्यः । ददंतं । शृणोमि ॥ किं । ते ।
 ब्रह्माणः । गृहते । सखायः । ये । त्वाऽया । निऽदधुः । कामं ।
 इंद्रं ॥ ३३ ॥

॥ इति चतुर्थाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

हरिः ॐ ॥ महि । महे । तवसे । दीध्ये । नृन् । इंद्राय । इत्था ।
 तवसे । अतव्यान् ॥ यः । अस्मै । सुऽमति । वाजऽसातौ । स्तुतः । जने ।
 सुऽमर्यः । चिकेत ॥ सः । त्वं । नः । इंद्र । धियसानः । अकैः । हरीणां ।
 वृषन् । योक्त्रं । अश्रेः ॥ याः । इत्था । मघऽवन् । अनु । जोषं ।
 वक्षः । अभि । प्र । अर्यः । सक्षि । जनान् ॥ न । ते । ते । इंद्र ।
 अभि । अस्मत् । ऋष्व । अयुक्तासः । अब्रह्मता । यत् । असन् ॥
 तिष्ठ । रथं । अग्नि । तं । वज्रऽहस्त । आ । रश्मि । देव । यमसे ।
 सुऽअश्वः ॥ पुरु । यत् । ते । इंद्र । संति । उक्था । गर्वे । चकर्थ ।
 उर्वरासु । युध्यन् ॥ ततक्षे । सूर्याय । चित् । ओकसि । स्वे । वृषा ।
 समत्सु । दासस्य । नाम । चित् ॥ वयं । ते । ते । इंद्र । ये । च ।
 नरः । शर्धः । जज्ञानाः । याताः । च । रथाः ॥ आ । अस्मान् । जग-
 म्यात् । अहिऽशुष्म । सत्वा । भगः । न । हव्यः । प्रऽमृयेषु ।

अष्टकः ४, अ. २]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

चारुः ॥ १ ॥ पृष्टक्षेण्यं । इन्द्र । त्वेदिति । हि । ओजः । नृम्णानि ।
 व । नृऽतमानः । अमर्तः ॥ सः । नः । एनी । वसवानः । रयि । दाः ।
 प्र । अर्यः । स्तुषे । तुविऽमघस्य । दानं ॥ एव । नः । इन्द्र । ऊतिऽ-
 मिः । अत्र । पाहि । गृणतः । शूर । कारून् ॥ उत । त्वचं । ददतः ।
 वाजऽसातौ । पिप्रीहि । मध्वः । सुऽसुतस्य । चारोः ॥ उत । ते । मा ।
 पौरुऽकुत्सस्य । सुरेः । त्रसदस्योः । हिरणिनः । रराणाः । वहतु । मा ।
 दश । श्येतासः । अस्य । गैरिऽक्षितस्य । क्रतुऽभिः । नु । सश्चे ॥ ० ॥
 माहूतऽअश्वस्य । शोणाः । क्रत्वाऽमघासः । विदथस्य । रातौ ॥
 सहसा । मे । च्यवतानः । ददानः । आनुकं । अर्यः । वपुषे । न ।
 आर्चत् ॥ ० ॥ ध्वन्यस्य । जुष्टाः । लक्ष्मण्यस्य । सुऽरुचः । यतानाः ॥
 महा । रायः । संऽवरणस्य । ऋषेः । व्रजं । न । गावः । प्रऽयताः ।
 अपि । गमन् ॥ २ ॥ अजातऽशत्रुं । अजरा । स्वऽवती । अनु ।
 स्वधा । अमिता । दसं । ईयते । सुनोतन । पचत । ब्रह्मऽवाहसे ।
 पुरुऽस्तुताय । प्रऽतरं । दधातन ॥ आ । यः । सोमेन । जठरं ।
 अपिप्रत । अमदत । मघऽवा । मध्वः । अंधसः ॥ यत् । ई । मृगाय ।
 हंतवे । महाऽवधः । सहस्रऽभृष्टि । उशना । वधं । यमत् ॥ यः ।
 अस्मै । ग्रंसे । उत । वा । यः । ऊधने । सोमं । सुनोति । भवति ।
 युऽमान् । अहं ॥ अपऽअप । शक्रः । ततनुष्टि । ऊहति । तनूऽ-
 शुभ्रं । मघऽवा । यः । कवऽसखः ॥ यस्य । अवधीत् । पितरं ।
 यस्य । मातरं । यस्य । शक्रः । भ्रातरं । न । अतः । ईषते ॥ वेति ।
 इत् । ऊइति । अस्य । प्रऽयता । यतंऽकरः । न । किल्बिषात् । ईषते ।
 वसः । आऽकरः ॥ न । पंचऽभिः । दशऽभिः । वष्टि । आऽरभं ।
 न । असुन्वता । सचते । पुष्यता । चन ॥ जिनाति । वा । इत् ।
 अमुया । हंति । वा । धुनिः । आ । देवऽयुं । भजति । गोऽमति ।
 वजे ॥ ३ ॥ विऽत्वक्षणः । संऽक्रतौ । चक्रंऽआसजः । असुन्वतः ।
 विषुणः । सुन्वतः । वधः ॥ इन्द्रः । विश्वस्य । दमिता । विऽभीषणः ।

यथाऽवशं । नयति । दासं । आर्यः ॥ सं । ई । पणेः । अजति ।
 भोजनं । मुत्रे । वि । दाशुषे । भजति । सुनरं । वसु ॥ दुःऽगे । चन ।
 ध्रियते । विश्वः । आ । पुरु । जनः । यः । अस्य । तविषीं । अचु-
 क्रुधत् ॥ सं । यत् । जनौ । सुऽधनौ । विश्वऽशर्धसौ । अवेत् । इंद्रः ।
 मघऽवा । गोषु । शुभ्रिषु ॥ युजं । हि । अन्यं । अकृत । प्रऽवेपनी ।
 उत् । ई । गव्यं । सृजते । सत्त्वऽभिः । धुनिः ॥ सहस्रऽसां । आग्निऽ-
 वेशि । गृणीषे । शत्रिं । अग्ने । उपऽमां । केतुं । अर्यः ॥ तस्यै ।
 आपः । संऽयतः । पीपयंत । तस्मिन् । क्षत्रं । अमऽवत् । त्वेपं ।
 अस्तु ॥ ४ ॥ यः । ते । सार्धिष्ठः । अवसे । इंद्र । क्रतुः । तं । आ ।
 भर ॥ अस्मभ्यं । चर्पणिऽसहं । सस्त्रिं । वाजेषु । दुस्तरं ॥ यत् ।
 इंद्र । ते । चतस्रः । यत् । शूर । संति । तिस्रः ॥ यत् । वा । पंच ।
 क्षितीनां । अवः । तत् । सु । नः । आ । भर ॥ आ । ते । अवः ।
 वरेण्यं । वृषन्ऽतमस्य । हूमहे । वृषऽजूतिः । हि । जज्ञिषे । आऽ-
 भूमिः । इंद्र । तुवेणिः ॥ वृषा । हि । असिं । राधसे । जज्ञिषे ।
 वृष्णि । ते । शवः ॥ स्वऽक्षत्रं । ते । धृषत् । मनः । सत्राऽहं । इंद्र ।
 पौस्थ्यं ॥ त्वं । तं । इंद्र । मर्त्यं । अमित्रऽयंतं । अद्रिऽवः ॥ सर्वऽरथा ।
 शतक्रतोऽतिशतऽक्रतो । नि । याहि । शवसः । पते ॥ ५ ॥ त्वां ।
 इत् । वृत्रहन्ऽतम । जनांसः । वृक्तऽवर्हिषः ॥ उग्रं । पूर्वीषु । पुष्यं ।
 हवैते । वाजऽसातये ॥ अस्माकं । इंद्र । दुस्तरं । पुरऽयावानं ।
 आजिषु ॥ सऽयावानं । धनेऽधने । वाजऽयंतं । अव । रथं ॥ अस्माकं ।
 इंद्र । आ । इहि । नः । रथं । अव । पुरंऽध्या ॥ वयं ।
 शविष्ठ । वार्यै । दिवि । श्रवः । दधीमहि । दिवि । स्तोमं ।
 मनामहे ॥ ६ ॥ सः । आ । गमत् । इंद्रः । यः । वसूनां ।
 चिकेतत् । दातुं । दामनः । रयीणां ॥ धन्वऽचरः । न । वंसगः ।
 तृपाणः । चक्रमानः । पिबतु । दुग्धं । अंशुं ॥ आ । ते । हनुइति ।
 हरिऽवः । शूर । शिपेइति । रुहन् । सोमः । न । पर्वतस्य । पृष्ठे ॥

अनु । त्वा । राजन् । अर्वतः । न । हिन्वन् । गीऽभिः । मदेम ।
 पुरुऽहुत् । विश्वे ॥ चक्रं । न । वृत्तं । पुरुऽहुत् ॥ वेपते । मनः ।
 भिया । मे । अमतेः । इत् । अद्रिऽवः ॥ रथात् । अधि । त्वा ।
 जरिता । सदाऽवृध । कुवित् । नु । स्तोषत् । मघऽवन् । पुरुऽवसुः ॥
 णः । ग्रावाऽइव । जरिता । ते । इंद्र । इर्यति । वाचं । बृहत् ।
 आशुषाणः ॥ प्र । सव्येन । मघऽवन् । यंसि । रायः । प्र । दक्षिणित् ॥
 हरिऽवः । मा । वि । वेनः ॥ वृषा । त्वा । वृषणं । वर्धतु । द्यौः ।
 वृषा । वृषऽभ्यां । वहसे । हरिऽभ्यां ॥ सः । नः । वृषा । वृषऽरथः ।
 सुऽशिप्र । वृषकतोइतिवृषऽकतो । वृषा । वज्रिन् । भरे । धाः ॥ यः ।
 रोहितौ । वाजिनौ । वाजिनीऽवान् । त्रिऽभिः । शतैः । सचमानौ ।
 अदिष्ट ॥ यूने । सं । अस्मै । क्षितयः । नमतां । श्रुतऽरथाय । मरुतः ।
 दुवऽया ॥ ७ ॥ सं । भानुना । यतते । सूर्यस्य । आऽजुह्वानः ।
 घृतऽपृष्ठः । सुऽअंघ्राः ॥ तस्मै । अमृधाः । उषसः । वि । उच्छान् ।
 यः । इंद्राय । सुनवाम । इति । आह ॥ समिद्धऽअग्निः । वनवत् ।
 स्तीर्णऽवीहिः । युक्तऽग्रावा । सुतऽसौमः । जराते ॥ ग्रावाणः । यस्य ।
 इषिरं । वदंति । अयत् । अध्वयुः । हविषा । अव । सिधुं ॥ वधूः ।
 इयं । पतिं । इच्छंती । एति । यः । ई । वहति । महिषो । इषिरां ॥
 आ । अस्य । श्रवस्यात् । रथः । आ । च । घोषात् । पुरु । सहस्रां ।
 परि । वर्तयाते । न । सः । राजा ॥ व्यथते । यस्मिन् । इंद्रः । तीव्रं ।
 सोमं । पिबति । गोऽसंखायं ॥ आ । सत्वनैः । अजति । हंति ।
 वृत्रं । क्षेति । क्षितीः । सुऽभगः । नाम । पुण्यन् ॥ पुण्यात् । क्षेमं ।
 अभि । योगे । भवाति । उमेइति । वृता । संयतीइतिसंयती । सं ।
 जयाति ॥ प्रियः । सूर्ये । प्रियः । अग्ना । भवाति । यः । इंद्राय ।
 सुतऽसौमः । ददाशत् ॥ ८ ॥ उरोः । ते । इंद्र । राधसः । विऽभ्वी ।
 रातिः । शतकतोइतिशतऽकतो ॥ अध । नः । विश्वऽचर्षणे । युक्ता ।
 सुऽअत्र । महय ॥ यत् । ई । इंद्र । श्रवाय्यं । इषं । शविष्ठ । दधिषे ॥

पप्रथे । दीर्घश्रुत्तमं । हिरण्यऽवर्ग । दुस्तरं ॥ शुष्मांसः । ये । ते ।
 अद्रिऽवः । मेहना । केतऽसापः ॥ उभा । देवौ । अभिष्टये । दिवः ।
 च । गमः । च । राजथः ॥ उतोइति । नः । अस्य । कस्य । चित् ।
 दक्षस्य । तव । वृत्रऽहन् ॥ अस्मभ्यं । नृग्नं । आ । भर । अस्मभ्यं ।
 नृऽमनस्यसे ॥ नु । ते । आभिः । अभिष्टिऽभिः । तव । शर्मन् ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ इंद्र । स्याम । सुऽगोपाः । शूर । स्याम ।
 सुऽगोपाः ॥ ९ ॥ यत् । इंद्र । चित्र । मेहना । अस्ति । त्वाऽदातं ।
 अद्रिऽवः ॥ राध्वः । तत् । नः । विदद्वसोइतिविदत्ऽवसो । उभया-
 हस्ति । आ । भर ॥ यत् । मन्यसे । वरेण्यं । इंद्र । युक्षं । तत् ।
 आ । भर । विद्याम । तस्य । ते । वयं । अकूपारस्य । दावने ॥ यत् ।
 ते । दित्सु । प्रऽराध्यं । मनः । अस्ति । श्रुतं । बृहत् ॥ तेन । दृष्ट्वा ।
 चित् । अद्रिऽवः । आ । वाजं । दर्षि । सातये ॥ मां हिष्ठं । वः । मथो-
 नां । राजानं । चर्षणीनां ॥ इंद्र । उप । प्रऽशस्तये । पूर्वभिः ।
 जुजुषे । गिरः ॥ अस्मै । इत् । काव्यं । वचः । उक्थं । इंद्राय । शंस्यं ॥
 तस्मै । ऊँइति । ब्रह्मऽवाहसे । गिरः । वध्तु । अत्रयः । गिरः ।
 शुभंति । अत्रयः ॥ १० ॥ आ । याहि । अद्रिऽभिः । सुतं । सोमं ।
 सोमऽपते । पिब ॥ वृषन् । इंद्र । वृषऽभिः । वृत्रहन्ऽतम ॥ वृषा ।
 ग्रावा । वृषा । मदः । वृषा । सोमः । अयं । सुतः ॥ ० ॥ वृषा । त्वा ।
 वृषणं । हुवे । वज्रिन् । चित्राभिः । उत्तिऽभिः ॥ ० ॥ ऋजीषी ।
 वज्री । वृषभः । तुराषाद् । शुष्मी । राजा । वृत्रऽहा । सोमऽपावा ॥
 युक्ता । हारिऽभ्यां । उप । यासत् । अर्वाङ् । माध्यंदिने । सवने ।
 मत्सत् । इंद्रः । यत् । त्वा । सूर्य । स्वऽभानुः । तमसा । अविध्यत् ।
 आसुरः ॥ अक्षेत्रऽवित् । यथा । मुग्धः । भुवनानि । अदीध्रुयुः ॥ ११ ॥
 स्वऽभानोः । अध । यत् । इंद्र । मायाः । अवः । दिवः । वर्तमानाः ।
 अवऽअहन् ॥ गूळहं । सूर्य । तमसा । अपऽवतेन । तुरीयेण । ब्रह्मणा ।
 अविदत् । अत्रिः ॥ मा । मां । इमं । तव । संतं । अत्रे । इरस्या । दुग्धः ।

अष्टकः ४, अ. २]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

मियसा । नि । गारीत् ॥ त्वं । मित्रः । असि । सत्यऽराधाः । तौ ।
 मा । इह । अवतं । वरुणः । च । राजा ॥ ग्रावणः । ब्रह्मा । युयुजानः ।
 सपर्यन् । कीरिणा । देवान् । नमसा । उपऽशिक्षन् । अत्रिः । सूर्यस्य ।
 दिवि । चक्षुः । आ । अध्यात् । स्वऽभानोः । अप । मायाः । अघुक्षत् ।
 यं । वै । सूर्ये ॥ ० ॥ अत्रयः । तं । अनु । आविन्दन् । नहि । अन्ये ।
 अशकुवन् ॥ १२ ॥ कः । नु । वां । मित्रावरुणौ । ऋतऽयन् । दिवः ।
 वा । महः । पार्थिवस्य । वा । दे । ऋतस्य । वा । सदसि । त्रासीथां ।
 नः । यज्ञऽयते । वा । पशुऽसः । न । वाजान् । ते ॥ ० ॥ जुषंत । नमऽ-
 मिः । वा । ये । दधते । सुऽवृत्ति । स्तोमं । रुद्राय । मीळहुषे ।
 सऽजोषाः ॥ आ । वां । येषां । अश्विना । हुवधै । वार्तस्य । पत्नम् ।
 रथस्य । पुष्टौ ॥ उत । वा । दिवः । असुराय । मन्म । प्र । अंघ्रा-
 सिऽइव । यज्यवे । भरध्वं ॥ प्र । सक्षणः । दिव्यः । कण्वऽहोता ।
 त्रितः । दिवः । सऽजोषाः । वार्तः । अग्निः ॥ पूषा । भगः । प्रऽभृथे ।
 विश्वऽभोजाः । आजिं । न । जग्मुः । आश्वश्वऽतमाः ॥ प्र । वः । रायिं ।
 युक्तऽअश्वं । भरध्वं । रायः । एषे । अवसे । दधीत । धीः । सुऽ-
 शेवः । एवैः । औशिजस्य । होता । ये । वः । एवाः । मरुतः ।
 तुराणां ॥ १३ ॥ प्र । वः । वायुं । रथऽयुजं । कृणुध्वं । प्र । देवं ।
 विप्रं । पनितारं । अकैः ॥ इषुध्यवः । ऋतऽसापः । पुरंऽधीः । वस्वीः ।
 नः । अत्र । पत्नीः । आ । धिये । धुरितिधुः ॥ ० ॥ वंदेमिः । शूषैः ।
 प्र । यद्दीदिति । दिवः । चितयत्ऽभिः । अकैः ॥ उषसानका । विदु-
 पीद्वेतिविदुषीऽइव । विश्वं । आ । ह । वहतः । मर्त्याय । यज्ञं ॥
 अमि । वः । अर्चं । पोष्याऽवतः । नृन् । वास्तोः । पतिं । त्वष्टारं ।
 रराणः । धन्या । सऽजोषाः । ध्रिषणा । नमऽभिः । वनस्पतीन् ।
 ओषधीः । रायः । एषे ॥ तुजे । नः । तनै । पर्वताः । संतु । स्वऽ-
 पतवः । ये । वसवः । न । वीराः ॥ पनितः । आप्त्यः । यजंतः ।
 सदा । नः । वर्धात् । नः । शसं । नर्यः । अभिष्टौ ॥ वृष्णाः । अस्तो-

पि । भुम्यस्य । गर्भे । त्रितः । नपातं । अपां । सुऽवृक्ति ॥ गृणीति ।
 अग्निः । एतरि । न । शूषः । शोचिऽकेशः । नि । रिणति ।
 वना ॥ १४ ॥ कथा । महे । रुद्रियाय । ब्रवाम । कत् । राये ।
 चिकितुषे । भगाय ॥ आपः । ओषधीः । उत । नः । अवन्तु । द्यौः ।
 वना । गिरयः । वृक्षऽकेशाः ॥ शृणोतु । नः । ऊर्जा । पतिः । गिरः ।
 सः । नमः । तरीयान् । इषिरः । परिऽज्मा ॥ शृण्वन्तु । आपः । पुरः ।
 न । शुभ्राः । परि । सुचः । बबृहाणस्य । अद्रेः । विद । चित् । नु ।
 महांतः । ये । वः । एवाः । ब्रवाम । दस्माः । वार्यै । दधानाः ॥
 वयः । चन । सुऽभ्वः । आ । अव । यन्ति । शुभा । मते । अनुऽयतं ।
 वधऽस्रैः । आ । दैव्यानि । पार्थिवानि । जन्म । अपः । च । अच्छ ।
 सुऽमखाय । वोचं । वर्धतां । द्यावः । गिरः । चंद्रऽअग्राः । उदा ।
 वर्धतां । अभिऽसाताः । अर्णाः । पदेऽपदे । मे । जरिमा । नि ।
 ध्रियि । वरुत्री । वा । शक्रा । या । पायुऽभिः । च । सिसकु ।
 माता । मही । रसा । नः । स्मत् । सूरिऽभिः । ऋजुऽहस्ता ।
 ऋजुऽवनिः ॥ १५ ॥ कथा । दाशेम । नमसा । सुऽदानून् । एवऽया ।
 मरुतः । अच्छऽउक्तौ । प्रऽश्रवसः । मरुतः । अच्छऽउक्तौ । मा ।
 नः । अहिः । बुध्न्यः । रिषे । धात् । अस्माकं । भुत् ।
 उपमातिऽवनिः । इति । चित् । नु । प्रऽजायै । पशुऽमत्यै । देवासः ।
 वनते । मत्यैः । वः । आ । देवासः । वनते । मत्यैः । वः । अत्र ।
 शिवां । तन्वः । धासि । अस्याः । जरां । चित् । मे । निऽऽकृतिः ।
 जग्रसीत् । तां । वः । देवाः । सुऽमति । ऊर्जयतीं । इषं । अश्याम ।
 वसवः । शसा । गोः । सा । नः । सुऽदानुः । मृळयती । देवी ।
 प्रति । द्रवती । सुविताय । गम्याः । अभि । नः । इळा । युथस्य ।
 माता । स्मत् । नदीभिः । उर्वशी । वा । गृणातु । उर्वशी । वा ।
 बृहत्ऽदिवा । गृणाना । अभिऽऊर्णाना । प्रऽभुथस्य । आयोः । सिसकु ।
 नः । ऊर्जव्यस्य । पुष्टेः ॥ १६ ॥ प्र । संऽतमा । वरुणं । दीधिति ।

गीः । मित्रं । भर्गं । अदितिं । नूनं । अश्याः । पृषत्ऽयोनिः । पंचऽ-
 होता । शुणोतु । अतूर्तऽपंथाः । असुरः । मयऽभुः । प्रति । मे ।
 स्तोमं । अदितिः । जग्भ्यात् । सुनुं । न । माता । हृद्यं । सुऽशेवं ।
 ब्रह्म । प्रियं । देवऽहितं । यत् । अस्ति । अहं । मित्रे । वहणे । यत् ।
 मयऽभु । उत् । ईरय । कविऽतमं । कवीनां । उनत्तं । एनं । अभि ।
 मध्वा । घृतेन । सः । नः । वसूनि । प्रऽयता । हितानि । चंद्राणि ।
 देवः । सविता । सुवाति । सं । इंद्र । नः । मनसा । नेषि । गोभिः ।
 सं । सुरिऽभिः । हरिऽवः । सं । स्वस्ति । सं । ब्रह्मणा । देवऽहितं ।
 यत् । अस्ति । सं । देवानां । सुऽमत्या । यज्ञियानां ॥ देवः । भर्गः ।
 सविता । रायः । अंशः । इंद्रः । वृत्रस्य । संऽजितः । धनानां ॥
 ऋमुक्षाः । वाजः । उत । वा । पुरंऽधिः । अवंतु । नः । अमृतासः ।
 तुरासः ॥ १७ ॥ मरुत्वतः । अप्रतिऽइतस्य । जिष्णोः । अजूर्यतः ।
 प्र । ब्रवाम् । कृतानि ॥ न । ते । पूर्वं । मघऽवन । न । अपरासः ।
 न । धीर्यं । नूतनः । कः । चन । आप । उप । स्तुहि । प्रथमं ।
 रत्नऽधेयं । बृहस्पतिं । सनितारं । धनानां । यः । शंसते । स्तुवते ।
 शंसमविष्टः । पुरुऽवसुः । आऽगमत् । जोहुवानं ॥ तव । ऊतिऽभिः ।
 सचमानाः । अरिष्टाः । बृहस्पते । मघऽवानः । सुऽवीराः ॥ ये ।
 अश्वऽदाः । उत । वा । संति । गोऽदाः । ये । वस्त्रऽदाः । सुऽभगाः ।
 तेषु । रायः ॥ विऽसर्माणं । कृणुहि । वित्तं । एषां । ये । भुंजते ।
 अपृणतः । नः । उक्थैः ॥ अपऽवतान् । प्रऽसवे । ववृधानान् । ब्रह्मऽ-
 द्विषः । सूर्यात् । यवयस्व ॥ यः । ओहते । रक्षसः । देवऽधीतौ ।
 अचक्रैभिः । तं । मरुतः । नि । यात ॥ यः । वः । शमी । शशमानस्य ।
 निदात् । तुच्छान् । कामान् । करते । सिस्विदानः ॥ १८ ॥ तं ।
 ऊर्शति । स्तुहि । यः । सुऽइषुः । सुऽधन्वा । यः । विश्वस्य । क्षयति ।
 भेषजस्य ॥ यक्ष्वं । महे । सौमनसाय । रुद्रं । नमऽभिः । देवं ।
 असुरं । दुवस्य ॥ दमूनसः । अपसः । ये । सुऽहस्ताः । वृष्णः । पत्नीः ।

नद्यः । विभ्वऽतष्टाः ॥ सरस्वती । बृहत्ऽदिवा । उत । राका । दश-
स्यंतीः । वरिवस्यंतु । शुभ्राः ॥ प्र । सु । महे । सुऽशरणाय । मेधां ।
गिरं । भरे । नव्यसीं । जायमानां ॥ यः । आहनाः । दुहितः । वक्ष-
णासु । रूपा । मिनानः । अकृणोत् । इदं । नः ॥ प्र । सुऽस्तुतिः ।
स्तनयंतं । रुवंतं । इळः । पतिं । जरितः । नूनं । अश्याः ॥ यः ।
अधिऽमान् । उदनिऽमान् । इयति । प्र । विऽद्युता । रोदसीइति ।
उक्षमाणः ॥ एषः । स्तोमः । मारुतं । शर्धः । अच्छ । रुद्रस्य । सुनू-
न् । युवन्यून् । उत् । अश्याः ॥ कामः । राये । हवते । मा । स्वस्ति ।
उप । स्तुहि । पृषत्ऽअश्वान् । अयासः ॥ प्र । एषः । स्तोमः ।
पृथिवीं । अंतरिक्षं । वनस्पतीन् । ओषधीः । राये । अश्याः ॥ देवऽ-
देवः । सुऽहवः । भूतु । मह्यं । मा । नः । माता । पृथिवी । दुऽ-
मतौ । धात् ॥ उरौ । देवाः । अनिऽबाधे । स्याम ॥ सं । अश्विनौ ।
अवसा । नूतनेन । मयऽभुवा । सुऽप्रनीती । गमेम ॥ आ । नः ।
रायिं । बृहत् । आ । उत । वीरान् । आ । विश्वानि । अमृता । सौमि-
गानि ॥ १९ ॥ आ । धेनवः । पयसा । तूर्णिऽअर्थाः । अमर्धतीः ।
उप । नः । यंतु । मध्वा ॥ महः । राये । बृहतीः । सप्त । विप्रः ।
मयऽभुवः । जरिता । जोहवीति ॥ आ । सुऽस्तुती । नमसा । वर्त-
यध्यै । द्यावा । वाजाय । पृथिवीइति । अमृधेइति ॥ पिता । माता ।
मधुऽवचाः । सुऽहस्ता । भरेऽभरे । नः । यशसौ । अविष्टां ॥ अध्वर्यवः ।
चकृऽवांसः । मधूनि । प्र । वायवे । भरत । चारु । शुक्रं ॥ होताऽश्व ।
नः । प्रथमः । पाहि । अस्य । देव । मध्वः । ररिम । ते । मदाय ।
दश । क्षिपः । युंजते । बाह्वइति । अद्रिं । सोमस्य । या । शमितारा ।
सुऽहस्ता । मध्वः । रसं । सुऽगमस्तिः । गिरिऽस्थां । चनिश्चदत् ।
दुदुहे । शुक्रं । अंशुः । असावि । ते । जुजुषाणाय । सोमः । कर्वे ।
दक्षाय । बृहते । मदाय ॥ हरीइति । रथे । सुऽधुरा । योगे ।
अर्वाक् ॥ इंद्र । प्रिया । कृणुहि । दयमानः ॥ २० ॥ आ । नः । मही ।

अष्टकः ४, अ. २]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

अरमति । सुजोषाः । आं । देवीं । नमसा । रातऽहव्यां ॥ मधोः ।
 मदाय । बृहतीं । ऋतऽज्ञां । आ । अग्ने । वह । पथिऽभिः । देवऽ-
 यानैः ॥ अंजति । यं । प्रथयंतः । न । विप्राः । वपाऽवतं । न ।
 अग्निना । तपंतः ॥ पितुः । न । पुत्रः । उपासि । प्रेष्ठः । आ । घर्मः ।
 अग्नि । ऋतयन् । असादि ॥ अच्छ । मही । बृहती । शंसतमा । गीः ।
 दूतः । न । गंतु । अश्विना । हुवध्वै ॥ मयऽभुवा । सुऽरथा । आ ।
 यातं । अर्वाक् । गंतं । निऽधि । धुरं । आणिः । न । नार्भि ॥ प्र ।
 तव्यसः । नमऽउक्ति । तुरस्य । अहं । पूणः । उत । वायोः ।
 अदिक्षि ॥ या । राधसा । चोदितारा । मतीनां । या । वाजस्य ।
 द्रविणऽदौ । उत । त्मन् ॥ आ । नामऽभिः । मरुतः ।
 वक्षि । विश्वान् । आ । रुपेभिः । जातऽवेदः । हुवानः ॥
 यज्ञं । गिरं । जरितुः । सुऽस्तुति । च । विश्वे । गंत । मरुतः ।
 विश्वे । ऊती ॥ २१ ॥ आ । नः । दिवः । बृहतः । पर्वतात् । आ ।
 सरस्वती । यजता । गंतु । यज्ञं ॥ हवं । देवी । जुजुषाणा । घृताची ।
 शम्भां । नः । वाचं । उषती । शृणोतु ॥ आ । वेधसं । नीलऽपृष्ठं ।
 बृहते । बृहस्पतिं । सद्ने । सादयध्वं ॥ सादत्ऽयोनिं । दमे । आ ।
 दीदिऽवांसं । हिरण्यऽवर्णं । अरुषं । सपेम ॥ आ । धर्णसिः । बृहत्ऽ-
 दिवः । रराणः । विश्वेभिः । गंतु । ओमऽभिः । हुवानः ॥ आः ।
 वसानः । ओषधीः । अमृधः । त्रिधातुऽशंगः । वृषभः । वयऽ-
 धाः ॥ ० ॥ शुके । आयोः । विपन्यवः । रास्पिरासः । अग्नन् ॥
 सुऽशेव्यं । नमसा । रातऽहव्याः । शिशुं । मृजति । आयवः । न ।
 वासे ॥ बृहत् । वयः । बृहते । तुभ्यं । अग्ने । धियाऽजुरः । मिथुनासः ।
 संचत ॥ ० ॥ २२ ॥ तं । प्रत्नऽथा । पूर्वऽथा । विश्वऽथा । इमऽथा ।
 ज्येष्ठऽताति । वह्निऽसदं । स्वऽविदं ॥ प्रतीचीनं । वृजनं । दोहसे ।
 गिरा । आशुं । जयंतं । अनु । यासु । वर्धसे ॥ श्रिये । सुऽदशीः ।
 उपरस्य । याः । स्वः । विऽरोचमानः । ककुभां । अचोदते ॥ सुऽ-

गोपाः । असि । न । दभाय । सुकृतोऽति सुकृतो । परः । मायामिः ।
 ऋते । आस । नाम । ते ॥ अस्य । हविः । सचते । सत् । च । धातु ।
 च । अरिष्टगातुः । सः । होता । सहःऽभरिः ॥ प्रऽसस्त्रीणः । अनु ।
 बहिः । वृषा । शिशुः । मध्ये । युवा । अजरः । विऽसुहा । हितः ॥
 प्र । वः । एते । सुऽयुजः । यामन् । इष्टये । नीचाः । अमुष्म ।
 यम्यः । ऋतऽवृथः ॥ सुयंतुऽभिः । सर्वऽशासैः । अभीष्टुऽभिः ।
 क्रिविः । नामानि । प्रवणे । मुषायति ॥ संऽजभुराणः । तरुऽभिः ।
 सुतेऽगृभं । वयाकिनं । चित्तऽगर्भासु । सुऽस्वरुः ॥ धारऽवाकेषु ।
 ऋजुऽगाथ । शोभसे । वर्धस्व । पत्नीः । अभि । जीवः । अध्वरे ॥ २३ ॥
 यादक् । एव । ददृशे । तादक् । उच्यते । सं । छायाया । दधिरे ।
 सिध्रया । अप्सु । आ ॥ महीं । अस्मभ्यं । उरुऽसां । उरु । जयः ।
 बृहत् । सुऽवीरं । अनपऽच्युतं । सहः ॥ वेति । अग्रुः । जनिऽवान् । वै ।
 अति । स्पृधः । सऽमर्यता । मनसा । सूर्यः । कविः ॥ व्रसं । रक्षतं ।
 परि । विश्वतः । गयं । अस्माकं । शर्म । वनवत् । स्वऽवसुः ॥
 ज्यायांसं । अस्य । यतुनस्य । केतुना । ऋषिऽस्वरं । चरति । यासु ।
 नाम । ते ॥ यादृश्मिन् । धायि । तं । अपस्यया । विदत् । यः ।
 ऊँइति । स्वयं । वहते । सः । अरं । करत् ॥ समुद्रं । आसां । अव ।
 तस्थे । अग्रिमा । न । रिष्यति । सर्वनं । यस्मिन् । आऽयता ॥ अत्र ।
 न । हार्दि । ऋवणस्य । रेजते । यत्र । मतिः । विद्यते । पुतऽवंधनी ॥
 सः । हि । क्षत्रस्य । मनसस्य । चित्तिऽभिः । एवऽवदस्य । यजतस्य ।
 सध्रेः ॥ अवऽत्सारस्य । स्पृणवाम । रणवऽभिः । शविष्ठं । वाजं ।
 विदुषा । चित् । अध्ये ॥ २४ ॥ श्येनः । आसां । अदितिः । कश्यपः ।
 मदः । विश्वऽवारस्य । यजतस्य । मायिनः ॥ सं । अन्यंऽअन्यं । अर्थयति ।
 एतवे । विदुः । विऽसानं । परिऽपानं । अंति । ते ॥ सदाऽपृणः ।
 यजतः । वि । द्विषः । वधीत् । बाहुऽवृक्तः । श्रुतऽवित् । तयः । वः ।
 सचा ॥ उभा । सः । युगं । प्रति । एति । भाति । च । यत् ॥ २५ ॥

गुणं । भजते । सुप्रयावऽभिः ॥ सुतंऽभरः । यजमानस्य । सत्ऽपतिः ।
 विश्वासां । ऊर्ध्वः । सः । धियां । उत्ऽअंचनः ॥ भरत् । धेनुः ।
 रसवत् । शिश्रिये । पर्यः । अनुऽब्रुवाणः । अधि । एति । न ।
 स्वप्न । यः । जागार । तं । ऋचः । कामयन्ते । यः । जागार । तं ।
 ऊहति । सामानि । यन्ति ॥ यः । जागार । तं । अयं । सोमः । आह ।
 तव । अहं । अस्मि । सुख्ये । निऽओकाः ॥ अग्निः । जागार ॥ ० ॥
 ॥ २५ ॥ विदाः । दिवः । विऽस्यन् । अद्रि । उक्थैः । आऽयत्याः ।
 उपसः । अर्चिनः । गुः ॥ अप । अवृत । व्रजिनीः । उत् । स्वः ।
 गात् । वि । दुरः । मानुषीः । देवः । आवरित्यावः ॥ वि । सूर्यः ।
 अमति । न । श्रियं । सात् । आ । ऊर्वात् । गवां । माता । जानती ।
 गात् ॥ धन्वऽअर्णसः । नद्यः । खादऽअर्णाः । स्थूणाऽइव । सुऽमिता ।
 दृहत । द्यौः ॥ अस्मै । उक्थाय । पर्वतस्य । गर्भैः । महीनां । जनुषे ।
 पूर्याय ॥ वि । पर्वतः । जिहीत । साधत । द्यौः । आऽविवांसतः ।
 दसयन्त । भूम ॥ सुऽउक्तेभिः । वः । वचऽभिः । देवऽजुष्टैः । इंद्रा ।
 नु । अग्नीशति । अवसे । हुवध्यै ॥ ॥ उक्थेभिः । हि । स्म । कवयः ।
 सुऽयज्ञाः । आऽविवांसतः । मरुतः । यजन्ति ॥ एतोइति । नु । अद्य ।
 सुऽध्यः । भवाम । प्र । दुच्छताः । मिनवाम । वरीयः ॥ आरे । द्वेषांसि ।
 सुनुतः । दधाम । अयाम । प्रांचः । यजमानं । अच्छ ॥ २६ ॥ आ ।
 इत । धियं । कृणवाम । सखायः । अप । या । माता । ऋणुत ।
 व्रजं । गोः ॥ यया । मनुः । विशिऽशिप्रं । जिगाय । यया । वणिक् ।
 वंकुः । आप । पुरीषं ॥ अनूनोत् । अत्र । हस्तऽयतः । अद्रिः ।
 आर्चन् । येन । दश । मासः । नवऽग्वाः ॥ ऋतं । यती । सरमा ।
 गाः । अविदत् । विश्वानि । सत्या । अंगिराः । चकार ॥ विश्वे ।
 अस्याः । विऽउषि । माहिनायाः । सं । यत् । गोभिः । अंगिरसः ।
 नवत ॥ उत्सः । आसां । परमे । सधऽस्थे । ऋतस्य । पथा । सरमा ।
 विदत् । गाः । आ । सूर्यः । यात् । सप्तऽअश्वः । क्षेत्रं । यत् । अस्य ।

उर्विया । दीर्घस्याथे ॥ रघुः । श्येनः । पतयत् । अंधः । अच्छ ।
युवा । कविः । दीदयत् । गोष्ठे । गच्छन् ॥ आ । सूर्यः । अरुहत् ।
शुक्रं । अर्णः । अयुक्त । यत् । हरितः । वीतऽपृष्ठाः । उद्गा । न ।
नावं । अनयन्त । धीराः । आऽशृण्वतीः । आपः । अर्वाक् । अतिष्ठन् ॥
धियं । वः । अपऽसु । दधिषे । स्वऽसां । यया । अतरं । दश ।
मासः । नवऽग्वाः ॥ अया । धिया । स्याम । देवऽगोपाः । अया । धिया ।
तुतुर्याम । अति । अंहः ॥ २७ ॥ हयः । न । विद्वान् । अयुजि ।
स्वयं । धुरि । तां । वहामि । प्रऽतरणीं । अवस्युवं ॥ न । अस्याः ।
वश्मि । विऽमुचं । न । आऽवृत्तं । पुनः । विद्वान् । पथः । पुरऽपता ।
ऋजु । नेषति ॥ अग्ने । इंद्र । वरुण । मित्र । देवाः । शर्धः । प्र ।
यन्त । मारुत । उत । विष्णोइति ॥ उभा । नासत्या । रुद्रः । अथ ।
ग्नाः । पूषा । भगः । सरस्वती । जुयन्त ॥ इंद्राग्नीइति । मित्रावरुणा ।
अदिति । स्वऽरितिस्वः । पृथिवीं । द्यां । मरुतः । पर्वतान् । अपः ॥
हुवे । विष्णुं । पूषणं । ब्रह्मणः । पतिं । भगं । नु । शंसं । सवितारं ।
ऊतये ॥ उत । नः । विष्णुः । उत । वातः । अस्त्रिधः । द्रविणऽदाः ।
उत । सोमः । मयः । करत् ॥ उत । ऋभवं । उत । राये । नः ।
अश्विना । उत । त्वष्टा । उत । विऽभ्वा । अनु । मंसते ॥ उत ।
त्यत् । नः । मारुतं । शर्धः । आ । गमत् । दिविऽक्षयं । यजन्त ।
बहिः । आऽसदे । बृहस्पतिः । शर्म । पूषा । उत । नः । यमत् ।
वरुध्यं । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । उत । ते । नः । पर्वतासः ।
सुऽशस्तयः । सुऽदीतयः । नद्यः । त्रामणे । भुवन् ॥ भगः । विऽभक्ता ।
शर्वसा । अवसा । आ । गमत् । उरुऽव्यचाः । अदितिः । श्रोतु । मे ।
हवं ॥ देवानां । पत्नीः । उशतीः । अवन्तु । नः । प्र । अवन्तु । नः ।
तुजये । वाजऽसातये ॥ याः । पार्थिवासः । याः । अपां । अपि ।
व्रते । ताः । नः । देवीः । सुऽहवाः । शर्म । यच्छत । उत । ग्नाः ।
व्यन्तु । देवऽपत्नीः । इंद्राणी । अमासी । अश्विनी । राट् ॥ आ ।

रोदसीऽइति । वरुणानी । शृणोतु । व्यंतु । देवीः । यः । ऋतुः ।
जनीनां ॥ २८ ॥

॥ इति चतुर्थाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

॥ अथ तृतीयोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ प्रऽयुंजती । दिवः । एति । ब्रुवाणा । मही । माता ।
दहितुः । बोधयंती ॥ आऽविवांसंती । युवतिः । मनीषा । पितुऽभ्यः ।
आ । सद्ने । जोहुवाना ॥ अजिरासः । तत्ऽअपः । ईयमानाः ।
आतस्थिऽवांसः । अमृतस्य । नाभिः । अनंतासः । उरवः । विश्वतः ।
सी । परि । द्यावापृथिवीइति । यंति । पंथाः ॥ उक्षा । समुद्रः ।
अरुपः । सुऽपूर्णः । पूर्वस्य । योनिः । पितुः । आ । विवेश ॥ मध्ये ।
दिवः । निऽहितः । पृश्निः । अश्मा । वि । चक्रमे । रजसः । पाति ।
अंतौ । चत्वारः । ई । बिभ्रति । क्षेमऽयंतः । दश । गर्भे । चरसे ।
धापयंते ॥ त्रिऽधातवः । परमाः । अस्य । गावः । दिवः । चरंति ।
परि । सद्यः । अंतान् ॥ इदं । वपुः । निऽवचनं । जनासः । चरंति ।
यत् । नद्यः । तस्थुः । आपः ॥ द्वेइति । यत् । ई । बिभ्रतः । मातुः ।
अन्येइति । इहऽइह । जातेइति । यम्या । सबंधूइतिसऽबंधू ॥ वि ।
तन्वते । धियः । अस्मै । अपांसि । वस्त्रा । पुत्राय । मातरः । वयंति ॥
उपऽप्रक्षे । वृषणः । मोदमानाः । दिवः । पथा । वध्वः । यंति । अच्छ ।
तत् । अस्तु । मित्रावरुणा । तत् । अग्ने । शं । योः । अस्मभ्यं । इदं । अस्तु ।
शस्तं । अशीमहि । गाधं । उत । प्रतिऽस्थां । नमः । दिवे । बृहते ।

सदनाय ॥ १ ॥ कत् । ऊँइति । प्रियाय । धात्रे । मनामहे । स्वऽक्षत्राय ।
 स्वऽयशसे । महे । वयं । आऽमेन्यस्य । रजसः । यत् । अग्ने । आ ।
 अपः । वृणाना । विऽतनोति । मायिनी । ताः । अत्तत । वयुन ।
 वीरऽवक्षणं । समान्या । वृतया । विश्वं । आ । रजः । अपोइति ।
 अपाचीः । अपराः । अप । ईजते । प्र । पूर्वाभिः । तिरते । देवऽयुः ।
 जनः । आ । प्रावऽभिः । अहन्येभिः । अकुऽभिः । वरिष्ठं । वज्रं ।
 आ । जिघर्ति । मायिनि । शतं । वा । यस्य । प्रऽचरन् । स्वे ।
 दमे । संऽवर्तयंतः । वि । च । वर्तयन् । अहां । तां । अस्य । रीति ।
 परशोऽइव । प्रति । अनीकं । अख्यं । भुजे । अस्य । वर्षसः । सचा ।
 यदि । पितुमंतऽइव । क्षयं । रत्नं । दधाति । भरऽहूतये । विशे ।
 सः । जिह्वाया । चतुऽअनीकः । ऋजते । चारुं । वसानः । वरुणः ।
 यतन् । अरिं । न । तस्य । विद्म । पुरुषत्वता । वयं । यतः । भगः ।
 सविता । दाति । वार्यं ॥ २ ॥ देवं । वः । अद्य । सवितारं । आ ।
 ईषे । भगं । च । रत्नं । विऽभजंतं । आयोः । आ । वां । नरा ।
 पुरुऽभुजा । ववृत्यां । दिवेऽदिवे । चित् । अश्विना । सखिऽयन् ।
 प्रति । प्रऽयानं । असुरस्य । विद्वान् । सुऽउक्तैः । देवं । सवितारं ।
 दुवस्य । उप । वृषीत । नमसा । विऽजानन् । ज्येष्ठं । च । रत्नं ।
 विऽभजंतं । आयोः । अदत्रऽया । दथते । वार्याणि । पूषा । भगः ।
 अदितिः । वस्ते । उस्त्रः । इंद्रः । विष्णुः । वरुणः । मित्रः । अग्निः ।
 अहानि । भद्रा । जनयंत । दस्साः । तत् । नः । अनर्वा । सविता ।
 वरुथं । तत् । सिधेवः । इष्यंतः । अनु । गमन् । उप । यत् । वोचं ।
 अध्वरस्य । होता । रायः । स्याम । पतयः । वाजऽरत्नाः । प्र । ये ।
 वसुऽभ्यः । ईवत् । आ । नमः । दुः । ये । मित्रे । वरुणे । सुक्तऽ-
 वाचः । अव । एतु । अभ्वं । कृणुत । वरीयः । दिवःपृथिव्योः ।
 अवसा । मदेम ॥ ३ ॥ विश्वः । देवस्य । नेतुः । मर्तः । वुरीत ।
 सुख्यं । विश्वः । राये । इष्यति । शुभं । वृणीत । पुष्यसे । ते । ते ।

देव । नेतः । ये । च । इमान् । अनुऽशसे । ते । राया । ते । हि ।
 आऽपृचै । सचेमहि । सचथ्यैः । अतः । नः । आ । नृन् । अतिथीन् ।
 अतः । पत्नीः । दशस्यत । आरे । विश्वं । पथेऽस्थां । द्विषः ।
 युयोतु । युयुविः । यत्र । वह्निः । अमिऽहितः । दुद्रवत् । द्रोण्यः ।
 पशुः । नृऽमनाः । वीरऽपस्त्यः । अर्णा । धीराऽइव । सनिता । एषः । ते ।
 देव । नेतरिति । रथःपतिः । शं । रयिः । शं । राये । शं । स्वस्त्यै ।
 इषऽस्तुतः । मनामहे । देवऽस्तुतः । मनामहे ॥ ४ ॥ अग्ने । सुतस्य ।
 पीतयै । विश्वैः । ऊमेभिः । आ । गृहि । देवेभिः । हव्यऽदातये ।
 ऋतऽधीतयः । आ । गत । सत्यऽधर्माणः । अध्वरं । अग्नेः । पिबत ।
 जिह्या । विप्रेभिः । विप्र । संत्य । प्रातर्यावऽभिः । आ । गृहि । देवेभिः ।
 सोमऽपीतये । अयं । सोमः । चमूइति । सुतः । अमत्रे । परि ।
 सिच्येत ॥ प्रियः । इंद्राय । वायवे । वायोइति । आ । याहि । वीतये ।
 जुषाणः । हव्यऽदातये । पिब । सुतस्य । अंघ्रसः । अमि । प्रयः ॥ ५ ॥
 ॥ ० ॥ सुतानां । पीति । अर्हथः । तां । जुषेथां । अरेपसौ । अमि ।
 प्रयः । सुताः । इंद्राय । वायवे । सोमासः । दधिऽआशिरः । निम्नं ।
 न । यंति । सिधवः । अमि । प्रयः । सऽजूः । विश्वेभिः । देवेभिः ।
 अश्विऽभ्यां । उपसा । सऽजूः । आ । याहि । अग्ने । अत्रिऽवत् ।
 सुते । रण । सऽजूः । मित्रावरुणाभ्यां । सऽजूः । सोमेन ।
 विष्णुना ॥ ० ॥ सऽजूः । आदित्यैः । वसुऽभिः । सऽजूः । इंद्रेण ।
 वायुना ॥ ० ॥ ६ ॥ स्वस्ति । नः । मिमीतां । अश्विना । भगः ।
 स्वस्ति । देवी । अदितिः । अनर्घणः । स्वस्ति । पृषा । असुरः ।
 दधातु । नः । स्वस्ति । द्यावापृथिवीइति । सुऽचेतुना । स्वस्त्यै ।
 वायुं । उप । ब्रवामहे । सोमं । स्वस्ति । भुवनस्य । यः । पतिः ।
 बृहस्पतिं । सर्वऽगणं । स्वस्त्यै । स्वस्त्यै । आदित्यासः । भवतु ।
 नः । विश्वे । देवाः । नः । अद्य । स्वस्त्यै । वैश्वानरः । वसुः । अग्निः ।
 स्वस्त्यै । देवाः । अवन्तु । ऋभवं । स्वस्त्यै । स्वस्ति । नः । रुद्रः ।

पातु । अंहसः । स्वस्ति । मित्रावरुणा । स्वस्ति । पथ्ये । रेवति ।
 स्वस्ति । नः । इंद्रः । च । अग्निः । च । स्वस्ति । नः । अदिते ।
 कृधि ॥ स्वस्ति । पंथा । अनु । चरेम । सुर्याचंद्रमसौऽइव । पुनः ।
 ददता । अघ्नता । जानता । सं । गमेमहि ॥ ७ ॥ प्र । श्यावऽश्व ।
 धृष्णुऽया । अर्च । मरुत्ऽभिः । ऋक्ऽभिः । ये । अद्रोघं । अनुऽस्वधं ।
 श्रवः । मदंति । यज्ञियाः । ते । हि । स्थिरस्य । शर्वसः । सखायः । संति ।
 धृष्णुऽया । ते । यामन् । आ । धृषत्ऽविनः । तमना । पांति । शश्वतः ।
 ते । स्पंद्रासः । न । उक्षणः । अति । स्कंदंति । शर्वरीः । मरुता ।
 अध । महः । दिवि । क्षमा । च । मन्महे । मरुत्ऽसु । वः । दधीमहि ।
 स्तोमं । यज्ञं । च । धृष्णुऽया । विश्वे । ये । मानुषा । युगा । पांति ।
 मत्यै । रिषः । अहैतः । ये । सुऽदानवः । नरः । असांमिऽशवसः ।
 प्र । यज्ञं । यज्ञियेभ्यः । दिवः । अर्च । मरुत्ऽभ्यः ॥ ८ ॥ आ ।
 रुक्मैः । आ । युधा । नरः । ऋत्वाः । ऋष्टीः । असृक्षत । अनु ।
 एनान् । अहं । विऽद्युतः । मरुतः । जज्ज्ञतीऽइव । भानुः । अर्त ।
 तमना । दिवः । ये । ववृधंत । पार्थिवाः । ये । उरौ । अंतरिक्षे । आ ।
 वृजने । वा । नदीनां । सधऽस्थे । वा । महः । दिवः । शर्धः ।
 मारुतं । उत् । शंस । सत्यऽशवसं । ऋभ्वंसं । उत् । स्म । ते ।
 शुभे । नरः । प्र । स्पंद्राः । युजत । तमना । उत् । स्म । ते । परुण्यां ।
 ऊर्णाः । वसत । शुध्यवः । उत् । पव्या । रथानां । अद्रिं । भिदंति ।
 ओजसा । आऽपथयः । विऽपथयः । अंतऽपथाः । अनुऽपथाः ।
 एतेभिः । मह्यं । नामऽभिः । यज्ञं । विऽस्तारः । ओहते ॥ ९ ॥ अध ।
 नरः । नि । ओहते । अध । निऽयुतः । ओहते । अध । पारावताः ।
 इति । चित्रा । रूपाणि । दश्या । छंदऽस्तुभः । कुभन्यवः । उत्सं ।
 आ । कीरिणः । नृतुः । ते । मे । के । चित् । न । तायवः । ऊमाः ।
 आसन् । दृशि । त्विषे । ये । ऋत्वाः । ऋष्टिऽविद्युतः । कवयः ।
 संति । वेधसः । सं । अग्ने । मारुतं । पथं । नमस्य । रमयं । गिरा ।

अष्टकः ४, अ. ३]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

अच्छ । ऋषे । मारुतं । गुणं । दाना । मित्रं । न । योषणा । दिवः ।
 वा । धृण्वः । ओजसा । स्तुताः । धीभिः । इषण्यत । नु । मन्वानः ।
 एषां । देवान् । अच्छ । न । वक्षणा ॥ दाना । सचेत । सूरिऽभिः ।
 यामऽश्रुतेभिः । अंजिऽभिः । प्र । ये । मे । बंधुऽएषे । गां । वोचंत ।
 सुरयः । पृश्नि । वोचंत । मातरं । अधै । पितरं । इष्मिणं । रुद्रं ।
 वोचंत । शिकंसः । सप्त । मे । सप्त । शाकिनः । एकऽएका । शता ।
 ददुः । यमुनायां । अधि । श्रुतं । उत् । राधः । गव्यं । मृजे । नि ।
 राधः । अश्व्यं । मृजे ॥ १० ॥ कः । वेद । जानं । एषां । कः । वा ।
 पुरा । सुन्नेषु । आस । मरुतां । यत् । युयुजे । किलास्यः । आ ।
 एतान् । रथेषु । तस्थुषः । कः । शुश्राव । कथा । युयुः । कसै । सस्रुः ।
 सुऽदासै । अनु । आपयः । इळाभिः । वृष्टयः । सह । ते । मे ।
 आहुः । ये । आऽययुः । उप । द्युऽभिः । विऽभिः । मदे । नरः ।
 मर्याः । अरेपसः । इमान् । पश्यन् । इति । स्तुहि । ये । अंजिषु । ये ।
 वाशीषु । स्वऽभानवः । स्रक्षु । रुक्मेषु । खादिषु । श्रायाः । रथेषु ।
 धन्वऽसु । युष्माकं । स्म । रथान् । अनु । मुदे । दधे । मरुतः ।
 जीरऽदानवः । वृष्टी । द्यावः । यतीऽइव ॥ ११ ॥ आ । यं । नरः ।
 सुऽदानवः । ददाशुषे । दिवः । कोशं । अचुच्यवुः । वि । पर्जन्यं ।
 सृजति । रोदसीइति । अनु । धन्वना । यंति । वृष्टयः । ततृदनाः ।
 सिधवः । क्षोदसा । रजः । प्र । सस्रुः । धेनवः । यथा । स्यंनाः ।
 अश्वाऽइव । अध्वनः । विऽमोचने । वि । यत् । वर्तते । एन्यः ।
 आ । यात । मरुतः । दिवः । आ । अंतरिक्षात् । अमात् । उत । मा ।
 अव । स्थात । पुराऽवतः । मा । वः । रसा । अनितभा । कुर्मा । कुमुः ।
 मा । वः । सिधुः । नि । रीरमत् । मा । वः । परि । स्थात् । सरयुः ।
 पुरीषिणी । असेइति । इत् । सुस्रं । अस्तु । वः । तं । वः । शर्धै । रथानां ।
 त्वेषं । गुणं । मारुतं । नव्यसीनां । अनु । प्र । यंति । वृष्टयः ॥ १२ ॥
 शर्धैशर्धै । वः । एषां । व्रातऽव्रातं । गुणऽगुणं । सुशस्तिऽभिः ।

अनु । कामे । धीतिऽभिः । कसै । अद्य । सुऽजाताय । रातऽ-
हव्याय । प्र । युयुः । एना । यामेन । मरुतः । येन । तोकाय ।
तनयाय । धान्यै । वीजं । वहध्वे । अक्षितं । अस्मभ्यं । तत् । धत्तु ।
यत् । वः । ईमहे । राधः । विश्वऽआयु । सौभगं । अति । इयाम् ।
निदः । तिरः । स्वस्तिऽभिः । हित्वा । अवद्यं । अरातीः । वृष्टी । शं । योः ।
आपः । उस्ति । भेषजं । स्याम । मरुतः । सह । सुऽदेवः । समह ।
अराति । सुऽवीरः । नरः । मरुतः । सः । मर्त्यः । यं । त्रायध्वे ।
स्याम । ते । स्तुहि । भोजान् । स्तुवतः । अस्य । यामनि । रणन् ।
गावः । न । यवसे । यतः । पूर्वानऽइव । सखीन् । अनु । ह्य ।
गिरा । गृणीहि । कामिनः ॥ १३ ॥ प्र । शर्धाय । मारुताय । स्वऽ-
भानवे । इमां । वाचं । अनज । पर्वतऽच्युते । घर्मऽस्तुभे । दिवः ।
आ । पृष्ठऽयज्वने । युम्नऽध्रवसे । महि । नृम्णं । अर्चत । प्र । वः ।
मरुतः । तविषाः । उदन्यवः । वयऽवृधः । अश्वऽयुजः । परिऽज्रयः ।
सं । विऽद्युता । दधति । वाशति । त्रितः । स्वरति । आपः । अवना ।
परिऽज्रयः । विद्युत्ऽमहसः । नरः । अश्मऽदिद्यवः । वातऽत्विषः ।
मरुतः । पर्वतऽच्युतः । अद्दऽया । चित् । मुहुः । आ । हादुतिऽ-
वृतः । स्तनयत्ऽअमाः । रभसाः । उत्ऽऔजसः । वि । अक्नू ।
रुद्राः । वि । अहानि । शिक्कसः । वि । अंतरिक्षं । वि । रजांसि । धृतयः ।
वि । यत् । अज्रान् । अजथ । नावः । ई । यथा । वि । दुऽगानि ।
मरुतः । न । अह । रिष्यथ । तत् । वीर्यं । वः । मरुतः । महिऽस्वनं ।
दीर्घं । ततान । सूर्यः । न । योजनं । एताः । न । यामे । अगृभीतऽ-
शोचिषः । अनश्वऽदां । यत् । नि । अयातन । गिरिं ॥ १४ ॥
अभ्राजि । शर्धः । मरुतः । यत् । अणसं । मोषथ । वृक्षं । कपनाऽइव ।
वेधसः । अध । स्म । नः । अरमति । सऽजोषसः । चक्षुऽइव । यतं ।
अनु । नेषथ । सुऽगं । न । सः । जीयते । मरुतः । न । हन्यते । न ।
स्नेधति । न । व्यथते । न । रिष्यति । न । अस्य । रायः । उप ।

दस्यति । न । ऊतयः । ऋषिं । वा । यं । राजानं । वा । सुसूदथ ।
 नियुवतः । ग्रामऽजितः । यथा । नरः । अर्यमणः । न । मरुतः ।
 कुवन्धिनः । पिन्वति । उत्सं । यत् । इनासः । अस्वरन् । वि ।
 उदति । पृथिवीं । मध्वः । अंधसा । प्रवत्वती । इयं । पृथिवी ।
 मरुतऽभ्यः । प्रवत्वती । द्यौः । भवति । प्रयत्ऽभ्यः । प्रवत्वती ।
 पृथ्याः । अंतरिक्ष्याः । प्रवत्वतः । पर्वताः । जीरऽदानवः । यत् ।
 मरुतः । सऽभरसः । स्वःऽनरः । सूर्ये । उत्ऽइते । मरुतः । दिवः ।
 नरः । न । वः । अश्वाः । अथयंत । अह । सिस्वतः । सद्यः । अस्य ।
 अध्वनः । पारं । अश्रुथ ॥ १५ ॥ अंसेषु । वः । ऋष्टयः । पत्ऽसु ।
 सादयः । वक्षऽसु । रुक्माः । मरुतः । रथे । शुभः । अग्निऽभ्राजसः ।
 विऽद्युतः । गभस्त्वोः । शिप्राः । शीर्षऽसु । विऽतताः । हिरण्ययीः ।
 तं । नाकं । अर्यः । अगृभीतऽशोचिवं । रुशत् । पिप्पलं । मरुतः ।
 वि । धनुथ । सं । अच्यंत । वृजना । अतिव्विपंत । यत् । स्वरंति ।
 शोषं । विऽतंतं । ऋतऽयवः । युष्माऽदत्तस्य । मरुतः । विऽचेतसः ।
 रायः । स्याम । रथ्यः । वयस्वतः । न । यः । युच्छति । तिर्यः ।
 यथा । दिवः । अस्मेइति । ररंत । मरुतः । सहस्रिणं । युयं । रयिं ।
 मरुतः । स्पार्हवीरं । युयं । ऋषिं । अवथ । सामऽविप्रं । युयं ।
 अधेतं । भरताय । वाजं । युयं । धत्थ । राजानं । श्रुष्टिऽमंतं । तत् ।
 वः । यामि । द्रविणं । सद्यऽऊतयः । येन । स्वः । न । ततनाम । नृन् ।
 अमि । इदं । सु । मे । मरुतः । हर्यत । वचः । यस्य । तरेम ।
 तरसा । शतं । हिमाः ॥ १६ ॥ प्रऽयज्यवः । मरुतः । भ्राजत्ऽऋष्टयः ।
 बृहत् । वयः । दधिरे । रुक्मऽवक्षसः । ईयंते । अश्वैः । सुऽयमेभिः ।
 आशुऽमिः । शुभं । यातां । अनु । रथाः । अवृत्सत । स्वयं । दधिव्वे ।
 तविषीं । यथा । विद । बृहत् । महांतः । उर्विया । वि । राजथ ।
 उत । अंतरिक्षं । ममिरे । वि । ओजसा ॥ ० ॥ साकं । जाताः ।
 सुऽभ्यः । साकं । उक्षिताः । श्रिये । चित् । आ । प्रऽतरं । ववृधुः ।

नरः । वि॒ऽरो॒क्रिणः । सूर्य॑स्य॒ऽइव । र॒श्मयः ॥ ० ॥ आ॒ऽमुषे॑ष्य ।
 वः । म॒रुतः । म॒हि॒ऽत्वनं । दि॒दृक्षे॑ष्यं । सूर्य॑स्य॒ऽइव । चक्ष॑ण ।
 उ॒तोइति॑ । अ॒स्मन् । अ॒मृत॑ऽत्वे । द॒धात॑न् ॥ ० ॥ उत् । ई॒रय॑थ ।
 म॒रुतः । स॒मुद्र॑तः । यु॒यं । वृ॒ष्टिं । व॒र्षय॑थ । पु॒रीषि॑णः । न । वः ।
 द॒स्त्राः । उप । द॒स्यंति॑ । धे॒नवः ॥ ० ॥ १७ ॥ यत् । अ॒श्वान् ।
 धुः॒ऽसु । पृ॒षतीः । अ॒युग्ध॑वं । हि॒र॒ण्यया॑न् । प्र॒ति । अ॒त्कान् । अ॒मुग्ध॑ ।
 वि॒श्वाः । इत् । स्पृ॒थः । म॒रुतः । वि । अ॒स्य॑थ ॥ ० ॥ न । प॒र्वताः ।
 न । न॒द्यः । व॒रन्त॑ । वः । यत्र॑ । अ॒र्चि॒ध्वं । म॒रुतः । ग॒च्छ॑थ । इत् ।
 ऊ॒इति॑ । तत् । उ॒त । द्यावा॑पृथि॒वीइति॑ । या॒थ॒न् । परि॑ ॥ ० ॥ यत् ।
 पु॒र्य्य । म॒रुतः । यत् । च । नू॒तनं॑ । यत् । उ॒द्यते॑ । व॒सवः । यत् ।
 च । श॒स्यत॑ । वि॒श्वस्य॑ । तस्य॑ । भ॒व॒थ । न॒वे॒दसः ॥ ० ॥ म॒रुत॑ ।
 नः । म॒रुतः । मा । व॒धि॒ष्ट॒न् । अ॒स्मभ्य॑ । श॒र्म । व॒हुलं॑ । वि । य॒त॒न् ।
 अ॒धि । स्तो॒त्रस्य॑ । स॒ख्यस्य॑ । गा॒त॒न् ॥ ० ॥ यु॒यं । अ॒स्मान् । न॒य॒त् ।
 व॒स्यः । अ॒च्छ । निः । अ॒ह॒ति॒ऽभ्यः । म॒रुतः । गु॒णानाः । जु॒षध्वं॑ ।
 नः । ह॒व्य॒ऽदा॒ति । य॒ज॒त्राः ॥ ० ॥ १८ ॥ अ॒ग्ने । श॒र्धेतं॑ । आ । ग॒णं ।
 पि॒ष्टं । रु॒क्मेभिः॑ । अ॒जि॒ऽभिः ॥ वि॒शः । अ॒द्य । म॒रुता॑ । अ॒व ।
 ह॒ये ॥ ० ॥ य॒था । चि॒त् । म॒न्य॑से । हृ॒दा । तत् । इत् । मे । ज॒ग्मुः ।
 आ॒ऽश॑सः । ये । ते । ने॒दि॒ष्टं । ह॒व॒नानि॑ । आ॒ऽग॑मन् । तान् । व॒ध्रे ।
 भी॒म॒ऽसं॒द॒शः । मी॒ळ॒हु॒ष्म॒ती॒ऽइव । पृथि॑वी । परा॑ऽह॒ता । म॒द॒ती ।
 ए॒ति । अ॒स्मत् । आ । ऋ॒क्षः । न । वः । म॒रुतः । शि॒मी॒ऽ
 वान् । अ॒मः । दु॒ध्नः । गौः॒ऽइव । भी॒म॒ऽयुः । नि । ये । रि॒ण॒ति ।
 ओज॑सा । वृ॒था । गा॒वः । न । दुः॒ऽधुरः ॥ ० ॥ प॒र्वतं॑ । गि॒रिं ॥ ० ॥
 उत् । ति॒ष्ठ । न॒नं । ए॒षां । स्तो॒मैः । सं॒ऽउ॒क्षिता॑नां । म॒रुता॑ ।
 पु॒रु॒ऽत॒मं । अ॒पू॒र्य्यं । ग॒वां । स॒र्गे॒ऽइव । ह॒ये ॥ १९ ॥ यु॒ग्ध॑वं ॥ ० ॥
 यु॒ग्ध॑वं । रथे॑षु । रो॒हितः । यु॒ग्ध॑व । ह॒री॒इति॑ । अ॒जि॒रा । ध्रु॒वि ।
 वो॒ळ॒ह॒वे । व॒दि॒ष्टा । ध्रु॒वि । वो॒ळ॒ह॒वे । उ॒त । स्यः । वा॒जी । अ॒रु॒षः ।

तुविऽस्वनिः । इह । स्म । धायि । दर्शतः । मा । वः । यामेषु ।
 मरुतः । चिरं । करत् । प्र । तं । रथेषु । चोदत् । रथं । नु । मारुतं ।
 वयं । श्रवस्युं । आ । हुवामहे । आ । यस्मिन् । तस्थौ । सुऽरणानि ।
 विभ्रती । सचा । मरुत्ऽसु । रोदसी । तं । वः । शधै । रथेऽशुभं ।
 त्वेपं । पनस्युं । आ । हुवे । यस्मिन् । सुऽजाता । सुऽभगा । मही-
 यते । सचा । मरुत्ऽसु । मीहृषी ॥ २० ॥ आ । रुद्रासः । इंद्रऽ-
 वंतः । सुऽजोषसः । हिरण्यऽरथाः । सुविताय । गंतन । इयं । वः ।
 अस्मत् । प्रति । हर्यते । मतिः । तृष्णऽजै । न । दिवः । उत्साः ।
 उदन्यवै । वाशीऽमंतः । ऋष्टिऽमंतः । मनीषिणः । सुऽधन्वानः ।
 इषुऽमंतः । निषंगिणः । सुऽअश्वाः । स्थ । सुऽरथाः । पृश्निऽ-
 मातरः । सुऽआयुधाः । मरुतः । याथन । शुभं । धनुथ । द्यां ।
 पर्वतान् । दाशुषे । वसु । नि । वः । वना । जिहते । यामनः ।
 भिया । कोपयथ । पृथिवीं । पृश्निऽमातरः । शुभे । यत् ।
 उग्राः । पृषतीः । अयुग्ध्वं । वातऽत्विषः । मरुतः । वर्षऽनिर्निजः ।
 यमाऽइव । सुऽसदृशः । सुऽपेशसः । पिशंगऽअश्वाः । अरुणऽअश्वाः ।
 अरेपसः । प्रऽत्वक्षसः । महिना । द्यौऽइव । उरवः । पुरुऽद्रप्साः ।
 अंजिऽमंतः । सुऽदानवः । त्वेषऽसदृशः । अनवभ्रराधसः । सुऽ-
 जातासः । जनुषा । रुक्मऽवक्षसः । दिवः । अर्काः । अमृतं । नाम ।
 मेजिरे ॥ २१ ॥ ऋष्टयः । वः । मरुतः । अंसयोः । अधि । सहः ।
 ओजः । बाह्वोः । वः । वलं । हितं । नृम्णा । शीर्षऽसु । आयुधा ।
 रथेषु । वः । विश्वा । वः । श्रीः । अधि । तनूषु । पिपिशे । गोऽमत् ।
 अश्वऽवत् । रथऽवत् । सुऽवीरं । चंद्रऽवत् । राधः । मरुतः । दद ।
 नः । प्रऽशस्ति । नः । कृणुत । रुद्रियासः । मक्षीय । वः । अवसः ।
 दैव्यस्य । हये । नरः । मरुतः । मल्लत । नः । तुविऽमघासः । अमृताः ।
 ऋतऽज्ञाः । सत्यऽश्रुतः । कवयः । युवानः । बृहत्ऽगिरयः । बृहत् ।
 उश्मणाः ॥ २२ ॥ तं । ऊडति । ननं । तविषीऽमंतं । एषां । स्तुपे ।

गुणं । मारुतं । नव्यसीनां । ये । आशुऽअश्वाः । अमऽवत् । वहते ।
 उत । ईशिरे । अमृतस्य । स्वऽराजः । त्वेषं । गुणं । त्वसं ।
 खादिऽहस्तं । धुनिऽव्रतं । मायिनं । दातिऽवारं । मयऽभुवः । ये ।
 अमिताः । महिऽत्वा । वंदस्व । विप्र । तुविऽराधसः । नृन् । आ ।
 वः । युंतु । उदऽवाहासः । अद्य । वृष्टि । ये । विश्वे । मरुतः ।
 जुनन्ति । अयं । यः । अग्निः । मरुतः । संऽइद्धः । एतं । जुषध्वं ।
 कवयः । युवानः । युयं । राजानं । इयं । जनाय । विभ्वंऽतष्टं । जनयथ ।
 यजत्राः । युष्मत् । एति । मुष्टिऽहा । बाहुऽजूतः । युष्मत् । सत्ऽ-
 अश्वः । मरुतः । सुऽवीरः । अराऽइव । इत् । अचरमाः । अहाऽइव ।
 प्रऽप्र । जायन्ते । अकवाः । महऽभिः । पृश्नेः । पुत्राः । उपऽमासः ।
 रमिष्ठाः । स्वया । मत्या । मरुतः । सं । मिमिक्षुः । यत् । प्र । अया-
 सिष्ट । पृषतीभिः । अश्वैः । वीलुपविऽभिः । मरुतः । रथेभिः ।
 क्षोदते । आपः । रिणते । वनानि । अव । उस्त्रियः । वृषभः ।
 क्रुदतु । द्यौः । प्रथिष्ट । यामन् । पृथिवी । चित् । एषां । भर्ताऽइव ।
 गर्भे । स्वं । इत् । शवः । धुः । वातान् । हि । अश्वान् । धुरि ।
 आऽयुयुज्रे । वर्षे । स्वेदं । चक्रिरे । रुद्रियासः ॥ ० ॥ २३ ॥ प्र ।
 वः । स्पट् । अक्रन् । सुविताय । दावने । अर्चं । दिवे । प्र । पृथिव्यै ।
 क्रुतं । भरे । उक्षते । अश्वान् । तरुषन्ते । आ । रजः । अनु । स्वं ।
 भानुं । श्रथयन्ते । अर्णवैः । अमात् । एषां । मियसा । भूमिः । एजति ।
 नौः । न । पूर्णा । क्षरति । व्यथिः । यती । दुरेऽदृशः । ये । चित-
 यन्ते । एमऽभिः । अंतः । महे । विदथे । येतिरे । नरः । गवांऽइव ।
 श्रियसे । शृंगं । उत्तमं । सूर्यः । न । चक्षुः । रजसः । विऽसर्जने ।
 अत्याऽइव । सुऽभ्वः । चारवः । स्थन् । मर्याऽइव । श्रियसे ।
 चेतथ । नरः । कः । वः । महांति । महतां । उत् । अश्ववत् । कः ।
 काव्या । मरुतः । कः । ह । पौस्या । युयं । ह । भूमिं । किरणं । न ।
 रेजथ । प्र । यत् । भरध्वे । सविताय । दावने । अश्वाऽइव । इत् ।

अरुणासः । सऽवधवः । शूराऽइव । प्रऽयुधः । प्र । उत । युयुधुः ।
 मयाऽइव । सुऽवृधः । ववृधुः । नरः । सूर्यस्य । चक्षुः । प्र ।
 मिनंति । वृष्टिऽभिः । ते । अज्येष्टाः । अकनिष्ठासः । उत्ऽमिदः ।
 अमध्यमासः । महसा । वि । ववृधुः । सुऽजातासः । जनुषा ।
 पृश्निऽमातरः । दिवः । मर्याः । आ । नः । अच्छ । जिगातन । वयः ।
 न । ये । श्रेणीः । पशुः । ओजसा । अंतान् । दिवः । बृहतः ।
 सानुनः । परि । अश्वासः । एषां । उभेय । यथा । विदुः । प्र ।
 पर्वतस्य । नभनून् । अचुच्यवुः । मिमातु । द्यौः । अदितिः । वीतर्ये ।
 नः । सं । दानुऽचित्राः । उपसः । यतंतां । आ । अचुच्यवुः । दिव्यं ।
 कोशं । एते । ऋधे । रुद्रस्य । मरुतः । गृणानाः ॥ २४ ॥ ईळे ।
 अग्निं । सुऽअवसं । नमऽभिः । इह । प्रऽसत्तः । वि । चयत् । कृतं ।
 नः । रथैऽइव । प्र । भरे । वाजयत्ऽभिः । प्रऽदक्षिणित् । मरुतां ।
 स्तोमं । ऋध्यां । आ । ये । तस्थुः । पृषतीषु । श्रुतासु । सुऽखेषु ।
 रुद्राः । मरुतः । रथेषु । वना । चित् । उग्राः । जिहते । नि । वः ।
 भिया । पृथिवी । चित् । रेजते । पर्वतः । चित् । पर्वतः । चित् ।
 महि । वृद्धः । विभाय । दिवः । चित् । सानु । रेजत । स्वने । वः ।
 यत् । कीळथ । मरुतः । ऋष्टिऽमंतः । आपऽइव । सध्रथंच ।
 धवध्वे । वराऽइव । इत् । रेवतासः । हिरण्यैः । अभि । स्वधामिः ।
 तन्वः । पिपिथे । श्रिये । श्रयांसः । तवसः । रथेषु । सूत्रा । महांसि ।
 चकिरे । तनूषु । अज्येष्टासः । अकनिष्ठासः । एते । सं । भ्रातरः ।
 ववृधुः । सौभगाय । युवा । पिता । सुऽअपाः । रुद्रः । एषां । सुऽदुघा ।
 पृश्निः । सुऽदिना । मरुत्ऽभ्यः । यत् । उत्ऽतमे । मरुतः । मध्यमे ।
 वा । यत् । वा । अवमे । सुऽभगासः । दिवि । स्थ । अतः । नः ।
 रुद्राः । उत । वा । नु । अस्य । अग्ने । वित्तात् । हविषः । यत् ।
 यजाम । अग्निः । च । यत् । मरुतः । विश्वऽवेदसः । दिवः । वहध्वे ।
 उत्ऽतरात् । अधि । सुऽभिः । ते । मंदसानाः । धुनयः । रिशादसः ।

वामं । धत्त । यजमानाय । सुन्वते । अग्ने । मरुत्ऽभिः । शुभयत्ऽभिः ।
 ऋक्ऽभिः । सोमं । पिव । मंदसानः । गणश्चिऽभिः । पावकेभिः ।
 विश्वंऽइन्वेभिः । आयुऽभिः । वैश्वानर । प्रऽदिवा । केतुना । सऽ-
 जूः ॥ २५ ॥ के । स्थ । नरः । श्रेष्ठऽतमाः । ये । एकऽएकः ।
 आऽयय । परमस्याः । पराऽवतः । क । वः । अश्वाः । क । अभीशवः ।
 कथं । शोक । कथा । यय । पृष्ठे । सद्दः । नसोः । यमः । जघने । चोदः ।
 एपां । वि । सक्थानि । नरः । यमुः । पुत्रऽकृथे । न । जनयः । परा ।
 वीरांसः । इतन । मर्यासः । भद्रऽजानयः । अग्निऽतपः । यथा ।
 असथ । सनत् । सा । अश्व्यं । पशुं । उत । गव्यं । शतऽअवयं ।
 श्यावाश्वऽस्तुताय । या । दोः । वीराय । उपऽवर्द्धहत् ॥ २६ ॥
 उत । त्वा । स्त्री । शशीयसी । पुंसः । भवति । वस्यसी । अद्वैतऽ-
 त्रात् । अराधसः । वि । या । जानाति । जसुरिं । वि । तृप्यंतं । वि ।
 कामिनं । देवऽत्रा । कृणुते । मनः । उत । घ । नेमः । अस्तुतः ।
 पुमान् । इति । ब्रुवे । पणिः । सः । वैरऽदेये । इत् । समः । उत ।
 मे । अरपत् । युवतिः । ममंदुषी । प्रति । श्यावाय । वर्तनि ।
 वि । रोहिता । पुरुऽमीळहाय । येमतुः । विप्राय । दीर्घऽयशसे । यः ।
 मे । धेनुनां । शतं । वैदत्तऽअश्विः । यथा । ददत् । तरंतऽइव ।
 मंहना ॥ २७ ॥ ये । ई । वहते । आशुऽभिः । पिबंतः । मद्रिं ।
 मधुं । अत्र । श्रवांसि । दधिरे । येषां । श्रिया । अधि । रोदसीशतं ।
 विऽभ्राजंते । रथेषु । आ । दिवि । रुक्मऽइव । उपरिं । युवा । सः ।
 मारुतः । गणः । त्वेषऽरथः । अनेद्यः । शुभंऽयावा । अप्रतिऽस्कुतः ।
 कः । वेद । नूनं । एपां । यत्र । मदंति । धूतयः । ऋतऽजाताः ।
 अरेपसः । युयं । मर्त । विपन्यवः । प्रऽनेतारः । इत्था । धिया ।
 श्रोतारः । यामऽहूतिषु ॥ २८ ॥ ते । नः । वसूनि । काम्या । पुरुऽ-
 चंद्राः । रिशादसः । आ । यज्ञियासः । ववृत्तन । एतं । मे । स्तोमं ।
 ऊर्म्ये । दाभ्याय । परा । वह । गिरः । देवि । रथीऽइव । उत ।

अष्टकः ४, अ. ३]

Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha

मे । वोचतात् । इति । सुतऽसौमे । रथऽवीतौ । न । कामः । अप ।
वेति । मे । एषः । क्षेति । रथऽवीतिः । मघऽवा । गोऽमतीः । अनु ।
पर्वतेषु । अपऽश्रितः ॥ २९ ॥ ऋतेन । ऋतं । अपिऽहितं । ध्रुवं ।
वां । सूर्यस्य । यत्र । विऽमुचंति । अश्वान् । दश । शता । सह ।
तस्थुः । तत् । एकं । देवानां । श्रेष्ठं । वपुषां । अपश्यं । तत् । सु ।
वां । मित्रावरुणा । महिऽत्वं । इर्मा । तस्थुषीः । अहऽभिः । दुनुहे ।
विश्वाः । पिन्वथः । स्वसरस्य । धेनाः । अनु । वां । एकः । पविः ।
आ । ववर्त । अधारयतं । पृथिवीं । उत । द्यां । मित्रराजाना । वरुणा ।
महऽभिः । वर्धयतं । ओषधीः । पिन्वतं । गाः । अव । वृष्टि ।
सृजतं । जीरदानुइतिजीरऽदानू ॥ ० ॥ सुऽयुजः । वहंतु । यतऽ-
रस्मयः । उप । यंतु । अर्वाक् । घृतस्य । निऽनिक् । अनु । वर्तते ।
वां । उप । सिधेवः । प्रऽदिवि । क्षरंति । अनु । श्रुतां । अमर्ति ।
वर्धत् । उर्वीं । बर्हिऽइव । यजुषा । रक्षमाणा । नमस्वंता । घृतऽ-
दक्षा । अधि । गते । मित्र । असाथेइति । वरुण । इळासु । अंत-
रिति ॥ ३० ॥ अक्रविऽहस्ता । सुऽकृते । परऽपा । यं । त्रासाथेइति ।
वरुणा । इळासु । अंतरिति । राजाना । क्षत्रं । अहणीयमाना ।
सहसऽस्थूणं । विभृथः । सह । द्वौ । हिरण्यऽनिर्निक् । अयः । अस्य ।
स्थूणा । वि । भ्राजते । दिवि । अश्वार्जनीऽइव । भद्रे । क्षेत्रे । निऽमिता ।
तिल्विले । वा । सनेम । मध्वः । अधिऽगर्त्यस्य । हिरण्यऽरूपं ।
उपसः । विऽउष्टौ । अयऽस्थूणं । उत्ऽइता । सूर्यस्य । आ । रोहथः ।
वरुण । मित्र । गते । अतः । चक्ष्वाथेइति । अदिति । दिति । च ।
यत् । बाहिष्ठं । न । अतिऽविधे । सुदानुइतिसुऽदानू । अच्छिद्रं । शर्म ।
भुवनस्य । गोपा । तेन । नः । मित्रावरुणौ । अविष्टं । सिसासंतः ।
जिगीवांसः । स्याम ॥ ३१ ॥

॥ इति चतुर्थाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

॥ अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ ऋतस्य । गोपौ । अधि । तिष्ठथः । रथं । सत्यः ।
 धर्माणा । परमे । विऽओमनि । यं । अत्र । मित्रावरुणा । अवयः ।
 युवं । तस्मै । वृष्टिः । मधुऽमत् । पिन्वते । दिवः । संऽराजौ । अस्य ।
 भुवनस्य । राजथः । मित्रावरुणा । विदथे । स्वऽदृशा । वृष्टिं । वां ।
 राघः । अमृतऽत्वं । ईमहे । द्यावापृथिवीइति । वि । चरन्ति । तन्यवः ।
 संऽराजौ । उग्रा । वृषभा । दिवः । पतीइति । पृथिव्याः । मित्रावरुणा ।
 विचर्षणीइतिविऽचर्षणी । चित्रेभिः । अभ्रैः । उप । तिष्ठथः । रवं ।
 द्यां । वर्षयथः । असुरस्य । मायया । माया । वां । मित्रावरुणा । दिवि ।
 श्रिता । सूर्यः । ज्योतिः । चरन्ति । चित्रं । आयुधं । तं । अभ्रेण ।
 वृष्ट्या । गृह्यथः । दिवि । पर्जन्य । द्रप्साः । मधुऽमन्तः । ईरते ।
 रथं । युञ्जते । मरुतः । शुभे । सुऽखं । शूरः । न । मित्रावरुणा ।
 गोऽदृष्टिषु । रजांसि । चित्रा । वि । चरन्ति । तन्यवः । दिवः । संऽ-
 राजा । पर्यसा । नः । उक्षतं । वाचं । सु । मित्रावरुणौ । इराऽवती ।
 पर्जन्यः । चित्रां । वदति । त्विषिऽमतीं । अभ्रा । वसत । मरुतः ।
 सु । मायया । द्यां । वर्षयतं । अरुणां । अरेपसं । धर्मेणा । मित्राव-
 रुणा । विपऽचिता । व्रता । रक्षेथेइति । असुरस्य । मायया । ऋतेन ।
 विश्वं । भुवनं । वि । राजथः । सूर्य । आ । धत्थः । दिवि । चित्र्यं ।
 रथं ॥ १ ॥ वरुणं । वः । रिशादसं । ऋचा । मित्रं । हवामहे । परि ।
 व्रजाऽइव । बाह्वोः । जगन्वांसां । स्वऽनरं । ता । बाहवा । सुऽ-
 चेतुनां । प्र । यन्तं । अस्मै । अर्चते । शेवं । हि । जार्यं । वां ।
 विश्वासु । क्षासु । जोगुवे । यत् । नूनं । अश्यां । गतिं । मित्रस्य ।

यायां । पथा । अस्य । प्रियस्य । शर्मणि । अहिंसानस्य । सञ्चिरे ।
 युवाभ्यां । मित्रावरुणा । उपऽमं । धेयां । ऋचा । यत् । ह । क्षये ।
 मघोनां । स्तोतृणां । च । स्पृधसे । आ । नः । मित्र । सुदीतिऽभिः ।
 वरुणः । च । सधऽस्थे । आ । स्वे । क्षये । मघोनां । सखीनां ।
 च । वृधसे । युवं । नः । येषु । वरुणा । क्षत्रं । बृहत् । च ।
 विमृथः । उरु । नः । वाजऽसातये । कृतं । राये । स्वस्तये । उच्छ्रत्यां ।
 मे । यजता । देवऽक्षत्रे । रुशत्ऽगवि । सुतं । सोमं । न । हस्तिऽ-
 मिः । आ । पटऽभिः । धावतं । नरा । विभ्रतौ । अर्चनानसं ॥ २ ॥
 यः । चिकेत । सः । सुऽकतुः । देवऽत्रा । सः । ब्रवीतु । नः । वरुणः ।
 यस्य । दर्शतः । मित्रः । वा । वनते । गिरः । ता । हि । श्रेष्ठऽवर्चसा ।
 राजाना । दीर्घश्रुत्ऽतमा । ता । सत्पतीइतिसत्ऽपती । ऋतऽवृधा ।
 ऋतऽवाना । जनेऽजने । ता । वां । इयानः । अवसे । पूर्वा । उप ।
 ब्रुवे । सचा । सुऽअश्वासः । सु । चेतुना । वाजान् । अभि । प्र ।
 दावने । मित्रः । अंहोः । चित् । आत् । उरु । क्षयाय । गातुं ।
 वनते । मित्रस्य । हि । प्रऽतूर्वतः । सुऽमतिः । अस्ति । विधतः ।
 वयं । मित्रस्य । अवसि । स्याम । सप्रथऽतमे । अनेहसः । त्वाऽ-
 ऊतयः । सत्रा । वरुणऽशेषसः । युवं । मित्रा । इमं । जनं । यतथः ।
 सं । च । नयथः । मा । मघोनेनः । परि । ख्यतं । मोइति । अस्माकं ।
 ऋषीणां । गोऽपीधे । नः । उरुध्यतं ॥ ३ ॥ आ । चिकितान् ।
 सुकतुइतिसुऽकतू । देवौ । मर्ते । रिशादसा । वरुणाय । ऋतऽ-
 पेशसे । दधीत । प्रयसे । महे । ता । हि । क्षत्रं । अविऽहुतं ।
 सम्यक् । असुर्यै । आशातेइति । अघ्र । व्रताऽइव । मानुषं । स्वः ।
 न । धायि । दर्शतं । ता । वां । एषे । रथानां । उर्वी । गव्यूति ।
 एषां । रातऽहव्यस्य । सुऽस्तुति । दधृक् । स्तोमैः । मनामहे । अघ्र ।
 हि । काव्या । युवं । दक्षस्य । पुऽभिः । अद्भुता । नि । केतुना ।
 जनानां । चिकेथेइति । पुतुऽदक्षसा । तत् । ऋतं । पृथिवि । बृहत् ।

श्रवःऽएषे । ऋषीणां । ज्ञयसानौ । अरं । पृथु । अति । क्षरति ।
 यामऽभिः । आ । यत् । वां । ईयऽचक्षसा । मित्रा । वयं । च ।
 सूरयः । व्यचिष्टे । बृहुऽपाय्ये । यतैमहि । स्वऽराज्ये ॥ ४ ॥ वः ।
 इत्था । देवा । निऽकृतं । आदित्या । यजतं । बृहत् । वरुण । मित्र ।
 अर्यमन् । वर्षिष्ठं । क्षत्रं । आशायेइति । आ । यत् । योनिं । हि-
 ण्ययं । वरुण । मित्र । सदथः । धर्तारा । चर्षणीनां । यंतं । सुप्तं ।
 रिशादसा । विश्वे । हि । विश्वऽवेदसः ॥ ० ॥ व्रता । पदाऽश्व ।
 सश्चिरे । पांति । मर्त्ये । रिषः । ते । हि । सत्याः । ऋतऽस्पृशः ।
 ऋतऽवानः । जनेऽजने । सुऽनीथासः । सुऽदानवः । अंहोः । चित् ।
 उरुऽचक्रयः ॥ कः । नु । वां । मित्र । अस्तुतः । वरुणः । वा ।
 तनूनां । तत् । सु । वां । आ । ईषते । मतिः । अत्रिऽभ्यः । आ ।
 ईषते । मतिः ॥ ५ ॥ प्र । वः । मित्राय । गायत । वरुणाय । विषा ।
 गिरा । महिऽक्षत्रौ । ऋतं । बृहत् । संऽराजा । या । घृतयोनीइति-
 घृतऽयोनी । मित्रः । च । उभा । वरुणः । च । देवा । देवेषु । प्रऽ-
 शस्ता । ता । नः । शक्तं । पार्थिवस्य । महः । रायः । दिव्यस्य ।
 महि । वां । क्षत्रं । देवेषु । ऋतं । ऋतेन । सपता । इषि । दक्ष ।
 आशातेइति । अद्रुहा । देवौ । वर्धतेइति । वृष्टिऽद्यावा । रीतिऽआपा ।
 इषः । पतीइति । दानुऽमत्याः । बृहंतं । गतं । आशातेइति ॥ ६ ॥
 व्री । रोचना । वरुण । व्रीन् । उत । द्यून् । व्रीणि । मित्र । धारयथः ।
 रजांसि । ववृधानौ । अमतिं । क्षत्रियस्य । अनु । व्रतं । रक्षमाणौ ।
 अजुर्यं । इराऽवतीः । वरुण । धेनवः । वां । मधुऽमत् । वां । सिधवः ।
 मित्र । दुहे । त्रयः । तस्थुः । वृषभासः । तिसृणां । धिषणां ।
 रेतऽधाः । वि । द्युऽमंतः । प्रातः । देवीं । आदितिं । जोहवीमि ।
 मध्यंदिने । उत्तऽइता । सूर्यस्य । राये । मित्रावरुणा । सर्वऽताता ।
 ईळे । तोकाय । तनयाय । शं । योः । या । धर्तारा । रजसः ।
 रोचनस्य । उत । आदित्या । दिव्या । पार्थिवस्य । न । वां । देवाः ।

अमृताः । आ । मि॒न॒न्ति । व्र॒ता॒नि । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा । ध्रु॒वा॒णि ॥ ७ ॥
 पु॒रु॒ऽउ॒रु॒णा । चि॒त् । हि । अ॒स्ति । अ॒वः । न॒नं । वां । व॒रु॒ण । मि॒त्र ।
 वा॒सि । वां । सु॒ऽमा॒ति । ता । वां । स॒म्यक् । अ॒द्रु॒हा॒णा । इ॒षं ।
 अ॒श्या॒म । धा॒य॒से । व॒यं । ते । रु॒द्रा । स्या॒म । पा॒तं । नः । रु॒द्रा ।
 पा॒यु॒ऽभिः । उ॒त । त्रा॒ये॒थां । सु॒ऽत्रा॒त्रा । तु॒र्या॒म । द॒स्यून॒ । त॒नू॒भिः ।
 मा । क॒स्य । अ॒द्भु॒त॒ऋ॒तु॒इत्य॒द्भु॒त॒ऽऋ॒तू । य॒क्षं । भु॒जे॒म । त॒नू॒भिः । मा ।
 शे॒प॒सा । मा । त॒न॒सा ॥ ८ ॥ आ । नः । ग॒तं । रि॒शा॒द॒सा । व॒रु॒ण ।
 मि॒त्र । ब॒र्ह॒णा । उ॒प । इ॒मं । चा॒रुं । अ॒ध्व॒रं । वि॒श्व॒स्य । हि । प्र॒ऽ-
 चे॒त॒सा । व॒रु॒ण । मि॒त्र । रा॒ज॒थः । ई॒शा॒ना । पि॒प्य॒तं । धि॒यः । उ॒प ।
 नः । सु॒तं । आ । ग॒तं । व॒रु॒ण । मि॒त्र । दा॒शु॒षः ॥ ९ ॥ आ । मि॒त्रे ।
 व॒रु॒णे । व॒यं । गीः॒ऽभिः । जु॒हु॒मः । अ॒त्रि॒ऽव॒त् । नि । ब॒र्हि॒षि । स॒द॒तं ।
 सो॒म॒ऽपी॒तये । व्र॒ते॒न । स्थः । ध्रु॒व॒ऽक्षे॒मा । ध॒र्म॒णा । या॒त॒यत्॒ऽ-
 ज॒ना ॥ १० ॥ मि॒त्रः । च । नः । व॒रु॒णः । च । जु॒षे॒तां । य॒ज्ञं । इ॒ष्ट्ये ।
 नि । ब॒र्हि॒षि । स॒द॒तां । सो॒म॒ऽपी॒तये ॥ १० ॥ यत् । अ॒द्य । स्थः ।
 प्रा॒ऽव॒ति । यत् । अ॒र्वा॒ऽव॒ति । अ॒श्वि॒ना । यत् । वा । पु॒रु । पु॒रु॒ऽ-
 भु॒जा । यत् । अ॒न्तरि॒क्षे । आ । ग॒तं । इ॒ह । त्या । पु॒रु॒ऽभू॒त॒मा । पु॒रु ।
 दं॒सां॒सि । वि॒भ्र॒ता । व॒र॒स्या । या॒मि । आ॒ग्नि॒गू॒इत्य॒ग्नि॒ऽगू । हु॒वे ।
 तु॒विः॒ऽत॒मा । भु॒जे । ई॒र्मा । अ॒न्यत् । व॒पु॒धे । व॒पुः । च॒क्रं । रथ॒स्य ।
 ये॒मथुः । परि॒ । अ॒न्या । ना॒हु॒षा । यु॒गा । म॒हा । रजा॑ंसि । दी॒य॒थः ।
 तत् । ऊँ॒इति॑ । सु । वां । ए॒ना । कृ॒तं । वि॒श्वा । यत् । वां । अ॒नु ।
 स्त॒वे । ना॒ना । जा॒तौ । अ॒रे॒ष॒सा । सं । अ॒स्मे॒इति॑ । वं॒धुं । आ ।
 ई॒य॒थुः । आ । यत् । वां । सु॒र्या । रथं॑ । तिष्ठ॒त् । र॒घु॒ऽस्य॒दं । स॒दा ।
 परि॒ । वां । अ॒रु॒षाः । व॒यः । वृ॒णा । व॒र॒ते । आ॒ऽत॒पः ॥ ११ ॥ यु॒वोः ।
 अ॒त्रिः । चि॒क्रे॒त॒ति । न॒रा । सु॒ध्ने॒न । चे॒त॒सा । ध॒र्मं । यत् । वां ।
 अ॒रे॒ष॒सं । ना॒स॒त्या । आ॒स्मा । भु॒र॒ण्य॒ति । उ॒ग्रः । वां । क॒कु॒हः ।
 य॒यिः । शृ॒ण्वे । या॒मे॒षु । सं॒ऽत॒निः । यत् । वां । दं॒सः॒ऽभिः । अ॒श्वि॒ना ।

अत्रिः । नरा । आऽववर्तति । मध्वः । ऊँइति । सु । मधुऽयुवा । रुद्रा ।
 सिसक्ति । पिप्युषी । यत् । समुद्रा । अति । पर्वथः । पकाः । पृक्षः ।
 भरंत । वां । सत्यं । इत् । वै । ऊँइति । अश्विना । युवां । आहुः ।
 मयःऽभुवा । ता । यामन् । यामऽहूतमा । यामन् । आ । मृळयत्तमा ।
 इमा । ब्रह्माणि । वर्धना । अश्विऽभ्यां । संतु । शंऽतमा । या । तक्षाम ।
 रथानऽइव । अवोचाम । बृहत् । नमः ॥ १२ ॥ कूऽस्थः । देवौ ।
 अश्विना । अद्य । दिवः । मनावसुइति । तत् । श्रवथः । वृषण्वसुइति ।
 वृषणऽवसू । अत्रिः । वां । आ । विवासति । कुह । त्या । कुह । नु ।
 श्रुता । दिवि । देवा । नासत्या । कस्मिन् । आ । यतथः । जने । कः ।
 वां । नदीनां । सचा । कं । याथः । कं । ह । गच्छथः । कं । अच्छ ।
 युजाथेइति । रथं । कस्य । ब्रह्माणि । रण्यथः । वयं । वां । उश्मसि ।
 इष्ट्यै । पौरं । चित् । हि । उदऽप्रुतं । पौरं । पौराय । जिवथः ।
 यत् । ई । गृभीतऽतातये । सिंहंऽइव । द्रुहः । पदे । प्र । च्यवानात् ।
 जुजुरुषः । वत्रि । अत्कं । न । मुंचथः । युवा । यदि । कृथः । पुनः ।
 आ । कामं । ऋण्वे । वध्वः ॥ १३ ॥ अस्ति । हि । वां । इह ।
 स्तोता । स्मसि । वां । संऽदृशि । श्रिये । नु । श्रुतं । मे । आ । गतं ।
 अवःऽभिः । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसू । कः । वां । अद्य । पुरुणां ।
 आ । वत्रे । मर्त्यानां । कः । विप्रः । विप्रऽवाहसा । कः । यज्ञैः ।
 वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसू । आ । वां । रथः । रथानां । येषः ।
 यातु । अश्विना । पुरु । चित् । अस्मऽयुः । तिरः । आंगुषः ।
 मर्त्येषु । आ । शं । ऊँइति । सु । वां । मधुऽयुवा । अस्माकं । अस्तु ।
 चर्कृतिः । अर्वाचीना । विऽचेतसा । विऽभिः । श्येनाऽइव । दीयतं ।
 अश्विना । यत् । ह । काहिं । चित् । शुश्रुयातं । इमं । हव ।
 वस्वीः । ऊँइति । सु । वां । भुजः । पृचंति । सु । वां । पृचः ॥ १४ ॥
 प्रति । प्रियतमं । रथं । वृषणं । वसुऽवाहनं । स्तोता । वां । अश्विनौ ।
 ऋषिः । स्तोमैः । प्रति । भवति । माधीइति । मम । श्रुतं । हव ।

अतिऽआयातं । अश्विना । तिरः । विश्वाः । अहं । सना । दक्षा ।
 हिरण्यवर्तनीइतिहिरण्यऽवर्तनी । सुऽसुम्ना । सिधुऽवाहसा ॥ ० ॥
 आ । नः । रत्नानि । बिभ्रतौ । अश्विना । गच्छतं । युवं । रुद्रा ।
 हिरण्यवर्तनीइतिहिरण्यऽवर्तनी । जुषाणा । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽ-
 वसू ॥ ० ॥ सुऽस्तुभः । वां । वृषण्वसुइतिवृषणऽवसू । रथे । वाणीची ।
 आऽहिता । उत । वां । ककुहः । मृगः । पृक्षः । कृणोति । वापुषः ॥ ० ॥
 बोधितऽमनसा । रथ्या । इषिरा । हवनऽश्रुता । विऽभिः । च्यवानं ।
 अश्विना । नि । याथः । अद्वयाविनं ॥ ० ॥ १५ ॥ आ । वां । नरा ।
 मनऽयुजः । अश्वासः । पुषितऽप्सवः । वयः । वहंतु । पीतये । सह ।
 सुमेभिः । अश्विना ॥ ० ॥ अश्विनौ । आ । इह । गच्छतं । नासत्या ।
 मा । वि । वेनतं । तिरः । चित् । अर्यऽया । परि । वर्तिः । यातं ।
 अदाभ्या ॥ ० ॥ अस्मिन् । यज्ञे । अदाभ्या । जरितारं । शुभः । पती-
 इति । अवस्युं । अश्विना । युवं । गुणतं । उप । भूषथः ॥ ० ॥
 अभूत् । उपाः । रुशत्ऽपशुः । आ । अग्निः । अध्रायि । ऋत्विजः ।
 अयोजि । वां । वृषण्वसुइतिवृषणऽवसू । रथः । दस्रौ । अमर्त्यः ॥ ० ॥
 ॥ १६ ॥ आ । भाति । अग्निः । उपसां । अनीकं । उत् । विप्राणां ।
 देवऽयाः । वाचः । अस्थुः । अर्वाचा । नूनं । रथ्या । इह । यातं ।
 पीपिऽवांसं । अश्विना । घर्म । अच्छ । न । संस्कृतं । प्र । मिमीतः ।
 गमिष्ठा । अंति । नूनं । अश्विना । उपऽस्तुता । इह । दिवा । अमिऽ-
 पित्वे । अवसा । आऽगमिष्ठा । प्रति । अवर्ति । दाशुषे । शंसमेष्टा ।
 उत । आ । यातं । संऽगवे । प्रातः । अहः । मध्यंदिने । उत्ऽइता ।
 सूर्यस्य । दिवा । नक्तं । अवसा । शंसतेमेन । न । इदानीं ।
 पीतिः । अश्विना । आ । ततान । इदं । हि । वां । प्रऽदिवि ।
 स्थानं । ओकः । इमे । गृहाः । अश्विना । इदं । दुरोणं ॥ ० ॥
 अतऽभ्यः । यातं । इषं । ऊर्जं । दहता ॥ ० ॥ १७ ॥
 प्रातऽयावन्ना । प्रथमा । यज्ञध्वं । पुरा । गृधात् । अरूपः । पिवातः ।

प्रातः । हि । यज्ञं । अश्विना । दधातेऽति । प्र । शंसन्ति । कवयः ।
 पूर्वऽभाजः । प्रातः । यजध्वं । अश्विना । हिनोत । न । सायं ।
 अस्ति । देवऽयाः । अजुष्टं । उत । अन्यः । अस्मत् । यजते । वि ।
 च । आवः । पूर्वऽपूर्वः । यजमानः । वनीयात् । हिरण्यऽत्वक् ।
 मधुऽवर्णः । घृतऽसुः । पृक्षः । वहन् । आ । रथः । वर्तते । वां ।
 मनःऽजवाः । अश्विना । वातऽरंहाः । येन । अतिऽयाथः । दुःऽइतानि ।
 विश्वा । यः । भूर्यिष्टं । नासत्याभ्यां । विवेप । चनिष्टं । पित्वः । रस्ते ।
 विऽभागे । सः । तोकं । अस्य । पीपरत् । शमीभिः । अनूर्ध्वऽभासः ।
 सदै । इत् । तुतुर्यात् ॥ ० ॥ १८ ॥ ० ॥ हंसौऽइव । पततं । आ ।
 सुतान् । उप । अश्विना । हरिणौऽइव । गौरौऽइव । अनु । यवसं ॥ ० ॥
 अश्विना । वाजिनीवसूइतिवाजिनीऽवसू । जुषेथां । रुज्ञं । इष्टये ॥ ० ॥
 अत्रिः । यत् । वां । अवऽरोहन् । ऋवीसं । अजोहवीत् । नाधमानाऽ-
 इव । योषा । श्येनस्य । चित् । जवसा । नूतनेन । आ । अगच्छतं ।
 अश्विना । शंसतमेन ॥ १९ ॥ वि । जिहीष्व । वनस्पते । योनिः ।
 सूर्यत्याऽइव । श्रुतं । मे । अश्विना । हवं । सप्तऽवधि । च ।
 मुञ्चतं । भीताय । नाधमानाय । ऋषये । सप्तऽवधये । मायाभिः ।
 अश्विना । युवं । वृक्षं । सं । च । वि । च । अचयः । यथा । वातः ।
 पुष्करिणीं । संऽइंगयति । सर्वतः । एव । ते । गर्भः । एजतु । निऽष्टे ।
 दशऽमास्यः । यथा । वातः । यथा । वनं । यथा । समुद्रः ।
 एजति । एव । त्वं । दशऽमास्य । सह । अव । इहि । जरायुणा ॥
 दश । मासान् । शशयानः । कुमारः । अधि । मातरि । निऽष्टे ।
 जीवः । अक्षतः । जीवः । जीवत्याः । अधि ॥ २० ॥ महे ।
 नः । अद्य । बोधय । उपः । राये । दिवित्मती । यथा ।
 चित् । नः । अबोधयः । सत्यऽश्रवसि । वायवे । सुऽजाते । अश्वऽ-
 सृते । या । सुऽनीये । शौचत्ऽरथे । वि । औच्छः । दुहितः ।
 दिवः । सा । वि । उच्छ । सहीयसि ॥ ० ॥ सा । नः ।

अथ । आभरत्सुः । वि । उच्छ । दुहितः । दिवः । योइति ।
 वि । औच्छः ॥ ० ॥ अभि । ये । त्वा । विभावरि । स्तोमैः ।
 गणति । वह्नयः । मधैः । मघोनि । सुश्रियः । दामन्वतः ।
 सुरातयः ॥ ० ॥ गणाः । इमे । छदयति । मघत्तये । परि । चित् ।
 वधयः । दधुः । ददतः । राधः । अहयं ॥ ० ॥ २१ ॥ आ । एषु ।
 धाः । वीरवत् । यशः । उषः । मघोनि । सुरिषु । ये । नः ।
 राधसि । अहया । मघवानः । अरासत ॥ ० ॥ तेभ्यः । युञ्ज । बृहत् ।
 यशः । उषः । मघोनि । आ । वह ॥ ० ॥ अश्व्या । गव्या । भजत ।
 सुरयः ॥ ० ॥ उत । नः । गोऽमतीः । इषः । आ । वह । दुहितः ।
 दिवः । साकं । सूर्यस्य । रश्मिभिः । शुक्रैः । शोचत्भिः । अर्चिऽ-
 मिः ॥ ० ॥ वि । उच्छ । दुहितः । दिवः । मा । चिरं । तनुथाः ।
 अपः । न । इत् । त्वा । स्तेनं । यथा । रिपुं । तपाति । सूरः ।
 अर्चिषा ॥ ० ॥ एतावत् । वा । इत् । उषः । त्वं । भूयः । वा । दातुं ।
 अर्हसि । या । स्तोतृभ्यः । विभावरि । उच्छंती । न । प्रऽमी-
 यसे ॥ ० ॥ २२ ॥ युतत्स्यामानं । बृहतीं । ऋतेन । ऋतवरीं । अरुण-
 षु । विऽभातीं । देवीं । उषसं । स्वः । आऽवहंतीं । प्रातं । विप्रांसः ।
 मतिभिः । जरते । एषा । जनं । दर्शता । बोधयती । सुगान् ।
 पथः । कृण्वती । याति । अग्रे । बृहत्स्था । बृहती । विश्वंऽइन्वा । उषाः ।
 ज्योतिः । यच्छति । अग्रे । अह्ना । एषा । गोभिः । अरुणेभिः । युजाना ।
 अक्षेधती । रयिं । अप्रऽआयु । चक्रे । पथः । रदती । सुविताय । देवी ।
 पुरुस्तुता । विश्ववारा । वि । भाति । एषा । विऽएनी । भवति ।
 दिऽवह्नीः । आविऽकृण्वाना । तन्वं । पुरस्तात् ॥ ० ॥ एषा । शुभ्रा ।
 न । तन्वं । विद्वाना । ऊर्ध्वाऽइव । स्नाती । दृश्ये । नः । अस्थात् ।
 अप । द्वेषः । बाधमाना । तमांसि । उषाः । दिवः । दुहिता ।
 ज्योतिषा । आ । अगात् । एषा । प्रतीची । दुहिता । दिवः । नृन् ।
 योषाऽइव । भद्रा । नि । रिणीति । अप्सः ॥ विऽऊर्ण्वती । दाशुये ।

वार्याणि । पुनः । ज्योतिः । युवतिः । पूर्वऽथा । अकरित्यकः ॥ २३ ॥
 युंजते । मनः । उत । युंजते । धियः । विप्राः । विप्रस्य । बृहतः ।
 विपःऽचितः । वि । होत्राः । दध्ने । वयुनऽवित् । एकः । इत् । मही ।
 देवस्य । सवितुः । परिऽस्तुतिः । विश्वा । रूपाणि । प्रति । मुंचते ।
 कविः । प्र । असावीत् । भद्रं । द्विऽपदे । चतुऽपदे । वि । नाकं ।
 अख्यत् । सविता । वरेण्यः । अनु । प्रऽयानं । उपसः । वि । राजति ।
 यस्य । प्रऽयानं । अनु । अन्ये । इत् । ययुः । देवाः । देवस्य । महिमानं ।
 ओजसा । यः । पार्थिवानि । विऽममे । सः । एतशः । रजांसि । देवः ।
 सविता । महिऽत्वना । उत । यासि । सवितरिति । त्रीणि । रोचना ।
 उत । सूर्यस्य । रश्मिऽभिः । सं । उच्यसि । उत । रात्री । उभ-
 यतः । परि । ईयसे । उत । मित्रः । भवसि । देव । धर्मऽभिः । उत ।
 ईशिषे । प्रऽसवस्य । त्वं । एकः । इत् । उत । पूषा । भवसि । देव ।
 यामऽभिः । उत । इदं । विश्वं । भुवनं । वि । राजसि । श्यावऽ-
 अश्वः । ते । सवितरिति । स्तोमं । आनशे ॥ २४ ॥ तत् । सवितुः ।
 वृणीमहे । वयं । देवस्य । भोजनं । श्रेष्ठं । सर्वऽधातमं । तुरं ।
 भगस्य । धीमहि । अस्य । हि । स्वयंशऽतरं । सवितुः । कत् । चन ।
 प्रियं । न । मिनंति । स्वऽराज्यं । सः । हि । रत्नानि । दाशुषे ।
 सुवाति । सविता । भगः । तं । भागं । चित्रं । ईमहे । अद्य । नः । देव ।
 सवितरिति । प्रजाऽवत् । सावीः । सौभगं । परा । दुऽस्वण्यं । सुव ।
 विश्वानि । देव । सवितुः । दुऽइतानि । परा । सुव । यत् । भद्रं । तत् ।
 नः । आ । सुव ॥ २५ ॥ अनागसः । अदितये । देवस्य । सवितुः ।
 सवे । विश्वा । वामानि । धीमहि । आ । विश्वऽदेवं । सत्ऽपीति ।
 सुऽउक्तैः । अद्य । वृणीमहे । सत्यऽसवं । सवितारं । यः । इमेइति ।
 उभेइति । अहनीइति । पुरः । एति । अप्रऽयुच्छन् । सुऽआधीः ।
 देवः । सविता । यः । इमा । विश्वा । जातानि । आऽश्रवयति ।
 श्लोकेन । प्र । च । सुवाति । सविता ॥ २६ ॥ अच्छ । वद् । तवसं ।

गीऽभिः । आभिः । स्तुहि । पर्जन्यं । नमसा । आ । विवास ।
 कर्निकदत् । वृषभः । जीरऽदानुः । रेतः । दधाति । ओषधीषु । गर्भे ।
 वि । वृक्षान् । हन्ति । उत । हन्ति । रक्षसः । विश्वं । विभाय । भुवनं ।
 महाऽवधात् । उत । अनागाः । ईषते । वृष्ण्यऽवतः । यत् । पर्जन्यः ।
 स्तनयन् । हन्ति । दुःऽकृतः । रथीऽइव । कश्या । अश्वान् । अभिऽ-
 क्षिप्न् । आविः । दूतान् । कृणुते । वप्यान् । अहं । दूरात् । सिंहस्य ।
 स्तनथाः । उत । ईरते । यत् । पर्जन्यः । कृणुते । वप्यै । नमः । प्र ।
 वाताः । वांति । पतयन्ति । विऽद्युतः । उत । ओषधीः । जिहते ।
 पिबते । स्वः । रितिस्वः । इरा । विश्वस्मै । भुवनाय । जायते । यत् ।
 पर्जन्यः । पृथिवीं । रेतसा । अवति । यस्य । व्रते । पृथिवी । नन-
 मीति । यस्य । व्रते । शफऽवत् । जर्भुरीति । यस्य । व्रते । ओषधीः ।
 विश्वऽरूपाः । सः । नः । पर्जन्य । महि । शर्म । यच्छ ॥ २७ ॥
 दिवः । नः । वृष्टि । मरुतः । ररीध्वं । प्र । पिबत । वृष्णः । अश्वस्य ।
 धाराः । अर्वाङ् । एतेन । स्तनयित्तुना । आ । इहि । अपः । निऽ-
 सिचन् । असुरः । पिता । नः । अभि । क्रंद । स्तनय । गर्भे । आ ।
 धाः । उदन्ऽवता । परि । दीय । रथेन । दृति । सु । कर्ष । विऽ-
 सितं । न्यंच । समाः । भवतु । उतऽवतः । निऽपादाः । महान्तं ।
 कोशं । उत । अच । नि । सिच । स्यंदतां । कुल्याः । विऽसिताः ।
 पुरस्तात् । घृतेन । द्यावापृथिवीइति । वि । उंधि । सुऽप्रपानं । भवतु ।
 अग्न्याभ्यः । यत् । पर्जन्य । कर्निकदत् । स्तनयन् । हंसि । दुःऽकृतः ।
 प्रति । इदं । विश्वं । मोदते । यत् । किं । च । पृथिव्यां । अधि ।
 अवर्षीः । वर्षे । उत । ऊँइति । सु । गुभाय । अकः । धन्वानि ।
 अतिऽएतवै । ऊँइति । अजीजनः । ओषधीः । भोजनाय । कं । उत ।
 प्रऽजाभ्यः । अविदः । मनीषां ॥ २८ ॥ वट् । इत्था । पर्वतानां ।
 खिद्रं । विमर्षि । पृथिवि । प्र । या । भूमि । प्रवत्वति । महा ।
 जिनोषि । महिनि । स्तोमासः । त्वा । विऽचारिणि । प्रति । स्तोभन्ति ।

अक्तुऽभिः । प्र । या । वाजं । न । हेतुं । पेहं । अस्यसि । अर्जुनि ।
 दृळ्हा । चित् । या । वनस्पतीन् । क्ष्मया । दधर्षि । ओजसा । यत् । ते ।
 अभ्रस्य । विऽद्युतः । दिवः । वर्षति । वृष्टयः ॥ २९ ॥ प्र । संऽराजं ।
 बृहत् । अर्च । गभीरं । ब्रह्म । प्रियं । वरुणाय । श्रुताय । वि । यः ।
 जघान । शमिताऽइव । चर्म । उपऽस्तिरे । पृथिवीं । सूर्याय । वनेषु ।
 वि । अंतरिक्षं । ततान् । वाजं । अर्वत्ऽसु । पयः । उस्त्रियासु ।
 हृत्ऽसु । क्रतुं । वरुणः । अपऽसु । अग्निं । दिवि । सूर्ये । अदधात् ।
 सोमं । अद्रौ । नीचीनऽवारं । वरुणः । कथं । प्र । ससर्ज । रोदसी-
 इति । अंतरिक्षं । तेन । विश्वस्य । भुवनस्य । राजा । यवं । न ।
 वृष्टिः । वि । उनत्ति । भूमं । उनत्ति । भूमिं । पृथिवीं । उत । द्यां ।
 यदा । दुग्धं । वरुणः । वष्टि । आत् । इत् । सं । अभ्रेण । वसत ।
 पर्वतासः । तधिषीऽयंतः । श्रथयंत । वीराः । इमां । ऊँइति । सु ।
 आसुरस्य । श्रुतस्य । महीं । मायां । वरुणस्य । प्र । वोचं । मानेनऽ-
 इव । तस्थिऽवान् । अंतरिक्षे । वि । यः । ममे । पृथिवीं । सूर्येण ॥ ३० ॥
 इमां । ऊँइति । जु । कविऽतमस्य । मायां । महीं । देवस्य । नकिं ।
 आ । दधर्ष । एकं । यत् । उद्रा । न । पृणंति । एनीः । आऽसिचंतीः ।
 अवनेयः । समुद्रं । अर्यभ्यं । वरुण । मित्र्यं । वा । सखायं । वा ।
 सदै । इत् । भ्रातरं । वा । वेशं । वा । नित्यं । वरुण । अरणं । वा ।
 यत् । सीं । आगः । चक्रुम । शिश्रथः । तत् । कितवासः । यत् ।
 रिरिपुः । न । दीवि । यत् । वा । घ । सत्यं । उत । यत् । न ।
 विद्य । सर्वा । ता । वि । स्य । शिथिराऽइव । देव । अध । ते । स्याम ।
 वरुण । प्रियासः ॥ ३१ ॥ इंद्राग्नीइति । यं । अवथः । उभा । वजेषु ।
 मर्त्यं । दृळ्हा । चित् । सः । प्र । भेदति । युम्ना । वाणीऽइव । त्रितः ।
 या । पृतनासु । दुस्तरा । या । वजेषु । श्रवाय्या । या । पंक् ।
 चर्षणीः । अभि । इंद्राग्नीइति । ता । हवामेहे । तयोः । इत् । अमऽ-
 चत् । शवं । तिग्मा । दिद्यत् । मघोनोः । प्रति । द्रुणां । गभस्त्वोः ।

गवी । वृत्रऽघ्ने । आ । ईषते ॥ ० ॥ इंद्राग्नीइति । हवामहे । पतीइति ।
 तुरस्य । राधसः । विद्वांसा । गिर्वणऽतमा । ता । वृधंतौ । अनु ।
 द्यू । मतीय । देवौ । अदभा । अहीता । चित् । पुरः । दधे ।
 अंशाऽइव । देवौ । अर्वते । एव । इंद्राग्निऽभ्यां । अहावि । हव्यं ।
 शुष्यं । घृतं । न । पूतं । अद्रिऽभिः । ता । सुरिषु । श्रवः । बृहत् ।
 रयिं । गुणत्ऽसु । दिधृतं । इषं । गुणत्ऽसु । दिधृतं ॥ ३२ ॥ प्र ।
 वः । महे । मतयः । यंतु । विष्णवे । मरुत्वते । गिरिऽजाः ।
 एवयामरुत् । प्र । शर्धाय । प्रऽयज्यवे । सुऽखादये । तवसे । मंदत्ऽ-
 इष्टये । धुनिऽव्रताय । शवसे । प्र । ये । जाताः । महिना । ये । च ।
 नु । स्वयं । प्र । विघ्नना । व्रुवथे । एवयामरुत् । क्रत्वा । तत् । वः ।
 मरुतः । न । आऽधृषे । शवः । दाना । महा । तत् । एषां । अधृष्टासः ।
 न । अद्रयः । प्र । ये । दिवः । बृहतः । शृण्वरे । गिरा । सुऽशुक्रानः ।
 सुऽभ्वः । एवयामरुत् । न । येषां । इरी । सधऽस्थे । ईष्टे । आ ।
 अग्रयः । न । स्वऽविद्युतः । प्र । स्पंद्रासः । धुनीनां । सः । चक्रमे ।
 महतः । निः । उरुऽक्रमः । समानसात् । सदसः । एवयामरुत् ।
 यदा । अयुक्त । त्मना । स्वात् । अधि । स्नुऽभिः । विऽस्पधसः ।
 विऽमहसः । जिगाति । शेऽवृधः । नृऽभिः । स्वप्नः । न । वः । अमऽ-
 चान् । रेजयत् । वृषां । त्वेषः । ययिः । तविषः । एवयामरुत् । येन ।
 सहतः । ऋजंत । स्वऽरोचिषः । स्थाऽरश्मानः । हिरण्ययाः । सुऽ-
 आयुधासः । इष्मिणः ॥ ३३ ॥ अपारः । वः । महिमा । वृद्धशवसः ।
 त्वेष । शवः । अवतु । एवयामरुत् । स्थातारः । हि । प्रऽसितौ ।
 संऽदशि । स्थन । ते । नः । उरुष्यत् । निदः । शशुक्रांसः । न । अग्रयः ।
 ते । रुद्रासः । सुऽमखाः । अग्रयः । यथा । तुविऽद्युम्नाः । अवंतु ।
 एवयामरुत् । दीर्घे । पृथु । पप्रथे । सन्न । पार्थिवं । एषां । अज्मेषु ।
 आ । महः । शङ्खांसि । अद्भुतऽएनसां । अद्वेषः । नः । मरुतः । गातुं ।
 आ । इतत् । श्रोतं । हवं । जरितुः । एवयामरुत् । विष्णोः । महः ।

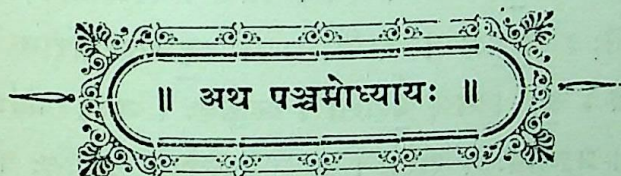

सऽमन्यवः । युयोतन । स्मत् । रथ्यः । न । दंसना । अप । द्वेषासि ।
 सनुतरिति । गंत । नः । यज्ञ । यज्ञियाः । सुऽशमि । श्रोत । हव ।
 अरक्षः । एवयामस्त् । ज्येष्ठासः । न । पर्वतासः । विऽओमनि ।
 युयं । तस्य । प्रऽचेतसः । स्यात । दुऽधर्तवः । निदः ॥ ३४ ॥ इति
 पञ्चमण्डलं समाप्तं ॥ त्वं । हि । अग्ने । प्रथमः । मनोता । अस्याः ।
 धियः । अभवः । दस्स । होता । त्वं । सीं । वृषन् । अकृणोः । दुस्तीतु ।
 सहः । विश्वस्मै । सहसे । सहध्वै । अथ । होता । नि । असीदः ।
 यजीयान् । इळः । पदे । इषयन् । ईड्यः । सन् । तं । त्वा । नरः ।
 प्रथमं । देवऽयंतः । महः । राये । चितयंतः । अनु । गमन् । वृताऽ-
 इव । यंतं । बहुऽभिः । वसव्यैः । त्वेइति । रयिं । जागृवांसः ।
 अनु । गमन् । रुशंतं । अग्नि । दर्शतं । बृहंतं । वपाऽवतं । विश्वहा ।
 दीदिऽवांसं । पदं । देवस्य । नमसा । व्यंतः । श्रवस्यवः । श्रवः ।
 आपन् । अमृक्तं ॥ ० ॥ भद्रायां । ते । रणयंत । संऽदृष्टौ । त्वां ।
 वर्धेति । श्रितयः । पृथिव्यां । त्वां । रायः । उभयासः । जनानां ।
 त्वं । ज्ञाता । तरणे । चेत्यः । भूः । पिता । माता । सदै । इत् ।
 मानुषाणां ॥ ३५ ॥ सपर्येण्यः । सः । प्रियः । विश्वु । अग्निः । होता ।
 मंद्रः । नि । ससाद् । यजीयान् । तं । त्वा । वयं । दमे । आ ।
 दीदिऽवांसं । उप । जुऽबाधः । नमसा । सदेम ॥ ० ॥ सुऽध्यः ।
 नव्यै । अग्ने । सुस्रऽयवः । ईमहे । देवऽयंतः । त्वं । विशः । अनयः ।
 दीद्यानः । दिवः । अग्ने । बृहता । रोचनेन ॥ ० ॥ शश्वतीनां ।
 निऽतोशनं । वृषभं । चर्षणीणां । प्रेतिऽइषणिं । इषयंतं । पावकं ।
 राजंतं । अग्नि । यजतं । रयीणां । सः । अग्ने । ईजे । शशमे । व ।
 मर्तैः । यः । ते । आनट् । संऽइधा । हव्यऽदाति ॥ ० ॥ नमऽ-
 भिः । विश्वा । इत् । सः । वामा । दधेते । त्वाऽऊतः । असे ।
 ऊंइति । ते । माहे । महे । विधेम । नमऽभिः । अग्ने ।
 संऽइधा । उत । हव्यैः । वेदी । सजोइति । सहसः । नीऽभिः ।

उक्थैः । आ । ते । भद्रायी । सुऽमता । यतेम । आ । यः । ततंथ ।
 रोदसीइति । वि । भासा । श्रवऽभिः । च । श्रवस्यः । तरुवः ।
 बृहत्ऽभिः । वाजैः । स्थविरेभिः । अस्मेइति । रेवत्ऽभिः । अग्ने ।
 विऽतरं । वि । भाहि । नृऽवत् । वसोइति । सदै । इत् । धेहि ।
 अस्मेइति । भूरि । तोकाय । तनयाय । पश्वः । पूर्वीः । इषः । बृहतीः ।
 आरेऽअघाः । अस्मेइति । भद्रा । सौश्रवसानि । संतु । पुरुणि ।
 अग्ने । पुरुधा । त्वाऽया । वसूनि । राजन् । वसुता । ते । अश्यां ।
 पुरुणि । हि । त्वेइति । पुरुऽवार । संति । अग्ने । वसु । विधते ।
 राजनि । त्वेइति ॥ ३६ ॥

इति चतुर्थाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

हरिः ॐ ॥ त्वं । हि । क्षैतऽवत् । यशः । अग्ने । मित्रः । न ।
 पत्यसे । त्वं । विऽचर्षणे । श्रवः । वसोइति । पुष्टि । न । पुष्यसि ।
 त्वां । हि । स्म । चर्षणयः । यज्ञेभिः । गीऽभिः । ईळते । त्वां ।
 वाजी । याति । अवृकः । रजऽतूः । विश्वऽचर्षणिः । सऽजोषः ।
 त्वा । दिवः । नरः । यज्ञस्य । केतुं । इधते । यत् । ह । स्यः ।
 मानुषः । जनः । सुम्नऽयुः । जुहे । अध्वरे । ऋधत् । यः । ते ।
 सुऽदानवे । धिया । मर्तः । शशमते । ऊती । सः । बृहतः । दिवः ।
 द्विषः । अंहः । न । तरति । संऽइधा । यः । ते । आऽहुति । निऽशिति ।
 मर्त्यः । नशत् । वयाऽवंतं । सः । पुष्यति । क्षयं । अग्ने । शतऽ-

आयुषं ॥ १ ॥ त्वेषः । ते । ध्रुमः । ऋण्वति । दिवि । सन् । शुक्रः ।
 आऽततः । सूरः । न । हि । द्युता । त्वं । कृपा । पावक । रोचसे ।
 अध । हि । विश्व । ईज्यः । असि । प्रियः । नः । अतिथिः । रण्वः ।
 पुरिऽइव । जूर्यः । सुनुः । न । त्रययाय्यः । कत्वा । हि । द्रोणे ।
 अज्यसे । अग्ने । वाजी । न । कृत्यः । परिज्माऽइव । स्वधा । गयः ।
 अत्यः । न । ह्यार्यः । शिशुः । त्वं । त्या । चित् । अच्युता । अग्ने ।
 पशुः । न । यवसे । धाम । ह । यत् । ते । अजर । वना । वृश्चति ।
 शिक्कसः ॥ ० ॥ अग्ने । होता । दमे । विशां । संऽऋधः । विश्वते ।
 कृणु । जुषस्व । हव्यं । अंगिरः । अच्छ । नः । मित्रऽमहः । देव ।
 देवान् । अग्ने । वोचः । सुऽमति । रोदस्योः । वीहि । स्वस्ति । सुऽ-
 क्षिति । दिवः । नृन् । द्विषः । अहांसि । दुऽइता । तरेम । ता ।
 तरेम । तव । अवसा । तरेम ॥ २ ॥ अग्ने । सः । क्षेपत् । ऋतऽपाः ।
 ऋतेऽजाः । उरु । ज्योतिः । नशते । देवऽयुः । ते । यं । त्वं ।
 मित्रेण । वरुणः । सऽजोषाः । देव । पासि । त्यजसा । मते । अंहः ।
 ईजे । यज्ञेभिः । शशमे । शमीभिः । ऋधत्ऽवाराय । अश्वे ।
 ददाश । एव । चन । तं । यशसां । अजुष्टिः । न । अंहः । मते ।
 नशते । न । प्रऽदृष्टिः । सूरः । न । यस्य । दृशतिः । अरेपाः ।
 भीमा । यत् । एति । शुचतः । ते । आ । धीः । हेषस्वतः । गुरुधः ।
 न । अयं । अक्तोः । कुत्र । चित् । रण्वः । वसतिः । वनेऽजाः ।
 तिग्मं । चित् । एम । महि । वर्षः । अस्य । भसत् । अश्वः । न ।
 यमसानः । आसा । विऽजेहमानः । परशुः । न । जिह्वां । द्रविः ।
 न । द्रवयति । दारु । धक्षत् । सः । इत् । अस्ताऽइव । प्रति ।
 धात् । अलिप्यन् । शिशीत । तेजः । अयसः । न । धारां । चित्रऽ-
 भ्रजतिः । अरतिः । यः । अक्तोः । वेः । न । धुऽसदा । रघुपत्न्यऽ-
 जहाः ॥ ३ ॥ सः । ई । रेभः । न । प्रति । वस्ते । उस्त्राः । शोचिषा ।
 ररपीति । मित्रऽमहाः । नक्तं । यः । ई । अरुषः । यः । दिवा ।

नृन् । अमर्त्यः । अरुपः । यः । दिवा । नृन् । दिवः । न । यस्य । विधृतः ।
 नवीनोत् । वृषा । रुक्षः । ओषधीषु । नूनोत् । घृणा । न । यः ।
 धजसा । पत्मना । यन् । आ । रोदसीइति । वसुना । दं । सुपत्नी-
 इति सुपत्नी । धार्यः ऽभिः । वा । यः । युज्येभिः । अकैः । विद्युत् ।
 न । दविद्योत् । स्वेभिः । शुभैः । शर्धैः । वा । यः । मरुता । ततक्ष ।
 ऋभुः । न । त्वेषः । रभसानः । अद्यौत् ॥ ४ ॥ यथा । होतः ।
 मनुषः । देवऽताता । यज्ञेभिः । सूनोइति । सहसः । यजासि ॥ एव ।
 न । अद्य । समना । समानान् । उशन् । अग्ने । उशतः । यक्षि ।
 देवान् । सः । नः । विभाऽवा । चक्षणिः । न । वस्तोः । अग्निः ।
 वंदारु । वेद्यः । चनः । धात् । विश्वऽआयुः । यः । अमृतः । मर्त्येषु ।
 उपऽभुत् । भूत् । अतिथिः । जातऽवैदाः । द्यावः । न । यस्य ।
 पनयति । अश्वैः । भासांसि । वस्ते । सूर्यः । न । शुक्रः । वि । यः ।
 इनोति । अजरः । पावकः । अश्वस्य । चित् । शिश्रथत् । पूर्व्याणि ।
 वज्रा । हि । सूनोइति । असि । अद्यऽसद्वा । चक्रे । अग्निः । जनुषा ।
 अजम् । अन्नं ॥ सः । त्वं । नः । ऊर्जऽसने । ऊर्जैः । धाः । राजाऽइव ।
 जेः । अवृके । क्षेपि । अंतरिति । निऽतिक्ति । यः । वारुणं । अन्नं ।
 अति । वायुः । न । राष्ट्री । अति । एति । अक्तून् । तुर्याम । यः ।
 ते । आऽदिशा । अरात्तीः । अत्यः । न । हुतः । पततः । परिऽ-
 हुत् ॥ ५ ॥ आ । सूर्यः । न । भानुमत्ऽभिः । अकैः । अग्ने । ततथ ।
 रोदसीइति । वि । भासा । चित्रः । नयत् । परि । तर्मासि । अक्तः ।
 शोचिषा । पत्मन् । औशिजः । न । दीयन् । त्वां । हि । मद्रऽतमं ।
 अर्कऽशोकैः । ववृमहे । महि । नः । श्रोधि । अग्ने ॥ इंद्रं । न । त्वा ।
 शवसा । देवता । वायुं । पृणति । राधसा । नृऽतमाः । नु । नः ।
 अग्ने । अवृकेभिः । स्वस्ति । वेपि । रायः । पथिऽभिः । पथि । अंहः ।
 ता । सुरिऽभ्यः । गृणते । रासि । सुम्नं । मदेम । शतऽहिमाः । सुऽ-
 वीराः ॥ ६ ॥ हुवे । वः । सनुं । सहसः । युवानं । अद्रोघऽवाचं ।

म॒तिऽभिः । य॒विष्टं । यः । इ॒न्व॑ति । द्र॒वि॒णानि । प्र॒ऽचै॒ताः । विश्वऽ-
 वा॒राणि । पु॒रु॒ऽऽवा॒रः । अ॒धुक् । त्वे॒इति॑ । व॒सूनि । पु॒रु॒ऽअ॒नीक॑ । होतः ।
 दो॒षा । व॒स्तोः । आ । ई॒रि॒रे । य॒ज्ञिया॑सः । क्षा॒मऽइ॒व । विश्वा ।
 भु॒व॒नानि॑ । यस्मिन् । सं । सौ॒भ॒गानि॑ । द॒धि॒रे । पा॒व॒के । त्वं । वि॒श्वे ।
 प्र॒ऽदि॒वः । सी॒दः । आ॒सु । क॒वा । र॒थीः । अ॒भ॒वः । वा॒र्या॑णां ॥ अतः ।
 इ॒नो॒षि । वि॒ध॒ते । चि॒कि॒त्वः । वि । आ॒नु॒षक् । जा॒तऽवे॒दः । व॒सूनि॑ ।
 यः । नः । स॒नु॒त्यः । अ॒भिऽदा॑सत् । अ॒ग्ने । यः । अ॒न्तरः । मि॒त्रऽम॒हः ।
 व॒नु॒प्यात् । तं । अ॒ज॒रै॒भिः । व॒षऽभिः । तव॑ । स्वैः । तप॑ । त॒पि॒ष्ट ।
 तप॑सा । तप॑स्वान् । यः । ते । य॒ज्ञेन॑ । सं॒ऽइ॒धा । यः । उ॒क्थे॑ ।
 अ॒कै॒भिः । सु॒नो॒इति॑ । स॒ह॒सः । द॒दा॑शत् । सः । म॒र्त्येषु॑ । अ॒मृत॑ ।
 प्र॒ऽचै॒ताः । रा॒या । यु॒ष्मेन॑ । श्र॒व॑सा । वि । भा॒ति । सः । तत् ।
 कृ॒धि । इ॒पि॒तः । तू॒यै । अ॒ग्ने । स्पृ॒धः । वा॒ध॒स्व । स॒ह॒सा । स॒ह॒स्वान् ॥
 यत् । श॒स्य॑से । यु॒ऽभिः । अ॒क्तः । व॒चः॑ऽभिः । तत् । जु॒ष॒स्व । ज॒रि॒तुः ।
 घो॒षि । म॒न्म॑ । अ॒श्या॑म । तं । का॒मै । अ॒ग्ने । तव॑ । ऊ॒ती । अ॒श्या॑म ।
 र॒यि । र॒यि॒ऽवः । सु॒ऽवी॒रं । अ॒श्या॑म । वा॒जं । अ॒भि । वा॒ज॒य॑तः ।
 अ॒श्या॑म । यु॒ष्मन् । अ॒ज॒र । अ॒ज॒रं । ते ॥ ७ ॥ प्र॒ न॒व्य॑सा । स॒ह॒सः ।
 सु॒नुं । अ॒च्छ । य॒ज्ञेन॑ । गा॒तुं । अ॒वः । इ॒च्छ॒मानः । वृ॒श्च॒त॒ऽव॑नं ।
 कृ॒ष्ण॒ऽया॑मं । रु॒श॑तं । वी॒ती । हो॒ता॒रं । दि॒व्यं । जि॒गा॒ति । सः । श्वि॒-
 ता॒नः । त॒न्य॒तुः । रो॒च॒न॒ऽस्थाः । अ॒ज॒रै॒भिः । ना॒न॒द॒त्ऽभिः । य॒विष्टः ।
 यः । पा॒व॒कः । पु॒रु॒ऽत॒मः । पु॒रु॒णि॑ । पृ॒थू॒नि । अ॒ग्निः । अ॒नु॒ऽया॒ति ।
 भ॒र्वन् । वि । ते । वि॒ष्वक् । वा॒तऽजू॒ता॒सः । अ॒ग्ने । भा॒मा॑सः । शु॒च॑ ।
 शु॒च॒यः । च॒र॑ति । तु॒वि॒ऽम्र॒क्षा॑सः । दि॒व्याः । न॒व॒ऽग्वाः । व॒ना ।
 व॒न॑ति । धृ॒ष॒ता । रु॒ज॑तः । ये । ते । शु॒क्रा॑सः । शु॒च॒यः । शु॒चि॒ष्मः । क्षां ।
 व॒प॑ति । वि॒ऽसि॒ता॒सः । अ॒श्वाः । अ॒ध॒ । अ॒मः । ते । उ॒र्वि॒या । वि ।
 भा॒ति । या॒त॒य॑मानः । अ॒धि । सा॒नु । पृ॒श्ने । अ॒ध॒ । जि॒ह्वा । पा॒प॒ती॒ति ।
 प्र । वृ॒ष्णः । गो॒षु॒ऽयु॒धः । न । अ॒श॒निः । सृ॒ज॒ाना । शू॒र॒स्य॑ऽइ॒व ।

प्रसितिः । क्षातिः । अग्नेः । दुःऽवर्तुः । भीमः । दयते । वनानि ।
 आ । मानुना । पार्थिवानि । जयांसि । महः । तोदस्य । धृषता ।
 ततंथ । सः । बाधस्व । अप । भया । सहःऽभिः । स्पृधः । वनुष्यन् ।
 वनुषः । नि । जुर्व । सः । चित्र । चित्रं । चितयंतं । अस्मैति ।
 चित्रऽक्षत्र । चित्रऽतमं । वयःऽधां । चंद्रं । रयिं । पुरुऽवीरं ।
 बृहतं । चंद्रं । चंद्राभिः । गृणते । युवस्व ॥ ८ ॥ मूर्धानं । दिवः ।
 अरति । पृथिव्याः । वैश्वानरं । ऋते । आ । जातं । अग्नि । कवि ।
 संऽराजं । अतिथिः । जनानां । आसन् । आ । पात्रं । जनयंत । देवाः ।
 नार्मि । यज्ञानां । सदनं । रयीणां । महं । आऽहावं । अभि । सं ।
 नवंत । वैश्वानरं । रथ्यं । अध्वराणां । यज्ञस्य । केतुं । जनयंत ।
 देवाः । त्वत् । विप्रः । जायते । वाजी । अग्ने । त्वत् । वीरासः ।
 अभिमातिऽसहः । वैश्वानर । त्वं । अस्मासु । धेहि । वसूनि । राजन् ।
 स्पृहाय्याणि । त्वां । विश्वे । अमृत । जायमानं । शिशुं । न । देवाः ।
 अभि । सं । नवंते । तव । क्रतुऽभिः । अमृतऽत्वं । आयन् । वैश्वा-
 नर । यत् । पित्रोः । अदीदेः । वैश्वानर । तव । ताति । व्रतानि ।
 महानि । अग्ने । नकिः । आ । दधर्ष । यत् । जायमानः । पित्रोः ।
 उपऽस्थे । अविंदः । केतुं । वयुनेषु । अह्नां । वैश्वानरस्य । विऽर्मितानि ।
 चक्षसा । सानूनि । दिवः । अमृतस्य । केतुना । तस्य । इत् । ऊँइति ।
 विश्वा । भुवना । अधि । मूर्धनि । वयाऽइव । रुरुहुः । सप्त । विऽ-
 रुहः । वि । यः । रजांसि । अभिमीत । सुऽक्रतुः । वैश्वानरः । वि ।
 दिवः । रोचना । कविः । पीरं । यः । विश्वा । भुवनानि । पप्रथे ।
 अदग्धः । गोपाः । अमृतस्य । रक्षिता ॥ ९ ॥ पृक्षस्य । वृष्णः ।
 अरुषस्य । नु । सहः । प्र । नु । वोचं । विदथा । जातऽवेदसः ।
 वैश्वानराय । मतिः । नव्यसी । शुचिः । सोमऽइव । पवते । चारुः ।
 अग्नये ॥ १० ॥ व्रतानि । अग्निः । व्रतऽपाः । अरक्षत । वि । अंतरिक्षं ।
 अभिमीत । सुऽक्रतुः । वैश्वानरः । महिना । नार्क । अस्पृशत् । वि ।

अस्तभ्रात् । रोदसीइति । मित्रः । अद्भुतः । अतःऽवावत् । अकृणोत् ।
 ज्योतिषा । तमः । वि । चर्मणीइवेतिचर्मणीऽइव । धिषणेइति । अव-
 तयत् । वैश्वानरः । विश्वं । अधत्त । वृष्ण्यं । अपां । उपऽस्ये ।
 महिषाः । अगृभ्णत । विशः । राजानं । उप । तस्थुः । ऋग्मियं ।
 आ । दूतः । अग्निः । अमरत् । विवस्वतः । वैश्वानरं । मातरिश्वा ।
 पराऽवतः । युगेऽयुगे । विद्ध्यं । गृणत्ऽभ्यः । अग्ने । रयिं । यशसं ।
 धेहि । नव्यसीं । पव्याऽइव । राजन् । अघऽशंसं । अजर । नीचा ।
 नि । वृश्च । वनिनं । न । तेजसा ॥ ० ॥ धारय । अनामि । क्षत्रं ।
 अजरं । सुऽवीर्यं । वयं । जयेम । शतिनं । सहस्रिणं । वैश्वानर ।
 वाजं । अग्ने । तव । ऊतिऽभिः । अदब्धेभिः । तव । गोपाभिः । ह्ये ।
 अस्माकं । पाहि । त्रिऽसधस्थ । सूरिन् । रक्ष । च । नः । दुदुषां ।
 शर्यः । अग्ने । वैश्वानर । प्र । च । तारीः । स्तवानः ॥ १० ॥ अह-
 रिति । च । कृष्णं । अहः । अर्जुनं । च । वि । वर्तेतेइति । रजसी-
 इति । वेद्याभिः । वैश्वानरः । जायमानः । न । राजा । अव । अति-
 रत् । ज्योतिषा । अग्निः । तमांसि । न । अहं । तंतुं । न । वि ।
 जानामि । ओतुं । न । यं । वयंति । संऽअरे । अतमानाः । कस्य ।
 स्वित् । पुत्रः । इह । वक्तुानि । परः । वदाति । अवरेण । पित्रा ।
 सः । इत् । तंतुं । सः । वि । जानाति । ओतुं । सः । वक्तुानि ।
 ऋतुऽथा । वदाति । यः । ई । चिकतत् । अमृतस्य । गोपाः । अवः ।
 चरन् । परः । अन्येन । पश्यन् । अयं । होता । प्रथमः । पश्यत ।
 इमं । इदं । ज्योतिः । अमृतं । मर्त्येषु । अयं । सः । जज्ञे । ध्रुवः ।
 आ । निऽसत्तः । अमर्त्यः । तन्वा । वर्धमानः । ध्रुवं । ज्योतिः ।
 निऽहितं । दृश्ये । कं । मनः । जविष्ठं । पतयत्ऽसु । अंतरिति ।
 विश्वे । देवाः । सऽमनसः । सऽकैताः । एकं । क्रतुं । अमि । वि ।
 यंति । साधु । वि । मे । कर्णां । पतयतः । वि । चक्षुः । वि । इव ।
 ज्योतिः । हृदये । आऽहितं । यन् । वि । मे । मनः । चरति ।

दुरेऽधीः । किं । स्वि॒त् । व॒क्ष्यामि॑ । किं । ऊँ॒इति॑ । नु । म॒नि॒ष्ये ।
वि॒ध्वे । दे॒वाः । अ॒न॒म॒स्यन् । मि॒या॒नाः । त्वां । अ॒ग्ने । त॒म॒सि । त॒स्थि॒ऽ-
वांसं । वै॒श्वान॒रः । अ॒व॒तु । ऊ॒तये॑ । नः । अ॒म॒र्त्यः । अ॒व॒तु । ऊ॒तये॑ ।
नः ॥ ११ ॥ पु॒रः । वः । म॒द्रं । दि॒व्यं । सु॒ऽवृ॒क्ति । प्र॒ऽय॒ति । य॒ज्ञे ।
अ॒ग्नि । अ॒ध्व॒रे । द॒धि॒ध्वं । पु॒रः । उ॒क्थे॑भिः । सः । हि । नः ।
वि॒भा॒ऽवा । सु॒ऽअ॒ध्व॒रा । क॒र॒ति । जा॒त॒ऽवै॒दाः । तं । ऊँ॒इति॑ । सु॒ऽ-
मः । पु॒रु॒ऽअ॒नी॒क । हो॒तः । अ॒ग्ने । अ॒ग्नि॒ऽभिः । म॒नु॒षः । इ॒धानः ।
स्तो॒मं । यं । अ॒स्मै । म॒म॒ता॒ऽइ॒व । शू॒पं । घृ॒तं । न । शु॒चि । म॒त॒यः ।
प॒वं॒ते । पी॒पाय॑ । सः । श्र॒व॒सा । म॒र्त्येषु॑ । यः । अ॒ग्ने॒थे । द॒दा॒श ।
वि॒प्रः । उ॒क्थे॑ । चि॒त्रा॒भिः । तं । ऊ॒ति॒ऽभिः । चि॒त्र॒ऽशो॒चिः । व्र॒ज॒स्य ।
सा॒ता । गो॒ऽम॒तः । द॒धा॒ति । आ । यः । प॒प्रौ । जा॒य॒मा॒नः । उ॒र्वी॒इति॑ ।
दुरे॒ऽदृ॒शा । भा॒सा । कृ॒ष्ण॒ऽअ॒ध्वा । अ॒ध्व । ब॒हु । चि॒त् । त॒मः ।
ऊ॒र्या॒याः । ति॒रः । शो॒चि॒षा । द॒दृ॒शे । पा॒व॒कः । नु । नः । चि॒त्रं ।
पु॒रु॒ऽवा॒जा॒भिः । ऊ॒ती । अ॒ग्ने । र॒यि॑ । म॒घ॒व॒त्ऽभ्यः । च । धे॒हि । ये ।
रा॒ध॒सा । श्र॒व॒सा । च । अ॒ति । अ॒न्यान् । सु॒ऽवी॒र्य॑भिः । च । अ॒भि ।
सं॒ति । ज॒ना॒न् । इ॒मं । य॒ज्ञं । च॒नः । धाः । अ॒ग्ने । उ॒श॒न् । यं । ते ।
आ॒सा॒नः । जु॒हु॒ते । ह॒वि॒ष्मा॒न् । भ॒र॒त्ऽवा॒जे॒षु । द॒धि॒षे । सु॒ऽवृ॒क्ति ।
अ॒वीः । वा॒ज॒स्य॑ । ग॒ध॒य॒स्य । सा॒तौ । वि । द्वे॒षा॒सि । इ॒नु॒हि । व॒र्ध॒य ।
इ॒ळ्य ॥ ० ॥ १२ ॥ य॒ज॒स्व । हो॒तः । इ॒षि॒तः । य॒जी॒यान् । अ॒ग्ने ।
वा॒धः । म॒रु॒तां । न । प्र॒ऽयु॒क्ति । आ । नः । मि॒त्रा॒व॒रु॒णा । ना॒स॒त्या ।
घा॒वा । हो॒त्रा॒य॑ । पृ॒थि॒वी॒इति॑ । व॒वृ॒त्याः । त्वं । हो॒ता । म॒द्र॒ऽत॒मः ।
नः । अ॒धु॒क् । अ॒न्तः । दे॒वः । धि॒द॒था । म॒र्त्येषु॑ । पा॒व॒क॒या । जु॒ह्वा ।
व॒हिः । आ॒सा । अ॒ग्ने । य॒ज॒स्व । त॒न्वं । तव॑ । स्वां । ध॒न्या । चि॒त् ।
हि । त्वे॒इति॑ । धि॒ष॒णा । व॒ष्टि॑ । प्र । दे॒वान् । ज॒न्म॑ । गृ॒ण॒ते । य॒ज॒ध्वै ।
वे॒पि॒ष्ठः । अ॒ंगि॒र॒सां । यत् । ह । वि॒प्रः । म॒धु । ऊँ॒दः । भ॒न॒ति ।
रे॒भः । इ॒ष्टौ । अ॒दि॒द्यु॒त॒त् । सु । अ॒पा॒कः । वि॒भा॒ऽवा । अ॒ग्ने । य॒ज॒स्व ।

रोदसीइति । उरूचीइति । आयुं । न । यं । नमसा । रातऽहव्याः ।
 अंजंति । सुऽप्रयसं । पंज । जनाः ॥ वृंजे । ह । यत् । नमसा ।
 बर्हिः । अग्नौ । अयामि । सुक् । घृतऽवती । सुऽवृक्तिः । अम्यक्षि ।
 सद्य । सदर्ने । पृथिव्याः । अश्रायि । यज्ञः । सूर्य । न । चक्षुः ।
 दशस्य । नः । पुरुऽअनीक । होतः । देवेभिः । अग्ने । अग्निऽभिः ।
 इधानः । रायः । सुनोइति । सहस्रः । ववसानाः । अति । ससेम ।
 वृजनं । न । अंहः ॥ १३ ॥ मध्ये । होता । दुरोणे । बर्हिषः । रात् ।
 अग्निः । तोदस्य । रोदसीइति । यजध्वै । अयं । सः । सुनुः । सहस्रः ।
 ऋतऽवा । दूरात् । सूर्यः । न । शोचिषा । ततान । आ । यस्मिन् ।
 त्वेइति । सु । अपाके । जयत्र । यक्षत् । राजन् । सर्वताताऽइव ।
 नु । द्यौः । त्रिऽसधस्थः । ततरुषः । न । जंहः । हव्या । मघानि ।
 मानुषा । यजध्वै । तेजिष्ठा । यस्य । अरतिः । वनेऽराट् । तोदः ।
 अध्वन् । न । वृधसानः । अद्यौत् । अद्रोघः । न । द्रविता । चेतति ।
 त्मन् । अमर्त्यः । अवर्त्रः । ओषधीषु । सः । अस्माकैभिः । एतरि ।
 न । शुषैः । अग्निः । स्तवे । दमे । आ । जातऽवेदाः । द्रुऽअन्नः ।
 वन्वन् । कृत्वा । न । अवी । उन्नः । पिताऽइव । जारयायि । यज्ञैः ।
 अध । स्म । अस्य । पनयंति । भासः । वृथा । यत् । तक्षत् । अनुऽ
 याति । पृथ्वीं । सद्यः । यः । स्पन्द्रः । विऽसितः । धवीयान् । ऋणः ।
 न । तायुः । अति । धन्व । राट् । सः । त्वं । नः । अर्वन् । निदायाः ।
 विश्वैभिः । अग्ने । अग्निऽभिः । इधानः । वेषि । रायः । वि । यासि ।
 दृच्छुनाः ॥ ० ॥ १४ ॥ त्वत् । विश्वा । सुऽभृग । सौमंगानि । अग्ने ।
 वि । यंति । वनिनः । न । वायाः । श्रुष्टी । रयिः । वाजः । वृत्रऽ
 तूर्यै । दिवः । वृष्टिः । ईज्यः । रीतिः । अपां । त्वं । भगः । नः ।
 आ । हि । रत्नं । इवे । परिज्माऽइव । क्षयासि । दस्सऽवर्चाः । अग्ने ।
 मित्रः । न । बृहतः । ऋतस्य । असि । अत्ता । वामस्य । देव । भूरैः ।
 सः । सत्ऽपतिः । शवसा । हन्ति । वृत्र । अग्ने । विप्रः । वि । पणेः ।

भूति । वाजं । यं । त्वं । प्रऽचेतः । ऋतऽजात । राया । सऽजोषाः ।
 नज्वा । अपां । हिनोषि । यः । ते । सुनोइति । सहसः । गीऽभिः ।
 उक्थैः । यज्ञैः । मर्तैः । निऽशिति । वेद्या । आनन् । विश्वं । सः ।
 देव । प्रति । वा । अरं । अग्ने । धत्ते । धान्यं । पत्यते । वसव्यैः ।
 ता । नृऽभ्यः । आ । सौश्रवसा । सुऽवीरा । अग्ने । सुनोइति ।
 सहसः । पुष्यसे । धाः । कृणोषि । यत् । शवसा । भूरि । पश्वः ।
 वयः । वृकाय । अरथे । जसुरये । वज्रा । सुनोइति । सहसः । नः ।
 विऽहायाः । अग्ने । तोकं । तनयं । वाजि । नः । दाः । विश्वाभिः ।
 गीऽभिः । अभि । पुति । अश्यां ॥ ० ॥ १५ ॥ अग्ना । यः । मर्त्यैः ।
 दुवः । धियं । जुजोष । धीतिऽभि । भसत् । नु । सः । प्र । पुर्व्यः ।
 इषं । वुरीत । अवसे । अग्निः । इत् । हि । प्रऽचेताः । अग्निः ।
 वेधऽतमः । ऋषिः । अग्नि । होतारं । ईळते । यज्ञेषु । मनुषः ।
 विशः । नाना । हि । अग्ने । अवसे । स्पृधते । रायः । अर्यः । तूर्धतः ।
 दस्युं । आयवः । व्रतैः । सीक्षतः । अव्रतं । अग्निः । अप्सां । ऋतिऽ-
 सह । वीरं । ददाति । सत्ऽपति । यस्य । व्रसंति । शवसः । सऽ-
 चक्षि । शत्रवः । भिया । अग्निः । हि । विघ्नानां । निदः । देवः । मर्तैः ।
 उरुप्यति । सहऽवा । यस्य । अवृतः । रायिः । वाजेषु । अवृतः ॥ ० ॥
 ॥ १६ ॥ इमं । ऊँइति । सु । वः । अतिथिं । उषऽबुधं । विश्वासां ।
 विशां । पतिं । ऋजसे । गिरा । वेति । इत् । दिवः । जनुषा । कत् ।
 चित् । आ । शुचिः । ज्योक् । चित् । अत्ति । गर्भैः । यत् । अच्युतं ।
 मित्रं । न । यं । सुऽधितं । भृगवः । दधुः । वनस्पतौ । ईड्यं ।
 ऊर्ध्वऽशोचिषं । सः । त्वं । सुऽप्रीतः । वीतऽहव्ये । अद्भुत । प्रशस्तिऽ-
 मिः । महयसे । दिवेऽदिवे । सः । त्वं । दक्षस्य । अवृकः । वृधः । भुः ।
 अर्यः । परस्य । अंतरस्य । तरुषः । रायः । सुनोइति । सहसः ।
 मर्त्येषु । आ । छर्दिः । यच्छु । वीतऽहव्याय । सऽप्रथः । भरत्ऽ-
 वाजाय । सऽप्रथः । द्युतानं । वः । वर्तिथि । स्वाऽनरं । अग्नि ।

होतारं । मनुषः । सुऽअध्वरं । विप्रं । न । द्युक्षऽवचसं । सुवृत्तिऽ
 मिः । हव्यऽवाहं । अरतिं । देवं । ऋजसे । पावकया । यः । चित-
 यंत्या । कृपा । क्षामन् । रुहुचे । उपसः । न । भानुना । त्वन्
 न । यामन् । एतशस्य । नु । रणे । आ । यः । घृणे । न । ततृषाणः ।
 अजरः ॥ १७ ॥ अग्निऽअग्नि । वः । संऽइधा । दुवस्यत । प्रियऽप्रियं ।
 वः । अतिथिं । गृणीषणि ॥ उप । वः । गीऽभिः । अमृतं । विवासत ।
 देवः । देवेषु । वनेते । हि । वार्ये । देवः । देवेषु । वनेते । हि । नः ।
 दुवः ॥ संऽइधं । अग्नि । संऽइधा । गिरा । गृणे । शुचिं । पावकं ।
 पुरः । अध्वरे । ध्रुवं । विप्रं । होतारं । पुरुऽवारं । अद्रुहं । कविं ।
 सुमैः । ईमहे । जातऽवेदसं । त्वां । दूतं । अग्ने । अमृतं । युगेऽयुगे ।
 हव्यऽवाहं । दधिरे । पायुं । ईड्यं । देवासः । च । मर्तासः । च । जागृवि ।
 विऽभुं । विशपतिं । नमसा । नि । सेदिरे । विऽभूषन् । अग्ने । उभयान् ।
 अनु । व्रता । दूतः । देवानां । रजसीइति । सं । ईयसे । यत् । ते ।
 धीतिं । सुऽमतिं । आऽवृणीमहे । अध्व । स्म । नः । त्रिऽवरुथः ।
 शिवः । भव । तं । सुऽप्रतीकं । सुऽदृशं । सुऽअंचं । अविद्वांसः ।
 विदुऽतरं । सपेम । सः । यक्षत् । विश्वा । वयुनानि । विद्वान् ।
 प्र । हव्यं । अग्निः । अमृतेषु । वोचत् ॥ १८ ॥ तं । अग्ने । पासि ।
 उत । तं । पिपिर्षि । यः । ते । आनट् । कवये । शूर । धीतिं ।
 यज्ञस्य । वा । निऽशितिं । वा । उत्ऽइति । वा । तं । इत् ।
 पूणक्षि । शवसा । उत । राया । त्वं । अग्ने । वनुष्यतः । नि । पाहि ।
 त्वं । ऊँइति । नः । सहसाऽवन् । अवद्यात् ॥ सं । त्वा । ध्वस्मन्ऽ
 वत् । अभि । एतु । पार्थः । सं । रयिः । स्पृहयाय्यः । सहसी ।
 अग्निः । होता । गृहऽपतिः । सः । राजा । विश्वा । वेद । जनिमा ।
 जातऽवेदाः । देवानां । उत । यः । मर्यानां । यजिष्ठः । सः । प्र ।
 यजतां । ऋतऽवा । अग्ने । यत् । अद्य । विशः । अध्वरस्य । होतरिति ।
 पावकऽशोचे । वेः । त्वं । हि । यजतां । ऋता । यजासि । महिना ।

वि । यत् । भूः । हव्या । वह । यविष्ठ । या । ते । अद्य । अमि ।
 प्रयासि । सुऽधृतानि । हि । ख्यः । नि । त्वा । दधीत । रोदसीइति ।
 यजधै । अव । नः । मघऽवन् । वाजऽसातौ । अग्ने । विश्वानि ॥ ० ॥
 ॥ १९ ॥ अग्ने । विश्वेभिः । सुऽअनीक । देवैः । ऊर्णाऽवंतं । प्रथमः ।
 सीद । योनिं । कुलायिनं । घृतऽवंतं । सवित्रे । यज्ञं । नय । यज-
 मानाय । साधु । इमं । ऊँइति । त्वं । अथर्वऽवत् । अग्निं । मंथंति ।
 वेधसः । यं । अकुऽयंतं । आ । अनयन् । अमूरं । श्याव्याभ्यः ॥
 जनिष्व । देवऽवीतये । सर्वऽताता । स्वस्तये । आ । देवान् । वक्षि ।
 अमृतान् । ऋतऽवृधः । यज्ञं । देवेषु । पिस्पृशः । वयं । ऊँइति ।
 त्वा । गृहऽपते । जनानां । अग्ने । अकर्म । संऽइधा । वृहंतं । अस्थुरि ।
 नः । गार्हऽपत्यानि । संतु । तिग्मेन । नः । तेजसा । सं । शिश-
 धि ॥ २० ॥ त्वं । अग्ने । यज्ञानां । होता । विश्वेषां । हितः । देवेभिः ।
 मानुषे । जने । सः । नः । मंद्राभिः । अध्वरे । जिह्वाभिः । यज ।
 महः ॥ ० ॥ वेत्थ । हि । वेधः । अध्वनः । पथः । च । देव ।
 अंजसा । अग्ने । यज्ञेषु । सुक्रतोइति सुऽक्रतो ॥ त्वां । ईळे । अध ।
 द्विता । भरतः । वाजिऽभिः । शुनं । ईजे । यज्ञेषु । यज्ञियं । त्वं ।
 इमा । वार्या । पुरु । दिवऽदासाय । सुन्वते । भरत्स्वाजाया ।
 दाशुषे ॥ २१ ॥ त्वं । दूतः । अमर्त्यः । आ । वह । दैव्यं । जनं ।
 शृण्वन् । विप्रस्य । सुऽस्तुतिं । त्वां । अग्ने । सुऽआध्यः । मर्तासः ।
 देवऽवीतये । यज्ञेषु । देवं । ईळते । तव । प्र । यक्षि । संऽदृशं ।
 उत । क्रतुं । सुऽदानवः । विश्वे । जुषंत । कामिनः । त्वं । होता ।
 मनुऽहितः । वह्निः । आसा । धिदुऽतरः । अग्ने । यक्षि । दिवः ।
 विशः । अग्ने । आ । याहि । वीतये । गुणानः । हव्यऽदातये । नि ।
 होता । सत्सि । वह्निषि ॥ २२ ॥ तं । त्वा । समित्ऽभिः । अंगिरः ।
 घृतेन । वर्धयामसि । बृहत् । शोच । यविष्ठ्य । सः । नः । पृथु ।
 श्रवाय्यं । अच्छ । देव । विहससि । बृहत् । अग्ने । सुऽवीर्यं । त्वां ।

अग्ने । पुष्करात् । अधि । अथर्वा । निः । अमंथत् । मुर्धः । विश्वस्य ।
 वाघतः । तं । ऊँइति । त्वा । दध्यङ् । ऋषिः । पुत्रः । ईधे । अथ-
 र्वणः । वृत्रऽहन् । पुरंऽदरं ॥ ० ॥ पाथ्यः । वृषा । सं । ईधे ।
 दस्युहन्ऽतमं । धनंऽजयं । रणेऽरणे ॥ २३ ॥ आ । इहि । ऊँइति । सु ।
 ब्रवाणि । ते । अग्ने । इत्था । इतराः । गिरः । एभिः । वर्धासे । ईदुऽ-
 भिः । यत्र । क । च । ते । मनः । दक्षं । दधसे । उत्ऽतरं । तत्र ।
 सदः । कृणवसे । नहि । ते । पुतं । अक्षिऽपत् । भुवत् । नेमानां ।
 वसोइति । अथ । दुवः । वनवसे । आ । अग्निः । अगामि । भारतः ।
 वृत्रऽहा । पुरुऽचेतनः । दिवःऽदासस्य । सत्ऽपतिः ॥ सः । हि ।
 विश्वा । अति । पार्थिवा । रयिं । दाशत् । महिऽत्वना । वन्वन् ।
 अवातः । अस्तृतः ॥ २४ ॥ सः । प्रत्नऽवत् । नवीयसा । अग्ने ।
 युम्नेन । संऽयता । बृहत् । ततंथ । भानुना । प्र । वः । सखायः ।
 अग्नये । स्तोमं । यज्ञं । च । धृष्णुऽया । अर्चं । गायं । च । वेधसे ।
 सः । हि । यः । मानुषा । युगा । सीदत् । होता । कविऽकतुः ।
 दूतः । च । हव्यऽवाहनः । ता । राजाना । शुचिऽव्रता ॥ ० ॥ वसो-
 इति । यक्षि । इह । रोदसीइति । वस्वी । ते । अग्ने । संऽदधिः ।
 इषऽयते । मर्त्याय । ऊर्जैः । नपात् । अमृतस्य ॥ २५ ॥ कृत्वा ।
 दाः । अस्तु । श्रेष्ठः । अद्य । त्वा । वन्वन् । सुऽरेकणाः । मर्तः ।
 आनाश । सुऽवृक्ति । ते । ते । अग्ने । त्वाऽऊताः । इषयंतः । विश्वं ।
 आयुः । तरंतः । अर्यः । अरातीः । वन्वतः । अर्यः । अरातीः । अग्निः ।
 तिग्मेन । शोचिषा । यासत् । विश्वं । नि । अत्रिणं । अग्निः । नः ।
 वनते । रयिं । सुऽवीरं । रयिं । आ । भर । जातऽवेदः । विऽर्चणे ।
 जहि । रक्षांसि । सुकृतोइतिसुकृतो । त्वं । नः । पाहि । अंहसः ।
 जातऽवेदः । अघऽयतः । रक्ष । नः । ब्रह्मणः । कवे ॥ २६ ॥ यः ।
 नः । अग्ने । दुऽएवः । आ । मर्तः । वधाय । दाशति । तस्मात् । नः ।
 पाहि । अंहसः । त्वं । तं । देव । जिहया । परि । बाधस्व । दुऽ-

कृतं । मर्तः । यः । नः । जिघांसति । भरत्वाजाय । सप्रथः ।
 शर्म । युच्छ । सहत्य ॥ अग्ने । वरेण्यं । वसु । अग्निः । वृत्राणि ।
 जघनत् । द्रविणस्युः । विपन्यया ॥ संऽइद्धः । शुक्रः । आऽहुतः ।
 गर्भे । मातुः । पितुः । पिता । विऽद्विद्युतानः । अक्षरे । सीदन् ।
 क्रतुस्य । योनिं । आ ॥ २७ ॥ ब्रह्म । प्रजाऽवत् । आ । भर ।
 जातऽवेदः । विऽचर्षणे । अग्ने । यत् । दीदयत् । द्विवि । उप । त्वा ।
 रणवऽसंदशं । प्रयस्वंतः । सहऽकृत । अग्ने । ससृज्महे । गिरः । उप ।
 छायाऽइव । घृणेः । अगन्म । शर्म । ते । वयं । अग्ने । हिरण्यऽसंदशः ।
 यः । उग्रऽइव । शर्यऽहा । तिग्मऽशृंगः । न । वंसगः । अग्ने । पुरः ।
 खरोजिथ । आ । यं । हस्ते । न । खादिनं । शिशुं । जातं । न । विध्रति ।
 विशां । अग्नि । सुऽअध्वरं ॥ २८ ॥ प्र । देवं । देवऽवीतये । भरत् ।
 वसुवित्ऽतमं । आ । स्वे । योनौ । नि । सीदतु । आ । जातं । जातऽ-
 वेदसि । प्रियं । शिशीत् । अतिथिं । स्योने । आ । गृहऽपतिं । अग्ने ।
 युध्व । हि । ये । तव । अश्वसः । देव । साधवः । अरं । वहति ।
 मन्यवे । अच्छ । नः । याहि । आ । वह । अभि । प्रयांसि ।
 वीतये ॥ ० ॥ उत् । अग्ने । भारत् । हुऽमत् । अजस्त्रेण । द्रविद्युतत् ।
 शोचं । माहि । अजर ॥ २९ ॥ वीती । यः । देवं । मर्तः । दुवस्येत् ।
 अग्नि । ईळीत् । अध्वरे । हविष्मान् । होतारं । सत्यऽयज्ञं । रोदस्योः ।
 उत्तानऽहस्तः । नमसा । आ । विवासेत् ॥ ० ॥ हृदा । तष्टं । भ्रा-
 मसि । ते । ते । भवंतु । उक्षणः । ऋषभासः । वशाः । उत् । अग्नि ।
 देवासः । अग्रियं । इधते । वृत्रहन्ऽतमं । येन । वसूनि । आऽभृता ।
 तृष्णा । रक्षांसि । वाजिना ॥ ३० ॥

॥ इति चतुर्थाष्टके पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ पिब । सोम । अ॒भि । यं । उ॒ग्र । तर्दः । ऊ॒र्व ।
 ग॒व्यं । म॒हि । गृ॒णानः । इ॒न्द्र । वि । यः । धृ॒ष्णो॒इति ॥ व॒धिषः ।
 व॒ज्रऽह॒स्त । वि॒श्वा । वृ॒त्रं । अ॒मि॒त्रिया । श॒र्वऽभिः । सः । इ॒ ।
 पा॒हि । यः । ऋ॒जी॒षी । त॒रु॒त्रः । यः । शि॒प्रऽवा॒न् । वृ॒षभः । यः ।
 म॒तीनां । यः । गो॒त्रऽभि॒त् । व॒ज्रऽभृ॒त् । यः । ह॒रिऽस्याः । सः ।
 इ॒न्द्र । चि॒त्रान् । अ॒भि । तृ॒धि । वा॒जा॒न् । ए॒व । पा॒हि । प्र॒त्न॒था ।
 म॒न्द॒तु । त्वा । श्रु॒धि । ब्र॒ह्म । व॒वृ॒ध॒स्व । उ॒त । गीःॽभिः । आ॒विः ।
 सूर्यै । कृ॒णु॒हि । पी॒पि॒हि । इ॒षः । ज॒हि । श॒त्रून् । अ॒भि । गाः । इ॒न्द्र ।
 तृ॒धि । ते । त्वा । म॒दाः । वृ॒हत् । इ॒न्द्र । स्व॒धाऽवः । इ॒मे । पी॒ताः ।
 उ॒क्ष॒य॒न्त । द्यु॒स॒म॒न्तं । म॒हां । अ॒नू॒नं । त॒व॒सं । वि॒ऽभू॒ति । म॒त्स॒रा॒सः ।
 ज॒हृ॒ष॒न्त । प्र॒ऽस॒हं । ये॒भिः । सूर्यै । उ॒ष॒सं । म॒न्द॒सा॒नः । अ॒वा॒स॒यः ।
 अ॒प । ह॒ळ॒हानि । द॒द्र॒त् । म॒हां । अ॒द्रि॒ । प॒रि॒ । गाः । इ॒न्द्र । सं॒तं ।
 नु॒त्थाः । अ॒च्यु॒तं । स॒द॒सः । प॒रि॒ । स्वा॒त् ॥ १ ॥ त॒व । कृ॒त्वा । त॒व ।
 त॒त् । दं॒स॒ना॒भिः । आ॒मा॒सु । प॒क्कं । श॒च्या । नि । दी॒ध॒रि॒ति॒दी॒धः ।
 औ॒णौः । दु॒रः । उ॒ज्रि॒या॒भ्यः । वि । दृ॒ळ॒हा । उ॒त् । ऊ॒र्वा॒त् । गाः ।
 अ॒सृ॒जः । अ॒ंगि॒र॒स्वा॒न् । प॒प्रा॒यं । क्षां । म॒हि । दं॒सः । वि । उ॒र्वी ।
 उ॒प । द्यां । ऋ॒ष्वः । वृ॒हत् । इ॒न्द्र । स्त॒भा॒यः । अ॒ध्रा॒र॒यः । रो॒द॒सी॒इति ।
 दे॒व॒पु॒त्रे॒इति॒दे॒वऽपु॒त्रे । प्र॒त्ने॒इति । मा॒तरा । य॒ही॒इति । ऋ॒त॒स्य । अ॒ध ।
 त्वा । वि॒श्वे । पु॒रः । इ॒न्द्र । दे॒वाः । ए॒कं । त॒व॒सं । द॒धि॒रे । भ॒रा॒य ।
 अ॒दे॒वः । य॒त् । अ॒भि । औ॒हि॒ष्ट । दे॒वान् । स्वःॽसा॒ता । वृ॒ण॒ते । इ॒न्द्र ।
 अ॒त्र । अ॒ध । द्यौः । चि॒त् । ते । अ॒प । सा । नु । व॒ज्रा॒त् । द्वा॒ता ।

अनमत् । भियसा । स्वस्य । मन्योः । अहिं । यत् । इंद्रः । अभि ।
 ओहसानं । नि । चित् । विश्वऽआयुः । शयथे । जघान । अध ।
 त्वष्टा । ते । महः । उग्र । वज्रं । सहस्रऽभृष्टिं । ववृतत् । शतऽअश्रि ।
 निऽकामं । अरऽमनसं । येन । नवतं । अहिं । सं । पिणक् । ऋजी-
 पिन् ॥ २ ॥ वर्धान् । यं । विश्वे । मरुतः । सऽजोषाः । पचत् । शतं ।
 महिषान् । इंद्र । तुभ्यं । पूषा । विष्णुः । व्रीणि । सरांसि । धावन् ।
 वृत्रऽहनं । मदिरं । अंशु । अस्मै । आ । क्षोदः । महि । वृतं । नदीनां ।
 परिऽस्थितं । असृजः । ऊर्मि । अपां । तासां । अनु । प्रऽवतः । इंद्र ।
 पंथां । प्र । आर्दयः । नीचीः । अपसः । समुद्रं । एव । ता । विश्वा ।
 चकृऽवांसं । इंद्रं । महां । उग्रं । अजुयं । सहऽदां । सुऽवीरं । त्वा ।
 सुऽआयुधं । सुऽवज्रं । आ । ब्रह्म । नव्यं । अवसे । ववृत्यात् । सः ।
 नः । वाजाय । श्रवसे । इवे । च । राये । धेहि । द्युऽमतः । इंद्र ।
 विप्रान् । भरतऽवाजे । नृऽवतः । इंद्र । सूरिन् । दिवि । च । स्म ।
 एधि । पार्ये । नः । इंद्र । अया । वाजं । देवऽहितं । सनेम ॥ ० ॥
 ॥ ३ ॥ ० ॥ अभिभूतिऽओजाः । वन्वन् । अवातः । पुरुऽहूतः । इंद्रः ।
 अपाळहं । उग्रं । सहमानं । आभिः । गीऽभिः । वर्ध । वृषभं ।
 चर्षणीनां । सः । युध्मः । सत्वा । खजऽकृत् । समत्ऽवा । तुविऽ-
 स्रक्षः । ननुऽमान् । ऋजीपी । बृहत्ऽरेणुः । च्यवनः । मानुषीणां ।
 एकः । कृष्टीनां । अभवत् । सहऽवा । त्वं । ह । नु । त्यत् । अदमयः ।
 दस्यून् । एकः । कृष्टीः । अवनोः । आर्याय । अस्ति । स्वित् । नु ।
 वीर्यं । तत् । ते । इंद्र । न । स्वित् । अस्ति । तत् । ऋतुऽथा । वि ।
 वोचः । सत् । इत् । हि । ते । तुविऽजातस्य । मन्ये । सहः ।
 सहिष्णु । तुरतः । तुरस्य । उग्रं । उग्रस्य । तवसः । तवीयः । अरग्रस्य ।
 रघुऽतुरः । वभुव । तत् । नः । प्रत्नं । सख्यं । अस्तु । युष्मेइति ।
 इथा । वदत्ऽभिः । वलं । अंगिरऽभिः । हन् । अच्युतऽच्युत् ।
 दस्म । इषयंतं । ऋणोः । पुरः । वि । दुरः । अस्य । विश्वाः ॥ ४ ॥

सः । हि । धीभिः । हव्यः । अस्ति । उग्रः । ईशानऽकृत् । महति ।
वृत्रऽतूर्यै । सः । तोकऽसाता । तनये । सः । वज्री । धितंतसाय्यः ।
अभवत् । समत्ऽसु । सः । मज्मना । जनिम । मानुषाणां । अमत्येन ।
नाम्ना । अति । प्र । सस्त्रे । सः । द्युम्नेन । सः । शवसा । उत ।
राया । सः । वीर्येण । नृऽतमः । संऽओकाः । सः । यः । न । मुहे ।
न । मिथु । जनः । भूत् । सुमंतुऽनामा । चुमुरिं । धुनिं । च । वृणक् ।
पिप्लुं । शंबरं । शुष्णं । इंद्रः । पुरां । च्यौत्ताय । शयथाय । नु ।
चित् । उत्ऽअवता । त्वक्षसा । पन्यसा । च । वृत्रऽहत्याय । रथै ।
इंद्र । तिष्ठ । धिष्व । वज्रं । हस्ते । आ । दक्षिणऽत्रा । अभि । प्र ।
मंद । पुरुऽदत्र । मायाः । अग्निः । न । शुष्कं । वनं । इंद्र । हेतिः ।
रक्षः । नि । धक्षि । अशनिः । न । भीमा । गंभीरया । ऋष्या ।
यः । हरोज । अध्वनयत् । दुऽइता । दंभयत् । च ॥ ५ ॥ आ ।
सहस्रं । पृथिऽभिः । इंद्र । राया । तुविऽद्युम्न । तुविऽवाजैभिः ।
अर्वाक् । याहि । सुनोइति । सहस्रः । यस्य । नु । चित् । अदेवः ।
ईशै । पुरुऽहूत् । योतौ । प्र । तुविऽद्युम्नस्य । स्थविरस्य । वृषः ।
दिवः । ररप्ये । महिमा । पृथिव्याः । न । अस्य । शत्रुः । न ।
प्रतिऽमानं । अस्ति । न । प्रतिऽस्थिः । पुरुऽमायस्य । सह्यैः । प्र ।
तत् । ते । अद्य । करणं । कृतं । भुत् । कुत्सं । यत् । आयुं ।
अतिथिऽग्वं । अस्मै । पुरु । सहस्रा । नि । शिशाः । अभि । क्षां ।
उत् । तूर्वयाणं । धृषता । निनेथ । अनु । त्वा । अहिऽघ्ने । अघ्र ।
देव । देवाः । मदन् । विश्वे । कविऽतमं । कवीनां । करः । यत्र ।
वारिवः । बाधिताय । दिवे । जनाय । तन्वे । गृणानः । अनु । द्यावा-
पृथिवीइति । तत् । ते । ओजः । अमर्त्याः । जिहते । इंद्र । देवाः ।
कृष्व । कृत्नोइति । अकृतं । यत् । ते । अस्ति । उक्थं । नवीयः ।
जनयस्व । यज्ञैः ॥ ६ ॥ महान् । इंद्रः । नृऽवत् । आ । चर्वणिऽप्राः ।

उत । द्विऽवर्हाः । अमिनः । सहऽभिः । अस्मद्यक् । ववृधे । वीर्याय ।
 उरुः । पृथुः । सुऽकृतः । कर्तुऽभिः । भूत् । इंद्रं । एव । धिषणा ।
 सातये । धात् । बृहंतं । ऋष्वं । अजरं । युवानं । अषाल्लहेन । शर्वसा ।
 शुशुवांसं । सद्यः । चित् । यः । ववृधे । असांमि । पृथूइति ।
 करस्त्रा । बहुला । गभस्तीइति । अस्मद्यक् । सं । मिमीहि । श्रवांसि ।
 यथाऽइव । पश्वः । पशुऽपाः । दमूनाः । अस्मान् । इंद्र । अमि । आ ।
 ववृस्व । आजौ । तं । वः । इंद्रं । चतिनं । अस्य । शकैः । इह ।
 नूनं । वाजऽयंतः । हुवेम । यथा । चित् । पूर्वं । जरितारः । आसुः ।
 अनेद्याः । अनवद्याः । अरिष्ठाः । धृतऽव्रतः । धनऽदाः । सोमऽवृद्धः । सः ।
 हि । वामस्य । वसुनः । पुरुऽश्रुः । सं । जग्मिरे । पथ्याः । रायः । अस्मिन् ।
 सुमद्रे । न । सिधवः । यादमानाः ॥ ७ ॥ शविष्ठं । नः । आ । भर ।
 शूर । शर्वः । ओजिष्ठं । ओजः । अमिऽभूते । उग्रं । विश्वा । शुम्ना ।
 वृण्या । मानुषाणां । अस्मभ्यं । दाः । हरिऽवः । मादयध्वै । यः ।
 ते । मदः । पृतनाषाट् । अमृध्नः । इंद्रं । तं । नः । आ । भर । शुशुऽ-
 वांसं । येन । लोकस्य । तनयस्य । सातौ । मंसीमहि । जिगीवांसः ।
 त्वाऽऊताः । आ । नः । भर । वृषणं । शुष्मं । इंद्र । धनऽस्पृतं ।
 शुशुवांसं । सुऽदक्षं । येन । वंसाम । पृतनासु । शर्वन् । तव ।
 ऊतऽभिः । उत । जामीन् । अजामीन् । आ । ते । शुष्मः । वृषभः ।
 एतु । पश्चात् । आ । उत्तरात् । अधरात् । आ । पुरस्तात् । आ ।
 विश्वतः । अमि । सं । एतु । अर्वाङ् । इंद्रं । शुम्नं । स्वऽवत् ।
 धेहि । अस्मेइति । नृऽवत् । ते । इंद्र । नृऽतमाभिः । ऊती ।
 वंसीमहि । वामं । श्रोमतेभिः । ईक्षे । हि । वस्वः । उभयस्य ।
 राजन् । धाः । रत्नं । महि । स्थुरं । बृहंतं ॥ ८ ॥ जनं । वज्रिन् ।
 महि । चित् । मन्यमानं । एभ्यः । नृऽभ्यः । रंध्रय । येषु । अस्मि ।
 अध । हि । त्वा । पृथिव्यां । शूरऽसातौ । हवामहे । तनये । गोषु ।
 अपऽसु । वयं । ते । एभिः । पुरुऽहूत । सख्यैः । शत्रोऽशत्रोः ।

उत्तरे । इत् । स्याम् । घ्नतः । वृत्राणि । उभयानि । शूर । राया ।
 मदेम । बृहता । त्वाऽऽकृताः ॥ ८ ॥ द्यौः । न । यः । इन्द्र । अग्नि ।
 भूम । अर्यः । तस्थौ । रयिः । शवसा । पृत्सु । जनान् । तं । नः ।
 सहस्रम्भरं । उर्वराऽसां । दद्धि । सूनोइति । सहस्रः । वृत्रऽतुरं । दिवः ।
 न । तुभ्यं । अनु । इन्द्र । सत्रा । असुर्यै । देवेभिः । धायि । विश्वं ।
 अहिं । यत् । वृत्रं । अपः । वव्रिऽवांसं । हन् । ऋजीषिन् । विष्णुना ।
 सचानः । तूर्वन् । ओजीयान् । तवसः । तवीयान् । कृतऽब्रह्मा । इन्द्रः ।
 वृद्धऽमहाः । राजा । अभवत् । मधुनः । सोम्यस्य । विश्वासां । यत् ।
 पुरां । दत्तुं । आवत् । शतैः । अपद्रन् । पणयः । इन्द्र । अत्र । दशऽ
 ओणये । कवयै । अर्कऽसातौ । वधैः । शुष्णस्य । अशुषस्य । मायाः ।
 पित्वः । न । अरिरेचीत् । किं । चन । प्र ॥ महः । द्रुहः । अप ।
 विश्वऽआयु । धायि । वज्रस्य । यत् । पतने । पादि । शुष्णः ।
 उरु । सः । सऽरथं । सारथये । कः । इन्द्रः । कुत्साय । सूर्यस्य ।
 सातौ ॥ ९ ॥ प्र । श्येनः । न । मदिरं । अंशुं । अस्मै । शिरः ।
 दासस्य । नमुचेः । मथायन् । प्र । आवत् । नमी । सायं । ससतं ।
 पूणक् । राया । सं । इपा । सं । स्वस्ति । वि । पिप्रोः । अहिऽमायस्य ।
 वृळहाः । पुरः । वज्रिन् । शवसा । न । ददर्दितिर्ददः । सुऽदामन् । तत् ।
 रेक्णः । अप्रऽमृष्यं । ऋजिष्वने । दात्रं । दाशुषे । दाः । सः । वेतुं ।
 दशऽमायं । दशऽओणिं । तूतुजिं । इन्द्रः । स्वभिष्टिऽसुम्नः । आ ।
 तुग्रं । शश्वत् । इभं । द्योतनाय । मातुः । न । सीं । उप । सुज्ज । इयध्वै ।
 सः । ई । स्पृधः । वनते । अप्रतिऽइतः । दिभ्रत् । वज्रं । वृत्रऽहनं ।
 गभस्तौ । तिष्ठत् । हरीइति । अधि । अस्ताऽइव । गते । वचऽयुजा ।
 वहतः । इन्द्रं । ऋष्वं । सभेम । ते । अवसा । नव्यः । इन्द्र । प्र ।
 पुरवः । स्तवते । एना । यज्ञैः । सप्त । यत् । पुरः । शर्म । शारदीः ।
 दत् । हन् । दासीः । पुरुऽकुत्साय । शिक्षन् । त्वं । वृधः । इन्द्र ।
 पुर्व्यः । भूः । हरिऽवस्यन् । उराने । काव्यः । परा । नवऽवास्व ।

अनुऽदेयं । महे । पित्रे । ददाथ । स्वं । नपातं ॥ ० ॥ तवं । ह ।
 सत् । इंद्र । विश्वं । आजौ । सस्तः । धुनीचुमुरीइति । या । ह ।
 सिस्वप् । दीदयत् । इत् । तुभ्यं । सोमैभिः । सुन्वन् । दभीतिः ।
 इध्मऽभूतिः । पक्थी । अकैः ॥ १० ॥ इमाः । ऊँइति । त्वा । पुरुऽ-
 तमस्य । कारोः । हव्यं । वीर । हव्याः । हवन्ते । धियः । रथेऽस्यां ।
 अजरं । नवीयः । रयिः । विऽभूतिः । ईयते । वचस्या ॥ ० ॥ यः ।
 विदानः । गिर्वाहसं । गीऽभिः । यज्ञऽवृद्धं । यस्य । दिवं । अति ।
 महा । पृथिव्याः । पुरुऽमायस्य । रिरिचे । महिऽत्वं । सः । इत् ।
 तमः । अवयुनं । ततन्वत् । सूर्येण । वयुनऽवत् । चकार । कदा ।
 ते । मर्ताः । अमृतस्य । धाम । इयक्षंतः । न । मिनन्ति । स्वधाऽवः ।
 यः । ता । चकार । सः । कुहं । स्वित् । इंद्रः । कं । आ । जनं ।
 चरति । कासु । विशु । कः । ते । यज्ञः । मनसे । शं । वराय । कः ।
 अर्कः । इंद्र । कतमः । सः । होता । इदा । हि । ते । वेविषतः ।
 पुराऽजाः । प्रत्तासः । आसुः । पुरुऽकृत् । सखायः । ये । मध्यमासः ।
 उत । नूतनासः । उत । अवमस्य । पुरुऽहूत् । बोधि ॥ ११ ॥ तं ।
 पृच्छतः । अवरासः । पराणि । प्रत्ता । ते । इंद्र । श्रुत्या । अनु ।
 येमुः । अर्चामसि । वीर । ब्रह्मऽवाहः । यात् । एव । विभ्र । तात् ।
 त्वा । मुहांतं । अभि । त्वा । पाजः । रश्मसः । वि । तस्थे । महि ।
 ज्ञानं । अभि । तत् । सु । तिष्ठ । तवं । प्रत्नेन । युज्येन । सख्या ।
 वज्रेण । धृष्णोइति । अप । ता । नुदस्व ॥ सः । तु । श्रुधि । इंद्र ।
 नूतनस्य । ब्रह्मण्यतः । वीर । कारुऽधायः । त्वं । हि । आपिः । प्रऽ-
 दिवि । पितृणां । शश्वत् । भभूथ । सुऽहवः । आऽइष्टौ । प्र ।
 ऊतये । वरुणं । मित्रं । इंद्रं । मरुतः । कृष्व । अवसे । नः । अद्य ।
 प्र । पुषणं । विष्णुं । अग्निं । पुरऽधि । सवितारं । ओषधीः । पर्व-
 तान् । च । इमे । ऊँइति । त्वा । पुरुऽशाक । प्रयज्योइतिप्रयज्यो ।
 जरितारः । अभि । अर्चति । अकैः । श्रुधि । हवं । आ । हुवतः ।

हु॒वानः । न । त्वा॒ऽघान् । अ॒न्यः । अ॒मृत॒ । त्वत् । अ॒स्ति । नु । मे ।
 आ । वाचं । उप । या॒हि । वि॒द्वान् । वि॒श्वेभिः । सु॒नो॒इति । स॒हसः ।
 यज॑त्रैः । ये । अ॒ग्निऽजि॒ह्वाः । ऋ॒तऽसा॒पः । आ॒सुः । ये । म॒नु॑ । च॒क्रुः ।
 उ॒परं । द॒साय । सः । नः । वो॒धि । पु॒रऽए॒ता । सु॒ऽगेषु॑ । उ॒त ।
 दुऽगे॒षु । प॒थिऽकृ॒त् । वि॒दानः ॥ ये । अ॒श्रमा॒सः । उ॒रवः । वहि॑ष्ठाः ।
 तेभिः । नः । इं॒द्र । अ॒भि । व॒क्षि । वा॒जं ॥ १२ ॥ यः । ए॒कः । इ॒त् ।
 ह॒व्यः । च॒र्षणी॑नां । इं॒द्र । तं । गीऽभिः । अ॒भि । अ॒र्चे । अ॒भिः ।
 यः । प॒त्यते । वृ॒षभः । वृ॒ष्ण्य॑ऽवान् । स॒त्यः । स॒त्वा । पु॒रुऽमा॒यः ।
 सह॑स्वान् । तं । ऊ॒इति । नः । पू॒र्व । पि॒तरः । न॒वऽग्वाः । स॒प्त । वि॒प्रा॒सः ।
 अ॒भि । वा॒जय॑तः । न॒क्षत्॑ऽदा॒भं । त॒तुरि॑ । प॒र्वते॑ऽस्थां । अ॒द्रोघ॑स्वाचं ।
 म॒तिऽभिः । श॒वि॒ष्टं । तं । ई॒म॒हे । इं॒द्र । अ॒स्य । रा॒यः । पु॒रुऽवी॒रस्य॑ ।
 नृ॒ऽवतः॑ । पु॒रुऽक्षोः॑ । यः । अ॒स्कृ॒धो॒युः । अ॒जरः । स्वः॑ऽवान् । तं । आ ।
 भ॒र । ह॒रिऽवः । मा॒दय॑धै । तत् । नः । वि । वो॒चः । य॒दि । ते । पु॒रा ।
 चि॒त् । ज॒रि॒तारः॑ । आ॒न॒शुः । सु॒म्न । इं॒द्र । कः । ते । भा॒गः । किं ।
 व॒यः । दु॒ध्न । खि॒द्रः । पु॒रुऽहू॒त । पु॒रु॒व॒सो॒इति॑ पु॒रुऽव॒सो । अ॒सुर॑ऽघ्नः ।
 तं । पृ॒च्छंती॑ । व॒ज्रऽह॒स्तं । र॒थे॑ऽस्थां । इं॒द्र । वे॒पी । व॒क्त्रे॑ । यस्य॑ ।
 नु । गीः । तु॒वि॒ऽग्रा॒भं । तु॒वि॒ऽकूर्मि॑ । र॒भः॑ऽदां । गा॒तुं । इ॒षे । न॒क्षते॑ ।
 तु॒म्नं । अ॒च्छ ॥ १३ ॥ अ॒या । ह । त्यं । मा॒यया॑ । व॒वृ॒धानं॑ । म॒नऽः ।
 जु॒वा । स्व॒ऽत॒वः । प॒र्वते॑न । अ॒च्यु॑ता । चि॒त् । वी॒ळि॒ता । सु॒ऽओ॒जः ।
 रु॒जः । वि । दृ॒ळ्हा । धृ॒ष॒ता । वि॒ऽर॒प्शि॒न् । तं । वः । धि॒या ।
 न॒व्य॒स्या । श॒वि॒ष्टं । प्र॒त्नं । प्र॒त्नऽव॒त् । प॒रि॒ऽत॒स॒य॑धै । सः । नः ।
 व॒क्षत् । अ॒नि॒ऽमा॒नः । सु॒ऽव॒ह्वा । इं॒द्रः । वि॒श्वानि॑ । अ॒ति । दुऽः ।
 ग॒हानि॑ । आ । ज॒नाय॑ । द्रु॒हणे॑ । पा॒थि॒वानि॑ । दि॒व्यानि॑ । दी॒प्यः ।
 अ॒न्तरि॑क्षा ॥ तप॑ । वृ॒षन् । वि॒श्वतः॑ । शो॒चि॒षा । तान् । ब्र॒ह्मऽद्वि॑षे ।
 शो॒च॒य । क्षां । अ॒पः । च । भु॒वः । ज॒न॒स्य । दि॒व्यस्य॑ । राजा॑ ।
 पा॒थि॒वस्य॑ । ज॒ग॒तः । त्वे॒प॒ऽस॒द॒क । धि॒ान् । व॒ज्रं । द॒क्षिणे॑ । इं॒द्र ।

हस्ते । विश्वाः । अजुयं । दयसे । वि । मायाः । आ । संयते । इंद्र ।
 नः । स्वस्ति । शत्रुऽतूर्याय । बृहतीं । अमृधां । यया । दासानि ।
 आर्याणि । वृत्रा । करः । वज्रिन् । सुऽतुका । नाहुषाणि । सः । नः ।
 नियुऽभिः । पुरुऽहुत । वेधः । विश्वऽवाराभिः । आ । गहि ।
 प्रयज्योऽतिप्रयज्यो । न । याः । अदेवः । वरते । न । देवः । आ ।
 अभिः । याहि । तूर्यं । आ । मद्रघद्विक् ॥ १४ ॥ सुते । इत् । त्वं ।
 निऽमिश्रः । इंद्र । सोमे । स्तोमे । ब्रह्मणि । शस्यमाने । उक्थे । यत् ।
 वा । युक्ताभ्यां । मघऽवन् । हरिऽभ्यां । विश्रत् । वज्रं । बाहोः ।
 इंद्र । यासि । यत् । वा । दिवि । पार्ये । सुस्वि । इंद्र । वृत्रऽहत्ये ।
 अवसि । शूरऽसातौ । यत् । वा । दक्षस्य । विभ्युषः । अविभ्यत् ।
 अरधयः । शर्धतः । इंद्र । दस्यून् । पाता । सुतं । इंद्रः । अस्तु । सोमं ।
 प्रऽनेनीः । उग्रः । जरितारं । ऊती । कर्ता । वीराय । सुस्वये ।
 ऊँइति । लोकं । दाता । वसु । स्तुवते । कीरये । चित् । गन्ता ।
 इयाति । सर्वना । हरिऽभ्यां । वभिः । वज्रं । पपिः । सोमं । ददिः ।
 गाः । कर्ता । वीरं । नर्ये । सर्वऽवीरं । श्रोता । हवं । गृणतः ।
 सोमऽवाहाः । अस्मै । वयं । यत् । ववानं । तत् । विविष्मः ।
 इंद्राय । यः । नः । प्रऽदिवः । अपः । करितिकः । सुते । सोमं ।
 स्तुमसि । शंसत् । उक्था । इंद्राय । ब्रह्म । वर्धनं । यथा ।
 असत् ॥ १५ ॥ ब्रह्मणि । हि । चकृषे । वर्धनानि । तावत् । ते ।
 इंद्र । मतिऽभिः । विविष्मः । सुते । सोमं । सुतऽपाः । शंसतमानि ।
 रांश्वा । क्रियास्म । वक्षणाणि । युज्ञे ॥ ० ॥ पुरोळाशं । रराणः ।
 पिवं । तु । सोमं । गोऽऋजीकं । इंद्र ॥ ० ॥ उरुं । कृधि । त्वाऽ-
 यतः । ऊँइति । लोकं । सः । मंदस्व । हि । अनु । जोषं । उग्र । प्र ।
 त्वा । युज्ञासः । इमे । अश्रुवंतु । प्र । इमे । हवांसः । पुरुऽहुतं ।
 असेइति । आ । त्वा । इयं । धीः । अवसे । इंद्र । यम्याः । तं । वः ।
 सखायः । सं । यथा । सुतेषु ॥ ० ॥ कवित् । तस्मै । असति । नः ।

भराय । न । सुखि । इंद्रः । अवसे । मृधाति । एव । इत् । इंद्रः ।
सुते । अस्तावि । सोमे । भरत्वाजेषु । क्षयत् । इत् । मघोने ।
असत् । यथा । जरित्रे । उत । सूरिः । इंद्रः । रायः । विश्ववारस्य ।
दाता ॥ १६ ॥ वृषा । मर्दः । इंद्रे । श्लोकः । उक्था । सचा ।
सोमेषु । सुतऽपाः । ऋजीषी । अर्चत्र्यः । मघऽवा । नृभ्यः । उक्थैः ।
द्युक्षः । राजा । गिरां । अक्षितऽऊतिः । ततुरिः । वीरः । नयैः । विऽचेताः ।
श्रोता । हवै । गृणतः । उर्विऽऊतिः । वसुः । शंसः । नरां । कारुऽ-
धायाः । वाजी । स्तुतः । विदथै । दाति । वाजै । अक्षः । न ।
चक्रयोः । शूर । बृहन् । प्र । ते । महा । रिरिचे । रोदस्योः । वृक्षस्य ।
नु । ते । पुरुऽहुत् । वयाः । वि । ऊतयः । रुरुहुः । इंद्र । पूर्वीः ।
शचीऽवतः । ते । पुरुऽशाक । शाकाः । गवीऽइव । सुतयः । संऽ-
चरणीः । वत्सानां । न । तंतयः । ते । इंद्र । दामन्ऽवंतः । अदामानः ।
सुऽदामन् । अन्यत् । अद्य । कर्वरं । अन्यत् । ऊंइति । श्वः । असत् ।
च । सत् । मुहुः । आऽचक्रिः । इंद्रः । मित्रः । नः । अत्र ।
वरुणः । च । पुषा । अर्यः । वशस्य । परिऽएता । अस्ति ॥ १७ ॥
वि । त्वत् । आपः । न । पर्वतस्य । पृष्ठात् । उक्थेभिः ।
इंद्र । अनयंत । यज्ञैः । तं । त्वा । आभिः । सुस्तुतिऽभिः ।
वाजयंतः । अजि । न । जग्मुः । गिर्वाहः । अश्वाः । न । यं ।
जरति । शरदः । न । मासाः । न । द्यावः । इंद्रं । अवऽकश्यति ।
वृद्धस्य । चित् । वर्धतां । अस्य । तनूः । स्तोमैभिः । उक्थैः । च ।
शस्यमाना । न । वीळ्वै । नमते । न । स्थिराय । न । शर्धते ।
दस्युऽजूताय । स्त्वान् । अज्राः । इंद्रस्य । गिर्यः । चित् । ऋषाः ।
गंभीरे । चित् । भवति । गाधं । अस्मै । गंभीरेण । नः । उरुणा ।
अमत्रिन् । प्र । इषः । यंधि । सुतऽपावन् । वाजान् । स्थाः । ऊंइति ।
सु । ऊर्वः । ऊती । अरिषण्यन् । अक्तोः । विऽउष्टौ । परिऽतकस्यायां ।
सचस्व । नायं । अवसे । अभीके । इतः । वा । तं । इंद्र । पाहि ।

रिषः ॥ अमा । च । एनं । अरण्ये । पाहि । रिषः ॥ ० ॥ १८ ॥
 या । ते । ऊतिः । अवमा । या । परमा । या । मध्यमा । इंद्र ।
 गुप्तिन् । अस्ति । तामिः । ऊँइति । सु । वृत्रऽहत्ये । अवीः । नः ।
 एभिः । च । वाजैः । महान् । नः । उग्र । आभिः । स्पृधः । मिथ्यतीः ।
 अरिष्यन् । अमित्रस्य । व्यथय । मन्युं । इंद्र ॥ आभिः । विश्वाः ।
 अमिऽयुजः । विषूचीः । आर्याय । विशः । अव । तारीः । दासीः ।
 इंद्र । जामयः । उत । ये । अजामयः । अर्वाचीनासः । वनुषः ।
 युयुध्रे । त्वं । एषां । विशुरा । शवांसि । जहि । वृष्ण्यानि । कृणुहि ।
 पराचः । शूरः । वा । शूरं । वनते । शरीरैः । तनुऽरुचा । तरुषि । यत् ।
 कृवैतेइति । तोके । वा । गोषु । तनये । यत् । अपऽसु । वि । क्रंदसी-
 इति । उर्वरांसु । ब्रवैतेइति । नहि । त्वा । शूरः । न । तुरः । न ।
 धृणुः । न । त्वा । योधः । मन्यमानः । युयोध । इंद्र । नकिः । त्वा ।
 प्रीति । अस्ति । एषां । विश्वा । जातानि । अभि । असि । तानि ॥ १ ॥
 सः । पत्यते । उभयोः । नृम्णं । अयोः । यदि । वेधसः । संऽइथे ।
 हवते । वृत्रे । वा । महः । नृऽवति । क्षये । वा । व्यचस्वता । यदि ।
 वितंतसैतेइति । अध । स्म । ते । चर्षणयः । यत् । एजान् । इंद्र ।
 ज्ञाता । उत । भव । वरुता । अस्माकांसः । ये । नृऽतमासः । अर्यः ।
 इंद्र । सूरयः । दधिरे । पुरः । नः । तनु । ते । दायि । महे ।
 इंद्रियाय । सत्रा । ते । विश्वं । अनु । वृत्रऽहत्ये । अनु । क्षत्रं । अनु ।
 सहः । यजत्र । इंद्र । देवेभिः । अनु । ते । नृऽसह्ये । एव । नः ।
 स्पृधः । सं । अज । समत्ऽसु । इंद्र । ररंधि । मिथ्यतीः । अदेवीः ॥ ० ॥
 भरतऽवाजाः । उत । ते । इंद्र । नुनं ॥ २० ॥ शुधि । नः । इंद्र ।
 ह्यामसि । त्वा । महः । वाजस्य । सातौ । ववृषाणाः । सं । यत् ।
 विशः । अयंत । शूरऽसातौ । उग्रं । नः । अवः । पार्ये । अहन ।
 नः । त्वां । वाजी । हवते । वाजिनेयः । महः । वाजस्य । मध्यस्य ।
 सातौ । त्वां । वृत्रेषु । इंद्र । सत्ऽपति । तरुत्रं । त्वां । चष्टे ।

मुष्टिऽहा । गोष्ठे । युध्यन् । त्वं । कविं । चोदयः । अर्कऽसातौ । त्वं ।
कुत्साय । शुष्णं । दाशुषे । वर्क । त्वं । शिरः । अमर्षणः । पत ।
अहन् । अतिथिऽग्वाय । शस्यं । करिष्यन् । त्वं । रथं । प्र । मरः ।
योधं । ऋष्वं । आवः । युध्यंतं । वृषभं । दशऽद्युं । त्वं । तुष्यं ।
वेतसर्वे । सचा । अहन् । त्वं । तुजिं । गृणंतं । इंद्र । तुतोरितितूतोः ।
त्वं । तत् । उक्थं । इंद्र । वर्हणा । करितिकः । प्र । यत् । शता । सहस्रा ।
शूर । दधिं । अव । गिरेः । दासं । शंबरं । हन् । प्र । आवः ।
दिवऽदासं । चित्राभिः । ऊती ॥ २१ ॥ त्वं । श्रद्धाभिः । मंदसानः ।
सोमैः । दभीतये । चुमुरिं । इंद्र । सिस्वप् । त्वं । रजिं । पिठीनसे ।
दशस्यन् । षष्टिं । सहस्रा । शच्या । सचा । अहन् । अहं । चन ।
तत् । सुरिऽभिः । आनश्यां । तव । ज्यायः । इंद्र । सुन्नं । ओजः ।
त्वया । यत् । स्तवंते । सधऽवीर । वीराः । त्रिऽवरूथेन । नहुषा ॥
शविष्ठ । वयं । ते । अस्यां । इंद्र । युम्नऽहूतौ । सखायः । स्याम ।
महिन् । प्रेष्ठाः । प्रातर्दनिः । क्षत्रऽश्रीः । अस्तु । श्रेष्ठः । घने ।
वृत्राणां । सनये । धनानां ॥ २२ ॥ किं । अस्य । मदे । किं । ऊंति ।
अस्य । पीतौ । इंद्रः । किं । अस्य । सख्ये । चकार । रणाः । वा ।
ये । निऽसदि । किं । ते । अस्य । पुरा । विविद्रे । किं । ऊंति ।
नूतनासः । सत् । अस्य ॥ ० ॥ नहि । नु । ते । महि मनः । समस्य ।
न । मघऽवन् । मघवत्ऽत्वस्य । विद्म । न । राधसऽराधसः । नूत-
नस्य । इंद्र । नकिः । ददृशे । इंद्रियं । ते । एतत् । त्यत् । ते ।
इंद्रियं । अचेति । येन । अवधीः । वरऽशिखस्य । शेषः । वज्रस्य ।
यत् । ते । निऽहतस्य । शुष्मात् । स्वनात् । चित् । इंद्र । परमः ।
ददार ॥ वर्धत् । इंद्रः । वरऽशिखस्य । शेषः । अभिऽआवर्तिने ।
चायमानाय । शिक्षन् । वृचीवतः । यत् । हरिऽयुपीयायां । हन् ।
पूर्व । अर्धे । मियसा । अपरः । दर्त् ॥ २३ ॥ त्रिशत्ऽशतं । वर्मिणः ।
इंद्र । साकं । यव्याऽवत्यां । पुरुऽहत । अवस्या । वृचीवतः । शर्वे ।

पत्यमानाः । पात्रा । मिदानाः । निऽअर्थानि । आयन् । यस्य । गावौ ।
 अरुषा । सुयवस्यूइति सुऽयवस्यू । अंतः । ऊँइति । सुं । चरंतः । रेति-
 हाणा । सः । संजयाय । तुर्वशं । परा । अदात् । वृचीवतः । दैवऽ-
 वाताय । शिक्षन् । द्रयान् । अग्ने । रथिनः । विंशति । गाः ।
 वधूऽमतः । मघऽवा । मह्यं । संऽराट् । अभिऽआवर्ती । चायमानः ।
 ददाति । दुऽनशा । इयं । दक्षिणा । पार्थवानां ॥ २४ ॥ आ । गावः ।
 अमन् । उत । भद्रं । अक्रन् । सीदंतु । गोऽस्थे । रणयंतु । असेइति ।
 प्रजाऽवतीः । पुरुऽरूपाः । इह । स्युः । इद्राय । पूर्वीः । उषसः ।
 दुहानाः । इंद्रः । यज्वने । पृणते । च । शिक्षति । उप । इत् । ददाति ।
 न । स्वं । मुषायति । भूर्यऽभूयः । रथि । इत् । अस्य । वर्धयन् ।
 अभिन्ने । खिल्ये । नि । दधाति । देवऽयुं । न । ताः । नशति । न ।
 दभाति । तस्करः । न । आसां । आमित्रः । व्यथिः । आ । दध्वति ।
 देवान् । च । याभिः । यजते । ददाति । च । ज्योक् । इत् । तामिः ।
 सचते । गोऽपतिः । सह । न । ताः । अर्वा । रेणुऽककाटः । अश्रुते ।
 न । संस्कृतऽत्रं । उप । यंति । ताः । अभि । उरुऽगायं । अभयं ।
 तस्य । ताः । अनु । गावः । मर्तस्य । वि । चरंति । यज्वनः ।
 गावः । भगः । गावः । इंद्रः । मे । अञ्जान् । गावः । सोमस्य ।
 प्रथमस्य । भक्षः । इमाः । याः । गावः ॥ ० ॥ इच्छामि । इत् ।
 हुदा । मनसा । चित् । इंद्रं । युयं । गावः । मेदयथ । कुशं ।
 चित् । अश्रीरं । चित् । कृणुथ । सुऽप्रतीकं । भद्रं । गृहं ।
 कृणुथ । भद्रऽवाचः । बृहत् । वः । वयः । उच्यते । सभासु ।
 प्रजाऽवतीः । सुऽयवसं । रिशंतीः । शुद्धाः । अपः । सुऽप्रपाने ।
 पिबंतीः । मा । वः ॥ ० ॥ परि । वः । हेतिः । रुद्रस्य । वृज्याः ।
 उप । इदं । उपऽपचनं । आसु । गोषु । उप । पृच्यतां । उप । ऋष-
 भस्य । रेतसि । उप । इंद्रं । तव । वीर्यं ॥ २५ ॥

इति चतुर्थाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ इंद्रं । वः । नरः । सख्याय । सेपुः । महः । यंतः ।
 सुऽमृतये । चक्रानाः । महः । हि । दाता । वज्रऽहस्तः । अस्ति ।
 महां । ऊँइति । रण्वं । अवसे । यजध्वं । आ । यस्मिन् । हस्तं ।
 नर्याः । मिमिक्षुः । आ । रथे । हिरण्यये । रथेऽस्थाः । आ । रश्मयः ।
 गभस्त्योः । स्थुरयोः । आ । अध्वन् । अश्वासः । वर्षणः । युजानाः ।
 श्रिये । ते । पादा । दुवः । आ । मिमिक्षुः । धृणुः । वज्री । शवसा ।
 दक्षिणऽवान् । वसानः । अत्कं । सुरभिः । दृशे । कं । स्वः । न ।
 नृतोइति । इषिरः । बभूथ । सः । सोमः । आमिश्रऽतमः । सुतः ।
 भूत् । यस्मिन् । पक्तिः । पच्यते । संति । धानाः । इंद्रं । नरः ।
 स्तुवंतः । ब्रह्मऽकाराः । उक्था । शंसंतः । देववातऽतमाः । न । ते ।
 अंतः । शवसः । धायि । अस्य । वि । तु । बाबधे । रोदसीइति ।
 महिऽत्वा । आ । ता । सुरिः । पृणति । तूतुजानः । युथाऽव ।
 अपऽसु । संऽईजमानः । ऊती । एव । इत् । इंद्रः । सुऽहवः ।
 ऋष्वः । अस्तु । ऊती । अनूती । हिरिऽशिप्रः । सत्वा । एव । हि ।
 जातः । असमातिऽओजाः । पुरु । च । वृत्रा । हनति । नि ।
 दस्यून् ॥ १ ॥ भूयः । इत् । ववृधे । वीर्याय । एकः । अजुर्यः ।
 दयते । वसूनि । प्र । रिरिचे । दिवः । इंद्रः । पृथिव्याः । अर्धं । इत् ।
 अस्य । प्रति । रोदसीइति । उमेइति । अध । मन्ये । बृहत् । असुर्यै ।
 अस्य । यानि । दाधार । नकिः । आ । मिनाति । दिवेऽदिवे । सूर्यैः ।
 दर्शतः । भूत् । वि । सन्नानि । उर्विया । सुऽकतुः । धात् । अध ।
 चित् । नु । चित् । तत् । अपः । नदीनां । यत् । आभ्यः । अरदः ।

गातुं । इन्द्र । नि । पर्वताः । अद्भ्यऽसदः । न । सेदुः । त्वया ।
 दृढहानि । सुक्रतोऽति सुक्रतो । रजोसि । सत्यं । इत् । तत् । न ।
 त्वाऽवान् । अन्यः । अस्ति । इन्द्र । देवः । न । मर्त्यैः । ज्यायान् ॥ ० ॥
 अव । असृजः । अपः । अच्छ । समुद्रं । त्वं । अपः । वि । दुरः ।
 विष्वचीः । इन्द्र । दृढहं । अरुजः । पर्वतस्य । राजा । अभवः । जगतः ।
 चर्षणीनां । साकं । सूर्ये । जनयेन् । द्यां । उषसं ॥ २ ॥ अभूः ।
 एकः । रयिऽपते । रयीणां । आ । हस्तयोः । अधिथाः । इन्द्र । कृष्टीः ।
 वि । तोके । अप्सु । तनये । च । सूर्ये । अवोचंत । चर्षणयः ।
 विऽवाचः । त्वत् । भिया । इन्द्र । पार्थिवानि । विश्वा । अच्युता ।
 चित् । च्यवयंते । रजोसि । द्यावाश्मामा । पर्वतासः । वनानि । विश्वं ।
 दृढहं । भयते । अजमन् । आ । ते । त्वं । कुत्सेन । अभि । शुष्णं । इन्द्र ।
 अशुभं । युध्य । कुर्यवं । गोऽइष्टौ । दश । प्रऽपित्वे । अध । सूर्यस्य ।
 मुषायः । चक्रं । अविवेः । रपोसि । त्वं । शतानि । अव । शंवरस्य ।
 पुरः । जवयं । अप्रतीनि । दस्योः । अशिक्षः । यत्र । शच्या । शचीऽ-
 वः । दिवऽदासाय । सुन्वते । सुतऽके । भरतऽवाजाय । गृणते ।
 वसूनि । सः । सत्यऽसत्वन । महते । रणाय । रथं । आ । तिष्ठ ।
 तुविऽनुम्ण । भीमं । याहि । प्रऽपथिन् । अवसा । उप । मद्विक् ।
 प्र । च । श्रुत् । श्रवय । चर्षणिऽभ्यः ॥ ३ ॥ अपूर्व्या । पुरुऽतमानि ।
 अस्मै । महे । वीराय । तवसे । तुराय । विऽरणिने । वज्रिणे ।
 शंऽतमानि । वचोसि । आसा । स्थविराय । तक्षं । सः । मातरा ।
 सूर्येण । कवीनां । अवासयत् । रुजत् । अद्रिं । गृणानः । सुऽआधीभिः ।
 ऋक्ऽभिः । वावशानः । उत् । उलियाणां । असृजत् । निऽदानं । सः ।
 वह्निऽभिः । ऋक्ऽभिः । गोषु । शश्वत् । मितवुऽभिः । पुरुऽकृत्वा ।
 जिगाय । पुरः । पुरऽहा । सखिऽभिः । सखिऽयन् । दृढहाः । रुरोज ।
 कविऽभिः । कविः । सन् । सः । नीव्याभिः । जरितारं । अच्छ । महः ।
 वाजैभिः । महत्ऽभिः । च । शुष्मैः । पुरुऽवीराभिः । वृषभ । क्षितीनां ।

आ । गिर्वणः । सुविताय । प्र । याहि । सः । सगेण । शर्वसा ।
 तक्तः । अत्यैः । अपः । इंद्रः । दक्षिणतः । तुराषाद् । इत्था । सुजानाः ।
 अनपऽवृत् । अर्थे । दिवेऽदिवे । विविषुः । अप्रऽमृष्य ॥ ४ ॥ यः ।
 ओजिष्ठः । इंद्र । तं । सु । नः । दाः । मदः । वृषन् । सुऽअभिष्टिः ।
 दास्वान् । सौवश्यं । यः । वनवत् । सुऽअश्वः । वृत्रा । समत्सु ।
 ससहत् । अमित्रान् । त्वां । हि । इंद्र । अवसे । विऽवाचः । हवैते ।
 चर्षणयः । शूरऽसातौ । त्वं । विप्रैभिः । वि । पुनीन् । अशायः ।
 त्वाऽऊतः । इत् । सनिता । वाजं । अर्वा । त्वं । तान् । इंद्र ।
 उभयान् । अमित्रान् । दासा । वृत्राणि । आर्या । च । शूर । वर्धीः ।
 वनाऽइव । सुऽधितेभिः । अत्कैः । आ । पृत्सु । दर्पि । नृणां ।
 नृऽतम । सः । त्वं । नः । इंद्र । अकवाभिः । ऊती । सखा । विश्वऽ-
 आयुः । अविता । वृधे । भूः । स्वऽसाता । यत् । ह्वयामसि । त्वा ।
 युध्यतः । नेमऽधिता । पृत्सु । शूर । नूनं । नः । इंद्र । अपराय ।
 च । स्याः । भव । मृळीकः । उत । नः । अभिष्टौ । इत्था । गृणतः ।
 मुहिनस्य । शर्मन् । दिवि । स्याम । पार्यै । गोसऽतमाः ॥ ५ ॥ सं ।
 च । त्वेइति । जग्मुः । गिरः । इंद्र । पूर्वीः । वि । च । त्वत् । यंति ।
 विऽश्वः । मनीषाः । पुरा । नूनं । च । स्तुतयः । ऋषीणां । पस्पधे ।
 इंद्रे । अधि । उक्थऽअर्का । पुरुऽहुतः । यः । पुरुऽगुतः । ऋभ्वा । एकः ।
 पुरुऽप्रशस्तः । अस्ति । यज्ञै । रथः । न । महे । शर्वसे । युजानः ।
 अस्माभिः । इंद्रः । अनुऽमायः । भूत् । न । यं । हिंसंति । धीतयः ।
 न । वाणीः । इंद्रं । नक्षंति । इत् । अभि । वर्धयंतीः । यदि । स्तोतारः ।
 शतं । यत् । सहस्रं । गृणति । गिर्वणसं । शं । तत् । अस्मै । असै ।
 एतत् । दिवि । अर्चाऽइव । मासा । मिमिक्षः । इंद्रे । नि । अयामि ।
 सोमः । जनं । नं । धन्वन् । अभि । सं । यत् । आपः । सत्रा ।
 ववधुः । हवनानि । यज्ञैः । असै । एतत् । महि । आंगुषं । अस्मै ।
 इंद्राय । स्तोत्रं । मतिऽभिः । अवाचि । असत् । यथा । महति ।

वृत्रऽतूयै । इन्द्रः । विश्वऽआयुः । अविता । वृधः । च ॥ ६ ॥ कदा ।
 भुवन् । रथऽक्षयाणि । ब्रह्म । कदा । स्तोत्रे । सहस्रऽपोष्यं । दाः ।
 कदा । स्तोमै । वासयः । अस्य । राया । कदा । धियः । करसि ।
 वाजऽरत्नाः । कर्हि । स्वित् । तत् । इन्द्र । यत् । नृभिः । नृन् ।
 वीरैः । वीरान् । नीळयासे । जय । आजीन् । त्रिऽधातु । गाः ।
 अधि । जयासि । गोषु । इन्द्र । युस्मन् । स्वऽवत् । धेहि । अस्मे-
 इति ॥ ० ॥ जरित्रे । विश्वऽप्सु । ब्रह्म । कृणवः । शविष्ठ । कदा ।
 धियः । न । निऽयुतः । युवासे । कदा । गोऽमघा । हवन्नानि ।
 गच्छाः । सः । गोऽमघाः । जरित्रे । अश्वऽचन्द्राः । वाजऽश्रवसः ।
 अधि । धेहि । पृक्षः । पीपिहि । इषः । सुऽदुघा । इन्द्र । धेनुं ।
 भरतऽवाजेषु । सुऽरुचः । रुच्याः । तं । आ । नूनं । वृजनै ।
 अन्यथा । चित् । शूरः । यत् । शक्र । वि । दुरः । गृणीषे । मा ।
 निः । अरं । शक्रऽदुघस्य । धेनोः । आंगिरसान् । ब्रह्मणा । विप्र ।
 जित् ॥ ७ ॥ सत्रा । मदासः । तव । विश्वऽजन्याः । सत्रा । रायः ।
 अध । ये । पार्थिवासः । सत्रा । वाजानां । अभवः । विऽभक्ता । यत् ।
 देवेषु । धारयथाः । असुर्यै । अनु । प्र । येजे । जनः । ओजः ।
 अस्य । सत्रा । दधिरे । अनु । वीर्याय । स्युमऽगृभे । दुधये । अर्वते ।
 च । क्रतुं । वृजंति । अपि । वृत्रऽहत्ये । तं । सधीचीः । ऊतयः ।
 वृण्वानि । पौस्यानि । निऽयुतः । सश्रुः । इन्द्र । समुद्रं । न ।
 सिधवः । उक्थऽशुष्माः । उरुऽव्यचसं । गिरः । आ । विशंति । सः ।
 रायः । खां । उप । सृज । गृणानः । पुरुऽचन्द्रस्य । त्वं । इन्द्र । वस्वः ।
 पतिः । वभुथ । असमः । जनानां । एकः । विश्वस्य । भुवनस्य ।
 राजा । सः । तु । श्रुधि । श्रुत्या । यः । दुवऽयुः । द्यौः । न । भूम ।
 अभि । रायः । अर्यः । असः । यथा । नः । शवसा । चक्रानः ।
 युगेऽयुगे । वयसा । चेकितानः ॥ ८ ॥ अर्वाक् । रथं । विश्वऽवारं ।
 ते । उग्र । इन्द्र । युक्तासः । हरयः । वहंतु । कीरिः । चित् । हि ।

त्वा । हवते । स्वऽवान् । ऋधीमहि । सधऽमादः । ते । अद्य ।
 प्रोइति । द्रेणे । हरयः । कर्म । अगमन् । पुनानासः । ऋज्यतः ।
 अभुवन् । इंद्रः । नः । अस्य । पुर्व्यः । पपीयात् । युक्षः । मदस्य ।
 सोम्यस्य । राजा । आऽसस्त्राणासः । शवसानं । अच्छ । इंद्र ।
 सुऽचक्रे । रथ्यासः । अश्वाः । अभि । श्रवः । ऋज्यतः । वहेयुः ।
 नु । चित् । नु । वायोः । अमृतं । वि । दस्येत् । वरिष्ठः । अस्य ।
 दक्षिणां । इयति । इंद्रः । मघोनां । तुविकुर्मिऽतमः । यया । वज्रिऽ-
 वः । परिऽयासि । अंहः । मघा । च । धृष्णोइति । दयसे । वि ।
 सुरीन् । इंद्रः । वाजस्य । स्थविरस्य । दाता । इंद्रः । गीऽभिः ।
 वर्धतां । वृद्धऽमहाः । इंद्रः । वृत्रं । हनिष्ठः । अस्तु । सत्वा । आ ।
 ता । सुरिः । पृणति । तूतुजानः ॥ ९ ॥ अपात् । इतः । उत् ।
 ऊँइति । नः । चित्रऽतमः । महीं । भर्षत् । द्युऽमतीं । इंद्रऽहति ।
 पन्यसीं । धीति । दैव्यस्य । यामन् । जनस्य । राति । वनते । सुऽ-
 दानुः । दुरात् । चित् । आ । वसतः । अस्य । कर्णा । घोषात् ।
 इंद्रस्य । तन्यति । ब्रुवाणः । आ । इयं । एनं । देवऽहतिः । ववृत्तात् ।
 मद्यक् । इंद्रः । इयं । ऋच्यमाना । तं । वः । धिया । परमया । पुराऽजां ।
 अजरं । इंद्रः । अभि । अनुषि । अकैः । ब्रह्म । च । गिरः । दधिरे ।
 सं । अस्मिन् । महान् । च । स्तोमः । अधि । वर्धत् । इंद्रः । वर्धात् ।
 यं । यज्ञः । उत् । सोमः । इंद्रः । वर्धात् । ब्रह्म । गिरः । उक्था । व ।
 मन्म । वर्ध । अह । एनं । उषसः । यामन् । अक्तोः । वर्धान् । मासाः ।
 शरदः । द्यावः । इंद्रः । एव । जज्ञानं । सहसे । अस्मि । ववृधानं ।
 राधसे । च । श्रुताय । महां । उग्रं । अवसे । विप्र । नूनं । आ ।
 विवासेम । वृत्रऽतूर्येषु ॥ १० ॥ मंद्रस्य । कवेः । दिव्यस्य । वहेः ।
 विप्रऽमन्मनः । वचनस्य । मध्वः । अपाः । नः । तस्य । सचनस्य ।
 देव । इषः । युवस्व । गृणते । गोऽअग्राः । अयं । उशानः । परि ।
 आद्रि । उस्त्राः । ऋतधीतिऽभिः । ऋतऽयुक् । युजानः । हज्व ।

अरुणं । वि । वलस्य । सानुं । पणीन् । वचःऽभिः । अभि । योधन् ।
 इंद्रः । अयं । द्योतयत् । अद्युतः । वि । अक्नून् । दोषा । वस्तोः ।
 शरदः । इंदुः । इंद्र । इमं । केतुं । अदधुः । नु । चित् । अह्नां ।
 शुचिऽजन्मनः । उषसः । चकार । अयं । रोचयत् । अरुचः । रुचानः ।
 अयं । वासयत् । वि । ऋतेन । पूर्वीः । अयं । ईयते । ऋतयुक्ऽभिः ।
 अश्वैः । स्वःऽविदा । नाभिना । चर्षणिऽप्राः । नु । गृणानः । गृणते ।
 प्रत्न । राजन् । इषः । पिब । वसुऽदेयाय । पूर्वीः । अपः । ओषधीः ।
 अविषा । वतानि । गाः । अवैतः । नृन् । ऋचसे । रिरीहि ॥ ११ ॥
 इंद्र । पिब । तुभ्यं । सुतः । मदाय । अव । स्य । हरीदति । वि ।
 मुच । सखाया । उत । प्र । गाय । गणे । आ । निऽसद्य । अथ ।
 यज्ञाय । गृणते । वयः । धाः । अस्य । पिब । यस्य । जज्ञानः । इंद्र ।
 मदाय । कर्त्वे । अपिबः । विऽरग्निन् । तं । ऊँदति । ते । गावः ।
 नरः । आपः । अद्रिः । इंदुः । सं । अह्यन् । पीतये । सं । अस्मै ।
 संऽइद्रे । अग्नौ । सुते । इंद्र । सोमै । आ । त्वा । वहंतु । हरयः ।
 वहिष्ठाः । त्वाऽयता । मनसा । जोहवीमि । इंद्र । आ । याहि ।
 सुविताय । महे । नः । आ । याहि । शश्वत् । उशता । ययाथ ।
 इंद्र । महा । मनसा । सोमऽपेयं । उप । ब्रह्माणि । शृणवः । इमा ।
 नः । अथ । ते । यज्ञः । तन्वे । वयः । धात् । यत् । इंद्र । दिवि ।
 पायै । यत् । ऋधक् । यत् । वा । स्वे । सदर्ने । यत्र । वा । असि ।
 अतः । नः । यज्ञं । अवसे । नियुत्वान् । सऽजोषाः । पाहि । गिर्वणः ।
 मस्तुऽभिः ॥ १२ ॥ अहेळमानः । उप । याहि । यज्ञं । तुभ्यं ।
 पवंते । इंदवः । सुतासः । गावः । न । वज्रिन् । स्वं । ओकः । अच्छ ।
 इंद्र । आ । गृहि । प्रथमः । यज्ञियांनां । या । ते । काकुत् । सुऽ-
 कृता । या । वरिष्ठा । यया । शश्वत् । पिबसि । मध्वः । ऊर्ति ।
 तया । पाहि । प्र । ते । अध्वर्युः । अस्थात् । सं । ते । वज्रः ।
 वर्ततां । इंद्र । गव्युः । एषः । द्रप्सः । वृषभः । विश्वऽरूपः । इंद्राय ।

वृष्णे । सं । अकारि । सोमः । एतं । पिब । हरिऽवः । स्थातः ।
 उग्र । यस्य । ईशिषे । प्रऽदिवि । यः । ते । अन्नं । सुतः । सोमः ।
 असुतात् । इंद्र । वस्यान् । अयं । श्रेयान् । चिक्कितुषं । रणाय ॥
 एतं । तितिवः । उप । याहि । यज्ञं । तेन । विश्वाः । तविषीः । आ ।
 पूणस्व । हयामसि । त्वा । आ । इंद्र । याहि । अर्वाङ् । अरं । ते ।
 सोमः । तन्वे । भवाति । शतक्रतोऽतिशतऽक्रतो । मादयस्व । सुतेषु ।
 प्र । अस्मान् । अव । पृतनासु । प्र । विश्नु ॥ १३ ॥ प्रति । अस्मै ।
 पिपीपते । विश्वानि । विदुषे । भर । अरंऽगमाय । जग्मधे । अपश्चात्ऽ-
 दध्वने । नरे । आ । ई । एनं । प्रतिऽएतन । सोमैभिः । सोमऽपातमं ।
 अमत्रेभिः । ऋजीपिणं । इंद्रं । सुतेभिः । इंदुऽभिः । यदि । सुतेभिः ।
 इंदुऽभिः । सोमैभिः । प्रतिऽभूपथ । वेदं । विश्वस्य । मेधिरः । धृषत् ।
 तंऽतं । इत् । आ । ईषते । अस्मैऽअस्मै । इत् । अंधसः । अध्वर्योऽति । प्र ।
 भर । सुतं । कुवित् । समस्य । जेन्यस्य । शर्धतः । अभिऽशस्ते ।
 अवऽस्परत् ॥ १४ ॥ यस्य । त्यत् । शंवरं । मदे । दिवऽदासाय ।
 रंधयः । अयं । सः । सोमः । इंद्र । ते । सुतः । पिब । यस्य ।
 तीव्रऽसुतं । मदे । मध्यं । अंतं । च । रक्षसे ॥ ० ॥ यस्य । गाः ।
 अंतः । अश्मनः । मदे । दृळहाः । अवऽअसृजः ॥ ० ॥ यस्य ।
 मंदानः । अंधसः । माघेनं । दधिषे । शवः ॥ ० ॥ १५ ॥ यः । रयिऽ-
 वः । रयिऽतमः । यः । युम्नैः । युम्नवत्ऽतमः । सोमः । सुतः । सः ।
 इंद्र । ते । अस्ति । स्वधाऽपते । मदे । यः । शग्मः । तुविऽशग्म । ते ।
 रायः । दामा । मतीनां ॥ ० ॥ येन । वृद्धः । न । शवसा । तुरः । न ।
 स्वाभिः । ऊत्तिऽभिः ॥ ० ॥ त्यं । ऊँइति । वः । अप्रऽहनं । गृणीषे ।
 शवसः । पतिं । इंद्रं । विश्वऽसहं । नरं । मंहिष्ठं । विश्वऽचर्षणि । यं ।
 वर्धयति । इत् । गिरः । पतिं । तुरस्यं । राधसः । तं । इत् । नु । अस्य ।
 रोदसीइति । देवीइति । शुष्मं । सपर्यतः ॥ १६ ॥ तत् । वः ।
 उक्थस्य । बर्हणा । इंद्राय । उपऽस्तुणीषणि । विपः । न । यस्य ।

ऊतयः । वि । यत् । रोहति । सऽक्षितः । अविदत् । दक्ष । मित्रः ।
 नवीयान् । पपानः । देवेभ्यः । वस्यः । अचैत् । सऽसऽवान् । सौलामिः ।
 धौतरीमिः । उरुष्या । पायुः । अभवत् । सखिऽभ्यः । ऋतर्य ।
 पथि । वेधाः । अपायि । श्रिये । मनीसि । देवासः । अकन् । दधानः ।
 नाम । महः । वचऽभिः । वपुः । दृशये । वेन्यः । वि । आवरित्यावः ।
 युमतऽतमं । दक्ष । धेहि । अस्मेइति । सेध । जनानां । पूर्वीः ।
 अरातीः । वर्षीयः । वयः । कृणुहि । शचीभिः । धनस्य । सातौ ।
 अस्मान् । अविद्धि । इंद्र । तुभ्यं । इत् । मघऽवन् । अभुम । वयं ।
 दात्रे । हरिऽवः । मा । वि । वेनः ॥ नकिः । आपिः ददृशे । मर्त्यऽ-
 त्रा । किं । अंग । रघ्नऽचोदनं । त्वा । आहुः ॥ १७ ॥ मा । जस्वने ।
 वृषभ । नः । ररीथाः । मा । ते । रेवतः । सख्ये । रिषाम् । पूर्वीः ।
 ते । इंद्र । निऽसिधः । जनेषु । जहि । असुस्वीन् । प्र । बृह ।
 अपृणतः । उत् । अभ्राणिऽइव । स्तनयन् । इयति । इंद्रः । राधांसि ।
 अश्व्यानि । गव्या । त्वं । असि । प्रऽदिवः । कारुऽधायाः । मा । त्वा ।
 अदामानः । आ । दभन् । मघोनः । अध्वर्योइति । वीर । प्र । महे ।
 सुतानां । इंद्राय । भर । सः । हि । अस्य । राजा । यः । पुर्याभिः ।
 उत् । नूतनाभिः । गीऽभिः । ववृधे । गृणतां । ऋषीणां । अस्य ।
 मदे । पुरु । वर्षीसि । विद्वान् । इंद्रः । वृत्राणि । अप्रति । जघान् ।
 तं । ऊइति । प्र । होषि । मधुऽमंतं । अस्मै । सोमै । वीराय ।
 शिप्रिणै । पिवध्वै ॥ ० ॥ हंता ॥ ० ॥ गंता । यज्ञ । पराऽवतः ।
 चित् । अच्छ । वसुः । धीनां । अधिता । कारुऽधायाः ॥ १८ ॥ इदं ।
 त्यत् । पात्रं । इंद्रऽपानं । इंद्रस्य । प्रियं । अमृतं । अपायि । मत्सत् ।
 यथा । सौमनसाय । देवं । वि । अस्सत् । द्वेषः । युयवत् । वि ।
 अंहः । एना । मंदानः । जहि । शूर । शत्रून् । जामि । अजामि ।
 मघऽवन् । अमित्रान् । अभिऽसेनान् । अभि । आऽदेदिशानान् ।
 पराचः । इंद्र । प्र । मण । जहि । च । आसु । स्म । नः । मघऽवन् ।

इंद्र । पृत्सु । अस्मभ्यं । महि । वरिवः । सुऽगं । कुरितिकः । अपां ।
 तोकस्य । तनयस्य । जेषे । इंद्र । सुरीन् । कृणुहि । स्म । नः ।
 अर्धं । आ । त्वा । हरयः । वृषणः । युजानाः । वृषऽरथासः । वृषऽ-
 रश्मयः । अत्याः । अस्मत्रांचः । वृषणः । वज्रऽवाहः । वृष्णे । मदाय ।
 सुऽयुजः । वहंतु । आ । ते । वृषन् । वृषणः । द्रोणं । अस्थुः । घृतऽमुषः ।
 न । ऊर्मयः । मदंतः । इंद्र । प्र । तुभ्यं । वृषऽभिः । सुतानां ।
 वृष्णे । भरति । वृषभाय । सोमं ॥ १९ ॥ वृषा । असि । दिवः ।
 वृषभः । पृथिव्याः । वृषा । सिंधूनां । वृषभः । स्तियानां । वृष्णे ।
 ते । इंद्रुः । वृषभ । पीपाय । स्वादुः । रसः । मधुऽपेयः । वराय ।
 अयं । देवः । सहसा । जायमानः । इंद्रेण । युजा । पणिं । अस्तभा-
 यत् । अयं । स्वस्य । पितुः । आयुधानि । इंद्रुः । अमुष्णात् । अशि-
 वस्य । मायाः । अयं । अकृणोत् । उषसः । सुऽपत्नीः । अयं । सूर्य ।
 अदधात् । ज्योतिः । अंतरिति । अयं । त्रिऽधातु । दिवि । रोचनेषु ।
 त्रितेषु । विदत् । अमृतं । निऽगूलहं । अयं । द्यावापृथिवीइति । वि ।
 स्कभायत् । अयं । रथं । अयुनक् । सप्तऽरश्मि । अयं । गोषु ।
 शच्यां । पक्वं । अंतरिति । सोमः । दाधार । दशऽयंत्रं । उत्सं ॥ २० ॥
 यः । आ । अनयत् । पराऽवतः । सुऽनीती । तुर्वशं । यदुं । इंद्रः । सः ।
 नः । युवा । सखा । अविप्रे । चित् । वयः । दधत् । अनाशुना ।
 चित् । अर्वाता । इंद्रः । जेता । हितं । धनं । महीः । अस्य । प्रऽ-
 नीतयः । पूर्वीः । उत । प्रऽशस्तयः । न । अस्य । क्षीयंते । ऊतयः ।
 सखायः । ब्रह्मऽवाहसे । अर्चत । प्र । च । गायत । सः । हि । नः ।
 प्रऽमतिः । मही । त्वं । एकस्य । वृत्रऽहन् । अविता । द्वयोः । असि ।
 उत । ईदृशे । यथा । वयं ॥ २१ ॥ नयसि । इत् । ऊंइति । अति ।
 द्विषः । कृणोषि । उक्थऽशंसिनः । नृऽभिः । सुऽवीरः । उच्यसे ।
 ब्रह्माणं । ब्रह्मऽवाहसं । गीऽभिः । सखायं । ऋग्मियं । गां । न ।
 दोहसे । हुवे । यस्य । विश्वानि । हस्तयोः । ऊचुः । वसूनि । नि ।

अष्टकः ४, अ. ७]

द्विता । वीरस्य । पृतनाऽसहः । वि । दृळहानि । चित् । अद्रिऽवः ।
 जनानां । शचीऽपते । बृह । मायाः । अनानत । तं । ऊँइति । त्वा ।
 सत्य । सोमऽपाः । इंद्र । वाजानां । पते । अहमहि । श्रवस्यवः ॥ २२ ॥
 ॥ ० ॥ यः । पुरा । आसिथ । यः । वा । नूनं । हिते । धने । हव्यः । सः ।
 श्रुधि । हवं । धीभिः । अर्वत्ऽभिः । अर्वतः । वाजान् । इंद्र । श्रवाय्यान् ।
 त्वया । जेष्म । हितं । धनं । अभूः । ऊँइति । वीर । गिर्विणः । महान् ।
 इंद्र । धने । हिते । भरे । वितंतसाय्यः ॥ ० ॥ अमित्रऽहन् ।
 मधुजवऽतमा । असति । तया । नः । हिनुहि । रथं । सः । रथेन ।
 रथिऽतमः । अस्माकैः । अभिऽयुग्वेना । जेषि । जिष्णोइति । हितं ।
 धने ॥ २३ ॥ ० ॥ कृष्टीनां । विऽचर्षणिः । पतिः । जज्ञे । वृषऽक्रतुः ।
 यः । गुणतां । इत् । आसिथ । आपिः । ऊती । शिवः । सखा । सः ।
 त्वं । नः । इंद्र । मृळय । धिष्व । वज्रं । गर्भस्थोः । रक्षऽहत्याय ।
 वज्रिऽवः । ससहीष्ठाः । अभि । स्पृधः । प्रत्नं । रयीणां । युजं ।
 सखायं । कीरिऽचोदनं । ब्रह्मवाहऽतमं । हुवे । सः । हि । विश्वानि ।
 पार्थवा । एकः । वसूनि । पत्यते । गिर्विणऽतमः । अधिऽगुः ॥ २४ ॥
 सः । नः । नियुत्ऽभिः । आ । पृण । कामं । वाजैभिः । अश्विऽभिः ।
 गोमत्ऽभिः । गोऽपते । धृषत् । तत् । वः । गाय । सुते । सचा ।
 पुरुऽहुताय । सत्वेने । शं । यत् । गर्वे । न । शाकिने । न । घ ।
 वसुः । नि । यमते । दानं । वाजस्य । गोऽमतः । यत् । सीं । उप ।
 श्रवत् । गिरः । कुवित्ऽसस्य । प्र । हि । व्रजं । गोऽमतं । दस्युऽहा ।
 गमत् । शचीभिः । अप । नः । वरत् । इमाः । ऊँइति । त्वा ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । अभि । प्र । नोनुवुः । गिरः । इंद्र । वत्सं ।
 न । मातरः ॥ २५ ॥ दुऽनशं । सख्यं । तव । गौः । असि । वीर ।
 गध्यते । अश्वः । अश्वऽयते । भव ॥ ० ॥ सुतेऽसुते । नक्षते ।
 गिर्विणः । गिरः । वत्सं । गावः । न । धेनवः । पुरुऽतमं । पुरुणां ।
 स्तोतृणां । विऽवाचि । वाजैभिः । वाजऽयतां । अस्माकं । इंद्र । भुतु । ते ।

स्तोमः । वाहिष्ठः । अंतमः । अस्मान् । राये । महे । हिनु । अधि ।
 बबुः । पपीनां । वर्षिष्ठे । मुर्धन् । अस्थात् । उरुः । कक्षः । न । गंग्यः ।
 यस्य । वायोऽइव । द्रवत् । भद्रा । रातिः । सहस्रिणी । सद्यः ।
 दानाय । मंहते । तत् । सु । नः । विश्वे । अर्यः । आ । सदा ।
 गृणंति । कारवः । वृबु । सहस्रऽदातमं । सुरिं । सहस्रऽसातमं ॥ २६ ॥
 त्वां । इत् । हि । हवामहे । साता । वाजस्य । कारवः । त्वां । वृत्रेषु ।
 इंद्र । सत्पतिं । नरः । त्वां । काष्ठासु । अर्धतः । सः । त्वं । नः ।
 चित्र । वज्रऽहस्त । धृष्णुऽया । महः । स्तवानः । अद्रिऽवः । गां ।
 अश्वं । रथ्यं । इंद्र । सं । किर । सत्रा । वाजं । न । जिग्युषे । यः ।
 सत्राऽहा । विऽर्षणिः । इंद्र । तं । हूमहे । वयं । सहस्रऽमुक् ।
 तुविऽनृम्ण । सत्पते । भव । समत्ऽसु । नः । वृधे । बाधसे ।
 जनान् । वृषभाऽइव । मन्युनां । घृषौ । मीळहे । ऋचीपम । असाकं ।
 बोधि । अविता । महाऽधने । तनूषु । अपऽसु । सूर्ये । इंद्र । ज्येष्ठे ।
 नः । आ । भर । ओजिष्ठं । पपुरि । श्रवः । येन । इमेइति । चित्र ।
 वज्रऽहस्त । रोदसीइति । आ । उमेइति । सुऽशिप्र । प्राः ॥ २७ ॥
 त्वां । उग्रं । अवसे । चर्षणिऽसहं । राजन् । देवेषु । हूमहे । विश्वा ।
 सु । नः । विथुरा । पिब्डना । वसोइति । अमित्रान् । सुऽसहान् ।
 कृधि । यत् । इंद्र । नाहुषीषु । आ । ओजः । नृम्णं । च । कृष्टिषु ।
 यत् । वा । पंच । क्षितीनां । युम्नं । आ । भर । सत्रा । विश्वानि ।
 पौस्या । यत् । वा । तृक्षौ । मघऽवन् । दुह्यौ । आ । जनै । यत् ।
 पुरौ । कत् । च । वृष्ण्यं । अस्मभ्यं । तत् । रिरीहि । सं । नृऽसह्यं ।
 अमित्रान् । पृत्ऽसु । तुर्वणे । इंद्र । त्रिऽधातुं । शरणं । त्रिऽवरूथं ।
 स्वस्तिऽमत् । छर्दिः । यच्छु । मघवत्ऽभ्यः । च । मह्यं । च । यवयं ।
 द्विद्युं । एभ्यः । ये । गव्यता । मनसा । शत्रुं । आऽदभुः । अभिऽ-
 प्रुमंति । धृष्णुऽया । अध । स्म । नः । मघऽवन् । इंद्र । गिर्वणः ।
 तनूपाः । अंतमः । भव ॥ २८ ॥ ० ॥ वधे । भव । इंद्र । नायं ।

अष्टकः ४, अ. ७]

अव । युधि । यत् । अंतरिक्षे । पतयति । पर्णिनः । दिद्यवः ।
 तिम्रमूर्धानः । यत्र । शूरासः । तन्वः । विऽतन्वते । प्रिया । शर्म ।
 पितृणां । अध । स्म । यच्छ । तन्वे । तने । च । छर्दिः । अचित्त ।
 यवय । द्वेषः । यत् । इंद्र । सर्ग । अर्वतः । चोदयासे । महाऽधने ।
 असमने । अध्वनि । वृजिने । पथि । श्येनान्ऽइव । श्रवस्यतः ।
 सिधून्ऽइव । प्रवणे । आशुऽया । यतः । यदि । श्लोक । अनु ।
 स्नि । आ । ये । वयः । न । ववृतति । आमिषि । गृभीता । बाहोः ।
 गवि ॥ २९ ॥ स्वादुः । किल । अयं । मधुऽमान् । उत । अयं ।
 तीव्रः । किल । अयं । रसऽवान् । उत । अयं । उतोऽति । तु ।
 अस्य । पपिऽवांसं । इंद्र । न । कः । चन । सहते । आऽहवेषु ।
 अयं । स्वादुः । इह । मदिष्टः । आस । यस्य । इंद्रः । वृत्रऽहत्ये ।
 ममाद । पुरुणि । यः । च्यौत्ता । शंबरस्य । वि । नवति । नव । च ।
 देहः । हन् । अयं । मे । पीतः । उत् । इयति । वाच । अयं ।
 मनीषां । उशतीं । अजीगरिति । अयं । षट् । उर्वीः । अमिमीत ।
 धीरः । न । याभ्यः । भुवनं । कत् । चन । आरे । अयं । सः । यः ।
 परिमाणं । पृथिव्याः । वर्ष्माणं । दिवः । अकृणोत् । अयं । सः । अयं ।
 पीयूषं । तिसृषु । प्रवत्ऽसु । सोमः । दधार । उरु । अंतरिक्षं ॥ अयं ।
 विदत् । चित्रऽदृशीकं । अर्णः । शुक्रऽसन्नानां । उपसां । अनीके ।
 अयं । महान् । महता । स्कंभनेन । उत् । द्यां । अस्तभ्रात् । वृषभः ।
 मरुत्वान् ॥ ३० ॥ धृषत् । पिब । कलशे । सोमं । इंद्र । वृत्रऽहा ।
 शूर । संऽअरे । वसूनां । माध्यंदिने । सर्वने । आ । वृषस्त्र । रयिऽ-
 स्थानः । रयि । अस्सासु । धेहि । इंद्र । प्र । नः । पुरऽताऽइव ।
 पश्य । प्र । नः । नय । प्रऽतरं । वस्यः । अच्छ । भव । सुऽपारः ।
 अतिऽपारयः । नः । भव । सुऽनीतिः । उत । वामऽनीतिः । उरुं ।
 नः । लोकं । अनु । नेषि । विद्वान् । स्वऽवत् । ज्योतिः । अभयं ।
 स्वस्ति । ऋष्या । ते । अहः । स्याविरस्य । बाह्विति । उप । स्थेयाम ।

शरणा । बृहन्ता । वरिष्ठे । नः । इन्द्र । वंधुरे । धाः । वहिष्ठयोः । शत-
 चन् । अश्वयोः । आ । इषं । आ । वक्षि । इषां । वषिष्ठां । मा । नः ।
 तारीत् । मघऽवन् । रायः । अर्यः । इन्द्र । मृळ । मह्यं । जीवातुं ।
 इच्छ । चोदय । धियं । अयसः । न । धारां । यत् । किं । च । अहं ।
 त्वाऽयुः । इदं । वदामि । तत् । जुषस्व । कृधि । मा । देवऽ-
 वंतं ॥ ३१ ॥ त्रातारं । इन्द्रं । अवितारं । इन्द्रं । हवेऽहवे । सुऽहवं । शूरं ।
 इन्द्रं । ह्वयामि । शक्रं । पुरुऽहूतं । इन्द्रं । स्वस्ति । नः । मघऽवा-
 धातु । इन्द्रः । इन्द्रः । सुऽत्रामा । स्वऽवान् । अवऽभिः । सुऽमृलीकः ।
 भवतु । विश्वऽवेदाः । बाधतां । द्वेषः । अभयं । कृणोतु । सुऽवीर्यस्य ।
 पतयः । स्याम ॥ ० ॥ सः । सुऽत्रामा । स्वऽवान् । इन्द्रः । असेदिति ।
 आरात् । चित् । द्वेषः । सनुतः । युयोतु । अव । त्वेदिति । इन्द्र ।
 प्रऽवतः । न । ऊर्मिः । गिरः । ब्रह्माणि । निऽयुतः । धवंते । उरु ।
 न । राधः । सर्वना । पुरूणि । अपः । गाः । वज्रिन् । युवसे । सं ।
 इंदून् । कः । ई । स्तवत् । कः । पृणात् । कः । यजाते । यत् ।
 उग्रं । इत् । मघऽवा । विश्वहा । अवैत् । पादौऽइव । प्रऽहरन् ।
 अन्यऽअन्यं । कृणोति । पूर्वं । अपरं । शचीभिः ॥ ३२ ॥ शृण्वे । वीरः ॥
 उग्रंऽउग्रं । दमऽयन् । अन्यऽअन्यं । अतिऽनेनीयमानः । एधमानऽ-
 द्विद् । उभयस्य । राजा । चोष्कुर्यते । विशः । इन्द्रः । मनुष्यान् । परा ।
 पूर्वेषां । सख्या । वृणक्ति । विऽतर्तुराणः । अपरेभिः । एति । अननुऽ-
 भूतीः । अवऽधुन्वानः । पूर्वीः । इन्द्रः । शरदः । तर्तरीति । रूपंऽरूपं ।
 प्रतिऽरूपः । बभूव । तत् । अस्य । रूपं । प्रतिऽचक्षणाया । इन्द्रः ।
 मायामिः । पुरुऽरूपः । ईयते । युक्ताः । हि । अस्य । हरयः । शता ।
 दश । युजानः । हरिता । रथे । भूरि । त्वष्टा । इह । राजति । कः ।
 विश्वाहा । द्विषतः । पक्षः । आसते । उत । आसीनेषु । सुषिषु ।
 अगव्युति । क्षेत्रं । आ । अगन्म । देवाः । उर्वी । सती । भूमिः ।
 अहरणा । अभत् । बृहस्पते । प्र । चिकित्स । गोऽइष्टौ । इत्या ।

सते । जरित्रे । इंद्र । पंथां ॥ ३३ ॥ दिवेऽदिवे । सऽदशीः । अन्यं ।
 अर्धे । कृष्णाः । असेधत् । अप । सन्ननः । जाः । अहन् । दासा ।
 वृषभः । वस्त्रऽयंता । उदऽव्रजे । वर्चिनं । शंवरं । च । प्रऽस्तोकः ।
 इत् । नु । राधसः । ते । इंद्र । दश । कोशयीः । दश । वाजिनः ।
 अदात् । दिवःऽदासात् । अतिथिऽघस्य । राधः । शांवरं । वसु ।
 प्रति । अग्रभीष्म । दश । अश्वान् । दश । कोशान् । दश । वस्त्रा ।
 अधिऽभोजना । दंशोऽति । हिरण्यऽपिंडान् । दिवःऽदासात् ।
 असनिपं । दश । रथान् । प्रष्टिऽमतः । शतं । गाः । अथर्वऽभ्यः ।
 अश्वथः । पायवे । अदात् । महि । राधः । विश्वऽजन्यं । दधानान् ।
 भरत्ऽवाजान् । सार्जयः । अभि । अयष्ट ॥ ३४ ॥ वनस्पते । वीळुऽ-
 अंगः । हि । भूयाः । असत्ऽसखा । प्रऽतरणः । सुऽवीरः । गोभिः ।
 संजनद्रः । असि । वीळयस्व । आऽस्थाता । ते । जयतु । जेत्वानि ।
 दिवः । पृथिव्याः । परि । ओजः । उत्ऽभृतं । वनस्पतिऽभ्यः । परि ।
 आऽभृतं । सहः । अपां । ओज्मानं । परि । गोभिः । आऽभृतं ।
 इंद्रस्य । वज्रं । हविषा । रथं । यज । इंद्रस्य । वज्रः । मरुतां ।
 अनीकं । मित्रस्य । गर्भः । वरुणस्य । नाभिः । सः । इमां । नः ।
 हव्यऽदति । जुषाणः । देव । रथ । प्रति । हव्या । गुभाय । उप ।
 श्वासय । पृथिवीं । उत । द्यां । पुरुऽत्रा । ते । मनुतां । विऽस्थितं ।
 जात । सः । हुंदुमे । सऽजूः । इंद्रेण । देवैः । दुरात् । दवीयः ।
 अप । सेध । शत्रून् । आ । क्रंदय । वलं । ओजः । नः । आ । धाः ।
 निः । स्तनिहि । दुऽइता । बाधमानः । अप । प्रोथ । हुंदुमे ।
 दुच्छुनाः । इतः । इंद्रस्य । मुष्टिः । असि । वीळयस्व । आ । अमूः ।
 अज । प्रतिऽआवर्तय । इमाः । केतुऽमत् । हुंदुभिः । वावदीति । सं ।
 अश्वऽपर्णाः । चरन्ति । नः । नरः । अस्माकं । इंद्र । रथिनः ।
 जयंतु ॥ ३५ ॥

इति चतुर्थाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ यज्ञाऽयज्ञा । वः । अग्नये । गिराऽगिरा । च । दक्षसे ।
 प्रऽप्र । वयं । अमृतं । जातऽवेदसं । प्रियं । मित्रं । न । शंसिषं । ऊर्जः ।
 नपातं । सः । हिन । अयं । अस्मऽयुः । दाशेम । हव्यऽदातये ।
 भुवत् । वाजेषु । अविता । भुवत् । वृधः । उत । त्राता । तनूना ।
 वृषा । हि । अग्ने । अजरः । महान् । विऽभासि । अर्चिषा । अजस्रेण ।
 शोचिषा । शोशुचत् । शुचे । सुदीतिऽभिः । सु । दीदिहि । महः ।
 देवान् । यजसि । यज्ञि । आनुषक् । तव । कृत्वा । उत । दंसना ॥
 अर्वाचः । सीं । कृणुहि । अग्ने । अवसे । रास्व । वाजा । उत । वंस्व ।
 यं । आपः । अद्रयः । वना । गमै । ऋतस्य । पिप्रति । सहसा । यः ।
 मथितः । जायते । नृऽभिः । पृथिव्याः । अधि । सानवि ॥ १ ॥
 आ । यः । पप्रौ । भानुना । रोदसीइति । उमेइति । धुमेन ।
 धावते । दिवि । तिरः । तमः । ददृशे । ऊर्म्यासु । आ ।
 श्यावासु । अरुषः । वृषा । आ । श्यावाः । अरुषः । वृषा ।
 बृहत्ऽभिः । अग्ने । अर्चिऽभिः । शुकेण । देव । शोचिषा ।
 भरत्ऽवाजे । संऽइध्रानः । यविष्ठ्य । रेवत् । नः । शुक्र । दीदिहि ।
 द्युऽमत् । पावक । दीदिहि । विश्वासां । गृहऽपतिः । विशां । असि ।
 त्वं । अग्ने । मानुषीणां । शतं । पूऽभिः । यविष्ठ । पाहि । अंहसः ।
 संऽपद्धारै । शतं । हिमाः । स्तोतृऽभ्यः । ये । च । ददति । त्वं ।
 नः । चित्रः । ऊत्या । वसोइति । राधांसि । चोदय । अस्य । रायः ।
 त्वं । अग्ने । रथीः । असि । विदाः । गाधं । तुचे । तु । नः । पार्थि ।
 तोकं । तनयं । पर्वऽभिः । त्वं । अदव्यैः । अप्रयुत्वऽभिः । अग्ने ।

हेळांसि । दैव्या । युयोधि । नः । अदेवानि । हरांसि । च ॥ २ ॥
 आ । सखायः । सवः । सुदुर्घा । धेनुं । अजध्वं । उप । नव्यसा । वचः ।
 सजध्वं । अनपः । स्फुरां । या । शर्धाय । मारुताय । स्वऽभानवे । श्रवः ।
 अमृत्यु । धुक्षत । या । मृळीके । मरुतां । तुराणां । या । सुमैः । एवऽ-
 यावरी । भरतऽवाजाय । अव । धुक्षत । द्विता । धेनुं । च । विश्वऽ-
 दोहसं । इषं । च । विश्वऽभोजसं । तं । वः । इंद्रं । न । सुऽकृतं ।
 वरुणऽइव । मायिनं । अर्यमणं । न । मंद्रं । सप्रऽभोजसं । विष्णुं । न ।
 स्तुपे । आऽदिशे । त्वेषं । शर्धः । न । मारुतं । तुधिऽस्वनि । अनुर्वाणं ।
 पुषणं । सं । यथा । शता । सं । सहस्रा । कारिषत् । चर्षणिऽभ्यः ।
 आ । आविः । गुल्हा । वसु । करत् । सुऽवेदा । नः । वसु । करत् ।
 आ । मा । पुषन् । उप । द्रव । शंसिषं । नु । ते । अपिऽकर्णे ।
 आवृणे । अघाः । अर्यः । अरातयः ॥ ३ ॥ मा । काकंवीरं । उत् ।
 वृहः । वनस्पतिं । अशस्तीः । वि । हि । नीनशः । मा । उत । सूरः ।
 अहरिति । एव । चन । ग्रीवाः । आऽदधते । वेरितिवेः । दतेऽइव ।
 ते । अवृकं । अस्तु । सख्यं । अच्छिद्रस्य । दधन्ऽवतः । सुऽपूर्णस्य ।
 दधन्ऽवतः । परः । हि । मर्त्यैः । असि । समः । देवैः । उत ।
 श्रिया । अभि । ख्यः । पुषन् । पृतनासु । नः । त्वं । अव । नूनं ।
 यथा । पुरा । वामी । वामस्य । धुतयः । प्रऽनीतिः । अस्तु । सुनुता ।
 देवस्य । वा । मरुतः । मर्त्यस्य । वा । ईजानस्य । प्रऽयज्यवः । सद्यः ।
 चित् । यस्य । चर्कृतिः । परि । द्यां । देवः । न । एति । सूर्यः ।
 त्वेषं । शवः । दधिरे । नाम । यज्ञियं । मरुतः । वृत्रऽहं । शवः ।
 ज्येष्ठं । वृत्रऽहं । शवः । सकृत् । ह । द्यौः । अजायत । सकृत् ।
 भूमिः । अजायत । पृश्न्याः । दुग्धं । सकृत् । पर्यः । तत् । अन्यः ।
 न । अनु । जायते ॥ ४ ॥ स्तुपे । जनं । सुऽव्रतं । नव्यसीभिः ।
 गीऽभिः । मित्रावरुणा । सुमऽयंता । ते । आ । गमंतु । ते । इह ।
 ध्रुवंतु । सुऽक्षत्रासः । वरुणः । मित्रः । अग्निः । विशऽविशः । ईड्यं ।

अध्वरेषु । अदत्तऽकृतुं । अरति । युवत्योः । दिवः । शिशुं । सहसः ।
 सुनुं । अग्निं । यज्ञस्य । केतुं । अरुपं । यजध्वै । अरुपस्य । दुहितरा ।
 विरूपेइतिविऽरूपे । स्तुऽभिः । अन्या । पिपिशे । सूरः । अन्या ।
 मिथःऽतुरा । विचरंतीइतिविऽचरंती । पावकेइति । मन्म । श्रुतं ।
 नक्षतः । ऋच्यमानेइति । प्र । वायुं । अच्छ । बृहती । मनीषा ।
 बृहत्ऽरयिं । विश्वऽवारं । रथऽप्रां । द्युतत्ऽयामा । निऽयुतः ।
 पत्यमानः । कविः । कविं । इयश्चसि । प्रयज्योइतिप्रऽयज्यो । सः ।
 मे । वपुः । छदयत् । अश्विनोः । यः । रथः । विरुक्मान् । मनसा ।
 युजानः ॥ ० ॥ ५ ॥ पर्जन्यवाता । वृषभा । पृथिव्याः । पुरीषाणि ।
 जिन्वतं । अप्यानि । सत्यऽश्रुतः । कवयः । यस्य । गीऽभिः । जगतः ।
 स्थातः । जगत् । आ । कृणुध्वं । पार्वीरवी । कन्या । चित्रऽआयुः ।
 सरस्वती । वीरऽपत्नी । धियं । धात् । आभिः । अच्छिद्रं । शरणं ।
 सऽजोषाः । दुऽआधर्षे । गृणते । शर्म । यंसत् । पथऽपथः ।
 परिऽपतिं । वचस्या । कामेन । कृतः । अभि । आनद् । अर्कं ।
 सः । नः । रासत् । शुरुधः । चंद्रऽअग्राः । धियंऽधियं । सीसधाति ।
 प्र । पूषा । प्रथमऽभागं । यशसं । वयऽधां । सुऽपानि । देवं ।
 सुऽगमस्ति । ऋभवं । होता । यक्षत् । यजतं । पस्त्यानां । अग्निः ।
 त्वष्टारं । सुऽहवं । विभाऽवा । भुवनस्य । पितरं । गीऽभिः । अभिः ।
 रुद्रं । दिवा । वर्धयं । रुद्रं । अक्तौ । बृहंतं । ऋष्वं । अजरं । सुऽसुम्नं ।
 ऋधक् । हुधेम । कविना । इषितासः ॥ ६ ॥ आ । युवानः ।
 कवयः । यज्ञियासः । मरुतः । गंत । गृणतः । वरस्यां । अचित्रं ।
 चित् । हि । जिन्वथ । वृधंतः । इत्था । नक्षंतः । नरः ।
 अंगिरस्वत् । प्र । वीरायं । प्र । तवसे । तुरायं । अजं । युथाऽश्वं ।
 पशुऽरक्षिः । अस्तं । सः । पिस्पृशति । तन्वि । श्रुतस्य । स्तुऽभिः ।
 न । नाकं । वचनस्य । विपः । यः । रजांसि । विऽममे । पार्थिवानि ।
 त्रिः । चित् । विष्णुः । मनवे । वाधिताय । तस्य । ते । शर्मन् ।

अष्टकः ४, अ. ८]

उपऽदधमाने । राया । मदेम । तन्वा । तना । च । तत् । नः ।
 अहिः । बुध्यः । अत्ऽभिः । अकैः । तत् । पर्वतः । तत् । सविता ।
 चनः । धात् । तत् । ओषधीभिः । अभि । रातिऽसाचः । भगः ।
 पुरऽधिः । जिन्वतु । प्र । राये । नु । नः । रथि । रथ्यै । चर्षणिऽ-
 प्रां । पुरुऽधीरै । महः । ऋतस्य । गोपां । क्षयै । दात । अजरै ।
 येन । जनान् । स्पृधः । अदेवीः । अभि । च । क्रमाम । विशः ।
 आदेवीः । अभि । अश्रवाम ॥ ७ ॥ हुवे । वः । देवी । अदिति । नमऽ-
 मिः । मृलीकाय । वरुण । मित्रं । अग्निं । अभिऽअदां । अर्यमणै ।
 सुऽशेवै । आतृन् । देवान् । सवितारै । भगै । च । सुऽज्योतिषः ।
 सूर्य । दक्षऽपितृन् । अनागाऽत्वे । सुऽमहः । वीहि । देवान् । द्विऽ-
 जन्मानः । ये । ऋतऽसापः । सत्याः । स्वऽवन्तः । यजताः । अग्निऽ-
 जिह्वाः । उत । द्यावापृथिवीइति । क्षत्रं । उरु । बृहत् । रोदसीइति ।
 शरणं । सुसुम्नेइतिसुसुम्ने । महः । करथः । वरिवः । यथा । नः ।
 असेइति । क्षयाय । ध्रिषणेइति । अनेहः । आ । नः । रुद्रस्य ।
 सुनवः । नमन्तां । अद्य । हुतासः । वसवः । अधृष्टाः । यत् । ई ।
 अमै । महति । वा । हितासः । बाधे । मरुतः । अह्नाम । देवान् ।
 मिम्यक्ष । येषु । रोदसी । नु । देवी । सिसंक्ति । पूषा । अभ्यर्घ्यऽ-
 यज्वा । श्रुत्वा । हवै । मरुतः । यत् । ह । याथ । भूम । रेजन्ते ।
 अध्वनि । प्रऽविक्ते ॥ ८ ॥ अभि । त्यं । वीरं । गिर्वणसं । अर्च ।
 इन्द्र । ब्रह्मणा । जरितः । नर्वेन । श्रवत् । इत् । हवै । उप । च ।
 सत्वानः । रासत् । वाजान् । उप । महः । गृणानः । ओमानै । आपः ।
 मानुषीः । अमृक्तं । धात । तोकाय । तनयाय । शं । योः । युयं । हि ।
 स्थ । मिषजः । मातृऽतमाः । विश्वस्य । स्थातुः । जगतः । जनित्रीः ।
 आ । नः । देवः । सविता । त्रायमाणः । हिरण्यऽपाणिः । यजतः ।
 जगम्यात् ॥ यः । दत्रऽवान् । उषसः । न । प्रतीकं । विऽऊर्णुते ।

दाशुषे । वार्याणि । उत । त्वं । सुनोइति । सहस्रः । नः । अद्य । आ ।
 देवान् । अस्मिन् । अध्वरे । ववृत्याः । स्यां । अहं । ते । सदै । इत् ।
 रातौ । तव । स्यां । अग्ने । अवसा । सुऽवीरः । उत । त्या । मे ।
 हव । आ । जग्म्यात । नासत्या । धीभिः । युवं । अंग । विप्रा ।
 अत्रि । न । महः । तमसः । अमुमुक्तं । तूर्वतं । नरा । दुऽइतात् ।
 अभीके ॥ ९ ॥ ते । नः । रायः । दुऽमतः । वाजऽवतः । दातारः ।
 भुत । नृऽवतः । पुरुऽक्षोः । दशस्यंतः । दिव्याः । पार्थिवासः । गोऽ-
 जाताः । अप्याः । मृळत । च । देवाः । ते । नः । रुद्रः । सरस्वती ।
 सऽजोषाः । मीळहुष्मतः । विष्णुः । मृळंतु । वायुः । ऋभुक्षाः । वाजः ।
 दैव्यः । विऽधाता । पर्जन्यावाता । पिप्यतां । इष । नः । उत । स्यः ।
 देवः । सविता । भगः । नः । अपां । नपात् । अवतु । दातु । पप्रिः ।
 त्वष्टा । देवेभिः । जनिऽभिः । सऽजोषाः । द्यौः । देवेभिः । पृथिवी ।
 समुद्रैः । उत । नः । अहिः । बुध्नयः । शृणोतु । अजः । एकऽपात् ।
 पृथिवी । समुद्रः । विश्वे । देवाः । ऋतऽवृधः । हुवानाः । स्तुताः ।
 मंत्राः । कविऽशस्ताः । अवंतु । एव । नपातः । मम । तस्य । धीभिः ।
 भरतऽवाजाः । अभि । अर्चति । अकैः । आः । हुतासः । वसवः ।
 अधृष्टाः । विश्वे । स्तुतासः । भुत । यजत्राः ॥ १० ॥ उत । ऊइति ।
 त्यत् । चक्षुः । महि । मित्रयोः । आ । एति । प्रियं । वरुणयोः ।
 अदब्धं । ऋतस्य । शर्चि । दर्शतं । अनीकं । रुक्मः । न । दिवः ।
 उत्ऽइता । वि । अद्यौत् । वेद । यः । त्रीणि । विदथानि । एषां ।
 देवानां । जन्म । सुनुतः । आ । च । विप्रः । ऋजु । मर्तेषु । वृजिता ।
 च । पश्यन् । अभि । चष्टे । सूरः । अर्यः । एवान् । स्तुषे । ऊइति ।
 वः । महः । ऋतस्य । गोपान् । अदिति । मित्रं । वरुणं । सुऽजातान् ।
 अर्यमणं । भगं । अदब्धऽधीतीन् । अच्छ । वोचे । सऽध्वन्यः । पावकान् ।
 रिशादसः । सत्ऽपतीन् । अदहान् । महः । राज्ञः । सुऽवसनस्य ।

दातृन् । यून् । सुऽक्षत्रान् । क्षयतः । दिवः । नृन् । आदित्यान् ।
 यामि । अदिति । दुवऽयु । द्यौः । पितरिति । पृथिवि । मातः ।
 अधुक् । अग्ने । भ्रातः । वसवः । मृळत । नः । विश्वे । अदित्याः ।
 आदिते । सुऽजोषाः । अस्मभ्यः । शर्म । बहुलं । वि । यन्त ॥ ११ ॥
 मा । नः । वृकाय । वृवथे । समस्मै । अघऽयते । रीरधत ।
 यजत्राः ॥ ० ॥ रथ्यः । नः । तनूनां । यूयं । दक्षस्य । वचसः ।
 वसुव । मा । वः । एनः । अन्यऽकृतं । भुजेम । मा । तत् । कर्म ।
 वसवः । यत् । घयध्वे । विश्वस्य । हि । क्षयथ । विश्वऽदेवाः ।
 स्वयं । रिपुः । तन्वं । रिरिषीष्ट । नमः । इत् । उग्रं । नमः ।
 आ । विवासे । नमः । दाधार । पृथिवीं । उत । द्यां । नमः ।
 देवेभ्यः । नमः । ईशे । एषां । कृतं । चित् । एनः ।
 नमसा । आ । विवासे । ऋतस्य । वः । रथ्यः । पूतऽदक्षान् ।
 ऋतस्य । पस्त्यऽसदः । अदब्धान् । तान् । आ । नमऽभिः । उरुऽ-
 चक्षसः । नृन् । विश्वान् । वः । आ । नमे । महः । यजत्राः । ते ।
 हि । श्रेष्ठऽवर्चसः । ते । ऊँइति । नः । तिरः । विश्वानि । दुऽइता ।
 नयति । सुऽक्षत्रासः । वरुणः । मित्रः । अग्निः । ऋतऽधीतयः ।
 वक्मराजऽसत्याः ॥ १२ ॥ ते । नः । इंद्रः । पृथिवी । क्षाम । वर्धन् ।
 पुषा । भगः । अदितिः । पंच । जनाः । सुऽशर्माणः । सुऽअवसः ।
 सुऽनीथाः । भवतु । नः । सुऽत्रात्रासः । सुऽगोपाः । नु । सद्मानं ।
 दिव्यं । नंशि । देवाः । भारत्स्वाजः । सुऽमति । याति । होता ।
 आसानेभिः । यजमानः । मियेधैः । देवानां । जन्म । वसुऽयुः ।
 वृन्द । अप । त्यं । वृजिनं । रिपुं । स्तेनं । अग्ने । दुऽआर्घ्यं ।
 दविष्टं । अस्य । सत्स्पते । कृधि । सुऽगं । त्रावाणः । सोम । नः ।
 हि । कुं । सखिऽत्वनाय । त्रावशुः । जहि । नि । अत्रिणं । पणि ।
 वृकः । हि । सः ॥ ० ॥ इंद्रऽज्येष्ठाः । अभिऽद्यवः । कर्त । नः ॥

अध्वन् । आ । सुऽगं । गोपाः । अमा । अपि । पंथा । अगन्महि ।
 स्वस्तिऽगां । अनेहसं । येन । विश्वाः । परि । द्विषः । वृणक्ति ।
 विंदते । वसु ॥ १३ ॥ न । तत् । दिवा । न । पृथिव्या । अनु ।
 मन्ये । न । यज्ञेन । न । उत । शमीभिः । आभिः । उब्रंतु । तं ।
 सुऽध्वः । पर्वतासः । नि । हीयतां । अतिऽयाजस्य । यथा । अति ।
 वा । यः । मरुतः । मन्यते । नः । ब्रह्म । वा । यः । क्रियमाणं ।
 निनिंत्सात् । तपूषि । तस्मै । वृजिनानि । संतु । ब्रह्मऽद्विषं । अभि ।
 तं । शोचतु । द्यौः । किं । अग । त्वा । ब्रह्मणः । सोम । गोपां ।
 किं । अंग । त्वा । आहुः । अभिशस्तिऽपां । नः । किं । अंग । नः ।
 पश्यसि । निद्यमानान् । ब्रह्मऽद्विषे । तपूषि । हेति । अस्य । अवंतु ।
 मां । उषसः । जायमानाः । अवंतु । मा । सिधवः । पिन्वमानाः ।
 अवंतु । मा । पर्वतासः । ध्रुवासः । अवंतु । मा । पितरः । देवऽ-
 हूतौ । विश्वऽदानीं । सुऽमनसः । स्याम । पश्येम । नु । सूर्य ।
 उत्तऽचरंतं । तथा । करत् । वसुऽपतिः । वसूनां । देवान् । ओहानः ।
 अवसा । आऽगमिष्ठः ॥ १४ ॥ इंद्रः । नेदिष्ठं । अवसा । आऽगमिष्ठः ।
 सरस्वती । सिधुऽभिः । पिन्वमाना । पर्जन्यः । नः । ओषधीभिः ।
 मयऽभुः । अग्निः । सुऽशंसः । सुऽहवः । पिताऽइव ॥ ० ॥ यः ।
 वः । देवाः । घृतऽस्तुना । हव्येन । प्रतिऽभूषति । तं । विश्वे ।
 उप । गच्छथ । उप । नः । सुनवः । गिरः । शृण्वंतु । अमृतस्य ।
 ये । सुऽमृच्छीकाः । भवंतु । नः । विश्वे । देवाः । ऋतुऽवृषः ।
 ऋतुऽभिः । हवनऽश्रुतः । जुषतां । युज्यं । पयः ॥ १५ ॥ स्तोत्रं ।
 इंद्रः । मरुतऽगणः । त्वष्ट्रऽमान् । मित्रः । अर्यमा । इमा । हव्या ।
 जुषंत । नः । इमं । नः । अग्ने । अध्वरं । होतः । वयुनऽशः । यज ।
 चिकित्वान् । दैव्यं । जनैः । विश्वे । देवाः । शृणुत । इमं । हवै । मे ।
 ये । अंतरिक्षे । ये । उप । द्यवि । स्थ । ये । अग्निऽजिह्वाः । उत ।

वा । यजत्राः । आऽसद्य । अस्मिन् । बर्हिषि । मादयध्वं । विश्वे ।
 देवाः । मम । शृण्वंतु । यज्ञियाः । उभेइति । रोदसीइति । अपां ।
 नपात् । च । मन्म । मा । वः । वचांसि । परिऽचक्ष्याणि । वोचं ।
 सुप्तेषु । इत् । वः । अंतमाः । मदेम । ये । के । च । जमा । महिनः ।
 अहिऽमायाः । दिवः । जज्ञिरे । अपां । सधऽस्थे । ते । अस्मभ्यं । इपये ।
 विश्वे । आयुः । क्षपः । उस्त्राः । वरिवस्यंतु । देवाः । अग्नीपर्जन्यौ ।
 अवतं । धियं । मे । अस्मिन् । हवे । सुऽहवा । सुऽस्तुति । नः ।
 इळां । अन्यः । जनयत् । गर्भे । अन्यः । प्रजाऽध्वतीः । इषः । आ ।
 धत्तं । असेइति ॥ ० ॥ सुऽउक्तेन । महा । नमसा । आ । विवासे ।
 अस्मिन् । नः । अद्य । विदथे । यजत्राः । विश्वे । देवाः । हविषि ।
 मादयध्वं ॥ १६ ॥ वयं । ऊँइति । त्वा । पथः । पते । रथं । न । वाजऽ-
 सातये । धिये । पुषन् । अयुज्महि । अभि । नः । नथे । वसु । वीरं ।
 प्रयतऽदक्षिणं । वामं । गृहऽपतिं । नय । अदित्संतं । चित् । आघृणे ।
 पूषन् । दानाय । चोदय । पणेः । चित् । वि । मृद । मनः । बि । पथः ।
 वाजऽसातये । त्रिनुहि । वि । मृधः । जहि । सार्धतां । उग्र । नः ।
 धियः । परि । तृधि । पणीनां । आरया । हृदया । कवे । अथ । ई ।
 अस्मभ्यं । रंधय ॥ १७ ॥ वि । पुषन् । आरया । तुद । पणेः । इच्छ ।
 हृदि । प्रियं ॥ ० ॥ आ । रिक् । किकिरा । कृणु । पणीनां । हृदया ।
 कवे ॥ ० ॥ यां । पुषन् । ब्रह्मऽचोदनीं । आरौ । विमर्षि । आघृणे ।
 तया । समस्य । हृदयं ॥ ० ॥ या । ते । अष्टा । गोऽओपशा ।
 आघृणे । पशुऽसाध्वती । तस्याः । ते । सुन्नं । ईमहे । उत । नः ।
 गोऽसनिं । धियं । अश्वऽसां । वाजऽसां । उत । नृऽवत् । कृणुहि ।
 धीतये ॥ १८ ॥ सं । पुषन् । विदुषां । नय । यः । अंजसा । अनुऽ-
 शासति । यः । एव । इदं । इति । ब्रवत् । सं । ऊँइति । पुष्णा ।
 गमेमहि । यः । गृहान् । अभिऽशासति । इमे । एव । इति । च । ब्रवत् ।

पु॒ष्णः । च॒क्रं । न । रि॒ष्य॒ति । न । को॒शः । अ॒व । प॒द्य॒ते । नो॒इति । अ॒स्य ।
 व्य॒थ॒ते । प॒विः । यः । अ॒स्मै । ह॒विषा । अ॒वि॒धत् । न । तं । पु॒षा ।
 अ॒पि । मृ॒ष्य॒ते । प्र॒थ॒मः । वि॒द॒ते । व॒सु । पु॒षा । गाः । अ॒नु । ए॒तु ।
 नः । पु॒षा । र॒क्ष॒तु । अ॒र्व॒तः । पु॒षा । वा॒जं । स॒नो॒तु । नः ॥ १९ ॥
 पू॒ष॒न् । अ॒नु । प्र । गाः । इ॒हि । य॒ज॒मा॒न॒स्य । सु॒न्ध॒तः । अ॒साकं ।
 स्तु॒च॒तां । उ॒त । मा॒र्किः । ने॒श॒त् । मा॒र्की । रि॒ष॒त् । मा॒र्की । सं ।
 शा॒रि । के॒व॒टे । अ॒थ । अ॒रि॒ष्टा॒भिः । आ । ग॒हि । शृ॒ण्व॒तं । पु॒ष॒णं ।
 व॒यं । इ॒यै । अ॒न॒ष्ट॒वे॒द॒सं । ई॒शा॒नं । रा॒यः । ई॒म॒हे । पू॒ष॒न् । त॒व ।
 व्र॒ते । व॒यं । न । रि॒ष्ये॒म । क॒दा । च॒न । स्तो॒तारः । ते । इ॒ह ।
 स्म॒सि । परि । पु॒षा । प॒र॒स्ता॒त् । ह॒स्तं । द॒धा॒तु । दक्षि॑णं । पु॒नः । नः ।
 न॒ष्टं । आ । अ॒ज॒तु ॥ २० ॥ आ । इ॒हि । वां । वि॒ऽमु॒त्रः । न॒पा॒त् ।
 आ॒घृ॒णे । सं । स॒चा॒व॒है । र॒थीः । ऋ॒त॒स्य । नः । भ॒व । र॒थि॒ऽत॒मं ।
 क॒प॒र्दि॒नं । ई॒शा॒नं । रा॒ध॒सः । म॒हः । रा॒यः । स॒खा॒यं । ई॒म॒हे । रा॒यः ।
 धा॒रा । अ॒सि । आ॒घृ॒णे । व॒सोः । रा॒शिः । अ॒ज॒ऽअ॒श्व । धी॒व॒तः॒ऽ-
 धी॒व॒तः । स॒खा । पु॒ष॒णं । नु । अ॒ज॒ऽअ॒श्वं । उ॒प । स्तो॒षा॒म । वा॒जिनं ।
 स्व॒सुः । यः । जा॒रः । उ॒च्य॒ते । मा॒तुः । दि॒धि॒षुं । अ॒व्र॒व । स्व॒सुः ।
 जा॒रः । शृ॒णो॒तु । नः । भ्रा॒ता । इ॒न्द्र॒स्य । स॒खा । म॒म । आ । अ॒जा॒सः ।
 पु॒ष॒णं । र॒थे । नि॒ऽशृ॒भाः । ते । ज॒न॒ऽश्रि॒यं । दे॒वं । व॒ह॒तु ।
 वि॒भ्र॒तः ॥ २१ ॥ यः । ए॒नं । आ॒ऽदि॒दे॒ष॒ति । क॒र॒भ॒ऽअ॒त् । इति ।
 पु॒ष॒णं । न । ते॒न । दे॒वः । आ॒ऽदि॒शे । उ॒त । घ॒ । सः । र॒थि॒ऽत॒मः ।
 स॒ख्या । स॒त्ऽप॒तिः । यु॒जा । इ॒न्द्रः । वृ॒त्रा॒णि । जि॒घ्र॒ते । उ॒त । अ॒दः ।
 प॒रु॒षे । ग॒वि । सू॒रः । च॒क्रं । हि॒र॒ण्य॒यं । नि । पे॒र॒य॒त् । र॒थि॒ऽ-
 त॒मः । य॒त् । अ॒द्य । त्वा । पु॒रु॒ऽस्तु॒त् । ब्र॒वा॒म । द॒स्र । म॒नु॒ऽस्मः ।
 त॒त् । सु । नः । म॒न्म । सा॒ध॒य । इ॒मं । च॒ । नः । गो॒ऽ-
 ए॒ष॒णं । सा॒त॒ये । सी॒स॒धः । ग॒णं । आ॒रा॒त् । पु॒ष॒न् । अ॒सि ।

श्रुतः । आ । ते । स्वस्ति । ईमहे । आरेऽअघां । उपऽवसुं । अद्य । च ।
 सर्वऽतातये । श्वः । च । सर्वऽतातये ॥ २२ ॥ इंद्रा । नु । पूषणा ।
 वयं । सख्याव । स्वस्त्यं । हुवेम । वाजऽसातये । सोमं । अन्यः । उप ।
 असदत् । पातवे । चम्बोः । सुतं । करंभं । अन्यः । इच्छति । अजाः ।
 अन्यस्य । वह्नयः । हरीइति । अन्यस्य । संऽभृता । ताम्यं । वृत्राणि ।
 जिघ्रते । यत् । इंद्रः । अनयत् । रितः । महीः । अपः । वृषन्ऽतमः ।
 तत्र । पूषा । अभवत् । सचा । तां । पूषणः । सुऽमति । वयं । वृक्षस्य ।
 प्र । वयांऽइव । इंद्रस्य । च । आ । रमामहे । उत् । पूषणं । युवामहे ।
 अभीशून्ऽइव । सारथिः । मह्यै । इंद्रं । स्वस्त्ये ॥ २३ ॥ शुक्रं ।
 ते । अन्यत् । यजतं । ते । अन्यत् । विष्टुरूपेऽइतिविष्टुऽरूपे । अहनी-
 इति । द्यौऽइव । अस्ति । विश्वाः । हि । मायाः । अवसि । स्वधाऽवः ।
 भद्रा । ते । पुषन् । इह । रातिः । अस्तु । अजऽअश्वः । पशुऽपाः ।
 वाजऽपस्त्यः । ध्रियंऽजिन्वः । भुवने । विश्वे । अर्पितः । अष्टां । पूषा ।
 शिथिरां । उत्ऽवरीवृजत् । संऽचक्षाणः । भुवना । देवः । ईयते ।
 याः । ते । पुषन् । नावः । अंतरिति । समुद्रे । हिरण्ययीः । अंतरिक्षे ।
 चरति । तामिः । यासि । दुत्यां । सूर्यस्य । कामन । कृत । श्रवः ।
 इच्छमानः । पूषा । सुऽबंधुः । दिवः । आ । पृथिव्याः । इळः ।
 पतिः । मघऽवा । दस्सऽवर्चाः । यं । देवासः । अददुः । सूर्यायै ।
 कामेन । कृतं । तवसं । सुऽअंचं ॥ २४ ॥ प्र । नु । वोच । सुतेषु ।
 वां । वीर्या । यानि । चक्रथुः । हतासः । वां । पितरः । देवऽशत्रवः ।
 इंद्राग्निइति । जीवथः । युवं । वट् । इत्था । महिमा । वां । इंद्राग्नी-
 इति । पतिष्ठः । आ । समानः । वां । जनिता । भ्रातरा । युवं । यमौ ।
 इहेहऽमातरा । ओकिऽवांसां । सुते । सचा । अश्वा । सप्तीइवेतिसप्तीऽ-
 इव । आदने । इंद्रा । नु । अग्नीइति । अवसा । इह । वज्रिणा । वयं ।
 देवा । हवामहे । यः । इंद्राग्नीइति । सुतेषु । वां । स्तवत् । तेषु ।

ऋतुऽवृथा । जोषऽवाकं । वदतः । पञ्चऽहोषिणा । न । देवा । भस्यः ।
 चन । इंद्राग्नीइति । कः । अस्य । वां । देवौ । मर्तः । चिकेतति ।
 विषूचः । अश्वान् । युयुजानः । ईयते । एकः । समाने । आ ।
 रथे ॥ २५ ॥ इंद्राग्नीइति । अपात् । इयं । पूर्वा । आ । अगात् ।
 पत्ऽवतीभ्यः । हित्वी । शिरः । जिह्वया । वावदत् । चरत् ।
 त्रिंशत् । पदा । नि । अकमीत् । इंद्राग्नीइति । आ । हि । तन्वते ।
 नरः । धन्वानि । बाह्वोः । मा । नः । अस्मिन् । महाऽध्वने । परा ।
 वक्तुं । गोऽइष्टिषु । इंद्राग्नीइति । तपंति । मा । अघाः । अर्थः ।
 अरातयः । अप । द्वेषांसि । आ । कृतं । युयुतं । सूर्यात् । अधि ।
 इंद्राग्नीइति । युवोः । अपि । वसु । दिव्यानि । पार्थिवा । आ । नः ।
 इह । प्र । यच्छतं । रयिं । विश्वायुऽपोषसं । इंद्राग्नीइति । उक्थऽ-
 वाहसा । स्तोमैभिः । हवनऽश्रुता । विश्वाभिः । गीऽभिः । आ ।
 गतं ॥ ० ॥ २६ ॥ श्रथन् । वृत्रं । उत । सनोति । वाजं । इंद्रा ।
 यः । अग्नीइति । सहुरीइति । सपर्यात् । इरज्यंता । वसव्यस्य । भूरैः ।
 सहऽतमा । सहसा । वाजऽयंता । ता । योधिष्टुं । अभि । गाः ।
 इंद्र । नूनं । अपः । स्वः । उषसः । अग्ने । ऊळहाः । दिशः । स्वः ।
 उषसः । इंद्र । चित्राः । अपः । गाः । अग्ने । युवसे । नियुत्वान् ।
 आ । वृत्रऽहना । वृत्रहऽभिः । शुष्मैः । इंद्र । यातं । नमऽभिः ।
 अग्ने । अर्वाक् । युवं । राघऽभिः । अकवेभिः । इंद्र । अग्ने । असे-
 इति । भवतं । उत्तमेभिः । ता । हुवे । ययौः । इदं । पग्ने । विश्वं ।
 पुरा । कृतं । इंद्राग्नीइति । न । मर्धतः । उग्रा । विऽघनिना । मृधः ।
 इंद्राग्नीइति । हवामहे ॥ ० ॥ २७ ॥ हतः । वृत्राणि । आर्या । हतः ।
 दासानि । सत्पतीइतिसत्पती । हतः । विश्वाः । अप । द्विषः ।
 इंद्राग्नीइति । युवां । इमे । अभि । स्तोमाः । अनुषत् । पिबतं । शं-
 भुवा । सुतं ॥ ० ॥ इंद्राग्नीइति । तामिः । आ । गतं । तामिः । आ ।

गच्छतं । नरा ॥ ० ॥ इंद्राग्नीइति । सोमऽपीतये । तं । इच्छिष्व ।
 यः । अर्चिषा । वना । विश्वा । परिऽस्वजत् । कृष्णा । कृणोति ।
 जिह्वा ॥ २८ ॥ यः । इधे । आऽविवासति । सुम्नं । इंद्रस्य । मर्त्यैः ।
 युन्नायं । सुऽतराः । अपः । ता । नः । वाजऽवती । इषः । आशून् ।
 पिपृतं । अर्वतः । इंद्रं । अग्निं । च । वोळ्हवे । उभा । वां । इंद्राग्नी-
 इति । आऽहुवध्वै । उभा । राध्वसः । सह । मादयध्वै । उभा ।
 दातारौ । इषां । रयीणां । उभा । वाजस्य । सातर्यै । हुवे । वां ।
 आ । नः । गव्यैभिः । अश्व्यैः । वसव्यैः । उप । गच्छतं । सखायौ ।
 देवौ । सख्याय । शंऽभुवा । इंद्राग्नीइति । ता । हवामहे । इंद्राग्नी-
 इति । गृणुतं । हवै । यजमानस्य । सुन्वतः । वीतं । हव्यानि । आ ।
 गतं । पिबतं । सौम्यं । मधु ॥ २९ ॥ इयं । अददात् । रभसं ।
 ऋणऽच्युतं । दिवऽदासं । वह्निऽअश्वाय । दाशुषे । या । शश्वतं ।
 आऽचखादं । अवसं । पणिं । ता । ते । दात्राणि । तविषा । सरस्वति ।
 इयं । शुभेभिः । विसखाऽइव । अरुजत् । सानुं । गिरीणां । तवि-
 षेभिः । ऊर्मिऽभिः । पारावतऽघ्नौ । अवसे । सुवृक्तिऽभिः । सरस्वतीं ।
 आ । विवासेम । धीतिऽभिः । सरस्वति । देवऽनिदः । नि । वह्यं ।
 प्रऽजां । विश्वस्य । वृत्स्यस्य । मायिनः । उत । श्रितिऽभ्यः । अवनीः ।
 अविदः । विषं । एभ्यः । अस्रवः । वाजिनीऽवति ॥ प्र । नः । देवी ।
 सरस्वती । वाजेभिः । वाजिनीऽवती ॥ धीनां । अवित्री । अवतु । यः ।
 त्वा । देवि । सरस्वति । उपऽब्रूते । धने । हिते । इंद्रं । न । वृत्रऽ-
 तूर्यै ॥ ३० ॥ त्वं । देवि । सरस्वति । अव । वाजेषु । वाजिनि ।
 रदं । पूषाऽइव । नः । सनि । उत । स्या । नः । सरस्वती । घोरा ।
 हिरण्यऽवर्तनिः । वृत्रऽघ्नी । वह्नि । सुऽस्तुतिं । यस्याः । अनंतः ।
 अहुतः । त्वेषः । चरिण्युः । अर्णवः । अमः । चरति । रोहवत् । सा ।
 नः । विश्वाः । अति । द्विषः । स्वसृः । अन्याः । ऋतऽवरा । अतन ।
 अहाऽइव । सूर्यः । उत । नः । प्रिया । प्रियासु । सप्तऽस्वसा ।

सुऽजुष्टा । सरस्वती । स्तोम्या । भुत् ॥ ३१ ॥ आऽपप्रुषी । पार्थि-
 वानि । उरु । रजः । अंतरिक्षं । सरस्वती । निदः । पातु । त्रिऽ-
 सधस्था । सप्तऽधातुः । पंच । ज्ञाता । वर्धयंती । वाजेऽवाजे । हव्या ।
 भुत् । प्र । या । महिज्ञा । महिना । आसु । चेकिते । युष्मेभिः ।
 अन्याः । अपसां । अपऽतमा । रथऽइव । बृहती । विऽभ्वने ।
 कृता । उपऽस्तुत्या । चिकितुषा । सरस्वती । सरस्वति । अमि । नः ।
 नेषि । वस्यः । मा । अप । स्फुरीः । पयसा । मा । नः । आ । धक् ।
 जुषस्व । नः । सख्या । वेश्वा । च । मा । त्वत् । क्षेत्राणि । अरणानि ।
 गन्म ॥ ३२ ॥

इति चतुर्थाष्टके अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

॥ इति चतुर्थाष्टकः संपूर्णः ॥ ४ ॥

अशुद्धसंशोधनम्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२	९	वाघतः	वाघतः
"	२२	इद्रे	इद्रे
३	२	वाजेषु	वाजेषु
४	६	गाथिनः	गाथिनः
६	१४	पति	पति
"	२५	ति	संति
७	१६	हविष्मते	हविष्मति
८	७	बृहस्वति	बृहस्पति
"	९-१०	हविष्मतः	हविष्मतः
"	११	अग्ने	अग्ने
"	१३	जिह्वाया	जिह्वाया
"	२२	पिव	पिब
९	३	देवेषु	देवेषु
"	१३	उप	उप
१०	१२	ब्रह्मणः	ब्रह्मणः
"	१३	"	"
"	२३	अनृचु	आनृचुः
११	३	तन्वानि	तन्वन्ति
"	६	वाचऽयुजा	वचऽयुजा
"	१२	देवस्य	देवस्य
"	१३	सुशस्तिऽभिः	सुशस्तिऽभिः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
११	१७	शु॒भ॒त	शु॒भ॒त
"	२१	अप्र॒ज्ञाः	अप्र॒ज्ञाः
१२	८	शु॒भ॒ति	शु॒भ॒ति
"	१३	स॒च॒तां	स॒च॒तां
"	१४	पृ॒थि॒वी	पृ॒थि॒वी
"	१९	पृ॒थि॒व्याः	पृ॒थि॒व्याः
१३	११	इ॒न्द्र	इ॒न्द्र
"	१२	म॒रु॒त् ऽ ग॒णाः	म॒रु॒त् ऽ ग॒णाः
"	२०	न॒ष्टं	न॒ष्टं
"	२४	च॒र्क॒ष॒तु	च॒र्क॒ष॒तु
१४	३	अ॒तः	अ॒तः
"	२५	प॒यः	प॒यः
१५	९	अ॒हं	अ॒हं
"	१०	अ॒पः	आ॒पः
"	१८	द॒द॒श्रे	द॒द॒श्रे
२४	१७	सु॒न्व॒तः	सु॒न्व॒तः
२५	१	त॒म॒सः—गाः	त॒म॒स—गाः—
"	१९	स॒मा	स॒मा॒ने
२६	२२	ह॒यामि	ह॒यामि
२७	८	उ॒प॒स्थे	उ॒प॒स्थे
"	१०	त॒स्थुः	त॒स्थुः
२८	१६	दे॒व॒×त॒मः	दे॒व॒ ऽ वि॒त॒मः
"	२१	पृ॒थि	पृ॒थि
३२	२	इ॒ष्टु	इ॒ष्टु
"	६	सु॒वी॒र्य	सु॒वी॒र्य

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३२	१६	अंतःबावत्	अंतःऽबावत्
"	२२	स्तुऽगः	स्तुऽगः
३७	१२	दगा	दगा
४२	२	अर्भा	अर्भा
"	२४	ऊर्मयः	ऊर्मयः
५०	६	पवकः	पावकः
"	१०	मर्जयंतः	मर्जयंतः
५२	१३	ऊं	ऊंरति
५३	९	नोथाः	नोधाः
५५	११	जिघ्रते	जिघ्रते
५७	३	अेम	अेम
"	५	दाधोर	दाधार
५८	३	जन	जने
"	३	आऽहूयः	आऽहूयः
"	१५	अद्रौ	अद्रौ
५९	२	अरुषीं	अरुषीं
"	४	उकथैः	उकथैः
"	२४	सुरैः	सुरैः
६०	१५	सख्यैः	सख्यैः
"	१७	गह्वानि	गुह्वानि
६७	८	पराऽदिः	पराऽदिः
७१	२२	जिहं	जिहं
७२	१६	उश्मासे	उश्मासे
७३	२०	बः	वः
"	२०	अयःदृष्टान्	अयःदंष्ट्रान्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७४	२४	विद्वान्	विद्वान्
७६	१६	वृष्ट्यानि	वृष्ट्यानि
"	२३	पप्र	पप्रि
७७	१९	उच्छती	उच्छती
७८	२१	ण्यऽवर्तरे	ण्यऽवर्तनी
"	२४	दाशुषे	दाशुषे
७९	११	चक्रयुः	चक्रयुः
८०	१	साधीत	साधति
८१	३	संऽइद्वः	संऽइद्वः
"	९	ममहतां	ममहतां
८२	९	स्वधभिः	स्वधभिः
"	१२	जिह्वानां	जिह्वानां
"	१४	मेनेइति	मेनेइति
८३	१०	धिषणां	धिषणां
८४	११	अभिऽश्रीः	अभिऽश्रीः
"	१६	सचतां	सचतां
८७	६	मादयस्व	मादयस्व
"	६	मदयस्व	मादयस्व
८८	३	सहस्रात्	सहस्रात्
९०	६	उरुव्यचाः	उरुऽव्यचाः
"	१६	रोचने	रोचने
९६	२	विऽचक्षणः	विऽचक्षणः
९७	५	गच्छयः	गच्छयः
१००	८	मृष्ट	म्रळ
"	२२	महांतां	महांतं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१०१	१	आये	आयौ
"	१०	मरुत्वात्	मरुत्वान्
"	१८	कर्तोः	कर्तौः
१०३	१०	जंघा	जंघा
"	१३	विऽचक्षे	विऽचक्षे
१०४	७	अवऽनत्थं	अवऽनद्धं
"	१०	सुऽगवः	सुऽगवः
१०५	१८	एयैः	एवैः
"	१९	अश्वः	अश्वैः
"	२०	जगन्वात्	जगन्वान्
"	२३	वृकस्य	वृकस्य
१०६	६	धिष्ट्या	धिष्ण्या
१०७	१६	पदवे	पेदवे
"	२१	अरमेइति	अस्मेइति
११०	७	द्रुहः	द्रुहः
"	१४	रोधना	रोधना
"	१६	हरिरति	हरीइति
११३	१२	ऊछ	अच्छ
११५	१	अछ	अच्छ
"	२०	उछ	उच्छ
११५	२४	अनुऽयच्छमाना	अनुऽयच्छमाना
११६	१	उछ	उच्छ
"	२	उच्छती	उच्छती
"	१८	विऽउच्छती	विऽउच्छती
"	२२	उछंतु	उच्छंतु

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
११६	२३	उछ	उच्छ
११७	२	उछात्	उच्छात्
"	१४	इछन्	इच्छन्
"	१९	गछति	गच्छति
११८	४	शतं	शतं
"	६	गोनां	गोनां
१२०	१७	पराऽवतः	पराऽवतः
"	१८	प्रार्थिवं	पार्थिवं
१२१	१५	देवासः	देवासः
"	२२	स्व१रितिस्वः	स्व१रितिस्वः
"	२४	पित्वसि	पित्वसि
१२२	१४	स्रवेत्	स्रवेत्
१२३	११	त्वा	त्वा
"	१३	पिब	पिब
"	१५	यच्छुतु	यच्छुतु
"	२०	गभस्योः	गभस्योः
१२४	५	जेन्यं	जेन्यं
१२५	१	स्व१रितिस्व	स्व१रितिस्व
"	१९	अमित्रयंतं	अमित्रऽयंतं
"	२१	भुतु	भुतु
"	२१	दुऽमतिः	दुऽमतिः
१२६	७	क्षयं	क्षयं
"	१५	यक्षत	यक्षत
"	१६	इंद्रे	इंद्रे
"	२०	अस्माकं	अस्माकं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१२६	२३	तृहाः	तृहाः
१२७	१५	सोमस्य	सोमस्य
"	१९	अभिऽद्यवः	अभिऽद्यवः
१२८	८	तक्क्रीये	तक्क्रीये
"	११	अर्हसि	अर्हसि
"	११	ववर्जुषीणां	ववर्जुषीणां
१२९	३	चंद्रेण	चंद्रेण
"	१३	गच्छतं	गच्छतं
"	१३	गच्छतं	गच्छतं
"	१९	वायोइति	वायोइति
१३०	६	उपऽस्तुत्यं	उपऽस्तुत्यं
"	७	दिवेऽदिवे	दिवेऽदिवे
"	११	देवः	देवः
"	१४	पतः	पातः
१३१	८	द्वहंति	द्वहंति
१३२	७	अस्तु	अस्तु
"	११	अच्छ	अच्छ
"	१२	नन्युना	मन्युना
१३३	१	वृषन्	वृषन्
"	२०	अररिदानि	अररिदानि
१३४	८	कृष्णऽसीतासः	कृष्णऽसीतासः
"	१२	ममृशत्	ममृशत्
"	१३	वृषाऽइव	वृषाऽइव
"	१७	पुनः	पुनः
"	१९	रेभिरे	रेभिरे

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१३४	१९	ऊर्ध्वाः	ऊर्ध्वाः
१३५	१५	निः	निः
१३६	१	ऋजते	ऋजते
"	३	यजतः	यजतः
"	११	देवऽताति	देवऽताति
"	१८	अच्छ	अच्छ
"	२०	संऽइद्वः	संऽइद्वः
१३७	६	उपाके ति	उपाके इति
"	१६	त्वां	त्वां
"	१७	मतिः	मति
"	२०	आबिः	आविः
"	२५	आऽइरिरे	आऽइरिरे
१३८	११	अप्रयुछन्	अप्रयुच्छन्
"	११	जप्रयुछत्ऽभिः	अप्रयुछत्ऽभिः
१३९	२	उतये	ऊतये
"	१०	चिकित्वान्	चिकित्वान्
"	१३	पृच्छति	पृच्छति
"	१७	अच्छिद्रऽऊतिः	अच्छिद्रऽऊतिः
"	२०	गच्छति	गच्छति
१४०	१२	आशुपाणाः	आशुषाणाः
१४१	३	उपऽस्तुति	उपऽस्तुति
"	८	अस्तुः	अस्तुः
१४२	२	वनुषः	वनुषः
"	१३	युजाथे इति	युजाथे इति
"	२१	गच्छथः	गच्छथः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१४२	२१	अच्छ	अच्छ
१४३	४	युवोः	युवोः
"	४	अच्छिद्रा	अच्छिद्राः
"	१६	ब्रह्मऽप्रियं	ब्रह्मऽप्रियं
"	१६	पीपयन्	पीपयन्
"	२०	ब्रह्म	ब्रह्म
"	२४	मित्रावरुणा	मित्रावरुणा
१४४	५	विश्व	विश्व
"	१९	उरुऽक्रमस्य	उरुऽक्रमस्य
१४५	२०	ऊंशि	ऊंशिति
१४६	१	दधारं	दाधारं
"	२	अपऽऊर्णुते	अपऽऊर्णुते
१४७	८	गमयं	गमेयं
१४८	११	सुजन्मनीइति सुऽजन्मनी	सुजन्मनीइति सुऽजन्मनी
"	१८	रोदसीइति	रोदसीइति
"	१९	स्कंभनेमिः	स्कंभनेभिः
१४९	७	अपृच्छत	अपृच्छत
"	९	चतुरः	चतुरः
"	१४	अगच्छत	अगच्छत
१५०	४	अशस्तन	असस्तन
"	५	गच्छत	गच्छत
"	८	अपृच्छत	अपृच्छत
"	९	बोधयितारं	बोधयितारं
"	१३	इच्छतः	इच्छतः
१५१	२	पपव्रणस्काः	युपऽव्रस्काः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१५१	२४	पद्म ^१ शं	पद्म ^१ शं
"	२४	घासं	घासि
१५२	५	पद्म ^१ शं	पद्म ^१ शं
१५२	९	अच्छिद्रा	अच्छिद्रा
"	२०	विऽश्वऽपुषं	विऽश्वऽपुषं
१५३	२	अतष्ट	अतष्ट
"	३	असि	असि
"	१७	गावः	गावः
१५४	४	अच्छ	अच्छ
"	६	वार्याणि	वार्याणि
"	१६	प्रष्टुं	प्रष्टुं
"	१७	पृच्छामि	पृच्छामि
"	२०	"	"
१५५	२	निऽविद्धा	निऽविद्धा
"	४	अतिष्ठत्	अतिष्ठत्
"	१०	द्वादशऽआकृतिं	द्वादशऽआकृतिं
"	११	अर्धे	अर्धे
"	२१	पुंसः	पुंसः
१५६	२	स्वित्	स्वित्
१५७	२	अभिऽइद्धः	अभिऽइद्धः
"	४	इच्छंती	इच्छंती
"	२१	पृच्छामि	पृच्छामि
" + "	२२ + २२	"	"
"	२३	पृच्छामि	पृच्छामि
१५९	४	सकृत्मान्	सकृत्मान्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१५९	१८	जिन्वति	जिन्मंति
"	२२	वृषणः	वृषणः
१६०	२	इयथा	इत्था
"	२	पृच्छसे	पृच्छसे
"	६	अच्छ	अच्छ
"	७	महऽभिः	महऽभिः
"	११	वधऽसैः	वधऽसैः
१६१	२	अच्छात	अच्छात
१६३	२०	रोदसीइति	रोदसी
१६४	१	विवक्ति	विवक्तिम
"	४	अपऽशस्तान्	अप्रऽशस्तान्
१६५	१२	एषः+वः	॥ ६ ॥ महः+चित्
"	१६	वेधः	वेधः
"	२३	ते	ते
१६६	४+५	अध-यत्-एषां	॥ ० ॥ पृथुऽबुधासः
"	९	विद्याम	विद्याम
"	१०	वृजनं	वृजनं
"	१०	जीरदानुं	जीरऽदानुं
१६७	३	अहं	अहं
"	७	धा	धाः
"	१५	यथा	यथा
"	१७	वृषा	वृषा
१६८	३	रोदसीइति	रोदसीइति
"	४	कक्ष्येइति	कक्ष्येइति
"	१३	विस्पर्धसः	विऽस्पर्धसः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१६८	१४	पूःपति	पूःपति
„	१७	अच्छ	अच्छ
„	२०	हविष्मते	हविष्मतः
१७१	१	रथं	रथं
„	२४	पूर्वे	पूर्वे
१७२	१०	इच्छमानः	इच्छमानः
„	१५	आत्यस्या	अत्यस्य
१७३	४	प्रऽस्रवणस्य	प्रऽस्रवणस्य
„	१९	वहंतु	वहंतु
१७४	१४	विश्रलावसुइति	विश्रलावसुइति
„	१८	अहऽविः	अहविः
१७५	१	अवऽविद्धं	अवऽविद्धं
„	२	प्रऽविद्धं	प्रऽविद्धं
१७६	१	उच्छंयां	उच्छंयां
„	४	ऊर्म्या	ऊर्म्या
„	५	अच्छोक्तिऽभिः	अच्छोक्तिऽभिः
१७७	२	संगच्छमानेइति संऽगच्छमाने	संगच्छमानेइति संऽगच्छमाने
„	१३	ऊतीइति	ऊतीइति
„	१८	भूतं	भूतं
„	२३	प्रेष्ठं	प्रेष्ठं
१७८	७	अच्छ	अच्छ
„	१८	„	„
„	१८	सुम्नाय	सुम्नाय
१७९	५	केतुना	केतुना
„	१०	ओषधे	ओषधे

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१७९	१३	राजसि	राजसि
"	१४	दुतः	दुतः
"	२१	सीदतां	सीदतां
१८०	३	अज्यते	अज्यते
"	१४	दुच्छुनायै	दुच्छुनायै
१८१	१	वाचः	वाचः
"	१७	कंकतः	कंकतः
"	१७	धितीनऽकंकतः	सतीनऽकंकतः
"	२२	मृगासः	मृगासः
१८२	३	तिष्ठत	तिष्ठत
१८३	११	विधृतः	विधृतः
"	१७	इष्टिऽभिः	इष्टिऽभिः
"	२४	सुऽभृतं	सुऽभृतः
१८४	७	मर्तासः	मर्तासः
"	१५	संऽइधानं	संऽइधानं
"	१७	स्वसरेषु	स्वसरेषु
१८५	५	सहस्रिणः	सहस्रिणः
"	६	न	न
"	९	अग्निः	अग्निः
"	१४	कृष्टिषु	कृष्टिषु
"	१९	शग्वि	शग्वि
"	२३	महा	महा
१८६	१	इळितः	ईळितः
"	२	पूर्वः	पूर्वः
"	१२	ऋजु	ऋजु

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१८६	१५	अच्छिद्रं	अच्छिद्रं
"	१६	श्रुष्टी	श्रुष्टी
"	१७	त्वष्टा	त्वष्टा
"	१९	सुदयति	सुदयाति
१८७	९	पनंतः	पनंत
"	१८	वाजं	वाजं
१८८	१०	यजतेभ्यः	यजतेभ्यः
"	१५	वसुऽपते	वसुऽपते
"	२१	सत्सि	सत्सि
१८९	४	अष्टाऽपदीभिः	अष्टाऽपदीभिः
"	५	वरेण्यः	वरेण्यः
"	१०	अजरैः	अजरैः
"	११	अत्रि	अत्रि
१९०	२	तोकस्य	तोकस्य
"	२	अप्रऽयुच्छन्	अप्रऽयुच्छन्
"	४	योनीः	योनीः
"	५	संऽइद्वे	संऽइद्वे
"	१२	अग्निः	अग्निः
"	१३	प्रथमः	प्रथमः
"	१३	रुळः	रुळः
"	१६	श्यावा	श्यावा
"	१६	रोहिता	रोहिता
"	२२	मनसा	मनसा
"	२३	स्पृहयत्ऽवर्णः	स्पृहयत्ऽवर्णः
"	२३	अग्निः	अग्निः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१९०	२३	अभिऽभृशै	अभिऽभृशै
१९१	३	वर्धयंति	वर्धयंति
"	५	पूर्वीः	पूर्वीः
"	८	सिस्त्रते	सिस्त्रते
"	१८	अप्रऽयुछनू	अप्रऽयच्छन्
"	१८	हरे	दुरे
"	२१	कतिक्रदतः	कनिक्रदतः
१९२	१	मंदंतु	मंदंतु
"	१०	तृपत्	तृपत्
"	१५	हरिऽस्यां	हरिऽभ्यां
"	२०	त्रिताय	त्रिताय
"	२१	अबुंद	अबुंद
"	२२	सूर्यः	सूर्यः
१९३	४	अंतरिक्षं	अंतरिक्षं
"	९	श्वघ्निऽइव	श्वघ्निऽइव
"	१०	पृच्छंति	पृच्छंति
"	२०	यध्यमानाः	युध्यमानाः
"	२३	माह	महि
१९४	९	कील	किल
"	१०	इंद्र	इंद्र
"	१४	यंति	यंति
"	२३	आद्रात्	आद्रात्
१९५	४	दासऽवेशाय	दासऽवेशाय
१९६	२	अव	अव
"	११	गभस्तिऽपूतं	गभस्तिऽपूतं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१९६	१२	कर्तन	कर्तन
"	१३	उत्	उत्
"	१३	नयध्वं	नयध्वं
"	१९	वः	वः
१९७	३	गोभिः	गोभिः
"	३	धुतिं	धुतिं
"	१२	धुनि	धुनि
"	१४	सुऽस्तुतिं	सुऽस्तुतिं
"	१८	क्षोणीभ्यां	क्षोणीभ्यां
"	१९	इन्द्रियं	इन्द्रियं
"	२२	विदुऽतरः	विदुऽतरः
१९८	४	तृण्णहि	तृण्णहि
"	४	वचस्युवं	वचस्युवं
"	१९	रोदसीइति	रोदसीइति
"	१९	ज्योतिषा	ज्योतिषा
"	२१	ओजसा	ओजसा
१९९	१२	सुऽउक्तेन	सुऽउक्तेन
"	१४	द्वाभ्यां	द्वाभ्यां
"	२३	श्रुत्	श्रुत्
२००	१	भजेष्टे	भजेष्टे
"	११	सूर्यस्य	सूर्यस्य
"	११	सुन्वते	सुन्वते
"	१४	रधयत्	रधयत्
"	१७	आशुषणाः	आशुषणाः
"	१८	गुत्सऽमदाः	गुत्सऽमदाः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२००	२०	अशुः	अशुः
२०१	३	स्तुवंतं	स्तुवंतं
"	१२	ऐरयत्	ऐरयत्
"	२१	युध्मः	युध्मः
२०२	१०	रोदसीइति	रोदसीइति
२०३	४	दुःइतं	दुःइतं
२०४	१	वाजेपु	वाजेपु
"	१	अभिऽदिप्स्वः	अभिऽदिप्स्वः
२०५	९	अवतं	अवतं
२०६	१	साध्वीः	साध्वीः
२०७	१३	श्रद्धाऽमनाः	श्रद्धाऽमनाः
"	१७	घृतऽसूः	घृतऽसूः
२०८	६	आदित्याः	आदित्याः
"	१३	मर्त्याय	मर्त्याय
"	२०	वसुऽदावा	वसुऽदावा
२०९	१७	यन्ति	न । यन्ति
"	१७	श्राम्यंति	श्राम्यंति
२११	१९	तिगितेन	तिगितेन
"	२४	दव्यं	दैव्यं
२१२	२१	सिसांसत	सिसांसतः
२१४	३	मनायै	मनायै
"	४	घृणिऽइव	घृणिऽइव
"	२२	रुद्रस्य	रुद्रस्य
"	२२	रुद्रस्य	रुद्रस्य
२१५	१२	वयुनेषु	वयुनेषु

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२१५	१९	स्तो॒तृभ्यः	स्तो॒तृभ्यः
२१७	११	उ॒र्वि॒या	उ॒र्वि॒या
२१८	७	पृष॑तीभि	पृष॑तीभिः
"	२३	अ॒च्छ	अ॒च्छ
२२०	२१	स्या॒म	स्या॒म
२२१	१	अ॒च्छ	अ॒च्छ
"	१	हु॒ताऽइ॒व	हु॒ताऽइ॒व
२२२	१४	स॒हस्र॑ऽस्थू॒णे	स॒हस्र॑ऽस्थू॒णे
२२३	३	स॒र॑स्वती	स॒र॑स्वती
"	६	जृष॑स्व	जृष॑स्व
"	१०	अ॒द्रु॒हा	अ॒द्रु॒हा
"	२१	उ॒द्गा॒ताऽइ॒व	उ॒द्गा॒ताऽइ॒व
"	२४	पु॒ण्यं	पु॒ण्यं
२२४	१०	स्व॑सृ॒णां	स्व॑सृ॒णां
२२५	२	स॒प॒त्ति॒इति॑स॒प॒त्ति	स॒प॒त्ति॒इति॑स॒प॒त्ति
"	६	स्व॑सृ॒णां	स्व॑सृ॒णां
"	१०	हु॒व॒स्य॒न्	हु॒व॒स्य॒न्
"	२०	अ॒मृ॒तः	अ॒मृ॒तः
२२६	१०	द्वि॒ता	द्वि॒ता
"	१२	उ॒मे॒इति॑	उ॒मे॒इति॑
"	१७	स॒नि॒ष्य॒तः	स॒नि॒ष्य॒तः
"	१८	श॒विऽक॑तुं	क॒विऽक॑तुं
"	२३	इ॒च्छ॑मा॒नासः	इ॒च्छ॑मा॒नासः
२२७	२	वा॒जऽसा॑तये	वा॒जऽसा॑तये
"	७	जी॒मि	जी॒मि

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२२८	७	वि॒वेश	आ॒वि॒वेश
"	१५	अ॒सि	अ॒सि
२२९	६	वि॒ध॒ने	वि॒ध॒ने
"	८	अ॒च्छ	अ॒च्छ
"	१४	उपा॒के॒इति	उपा॒के॒इति
"	१९	म॒नु॒यै॒भिः	म॒नु॒यै॒भिः
२३०	८	स्तो॒त॒वृणां	स्तो॒त॒वृणां
२३१	४	गु॒हा	गु॒हा
"	१८	धि॒ष्व	धि॒ष्व
२३४	८	द॒त्तात्	ध॒त्तात्
"	१८	वन॑स्पते	वन॑स्पते
२३६	४	घः	घ
"	१३	इ॒ध॒ते	इ॒ध॒ते
"	१५	वे॒द	सः वे॒द
२३७	१९	य॒च्छ॒तु	य॒च्छ॒तु
"	२२	हा॒तारं	हो॒तारं
२३८	७	अ॒च्छ	अ॒च्छ
"	१४	वि	वि
"	१७	अ॒क॒र्म	अ॒क॒र्म
"	१८	स्व॒द	स्व॒द
२३९	३	प॒योः	पा॒योः
"	४	आ॒च्छि॒द्रा	अ॒च्छि॒द्रा
"	४	जा॒रि॒तरि॒ति	जा॒रि॒तरि॒ति
"	१२	वि॒श्वाहा	वि॒श्वाहा
"	२३	घ॒तऽति॑र्निक्	घ॒तऽति॑र्निक्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२४०	१५	इच्छमानः	इच्छमानः
"	२१	दधिष	दधिषे
२४१	१	अछ	अच्छ
"	१५	अप्रऽयुछन्	अप्रऽयुच्छन्
२४२	१४	अछ+अछ	अच्छ+अच्छ
२४५	८	इलेन्यः	ईलेन्यः
२४६	१६	अछ	अच्छ
"	१७	योतिः	योनिः
२४७	९	इछति	इच्छति
२४९	२०	बोधि	बोधि
२५०	१२	अछ	अच्छ
"	२३	जतेभिः	जातेभिः
२५१	१९	दुहः	द्रुहः
"	२२	वृणहि	कृणहि
२५२	१६	वृद्धं	वृद्धं
२५३	१९	अछ	अच्छ
"	२१	अछ	अच्छ
२५४	३	अछ	अच्छ
"	१६	पीन्यानाऽइव	पीप्यानाऽइव
२५५	२४	अछ	अच्छ
२५६	२३	होतुः	होतुः
२५७	७	वृजने	वृजने
२५८	१	पृतनाऽसहाय	पृतनाऽसहाय
"	४	अभिमातिऽसह्ये	अभिमातिऽसह्ये
२६०	५	विश्वपते	विश्वपते

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२६१	१८	तृणवः	तृणवः
२६२	१२	धानाऽवृत्	धानाऽवृत्
२६४	१५	सिंहऽदां	सहऽदां
"	२४	आऽमुष्य	आऽमुष्य
२६५	१७	ज्यैष्ठ्याय	ज्यैष्ठ्याय
२६६	१०	शर्मन्	शर्मन्
२६७	३	ईदं	ईदं
"	११	वतिं	वीतं
"	१६	जष्टं	जुष्टं
२७०	२०	त्वष्टा	त्वष्टा
"	२०	पुषण्ऽवंतं	पुषण्ऽवंतः
२७३	१५	बभर्ति	बिभर्ति
२७५	२३	जनेषुः	जनेषु
२७६	१	मध्वा	मध्वा
२७७	२१	अमत्या	अमर्त्या
२७८	७	ऋतऽवरीः	ऋतऽवरी
"	९	उषसां	उषसां
"	२१	ओजः	ओजः
"	२४	अव	अव
२८०	२१	स्यार्हः	स्पार्हः
२८४	१३	जामयेण	जामयेण
"	२३	व्रीणानः	प्रीणानः
"	२४	स्फुर	स्फुर
२८६	१	सुऽरथा	सुऽरथाः
"	४	जनानां	जनानां

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२८६	७	आनुषक्	आनुषक्
२८७	१४	घृषता	घृषता
२८८	८	रत्नं	रत्नं
”	१३	फलव्येन	फलव्येन
२८९	६	सुअनीक	सुअनीक
२९०	२२	आऽनमं	आऽनमं
२९१	११	ब्रह्मा	ब्रह्मा
२९२	१९	इनधते	इनधते
२९३	१९	अनिऽबद्धः	अनिऽबद्धः
”	२३	ऊर्ध्वं	ऊर्ध्वं
२९४	२	रथेन	रथेन
२९५	५	माहमा	महिमा
२९६	२४	त्विषः	त्विषः
३००	१३	वर्षाय	वर्षाय
३०१	८	उखऽच्छित्	उखऽच्छित्
”	९	विदुषे	विदुषे
३०२	७	ऋष्वः	ऋष्वः
३०७	३	पणिना	पणिना
”	७	क्षियंतः	क्षियंतः
३०९	५	धुस्वानेभिः	सुस्वानेभिः
”	१८	एकः	एकः
३१०	१५	आस्यात्	आस्यत्
३११	१८	महान्	महान्
”	१८	महीभिः	महीभिः
३१३	८	यज्ञं	यज्ञं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३१५	९	मरुत्ऽभिः	मरुत्ऽभिः
३१६	२, ८, २१	इन्द्र-इन्द्र, रायः-रायः	देव्यस्य-देव्यस्य,
३१७	१५	ऋभुं	ऋभुं
३१८	५, २२	सनुऽतरः-सनुऽतरः,	उच्छंतीः-उच्छंतीः
३१९	२१, २४	ऋतुऽप्राः-ऋतुऽप्राः,	रध्विःइव-रध्विःइव
३२२	१७	युवं	युवं
३२४	१४	वसुधित्तीइतिवसुऽधिवी	वसुधित्तीइतिवसुऽधिवी
३२५	५, १०	विऽरप्शं-विऽरप्शं,	पिते-पित्रे
३२६	१०	रवतीः	रेवतीः
३२७	१७	छछिर्दिः	छविः
३२९	१९	यजतेइति	यजतेइति
३३१	४, ८	ततक्षुः-ततक्षुः	ऊर्मयः-ऊर्मयः
३३२	१३, १८	जुषणः-जुषाणः	समुदे-समुदे
३३३	२, ८, १५	हिरण्यऽदंतं-हिरण्यऽदंतं	यः-ये, अय्यैः-पैय्यैः
३३४	२०	ऊहे	ऊहे
३३५	२४	दृदा	दृदा
३३६	१०	नः	नः
३३८	२	पुव्यं	पुव्यं
३३९	८	सऽयंति	संऽयंति
३४१	२२	पनीयसी	पनीयती
३४२	२३	तव्यांसं	तव्यांसं
३४९	१७	परिऽतक्यकयायाः	परिऽतकम्यायाः
३४९	१८	परिऽतक्या	परिऽतकम्या
३५०	२२	परिऽतक्यायां	परिऽतकम्यायां
३५४	७	शत्रि	शत्रि

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३५६	११	नमतां	नमतां
३६६	२६	द्युम्नं	द्युम्नं
३६७	१७	अत्रिऽवत्	अत्रिऽवत्
३७२	११	शस्यते	शस्यते
३७५	२२	उत्ऽतमे	उत्ऽतमे
३८२	२५	प्रियतमं	प्रियऽतमं
३८५	१६	प्रतं	प्रति
३८७	२, २५	रेतः-रेतः,	भूमि-भूमि
३९४	८	वषऽभिः	वृषऽभिः
३९६	१९, २२	चिकेतत्-चिकेतत्	ध्रुवं-ध्रुवं
३९७	१२	दूरेऽदृशा	दूरेऽदृशा
४०१	१	अकुऽयंतं	अकुऽयंतं
„	२३	हव्यऽदातये	हव्यऽदातये
४०५	७	क्षोदः	क्षोदः
४१७	७	कृष्टीः	कृष्टीः
४२६	२	पपीनां	पणीनां
४३५	४	आदिते	अदित
४३९	१३, १६	अष्टां-अष्टां	कामन-कामेन

॥ श्रीः ॥

अथ ऋक्संहितापदपाठः

अथ

पञ्चमाष्टके प्रथमोऽध्यायः

हरिः ॐ ॥ स्तुषे । नरा । दिवः । अस्य । प्रऽसंता । अश्विना ।
 हुवे । जरमाणः । अकैः ॥ या । सद्यः । उस्त्रा । विऽउपि । जमः ।
 अंतान् । युयूषतः । परि । उरु । वरांसि ॥ ता । यज्ञ । आ । शुचिऽ-
 मिः । चक्रमाणा । रथस्य । भानुं । रुरुनुः । रजऽमिः ॥ पुरु ।
 वरांसि । अमिता । मिमाना । अपः । धन्वा नि । अति । याथः ।
 अजान् ॥ ता । ह । त्यत् । वर्तिः । यत् । अरधं । उग्रा । इत्था ।
 धियः । ऊहथुः । शश्वत् । अश्वैः ॥ मनऽजवेभिः । इधिरैः । शयध्वैः ।
 परि । व्यथिः । दाशुषः । मर्त्यस्य ॥ ता । नव्यसः । जरमाणस्य ।
 मन्म । उप । भूषतः । युयुजानसप्तीइति युयुजानऽसंती ॥ शुभं । पृक्षं ।
 इपं । ऊजं । वहता । होता । यक्षत् । प्रत्नः । अधुक् । युवाना । ता ।
 वल्गुइति । दस्त्रा । पुरुशाकऽतमा । प्रत्ना । नव्यसा । वचसा । आ ।
 विवासे ॥ या । शंसते । स्तुवते । शंसमविष्टा । वभुवतुः । गुणते ।
 निवरातीइति चित्रऽराती ॥ १ ॥ ता । भुज्युं । विऽमिः । अत्ऽभ्यः ।
 समुद्रात् । तुग्रस्य । सुनुं । ऊहथुः । रजऽमिः ॥ अरेणुऽमिः ।
 योजनेभिः । भुजंता । पतत्रिऽमिः । अर्णसः । निः । उपऽस्थात् ॥ वि ।
 जुयुषां । रथ्या । यातं । आर्द्रि । श्रुतं । हव । वृषणा । वधिऽमत्याः ॥
 दशस्यंता । शयवै । पिप्यथुः । गां । इति । च्यवाना । सुऽमति ।

भुरण्युइति ॥ यत् । रोदसीइति । प्रऽदिवः । अस्ति । भूम । हेळः ।
 देवानां । उत । मर्त्यऽत्रा ॥ तत् । आदित्याः । वसवः । रुद्रियासः ।
 रक्षऽयुजे । तपुः । अघं । दध्रात ॥ यः । ई । राजानौ । ऋतुऽथा ।
 विऽदधत् । रजसः । मित्रः । वरुणः । चिकेतत् ॥ गंभीराय । रक्षसे ।
 हेति । अस्य । द्रोघाय । चित् । वचसे । आनवाय । अंतरैः । चक्रैः ।
 तनयाय । वर्तिः । द्युऽमता । आ । यातं । नृऽवता । रथेन ॥ सनुत्येन ।
 त्यजसा । मर्त्यस्य । वनुष्यतां । अपि । शीर्षा । ववृक्तं ॥ आ । परमाभिः ।
 उत । मध्यमाभिः । नियुत्ऽभिः । यातं । अवमाभिः । अर्वाक् ॥ दृढहस्य ।
 चित् । गोऽमतः । वि । व्रजस्य । दुरः । वर्ते । गृणते । चित्रराती-
 इतिचित्रऽराती ॥ २ ॥ क । त्या । वल्गूइति । पुरुऽहृता । अघ । दूतः ।
 न । स्तोमः । अविदत् । नमस्वान् ॥ आ । यः । अर्वाक् । नासत्या ।
 ववर्ते । प्रेष्टा । हि । असथः । अस्य । मन्मन् ॥ अरं । मे । गंतं ।
 हवनाय । असै । गृणाना । यथा । पिबाथः । अंधः ॥ परि । ह ।
 त्यत् । वर्तिः । याथः । रिषः । न । यत् । परः । न । अंतरः ।
 तुतुर्चात् ॥ अकारि । वां । अंधसः । वरिमत् । अस्तारि । बहिः ।
 सुप्रऽअयनतमं ॥ उत्तानऽहस्तः । युवऽयुः । ववंद । आ । वां । नक्षतः ।
 अद्रयः । आंजन् ॥ ऊर्ध्वः । वां । अग्निः । अध्वरेषु । अस्थात् । प्र ।
 रातिः । एति । जूर्णिनी । घृताची ॥ प्र । होता । गुर्तऽमनाः । उरणः ।
 अयुक्त । यः । नासत्या । हवीमन् ॥ अग्नि । श्रिये । दुहिता । सूर्यस्य ।
 रथं । तस्थौ । पुरुऽभुजा । शतऽऊति ॥ प्र । मायाभिः । मायिना ।
 भुतं । अत्र । नरा । नृतइति । जनिमन् । यज्ञियानां ॥ ३ ॥ युवं ।
 श्रीभिः । दर्शताभिः । आभिः । शुभे । पुष्टि । ऊह्युः । सूर्यायाः ॥
 प्र । वां । वयः । वपुषे । अनु । पत्नन् । नक्षत् । वाणी । सुऽस्तुता ।
 धिण्या । वां ॥ आ । वां । वयः । अश्वासः । वहिष्ठाः । अभि । प्रयः ।
 नासत्या । वहतु ॥ प्र । वां । रथः । मनऽजवाः । असर्जि । इषः ।
 पृक्षः । इषिथः ॥ अह । पूर्वा ॥ पुरु । हि । वां । पुरुऽभुजा । देणं ।

धेनु । नः । इषं । पिन्वतं । असंक्रां ॥ स्तुतः । च । वां । माध्वीइति ।
 सुऽस्तुतिः । च । रसाः । च । ये । वां । अनु । राति । अगमन् ॥
 उत । मे । ऋज्रेइति । पुरयस्य । रध्वीइति । सुऽमीळहे । शतं ।
 पेरुके । च । पका ॥ शांडः । दात् । हिरणिनः । स्मत्ऽदिष्टीन् । दश ।
 वशासः । अभिऽसाचः । ऋष्वान् ॥ सं । वां । शता । नासत्या ।
 सहसा । अश्वानां । पुरुऽपंथाः । गिरे । दात् ॥ भरत्ऽवाजाय ।
 वीर । नु । गिरे । दात् । हता । रक्षांसि । पुरुऽदंससा । स्युरितिऽस्युः ॥
 आ । वां । सुम्ने । वारमन् । सूरिऽभिः । स्यां ॥ ४ ॥ उत् । ऊँइति ।
 श्रिये । उपसः । रोचमानाः । अस्थुः । अपां । न । ऊर्मयः । रुशतः ॥
 कृणोति । विश्वा । सुऽपथा । सुऽगानि । अभूत् । ऊँइति । वस्वी ।
 दक्षिणा । मघोनी ॥ भद्रा । ददृक्षे । उर्विया । वि । भासि । उत् ।
 ते । शोचिः । भानवः । द्यां । अपतन् ॥ आविः । वक्षः । कृणुषे ।
 शुभमाना । उपः । देवि । रोचमाना । महऽभिः ॥ वहति । सीं ।
 अरुणासः । रुशतः । गावः । सुऽभगां । उर्विया । प्रथानां । अप ।
 ईजते । शूरः । अस्ताऽइव । शत्रून् । बाधते । तमः । अजिरः । न ।
 वोळ्हा ॥ सुऽगा । उत् । ते । सुऽपथा । पर्वतेषु । अवाते । अपः ।
 तरसि । स्वभानोइतिस्वभानो ॥ सा । नः । आ । वह । पृथुऽयामन् ।
 ऋष्वे । रयिं । दिवः । दुहितः । इषयध्वै ॥ सा । आ । वह । या ।
 उक्षऽभिः । अवाता । उपः । वरं । वहसि । जोषं । अनु । त्वं । दिवः ।
 दुहितः । या । ह । देवी । पूर्वऽहूतौ । मंहना । दर्शता । भुः ॥ ० ॥
 ॥ ५ ॥ पुषा । स्या । नः । दुहिता । दिवऽजाः । क्षितीः । उच्छंती ।
 मानुषीः । अजीगरिति । या । भानुना । रुशता । राम्यासु । अज्ञायि ।
 तिरः । तमसः । चित् । अकून् । वि । तत् । ययुः । अरुणयुक्ऽभिः ।
 अश्वैः । चित्रं । भांति । उपसः । चंद्रऽरथाः । अग्रं । यज्ञस्य । बृहतः ।
 नयंतीः । वि । ताः । बाधंते । तमः । ऊर्म्यायाः । श्रवः । वाजं ।
 इषं । ऊजै । वहंतीः । नि । दाशुषे । उपसः । मर्त्याय । मघोनीः ।

वीरऽवत् । पत्यमानाः । अवः । धातु ॥ विधत्ते । रत्नं । अद्य । इदा ।
 हि । वः । विधत्ते । रत्नं । अस्ति । इदा । वीराय । दाशुषे । उपसः ।
 इदा । विप्राय । जरते । यत् । उक्था । नि । स्म । माऽवते । वहथ ।
 पुरा । चित् । इदा । हि । ते । उपः । अद्रिसानोइत्यद्रिऽसानो ।
 गोत्रा । गवां । अंगिरसः । गृणन्ति । वि । अर्केण । विभिदुः । ब्रह्मणा ।
 च । सत्या । नृणां । अभवत् । देवऽहतिः । उच्छ । दिवः । दुहितरिति ।
 प्रत्नऽवत् । नः । भरद्वाजऽवत् । विधत्ते । मघोनि ॥ सुऽवीरं । रयिं ।
 गृणते । रिरिहि । उरुऽगायं । अर्धं । धेहि । श्रवः । नः ॥ ६ ॥ वपुः ।
 नु । तत् । चिकितुषे । चित् । अस्तु । समानं । नाम । धेनु । पत्यमानं ॥
 मर्तेषु । अन्यत् । दोहसे । पीपाय । सकृत् । शुक्रं । दुदुहे । पृश्निः ।
 ऊर्ध्वः ॥ ये । अग्नयः । न । शोशुचन् । इधानाः । द्विः । यत् । त्रिः ।
 मरुतः । ववृधन्त । अरेणवः । हिरण्ययासः । एषां । साकं । नृगैः ।
 पौस्यैभिः । च । भुवन् ॥ रुद्रस्य । ये । मीळहुषः । संति । पुत्राः ।
 यान् । चोइति । नु । दाधृविः । भरध्वै ॥ विदे । हि । माता । महः ।
 मही । सा । सा । इत् । पृश्निः । सुऽभ्वे । गर्भे । आ । अधात् ॥ न । ये ।
 ईषन्ते । जनुषः । अया । नु । अंतरिति । संतः । अवद्यानि । पुनानाः ॥
 निः । यत् । दुहे । शुचयः । अनु । जोषं । अनु । श्रिया । तन्व ।
 उक्षमाणाः ॥ मधु । न । यषु । दोहसे । चित् । अयाः । औ । नाम ।
 धृष्णु । मारुतं । दधानाः । न । ये । स्तौनाः । अयासः । मद्वा । नु ।
 चित् । सुऽदानुः । अव । यासत् । उग्रान् ॥ ७ ॥ ते । इत् । उग्राः ।
 शवसा । धृष्णुऽसेनाः । उमेइति । युजन्त । रोदसीइति । सुमेकेइति ।
 सुऽमेके ॥ अध । स्म । एषु । रोदसी । स्वऽशौचिः । आ । अमवत्ऽसु ।
 तस्थौ । न । रोकः ॥ अनेनः । वः । मरुतः । यामः । अस्तु । अनश्वः ।
 चित् । यं । अजति । अरथीः ॥ अनवसः । अनभीशुः । रजऽवत् ।
 वि । रोदसीइति । पथ्याः । याति । सार्धन् ॥ ० ॥ नु । अस्ति ।
 मरुतः । यं । अवथ । वाजऽसातौ ॥ ० ॥ यं । अप्ऽसु । सः । वज्रं ।

दती । पार्यै । अध । द्योः ॥ प्र । चित्रं । अर्कं । गृणते । तुरार्य ।
 माहताय । स्वऽतवसे । भरध्वं । ये । सहांसि । सहसा । सहते ।
 रेजते । अग्ने । पृथिवी । मखेभ्यः ॥ त्विषिऽमंतः । अध्वरस्यऽइव । दियुत् ।
 तपुऽच्यवसः । जुह्वः । न । अग्नेः ॥ अर्चयः । धुनयः । न । वीराः ।
 भ्राजत्ऽजन्मानः । मरुतः । अधृष्टाः ॥ तं । वृधंतं । मारुतं । भ्राजत्ऽ-
 ऋष्टिं । रुद्रस्य । सुनुं । हवसा । आ । विवासे ॥ दिवः । शर्धाय ।
 शुचयः । मनीषाः । गिरयः । न । आपः । उग्राः । अस्पृधन् ॥ ८ ॥
 विश्वेषां । वः । सतां । ज्येष्ठऽतमा । गीऽभिः । मित्रावरुणा ।
 ववृध्वै ॥ सं । या । रश्माऽइव । यमतुः । यमिष्टा । द्वा । जनान् ।
 असमा । बाहुऽभिः । स्वैः ॥ इयं । मत् । वां । प्र । स्तुणीते । मनीषा ।
 उप । प्रिया । नमसा । बर्हिः । अच्छ ॥ यंतं । नः । मित्रावरुणा ।
 अधृष्टं । छुर्दिः । यत् । वां । वरुथ्यै । सुज्ञानइतिसुऽदान् ॥ आ ।
 यातं । मित्रावरुणा । सुऽशस्ति । उप । प्रिया । नमसा । ह्यमाना ॥
 सं । यौ । अमऽस्थः । अपसाऽइव । जनान् । श्रुधिऽयतः । चित् ।
 यतथः । महिऽत्वा ॥ अश्वा । न । या । वाजिना । पुतबध्रइतिपुतऽ-
 बध्रू । ऋता । यत् । गर्भै । अदितिः । भरध्वै ॥ प्र । या । महि ।
 महांता । जायमाना । घोरा । मर्ताय । रिपवै । नि । दीधरिति दीधः ।
 विश्वै । यत् । वां । मंहना । मंदमानाः । क्षत्रं । देवासः । अदधुः ।
 सुऽजोषाः । परि । यत् । भूथः । रोदसीइति । चित् । उर्वीइति ।
 संति । स्पर्शः । अदब्धासः । अमूराः ॥ ९ ॥ ता । हि । क्षत्रं ।
 धारयेथेइति । अनु । द्युन् । दृहेथेइति । सानुं । उपमात्ऽइव । द्योः ॥
 वृहः । नक्षत्रः । उत । विश्वऽदेवः । भूमिं । आ । अतान् । द्यां ।
 धासिना । आयोः ॥ ता । विग्रं । धेथेइति । जठरं । पुणध्वै । आ ।
 यत् । सन्न । सऽभृतयः । पुणति । न । मय्यंते । युवतयः । अवाताः ।
 वि । यत् । पर्यः । विश्वऽजिन्वा । भरते ॥ ता । जिहया । सदै ।
 आ । इदं । सुऽमेधाः । आ । यत् । वां । सत्यः । अरतिः । ऋते ।

भूत् । तत् । वां । महिऽत्वं । घृतऽअन्नौ । अस्तु । युवं । दाशुषै । वि ।
 चयिष्टुं । अंहः । प्र । यत् । वां । मित्रावरुणा । स्पुर्धन् । प्रिया ।
 धाम । युवऽधिता । मिनन्ति । न । ये । देवासः । ओहसा । न ।
 मतीः । अयज्ञऽसाचः । अप्यः । न । पुत्राः । वि । यत् । वाचं ।
 कीस्तासः । भरन्ते । शंसन्ति । के । चित् । निऽविदः । मनानाः । आत् ।
 वां । ब्रवाम । सत्यानि । उक्था । नकिः । देवेभिः । यतथः ।
 महिऽत्वा । अवोः । इत्था । वां । छुर्दिषः । अभिष्टौ । युवोः ।
 मित्रावरुणौ । अस्कृधोयु ॥ अनु । यत् । गावः । स्फुरान् । ऋजिप्यं ।
 धृष्णुं । यत् । रणे । वृषणं । युनजन् ॥ १० ॥ श्रुष्टी । वां । यज्ञः ।
 उत्ऽयतः । सऽजोषाः । मनुष्वत् । वृक्तऽवर्हिषः । यजध्वै ॥ आ ।
 यः । इद्रावरुणौ । इषे । अद्य । महे । सुम्नाय । महे । आऽववर्तत् ॥
 ता । हि । श्रेष्ठा । देवऽताता । तुजा । शूराणां । शविष्ठा । ता । हि ।
 भुतं ॥ मधोनां । मंहिष्ठा । तुविऽशुष्मा । ऋतेन । वृत्रऽतुरा । सर्वऽ-
 सेना । ता । गृणीहि । नमस्येभिः । शूषैः । सुमेभिः । इद्रावरुणा ।
 चक्राना ॥ वज्रेण । अन्यः । शवसा । हन्ति । वृत्रं । सिसक्ति । अन्यः ।
 वृजनेषु । विप्रः ॥ प्राः । च । यत् । नरः । च । ववृधन्त । विश्वे ।
 देवासः । नरां । स्वऽगूर्ताः । प्र । एभ्यः । इन्द्रावरुणा । महिऽत्वा ।
 द्यौः । च । पृथिवि । भूतं । उर्वीदिति । सः । इत् । सुऽदातुः ।
 स्वऽवान् । ऋतऽवा । इन्द्रा । यः । वां । वरुणा । दाशति । तमन् ॥
 इषा । सः । द्विषः । तरेत् । दास्वान् । वंसत् । रयिं । रयिऽवतः । च ।
 जनान् ॥ ११ ॥ यं । युवं । दाशुऽअध्वराय । देवा । रयिं । धृत्यः ।
 वसुऽमन्तं । पुरुऽक्षुं ॥ असेदिति । सः । इन्द्रावरुणौ । अपि । स्यात् । प्र ।
 यः । भनक्ति । वनुषां । अशस्तीः । उत । नः । सुऽत्रात्रः । देवऽ-
 गोपाः । सूरिऽभ्यः । इन्द्रावरुणा । रयिः । स्यात् ॥ येषां । शुष्मः ।
 पृतनासु । सद्धान् । प्र । सद्यः । युष्मा । तिरन्ते । ततुरिः । उ । नः ।
 इन्द्रावरुणा । गृणाना । पृक्तं । रयिं । सौश्रवसाय । देवा । इत्था ।

मष्टकः ५, अ. १]

गुणतः । महिनस्य । शर्धः । अपः । न । नावा । दुःऽइता । तरेम ॥
 प्र । संऽराजे । बृहते । मन्म । नु । प्रियं । अर्च । देवाय । वरुणाय ।
 सुऽप्रथः । अयं । यः । उर्वीइति । महिना । महिऽव्रतः । कृत्वा ।
 विऽभाति । अजरः । न । शोचिषा ॥ इंद्रावरुणा । सुतऽपौ । इमं ।
 सुतं । सोमं । पिबतं । मध्वं । धृतऽव्रता ॥ युवोः । रथः । अध्वरं । देव-
 वीतये । प्रति । स्वसरं । उप । याति । वीतये ॥ इंद्रावरुणा । मधुमत्-
 तमस्य । वृष्णः । सोमस्य । वृष्णा । आ । वृषेथां ॥ इदं । वां । अंधः ।
 परिऽसिक्तं । अस्मेइति । आऽसद्य । अस्मिन् । बर्हिषि । मादयेथां ॥ १२ ॥
 सं । वां । कर्मणा । सं । इषा । हिनोमि । इंद्राविष्णुइति । अपसः ।
 पारे । अस्य ॥ जुषेथां । यज्ञं । द्रविणं । च । धत्तं । अरिष्टैः । नः ।
 पथिऽभिः । पारयंता ॥ या । विश्वासां । जनितारा । मतीनां ।
 इंद्राविष्णुइति । कलशा । सोमऽधानां ॥ प्र । वां । गिरः । शस्यमानाः ।
 अवंतु । प्र स्तोमासः । गीयमानासः । अकैः ॥ इंद्राविष्णुइति ।
 मदपतीइतिमदऽपती । मदानां । आ । सोमं । यातं । द्रविणोइति ।
 दधाना । सं । वां । अंजंतु । अक्तुऽभिः । मतीनां । सं । स्तोमासः ।
 शस्यमानासः । उक्थैः ॥ ० ॥ अभिमातिऽसहः । इंद्राविष्णुइति ।
 सधऽमादः । वंहंतु ॥ जुषेथां । विश्वा । हवना । मतीनां । उप ।
 ब्रह्मणि । शृणुतं । गिरः । मे ॥ इंद्राविष्णुइति । तत् । पनयार्यं ।
 वां । सोमस्य । मदे । उरु । चक्रमाथेइति । अकृणुतं । अंतरिक्षं ।
 वरीयः । अप्रथतं । जीवसे । नः । रजांसि । इंद्राविष्णुइति । हविषा ।
 ववृधाना । अग्रऽअद्याना । नमसा । रातऽहव्या । घृतासुतीइतिघृतऽ-
 आसुती । द्रविणं । धत्तं । अस्मेइति । सुमुद्रः । स्थः । कलशः । सोमऽ-
 धानः । इंद्राविष्णुइति । पिबतं । मध्वः । अस्य । सोमस्य । दक्षा ।
 जउरं । पूणेथां । आ । वां । अंधांसि । मदिराणि । अग्नन् ॥ ० ॥
 हव्यं । मे । उभा । जिग्यथुः । न । परा । जयेथेइति । न । परा ।
 जिग्ये । कतरः । चम

अपस्पृधेथां । त्रेधा । सहस्रं । वि । तत् । ऐस्येथां ॥ १३ ॥
 घृतवतीइतिघृतऽवती । भुवनानां । अभिऽश्रियां । उर्वीइति । पृथ्वी-
 इति । मधुदुधेइतिमधुऽदुधे । सुऽपेशसा । द्यावापृथिवीइति ।
 वह्णस्य । धर्मणा । विस्कमि तेइतिविऽस्कमि ते । अजरेइति ।
 भूरिऽरेतसा । असश्चतीइति । भूरिभारेइतिभूरिऽधारे । पयस्वती-
 इति । घृतं । दुहातेइति । सुऽकृते । शुचिंवतेइतिशुचिऽवते । राज-
 तीइति । अस्य । भुवनस्य । रोदसीइति । अस्मेइति । रेतः ।
 सिचतं । यत् । मनुऽहितं । यः । वां । ऋजवे । क्रमणाय ।
 रोदसीइति । मर्तः । ददाश । ध्रिषणेइति । सः । साधति । प्र । प्र-
 जामिः । जायते । धर्मणः । परि । युवोः । सिक्ता । विधुऽरूपाणि ।
 सऽवता । घृतेन । द्यावापृथिवीइति । अभिवृतेइत्यभिऽवृते । घृत-
 श्रियां । घृतऽपृचा । घृतऽवृधा । उर्वीइति । पृथ्वीइति । होतृऽवृथे ।
 पुरोहितेइतिपुरऽहिते । तेइति । इत् । विप्राः । ईळते । सुमं । इष्ट्यै ।
 मधु । नः । द्यावापृथिवीइति । मिमिक्षतां । मधुऽश्रुतां । मधुदुधे-
 इतिमधुऽदुधे । मधुवतेइतिमधुऽवते । दधानेइति । यज्ञं । द्रविणं ।
 च । देवतां । महि । श्रवः । वाजं । अस्मेइति । सुऽवीर्यै । ऊजै । नः ।
 द्यौः । च । पृथिवी । च । पिन्वतां । पिता । माता । विश्वऽविदा ।
 सुऽदंससा । संररणेइतिसंऽरणे । रोदसीइति । विश्वऽशंभुवा ।
 सनि । वाजं । रयिं । अस्मेइति । सं । इन्वतां ॥ १४ ॥ ० ॥
 हिरण्यया । बहूइति । अयंस्तु । सवनाय । सुऽकृतुः । घृतेन ।
 पाणीइति । अभि । पुणुते । मखः । युवा । सुऽदक्षः ।
 रजसः । विऽधर्मणि । देवस्य । वयं । सवितुः । सधामनि ।
 श्रेष्ठे । स्याम । वसुनः । च । दावने । यः । विश्वस्य ।
 द्विऽपदः । यः । चतुऽपदः । निऽवेशने । प्रऽसवे । च । असि ।
 भूमनः । अदब्धेभिः । सवितरिति । पायुऽभिः । त्वं । शिवेभिः ।
 अद्य । परि । महि । नृपतिः । हि । यऽजिह्वः । सुविताय ।

अष्टकः ५, अ. १, वर्गः १७ [सं. ६, अनु. ६]

नव्यसे । रक्ष । मार्किः । नः । अघऽशंसः । ईशत ॥ ० ॥
 दमूनाः । हिरण्यऽपाणिः । प्रतिऽदोषं । अस्थात् । अयऽहनुः ।
 यजतः । मंद्रऽजिह्वः । आ । दाशुषे । सुवति । भूरि । वामं । उत् ।
 ऊइति । अयान् । उपवक्ताऽइव । बाह्वइति । हिरण्याया । सविता ।
 सुऽप्रतीका । दिवः । रोहांसि । अरुहत् । पृथिव्याः । अरीरमत् ।
 पतयत् । कत् । चित् । अभ्वं । वामं । अद्य । सवितः । वामं ।
 ऊइति । श्वः । दिवेऽदिवे । वामं । अस्मभ्यं । साधीः । वामस्य । हि ।
 क्षवस्य । देव । भूरिः । अया । धिया । वामऽभाजः । स्याम ॥ १५ ॥
 इंद्रासोमा । महि । तत् । वां । महिऽत्वं । युवं । महानि ।
 प्रथमानि । चक्रथुः । युवं । सूर्यं । विविदथुः । युवं । स्वः ।
 विश्वा । तमांसि । अहतं । निदः । च । इंद्रासोमा । वासयथः ।
 उपसं । उत् । सूर्यं । नयथः । ज्योतिषा । सह । उप । द्यां । स्कंभथुः ।
 स्कंभनेन । अप्रथतं । पृथिवीं । मातरं । वि । इंद्रासोमौ ।
 अहिं । अपः । परिऽस्थां । हथः । वृत्रं । अनु । वां । द्यौः ।
 अमन्यत । प्र । अणीसि । ऐरयतं । नदीनां । आ । समुद्राणि ।
 पप्रथुः । पुरुणि । इंद्रासोमा । पक्कं । आमासु । अंतः । नि ।
 गवां । इत् । दधतुः । वक्षणासु । जगुभथुः । अनपिऽनद्धं । आसु ।
 रुशत् । चित्रासु । जगतीषु । अंतरिति । इंद्रासोमा । युवं । अंग ।
 तरुत्रं । अपत्यऽसाचं । श्रुत्यं । रराथेइति । युवं । शुष्मं । नयै ।
 चर्षणिऽभ्यः । सं । विव्यथुः । पृतनाऽसहं । उग्रा ॥ १६ ॥ यः ।
 अद्रिऽमित् । प्रथमऽजाः । ऋतऽवा । बृहस्पतिः । आंगिरसः ।
 हविष्मान् । द्विबर्हऽज्मा । प्राघर्मऽसत् । पिता । नः । आ । रोदसी-
 इति । वृषभः । रोदवीति । जनाय । चित् । यः । ईवते । ऊइति ।
 लोकं । बृहस्पतिः । देवऽहूतौ । चकार । घ्नन् । वृत्रणि । वि । पुरः ।
 दर्दरीति । जयन् । शत्रून् । अमित्रान् । पृतऽसु । सहन् । बृहस्पतिः ।
 सं । अजयत् । वसूनि । महः । व्रजान् । गोऽमतः । देवः । एषः ।

अपः । सिसासन् । स्वः । अप्रतिऽइतः । बृहस्पतिः । हन्ति । अमित्रैः ।
 अकैः ॥ १७ ॥ सोमारुद्रा । धारयेथां । असुर्यै । प्र । वां । इष्टयः ।
 अरं । अश्रुवन्तु । दमेऽदमे । सप्त । रत्ना । दधाना । शं । नः । भुतं ।
 द्विऽपदे । शं । चतुऽपदे । सोमारुद्रा । वि । बृहतं । विषूचीं ।
 अमीवा । या । नः । गयं । आऽविवेश । आरे । वाधेथां । निऽऽकृति ।
 पराचैः । अस्मेइति । भद्रा । सौश्रवसानि । संतु । सोमारुद्रा । युवं ।
 एतानि । अस्मेइति । विश्वा । तनूषु । भेषजानि । धत्तं । अव । स्यतं ।
 मुंचतं । यत् । नः । अस्ति । तनूषु । बद्धं । कृतं । एनः । अस्सत् ॥
 तिग्मऽआयुधौ । तिग्महेतीइतितिग्मऽहेती । सुऽशेवौ । सोमारुद्रौ ।
 इह । सु । मृळतं । नः । प्र । नः । मुंचतं । वरुणस्य । पाशात् ।
 गोपायतं । नः । सुऽमनस्यमाना ॥ १८ ॥ जीमूतस्यऽइव । भवति ।
 प्रतीकं । यत् । वर्मी । याति । सऽमदां । उपऽस्थे ॥ अनाविद्धया ।
 तन्वा । जय । त्वं । सः । त्वा । वर्मेणः । महिमा । पिपर्तु । धन्वना ।
 गाः । धन्वना । आजिं । जयेम । धन्वना । तीव्राः । सऽमदः । जयेम ।
 धनुः । शत्रोः । अपऽकामं । कृणोति । धन्वना । सर्वाः । प्रऽदिशः ।
 जयेम । वक्ष्यंतीऽइव । इत् । आ । गनीगन्ति । कर्णै । प्रियं । सखायं ।
 परिऽसस्वजाना ॥ योषाऽइव । शिङ्गे । विऽतता । अधि । धन्वन् ।
 ज्या । इयं । समने । पारयंती । तेइति । आचरंतीइत्याऽचरंती ।
 समनाऽइव । योषा । माताऽइव । पुत्रं । विभृतां । उपऽस्थे ।
 अप । शत्रून् । विध्यतां । संविदानेइतिसंविदाने । आर्त्तंइति ।
 इमेइति । विस्फुरंतीइतिविस्फुरंती । अमित्रान् । बह्वीनां । पिता ।
 बहुः । अस्य । पुत्रः । चिश्वा । कृणोति । समना । अवऽगत्य ।
 इषुऽधिः । संकाः । पृतनाः । च । सर्वाः । पृष्ठे । निऽनद्धः । जयति ।
 प्रऽसूतः ॥ १९ ॥ रथै । तिष्ठन् । नयति । वाजिनः । पुरः । यत्रऽ
 यत्र । कामयते । सुऽसारथिः । अभीशूनां । महिमानं । पनायत् ।
 मनः । पश्चात् । अनु । यच्छन्ति । रुमयः । तीव्रान् । घोषान् ।

कृण्वते । वृषऽपाणयः । अश्वाः । रथेभिः । सह । वाजयंतः । अवऽ-
 क्रामंतः । प्रऽपदैः । अमित्रान् । क्षिणंति । शत्रून् । अनपऽव्ययंतः ।
 रथऽवाहनं । हविः । अस्य । नाम । यत्र । आयुधं । निऽहितं ।
 अस्य । वर्म । तत्र रथं । उप । शग्मं । सदेम । विश्वाहा ।
 वयं । सुऽमनस्यमानाः । स्वादुऽसंसदः । पितरः । वयऽधाः ।
 कृच्छ्रेऽश्रितः । शक्तिऽवंतः । गभीराः । चित्रऽसेनाः । इषुऽवलाः ।
 अमृधाः । सतऽवीराः । उरवः । व्रातऽसहाः । ब्राह्मणासः ।
 पितरः । सोम्यासः । शिवेइति । नः । द्यावापृथिवीइति । अनेहसा ।
 पुषा । नः । पातु । दुऽइतात् । ऋतुऽवृधः ॥ ० ॥ २० ॥ सुऽपूर्णं ।
 वस्ते । मगः । अस्याः । दंतः । गोभिः । संऽनद्धा । पतति । प्रऽसूता ।
 यत्र । नरः । सं । च । वि । च । द्रवंति । तत्र । अस्मभ्यं । इषवः ।
 शर्म । यंसन् । ऋजीते । परि । वृग्धि । नः । अश्मा । भवतु । नः ।
 तनूः । सोमः । अधि । ब्रवीतु । नः । अदितिः । शर्म । यच्छतु ।
 आ । जघंति । सानु । एषां । जघनान् । उप । जिघ्रते । अश्वऽअजनि ।
 प्रऽचेतसः । अश्वान् । समत्ऽसु । चोदय । अहिऽइव । भोगैः ।
 परि । एति । बाहुं । ज्यायाः । होति । परिऽबाधमानः । हस्तऽघ्नः ।
 विश्वा । वयुनानि । विद्वान् । पुमान् । पुमांसं । परि । पातु । विश्वतः ।
 आलऽअक्ता । या । रुरुऽशीर्ष्णी । अथोइति । यस्याः । अयः । मुखं ।
 इदं । पर्जन्यऽरेतसे । इष्वै । देव्यै । बृहत् । नमः ॥ २१ ॥ अवऽसृष्टा ।
 परा । पत । शरव्ये । ब्रह्मऽसंशिते । गच्छ । अमित्रान् । प्र । पद्यस्व ।
 मा । अमीषां । कं । चन । उत् । शिषः । यत्र । बाणाः । संऽपतति ।
 कुमारः । विशिखाऽइव । तत्र । नः । ब्रह्मणः । पतिः । अदिति । शर्म ।
 यच्छतु । विश्वाहा । शर्म । यच्छतु । मर्माणि । ते । वर्मणा ।
 छादयामि । सोमः । त्वा । राजा । अमृतेन । अनु । वस्तां । उरोः ।
 वरीयः । वरुणः । ते । कृणोतु । जयंत । त्वा । अनु । देवाः । मदंतु ।
 यः । नः । स्वः । अरणः । यः । च । निष्ठ्यः । जिघांसति । देवाः ।

तं । सर्वे । ध्रुवतु । ब्रह्म । वर्म । मर्म । अंतरं ॥ २२ ॥ इति षष्ठमंडलं
समाप्तं ॥ ६ ॥ अग्निं । नरः । दीधितिऽभिः । अरण्योः । हस्तऽच्युती ।
जनयंत । प्रऽशस्तं । दूरेऽदृशं । गृहऽपतिं । अथर्यु । तं । अग्निं । अस्ते ।
वसवः । नि । ऋण्वन् । सुऽप्रतिचक्षं । अवसे । कुतः । चित् ।
दक्षाय्यः । यः । दमे । आस । नित्यः । प्रऽइन्द्रः । अग्ने । दीदिहि । पुरः ।
नः । अजस्रया । सुभ्यां । यविष्ठ । त्वां । शश्वंतः । उप । यंति । वाजाः ।
प्र । ते । अग्नयः । अग्निऽभ्यः । वरं । निः । सुऽवीरासः । शोशुचंत ।
द्युऽमंतः । यत्र । नरः । संऽआसते । सुऽजाताः । दाः । नः । अग्ने ।
धिया । रयिं । सुऽवीरं । सुऽअपत्यं । सहस्य । प्रऽशस्तं । न । यं ।
यावा । तरति । यातुऽमावान् ॥ २३ ॥ उप । यं । एति । युवतिः ।
सुऽदक्षं । दोषा । वस्तोः । हविष्मती । घृताची । उप । स्वा । पुन ।
अरमतिः । वसुऽयुः । विश्वाः । अग्ने । अप । दह । अरातीः । एभिः ।
तपऽभिः । अदहः । जरूथं । प्र । निऽस्वरं । चातयस्व । अमीवां ।
आ । यः । ते । अग्ने । इधते । अनीकं । वसिष्ठ । शुक्रं । दीदिऽवः ।
पावक । उतोइति । नः । एभिः । स्तवथैः । इह । स्याः । वि । ये ।
ते । अग्ने । भेजिरे । अनीकं । मर्ताः । नरः । पित्र्यासः । पुरुऽ-
त्रा ॥ ० ॥ सुऽमनाः । इह । स्याः । इमे । नरः । वृत्रऽहस्येषु ।
शूराः । विश्वाः । अदेवीः । अग्नि । संतु । मायाः । ये । मे ।
धियं । पुनयंत । प्रऽशस्तां ॥ २४ ॥ मा । शूने । अग्ने ।
नि । सदां । नृणां । मा । अशेषसः । अवीरता । परि । त्वा ।
प्रजाऽवतीषु । दुर्यासु । दुर्य । यं । अश्वी । नित्यं । उपऽयाति ।
यज्ञं । प्रजाऽवतं । सुऽअपत्यं । क्षयं । नः । स्वऽजन्मना । शेषसा ।
ववृधानं । पाहि । नः । अग्ने । रक्षसः । अंजुष्टात् । पाहि ।
धूर्तः । अररुषः । अघऽयोः । त्वा । युजा । पृतनाऽयून् । अग्नि ।
स्यां । सः । इत् । अग्निः । अग्नीन् । अति । अस्तु । अन्यान् ।
यत्र । वजी । तनयः । वीळऽपाणिः । सहस्रऽपाथा । अक्षरा ।

संऽपति । सः । इत् । अग्निः । यः । वनुष्यतः । निऽपाति ।
संऽपद्धार । अंहसः । उरुष्यात् । सुऽजातासः । परि । चरन्ति ।
वीराः ॥ २५ ॥ अयं । सः । अग्निः । आऽहुतः । पुरुऽत्रा । यं ।
ईशानः । सं । इत् । इंधे । हविष्मान् । परि । यं । एति । अध्वरेषु ।
होता । त्वेइति । अग्ने । आऽहवनानि । भूरि । ईशानासः । आ ।
जुहुयाम । नित्या । उभा । कृण्वंतः । वहतूइति । मियेधे ॥ इमोइति ।
अग्ने । वीतऽतमानि । हव्या । अजस्रः । वक्षि । देवऽताति । अच्छ ।
प्रति । नः । ई । सुरभीणि । व्यंतु । मा । नः । अग्ने । अवीरते ।
परा । दाः । दुऽवाससे । अमतये । मा । नः । अस्यै । मा ।
नः । क्षुधे । मा । रक्षसे । ऋतऽवः । मा । नः । दमै ।
मा । वने । आ । जुहुर्थाः । नु । मे । ब्रह्माणि । अग्ने । उत् ।
शशाधि । त्वं । देव । मघवत्ऽभ्यः । सुसुदः ॥ रातौ । स्याम ।
उभयासः । आ । ते । यूयं । पात । स्वस्तिऽभिः । सदा । नः ॥ २६ ॥
त्वं । अग्ने । सुऽहवः । रणवऽसंदक् । सुऽदीती । सुनोइति । सहसः ।
विदीहि । मा । त्वेइति । सचा । तनये । नित्ये । आ । धक् । मा ।
वीरः । अस्मत् । नयः । वि । दासीत् । मा । नः । अग्ने । दुऽभृतये ।
सचा । एषु । देवऽइन्द्रेषु । अग्रेषु । प्र । वोचः । मा । ते । अस्मान् ।
दुऽमतयः । भूमात् । चित् । देवस्य । सुनोइति । सहसः । नशंत ।
सः । मर्तः । अग्ने । सुऽअनीक । रेवान् । अमर्त्ये । यः । आऽजुहोति ।
हव्यं । सः । देवता । वसुऽवनि । दधाति । यं । सुरिः । अर्थी ।
पृच्छमानः । एति । महः । नः । अग्ने । सुधितस्य । विद्वान् । रयिं ।
सुरिऽभ्यः । आ । वह । बृहंतं । येन । वयं । सहसाऽवन् । मदम ।
अविऽक्षितासः । आयुषा । सुऽवीराः । नु । मे । ब्रह्माणि । अग्ने । उत् ।
शशाधि । त्वं । देव । मघवत्ऽभ्यः । सुसुदः । रातौ । स्याम ।
उभयासः । आ । ते । यूयं । पात । स्वस्तिऽभिः । सदा । नः ॥ २७ ॥

॥ इति पञ्चमाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

॥ अथ द्वितीयोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ जुषस्व । नः । संऽइधं । अग्ने । अद्य । शोच ।
 बृहत् । यजत । धूमं । ऋण्वन् । उप । स्पृश । दिव्यं । सानु ।
 स्तूपैः । सं । रश्मिऽभिः । ततनः । सूर्यस्य । नराशंसस्य । महिमानं ।
 एषां । उप । स्तोषाम । यजतस्य । यज्ञैः । ये । सुऽकृतवः । शुचयः ।
 धियंऽधाः । स्वदिति । देवाः । उभयांनि । हव्या । ईळेन्यै । वः ।
 असुरं । सुऽदक्षं । अंतः । दूतं । रोदसीइति । सत्यऽवाचं ॥ मनुष्वत् ।
 अग्निं । मनुना । संऽइद्धं । सं । अध्वराय । सदै । इत् । महम ।
 सपर्यवः । भरमाणाः । अभिऽङ्गु । प्र । वृजते । नमसा । बर्हिः ।
 अग्नौ । आऽजुह्वानाः । घृतऽपृष्ठं । पृषत्ऽवत् । अध्वर्यवः । हविषा ।
 मर्जयध्वं । सुऽआध्यः । वि । दुरः । देवऽयंतः । अशिश्नयुः । रथऽयुः ।
 देवऽताता । पूर्वीइति । शिशुं । न । मातरा । रिहाणेइति । सं ।
 अग्रवः । न । समनेषु । अंजन् ॥ १ ॥ उत । योषणेइति । दिव्येइति ।
 महीइति । नः । उषसानक्ता । सुदुघाऽइव । धेनुः । बर्हिऽसदा । पुरु-
 तेइतिपुरुऽहुते । मघोनीइति । आ । यज्ञियेइति । सुविताय । श्रयेतां ॥
 विप्रा । यज्ञेषु । मानुषेषु । कारुइति । मन्यै । वां । जातऽवेदसा ।
 यजध्वै ॥ ऊर्ध्वं । नः । अध्वरं । कृतं । हवेषु । ता । देवेषु । वनथः ।
 वार्याणि ॥ ० ॥ २ ॥ अग्निं । वः । देवं । अग्निऽभिः । सुऽजोषाः ।
 यजिष्ठं । दूतं । अध्वरे । कृणुध्वं । यः । मर्त्येषु । निऽध्रुविः । ऋतऽ-
 वा । तपुऽमूर्धा । घृतऽअन्नः । पावकः । प्रोथत् । अश्वः । न ।
 यवसे । अविष्यन् । यदा । महः । संऽवरणात् । वि । अस्थात् ॥ ० ॥

अथ स्म ते । व्रजनं । कृष्णं । अस्ति । उत् । यस्य । ते । नवऽ-
जातस्य । वृष्णः । अग्ने । चरति । अजराः । इधानाः । अच्छ ।
द्यां । अरुषः । ध्रुमः । एति । सं । द्रुतः । अग्ने । ईयसे । हि ।
देवान् । वि । यस्य । ते । पृथिव्यां । पाजः । अश्रेत् । तृषु ।
यत् । अन्ना । संऽअवृक्त । जंभैः । सेनाऽइव । सृष्टा । प्रऽसितिः ।
ते । एति । यवं । न । दस्म । जुह्वा । विवेक्षि । तं । इत् ।
दोषा । तं । उषसि । यविष्ठं । अग्निं । अत्यं । न । मर्जयन्त ।
नरः । निऽशिशानाः । अतिथिं । अस्य । योनौ । दीदाय । शोचिः ।
आऽहुतस्य । वृष्णः ॥ ३ ॥ सुऽसंदृक् । ते । सुऽअनीक । प्रतीकं । वि ।
यत् । रुक्मः । न । रोचसे । उपाके । दिवः । न । ते ।
तन्युतुः । एति । शुष्मः । चित्रः । न । सूरः । प्रति । चक्षि ।
भानुं । यथा । वः । स्वाहा । अग्रये । दाशेम । परि ।
इलाभिः । घृतवत्ऽभिः । च । हव्यैः । तेभिः । नः । अग्ने ।
अमितैः । महऽभिः । शतं । पुऽभिः । आयसीभिः । नि । पाहि ।
याः । वा । ते । संति । दाशुषे । अधृष्टाः । गिरः । वा । यभिः ।
नृऽवतीः । उरुयाः । ताभिः । नः । सुनोइति । सहसः । नि ।
पाहि । सत् । सुरीन् । जरितृन् । जातऽवेदः । निः । यत् । पुताऽ-
इव । स्वऽधितिः । शुचिः । गात् । स्वया । कृपा । तन्वा । रोचमानः ।
आ । यः । मात्रोः । उशेन्यः । जनिष्ट । देवऽयज्याय । सुऽक्रतुः ।
पावकः । एता । नः । अग्ने । सौभगा । दिदीहि । अपि । क्रतुं ।
सुऽचेतसं । वतेम । विश्वा । स्तोतुऽभ्यः । गृणते । च । संतु ॥ ० ॥
॥ ४ ॥ प्र । वः । शुक्राय । भानवे । मरुध्वं । हव्यं । मति । च ।
अग्रये । सुऽपूतं । यः । दैव्यानि । मानुषा । जनूषि । अंतः ।
विश्वानि । विद्वाना । जिगाति । सः । गृत्सः । अग्निः । तरुणः ।
चित् । अस्तु । यतः । यविष्ठः । अजनिष्ट । मातुः । सं । यः । वना ।
शुवैतं । शुचिऽदन् । भूरि । चित् । अन्ना । सं । इत् । अत्ति । सद्यः ।

अस्य । देवस्य । संऽसदि । अनीके । यं । मर्तासः । श्येतं । जगध्रे ।
नि । यः । गृमं । पौरुषेयीं । उवोच । दुऽओकं । अग्निः । आयवै ।
शुशोच । अयं । कविः । अकविषु । प्रऽचेताः । मर्तेषु । अग्निः ।
अमृतः । नि । धायि । सः । मा । नः । अत्र । जुहुरः । सहस्वः ।
सदा । त्वेति । सुऽमनसः । स्याम । आ । यः । योनिं । देवऽकृतं ।
ससाद । कत्वा । हि । अग्निः । अमृतान् । अतरीत् । तं । ओषधीः ।
च । वनिनः । च । गर्भं । भूमिः । च । विश्वऽधायसं । विभर्ति ॥ ५ ॥
ईशे । हि । अग्निः । अमृतस्य । भूरैः । ईशे । रायः । सुऽवीर्यस्य ।
दातोः । मा । त्वा । वयं । सहसाऽवन् । अवीराः । मा । अप्सवः ।
परि । सदाम् । मा । अदुवः । परिऽसद्यै । हि । अरणस्य । रेकणः ।
नित्यस्य । रायः । पतयः । स्याम । न । शेषः । अग्ने । अन्यऽजातं ।
अस्ति । अचेतानस्य । मा । पथः । वि । दुक्षः । नहि । ग्रभाय ।
अरणः । सुऽशेवः । अन्यऽउदर्यः । मनसा । मंतवै । ऊंइति । अध ।
चित् । ओकः । पुनः । इत् । सः । एति । आ । नः । वाजी ।
अभीषाट् । एतु । नव्यः ॥ ० ॥ ६ ॥ प्र । अग्नये । तवसे । भरध्वं ।
गिरं । दिवः । अरतये । पृथिव्याः । यः । विश्वेषां । अमृतानां ।
उपऽस्थे । वैश्वानरः । ववृधे । जागृवत्ऽभिः । पृष्ठः । द्विवि । धायि ।
अग्निः । पृथिव्यां । नेता । सिधूनां । वृषभः । स्तिर्यानां । सः ।
मानुषीः । अभि । विशः । वि । भाति । वैश्वानरः । ववृधानः ।
वरेण । त्वत् । मिया । विशः । आयन् । असिक्तीः । असमनाः ।
जहतीः । भोजनानि । वैश्वानर । पूरवे । रोशुचानः । पुरः । यत् ।
अग्ने । दरयन् । अदीदेः । तव । त्रिऽधातु । पृथिवी । उत । द्यौः ।
वैश्वानर । व्रतं । अग्ने । सचंत । त्वं । भासा । रोदसीइति । आ ।
ततथ । अजस्त्रेण । शोचिषा । रोशुचानः । त्वां । अग्ने । हरितः ।
वावशानाः । गिरः । सचंते । धुनयः । घृताचीः । पतिं । कृष्टीनां ।
रथ्यं । रथीणां । वैश्वानरं । उषसां । केतुं । अह्नां ॥ ७ ॥ त्वेति ।

असुर्यै । वसवः । नि । ऋण्वन् । कर्तुं । हि । ते । मित्रऽमहः ।
 जुपत । त्वं । दस्यून् । ओकसः । अग्ने । आजः । उरु । ज्योतिः ।
 जनयन् । आर्याय । सः । जायमानः । परमे । विऽओमन् । वायुः ।
 न । पार्थः । परि । पासि । सद्यः । त्वं । भुवना । जनयन् । अग्नि ।
 क्रुन् । अपत्याय । जातऽवेदः । दशस्यन् । तां । अग्ने । असेइति ।
 इयं । आ । ईर्यस्व । वैश्वानर । द्युऽमती । जातऽवेदः । यया ।
 राधः । पिन्वसि । विश्वऽवार । पृथु । श्रवः । दाशुपे । मर्त्याय ।
 तं । नः । अग्ने । मघवत्ऽभ्यः । पुरुऽश्रुं । रयिं । नि । वाजं । श्रुत्यं ।
 युवस्व ॥ वैश्वानर । महि । नः । शर्म । यच्छ । रुद्रेभिः । अग्ने । वसुऽ-
 मिः । सऽजोषाः ॥ ८ ॥ प्र । संऽराजः । असुरस्य । प्रऽशस्ति । पुंसः ।
 कृपीनां । अनुऽमाद्यस्य । इंद्रस्यऽइव । प्र । तवसः । कृताति । वंदे ।
 शरं । वंदमानः । विवक्मि । कवि । केतुं । धासि । भानुं । अद्रेः ।
 हिंवंति । शं । राज्यं । रोदस्योः । पुरंऽदरस्य । गीऽभिः । आ ।
 विवासे । अग्नेः । व्रतानि । पुर्व्या । महानि । नि । अक्रतून् । ग्रथिनः ।
 मृधऽवाचः । पणीन् । अश्रद्धान् । अवृधान् । अयन्नान् । प्रऽप्र । तान् ।
 दस्यून् । अग्निः । विवाय । पूर्वः । चकार । अपरान् । अयज्यून् । यः ।
 अपाचीने । तमसि । मदंतीः । प्राचीः । चकार । नृऽतमः ।
 शचीभिः । तं । ईशानं । वस्वः । अग्नि । गृणीषे । अनानतं । दमयंत ।
 पृतन्यून् । यः । देहाः । अनमयत् । वध्रऽल्लैः । यः । अर्यऽपत्नीः ।
 उपसः । चकार । सः । निऽरुध्य । नहुषः । यद्वः । अग्निः । विशः ।
 चक्रे । बलिऽहृतः । सहऽभिः । यस्य । शर्मन् । उप । विश्वे ।
 जनासः । एवैः । तस्थुः । सुऽमति । मिक्षमाणाः । वैश्वानरः । वरं ।
 आ । रोदस्योः । आ । अग्निः । रासाद्र । पित्रोः । उपऽस्थ । आ । देवः ।
 ददे । बुज्या । वसूनि । वैश्वानरः । उत्ऽइता । सूर्यस्य । आ । सुमुद्रात् ।
 अवरात् । आ । परसात् । आ । अग्निः । ददे । दिवः । आ ।
 पृथिव्याः ॥ ९ ॥ प्र । वः । देवं । चित् । सहसानं । अग्नि । अश्वं ।

न । वाजिनं । हिषे । नमःऽभिः । भव । नः । द्रुतः । अध्वरस्य ।
विद्वान् । त्मना । देवेषु । विविदे । मितऽद्रुः । आ । याहि । अग्ने ।
पथ्याः । अनु । स्वाः । मद्रः । देवानां । सख्यं । जुषाणः । आ ।
सानु । शुभ्रैः । नदयन् । पृथिव्याः । जंभेभिः । विश्वं । उशधक् ।
वनानि । प्रचीनः । यज्ञः । सुऽधितं । हि । वहिः । प्रीणीते । अग्निः ।
ईळितः । न । होता । आ । मातरां । विश्ववारेऽतिविश्ववारे ।
हुवानः । यतः । यविष्ठ । जज्ञिषे । सुऽशेवः । सद्यः । अध्वरे ।
रथिरं । जनंत । मानुषासः । विऽचेतसः । यः । एषां । विशां ।
अध्रायि । विश्वपतिः । दुरोगे । अग्निः । मद्रः । मधुऽवचाः । ऋतुऽवा ।
असादि । वृतः । वहिः । आऽजगन्वान् । अग्निः । ब्रह्मा । नृऽसदने ।
विऽधर्ता । द्यौः । च । यं । पृथिवी । ववृधातेऽति । आ । यं ।
होता । यजति । विश्वऽवारं । एते । द्युमेभिः । विश्वं । आ ।
अतिरंत । मंत्रं । ये । वा । अरं । नर्याः । अतक्षन् । प्र । ये । विशः ।
तिरंत । श्रोषमाणाः । आ । ये । मे । अस्य । दीधयन् । ऋतस्य ।
नु । त्वां । अग्ने । ईमहे । वसिष्ठाः । ईशानं । सुनोऽति । सहसः ।
वसूनां । इषं । स्तोत्रऽभ्यः । मघवत्ऽभ्यः । आनद् ॥ ० ॥ १० ॥
इंथे । राजा । सं । अर्यः । नमःऽभिः । यस्य । प्रतीकं । आऽहुतं ।
घृतेन । नरः । हव्येभिः । ईळते । सुऽवाधः । आ । अग्निः । अग्रे ।
उपसां । अशोचि । अयं । ऊँइति । स्यः । सुऽमहान् । अवेदि ।
होता । मद्रः । मनुषः । यज्ञः । अग्निः । वि । भाः । अकरित्यकः ।
ससृजानः । पृथिव्यां । कृष्णऽपविः । ओषधीभिः । ववक्षे । कथा ।
नः । अग्ने । वि । वसः । सुऽवृक्ति । कां । ऊँइति । स्वधां । ऋणवः ।
शस्यमानः । कदा । भवेम । पतयः । सुऽद्वत्र । रायः । वतारः ।
दुस्तरस्य । साधोः । प्रऽप्र । अयं । अग्निः । भरतस्य । शृण्वे । वि ।
यत् । सूर्यः । न । रोचते । बृहत् । भाः । अभि । यः पुरुं । पृतनासु ।
तस्थौ । द्युतान् । दैव्यः । अतिथिः । शशोच । असन् । इत् ।

तेऽति । आऽहव॑नानि । भूरि॑ । भुवः॑ । विश्वे॑भिः । सुऽमनाः॑ ।
 अनी॑कैः । सुतः॑ । चि॒त् । अ॒ग्ने । शृ॒ण्वि॒षे । गृ॒णानः॑ । स्व॒यं । व॒र्ध॒स्व ।
 त॒व । सुऽजा॑त् । इ॒दं । वचः॑ । श॒तऽसाः॑ । संऽस॑हस्रं । उत् ।
 अ॒ग्नये॑ । ज॒नि॒पी॒ष्ट । द्विऽव॑र्हाः ॥ ० ॥ द्युऽम॑त् । अ॒मीव॑चातनं ।
 र॒क्षऽहा ॥ ० ॥ ११ ॥ अबो॑धि । जा॒रः । उ॒पसा॑ । उ॒पऽस्था॑त् ।
 होता॑ । म॒द्रः । क॒विऽत॑मः । पा॒वकः॑ । द॒धाति॑ । के॒तुं । उ॒भय॑स्य ।
 ज॒तोः । ह॒व्या । दे॒वेषु॑ । द्र॒विणं॑ । सु॒कृत्ऽसु॑ । सः । सुऽक॑तुः । यः ।
 वि । दु॒रः । प॒णीनां॑ । पु॒नानः॑ । अ॒कं । पु॒रुऽभो॑जसं । नः । होता॑ ।
 म॒द्रः । वि॒शां । द॒मूनाः॑ । ति॒रः । त॒मः । द॒दृशे॑ । र॒म्याणां॑ । अ॒मूरः ।
 क॒विः । अ॒दि॒तिः । वि॒वस्वा॑न् । सुऽसं॑सत् । मि॒त्रः । अ॒ति॒थिः । शि॒वः ।
 नः । चि॒त्रऽभा॑नुः । उ॒पसा॑ । भा॒ति । अ॒ग्ने । अ॒पां । गर्भैः॑ । प्रऽस्वः॑ ।
 आ । वि॒व॒श । ई॒ न्यः । वः । म॒नुषः॑ । यु॒गेषु॑ । स॒म॒नऽगाः॑ । अ॒शुच॑त् ।
 जा॒तऽवे॑दाः । सुऽसं॑दृशा । भा॒नुना॑ । यः । वि॒भा॑ति । प्र॒ति । गा॒वः ।
 संऽइ॒धानं॑ । वृ॒ध॒न्त । अ॒ग्ने । या॒हि । दु॒त्यं । मा । रि॒ष॒ण्यः । दे॒वान् ।
 अच्छ॑ । ब्र॒ह्मऽकृ॑ता । ग॒णेन॑ । सर॑स्वती । म॒रुतः॑ । अ॒श्विना॑ । अ॒पः ।
 यक्षि॑ । दे॒वान् । र॒त्नऽवे॑याय । वि॒श्वान् । त्वां । अ॒ग्ने । संऽइ॒धानः॑ ।
 वसि॑ष्ठः । ज॒रूथं॑ । ह॒न् । यक्षि॑ । रा॒ये । पु॒रऽधि॑ । पु॒रुऽनी॒था ।
 जा॒तऽवे॑दः । ज॒रस्व॑ ॥ ० ॥ १२ ॥ उ॒षः । न । जा॒रः । पृ॒थु । पा॒जः ।
 अ॒श्रेत् । द॒वि॒द्युत॑त् । दी॒द्यत् । शो॒शु॒चानः॑ । वृ॒षा । हरिः॑ । शु॒चिः ।
 आ । भा॒ति । भा॒सा । धि॒यः । हि॒न्वा॒नः । उ॒श॒तीः । अ॒जी॒गरि॑ति ।
 स्वः । न । व॒स्तोः । उ॒पसा॑ । अ॒रो॒न्नि । य॒ज्ञं । त॒न्वा॒नाः । उ॒शि॒जः ।
 न । म॒स्र । अ॒ग्निः । ज॒म्भानि॑ । दे॒वः । आ । वि । वि॒द्वान् । द्र॒वत् ।
 द॒तः । दे॒वऽया॑वा । व॒नि॒ष्ठः । अच्छ॑ । गि॒रः । म॒त॒यः । दे॒वऽय॑तीः ।
 अ॒ग्नि । य॒न्ति । द्र॒विणं॑ । मि॒क्षमा॑णाः । सुऽसं॑दृशं । सुऽप्र॑तीकं । सुऽ-
 अ॒न्धं । ह॒व्यऽवा॑हं । अ॒र॒ति । मा॒नु॒षाणां॑ । इं॒द्रं । नः । अ॒ग्ने । वसु॑ऽभिः ।
 सुऽजो॑षाः । रु॒द्रं । रु॒द्रेभिः॑ । आ । वह॑ । वृ॒ह॒तं । आ॒दि॒त्येभिः॑ ।

अदितिं । विश्वऽजन्यां । बृहस्पतिं । ऋक्ऽभिः । विश्वऽवारं । मंद्रं ।
होतारं । उशिजः । यविष्ठं । अग्निं । विशः । ईळते । अध्वरेषु । सः । हि ।
क्षपाऽवान् । अमवत् । रयीणां । अतंद्रः । दूतः । यजथाय । देवान् ॥ १३ ॥
महान् । असि । अध्वरस्य । प्रऽकेतः । न । ऋते । त्वत् । अमृताः ।
मादयन्ते । आ । विश्वेभिः । सऽरथं । याहि । देवैः । नि । अग्ने ।
होता । प्रथमः । सद । इह । त्वां । ईळते । अजिरं । दुत्याय ।
हविर्मंतः । सद । इत् । मानुषासः । यस्य । देवैः । आ । असदः ।
बर्हिः । अग्ने । अहानि । अस्मै । सुऽदिना । भवन्ति । त्रिः । चित् ।
अक्तोः । प्र । चिकितुः । वसूनि । त्वेइति । अंतः । दाशुषे । मर्त्याय ।
मनुष्यत् । अग्ने । इह । यक्षि । देवान् । भव । नः । दूतः ।
अभिऽशस्तिऽपावा ॥ ० ॥ अध्वरस्य । अग्निः । विश्वस्य । हविषः ।
कृतस्य । कर्तुं । हि । अस्य । वसवः । जुषन्तं । अथ । देवाः । दधिरे ।
हव्यऽवाहं । आ । अग्ने । वह । हविऽअद्याय । देवान् । इंद्रऽज्येष्ठासः ।
इह । मादयन्तां । इमं । यज्ञं । दिवि । देवेषु । धेहि ॥ ० ॥ १४ ॥
अगस्त । महा । नमसा । यविष्ठं । यः । दीदाय । संऽइन्द्रः । स्वे ।
दुरोणे । चित्रऽभानुं । रोदसीइति । अंतः । उर्वीइति । सुऽआहुतं ।
विश्वतः । प्रत्यंचं । सः । महा । विश्वा ॥ दुऽइतानि । सद्भान् ।
अग्निः । स्तवे । दमे । आ । जातऽवेदाः । सः । नः । रक्षिषत् ।
दुऽइतात् । अवद्यात् । अस्मान् । गृणतः । उत । नः । मघोनः । त्वं ।
वरुणः । उत । मित्रः । अग्ने । त्वां । वधति । मतिऽभिः । वसिष्ठाः ।
त्वेइति । वसु । सुऽसननानि । संतु ॥ ० ॥ १५ ॥ प्र । अग्र्यै ।
विश्वऽशुचै । धियंऽधे । असुरऽग्ने । मघ्न । धीति । भरध्वं ॥ भरै ।
हविः । न । बर्हिषि । प्रीणानः । वैश्वानराय । यतये । मतीनां । त्वं ।
अग्ने । शोचिषां । शोशुचानः । आ । रोदसीइति । अपृणाः । जायमानः ।
त्वं । देवान् । अभिऽशस्तेः । अमुंचः । वैश्वानर । जातऽवेदः ।
महिऽत्वा । जातः । यत् । अग्ने । भुवना । वि । अख्यः । पशून् ।

न । गोपाः । इर्यः । परिऽज्मा । वैश्वानर । ब्रह्मणे । विंद । गातुं ॥ ० ॥
 ॥ १६ ॥ संऽइधा । जातऽवेदसे । देवाय । देवहूतिऽभिः । हविऽ-
 मिः । शुक्रऽशौचिभे । नमस्विनः । वयं । दाशेम । अग्नये । वयं ।
 ते । अग्ने । संऽइधा । विधेम । वयं । दाशेम । सुऽस्तुती । यजत्र ।
 वयं । घृतेन । अध्वरस्य । होतः । वयं । देव । हविषा । भद्रऽशोचे ।
 आ । नः । देवेभिः । उप । देवऽहूति । अग्ने । याहि । वर्षऽऽकृति ।
 जुषाणः । तुभ्यं । देवाय । दाशतः । स्याम ॥ ० ॥ १७ ॥ उपऽ-
 सद्याय । मीळहुषे । आस्ये । जुहुत । हविः । यः । नः । नेदिष्ठं । आप्यं ।
 यः । पंच । चर्षणीः । अभि । निऽससाद । दमेऽदमे ॥ ० ॥ सः ।
 नः । वेदः । अमात्यं । अग्निः । रक्षतु । विश्वतः । उत । अस्मान् ।
 पातु । अंहसः । नवं । नु । स्तोमं । अग्नये । दिवः । श्येनाय ।
 जीजनं । वस्वः । कुवित् । वनाति । नः । स्पार्हाः । यस्य । श्रियः ।
 दृशे । रयिः । वीरऽवतः । यथा । अग्ने । यज्ञस्य । शोचतः ॥ १८ ॥
 सः । इमां । वेतु । वर्षऽऽकृति । अग्निः । जुषत । नः । गिरः ।
 यजिष्ठः । हव्यऽवाहनः । नि । त्वा । नक्ष्य । विश्वते । द्युऽमंतं ।
 देव । धीमहि । सुऽवीरं । अग्ने । आऽहुत । क्षपः । उस्त्रः । च ।
 दीदिहि । सुऽअग्नयः । त्वया । वयं । सुऽवीरः । त्वं । अस्मऽयुः ।
 उप । त्वा । सातये । नरः । विप्रांसः । यंति । धीतिऽभिः । उप ।
 अक्षरा । सहस्रिणी ॥ अग्निः । रक्षांसि । सेधति । शुक्रऽशौचिः ।
 अमर्त्यः । शुचिः । पावकः । ईड्यः ॥ १९ ॥ सः । नः । राधांसि ।
 आ । भर । ईशानः । सहस्रः । यहोइति । भगः । च । दातु । वार्यं ।
 त्वं । अग्ने । वीरऽवत् । यशः । देवः । च । सविता । भगः । दितिः ।
 च । दाति । वार्यं । अग्ने । रक्ष । नः । अंहसः । प्रति । स्म । देव ।
 रिपतः । तपिष्ठैः । अजरः । दह । अघ्र । मही । नः । आयसी । अनाधृष्टः ।
 नृऽपीतये । पूः । भव । शतऽभुजिः ॥ ० ॥ दोषाऽवस्तः । अघऽ-
 यतः । दिवा । नक्तं । अदाभ्य ॥ २० ॥ एना । वः । अग्नि । नमसा ।

ऊर्जः । नपांतं । आ । हुवे । प्रियं । चेतिष्ठं । अरतिं । सुऽअध्वरं ।
विश्वस्य । दूतं । अमृतं । सः । योजते । अरुपा । विश्वऽभोजसा । सः ।
दुद्रवत् । सुऽआहुतः । सुऽब्रह्मा । यज्ञः । सुऽशमी । वसूनां । देवं । राधः ।
जनानां । उत् । अस्य । शोचिः । अस्थात् । आऽजुह्वानस्य । मीळहुपः ।
उत् । धूमासः । अरुपासः । दिविऽस्पृशः । सं । अग्निं । इध्वते । नरः ।
तं । त्वा । दूतं । कृष्महे । यशऽतमं । देवान् । आ । वीतये । वह ।
विश्वा । सुनोइति । सहस्रः । मर्तऽभोजना । रास्व । तत् । यत् । त्वा ।
ईमहे । त्वं । अग्ने । गृहऽपतिः । त्वं । होता । नः । अध्वरे । त्वं ।
पोता । विश्वऽवार । प्रऽचैताः । यक्षि । वैषि । च । वार्यै । कृधि ।
रत्नं । यजमानाय । सुक्रतोइतिसुऽक्रतो ॥ ० ॥ आ । नः । ऋते ।
शिशीहि । विश्वं । ऋत्विजं । सुऽशंसः । यः । च । दक्षते ॥ २१ ॥
त्वेइति । अग्ने । सुऽआहुत । प्रियासः । संतु । सूरयः । यन्तारः । ये ।
मघऽवानः । जनानां । ऊर्वान् । दयंत । गोनां । येषां । इळा ।
घृतऽहस्ता । दुरोणे । आ । अपि । प्राता । निऽसीदति । तान् ।
त्रायस्व । सहस्य । द्रुहः । निदः । यच्छ । नः । शर्म । दीर्घऽश्रुत् ।
सः । मंद्रया । च । जिह्वया । वह्निः । आसा । विदुऽतरः । अग्ने ।
रयिं । मघवत्ऽभ्यः । नः । आ । वह । हव्यऽदाति । च । सुदय ।
ये । राधांसि । ददति । अश्व्या । मघा । कामेन । श्रवसः । महः ।
तान् । अंहसः । पिपृहि । पृत्तऽभिः । त्वं । शतं । पुऽभिः ।
यविष्ठ्य । देवः । वः । द्रविणऽदाः । पूर्णा । विवष्टि । आऽसिचं ।
उत् । वा । सिचध्वं । उप । वा । पूणध्वं । आत् । इत् । वः । देवः ।
ओहते । तं । होतारं । अध्वरस्य । प्रऽचैतसं । वह्निं । देवाः ।
अकृण्वत् । दधाति । रत्नं । विध्वते । सुऽवीर्यं । अग्निः । जनाय ।
दाशुषे ॥ २२ ॥ अग्ने । भव । सुऽसमिधा । संऽइद्धः । उत् । वह्निः ।
उर्विया । वि । स्तृणीतां । उत् । द्वारः । उशतीः । वि । श्रयंतां ।
उत् । देवान् । उशतः । आ । वह । इह । अग्ने । वीहि ।

हृविषा । यक्षि । देवान् । सुऽअध्वरा । कृणुहि । जातऽवेदः । सुऽ-
अध्वरा । करति । जातऽवेदाः । यक्षत् । देवान् । अमृतान् । पिप्रयत् ।
च । वंस्व । विश्वा । वार्याणि । प्रचेतइतिप्रऽचेतः । सत्याः । भवंतु ।
आऽशिषः । नः । अद्य । त्वां । ऊँइति । ते । दधिरे । हव्यऽवाहं ।
देवासः । अग्ने । ऊर्जः । आ । नपातं । ते । ते । देवाय । दाशतः ।
स्याम । महः । नः । रत्ना । वि । दध्नः । इयानः ॥ २३ ॥
इति प्रथमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ त्वेइति । ह । यत् । पितरः । चित् । नः ।
इंद्र । विश्वा । वामा । जरितारः । असन्वन् । त्वेइति । गावः । सुऽदुघाः ।
त्वेइति । हि । अश्वाः । त्वं । वसु । देवऽयते । वनिष्ठः । राजाऽइव ।
हि । जनिऽमिः । क्षेपि । एव । अव । द्युऽमिः । अमि । विदुः ।
कविः । सन् । पिशा । गिरः । मघऽवन् । गोभिः । अश्वैः । त्वाऽयतः ।
शिशीहि । रये । अस्मान् । इमाः । ऊँइति । त्वा । पस्पृधानासः ।
अत्र । मद्राः । गिरः । देवऽयंती । उप । स्थुः । अर्वाची । ते ।
पथ्या । रायः । एतु । स्याम । ते । सुऽमतौ । इंद्र । शर्मन् । धेनुं । न ।
त्वा । सुऽयवसे । दुधुक्षन् । उप । ब्रह्माणि । ससृजे । वसिष्ठः ।
त्वां । इत् । मे । गोऽपतिं । विश्वः । आह । आ । नः । इंद्रः । सुऽ-
मतिं । गुंतु । अच्छ । अणीसि । चित् । पप्रथाना । सुऽदासे । इंद्रः ।
गाधानि । अकृणोत् । सुऽपारा । शयंतं । शिभ्यु । उचयस्य ।
नव्यः । शपं । सिधूनां । अकृणोत् । अशस्तीः ॥ २४ ॥ पुरोळाः ।
इत् । तुर्वशः । यक्षुः । आसीत् । राये । मत्स्यासः । निऽशिताः ।
अपिऽइव । श्रुष्टि । चक्रुः । भृगवः । दुह्यवः । च । सखा । सखायं ।
अतरत् । विषूचोः । आ । पक्थासः । भलानसः । भनंत । आ ।
अलिनासः । विषाणिनः । शिवासः । आ । यः । अनयत् । सधऽमाः ।
आर्यस्य । गुव्या । तृत्सुऽभ्यः । अजगन् । युधा । नृन् । दुऽआध्यः ।
अदिति । स्रवयंतः । अचेतसः । वि । जगृभ्रे । परुष्णां । महा ।
अविध्यक् । पृथिवीं । पत्यमानः । पशुः । कविः । अशयत् । चार्यमानः ।

ईयुः । अर्थ । न । निऽअर्थ । परुष्णीं । आशुः । चन । इत् । अमिऽ-
 पित्वं । जगाम । सुऽदासे । इंद्रः । सुऽतुकान् । अमित्रान् । अरंध्यत् ।
 मानुषे । वध्निऽवाचः । ईयुः । गावः । न । यवसात् । अगोपाः ।
 यथाऽकृतं । अमि । मित्रं । चितासः । पृश्निऽगावः । पृश्निऽनिप्रेषितासः ।
 श्रुष्टि । चक्रुः । निऽयुतः । रंतयः । च ॥ २५ ॥ एकं । च । यः ।
 विंशतिं । च । श्रवस्या । वैकर्णयोः । जनान् । राजा । नि । अस्ति-
 त्यस्तः । दसः । न । सन्नन् । नि । शिशानि । बर्हिः । शूरः । सगै ।
 अकृणोत् । इंद्रः । एषां । अध । श्रुतं । कवचं । वृद्धं । अप्सु । अनु ।
 द्रुह्यं । नि । वृणक् । वज्रऽबाहुः । वृणानाः । अत्र । सख्याय ।
 सख्यं । त्वाऽयतः । ये । अमदन् । अनु । त्वा । वि । सद्यः ।
 विश्वा । दृढितानि । एषां । इंद्रः । पुरः । सहसा । सप्त ।
 दर्दरितिर्ददः । वि । आनवस्य । तृत्सवे । गयं । भाक् । जेष्म । पुरं ।
 विदथे । मध्रऽवाचं । नि । गव्यवः । अनवः । द्रुह्यवः । च । षष्टिः ।
 शता । सुसुपः । षट् । सहसा । षष्टिः । वीरासः । अधि । षट् ।
 दुवऽयु । विश्वा । इत् । इंद्रस्य । वीर्या । कृतानि । इंद्रेण । एते ।
 तृत्सवः । वेविषाणाः । आपः । न । सृष्टाः । अध्वन्त । नीचीः ।
 दुऽमित्रासः । प्रकलऽवित् । मिमानाः । जहुः । विश्वानि । भोजना ।
 सुऽदासे ॥ २६ ॥ अर्थ । वीरस्य । शृतऽपां । अनिद्रं । परा । शर्धतं ।
 नुनुदे । अमि । क्षां । इंद्रः । मन्यु । मन्युऽम्यः । मिमाय । भेजे ।
 पथः । वर्तनि । पत्यमानः । अध्रेण । चित् । तत् । ऊँइति । एकं ।
 चकार । सिंहीं । चित् । पेत्वेन । जघान् । अव । स्रक्तीः । वेद्या ।
 अवृश्चत् । इंद्रः । प्र । अयच्छत् । विश्वा । भोजना । सुऽदासे ।
 शर्धतः । हि । शत्रवः । ररधुः । ते । भेदस्य । चित् । शर्धतः ।
 विंद । रंधि । मतीन् । एनः । स्तुवतः । यः । कृणोति । तिमं ।
 तस्मिन् । नि । जहि । वज्रं । इंद्र । आवत् । इंद्र । यमुना । तृत्सवः ।
 च । प्र । अत्र । भेदं । सर्वऽताता । ममायत् । अजासः । च । शिप्रवः ।

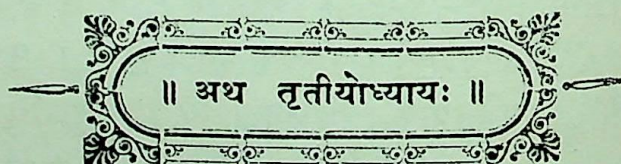

यक्षवः । न । बलि । शीर्षाणि । जभ्रुः । अश्व्यानि । न । ते । इन्द्र ।
 सुऽमृतयः । न । रायः । संऽचक्षे । पूर्वाः । उपसः । न । नृत्ताः ।
 देवक । चित् । मान्यमानं । जयंथ । अव । तमना । बृहतः । शंवरं ।
 भेत् ॥ २७ ॥ प्र । ये । गृहात् । अममदुः । त्वाऽया । पुराऽशरः ।
 शतऽयातुः । वलिष्ठः । न । ते । भोजस्य । सख्य । मृपंत । अथ ।
 सुरिभ्यः । सुऽदिना । वि । उच्छान् । द्वेइति । ननुः । देवऽवतः ।
 शतेइति । गोः । द्वा । रथा । वधूऽमंता । सुऽदासः । अर्हन् । अग्ने ।
 पैजऽवनस्य । दानं । होताऽइव । सदा । परि । एमि । रेभन् ।
 चवारः । मा । पैजऽवनस्य । दानाः । स्मत्ऽदिष्टयः । कृशनिनः ।
 निरेके । ऋज्रासः । मा । पृथिविऽस्थाः । सुऽदासः । तोकं । तोकाय ।
 श्रवसे । वहंति । यस्य । श्रवः । रोदसीइति । अंतः । उर्वीइति ।
 शीर्णेऽशीर्णे । विऽवभाज । विऽभक्ता । सप्त । इत् । इन्द्र । न ।
 सवतः । गुणंति । नि । युध्यामधि । अशिशात् । अभीकै । इमं ।
 नरः । मरुतः । सश्चत । अनु । दिवऽदासं । न । पितरं । सुऽदासः ।
 अविष्टनं । पैजऽवनस्य । केतं । दुऽनशं । क्षत्रं । अजरं । दुवऽ-
 यु ॥ २९ ॥ यः । तिग्मऽशूगः । वृषभः । न । भीमः । एकः । कृष्टीः ।
 च्यवयति । प्र । विश्वाः । यः । शश्वतः । अदाशुपः । गयस्य । प्रऽ-
 यंता । असि । सुखिऽतराय । वेदः ॥ ० ॥ कुत्सं । आवः ।
 शुश्रूषमाणः । तन्वा । सऽमर्ये । दासं । यत् । शुणं । कुर्यवं । नि ।
 असि । अरंभयः । आर्जुनेयाय । शिक्षन् । त्वं । धृणोइति । धृपता ।
 वीतऽहव्यं । प्र । आवः । विश्वामिः । ऊतिऽमिः । सुऽदासं । प्र ।
 पौरुऽकुत्सि । त्रसदस्यु । आवः । क्षेत्रऽसाता । वृत्रऽहव्येषु । पुरुं ।
 त्वं । नृऽमिः । नृऽमनः । देवऽवीतौ । भूरीणि । वृत्रा । हरिऽअश्व ।
 हंसि । त्वं । नि । दस्युं । चुमुरि । धनिं । च । अस्वापयः ।
 दभ्रांतये । सुऽहंतुं । तव । च्यौद्वानि । वज्रऽहस्त । तानि । नव ।
 यत् । पुरः । नवति । च । सद्यः । निऽवेशने । शतऽतमा । अविवेधीः ।

अहन् । च । वृत्रं । नमुचि । उत । अहन् ॥ २९ ॥ ० ॥ भोजनानि ।
 रातः । हव्याय । दाशुषे । सुऽदासे । वृष्णे । ते । हरीशति । वृषणा ।
 युनजिम । व्यंतु । ब्रह्माणि । पुरुऽशाक । वाजं । मा । ते । अस्यां ।
 सहसाऽवन् । परिष्टौ । अघाय । भूम । हरिऽवः । पराऽदै । त्रायस्व ।
 नः । अवृकेभिः । वरुथैः । तव । प्रियासः । सुरिषु । स्याम । प्रियासः ।
 इत् । ते । मघऽवन् । अभिष्टौ । नरः । मदेम । शरणे । सखायः ।
 नि । तुर्वेशं । नि । याद्वे । शिशीहि । अतिथिऽग्वाय । शंस्यै ।
 करिष्यन् । सद्यः । चित् । नु । ते । मघऽवन् । अभिष्टौ । नरः ।
 शंसन्ति । उक्थऽशसः । उक्था । ये । ते । हवैभिः । वि । पूर्णान् ।
 अदाशन् । अस्मान् । वृणीष्व । युज्याय । तस्मै । एते । स्तोमाः ।
 नरां । नृऽतम् । तुभ्यै । अस्मद्यैचः । ददतः । मघानि । तेषां । इंद्र ।
 वृत्रऽहत्ये । शिवः । भुः । सखा । च । शूरः । अविता । च । नृणां ।
 नु । इंद्र । शूर । स्तवमानः । ऊती । ब्रह्मऽजतः । तन्वा । ववृधस्व ।
 उप । नः । वाजान् । मिमीहि । उप । स्तीन् ॥ ० ॥ ३० ॥

इति पञ्चमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

हरिः ॐ ॥ उग्रः । जज्ञे । वीर्याय । स्वधाऽवान् । चक्रिः ।
 अपः । नर्यः । यत् । करिष्यन् । जग्मिः । युवा । नृऽसदनं । अवऽभिः ।
 त्राता । नः । इंद्रः । एनसः । महः । चित् । हन्ता । वृत्रं । इंद्रः ।
 शूशुवानः । प्र । आवीत् । नु । वीरः । जरितारं । ऊती । कर्ता ।
 सुऽदासे । अह । वै । ऊइति । लोकं । दाता । वसु । मुहुः । आ ।

दाशुषे । भूत् । युध्मः । अनर्वा । खजऽकृत् । समत्ऽवा । शूरः ।
 सन्नापाट् । जनुषा । ई । अषाळहः । वि । आसे । इंद्रः । पृतनाः ।
 सुऽओजाः । अथ । विश्वं । शत्रुऽयंतं । जघान । उमेइति । चित् ।
 इंद्र । रोदसीइति । महिऽत्वा । आ । पप्राथ । तविषीभिः । तुघिष्मः ।
 ति । वज्रं । इंद्रः । हरिऽवान् । मिमिक्षन् । सं । अंधसा । मर्देषु ।
 वै । उवोच ॥ वृषा । जजान । वृषणं । रणाय । तं । ऊँइति । चित् ।
 नारी । नथै । ससुव ॥ प्र । यः । सेनाऽनीः । अथ । नृऽभ्यः । अस्ति ।
 इनः । सत्वा । गोऽएषणः । सः । धृष्णुः ॥ १ ॥ नु । चित् । सः ।
 धेपते । जनः । न । रेपत् । मनैः । यः । अस्य । घोरे । आऽविवा-
 सात् । यज्ञैः । यः । इंद्र । दधते । दुवांसि । क्षयत् । सः । राये ।
 ऋतुऽपाः । ऋतेऽजाः । यत् । इंद्र । पूर्वैः । अपराय । शिक्षन् ।
 अयत् । ज्यायान् । कनीयसः । देष्णं ॥ अमृतः । इत् । परि । आसीत् ।
 दुरं । आ । चित्र । चिज्यै । भर । रयि । नः । यः । ते । इंद्र ।
 प्रियः । जनः । ददाशत् । असत् । निरेके । अद्रिऽवः । सखा । ते ।
 वयं । ते । अस्यां । सुऽमतौ । चनिष्ठाः । स्याम । वरुथे । अघ्नतः ।
 नृऽपीतौ । एषः । स्तोमः । अचिक्रदत् । वृषा । ते । उत । स्तामुः ।
 मघऽवन् । अकपिष्ट । रायः । कामः । जरितारं । ते । आ । अगन् । त्वं ।
 अंग । शक्र । वस्वः । आ । शक्रः । नः । सः । नः । इंद्र । त्वऽयतायै ।
 इषे । धाः । तमना । च । ये । मघऽवानः । जुनंति । वस्वी । सु ।
 ते । जरित्रे । अस्तु । शक्तिः ॥ ० ॥ २ ॥ असावि । देवं । गोऽ-
 ऋजीकं । अंधः । नि । अस्मिन् । इंद्रः । जनुषा । ई । उवोच ॥
 बोधामसि । त्वा । हरिऽअश्व । यज्ञैः । बोध । नः । स्तोमं । अंधसः ।
 मर्देषु । प्र । यंति । यज्ञ । विपयंति । बर्हिः । सोमऽमादः । विदथे ।
 नुध्रऽवाचः । नि । ऊँइति । ध्रियंते । यशसः । गृभात् । आ । दुरेऽ-
 उपद्दः । वृषणः । नृऽसाचः । त्वं । इंद्र । स्रवितवै । अपः । करितिकः ।
 परिऽस्थिताः । अहिना ॥ ३ ॥ पूर्वैः । त्वत् । वावुके । रथ्यः । न ।

धेनाः । रेजंते । विश्वा । कृत्रिमाणि । भीषा । भीमः ॥ विवेष ।
 आयुधेभिः । एषां । अपांसि । विश्वा । नर्याणि । विद्वान् । इंद्रः । पुरः ।
 जहृषाणः । वि । दधोत् । वि । वज्रऽहस्तः । महिना । जघान् ॥ न ।
 यातवः । इंद्र । जुजुवुः । नः । न । वंदना । शविष्ठ । वेद्याभिः ॥ सः ।
 शर्धत् । अर्यः । विषुणस्य । जंतोः । मा । शिश्रऽदेवाः । अपि । गुः ।
 ऋतं । नः ॥ ३ ॥ अभि । ऋत्वा । इंद्र । भुः । अघ्न । जमन् । न ।
 ते । विव्यक् । महिमानं । रजांसि । स्वेन । हि । वृत्रं । शवसा ।
 जघंथ । न । शत्रुः । अंतं । विविदत् । युधा । ते । देवाः । चित् ।
 ते । असुर्याय । पूर्व । अनु । क्षत्राय । ममिरे । सहांसि ॥ इंद्रः ।
 मघानि । दयते । चिऽसह्य । इंद्र । वाजस्य । जोहुवंत । सातौ ।
 कीरिः । चित् । हि । त्वां । अवसे । जुहाव । ईशानं । इंद्र ।
 सौमगस्य । भूरः । अवः । बभूथ । शतंऽऊते । असेइति । अभिऽक्षतुः ।
 त्वाऽवतः । वरुता । सखायः । ते । इंद्र । विश्वह । स्याम । नमऽ-
 वृधासः । महिना । तरुत्र । वन्वतु । स्म । ते । अवसा । संऽईके ।
 अभिऽइति । अर्यः । वनुषां । शवांसि ॥ ० ॥ ४ ॥ पिव । सोम ।
 इंद्र । मंदतु । त्वा । यं । ते । सुसाव । हरिऽअश्व । अद्रिः । सोतुः ।
 बाहुऽभ्यां । सुऽयतः । न । अवा । यः । ते । मदः । युज्यः । चारुः ।
 अस्ति । येन । वृत्राणि । हरिऽअश्व । हंसि । सः । त्वां । इंद्र ।
 प्रभुवसोइतिप्रभुऽवसो । ममत्तु । बोध । सु । मे । मघऽवन । वाचं ।
 आ । इमां । यां । ते । वसिष्ठः । अर्चति । प्रऽशस्ति । इमा । ब्रह्म ।
 सधऽमादे । जुषस्व । शुधि । हवं । चिऽपिपानस्य । अद्रैः । बोध ।
 विप्रस्य । अर्चतः । मनीषां । कृष्य । दुवांसि । अंतमा । सचा ।
 इमा । न । ते । गिरः । अपि । मृष्ये । तुरस्य । न । सुऽस्तुति ।
 असुर्यस्य । विद्वान् । सदा । ते । नाम । स्वऽयशः । विवक्षि ॥ ५ ॥
 भूरिं । हि । ते । सवाना । मानुषेषु । भूरि । मनीषी । हवते । त्वां ।
 इत् । मा । आह । असत् । सत् । कर्त्तव्यम् । कर्त्तिकः । तुभ्य ।

इत् । इमा । सर्वना । शूर । विश्वा । नुभ्यं । ब्रह्माणि । वर्धना ।
 कृणोमि । त्वं । नृऽभिः । हव्यः । विश्वधा । असि । नु । चित् । नु ।
 ते । मन्यमानस्य । दस्म । उत् । अश्रुवन्ति । महिमानं । उप्र । न ।
 वीथे । इंद्र । ते । न । राधः । ये । च । पूर्व । ऋषयः । ये । च ।
 नृत्वाः । इंद्र । ब्रह्माणि । जनयंत । विप्राः । अस्सेइति । ते । संतु ।
 सख्या । शिवानि ॥ ० ॥ ६ ॥ उत् । ऊँइति । ब्रह्माणि । पेरत् ।
 श्रवस्या । इंद्रं । सऽमये । महय । वसिष्ठ । आ । यः । विश्वानि ।
 शर्वसा । ततानं । उपऽश्रोता । मे । ईवतः । वचांसि । अयामि ।
 घोषः । इंद्र । देवऽजामिः । इरज्यंत । यत् । शुरुधः । विऽवाचि ।
 नहि । स्व । आयुः । चिकित्ते । जनैषु । तानि । इत् । अंहांसि ।
 अति । परि । अस्मान् । युजे । रथं । गोऽएषणं । हरिऽभ्यां । उप ।
 ब्रह्माणि । जुजुषाणं । अस्थुः । वि । वाधिष्ठ । स्यः । रोदसीइति ।
 महिऽत्वा । इंद्रः । वृत्राणि । अप्रति । जघन्वान् । आपः । चित् ।
 पिप्युः । स्तर्यः । न । गावः । नक्षन् । ऋतं । जरितारः । ते । इंद्र ।
 याहि । वायुः । न । निऽयुतः । नः । अच्छ । त्वं । हि । धीभिः ।
 दयसे । वि । वाजान् । ते । त्वा । मदाः । इंद्र । मादयंतु । शुष्मिणं ।
 तुविऽराधसं । जरित्रे । एकः । देवऽत्रा । दयसे । हि । मर्तान् ।
 अस्मिन् । शूर । सर्वने । मादयस्व । एव । इत् । इंद्रं । वृषणं । वज्रऽबाहुं ।
 वसिष्ठासः । अभि । अर्चति । अकैः ॥ ० ॥ ७ ॥ ० ॥ सदनं ॥ ० ॥
 नृऽभिः । पुरुऽहुत् । प्र । याहि । असः । यथा । नः । अविता ।
 वृधे । च । ददः । वसूनि । ममदः । च । सोमैः । गृभीतं । ते ।
 मनः । इंद्र । द्विऽवर्हीः । सुतः । सोमः । परिऽसिक्ता । मधूनि ।
 विसृष्टधेना । भरते । सुऽवृक्तिः । इयं । इंद्रं । जोहुवती । मनीषा ।
 आ । नः । दिवः । आ । पृथिव्याः । ऋजीषित् । इदं । वहिः ।
 सोमऽपेयाय । याहि । वहंतु । त्वा । हरयः । मध्यं । आंगुषं ।
 अच्छ । तवसं । मदाय ॥ ० ॥ ८ ॥ नः । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः । सऽ-

जोषाः । ब्रह्म । जुषाणः । हरिऽअश्व । याहि । वरीवृजत् । स्थविरेभिः ।
सुऽशिप्र । अस्मेइति । दधत् । वृषण । शुभम् । इन्द्र । एषः । स्तोमः ।
महे । उग्राय । वाहे । धुरेऽइव । अत्यः । न । वाजयन् । अधायि ।
इन्द्र । त्वा । अयं । अर्कः । ईहे । वसूनां । दिविऽइव । यां । अधि ।
नः । श्रोमन्तं । धाः । एव । नः । इन्द्र । वार्यस्य । पुंश्चि । प्र । ते ।
महीं । सुऽमति । वेविदाम ॥ इव । पिन्व । मघवत्ऽभ्यः । सुऽ-
वीर्यं ॥ ० ॥ ८ ॥ आ । ते । महः । इन्द्र । ऊती । उग्र । सऽमन्यवः ।
यत् । संऽअरन्त । सेनाः । पताति । दिद्युत् । नर्यस्य । बाहोः । मा ।
ते । मनः । विष्वज्यक् । वि । चारीत् । नि । दुऽगे । इन्द्र । श्रथिहि ।
अमित्रान् । अभि । ये । नः । मतीसः । अमन्ति । आरे । तं । शंस ।
कृणुहि । निनिस्सोः । आ । नः । भर । संऽभरणं । वसूनां । शतं ।
ते । शिप्रिन् । ऊतयः । सुऽदासे । सहस्रं । शंसाः । उत । रातिः ।
अस्तु । जहि । वधः । वनुषः । मर्त्यस्य । अस्मेइति । युम्न । अधि ।
रत्नं । च । धेहि । त्वाऽवतः । हि । इन्द्र । क्रत्वे । अस्मि । त्वाऽवतः ।
अवितुः । शूर । रातौ । विश्वा । इत् । अहानि । तविषीऽवः । उग्र ।
ओकः । कृणुष्व । हरिऽवः । न । मर्धीः । कुत्साः । एते । हरिऽ-
अश्वाय । शूषं । इन्द्रे । सहः । देवऽजूनं । इयानाः । सत्रा । कृधि ।
सुऽहना । शूर । वृत्रा । वयं । तरुत्राः । सनुयाम । वाजं ॥ ० ॥
॥ ९ ॥ न । सोमः । इन्द्रं । असुतः । ममाद् । न । अव्रह्माणः ।
मघऽवानं । सुतासः ॥ यत् । इ । सऽवाधः । पितरं । न । पुत्राः ।
समानऽदक्षाः । अवसे । हवन्ते । चकार । ता । कृणवत् । नूनं ।
अन्या । यानि । ब्रुवन्ति । वेधसः । सुतेषु । जनीऽइव । पतिः । एकः ।
समानः । नि । ममृजे । पुरः । इन्द्रः । सु । सर्वाः । एव । तं । आहुः ।
उत । शृण्वे । इन्द्रः । एकः । विऽभक्ता । तरणिः । मघानी । मिथऽ-
तुरः । ऊतयः । यस्य । पूर्वीः । अस्मेइति । भद्राणि । सश्रत् ।
प्रियाणि । एव । लसिष्ठः । इन्द्रं । ऊतये । मन् । कृष्टीनां । वृषम् ।

सुते । गुणाति । सहस्रिणः । उप । नः । माहि । वाजान् ॥ ० ॥ १० ॥
 इन्द्र । नरः । नेमऽधिता । हवन्ते । यत् । पार्याः । युनजते । धियः ।
 ताः । शूरः । नृसाता । शवसः । चकानः । आ । गोऽमति । व्रजे ।
 भज । त्वं । नः । यः । इन्द्र । शुम्भः । मघऽवन् । ते । अस्ति ।
 शिक्ष । सखिऽभ्यः । पुरुऽहूत । नृऽभ्यः । त्वं । हि । दृल्हा । मघऽ-
 वन् । विऽचेताः । अप । वृधि । परिऽवृतं । न । राधः । इन्द्रः ।
 राजा । जगतः । चर्षणीनां । अधि । क्षमि । विषुऽरूपं । यत् । अस्ति ।
 ततः । ददाति । दाशुषे । वसूनि । चोदत् । राधः । उपऽस्तुतः ।
 चित् । अर्वाक् । नु । चित् । नः । इन्द्रः । मघऽवा । सऽहूती ।
 दानः । वाजं । नि । यमते । नः । ऊती । अनूना । यस्य । दक्षिणा ।
 पीपाय । वामं । नृऽभ्यः । अमिऽधीता । सखिऽभ्यः । नु । इन्द्र ।
 राये । वरिवः । कृधि । नः । आ । ते । मनः । ववृत्याम । मघाय ।
 गोऽमत् । अश्वऽवत् । रथऽवत् । व्यतः ॥ ० ॥ ११ ॥ ब्रह्म । नः ।
 इन्द्र । उप । याहि । विद्वान् । अर्वाचः । ते । हरयः । सुतु । युक्ताः ।
 विश्व । चित् । हि । त्वा । विऽहवत । मर्ताः । अस्माकं । इत् ।
 शृणुहि । विश्वऽइन्व । हव । ते । इन्द्र । महिमा । वि । आनत् ।
 ब्रह्म । यत् । पासि । शवसिन् । ऋषीणां । आ । यत् । वज्रं ।
 अधिषे । हस्ते । उग्र । घोरः । सन् । कत्वा । जनिष्ठाः । अषाढहः ।
 तव । प्रऽनीती । इन्द्र । जोहुवानान् । सं । यत् । नृन् । न ।
 रोदसीदिति । निनेथ । महे । क्षत्राय । शवसे । हि । जज्ञे । अतुर्तुर्जि ।
 चित् । तूतुजिः । आशिश्रत् ॥ एभिः । नः । इन्द्र । अहऽभिः । दशस्य ।
 दुऽमिवासः । हि । क्षितयः । पवन्ते । प्रति । यत् । चष्टे । अनृतं ।
 अनेनाः । अव । द्विता । वरुणः । मायी । नः । सात् । वोचेम । इत् ।
 इन्द्र । मघऽवानं । एनं । महः । रायः । राधसः । यत् । ददत् ।
 नः । यः । अर्चतः । ब्रह्मऽकृति । अविष्टः ॥ ० ॥ १२ ॥ अयं ।
 सोमः । इन्द्र । तुभ्यं । सुन्वे । आ । तु । प्र । याहि । हरिऽवः ।

तत्सुओकाः । पिव । तु । अस्य । सुसुतस्य । चारोः । ददः ।
मघानि । मघवन् । इथानः । ब्रह्मन् । वीर । ब्रह्मकृति । जुषाणः ।
अर्वाचीनः । हरिभिः । याहि । तूयं । अस्मिन् । उँइति । सु ।
सवने । मादयस्व । उप । ब्रह्माणि । शृणवः । इमा । नः । का । ते ।
अस्ति । अरुँकृतिः । सुउक्तैः । कदा । नूनं । ते । मघवन् ।
दाशेम । विश्वाः । मतीः । आ । ततने । त्वाऽया । अध । मे । इन्द्र ।
शृणवः । हवा । इमा । उतोइति । घ । ते । पुरुष्याः । इत् । आसन् ।
येषां । पूर्वेषां । अशृणोः । ऋषीणां । अध । अहं । त्वा । मघवन् ।
जोहवीमि । त्वं । नः । इन्द्र । असि । प्रमतिः । पिताऽइव ॥ ० ॥
॥ १३ ॥ आ । नः । देव । शवसा । याहि । शुष्मिन् । भव । वृधः ।
इन्द्र । रायः । अस्य । महे । नृणाय । नृपते । सुवज्र । महि ।
क्षत्राय । पौंस्याय । शूर । हवँते । उँइति । त्वा । हव्यं । विश्वाचि ।
तनूषु । शूराः । सूर्यस्य । सातौ । त्वं । विश्वेषु । सेन्यः । जनैषु ।
त्वं । वृत्राणि । रंध्य । सुहंतु । अहा । यत् । इन्द्र । सुदिना ।
विउच्छान् । दधः । यत् । केतुं । उपमं । समत्सु । नि । अग्निः ।
सीदत् । असुरः । न । होता । हुवानः । अत्र । सुभगाय । देवान् ।
वयं । ते । ते । इन्द्र । ये । च । देव । स्तवंत । शूर । ददतः ।
मघानि । यच्छ । सुरिभ्यः । उपमं । वरूथं । सुआभुवः । जरणां ।
अश्ववंत ॥ ० ॥ १४ ॥ प्र । वः । इन्द्राय । मादनं । हरिअश्वाय ।
गायत । सखायः । सोमपात्रे । संस । इत् । उक्थं । सुदानवे ।
उत । दुक्षं । यथा । नरः । चक्रम । सत्यराधसे । त्वं । नः । इन्द्र ।
वाजस्युः । त्वं । गव्युः । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । त्वं । हिरण्यस्युः ।
वसोइति ॥ ० ॥ अभि । प्र । नोनुमः । वृषन् । विद्धि । तु । अस्य ।
नः । वसोइति । मा । नः । नि । च । वक्तवे । अर्यः । रंघीः ।
अराव्णे । त्वेइति । अपि । क्रतुः । मम । त्वं । वर्म । असि । सु-
प्रथः । पुरऽयोधः । च । वृत्रहन् । त्वया । प्रति । वृवे ।

अष्टकः ५, अ. ३, वर्गः १८] ४७५ [म. ७, अनु. २

युजा ॥ १५ ॥ महान् । उत । असि । यस्य । ते । अनु ।
 स्वधावरी इति स्वधाऽवरी । सहः । मन्नाते इति । इन्द्र । रोदसी इति ।
 तं । त्वा । मरुत्वती । परि । भुवत् । वाणी । सऽयावरी । नक्षमाणा ।
 सह । युग्मिः । ऊर्ध्वासः । त्वा । अनु । इन्द्रवः । भुवन् । दसं ।
 उप । दधि । सं । ते । नमन्त । कृष्टयः ॥ ० ॥ महिऽवृधे । भरध्वं ।
 प्रचेतसे । प्र । सुऽमति । कृणुध्वं । विशः । पूर्वीः । प्र । चर ।
 चर्षणिऽप्राः । उरुऽव्यचसे । महिने । सुऽवृक्ति । इन्द्राय । ब्रह्म ।
 जनयन्त । विप्राः । तस्य । व्रतानि । न । मिनन्ति । धीराः । इन्द्र ।
 वाणी । अनुत्तऽमन्यु । एव । सत्रा । राजानं । दधिरे । सहध्वै ।
 हरिऽअश्वाय । बर्हय । सं । आपीन् ॥ १६ ॥ मोइति । सु । त्वा ।
 वाघतः । चन । अरे । अस्मत् । नि । रीरमन् । आरात्तात् । चित् ।
 सधऽमादं । नः । आ । गहि । इह । वा । सन् । उप । श्रुधि । इमे ।
 हि । ते । ब्रह्मऽकृतः । सुते । सचा । मधौ । न । मक्षः । आसते ।
 इन्द्र । कामं । जरितारः । वसुऽयवः । रथे । न । पादं । आ । दधुः ।
 रायऽकामः । वज्रऽहस्तं । सुऽदक्षिणं । पुत्रः । न । पितरं । हुवे ।
 इमे । इन्द्राय । सुन्विरे । सोमांसः । दधिऽआशिरः । तान् । आ ।
 मदाय । वज्रऽहस्तं । पीतये । हरिऽभ्यां । याहि । ओकः । आ ।
 भवत् । श्रुत्ऽकर्णः । इयते । वसूनां । नु । चित् । नः । मर्धिशत् ।
 गिरः । सद्यः । चित् । यः । सहस्राणि । शता । ददत् । नकिः ।
 दित्संतं । आ । मिनत् ॥ १७ ॥ सः । वीरः । अप्रतिऽस्कुतः ।
 इन्द्रेण । शशुवे । नृऽभिः । यः । ते । गभीरा । सर्वनानि । वृत्रऽहन् ।
 सुनोति । आ । च । धावति । भव । वरूथं । मघऽवन् । मघोनां ।
 यत् । संऽअजासि । शर्धतः । वि । त्वाऽहतस्य । वेदनं । भजेमहि ।
 आ । दुऽनशः । भर । गयं ॥ सुनोत । सोमऽपात्रं । सोमं । इन्द्राय ।
 वज्रिणे । पचत । पक्तीः । अवसे । कृणुध्वं । इत् । पृणन् । इत् ।
 पुणते । मयः । मा । सेधत् । सोमिन् । दक्षत । महे । कृणुध्वं । राये ।

आऽतुजे ॥ तरणिः । इत् । जयति । क्षेति । पुष्यति । न । देवासः ।
 कवत्तवे । नकिः । सुऽदासः । रथं । परि । आस । न । रीरमत् । इंद्रः ।
 यस्य । अविता । यस्य । मरुतः । गमत् । सः । गोऽमति । वृजे ।
 ॥ १८ ॥ गमत् । वाजं । वाजवन् । इंद्र । मर्त्यः । यस्य । त्वं ।
 अविता । भुवः ॥ ० ॥ रथानां । अस्माकं । शूर । नृणां । उत् । इत् ।
 नु । अस्य । रिच्यते । अंशः । धनं । न । जिग्युषः । यः । इंद्रः ।
 हरिऽवान् । न । दमंति । तं । रिपः । दक्षं । दधाति । सोमिनि ।
 मंत्रं । अखर्वं । सुऽधितं । सुऽपेशसं । दधात । यज्ञियेषु । आ ।
 पूर्वाः । चन । प्रऽसितयः । तरंति । तं । यः । इंद्रं । कर्मणा ।
 भुवत् । कः । तं । इंद्र । त्वाऽवसुं । आ । मर्त्यः । दधर्षति । श्रद्धा ।
 इत् । ते । मघऽवन् । पौर्ये । दिवि । वाजी । वाजं । सिसासति ।
 मघोनः । स । वृत्रऽहत्येषु । चोदय । ये । ददति । प्रिया । वसु ।
 तव । प्रऽनीती । हरिऽअश्व । सूरिऽभिः । विश्वा । तरेम । दुऽ-
 इता ॥ १९ ॥ तव । इत् । इंद्र । अवमं । वसु । त्वं । पुष्यसि ।
 मध्यमं । सत्रा । विश्वस्य । परमस्य । राजसि । नकिः । त्वा । गोषु ।
 वृण्वते । त्वं । विश्वस्य । धनऽदाः । असि । श्रुतः । ये । ई ।
 भवंति । आजयः । तव । अयं । विश्वः । पुरुऽहुत् । पार्थिवः ।
 अवस्युः । नाम । भिक्षते । यत् । इंद्र । यावतः । त्वं । एतावत् ।
 अहं । ईशीय । स्तोतारं । इत् । दिधिषेय । रदवसो इति रदऽवसो ।
 न । पापऽत्वाय । रासीय । शिक्षेयं । इत् । महऽयते । द्विवेऽदिवे ।
 रायः । आ । कुहचित्ऽविदे । नहि । त्वत् । अन्यत् । मघऽवन् । नः ।
 आप्यं । वस्यः । अस्ति । पिता । चन । तरणिः । इत् । सिसासति ।
 वाजं । पुरंऽध्या । युजा । आ । वः । इंद्रं । पुरुऽहुतं । नमे । गिरा ।
 नेमिं । तष्टाऽइव । सुऽद्रं ॥ २० ॥ न । दुऽस्तुती । मर्त्यः । विन्दते ।
 वसु । न । स्नेधंतं । रयिः । नशत् । सुऽशक्तिः । इत् । मघऽवन् ।
 तुभ्यं । माऽवसे ॥ अष्टकं ५ अंशं ३ वमः २१ ॥ अमि । त्वा । शूर ।

नोनुमः । अदुग्धाऽइव । धेनवः । ईशानं । अस्य । जगतः । स्वऽ-
दृशं । ईशानं । इन्द्र । तस्थुषः । न । त्वाऽवान् । अन्यः । दिव्यः ।
न । पार्थिवः । न । जातः । न । जनिष्यते । अश्वऽयंतः । मघऽवन् ।
इन्द्र । वाजिनः । गव्यंतः । त्वा । हवामहे । अभि । सुतः । तत् ।
आ । भर । इन्द्र । ज्यायः । कनीयसः । पुरुऽवसुः । हि । मघऽवन् ।
सनात् । असि । भरेऽभरे । च । हव्यः । परा । नुदस्व । मघऽवन् ।
अमित्रान् । सुऽवेदा । नः । वसु । कृधि ॥ ० ॥ भव । वृधः ।
सखीनां । इन्द्र । क्रतुं । नः । आ । भर । पिता । पुत्रेभ्यः । यथा ।
शिक्षं । नः । अस्मिन् । पुरुऽहुत । यामनि । जीवाः । ज्योतिः ।
अशीमहि । मा । नः । अज्ञाताः । वृजना । दुऽआध्यः । मा ।
अशिवासः । अव । क्रमुः । त्वया । वयं । प्रऽवतः । शश्वतीः । अपः ।
अति । शूर । तरामसि ॥ २१ ॥ श्वित्यंचः । मा । दक्षिणतऽकपर्दाः ।
धियंऽजिन्वासः । अभि । हि । प्रऽमंदुः । उत्ऽतिष्ठन् । वोचे । परि ।
वर्हिषः । नृन् । न । मे । दुरात् । अर्कितवे । वसिष्ठाः । दुरात् ।
इन्द्र । अनयन् । आ । सुतेन । तिरः । वैशंतं । अति । पातं । उग्रं ।
पाशऽद्युम्नस्य । वायतस्य । सोमात् । सुतात् । इन्द्रः । अवृणीत ।
आसिष्ठान् । एव । इत् । नु । कं । सिधुं । एभिः । ततार ॥ ० ॥
मेदं । एभिः । जघान ॥ ० ॥ दाशऽराज्ञे । सुऽदासं । प्र । आवत् ।
इन्द्रः । ब्रह्मणा । वः । वसिष्ठाः । जुष्टी । नरः । ब्रह्मणा । वः ।
पितृणां । अक्षं । अव्ययं । न । किल । रिषाथ । यत् । शक्नीषु ।
वृहता । रवेण । इन्द्रे । शुष्मं । अदधात् । वसिष्ठाः । उत् । द्यांऽइव ।
इत् । तृष्णऽजः । नाथितासः । अदीधयुः । दाशऽराज्ञे । वृतासः ।
वसिष्ठस्य । सुवतः । इन्द्रः । अश्रोत् । उरुं । तृत्स्वऽभ्यः । अकृणोत् ।
ऊरति । लोकं ॥ २२ ॥ दंडाऽइव । इत् । गोऽअजनासः । आसन् ।
परिऽच्छिन्नाः । भरताः । अर्भकासः । अर्भवत् । च । पुरऽएता ।
वसिष्ठः । आत् । इत् । तृत्सूनां । विशः । अप्रथंत । त्रयः । कृण्वन्ति ।

भुवनेषु । रेतः । तिस्रः । प्रजाः । आर्याः । ज्योतिःऽअग्राः । त्रयः ।
धर्मासः । उपसं । सचन्ते । सर्वान् । इत् । तान् । अनु । विदुः ।
वसिष्ठाः । सूर्यस्यऽइव । वक्षथः । ज्योतिः । एषां । समुद्रस्यऽइव ।
महिमा । गभीरः । वातस्यऽइव । प्रजवः । न । अन्येन । स्तोमः ।
वसिष्ठाः । अनुऽएतवे । वः । ते । इत् । निण्यं । हृदयस्य । प्रकेतैः ।
सहस्रऽवश्लं । अभि । सं । चरन्ति । यमेन । ततं । परिऽधि । वयंतः ।
अप्सरसः । उप । सेदुः । वसिष्ठाः । विऽद्युतः । ज्योतिः । परि । सु-
जिह्वानं । मित्रावरुणा । यत् । अपश्यतां । त्वा । तत् । ते । जज्ञं । उत ।
एकं । वसिष्ठ । अगस्त्यः । यत् । त्वा । विशः । आऽजभारं ॥ २३ ॥
उत । असि । मैत्रावरुणः । वसिष्ठ । उर्वश्याः । ब्रह्मन् । मनसः ।
अधि । जातः । द्रप्सं । स्कन्नं । ब्रह्मणा । दैव्येन । विश्वे । देवाः ।
पुष्करे । त्वा । अददंत । सः । प्रकेतः । उभयस्य । प्रविद्वान् ।
सहस्रऽदानः । उत । वा । सदानः ॥ ० ॥ वयिष्यन् । अप्सरसः ।
परि । जज्ञे । वसिष्ठः । सत्रे । ह । जातौ । इषिता । नमःऽभिः । कुंभे ।
रेतः । सिसिचतुः । समानं । ततः । ह । मानः । उत् । इयाय । मध्यात् ।
ततः । जातं । ऋषिं । आहुः । वसिष्ठं । उक्थऽभृतं । सामऽभृतं । बिभर्ति ।
ग्रावाणं । विभ्रत् । प्र । वदाति । अग्रे । उप । एनं । आध्वं । सु-
मनस्यमानाः । आ । वः । गच्छाति । प्रतृदः । वसिष्ठः ॥ २४ ॥ इति
द्वितीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ प्र । शुक्रा । एतु । देवी । मनीषा । असत् ।
सुतष्टः । रथः । न । वाजी । विदुः । पृथिव्याः । दिवः । जनित्रं ।
शृण्वन्ति । आपः । अध । क्षरन्ती । आपः । चित् । अस्मै । पिन्वत । पृथ्वीः ।
वृत्रेषु । शूराः । मंसन्ते । उग्राः ॥ आ । धुऽसु । अस्मै । दधात ।
अश्वान् । इंद्रः । न । वज्री । हिरण्यऽबाहुः । अभि । प्र । स्थात ।
अहऽइव । यज्ञं । याताऽइव । पत्मन् । तमना । हिनोत । तमना ।
समत्ऽसु । हिनोत । यज्ञं । दधात । केतुं । जनाय । वीरं । उत् ।
अस्य । शुष्मात् । भानुः । न । आर्ते । बिभर्ति । भारं । पृथिवी ।

न । भूमं । हवामि । देवान् । अयातुः । अग्ने । साधन् । ऋतेन ।
 धियं । दधामि । अग्नि । वः । देवीं । धियं । दधिध्वं । प्र । वः ।
 देवऽत्रा । वाचं । कृणुध्वं । आ । चष्टे । आसां । पाथः । नदीनां ।
 वरुणः । उग्रः । सहस्रऽचक्षाः ॥ २५ ॥ राजा । राष्ट्रानां । पेशः ।
 नदीनां । अनुत्तं । अस्मै । क्षत्रं । विश्वऽआयु । अविष्टोऽति । अस्मान् ।
 विश्वासु । विश्वु । अयुं । कृणोत । शंसं । निनिस्सोः । वि । एतु ।
 दियुत् । द्विषां । अशैवा । युयोत । विष्वक् । रपः । तनूनां । अवीत् ।
 नः । अग्निः । हव्यऽअत् । नमऽभिः । प्रेष्ठः । अस्मै । अधायि ।
 स्तोमः । सऽजूः । देवेभिः । अपां । नपातं । सखायं । कृध्वं । शिवः ।
 नः । अस्तु । अपऽजां । उक्थैः । अहिं । गृणीषे । बुध्ने । नदीनां ।
 रजऽसु । सीदन् ॥ ० ॥ मा । यज्ञः । अस्य । स्निधत् । ऋतऽयोः ।
 उत । नः । एषु । नृषु । श्रवः । धुः । प्र । राये । यंतु । शर्धतः ।
 अर्यः । तपति । शत्रुं । स्वः । न । भूमं । महाऽसेनासः । अमेभिः ।
 एषां । आ । यत् । नः । पत्नीः । गमन्ति । अच्छं । त्वष्टा । सुऽपाणिः ।
 दधातु । वीरान् ॥ २६ ॥ प्रति । नः । स्तोमं । त्वष्टा । जुषेत् ।
 स्यात् । असेऽति । अरमतिः । वसुऽयुः । ता । नः । रासन ।
 रातिऽसाचः । वसूनि ॥ ० ॥ वरूत्रीभिः । सुऽशरणः । नः । अस्तु ।
 त्वष्टा । सुऽदत्रः । वि । दधातु । रायः । तत् । नः । रायः । पर्वताः ।
 तत् । नः । आपः । तत् । रातिऽसाचः । ओषधीः । उत । द्यौः । वनस्प-
 तिऽभिः । पृथिवी । सऽजोषाः । उमेऽति । रोदसीऽति । परि । पासतः ।
 नः । अनु । तत् । उर्वीऽति । रोदसीऽति । जिहातां । अनु । द्युक्षः ।
 वरुणः । इंद्रऽसखा । अनु । विश्वे । मरुतः । ये । सहासः । रायः ।
 स्याम । धरुणं । धियध्यै । तत् । नः । इंद्रं । वरुणः । मित्रः ।
 अग्निः । आपः । ओषधीः । वनिनः । जुषेत् । शर्मन् । स्याम ।
 मरुतां । उपऽस्थे ॥ ० ॥ २७ ॥ शं । नः । इंद्राग्नीऽति । भवतां ।
 अवऽभिः । शं । नः । इंद्रावरुणा । रातऽहव्या । शं । इंद्रासोमा ।

सुवि॒ताय॑ । शं । योः । शं । नः । इं॒द्रा॒पु॒षणा॑ । वाज॑ऽसा॒तौ । शं ।
नः । भगः । शं । ऊँइति॑ । नः । शंसः । अ॒स्तु । शं । नः । पु॒रैऽधिः ।
शं । ऊँइति॑ । संतु । रायः । शं । नः । स॒त्यस्य॑ । सु॒ऽयम॑स्य । शंसः ।
शं । नः । अ॒र्य॒मा । पु॒रुऽजा॑तः । अ॒स्तु । शं । नः । धा॒ता । शं ।
ऊँइति॑ । ध॒र्ता । नः । अ॒स्तु । शं । नः । उ॒रू॒ची । भ॒वतु । स्व॒धाभिः ।
शं । रो॒द॒सीइति॑ । बृ॒ह॒तीइति॑ । शं । नः । अ॒द्रिः । शं । नः । दे॒वाना॑ ।
सु॒ऽह॒वा॒नि । संतु । शं । नः । अ॒ग्निः । ज्यो॒तिःऽअ॒नीकः । अ॒स्तु । शं ।
नः । मि॒त्रा॒वरु॑णौ । अ॒श्विना॑ । शं । शं । नः । सु॒ऽकृ॒ता । सु॒ऽकृ॒तानि॑ । संतु ।
शं । नः । इ॒षि॒रः । अ॒भि । वा॒तु । वा॒तः । शं । नः । द्या॒वा॒पृ॒थि॒वीइति॑ ।
पु॒र्व॒ऽहू॒तौ । शं । अ॒न्तरि॑क्षं । दृ॒शेय॑ । नः । अ॒स्तु । शं । नः । ओ॒षधीः ।
व॒निनः॑ । भ॒व॒तु । शं । नः । रज॑सः । प॒तिः । अ॒स्तु । जि॒ष्णुः ॥ २८ ॥
शं । नः । इं॒द्रः । वसु॑ऽभिः । दे॒वः । अ॒स्तु । शं । आ॒दि॒त्येभिः॑ ।
वरु॑णः । सु॒ऽशंसः॑ । शं । नः । रु॒द्रः । रु॒द्रेभिः॑ । ज॒ला॒षः । शं । नः ।
त्व॒ष्टा । आ॒भिः । इ॒ह । शृ॒णो॒तु । शं । नः । सोमः॑ । भ॒व॒तु । ब्र॒ह्म ।
शं । नः । शं । नः । ग्रा॒वा॒णः । शं । ऊँइति॑ । संतु । यु॒ज्ञाः । शं । नः ।
स्व॒रू॒णां । मि॒तयः॑ । भ॒व॒तु । शं । नः । प्र॒ऽस्वः । शं । ऊँइति॑ । अ॒स्तु ।
वे॒दिः । शं । नः । सूर्यः॑ । उ॒रु॒ऽच॒क्षाः । उ॒त् । ए॒तु । शं । नः । च॒त॒स्रः ।
प्र॒ऽदि॒शः । भ॒व॒तु । शं । नः । प॒र्व॒ताः । ध्रु॒वयः॑ । भ॒व॒तु । शं । नः ।
सि॒ध॒वः । शं । ऊँइति॑ । संतु । आपः॑ । शं । नः । अ॒दि॒तिः । भ॒व॒तु ।
व्र॒तेभिः॑ । शं । नः । भ॒व॒तु । म॒रु॒तः । सु॒ऽअ॒र्काः । शं । नः । वि॒ष्णुः ।
शं । ऊँइति॑ । पु॒षा । नः । अ॒स्तु । शं । नः । भ॒वि॒त्रं । शं । ऊँइति॑ ।
अ॒स्तु । वा॒युः । शं । नः । दे॒वः । सु॒वि॒ता । त्रा॒य॒मा॒णः । शं । नः ।
भ॒व॒तु । उ॒ष॒सः । वि॒ऽभा॒तीः । शं । नः । प॒र्जन्यः॑ । भ॒व॒तु । प्र॒ऽजा॒भ्यः ।
शं । नः । क्षे॒त्र॒स्य । प॒तिः । अ॒स्तु । शं॒ऽभुः ॥ २९ ॥ शं । नः ।
दे॒वाः । वि॒श्व॒ऽदे॒वाः । भ॒व॒तु । शं । सर॑स्वती । स॒ह । धी॒भिः । अ॒स्तु ।
शं । अ॒भि॒ऽसा॒चः । शं । ऊँइति॑ । रा॒ति॒ऽसा॒चः । शं । नः । दि॒व्याः ।

पार्थिवाः । शं । नः । अप्याः ॥ ० ॥ पतयः । भवन्तु । शं । नः ।
 अवैतः । शं । ऊँइति । संतु । गावः । शं । नः । ऋभवः । सुऽकृतः ।
 सुऽहस्ताः । शं । नः । भवन्तु । पितरः । हवेषु । शं । नः । अजः ।
 एकऽपात् । देवः । अस्तु । शं । नः । अहिः । बुध्न्यः । शं । समुद्रः ।
 शं । नः । अपां । नपात् । पेरुः । अस्तु । शं । नः । पृथ्विः । भवन्तु ।
 देवऽगोपा ॥ ० ॥ जुषन्तु । इदं । ब्रह्म । क्रियमाणं । नवीयः । शृण्वन्तु ।
 नः । दिव्याः । पार्थिवासः । गोऽजाताः । उत । ये । यज्ञयासः ॥ ये ।
 देवानां । यज्ञियाः । यज्ञियानां । मनोः । यजत्राः । अमृताः । ऋतुऽ-
 ज्ञाः । ते । नः । रासन्तां । उरुऽगायं । अद्य ॥ ० ॥ ३० ॥

इति पञ्चमाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

॥ अथ चतुर्थोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । ब्रह्म । एतु । सदर्नात् । ऋतस्य । वि । रश्मिऽ-
 मिः । सुसृजे । सूर्यः । गाः । वि । सानुना । पृथिवी । सस्त्रे । उर्वी ।
 पुषु । प्रतीकं । अग्निः । आ । ईधे । अग्निः । इमां । वां । मित्रावरुणा ।
 सुऽवृत्तिः । इषं । न । कृण्वे । असुरा । नवीयः । इनः । वां । अन्यः ।
 पदऽवीः । अदग्धः । जनै । च । मित्रः । यतति । ब्रुवाणः । आ ।
 वातस्य । ध्रजतः । रन्ते । इत्याः । अपीपयन्त । धेनवः । न । सूदाः ।
 महः । दिवः । सदर्ने । जायमानः । अचिक्रदत् । वृषभः । सस्मिन् ।
 ऊर्ध्वन् । गिरा । यः । एता । युनजत् । हरीइति । ते । इंद्र । प्रिया ।
 सुऽरथा । शूर । धायूइति । प्र । यः । मन्युं । रिरिक्षतः । मिनाति ।
 आ । सुऽकृतुं । अर्यणं । यजते । अस्य । सख्यं । वयः ।

च । नमस्विनः । स्वे । ऋतस्य । धामन् । वि । पृक्षः । वावधे ।
 नृभिः । स्तवानः । इदं । नमः । रुद्राय । प्रेष्टं ॥ १ ॥ आ । यत् ।
 साकं । यशसः । वावशानाः । सरस्वती । सप्तथी । सिधुऽमाता ।
 याः । सुस्वयंत । सुऽदुर्घाः । सुऽधाराः । अमि । स्वेन । पयसा ।
 पीप्यानाः । उत । त्वे । नः । मरुतः । मंदसानाः । धियं । तोकं ।
 च । वाजिनः । अवंतु । मा । नः । परि । ख्यत् । अक्षरा । चरंती ।
 अवीवृधन् । युज्यं । ते । रयिं । नः । प्र । वः । महीं । अरमतिं ।
 कृणुध्वं । प्र । पुषणं । विदथ्यं । न । वीरं । भगं । धियः । अवितारं ।
 नः । अस्याः । सातौ । वाजं । रातिऽसाचं । पुरंऽधि । अच्छ । अयं ।
 वः । मरुतः । श्लोकः । एतु । अच्छ । विष्णुं । निसिक्तऽपां । अवऽभिः ।
 उत । प्रऽजायै । गृणते । वयः । धुः ॥ ० ॥ २ ॥ आ । वः । वाहिष्ठः ।
 वहतु । स्तवध्वै । रथः । वाजाः । ऋभुक्षणः । अमृक्तः । अमि ।
 त्रिऽपृष्ठैः । सवनेषु । सोमैः । मदे । सुऽशिप्राः । महऽभिः । पृणध्वं ।
 युयं । ह । रत्नं । मघवत्ऽसु । धत्थ । स्वऽदृशः । ऋभुक्षणः ।
 अमृक्तं ॥ सं । यज्ञेषु । स्वधाऽवतः । पिबध्वं । वि । नः । राधांसि ।
 मतिऽभिः । दयध्वं । उवोचिथ । हि । मघऽवन् । देष्णं । महः ।
 अर्भस्य । वसुनः । विऽभागे । उभा । ते । पूर्णा । वसुना । गमस्तीक्ष्ति ।
 न । सुनृता । नि । यमते । वसव्या । त्वं । इंद्र । स्वऽयशाः । ऋभुक्षाः ।
 वाजः । न । साधुः । अस्तं । एषि । ऋका । वयं । नु । ते । दाश्वांसः ।
 स्याम । ब्रह्म । कृण्वतः । हरिऽवः । वसिष्ठाः । सनिता । असि ।
 प्रऽवतः । दाशुषै । चित् । याभिः । विवेषः । हरिऽअश्व । धीभिः ।
 ववन्म । नु । ते । युज्याभिः । ऊती । कदा । नः । इंद्र । रायः । आ ।
 दृशस्येः ॥ ३ ॥ वासयसिऽइव । वेधसः । त्वं । नः । कदा ।
 नः । इंद्र । वचसः । बुबोधः ॥ अस्तं । तात्या । धिया । रयिं ।
 सुऽवीरं । पृक्षः । नः । अवी । नि । उहीत । वाजी । अमि ।
 यं । देवी । निऽअङ्गि । नि । ईशे । मक्षते । इंद्र । शरदः ।

सुऽपृक्षः । उप । त्रिऽबन्धुः । ज॒रत् अ॒ष्टि । ए॒ति । अ॒स्वऽवे॒श ।
 य । कृ॒णव॑त् । म॒र्ताः । आ । नः । रा॒धांसि॑ । स॒वि॒त॒रि॒ति । स्त॒व॒ध्वै ।
 आ । रा॒यः । य॒न्तु । प॒र्व॒त॒स्य । रा॒तौ । स॒दा । नः । दि॒व्यः । पा॒युः ।
 सि॒स॒कु ॥ ० ॥ ४ ॥ ० ॥ य॒याम् ॥ ० ॥ न॒न । भ॒गः । ह॒व्यः ।
 मा॒नु॒वे॒भिः । वि । यः । रत्ना॑ । पु॒रु॒ऽव॒सुः । द॒धा॒ति । उ॒त् । ऊँ॒इति॑ ।
 तिष्ठ॑ । स॒वि॒त॒रि॒ति । श्रु॒धि । अ॒स्य । हि॒र॒ण्यऽपा॒णे । प्रऽभृ॑तौ ।
 ऋ॒त॒स्य । वि । उ॒र्वी । पृ॒थ्वी । अ॒म॒र्ति । सृ॒जानः॑ । आ । नृऽभ्यः॑ ।
 म॒र्तऽभो॒ज॒नं । सु॒वा॒नः । अ॒पि । स्तु॒तः । स॒वि॒ता । दे॒वः । अ॒स्तु ।
 य । आ । चि॒त् । वि॒श्वे । व॒स॒वः । गृ॒ण॒ति । सः । नः । स्तो॒मा॒न् ।
 न॒म॒स्यः । च॒नः । धा॒त् । वि॒श्वे॒भिः । पा॒तु । पा॒युऽभिः॑ । नि ।
 सु॒रीन् ॥ ० ॥ अ॒दि॒तिः । गृ॒णा॒ति । स॒वं । दे॒व॒स्य । स॒वि॒तुः ।
 जु॒षा॒णा । अ॒भि । संऽरा॒जः । व॒रु॒णः । गृ॒ण॒ति । अ॒भि । मि॒त्रा॒सः ।
 अ॒र्य॒मा । स॒ऽजो॒षाः । अ॒भि । ये । मि॒थः । व॒नु॒षः । स॒प॑ते । रा॒ति ।
 दि॒वः । रा॒तिऽसा॒चः । पृ॒थि॒व्याः । अ॒हिः । बु॒ध्न्यः । उ॒त । नः ।
 शृ॒णो॒तु । व॒रु॒त्री । ए॒क॒धे॒नुऽभिः॑ । नि । पा॒तु । अ॒नु । त॒त् । नः ।
 जा॒प॒तिः । मं॒सीष्ट॑ । रत्नं॑ । दे॒व॒स्य । स॒वि॒तुः । इ॒यानः॑ । भ॒ग । उ॒ग्रः ।
 अ॒व॒से । जो॒ह॒वी॒ति । भ॒ग । अ॒नु॒ग्रः । अ॒ध । या॒ति । रत्नं॑ । शं । नः ।
 भ॒वं॒तु । वा॒जिनः॑ । ह॒वेषु॑ । दे॒वऽता॑ता । मि॒तऽद्र॑वः । सुऽअ॒र्काः ।
 जं॒भय॑तः । अ॒हि । वृ॒क । रक्षा॑ंसि । स॒ने॒मि । अ॒स्मत् । यु॒य॒वन् ।
 अ॒मी॒वाः । वा॒जेऽवा॒जे । अ॒व॒त । वा॒जिनः॑ । नः । ध॒नेषु॑ । वि॒प्राः ।
 अ॒मृ॒ताः । ऋ॒तऽज्ञाः॑ । अ॒स्य । म॒ध्वः । पि॒ब॒त् । मा॒द॒य॒ध्वं । तृ॒प्ताः ।
 या॒त् । पृ॒थि॒मिः । दे॒वऽया॒नैः ॥ ५ ॥ ऊ॒र्ध्वः । अ॒ग्निः । सुऽम॒र्ति ।
 व॒स्वः । अ॒श्वे॒त् । प्र॒ती॒ची । जु॒णिः । दे॒वऽता॑ति । ए॒ति । भे॒जा॒ते॒इति॑ ।
 अ॒द्री॒इति॑ । र॒थ्या॑ऽइव । पं॒था । ऋ॒तं । हो॒ता । नः । इ॒षि॒तः ।
 य॒जा॒ति । प्र । व॒वृ॒जे । सुऽप्र॒याः । ब॒र्हिः । ए॒षां । आ । वि॒श्व॒ती॒इवेति॑-
 वि॒श्व॒ती॒इव । वी॒रि॒टे । इ॒या॒ते॒इति॑ । वि॒शां । अ॒क्तोः । उ॒ष॒सः ।

पूर्वऽहूतौ । वायुः । पूषा । स्वस्त्यै । नियुत्वान् । जम्याः । अत्र ।
वसवः । रत । देवाः । उरौ । अंतरिक्षे मर्जयन्त । शुभ्राः । अर्वाक् ।
पथः । उरुऽजयः । कृणुध्वं । श्रोत । दूतस्य । जग्मुषः । नः । अस्य ।
ते । हि । यज्ञेषु । यज्ञियासः । ऊमाः । सधऽस्थं । विश्वे । अमि ।
सन्ति । देवाः । तान् । अध्वरे । उशतः । यक्षि । अग्ने । श्रुष्टी । भा ।
नासत्या । पुरंऽधि । आ । अग्ने । गिरः । दिवः । आ । पृथिव्याः ।
मित्रं । वह । वरुणं । इंद्रं । अग्निं । आ । अर्यमणं । अदितिं । विष्णुं ।
एषां । सरस्वती । मरुतः । मादयन्तां । ररे । हव्यं । मतिऽभिः ।
यज्ञियानां । नक्षत् । कामं । मर्त्यानां । अस्मिन्वन् । धात । रयिं ।
अविऽदस्यं । सदाऽसां । सक्षीमहि । युज्येभिः । नु । देवैः । नु ।
रोदसीइति । अभिस्तुतेइत्यभिऽस्तुते । वसिष्ठैः । ऋतऽवानः । वरुणः ।
मित्रः । अग्निः । यच्छतु । चंद्राः । उपऽमं । नः । अर्कं ॥ ० ॥ ६ ॥
ओइति । श्रुष्टिः । विदध्या । सं । एतु । प्रति । स्तोमं । दधीमहि ।
तुराणां । यत् । अद्य । देवः । सविता । सुवाति । स्याम । अस्य ।
रत्निनः । विऽभागे । मित्रः । तत् । नः । वरुणः । रोदसीइति । च ।
द्युऽभक्तं । इंद्रः । अर्यमा । ददातु । दिदेषु । देवी । अदितिः । रेक्णः ।
वायुः । च । यत् । नियुवैतेइतिनिऽयुवैते । भगः । च । सः । इत् ।
उग्रः । अस्तु । मरुतः । सः । शुष्मी । यं । मर्त्यं । पृषत्ऽअश्वाः ।
अवाथ । उत । ई । अग्निः । सरस्वती । जुनन्ति । न । तस्य । रायः ।
परिऽएता । अस्ति ॥ अयं । हि । नेता । वरुणः । ऋतस्य । मित्रः ।
राजानः । अर्यमा । अपः । धुरितेधुः । सुऽहवा । देवी । अदितिः ।
अनर्वा । ते । नः । अंहः । अति । पर्षन् । अरिष्टान् ॥ अस्य ।
देवस्य । मीळहुषः । वयाः । विष्णोः । एषस्य । प्रऽभुथे । हविऽभिः ।
विदे । हि । रुद्रः । रुद्रियं । महिऽत्वं । यासिष्टं । वर्तिः । अश्विनौ ।
इराऽवत् । मा । अत्र । पुषन् । आघृणे । इरस्यः । वरुत्री । यत् ।
रातिऽसाचः । च । सप्तनः । मयऽभुतः । न । अवतः । नि । पांतु ।

वृष्टिः । परिऽज्मा । वातः । ददातु ॥ ० ॥ ७ ॥ प्रातः । अग्निः । प्रातः ।
 इंद्रः । हवामहे । प्रातः । मित्रावरुणा । प्रातः । अश्विना । प्रातः ।
 भगः । पुषणः । ब्रह्मणः । पतिः । प्रातरिति । सोमः । उत । रुद्रः ।
 हुवेम । प्रातऽजितः । भगः । उग्रः । हुवेम । वयं । पुत्रः । अदितेः ।
 यः । विऽधर्ता । आध्रः । चित् । यं । मन्यमानः । तुरः । चित् ।
 राजा । चित् । यं । भगः । भक्षि । इति । आह । भगः । प्रनेतरितिप्रऽ-
 नेतः । भगः । सत्यऽराधः । भगः । इमां । धियं । उत । अव । ददत् ।
 नः । भगः । प्र । नः । जनय । गोभिः । अश्वैः । भगः । प्र । नृऽभिः ।
 नृऽवंतः । स्याम । उत । इदानीं । भगऽवंतः । स्याम । उत । प्रऽ-
 पिबे । उत । मध्ये । अह्ना । उत । उत्ऽइता । मघऽवन् । सूर्यस्य ।
 वयं । देवानां । सुऽमता । स्याम ॥ भगः । एव । भगऽवान् । अस्तु ।
 देवाः । तेन । वयं । भगऽवंतः । स्याम । तं । त्वा । भग । सर्वः ।
 इत् । जोहवीति । सः । नः । भग । पुरऽएता । भव । इह । सं ।
 अध्वराय । उषसः । नमंत । दधिक्रावाऽइव । शुचये । पदाय ।
 अर्वाचीनं । वसुऽविदं । भगः । नः । रथऽइव । अश्वाः । वाजिनः ।
 आ । वहंतु । अश्वऽवतीः । गोऽमतीः । नः । उषसः । वीरऽवतीः ।
 सदै । उच्छंतु । भद्राः । घृतं । दुहानाः । विश्वतः । प्रऽपीताः ॥ ० ॥
 ॥ ८ ॥ प्र । ब्रह्माणः । अंगिरसः । रक्षंत । प्र । क्रदनुः । नभन्यस्य ।
 वेतु । प्र । धेनवः । उदऽप्रुतः । नवंत । युज्यतां । अद्रीइति ।
 अध्वरस्य । पेशः । सुऽगः । ते । अग्ने । सनऽवित्तः । अध्वा । युक्ष्व ।
 सुते । हरितः । रोहितः । च । ये । वा । सन्नन् । अरुषाः । वीरऽ-
 वाहः । हुवे । देवानां । जनिमानि । सत्तः । सं । ऊँइति । वः । यज्ञः ।
 महयन् । नमऽभिः । प्र । होता । मंद्रः । रिरिचे । उपाके । यजस्व ।
 सु । पुरुऽअनीक । देवान् । आ । यज्ञियां । अरमति । ववृत्याः । यदा ।
 वीरस्य । रेवतः । दुरोणे । स्योनऽशीः । अतिथिः । आऽचिकेतत् ।
 सुऽपीतः । अग्निः । सुऽधितः । दमे । आ । सः । विशे । दाति ।

वार्यै । इयत्यै ॥ इमं । नः । अग्ने । अध्वरं । जुषस्व । मरुत्सु । इन्द्रै ।
 यशसं । कृधि । नः । आ । नक्ता । बर्हिः । सदतां । उषसा । उशतां ।
 मित्रावरुणा । यज । इह ॥ एव । अग्नि । सहस्यं । वसिष्ठः । रायः ।
 कामः । विश्वः । स्तौत् । इषं । रयिं । पप्रथत् । वाजं ।
 अस्मेदिति ॥ ० ॥ ९ ॥ प्र । वः । यज्ञेषु । देवयंतः । अर्चन् । द्यावा ।
 नमः । पृथिवीदिति । इषधै । येषां । ब्रह्माणि । असमानि ।
 विप्रा । विष्वक् । विदयति । वनिनः । न । शाखाः ॥ प्र । यज्ञः । एतु ।
 हेत्वः । न । सतिः । उत् । यच्छ्वं । सऽमनसः । घृताचीः ।
 स्तृणीत । बर्हिः । अध्वराय । साधु । ऊर्ध्वा । शोचीषि । देवयूनि ।
 अस्थुः ॥ आ । पुत्रासः । न । मातरं । विभृत्राः । सानौ ।
 देवासः । बर्हिषः । सदंतु । आ । विश्वाची । विदथ्यां । अनक्तु ।
 अग्ने । मा । नः । देवतात । मृधः । करितिकः ॥ ते । सीपंत ।
 जोषं । आ । यजत्राः । ऋतस्य । धाराः । सुदुघाः । दुहानाः ।
 ज्येष्ठं । वः । अद्य । महः । आ । वसूनां । आ । गंतन । सऽमनसः ।
 यति । स्थ ॥ एव । नः । अग्ने । विश्वु । आ । दशस्य । त्वया । वयं ।
 सहसाऽवन् । आस्क्राः । राया । युजा । सधऽमादः । अरिष्ठाः ॥ ० ॥
 ॥ १० ॥ दधिऽक्रां । वः । प्रथमं । अश्विना । उषसं । अग्नि । सं-
 इन्द्रं । भगं । ऊतये । हुवे । इन्द्रं । विष्णुं । पूषणं । ब्रह्मणः । पतिं ।
 आदित्यान् । द्यावापृथिवीदिति । अपः । स्व१रितिस्वः ॥ दधिऽक्रां ।
 ऊदिति । नमसा । बोधयंतः । उत्सृष्टाणः । यज्ञं । उपऽप्रयंतः । इळां ।
 देवीं । बर्हिषि । सादयंतः । अश्विना । विप्रा । सुहवा । हुवेम ॥
 दधिऽक्रावाणं । बुबुधानः । अग्नि । उप । व्रुवे । उषसं । सूर्यं । गां ।
 ब्रध्ने । मंश्चतोः । वरुणस्य । बभ्रुं । ते । विश्वा । अस्मत् । दुऽइता ।
 यवयंतु ॥ दधिऽक्रावा । प्रथमः । वाजी । अर्वा । अग्ने । रथानां ।
 भवति । प्रऽज्ञानन् । संऽविदानः । उषसा । सूर्येण । आदित्येभिः ।
 वसुऽमिः । अंगिरः । अमिः ॥ आ । नः । दधिऽक्राः । पथ्यां । अनक्तु ।

ऋतस्य । पंथा । अनुऽपतवै । ऊँइति । शृणोतु । नः । दैव्यं । शर्धः ।
 अग्निः । शृण्वंतु । विश्वे । महिषाः । अमूराः ॥ ११ ॥ आ । देवः ।
 यातु । सविता । सुऽरत्नः । अंतरिक्षऽप्राः । वहमानः । अश्वैः । हस्ते ।
 दधानः । नर्या । पुरूणि । निऽवेशयन् । च । प्रऽसुवन् । च । भूमं ॥
 उत् । अस्य । बाहूइति । शिथिरा । बृहन्ता । हिरण्यया । दिवः ।
 अंतान् । अनष्टां । नूनं । सः । अस्य । महिमा । पनिष्ठ । सूरः । चित् ।
 अस्मै । अनु । दात् । अपस्यां ॥ सः । घ । नः । देवः । सविता ।
 सहवा । आ । साविषत् । वसुऽपतिः । वसूनि । विऽश्रयमाणः ।
 अमतिं । उरूचीं । मर्तऽभोजनं । अर्ध । रासते । नः ॥ इमाः । गिरः ।
 सवितारं । सुऽजिह्वं । पूर्णऽगभस्ति । ईळते । सुऽपाणिं । चित्रं । वयः ।
 बृहत् । अस्मेइति । दधातु ॥ ० ॥ १२ ॥ इमाः । रुद्राय । स्थिरऽ-
 धन्वने । गिरः । क्षिप्रऽइषवे । देवाय । स्वधाऽन्ने । अषाळहाय ।
 सहमानाय । वेधसे । तिग्मऽआयुधाय । भरत । शृणोतु । नः । सः ।
 हि । क्षयेण । क्षम्यस्य । जन्मनः । सांऽराज्येन । दिव्यस्य । चेतति ।
 अवन् । अवन्ती । उप । नः । दुरः । चर । अनमीवः । रुद्र । जासु । नः ।
 भव ॥ यां । ते । दिद्युत् । अवऽसृष्टा । दिवः । परि । क्षमया । चरति ।
 परि । सा । वृणक्तु । नः । सहस्रं । ते । सुऽअपिवात् । भेषजा । मा ।
 नः । तोकेषु । तनयेषु । रिरिषः ॥ मा । नः । वधीः । रुद्र । मा ।
 परा । दाः । मा । ते । भुम् । प्रऽसितौ । ह्रीळितस्य । आ । न । भज ।
 वहिषि । जीवऽशंसे ॥ ० ॥ १३ ॥ आपः । यं । वः । प्रथमं ।
 देवऽयंतः । इन्द्रऽपानं । ऊर्मिं । अकृण्वत । इळः । तं । वः । वयं ।
 शुचिं । अरिप्रं । अद्य । घृतऽपुषं । मधुऽमंतं । वनेम ॥ तं । ऊर्मिं ।
 आपः । मधुमत्ऽतमं । वः । अपां । नपात् । अवतु । आशुऽहेमा ।
 यस्मिन् । इन्द्रः । वसुऽभिः । मादयाति । तं । अद्याम । देवऽयंतः ।
 वः । अद्य ॥ शतऽपवित्राः । स्वधया । मदन्तीः । देवीः । देवानां ।
 अपि । यन्ति । पार्थः । ताः । इन्द्रस्य । न । मिनन्ति । व्रतानि ।

सिंधुऽभ्यः । हव्यं । घृतऽवत् । जुहोत ॥ याः । सूर्यः । रश्मिऽभिः ।
 आऽततानं । याभ्यः । इंद्रः । अरदत् । गातुं । ऊर्मिं । ते । सिंधवः ।
 वरिवः । धातन । नः ॥ ० ॥ १४ ॥ ऋभुक्षणः । वाजाः । मादयध्वं ।
 अस्मेइति । नरः । मघऽवानः । सुतस्य । आ । वः । अर्वाचिः ।
 कर्तवः । न । यातां । विऽभ्वः । रथं । नथं । वर्तयंतु ॥ ऋभुः ।
 ऋभुऽभिः । अभि । वः । स्याम । विऽभ्वः । विभुऽभिः । शवसा ।
 शवांसि । वाजः । अस्मान् । अवतु । वाजऽसातौ । इंद्रेण । युजा ।
 तरुषेम । वृत्रं ॥ ते । चित् । हि । पूर्वीः । अभि । संति । शासा ।
 विश्वान् । अर्यः । उपरऽताति । वन्वन् । इंद्रः । विऽभ्वा । ऋभुक्षाः ।
 वाजः । अर्यः । शत्रोः । मिथत्या । कृणवन् । वि । नृमणं ॥ नु । देवासः ।
 वरिवः । कर्तन । नः । भूत । नः । विश्वे । अवसे । सऽजोषाः ।
 सं । अस्मेइति । इषं । वसवः । ददीरन् ॥ ० ॥ १५ ॥ समुद्रऽज्येष्ठाः ।
 सलिलस्य । मध्यात् । पुनानाः । यन्ति । अनिऽविशमानाः । इंद्रः ।
 याः । वज्री । वृषभः । रराद । ताः । आप । देवीः । इह । मां ।
 अवंतु ॥ याः । आपः । दिव्याः । उत । वा । स्रवति । खनित्रिमाः ।
 उत । वा । याः । स्वयंऽजाः । समुद्रऽअर्थाः । याः । शुचयः ।
 पावकाः ॥ ० ॥ यासां । राजा । वरुणः । याति । मध्ये । सत्यानृतेइति ।
 अवऽपश्यन् । जनानां । मधुश्चुतः । शुचयः । याः । पावकाः ॥ ० ॥
 यासु । राजा । वरुणः । यासु । सोमः । विश्वे । देवाः । यासु ।
 ऊर्जै । मदति । वैश्वानरः । यासु । अग्निः । प्रऽविष्टः ॥ ० ॥ १६ ॥
 आ । मां । मित्रावरुणा । इह । रक्षतं । कुलाययत् । विऽश्वयत् ।
 मा । नः । आ । गन् । अजकाऽव । दुऽदृशीकं । तिरः । दधे ।
 मा । मां । पद्येन । रपसा । विदत् । त्सरुः ॥ यत् । विऽजामन् ।
 परुषि । वंदनं । भुवत् । अष्टीवतौ । परि । कुल्फौ । व ।
 देहत् । अग्निः । तत् । शोचन् । अप । बाधतां । इतः ॥ ० ॥ यत् ।
 शल्मलौ । भवति । यत् । नदीषु । सत् । ओषधीभ्यः । परि ।

जायते । विषं । विश्वे । देवाः । निः । इतः । तत् । सुवन्तु ॥ ० ॥
याः । प्रऽवतः । निऽवतः । उत्ऽवतः । उदन्ऽवती । अनुदकाः ।
च । याः । ताः । अस्मभ्यं । पयसा । पिबन्मानाः । शिवाः ।
देवीः । अशिपदाः । भवन्तु । सर्वाः । नद्यः । अशिमिदाः ।
भवन्तु ॥ १७ ॥ आदित्यानां । अवसा । नूतनेन । सश्रीमहि । शर्मणा ।
शस्तमेन । अनागाऽत्वे । अदितिऽत्वे । तुरासः । इमं । यज्ञं । दधतु ।
श्रोषमाणाः ॥ आदित्यासः । अदितिः । मादयन्तां । मित्रः । अर्यमा ।
वरुणः । रजिष्ठाः । अस्माकं । संतु । भुवनस्य । गोपाः । पिबन्तु ।
सोमं । अवसे । नः । अद्य । आदित्याः । विश्वे । मरुतः । च । विश्वे ।
देवाः । च । विश्वे । ऋभवः । च । विश्वे । इंद्रः । अग्निः । अश्विना ।
तुस्तुवानाः ॥ ० ॥ १८ ॥ आदित्यासः । अदितयः । स्याम । पूः ।
देवऽत्रा । वसवः । मर्त्यऽत्रा । सनेम । मित्रावरुणा । सनेतः । भवेम ।
द्यावापृथिवीइति । भवन्तः ॥ ० ॥ ममहन्त । शर्म । तोकाय । तनयाय ।
गोपाः । मा । वः । भुजेम । अन्यऽजातं । एनः । मा । तत् । कर्म ।
वसवः । यत् । चयध्वे ॥ तुरण्यवः । अंगिरसः । नक्षन्तु । रत्नं । देवस्य ।
सन्धितुः । इयानाः । पिता । च । तत् । नः । महान् । यजत्रः । विश्वे ।
देवाः । सऽमनसः । जुषन्तु ॥ १९ ॥ ० ॥ नमऽभिः । सऽबाधः । ईळे ।
बृहतीइति । यजत्रेइति । तेइति । चित् । हि । पूर्वे । कवयः । गुणतः ।
पुरः । महीइति । दधिरे । देवपुत्रेइतिदेवऽपुत्रे ॥ प्र । पूर्वजेइतिपूर्वऽजे ।
पितरा । नव्यसीभिः । गीऽभिः । कृणुध्वं । सदेनेइति । ऋतस्य ।
आ । नः । द्यावापृथिवीइति । दैव्येन । जनेन । यातं । महि । वां ।
वरुथं । उत्तोइति । हि । वां । रत्नऽधेयानि । संति । पुरुणि ।
द्यावापृथिवीइति । सुऽदासे । असेइति । धत्तं । यत् । असत् ।
अस्मधोयु ॥ ० ॥ २० ॥ वास्तोः । पते । प्रति । जानीहि । अस्मान् ।
सुऽआवेशः । अनमीवः । भव । नः । यत् । त्वा । ईमहे । प्रति ।
तत् । नः । जुषस्व । शं । नः । भव । द्विऽपदे । शं । चतुऽपदे ।

वास्तोः । पते । प्रऽतरणः । नः । एधि । गयऽस्फानः । गोभिः ।
 अश्वैभिः । इंदोइति । अजरासः । ते । सख्ये । स्याम । पिताइव ।
 पुत्रान् । प्रति । नः । जुषस्व । वास्तोः । पते । शग्मया । संसदा ।
 ते । सक्षीमहि । रण्वया । गातुऽमत्या । पाहि । क्षेमै । उत । योगै ।
 वरै । नः ॥ ० ॥ २१ ॥ अमीवऽहा । वास्तोः । पते । विश्वा ।
 रूपाणि । आऽविशन् । सखा । सुऽशेवः । एधि । नः । यत् ।
 अर्जुन । सारमेय । दतः । पिशंग । यच्छसे । विऽइव । भ्राजते ।
 ऋष्टयः । उप । स्रक्केषु । वप्सतः । नि । सु । स्वप । स्तेन । राय ।
 सारमेय । तस्करं । वा । पुनऽसर । स्तोतृन् । इंद्रस्य । रायसि ।
 किं । अस्मान् । दुच्छुनऽयसे ॥ ० ॥ त्वं । सुकरस्य । ददहि । तव ।
 ददतु । सुकरः ॥ ० ॥ सस्तु । माता । सस्तु । पिता । सस्तु । श्वा ।
 सस्तु । विश्वपतिः । संसंतु । सर्वे । ज्ञातयः । सस्तु । अयं । अभितः ।
 जनः । यः । आस्ते । यः । च । चरति । यः । च । पश्यति । नः ।
 जनः । तेषां । सं । हन्मः । अक्षाणि । यथा । इदं । हर्म्यं । तथा ।
 सहस्रऽशंगः । वृषभः । यः । समुद्रात् । उतऽआचरत् । तेन ।
 सहस्येन । वयं । नि । जनान् । स्वापयामसि । प्रोष्टेऽशयाः । वहेऽ-
 शयाः । नारीः । याः । तल्पऽशीवरीः । स्त्रियः । याः । पुण्यऽगंधाः ।
 ताः । सर्वाः । स्वापयामसि ॥ २२ ॥ इति तृतीयोनुवाकः ॥ -:- ॥
 के । ई । विऽअक्ताः । नरः । सऽनीळाः । रुद्रस्य । मर्याः ।
 अध । सुऽअश्वाः । नकिः । हि । एषां । जनूंषि । वेद । ते ।
 अंग । विद्रे । मिथः । जनित्रं । अभि । स्वऽपूभिः । मिथः ।
 वपंत । वातऽस्वनसः । श्येनाः । अस्पृधन् । एतानि । धरः ।
 निण्या । चिकेत । पृश्निः । यत् । ऊर्ध्वः । मही । जभार ।
 सा । विट् । सुऽवीरा । मरुत्ऽभिः । अस्तु । सनात् । सहती । पुष्यती ।
 नृम्णं । यामं । येष्टाः । शुभा । शोभिष्ठाः । श्रिया । संऽमिष्ठाः ।
 ओजऽभिः । उमा । उयं । वः । ओजः । स्थिरा । शवांसि । अध ।

मरुत्समिः । गुणः । तुविष्मान् । शुभ्रः । वः । शुभ्रः । रुध्मी । मनीसि ।
 धुनिः । मुनिः इव । शर्धस्य । धृणोः । सनेमि । अस्सत् । युयोत ।
 दिद्यु । मा । वः । दुःसमतिः । इह । प्रणक् । नः । प्रिया । वः ।
 नाम । हुवे । तुराणां । आ । यत् । तृपत् । मरुतः । वावशानाः ॥ २३ ॥
 सुअयुधासः । इष्मिणः । सुअनिष्काः । उत । स्वयं । तन्वः । शुभ-
 मानाः । शुची । वः । हव्या । मरुतः । शुचीनां । शुचिं । हिनोमि ।
 अध्वरं । शुचिभ्यः । ऋतेन । सत्यं । ऋतुसापः । आयन् ।
 शुचिजन्मानः । शुचयः । पावकाः । अंसेषु । आ । मरुतः । खादयः ।
 वः । वक्षःसु । रुक्माः । उपशिश्रियाणाः । वि । विद्युतः । न ।
 वृष्टिभिः । रुचानाः । अनु । स्वधां । आयुधैः । यच्छमानाः । प्र ।
 बुध्या । वः । ईरते । महासि । प्र । नामानि । प्रयज्यवः । तिरध्वं ।
 सहस्रियं । दम्यं । भागं । एतं । गृहमेधीयं । मरुतः । जुषध्वं ।
 यदि । स्तुतस्य । मरुतः । अधिइथ । इत्था । विप्रस्य । वाजिनः ।
 हवीमन् । मश्रु । रायः । सुवीर्यस्य । दातु । नु । चित् । यं । अन्यः ।
 आदमत् । अरावा ॥ २४ ॥ अत्यासः । न । ये । मरुतः । सुअं वः ।
 यक्षदृशः । न । शुभयंत । मर्याः । ते । हर्म्येऽस्थाः । शिशवः । न ।
 शुभाः । वत्सासः । न । प्रक्रीलिनः । पयःधाः । दशस्यंतः । नः ।
 मरुतः । मृळंतु । वरिवस्यंतः । रोदसीइति । सुमेकेइतिसुमेके । आरे ।
 गोऽहा । नृऽहा । वधः । वः । अस्तु । सुन्नेभिः । अस्मेइति । वसवः ।
 नमध्वं । आ । वः । होता । जोहवीति । सत्तः । सत्राची । रातिं ।
 मरुतः । गुणानः । यः । ईवतः । वृषणः । अस्ति । गोपाः । सः ।
 अद्रयावी । हवते । वः । उक्थैः । इमे । तुरं । मरुतः । रमयंति ।
 इमे । सहः । सहसः । आ । नमंति । इमे । शंसं । वनुयतः । नि ।
 पांति । गुरु । द्वेषः । अररुषे । दधंति । इमे । रध्रं । चित् । मरुतः ।
 जुनंति । भूमिं । चित् । यथा । वसवः । जुषंत । अप । वाधध्वं ।
 वृषणः । तमांसि । धत्त । विश्वं । तनयं । लोकं । अस्मेइति ॥ २५ ॥

मा । वः । दात्रात् । मरुतः । निः । अराम । मा । पश्चात् । दध्म ।
रथ्यः । विऽभागे । आ । नः । स्पाहे । भजतन । वसव्ये । यत् । ई ।
सुऽजातं । वृषणः । वः । अस्ति । सं । यत् । हनत । मन्युऽभिः ।
जनासः । शूराः । यद्दीपु । ओषधीषु । विश्वु । अध । स्प । नः ।
मरुतः । रुद्रियासः । त्रातारः । भूत । पृतनासु । अर्यः । भूरि । चक्र ।
मरुतः । पित्र्याणि । उक्थानि । या । वः । शस्यंते । पुरा । चित् ।
मरुत्ऽभिः । उग्रः । पृतनासु । साळहा । मरुत्ऽभिः । इत् । सनिता ।
वाजं । अर्वा । अस्मेइति । धीरः । मरुतः । शुष्मी । अस्तु । जनानां ।
यः । असुरः । विऽधर्ता । अपः । येन । सुऽश्वितये । तरेम । अध ।
स्व । ओकः । अभि । वः । स्याम ॥ ० ॥ २६ ॥ मध्वः । वः । नाम ।
मारुतं । यजत्राः । प्र । यज्ञेषु । शवसा । मदंति । ये । रेजयति ।
रोदसीइति । चित् । उर्वीइति । पिन्वंति । उत्सं । यत् । अयासुः ।
उग्राः । निऽचेतारः । हि । मरुतः । गृणंतं । प्रऽनेतारः । यजमानस्य ।
मन्म । अस्माकं । अद्य । विदथेषु । बर्हिः । आ । वीतये । सदत ।
पिप्रियाणाः । न । एतावत् । अन्ये । मरुतः । यथा । इमे । आजिते ।
रुक्मैः । आयुधैः । तनूभिः । आ । रोदसीइति । विश्वऽपिशः ।
पिशानाः । समानं । अंजि । अंजते । शुभे । कं । ऋधक् । सा । वः ।
मरुतः । दिद्युत् । अस्तु । यत् । वः । आगः । पुरुषता । कराम । मा ।
वः । तस्यां । अपि । भूम । यजत्राः । अस्मेइति । वः । अस्तु । सुऽ
मतिः । चनिष्ठा । कृते । चित् । अत्र । मरुतः । रणंत । अनवद्यासः ।
शुचयः । पावकाः । प्र । नः । अवत । सुमतिऽभिः । यजत्राः । प्र ।
वाजेभिः । तिरत । पुष्यसे । नः । उत । स्तुतासः । मरुतः । व्यंतु ।
विश्वैभिः । नामऽभिः । नरः । हवींषि । ददात । नः । अमृतस्य ।
प्रऽजायै । जिगृत । रायः । सुनृता । मघानि । आ । स्तुतासः ।
मरुतः । विश्वे । ऊती । अच्छ । सुरीन् । सर्वऽताता । जिगात । ये ।
नः । त्मना । शतिनः । वर्धयंति । प्र । साकंऽउक्षे ।

अर्चत । गणाय । यः । दैव्यस्य । धान्मः । तुविष्मान् । उत । क्षोदन्ति ।
 रोदसीइति । महिऽत्वा । नक्षते । नाकै । निऽऋते । अवंशात् ।
 जनुः । चित् । वः । मरुतः । त्वेष्येण । भीमासः । तुविऽमन्यवः ।
 अयासः । प्र । ये । महऽभिः । ओजसा । उत । संति । विश्वः ।
 वः । यामन् । भयते । स्वऽदृक् । बृहत् । वयः । मघवत्ऽभ्यः ।
 दधात । जुजोषन् । इत् । मरुतः । सुऽस्तुति । नः । गतः । न ।
 अध्वा । वि । तिराति । जंतु । प्र । नः । स्पार्हाभिः । ऊतिऽभिः ।
 तिरेत । युष्माऽऊतः । विप्रः । मरुतः । शतस्त्री । युष्माऽऊतः । अवी ।
 सहुरिः । सहस्त्री । युष्माऽऊतः । संऽराट् । उत । हन्ति । वृत्रं । प्र ।
 तत् । वः । अस्तु । ध्रुतयः । देष्णं । तान् । आ । रुद्रस्य । मीळहुषः ।
 विवासे । कुवित् । नंसते । मरुतः । पुनः । नः । यत् । सस्वती ।
 जिहीळिरे । यत् । आविः । अव । तत् । एनः । ईमहे । तुराणां ॥ प्र ।
 सा । वाचि । सुऽस्तुतिः । मघोनां । इदं । सुऽउक्तं । मरुतः । जुषंत ।
 आरात् । चित् । द्वेषः । वृषणः । युयोत ॥ ० ॥ २८ ॥ यं । त्रायध्वे ।
 इदंऽइदं । देवासः । यं । च । नयथ । तस्मै । अग्ने । वरुण । मित्र ।
 अर्यमन् । मरुतः । शर्मै । यच्छत ॥ ० ॥ ईजानः । तरति । द्विषः ।
 प्र । सः । क्षयं । तिरते । वि । महीः । इषः । यः । वः । वराय ।
 दाशति । नहि । वः । चरमं । चन । वसिष्ठः । परिऽमंसते । अस्माकं ।
 अथ । मरुतः । सुते । सचा । विश्वे । पिबत । कामिनः । नहि । वः ।
 ऊतिः । पृतनासु । मर्थति । यस्मै । अराध्वं । नरः । अभि । वः ।
 आ । अवर्त् । सुऽमतिः । नवीयसी । तूयं । यात । पिपीषवः ।
 ओइति । सु । घृष्टिऽराधसः । यातनं । अंध्रांसि । पीतये । इमा ।
 वः । हव्या । मरुतः । ररे । हि । कं । मोइति । सु । अन्यत्र । गंतन ।
 आ । च । नः । बर्हिः । सदत । अदित । च । नः । स्पार्हाणि ।
 दातवे । वसु । अस्त्रधंतः । मरुतः । सोम्ये । मथौ । स्वाहा । इह ।
 मादयाध्वे ॥ २९ ॥ सस्वरिति । चित् । हि । तन्वः । शुभमानाः ।

आ । हंसासः । नीलऽपृष्ठाः । अपसन् । विश्वं । शर्धः । अमितः ।
 मा । नि । सेद । नरः । न । रण्वाः । सवने । मदंतः । यः । नः ।
 मरुतः । अभि । दुःऽहृणायुः । तिरः । चित्तानि । वसवः । जिघांसति ।
 दुहः । पाशान् । प्रति । सः । मुचीष्ट । तपिष्ठेन । हन्मना । हंतन ।
 तं । सांऽतपनाः । इदं । हविः । मरुतः । तत् । जुजुष्टन । युष्माक ।
 ऊती । रिशादसः । गृहऽमेधासः । आ । गत । मरुतः । मा । अप ।
 भूतन । युष्माक । ऊती । सुऽदानवः । इहऽइह । वः । स्वऽतवसः ।
 कवयः । सूर्यऽत्वचः । यज्ञ । मरुतः । आ । वृणे ॥ त्र्यंबकं यजामहे सु-
 गंधिपुष्टिवर्धनं ॥ उर्वारुकमिव बंधनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतात् ॥ ३० ॥

इति पञ्चमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

॥ अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ यत् । अद्य । सूर्य । ब्रवः । अनागाः । उत्पन्न ।
 मित्राय । वरुणाय । सत्यं । वयं । देवऽत्रा । अदिते । स्याम । तव ।
 प्रियासः । अर्यमन् । गृणंतः । एषः । स्यः । मित्रावरुणा । नृचक्षाः ।
 उमेइति । उत् । एति । सूर्यः । अभि । जमन् । विश्वस्य । स्थातुः ।
 जगतः । च । गोपाः । ऋजु । मतेषु । वृजिना । च । पश्यन् ।
 अयुक्त । सप्त । हरितः । सधऽस्थात् । याः । ई । वहति । सूर्य ।
 घृताचीः । धामानि । मित्रावरुणा । युवाकुः । सं । यः । युथाऽइव ।
 जनिमानि । चष्टे । उत् । वां । पृक्षासः । मधुऽमंतः । अस्थुः । आ ।
 सूर्यः । अरुहत् । शुक्रं । अर्णः । यस्यै । आदित्याः । अर्चनः । रदति ।
 मित्रः । अर्यमा । वरुणः । सुजोषीः । इमे । चेतारः । अनृतस्य ।

भूरः । मित्रः । अर्यमा । वरुणः । हि । संति । इमे । ऋतस्य । ववृधुः ।
दुरोणे । शग्मासः । पुत्राः । अदितेः । अदब्धाः । इमे । मित्रः ।
वरुणः । दुःऽदमासः । अचेतसं । चित् । चितयंति । दक्षैः । अपि ।
कतुं । सुऽचेतसं । वतैतः । तिरः । चित् । अंहः । सुऽपथा ।
नयंति ॥ १ ॥ इमे । दिवः । अनिऽमिषा । पृथिव्याः । चिकित्वांसः ।
अचेतसं । नयंति । प्रऽवाजे । चित् । नद्यः । गाधं । अस्ति । पारं ।
नः । अस्य । विष्पितस्य । पर्वन् । यत् । गोपावत् । अदितिः । शर्म ।
भद्रं । मित्रः । यच्छति । वरुणः । सुऽदासे । तस्मिन् । आ । तोकं ।
तनयं । दधानाः । मा । कर्म । देवऽहेळनं । तुरासः । अव । वेदिं ।
होत्राभिः । यजेत । रिपः । काः । चित् । वरुणऽभ्रुतः । सः । परि ।
द्वेपऽभिः । अर्यमा । वृणक्तु । उरुं । सुऽदासे । वृषणौ । ऊँइति ।
लोकं ॥ ० ॥ संऽऋतिः । त्वेषी । एषां । अपीच्येन । सहसा ।
सहते । युष्मत् । भिया । वृषणः । रेजमानाः । दक्षस्य । चित् ।
महिना । मृळत । नः । यः । ब्रह्मणे । सुऽमतिं । आऽयजति ।
वाजस्य । सातौ । परमस्य । रायः । सीक्षंत । मन्युं । मघऽवानः ।
अर्यः । उरु । क्षयाय । चक्रिरे । सुऽधातु । इयं । देवा । पुरऽहितिः ।
युवऽभ्यां । यज्ञेषु । मित्रावरुणौ । अकारि । विश्वानि । दुऽगा ।
पिपृतं । तिरः । नः ॥ ० ॥ २ ॥ उत् । वां । चक्षुः । वरुणा ।
सुऽप्रतीकं । देवयोः । एति । सूर्यः । ततन्वान् । अभि । यः । विश्वा ।
भुवनानि । चष्टे । सः । मन्युं । मर्त्येषु । आ । चिकेत । प्र । वां ।
सः । मित्रावरुणौ । ऋतऽवा । विप्रः । मन्मानि । दीर्घऽश्रुत् । इयति ।
यस्य । ब्रह्माणि । सुऽकृतुइतिसुऽकृतु । अवाधः । आ । यत् । कर्त्वा । न ।
शरदः । पृणथेइति ॥ प्र । उरोः । मित्रावरुणा । पृथिव्याः । प्र । दिवः ।
ऋष्यात् । बृहतः । सुऽदानुइतिसुऽदानु । स्पर्शः । दधाथेइति । ओषधीषु ।
विश्वु । ऋधक् । यतः । अनिऽमिषं । रक्षमाणा । शंस । मित्रस्य ।
वरुणस्य । धाम । शुष्मः । रोदसीइति । बद्धे । महिऽत्वा । अयन् ।

मासाः । अयज्वनां । अवीराः । प्र । यज्ञमन्मा । वृजन । तिराते ।
 अमूरा । विश्वा । वृषणौ । इमा । वां । न । यासु । चित्र । ददशे ।
 न । यक्ष । द्रुहः । सचते । अनृता । जनानां । न । वां । निण्यानि ।
 अचिते । अभवन् । सं । ऊँइति । वां । यज्ञ । मह्यं । नमःऽभिः ।
 हुवे । वां । मित्रावरुणा । सऽबाधः । प्र । वां । मन्मानि । ऋचसे ।
 नवानि । कृतानि । ब्रह्म । जुजुषन् । इमानि ॥ ० ॥ ३ ॥ उत् ।
 सूर्यः । बृहत् । अर्चीषि । अश्रेत् । पुरु । विश्वा । जनिम । मानुषाणां ।
 समः । दिवा । ददशे । रोचमानः । कत्वा । कृतः । सुऽकृतः ।
 कर्तुऽभिः । भूत् । सः । सूर्य । प्रति । पुरः । नः । उत् । गाः ।
 एभिः । स्तोमैभिः । एतशेभिः । एवैः । प्र । नः । मित्राय । वरुणाय ।
 वोचः । अनागसः । अर्यम्णे । अग्रये । च । वि । नः । सहस्र ।
 शुरुधः । रदंतु । ऋतऽवानः । वरुणः । मित्रः । अग्निः ॥ ० ॥ आ ।
 नः । कामं । पुपुरुंतु । स्त्वानाः । द्यावाभूमीइति । अदिते । त्रासीथां ।
 नः । ये । वां । जज्ञुः । सुऽजनिमानः । ऋध्वेइति । मा । हेळ ।
 भूम । वरुणस्य । वायोः । मा । मित्रस्य । प्रियऽतमस्य । नृणां । प्र ।
 बाहवा । सिसृतुं । जीवसे । नः । आ । नः । गव्यूतिं । उक्षतं । घृतेन ।
 आ । नः । जने । श्रवयतं । युवाना । श्रुतं । मे । मित्रावरुणा । हवा ।
 इमा । नु । मित्रः । वरुणः । अर्यमा । नः । तमने । तोकाय ।
 वरिवः । दधंतु । सुऽगा । नः । विश्वा । सुऽपथानि । संतु ॥ ० ॥
 ॥ ४ ॥ उत् । ऊँइति । एति । सुऽभगः । विश्वऽचक्षाः ।
 साधारणः । सूर्यः । मानुषाणां । चक्षुः । मित्रस्य । वरुणस्य । देवः ।
 चर्मऽइव । यः । संऽअविद्यक् । तमांसि ॥ ० ॥ प्रऽसविता । जनानां ।
 महान् । केतुः । अर्णवः । सूर्यस्य । समनं । चक्रं । परिऽआविष्टसन् ।
 यत् । एतशः । वहति । धुऽसु । युक्तः । विऽभ्राजमानः । उषसां ।
 उपऽस्थात् । रेमैः । उत् । एति । अनुऽमद्यमानः । एषः । मे । देवः ।
 सविता । चच्छन्दः । यः । शिवाय । न । प्रऽमिति । धाम । दिवः ।

हृक्मः । उरुऽचक्षाः । उत् । एति । दूरेऽअर्थः । तरणिः । भ्राजमानः ।
नन । जनाः । सूयेण । प्रऽसूताः । अयन् । अर्थानि । कृण्वन् ।
अपांसि । यत्र । चक्रुः । अमृताः । गातुं । अस्मै । श्येनः । न । दीयन् ।
अनु । एति । पार्थः । प्रति । वां । सूरै । उत्ऽइते । विधेम । नमःऽभिः ।
मित्रावरुणा । उत । हव्यैः ॥ ० ॥ ५ ॥ दिवि । क्षयता । रजसः ।
पृथिव्यां । प्र । वां । घृतस्य । निःऽनिजः । ददीरन् । हव्यं । नः ।
मित्रः । अर्यमा । सुऽजातः । राजा । सुऽक्षत्रः । वरुणः । जुषन्त ।
आ । राजाना । महः । ऋतस्य । गोपा । सिंधुपतीइतिसिंधुऽपती ।
क्षत्रिया । यातं । अर्वाक् । इळां । नः । मित्रावरुणा । उत । वृष्टि ।
अव । दिवः । इन्वतं । जीरदानुइतिजीरऽदानू ॥ ० ॥ देवः । अर्यः ।
प्र । साधिष्ठेभिः । पृथिऽभिः । नयन्तु । ब्रवत् । यथा । नः । आत् ।
अरिः । सुऽदासै । इषा । मदेम । सह । देवऽगोपाः । यः । वां ।
गते । मनसा । तक्षत् । एतं । ऊर्ध्वा । धीति । कृण्वत् । धारयत् ।
च । उक्षेथां । मित्रावरुणा । घृतेन । ता । राजाना । सुऽक्षितीः ।
तर्पयेथां । एपः । स्तोमः । वरुण । मित्र । तुभ्यं । सोमः । शुक्रः ।
न । वायवे । अयामि ॥ ० ॥ ६ ॥ ० ॥ सुऽउक्तैः । मित्रं । हुवे ।
वरुण । पूतऽदक्षं । ययोः । असुर्यै । अक्षितं । ज्येष्ठं । विश्वस्य ।
यामन् । आऽचिता । जिगत्तु । ता । हि । देवानां । असुरा । तौ ।
अर्या । ता । नः । क्षितीः । करतं । ऊर्जयंतीः । अश्याम । मित्रावरुणा ।
वयं । वां । द्यावा । च । यत्र । पीपयन् । अहा । च । ता । भूरिऽ-
पाशौ । अनृतस्य । सेतुइति । दुरत्येतुइतिदुऽअत्येत् । रिपवे । मर्त्याय ॥
ऋतस्य । मित्रावरुणा । पथा । वां । अपः । न । नावा । दुऽइता ।
तरेम । आ । नः । मित्रावरुणा । हव्यऽजुष्टिं । घृतैः । गव्यूतिं ।
उक्षतं । इळाभिः । प्रति । वां । अत्र । वरै । आ । जनाय । पूणीतं ।
उद्धः । दिव्यस्य । चारोः ॥ ० ॥ ७ ॥ प्र । मित्रयोः । वरुणयोः ।
स्तोमः । नः । एतु । शप्यः । नमस्वान् । तुविऽजातयोः । या ।

धारयंत । देवाः । सुऽदक्षा । दक्षऽपितरो । असुर्याय । प्रऽमहसा । ता ।
नः । स्तिऽपा । तनुऽपा । वरुण । जरितृणां । मित्र । साधयंत ।
धियः । यत् । अद्य । सुरैः । उत्ऽइते । अनागाः । मित्रः । अर्यमा ।
सुवाति । सविता । भगः । सुप्रऽअवीः । अस्तु । सः । क्षयः । प्र ।
नु । यामन् । सुऽदानवः । ये । नः । अंहः । अतिऽपिप्रति ॥ ८ ॥ उत् ।
स्वऽराजः । अदितिः । अदब्धस्य । व्रतस्य । ये । महः । राजानः ।
ईशते ॥ ० ॥ मित्रं । गृणीषे । वरुणं । अर्यमणं । रिशादसं । राया ।
हिरण्यऽया । मतिः । इयं । अवृकाय । शवसे । इयं । विप्रा ।
मेघऽसातये । ते । स्याम । देव । वरुण । ते । मित्र । सुरिऽभिः । सह ।
इषं । स्वऽरितिस्वः । च । धीमहि । बहवः । सूरऽचक्षसः । अग्निऽ-
जिह्वाः । ऋतऽवृधः । त्रीणि । ये । येमुः । विदधानि । धीतिऽभिः ।
विश्वानि । परिभूतिऽभिः ॥ ९ ॥ वि । ये । दधुः । शरदं । मासं ।
आत् । अहः । यज्ञं । अक्तुं । च । आत् । ऋचं । अनायं । वरुणः ।
मित्रः । अर्यमा । क्षत्रं । राजानः । आशत । तत् । वः । अद्य ।
मनामहे । सुऽउक्तैः । सुरैः । उत्ऽइते । यत् । ओहते । वरुणः । मित्रः ।
अर्यमा । युयं । ऋतस्य । रथ्यः । ऋतऽवानः । ऋतऽजाताः । ऋतऽ-
वृधः । घोरासः । अनृतऽद्विषः । तेषां । वः । सुम्ने । सुच्छर्दिऽतमे ।
नरः । स्याम । ये । च । सुरयः । उत् । ऊँइति । त्यत् । दर्शतं । वपुः ।
दिवः । एति । प्रतिऽहरे । यत् । ई । आशुः । वहति । देवः ।
एतशः । विश्वस्मै । चक्षसे । अरं । शीर्ष्णऽशीर्ष्णः । जगतः ।
तस्थुषः । पतिं । समया । विश्वं । आ । रजः । सप्त । स्वसारः ।
सुविताय । सूर्यैः । वहति । हरितः । रथे ॥ १० ॥ तत् । चक्षुः ।
देवऽहितं । शुक्रं । उत्ऽचरत् । पश्येम । शरदः । शतं । जीवेम ।
शरदः । शतं । काव्येभिः । अदाभ्या । आ । यातं । वरुण । द्युऽमत् ।
मित्रः । च । सोमऽपीतये । दिवः । धामऽभिः । वरुण । मित्रः ।
च । आ । यातं । अदुहा । पिबतं । सोम । आतुजीइत्याऽतुजी । आ ।

यातं । मित्रावरुणा । जुषाणौ । आऽहुतिं । नरा ॥ ० ॥ ११ ॥ प्रति ।
 वां । रथं । नृपतीइतिनृऽपती । जरध्वै । हविष्मता । मनसा । यज्ञियेन ।
 यः । वां । द्रुतः । न । धिष्ण्यौ । अजीगः । अच्छ । सुनुः । न ।
 पितरा । विवस्मि । अशोचि । अग्निः । संऽइधानः । अस्मेइति ।
 उपोइति । अहश्चन् । तमसः । चित् । अंताः । अचेति । केतुः ।
 उपसः । पुरस्तात् । श्रिये । दिवः । नृहितुः । जायमानः । अभि ।
 वां । नूनं । अश्विना । सुऽहोता । स्तोमैः । सिसक्ति । नासत्या ।
 विवक्कान् । पूर्वोभिः । यातं । पथ्याभिः । अर्वाक् । स्वऽविदा ।
 वसुऽमता । रथेन । अचोः । वां । नूनं । अश्विना । युवाकुः । हुवे ।
 यत् । वां । सुते । माध्वीइति । वसुऽयुः । आ । वां । वहंतु ।
 स्थविरासः । अश्वाः । पिवाथः । अस्मेइति । सुऽसुता । मधूनि ।
 प्राचीं । ऊंइति । देवा । अश्विना । धियं । मे । अमृधां । सातये ।
 कृतं । वसुऽयुं । विश्वाः । अविष्टं । वाजे । आ । पुरंऽधीः । ता । नः ।
 शक्तं । शचीपतीइतिशचीऽपती । शचीभिः ॥ १२ ॥ अविष्टं । धीषु ।
 अश्विना । नः । आसु । प्रजाऽवत् । रेतः । अहयं । नः । अस्तु । आ ।
 वां । तोके । तनये । तूतुजानाः । सुऽरत्नासः । देवऽवीतिं । गमेम ॥
 एषः । स्यः । वां । पूर्वगतवाऽइव । सख्ये । निऽधिः । हितः ।
 माध्वीइति । रातः । अस्मेइति । अहेळता । मनसा । आ । यातं ।
 अर्वाक् । अश्वंता । हव्यं । मानुषीषु । विश्नु । एकस्मिन् । योगे ।
 भुरणा । समावे । परि । वां । सप्त । स्रवतः । रथः । गात् । न ।
 वायंति । सुऽभ्वः । देवऽयुक्ताः । ये । वां । ध्रुऽसु । तरणयः । वहंति ।
 अस्रथता । मघवत्ऽभ्यः । हि । भुतं । ये । राया । मघऽदेयं । जुनंति ।
 प्र । ये । बंधुं । सुनृताभिः । तिरंते । गव्या । पंचतः । अश्व्या ।
 मयानि । नु । मे । हव्यं । आ । शृणुनं । युवाना । यासिष्टं । वर्तिः ।
 अश्विनौ । इराऽवत् । धत्तं । रत्नानि । जरतं । च । सूरीन् ॥ ० ॥
 ॥ १३ ॥ आ । शुभ्रा अश्विना । सुऽअश्वा । गिरः । दस्त्रा ।

जुजुषाणा । युवाकोः । हव्यानि । च । प्रतिऽभृता । वीतं । नः । प्र ।
वां । अंघ्रांसि । मद्यानि । अस्थुः । अरं । गंतं । हविषः । वीतये । मे ।
तिरः । अर्यः । हवनानि । श्रुतं । नः । प्र । वां । रथः । मनऽजवाः ।
इयति । तिरः । रजांसि । अश्विना । शतऽऊतिः । अस्मभ्यं ।
सूर्यावसुइति । इयानः । अयं । ह । यत् । वां । देवऽयाः । ऊइति ।
अद्रिः । ऊर्ध्वः । विवक्ति । सोमऽसुत् । युवऽभ्यां । आ । वल्गूइति ।
विप्रः । वृतीत । हव्यैः । चित्रं । ह । यत् । वां । भोजनं । नु । अस्ति ।
नि । अत्रये । महिष्वतं । युयोतं । यः । वां । ओमानं । दधते । प्रियः ।
सन् ॥ १४ ॥ उत । त्यत् । वां । जुरते । अश्विना । भूत् । च्यवानाय ।
प्रतीत्यं । हविऽदे । अधि । यत् । वर्षः । इतऽऊति । धत्थः । उत ।
त्यं । भुज्यं । अश्विना । सखाया । मध्ये । जहुः । दुऽएवासः । समुद्रे ।
निः । ई । पर्वत् । अरावा । यः । युवाकुः । वृकाय । चित् ।
जसमानाय । शक्तं । उत । श्रुतं । शयवे । हूयमाना । यौ । अघ्न्यां ।
अपिन्वतं । अपः । न । स्तयै । चित् । शक्ती । अश्विना । शचीभिः ।
एषः । स्यः । कारुः । जरते । सुऽउक्तैः । अग्रे । बुधानः । उषसां ।
सुऽमन्मा । इषा । तं । वर्धत् । अघ्न्या । पर्यऽभिः ॥ ० ॥ १५ ॥
आ । वां । रथः । रोदसीइति । बद्धधानः । हिरण्ययः । वृषऽभिः ।
यातु । अश्वैः । घृतऽवर्तनिः । पविऽभिः । रुचानः । इषां । वोढ्वा ।
नृऽपतिः । वाजिनीऽवान् । सः । पप्रथानः । अभि । पंच । भूमं ।
त्रिऽवंधुरः । मनसा । आ । यातु । युक्तः । विशः । येन । गच्छथः ।
देवऽयंतीः । कुत्र । चित् । यामं । अश्विना । दधाना । सुऽअश्वा ।
यशसा । आ । यातुं । अर्वाक् । दसा । निऽधि । मधुऽमंतं । पिबाथः ।
वि । वां । रथः । बध्वा । यादमानः । अंतान् । दिवः । बाधते ।
वर्तेनिऽभ्यां । युवोः । श्रियं । परि । योषा । अवृणीत । सूरः । दुहिता ।
परिऽतक्म्यायां । यत् । देवऽयंतं । अवथः । शचीभिः । परि । घ्नं ।
ओमना । वां । वयः । गातु । यः । ह । भ्याः । वां । रथिरा । वर्ते ।

उत्ताः । रथः । युजानः । परिऽयाति । वर्तिः । तेन । नः । शं ।
योः । उषसः । विऽउष्टौ । नि । अश्विना । वहतं । यज्ञे । अस्मिन् ।
नरा । गौराऽइव । विऽद्युतं । तृषाणा । अस्माकं । अद्य । सर्वना ।
उप । यातं । पुरुऽत्रा । हि । वां । मत्तिऽभिः । हवते । मा । वां ।
अन्ये । नि । यमन् । दवऽयंतः । युवं । भुज्युं । अवऽविद्धं । समुद्रे ।
उत् । ऊहथुः । अर्णसः । अस्त्रिधानैः । पतत्रिऽभिः । अश्रमैः ।
अव्यधिऽभिः । दंसनाभिः । अश्विना । पारयता ॥ ० ॥ १६ ॥ आ ।
विश्वऽवारा । अश्विना । गतं । नः । प्र । तत् । स्थानं । अवाचि ।
वां । पृथिव्यां । अश्वः । न । वाजी । शुनऽपृष्ठः । अस्थात् । आ ।
यत् । सेदथुः । ध्रुवसे । न । योनिं । सिसक्ति । सा । वां । सुऽमतिः ।
चनिष्ठा । अतापि । घर्मः । मनुषः । दुरोणे । यः । वां । समुद्रात् ।
सरितः । पिपति । एतऽग्वा । चित् । न । सुऽयुजा । युजानः । यानि ।
स्थानानि । अश्विना । दधाथेऽइति । दिवः । यद्दीपु । ओषधीषु ।
विश्व । नि । पर्वतस्य । मूर्धनि । सदेता । इषं । जनाय । दाशुषे ।
वहता । चनिष्ठं । देवौ । ओषधीषु । अपऽसु । यत् । योग्याः ।
अश्वैथेऽइति । ऋषीणां । पुरुणि । रत्ना । दधतौ । नि । असेऽइति ।
अनु । पूर्वाणि । चख्यथुः । युगानि । शुश्रुऽवांसा । चित् । अश्विना ।
पुरुणि । अभि । ब्रह्माणि । चक्षाथेऽइति । ऋषीणां । प्रति । प्र । यातं ।
वरं । आ । जनाय । असेऽइति । वां । अस्तु । सुऽमतिः । चनिष्ठा । यः ।
वां । यज्ञः । नासत्या । हविष्मान् । कृतऽब्रह्मा । सुऽमर्मैः । भवति ।
उप ॥ ० ॥ वसिष्ठं । इमा । ब्रह्माणि । ऋच्यंते । युवऽभ्यां । इयं । मनीषा ।
इयं । अश्विना । गीः । इमां । सुऽवृक्ति । वृषणा । जुषेथां । इमा ।
ब्रह्माणि । युवऽयूनि । अगमन् ॥ ० ॥ १७ ॥ इति चतुर्थोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
अप । स्वसुः । उषसः । नक् । जिहीते । रिणक्ति । कृष्णीः । अरुषाय ।
पंथौ । अश्वऽमघा । गोऽमघा । वां । हुवेम । दिवा । नक्तं । शरं ।
अस्मन् । युयोतं । उपऽआयातं । दाशुषे । मर्त्याय । रथेन । वामं ।

अश्विना । वहंता । युयुतं । अस्सत् । अनिरां । अमीवां । दिवा ।
 नक्तं । माध्वीइति । त्रासीथां । नः । आ । वां । रथं । अवमस्यौ ।
 विडष्टौ । सुस्रड्यवः । वृषणः । वर्तयंतु । स्यूमडगभस्ति । ऋतयुक्-
 मिः । अश्वैः । आ । अश्विना । वसुडमंतं । वहेथां । यः । वां । रथः ।
 नृपतीइतिऽनृपती । अस्ति । वोळहा । त्रिडबंधुरः । वसुडमान् । उस्स-
 यामा । आ । नः । एना । नासत्या । उप । यातं । अभि । यत् । वां ।
 विश्वडप्स्यः । जिगाति । युवं । च्यवानं । जरसः । अमुमुक्तं ॥ ० ॥
 निः । अंहसः । तमसः । स्पर्ते । अत्रि । नि । जाहुषं । शिथिरे ।
 धातं । अंतरिति ॥ ० ॥ १८ ॥ आ । गोडमंता । नासत्या । रथेन ।
 अश्वडवता । पुरुडचंद्रेण । यातं । अभि । वां । विश्वाः । निडयुतः ।
 सचंते । स्पार्हया । श्रिया । तन्वा । शुभाना । आ । नः । देवेभिः ।
 उप । यातं । अर्वाक् । सडजोषसा । नासत्या । रथेन । युवोः । हि ।
 नः । सख्या । पिड्याणि । समानः । बंधुः । उत । तस्य । वित्तं ।
 उत् । ऊडिति । स्तोमासः । अश्विनौः । अबुध्नन् । जामि । ब्रह्माणि ।
 उषसः । च । देवीः । आडविवासन् । रोदसीइति । धिण्येइति ।
 इमेइति । अच्छ । विप्रः । नासत्या । विवक्ति । वि । च । इत् ।
 उच्छंति । अश्विनौ । उषसः । प्र । वां । ब्रह्माणि । कारवः ।
 भरंते ॥ ० ॥ बृहत् । अग्नयः । संडइधा । जरंते । आ । पश्चातात् ।
 नासत्या । आ । पुरस्तात् । आ । अश्विना । यातं । अधरात् ।
 उदक्तात् ॥ आ । विश्वतः । पांचडजन्येन । राया ॥ ० ॥ १९ ॥
 ॥ ० ॥ स्तोमं । देवडयंतः । दधानाः । पुरुडदंसा । पुरुडतमा ।
 पुराडजा । अमर्त्या । हवते । अश्विना । गीः । नि । ऊडिति । प्रियः ।
 मनुषः । सादि । होता । नासत्या । यः । यजते । वंदते । च ।
 अश्नीतं । मध्वः । अश्विनौ । उपाके । आ । वां । वोचे । विदयेषु ।
 प्रयस्वान् । अहैम । यज्ञं । पथां । उराणाः । इमां । सुडवृक्ति । वृषणा ।
 जुषेथां । श्रुटीवाडइव । प्रडइषितः । वां । अबोधि । प्रति । स्तोमैः ।

ज॒रमाणः । वसि॑ष्ठः । उप । त्या । वही॑इति । ग॒मतः । विश॑ । नः ।
रक्षः॑ऽहना । संऽभृ॑ता । वी॒ळुपा॑णीइति वी॒ळुपा॑णी । सं । अ॒ध्रांसि ।
अ॒ग॒मत । म॒त्स॒राणि । मा । नः । म॒धि॒ष्ट । आ । ग॒तं । शि॒वेन ॥ ० ॥
॥ २० ॥ ० ॥ दि॒वि॒ष्टयः । उ॒स्त्रा । ह॒व॒ते । अ॒श्वि॒ना । अ॒यं । वां ।
अ॒ह्ने । अ॒व॒से । श॒ची॒व॒सूइति॑ श॒ची॒ऽव॒सू । विश॑ऽविशं । हि । ग॒च्छ॒थः ।
यु॒वं । चि॒त्रं । द॒द॒थुः । भो॒ज॒नं । न॒रा । चो॒दे॒थां । स॒नृ॒ताऽव॒ते ।
अ॒र्वाक् । रथं । सऽम॑नसा । नि । य॒च्छ॒तं ॥ ० ॥ आ । या॒तं । उप ।
भु॒ष॒तं । म॒ध्वः । पि॒ब॒तं । अ॒श्वि॒ना । दु॒ग्धं । प॒यः । वृ॒ष॒णा । जे॒न्या॒व॒सू॒
इति ॥ ० ॥ अ॒श्वा॒सः । ये । वां । उप । दा॒शु॒षः । गृ॒हं । यु॒वां ।
दी॒य॑ति । वि॒भ्र॒तः । म॒क्षु॒युऽभिः । न॒रा । ह॒ये॒भिः । अ॒श्वि॒ना । आ ।
दे॒वा । या॒तं । अ॒स्म॒यू॒इत्य॑स्म॒ऽयू । अ॒ध्व । ह । य॒तः । अ॒श्वि॒ना । पृ॒क्षः ।
स॒च॒त । स॒ुर॒यः । ता । यं॒स॒तः । म॒घ॒व॒त्ऽभ्यः । भ्रु॒वं । य॒शः । छ॒दिः ।
अ॒स्म॒यं । ना॒स॒त्या । प्र । ये । य॒युः । अ॒वृ॒का॒सः । रथाः॑ऽइव ।
नृ॒पा॒ता॒रः । ज॒ना॒नां । उ॒त । स्वे॒न । श॒व॒सा । शु॒शु॒वुः । न॒रः । उ॒त ।
क्षि॒य॑ति । सु॒ऽक्षि॒ति ॥ २१ ॥ वि । उ॒पाः । आ॒वः । दि॒वि॒ऽजाः ।
ऋ॒ते॒न । आ॒विः॒ऽकृ॒ण्वा॒ना । म॒हि॒मा॒नं । आ । अ॒गा॒त् । अप । दु॒हः ।
त॒मः । आ॒वः । अ॒जु॒ष्टं । अ॒गि॒रऽत॒मा । प॒थ्याः । अ॒जी॒ग॒रि॒ति । म॒हे ।
नः । अ॒द्य । सु॒वि॒ता॒य । वो॒धि । उपः । म॒हे । सौ॒म॒गा॒य । प्र । यं॒धि ।
चि॒त्रं । र॒यिं । य॒श॒सं । धे॒हि । अ॒स्मे॒इति॑ । दे॒वि । म॒त॑ेषु । मा॒नु॒षि ।
अ॒व॒स्युं । ए॒ते । त्ये । भ॒ान॒वः । द॒र्श॒ता॒याः । चि॒त्राः । उ॒ष॒सः । अ॒मृ॒ता॒सः ।
आ । अ॒गुः । ज॒न॒य॑तः । दै॒व्या॑नि । व्र॒तानि॑ । आऽपृ॑णतः । अ॒न्त॒रि॑क्षा ।
वि । अ॒स्थुः । ए॒षा । स्या । यु॒जा॒ना । प॒रा॒का॒त् । प॒ंच । क्षि॒तीः ।
परि॑ । स॒द्यः । जि॒गा॒ति । अ॒भिऽप॑श्यंती । व॒यु॒ना । ज॒ना॒नां । दि॒वः ।
दु॒हि॒ता । भु॒व॒न॒स्य । प॒त्नी । वा॒जि॒नी॒ऽव॒ती । सूर्य॑स्य । योषां । चि॒त्रऽम॑घा ।
रा॒यः । ई॒शे । व॒सू॒नां । ऋ॒षि॑ऽस्तुता । ज॒र॒य॑ती । म॒घो॒नी । उ॒षाः ।
उ॒च्छ॒ति । व॒हि॑ऽभिः । ग॒णा॒ना । प्र॒ति । द्यु॒ता॒नां । अ॒रु॒षा॒सः । अ॒श्वाः ।

चित्राः । अदृशन् । उषसं । वहतः । याति । शुभ्रा । विश्वऽपिशा ।
रथेन । दधाति । रत्नं । विधत्ते । जनाय । सत्या । सत्येभिः । महती ।
महत्ऽभिः । देवी । देवेभिः । यजता । यजत्रैः । रुजत् । दृहानि ।
ददत् । उस्त्रियाणां । प्रति । गावः । उषसं । वावशत् । नु । नः ।
गोऽमत् । वीरऽवत् । धेहि । रत्नं । उषः । अश्वऽवत् । पुरुऽभोजः ।
असेइति । मा । नः । वहिः । पुरुषता । निदे । कः ॥ ० ॥ २२ ॥
उत् । ऊंइति । ज्योतिः । अमृतं । विश्वऽजन्यं । विश्वानरः । सविता ।
देवः । अश्रेत् । कत्वा । देवानां । अजनिष्ट । चक्षुः । आविः । अकः ।
भुवनं । विश्वं । उषाः । प्र । मे । पंथाः । देवऽयानाः । अदृशन् ।
अमर्धतः । वसुऽभिः । इष्कतासः । अभूत् । ऊंइति । केतुः । उषसः ।
पुरस्तात् । प्रतीची । आ । अगात् । अधि । हर्म्येभ्यः । तानि । इत् ।
अहानि । बहुलानि । आसन् । या । प्राचीनं । उत्ऽइता । सूर्यस्य ।
यतः । परि । जारऽइव । आऽचरंती । उषः । दृहक्षे । न । पुनः ।
यतीऽइव । ते । इत् । देवानां । सधऽमादः । आसन् । ऋतऽवानः ।
कवयः । पुर्व्यासः । गुळहं । ज्योतिः । पितरः । अनु । अविदन् ।
सत्यऽमित्राः । अजनयन् । उषसं । समने । ऊर्वे । अधि । संऽगतासः ।
सं । जानते । न । यतंते । मिथः । ते । ते । देवानां । न । मिनंति ।
व्रतानि । अमर्धतः । वसुऽभिः । यादमानाः । प्रति । त्वा । स्तोमैः ।
ईळते । वसिष्ठाः । उषऽबुधः । सुऽभगे । तुस्तुऽवासः । गवां । नेत्री ।
वाजऽपत्नी । नः । उच्छ । उषः । सुऽजाते । प्रथमा । जरस्व । एषा । नेत्री ।
राधसः । सुनृतानां । उषाः । उच्छंती । रिभ्यते । वसिष्ठैः । दीर्घऽश्रुतं ।
रथि । असेइति । दधाना ॥ ० ॥ २३ ॥ उपोइति । रुरुचे । युवतिः । न ।
योषा । विश्वं । जीवं । प्रऽसुवती । चरायै । अभूत् । अग्निः ।
संऽइधे । मानुषाणां । अकः । ज्योतिः । बाधमाना । तमांसि । विश्वं ।
प्रतीची । सुऽप्रथाः । उत् । अस्थात् । रुशत् । वासः । विधती ।
शुक्रं । अद्वैत् । हिरण्यऽवर्णा । सुदशीकऽसंदक् । गवां । माता ।

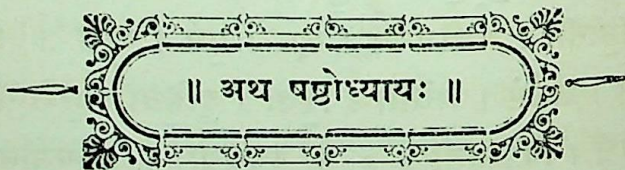

नेत्री । अहो । अरोचि । देवानां । चक्षुः । सुऽभगा । वहती । श्वेतं ।
नयती । सुऽदृशीकं । अश्वं । उषाः । अदृशि । रश्मिऽभिः । विऽअक्ता ।
वित्रऽमघा । विश्वं । अनु । प्रऽभूता । अंतिऽवामा । दूरे । अमित्रं ।
उच्छ्र । उर्वी । गव्यूति । अभयं । कृधि । नः । यवय । द्वेषः । आ ।
भर । वसूनि । चोदय । राधः । गृणते । मघोनि । अस्मेइति । श्रेष्ठेभिः ।
भानुऽभिः । वि । भाहि । उषः । देवि । प्रऽतिरंती । नः । आयुः ।
इषं । च । नः । दधती । विश्वऽवारे । गोऽमत् । अश्वऽवत् । रथऽवत् ।
च । राधः । यां । त्वा । दिवः । दुहितः । वर्धयति । उषः ।
सुऽजाते । मतिऽभिः । वसिष्ठाः । सा । अस्मासु । धाः । रयि ।
ऋवं । बृहतं ॥ ० ॥ २४ ॥ प्रति । केतवः । प्रथमाः । अदृश्न ।
ऊर्वाः । अस्याः । अजयः । वि । श्रयंते । उषः । अर्वाचा । बृहता ।
रथेन । ज्योतिष्मता । वामं । अस्मभ्यं । वक्षि । प्रति । सीं । अग्निः ।
जरते । संऽइद्धः । प्रति । विप्रासः । मतिऽभिः । गृणतः । उषाः ।
याति । ज्योतिषा । बाधमाना । विश्वा । तमांसि । दुऽइता । अप ।
देवी ॥ ० ॥ प्रति । अदृश्न । पुरस्तात् । ज्योतिः । यच्छंतीः ।
उपसः । विऽभातीः । अजीजनन् । सूर्यं । यज्ञं । अग्निं । अपाचीनं ।
तमः । अगात् । अजुष्टं । अचैति । दिवः । दुहिता । मघोनी । विश्वे ।
पश्यति । उषसं । विऽभातीं ॥ ० ॥ स्वधया । युज्यमानं । आ ।
यं । अश्वासः । सुऽयुजः । वहति । प्रति । त्वा । अद्य । सुऽमनसः ।
बुधत् । अस्माकासः । मघऽवानः । वयं । च । तिल्विलायध्वं ।
उपसः । विऽभातीः ॥ ० ॥ २५ ॥ ० ॥ पथ्या । जनानां । पंच ।
क्षितीः । भानुषीः । बोधयंती । सुसंदृक्ऽभिः । उक्षऽभिः । भानुं ।
अश्रेत् । वि । सूर्यः । रोदसीइति । चक्षसा । आवरित्यावः । वि ।
अजते । दिवः । अंतैषु । अक्तन् । विशः । न । युक्ताः । उषसः ।
यतते । सं । ते । गावः । तमः । आ । वर्तयति । ज्योतिः । यच्छंति ।
सविताऽइव ; बाह्वइति । अभूत् । उषाः । इंद्रऽतमा । मघोनी ।

अजीजनत् । सुविताय । श्रवांसि । वि । दिवः । देवी । दुहिता ।
 दधाति । अंगिरःऽतमा । सुऽकृते । वसूनि । तावत् । उपः । राधः ।
 अस्मभ्यं । रास्व । यावत् । स्तोतृऽभ्यः । अरदः । गुणाना । यां । त्वा ।
 जज्ञुः । वृषभस्य । रवेण । वि । दृढस्य । दुरः । अद्रेः । और्णोः ।
 देवंऽदेवं । राधसे । चोदयंती । अस्मद्यक् । सुनुताः । ईरयंती ।
 विऽउच्छंती । नः । सनये । धियः । धाः ॥ ० ॥ २६ ॥ प्रति । स्तोमैमिः ।
 उपसं । वसिष्ठाः । गीभिः । विप्रांसः । प्रथमाः । अघुघ्नन् । विऽवर्तयंती ।
 रजसीइति । समेतैइतिसंऽअंते । अविःऽकृण्वती । भुवनानि । विश्वा ।
 एषा । स्या । नव्यं । आयुः । दधाना । गुड्डी । तमः । ज्योतिषा ।
 उषाः । अवोधि । अग्रे । एति । युवतिः । अह्याणा । प्र । अचिकित्त ।
 सूर्ये । यज्ञं । अग्निं ॥ ० ॥ २७ ॥

इति पञ्चमाष्टके पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

हरिः ॐ ॥ प्रति । ऊंइति । अदशि । आऽयती । उच्छंती ।
 दुहिता । दिवः । अपोइति । महि । व्ययति । चक्षसे । तमः । ज्योतिः ।
 कृणोति । सुनरी । उत् । उस्त्रियाः । सृजते । सूर्यः । सचा । उत्ऽयत् ।
 नक्षत्रं । अर्चिऽवत् । तव । इत् । उपः । विऽउषि । सूर्यस्य । च ।
 सं । भक्तेन । गमेमहि । प्रति । त्वा । दुहितः । दिवः । उपः । जीराः ।
 अभुत्समहि । या । वहसि । पुरु । स्पार्ह । वनन्ऽवति । रत्नं । न ।
 दाशुषे । मयः । उच्छंती । या । कृणोषि । मंहना । महि । प्रऽख्ये ।
 देवि । स्वः । हरे । तमः । इति । इमहे । वयं । स्याम ।

मातुः । न । सुनवः । तत् । चित्रं । राधः । आ । भर । उपः । यत् ।
 दीर्घश्रुत्तमं । यत् । ते । दिवः । दुहितः । मर्तभोजयं । तत् ।
 रास्व । भुनजामहे । श्रवः । सुरिभ्यः । अमृतं । वसुत्वन् । वाजान् ।
 अस्मभ्यं । गोऽमतः । चोदयित्री । मघोनः । सुनृताऽवती । उषाः ।
 अचछत् । अप । स्त्रिधः ॥ १ ॥ इंद्रावरुणा । युवं । अध्वराय । नः ।
 विशे । जनाय । महि । शर्म । यच्छतं । दीर्घऽप्रयज्युं । अति । यः ।
 वृण्यति । वयं । जयेम । पृतनासु । दुऽध्यः । संऽराट् । अन्यः ।
 स्वऽराट् । अन्यः । उच्यते । वां । महान्तौ । इंद्रावरुणा । महावसुइति-
 महावसू । विश्वे । देवासः । परमे । विऽओमनि । सं । वां । ओजः ।
 वृषणा । सं । बलं । दधुः । अनु । अपां । खानि । अतृतं । ओजसा ।
 आ । सूर्य । ऐरयते । दिवि । प्रऽभुं । इंद्रावरुणा । मदे । अस्य ।
 मायिनः । अपिन्वतं । अपितः । पिन्वतं । धियः । युवां । इत् । युत्सु ।
 पृतनासु । वह्नयः । युवां । क्षेमस्य । प्रऽसवे । मितऽश्वः । ईशाना ।
 वस्वः । उभयस्य । कारवः । इंद्रावरुणा । सुऽहवा । हवामहे ।
 इंद्रावरुणा । यत् । इमानि । चक्रथुः । विश्वा । जातानि । भुवनस्य ।
 मज्जना । क्षेमेण । मित्रः । वरुणं । दुवस्यति । मरुत्सभिः । उग्रः ।
 शुभं । अन्यः । ईयते ॥ २ ॥ महे । शुल्काय । वरुणस्य । नु । त्विषे ।
 ओजः । मिमातेइति । ध्रुवं । अस्य । यत् । स्वं । आर्जामि । अन्यः ।
 श्रययंतं । आ । अतिरत् । दध्रेभिः । अन्यः । प्र । वृणोति । भूयसः ॥ ० ॥
 दुऽइतानि । मर्त्यं । इंद्रावरुणा । न । तपः । कुतः । चन । यस्य ।
 देवा । गच्छथः । वीथः । अध्वरं । न । तं । मर्तस्य । नशते । परिऽद्वृतिः ।
 अर्वाक् । नरा । दैव्येन । अवसा । आ । गतं । शृणुतं । हव । यदि ।
 मे । जुजोषथः । युवोः । हि । सख्यं । उत । वा । यत् । आप्यं ।
 मर्डीकं । इंद्रावरुणा । नि । यच्छतं । अस्माकं । इंद्रावरुणा । भरेऽभरे ।
 पुरऽयोधा । भवतं । कृष्टिऽओजसा । यत् । वां । हवते । उभयं ।
 अथ । स्पृधि । नरः । लोकस्य । तनयस्य । सातिषु । अस्मेइति ।

इंद्रः । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । युष्मन् । यच्छन्तु । महि । शर्म ।
सुप्रथः । अवध्नः । ज्योतिः । अदितेः । ऋतुः । देवस्य । श्लोकः ।
सवितुः । मनामहे ॥ ३ ॥ युवां । नरा । पश्यमानासः । आप्य ।
प्राचा । गव्यंतः । पृथुः । पशवः । ययुः । दासा । च । वृत्रा । हतं ।
आर्याणि । च । सुदासैः । इंद्रावरुणा । अवसा । अवतं । यत्र । नरः ।
सुअर्यते । कृतध्वजः । यस्मिन् । आजा । भवति । किं । चन ।
प्रियं । यत्र । भयते । भुवना । स्वः । दृशः । तत्र । नः । इंद्रावरुणा ।
अधि । वोचतं । सं । भूम्याः । अंताः । ध्वसिराः । अदृक्षत ।
इंद्रावरुणा । दिवि । घोषः । आ । अरुहत् । अस्थुः । जनानां । उप ।
मां । अरातयः । अर्वाक् । अवसा । हवनः । श्रुता । आ । गतं ।
इंद्रावरुणा । वधनाभिः । अप्रति । भेदं । वन्वतां । प्र । सुदासैः ।
आवतं । ब्रह्माणि । एषां । शृणुतं । हवीमनि । सत्या । तृत्सनां ।
अभवत् । पुरः । हितिः । इंद्रावरुणौ । अभि । आ । तपति । मा ।
अघानि । अर्यः । वनुषां । अरातयः । युवं । हि । वस्वः । उभयस्य ।
राजथः । अध । स्म । नः । अवतं । पार्यै । दिवि ॥ ४ ॥ युवां ।
हवते । उभयासः । आजिषु । इंद्रं । च । वस्वः । वरुणं । च । सातये ।
यत्र । राजः । अभिः । दशः । अभिः । निः । वाधितं । प्र । सुदासैः । आवतं ।
तृत्सुः । अभिः । सह । दश । राजानः । सं । इताः । अयज्यवः । सुदासैः ।
इंद्रावरुणा । न । युयुधुः । सत्या । नृणां । अद्वाः । सदा । उपः । स्तुतिः ।
देवाः । एषां । अभवन् । देवः । हृतिषु । दाशः । राज्ञे । परिः । यत्ताय ।
विश्वतः । सुदासैः । इंद्रावरुणौ । अशिक्षतं । श्वित्यंचः । यत्र । नमसा ।
कपर्दिनः । धिया । धीः । वतः । असंपत । तृत्सवः । वृत्राणि । अन्यः ।
सुइथेषु । जिघ्रते । व्रतानि । अन्यः । अभि । रक्षते । सदा ।
हवामहे । वां । वृषणा । सुवृक्तिः । अभिः । अस्मेइति । इंद्रावरुणा । शर्म ।
यच्छन्तं ॥ ० ॥ ५ ॥ आ । वां । राजानौ । अध्वरे । ववृत्तां । हव्येभिः ।
इंद्रावरुणा । नमः । अभिः । प्र । वां । घृताची । बाहोः । दधाना । परि ।

त्मना । विष्णुऽरूपा । जिगाति । युवोः । राष्ट्रं । बृहत् । इन्वति । द्यौः । यौ ।
 सेतुऽभिः । अरज्जुऽभिः । सिनीथः । परि । नः । हेळः । वरुणस्य ।
 वृज्याः । उरुं । नः । इंद्रः । कृणवत् । ऊँइति । लोकं । कृतं । नः । यज्ञं ।
 विदथेषु । चारुं । कृतं । ब्रह्माणि । सूरिषु । प्रऽशस्ता । उपोइति ।
 रयिः । देवऽजूतः । नः । एतु । प्र । नः । स्पर्धाभिः । ऊतिऽभिः । तिरेतं ।
 असेइति । इंद्रावरुणा । विश्वऽवारं । रयिं । धत्तं । वसुऽमंतं । पुरुऽश्रुं ।
 प्र । यः । आदित्यः । अनृता । मिनाति । अमिता । शूरः । दयते । वसूनि ।
 इयं । इंद्रं । वरुणं । अष्ट । मे । गीः । प्र । आवत् । तोके । तनये ।
 तृतेजाना । सुऽरत्नासः । देवऽवीति । गमेम ॥ ० ॥ ६ ॥ पुनीषे ।
 वां । अरक्षसं । मनीषां । सोमं । इंद्राय । वरुणाय । जुह्वत् । घृतऽ-
 प्रतीकां । उपसं । न । देवीं । ता । नः । यामन । उरुष्यतां । अभीके ।
 सधेते । वै । ऊँइति । देवऽहूये । अत्र । येषु । ध्वजेषु । दिद्यवः ।
 पतति । युवं । तान् । इंद्रावरुणौ । अस्मिन्नान् । हतं । पराचः । शर्वी ।
 विशूचः । आपः । चित् । हि । स्वऽयशसः । सदेऽसु । देवीः । इंद्रं ।
 वरुणं । देवता । धुरितिधुः । कृष्टीः । अन्यः । धारयति । प्रऽविकाः ।
 वृत्राणि । अन्यः । अप्रतीनि । हन्ति । सः । सुऽकतुः । ऋतऽचित् ।
 अस्तु । होता । यः । आदित्या । शवसा । वां । नमस्वान् । आऽ-
 ववत् । अवसे । वां । हविष्मान् । असत् । इत् । सः । सुविताय ।
 प्रयस्वान् ॥ ० ॥ ७ ॥ श्रीरा । तु । अस्य । महिना । जनुषि । वि ।
 यः । तस्तंभं । रोदसीइति । चित् । उर्वीइति । प्र । नाकं । ऋष्वं ।
 नुनदे । बृहंतं । द्विता । नक्षत्रं । पप्रथत् । च । भूमं । उत । स्वयां ।
 तन्वा । सं । वदे । तत् । कदा । नु । अंतः । वरुणे । भवानि । किं ।
 मे । हव्यं । अहणानः । जुषेत । कदा । मृळीकं । सुऽमनाः । अमि ।
 ख्यं । पृच्छे । तत् । एनः । वरुण । दिदृशु । उपोइति । एमि ।
 चिकितुषः । विऽपृच्छं । समानं । इत् । मे । कवयः । चित् । आहुः ।
 अयं । ह । तुभ्यं । वरुणः । हणीते । किं । आगः । आस । वरुण ।

उ॒द्येष्टं । यत् । स्तो॒तारं । जिघाँ॑स॒सि । सखा॑यं । प्र । तत् । मे ।
वो॒चः । दुः॒ऽद॒भ । स्व॒धा॒ऽवः । अव । त्वा । अ॒ने॒नाः । नम॑सा ।
तु॒रः । इ॒यां । अव । द्रु॒ग्धा॒नि । पि॒त्र्या । सु॒ज । नः । अव । या ।
व॒यं । च॒कृ॒म । त॒नू॒भिः । अव । रा॒ज॒न् । प॒शु॒ऽत॒प । न । ता॒यु ।
सृ॒ज । व॒त्सं । न । दा॒सः । वसि॑ष्टं । न । सः । स्वः । दक्षः ।
व॒रु॒ण । धृ॒तिः । सा । सु॒रा । म॒न्युः । वि॒ऽभी॒द॒कः । अचि॑त्तिः ।
अस्ति॑ । ज्या॒या॒न् । क॒र्ता॒य॒सः । उ॒प॒ऽअ॒रे । स्व॒प्रः । च॒न । इत् ।
अ॒नृ॒त॒स्य । प्र॒ऽयो॒ता । अ॒रं । दा॒सः । न । मी॒ळ॒हुषे । क॒रा॒णि । अ॒हं ।
दे॒वाय॑ । भू॒र्णी॒ये । अ॒ना॒गाः । अ॒चै॒त॒यत् । अ॒चितः॑ । दे॒वः । अ॒र्यः । गृ॒त्सं ।
रा॒ये । क॒वि॒ऽत॒रः । जु॒ना॒ति । अ॒यं । सु । तु॒भ्यं । व॒रु॒ण । स्व॒धा॒ऽवः ।
हृ॒दि । स्तो॒मः । उ॒प॒ऽश्रि॒तः । चि॒त् । अ॒स्तु । शं । नः । क्षे॒मे । शं । ऊँ॒इति॑ ।
यो॒गे । नः । अ॒स्तु ॥ ० ॥ ८ ॥ रद॑त् । प॒थः । व॒रु॒णः । सू॒र्या॒य । प्र । अ॒र्णो॑-
सि । सु॒मु॒द्रि॒या । न॒दी॒नां । स॒र्गः । न । सृष्टः॑ । अ॒र्व॒तीः । ऋ॒त॒ऽय॒न् ।
च॒का॒र । म॒हीः । अ॒व॒नीः । अ॒ह॒ऽभ्यः॑ । आ॒त्मा । ते । वा॒तः । र॒जः ।
आ । न॒वी॒नो॒त् । प॒शुः । न । भू॒र्णिः । यव॑से । स॒स॒ऽवा॒न् । अ॒न्तः ।
म॒ही॒इति॑ । रो॒द॒सी॒इति॑ । इ॒मे॒इति॑ । वि॒श्वा । ते । धा॒म । व॒रु॒ण ।
प्रि॒या॒णि । परि॑ । स्प॒शः । व॒रु॒णस्य॑ । स्मत्॒ऽइ॒ष्टाः । उ॒मे॒इति॑ । प॒द॒यंति॑ ।
रो॒द॒सी॒इति॑ । सु॒मे॒के॒इति॑ सु॒ऽमे॒के । ऋ॒त॒ऽवा॒नः । क॒व॒यः । य॒ज्ञ॒ऽधै॒राः ।
प्र॒ऽचै॒त॒सः । ये । इ॒प॒य॑त । म॒स्र । उ॒वाच॑ । मे । व॒रु॒णः । मे॒धि॒राय॑ ।
त्रिः । स॒प्त । ना॒म । अ॒ज्या । वि॒म॒र्ति । वि॒द्वान् । प॒द॒स्य॑ । गु॒ह्या । न ।
वो॒च॒त् । यु॒गाय॑ । वि॒प्रः । उ॒प॒राय॑ । शि॒क्षन् । ति॒स्रः । द्या॒वः । नि॒ऽ-
हि॒ताः । अ॒न्तः । अ॒स्मिन् । ति॒स्रः । भू॒मीः । उ॒प॒राः । षट्॒ऽवि॒धा॒नाः ।
गृ॒त्सं । रा॒जा । व॒रु॒णः । च॒क्रे । ए॒तं । दि॒वि । प्र॒ऽई॒खं । हि॒र॒ण्य॑यं ।
शु॒भे । कं । अव॑ । सि॒धुं । व॒रु॒णः । द्यौः॒ऽइ॒व । स्था॒त् । द्र॒प्सः । न ।
श्वे॒तः । मृ॒गः । तु॒वि॒ष्मान् । ग॒ंभी॒र॒ऽशै॒सः । र॒ज॒सः । वि॒ऽमानः॑ ।
सु॒पा॒र॒ऽक्ष॒त्रः । सु॒तः । अ॒स्य । रा॒जा । सः । सु॒ल॒या॒ति । च॒क्रु॒षे । चि॒त् ।

आगः । वयं । स्याम । वरुणे । अनागाः । अनु । व्रतानि । अदितेः ।
 ऋधतः ॥ ० ॥ ९ ॥ प्र । शुंध्युवं । वरुणाय । प्रेष्ठा । मतिं । वसिष्ठ ।
 मीळहुपे । भरस्व । यः । ई । अर्वोचं । करते । यजत्रं । सहस्रऽमघं ।
 वृषणं । वृहतं । अध । नु । अस्य । संऽदृशं । जगन्वान् । अग्नेः ।
 अनीकं । वरुणस्य । मांसि । स्वः । यत् । अश्मन् । अधिऽपाः । ऊँइति ।
 अधः । अमि । मा । वपुः । दृश्ये । निनीयात् । आ । यत् । रुहाव ।
 वरुणः । च । नावं । प्र । यत् । समुद्रं । ईरयाव । मध्यं । अधि ।
 यत् । अपां । सुऽभिः । चराव । प्र । प्रऽईखे । ईखयावहे । शुभे ।
 कं । वसिष्ठं । ह । वरुणः । नावि । आ । अधात् । ऋषिं । चकार ।
 सुऽअपाः । महऽभिः । स्तोतारं । विप्रः । सुदिनऽत्वे । अह्नां । यात् ।
 नु । द्यावः । ततनन् । यात् । उषसः । कं । त्यानि । नौ । सख्या ।
 वभुवुः । सचावहेइति । यत् । अवृकं । पुरा । चित् । वृहतं । मानं ।
 वरुण । स्वधाऽवः । सहस्रऽद्वारं । जगम् । गृहं । ते । यः । आपिः ।
 नित्यः । वरुण । प्रियः । सन् । त्वां । आगांसि । कृणवत् । सखा ।
 ते । मा । ते । एनस्वतः । यश्चिन् । भुजेम । यंधि । स्म । विप्रः ।
 स्तुवते । वरुथं । ध्रुवासु । त्वा । आसु । क्षितिषु । क्षियंतः । वि ।
 अस्मत् । पाशं । वरुणः । मुमोचत् । अवः । वन्वानाः । अदितेः ।
 उपऽस्थात् ॥ ० ॥ १० ॥ मोइति । सु । वरुण । मृतऽमयं । गृहं ।
 राजन् । अहं । गमं । मृळ । सुऽक्षत्र । मृळयं । यत् । एमि ।
 प्रस्फुरन्ऽइव । दृतिः । न । धमातः । अद्रिऽवः ॥ ० ॥ क्रत्वः । समह ।
 दीनता । प्रतिऽईपं । जगम् । शुचे ॥ ० ॥ अपां । मध्ये । तस्थिऽवांसं ।
 तृणा । अविदत् । जरितारं ॥ ० ॥ यत् । किं । च । इदं । वरुण । दैव्यं ।
 जने । अभिऽद्रोहं । मनुष्याः । चरामसि । अचिन्ती । यत् । तव । धर्म ।
 युयोपिम । मा । नः । तस्मात् । एनसः । देव । रिरिषः ॥ ११ ॥
 इति पञ्चमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ प्र । वीरऽया । शुचयः । दद्रेरे । वां ।
 अध्वर्युऽभिः । मधुऽमंतः । सुतासः । वह । वायोइति । निऽयुतः ।

असेइति । याः । वां । शतं । निऽयुतः । याः । सहस्रं । इंद्रवायुइति ।
विश्वऽवाराः । सचैते । आ । अभिः । यातं । सुऽविदत्राभिः । अर्वाक् ।
पातं । नरा । प्रतिऽभृतस्य । मध्वः ॥ ० ॥ १३ ॥ आ । वायोइति ।
भूप । शुचिऽपाः । उप । नः । सहस्रं । ते । निऽयुतः । विश्वऽवार ।
उपोइति । ते । अंधः । मयं । अयामि । यस्य । देव । दधिषे ।
पूर्वऽपेयं । प्र । सोता । जीरः । अध्वरेषु । अस्थात् । सोमं । इंद्राय ।
वायवे । पिवध्वै ॥ प्र । यत् । वां । मध्वः । अग्रियं । भरंति ।
अध्वर्यवः । देवऽयंतः । शचीभिः । प्र । याभिः । यासि । दाश्वांसं ।
अच्छ । नियुत्ऽभिः । वायोइति । इष्ट्ये । दुरोजे । नि । नः । रयिं ।
सुऽभोजसं । युवस्व । नि । वीरं । गव्यं । अश्व्यं । च । राधः । ये ।
वायवे । इंद्रऽमादनासः । आऽदेवासः । निऽतोशनासः । अर्यः ।
घ्नतः । वृत्राणि । सूरिऽभिः । स्याम । ससद्भांसः । युधा । नृऽभिः ।
अमित्रान् ॥ ० ॥ वायोइति । अस्मिन् । सवने । मादयस्व ॥ ० ॥
॥ १४ ॥ शुचिं । नु । स्तोमं । नवऽजातं । अद्य । इंद्राग्नीइति ।
वृत्रऽहना । जुषेथा । उभा । हि । वां । सुऽहवा । जोहवीमि । ता ।
वाजं । सद्यः । उशते । धेष्टा । ता । सानुसीइति । शवसाना । हि ।
भुतं । साकंऽवृथा । शवसा । शशुऽवांसा । क्षयंतौ । रायः ।
यवसस्य । भूरैः । पुंक्तं । वाजस्य । स्थविरस्य । वृष्वैः । उपोइति ।
ह । यत् । विदथं । वाजिनः । गुः । धीभिः । विप्राः । प्रऽमतिं ।
इच्छमानाः । अर्वतः । न । काष्ठा । नक्षमाणाः । इंद्राग्नीइति । जोहुवतः ।
नरः । ते । गीऽभिः । विप्रः । प्रऽमतिं । इच्छमानः । इहे । रयिं ।
यशसं । पूर्वऽभाजं । इंद्राग्नीइति । वृत्रऽहना । सुऽवज्रा । प्र । नः ।
नर्वेभिः । तिरतं । देष्णैः । सं । यत् । महीइति । मिथतीइति ।
सर्धमानेइति । तनुऽरुचा । शूरऽसाता । यतैतेइति । अदेवऽयुं ।
विदथे । देवयुऽभिः । सत्रा । हतं । सोमऽसुता । जनेन ॥ १५ ॥
इमां । ऊइति । सु । सोमऽसुति । उप । नः । आ । इंद्राग्नीइति ।

सौमनसाय । यातुं । नु । चित् । हि । परिमन्नाथे इति परिमन्नाथे ।
 अस्मान् । आ । वां । शश्वत् ऽभिः । ववृतीय । वाजैः । सः । अग्ने ।
 एना । नमसा । सं ऽइन्द्रः । अच्छ । मित्रं । वरुणं । इन्द्रं । वोचेः ॥ ० ॥
 मृळ । तत् । अर्यमा । अदितिः । शिश्रथुं । एताः । अग्ने ।
 आशुषाणासः । इष्टीः । युवोः । सचा । अभि । अश्याम् । वाजान् ।
 मा । इन्द्रः । नः । विष्णुः । मरुतः । परि । ख्यन् ॥ ० ॥ १६ ॥
 इयं । वां । अस्य । मन्मनः । इन्द्राग्नी इति । पूर्व्य ऽस्तुतिः । अभ्रात् ।
 वृष्टिः ऽइव । अजनि । शृणुतं । जरितुः । हवै । इन्द्राग्नी इति । वनंतं ।
 गिरः । ईशाना । पिप्यतं । ध्रियः । मा । पाप ऽत्वाय । नः । नरा ।
 इन्द्राग्नी इति । मा । अभि ऽशस्तये । मा । नः । रीरधतं । निदे । इन्द्रं ।
 अग्ना । नमः । वृहत् । सु ऽवृक्ति । आ । ईरयामहे । धिया धेनाः ।
 अवस्यवः । ता । हि । शश्वतः । ईळते । इत्था । विप्रासः । ऊतये ।
 स ऽबाधः । वाज ऽसातये । ता । वां । गीः ऽभिः । विपन्यवः । प्रयस्वंतः ।
 हवामहे । मेध ऽसाता । सनिष्यवः ॥ १७ ॥ इन्द्राग्नी इति । अवसा ।
 आ । गतं । अस्मभ्यं । चर्षणि ऽसहा ॥ ० ॥ मा । कस्य । नः ॥ ० ॥
 गो ऽमत् । हिरण्य ऽवत् । वसु । यत् । वां । अश्व ऽवत् । ईमहे ।
 इन्द्राग्नी इति । तत् । वनेमहि । यत् । सोमै । आ । सुते । नरः ।
 इन्द्राग्नी इति । अजो हवुः । सप्ति ऽवंता । सपर्यवः । उक्थेमिः । वृत्रहन ऽ
 तमा । या । मंदाना । चित् । आ । गिरा । आंग्रुषैः । आ ऽविवास्तः ।
 तौ । इत् । दुः ऽशंसं । मर्त्यं । दुः ऽविद्रांसं । रक्षस्विनं । आ ऽभोगं ।
 हन्मना । हतं । उद ऽधि । हन्मना । हतं ॥ १८ ॥ प्र । क्षोदसा ।
 धायसा । सस्त्रे । एषा । सरस्वती । धरुणं । आयसी । पूः ।
 प्र ऽबावधाना । रथ्या ऽइव । याति । विश्वाः । अपः । महिना । सिधुः ।
 अन्याः । एका । अचेतत् । सरस्वती । नदीनां । शुचिः । यती ।
 गिरि ऽभ्यः । आ । समुद्रात् । रांयः । चेतंती । भुवनस्य । भूरैः ।
 घृतं । पर्यः । दुदहे । नाहुषाय । सः । ववृधे । नर्यः । योषणासु ।

वृषा । शिशुः । वृषभः । यज्ञियासु । सः । वाजिन । मघवत्ऽभ्यः ।
 दधाति । वि । सातथे । तन्वं । ममृजीत् । उत । स्या । नः । सरस्वती ।
 जुषाणा । उप । श्रवत् । सुऽभगा । यज्ञे । अस्मिन् । मितक्षुऽभिः ।
 नमस्यैः । इयाना । राया । युजा । चित् । उत्तरा । सखिऽभ्यः ।
 इमा । जुह्वानाः । युष्मत् । आ । नमःऽभिः । प्रति । स्तोमै । सरस्वति ।
 जुषस्व । तव । शर्मन् । प्रियऽतमे । दधानाः । उप । स्थेयाम । शरणं ।
 न । वृक्षं । अयं । ऊँइति । ते । सरस्वति । वसिष्ठः । द्वारौ । ऋतस्य ।
 सुऽभगे । वि । आवरित्यावः । वर्धे । शुभ्रे । स्तुवते । रासि ।
 वाजान् ॥ ० ॥ १९ ॥ बृहत् । ऊँइति । गाग्निषे । वचः । असुर्या ।
 नदीना । सरस्वती । इत् । महय । सुवृक्तिऽभिः । स्तोमैः । वसिष्ठ ।
 रोदसीइति । उभेइति । यत् । ते । महिना । शुभ्रे । अंधसीइति ।
 अधिऽक्षियंति । पुरवः । सा । नः । बोधि । अवत्री । मरुत्ऽसखा ।
 चोद । राधः । मघाना । भद्रं । इत् । भद्रा । कृणवत् । सरस्वती ।
 अकवऽरी । चेतति । वाजिनीऽवती । गुणाना । जमदग्निऽवत् । स्तुवाना ।
 च । वसिष्ठऽवत् । जनिऽयंतः । नु । अग्रवः । पुत्रिऽयंतः । सुऽदानवः ।
 सरस्वतं । हवामहे । ये । ते । सरस्वः । ऊँयैः । मधुऽमंतः । घृतऽ-
 श्रुतः । तेभिः । नः । अविता । भव । पीपिऽवासं । सरस्वतः । स्तनं ।
 यः । विश्वऽदर्शतः । भक्षीमहि । प्रऽजा । इपे ॥ २० ॥ यज्ञे । दिवः ।
 नृऽसदेने । पृथिव्याः । नरः । यत्र । देवऽयवः । मदंति । इंद्राय ।
 यत्र । सवनानि । सुन्वे । गमत् । मदाय । प्रथमं । वयः । च । आ ।
 दैव्या । वृणीमहे । अवांसि । बृहस्पतिः । नः । महे । आ । सखायः ।
 यथा । भवैम । मीळहुषे । अनागाः । यः । नः । दता । पराऽवतः ।
 पिताऽइव । तं । ऊँइति । ज्येष्ठं । नमसा । हविऽभिः । सुऽशेवं ।
 ब्रह्मणः । पतिं । गृणीषे । इंद्रं । श्लोकः । महि । दैव्यः । सिसकु । यः ।
 ब्रह्मणः । देवऽकृतस्य । राजा । सः । आ । नः । योनिं । सदतु । प्रेष्ठः ।
 बृहस्पतिः । विश्वऽवारः । यः । अस्ति । कामः । रायः । सुऽवीर्यस्य ।

तं । दात् । पर्षत् । नः । अति । सञ्चतः । अरिष्टान् । तं । आ । नः ।
अर्कं । अमृताय । जुष्टं । इमे । धासुः । अमृतासः । पुराऽजाः । शुचिऽ-
क्रंदं । यजतं । पस्त्यानां । बृहस्पतिं । अनर्वाणं । हुवेम ॥ २१ ॥ तं ।
शग्मासः । अरुषासः । अश्वाः । बृहस्पतिं । सहऽवाहः । वहंति । सहः ।
चित् । यस्य । नीलऽवत् । सधऽस्थं । नभः । न । रूपं । अरुषं ।
वसानाः । सः । हि । शुचिः । शतऽपत्रः । सः । शुंध्युः । हिरण्यऽ-
वाशीः । इषिरः । स्वऽसाः । बृहस्पतिः । सः । सुऽआवेशः । ऋष्वः ।
पुरु । सखिऽभ्यः । आऽसुति । करिष्ठः । देवीइति । देवस्य । रोदसीइति ।
जनित्रीइति । बृहस्पतिं । ववृधतुः । महिऽत्वा । दक्षाय्याय । दक्षत ।
सखायः । करत् । ब्रह्मणे । सुऽतरा । सुऽगाधा । इयं । वां । ब्रह्मणः ।
पते । सुऽवृक्तिः । ब्रह्म । इंद्राय । वज्रिणे । अकारि ॥ ० ॥ बृहस्पते ।
युवं । इंद्रः । च । वस्वः । दिव्यस्य । ईशाथेइति । उत । पार्थिवस्य ।
धत्तं । रयिं । स्तुवते । कीरये । चित् ॥ ० ॥ २२ ॥ अध्वर्यवः ।
अरुणं । दुग्धं । अंशुं । जुहोतन । वृषभाय । क्षितीनां । गौरात् ।
वेदीयान् । अवऽपानं । इंद्रः । विश्वाहा । इत् । याति । सुतऽसोमं ।
इच्छन् । यत् । दधिषे । प्रऽदिविं । चारु । अन्नं । दिवेऽदिवे ।
पीति । इत् । अस्य । वक्षि । उत । हृदा । उत । मनसा । जुषाणः ।
उशन् । इंद्र । प्रऽस्थितान् । पाहि । सोमान् । जज्ञानः । सोमं ।
सहसे । पपाथ । प्र । ते । माता । महिमानं । उवाच । आ । इंद्र ।
पप्राथ । उरु । अंतरिक्षं । युधा । देवेभ्यः । वरिवः । चकर्थ । यत् ।
योधयाः । महतः । मन्यमानान् । साक्षाम् । तान् । बाहुभिः ।
शाशदानान् । यत् । वा । नृभिः । वृतः । इंद्र । अभिऽयुध्याः । तं ।
त्वया । आजिं । सौश्रवसं । जयेम । प्र । इंद्रस्य । वोचं । प्रथमा ।
कृतानि । प्र । नूतना । मघऽवा । या । चकार । यदा । इत् । अदेवीः ।
असहिष्ट । मायाः । अथ । अभवत् । केवलः । सोमः । अस्य । तव ।
इदं । विश्वं । अभितः । पशव्यं । यत् । पश्यसि । चक्षसा । सूर्यस्य ।

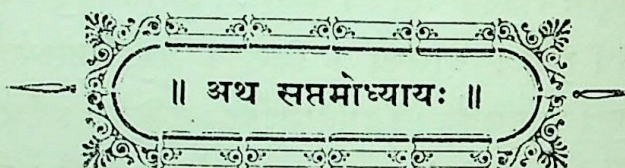

गवां । असि । गोऽपतिः । एकः । इंद्र । भक्षीमहि । ते । प्रऽयतस्य ।
वस्वः ॥ ० ॥ २३ ॥ पुरः । मात्रया । तन्वा । वृधान । न । ते ।
महिऽत्वं । अनु । अश्रुवति । उभेइति । ते । विन्न । रजसीइति ।
पृथिव्याः । विष्णोइति । देव । त्वं । परमस्य । वित्से । न । ते ।
विष्णोइति । जायमानः । न । जातः । देव । महिम्नः । परं । अंतं ।
आप । उत् । अस्तभ्राः । नाकं । ऋषं । बृहंतं । दाधर्थ । प्राची ।
ककुभं । पृथिव्याः । इरावतीइतीराऽवती । धेनुमतीइतिधेनुऽमती ।
हि । भुतं । सुयवसिनीइतिसुऽयवसिनी । मनुषे । दशस्या । वि ।
अस्तभ्राः । रोदसीइति । विष्णोइति । एतेइति । दाधर्थ । पृथिवीं ।
अमितः । मयूखैः । उरुं । यज्ञाय । चक्रथुः । ऊंइति । लोकं । जनयता ।
सूर्ये । उषसं । अग्नि । दासस्य । चित् । वृषऽशिप्रस्य । मायाः ।
जघ्रथुः । नरा । पृतनाज्येषु । इंद्राविष्णुइति । दंहिताः । शंवस्य । नव ।
पुरः । नवतिं । च । श्रथिष्टं । शतं । वर्चिनः । सहस्रं । च । साकं ।
हथः । अप्रति । असुरस्य । वीरान् । इयं । मनीषा । बृहती । बृहतां ।
उरुऽक्रमा । तवसा । वर्धयंती । ररे । वां । स्तोमं । विदथेषु ।
विष्णोइति । पिन्वतं । इषः । वृजनेषु । इंद्र । वर्षद् । ते । विष्णोइति ।
आसः । आ । कृणोमि । तत् । मे । जुषस्व । शिपिऽविष्ट । हव्यं ।
वधेतु । त्वा । सुऽस्तुतयः । गिरः । मे ॥ ० ॥ २४ ॥ नु । मर्तः ।
दयते । सनिष्यन् । यः । विष्णवे । उरुऽगायाय । दाशत् । प्र । यः ।
सत्राचा । मनसा । यजाते । एतावंतं । नयं । आऽविवासात् । त्वं ।
विष्णोइति । सुऽमतिं । विश्वऽजन्यां । अप्रऽयुतां । एवऽयावः । मतिं ।
दाः । पर्वः । यथा । नः । सुवितस्य । भूरैः । अश्वऽवतः । पुरुऽ-
चंद्रस्य । रायः । त्रिः । देवः । पृथिवीं । एषः । एतां । वि । चक्रमे ।
शतऽअर्चसं । महिऽत्वा । प्र । विष्णुः । अस्तु । तवसः । तवीयान् ।
त्वेषं । हि । अस्य । स्थविरस्य । नाम । वि । चक्रमे । पृथिवीं । एषः ।
एतां । क्षेत्राय । विष्णुः । मनुषे । दशस्यन् । ध्रुवासः । अस्य ।

कीरयः । जनासः । उरुऽक्षिति । सुऽजनिमा । चकार । प्र । तत् ।
ते । अद्य । शिपिऽविष्ट । नाम । अर्यः । शंसामि । वयुनानि । विद्वान् ।
तं । त्वा । गुणामि । तवसं । अतव्यान् । क्षयंतं । अस्य । रजसः ।
पराके । किं । इत् । ते । विष्णोइति । परिऽचक्ष्यं । भुत् । प्र । यत् ।
ववक्षे । शिपिऽविष्टः । अस्मि । मा । वर्षः । अस्मत् । अप । गृहः ।
एतत् । यत् । अन्यऽरूपः । संऽइथे । वभूथ ॥ ० ॥ २५ ॥

इति पञ्चमाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

हरिः ॐ ॥ तिस्रः । वाचः । प्र । वद । ज्योतिऽअग्राः । याः ।
एतत् । दुहे । मधुऽदोघं । ऊधः । सः । वत्सं । कृण्वन् । गर्भं ।
ओषधीनां । सद्यः । जातः । वृषभः । रोरवीति । यः । वर्धनः ।
ओषधीनां । यः । अपां । यः । विश्वस्य । जगतः । देवः । शं ।
सः । त्रिऽधातु । शरणं । शर्म । यंसत् । त्रिऽवर्तु । ज्योतिः । सुऽ
अभिष्टि । अस्मेइति । स्तरीः । ऊँइति । त्वत् । भवति । सूते । ऊँइति ।
त्वत् । यथाऽवशं । तन्वं । चक्रे । एषः । पितुः । पर्यः । प्रति । गृभ्णाति ।
माता । तेन । पिता । वर्धते । तेन । पुत्रः । यस्मिन् । विश्वानि ।
भुवनानि । तस्थुः । तिस्रः । द्यावः । त्रेधा । सस्रुः । आपः । त्रयः ।
कोशासः । उपऽसेचनासः । मध्वः । श्रोतंति । अभितः । विऽरुषां ।
इदं । वचः । पर्जन्याय । स्वऽराजै । हृदः । अस्तु । अंतरं । तत् ।
जुजोषत् । मयऽभुवः । वृष्टयः । संतु । अस्मेइति । सुऽपिप्पलाः ।
ओषधीः । देवऽगोपाः । सः । ऐतऽधाः । वृषभः । शश्वतीनां ।

तस्मिन् । आत्मा । जगतः । तस्थुषः । च । तत् । मा । ऋतं । पातु ।
 शतशारदाय ॥ ० ॥ १ ॥ पर्जन्याय । प्र । गायतु । दिवः । पुत्राय ।
 मीळहुषे । सः । नः । यवसं । इच्छतु । यः । गर्भे । ओषधीनां । गवां ।
 कृणेति । अर्वतां । पर्जन्यः । पुरुषीणां । तस्मै । इत् । आस्ये । हविः ।
 जुहोत । मधुमत्सतमं । इळां । नः । संयते । करत् ॥ २ ॥ संवत्सरं ।
 शश्यानाः । ब्राह्मणाः । व्रतचारिणः । वाचं । पर्जन्यजिन्वितां ।
 प्र । मंडूकाः । अवादिषुः । दिव्याः । आपः । अभि । यत् । एनं ।
 आयन् । दत्ति । न । शुष्कं । सरसीइति । शयानं । गवां । अहं । न ।
 मायुः । वत्सिनीनां । मंडूकानां । वयुः । अत्र । सं । एति । यत् ।
 ई । एनान् । उशतः । अभि । अर्वषात् । तृष्याऽवतः । प्रावृषि ।
 आगतायां । अख्वलीकृत्य । पितरं । न । पुत्रः । अन्यः । अन्यं । उप ।
 वदति । एति । अन्यः । अन्यं । अनु । गृह्णाति । एनोः । अपां । प्रसर्गे ।
 यत् । अमदिषातां । मंडूकः । यत् । अभिऽवृष्टः । कनिस्कन् । पृश्निः ।
 संस्पृक्ते । हरितेन । वाचं । यत् । एषां । अन्यः । अन्यस्य । वाचं ।
 शक्तस्यैव । वदति । शिक्षमाणः । सर्वं । तत् । एषां । समृधाऽइव ।
 पर्व । यत् । सुऽवाचः । वदथन । अधि । अप्सु ॥ ३ ॥ गोऽमायुः ।
 एकः । अजऽमायुः । एकः । पृश्निः । एकः । हरितः । एकः । एषां ।
 समानं । नाम । विभ्रतः । विरूपाः । पुरुऽवा । वाचं । पिपिशुः ।
 वदति । ब्राह्मणासः । अतिऽरात्रे । न । सोमं । सरः । न । पूर्णं ।
 अभितः । वदति । संवत्सरस्य । तत् । अद्विति । परि । स्थ । यत् ।
 मंडूकाः । प्रावृषीणं । वभूव । ब्राह्मणासः । सोमिनः । वाचं । अकृत ।
 ब्रह्म । कृण्वंतः । परिवत्सरीणं । अध्वर्यवः । घर्मिणः । सिष्विदानाः ।
 आविः । भवन्ति । गुह्याः । न । के । चित् । देवऽदिति । जुगपुः ।
 द्वादशस्य । ऋतुं । नरः । न । प्र । मिनन्ति । एते । संवत्सरे ।
 प्रावृषि । आगतायां । तप्ताः । यमाः । अश्रुवते । विऽसर्गे । गोऽ-
 मायुः । अदात् । अजऽमायुः । अदात् । पृश्निः । अदात् । हरितः । नः ।

वसूनि । गवां । मंडूकाः । ददतः । शतानि । सहस्रऽसावे । प्र ।
तिरंते । आयुः ॥ ४ ॥ इंद्रासोमा । तपंत । रक्षः । उज्जतं । नि ।
अर्पयंत । वृषणा । तमऽवृधः । परा । शृणीतं । अचितः । नि ।
ओषतं । हतं । नुदेथां । नि । शिशितं । अत्रिणः । इंद्रासोमा । सं ।
अघऽशंसं । अभि । अघं । तपुः । ययस्तु । चरुः । अग्निवान्ऽइव ।
ब्रह्मऽद्विषे । क्रव्यऽअदे । घोरऽचक्षसे । द्वेषः । धत्तं । अनवायं ।
किमीदिने । इंद्रासोमा । दुःऽकृतः । ववे । अंतः । अनारंभणे । तमसि ।
प्र । विध्यतं । यथा । न । अतः । पुनः । एकः । चन । उत्ऽअयत् ।
तत् । वां । अस्तु । सहसे । मन्युऽमत् । शवः । इंद्रासोमा । वर्तयंत ।
दिवः । वधं । सं । पृथिव्याः । अघऽशंसाय । तर्हणं । उत् । तक्षतं ।
स्वयं । पर्वतेभ्यः । येन । रक्षः । ववृथानं । निऽजूर्वथः ॥ ० ॥ परि ।
अग्निऽतप्तेभिः । युवं । अश्महस्रऽभिः । तपुऽवधेभिः । अजरेभिः ।
अत्रिणः । नि । पर्शाने । विध्यतं । यंतु । निऽस्वरं ॥ ५ ॥ इंद्रासोमा ।
परि । वां । भुतु । विश्वतः । इयं । मतिः । कक्ष्या । अश्वाऽइव ।
वाजिना । यां । वां । होत्रां । परिऽहिनोमि । मेधया । इमा । ब्रह्माणि ।
नृपतीऽवेतिनृपतीऽइव । जिन्वतं । प्रति । स्मरेथां । तुजयत्ऽभिः । एवैः ।
हतं । द्रुहः । रक्षसः । भंगुरऽवतः । इंद्रासोमा । दुःऽकृतं । मा ।
सुऽगं । भुत् । यः । नः । कदा । चित् । अभिऽदासति । द्रुहा । यः ।
मा । पाकेन । मनसा । चरंतं । अभिऽचष्टे । अनृतेभिः । वचऽभिः ।
आपऽइव । कादिना । संऽगृभीताः । असन् । अस्तु । असंतः ।
इंद्र । वक्ता । ये । पाकऽशंसं । विऽहरंते । एवैः । ये । वा । भद्रं ।
दूषयति । स्वधार्भिः । अहये । वा । तान् । प्रऽददातु । सोमः ।
आ । वा । दधातु । निऽकृतेः । उपऽस्थे । यः । नः । रसं । दिप्सति ।
पित्वः । अग्ने । यः । अश्वानां । यः । गवां । यः । तनूनां । रिपुः ।
स्तेनः । स्तेयऽकृत् । दध्नं । एतु । नि । सः । ह्रीयतां । तन्वा । तना ।
च ॥ ६ ॥ पृथिवीः । अस्तु । तन्वा । तना । च । तिस्रः । पृथिवीः ।

अधः । अस्तु । विश्वाः । प्रति । शुष्यतु । यशः । अस्य । देवाः ।
यः । नः । दिवा । दिप्सति । यः । च । नक्तं । सुऽविज्ञानं ।
निकितुपै । जनाय । सत् । च । असत् । च । वचसीइति ।
स्पृधातेइति ॥ तयोः । यत् । सत्यं । यतरत् । ऋजीयः । तत् । इत् ।
सोमः । अवति । हंति । असत् । न । वै । ऊंइति । सोमः । वृजिनं ।
हिनोति । न । क्षत्रियं । मिथुया । धारयंतं । हंति । रक्षः । हंति ।
असत् । वदंतं । उभौ । इंद्रस्य । प्रऽसितौ । शयातेइति । यदि । वा ।
अहं । अनृतऽदेवः । आसं । मोघं । वा । देवान् । अपिऽऊहे । अग्ने ।
किं । अस्मभ्यं । जातऽवेदः । हृणीषे । द्रोघऽवाचः । ते । निऽऽक्रुथं ।
सचंतां । अद्य । मुरीय । यदि । यातुऽधानः । अस्मि । यदि । वा ।
आयुः । ततप । पुरुषस्य । अध । सः । धीरैः । दशऽभिः । वि ।
युयाः । यः । मा । मोघं । यातुऽधान । इति । आह ॥ ७ ॥ यः ।
मा । अयातुं । यातुऽधान । इति । आह । यः । वा । रक्षाः । शुचिः ।
अस्मि । इति । आह । इंद्रः । तं । हंतु । महता । वधेन । विश्वस्य ।
जंतोः । अधमः । पदीष्ट । प्र । या । जिगाति । खर्गलाऽइव । नक्तं ।
अप । द्रुहा । तन्वं । गूहमाना । ववान् । अनंतान् । अव । सा ।
पदीष्ट । प्रावाणः । झंतु । रक्षसः । उपन्दैः । वि । तिष्ठध्वं । मरुतः ।
विशु । इच्छतं । गभायतं । रक्षसः । सं । पिनष्टुन । वयः । ये ।
भुवी । पतयंति । नक्तऽभिः । ये । वा । रिपः । दधिरे । देवे ।
अध्वरे । प्र । वर्तय । दिवः । अश्मानं । इंद्र । सोमऽशितं । मघऽवन ।
सं । शिशाधि । प्राक्तात् । अपाक्तात् । अधरात् । उदक्तात् । अभि । जहि ।
रक्षसः । पर्वतेन । एते । ऊंइति । त्ये । पतयंति । श्वऽयातवः । इंद्र ।
दिप्सति । दिप्सवः । अदाभ्यं । शिशीते । शक्रः । पिशुनेभ्यः । वधं ।
नुनं । सृजत् । अशनिं । यातुमत्ऽभ्यः ॥ ८ ॥ इंद्रः । यातुनां ।
अभवत् । पराऽशरः । हविऽमथीनां । अभि । आऽधिवासतां । अभि ।
इत् । ऊंइति । शक्रः । परशुः । यथा । वनं । पात्राऽइव । भिदन् ।

सुतः । एति । रक्षसः । उलूकऽयातुं । शुशुलूकऽयातुं । जहि ।
श्वऽयातुं । उत । कोकऽयातुं । सुपर्णऽयातुं । उत । गृध्रऽयातुं ।
दृषदाऽइव । प्र । मृण । रक्षः । इंद्र । मा । नः । रक्षः । अभि । नृ ।
यातुऽमावतां । अप । उच्छ्रुतु । मिथुना । या । किमीदिना । पृथिवी । नः ।
पार्थिवात् । पातु । अहंसः । अंतरिक्षं । दिव्यात् । पातु । अस्मान् ।
इंद्र । जहि । पुमांसं । यातुऽध्वानं । उत । स्त्रियं । मायया । शाशदानां ।
विऽग्रीवासः । मूरऽदेवाः । ऋदंतु । मा । ते । दृशन् । सूर्य । उतऽ-
चरंतं । प्रति । चक्ष्व । वि । चक्ष्व । इंद्रः । च । सोम । जागृतं । रक्षऽ-
भ्यः । वधं । अस्यतं । अशनिं । यातुमत्ऽभ्यः ॥ ९ ॥ इति षष्ठोऽनुवाकः ॥
॥ - :: - ॥ इति सप्तमं मण्डलं समाप्तं ॥ मा । चित् । अन्यत् । वि ।
शंसत । सखायः । मा । रिपयत् । इंद्रं । इत् । स्तोत । वृषणं । सचा ।
सुते । मुहुः । उक्था । च । शंसत । अवऽकृक्षिणं । वृषभं । यथा ।
अजुरं । गां । न । चर्षणिऽसहं । विऽद्वेषणं । संऽवनना । उभयंऽकरं ।
मंहिष्ठं । उभयाविनं । यत् । चित् । हि । त्वा । जनाः । इमे । नाना ।
हवन्ते । ऊतये । अस्माकं । ब्रह्म । इदं । इंद्र । भुतु । ते । अहा ।
विश्वा । च । वर्धनं । वि । तर्तुर्यते । मघऽवन् । विपऽचितः । अर्यः ।
विपः । जनानां । उप । क्रमस्व । पुरुऽरूपं । आ । भर । वार्ज ।
नेदिष्ठं । ऊतये । महे । चन । त्वां । अद्रिऽवः । परा । शुल्काय ।
देयां । न । सहस्राय । न । अयुताय । वज्रिऽवः । न । शताय ।
शतऽमघ ॥ १० ॥ वस्यान् । इंद्र । असि । मे । पितुः । उतः । भ्रातुः ।
अभुजतः । माता । च । मे । छदयथः । समा । वसोऽति । वसुऽ-
त्वनाय । राधसे । क । इयथ । क । इत् । असि । पुरुऽत्रा । चित् ।
हि । ते । मनः । अलपि । युध्म । खजऽकृत् । पुरंऽदर । प्र । गायत्राः ।
अगासिषुः । प्र । अस्मै । गायत्रं । अर्चत । ववातुः । यः । पुरंऽदरः ।
याभिः । काण्वस्य । उप । बर्हिः । आऽसदं । यासत् । वज्री । भिनत् ।
पुरः । ये । ते । संति । दशऽग्विनः । शतिनः । ये । सहस्रिणः ।

अष्टकः ५, अ. ७, वर्गः १४] Digitized by eGangotri Siddhanta Gyaan Kosha [सं. ८, अनु. १

अश्वासः । ये । ते । वृषणः । रघुऽद्रुवः । तेभिः । नः । तूयं । आ । गहि ।
 आ । तु । अद्य । सबःऽदुघां । हुवे । गायत्रऽवेपसं । इंद्रं । धेनुं । सुऽदुघां ।
 अन्यां । इषं । उरुऽधारां । अरंऽकृतं ॥ ११ ॥ यत् । तुदत् । सूरः ।
 एतं । वंकूइति । वातस्य । पुर्णिना । वहत् । कुत्सं । आर्जुनेयं ।
 शतऽकृतुः । त्सरत् । गंधर्वं । अस्तृतं । यः । ऋते । चित् । अमिऽ-
 श्रिपः । पुरा । जुत्रुऽभ्यः । आऽतृदः । संऽधाता । संऽधि । मघऽवा ।
 पुरुऽवसुः । इष्कर्ता । विऽहुतं । पुनरिति । मा । भूम । निष्ठ्याऽइव ।
 इंद्रं । त्वत् । अरणाऽइव । वनानि । न । प्रऽज्जहितानि । अद्रिऽवः ।
 दुरोपासः । अमन्महि । बमन्महि । इत् । अनाशवः । अनुऽघ्रासः ।
 च । वृत्रऽहन् । सकृत् । सु । ते । महता । गुर । राधसा । अनु ।
 स्तोमं । मुदीमहि । यदि । स्तोमं । मम । श्रवत् । अस्माकं । इंद्रं ।
 इंदवः । तिरः । पवित्रं । ससृऽवांसः । आशवः । मंदंतु । तुग्र्यऽ-
 वृधः ॥ १२ ॥ ० ॥ सधऽस्तुतिं । ववातुः । संख्युः । आ । गहि ।
 उपऽस्तुतिः । मघोनां । प्र । त्वा । अवतु । अद्य । ते । वश्मि ।
 सुऽस्तुतिं । सोतं । हि । सोमं । अद्रिऽभिः । आ । ई । एनं । अपऽसु ।
 धावत् । गव्या । वस्त्राऽइव । वासयंतः । इत् । नरः । निः । धुश्रन् ।
 वक्षणाभ्यः । अद्य । जमः । अद्य । वा । दिवः । बृहतः । रोचनात् ।
 अधि । अया । वर्धस्व । तन्वा । गिरा । मम । आ । जाता ।
 सुकृतोइतिसुऽकृतो । पूण । इंद्राय । सु । मदिनऽतमं । सोमं । सोत ।
 वरेण्यं । शक्रः । एनं । पीपयत् । विश्वया । धिया । हिन्वानं । न ।
 वाजऽयुं । मा । त्वा । सोमस्य । गल्दया । सदा । याचन् । अहं ।
 गिरा । भूर्णि । मृगं । न । सर्वनेषु । चुक्रुधं । कः । ईशानं । न ।
 याचिषत् ॥ १३ ॥ मदेन । इषितं । मदे । उग्रं । उग्रेण । शवसा ।
 विश्वेषां । तरुतारं । मदऽच्युतं । मदे । हि । स्म । ददाति । नः ।
 शेवारे । वार्यां । पुरु । देवः । मर्ताय । दाशुषे । स । सुन्वते । च ।
 स्तुवते । च । रासते । विश्वऽगूर्तः । अरिऽस्तुतः । आ । इंद्र । याहि ।

मत्स्व । चित्रेण । देव । राधसा । सरः । न । प्राप्ति । उदर ।
सपीतिऽभिः । आ । सोमेभिः । उरु । स्फिरं । आ । त्वा । सहस्र ।
आ । शतं । युक्ताः । रथे । हिरण्यये । ब्रह्मऽयुजः । हरयः । इंद्र ।
केशिनः । वहंतु । सोमऽपीतये । आ । त्वा । रथे । हिरण्यये ।
हरीइति । मयूरऽशेष्या । शितिऽपृष्ठा । वहतां । मध्वः । अंधसः ।
विवक्षणस्य । पीतये ॥ १४ ॥ पिव । तु । अस्य । गिर्वणः । सुतस्य ।
पूर्वपाऽइव । परिऽकृतस्य । रसिनः । इयं । आऽसुतिः । चारुः ।
मदाय । पत्यते । यः । एकः । अस्ति । दंसना । महान् । उग्रः । अभि ।
व्रतैः । गमत् । सः । शिप्री । न । सः । योषत् । आ । गमत् । हव ।
न । परि । वर्जति । त्वं । पुरं । चरिण्वं । वधैः । शुष्णस्य । सं ।
पिणक् । त्वं । भाः । अनु । चरः । अध । द्विता । यत् । इंद्र । हव्यः ।
भुवः । मम । त्वा । सूर । उत्ऽइते । मम । मध्यंदिने । दिवः । मम ।
प्रऽपित्वे । अपिऽशर्वरे । वसोइति । आ । स्तोमासः । अवृत्सत् ।
स्तुहि । स्तुहि । इत् । एते । घ । ते । मंहिष्ठासः । मघोना । निदितऽ ।
अश्वः । प्रऽपथी । परमऽज्याः । मघस्य । मेध्यऽअतिथे ॥ १५ ॥ आ ।
यत् । अश्वान् । वननऽवतः । श्रद्धया । अहं । रथे । रुहं । उत । वामस्य ।
वसुनः । चिकेतति । यः । अस्ति । याद्वः । पशुः । यः । ऋजा ।
मह्यं । ममहे । सह । त्वचा । हिरण्यया । एषः । विश्वानि । अभि ।
अस्तु । सौमगा । आऽसंगस्य । स्वनत्ऽरथः । अध । प्लायोगिः ।
अति । दासत् । अन्यान् । आऽसंगः । अग्ने । दशऽभिः । सहस्रैः ।
अध । उक्षणः । दश । मह्यं । रुशतः । नळाऽइव । सरसः । निः ।
अतिष्ठन् । अनु । अस्य । स्थुरं । ददशे । पुरस्तात् । अनस्थः । ऊरुः ।
अवऽरंमाणः । शश्वती । नारी । अभिऽचक्ष्य । आह । सुऽमद्रं ।
अर्थ । भोजनं । विमर्षि ॥ १६ ॥ इदं । वसोइति । सुतं । अंधः ।
पिव । सुऽपूर्णं । उदरं । अनाभयिन् । ररिम । ते । नृऽभिः । धृतः ।
सुतः । अश्वैः । अश्वः । वारैः । परिऽपुनः । अश्वः । न । निकः ।

नदीषु । तं । ते । यवं । यथा । गोभिः । स्वादुं । अकर्म । श्रीणंतः ।
इंद्र । त्वा । अस्मिन् । सधऽमादे । इंद्रः । इत् । सोमऽपाः । एकः ।
इंद्रः । सुतऽपाः । विश्वऽआयुः । अंतः । देवान् । मर्त्यान् । च । न ।
यं । शुक्रः । न । दुऽआशीः । न । तृप्राः । उरुऽव्यचसं । अपऽ-
स्पृष्वते । सुऽहादे ॥ १७ ॥ गोभिः । यत् । ई । अन्ये । अस्मत् ।
मगं । न । ब्राः । मृगयंते । अमिऽत्सरंति । धेनुऽभिः । त्रयः ।
इंद्रस्य । सोमाः । सुतासः । संतु । देवस्य । स्वे । क्षयै । सुतऽपात्रः ।
त्रयः । कोशासः । श्रोतंति । तिस्रः । चम्बः । सुऽपूर्णाः । समाने ।
अधि । भार्मन् । शुचिः । असि । पुरुनिऽस्थाः । क्षीरैः । मध्यतः ।
आऽशीर्तिः । दध्ना । मंदिष्ठः । शूरस्य । इमे । ते । इंद्र । सोमाः ।
तीवाः । असेइति । सुतासः । शुक्राः । आऽशिरं । याचंते ॥ १८ ॥
तान् । आऽशिरं । पुरोळाशं । इंद्र । इमं । सोमं । श्रीणीहि । रेवंतं ।
हि । त्वा । शृणोमि । हृत्ऽसु । पीतासः । युध्यंते । दुऽमदासः ।
न । सुरायां । ऊधः । न । नग्नाः । जरंते । रेवान् । इत् । रेवंतः ।
स्तोता । स्यात् । त्वाऽवतः । मघोनः । प्र । इत् । ऊँइति । हरिऽवः ।
श्रुतस्य । उक्थं । चन । शस्यमानं । अगोः । अरिः । आ । चिक्रेत् ।
न । गायत्रं । गीयमानं । मा । नः । इंद्र । पीयत्नवे । मा । शर्धते ।
परा । दाः । शिक्ष । शचीऽवः । शचीभिः ॥ १९ ॥ ० ॥ तदित्ऽ-
अर्थाः । इंद्र । त्वाऽयंतः । सखायः । कण्वाः । उक्थेभिः । जरंते ।
न । घ । ई । अन्यत् । आ । पपन । वज्रिन् । अपसः । नविष्टौ ।
तव । इत् । ऊँइति । स्तोमं । चिक्रेत् । इच्छंति । देवाः । सुन्वंतं । न ।
स्वमाय । स्पृहयंति । यंति । प्रऽमादे । अतद्राः । ओइति । सु । प्र ।
याहि । वाजैभिः । मा । हृणीथाः । अभि । अस्मान् । महान्ऽइव ।
युवऽजानिः । मोइति । सु । अद्य । दुऽहनावान् । सायं । करत् ।
आरे । अस्मत् । अश्रीरऽइव । जामाता ॥ २० ॥ विद्म । हि । अस्य ।
वीरस्य । भुरिऽदावरीं । सुऽमतिं । त्रिषु । जातस्य । मनांसि । आ ।

तु । सिंच । कण्वऽमंतं । न । घ । विघ्न । शवसानात् । यशऽतरं ।
शतंऽऊतेः । ज्येष्ठेन । सोतः । इंद्राय । सोमं । वीराय । शक्राय ।
भरं । पिबत् । नयीय । यः । वेदिष्ठः । अव्यधिषु । अश्वऽवंतं ।
जरितृऽभ्यः । वाजं । स्तोतृऽभ्यः । गोऽमंतं । पन्यंऽपन्यं । इत् ।
सोतारः । आ । धावत् । मघाय । सोमं । वीराय । शूराय ॥ २१ ॥
पाता । वृत्रऽद्वा । सुतं । आ । घ । गमत् । न । आरे । अस्सत् । नि ।
यमते । शतंऽऊतिः । आ । इह । हरीइति । ब्रह्मऽयुजा । शम्मा ।
वक्षतः । सखायं । गीऽभिः । श्रुतं । गिर्विणसं । स्वादवः । सोमाः ।
आ । याहि । श्रीताः । सोमाः । आ । याहि । शिप्रिन् । ऋषिऽवः ।
शचीऽवः । न । अयं । अच्छ । सध्रऽमादं । स्तुतः । च । याः । त्वा ।
वधति । महे । राधसे । नृम्णाय । इंद्रं । कारिणं । वृधंतः । गिरः ।
च । याः । ते । गिर्वाहः । उक्था । च । तुभ्यं । तानि । सत्रा ।
दधिरे । शवांसि ॥ २२ ॥ एव । इत् । एषः । तुविऽकुर्मिः । वाजान् ।
एकः । वज्रऽहस्तः । सनात् । अमृक्तः । दयते । हंता । वृत्रं ।
दक्षिणेन । इंद्रः । पुरु । पुरुऽहुतः । महान् । महीभिः । शचीभिः ॥
यस्मिन् । विश्वाः । चर्षणयः । उत । च्यौत्ना । जयांसि । च । अनु ।
घ । इत् । मंदी । मघोनः । एषः । एतानि । चकार । इंद्रः । विश्वा ।
यः । अति । शृण्वे । वाजऽदावा । मघोनां । प्रऽमर्ता । रथं । गव्यंतं ।
अपाकात् । चित् । यं । अवति । इनः । वसु । सः । हि ।
बोळ्हा ॥ २३ ॥ सनिता । विप्रः । अर्वत्ऽभिः । हंता । वृत्रं । नृऽभिः ।
शूरः । सत्यः । अविता । विधंतं । यजध्व । एनं । प्रियऽमेधाः । इंद्रं ।
सत्राचा । मनसा । यः । भूत् । सोमैः । सत्यऽमद्वा । गाथऽश्रवसं ।
सत्ऽपार्ति । श्रवऽकामं । पुरुऽत्मानं । कण्वांसः । गात । वाजिनं ।
यः । ऋते । चित् । गाः । पदेभ्यः । दात् । सखा । नृऽभ्यः ।
शचीऽवान् । ये । अस्मिन् । कामं । अश्रियन् । इत्था । धीऽवतं ।
अद्रिऽवः । काण्वं । मेघ्यऽअतिथि । मेषः । भतः । अभि । यन् ।

अयः । शिख । विभिदोइतिविभिदो । अस्मै । चत्वारि । अयुता ।
ददत् । अष्ट । परः । सहस्रा । सु । त्येइति । पयःऽवृथा । माकीइति ।
रणस्य । नतया । जनिऽत्वनार्य । ममहे ॥ २४ ॥ पिव । सुतस्य ।
रसिनः । मत्स्व । नः । इन्द्र । गोऽमतः । आपिः । नः । बोधि ।
सुधऽमाद्यः । वृधे । अस्मान् । अवंतु । ते । धियः । भूयाम । ते ।
सुऽमतौ । वाजिनः । वयं । मा । नः । स्तः । अभिऽमातये । अस्मान् ।
चित्राभिः । अवतात् । अभिष्टिऽभिः । आ । नः । सुप्तेषु । यमय ।
इमाः । ऊँइति । त्वा । पुरुवसोइतिपुरुवसो । गिरः । वर्धतु । याः ।
मम । पावकऽवर्णाः । शुचयः । विपऽचितः । अभि । स्तोमैः ।
अनुपत । अयं । सहस्र । ऋषिऽभिः । सहऽऽकृतः । समुद्रऽइव ।
पृथे । सत्यः । सः । अस्य । महिमा । गृणे । शवः । यज्ञेषु । विप्रऽ-
राज्ये ॥ इन्द्र । इत् । देवऽतातये । इन्द्र । प्रऽयति । अध्वरे । इन्द्र ।
संऽईके । वनिनः । हवामहे । इन्द्र । धनस्य । सातये ॥ २५ ॥ इन्द्रः ।
महा । रोदसीइति । पप्रथत् । शवः । इन्द्रः । सूर्य । अरोचयत् । इन्द्र ।
ह । विश्वा । भुवनानि । येमिरे । इन्द्र । सुवानासः । इन्द्रवः ॥ ० ॥
इन्द्र । स्तोमैभिः । आयवः । संऽईचीनासः । ऋभवः । सं । अस्वरन् ।
रुद्राः । गृणत । पूर्य । अस्य । इत् । इन्द्रः । ववृधे । वृण्य । शवः ।
मदै । सुतस्य । विष्णवि । अद्य । तं । अस्य । महिमानं । आयवः ।
अनु । स्तुवंति । पूर्वऽथा । तत् । त्वा । यामि । सुऽवीर्यं । तत् ।
ब्रह्म । पूर्वऽचित्तये । येन । यतिऽभ्यः । भृगवे । धने । हिते । येन ।
प्रस्कण्वं । आविथ । येन । समुद्रं । असृजः । महीः । अपः । तत् ।
इन्द्र । वृष्णि । ते । शवः । सद्यः । सः । अस्य । महिमा । न ।
संऽनशे । यं । क्षोणीः । अनुऽचक्रदे ॥ २६ ॥ शग्धि । नः । इन्द्र ।
यत् । त्वा । रयिं । यामि । सुऽवीर्यं । शग्धि । वाजाय । प्रथमं ।
सिसासते । शग्धि । स्तोमाय । पूर्य । शग्धि । नः । अस्य । यत् ।
ह । पौरं । आविथ । धियः । इन्द्र । सिसासतः । शग्धि । यथा ।

रुशमं । श्यावकं । कृपं । इंद्रं । प्र । आवः । स्वःऽनरं । कत् । नव्यः ।
 अतसीनां । तुरः । गृणीत । मर्त्यः । नहि । नु । अस्थ । महिमानं ।
 इंद्रियं । स्वः । गृणंतः । आनशुः । कत् । ऊंइति । स्तुवंतः । ऋतुऽयंत ।
 देवता । ऋषिः । कः । विप्रः । ओहते । कदा । हव । मघऽवन् ।
 इंद्र । सुन्वतः । कत् । ऊंइति । स्तुवतः । आ । गमः । उत् । ऊंइति ।
 त्ये । मधुमत्ऽतमाः । गिरः । स्तोमांसः । ईरते । सत्राऽजितः ।
 धनऽसाः । अक्षितऽऊतयः । वाजऽयंतः । रथाऽइव ॥ २७ ॥
 कण्वाऽइव । भृगवः । सूर्याऽइव । विश्वं । इत् । धीतं । आनशुः ।
 इंद्र । स्तोमेभिः । महयंतः । आयवः । प्रियऽमेधासः । अस्वरन् ।
 युक्ष्व । हि । वृत्रहन्ऽतम । हरीइति । इंद्र । पराऽवतः । अर्वाचीनः ।
 मघऽवन् । सोमऽपीतये । उग्रः । ऋग्वेभिः । आ । गहि । इमे । हि ।
 ते । कारवः । वावशुः । धिया । विप्रांसः । मेधऽसांतये । सः । त्वं ।
 नः । मघऽवन् । इंद्र । गिर्वणः । वेनः । न । शृणुधि । हव । निः ।
 इंद्र । बृहतीभ्यः । वृत्रं । धनुऽभ्यः । अस्फुरः । निः । अर्बुदस्य ।
 मृगयस्य । मायिनः । निः । पर्वतस्य । गाः । आजः । निः । अंतरिक्षात् ।
 अधमः । महां । अहिं । कृषे । तत् । इंद्र । पौंस्यं ॥ २८ ॥ यं । मे ।
 दुः । इंद्रः । मरुतः । पाकऽस्थामा । कौरयाणः । विश्वेषां । तमनां ।
 शोभिष्ठं । उपऽइव । दिवि । धावमानं । रोहितं । मे । पाकऽस्थामा ।
 सुऽधुरं । कक्ष्यऽप्रां । अदात् । रायः । विऽबोधनं । यस्मै । अन्ये ।
 दश । प्रति । धुरं । वहति । वह्नयः । अस्तं । वयः । न । तुग्यं ।
 आत्मा । पितुः । तनूः । वासः । ओजऽदाः । अमिऽअंजनं । तुरीयं ।
 इत् । रोहितस्य । पाकऽस्थामानं । भोजं । दातारं । अब्रवं ॥ २९ ॥ यत् ।
 इंद्र । प्राक् । अपाक् । उदक् । न्यक् । वा । हुयसे । नृऽभिः । सिमं । पुरु ।
 नृऽसूतः । असि । आनवे । असि । प्रऽशर्धं । तुर्वशे । यत् । वा । र्मे ।
 रुशमे । श्यावके । कृपे । इंद्र । मादयसे । सचा । कण्वांसः । त्वा ।
 ब्रजऽभिः । स्तोमऽवाहसः । इंद्र । आ । यच्छति । आ । गहि ।

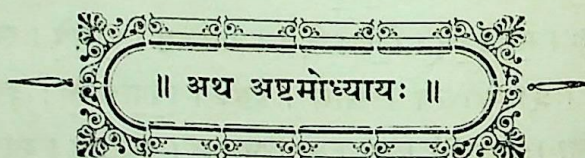
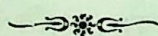

यथा । गौरः । अ॒पा । कृ॒तं । तृ॒प्यन् । ए॒ति । अ॒व । इ॒रि॒णं । आ॒ऽ-
 पि॒त्वे । नः । प्र॒ऽपि॒त्वे । तू॒यं । आ । ग॒हि । क॒ण्वेषु । सु । स॒चा । पि॒ब ।
 म॒दं॒तु । त्वा । म॒घऽ॒वन् । इ॒न्द्र । इ॒न्द्रवः । रा॒घऽ॒दे॒याय । सु॒न्व॒ते ।
 आ॒ऽमु॒ष्य । सो॒मं । अ॒पि॒बः । च॒मू॒ति । सु॒तं । ज्येष्ठं । तत् । द॒धि॒षे ।
 स॒हः । प्र । च॒क्रे । स॒ह॒सा । स॒हः । व॒भंज । म॒न्युं । ओज॑सा । वि॒श्वे ।
 ते । इ॒न्द्र । पु॒त॒नाऽ॒यवः । य॒हो॒इति । नि । वृ॒क्षाऽ॒इव । ये॒मि॒रे ॥ ३० ॥
 स॒ह॒स्रेण॑ऽइव । स॒च॒ते । य॒वि॒ऽयु॒धा । यः । ते । आ॒न॒त् । उप॑ऽस्तुति ।
 पु॒त्रं । प्रा॒वर्गं । कृ॒णु॒ते । सु॒ऽवी॒र्ये । दा॒श्नोति । नम॑ऽक्तिऽभिः । मा ।
 भ॒म । मा । श्र॒मि॒ष्म । उ॒ग्र॒स्य । स॒ख्ये । तव॑ । म॒हत् । ते । वृ॒ष्णः ।
 अ॒भि॒ऽक्ष॒स्य । कृ॒तं । प॒श्ये॒म । तु॒र्वशं । यदुं । स॒व्यां । अनु॑ । स्वि॒ग्यं ।
 व॒व॒से । वृ॒षा । न । दा॒नः । अ॒स्य । रो॒षति । म॒ध्वा । सं॑ऽपृ॒क्ताः ॥
 सा॒र॒घेण॑ । धे॒नवः । तू॒यं । आ । इ॒हि । द्र॒व । पि॒ब । अ॒श्वी । र॒प्री ।
 सु॒रू॒पः । इत् । गो॑ऽमा॒न् । इत् । इ॒न्द्र । ते । स॒खा । श्वा॒त्रऽ॒भाजा॑ ।
 व॒यसा॑ । स॒च॒ते । स॒दा । च॒न्द्रः । या॒ति । स॒भां । उप॑ । ऋ॒श्यः । न ।
 तृ॒प्यन् । अ॒व॒ऽपानं॑ । आ । ग॒हि । पि॒ब । सो॒मं । व॒शान् । अनु॑ ।
 नि॒ऽमे॒घ॒मानः॑ । म॒घऽ॒वन् । दि॒वे॒ऽदि॒वे । ओजि॑ष्ठं । द॒धि॒षे । स॒हः ॥ ३१ ॥
 अ॒ध्व॒र्यो॒इति॑ । द्र॒व॒यं । त्वं । सो॒मं । इ॒न्द्रः । पि॒पा॒स॒ति । उप॑ । नूनं ।
 यु॒यु॒जे । वृ॒षणा॑ । ह॒री॒इति॑ । आ । च । ज॒गाम॑ । वृ॒त्र॒ऽहा । स्व॒यं । चि॒त् ।
 सः । म॒न्य॒ते । दा॒शु॒रिः । जनः॑ । य॒त्र । सो॒म॒स्य । तृ॒प॒सि । इ॒न्द्रं । ते ।
 अ॒न्नं । यु॒ज्यं । सं॑ऽउ॒क्षितं॑ । त॒स्य । आ । इ॒हि । प्र । द्र॒व । पि॒ब । र॒थे॒ऽ-
 स्था॒य । अ॒ध्व॒र्य॒वः । सो॒मं । इ॒न्द्रा॒य । सो॒त॒न । अ॒ग्नि । ब्र॒ध॒स्य । अ॒द्र॒यः ।
 वि । च॒क्ष॒ते । सु॒न्व॒तः । दा॒शु॒ऽअ॒ध्वरं॑ । उप॑ । ब्र॒ध्नं । व॒वा॒ता । वृ॒षणा॑ ।
 ह॒री॒इति॑ । इ॒न्द्रं । अप॑ऽसु । व॒क्ष॒तः । अ॒र्वा॒चं । त्वा ॥ ० ॥ प्र । पु॒षणं॑ ।
 वृ॒णी॒म॒हे । यु॒ज्या॒य । पु॒रु॒ऽव॒सुं । सः । श॒क्र । शि॒क्ष । पु॒रु॒ऽहू॒त । नः ।
 धि॒या । तु॒जै । रा॒ये । वि॒ऽमो॒च॒न ॥ ३२ ॥ सं । नः । शि॒शी॒हि ।
 भु॒रि॒जो॑ऽइव । क्षु॒रं । रा॒स्व । रा॒यः । वि॒ऽमो॒च॒न । त्वे॒इति॑ । तत् । नः ॥

सुऽवेदं । उ॒च्यै । वसु॑ । यं । त्वं । हि॒नोपि॑ । म॒त्यै । वे॒मि । त्वा ।
 पु॒षन् । ऋ॒जसै॑ । वे॒मि । स्तो॒त॒वे । आ॒घृ॒णे । न । तस्य॑ । वे॒मि । अ॒रणं ।
 हि । तत् । व॒सो॒इति॑ । स्तु॒षे । प॒ज्राय॑ । सा॒न्ने । परा॑ । गा॒वः । यव॑सं ।
 कत् । चि॒त् । आ॒घृ॒णे । नित्यं॑ । रे॒कणः॑ । अ॒म॒त्यै । अ॒स्माकं॑ । पु॒षन् ।
 अ॒वि॒ता । शि॒वः । भ॒व । मं॒हि॒ष्ठः । वाज॑ऽसातये । स्थ॒रं । रा॒धः ।
 श॒तऽअ॒श्वं । कु॒रु॒गस्य॑ । दि॒वि॒ष्टिषु॑ । रा॒ज्ञः । त्वे॒षस्य॑ । सु॒भ॒गस्य॑ ।
 रा॒तिषु॑ । तु॒र्वेशेषु॑ । अ॒म॒न्म॒हि । धी॒भिः । सा॒तानि॑ । का॒णव॑स्य ।
 वा॒जिनः॑ । प्रि॒यऽमै॒त्रेः । अ॒भि॒द्युऽभिः॑ । प॒ष्टि । स॒ह॒स्रा । अनु॑ । निऽ-
 म॒जां । अ॒जे । निः । यू॒थानि॑ । ग॒वां । ऋ॒षिः । वृ॒क्षाः । चि॒त् । मे ।
 अ॒भिऽपि॒त्वे । अ॒र॒णुः । गां । भ॒जंत॑ । मे॒हना॑ । अ॒श्वं । भ॒जंत॑ ।
 मे॒हना॑ ॥ ३३ ॥

इति पञ्चमाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

हरिः ॐ ॥ दुरा॒त् । इ॒हऽइ॒व । यत् । स॒ती । अ॒रु॒णऽप्सुः ।
 अ॒शि॒श्वित॑त् । वि । भा॒नुं । वि॒श्वधा॑ । अ॒त॒न॒त् । नृ॒ऽव॒त् । द॒स्रा ।
 म॒नऽयु॒जा । रथे॑न । पृ॒थुऽपा॒जसा॑ । स॒चै॒थे॒इति॑ । अ॒श्वि॒ना । उ॒पसै॑ ।
 यु॒वाभ्यां॑ । वा॒जि॒नीव॑सु॒इति॑वा॒जिनी॑ऽवसू । प्र॒ति । स्तो॒माः । अ॒द॒भ॒त ।
 वा॒चं । दू॒तः । यथा॑ । ओ॒हि॒षे । पुरु॑ऽप्रि॒या । नः । ऊ॒तये॑ । पुरु॑ऽम॒द्रा ।
 पुरु॑व॒सुइति॑पुरु॑ऽवसू । स्तु॒षे । क॒ण्वा॒सः । अ॒श्वि॒ना । मं॒हि॒ष्ठा । वा॒जऽ-
 सा॒त॒मा । इ॒षय॑ता । शु॒भः । प॒तीइति॑ । गं॒ता॒रा । दा॒शुषः॑ । गृ॒हं ॥ १ ॥
 तां । सु॒दे॒वाय॑ । दा॒शुषे॑ । सु॒मे॒धां । अ॒वि॒स्ता॒रिणीं॑ । घृ॒तैः । ग॒व्यूति॑ ।

उक्षतं । आ । नः । स्तोमं । उप । द्रवत् । तूयं । श्येनेभिः । आशुऽभिः ।
 यातं । अश्वेभिः । अश्विना । येभिः । तिस्रः । पराऽवतः । दिवः ।
 विश्वानि । रोचना । त्रीन् । अक्नून् । परिऽदीयथः । उत । नः ।
 गोऽमतीः । इषः । उत । सातीः । अहःऽविद्रा । वि । पथः । सातये ।
 सितं ॥ आ । नः । गोऽमतं । अश्विना । सुऽवीरं । सुऽरथं । रयिं ।
 वोळ्हं । अश्वेऽवतीः । इषः ॥ २ ॥ ववृधाना । शुभः । पतीइति ।
 दत्ता । हिरण्यवर्तनीइतिहिरण्यऽवर्तनी । पिवतं । सोम्यं । मधु ।
 अस्मभ्यं । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसू । मघवत्ऽभ्यः । च । सुऽप्रथः ।
 छर्दिः । यंतं । अदाभ्यं । नि । सु । ब्रह्म । जनानां । या । अविष्टं ।
 तूयं । आ । गतं । मोइति । सु । अन्यान् । उप । अरतं । अस्य ।
 पिवतं । अश्विना । युवं । मदस्य । चारुणः । मध्वः । रातस्य ।
 धिष्ण्या । अस्मेइति । आ । वहतं । रयिं । शतऽवतं । सहस्रिणं ।
 पुरुऽक्षु । विश्वऽधायसं ॥ ३ ॥ पुरुऽत्रा । चित् । हि । वां । नरा ।
 विऽह्वयंते । मनीषिणः । वाघत्ऽभिः । अश्विना । आ । गतं । जनसः ।
 वृक्तऽवर्हिषः । हविष्मतः । अरंऽकृतः । युवां । हवन्ते । अश्विना ।
 अस्माकं । अद्य । वां । अयं । स्तोमः । वाहंष्टः । अंतमः । युवाभ्यां ।
 भुतु । अश्विना । यः । ह । वां । मधुनः । दतिः । आऽहितः ।
 रथऽचर्षणे । ततः । पिवतं । अश्विना । तेन । नः । वाजिनी-
 वसुइतिवाजिनीऽवसू । पश्वे । तोकाय । शं । गवे । वहतं । पीवरीः ।
 इषः ॥ ४ ॥ उत । नः । दिव्याः । इषः । उत । सिधून् । अहःऽविद्रा ।
 अप । द्वाराऽइव । वर्षथः । कदा । वां । तौग्यः । विधत् । समुद्रे ।
 जहितः । नरा ॥ ० ॥ युवं । कण्वाय । नासत्या । अपिऽरिप्ताय ।
 हर्म्ये । शश्वत् । ऊतीः । दशस्यथः । तामिः । आ । यातं । ऊतिऽभिः ।
 नव्यसीभिः । सुशस्तिऽभिः । यत् । वां । वृषण्वसुइतिवृषण्वसू ।
 हुवे । यथा । चित् । कण्वं । आवतं । प्रियऽमैधं । उपऽस्तुतं । अत्रिं ।
 शिजारं । अश्विना ॥ ५ ॥ यथा । उत । कृत्ये । धने । अंशु । गोषु ।

अगस्त्यं । यथा । वाजेषु । सोमरिं । एतावत् । वां । वृषण्वसुइति-
वृषण्वसू । अतः । वा । भूयः । अश्विना । गुणतः । सुस्रं । ईमहे ।
रथं । हिरण्यसंधुरं । हिरण्यसभीशुं । अश्विना । आ । हि । स्थायः ।
दिविस्पृशं । हिरण्ययी । वां । राभिः । ईषा । अक्षः । हिरण्ययः ।
उभा । चक्रा । हिरण्यया ॥ ० ॥ पराऽवतः । चित् । आ । गतं ।
उप । इमां । सुऽस्तुतिं । मम ॥ ६ ॥ आ । वहथेइति । पराकात् । पूर्वाः ।
अश्वतौ । अश्विना । इषः । दासीः । अमर्या ॥ आ । नः । द्युमैः ।
आ । श्रवःऽभिः । आ । राया । यातं । अश्विना । पुरुचंद्रा ।
नासत्या । आ । इह । वां । प्रुषितऽप्सवः । वयः । वहंतु । पणिनः ।
अच्छ । सुऽअध्वरं । जनं । रथं । वां । अनुऽगायसं । यः । इषा ।
वर्तते । सह । न । चक्रं । अभि । बाधते । हिरण्ययेन । रथेन ।
द्रवत्पाणिऽभिः । अश्वैः । धीऽजवना । नासत्या ॥ ७ ॥ युवं । मृगं ।
जागृऽवांसं । स्वदथः । वा । वृषण्वसुइतिवृषण्वसू । ता । नः । पृक्तं ।
इषा । रयिं । ता । मे । अश्विना । सनीनां । विद्यातं । नवानां । यथा ।
चित् । चैद्यः । कशुः । शतं । उष्ट्रानां । ददत् । सहस्रा । दश । गोनां ।
यः । मे । हिरण्यसंहशः । दश । राज्ञः । अमंहत । अधऽपदाः ।
इत् । चैद्यस्य । कृष्टयः । चर्मऽघ्नाः । अभितः । जनाः । मार्किः ।
एना । पथा । गात् । येन । इमे । यंति । चेदयः । अन्यः । न । इत् ।
सुरिः । ओहते । भुरिदावत्ऽतरः । जनः ॥ ८ ॥ इति प्रथमोऽनुवाकः ॥
॥ - :: - ॥ महान् । इंद्रः । यः । ओजसा । पर्जन्यः । वृष्टिमान्ऽइव ।
स्तोमैः । वत्सस्य । वृवथे । प्रऽजां । ऋतस्य । पिप्रतः । प्र । यत् । भरत ।
वह्नयः । विप्राः । ऋतस्य । वाहसा । कण्वाः । इंद्रं । यत् । अक्रत । स्तोमैः ।
यज्ञस्य । साधनं । जामि । ब्रुवते । आयुधं । सं । अस्य । मन्यवे ।
विशः । विश्वाः । नमंत । कृष्टयः । समुद्रायऽइव । सिधवः । ओजः ।
तत् । अस्य । तित्विषे । उमेइति । यत् । संऽअवर्तयत् । इंद्रः ।
चर्मऽइव । रोदसीइति ॥ ९ ॥ वि । चित् । वज्रस्य । दोधतः । वज्रेण ।

शतऽपर्वणा । शिरः । विमेद । वृष्णिना । इमाः । अमि । प्र । नोनुमः ।
विपां । अग्रेषु । धीतयः । अग्नेः । शोचिः । न । दिद्युतः । गुहा ।
सतीः । उप । त्मना । प्र । यत् । शोचत । धीतयः । कणाः ।
ऋतस्य । धारया । प्र । तं । इंद्र । नशीमहि । रयि । गोऽमंत ।
अश्विन । प्र । ब्रह्म । पूर्वऽचित्तये । अहं । इत् । हि । पितुः । परि ।
मेधां । ऋतस्य । जग्रम । अहं । सूर्यऽइव । अजनि ॥ १० ॥ अहं ।
प्रनेन । मन्मना । गिरः । शुभामि । कण्वऽवत् । येन । इंद्रः । शुभ ।
इत् । दधे । ये । त्वां । इंद्र । न । तुस्तुबुः । ऋषयः । ये । च ।
तुस्तुबुः । मम । इत् । वर्धस्व । सुऽस्तुतः । यत् । अस्य । मन्युः ।
अध्वनीत् । वि । वृत्रं । पूर्वऽशः । रुजन् । अपः । समुद्रं । ऐरयत् ।
नि । शुष्णे । इंद्र । धर्णसि । वज्रं । जघंथ । दस्यवि । वृषा । हि ।
उग्र । शृण्विषे । न । द्यावः । इंद्र । ओजसा । न । अंतरिक्षाणि ।
वज्रिणं । न । विव्यचंत । भूमयः ॥ ११ ॥ यः । ते । इंद्र । महीः ।
अपः । सुभुऽयमानः । आ । अशयत् । नि । तं । पद्यासु । शिश्रथः ।
यः । इमेइति । रोदसीइति । महीइति । समीचीइतिसंऽईची ।
संऽअजग्रभीत् । तमऽभिः । इंद्र । तं । गुहः । ये । इंद्र । यतयः ।
त्वा । भृगवः । ये । च । तुस्तुबुः । मम । इत् । उग्र । श्रुधि । हव ।
इमाः । ते । इंद्र । पृश्नयः । घृतं । दुहते । आऽशिरं । एनां । ऋतस्य ।
पिप्युषीः । याः । इंद्र । प्रऽस्वः । त्वा । आसा । गमै । अचक्रिन् ।
परि । धर्मऽइव । सूर्य ॥ १२ ॥ त्वां । इत् । शवसः । पते । कणाः ।
उक्थेन । ववृधुः । त्वां । सुतासः । इंद्रवः । तव । इत् । इंद्र ।
प्रऽनीतिषु । उत । प्रऽशस्तिः । अद्रिऽवः । यज्ञः । वितंतसाय्यः । आ ।
नः । इंद्र । महीं । इषं । पुरं । न । दधि । गोऽमती । उत । प्रऽजां ।
सुऽवीर्यं । उत । त्यत् । आशुऽअश्व्यं । यत् । इंद्र । नाहुषीषु । आ ।
अग्ने । विश्व । प्रऽदीदयत् । अमि । व्रजं । न । तत्तिषे । सूरः ।
उपाकऽचक्षसं । यत् । इंद्र । मलयासि । नः ॥ १३ ॥ यत् । अंग ।

तविषीऽयसे । इंद्र । प्रऽराजसि । क्षितीः । महान् । अपारः । ओजसा ।
 तं । त्वा । हविष्मतीः । विशः । उप । ब्रुवते । ऊतये । उरुऽज्रयसं ।
 इंदुऽभिः । उपऽहरे । गिरीणां । संऽगथे । च । नदीनां । धिया ।
 विप्रः । अजायत । अतः । समुद्रं । उत्ऽवतः । चिकित्वान् । अव ।
 पश्यति । यतः । विपानः । एजति । आत् । इत् । प्रत्नस्य । रेतसः ।
 ज्योतिः । पश्यति । वासरं । परः । यत् । इध्यते । दिवा ॥ १४ ॥
 कण्वासः । इंद्र । ते । मतिं । विश्वे । वर्धति । पौंस्यं । उतोइति ।
 शविष्ठ । वृण्यै । इमां । मे । इंद्र । सुऽस्तुतिं । जुषस्व । प्र । सु ।
 मां । अव । उत । प्र । वर्धय । मतिं । उत । ब्रह्मण्या । वयं । तुभ्यं ।
 प्रऽवृद्ध । वज्रिऽवः । विप्राः । अतक्ष्म । जीवसे । अभि । कणाः ।
 अनुषत । आपः । न । प्रऽवता । यतीः । इंद्र । वनन्ऽवती । मतिः ।
 इंद्र । उक्थानि । ववृधुः । समुद्रंऽइव । सिधेवः । अनुत्तऽमन्यु ।
 अजरं ॥ १५ ॥ आ । नः । याहि । पराऽवतः । हरिऽभ्यां । हर्यताभ्यां ।
 इमं । इंद्र । सुतं । पिब । त्वां । इत् । वृत्रहन्ऽतम । जनासः ।
 वृक्तऽवर्हिषः । हवते । वाजऽसातये । अनु । त्वा । रोदसीइति ।
 उमेइति । चक्रं । न । वर्ति । एतंश । अनु । सुवानासः । इंदवः ।
 मंदस्व । सु । स्वऽनरे । उत । इंद्र । शर्यणाऽवति । मत्स्व । विवस्वतः ।
 मती । ववृधानः । उप । दधि । वृषा । वज्री । अरोरवीत् । वृत्रऽहा ।
 सोमऽपातमः ॥ १६ ॥ ऋषिः । हि । पूर्वऽजाः । असि । एकः ।
 ईशानः । ओजसा । इंद्र । चोष्क्यसे । वसु । अस्माकं । त्वा । सुतान् ।
 उप । वीतऽपृष्ठाः । अभि । प्रयः । शतं । वहंतु । हरयः । इमां । सु ।
 पुर्व्यां । धियं । मधोः । घृतस्य । पिप्युषीं । कणाः । उक्थेन ।
 ववृधुः । इंद्र । इत् । विऽमहीनां । मेधे । वृणीत । मर्त्यः । इंद्र ।
 सनिष्युः । ऊतये । अर्वाचं । त्वा । पुरुऽस्तुत । प्रियमेधऽसुता ।
 हरीइति । सोमऽपेयाय । वक्षतः । शतं । अहं । तिरिदिरे । सहस्रं ।
 पशौ । आ । ददे । राधांसि । याद्वानां । त्रीणि । शतानि । अर्वातां ।

सहस्रा । दश । गोनां । ददुः । पञ्चाय । साम्ने ॥ उत् । आनद ।
ककुहः । दिवं । उष्टान् । चतुऽयुजः । ददत् । श्रवसा । याद्वं ।
जनं ॥ १७ ॥ प्र । यत् । वः । त्रिऽस्तुमं । इषं । मरुतः । विप्रः ।
अक्षरत् । वि । पर्वतेषु । राजथ । यत् । अंग । तविषीऽयवः ।
यामं । शुभ्राः । अचिध्वं । नि । पर्वताः । अहासत । उत् । ईरयंत ।
वायुऽभिः । वाश्वासः । पृश्निऽमातरः । धुक्षंत । पिप्युषीं । इषं ।
वपति । मरुतः । मिहं । प्र । वेपयंति । पर्वतान् । यत् । यामं ।
यांति । वायुऽभिः । नि । यत् । यामाय । वः । गिरिः । नि ।
सिधवः । विऽभ्रमणे । महे । शुष्माय । येमिरे ॥ १८ ॥
युष्मान् । ऊँइति । नक्तं । ऊतये । युष्मान् । दिवा । हवामहे ।
युष्मान् । प्रऽयति । अध्वरे । उत् । ऊँइति । त्ये । अरुणऽप्सवः ।
चित्राः । यामेभिः । ईरते । वाश्वाः । अधि । स्नुना । दिवः । सृजंति ।
रश्मि । ओजसा । पंथां । सूर्याय । यातवे । ते । भानुऽभिः । वि ।
तस्थिरे । इमां । मे । मरुतः । गिरं । इमं । स्तोमं । ऋभुक्षणः । इमं ।
मे । वनत । हवं । त्रीणि । सरांसि । पृश्नयः । दुदुहे । वज्रिणे । मधु ।
उत्सं । कवंधं । उद्रिणं ॥ १९ ॥ मरुतः । यत् । ह । वः । दिवः ।
सुन्नऽयंतः । हवामहे । आ । तु । नः । उप । गंतन ॥ ० ॥ रुद्राः ।
ऋभुक्षणः । दमे । उत । प्रऽचेतसः । मदै । आ । नः । रथि ।
मदऽच्युतं । पुरुऽशुं । विश्वऽधायसं ॥ इयते । मरुतः । दिवः ।
अधिऽइव । यत् । गिरीणां । यामं । शुभ्राः । अचिध्वं । सुवानैः ।
मदध्वे । इंदुऽभिः । एतावतः । चित् । एषां । सुन्नं । मिक्षेत । मर्यैः ।
अदाभ्यस्य । मन्मऽभिः ॥ २० ॥ ये । द्रप्साऽइवः । रोदसीइति ।
धमंति । अनु । वृष्टिऽभिः । उत्सं । दुहंतः । अक्षितं । उत् । ऊँइति ।
स्वानेभिः । ईरते । उत् । रथैः । उत् । ऊँइति । वायुऽभिः । उत् ।
स्तोमैः । पृश्निऽमातरः । येन । आव । तुर्वशं । यदुं । येन । कण्वं ।
धनुऽस्पृतं । राये । सु । तस्यं । धीमहि । इमाः । ऊँइति । वः ।

सुऽदानवः । घृतं । न । पिप्युषीः । इषः । वर्धन् । काण्वस्य ।
 मन्मऽभिः । कं । नूनं । सुऽदानवः । मदथ । वृक्तऽवर्हिषः । ब्रह्मा ।
 कः । वः । सपर्यति ॥ २१ ॥ नहि । स्म । यत् । ह । वः । पुरा ।
 स्तोमेभिः । वृक्तऽवर्हिषः । शर्धान् । ऋतस्य । जिव्वथ ॥ सं । ऊँइति ।
 त्ये । महतीः । अपः । सं । क्षोणीइति । सं । ऊँइति । सूर्य । सं ।
 वज्रं । पर्वऽशः । दधुः । वि । वृत्रं । पर्वऽशः । युयुः । वि । पर्वतान् ।
 अराजिनः । चक्राणाः । वृष्णि । पौंस्य । अनु । त्रितस्य । युध्यतः ।
 शुष्मं । आवन् । उत । क्रतुं । अनु । इंद्रं । वृत्रऽतूर्ये । विद्युत्सहस्ताः ।
 अभिऽद्यवः । शिप्राः । शीर्षन् । हिरण्ययीः । शुभ्राः । वि । अंजत ।
 श्रिये ॥ २२ ॥ उशना । यत् । पराऽवतः । उक्षणः । रंघ्रं । अयातन ।
 द्यौः । न । चक्रदत् । भिया । आ । नः । मुखस्य । दावने । अश्वैः ।
 हिरण्यपाणिऽभिः । देवासः । उप । गंतन । यत् । एषां । पृषतीः । रथे ।
 प्रष्टिः । वहति । रोहितः । यांति । शुभ्राः । रिणन् । अपः । सुऽसोमे ।
 शर्यणाऽवति । अर्जीके । पस्त्यऽवति । युयुः । निऽचक्रया । नरः ।
 नरः । कदा । गच्छाथ । मरुतः । इत्था । विप्रं । हवमानं । माड्डीकेभिः ।
 नाधमानं ॥ २३ ॥ ० ॥ यत् । इंद्रं । अजहातन । कः । वः ।
 सखिऽत्वे । ओहते । सहोइति । सु । नः । वज्रसहस्तैः । कण्वासः ।
 अग्निं । मरुतऽभिः । स्तुषे । हिरण्यऽवाशीभिः । ओइति । सु । वृष्णः ।
 प्रऽयज्यून । आ । नव्यसे । सुविताय । ववृत्यां । चित्रऽवाजान् ।
 गिरयः । चित् । नि । जिहते । पर्शानासः । मन्यमानाः । पर्वताः ।
 चित् । नि । येभिरे । आ । अक्ष्णऽयावानः । वहति । अंतरिक्षेण ।
 पततः । धातारः । स्तुवते । वयः । अग्निः । हि । जनि । पूर्यः ।
 छंदः । न । सूरः । अर्चिषा ॥ ० ॥ २४ ॥ आ । नः । विश्वाभिः ।
 ऊतिऽभिः । अश्विना । गच्छतं । युवं । दस्त्रा । हिरण्यवर्तनीइतिहिरण्यऽ-
 वर्तनी । पिबतं । सोम्यं । मधु । आ । नूनं । यातं । अश्विना । रथेन ।
 सूर्यऽत्वचा । भुजीइति । हिरण्यपेशसा । कवीइति । गंभीरऽचेतसा ।

आ । यातं । नहुषः । परि । आ । अंतरिक्षात् । सुवृक्तिऽभिः । पिबाथः ।
अश्विना । मधु । कण्वानां । सधने । सुतं । आ । नः । यातं । दिवः । परि ।
आ । अंतरिक्षात् । अथऽप्रिया । पुत्रः । कण्वस्य । वां । इह । सुसाव ।
सोम्यं । मधु ॥ ० ॥ उपऽश्रुति । अश्विना । सोमऽपीतये । स्वाहा ।
स्तोमस्य । वर्धना । प्र । कवीइति । धीतिऽभिः । नरा ॥ २५ ॥
यत् । चित् । हि । वां । पुरा । ऋषयः । जुहुरे । अवसे ।
नरा । आ । यातं । अश्विना । आ । गतं । उप । इमां । सुऽस्तुतिं ।
मम । दिवः । चित् । रोचनात् । अधि । आ । नः । गतं ।
स्वऽविदा । धीभिः । वत्सऽप्रचेतसा । स्तोमैभिः । हवनऽश्रुता ।
किं । अन्ये । परि । आसते । असात् । स्तोमैभिः । अश्विना ।
पुत्रः । कण्वस्य । वां । ऋषिः । गीऽभिः । वत्सः । अवीवृधत् ।
आ । वां । विप्रः । इह । अवसे । अहत् । स्तोमैभिः । अश्विना ।
अरिप्रा । वृत्रहन्ऽतमा । ता । नः । भुतं । मयऽभुवा । आ ।
यत् । वां । योषणा । रथं । अतिष्ठत् । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसु ।
विश्वानि । अश्विना । युवं । प्र । धीतानि । अगच्छतं ॥ २६ ॥
अतः । सहस्रऽनिर्निजा । रथेन । आ । यातं । अश्विना । वत्सः ।
वां । मधुऽमत् । वचः । अशंसीत् । काव्यः । कविः । पुरुऽमंद्रा ।
पुरुवसुइतिपुरुऽवसु । मनोतरा । रयीणां । स्तोमं । मे । अश्विनौ ।
इमं । अभि । वहीइति । अनुषातां । आ । नः । विश्वानि । अश्विना ।
धत्तं । राधांसि । अहया । कृतं । नः । ऋत्विज्यऽवतः । मा । नः ।
रीरधत्तं । निदे ॥ ० ॥ अंवरे ॥ ० ॥ यः । वां । नासत्यौ । ऋषिः ।
गीऽभिः । वत्सः । अवीवृधत् । तस्मै । सहस्रऽनिर्निजं । इषं । धत्तं ।
घृतऽश्रुतं ॥ २७ ॥ प्र । अस्मै । ऊजै । घृतऽश्रुतं । अश्विना । यच्छतं ।
युवं । यः । वां । सुम्नाय । तुस्तवत् । वसुऽयात् । दानुनः । पतीइति ।
आ । नः । गतं । रिशादसा । इमं । स्तोमं । पुरुऽभुजा । कृतं । नः ।
सुऽध्रियः । नरा । इमा । दातं । अभिष्टये । आ । वां । विश्वामिः ।

ऊ॒तिऽभिः । प्रि॒यऽमे॒धाः । अ॒हू॒ष॒त । रा॒जै॒तौ । अ॒ध्व॒राणां । अ॒श्वि॒ना ।
याम॑ऽह॒तिषु ॥ ० ॥ म॒यऽभु॒वा । अ॒श्वि॒ना । शं॑ऽभु॒वा । यु॒वं । यः ।
वां । वि॒प॒न्य॒इति॑ । धी॒तिऽभिः । गीः॑ऽभिः । व॒त्सः । अ॒वी॒वृ॒धत् ।
याभिः॑ । क॒ण्वं । मे॒घऽअ॒तिथि॑ । याभिः॑ । व॒शं । द॒शऽव॒जं । याभिः॑ ।
गो॑ऽश॒यं । आ॒व॒तं । ताभिः॑ । नः । अ॒व॒तं । न॒रा ॥ २८ ॥ याभिः॑ ।
न॒रा । व॒स॒द॒स्युं । आ॒व॒तं । कृ॒त्व्ये । ध॒ने । ताभिः॑ । सु । अ॒स्मान् ।
अ॒श्वि॒ना । प्र । अ॒व॒तं । वा॒ज॑ऽसा॒तये । प्र । वां । स्तो॒माः । सु॑ऽवृ॒क्तयः ।
गि॒रः । व॒ध॒न्तु । अ॒श्वि॒ना । पु॒रु॑ऽवा ॥ ० ॥ पु॒रु॑ऽस्पृ॒हा ॥ त्रीणि ।
प॒दा॒नि । अ॒श्वि॒नोः । आ॒विः । सं॒ति । गु॒हा । प॒रः । क॒वी॒ति ।
ऋ॒त॒स्य । प॒त॒मऽभिः । अ॒र्वाक् । जी॒वेभ्यः॑ । परि॑ ॥ २९ ॥ आ । न॒नं ।
अ॒श्वि॒ना । यु॒वं । व॒त्स॒स्य । ग॒तं । अ॒व॒से । प्र । अ॒स्मै । य॒च्छ॒तं ।
अ॒वृ॒कं । पृ॒थु । छ॒र्दिः । यु॒यु॒तं । याः । अ॒रा॒तयः॑ । यत् । अ॒न्तरि॑क्षे ।
यत् । दि॒वि । यत् । प॒ंच । मा॒नु॒षान् । अ॒नु । नृ॒म्णं । तत् । ध॒त्तं ।
अ॒श्वि॒ना । ये । वां । दं॒सांसि॑ । अ॒श्वि॒ना ॥ वि॒प्रांसः॑ । परि॑ऽम॒मृशुः ।
ए॒व । इत् । का॒ण्व॒स्य । वो॒ध॒तं । अ॒यं । वां । घ॒र्मः । अ॒श्वि॒ना ।
स्तो॒मे॒न । परि॑ । सि॒च्य॒ते । अ॒यं । सो॒मः । म॒धु॑ऽमा॒न् । वा॒जि॒नी॒व॒सु॒-
इति॑वा॒जिनी॑ऽव॒सु । ये॒न । वृ॒त्रं । चि॒कै॒तथः॑ । यत् । अ॒प्ऽसु । यत् ।
व॒न॒स्प॒तौ । यत् । ओष॑धीषु । पु॒रु॑ऽदं॒स॒सा । कृ॒तं । ते॒न । मा ।
अ॒धि॒ष्टं । अ॒श्वि॒ना ॥ ३० ॥ यत् । ना॒स॒त्या । भु॒र॒ण्य॒थः । यत् । वा ।
दे॒वा । मि॒ष॒ज्य॒थः । अ॒यं । वां । व॒त्सः । म॒तिऽभिः॑ । न । वि॒ध॒ते ।
ह॒वि॒ष्म॑तं । हि । ग॒च्छ॒थः । आ । न॒नं । अ॒श्वि॒नोः । ऋ॒षिः । स्तो॒मं ।
चि॒कै॒त । वा॒मया॑ । आ । सो॒मं । म॒धु॒म॒त॒ऽत॒मं । घ॒र्म । सि॒चा॒त् ।
अ॒थर्व॑णि । आ । न॒नं । र॒घु॑ऽव॒र्त॒नि । र॒थं । ति॒ष्ठा॒थः । अ॒श्वि॒ना ।
आ । वां । स्तो॒माः । इ॒मे । म॒म । न॒मः । न । चु॒च्य॒वी॒र॒त । यत् ।
अ॒द्य । वां । ना॒स॒त्या । उ॒कै॒थः । आ॒ऽचु॒च्यु॒वी॒म॒हि । यत् । वा ।
वा॒णीभिः॑ । अ॒श्वि॒ना ॥ ० ॥ यत् । वां । क॒क्षी॒वान् । उ॒त । यत् ।

विऽअश्वः । ऋषिः । यत् । वां । दीर्घऽतमाः । जुहाव । पृथी । यत् ।
 वां । वैन्यः । सदेनेषु । एव । इत् । अतः । अश्विना । चेतयेथां ॥ ३१ ॥
 यातं । छर्दिऽपौ । उत । नः । परऽपा । भूतं । जगत्ऽपौ । उत ।
 नः । तनुऽपा । वर्तिः । तोकाय । तनयाय । यातं । यत् । इंद्रेण ।
 सऽरथं । याथः । अश्विना । यत् । वा । वायुना । भवथः । संऽ-
 ओकसा । यत् । आदित्येभिः । ऋभुऽभिः । सऽजोषसा । यत् । वा ।
 विष्णोः । विऽक्रमणेषु । तिष्ठथः । यत् । अद्य । अश्विनौ । अहं ।
 हुवेम । वाजऽसातये । यत् । पृत्ऽसु । तुर्वणे । सहः । तत् । श्रेष्ठं ।
 अश्विनौः । अवः । आ । नूनं । यातं । अश्विना । इमा । हव्यानि ।
 वां । हिता । इमे । सोमासः । अधि । तुर्वशे । यदौ । इमे । कण्वेषु ।
 वां । अथ । यत् । नासत्या । पराके । अर्वाके । अस्ति । भेषजं । तेन ।
 नूनं । विऽमदाय । प्रऽचेतसा । छर्दिः । वत्साय । यच्छतं ॥ ३२ ॥
 अमुत्ति । ऊर्इति । प्र । देव्या । साकं । वाचा । अहं । अश्विनोः ।
 वि । आवः । देवि । आ । मति । वि । राति । मर्त्येभ्यः । प्र ।
 बोधय । उषः । अश्विना । प्र । देवि । सुनूते । महि । प्र । यज्ञऽहोतः ।
 आनुषक् । प्र । मदाय । श्रवः । बृहत् । यत् । उषः । यासि । भानुना ।
 सं । सूर्येण । रोचसे । आ । ह । अयं । अश्विनोः । रथः । वर्तिः ।
 याति । नृऽपाय्यं । यत् । आऽपीतासः । अंशवः । गावः । न । दुहे ।
 ऊर्ध्वभिः । यत् । वा । वाणीः । अनूषत । प्र । देवऽयंतः । अश्विना ।
 प्र । युन्नाय । प्र । शर्वसे । प्र । नृऽसहाय । शर्मणे । प्र । दक्षाय ।
 प्रऽचेतसा । यत् । नूनं । धीभिः । अश्विना । पितुः । योना । निऽ-
 सीदथः । यत् । वा । सुम्नेभिः । उक्थया ॥ ३३ ॥ यत् । स्थः । दीर्घऽ-
 प्रसन्नानि । यत् । वा । अदः । रोचने । दिवः । यत् । वा । समुद्रे ।
 अधि । आऽकृते । गृहे । अतः । आ । यातं । अश्विना । यत् । वा । यज्ञं ।
 मनवे । संऽमिमिक्षथुः ॥ ० ॥ बृहस्पतिं । विश्वान् । देवान् । अहं ।
 हुवे । इंद्राविष्णुइति । अश्विनौ । आशुऽहेषसा । त्या । नु । अश्विना ।

हुवे । सुऽदंससा । गुमे । कृता । ययोः । अस्ति । प्र । नः । सख्यं ।
 देवेषु । अधि । आप्यं । ययोः । अधि । प्र । यज्ञाः । असुरे । संति ।
 सूरयः । ता । यज्ञस्य । अध्वरस्य । प्रऽचेतसा । स्वधामिः । या । पिवतः ।
 सोम्यं । मधु । यत् । अद्य । अश्विनौ । अपाक् । यत् । प्राक् । स्थः ।
 वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसू । यत् । द्रुह्यवि । अनवि । तुर्वशे । यदौ ।
 हुवे । वां । अथ । मा । आ । गतं । यत् । अंतरिक्षे । पतथः । पुरुऽभुजा ।
 यत् । वा । इमेइति । रोदसीइति । अनु । यत् । वा । स्वधामिः । अधिऽ-
 तिष्ठथः । रथं ॥ ० ॥ ३४ ॥ त्वं । क्षत्रे । व्रतऽपाः । असि । देवः ।
 आ । मर्त्येषु । आ । त्वं । यज्ञेषु । ईड्यः । त्वं । असि । प्रऽशसः ।
 विदथेषु । सहंत्य । अग्ने । रथीः । अध्वराणां । सः । त्वं । अस्मत् ।
 अप । द्विषः । युयोधि । जातऽवेदः । अदेवीः । अग्ने । अरातीः ।
 अंति । चित् । संतं । अहं । यज्ञं । मर्त्यस्य । रिपोः । न । उप । वेषि ।
 जातऽवेदः । मर्ताः । अमर्त्यस्य । ते । भूरि । नाम । मनामहे । विप्रासः ।
 जातऽवेदसः ॥ ३५ ॥ विप्रं । विप्रासः । अवसे । देवं । मर्तासः ।
 ऊतये । अग्निं । गीऽभिः । हवामहे । आ । ते । वत्सः । मनः । यमत् ।
 परमात् । चित् । सधऽस्थात् । अग्ने । त्वांऽकामया । गिरा । पुरुऽत्रा ।
 हि । सऽदङ् । असि । विशः । विश्वाः । अनु । प्रऽभुः । समत्ऽसु ।
 त्वा । हवामहे । समत्ऽसु । अग्निं । अवसे । वाजऽयंतः । हवामहे ।
 वाजेषु । चित्रऽराधसं । प्रतनः । हि । कं । ईड्यः । अध्वरेषु । सनात् ।
 च । होता । नव्यः । च । सत्सि । स्वां । च । अग्ने । तन्वं । पिप्र्यस्व ।
 अस्मभ्यं । च । सौमगं । आ । यजस्व ॥ ३६ ॥

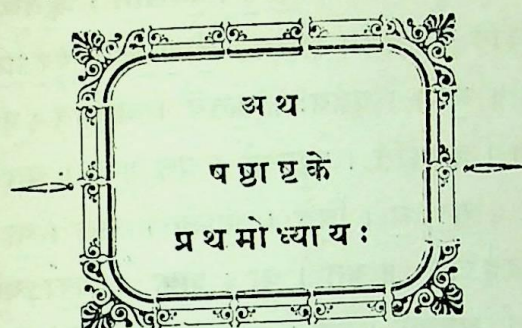
इति पञ्चमाष्टके अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

इति पञ्चमाष्टकः संपूर्णः ॥ ५ ॥

॥ ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ यः । इंद्र । सोमऽपातमः । मदः । शविष्ठ ।
 चेतति । येन । हंसि । नि । अत्रिण । तं । ईमहे ॥ येन । दशऽग्वं ।
 अधिऽगुं । वेपयंतं । स्वऽनरं । येन । समुद्रं । आविथ । तं । ईमहे ॥
 येन । सिंधुं । महीः । अपः । रथानऽइव । प्रऽचोदयः । पंथा ।
 ऋतस्य । यातवे । तं । ईमहे ॥ इमं । स्तोमं । अभिष्टये । घृतं । न ।
 पुतं । अद्रिऽवः । येन । नु । सद्यः । ओजसा । ववक्षिथ ॥ इमं ।
 जुषस्व । गिर्वणः । समुद्रऽइव । पिन्वते । इंद्र । विश्वाभिः । ऊतिऽ-
 मिः । ववक्षिथ ॥ १ ॥ यः । नः । देवः । पराऽवतः । सखिऽत्वनाय ।
 ममहे । दिवः । न । वृष्टि । प्रथयत् । ववक्षिथ ॥ ववक्षुः । अस्य ।
 केतवः । उत । वज्रः । गभस्त्योः । यत् । सूर्यः । न । रोदसीइति ।
 अवर्धयत् ॥ यदि । प्रऽवृद्ध । सत्ऽपते । सहस्रं । महिषान् । अघः ।
 आत् । इत् । ते । इंद्रियं । महि । प्र । ववृधे ॥ इंद्रः । सूर्यस्य ।
 रश्मिऽभिः । नि । अर्शसानं । ओषति । अग्निः । वनाऽइव । ससहिः ।
 प्र । ववृधे ॥ इयं । ते । ऋत्वियऽवती । धीतिः । एति । नवीयसी ।
 सपर्यती । पुरुऽप्रिया । मिमीते । इत् ॥ २ ॥ गर्भः । यज्ञस्य । देवऽयुः ।
 कर्तुं । पुनीते । आनुषक् । स्तोमैः । इंद्रस्य । ववृधे । मिमीते । इत् ॥
 सनिः । मित्रस्य । पप्रथे । इंद्रः । सोमस्य । पीतये । प्राची । वाशीऽ-

इव । सुन्वते । मिमीते । इत् ॥ यं । विप्राः । उक्थऽवाहसः । अमिऽ-
 प्रमंदुः । आयवः । घृतं । न । पिप्ये । आसनि । ऋतस्य । यत् ॥ उत ।
 स्वऽराजे । अदितिः । स्तोमं । इंद्राय । जीजनत् । पुरुऽप्रशस्तं । ऊतये ।
 ऋतस्य । यत् ॥ अमि । वह्नयः । ऊतये । अनूषत । प्रऽशस्तये । न ।
 देव । विऽवता । हरीइति । ऋतस्य । यत् ॥ ३ ॥ यत् । सोमं । इंद्र ।
 विष्णवि । यत् । वा । घ । त्रिते । आप्त्ये । यत् । वा । मरुतऽसु ।
 मंदसे । सं । इंद्रुऽभिः ॥ यत् । वा । शक्र । पराऽवति । समुद्रे ।
 अधि । मंदसे । अस्माकं । इत् । सुते । रण । सं । इंद्रुऽभिः ॥ यत् ।
 वा । असि । सुन्वतः । वृधः । यजमानस्य । सत्ऽपते । उक्थे । वा ।
 यस्य । रण्यसि । सं । इंद्रुऽभिः ॥ देवऽदेवं । वः । अवसे । इंद्रऽइंद्रं ।
 गृणीषणि । अध । यज्ञाय । तुर्वणे । वि । आनशुः ॥ यज्ञेभिः । यज्ञऽ-
 वाहसं । सोमेभिः । सोमऽपातमं । होत्राभिः । इंद्रं । ववृधुः । वि ।
 आनशुः ॥ ४ ॥ ० ॥ विश्वा । वसूनि । दाशुषे । वि । आनशुः ॥ इंद्रं ।
 वृत्राय । हंतवे । देवासः । दधिरे । पुरः । इंद्रं । वाणीः । अनुषत ।
 सं । ओजसे ॥ महान्तं । महिना । वयं । स्तोमेभिः । हवनऽश्रुतं । अकैः ।
 अमि । प्र । नोनुमः । सं । ओजसे ॥ न । यं । विविक्तः । रोदसीइति ।
 न । अंतरिक्षाणि । वज्रिणं । अमात् । इत् । अस्य । तित्विषे । सं ।
 ओजसः ॥ यत् । इंद्र । पृतनाज्ये । देवाः । त्वा । दधिरे । पुरः ।
 आत् । इत् । ते । हर्यता । हरीइति । ववक्षतुः ॥ ५ ॥ यदा । वृत्रं ।
 नदीऽवृतं । शवसा । वज्रिन् । अवधीः ॥ ० ॥ यदा । ते । विष्णुः ।
 ओजसा । त्रीणि । पदा । विऽचक्रमे ॥ ० ॥ यदा । ते । हर्यता ।
 हरीइति । ववृधातेइति । दिवेऽदिवे ॥ ० ॥ विश्वा । भुवनानि ।
 येमिरे ॥ यदा । ते । मारुतीः । विशः । तुभ्यं । इंद्र । निऽयेमिरे ॥ ० ॥
 यदा । सूर्यं । अमुं । दिवि । शुक्रं । ज्योतिः । अधारयः ॥ ० ॥ इमां ।
 ते । इंद्र । सुऽस्तुतिं । विप्रः । इयति । धीतिऽभिः । जार्मि । पदाऽ-
 इव । पिप्रती । प्र । अध्वरे ॥ यत् । अस्य । धामनि । प्रिये । संऽ-

इन्वीनासः । अस्वरन् । नाभा । यज्ञस्य । दोहना । प्र । अध्वरे ॥
 सुवीर्यं । सुऽअद्वयं । सुऽगव्यं । इंद्र । दद्धि । नः । होताऽइव ।
 पूर्वऽचित्तये । प्र । अध्वरे ॥ ६ ॥ इति द्वितीयोनुवाकः ॥ - :: - ॥
 इंद्रः । सुतेषु । सोमेषु । क्रतुं । पुनीते । उक्थं । विदे ।
 वृधस्य । दक्षसः । महान् । हि । सः ॥ सः । प्रथमे । विऽ-
 ओमनि । देवानां । सद्ने । वृधः । सुऽपारः । सुश्रवऽतमः ।
 सं । अप्सुऽजित् ॥ तं । अहे । वाजऽसातये । इंद्रं । भराय ।
 शुष्मिणं । भव । नः । सुम्ने । अंतमः । सखा । वृधे ॥ इयं ।
 ते । इंद्र । गीर्वणः । रातिः । क्षरति । सुन्वतः । मंदानः । अस्य ।
 वहिपः । वि । राजसि ॥ नूनं । तत् । इंद्र । दद्धि । नः । यत् । त्वा ।
 सुन्वतः । ईमहे । रयिं । नः । चित्रं । आ । भर । स्वऽविदं ॥ ७ ॥
 सोता । यत् । ते । विऽचर्षणिः । अतिऽप्रशर्धयत् । गिरः । वयाऽ-
 इव । अनु । रोहते । जुषंतं । यत् ॥ प्रत्नऽवत् । जनय । गिरः ।
 शृणुधि । जरितुः । हवै । मदेऽमदे । ववक्षिथ । सुऽकृत्वने ॥ क्रीळंति ।
 अस्य । सुनृताः । आपः । न । प्रवता । यतीः । अया । धिया । यः ।
 उच्यते । पतिः । दिवः ॥ उतोइति । पतिः । यः । उच्यते । कृष्टीनां ।
 एकः । इत् । वशी । नमऽवृधैः । अवस्युऽभिः । सुते । रण ॥ स्तुहि ।
 श्रुतं । विपऽचितं । हरीइति । यस्य । प्रऽसक्षिणा । गंतारा । दाशुषः ।
 गृहं । नमस्विनः ॥ ८ ॥ तुतुजानः । महेऽमते । अश्वेभिः । पुषितप्सुऽ-
 मिः । आ । याहि । यज्ञं । आशुऽभिः । शं । इत् । हि । ते ॥ इंद्रं ।
 शविष्ठ । सत्ऽपते । रयिं । गुणत्ऽसु । धारय । श्रवः । सुरिऽभ्यः ।
 अमृतं । वसुऽत्वनं । हवै । त्वा । सूरै । उत्ऽइते । हवै । मध्यदिने ।
 दिवः ॥ जुषाणः । इंद्र । सप्तिऽभिः । नः । आ । गहि । आ । तु ।
 गहि । प्र । तु । द्रव । मत्स्व । सुतस्य । गोऽमतः ॥ तंतुं । तनुष्व ।
 पुर्व्यं । यथा । विदे । यत् । शक्र । असि । पराऽवति । यत् ।
 अर्वाऽवति । वृत्रऽहन् ॥ यत् । वा । समुद्रे । अंधसः । अविता । इत् ।

अ॒सि ॥ ९ ॥ इ॒न्द्रं । व॒र्ध॒तु । नः । गि॒रः । इ॒न्द्रं । सु॒तासः । इ॒न्द्रवः ।
 इ॒न्द्रे । ह॒विष्म॑तीः । वि॒शः । अ॒रा॒णिषु ॥ तं । इत् । वि॒प्राः । अ॒व॒स्य॑वः ।
 प्र॒व॒त्त्व॑तीभिः । ऊ॒तिऽभिः । इ॒न्द्रं । क्षो॒णीः । अ॒व॒र्ध॒यन् । व॒याऽइ॒व ॥
 त्रिऽक॑द्रुकेषु । चे॒त॒नं । दे॒वा॒सः । य॒ज्ञं । अ॒त॒न॒त । तं । इत् । व॒र्ध॒तु ।
 नः । गि॒रः । स॒दाऽवृ॑धं ॥ ० ॥ अ॒नुऽव॒तः । उ॒क॒था॒नि । ऋ॒तुऽथा ।
 द॒धे । शु॒चिः । पा॒व॒कः । उ॒च्य॑ते । सः । अ॒द्भु॒तः ॥ तत् । इत् ।
 रु॒द्रस्य॑ । चे॒त॒ति । य॒हं । प्र॒त्नेषु॑ । धा॒मऽसु । म॒नः । यत्र॑ । वि॒ । तत् ।
 द॒धुः । विऽचे॑तसः ॥ १० ॥ य॒दि । मे । स॒ख्यं । आऽव॑रः । इ॒मस्य॑ ।
 पा॒हि । अ॒ध॑सः । ये॒न । वि॒श्वाः । अ॒ति । द्वि॒षः । अ॒ता॒रि॒म ॥ क॒दा ।
 ते । इ॒न्द्र । गि॒र्व॒णः । स्तो॒ता । भ॒वा॒ति । शं॒ऽत॒मः । क॒दा । नः । ग॒व्ये ।
 अ॒श्व्ये । व॒सौ । द॒धुः ॥ उ॒त । ते । सु॒ऽस्तु॒ता । ह॒री॒इति॑ । वृ॒ष॒णा ।
 व॒ह॒तः । रथं॑ । अ॒जु॒र्य॑स्य । म॒दि॒न्ऽत॑मं । यं । ई॒म॒हे ॥ तं । ई॒म॒हे ।
 पु॒रुऽस्तु॑तं । य॒हं । प्र॒त्ना॑भिः । ऊ॒तिऽभिः । नि । व॒र्हिषि॑ । प्रि॒ये ।
 स॒द॒त् । अ॒ध॑ । द्वि॒ता ॥ व॒र्ध॑स्व । सु । पु॒रुऽस्तु॑त । ऋ॒षिऽस्तु॑ताभिः ।
 ऊ॒तिऽभिः । धु॒क्ष॑स्व । पि॒प्यु॒षी । इषं॑ । अ॒व । च । नः ॥ ११ ॥ इ॒न्द्रं ।
 त्वं । अ॒वि॒ता । इत् । अ॒सि । इ॒त्था । स्तु॒व॒तः । अ॒द्रिऽवः । ऋ॒तात् ।
 इ॒य॒मि । ते । धि॒यं । म॒नऽयु॑जं ॥ इ॒ह । त्या । स॒ध॒ऽमा॒द्या । यु॒जा॒नः ।
 सो॒मऽपी॑तये । ह॒री॒इति॑ । इ॒न्द्र । प्र॒त॒द्व॒सु॒इति॑ प्र॒तत्ऽव॑सू । अ॒भि । स्वर॑ ॥
 अ॒भि । स्वर॑न्तु । ये । तव॑ । रु॒द्रा॒सः । स॒क्ष॒त । श्रि॒यं । उ॒तो॒इति॑ ।
 म॒रु॒त्त्व॑तीः । वि॒शः । अ॒भि । प्र॒यः ॥ इ॒माः । अ॒स्य । प्र॒ऽतू॒त॒यः । प॒दं ।
 जुष॑न्त । यत् । दि॒वि । ना॒भा । य॒ज्ञस्य॑ । सं । द॒धुः । यथा॑ । वि॒दे ॥
 अ॒यं । दी॒र्घा॒य । च॒क्ष॑से । प्रा॒चि । प्र॒ऽय॒ति । अ॒ध्व॒रे । मि॒मी॒ते । य॒ज्ञं ।
 आ॒नु॒षक् । विऽच॑क्ष्य ॥ १२ ॥ वृ॒षा । अ॒यं । इ॒न्द्र । ते । रथः॑ ।
 उ॒तो॒इति॑ । ते । वृ॒ष॒णा । ह॒री॒इति॑ । वृ॒षा । त्वं । श॒त॒ऋ॒तो॒इति॑ श॒तऽ॒
 ऋ॒तो । वृ॒षा । ह॒वः ॥ ० ॥ वृ॒षा । य॒ज्ञः । यं । इ॒न्व॒सि ।
 वृ॒षा । ह॒वः ॥ ० ॥ व॒वंथ॑ । हि । प्र॒तिऽस्तु॑ति । वृ॒षा ।

हवः ॥ १३ ॥ यत् । इंद्र । अहं । यथा । त्वं । शीय । वस्वः ।
एकः । इत् । स्तोता । मे । गोऽसखा । स्यात् ॥ शिक्षेयं । असै ।
दित्स्यं । शचीऽपते । मनीषिणे । यत् । अहं । गोऽपतिः । स्यां ॥
धेनुः । ते । इंद्र । सुनुता । यजमानाय । सुन्वते । गां । अश्वं ।
पिप्युषी । दुहे । न । ते । वर्ता । अस्ति । राधसः । इंद्र । देवः ।
न । मत्यः ॥ यत् । दित्ससि । स्तुतः । मघं । यज्ञः । इंद्र । अवर्धयत् ।
यत् । भूमिं । वि । अवर्तयत् ॥ चक्राणः । ओपशं । दिवि ॥ १४ ॥
वृवधानस्य । ते । वयं । विश्वा । धनानि । जिग्युषः । ऊतिं । इंद्र ।
आ । वृणीमहे ॥ वि । अंतरिक्षं । अतिरत् । मदे । सोमस्य । रोचना ।
इंद्रः । यत् । अभिनत् । वलं ॥ उत् । गाः । आजत् । अंगिरऽभ्यः ।
आविः । कृण्वन् । गुहा । सतीः । अर्वाचं । नुनुदे । वलं ॥ इंद्रेण ।
रोचना । दिवः । दृळ्हानि । दृंहितानि । च । स्थिराणि । न । पराऽनुदे ॥
अपां । ऊर्मिः । मदेन्ऽइव । स्तोमः । इंद्र । अजिरऽयते । वि । ते ।
मदाः । अराजिषुः ॥ १५ ॥ त्वं । हि । स्तोमऽवर्धनः । इंद्र । असि ।
उक्थऽवर्धनः । स्तोतृणां । उत् । भद्रऽकृत् ॥ इंद्र । इत् । केशिना ।
हरीइति । सोमऽपेयाय । वक्षतः । उप । यज्ञं । सुऽराधसं ॥ अपां ।
पेनेन । नमुचेः । शिरः । इंद्र । उत् । अवर्तयः । विश्वाः । यत् ।
अजयः । स्पृधः ॥ मायाभिः । उत्ऽसिस्त्पसतः । इंद्र । द्यां । आऽ-
रुक्षतः । अव । दस्यून । अधुनुथाः ॥ असुन्वां । इंद्र । संऽसदं ।
विषूचीं । वि । अनाशयः । सोमऽपाः । उत्ऽतरः । भवन् ॥ १६ ॥
तं । ऊइति । अग्नि । प्र । गायत् । पुरुऽहुतं । पुरुऽस्तुतं । इंद्र ।
गीऽमिः । तविषं । आ । विवासत् ॥ यस्य । द्विऽवर्हसः । बृहत् । सहः ।
दाधारं । रोदसीइति । गीरीन् । अजान् । अपः । स्वः । वृषऽत्वना ॥
सः । राजसि । पुरुऽस्तुत । एकः । वृत्राणि । जिघ्रसे । इंद्र । जैत्रा ।
अवस्या । च । यंतवे ॥ तं । ते । मदे । गृणीमसि । वृषणं । पृत्ऽसु ।
ससहिं ॥ ऊइति । लोकऽकृत् । अद्रिऽवः । हरिऽश्रियं । येन ।

ज्योतीषि । आयवे । मनवे । च । विवेदिथ । मंदानः । अस्य । बर्हिषः ।
 वि । राजसि ॥ १७ ॥ तत् । अद्य । चित् । ते । उक्थिनः । अनु ।
 स्तुवंति । पूर्वऽथा । वृषऽपत्नीः । अपः । जय । दिवेऽदिवे ॥ तव ।
 त्यत् । इंद्रियं । बृहत् । तव । शुष्मं । उत । क्रतुं । वज्रं । शिशति ।
 धिषणा । वरेण्यं ॥ तव । द्यौः । इंद्र । पौंस्यं । पृथिवी । वर्धति ।
 श्रवः । त्वां । आपः । पर्वतासः । च । हिन्विरे ॥ त्वां । विष्णुः ।
 बृहन् । क्षयः । मित्रः । गुणाति । वरुणः । त्वां । शर्धः । मदति ।
 अनु । मारुतं ॥ त्वं । वृषा । जनानां । मंहिष्ठः । इंद्र । जज्ञिषे । सत्रा ।
 विश्वा । सुऽअपत्यानि । दधिषे ॥ १८ ॥ सत्रा । त्वं । पुरुऽस्तुत ।
 एकः । वृत्राणि । तोशसे । न । अन्यः । इंद्रात् । करणं । भूयः ।
 इन्वति ॥ यत् । इंद्र । मन्मऽशः । त्वा । नाना । हवते । ऊतये ।
 अस्माकैभिः । नृऽभिः । अत्र । स्वः । जय ॥ अरं । क्षयाय । नः । महे ।
 विश्वा । रूपाणि । आऽविशन् । इंद्रं । जैत्राय । हर्षय । शचीऽऽ-
 पति ॥ १९ ॥ प्र । संऽराजं । चर्षणीनां । इंद्रं । स्तोत । नव्यं ।
 गीऽभिः । नरं । नृऽसहं । मंहिष्ठं ॥ यस्मिन् । उक्थानि । रण्यति ।
 विश्वानि । च । श्रवस्या । अपां । अवः । न । समुद्रे ॥ तं । सुऽस्तुत्या ।
 आ । विवासे । ज्येष्ठऽराजं । भरे । कृतुं ॥ महः । वाजिनं । सनिऽ-
 भ्यः ॥ यस्य । अनूनाः । गभीराः । मदाः । उरवः । तरुत्राः । हर्षुऽमंतः ।
 शूरऽसातौ ॥ तं । इत् । धनेषु । हितेषु । अधिऽवाकाय । हवते ।
 येषां । इंद्रः । ते । जयन्ति ॥ तं । इत् । च्यौत्तैः । आर्यति । तं ।
 कृतेभिः । चर्षणयः । एषः । इंद्रः । वरिवऽकृत् ॥ २० ॥ इंद्रः । ब्रह्मा ।
 इंद्रः । ऋषिः । इंद्रः । पुरु । पुरुऽहुतः । महान् । महीभिः । शचीभिः ॥
 सः । स्तोम्यः । सः । हव्यः । सत्यः । सत्वा । तुविऽकुर्मिः । एकः ।
 चित् । सन् । अभिऽभूतिः ॥ तं । अकैभिः । तं । सामऽभिः । तं ।
 गायत्रैः । चर्षणयः । इंद्रं । वर्धति । क्षितयः ॥ प्रऽनेतारं । वस्यः ।
 अच्छ । कर्तारं । ज्योतिः । समतऽसु । ससह्रांसं । युधा । अमित्रान् ॥

सः । नः । पप्रिः । पारयाति । स्वस्ति । नावा । पुरुऽहतः । इंद्रः ।
 विश्वाः । अति । द्विषः ॥ सः । त्वं । नः । इंद्र । वाजैभिः । दशस्य ।
 च । गातुऽय । च । अच्छ । च । नः । सुस्रं । नेषि ॥ २१ ॥ आ ।
 याहि । सुसुम । हि । ते । इंद्र । सोमं । पिव । इमं । आ । इदं ।
 बर्हिः । सदः । मम ॥ आ । त्वा । ब्रह्मऽयुजा । हरीइति । वहतां ।
 इंद्र । केशिना । उप । ब्रह्माणि । नः । शृणु ॥ ब्रह्माणः । त्वा । वयं ।
 युजा । सोमऽपां । इंद्र । सोमिनः । सुतऽवतः । हवामहे ॥ आ । नः ।
 याहि । सुतऽवतः । अस्माकं । सुऽस्तुतीः । उप । पिव । सु । शिप्रन् ।
 अंग्रसः ॥ आ । ते । सिचामि । कुक्ष्याः । अनु । गात्रा । वि । धावतु ।
 गृभाय । जिह्वया । मधु ॥ २२ ॥ स्वादुः । ते । अस्तु । संऽसुदे ।
 मधुऽमान् । तन्वे । तव । सोमः । शं । अस्तु । ते । हृदे ॥ अयं ।
 ऊइति । त्वा । विऽचर्षणे । जनीऽइव । अभि । संऽवृतः । प्र । सोमः ।
 इंद्र । सर्पतु ॥ तुविऽग्रीवं । वपाऽउदरः । सुऽवाहुः । अधसः । मदे ।
 इंद्रः । वृत्राणि । जिघ्रते ॥ इंद्र । प्र । इहि । पुरः । त्वं । विश्वस्य ।
 ईशानः । ओजसा । वृत्राणि । वृत्रऽहन । जहि ॥ दीर्यः । ते । अस्तु ।
 अंकुशः । येन । वसु । प्रऽयच्छसि । यजमानाय । सुन्वते ॥ २३ ॥
 अयं । ते । इंद्र । सोमः । निऽपूतः । अधि । बर्हिषि ॥ आ । इहि । ई ।
 अस्य । द्रव । पिव ॥ शाचिगोइतिशाचिऽगो । शाचिऽपूजन । अयं ।
 रणाय । ते । सुतः । आखंडल । प्र । ह्यसे ॥ यः । ते । शृंगऽवृषः ।
 नपात् । प्रनपादितिप्रऽनपात् । कुंडऽपाय्यः । नि । अस्मिन् । दध्ने । आ ।
 मनः ॥ वास्तोः । पते । ध्रुवा । स्थूणा । अंसत्रं । सोम्यानां । द्रप्सः ।
 भेत्ता । पुरां । शश्वतीनां । इंद्र । मुनीनां । सखा ॥ पृदाकुऽसानुः ।
 यजतः । गोऽएषणः । एकः । सन् । अभि । भूर्यसः । भूर्णि । अश्वं ।
 नयत् । तुजा । पुरः । गृभा । इंद्र । सोमस्य । पीतये ॥ २४ ॥ इदं । ह ।
 नूनं । एषां । सुस्रं । भिक्षेत । मर्यः । आदित्यानां । अपूर्य्य । सर्वामनि ॥
 अनर्वाणः । हि । एषां । पंथाः । आदित्यानां ॥ अदद्वाः । संति ।

पायवः । सुगेऽवृधः ॥ ० ॥ शर्म । यच्छतु । सऽप्रथः । यत् । ईमहे ॥
 देवेभिः । देवि । अदिते । अरिष्टभर्मन् । आ । गृहि । स्मत् । सुरिऽ-
 मिः । पुरुऽप्रिये । सुशर्मऽभिः ॥ ते । हि । पुत्रासः । अदितेः । विदुः ।
 द्वेषांसि । योतवे । अंहोः । चित् । उरुऽचक्रयः । अनेहसः ॥ २५ ॥
 अदितिः । नः । दिवा । पशुं । अदितिः । नक्तं । अद्वयाः । अदितिः ।
 पातु । अंहसः । सदाऽवृधा ॥ उत । स्या । नः । दिवा । मतिः ।
 अदितिः । ऊत्या । आ । गमत् । सा । शंऽताति । मयः । कर्त् ।
 अप । स्त्रिधः ॥ उत । त्या । दैव्या । मिषजा । शं । नः । कर्त्तः ।
 अश्विना । युयुयाता । इतः । रपः । अप । स्त्रिधः । शं । अग्निः ।
 अग्निऽभिः । कर्त् । शं । नः । तप्तु । सूर्यः । शं । वार्तः । वातु ।
 अरपाः । अप । स्त्रिधः । अप । अमीवां । अप । स्त्रिधः । अप । सेधत् ।
 दुऽमति ॥ आदित्यासः । युयोतन । नः । अंहसः ॥ २६ ॥ युयोत ।
 शर्ह । अस्मत् । आ । आदित्यासः । उत । अमति । ऋधक् । द्वेषः । कृणुत् ।
 विश्वऽवेदसः ॥ तत् । सु । नः । शर्म । यच्छत् । आदित्याः । यत् ।
 मुमोचति । एनस्वतं । चित् । एनसः । सुऽदानवः ॥ यः । न । कः ।
 चित् । रिरिक्षति । रक्षऽस्त्वेन । मर्त्यैः ॥ स्वैः । सः । एवैः । रिरिषीष्ट ।
 युः । जनः । सं । इत् । तं । अघं । अश्रवत् । दुऽशंसं । मर्त्यैः । रिपुं ॥
 यः । अस्मऽत्रा । दुऽहनावान् । उप । द्वयुः ॥ पाकऽत्रा । स्थन ।
 देवाः । हृत्ऽसु । जानीथ । मर्त्यैः । उप । द्वयुं । च । अद्वयु । च ।
 वसवः ॥ २७ ॥ आ । शर्म । पर्वतानां । आ । उत । अपां । वृणीमहे ।
 द्यावाक्षामा । आरे । अस्मत् । रपः । कृतं ॥ ते । नः । भद्रेण ।
 शर्मणा । युष्माकं । नावा । वसवः । अति । विश्वानि । दुऽइता ।
 पिपर्तन ॥ तुचे । तनाय । तत् । सु । नः । द्राघीयः । आयुः ।
 जीवसे ॥ आदित्यासः । सुऽमहसः । कृणोतन ॥ यज्ञः । हीळः । वः ।
 अंतरः । आदित्याः । अस्ति । मृळत । युष्मेइति । इत् । वः । अपि ।
 स्मसि । सऽजात्ये ॥ बहत् । वरुथं । मरुतां । देवं । वातारं । अश्विना ॥

मित्रं । ईमहे । वरुणं । स्वस्तये ॥ अनेहः । मित्र । अर्यमन् । नृवत् ।
वरुण । शस्यं ॥ त्रिवरुथं । मरुतः । यंत । नः । छदिः । ये । चित् ।
हि । मृत्युवंधवः । आदित्याः । मनवः । स्मसि ॥ प्र । सु । नः ।
आयुः । जीवसे । तिरेतन ॥ २८ ॥ तं । गुर्वय । स्वः । नरं । देवासः ।
देवं । अरति । दधन्विरे । देवऽत्रा । हव्यं । आ । ऊहिरे ॥ विभूतऽ-
रति । विप्र । चित्रऽशोचिषं । अग्नि । ईळिष्व । यंतुरं । अस्य ।
मेघस्य । सोम्यस्य । सोमरे । प्र । ई । अध्वराय । पूव्यं । यजिष्ठं ।
त्वा । ववृमहे । देवं । देवऽत्रा । होतारं । अमर्त्यं ॥ अस्य । यज्ञस्य ।
सुऽकृतं ॥ ऊर्जः । नपातं । सुऽभगं । सुऽदीदिति । अग्नि । श्रेष्ठऽ-
शोचिषं ॥ सः । नः । मित्रस्य । वरुणस्य । सः । अपां । आ । सुमं ।
यक्षते । दिवि । यः । संऽइधा । यः । आऽहुती । यः । वेदेन ।
ददाश । मर्तः । अग्नये । यः । नमसा । सुऽअध्वरः ॥ २९ ॥ तस्य ।
इत् । अवैतः । रंहयते । आशवः । तस्य । युस्मिऽतमं । यशः । न ।
तं । अंहः । देवऽकृतं । कुतः । चन । न । मर्त्यऽकृतं । नशत् ॥
सुऽअग्नयः । वः । अग्निऽभिः । स्याम । सूनोइति । सहसः । ऊर्जा ।
पते । सुऽवीरः । त्वं । अस्मऽयुः ॥ प्रऽशंसमानः । अतिथिः । न ।
मित्रियः । अग्निः । रथः । न । वेद्यः ॥ त्वेइति । क्षेमांसः । अपि ।
संति । साधवः । त्वं । राजा । रयीणां ॥ सः । अद्धा । दाशुऽअध्वरः ॥
अग्ने । मर्तः । सुऽअग्न । सः । प्रऽशंस्यः ॥ सः । श्रीभिः । अस्तु ।
सनिता ॥ यस्य । त्वं । ऊर्ध्वः । अध्वराय । तिष्ठसि । शयत्ऽवीरः ।
सः । साधते ॥ सः । अवैत्ऽभिः । सनिता । सः । विपन्युऽभिः । सः ।
शूरैः । सनिता । कृतं ॥ ३० ॥ यस्य । अग्निः । वपुः । गृहे । स्तोमं ।
चनः । दधीत । विश्वऽवार्यः । हव्या । वा । वेविपत् । विपः ॥ विप्रस्य ।
वा । स्तुवतः । सहसः । यद्वाइति । मश्रुऽतमस्य । रातिपु ॥ अवऽदेवं ।
उपरिऽमर्त्यं । कृधि । वसोइति । विविदुषः । वचः ॥ यः । अग्नि ।
हव्यदातिऽभिः । नमऽभिः । वा । सुऽदक्षं । आऽविवांसति । गिरा ।

आ । वसोइति ॥ सदा । देवस्य । मर्त्यः ॥ तव । कृत्वा । सनेयं ।
तव । रातिऽभिः । अग्ने । तव । प्रशस्तिऽभिः ॥ त्वां । इत् ।
आहुः । प्रऽमति । वसोइति । मम । अग्ने । हर्षस्व । दातवे ॥ प्र ।
सः । अग्ने । तव । ऊतिऽभिः । सुऽवीराभिः । तिरते । वाजर्ममऽभिः ॥
यस्य । त्वं । सख्यं । आऽवरः ॥ ३४ ॥ तव । द्रप्सः । नीलऽवान् ।
वाशः । ऋत्वियः । इधानः । सिण्णोइति । आ । ददे ॥ त्वं ।
महीनां । उषसां । असि । प्रियः । क्षपः । वस्तुषु । राजासि ॥
तं । आ । अगन्म । सोमरयः । सहस्रऽमुष्कं । सुऽअभिष्टिं । अवसे ॥
सऽराजं । त्रासदस्यवं । यस्य । ते । अग्ने । अन्ये । अग्नयः ।
उपऽक्षितः । वयाऽइव ॥ विषः । न । द्युम्ना । नि । युवे । जनानां ।
तव । क्षत्राणि । वर्धयन् । यं । आदित्यासः । अद्रुहः । पारं । नयथ ।
मर्त्यं ॥ मघोनां । विश्वेषां । सुऽदानवः । युयं । राजानः ।
कं । चित् । चर्षणिऽसहः । क्षयंत । मानुषान् । अनु ॥ वयं ।
ते । वः । वरुण । मित्र । अर्यमन् । स्याम । इत् । ऋतस्य ।
रथ्यः । अदात् । मे । पौरुऽकुत्स्यः । पंचाशतं । त्रसदस्युः ।
वधूनां । मंहिष्ठः । अर्यः । सत्ऽपतिः ॥ उत । मे । प्रयियोः ।
वयियोः । सुऽवास्त्वाः । अधि । तुग्वनि । तिसृणां । सप्ततीनां ।
श्यावः । प्रऽनेता । भुवत् । वसुः । दियानां । पतिः ॥ ३५ ॥
आ । गंत । मा । रिषण्यत । प्रऽस्थावानः । मा । अप । स्थात ।
सऽमन्यवः ॥ स्थिरा । चित् । तमयिष्णवः ॥ वीळुपविऽभिः । मरुतः ।
ऋभुक्षणः । आ । रुद्रासः । सुदीतिऽभिः । इषा । नः । अद्य । आ ।
गत । पुरुऽस्पृहः । युज्ञं । आ । सोमरीऽयवः । विद्म । हि । रुद्रियाणां ।
गुप्सं । उग्रं । मरुतां । शिमीऽवतां । विष्णोः । एषस्य । मीळहुषां ॥
वि । द्वीपानि । पापतन् । तिष्ठत् । दुच्छुना । उभेइति । युजंत ।
रोदसीइति । प्र । धन्वानि । ऐरत । शुभ्रऽखादयः । यत् । एजथ ।
स्वऽभानवः ॥ अच्युता । चित् । वः । अजमन् । आ । नानदति ।

पर्वतासः । वनस्पतिः । भूमिः । यामेषु । रेजते ॥ ३६ ॥ अमाय । वः ।
 मरुतः । यातवे । द्यौः । जिहीते । उत्तरा । बृहत् । यत्र । नरः ।
 देदिशते । तनूषु । आ । त्वक्षांसि । बाहुऽर्जसः ॥ स्वधां । अनु ।
 श्रियं । नरः । महि । त्वेषाः । अमऽवंतः । वृषऽप्सवः । वहते ।
 अहुतऽप्सवः ॥ गोभिः । बाणः । अज्यते । सोमरीणां । रथे । कोशे ।
 हिरण्यये । गोऽबंधवः । सुऽजातासः । इषे । भुजे । महातः । नः ।
 स्पर्से । नु ॥ प्रति । वः । वृषत्ऽअज्यः । वृष्णे । शर्धाय । मारुताय ।
 भरध्वं । हव्या । वृषऽप्रयाज्ञे । वृषणश्वेन । मरुतः । वृषऽप्सुना ।
 रथेन । वृषऽनाभिना । आ । श्येनासः । न । पक्षिणः । वृथा । नरः ।
 हव्या । नः । वीतये । गत ॥ ३७ ॥ सुमानं । अंजि । एषां । वि ।
 भ्राजते । रुक्मासः । अधि । बाहुषु । दविद्युतति । ऋष्टयः ॥ ते ।
 उग्रासः । वृषणः । उग्रऽबाहवः । नकिः । तनूषु । येतिरे । स्थिरा ।
 धन्वानि । आयुधा । रथेषु । वः । अनीकेषु । अधि । श्रियः । येषां ।
 अर्णः । न । सुऽप्रथः । नाम । त्वेषं । शश्वतां । एकं । इत् । भुजे ।
 वयः । न । पित्र्यं । सहः ॥ तान् । वंदस्व । मरुतः । तान् । उप ।
 स्तुहि । तेषां । हि । धुनीनां । अराणां । न । चरमः । तत् । एषां ।
 दाना । मन्वा । तत् । एषां । सुऽभगः । सः । वः । ऊतिषु । आस ।
 पूर्वासु । मरुतः । विऽउष्टिषु ॥ यः । वा । नूनं । उत । असति ॥ ३८ ॥
 यस्य । वा । युय । प्रति । वाजिनः । नरः । आ । हव्या । वीतये ।
 गथ ॥ अभि । सः । शुम्भैः । उत । वाजसातिऽभिः । सुम्ना । वः ।
 धूतयः । नशत् । यथा । रुद्रस्य । सुनवः । दिवः । वशीति । असुरस्य ।
 वेधसः । युवानः । तथा । इत् । असत् ॥ ये । च । अहीति । मरुतः ।
 सुऽदानवः । सत् । मीळहुषः । चरंति । ये । अतः । चित् । आ ।
 नः । उप । वस्यसा । हृदा । युवानः । आ । ववृध्वं ॥ यूनः ।
 ऊंइति । सु । नविष्टया । वृष्णः । पावकान् । अभि । सोमरे । गिरा ।
 गाय । गाऽइव । चक्रीषत् ॥ सहाः । ये । संति । मुष्टिहाऽइव ।

हव्यः । द्विश्वासु । पृत्सु । होतृषु । वृष्णः । चंद्रान् । न । सुश्रवः ।
 तमान् । गिरा । वंदस्व । मरुतः । अहं ॥ ३९ ॥ गावः । चित्र । घ ।
 सऽमन्यवः । सऽजात्येन । मरुतः । सऽवंधवः । रिहते । कुकुभः ।
 मिथः ॥ मर्तः । चित्र । वः । नृतवः । रुक्मऽवक्षसः । उप । भ्रातृत्वं ।
 आ । अयति ॥ अधि । नः । गात । मरुतः । सदा । हि । वः ।
 आपिऽत्वं । अस्ति । निऽधुवि । मरुतः । मारुतस्य । नः । आ ।
 भेषजस्य । वहत । सुऽदानवः ॥ युयं । सखायः । सप्तयः । याभिः ।
 सिधु । अवथ । याभिः । तूर्वथ । याभिः । दशस्यथ । क्रिवि । मयः ।
 नः । भुत । ऊतिऽभिः । मयऽभुवः । शिवाभिः । असचऽद्विषः ॥
 यत् । सिधौ । यत् । असिक्क्रयां । यत् । समुद्रेषु । मरुतः । सुऽवर्हिषः ॥
 यत् । पर्वतेषु । भेषजं । विश्वं । पश्यंतः । विभृथ । तनूषु । आ ।
 तेन । नः । अधि । वोचत । क्षमा । रपः । मरुतः । आतुरस्य । नः ।
 इक्षत । विऽहुतं । पुनरिति ॥ ४० ॥ इति तृतीयोनुवाकः ॥ - :: - ॥

इति षष्ठाष्टके प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

॥ अथ द्वितीयोध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ वयं । ऊंइति । त्वां । अपूर्व्य । स्थुरं । न । कत् ।
 चित्र । भरंतः । अवस्यवः । वाजे । चित्रं । हवामहे ॥ उप । त्वा ।
 कर्मन् । ऊतयै । सः । नः । युवा । उग्रः । चक्राम । यः । धृषत् ।
 त्वां । इत् । हि । अत्रितारं । ववमहे । सखायः । इंद्र । सानसि ॥
 आ । याहि । इमे । इंदवः । अश्वऽपते । गोऽपते । उर्वराऽपते ।
 सोमं । सोमऽपते । पिब ॥ वयं । हि । त्वा । बंधुऽमंतं । अवंधवः ।

विप्रासः । इंद्र । येमिम ॥ या । ते । धामानि । वृषभ । तेभिः । आ ।
 गहि । विश्वेभिः । सोमऽपीतये । सीदंतः । ते । वयः । युथा ।
 गोऽश्रीते । मधौ । मदिरे । विवक्षणे । अभि । त्वां । इंद्र । नोनुमः ॥ १ ॥
 अच्छ । च । त्वा । एना । नमसा । वदामसि । किं । मुहुः । चित् ।
 वि । दीधयः । संति । कामासः । हरिऽवः । ददिः । त्वं । स्मः ।
 वयं । संति । नः । धियः । नूत्नाः । इत् । इंद्र । ते । वयं । ऊती ।
 अभुम । नहि । नु । ते । अद्रिऽवः । विष्म । पुरा । परीणसः ॥
 विष्म । सखिऽत्वं । उत । शूर । भोज्यं । आ । ते । ता । वज्रिन् ।
 ईमहे ॥ उतोइति । समस्मिन् । आ । शिशीहि । नः । वसोइति ।
 वाजे । सुऽशिप्र । गोऽमति । यः । नः । इंद्रऽइंद्रं । पुरा । प्र । वस्यः ।
 आऽनिनाय । तं । ऊंइति । वः । स्तुपे ॥ सखायः । इंद्रं । ऊतये ।
 हरिऽअश्वं । सत्पति । वर्णणिऽसहं । सः । हि । स्म । यः । अमंदत ॥
 आ । तु । नः । सः । वयति । गव्यं । अश्व्यं । स्तोतुऽभ्यः । मघऽवा ।
 शतं ॥ २ ॥ त्वया । ह । स्वित् । युजा । वयं । प्रति । श्वसंतं । वृषभ ।
 ब्रवीमहि । संऽस्थे । जनस्थ । गोऽमतः ॥ जयेम । कारे । पुरुऽहुत् ।
 कारिणः । अभि । तिष्ठेम । दुऽध्यः । नृऽभिः । वृत्रं । हन्याम । शुशुयाम ।
 च । अवैः । इंद्र । प्र । नः । धियः । अभ्रातृव्यः । अना । त्वं ।
 अनापिः । इंद्र । जनुषा । सनात् । असि । युधा । इत् । आपिऽत्वं ।
 इच्छसे ॥ नकिः । रेवंतं । सख्याय । विंदसे । पीर्यंति । ते । सुराश्वः ॥
 यदा । कृणोषि । नदनुं । सं । ऊहसि । आत् । इत् । पिताऽइव ।
 हूयसे ॥ मा । ते । अमाऽजुरः । युथा । मुरासः । इंद्र । सख्ये ।
 त्वाऽवतः ॥ नि । सदाम । सचा । सुते ॥ ३ ॥ मा । ते । गोऽद्व ।
 निः । अराम । राधसः । इंद्रं । मा । ते । गृहामहि । दृढा । चित् ।
 अर्यः । प्र । मृश । अभि । आ । भर । न । ते । दमानः । आऽदभे ॥
 इंद्रः । वा । घ । इत् । इयत् । मघं । सरस्वती । वा । सुभगा ।
 ददिः । वसु । त्वं । वा । चित्र । दाशुषे ॥ चित्रः । इत् । राजा ।

ऊँइति । नमःऽभिः । ईमहे ॥ तौ । इत् । दोषा । तौ । उपसि ।
 शुभः । पतीइति । ता । यामन् । रुद्रवर्तनीइतिरुद्रऽवर्तनी । मा ।
 नः । मतीय । रिपवे । वाजिनीवसूइतिवाजिनीऽवसू । परः ॥ रुद्रौ ।
 अति । ख्यतं । आ । सुगम्याय । सुगम्यं । प्रातरिति । रथेन ।
 अश्विना । वा । सश्वणीइति ॥ हुवे । पिताऽइव । सोमरी ॥ ७ ॥
 मनःऽजवसा । वृषणा । मदऽच्यता । मधुऽगमाभिः । ऊतिऽभिः ।
 आरात्तात् । चित् । भूतं । अस्मेइति । अवसे । पूर्वाभिः । पुरुऽभोजसा ॥
 आ । नः । अश्वऽवत् । अश्विना । वर्तिः । यासिष्टं । मधुऽपातमा ।
 नरा । गोऽमत् । दस्त्रा । हिरण्यऽवत् ॥ सुऽप्रावर्गं । सुऽवीर्यं । सुष्ठु ।
 वार्यं । अनाधृष्टं । रक्षस्विना । अस्मिन् । आ । वां । आऽयाने ।
 वाजिनीवसूइतिवाजिनीऽवसू । विश्वा । वामानि । धीमहि ॥ ८ ॥
 ईळिष्व । हि । प्रतीव्यं । यजस्व । जातऽवेदसं । चरिण्युधूमं ।
 अगृभीतऽशोचिषं ॥ दामानं । विश्वऽचर्षणे । अग्निं । विश्वऽमनः ।
 गिरा । उत । स्तुषे । विऽस्पर्धसः । रथानां ॥ येषां । आऽवाधः ।
 ऋग्मियः । इषः । पृक्षः । च । निऽग्रमे । उपऽविदा । वह्निः । विन्दते ।
 वसु ॥ ० ॥ दीदियुषः । वि । अजरं । तपुऽजंभस्य । सुऽद्युतः ।
 गणऽश्रियः ॥ उत् । ऊँइति । तिष्ठ । सुऽअध्वर । स्तवानः । देव्या ।
 कृपा । अभिऽख्या । भासा । बृहता । शुशुक्निः ॥ ९ ॥ अग्ने । याहि ।
 सुशस्तिऽभिः । हव्या । जुह्वानः । आनुषक् । यथा । द्रुतः । बभूथ ।
 हव्यऽवाहनः ॥ अग्निं । वः । पूर्यं । हुवे । होतारं । चर्षणीनां । तं ।
 अया । वाचा । गृणे । तं । ऊँइति । वः । स्तुषे ॥ यज्ञेभिः । अद्भुतऽक्रतुं ।
 यं । कृपा । सुदयते । इत् । मित्रं । न । जने । सुऽधितं । ऋतऽवनि ।
 ऋतऽवानं । ऋतऽयवः । यज्ञस्य । साधनं । गिरा । उपोइति । एनं ।
 जुजुषुः । नमसः । पदे ॥ अच्छ । नः । अंगिरऽतमं । यज्ञासः । यंतु ।
 संऽयतः । होता । यः । अस्ति । विश्वु । आ । यशऽतमः ॥ १० ॥
 अग्ने । तव । ले । अजर । इन्द्रानासः । बृहत् । भाः । अश्वाऽइव ।

वृषणः । तविषीऽयवः ॥ सः । त्वं । नः । ऊर्जा । पते । रयिं । रास्व ।
 सुवीर्यं । प्र । अव । नः । तोके । तनये । समत्सु । आ ॥ यत् ।
 वै । ऊइति । विश्पतिः । शितः । सुऽप्रीतः । मनुषः । विशि ।
 विश्वा । इत् । अग्निः । प्रति । रक्षांसि । सेधति ॥ श्रुषी । अग्ने ।
 नवस्य । मे । स्तोमस्य । वीर । विश्पते । नि । मायिनः । तपुषा ।
 रक्षसः । दह ॥ न । तस्य । मायया । चन । रिपुः । ईशीत । मर्त्यः ।
 यः । अग्रये । ददाश । हव्यदातिऽभिः ॥ ११ ॥ विऽअश्वः । त्वा ।
 वसुविदं । उक्षण्युः । अप्रीणात् । ऋषिः । महः । राये । तं । ऊइति ।
 त्वा । सं । इधीमहि ॥ उशना । काव्यः । त्वा । नि । होतारं ।
 असादयत् । आऽयार्जि । त्वा । मनवे । जातऽवेदसं ॥ विश्वे । हि ।
 त्वा । सऽजोषसः । देवासः । द्रुतं । अक्रत । श्रुषी । देव । प्रथमः ।
 यज्ञियः । भुवः ॥ इमं । घ । वीरः । अमृतं । द्रुतं । कृण्वीत । मर्त्यः ।
 पावकं । कृष्णऽवर्तनि । विऽहायसं ॥ तं । हुवेम । यत्सुचः । सुऽ-
 भासं । शुक्रऽशोचिषं । विशां । अग्नि । अजरं । प्रतनं । ईड्यं ॥ १२ ॥
 यः । अस्मै । हव्यदातिऽभिः । आऽहुतिं । मर्तः । आविधत् । भूरि ।
 पोषं । सः । धत्ते । वीरऽवत् । यशः ॥ प्रथमं । जातऽवेदसं । अग्नि ।
 यज्ञेषु । पुर्व्यं । प्रति । सुक् । एति । नमसा । हविष्मती । आभिः ।
 विधेम । अग्रये । ज्येष्ठाभिः । व्यश्वऽवत् । माहिष्ठाभिः । मतिऽभिः ।
 शुक्रऽशोचिषे ॥ नूनं । अर्चं । विऽहायसे । स्तोमैभिः । स्थुरयूपऽवत् ।
 ऋषे । वैयश्व । दम्याय । अग्रये ॥ अतिथिं । मानुषाणां । सुनुं ।
 वनस्पतीनां । विप्राः । अग्नि । अवसे । प्रतनं । ईळते ॥ १३ ॥ महः ।
 विश्वान् । अभि । सतः । अभि । हव्यानि । मानुषा । अग्ने । नि । सत्सि ।
 नमसा । अधि । वहिर्वि ॥ वंस्व । नः । वार्या । पुरु । वंस्व । रायः ।
 पुरुऽस्पृहः । सुऽवीर्यस्य । प्रजाऽवतः । यशस्वतः ॥ त्वं ।
 वरोइति । सुऽसाम्ने । अग्ने । जनाय । चोदय । सदा । वसोइति ।
 राति । यविष्ठ । शश्वते ॥ त्वं । हि । सुऽप्रतूः । असि । त्वं ।

नः । गोऽमतीः । इषः । महः । रायः । साति । अग्ने । अप ।
 वृधि ॥ अग्ने । त्वं । यशाः । असि । आ । मित्रावरुणा । वह ।
 ऋतुऽवांना । संऽराजा । पतुऽदक्षसा ॥ १४ ॥ सखायः । आ ।
 शिषामहि । ब्रह्म । इंद्राय । वज्रिणे । स्तुषे । ऊँइति । सु । वः ।
 नृऽतमाय । धृष्णवे ॥ शवसा । हि । असि । श्रुतः । वृत्रहर्त्सेन ।
 वृत्रहा । मघैः । मघोनः । अति । शूर । दाशसि ॥ ० ॥ रयि ।
 वित्रश्रवऽतमं । निरेके । चित् । यः । हरिऽवः । वसुः । ददिः ॥
 आ । निरकं । उत्त । प्रियं । इंद्र । दधि । जनानां । धृषता । धृष्णो-
 इति । स्तवमानः । आ । भर ॥ न । ते । सव्यं । न । दक्षिणं ।
 हस्तं । वरंते । आऽमुरः । न । परिऽवाधः । हरिऽवः । गोऽइष्टिषु ॥ १५ ॥
 आ । त्वा । गोभिऽइव । व्रजं । गीऽभिः । ऋणोमि । अद्रिऽवः ।
 आ । स्म । कामं । जरितुः । आ । मनः । पूण ॥ विश्वानि । विश्वऽ-
 मनसः । धिया । नः । वृत्रहन्ऽतम । उग्र । प्रनेतरितिप्रऽनेतः । अधि ।
 सु । वसोइति । गहि ॥ वयं । ते । अस्य । वृत्रहन् । विद्याम । शूर ।
 नव्यसः । वसोः । स्पार्हस्य । पुरुऽहूत । राधसः ॥ इंद्र । यथा । हि ।
 अस्ति । ते । अपरिऽइतं । नृतोइति । शवः । अमृक्ता । रातिः । पुरुऽ-
 हूत । दाशुषे ॥ आ । वृषस्व । महाऽमह । महे । नृऽतम । राधसे ।
 दृळ्हः । चित् । दृह्य । मघऽवन् । मघत्तये ॥ १६ ॥ नु । अन्यत्र ।
 चित् । अद्रिऽवः । त्वत् । नः । जग्मुः । आऽशसः । मघऽवन् ।
 शग्धि । तव । तत् । नः । ऊतिऽभिः ॥ नहि । अंग । नृतोइति । त्वत् ।
 अन्यं । विंदाभि । राधसे । राये । युन्नाय । शवसे । च । गिर्वणः ॥
 आ । इंदु । इंद्राय । सिंचत् । पिवाति । सोम्यं । मधु । प्र । राधसा ।
 चोदयाते । महिऽत्वना ॥ उपोइति । हरीणां । पति । दक्ष । पंचतं ।
 अग्रं । नूनं । श्रुधि । स्तुवतः । अद्वयस्य ॥ नहि । अंग । पुरा ।
 चन । जज्ञे । वीरऽतरः । त्वत् । नकिः । राया । न । एवऽथा । न ।
 भेदना ॥ १७ ॥ आ । इत् । ऊँइति । मध्वः । मदिनऽतरं । सिंच ।

वा । अध्वर्योइति । अंघ्रसः । एव । हि । वीरः । स्तवते । सदाऽ-
 वृधः ॥ इंद्र । स्थानः । हरीणां । नकिः । ते । पुर्व्यऽस्तुति । उत् ।
 आनंश । शवसा । न । भंदना ॥ तं । वः । वाजानां । पति ।
 अहमहि । श्रवस्यवः । अप्रायुऽभिः । यज्ञेभिः । वृधेन्यं ॥ एतोइति ।
 नु । इंद्र । स्तवाम । सखायः । स्तोम्यं । नर । कृषीः । यः । विश्वाः ।
 अभि । अस्ति । एकः । इत् ॥ अगोऽरुधाय । गोऽइषे । युक्षाय ।
 दस्यं । वचः । घृतात् । स्वादीयः । मधुनः । च । वोचत ॥ १८ ॥
 यस्य । अमितानि । वीर्यो । न । राधः । परिऽएतवे । ज्योतिः । न ।
 विश्वं । अभि । अस्ति । दक्षिणा । स्तुहि । इंद्र । व्यश्वऽवत् ।
 अनूमि । वाजिनं । यमं । अर्यः । गयं । मंहमानं । वि । दाशुषे ॥
 एव । नूनं । उप । स्तुहि । वैयश्व । दशमं । नव । सुऽविद्रांसं ।
 चकृत्यं । चरणीनां ॥ वेत्थ । हि । निऽऽकृतीनां । वज्रऽहस्त । परिऽ-
 वृजं । अहऽअहः । शुंध्युः । परिपदाऽइव ॥ तत् । इंद्र । अवः । आ ।
 भर । येन । दंसिष्ठ । कृत्वने । द्विता । कुत्साय । शिश्रथः । नि ।
 चोदय ॥ १९ ॥ तं । ऊइति । त्वा । नूनं । ईमहे । नव्यं । दंसिष्ठ ।
 सन्यसे । सः । त्वं । नः । विश्वाः । अभिऽमातीः । सक्षणिः ॥ यः ।
 ऋक्षात् । अंघ्रसः । मुचत् । यः । वा । आर्यात् । सप्त । सिधुषु ।
 वधः । दासस्य । तुविऽनुम्ण । नीनमः ॥ यथा । वरोइति । सुऽसाम्ने ।
 सनिऽभ्यः । आ । अवहः । रयि ॥ विऽअश्वेभ्यः । सुऽभगे । वाजिनीऽ-
 वति ॥ आ । नार्यस्य । दक्षिणा । विऽअश्वान् । एतु । सोमिनः ।
 स्थुरं । च । राधः । शतऽवत् । सहस्रऽवत् ॥ यत् । त्वा । पृच्छात् ।
 ईजानः । कुहया । कुहयाऽकृते । एषः । अपऽश्रितः । वलः । गोऽ-
 मती । अव । तिष्ठति ॥ २० ॥ ता । वां । विश्वस्य । गोपा । देवा ।
 देवेषु । यज्ञिया । ऋतऽवांना । यजसे । पूतऽदक्षसा ॥ मित्रा । तना ।
 न । रथ्या । वरुणः । यः । च । सुऽकृतुः । सनात् । सुऽजाता ।
 तनया । धृतऽवता ॥ ता । माता । विश्वऽवेदसा । असुर्याय । प्रऽ-

अविपश्य । दावने ॥ २४ ॥ तत् । सूर्ये । रोदसीइति । उमेइति ।
 दोषा । वस्तोः । उप । वृत्रे । भोजेषु । अस्मान् । अभि । उत् । चर ।
 सदा ॥ ऋजं । उक्षण्यायने । रजतं । हरयाणे । रथं । युक्तं ।
 असनाम । सुऽसामनि ॥ ता । मे । अश्व्यानां । हरीणां । निऽतोशना ।
 उतोइति । नु । कृत्वा । नऽवाहसा ॥ सदाभीशुइतिस्मत्-
 अभीशू । कशाऽवंता । विप्रा । नविष्ठया । मती । महः । वाजिनौ ।
 अवता । सचा । असनं ॥ २५ ॥ युवोः । ऊंइति । सु । रथं । हुवे ।
 सधऽस्त्याय । सूरिषु । अतूतऽदक्षा । वृषणा । वृषण्वसूइतिवृषण्-
 वसू ॥ युवं । वरोइति । सुऽसास्त्रे । महे । तने । नासत्या । अवऽ-
 मिः । याथः । वृषणा । वृषण्वसूइतिवृषण्वसू ॥ ता । वां । अद्य ।
 हवामहे । हव्येभिः । वाजिनीवसूइतिवाजिनीवसू । पूर्वीः । इषः ।
 इषयंतौ । अति । क्षपः ॥ आ । वां । वहिष्ठः । अश्विना । रथः ।
 यातु । श्रुतः । नरा । उप । स्तोमान् । तुरस्य । दर्शयः । श्रिये ।
 जुहुराणा । चित् । अश्विना । आ । मन्येथां । वृषण्वसूइतिवृषण्वसू ।
 युवं । हि । रुद्रा । पर्षथः । अति । द्विषः ॥ २६ ॥ दस्त्रा । हि ।
 विश्वं । आनुषक् । मधुऽभिः । परिऽदीयथः । ध्रियंऽजिन्वा । मधुऽ-
 वर्णा । शुभः । पतीइति ॥ उप । नः । यातं । अश्विना । राया ।
 विश्वऽपुषा । सह । मघऽवाना । सुऽवीरौ । अनपऽच्युता ॥ आ ।
 मे । अस्य । प्रतीव्य । इंद्रनासत्या । गतं । देवा । देवेभिः । अद्य ।
 सचनऽतमा ॥ वयं । हि । वां । हवामहे । उक्षण्यंतः । व्यश्वऽवत् ।
 सुमतिऽभिः । उप । विप्रौ । इह । आ । गतं । अश्विना । सु । ऋषे ।
 सुहि । कुवित् । ते । श्रवतः । हव । नेदीयसः । कुळयातः । पणीन् ।
 उत ॥ २७ ॥ वैयश्वस्य । श्रुतं । नरा । उतोइति । मे । अस्य ।
 वेदथः । सुऽजोपसा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा ॥ युवाऽदत्तस्य ।
 धिष्ण्या । युवाऽनीतस्य । सूरिऽभिः । अहऽअहः । वृषणा । मह्यं ।
 शिश्रतं ॥ यः । वां । यज्ञेभिः । आऽवृतः । अधिऽवस्त्रा । वधूऽइव ।

सपर्यता । शुभे । चक्रातेइति । अश्विना ॥ यः । वां । उरुव्यचःऽतमं ।
 चिकेतति । नृऽपाय्यं । वर्तिः । अश्विना । परि । यातं । अस्मयूइत्य-
 स्मऽयू ॥ अस्मभ्यं । सु । वृषण्वसूइतिवृषण्वऽवसू । यातं । वर्तिः ।
 नृऽपाय्यं । विषुद्रुहाऽइव । यज्ञं । ऊहथुः । गिरा ॥ २८ ॥ वाहिष्ठः ।
 वां । हवानां । स्तोमः । दूतः । हुवत् । नरा । युवाभ्यां । भुतु ।
 अश्विना ॥ यत् । अदः । दिवः । अर्णवे । इषः । वा । मदथः । गृहे ।
 श्रुतं । इत् । मे । अमर्त्या । उत । स्या । श्वेतऽयावरी । वाहिष्ठा ।
 वां । नदीनां । सिंधुः । हिरण्यऽवर्तनिः ॥ स्मत् । एतया । सुऽकीर्त्या ।
 अश्विना । श्वेतया । धिया । वेहेथेइति । शुभ्रऽयावाना ॥ युक्ष्व । हि ।
 त्वं । रथऽसहा । युवस्व । पोष्या । वसोइति । आत् । नः । वायोइति ।
 मधु । पिव । अस्माकं । सवना । आ । गहि ॥ २९ ॥ तव । वायोइति ।
 ऋतःपते । त्वष्टुः । जामातः । अद्भुत । अवांसि । आ । वृणीमहे ॥
 त्वष्टुः । जामातरं । वयं । ईशानं । रायः । ईमहे । सुतऽवतः । वायुं ।
 युम्ना । जनांसः । वायोइति । याहि । शिव । आ । दिवः । वहस्व ।
 सु । सुऽअश्व्यं ॥ वहस्व । महः । पृथुऽपक्षसा । रथे । त्वां । हि ।
 सुप्सरःऽतमं । नृऽसदनेषु । हूमहे ॥ ग्रावाणं । न । अश्वऽपृष्टं । मंहना ।
 सः । त्वं । नः । देव । मनसा । वायोइति । मंडानः । अग्निः ॥
 कृधि । वाजान् । अपः । धियः ॥ ३० ॥ अग्निः । उक्थे । पुरऽहितः ।
 ग्रावाणः । वह्निः । अध्वरे । ऋचा । यामि । मरुतः । ब्रह्मणः । पतिं ।
 देवान् । अवः । वरेण्यं ॥ आ । पशुं । गांसि । पृथिवीं । वनस्पतीत् ।
 उषसा । नक्तं । ओषधीः । विश्वे । च । नः । वसवः । विश्वऽवेदसः ।
 धीनां । भुत । प्रऽअवितारः ॥ प्र । सु । नः । एतु । अध्वरः । अग्ना ।
 देवेषु । पूर्यः । आदित्येषु । प्र । वरुणे । धृतऽव्रते ॥ मरुतऽसु ।
 विश्वऽभानुषु । विश्वे । हि । स्म । मनवे । विश्वऽवेदसः । भुवन् ।
 वृधे । रिशादसः ॥ अरिष्टेमिः । पायुऽभिः । विश्वऽवेदसः । यंत ।
 नः । अवकं । छुर्दिः । आ । नः । अद्य । सऽमनसः । गंत । विश्वे ।

सुजोषसः ॥ ऋचा । गिरा । मरुतः । देवि । अदिते । सदाने । पस्त्ये ।
 महि ॥ ३१ ॥ अमि । प्रिया । मरुतः । या । वः । अश्व्या । हव्या । मित्र ।
 प्रयाथन । आ । वहिः । इंद्रः । वरुणः । तुराः । नरः । आदित्यासः ।
 सदानु । नः ॥ वयं । वः । वृक्तऽवर्हिषः । हितऽप्रयसः । आनुषक् ।
 सुतऽसौमासः । वरुण । हवामहे । मनुष्वत् । इन्द्रऽअग्रयः । आ । प्र ।
 यात । मरुतः । विष्णोइति । अश्विना । पूर्षन् । मार्कानया । धिया ॥
 इंद्रः । आ । यातु । प्रथमः । सनिष्युऽमिः । वृषा । यः । वृत्रऽहा ।
 गुणे ॥ वि । नः । देवासः । अद्रुहः । अच्छिद्रं । शर्म । यच्छत । न ।
 यत् । दुरात् । वसवः । नु । चित् । ३ तितः । वरुथं । आऽध्वर्षति ॥
 अस्ति । हि । वः । सऽजात्यं । शिशादसः । देवासः । अस्ति । आप्यं ।
 प्र । नः । पूर्वस्यै । सुविताय । वोचत । मधु । सुम्नाय । नव्यसे ॥ ३२ ॥
 इदा । हि । वः । उपऽस्तुति । इदा । वामस्य । भक्तये । उप । वः ।
 विश्वऽवेदसः । नमस्युः । आ । अस्तुक्षि । अन्याऽइव ॥ उत् । ऊँइति ।
 स्यः । वः । सविता । सुऽप्रनीयः । अस्थात् । ऊर्ध्वः । वरेण्यः । नि ।
 द्विऽपादः । चतुऽपादः । अर्थिनः । अविश्रन् । पतयिष्णवः ॥ ० ॥
 देवऽदेवं । अमिष्टये । देवंऽदेवं । हुवेम । वाजऽसातये । गुणतः ।
 देव्या । धिया ॥ देवासः । हि । स्म । मनवे । सऽमन्यवः । विश्वे ।
 साकं । सऽरातयः । ते । नः । अद्य । ते । अपरं । तुचे । तु । नः ।
 भवतु । वरिवऽविदः ॥ प्र । वः । शंसामि । अद्रुहः । सऽस्ये ।
 उपऽस्तुतीनां । न । तं । धूर्तिः । वरुण । मित्र । मत्यै । यः । वः ।
 धामऽभ्यः । अविधत् ॥ ० ॥ ३३ ॥ ऋते । सः । विदते । युधः ।
 सुऽगेमिः । याति । अध्वनः । अर्यमा । मित्रः । वरुणः । सऽरातयः ।
 यं । त्रायते । सुजोषसः ॥ अजै । चित् । अस्मै । कृणुथ । निऽअचनं ।
 दुऽगे । चित् । आ । सुऽसरणं । एषा । चित् । अस्मात् । अशनिः ।
 परः । नु । सा । अस्त्रेधती । वि । नश्यतु ॥ यत् । अद्य । सूर्ये ।
 उत्स्यति । प्रियऽक्षत्राः । ऋतं । दध । यत् । निऽमृचि । प्रऽबुधि ।

अष्टकः ६, अ. २, वर्गः ३७] ५६४

[मं. ८, अनु. ४]

विश्वऽवेदसः । यत् । वा । मध्यंदिने । दिवः ॥ यत् । वा । अग्निऽ-
 पित्वे । असुराः । ऋतं । यते । छर्दिः । येम । वि । दाशुषे । वयं ।
 तत् । वः । वसवः । विश्वऽवेदसः । उप । स्थेयाम् । मध्ये । आ ॥
 यत् । अद्य । सूर । उतऽइते । यत् । मध्यंदिने । आऽतुचि । वामं ।
 धृत्य । मनवे । विश्वऽवेदसः । जुह्वानाय । प्रऽचेतसे ॥ ० ॥ संऽराजः ।
 आ । वृणीमहे । पुत्रः । न । बहुऽपाय्यं ॥ अश्यामं । तत् । आदित्याः ।
 जुह्वतः । हविः । येन । वस्यः । अनशामहै ॥ ३४ ॥ ये । त्रिशति ।
 त्रयः । परः । देवासः । बर्हिः । आ । असदन् ॥ विदन् । अह ।
 द्विता । असनन् ॥ ० ॥ सद्रातिऽसाचः । अग्नयः ॥ पत्नीऽवंतः ।
 वर्षऽऽकृताः ॥ ते । नः । गोपाः । अपाच्याः । ते । उदक् । ते ।
 इत्था । न्यक् । पुरस्तात् । सर्वया । विशा ॥ यथा । वशीति । देवाः ।
 तथा । इत् । असत् । तत् । एषां । नकिः । आ । मिनत् । अरोवा ।
 चन । मर्त्यः ॥ सप्तानां । सप्त । ऋष्टयः । सप्त । युस्मानि । एषां ।
 सप्तोदति । अधि । श्रियः । धिरे ॥ ३५ ॥ वभ्रुः । एकः । विषुणः ।
 सुनरः । युवा । अंजि । अंक्ते । हिरण्ययं । योनिं । एकः । आ ।
 ससाद । द्योतनः । अंतः । देवेषु । मेधिरः ॥ वाशी । एकः । विभर्ति ।
 हस्ते । आयसीं । अंतः । देवेषु । निऽध्रुविः । वज्रं ॥ ० ॥ आऽहितं ।
 तेन । वृत्राणि । जिघ्रते । तिग्मं ॥ ० ॥ आयुधं । शुचिः । उग्रः ।
 जलाषऽमेषजः । पथः । एकः । पीपाय । तस्करः । यथा । एषः ।
 वेद । निऽधीनां ॥ त्रीणि । एकः । उरुऽगायः । वि । चक्रमे । यत्र ।
 देवासः । मदति ॥ विऽभिः । द्वा । चरतः । एकया । सह । प्र ।
 प्रवासाऽइव । वसतः ॥ सदः । द्वा । चक्रातेइति । उपऽमा । दिवि ।
 संऽराजा । सर्पिरासुतीइतिसर्पिऽआसुती । अचेतः । एकै । महि ।
 साम । मन्वत । तेन । सूर्य । अरोचयन् ॥ ३६ ॥ नहि । वः ।
 अस्ति । अर्मकः । देवासः । न । कुमारकः । विश्वे । सतऽमहांतः ।
 इत् ॥ इति । स्तुतासः । असथ । रिशदसः । ये । स्थ । त्रयः । च ।

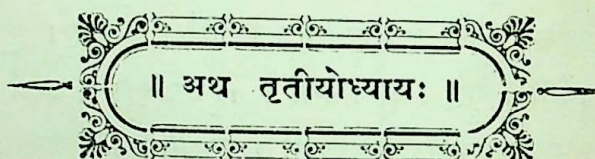

त्रिंशत् । च । मनोः । देवाः । यज्ञियासः ॥ ते । नः । त्राध्वं । ते ।
 अवत् । ते । ऊँइति । नः । अग्निं । वोचत् । मा । नः । पथः । पित्र्यात् ।
 मानवात् । अग्निं । दूरं । नैष्ट । पराऽवतः ॥ ये । देवासः । इह ।
 स्थनं । विश्वे । वैश्वानराः । उत । अस्मभ्यं । शर्म । सऽप्रथः । गवे ।
 अश्वाय । यच्छत् ॥ ३७ ॥ इति चतुर्थोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ यः ।
 यजाति । यजाते । इत् । सुनवत् । च । पचाति । च ॥ ब्रह्मा । इत् ।
 इंद्रस्य । चाकनत् ॥ पुरोळाशं । यः । अस्मै । सोमं । ररते । आऽशिरं ।
 पात् । इत् । तं । शक्रः । अंहसः ॥ तस्य । शुऽमान् । असत् ।
 रथः । देवऽजतः । सः । शशुवत् । विश्वा । वन्वन् । अमित्रिया ॥
 अस्य । प्रजाऽवती । गृहे । असंश्रंती । दिवेऽदिवे ॥ इळा । धेनुऽ-
 मती । दुहे ॥ या । दंपतीइतिदंऽपती । सऽमनसा । सुनुतः । आ ।
 च । धावतः । देवासः । नित्यया । आऽशिरा ॥ ३८ ॥ प्रति ।
 प्राशव्यान । इतः । सम्यंचा । बर्हिः । आशातेइति । न । ता ।
 वाजेषु । वायतः ॥ न । देवानां । अपि । हुतः । सुऽमति ।
 न । जुघुक्षतः । श्रवः । बृहत् । विवासतः ॥ पुत्रिणां । ता ।
 कुमारिणां । विश्वं । आयुः । वि । अश्नुतः । उभा । हिरण्यऽपेशसा ॥
 धीतिऽहोत्रा । कृतद्वसुइतिकृतत्ऽवसू । दशस्यंता । अमृताय ।
 कं । सं । ऊधः । रोमशं । हतः । देवेषु । कृणुतः । दुवः ॥ ० ॥
 वृणीमहे । नदीनां । आ । विष्णोः । सचाऽभुवः ॥ ३९ ॥
 आ । एतु । पूषा । रयिः । भगः । स्वस्ति । सर्वऽधातमः । उरुः ।
 अध्वा । स्वस्तये ॥ अरमतिः । अनवर्णः । विश्वः । देवस्य । मनसा ।
 आदित्यानां । अनेहः । इत् ॥ यथा । नः । मित्रः । अर्यमा । वरुणः ।
 संति । गोपाः । सुऽगाः । ऋतस्य । पंथाः ॥ ० ॥ गिरा । देवं ।
 ईळे । वसूनां । सपर्यतः । पुरुऽप्रियं । मित्रं । न । क्षेत्रऽसाधसं ॥
 मधु । देवऽवतः । रथः । शूरः । वा । पृत्ऽसु । कासु । चित् ।
 देवानां । यः । इत् । मनः । यजमानः । इयक्षति । अभि । इत् ।

अयज्वनः । भुवत् ॥ न । यजमान । रिष्यसि । न । सुन्वान । न ।
देवयोइतिदेवऽयो ॥ ० ॥ नकिः । तं । कर्मणा । नशत् । न । प्र ।
योषत् । न । योषति ॥ ० ॥ असत् । अत्र । सुऽवीथि । उत । त्यत् ।
आशुऽअश्व्य ॥ ० ॥ ४० ॥

इति षष्ठाष्टके द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । कृतानि । ऋजीषिणः । कर्णाः । इंद्रस्य ।
गार्थया ॥ मदे । सोमस्य । वोचत् ॥ यः । सृविंदं । अनर्शनि । पिपुं ।
दासं । अहीशुव । वधीत् । उग्रः । रिणन् । अपः । नि । अर्बुदस्य ।
विष्टपं । वर्ष्माणं । बृहतः । तिर ॥ कृषे । तत् । इंद्र । पौंस्यं । प्रति ।
श्रुताय । वः । धृषत् । तूर्णांशं । न । गिरेः । अधि । हुवे । सुऽशिप्रं ।
ऊतये ॥ सः । गोः । अश्वस्य । वि । व्रजं । मंदानः । सोम्येभ्यः ।
पुरं । न । शूर । दर्षसि ॥ १ ॥ यदि । मे । ररणः । सुते । उक्थे ।
वा । दधसे । चनेः । आरात् । उप । स्वधा । आ । गहि ॥ वयं ।
घ । ते । अपि । स्ससि । स्तोतारः । इंद्र । गिर्वणः ॥ त्वं । नः ।
जिन्व । सोमऽपाः ॥ उत । नः । पितुं । आ । भर । संऽररणः ।
अविऽक्षितं । मघऽवन । भूरि । ते । वसु ॥ उत । नः । गोऽमतः ।
कृधि । हिरण्यऽवतः । अश्विनः ॥ इळाभिः । सं । रभेमहि ॥ वृवत्ऽ
उक्थं । हवामहे । सृप्रऽकरस्त्रं । ऊतये । साधु । कृण्वंतं । अवसे ॥ २ ॥
यः । संऽस्थे । चित् । शतऽक्रतुः । आत् । ई । कृणोति । वृत्रऽहा ।
जरित्ऽभ्यः । पुरुऽवसुः ॥ सः । नः । शक्रः । चित् । आ । शक्रत् ।

दानऽवान् । अंतरऽआभरः । इंद्रः । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः ॥ ० ॥
तं । इंद्रं । अभि । गायत ॥ आऽयंतारं । महि । स्थिरं । पृतनासु ।
श्रवऽजितं । भूरः । ईशानं । ओजसा ॥ नकिः । अस्य । शचीनां ।
निऽयंता । सुनृतानां । नकिः । वक्ता । न । दात् । इति ॥ ३ ॥ न ।
ननं । ब्रह्मणां । ऋणं । प्राशुनां । अस्ति । सुन्धतं ॥ न । सोमः ।
अप्रता । पपे ॥ पन्ये । इत् । उपे । गायत । पन्ये । उक्थानि ।
शंसत् ॥ ब्रह्म । कृणोत् । पन्ये । इत् ॥ पन्यः । आ । दर्दिरत् । शता ।
सहस्रा । वाजी । अवृतः । इंद्रः । यः । यज्वनः । वृधः ॥ वि । सु ।
चर । स्वधाः । अनु । कृष्टीनां । अनु । आऽहुवः ॥ इंद्रं । पिव ।
सुतानां ॥ पिव । स्वऽधैनवानां । उत । यः । तुग्रये । सचा ॥ उत ।
अयं । इंद्र । यः । तव ॥ ४ ॥ अति । इहि । मन्युऽसाविनं । सुसुऽ-
वांसं । उपऽअरणे ॥ इमं । रातं । सुतं । पिव ॥ इहि । तिस्रः ।
पराऽवतः । इहि । पंच । जनान् । अति । धेनाः । इंद्र । अवऽ-
चाकशत् ॥ सूर्यः । रश्मि । यथा । सृज । आ । त्वा । यच्छंतु । मे ।
गिरः । निस्त्र । आपः । न । सध्रयक् ॥ अध्वर्योऽइति । आ । तु । हि ।
सिच । सोमं । वीराय । शिप्रिणे । भर । सुतस्य । पीतये ॥ यः ।
उद्रः । फलिऽगं । भिनत् । न्यक् । सिधून् । अवऽअसृजत् । यः । गोषु ।
पक् । धारयत् ॥ ५ ॥ अहन् । वृत्रं । ऋचीषमः । और्णऽवाभं ।
अहीशुवं । हिमेन । अविध्यत् । अर्बुदं ॥ प्र । वः । उग्राय । निऽतुरे ।
अपाळहाय । प्रऽसक्षिणे ॥ ० ॥ यः । विश्वानि । अभि । वृता ।
सोमस्य । मेदे । अंघ्रसः ॥ इंद्रः । देवेषु । चेतति ॥ ० ॥ हरीइति ।
हिरण्यऽकेश्या ॥ वोळहां । अभि । प्रयः । हितं ॥ ० ॥ ६ ॥ वयं ।
य । त्वा । सुतऽवंतः । आपः । न । वृक्तऽवर्हिषः । पवित्रस्य । प्रऽ-
सवणेषु । वृत्रऽहन् । परि । स्तोतारः । आसते ॥ स्वरंति । त्वा । सुते ।
नरः । वसोइति । निरेके । उक्थिनः । कदा । सुतं । तृषाणः । ओकः ।
आ । गमः । इंद्र । स्वब्दीऽइव । वंसगः ॥ कण्वेभिः । धृष्णोइति । आ ।

धृषत् । वाजं । दपि । सहस्रिणं । पिशंगऽरूपं । मघऽवन् । विऽ-
 चर्षणे । मधु । गोऽमंतं । ईमहे ॥ पाहि । गाय । अंधसः । मदे ।
 इंद्राय । मेध्यऽअतिथे । यः । संऽमिश्रः । हयोः । यः । सुते । सचा ।
 वज्री । रथः । हिरण्ययः ॥ यः । सुऽसव्यः । सुऽदक्षिणः । इनः । यः ।
 सुऽक्रतुः । गृणे । यः । आऽकरः । सहस्रा । यः । शतऽमघः । इंद्रः ।
 यः । पुऽमिह । अरितः ॥ ७ ॥ यः । धृषितः । यः । अवृतः । यः । अस्ति ।
 शमश्रुषु । श्रितः । विभूतऽद्युम्नः । च्यवनः । पुरुऽस्तुतः । कत्वा ।
 गोऽइव । शाक्निनः ॥ कः । ई । वेद । सुते । सचा । पिबंतं । कत् ।
 वयः । दधे ॥ अयं । यः । पुरः । विऽभिनात्ति । ओजसा । मंदानः ।
 शिप्री । अंधसः । दाना । मृगः । न । वारणः । पुरुऽत्रा । चरथं ।
 दधे ॥ नकिः । त्वा । नि । यमत् । आ । सुते । गमः । महान् ।
 चरासि । ओजसा । यः । उग्रः । सन् । अनिऽस्तृतः । स्थिरः ।
 रणाय । संस्कृतः ॥ यदि । स्तोतुः । मघऽवा । शृणवत् । हव । न ।
 इंद्रः । योषति । आ । गमत् ॥ सत्यं । इत्था । वृषा । इत् । असि ।
 वृषऽजूतिः । नः । अवृतः ॥ वृषा । हि । उग्र । शृण्विषे । पराऽवति ।
 वृषोइति । अर्वाऽवति । श्रुतः ॥ ८ ॥ वृषणः । ते । अभीशवः । वृषा ।
 कशा । हिरण्ययी । वृषा । रथः । मघऽवन् । वृषणा । हरीइति ।
 वृषा । त्वं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । वृषा । सोता । सुनोतु । ते ।
 वृषन् । ऋजीपिन् । आ । भर ॥ वृषा । दधन्वे । वृषणं । नदीषु ।
 आ । तुभ्यं । स्थातः । हरीणां ॥ आ । इंद्र । याहि । पीतये । मधु ।
 शविष्ठ । सोम्यं । न । अयं । अच्छ । मघऽवा । शृणवत् । गिरः ।
 ब्रह्म । उक्था । च । सुऽक्रतुः ॥ वहंतु । त्वा । रथेऽस्थां । आ ।
 हरयः । रथऽयुजः । तिरः । चित् । अयं । संवनानि । वृत्रऽहन् ।
 अन्येषां । या । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ अस्माकं । अद्य । अंतमं ।
 स्तोमं । धिष्व । महाऽमह । अस्माकं । ते । सवना । संतु । शंतमा ।
 मदाय । युक्ष । सोमऽपाः ॥ ९ ॥ नहि । सः । तव । नोइति । मम ।

शास्त्रे । अन्यस्य । रण्यति । यः । अस्मिन् । वीरः । आ । अनयत् ॥
 इंद्रः । चित् । घ । तत् । अव्रवीत् । स्त्रियाः । अशास्यं । मनः ।
 उतोइति । अह । कर्तुं । रघुं ॥ सतीइति । चित् । घ । मदऽच्युता ।
 मिथुना । वहतः । रथं । एव । इत् । धूः । वृष्णः । उत्तरा ॥
 अधः । पश्यस्व । मा । उपरि । संऽतरां । पादकौ । हर । मा । ते ।
 कशऽप्लकौ । दृशन् । स्त्री । हि । ब्रह्मा । वभूविथ ॥ १० ॥ ० ॥
 हरिऽमिः । उप । कर्णस्य । सुऽस्तुति । दिवः । अमुष्य । शासतः ।
 दिवं । यय । दिवावसोइतिदिवाऽवसो ॥ आ । त्वा । ग्रावा । वदन् ।
 इह । सोमी । घोषेण । यच्छतु ॥ ० ॥ अत्र । वि । नेमिः । एषां ।
 उरां । न । धनुते । वृकः ॥ ० ॥ आ । त्वा । कर्णाः । इह । अघसे ।
 हवते । वाजऽसातये ॥ ० ॥ दधामि । ते । सुतानां । वृष्णे । न ।
 पूर्वऽपाय्यं ॥ ० ॥ ११ ॥ स्मत्ऽपुरंधिः । नः । आ । गहि । विश्वतऽ-
 धीः । नः । ऊतये ॥ ० ॥ आ । नः । याहि । महेऽमते । सहस्रऽऊते ।
 शतऽमघ ॥ ० ॥ आ । त्वा । होता । मनुऽहितः । देवऽत्रा । वक्षत् ।
 ईज्यः ॥ ० ॥ आ । त्वा । मदऽच्युता । हरीइति । श्येनं । पक्षाऽइव ।
 वक्षतः ॥ ० ॥ आ । याहि । अर्यः । आ । परि । स्वाहा । सोमस्य ।
 पीतये ॥ ० ॥ १२ ॥ ० ॥ उपऽश्रुति । उक्थेषु । रणय । इह ॥ ० ॥
 सऽरूपैः । आ । सु । नः । गहि । संऽभृतैः । संभृतऽअश्वः ॥ ० ॥ आ ।
 याहि । पर्वतेभ्यः । समुद्रस्य । अधि । विष्टपः ॥ ० ॥ आ । नः । गव्यानि ।
 अश्यां । सहस्रां । शूर । ददहि ॥ ० ॥ आ । नः । सहस्रऽशः ।
 भर । अयुतानि । शतानि । च ॥ ० ॥ आ । यत् । इंद्रः । च ।
 ददहेइति । सहस्रं । वसुऽरोचिषः । ओजिष्ठं । अश्व्यं । पशुं ॥ ये ।
 ऋज्राः । वातऽरंहसः । अरुपासः । रघुऽस्पदः । भ्राजते । सूर्याऽइव ॥
 पारावतस्य । रातिषु । द्रवत्ऽचक्रेषु । आशुषु । तिष्ठं । वनस्य ।
 मध्ये । आ ॥ १३ ॥ अग्निना । इंद्रेण । वहणेन । विष्णुना । आदित्यैः ।
 रुद्रैः । वसुऽभिः । सचाऽभुवा । सऽजोषसौ । उपसा । सूर्येण । च ।

सोमं । पि॒व॒तं । अ॒श्वि॒ना ॥ वि॒श्वा॒भिः । धी॒भिः । भु॒व॒नेन । वा॒जि॒ना ।
 दि॒वा । पृ॒थि॒व्या । अ॒द्रिऽभिः । स॒चाऽभु॒वा ॥ ० ॥ वि॒श्वैः । दे॒वैः ।
 त्रिऽभिः । ए॒का॒द॒शैः । इ॒ह । अ॒त्ऽभिः । म॒रु॒त्ऽभिः । भृ॒गुऽभिः ।
 स॒चाऽभु॒वा ॥ ० ॥ जु॒पे॒थां । य॒ज्ञं । बो॒ध॒तं । ह॒व॒स्य । मे । वि॒श्वा ।
 इ॒ह । दे॒वौ । स॒व॒ना । अ॒व । ग॒च्छ॒तं ॥ ० ॥ आ । इ॒षं । नः । वो॒ळ्हं ।
 अ॒श्वि॒ना ॥ स्तो॒मं । जु॒पे॒थां । यु॒व॒शाऽइ॒व । क॒न्य॒नां ॥ ० ॥ गि॒रः ।
 जु॒पे॒थां । अ॒ध्व॒रं । जु॒पे॒थां ॥ ॥ ० ॥ १४ ॥ हा॒रि॒द्र॒वाऽइ॒व । प॒त॒थः ।
 व॒ना । इ॒त् । उ॒प । सो॒मं । सु॒तं । म॒हि॒षाऽइ॒व । अ॒व । ग॒च्छ॒थः ।
 त्रिः । व॒र्तिः । या॒तं । अ॒श्वि॒ना ॥ ह॒ंसौऽइ॒व । प॒थ॒तः । अ॒ध्व॒गौऽ-
 इ॒व ॥ ० ॥ श्ये॒नौऽइ॒व । प॒त॒थः । ह॒व्य॒ऽदा॒त॒ये ॥ ० ॥ पि॒व॒तं ।
 च । तृ॒णु॒तं । च । आ । च । ग॒च्छ॒तं । प्र॒ऽजां । च । ध॒त्तं । द्र॒वि॒णं ।
 च । ध॒त्तं ॥ ० ॥ ऊ॒र्जं । नः । ध॒त्तं । अ॒श्वि॒ना ॥ ज॒य॒तं । च । प्र ।
 स्तु॒तं । च । प्र । च । अ॒व॒तं ॥ ० ॥ ह॒तं । च । श॒त्रून् । य॒त॒तं । च ।
 मि॒त्रि॒णः ॥ ० ॥ १५ ॥ मि॒त्रा॒व॒रु॒णऽव॑न्तौ । उ॒त । ध॒र्म॑ऽव॒न्ता । म॒रु॒त्वा॒न्ता ।
 जा॒रि॒तुः । ग॒च्छ॒थः । ह॒व॑ ॥ ० ॥ आ॒दि॒त्यैः । या॒तं । अ॒श्वि॒ना ॥
 अ॒गि॒र॒स्व॑न्तौ । उ॒त । वि॒ष्णु॑ऽव॒न्ता ॥ ० ॥ ऋ॒भु॒ऽम॑न्ता । वृ॒ष॒णा । वा॒ज॑ऽ-
 व॒न्ता ॥ ० ॥ ब्र॒ह्म । जि॒न्व॒तं । उ॒त । जि॒न्व॒तं । धि॒यः । ह॒तं । र॒क्षा॑सि ।
 से॒ध॒तं । अ॒मी॒वाः ॥ ० ॥ सो॒मं । सु॒न्व॒तः । अ॒श्वि॒ना ॥ क्ष॒त्रं ॥ ० ॥
 नृ॒न् ॥ ० ॥ धे॒नूः ॥ ० ॥ वि॒शः ॥ ० ॥ १६ ॥ अ॒त्रेऽइ॒व । शृ॒णु॑तं ।
 पु॒र्व्यऽस्तु॑तिं । श्या॒वऽअ॒श्व॒स्य । सु॒न्व॒तः । म॒द॒ऽच्यु॒ता ॥ ० ॥ अ॒श्वि॒ना ।
 ति॒रऽअ॒ह्न॑यं ॥ सर्गा॑न्ऽइ॒व । सृ॒ज॒तं । सु॒ऽस्तु॒तीः । उ॒प ॥ ० ॥
 र॒श्मी॑न्ऽइ॒व । य॒च्छ॒तं । अ॒ध्व॒रान् । उ॒प ॥ ० ॥ अ॒वा॒क् । र॒थं । नि ।
 य॒च्छ॒तं ॥ ० ॥ अ॒व॒स्युः । वां । अ॒हं । हु॒वे । ध॒त्तं । र॒त्ना॑नि । दा॒शु॒थं ॥
 न॒मऽ॒वा॒के । प्र॒ऽस्थि॑ते । अ॒ध्व॒रे । न॒रा । वि॒व॒क्ष॑ण॒स्य । पी॒त॒थं ॥ ० ॥
 स्वा॒हाऽकृ॑त॒स्य । तृ॒प॒तं । सु॒त॒स्य । दे॒वौ । अ॒ध॒सः ॥ ० ॥ १७ ॥
 अ॒वि॒ता । अ॒सि । सु॒न्व॒तः । वृ॒क्त॑ऽव॒हि॒षः । पि॒व । सो॒मं । म॒दा॒य ।

अष्टकः ६, अ. ३, वर्गः २१] ५७१

[मं. ८, अनु. ५

कं । शतक्रतोऽतिशतऽक्रतो । यं । ते । भागं । अधारयन् । विश्वाः ।
 सेहानः । पृतनाः । उरु । जयः । सं । अप्सुऽजित् । मरुत्वान् । इंद्र ।
 सत्सुऽपते ॥ प्र । अव । स्तोतारं । मघऽवन् । अव । त्वां ॥ ० ॥ ऊर्जा ।
 देवान् । अवसि । ओजसा । त्वां ॥ ० ॥ जनिता । दिवः । जनिता ।
 पृथिव्याः ॥ ० ॥ जनिता । अश्वानां । जनिता । गवां । असि ॥ ० ॥
 अत्रीणां । स्तोमं । अद्रिऽवः । महः । कृधि ॥ ० ॥ श्यावऽअश्वस्य । सुन्वतः ।
 तथा । शृणु । यथा । अशृणोः । अत्रैः । कर्माणि । कृण्वतः । प्र ।
 वसदस्युं । आविथ । त्वं । एकः । इत् । नऽसह्ये । इंद्र । ब्रह्माणि ।
 वर्धयन् ॥ १८ ॥ प्र । इदं । ब्रह्म । वृत्रऽतूयेषु । आविथ । प्र । सुन्वतः ।
 शचीऽपते । इंद्र । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः । माध्यंदिनस्य । सर्वनस्य ।
 वृत्रऽहन् । अनेद्य । पिव । सोमस्य । वज्रिऽवः ॥ सेहानः । उग्र ।
 पृतनाः । अभि । द्रुहः ॥ ० ॥ एकऽराट् । अस्य । भुवनस्य ।
 राजसि ॥ ० ॥ सऽस्थावाना । यवयसि । त्वं । एकः । इत् ॥ ० ॥
 क्षेमस्य । च । प्रऽयुजः । च । त्वं । ईशिषे ॥ ० ॥ क्षत्राय । त्वं ।
 अवसि । न । त्वं । आविथ ॥ ० ॥ श्यावऽअश्वस्य । रेभतः ॥ ० ॥
 क्षत्राणि । वर्धयन् ॥ १९ ॥ यज्ञस्य । हि । स्थः । ऋत्विजा ।
 सस्त्रीइति । वाजेषु । कर्मऽसु । इंद्राग्नीइति । तस्य । बोधतं ॥
 तोशासा । रथऽयावाना । वृत्रऽहना । अपराऽजिता ॥ ० ॥ इदं ।
 वां । मदिरं । मधु । अधुक्षन् । अद्रिऽभिः । नरः ॥ ० ॥ जुषेथां ।
 यज्ञं । इष्टये । सुतं । सोमं । सधस्तुतीइतिसधऽस्तुती । इंद्राग्नीइति ।
 आ । गतं । नरा ॥ इमा । जुषेथां । सर्वना । येभिः । हव्यानि ।
 ऊहयुः ॥ ० ॥ इमां । गायत्रऽवर्तनि । जुषेथां । सुऽस्तुतिं । मम ॥ ० ॥
 ॥ २० ॥ प्रातर्याविऽभिः । आ । गतं । देवेभिः । जेन्यावसुइति ।
 इंद्राग्नीइति । सोमऽपीतये ॥ श्यावऽअश्वस्य । सुन्वतः । अत्रीणां ।
 शृणुतं । हव्यं ॥ ० ॥ एव । वां । अहे । ऊतये । यथा । अहुवंत ।
 मोधिराः ॥ ० ॥ आ । अहे । सवसावऽववोः । इंद्राग्नयोः । अवः ।

अष्टकः ६, अ. ३, वर्गः २४] ५७२

[मं. ८, अनु. ५

वृणे । याभ्यां । गायत्रं । ऋच्यते ॥ २१ ॥ अग्निं । अस्तोषि ।
 ऋग्मियं । अग्निं । ईळा । यजध्यै । अग्निः । देवान् । अनक्तु । नः ।
 उमेइति । हि । विदथेइति । कविः । अंतरिति । चरति । द्रुत्यं । नमैतां ।
 अन्यके । समे ॥ नि । अग्ने । नव्यसा । वचः । तनूषु । शसं । एषां ।
 नि । अरातीः । ररावणां । विश्वाः । अर्यः । अरातीः । इतः । युच्छंतु ।
 आऽमुरः ॥ ० ॥ अग्ने । मन्मानि । तुभ्यं । कं । घृतं । न । जुहे ।
 आसनि । सः । देवेषु । प्र । चिकिद्भि । त्वं । हि । असि । पुर्व्यः ।
 शिवः । दूतः । विवस्वतः ॥ ० ॥ तत्ऽतत् । अग्निः । वयः । दधे ।
 यथाऽयथा । कृपण्यति । ऊर्जाऽआहुतिः । वसूनां । शं । च । योः ।
 च । मयः । दधे । विश्वस्यै । देवऽहूत्यै ॥ ० ॥ सः । चिकेत । सहीयसा ।
 अग्निः । चित्रेण । कर्मणा । सः । हाता । शश्वतीनां । दक्षिणामिः ।
 अभिऽवृतः । इनोति । च । प्रतीव्यं ॥ ० ॥ २२ ॥ अग्निः । जाता ।
 देवानां । अग्निः । वेद । मतीनां । अपीच्यं । अग्निः । सः । द्रविणऽ-
 दाः । अग्निः । द्वारा । वि । ऊर्णुते । सुऽआहुतः । नवीयसा ॥ ० ॥
 अग्निः । देवेषु । संऽवसुः । सः । विश्रु । यज्ञियासु । आ । सः ।
 मुदा । काव्या । पुरु । विश्वं । भूमऽइव । पुष्यति । देवः । देवेषु ।
 यज्ञियः ॥ ० ॥ यः । अग्निः । सप्तऽमानुषः । श्रितः । विश्वेषु ।
 सिधुषु । तं । आ । अगन्म । त्रिऽपस्त्यं । मंध्रातुः । दस्युहन्ऽतमं ।
 अग्निं । यज्ञेषु । पुर्व्यं ॥ ० ॥ अग्निः । त्रीणि । त्रिऽधातूनि । आ ।
 श्रेति । विदथा । कविः । सः । त्रीन् । एकादशान् । इह । यक्षत् ।
 च । पिप्रयत् । च । नः । विप्रः । दूतः । परिऽकृतः ॥ ० ॥ त्वं ।
 नः । अग्ने । आयुषु । त्वं । देवेषु । पुर्व्यं । वस्वः । एकः । इरज्यसि ।
 त्वां । आपः । परिऽसुतः । परि । यन्ति । स्वऽसेतवः ॥ ० ॥ २३ ॥
 इंद्राग्नीइति । युवं । सु । नः । सहंता । दासथः । रयिं । येन ।
 हळ्हा । समत्ऽसु । आ । वीळु । चित् । सहिषीमहि । अग्निः ।
 वनाऽइव । वाते । इह ॥ ० ॥ अग्निः । वा । वव्रीयामहे । अथ । इंद्रं ।

इत् । यजामहे । शविष्ठ । नृणां । नरं । सः । नः । कदा । चित् ।
 अर्वाता । गर्भत् । आ । वाजऽसातये । गर्भत् । आ । मेघऽसातये ॥ ० ॥
 ता । हि । मध्यं । भराणां । इंद्राग्नीति । अधिऽक्षितः । तौ ।
 ऊँइति । कविऽस्थाना । कवीइति । पृच्छयमाना । सखिऽयते । सं ।
 धीतं । अश्रुतं । नरा ॥ ० ॥ अभि । अर्च । नभाकऽवत् । इंद्राग्नीति ।
 यजसा । गिरा । ययोः । विश्वं । इदं । जगत् । इयं । द्यौः । पृथिवी ।
 महि । उपऽस्थे । विभृतः । वसु ॥ ० ॥ प्र । ब्रह्माणि । नभाकऽवत् ।
 इंद्राग्निभ्यां । इरज्यत् । या । सप्तऽबुधं । अर्णवं । जिह्मऽवारं ।
 अपऽऊर्णतः । इंद्रः । ईशानः । ओजसा ॥ ० ॥ अपि । वृश्च ।
 पुराणऽवत् । व्रततैऽइव । गुप्पितं । ओजः । दासस्य । दंभय । वयं ।
 तत् । अस्य । संऽभृतं । वसु । इंद्रेण । वि । भजेमहि ॥ ० ॥ २४ ॥ यत् ।
 इंद्राग्नीति । जनाः । इमे । विऽह्वयंते । तना । गिरा । अस्माकैभिः ।
 नृऽभिः । वयं । ससह्याम । पृतन्यतः । वनुयामम । वनुष्यतः ॥ ० ॥
 या । नु । श्वेतौ । अवः । दिवः । उत्ऽचरातः । उप । युऽभिः ।
 इंद्राग्न्योः । अनु । व्रतं । उहानाः । यंति । सिधवः । यान् ।
 सी । वंधात् । अमुंचतां ॥ ० ॥ पूर्वीः । ते । इंद्र । उपऽ-
 मातयः । पूर्वीः । उत् । प्रऽशस्तयः । सूनोइति । हिन्वस्य ।
 हरिऽवः । वस्वः । धीरस्य । आऽपृचः । याः । नु । सार्धत । नः ।
 धियः ॥ ० ॥ तं । शिशित । सुवृक्तिऽभिः । त्वेषं । सत्वानं ।
 ऋग्मियं । उतोइति । नु । चित् । यः । ओजसा । शुष्णस्य ।
 आंडानि । भेदति । जेषत् । स्ववऽतीः । अपः ॥ ० ॥ तं । शिशित ।
 सुऽअध्वरं । सत्यं । सत्वानं । ऋत्वियं ॥ ० ॥ ओहते । आंडा ।
 शुष्णस्य । भेदति । अजैः । स्वऽवतीः । अपः ॥ ० ॥ एव ।
 इंद्राग्निभ्यां । पितृऽवत् । नवीयः । मंधातृऽवत् । अंगिरस्वत् ।
 अवाचि । त्रिऽधातुना । शर्मणा । पातं । अस्मान् ॥ ० ॥ २५ ॥
 अस्मै । ऊँइति । सु । प्रऽभृतये । वरुणाय । मरुतभ्यः । अर्च ।

विदुःऽतरेभ्यः । यः । धीता । मानुषाणां । पश्वः । गाःऽइव ।
 रक्षति ॥ ० ॥ तं । ऊँइति । सु । समना । गिरा । पितृणां । च ।
 मन्मऽभिः । नाभाकस्य । प्रशस्तिऽभिः । यः । सिधूनां । उप । उत्तऽ-
 अये । सतऽस्वसा । सः । मध्यमः ॥ ० ॥ सः । क्षपः । परि ।
 सस्वजे । नि । उन्नः । मायया । दधे । सः । विश्वे । परि । दर्शतः ।
 तस्य । वेनीः । अनु । व्रतं । उपः । तिस्रः । अवर्धयन् ॥ ० ॥ यः ।
 ककुभः । निऽधारयः । पृथिव्यां । अधि । दर्शतः । सः । माता ।
 पुर्व्य । पदं । तत् । वरुणस्य । सप्त्य । सः । हि । गोपाःऽइव ।
 इर्यः ॥ ० ॥ यः । धर्ता । भुवनानां । यः । उस्त्राणां । अपीच्य ।
 वेद । नामानि । गुह्या । सः । कविः । काव्या । पुरु । रूप । द्यौःऽ-
 इव । पुण्यति ॥ ० ॥ २६ ॥ यस्मिन् । विश्वानि । काव्या । चक्रे ।
 नामिःऽइव । श्रिता । त्रितं । जुती । सपर्यत । व्रजे । गावः । न ।
 संऽयुजे । युजे । अश्वान् । अयुक्षत ॥ ० ॥ यः । आसु । अक्कः ।
 आऽशये । विश्वा । जातानि । एषां । परि । धामानि । मर्मशत् ।
 वरुणस्य । पुरः । गये । विश्वे । देवाः । अनु । व्रतं ॥ ० ॥ सः ।
 समुद्रः । अपीच्यः । तुरः । द्यांऽइव । रोहति । नि । यत् । आसु ।
 यजुः । दधे । सः । मायाः । अर्चिना । पदा । अस्तृणात् । नाकं ।
 आ । अरुहत् ॥ ० ॥ यस्य । श्वेता । विऽचक्षणा । तिस्रः । भूमीः ।
 अधिऽक्षितः ॥ त्रिः । उत्तऽतराणि । पप्रतुः । वरुणस्य । ध्रुवं । सदः ।
 सः । सप्तानां । इरज्यति ॥ ० ॥ यः । श्वेतान् । अधिऽनिर्निजः ।
 चक्रे । कृष्णान् । अनु । व्रता । सः । धाम । पुर्व्य । ममे । यः ।
 स्कंमेन । वि । रोदसीइति । अजः । न । द्यां । अधारयत् ॥ ० ॥
 ॥ २७ ॥ अस्तभ्रात् । द्यां । असुरः । विश्वऽवेदाः । अर्मिमीत ।
 वरिमाणं । पृथिव्याः । आ । असीदत् । विश्वा । भुवनानि । संऽराट् ।
 विश्वा । इत् । तानि । वरुणस्य । व्रतानि ॥ एव । वंदस्व । वरुणं ।
 बृहतं । नमस्य । धीरं । अमृतस्य । गोपां । सः । नः । शर्म । त्रिऽ-

ब॒रुथं । वि । यं॒स॒त् । पा॒तं । नः । द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी॒इति । उ॒प॒ऽस्ये ॥ इ॒मां ।
 धि॒यं । शि॒क्ष॒मा॒ण॒स्य । दे॒व । क्र॒तुं । द॒क्षं । व॒रु॒ण । सं । शि॒शा॒धि ।
 य॒या । अ॒ति । वि॒श्वा । दुः॒ऽइ॒ता । त॒रे॒म । सु॒ऽत॒र्मा॒णं । अ॒धि । ना॒व ।
 ह॒हे॒म । आ । वां । ग्रा॒वा॒णः । अ॒श्वि॒ना । धी॒भिः । वि॒प्राः । अ॒नु॒च्य॒वुः ॥
 ना॒स॒त्याः । सोम॑ऽपी॒त॒ये ॥ ० ॥ य॒था । वां । अ॒त्रिः । अ॒श्वि॒ना । गीः॒ऽ-
 मिः । वि॒प्रः । अ॒जो॒ह॒वी॒त् ॥ ० ॥ २८ ॥ इति पञ्चमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
 इ॒मे । वि॒प्र॒स्य । वे॒ध॒सः । अ॒ग्नेः । अ॒स्तु॒त॒ऽय॒ज्व॒नः । गि॒रः । स्तो॒मा॒सः ।
 ई॒ते ॥ अ॒स्रै । ते । प्र॒ति॒ऽह॒र्य॒ते । जा॒त॒ऽवे॒दः । वि॒ऽच॒र्ष॒णे ।
 अ॒ग्ने । ज॒ना॒मि । सु॒ऽस्तु॒ति ॥ आ॒रो॒काः॒ऽइ॒व । य॒ । इ॒त् । अ॒ह ।
 ति॒ग्माः । अ॒ग्ने । त॒व । त्वि॒षः । इ॒त्॒ऽभिः । व॒ना॒नि । व॒स्प॒ति ॥
 ह॒र्यः । धु॒म॒ऽके॒त॒वः । वा॒त॒ऽजू॒ताः । उ॒प । द्य॒वि । य॒त॒ते ।
 वृ॒थक् । अ॒ग्नयः ॥ ए॒ते । त॒ये । वृ॒थक् । अ॒ग्नयः । इ॒द्धा॒सः ।
 सं । अ॒ह॒क्ष॒त । उ॒प॒सां॑ऽइ॒व । के॒त॒वः ॥ २९ ॥ कृ॒ष्णा । र॒जा॑सि ।
 प॒त्सु॒तः । प्र॒ऽय॒नि । जा॒त॒ऽवे॒द॒सः । अ॒ग्निः । य॒त् । रो॒ध॒ति ।
 अ॒मि ॥ द्या॑सि । कृ॒ष्वा॒नः । ओष॑धीः । व॒स्प॒त् । अ॒ग्निः । न । वा॒य॒ति ।
 पु॒नः । य॒न् । त॒रु॒णीः । अ॒पि ॥ जि॒ह्वा॒मिः । अ॒ह । न॒न॒म॒त् । अ॒र्चि॒षा ।
 जं॒ज॒णा॒ऽभ॒व॒न् । अ॒ग्निः । व॒ने॒षु । रो॒च॒ते ॥ अ॒प॒ऽसु । अ॒ग्ने । स॒धिः ।
 त॒व । सः । ओष॑धीः । अ॒नु । रु॒ध्य॒से । ग॒र्भे । स॒न् । जा॒य॒से ।
 पु॒न॒रि॒ति । उ॒त् । अ॒ग्ने । त॒व । त॒त् । घृ॒ता॒त् । अ॒र्चिः । रो॒च॒ते । आ॒ऽ-
 हु॒तं । नि॒सा॒नं । जु॒ह्वः । मु॒खे ॥ ३० ॥ उ॒क्ष॒ऽअ॒न्ना॒य । व॒शा॒ऽअ॒न्ना॒य ।
 सोम॑ऽपृ॒ष्ठाय । वे॒ध॒सै । स्तो॒मैः । वि॒धे॒म । अ॒ग्ने॒य ॥ उ॒त । त्वा ।
 न॒म॒सा । व॒यं । हो॒तः । व॒रे॒ण्य॒क॒तो॒इति॑व॒रे॒ण्य॒ऽक॒तो । अ॒ग्ने । स॒मि॒त्॒ऽ-
 मिः । ई॒म॒हे ॥ उ॒त । त्वा । भृ॒गु॒ऽव॒त् । शु॒चे । म॒नु॒ष्व॒त् । अ॒ग्ने । आ॒ऽ-
 हु॒त् । अ॒गि॒र॒स्व॒त् । ह॒वा॒म॒हे ॥ त्वं । हि । अ॒ग्ने । अ॒ग्नि॒ना । वि॒प्रः ।
 वि॒प्रे॒ण । स॒न् । स॒ता । स॒खा । स॒ख्या । सं॒ऽइ॒ध्य॒सै ॥ सः । त्वं ।
 वि॒प्रा॒य । दा॒शु॒षे ॥ र॒धि॒वे॒दि । स॒ह॒स्रि॒णं । अ॒ग्ने । वी॒र॒ऽव॒ती ।

इषं ॥ ३१ ॥ अग्ने । भ्रातृरिति । सहःऽकृत । रोहित्ऽअश्व । शुचिऽ-
 व्रता । इमं । स्तोमं । जुषस्व । मे ॥ उत । त्वा । अग्ने । मम ।
 स्तुतः । वाश्राय । प्रतिऽहयते । गोऽस्थं । गावःऽइव । आशत ॥
 तुभ्यं । ताः । अंगिरःऽतम । विश्वाः । सुऽक्षितयः । पृथक् । अग्ने ।
 कामाय । येमिरे ॥ अग्निं । धीभिः । मनीषिणः । मेधिरासः । विषऽ-
 चितः । अन्नऽसद्याय । हिन्विरे ॥ तं । त्वां । अजमेषु । वाजिनं ।
 तन्वानाः । अग्ने । अध्वरं । वह्निं । होतारं । ईळते ॥ ३२ ॥ ० ॥
 आऽहुतः । अग्निः । विऽभ्राजते । घृतैः । इमं । नः । शृण्वत् । हवँ ॥
 तं । त्वा । वयं । हवामहे । शृण्वन्तं । जातऽवेदसं । अग्ने । धन्तं । अप ।
 द्विषः ॥ विशां । राजानं । अद्भुतं । अधिऽअक्षं । धर्मणां । इमं ।
 अग्निं । ईळे । सः । ऊँशतं । श्रवत् ॥ अग्निं । विश्वायुऽवेपसं । मयै ।
 न । वाजिनं । हितं । सतिं । न । वाजयामसि ॥ ३३ ॥ घ्नन् ।
 मृधाणि । अप । द्विषः । दहन् । रक्षांसि । विश्वहा । अग्ने । तिग्मेन ।
 दीदिहि ॥ यं । त्वा । जनांसः । इध्वते । मतुष्वत् । अंगिरःऽतम । अग्ने ।
 सः । बोधि । मे । वचः ॥ यत् । अग्ने । द्विविऽजाः । असि । अप्सुऽ-
 जाः । वा । सहःऽकृत । तं । त्वा । गीऽभिः । हवामहे ॥ तुभ्यं ।
 य । इत् । ते । जनाः । इमे । विश्वाः । सुऽक्षितयः । पृथक् । धासिं ।
 हिन्वन्ति । अत्तवे ॥ ० ॥ अहा । विश्वा । नृऽचक्षसः । तरतः ।
 स्याम । दुःऽगहा ॥ ३४ ॥ अग्निं । मद्रं । पुरुऽप्रियं । शीरं । पावकऽ-
 शोचिषं । हृत्ऽभिः । मन्द्रेभिः । ईमहे ॥ सः । त्वं । अग्ने । विभाऽवसुः ।
 सृजन् । सूर्यः । न । रश्मिऽभिः । शर्धन् । तमांसि । जिघ्रसे ॥ तत् ।
 ते । सहस्वः । ईमहे । दात्रं । यत् । न । उपऽदस्यति । त्वत् ।
 अग्ने । वार्यं । वसु ॥ ३५ ॥ संऽइधा । अग्निं । दुवस्यत् । घृतैः ।
 बोधयत् । अतिथिं । आ । अस्मिन् । हव्या । जुहोतन् ॥ अग्ने । स्तोमं ।
 जुषस्व । मे । वर्धस्व । अनेन । ममना । प्रति । सुऽउक्तानि । हयं ।
 नः ॥ अग्निं । दूतं । पुरः । दधे । हव्यऽवाहं । उप । ब्रुवे । देवान् ।

आ । सादयात् । इह ॥ उत् । ते । बृहंतः । अर्चयः । संऽइधानस्य ।
 दीद्विऽवः । अग्ने । हव्या । जुषस्व । नः ॥ ३६ ॥ मंद्रं । होतारं ।
 ऋत्विजं । चित्रऽभानुं । विभाऽवसुं ॥ ० ॥ प्रत्नं । होतारं । ईड्यं ।
 जुष्टं । अग्निं । कविऽकृतुं । अध्वराणां । अभिऽश्रियं ॥ जुषाणः ।
 अगिरऽतम । इमा । हव्यानि । आनुषक् । अग्ने । यज्ञं । नय । ऋतुऽ-
 था ॥ संऽइधानः । ऊँइति । संत्य । शुक्रऽशोचे । इह । आ । वह ।
 चिकित्वान् । दैव्यं । जनं ॥ विप्रं । होतारं । अद्रुहं । धूमऽकृतुं ।
 विभाऽवसुं । यज्ञानां । केतुं । ईमहे ॥ ३७ ॥ अग्ने । नि । पाहि ।
 नः । त्वं । प्रति । स्म । देव । रिषतः । भिधि । द्वेषः । सहऽकृत ॥
 अग्निः । प्रत्नेन । मन्मना । शुभानः । तन्वं । स्वां । कविः । विप्रेण ।
 ववृधे ॥ ऊर्जः । नपातं । आ । हुवे । अग्निं । पाकऽशौचिपं । अस्मिन् ।
 यज्ञे । सुऽअध्वरे ॥ सः । नः । मित्रऽमहः । त्वं । अग्ने । शुक्लेण ।
 शोचिपां ॥ ० ॥ यः । अग्निं । तन्वं । दमे । देवं । मतः । सपर्यति ।
 तस्मै । इत् । दीद्वयत् । वसुं ॥ ३८ ॥ अग्निः । मूर्धा । दिवः । ककुत् ।
 पतिः । पृथिव्याः । अयं । अपां । रेतसि । जिन्वति ॥ उत् । अग्ने ।
 शुचयः । तव । शुक्राः । भ्राजंतः । ईरते ॥ तव । ज्योतीषि । अर्चयः ॥
 ईशिषे । वार्यस्य । हि । दात्रस्य । अग्ने । स्वऽपतिः । स्तोता । स्यां ।
 तव । शर्मणि ॥ त्वां । अग्ने । मनीषिणः । त्वां । हिन्वंति । चित्तिऽ-
 मिः । त्वां । वर्धेतु । नः । गिरः ॥ अदब्धस्य । स्वधाऽवतः । दूतस्य ।
 रेमतः । सदा ॥ अग्नेः । सख्यं । वृणीमहे ॥ ३९ ॥ अग्निः । शुचिंवतऽ-
 तमः । शुचिः । विप्रः । शुचिः । कविः । शुचिः । रोचते । आऽहुतः ॥
 उत् । त्वा । धीतयः । मम । गिरः । वर्धेतु । विश्वहा । अग्नेः ।
 सख्यस्य । बोधि । नः ॥ यत् । अग्ने । स्यां । अहं । त्वं । त्वं । वा ।
 य । स्याः । अहं । स्युः । ते । सत्याः । इह । आऽशिषः ॥ वसुः ।
 वसुऽपतिः । हि । कं । असि । अग्ने । विभाऽवसुः । स्याम । ते ।
 सुऽमृतौ । अपि ॥ अग्ने । समद्रायऽइव । सिधवः ।

गिरः । वाश्वासः । ईरते ॥ ४० ॥ युवानं । विशपति । कवि । विश्वऽ-
 अदं । पुरुऽवेपसं । अग्नि । शुभामि । मन्मऽभिः ॥ यज्ञानां । रथ्ये ।
 वयं । तिग्मऽजंभाय । वीळ्ये । स्तोमैः । इषेम । अग्नये ॥ अयं । अग्ने ।
 त्वेति । अपि । जरिता । भुतु । संत्य ॥ ० ॥ धीरः । हि । असि ।
 अन्नऽसत् । विप्रः । न । जागृविः । सदा । अग्ने । दीदयसि । द्यवि ॥
 पुरा । अग्ने । दुःऽइतेभ्यः । पुरा । मृधेभ्यः । कवे । प्र । नः । आयुः ।
 वसोइति । तिर ॥ ४१ ॥ आ । य । ये । अग्नि । इध्रते । स्तृणति ।
 बर्हिः । आनुषक् । येषां । इंद्रः । युवा । सखा ॥ बृहन् । इत् । इधमः ।
 एषां । भूरि । शस्तं । पृथुः । स्वरुः ॥ ० ॥ अयुद्धः । इत् । युधा ।
 वृतं । शूरः । आ । अजति । सत्वऽभिः ॥ ० ॥ आ । बुदं । वृत्रऽहा ।
 ददे । जातः । पृच्छत् । वि । मातरं । के । उग्राः । के । ह ।
 शृण्वरे ॥ प्रति । त्वा । शवसी । वदत् । गिरौ । अप्सः । न ।
 योधिषत् । यः । ते । शत्रुऽत्वं । आऽचके ॥ ४२ ॥ उत । त्वं । मघऽ-
 वन् । शृणु । यः । ते । वष्टि । ववक्षि । तत् । यत् । वीळयासि । वीळु ।
 तत् ॥ यत् । आजि । याति । आजिऽकृत् । इंद्रः । स्वश्वऽयुः । उप ॥
 रथिऽतमः । रथिनां ॥ वि । सु । विश्वाः । अभिऽयुजः । वज्रिन ।
 विष्वक् । यथा । बृह । भव । नः । सुश्रवऽतमः ॥ अस्माकं । सु ।
 रथं । पुरः । इंद्रः । कृणोतु । सातये । न । यं धूवति । धूर्तयः ॥
 वृज्याम । ते । परि । द्विषः । अरं । ते । शक्र । दावने । गमेम ।
 इत् । इंद्र । गोऽमतः ॥ ४३ ॥ शनैः । चित् । यंतः । अद्रिऽवः ।
 अश्वऽवंतः । शतऽग्विनः । विबश्रणाः । अनेहसः ॥ ऊर्ध्वा । हि ।
 ते । दिवेऽदिवे । सहस्रा । सुनुता । शता ॥ जरित्ऽभ्यः । विऽमंहते ॥
 विद्म । हि । त्वा । धनंऽजयं । इंद्र । दृळ्हा । चित् । आऽरुजं । आऽ-
 दारिणं । यथा । गयं ॥ ककुहं । चित् । त्वा । कवे । मंदंतु । धृष्णोइति ।
 इंदवः । आ । त्वा । परिण । यत् । ईमहे ॥ यः । ते । र्वान् ।
 अदाशुरिः । प्रऽमर्षं । मयऽच्ये । तत् । आ । भूर ॥ ४४ ॥

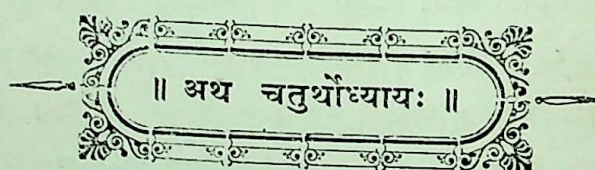

इमे । ऊँइति । त्वा । वि । चक्षते । सखायः । इंद्र । सोमिनः ।
 पुष्टवतः । यथा । पशुं ॥ उत । त्वा । अवधिरं । वयं । श्रुत्कर्णं ।
 संतं । ऊतये । दूरात् । इह । हवामहे ॥ यत् । शुश्रूयाः । इमं ।
 हवं । दुःसमपै । चक्रियाः । उत । भवैः । आपिः । नः । अंतमः ॥ यत् ।
 चित् । हि । ते । अपि । व्यथिः । जगन्वांसः । अमन्महि । गोऽदाः ।
 इत् । इंद्र । बोधि । नः ॥ आ । त्वा । रंभं । न । जिब्रयः । ररभ्म ।
 शवसः । पते । उश्मसि । त्वा । सधऽस्थे । आ ॥ ४५ ॥ स्तोत्रं ।
 इंद्राय । गायत । पुरुऽनृणाय । सत्वने । नकिः । यं । वृण्वते ।
 युधि ॥ अमि । त्वा । वृषभ । सुते । सुतं । सृजामि । पीतये । तृप ।
 वि । अश्रुहि । मदं ॥ मा । त्वा । मुराः । अविष्यवः । मा । उपऽ-
 हस्वानः । आ । दभन् । माकी । ब्रह्मऽद्विधः । वनः ॥ इह । त्वा । गोऽ-
 परीणसा । महे । मंदंतु । राधसे । सरः । गौरः । यथा । पिव ॥ या ।
 वृत्रहा । पराऽवति । सना । नवा । च । चुच्युवे । ता । संसत्सु ।
 प्र । वोचत ॥ ४६ ॥ अपिवत् । कद्रुवः । सुतं । इंद्रः । सहस्रवाह्वे ।
 अत्र । अदेदिष्ट । पौस्यं ॥ सत्यं । तत् । तुर्वशे । यदौ । विदानः ।
 अहवाय्यं । वि । आनत् । तुर्वणे । शमि ॥ तरणि । वः । जनानां ।
 वृदं । वाजस्य । गोऽर्मतः । समानं । ऊँइति । प्र । शंसिपं ॥ ऋभुक्षणं ।
 न । वतैवे । उक्थेषु । तुग्रथऽवृधं ॥ ० ॥ यः । कृतत् । इत् । वि ।
 योन्यं । त्रिऽशोकाय । गिरिं । पृथुं । गोभ्यः । गातुं । निऽएतवे ॥ ४७ ॥
 यत् । दधिबे । मनस्यासि । मंदानः । प्र । इत् । इयक्षसि । मा । तत् ।
 कः । इंद्र । मृळय ॥ दध्नं । चित् । हि । त्वाऽवतः । कृतं । शृण्वे ।
 अधि । क्षमि । जिगातु । इंद्र । ते । मनः ॥ तव । इत् । ऊँइति ।
 ताः । सुऽकीर्तयः । असन् । उत । प्रऽशस्तयः ॥ ० ॥ मा । नः ।
 एकस्मिन् । आ । गसि । मा । द्वयोः । उत । त्रिषु । वर्ध्नीः । मा ।
 शूर । भूरिषु ॥ विभयं । हि । त्वाऽवतः । उग्रात् । अमिऽप्रभंगिनः ।
 दसात् । अहं । ब्रह्मतिऽस्य ॥ ४८ ॥ मा । सख्युः । शूनं । आ ।

विदे । मा । पुत्रस्य । प्रभुवसोइतिप्रभुऽवसो । आऽवृन्वत् । भुतु ।
 ते । मनः ॥ कः । नु । मर्याः । अमिथितः । सखा । सखायं । अत्रवीत् ॥
 जहा । कः । अस्मत् । ईपते ॥ एवारै । वृषभ । सुते । असिन्वन् ।
 भूरि । आवयः । श्वघ्नीऽइव । निऽवता । चरन् ॥ आ । ते । एता ।
 वचःऽयुजा । हरीइति । गृष्णे । सुमत्ऽरथा । यत् । ई । ब्रह्मऽभ्यः ।
 इत् । ददः ॥ मिधि । विश्वाः । अप । द्विषः । परि । बाधः । जहि ।
 मृधः । वसु । स्पार्ह । तत् । आ । भर ॥ यत् । वीळौ । इन्द्र । यत् ।
 स्थिरे । यत् । पर्शाने । पराऽभृतं ॥ ० ॥ यस्य । ते । विश्वऽमानुषः ।
 भूरैः । दत्तस्य । वेदति ॥ ० ॥ ४९ ॥

इति षष्ठाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

हरिः ॐ ॥ त्वाऽवतः । पुरुवसोइतिपुरुऽवसो । वयं । इन्द्र ।
 प्रनेतरितिप्रऽनेतः । ससि । स्थातः । हरीणां ॥ त्वां । हि । सत्यं ।
 अद्रिऽवः । विद्म । दातारं । इषां । विद्म । दातारं । रयीणां ॥ आ ।
 यस्य । ते । महिमानं । शतंऽऊते । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । गीऽ-
 भिः । गृणति । कारवः ॥ सुऽनीथः । घृ । सः । मर्त्यः । यं ।
 मरुतः । यं । अर्यमा । मित्रः । पांति । अद्रुहः ॥ दधानः ।
 गोऽमत् । अश्वऽवत् । सुऽवीर्यं । आदित्यऽजूतः । एधते । सदा ।
 राया । पुरुऽस्पृहा ॥ १ ॥ तं । इन्द्र । दानं । ईमहे । शवसानं ।
 अमीर्वि । ईशानं । रायः । ईमहे ॥ तस्मिन् । हि । संति ।
 ऊतयः । विश्वाः । अभीरवः । सन्ता । आ । वहंतु ।

सतयः । पुरुऽवसु । मदाय । हरयः । सुतं ॥ यः । ते । मदः ।
वरेण्यः । यः । इंद्र । वृत्रहन्ऽतमः ॥ यः । आऽददिः । स्वः । नृऽभिः ।
यः । पृतनासु । दुस्तरः । यः । दुस्तरः । विश्वऽवार । श्रवाय्यः ।
वाजेषु । अस्ति । तरुता ॥ सः । नः । शविष्ठ । सर्वना । आ ।
वसोइति । गहि । गमेम । गोऽमति । व्रजे । गव्योइति । सु । नः ।
यथा । पुरा । अश्वऽया । उत । रथऽया ॥ वरिवस्य । महाऽमह ॥ २ ॥
नहि । ते । शूर । राधसः । अंत । विदमि । सत्रा । दशस्य । नः ।
मघऽवन् । नु । चित् । अद्रिऽवः । धियः । वाजैभिः । आविथ । यः ।
कृष्वः । श्रवयत्ऽसखा । विश्वा । इत् । सः । वेद । जनिम । पुरुऽ-
सुतः । तं । विश्वे । मानुषा । युगा । इंद्र । हवते । तविपं । युतऽ-
सुचः ॥ सः । नः । वाजेषु । अविता । पुरुऽवसुः । पुरऽस्थाता ।
मघऽवा । वृत्रऽहा । भुवत् । अभि । वः । वीरं । अंधसः । मदेषु ।
गाय । गिरा । महा । विऽचेतसं ॥ इंद्र । नाम । श्रुत्यं । शाकिनं ।
वचः । यथा । ददिः । रेक्णः । तन्वे । ददिः । वसु । ददिः । वाजेषु ।
पुरुऽहुत । वाजिनं । नूनं । अथ ॥ ३ ॥ विश्वेषां । इरज्यंतं । वसूनां ।
ससुहांसं । चित् । अस्य । वर्षसः । कृपऽयतः । नूनं । अति । अथ ॥
महः । सु । वः । अरं । इषे । स्त्वामहे । मीळहुषे । अरंऽगमाय ।
जग्मये । यज्ञेभिः । गीऽभिः । विश्वऽमनुषां । मरुतां । इयश्वासि ।
गायै । त्वा । नमसा । गिरा ॥ ये । पातयते । अजमऽभिः । गिरीणां ।
सुऽभिः । एषां । यज्ञं । महिऽस्वनीनां । सुमं । तुविऽस्वनीनां ।
प्र । अध्वरे ॥ प्रऽभंगं । दुऽमतीनां । इंद्र । शविष्ठ । आ । भर ।
रयि । अस्मभ्यं । युज्यं । चोदयत्ऽमते । ज्येष्ठं । चोदयत्ऽमते ॥
सन्नितरिति । सुऽसन्नितः । उन्नं । चित्रं । चेतिष्ठ । सूत ॥
प्रऽसहा । संऽराट् । सहुरिं । सहंतं । भुज्युं । वाजेषु । पूर्वी ॥ ४ ॥
आ । सः । पुतु । यः । ईवत् । आ । अदेवः । पुतं । आऽ-
दे । यथा । चित् । वरीः । अदयः । अदयः । कानीते ।

अस्याः । विऽउपि । आऽददे । षष्टि । सहस्रा । अश्वस्य । अयुता ।
 असनं । उष्ट्रानां । विंशति । शता ॥ दश । श्यावीनां । शता । दश ।
 त्रिऽअरुषीणां । दश । गवां । सहस्रा । दश । श्यावाः । ऋधत्ऽरयः ।
 वीतऽवारासः । आशवः । मथाः । नेमि । नि । ववृतुः ॥ दानासः ।
 पृथुऽश्रवसः । कानीतस्य । सुऽराधसः । रथ । हिरण्यय । ददत् ।
 मंहिष्ठः । सुरिः । अभुत् । वर्षिष्ठ । अकृत । श्रवः ॥ आ । नः ।
 वायोइति । महे । तने । याहि । मखाय । पाजसे । वयं । हि । ते ।
 चक्रम । भूरि । दावने । सद्यः । चित् । महि । दावने ॥ ५ ॥ यः ।
 अश्वेभिः । वहते । वस्ते । उक्षाः । त्रिः । सप्त । सप्ततीनां । एभिः ।
 सोमैभिः । सोमसुत्ऽभिः । सोमऽपाः । दानाय । शुक्रपुतऽपाः ॥ यः ।
 मे । इमं । चित् । ऊँइति । त्मना । अमंदत् । चित्रं । दावने । अरदे । अक्षे ।
 नहुषे । सुऽकृत्वनि । सुकृत्ऽतराय । सुऽकृतुः ॥ उचथ्ये । वपुषि ।
 यः । स्वऽराट् । उत । वायोइति । घृतऽस्त्राः । अश्वऽइषितं । रजऽऽ-
 इषितं । शुनाऽइषितं । प्र । अज्म । तत् । इदं । नु । तत् ॥ अध ।
 प्रियं । इषिराय । षष्टि । सहस्रा । असनं । अश्वानां । इत् । न ।
 वृण्यौ ॥ गावः । न । युथं । उप । यंति । वध्रयः । उप । मा । आ ।
 यंति । वध्रयः ॥ अध । यत् । चारथे । गणे । शतं । उष्ट्रान् ।
 अचिक्रदत् । अध । श्वित्नेषु । विंशति । शता ॥ शतं । दासे ।
 बलबुधे । विप्रः । तरुक्षे । आ । ददे । ते । ते । वायोइति । इमे ।
 जनाः । मदति । इन्द्रऽगोपाः । मदति । देवऽगोपाः ॥ अध । स्या ।
 योषणा । मही । प्रतीची । वशं । अश्व्यं । अधिऽरुक्मा । वि ।
 नीयते ॥ ६ ॥ महि । वः । महतां । अवः । वरुण । मित्र । दाशुषे ।
 यं । आदित्याः । अमि । द्रुहः । रक्षथ । न । ई । अध । नशत् ।
 अनेहसः । वः । ऊतयः । सुऽऊतयः । वः । ऊतयः ॥ विद । देवाः ।
 अघानां । आदित्यासः । अपऽआकृति । पक्षा । वयः । यथा । उपरि ।
 वि । अस्मेइति । शर्म । यच्छत ॥ ७ ॥ वि । अस्मेइति । अधि ।

शर्म । तत् । पक्षा । वयः । न । यंतन । विश्वानि । विश्ववेदसः ।
 वरुथ्या । मनामहे ॥ ० ॥ यस्मै । अरासत । क्षयं । जीवातुं । च ।
 प्रचेतसः । मनोः । विश्वस्य । घ । इत् । इमे । आदित्याः ।
 रायः । ईशते ॥ ० ॥ परि । नः । वृणजत् । अघा । दुःऽगानि ।
 रथ्यः । यथा ॥ ० ॥ आदित्यानां । उत । अवसि ॥ ७ ॥
 परिऽहृता । इत् । अना । जनः । युष्माऽदत्तस्य । वायति । देवाः ।
 अदध्रं । आश । वः । यं । आदित्याः । अहेतन ॥ ० ॥ न । त ।
 तिग्मं । चन । त्यजः । न । द्रासत् । अभि । तं । गुरु । यस्मै ।
 ऊदिति । शर्म । सऽप्रथः । आदित्यासः । अराध्वं ॥ ० ॥ युषेइति ।
 देवाः । अपि । स्मसि । युध्यंतऽइव । वर्मऽसु । युयं । महः । नः ।
 एनसः । युयं । अर्मात् । उरुध्यतु ॥ ० ॥ अदितिः । नः । उरुध्यतु ।
 अदितिः । शर्म । यच्छतु । माता । मित्रस्य । रेवतः । अर्यम्णः । वरुणस्य ।
 च ॥ ० ॥ यत् । देवाः । शर्म । शरणं । यत् । भद्रं । यत् । अनातुरं ।
 त्रिऽधातुं । यत् । वरुथ्यं । तत् । अस्मासु । वि । यंतन ॥ ० ॥ ८ ॥
 आदित्याः । अव । हि । ख्यतं । अधि । कूलात्ऽइव । स्पर्शः । सुऽ-
 तीर्थं । अर्वतः । यथा । अनु । नः । नेपथ्यं । सुऽगं ॥ ० ॥ न । इह ।
 भद्रं । रक्षस्विने । न । अवऽयै । न । उपऽयै । उत । गवे । च ।
 भद्रं । धेनवे । वीराय । च । श्रवस्थते ॥ ० ॥ यत् । आविः । यत् ।
 अपीच्यं । देवासः । अस्ति । दुःऽकृतं । त्रिते । तत् । विश्वं । आप्ये ।
 आरे । अस्मत् । दधातन ॥ ० ॥ यत् । च । गोषु । दुःऽस्वन्यं ।
 यत् । च । असेइति । दुहितः । दिवः । त्रितायं । तत् । विभाऽवरि ।
 आप्त्यायं । परा । वह ॥ ० ॥ निष्कं । वा । घ । कृण्वते । सज ।
 वा । दुहितः । दिवः । त्रिते । दुःऽस्वन्यं । सर्वं । आप्ये । परि ।
 दध्मासि ॥ ० ॥ ९ ॥ तत्ऽअन्नाय । तत्ऽअपसे । तं । भागं । उपऽ-
 सेदुषं । त्रितायं । च । द्वितायं । च । उषः । दुःऽस्वन्यं । वह ॥ ० ॥
 यथा । कलां । यथा । शकं । यथा । वृणं । संऽनयामसि । एव ।

दुःस्वप्न्यं । सर्वं । आप्तये । सं । नयामसि ॥ ० ॥ अजैष्म । अद्य ।
 असनाम । च । अभूम् । अनागसः । वयं । उषः । यस्मात् । दुः-
 स्वप्न्यात् । अभैष्म । अप । तत् । उच्छ्रुतु ॥ ० ॥ १० ॥ स्वादोः ।
 अभक्षि । वयसः । सुऽमेधाः । सुऽआध्यः । वरिवोचितऽतरस्य ।
 विश्वे । यं । देवाः । उत । मर्त्यासः । मधु । ब्रुवतः । अभि । संऽ-
 चरति ॥ अंतरिति । च । प्र । अगाः । अदितिः । भवासि । अवऽ-
 याता । हरसः । दैव्यस्य । इन्द्रोइति । इन्द्रस्य । सुख्यं । जुषाणः ।
 श्रौष्टीऽइव । धुरं । अनु । राये । ऋध्याः ॥ अपाम । सोमं । अमृताः ।
 अभूम । अगन्म । ज्योतिः । अविदाम । देवान् । किं । नूनं । अस्मान् ।
 कृणवत् । अरातिः । किं । ऊँइति । ध्रुतिः । अमृत । मर्त्यस्य ॥ शं ।
 नः । भव । हृदे । आ । पीतः । इन्द्रोइति । पिताऽइव । सोम । सुनवे ।
 सुऽशेवः । सखाऽइव । सख्ये । उरुऽशंस । धीरः । प्र । नः । आयुः ।
 जीवसे । सोम । तारीः ॥ इमे । मा । पीताः । यशसः । उरुप्यवः । रथं ।
 न । गावः । सं । अनाह । पर्वऽसु । ते । मा । रक्षंतु । विऽस्रसः ।
 चरित्रात् । उत । मा । स्वामात् । यद्वयंतु । इन्द्रवः ॥ ११ ॥ अग्नि ।
 न । मा । मथितं । सं । दिदीपः । प्र । चक्षय । कृणुहि । वस्यसः ।
 नः । अथ । हि । ते । मदं । आ । सोम । मन्ये । रेवान्ऽइव । प्र ।
 चर । पुष्टि । अच्छ ॥ इषिरेण । ते । मनसा । सुतस्य । भक्षीमहि ।
 पित्र्यस्यऽइव । रायः ॥ सोमं । राजन् । प्र । नः । आयुषि । तारीः ।
 अहानिऽइव । सूर्यः । वासराणि ॥ सोमं । राजन् । मृलय । नः ।
 स्वस्ति । तव । ससि । ब्रत्याः । तस्य । विद्धि । अलति । दक्षः ।
 उत । मन्युः । इन्द्रोइति । मा । नः । अर्थः । अनुऽकामं । परा । दाः ॥
 त्वं । हि । नः । तन्वः । सोम । गोपाः । गात्रेऽगात्रे । निऽससत्थ ।
 नृऽचक्षाः ॥ यत् । ते । वयं । प्रऽमिनाम । ब्रतानि । सः । नः ।
 मृळ । सुऽसखा । देव । वस्यः ॥ ऋदुदरेण । सख्या । सन्नेय । यः ।
 मा । न । रिष्येत् । हरिऽअश्व । पीतः । अयं । सोमः । नि ।

अथायि । असेइति । तस्मै । इंद्रं । प्रऽतिरं । एमि । आयुः ॥ १२ ॥
 अप । त्याः । अस्थुः । अनिराः । अमीवाः । निः । अत्रसन् ।
 तमिपीचीः । अभैषुः । आ । सोमः । अस्मान् । अरुहत् । विऽहायाः ।
 अगन्म । यत्र । प्रऽतिरंते । आयुः ॥ यः । नः । इंद्रुः । पितरः ।
 हृत्सु । पीतः । अमर्त्यः । मर्त्यान् । आऽविवेश । तस्मै । सोमाय ।
 हविषा । विधेम । मृळीके । अस्य । सुऽमतौ । स्याम ॥ त्वं । सोम ।
 पितुऽभिः । संऽविदानः । अनु । द्यावापृथिवीइति । आ । ततथ ।
 तस्मै । ते । इंद्रोइति । हविषा । विधेम ॥ ० ॥ ज्ञातारः । देवाः ।
 अग्नि । वोचत । नः । मा । नः । निऽद्रा । ईशत । मा । उत ।
 जल्पिः । वयं । सोमस्य । विश्वह । प्रियासः । सुऽवीरासः । विदथं ।
 आ । वदेम ॥ त्वं । नः । सोम । विश्वतः । वयऽधाः । त्वं । स्वऽवित् ।
 आ । विश । नृऽचक्षाः । त्वं । नः । इंद्रोइति । ऊतिऽभिः । सुऽजोषाः ।
 गहि । पश्चातात् । उत । वा । पुरस्तात् । अथवालखिल्यं ॥ १३ ॥
 अभि । प्र । वः । सुऽराध्रसं । इंद्रं । अर्च । यथा । विदे । यः ।
 जरितुऽभ्यः । मघऽवा । पुरुऽवसुः । सहस्रेणऽइव । शिक्षति ॥
 शतनीकाऽइव । प्र । जिगाति । धृणुऽया । हंति । वृत्राणि । दृशुषे ।
 गिरेऽइव । प्र । रसाः । अस्य । पिन्विरे । दत्राणि । पुरुऽभोजसः ॥
 आ । त्वा । सुतासः । इंद्रवः । मदाः । ये । इंद्र । गिर्वणः । आपः ।
 उ । वज्रिन् । अनु । ओक्थं । सरः । पृणति । शूर । राधसे ॥
 अनेहसं । प्रऽतरणं । विवक्षणं । मध्वः । स्वादिष्टं । ई । पिब । आ ।
 यथा । मंदसानः । किरासि । नः । प्र । क्षुद्राऽइव । त्मना । धृषत् ॥
 आ । नः । स्तोमं । उप । द्रवत् । हियानः । अश्वः । न । सोतुऽभिः ।
 यं । ते । स्वधाऽवन् । स्वदयंति । धेनवः । इंद्र । कर्णेषु ।
 रातयः ॥ १४ ॥ उग्रं । न । वीरं । नमसा । उप । सेदिम । विऽ-
 भूति । अक्षितऽवसु । उद्रीऽइव । वज्रिन् । अवतः । न । सिंचते ।
 क्षरंति । इंद्र । धीतयः । यत् । धूमं । ज्वत् । वा । युजे । यत् ।

वा । पृथिव्यां । अधि ॥ अतः । नः । यज्ञं । आशुऽभिः । महेऽमते ।
 उग्रः । उग्रेभिः । आ । गृहि ॥ अजिरासः । हरयः । ये । ते ।
 आशवः । धाताऽइव । प्रऽसस्त्रिणः । येभिः । अपत्यं । मनुषः ।
 परिऽईयसे । येभिः । विश्वं । स्वः । दृशे ॥ एतावतः । ते । ईमहे ।
 इंद्रं । सुस्रस्यं । गोऽमतः । यथा । प्र । आवः । मघऽवन् । मेभ्यऽ-
 अतिथिं । यथा । नीपऽअतिथिं । धने । यथा । कण्वे । मघऽवन् ।
 वसदस्यवि । यथा । पक्थे । दशऽव्रजे । यथा । गोऽशये । असनोः ।
 ऋजिष्वनि । इंद्रं । गोऽमत् । हिरण्यऽवत् ॥ १५ ॥ प्र । सु । श्रुतं ।
 सुऽराधसं । अर्चं । शक्रं । अमिष्टये । यः । सुन्वते । स्तुवते । काम्यं ।
 वसु । सहस्रेणऽइव । मंहते ॥ शतऽअनीकाः । हेतयः । अस्य ।
 दुस्तराः । इंद्रस्य । संऽइषः । महीः । गिरिः । न । भुज्मा । मघवत्-
 सु । पिन्वते । यत् । ई । सुताः । अमंदिषुः ॥ यत् । ई । सुतासः ।
 इंद्रवः । अभि । प्रियं । अमंदिषुः । आपः । न । धायि । सवनं ।
 मे । आ । वसोऽइति । दुर्घाऽइव । उप । दाशुषे ॥ अनेहसं । वः ।
 हवमानं । ऊतये । मध्वः । अरन्ति । धीतयः । आ । त्वा । वसोऽइति ।
 हवमानासः । इंद्रवः । उप । स्तोत्रेषु । दधिरे ॥ आ । नः । सोमे । सु-
 अध्वरे । इयानः । अत्यः । न । तोशते । यं । ते । स्वदाऽवन् । स्वदति ।
 गुर्तयः । पौरे । छंदयसे । हवं ॥ १६ ॥ प्र । वीरं । उग्रं । विविचिं ।
 धनऽस्पृतं । विऽभूति । राधसः । महः ॥ ० ॥ वसुऽत्वना । सदा ।
 पीपेथ । दाशुषे ॥ ० ॥ पुराऽवति ॥ ० ॥ दिवि । युजानः । इंद्रं ।
 हरिऽभिः । महेऽमते । ऋष्वः । ऋष्वेभिः । आ । गृहि ॥
 रथिरासः ॥ ० ॥ अस्त्रिधः । ओजः । वार्तस्य । पिप्रति । येभिः ।
 नि । दस्युं । मनुषः । निऽघोषयः । येभिः । स्वऽरितिस्वः । परिऽ-
 ईयसे ॥ एतावतः । ते । वसोऽइति । विद्यामं । शूर । नव्यसः ॥ ० ॥
 एतशं । कृत्ये । धने । यथा । वशं । दशऽव्रजे ॥ ० ॥ मेधे ।
 अध्वरे । दीर्घऽसीये । नमन्तानि । यथा । नव्यस्य । असिंसासः ।

अद्रिऽवः । मयि । गोत्रं । हरिऽश्रियं ॥ १७ ॥ यथा । मनौ । सांऽ-
 वरणौ । सोमं । इंद्र । अपिबः । सुतं । नीपऽअतिथौ । मघऽवन् ।
 मेध्यऽअतिथौ । पुष्टिऽगौ । श्रुष्टिऽगौ । सचा ॥ पार्षद्वाणः । प्रस्कण्वं ।
 सं । असादयत् । शयानं । जिवि । उद्धितं । सहस्राणि । असिसासत् ।
 गवां । ऋषिः । त्वाऽऊतः । दस्यवे । वृकः ॥ यः । उक्थेभिः । न ।
 विधत्ते । चिकित् । यः । ऋषिऽचोदनः । इंद्र । तं । अच्छ । वद ।
 नव्यस्या । मती । अरिष्यंतं । न । भोजसे ॥ यस्मै । अर्कं । सप्तऽ-
 शीर्षाणं । अनृचुः । त्रिऽधातुं । उत्तमे । पदे । सः । तु । इमा ।
 विश्वा । भुवनानि । चिक्रदत् । आत् । इत् । जनिष्ट । पौंस्यं ॥ यः ।
 नः । दाता । वसूनां । इंद्र । तं । हूमहे । वयं । विद्म । हि । अस्य ।
 सुऽमति । नवीयसीं । गमेम । गोऽमति । व्रजे ॥ १८ ॥ यस्मै । त्वं ।
 वसोइति । दानाय । शिश्नसि । सः । रायः । पोषं । अश्रुते । तं ।
 त्वा । वयं । मघऽवन् । इंद्र । गिर्वणः । सुतऽवतः । हवामहे ॥ कदा ।
 चन । स्तरीः । असि । न । इंद्र । सश्नसि । दाशुषे । उपऽउप ।
 इत् । नु । मघऽवन् । भूयः । इत् । नु । ते । दानं । देवस्य । पृच्यते ॥
 प्र । यः । ननक्षे । अभि । ओजसा । क्रिवि । वधैः । शुष्णं । निऽ-
 घोशयन् । यदा । इत् । अस्तंभीत् । प्रथयन् । अमूं । दिवं । आत् ।
 इत् । जनिष्ट । पार्थिवः ॥ यस्य । अयं । विश्वः । आर्यः । दासः ।
 शेवधिऽपाः । अरिः । तिरः । त्रित् । अये । रुशमे । पवीरवि ।
 तुभ्यं । इत् । सः । अज्यते । रयिः ॥ तुरण्यवः । मधुऽमंतं । घृतऽश्रुतं ।
 विप्रांसः । अर्कं । आनृचुः ॥ अस्मेइति । रयिः । पप्रथे । वृष्ण्यं ।
 शवः । अस्मेइति । सुवानासः । इंदवः ॥ १९ ॥ यथा । मनौ ।
 विवस्वति । सोमं । शक्र । अपिबः । सुतं । यथा । त्रिते । छंदः ।
 इंद्र । जुजोषसि । आयौ । मादयसे । सचा ॥ पृषधे । मेध्यै ।
 मातरिश्वा नि । इंद्र । सुवाने । अमंदथाः । यथा । सोमं । दशऽशिप्रे ।
 दशऽओण्ये । स्यूमंऽरइमौ । ऋजूनसि ॥ यः । उक्था । केवला ।

दधे । यः । सोमं । धृषिता । अपिबत् । यस्मै । विष्णुः । व्रीणि ।
पदा । विऽचक्रमे । उप । मित्रस्य । धर्मऽभिः ॥ यस्य । त्वं । इंद्र ।
स्तोमेषु । चाकनः । वाजे । वाजिन । शतक्रतोऽतिशतऽक्रतो ॥ ० ॥
सुदुग्धाऽइव । गोऽदुहः । जुहुमसि । श्रवस्यवः ॥ ० ॥ सः । नः ।
पिता । महान् । उग्रः । ईशानऽकृत् । अयामन् । उग्रः । मघऽवा ।
पुरुऽवसुः । गोः । अश्वस्य । प्र । दातु । नः ॥ २० ॥ ० ॥
महसे ॥ ० ॥ इन्वति । वसुऽयवः । वसुऽपति । शतऽक्रतु । स्तोमैः ।
इंद्र । हवामहे । कदा । चन । प्र । युच्छसि । उमेऽति । नि ।
पासि । जन्मनीऽति । तुरीय । आदित्य । हवनं । ते । इन्द्रियं ।
आ । तस्थौ । अमृतं । दिवि ॥ यस्मै । त्वं । मघऽवन् । इंद्र । गिर्वणः ।
शिक्षोऽति । शिक्षसि । दाशुपे । अस्माकं । गिरः । उत । सुऽस्तुति ।
वसोऽति । कण्वऽवत् । गृणुधि । हवं ॥ अस्तावि । मन्म । पुर्व्य ।
ब्रह्म । इंद्राय । वोचत । पूर्वीः । ऋतस्य । बृहतीः । अनुपत ।
स्तोतुः । मेधाः । असृक्षत ॥ सं । इंद्रः । रायः । बृहतीः । अधुनुत ।
सं । क्षोणीऽति । सं । ऊँऽति । सूर्य । सं । शुक्रासः । शुचयः । सं ।
गोऽआशिरः । सोमाः । इंद्रं । अमंदिषुः ॥ २१ ॥ उपऽमं । त्वा ।
मघोनां । ज्येष्ठं । च । वृषभाणां । पुर्भित्ऽतमं । मघऽवन् । इंद्र ।
गोऽविदं । ईशानं । रायः । ईमहे ॥ यः । आयुं । कुत्सं । अतिथिऽग्वं ।
अर्दयः । ववृधानः । दिवेऽदिवे ॥ ० ॥ हरिऽअश्वं । शतऽक्रतु ।
वाजऽयंतः । हवामहे ॥ आ । नः । विश्वेषां । रसं । मध्वः । सिंचतु ।
अद्रयः । ये । पराऽवति । सुन्विरे । जनेषु । आ । ये । अर्वाऽवति ।
इंद्रवः ॥ विश्वा । द्वेषांसि । जहि । च । अव । च । आ । कृधि ।
विश्वे । सन्वतु । आ । वसु । शीष्टेषु । चित् । ते । मदिरासः ।
अंशवः । यत्र । सोमस्य । तृपसि ॥ २२ ॥ इंद्र । नेदीयः । आ । इत् ।
इहि । मितऽमेधाभिः । ऊतिऽभिः । आ । शंऽतम । शंऽतमाभिः ।
अभिष्टिऽभिः । आ । सुऽआपे । स्वापिऽभिः ॥ आजिऽतुरं । सत्ऽपति ।

विश्वऽचर्षणि । कृधि । प्रऽजासु । आऽभंग । प्र । सु । तिर ।
 शचीभिः । ये । ते । उक्थिनः । क्रतुं । पुनते । अनुषक् ॥ यः । ते ।
 साधिष्ठः । अवसे । ते । स्याम । भरेषु । ते । वयं । होत्राभिः । उत ।
 देवहृतिऽभिः । ससऽवांसः । मनामहे ॥ अहं । हि । ते । हरिऽवः ।
 ब्रह्म । वाजऽयुः । आजि । यामि । सदा । ऊतिऽभिः । त्वां । इत् । एव ।
 तं । अमे । सं । अश्वऽयुः । गव्युः । अग्रे । मथीनां ॥ २३ ॥ एतत् । ते ।
 इंद्र । वीर्यै । गीऽभिः । गुणंति । कारवः । ते । स्तोभंतः । ऊजै ।
 आवत् । घृतऽश्रुतं । पौरासः । नक्षन् । धीतिऽभिः ॥ नक्षते । इंद्र ।
 अवसे । सुऽकृत्या । येषां । सुतेषु । मंदसे । यथा । संऽवते । अमदः ।
 यथा । कृशे । एव । अस्मेइति । इंद्र । मत्स्व ॥ आ । नः । विश्वे ।
 सऽजोषसः । देवांसः । गंतन । उप । नः ॥ वसवः । रुद्राः । अवसे ।
 नः । आ । गमन् । शृण्वंतु । मरुतः । हव ॥ पूषा । विष्णुः । हवनं ।
 मे । सरस्वती । अवंतु । सप्त । सिधवः । आप्रः । वातः । पर्वतासः ।
 वनस्पतिः । शृणोतु । पृथिवी । हव ॥ २४ ॥ यत् । इंद्र । राधः ।
 अस्ति । ते । माघोनं । मघवत्ऽतम । तेन । नः । वोधि । सधऽमायः ।
 वृधे । भगः । दानाय । वृत्रऽहन् ॥ आजिऽपते । नऽपते । त्वं । इत् ।
 हि । नः । वाजै । आ । वक्षि । सुक्रतोइतिसुऽक्रतो । वीती । होत्राभिः ।
 उत । देववीतिऽभिः । ससऽवांसः । वि । शृण्वरे ॥ संति । हि ।
 अर्ये । आऽशिषः । इंद्रे । आयुः । जनानां । अस्मान् । नक्षस्व । मघऽ-
 वन् । उप । अवसे । धुक्षस्व । पिप्युषी । इषं ॥ वयं । ते । इंद्र ।
 स्तोमैभिः । विधेम । त्वं । अस्माकं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । महि ।
 स्थुरं । शशयं । राधः । अहयं । प्रस्कण्वाय । नि । तोशय ॥ २५ ॥
 भूरि । इत् । इंद्रस्य । वीर्यै । वि । अख्यं । अभि । आ । अयति ।
 राधः । ते । दस्येव । वृक् ॥ शतं । श्वेतासः । उक्षणः । दिवि । तारः ।
 न । रोचते । महा । दिवं । न । तस्तुभुः ॥ शतं । वेणून् । शतं ।
 शुनः । शतं । चर्माणि । म्लातानि । शतं । मे । बल्वजऽस्तुकाः ।

अरुषीणां । चतुःशतं ॥ सुदेवाः । स्थ । काण्वायनाः । वयः । वयः ।
विचरन्तः । अश्वासः । न । चक्रमत ॥ आत् । इत् । साप्तस्य ।
चर्किरन् । न । अनूनस्य । महि । श्रवः । श्यावीः । अतिध्वसन् ।
पथः । चक्षुषा । चन । संशनशे ॥ २६ ॥ प्रति । ते । दस्यवे । वृक् ।
राधः । अदशि । अह्यं । द्यौः । न । प्रथिना । शर्वः ॥ दश । महि ।
पौतः । सहस्रा । दस्यवे । वृक् । नित्यात् । रायः । अमहत ॥
शतं । मे । गर्दभानां । शतं । ऊर्णावतीनां । शतं । दासान् । अति ।
सजः ॥ तत्रोदिति । अपि । प्र । अनीयत् । पूतः । अक्तायै । विअक्ता ।
अश्वानां । इत् । न । युथ्यां ॥ अचैति । अग्निः । चिकितुः । हव्यः-
वाद् । सः । सुमत् । अर्थः । अग्निः । शुक्रेण । शोचिषा । बृहत् । सूरः ।
अरोचत् । दिवि । सूर्यः । अरोचत् ॥ २७ ॥ युवं । देवा । क्रतुना ।
पूर्येण । युक्ताः । रथेन । तविषं । यजत्रा । आ । अगच्छतं । नासत्या ।
शचीभिः । इदं । तृतीयं । सर्वनं । पिवाथः ॥ युवां । देवाः । त्रयः ।
एकादशासः । सत्याः । सत्यस्य । ददशे । पुरस्तात् । अस्माकं । यज्ञं ।
सर्वनं । जुषाणा । पातं । सोमं । अश्विना । दीद्यग्नीइतिदीदिअग्नी ।
पनाय्यं । तत् । अश्विना । कृतं । वां । वृषभः । दिवः । रजसः ।
पृथिव्याः ॥ सहस्रं । शंसाः । उत । ये । गोइष्टौ । सर्वान् । इत् । तान् ।
उप । यात् । पिबध्यै । अयं । वां । भागः । निहितः । यजत्रा । इमाः ।
गिरः । नासत्य । उप । यात् ॥ पिबतं । सोमं । मधुमंतं । असेइति ।
प्र । दाश्वासं । अवतं । शचीभिः ॥ २८ ॥ यं । ऋत्विजः । बहुधां ।
कल्पयंतः । सचैतसः । यज्ञं । इमं । वहन्ति । यः । अनुचानः ।
ब्राह्मणः । युक्तः । आसीत् । का । स्वित् । तत्र । यजमानस्य । सं-
वित् ॥ एकः । एव । अग्निः । बहुधा । संइष्टः । एकः । सूर्यः ।
विश्वं । अनु । प्रभूतः । एका । एव । उषाः । सर्वं । इदं । वि ।
भाति । एकं । वै । इदं । वि । वभुव । सर्वं ॥ ज्योतिष्मंतं । केतु-
मंतं । त्रिचक्रं । सुखं । रथं । सुसदं । भूरिवारं । चित्रमथा ।

यस्य । योगे । अधिऽज्जे । तं । वां । हुवे । अति । रिक्तं ।
 पिबेध्वे ॥ २९ ॥ इमानि । वां ॥ भागऽधेयानि । सिस्त्रते । इंद्रावरुणा ।
 प्र । महे । सुतेषु । वां । यज्ञेऽयज्ञे । ह । सर्वना । भुरण्यथः । यत् ।
 सुन्वते । यजमानाय । शिक्षथः ॥ निऽसिध्वरीः । ओषधीः । आपः ।
 आस्तां । इंद्रावरुणा । महिमानं । आशत । या । सिस्त्रतुः । रजसः ।
 पारे । अध्वनः । ययोः । शत्रुः । नकिः । अदेवः । ओहते ॥ सत्यं ।
 तत् । इंद्रावरुणा । कृशस्य । वां । मध्वः । ऊर्मि । दुहते । सप्त ।
 वाणीः । तामिः । दश्वासं । अवतं । शुभः । पतीइति । यः । वां ।
 अदध्वः । ऊभि । पाति । चित्तिऽभिः ॥ घृतऽपुषः । सौम्याः । जीरऽ-
 दानवः । सप्त । स्वसारः । सदेने । ऋतस्य । याः । ह । वां ।
 इंद्रावरुणा । घृतऽश्रुतः । तामिः । धत्तं । यजमानाय । शिक्षतं ॥ ३० ॥
 अवोचाम । महेते । सौमगाय । सत्यं । त्वेषाभ्यां । महिमानं । इंद्रियं ।
 अस्मान् । सु । इंद्रावरुणा । घृतऽश्रुतः । त्रिऽभिः । साप्तेभिः । अवतं ।
 शुभः । पतीइति ॥ इंद्रावरुणा । यत् । ऋषिऽभ्यः । मनीषां । वाचः ।
 मति । श्रुतं । अदत्तं । अग्ने । यानि । स्थानानि । असृजत । धीराः ।
 यज्ञे । तन्वानाः । तपसा । अभि । अपश्यं ॥ इंद्रावरुणा । सौमनसं ।
 अहंतं । रायः । पोषं । यजमानेषु । धत्तं । प्रऽजां । पुष्टिं । भुतिं ।
 अस्मासु । धत्तं । दीर्घायुऽत्वाय । प्र । तिरतं । नः । आयुः ॥ ३१ ॥
 इति षष्ठोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अग्ने । आ । याहि । अग्निऽभिः । होतारं ।
 त्वा । वृणीमहे । आ । त्वां । अनक्तु । प्रऽयता । हविष्मती । यजिष्ठं ।
 वहिः । आऽसदे ॥ अच्छ । हि । त्वा । सहसः । सुनोइति । अंगिरः ।
 सुचः । चरति । अध्वरे । ऊजः । नपातं । घृतऽकेशं । ईमहे ।
 अग्नि । यज्ञेषु । पूर्व्यं ॥ अग्ने । कविः । वेधाः । असि । होता ।
 पावक । यक्ष्यः । मद्रः । यजिष्ठः । अध्वरेषु । ईज्यः । विप्रैभिः ।
 शुक्र । मन्मऽभिः ॥ अद्रोघं । आ । वह । उशतः । यविश्य ।
 देवान् । अजस्र । वीतये । अभि । प्रयांसि । सुऽधिता । आ ।

वसोइति । गहि । मंदस्व । धीतिऽभिः । हितः ॥ त्वं । इत् । सु-
 प्रथाः । असि । अग्ने । त्रातः । ऋतः । कविः । त्वां । विप्रासः । सु-
 इधान । दीदिऽवः । आ । विवासंति । वेधसः ॥ ३२ ॥ शोच ।
 शोचिष्ठ । दीदिहि । विशे । मयः । रास्व । स्तोत्रे । महान् । असि ।
 देवानां । शर्मन् । मम । संतु । सूरयः । शत्रुऽसहः । सुऽअग्नयः ॥
 यथा । चित् । वृद्धं । अतसं । अग्ने । संऽजूर्वसि । धमि । एव ।
 दह । मित्रऽमहः । यः । अस्सऽधुक् । दुऽमन्मा । कः । च । वेनति ॥
 मा । नः । मर्ताय । रिपवे । रक्षस्विने । मा । अघऽशसाय । रीरधः ।
 अस्त्रेधत्ऽभिः । तरणिऽभिः । यविष्ठ्य । शिवेभिः । पाहि । पायुऽभिः ॥
 पाहि । नः । अग्ने । एकया । पाहि । उत । द्वितीयया । पाहि ।
 गीऽभिः । तिस्रऽभिः । ऊर्जा । पते । पाहि । चतस्रऽभिः । वसोइति ॥
 पाहि । विश्वस्वत् । रक्षसः । अरावणः । प्र । स्म । वाजेषु । नः ।
 अव । त्वां । इत् । हि । नेदिष्ठं । देवऽतातये । अपि । नक्षामहे ।
 वृधे ॥ ३३ ॥ आ । नः । अग्ने । वयऽवृधं । रयिं । पावक । शंस्यं ।
 रास्व । च । नः । उपऽमाते । पुरुऽस्पृहं । सुऽनीती । स्वयंशऽतरं ॥
 येन । वंसाम पृतनासु । शर्धतः । तरंतः । अर्यः । आऽदिशः । सः ।
 त्वं । नः । वृधं । प्रयसा । शचीवसोइतिशचीऽवसो । जिन्व । धियः ।
 वसुऽविदः ॥ शिशानः । वृषभः । यथा । अग्निः । शृगेइति । दर्विध्वत् ।
 तिग्माः । अस्य । हनवः । न । प्रतिऽधृषे । सुऽजंभः । सहसः । गहुः ॥
 नहि । ते । अग्ने । वृषभ । प्रतिऽधृषे । जंभासः । यत् । वि-
 तिष्ठसे ॥ ० ॥ ह्येतरिति । सुऽहुतं । हविः । कृधि । वंस्व । नः ।
 वार्या । पुरु ॥ सेषे । वनेषु । मात्रोः । सं । त्वा । मर्तासः । इंधते ॥
 अतंद्रः । हव्या । वहासि । हविऽकृतः । आत् । इत् । देवेषु ।
 राजसि ॥ ३४ ॥ सप्त । होतारः । तं । इत् । ईळते । त्वा । अग्ने ।
 सुऽत्यजं । अहयं ॥ भिनत्सि । अद्रिं । तपसा । वि । शोचिषा । प्र ।
 अग्ने । तिष्ठ । जनान् । अति ॥ अग्निऽअग्नि । वः । अग्निऽगुं । हुवेम ।

वृक्त्वाहिषः ॥ अग्निः । हितऽप्रयसः । शश्वतीषु । आ । होतारं ।
वर्षणीनां ॥ केतैन । शर्मन् । सचते । सुऽसामनि । अग्ने । तुभ्यै ।
चिकित्वना ॥ इषण्यया । नः । पुरुऽरूपं । आ । भर । वाजं । नेदिष्ठं ।
ऊतये ॥ अग्ने । जरितः । विश्वपतिः । तेषानः । देव । रक्षसः ।
अप्रेषिऽवान् । गृहऽपतिः । महान् । असि । दिवः । पायुः । दुरोणऽयुः ॥
मा । नः । रक्षः । आ । वेशीत् । आघृणिवसोऽइत्याघृणिऽवसो । मा ।
यातुः । यातुऽमावतां ॥ परऽगव्युति । अनिरां । अप । क्षुध्रं । अग्ने ।
सेधं । रक्षस्विनः ॥ ३५ ॥ उभयं । शृणवत् । च । नः । इंद्रः । अर्वाक् ।
इंद्र । वचः । सत्राच्या । मघऽवा । सोमऽपीतये । धिया । शविष्ठः ।
आ । गमत् ॥ तं । हि । स्वऽराजं । वृषभं । तं । ओजसे । ध्रिषणेऽति ।
निऽततक्षतुः । उत । उपऽमानां । प्रथमः । नि । सीदसि । सोमऽ-
कामं । हि । ते । मनः ॥ आ । वृषस्व । पुरुवसोऽइतिपुरुऽवसो ।
सुतस्य । इंद्र । अंधसः । विघ्न । हि । त्वा । हरिऽवः । पृतऽसु ।
ससहि । अधृष्टं । चित् । दधृष्वणिं ॥ अप्रामिऽसत्य । मघऽवन् ।
तथा । इत् । असत् । इंद्र । कृत्वा । यथा । वशः । सनेमं । वाजं ।
तव । शिप्रिन् । अवसा । मधु । चित् । यंतः । अद्रिऽवः ॥ शग्धि ।
ऊति । सु । शचीऽपते । इंद्र । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः । भगं । न । हि ।
त्वा । यशसं । वसुऽविदं । अनु । शूर । चरामसि ॥ ३६ ॥ पौरः ।
अश्वस्य । पुरुऽकृत् । गवां । असि । उत्सः । देव । हिरण्ययः ।
नकिः । हि । दानं । परिऽमर्धिषत् । त्वेति । यत्स्यत् । यामि ।
तत् । आ । भर ॥ त्वं । हि । आ । इहि । चेरवे । विदाः । भगं ।
वसुत्तये । उत् । ववृषस्व । मघऽवन् । गोऽइष्टये । उत् । इंद्र ।
अश्वऽइष्टये ॥ त्वं । पुरु । सहस्राणि । शतानि । च । युथा । दानाय ।
महसे । आ । पुरंऽदरं । चक्रुम । विप्रऽवचसः । इंद्र । गायंतः ।
अवसे ॥ अविप्रः । वा । यत् । अविधत् । विप्रः । वा । इंद्र । ते ।
वचः । सः । प्र । ममंदत् । त्वाऽया । शतकृतोऽइतिशतऽकृतो ।

प्राचा॑मन्यो॒इति॑प्राचा॑ऽमन्यो । अहं॑ऽसन ॥ उग्र॑ऽवाहुः । प्रक्ष॑ऽकृत्वा ।
 पुरं॑ऽदरः । यदि॑ । मे । शृणु॑वत् । हव॑ । वसु॑ऽयवः । वसु॑ऽपति ।
 शत॑ऽकृतुं । स्तोमैः । इंद्र॑ । हवामहे ॥ ३७ ॥ न । पापा॑सः । मना॑महे ।
 न । अरा॑यासः । न । जह्व॑वः । यत् । इत् । नु । इंद्र॑ । वृष॑णं ।
 सचा॑ । सुते । सखा॑यं । कृणु॑वामहे ॥ उग्रं॑ । युयु॑ज्म । पृत॑नासु ।
 स॒सहि॑ । ऋ॒णऽका॑ति । अदा॑भ्यं । वेद॑ । भृमं॑ । चित् । सनि॑ता ।
 र॒धिऽत॑मः । वा॒जिन॑ । यं । इत् । ऊ॒इति॑ । नश॑त् ॥ यतः॑ । इंद्र॑ ।
 भया॑महे । ततः॑ । नः । अभ॑यं । कृ॒धि । मघ॑ऽवन् । श॒ग्धि । तव॑ ।
 तत् । नः । ऊ॒तिऽभिः॑ । वि । द्वि॑षः । वि । मृ॒धः । ज॒हि ॥ त्वं । हि ।
 रा॒धःप॑ते । रा॒धःसः॑ । महः॑ । क्षय॑स्य । अ॒सि । वि॒ध॒तः । तं । त्वा ।
 वयं॑ । म॒घऽव॑न् । इंद्र॑ । गि॒र्वणः॑ । सु॒तऽव॑तः । हवामहे ॥ इंद्र॑ ।
 स्प॒ष्ट । उ॒त । वृ॒त्रऽहा । प॒रऽपाः॑ । नः । वरे॑ण्यः । सः । नः ।
 र॒क्षि॑षत् । च॒र॒मं । सः । म॒ध्य॒मं । सः । प॒श्चात् । पा॒तु । नः ।
 पुरः॑ ॥ ३८ ॥ त्वं । नः । प॒श्चात् । अ॒ध॒रात् । उ॒त्त॒रात् । पुरः॑ । इंद्र॑ ।
 नि । पा॒हि । वि॒श्वतः॑ । आ॒रे । अ॒स्मत् । कृ॒णु॒हि । दै॒व्यै । भ॒यं । आ॒रे ।
 हे॒तीः । अदे॑वीः ॥ अ॒द्यऽअ॑द्य । श्वः॑ऽश्वः । इंद्र॑ । त्रास्व॑ । प॒रे । च ।
 नः ॥ वि॒श्वा । च । नः । ज॒रि॑तृन् । स॒तऽप॑ते । अहा॑ । दि॒वा । नक्तं॑ ।
 च । र॒क्षि॑षः ॥ प्र॒ऽभंगी॑ । शूरः॑ । म॒घऽवा॑ । तु॒विऽम॑घः । सं॒ऽमि॒श्रः ।
 वी॒र्या॑य । कं ॥ उ॒भा । ते । बा॒ह्व॒इति॑ । वृष॑णा । श॒त॒क्र॒तो॒इति॑शत॑ऽ
 क्रतो॑ । नि । या । वज्रं॑ । मि॒मिक्ष॑तुः ॥ ३९ ॥ प्रो॒इति॑ । अ॒स्मै । उप॑ऽ
 स्तुति॑ । भर॑त । यत् । जु॒जो॑षति । उ॒क्थैः । इंद्र॑स्य । मा॒हि॒नं । वयः॑ ।
 वर्ध॑ति । सो॒मि॒नः । भ॒द्राः । इंद्र॑स्य । रा॒तयः॑ ॥ अ॒यु॒जः । अ॒स॒मः ।
 नृ॒ऽभिः॑ । एकः॑ । कृ॒षीः । अ॒या॒स्यः । पु॒र्वीः । अ॒ति । प्र । व॒वृ॒धे ।
 वि॒श्वा । जा॒तानि॑ । ओज॑सा ॥ ० ॥ अहि॑तेन । चित् । अ॒र्व॒ता ।
 जी॒रऽदा॑नुः । सि॒सा॒स॒ति । प्र॒ऽवा॒च्यं । इंद्र॑ । तत् । तव॑ । वी॒र्या॑णि ।
 क॒रि॒ष्य॒तः ॥ ० ॥ आ । या॒हि । कृ॒णु॑वाम । ते । इंद्र॑ । ब्र॒ह्मा॑णि ।

वर्धना । येमिः । शविष्ठ । चाकनः । भद्रं । इह । श्रवस्यते ॥ ० ॥
 धृषतः । चित् । धृषत् । मनः । कृणोषि । इन्द्र । यत् । त्वं । तीव्रैः ।
 सोमैः । सपर्यतः । नमःऽभिः । प्रतिऽभूपतः ॥ ० ॥ अव । चष्टे ।
 ऋचीषमः । अवतान्ऽइव । मानुषः । जुष्टी । दक्षस्य । सोमिनः ।
 सखायं । कृणुते । युजं ॥ ० ॥ ४० ॥ विश्वे । ते । इन्द्र । वीर्यै ।
 देवाः । अनु । क्रतुं । ददुः । भुवः । विश्वस्य । गोऽपतिः । पुरुऽ-
 स्तुत ॥ ० ॥ गृगे । तत् । इन्द्र । ते । शवः । उपऽमं । देवऽतातये ।
 यत् । हंसि । वृत्रं । ओजसा । शचीऽपते ॥ ० ॥ समनाऽइव ।
 वपुष्यतः । कृणवत् । मानुषा । युगा । विदे । तत् । इन्द्रः । चेतनं ।
 अथ । श्रुतः ॥ ० ॥ उत् । जातं । इन्द्र । ते । शवः । उत् । त्वां । उत् ।
 तव । क्रतुं । भूरिगोइतिभूरिऽगो । भूरि । ववृधुः । मघऽवन । तव ।
 शर्मणि ॥ ० ॥ अहं । च । त्वं । च । वृत्रऽहन् । सं । युज्याव ।
 सनिऽभ्यः । आ । अरातिऽवा । चित् । अद्रिऽवः । अनु । नौ । शूर ।
 मंसते ॥ ० ॥ सत्यं । इत् । वै । ऊँइति । तं । वयं । इन्द्र । स्तवाम् । न ।
 अनृतं । महान् । असुन्वतः । वधः । भूरि । ज्योतीषि । सुन्वतः ॥ ० ॥
 ॥ ४१ ॥ सः । पुर्व्यः । महानां । वेनः । क्रतुऽभिः । आनजे । यस्य ।
 द्वारा । मनुः । पिता । देवेषु । धियः । आनजे ॥ दिवः । मानं ।
 न । उत् । सदन । सोमऽपृष्ठासः । अद्रयः । उक्था । ब्रह्म । च ।
 शंसा ॥ सः । विद्वान् । अंगिरऽभ्यः । इन्द्रः । गाः । अवृणोत् । अप ।
 स्तुपे । तत् । अस्य । पौंस्यं ॥ सः । प्रत्नऽथा । कविऽवृधः । इन्द्रः ।
 वाकस्य । वक्षणिः । शिवः । अर्कस्य । होमनि । अस्मऽत्रा । गंतु ।
 अवसे ॥ आत् । ऊँइति । नु । ते । अनु । क्रतुं । स्वाहा । वरस्य ।
 यज्यवः । श्वात्रं । अर्काः । अनुषत् । इन्द्र । गोत्रस्य । दावने ॥ इन्द्र ।
 विश्वानि । वीर्यं । कृतानि । कर्त्तानि । च । यं । अर्काः । अध्वरं ।
 विदुः ॥ ४२ ॥ यत् । पांचऽजन्यया । विशा । इन्द्र । घोषाः । अस्तुत ।
 अस्तृणात् । बर्हणा । विपः । अर्यः । मानस्य । सः । क्षयः ॥ इयं ।

ऊँइति । ते । अनुऽस्तुतिः । चक्रुषे । तानि । पौंस्या । प्र । आवः ।
 चक्रस्य । वर्तनि ॥ अस्य । वृष्णः । विऽओदने । उरु । क्रमिष्टु । जीवसे ।
 यवं । न । पश्वः । आ । देद ॥ तत् । दधानाः । अवस्यवः । युष्माभिः ।
 दक्षऽपितरः । स्याम । मरुत्वतः । वृधे ॥ बट् । ऋत्वियाय । धाम्ने ।
 ऋकऽभिः । शूर । नोनुमः । जेषाम । इंद्र । त्वया । युजा ॥ अस्मेइति ।
 रुद्राः । मेहना । पर्वतासः । वृत्रऽहत्ये । भरऽहूतौ । सऽजोषाः ॥ ० ॥
 धायि । पज्रः । इंद्रऽज्येष्ठाः । अस्मान् । अवंतु । देवाः ॥ ४३ ॥ उत् ।
 त्वा । मंदंतु । स्तोमाः । कृणुष्व । राधः । अद्रिऽवः । अव । ब्रह्मऽ-
 द्विषः । जहि । पदा । पणीन् । अराधसः । नि । वाधस्व । महान् ।
 असि । नहि । त्वा । कः । चन । प्रति ॥ त्वं । ईशिषे । सुतानां ।
 इंद्र । त्वं । असुतानां । त्वं । राजा । जनानां ॥ आ । इहि । प्र ।
 इहि । क्षयः । दिवि । आऽघोषन् । चर्षणीनां । आ । उमेइति ।
 पृणासि । रोदसीइति ॥ त्यं । चित् । पर्वतं । गिरि । शतऽवतं ।
 सहस्रिणं । वि । स्तोतृऽभ्यः । रुरोजिथ ॥ वयं । ऊँइति । त्वा । दिवा ।
 सुते । वयं । नक्तं । हवामहे । अस्माकं । कामं । आ । पूण ॥ ४४ ॥
 कं । स्यः । वृषभः । युवा । तुविऽग्रीवः । अनानतः । ब्रह्मा । कः ।
 तं । सपर्यति ॥ कस्य । स्वित् । सर्वनं । वृषा । जुजुष्वान् । अव ।
 गच्छति । इंद्रं । कः । ऊँइति । स्वित् । आ । चके ॥ कं । ते ।
 दानाः । असक्षत । वृत्रऽहन् । कं । सुऽवीर्या । उक्थे । कः । ऊँइति ।
 स्वित् । अंतमः ॥ अयं । ते । मानुषे । जने । सोमः । पुरुषु । सुयते ।
 तस्य । आ । इहि । प्र । द्रव । पिब ॥ अयं । ते । शर्यणाऽवति ।
 सुऽसोमायां । अधि । प्रियः । आर्जीकीये । मदिन्ऽतमः ॥ तं । अद्य ।
 राधसे । महे । चारुं । मदाय । घृष्वये । आ । इहि । ई । इंद्र ।
 द्रव । पिब ॥ ४५ ॥ ० ॥ आ । याहि । तूयं । आशुऽभिः ॥ यत् । वा ।
 प्रऽस्त्रवणे । दिवः । मादयासे । स्वऽनरे । यत् । वा । समुद्रे ।
 अंधसः ॥ आ । त्वा । गीऽभिः । महान् । उरुं । हुवे । गांऽइव ।

भोजसे । इन्द्र । सोमस्य । पीतये ॥ आ । ते । इन्द्र । महिमानं ।
 हरयः । देव । ते । महः । रथे । बहन्तु । विभ्रतः ॥ इन्द्र । गृणीषे ।
 ऊँइति । स्तुषे । महान् । उग्रः । ईशानऽकृत् । आ । इहि । नः ।
 सुतं । पिब ॥ सुतऽवतः । त्वा । वयं । प्रयस्वतः । हवामहे ॥ ० ॥
 ॥ ४६ ॥ ० ॥ इदं । ते । सोम्यं । मधु । अधुक्षन् । अद्रिऽभिः ।
 नरः । जुषाणः । इन्द्र । तत् । पिब ॥ विश्वान् । अर्यः । विपऽचितः ।
 अति । ख्यः । तूयं । आ । गहि ॥ ० ॥ दाता । मे । पृषतीनां ।
 राजा । हिरण्यऽवीनां । मा । देवाः । मघऽवा । रिपत् ॥ सहस्रे ।
 पृषतीनां । अधि । चन्द्रं । बृहत् । पृथु । शुक्रं । हिरण्यं । आ । ददे ॥
 नपातः । दुऽगहस्य । मे । सहस्रेण । सुऽराधसः । श्रवः । देवेषु ।
 अकृत ॥ ४७ ॥ तरऽभिः । वः । विदत्ऽवसुं । इन्द्रं । सुऽवाधः ।
 ऊतये । बृहत् । गायतः । सुतऽसोमे । अध्वरे । हुवे । भरं । न ।
 कारिणं ॥ न । यं । दुध्राः । वरंते । न । स्थिराः । मुरः । मदं । सुऽ-
 शिप्रं । अधसः । यः । आऽहत्य । शशमानाय । सुन्वते । दाता ।
 जरित्रे । उक्थ्यं ॥ यः । शक्रः । मृक्षः । अश्व्यः । यः । वा । कीजः ।
 हिरण्ययः । सः । ऊर्वस्य । रेजयति । अपऽवृति । इन्द्रः । गव्यस्य ।
 वृत्रऽहा ॥ निऽस्वातं । चित् । यः । पुरुऽसंभृतं । वसु । उत् । इत् ।
 वपति । दाशुषे । वज्री । सुऽशिप्रः । हरिऽअश्वः । इत् । करत् ।
 इन्द्रः । कत्वा । यथा । वशत् ॥ यत् । ववंथे । पुरुऽस्तुत । पुरा ।
 चित् । शूर । नृणां । वयं । तत् । ते । इन्द्र । सं । भरामसि । यज्ञं ।
 उक्थं । तुरं । वचः ॥ ४८ ॥ सचा । सोमेषु । पुरुऽहूत । वज्रिऽवः ।
 मदाय । युक्ष । सोमऽपाः । त्वं । इत् । हि । ब्रह्मऽकृते । काम्यं ।
 वसु । देष्टः । सुन्वते । भुवः ॥ वयं । एनं । इदा । ह्यः । अपीपेम ।
 इह । वज्रिणां । तस्मै । ऊँइति । अद्य । समना । सुतं । भर । आ ।
 नूनं । भूषत् । श्रुते ॥ वृकः । चित् । अस्य । वारुणः । उराऽमथिः ।
 आ । वयुनेषु । भूषति । सः । इमं । नः । स्तोमं । जुजुषाणः । आ ।

ग॒हि । इ॒न्द्र । प्र । चि॒त्रया॑ । धि॒या ॥ क॒त् । ऊँइति॑ । नु । अ॒स्य ।
 अ॒कृतं॑ । इ॒न्द्रस्य॑ । अ॒स्ति । पौ॒स्यं । के॒नोइति॑ । नु । कं । श्रो॒मतेन॑ ।
 न । शु॒श्रुवे॑ । ज॒नुषः॑ । परि॑ । वृ॒त्रऽहा ॥ क॒त् । ऊँइति॑ । म॒हीः ।
 अधृ॑ष्टाः । अ॒स्य । तवि॑षीः । क॒त् । ऊँइति॑ । वृ॒त्रऽघ्नः॑ । अ॒स्तृतं॑ ।
 इ॒न्द्रः । वि॒श्वान् । वे॒कऽना॒टान् । अ॒हःऽदृशः॑ । उ॒त । क॒त्वा । प॒णीन् ।
 अ॒भि ॥ ४९ ॥ व॒यं । घ॒ । ते । अपू॑र्व्या । इ॒न्द्र । ब्र॒ह्मा॒णि । वृ॒त्रऽह॒न् ।
 पु॒रुऽत॒मासः॑ । पु॒रुऽह॒त॒ । व॒ज्रिऽवः॑ । भृ॒तिं । न । प्र । भ॒राम॑सि ॥
 पु॒र्वीः । चि॒त् । हि । त्वे॒इति॑ । तु॒विऽकु॒र्भिन् । आऽश॑सः । ह॒वते॑ ।
 इ॒न्द्र । ऊ॒तयः॑ । ति॒रः । चि॒त् । अ॒र्यः । स॒व॒ना । आ । व॒सोइति॑ ।
 ग॒हि । श॒वि॒ष्ट । श्रु॒धि । मे । ह॒व ॥ ० ॥ त्वे॒इति॑ । इ॒त् । ऊँइति॑ ।
 इ॒न्द्र । वि॒प्राः । अपि॑ । स्म॒सि । न॒हि । त्वत् । अ॒न्यः । पु॒रुऽह॒त॒ ।
 कः । च॒न । म॒धेऽव॑न् । अ॒स्ति । म॒र्दि॒ता । त्वं । नः । अ॒स्याः ।
 अ॒म॒तेः । उ॒त । क्षु॒धः । अ॒भिऽश॑स्तेः । अ॒व । स्पृ॒धि । त्वं । नः ।
 ऊ॒ती । तव॑ । चि॒त्रया॑ । धि॒या । शि॒क्ष । श॒चि॒ष्ट । गा॒नुऽवि॒त् ॥
 सोमः॑ । इ॒त् । वः । सु॒तः । अ॒स्तु । क॒लयः॑ । मा । वि॒भी॒त॒न । अप॑ ।
 इ॒त् । ए॒षः । ध्व॒स्मा । अ॒यति॑ । स्व॒यं । घ॒ । ए॒षः । अप॑ । अ॒यति॑ ॥ ५० ॥
 त्यान् । नु । क्ष॒त्रिया॑न् । अ॒वः । आ॒दि॒त्यान् । या॒चि॒षाम॑हे । सु॒ऽ-
 मृ॒ली॒कान् । अ॒भिष्ट॑ये ॥ मि॒त्रः । नः । अ॒ति । अ॒ह॒तिं । व॒रुणः॑ । प॒र्षत् ।
 अ॒र्य॒मा । आ॒दि॒त्यासः॑ । यथा॑ । वि॒दुः ॥ तेषां॑ । हि । चि॒त्रं । उ॒क्थ्यं॑ ।
 व॒रुथं॑ । अ॒स्ति । द्रा॒शुषे॑ । आ॒दि॒त्यानां॑ । अ॒रऽकृ॑ते ॥ ० ॥ जी॒वान् ।
 नः । अ॒भि । धे॒त॒न । आ॒दि॒त्यासः॑ । पु॒रा । ह॒थात् । क॒त् । ह॒ । स्थ॑ ।
 ह॒व॒नऽश्रु॑तः ॥ ५१ ॥ यत् । वः । श्रां॒ताय॑ । सु॒न्व॒ते । व॒रुथं॑ । अ॒स्ति ।
 यत् । छ॒र्दिः । तेन॑ । नः । अधि॑ । वो॒च॒त् ॥ अ॒स्ति । दे॒वाः । अ॒होः ।
 उ॒रु । अ॒स्ति । र॒त्नं । अ॒ना॒गसः॑ । आ॒दि॒त्याः । अ॒द्भु॒तऽए॒नसः॑ ॥ मा ।
 नः । से॒तुः । सि॒सेत् । अ॒यं । म॒हे । वृ॒ण॒क्तु । नः । परि॑ । इ॒न्द्रः । इ॒त् ।
 हि । श्रु॑तः । व॒शी ॥ मा । नः । मृ॒चा । रि॒पु॒णां । वृ॒जि॒नानां॑ ।

अविष्यवः । देवाः । अभि । प्र । मृक्षत ॥ उत । त्वां । अदिते । महि ।
 अहं । देवि । उप । ब्रुवे । सुऽमृलीकां । अभिष्टये ॥ ५२ ॥ पषि ।
 दीने । गभीरे । आ । उग्रऽपुत्रे । जिघांसतः । मार्किः । तोकस्य । नः ।
 रिपु ॥ अनेहः । नः । उरुऽव्रजे । उरुचि । वि । प्रऽसर्तवे । कृधि ।
 तोकाय । जीवसे ॥ ये । मुर्धानः । क्षितीनां । अदध्वासः । स्वऽ-
 यशसः । व्रता । रक्षते । अद्रुहः ॥ ते । नः । आस्रः । वृकाणां ।
 आदित्यासः । मुमोचत । स्तेनं । बद्धंऽइव । अदिते ॥ अपोइति । सु ।
 नः । इयं । शरुः । आदित्याः । अप । दुऽमतिः । अस्मत् । एतु ।
 अजघ्नुपी ॥ ५३ ॥ शश्वत् । हि । वः । सुऽदानवः । आदित्याः ।
 ऊतिऽमिः । वयं । पुरा । नूनं । बुभुज्महे ॥ शश्वतं । हि । प्रऽचेतसः ।
 प्रतिऽयंतं । चित् । एनसः । देवाः । कृणुथ । जीवसे ॥ ० ॥ नव्यं ।
 सत्यसे ॥ ० ॥ बंधात् । बद्धंऽइव । अदिते । न । अस्माकं । अस्ति ।
 तत् । तरः । आदित्यासः । अतिऽस्कदे । युयं । अस्मभ्यं । मृळत ॥
 मा । नः । हेतिः । विवस्वतः । आदित्याः । कृत्रिमा । शरुः । पुरा ।
 नु । जरसः । वधीत् ॥ वि । सु । द्वेषः । वि । अंहति । आदित्यासः ।
 वि । संऽहितं । विष्वक् । वि । बृहत । रपः ॥ ५४ ॥

इति षष्ठाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

॥ अथ पञ्चमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ आ । त्वा । रथं । यथा । ऊतये । सुन्नायं । वर्तयामसि ।
 तुविऽकुर्मि । ऋतिऽसहं । इंद्र । शविष्ठ । सत्ऽपते ॥ तुविऽशुष्म ।
 तुविकतोइतितुविऽकृतो । शचीऽवः । विश्वया । मते । आ । पप्राथ ।

म॒हिऽत्व॒ना ॥ यस्य॑ । ते । म॒हि॒ना । म॒हः । परि॑ । उ॒माय॑न्तं । ई॒यतुः ।
 ह॒स्ता । वज्रं॑ । हि॒र॒ण्य॑ ॥ वि॒श्वान॑रस्य । वः । पति॑ । अ॒ना॒न॒त॒स्य ।
 श॒व॒सः । ए॒वैः । च । च॒र्ष॒णी॒नां । ऊ॒ती । हु॒वे । र॒था॒नां ॥ अ॒भि॒ष्ट॒ये ।
 स॒दाऽवृ॑धं । स्वःऽमी॒ळ॒हेषु॑ । यं । न॒रः । ना॒ना । ह॒व॑न्ते । ऊ॒तये॑ ॥ १ ॥
 प॒रऽमा॑त्रं । ऋ॒ची॒ष॒मं । इं॒द्रं । उ॒ग्रं । सु॒ऽरा॒ध॒सं । ई॒शानं॑ । चि॒त् ।
 व॒सू॒नां ॥ तंऽतं॑ । इत् । रा॒ध॒से । म॒हे । इं॒द्रं । चो॒दामि॑ । पी॒तये॑ ।
 यः । पु॒र्व्या । अ॒नुऽस्तु॑ति । ई॒शे । कृ॒ष्टी॒नां । नृ॒तुः ॥ न । यस्य॑ । ते ।
 श॒व॒सान॑ । स॒ख्यं । आ॒न॒शं । म॒र्त्यः । न॒किः । श॒वा॑सि । ते । न॒शत् ॥
 त्वाऽऊ॑तासः । त्वा । यु॒जा । अ॒प्ऽसु । सू॒र्ये । म॒हत् । ध॒नं । ज॒ये॒म । पृ॒तऽ-
 सु । व॒ज्रिऽवः ॥ तं । त्वा । य॒ज्ञेभिः॑ । ई॒म॒हे । तं । गीःऽभिः । गि॒र्व॒णऽ-
 त॒म । इं॒द्रं । य॒था । चि॒त् । आ॒वि॒थ । वा॒जे॒षु । पु॒रुऽमा॑र्यं ॥ २ ॥
 यस्य॑ । ते । स्वा॒दु । स॒ख्यं । स्वा॒द्री । प्रऽनी॑तिः । अ॒द्रिऽवः । य॒ज्ञः ।
 वि॒त॒त॒सा॒र्यः ॥ उ॒रु । नः । त॒न्वे । त॒ने । उ॒रु । क्ष॒या॒य । नः । कृ॒धि ।
 उ॒रु । नः । यं॒धि । जी॒व॒से ॥ उ॒रुं । नृ॒ऽभ्यः॑ । उ॒रुं । ग॒वे । उ॒रुं ।
 र॒था॒य । पं॒था । दे॒वऽवी॑ति । म॒ना॒म॒हे ॥ उप॑ । मा । षट् । द्वाऽद्वा ।
 न॒रः । सो॒म॒स्य । ह॒र्ष्या । ति॒ष्ठ॑ति । स्वा॒दुऽरा॒त॒यः ॥ ऋ॒जौ । इ॒द्रो॒ते ।
 आ । द॒दे । ह॒री॒इति॑ । ऋ॒क्ष॒स्य । सु॒न॒वि । आ॒श्वऽमे॒ध॒स्य । रो॒हि॒ता ॥ ३ ॥
 सु॒ऽर॒था॒न । आ॒ति॒थिऽग॒वे । सु॒ऽअ॒भी॒शून् । आ॒श्वे । आ॒श्वऽमे॒धे । सु॒ऽ-
 पे॒श॒सः ॥ षट् । अ॒श्वान् । आ॒ति॒थिऽग॒वे । इ॒द्रो॒ते । व॒धूऽम॑तः । स॒चा ।
 पु॒त॒ऽक॑तौ । स॒नं ॥ आ । ए॒षु । चे॒त॒त् । वृ॒ष॒ण॒ऽव॒ती । अ॒न्तः । ऋ॒जे॒षु ।
 अ॒रु॒षी । सु॒ऽअ॒भी॒शुः । क॒शा॑व॒ती ॥ न । यु॒ष्मे॒इति॑ । वा॒ज॒ऽब॑ध॒वः ।
 नि॒नि॒त्सुः । च॒न । म॒र्त्यः । अ॒व॒द्यं । अ॒ग्निः । दी॒ध॒र॒त् ॥ ४ ॥ प्रऽप्र॑ ॥ ० ॥
 म॒न्द॒त्ऽवी॑रा॒य । इ॒द॒वे । धि॒या । वः । मे॒धऽसा॑त॒ये । पु॒रं॑ऽध्या । आ ।
 वि॒वा॒स॒ति ॥ न॒दं । वः । ओ॒द॒ती॒नां । न॒दं । यो॒यु॒व॒ती॒नां । पति॑ ।
 वः । अ॒घ्न्या॑नां । धे॒नु॒नां । इ॒षु॒ध्या॑सि ॥ ताः । अ॒स्य । सू॒द॑दो॒ह॒सः ।
 सो॒मं । श्री॑ण॒न्ति । पृ॒श्न॒यः । ज॒न्म॑न् । दे॒वानां॑ । वि॒शः । त्रि॒षु । आ ।

रोचने । दिवः ॥ अभि । प्र । गोऽपति । गिरा । इंद्रं । अर्च । यथा ।
विदे । सुनु । सत्यस्य । सत्ऽपति ॥ आ । हरयः । ससृजिरे ।
अरुषीः । अधि । बर्हिषि । यत्र । अभि । संऽनवामहे ॥ ५ ॥ इंद्राय ।
गावः । आऽशिरं । दुदुहे । वज्रिणे । मधु । यत् । सी । उपऽहरे ।
विदत् ॥ उत् । यत् । ब्रध्नस्य । विष्टपं । गृहं । इंद्रः । च । गन्वहे ।
मध्वः । पीत्वा । सचेवहि । त्रिः । सप्त । सख्युः । पदे । अर्चत । प्र ।
अर्चत । प्रियंऽमेधासः । अर्चत । अर्चतु । पुत्रकाः । उत । पुरं । न ।
धृष्णु । अर्चत ॥ अव । स्वराति । गर्गरः । गोधा । परि । सनिस्वनत् ।
पिगा । परि । चनिस्कदत् । इंद्राय । ब्रह्म । उत्ऽयतं ॥ आ । यत् ।
पतति । एन्यः । सुऽदुर्घाः । अनपऽस्फुरः । अपऽस्फुरं । गृभायत् ।
सोमं । इंद्राय । पातवे ॥ ६ ॥ अपात् । इंद्रः । अपात् । अग्निः । विश्वे ।
देवाः । अमत्सत । वरुणः । इत् । इह । क्षयत् । तं । आपः । अभि ।
अनुषत् । वत्सं । संशिश्वरीऽइव ॥ सुऽदेवः । असि । वरुण । यस्य ।
ते । सप्त । सिधवः । अनुऽक्षरंति । काकुदं । सुर्म्यं । सुषिरांऽइव ॥
यः । व्यतीन । अफाणयत् । सुऽयुक्तान् । उप । दाशुषे । तक्रः ।
नेता । तत् । इत् । वपुः । उपऽमा । यः । अमुच्यत ॥ अति । इत् ।
ऊदति । शक्रः । ओहते । इंद्रः । विश्वाः । अति । द्विषः । भिनत् ।
कनीनः । ओदनं । पच्यमानं । परः । गिरा ॥ अर्भकः । न ।
कुमारकः । अधि । तिष्ठत् । नवं । रथं । सः । पश्नत् । महिषं । मृगं ।
पित्रे । मात्रे । विभुऽकतुं ॥ आ । तु । सुऽशिप्र । दंऽपते । रथं ।
तिष्ठ । हिरण्ययं । अथ । द्युक्षं । सचेवहि । सहस्रऽपादं । अरुषं ।
स्वास्तिऽगां । अनेहसं ॥ ० ॥ अर्थं । चित् । अस्य । सुऽधितं । यत् ।
एतवे । आऽवर्तयंति । दावने ॥ ० ॥ प्रियंऽमेधासः । एषां ॥ ० ॥
वृक्तऽवर्हिषः । हितऽप्रयसः । आशत् ॥ ७ ॥ इति सप्तमोऽनुवाकः ॥
॥ - :: - ॥ यः । राजा । चर्षणीनां । याता । रथेभिः । अधिऽगुः ।
विश्वासां । तरुता । पुतनानां । ज्येष्ठः । यः । वृत्रऽहा । गुणे ॥

इंद्रं । तं । शुभं । पुरुऽहन्मन् । अवसे । यस्य । द्विता । वि-
धर्तरि । हस्ताय । वज्रः । प्रति । धायि । दर्शतः । महः ।
दिवे । न । सूर्यः ॥ ० ॥ यः । चकार । सदाऽवृधं ॥ इंद्रं । न ।
यज्ञैः । विश्वऽगूर्ते । ऋभ्वंसं । अधृष्टं । धृष्णुऽओजसं । अपाळहं ।
उग्रं । पृतनासु । ससहिं । यस्मिन् । महीः । उरुऽज्रयः ॥ सं । धेनवः ।
जायमाने । अनोनवुः । द्यावः । क्षामः । अनोनवुः ॥ यत् । द्यावः ।
इंद्रं । ते । शतं । शतं । भूमीः । उत । स्युः । न । त्वा । वज्रिन् ।
सहस्रं । सूर्यः । अनु । न । जातं । अष्ट । रोदसीइति ॥ ८ ॥ आ ।
पप्राथ । महिना । वृण्या । वृषन् । विश्वा । शविष्ठ । शवसा । अस्मान् ।
अव । मघऽवन् । गोऽमति । व्रजे । वज्रिन् । चित्राभिः । ऊतिऽभिः ॥
न । सीं । अदेवः । आपत् । इषं । दीर्घायोइतिदीर्घऽआयो । मर्त्यः ।
एतऽग्वा । चित् । यः । एतशा । युयोजते । हरीइति । इंद्रः ।
युयोजते ॥ तं । वः । महः । महाय्यं । इंद्रं । दानाय । सक्षणिं ।
यः । गाधेषु । यः । आऽअरणेषु । हव्यः । वाजेषु । अस्ति । हव्यः ॥
उत् । ऊँइति । सु । नः । वसोइति । महे । मृशस्व । शूर । राधसे ॥
उत् । ऊँइति । सु । महौ । मघऽवन् । मघत्तये । उत् । इंद्रं । श्रवते ।
महे ॥ त्वं । नः । इंद्रं । ऋतुऽयुः । त्वाऽनिदः । नि । तृपसि । मध्ये ।
वसिष्व । तुविऽनृष्ण । ऊर्वोः । नि । दासं । शिश्रथः । हयैः ॥ ९ ॥
अन्यऽवतं । अमानुषं । अयज्वानं । अदेवऽयुं । अव । स्वः । सखा ।
दुधुवीत । पर्वतः । सुऽघ्नाय । दस्युं । पर्वतः ॥ ० ॥ आसां । हस्ते ।
शविष्ठ । दावने । धानानां । न । सं । गुभाय । अस्मऽयुः । द्विः ।
सं । गुभाय । अस्मऽयुः ॥ सखायः । कर्तुं । इच्छत । कथा । राधाम ।
शरस्य । उपऽस्तुतिं । भोजः । सुरिः । यः । अहयः ॥ भूरिऽभिः ।
समह । ऋषिऽभिः । बहिष्मत्ऽभिः । स्तविष्यसे । यत् । इत्थं ।
एकऽएकं । इत् । शरं । वत्सान् । पराऽददः ॥ कर्णऽगृह्य । मघऽवा ।
शौरऽदेव्यः । वत्सं । नः । त्रिऽभ्यः । आ । अनयत् ॥ अजां । सुरिः ।

न । धातवे ॥ १० ॥ ० ॥ महःऽभिः । पाहि । विश्वस्याः । अरातेः ।
 उत । द्विषः । मर्त्यस्य ॥ नहि । मन्युः । पौरुषेयः । ईशैः । हि । वः ।
 प्रियऽजात । त्वं । इत् । असि क्षपाऽवान् ॥ सः । नः । विश्वेभिः । देवेभिः ।
 ऊर्जैः । नपात् । भद्रऽशोचे । रयिं । देहि । विश्वऽवारं ॥ न । तं ।
 अग्ने । अरातयः । मर्ते । युवन्त । रायः । यं । त्रायसे । दाश्वांसं ॥
 यं । त्वं । विप्र । मेघऽसातौ । अग्ने । हिनोषि । धनाय । सः ।
 त्वं । ऊती । गोषु । गन्ता ॥ ११ ॥ त्वं । रयिं । पुरुऽवीरं । अग्ने ।
 दाशुषे । मर्ताय । प्र । नः । नय । वस्यः । अच्छ ॥ उरुष्य । नः ।
 मा । परा । दाः । अघऽयते । जातऽवेदः । दुःऽआध्ये । मर्ताय ॥
 अग्ने । माकिः । ते । देवस्य । राति । अदेवः । युयोत । त्वं । ईशिषे ।
 वसूनां ॥ सः । नः । वस्यः । उप । मासि । ऊर्जैः । नपात् । माहिनस्य ।
 सखे । वसोइति । जरितृऽभ्यः ॥ अच्छ । नः । शीरऽशोचिपं । गिरः ।
 यन्तु । दर्शतं । अच्छ । यज्ञासः । नमसा । पुरुऽवसुं । पुरुऽप्रशस्तं ।
 ऊतये ॥ १२ ॥ अग्नि । सुनुं । सहसः । जातऽवेदसं । दानाय ।
 वार्याणां । द्विता । यः । भूत् । अमृतः । मर्त्येषु । आ । होता ।
 मन्द्रऽतमः । विशि ॥ अग्नि । वः । देवऽयज्यया । अग्नि । प्रऽयति ।
 अध्वरे । अग्नि । धीषु । प्रथमं । अग्नि । अर्वति । अग्नि । क्षेत्राय ।
 साधसे ॥ अग्निः । इषां । सख्ये । ददातु । नः । ईशैः । यः । वार्याणां ।
 अग्नि । तोके । तनये । शश्वत् । ईमहे । वसुं । संतं । तनुऽपां ॥
 अग्नि । ईळिष्व । अवसे । गाथाभिः । शीरऽशोचिपं । अग्नि । राये ।
 पुरुऽमीळह । श्रुतं । नरः । अग्नि । सुऽदीतये । छर्दिः ॥ अग्नि । द्वेषः ।
 योतवै । नः । गूणीमसि । अग्नि । शं । योः । च । दातवे ।
 विश्वांसु । विश्वु । अविताऽइव । हव्यः । भुवत् । वस्तुः । ऋषुणां ॥ १३ ॥
 हविः । कृणुध्वं । आ । गमत् । अध्वर्युः । वनते । पुनरिति । विद्वान् ।
 अस्य । प्रऽशासनं ॥ नि । तिग्मं । अग्नि । अंशुं । सीदत् । होता ।
 मनौ । अधि । जुषाणः । अस्य । सख्यं ॥ अंतः । इच्छन्ति । तं । जनैः ।

रुद्रं । परः । मनीषया । गृणन्ति । जिह्वया । ससं ॥ जामि । अतीतपे ।
 धनुः । वयऽधाः । अरुहत् । वनं । दृषदं । जिह्वया । आ । अवधीत् ॥
 चरन् । वत्सः । रुशन् । इह । निऽदातारं । न । विदते । वेति ।
 स्तोतवे । अंघ्र्यं ॥ १४ ॥ उतोइति । नु । अस्य । यत् । महत् । अश्वऽवत् ।
 योजनं । बृहत् । दामा । रथस्य । ददृशे ॥ दुहन्ति । सप्त । एकां । उप ।
 द्वा । पंच । सृजतः । तीर्थे । सिन्धोः । अग्नि । स्वरे । आ । दशऽभिः ।
 विवस्वतः । इंद्रः । कोशं । अनुच्यवीत् । खेदया । त्रिऽवृता । दिवः ॥ परि ।
 त्रिऽधातुः । अध्वरं । जुर्णि । एति । नवीयसी । मध्वा । होतारः ।
 अंजते ॥ सिंचति । नमसा । अवतं । उच्चाऽचक्रं । परिऽज्मानं ।
 नीचीनऽवारं । अक्षितं ॥ १५ ॥ अभिऽआरं । इत् । अद्रयः । निऽसिक्तं ।
 पुष्करे । मधु । अवतस्य । विऽसर्जने ॥ गावः । उप । अवत । अवतं ।
 महीइति । यज्ञस्य । रणसुदा । उभा । कर्णा । हिरण्यया ॥ आ । सुते ।
 सिंचत । श्रियं । रोदस्योः । अभिऽश्रियं । रसा । दधीत् । वृषभं ॥
 ते । जानत । स्वं । ओक्यं । सं । वत्सासः । न । मातृऽभिः ॥
 मिथः । नसंत । जामिऽभिः ॥ उप । स्रक्केषु । वप्सतः । कृण्वते ।
 धरुणं । दिवि । इंद्रे । अग्ना । नमः । स्वऽरितिस्वः ॥ १६ ॥ अधुक्षत् ।
 पिप्युषीं । इषं । ऊर्जे । सप्तऽपदीं । अरिः । सूर्यस्य । सप्त । रश्मिऽ-
 भिः ॥ सोमस्य । मित्रावरुणा । उत्ऽइता । सूरं । आ । ददे । तत् ।
 आतुरस्य । भेषजं ॥ ० ॥ पदं । हर्यतस्य । निऽधान्यं । परि । द्यां ।
 जिह्वया । अतनत् ॥ १७ ॥ उत् । ईराथां । ऋतऽयते । युंजाथां ।
 अश्विना । रथं । अंति । सत् । भूतु । वां । अवः ॥ निऽमिषः ।
 चित् । जवीयसा । रथेन । आ । यातं । अश्विना ॥ ० ॥ उप ।
 स्तृणीतं । अत्रये । हिमेन । घर्मं । अश्विना ॥ ० ॥ कुहं । स्थः ।
 कुहं । जग्मथुः । कुहं । श्येनाऽइव । पेतथुः ॥ ० ॥ यत् । अद्य ।
 कहिं । कहिं । चित् । शुश्रुयातं । इमं । हवं ॥ ० ॥ १८ ॥ अश्विना ।
 यामऽहृतमा । नेदिष्ठं । यामि । आप्यं ॥ ० ॥ अवतं । अत्रये । गृहं ।

कृणुतं । युवं । अश्विना ॥ ० ॥ वरेथेइति । अग्निं । आऽतपः । वदते ।
 वलु । अत्रये ॥ ० ॥ प्र । सप्तऽवधिः । आऽशसा । धारा । अग्नेः ।
 अशायत ॥ ० ॥ इह । आ । गतं । वृषण्वसुइतिवृषण्वसू । शृणुतं ।
 मे । इमं । हव ॥ ० ॥ १९ ॥ किं । इदं । वां । पुराणऽवत् । जरतोऽ-
 इव । शस्यते ॥ ० ॥ समानं । वां । सऽजात्यं । समानः । बंधुः ।
 अश्विना ॥ ० ॥ यः । वां । रजांसि । अश्विना । रथः । विऽयाति ।
 रोदसीइति ॥ ० ॥ आ । नः । गव्येभिः । अश्वेभ्यः । सहस्रैः । उप ।
 गच्छतं ॥ ० ॥ मा ॥ ० ॥ सहस्रैभिः । अति । ख्यतं ॥ ० ॥ अरुणऽ-
 णुः । उषाः । अभूत् । अकः । ज्योतिः । ऋतऽवरी ॥ ० ॥ अश्विना ।
 सु । विऽचाकशत् । वृक्षं । परशुमानऽइव ॥ ० ॥ पुरं । न । धृष्णोइति ।
 आ । रुज्ज । कृणया । बाधितः । विशा ॥ ० ॥ २० ॥ विशऽविशः ।
 वः । अतिथिं । वाजऽयंतः । पुरुऽप्रियं । अग्निं । वः । दुयै । वचः ।
 स्तुपे । शपस्य । मन्मऽभिः ॥ यं । जनासः । हविर्मतः । मित्रं । न ।
 सर्पिऽआसुति । प्रऽशंसति । प्रशस्तिऽभिः ॥ पन्यांसं । जातऽवेदसं ।
 यः । देवऽताति । उत्स्यता । हव्यानि । ऐरयत् । द्विवि । आ ।
 अग्नम् । वृत्रहन्ऽतमं । ज्येष्ठं । अग्निं । आनवं ॥ यस्य । श्रुतर्वा ।
 वृहन् । आर्क्षः । अनीके । एधते । अमृतं । जातऽवेदसं । तिरः ।
 तमांसि । दर्शतं । घृतऽआहवनं । ईड्यं ॥ २१ ॥ सऽवाधः । यं ।
 जनाः । इमे । अग्निं । हव्येभिः । ईळते । जुहानासः । यतऽसुचः ॥
 इयं । ते । नव्यसी । मतिः । अग्ने । अधायि । अस्सत् । आ । मद्रं ।
 सुऽजात । सुकृतोइति सुऽकृतो । अमूर । दस्सं । अतिथे ॥ सा । ते ।
 अग्ने । शंऽतमा । चनिष्ठा । भवतु । प्रिया । तया । वर्धस्व । सुऽ-
 सुतः ॥ सा । युष्मैः । युष्मिनी । बृहत् । उपऽउप । श्रवसि । श्रवः ।
 दधीत । वृत्रऽतूर्यं ॥ अश्वं । इत् । गां । रथऽप्रां । त्वेपं । इंद्रं । न ।
 सत्ऽपति । यस्य । श्रवांसि । तूर्वथ । पन्यंऽपन्यं । च । कृष्यः ॥ २२ ॥
 यं । त्वा । गोपवनः । गिरा । चनिष्ठत् । अग्ने । अंगिरः । सः ।

पावक । श्रुधि । हव ॥ यं । त्वा । जनासः । ळते । सवाधः ।
 वाजसातये । सः । बोधि । वृत्ततूय ॥ अहं । हुवानः । आक्षे ।
 श्रुतवणि । मद्रच्युति । शर्धासिइव । स्तुकाविना । मृक्षा । शीर्षा ।
 चतुर्णा ॥ मां । चत्वारः । आशवः । शविष्ठस्य । द्रवित्तवः । सु-
 रथासः । अभि । प्रयः । वक्षन् । वयः । न । तुप्रयं । सत्यं । इत् ।
 त्वा । महेऽनदि । परुणि । अव । देदिशं । न । ई । आपः । अश्व-
 दातरः । शविष्ठात् । अस्ति । मर्त्यः ॥ २३ ॥ युक्ष्व । हि । देव-
 हूतमान् । अश्वान् । अग्ने । रथीऽइव । नि । होता । पुर्व्यः । सदः ॥
 उत । नः । देव । देवान् । अच्छ । वोचः । विदुऽतरः । श्रत् ।
 विश्वा । वार्या । कृधि ॥ त्वं । ह । यत् । यविष्ठ्य । सहसः ।
 सुनोइति । आऽहुत् । ऋतवा । यज्ञियः । भुवः ॥ अयं । अग्निः ।
 सहस्रिणः । वाजस्य । शतिनः । पतिः । मूर्धा । कविः । रयीणां ॥
 तं । नेमिं । ऋभवः । यथा । आ । नमस्व । सहतिभिः । नेदीयः ।
 यज्ञं । अंगिरः ॥ २४ ॥ तस्मै । नूनं । अभिऽद्यवे । वाचा । विऽरूप ।
 नित्यया । वृष्णे । चोदस्व । सुऽस्तुति ॥ कं । ऊँइति । स्वित् । अस्थ ।
 सेनया । अग्नेः । अपाकऽचक्षसः । पुणिं । गोषु । स्तरामहे ॥ मा ।
 नः । देवानां । विशः । प्रस्नातीऽइव । उस्नाः । कृशं । न । हासुः ।
 अधन्याः ॥ मा । नः । समस्य । दुऽध्यः । परिऽद्वेषसः । अंहतिः । ऊर्मिः ।
 न । नावं । आ । वधीत् ॥ नमः । ते । अग्ने । ओजसे । गृणति ।
 देव । कृष्टयः । अमैः । अमित्रं । अर्दय ॥ २५ ॥ कुवित् । सु । नः ।
 गोऽइष्टये । अग्ने । संऽवेषिषः । रयिं । उरुऽकृत् । उरु । नः । कृधि ॥
 मा । नः । अस्मिन् । महाऽधने । परा । वर्क । भारऽभृत् । यथा ।
 संऽवर्गै । सं । रयिं । जय ॥ अन्यं । अस्मत् । भियै । इयं । अग्ने ।
 सिसकु । दुच्छना । वधै । नः । अमऽवत् । शवः ॥ यस्य । अजुषत् ।
 नमस्विनः । शमी । अदुऽमखस्य । वा । तं । घ । इत् । अग्निः ।
 वृथा । अवति ॥ परस्याः । अधि । संऽघतः । अवरान् । अभि । आ ।

तृत् । यत्र । अहं । अस्मि । तान् । अव ॥ विश्व । हि । ते । पुरा ।
वयं । अग्रे । पितुः । यथा । अवसः । अध । ते । सुप्तं । ईमहे ॥ २६ ॥
इमं । नु । मायिनं । हुवे । इंद्रं । ईशानं । ओजसा । मरुत्वतं । न ।
वृजसे ॥ अयं । इंद्रः । मरुत्सखा । वि । वृत्रस्य । अभिनत् । शिरः ।
वज्रेण । शतऽपर्वणा ॥ ववृधानः । मरुत्सखा । इंद्रः । वि । वृत्रं ।
प्रेरयत् । सृजन् । समुद्रियाः । अपः ॥ अयं । ह । येन । वै । इदं । स्वः ।
मरुत्वता । जितं । इंद्रेण । सोमऽपीतये ॥ मरुत्वतं । ऋजीषिणं ।
ओजस्वतं । विऽरप्तिनं । इंद्रं । गीऽभिः । हवामहे ॥ इंद्रं ।
प्रत्नेन । मन्मना । मरुत्वतं । हवामहे ॥ ० ॥ २७ ॥ मरुत्वान् । इंद्र ।
मीदुः । पिब । सोमं । शतऽकतोऽतिशतऽकतो । अस्मिन् । यज्ञे ।
पुऽस्तुत ॥ तुभ्यं । इत् । इंद्र । मरुत्वते । सुताः । सोमांसः । अद्रिऽ-
वः । हृदा । ह्युंते । उक्थिनः ॥ पिब । इत् । इंद्र । मरुत्सखा ।
सुतं । सोमं । दिविष्टिषु । वज्रं । शिशानः । ओजसा ॥ उत्तिष्ठन् ।
ओजसा । सह । पीत्वी । शिप्रेऽति । अवेपयः । सोमं । इंद्र ।
चमूऽति । सुतं ॥ ० ॥ क्रक्षमाणं । अकृपेतां । इंद्रं । यत् । दस्युऽहा ।
अमघः ॥ वाचं । अष्टाऽपदीं । अहं । नवऽस्त्रिं । ऋतऽस्पृशं ।
इद्रात् । परि । तन्वं । ममे ॥ २८ ॥ जज्ञानः । नु । शतऽकतुः । वि ।
पृच्छत् । इति । मातरं । के । उग्राः । के । ह । शृण्वरे ॥ आत् । ई ।
शवसी । अब्रवीत् । और्णऽवाभं । अहीशुर्वं । ते । पुत्र । सुत । निऽ-
तुरः ॥ सं । इत् । तान् । वृत्रऽहा । अखिदत् । खे । अरान्ऽइव ।
खेदेया । प्रऽवृद्धः । दस्युऽहा । अभवत् ॥ एकया । प्रतिऽधा ।
अपिवत् । साकं । सरांसि । त्रिशतं । इंद्रः । सोमस्य । काणुका ॥
अभि । गंधर्वं । अतृणत् । अबुधेषु । रजऽसु । आ । इंद्रः । ब्रह्मऽ-
भ्यः । इत् । वृधे ॥ २९ ॥ निः । अविध्यत् । गिरिऽभ्यः । आ । धारयत् ।
एकं । ओदनं । इंद्रः । वुदं । सुऽआततं ॥ शतऽब्रह्मः । इषुः । तव ।
सहस्रऽपर्णः । एकः । इत् । यं । इंद्र । चकृषे । युजं ॥ तेन ।

स्तोतृभ्यः । आ । भ॒र । नृ॒भ्यः । नारि॑भ्यः । अ॒त्तवे । स॒द्यः ।
जा॒तः । ऋ॒भु॒स्थि॒र ॥ ए॒ता । च्यौ॒त्नानि॑ । ते । कृ॒ता । वर्षि॑ष्ठाणि ।
परी॑णसा । हृ॒दा । वी॒ळु । अ॒ध्रा॒रयः॑ ॥ वि॒श्वा । इत् । ता । वि॒ष्णुः ।
आ । अ॒भ॒रत् । उ॒रु॒ऽक॒मः । त्वा॒ऽइ॒षितः॑ । श॒तं । म॒हि॒षान् । क्षी॒र॒ऽपा॒कं ।
ओ॒द॒नं । व॒रा॒हं । इं॒द्रः । ए॒मुषं॑ । तु॒वि॒ऽक्षं । ते । सु॒ऽकृतं॑ । सु॒ऽमयं॑ ।
ध॒नुः । सा॒धुः । वु॒दः । हि॒र॒ण्ययः॑ ॥ ० ॥ र॒ण्या । सु॒ऽसं॒स्कृ॒ता ।
ऋ॒दु॒ऽपे । चि॒त् । ऋ॒दु॒ऽवृ॒धा ॥ ३० ॥ पु॒रो॒ऽच्छा॑शं । नः । अ॒ध॒सः ।
इ॒न्द्र । स॒हस्रं॑ । आ । भ॒र । श॒ता । च । शू॒र । गो॒नां ॥ आ । नः ।
भ॒र । वि॒ऽअं॒ज॒नं । गां । अ॒श्वं । अ॒भि॒ऽअं॒ज॒नं । स॒चा । म॒ना ।
हि॒र॒ण्यया॑ ॥ उ॒त । नः । क॒र्ण॒ऽशो॒भ॒ना । पु॒रू॒णि । धृ॒णो॒इति॑ । आ ।
भ॒र । त्वं । हि । शृ॒ण्वि॒वे । व॒सो॒इति॑ ॥ न॒की । वृ॒ध्री॒कः । इं॒द्र । ते ।
न । सु॒ऽसाः । न । सु॒ऽदाः । उ॒त । न । अ॒न्यः । त्वत् । शू॒र ।
वा॒घ॒तः ॥ न॒की । इं॒द्रः । नि॒ऽक॒र्त॒वे । न । श॒क्रः । परि॑ऽशक्तवे ।
वि॒श्वं । शृ॒णो॒ति । प॒श्य॒ति ॥ ३१ ॥ सः । म॒न्युं । म॒त्या॒नां । अ॒द॒धः । नि ।
चि॒की॒ष॒ते । पु॒रा । नि॒दः । चि॒की॒ष॒ते ॥ क॒त्वं । इत् । पु॒र्णं । उ॒द॒रं ।
तु॒र॒स्यं । अ॒स्ति । वि॒ध॒तः । वृ॒त्र॒ऽघ्नः॑ । सो॒म॒ऽपा॒न्वः । त्वे॒इति॑ । व॒सू॒नि ।
सं॒ऽग॒ता । वि॒श्वा । च । सो॒म । सौ॒भ॒गा । सु॒ऽदा॒तु । अप॑रि॒ऽहृ॒ता ॥
त्वां । इत् । य॒व॒ऽयुः । म॒म । का॒मः । ग॒व्युः । हि॒र॒ण्य॒ऽयुः । त्वां ।
अ॒श्व॒ऽयुः । आ । ई॒ष॒ते ॥ तव॑ । इत् । इं॒द्र । अ॒हं । आ॒श॒सा । ह॒स्ते ।
दा॒त्रं । च॒न । आ । द॒दे । दि॒न॒स्यं । वा । म॒घ॒ऽव॒न् । सं॒ऽभृ॒त॒स्य ।
वा । पु॒र्धि । य॒व॒स्य । का॒शि॒ना ॥ ३२ ॥ अ॒यं । कृ॒त॒नुः । अ॒गृ॒भी॒तः ।
वि॒श्व॒ऽजि॒त् । उ॒त्॒ऽभि॒त् । इत् । सो॒मः । ऋ॒षिः । वि॒प्रः । का॒व्ये॒न ॥
अ॒भि । उ॒णो॒ति । यत् । न॒ग्रं । मि॒ष॒क्तिं । वि॒श्वं । यत् । तु॒रं । प्र । ई ।
अ॒धः । ख्य॑त् । निः । श्रो॒णः । भु॒त् ॥ त्वं । सो॒म । त॒नू॒कृ॒त्॒ऽभ्यः॑ ।
द्वे॒षः॒ऽभ्यः॑ । अ॒न्य॒ऽकृ॒ते॒भ्यः॑ । उ॒रु । यं॒ता । अ॒सि । व॒रू॒थं ॥ त्वं ।
चि॒त्ती । तव॑ । दक्षैः । दि॒वः । आ । प॒थि॒व्याः । ऋ॒जी॒षि॒न् । या॒वीः ।

अथस्य । चित् । द्वेषः ॥ अर्थिनः । यन्ति । च । इत् । अर्थे । गच्छान् ।
 इत् । ददुषः । राति । ववृज्युः । तृप्यतः । कामं ॥ ३३ ॥ विदत् ।
 यत् । पुर्व्यं । नष्टं । उत् । ई । ऋतुऽयुं । ईरयत् । प्र । ई । आयुः ।
 तारीत् । अतीर्णं ॥ सुऽशेषः । नः । मृळयाकुः । अदमऽकृतुः । अवातः ।
 भव । नः । सोम । शं । हृदे ॥ मा । नः । सोम । सं । वीविजः । मा । वि ।
 वीभिषथाः । राजन् । मा । नः । हार्दि । त्विषा । वधीः ॥ अव । यत् ।
 स्वे । सधऽस्थे । देवानां । दुऽमतीः । ईक्षे । राजन् । अपः । द्विषः ।
 सेध । मीढुः । अप । लिधः । सेध ॥ ३४ ॥ नहि । अन्यं । वळा । अकरं ।
 मडितारां । शतक्रतोइतिशतऽकृतो । त्वं । नः । इन्द्र । मृळय ॥ यः । नः ।
 शश्वत् । पुरा । आविथ । अमृध्रः । वाजऽसातये ॥ ० ॥ किं । अंग ।
 रधऽचोदनः । सुन्वानस्य । अविता । इत् । असि । कुवित् । सु । इन्द्र ।
 नः । शकः ॥ इन्द्र । प्र । नः । रथं । अव । पश्चात् । चित् । संतं । अद्रिऽ-
 वः । पुरस्तात् । एनं । मे । कृधि ॥ हंतोइति । नु । किं । आससे । प्रथमं ।
 नः । रथं । कृधि । उपऽमं । वाजऽयु । श्रवः ॥ ३५ ॥ अव । नः ।
 वाजऽयुं । रथं । सुऽकरं । ते । किं । इत् । परि । अस्मान् । सुं । जिग्युषः ।
 कृधि ॥ इन्द्र । दह्यस्व । पूः । असि । भद्रा । ते । एति । निऽकृतं । इयं ।
 धीः । ऋत्वियऽवती ॥ मा । सीं । अवये । आ । भाक् । उर्वी । काष्ठा ।
 हितं । धनं । अपऽआवृक्ताः । अरत्नयः ॥ तुरीयं । नाम । यज्ञियं । यदा ।
 करः । तत् । उश्मसि । आत् । इत् । पतिः । नः । ओदसे ॥ अवीवृधत् ।
 वः । अमृताः । अमदीत् । एकऽद्यः । देवाः । उत । याः । च । देवीः ।
 तस्मै । ऊँइति । राधः । कृणुत । प्रऽशस्तं ॥ ० ॥ ३६ ॥ इति
 अष्टमोऽनुवाकः ॥ ० ॥ क्षुऽमंतं । चित्रं । प्राभं । सं । गुभाय ।
 महाऽहस्ती । दक्षिणेन ॥ विभ्र । हि । त्वा । तुविऽकुर्मि । तुविऽदेष्णं ।
 तुविऽमघं । तुविऽमात्रं । अवऽभिः । नहि । त्वा । शूर । देवाः ।
 न । मतीसः । दित्संतं । भीमं । न । गां । वारयंते ॥ ० ॥ ईशानं ।
 वस्वः । स्वऽराजं । न । राधसा । मर्धिषत् । नः ॥ प्र । स्तोषत् ।

महत् । तत् । आ । वृणीमहे । वयं । वृणां । अस्मभ्यं । ऊतये ॥
 ते । नः । संतु । युजः । सदा ॥ ० ॥ वृधासः । च । प्रऽचेतसः ॥
 अति । नः । विष्पिता । पुरु । नौभिः । अपः । न । पर्पथ ।
 युयं । ऋतस्य । रथ्यः ॥ वामं । नः । अस्तु । अर्यमन् ।
 वामं । वरुण । शस्यं । वामं । हि । आऽवृणीमहे ॥ वामस्य ।
 हि । प्रऽचेतसः । ईशानासः । रिशादसः । न । ईं । आदित्याः ।
 अघस्यं । यत् ॥ ३ ॥ वयं । इत् । वः । सुऽदानवः । क्षियंतः ।
 यांतः । अध्वन् । आ । देवाः । वृधाय । हूमहे ॥ अधि । नः । इंद्र ।
 एयां । विष्णोइति । सऽजात्यानां । इत । मरुतः । अश्विना ॥ प्र ।
 भ्रातृत्वं । सुऽदानवः । अघ्रं । द्विता । समान्या । मातुः । गर्भे ।
 भ्रामहे ॥ ० ॥ अघ्रं । चित् । वः । उत । ब्रुवे ॥ ४ ॥ प्रेष्ठे । वः ।
 अतिथि । स्तुषे । मित्रंऽइव । प्रियं । अग्निं । रथं । न । वेद्यं ॥
 कविंऽइव । प्रऽचेतसं । यं । देवासः । अघ्रं । द्विता । नि । मर्त्येषु ।
 आऽदधुः ॥ त्वं । यविष्ठ । दाशुषः । नृन् । पाहि । शृणुधि । गिरः ।
 रक्ष । तोकं । उत । तमना ॥ कया । ते । अग्ने । अगिरः । ऊर्जः ।
 नपात् । उपऽस्तुति ॥ वराय । देव । मन्यवे ॥ दाशेम । कस्य ।
 मनसा । यज्ञस्य । सहसः । यहोइति । कत् । ऊँइति । वोत्रे । इदं ।
 नमः ॥ ५ ॥ अघ्रं । त्वं । हि । नः । करः । विश्वाः । अस्मभ्यं । सुऽ-
 क्षितीः । वाजंऽद्रविणसः । गिरः ॥ कस्य । नूनं । परीणसः । धियः ।
 जिन्वसि । दंऽपते । गोऽसाता । यस्य । ते । गिरः ॥ तं । मर्जयंत ।
 सुऽकतुं । पुरऽयावानं । आजिषु । स्वेषु । क्षयेषु । वाजिनं ॥ क्षेति ।
 क्षेमैभिः । साधुऽभिः । नकिः । यं । घ्नंति । हंति । यः । अग्ने ।
 सुऽवीरः । पृथते ॥ ६ ॥ आ । मे । हव । नासत्या । अश्विना ।
 गच्छंतं । युवं । मध्वः । सोमस्य । पीतये ॥ इमं । मे । स्तोमं ।
 अश्विना । इमं । मे । शृणुतं । हव ॥ ० ॥ अयं । वां । कृष्णः ।
 अश्विना । हवते । वाजिनीवसइतिवाजिनीऽवसु ॥ ० ॥ शृणुतं ।

ज॒रितुः । ह॒वँ । कृ॒ष्णस्य । स्तु॒वतः । न॒रा ॥ ० ॥ छ॒र्दिः । यु॒तं ।
अदा॑भ्यं । वि॒प्राय । सु॒वते । न॒रा ॥ ० ॥ ७ ॥ ग॒च्छतं । दा॒शुषः ।
गृ॒हं । इ॒त्था । स्तु॒वतः । अ॒श्विना ॥ ० ॥ यु॒ंजाथा । रा॒समं । रथे॑ ।
वी॒लुऽअंगे । वृ॒षण्वसु॑इतिवृषण्वसू ॥ ० ॥ त्रि॒ऽवंधुरे॑ण । त्रि॒ऽवृता ।
रथे॑न । आ । या॒तं । अ॒श्विना ॥ ० ॥ नु । मे । गि॒रः । न॒सत्या । अ॒श्विना ।
प्र । अ॒वतं । यु॒वं ॥ ० ॥ ८ ॥ उ॒भा । हि । द॒स्त्रा । मि॒पजा । म॒यःऽ-
भुवा॑ । उ॒भा । दक्ष॑स्य । व॒चसः । व॒भूवथुः । ता । वां । वि॒श्वकः ।
ह॒वते । त॒नुऽकृ॒थे । मा । नः । वि । यौ॒ष्टं । स॒ख्या । मु॒मोच॑तं ॥
क॒था । नूनं । वां । वि॒ऽमनाः । उप॑ । स्त॒वत् । यु॒वं । धि॒यै । द॒दथुः ।
व॒स्यःऽइ॒ष्टये ॥ ० ॥ यु॒वं । हि । स्म । पु॒रुऽभु॒जा । इ॒मं । ए॒धतुं ।
वि॒ष्णा॒ष्वे । द॒दथुः । व॒स्यःऽइ॒ष्टये ॥ ० ॥ उ॒त । त्यं । वी॒रं । ध॒नऽ-
सां । ऋ॒जीषि॑णं । दू॒रे । त्रि॒त् । सं॒तं । अ॒वसे । ह॒वाम॒हे ॥ य॒स्य ।
स्वादि॑ष्टा । सु॒ऽम॒तिः । पि॒तुः । य॒था ॥ ० ॥ ऋ॒तेन॑ । दे॒वः । स॒विता ।
शं॒ऽआ॒यते॑ । ऋ॒तस्य॑ । शृ॒गं । उ॒र्वि॒या । वि । प॒प्रथे॑ । ऋ॒तं । स॒साह॑ ।
महि॑ । चि॒त् । पृ॒तन्य॑तः ॥ ० ॥ ९ ॥ शु॒क्ली । वां । स्तो॒मः । अ॒श्विना ।
क्रि॒विः । न । से॒के । आ । ग॒तं । म॒ध्वः । सु॒तस्य॑ । सः । दि॒वि ।
प्रि॒यः । न॒रा । पा॒तं । गौ॒रौऽइ॒व । इ॒रि॒णे ॥ पि॒वंतं । घ॒र्म । म॒धुऽम॑तं ।
अ॒श्विना । आ । ब॒र्हिः । सी॒दतं । न॒रा । ता । म॒द॒साना । मनु॑षः ।
दु॒रो॒णे । आ । नि । पा॒तं । वे॒द॒सा । व॒यः ॥ ० ॥ ता । व॒र्तिः ।
या॒तं । उप॑ । वृ॒क्तऽव॑र्हिषः । जु॒ष्टं । य॒ज्ञं । दि॒वि॒ष्टिषु॑ । पि॒वंतं ।
सो॒मं ॥ ० ॥ सु॒ऽम॒त् । ता । व॒वृ॒धानौ । उप॑ । सु॒ऽस्तु॒तिं । दि॒वः ।
ग॒तं । गौ॒रौऽइ॒व । इ॒रि॒णं ॥ ० ॥ अ॒श्वे॒भिः । पु॒षित॑प्सुऽभिः ॥ द॒स्त्रा ।
हि॒र॒ण्यव॑र्तनीइतिहि॒र॒ण्यऽव॑र्तनी । शु॒भः । प॒तीइ॑ति ॥ ० ॥ धि॒प॒न्यवः॑ ।
वि॒प्रासः । वा॒जऽसा॑तये ॥ ० ॥ पु॒रुऽदं॑स॒सा । धि॒या । अ॒श्विना ।
श्रु॒ष्टी । आ । पर॑ । ग॒तं ॥ १० ॥ तं । वः । द॒स्मं । ऋ॒तिऽस॒हं । व॒सोः ।
म॒दानं॑ । अ॒ध॒सः । अ॒भि । व॒त्सं । न । स्व॑स॒रेषु॑ । धे॒नवः॑ ।

इन्द्र । गीऽभिः । नवामहे ॥ युक्षं । सुऽदानुं । तविषीभिः ।
 आऽवृत्तं । गिरिं । न । पुरुऽभोजसं । भुऽमंतं । वाजं । शस्तिनं ।
 सहस्रिणं । मधु । गोऽमंतं । ईमहे ॥ न । त्वा । बृहंतः ।
 अद्रयः । वरंते । इन्द्र । वीळवः । यत् । दित्ससि । स्तुवते । माऽ-
 वते । वसु । नकिः । तत् । आ । मिनाति । ते ॥ योद्धा । असि ।
 क्रत्वा । शवसा । उत । दंसना । विश्वा । जाता । अभि । मज्मना ।
 आ । त्वा । अयं । अर्कः । उतये । ववर्तति । यं । गोतमाः ।
 अजीजनन् ॥ प्र । हि । रिरिक्षे । ओजसा । दिवः । अंतैभ्यः । परि ।
 न । त्वा । विव्याच । रजः । इन्द्र । पार्थिवं । अनु । स्वधां । ववभिथ ॥
 नकिः । परिष्टिः । मघऽवन । मघस्य । ते । यत् । दाशुषे । दशस्यसि ।
 असाकं । बोधि । उचथस्य । चोद्विता । मंहिष्ठः । वाजऽसातये ॥ ११ ॥
 बृहत् । इन्द्राय । गायत । मरुतः । वृत्रहंऽतमं । येन । ज्योतिः ।
 अजनयन् । ऋतऽवृधः । देवं । देवाय । जागृवि ॥ अप । अधमत ।
 अभिऽशस्तीः । अशस्तिऽहा । अथ । इन्द्रः । युष्नी । आ । अभवत् । देवाः ।
 ते । इन्द्र । सख्याय । येमिरे । बृहद्भानोऽतिबृहत्ऽभानो । मरुत्ऽगण ॥
 प्र । वः । इन्द्राय । बृहते । मरुतः । ब्रह्म । अर्चत । वृत्रं । हनति ।
 वृत्रऽहा । शतऽक्रतुः । वज्रेण । शतऽपर्वणा ॥ अभि । प्र । भर ।
 धृषता । धृषत्ऽमनः । श्रवः । चित् । ते । असत् । बृहत् । अर्षेतु ।
 आपः । जवसा । वि । मातरः । हनः । वृत्रं । जयं । स्वऽरितिस्वः ॥
 यत् । जायथाः । अपुर्व्ये । मघऽवन । वृत्रऽहत्याय । तत् । पृथिवी ।
 अप्रथयः । तत् । अस्तभ्नाः । उत । द्यां ॥ तत् । ते । युज्ञः ।
 अजायत । तत् । अर्कः । उत । हस्कृतिः ॥ तत् । विश्वं । अभिऽभूः ।
 असि । यत् । जातं । यत् । च । जत्वं ॥ आमासु । पक्कं । ऐरयः ।
 आ । सूर्ये । रोहयः । दिवि । घर्म । न । सामै । तपत । सुवृक्तिऽभिः ।
 जुष्टं । गिर्वणसे । बृहत् ॥ १२ ॥ आ । नः । विश्वासु । हव्यः । इन्द्रः ।
 समत्ऽसु । भुषतु । उप । ब्रह्माणि । सर्वनानि । वृत्रऽहा । परमऽज्याः ॥

ऋचीषमः ॥ त्वं । दाता । प्रथमः । राधसां । असि । असि । सत्यः ।
 ईशानऽकृत् । नुविऽद्युन्नस्य । युज्या । आ । वृणीमहे । पुत्रस्य ।
 शवसः । महः । ब्रह्म । ते । इंद्र । गिर्वणः । क्रियते । अनन्तिऽद्भुता ।
 इमा । जुषस्व । हरिऽश्व । योजना । इंद्र । या । ते । अमन्महि ॥
 त्वं । हि । सत्यः । मयऽवन् । अनानतः । वृत्रा । भूरि । निऽक्रुजसे ।
 सः । त्वं । शविष्ठ । वज्रऽहस्त । दाशुषे । अर्वाचं । रयिं । आ ।
 कृधि ॥ त्वं । इंद्र । यशाः । असि । ऋजीषी । शवसः । पते । त्वं ।
 वृत्राणि । हंसि । अप्रतीनि । एकः । इत् । अनुत्ता । चर्षणिऽधृता ॥
 तं । ऊँइति । त्वा । नूनं । असुर । प्रऽचेतसं । राधः । भागऽइव ।
 ईमहे । महीऽइव । कृत्तिः । शरणा । ते । इंद्र । प्र । ते । सुम्ना ।
 नः । अश्ववन् ॥ १३ ॥ कन्या । वाः । अवऽयती । सोमं ।
 अपि । सुता । अविदत् । अस्तं । भरंती । अब्रवीत् । इंद्राय ।
 सुनवै । त्वा । शक्राय । सुनवै । त्वा । असौ । यः । एषि ।
 वीरकः । गृहंऽगृहं । विऽचाकशत् । इमं । जमऽसुतं । पितृ ॥ ० ॥
 आ । चन । त्वा । चिकित्तामः । अधि । चन । त्वा । न । इमसि ॥
 शनैऽइव । शनकैऽइव । इंद्राय । इंद्रोइति । परि स्रव ॥ कुवित् ।
 शकत् । कुवित् । करत् । कुवित् । नः । वस्यसः । करत् । कुवित् ।
 पतिऽद्विषः । यतीः । इंद्रेण । संऽगमामहे ॥ इमानि । त्रीणि । विष्टपा ।
 तानि । इंद्र । वि । रोहय । शिरः । ततस्य । उर्वरा । आत् । इंद्र ।
 मे । उप । उदरे ॥ असौ । च । या । नः । उर्वरा । आत् । इमां ।
 तन्वं । मम । अथोइति । ततस्य । यत् । शिरः । सर्वा । ता ।
 रोमशा । कृधि ॥ खे । रथस्य । खे । अनसः । खे । युगस्य ।
 शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । अपालां । इंद्र । त्रिः । पुत्वी । अक्रुणोः ।
 सूर्यस्त्वचं ॥ १४ ॥ पातं । आ । वः । अंधसः ॥ ० ॥ विश्वऽसह ।
 शतऽक्रतुं । मंहिष्ठं । चर्षणीनां ॥ पुरुऽहूतं । पुरुऽस्तुतं । गाथान्यं ।
 सनऽश्रुतं ॥ इंद्रः । इति । ब्रवीतन् ॥ इंद्रः । इत् । नः । महानां ।

दाता । वाजानां । नृतुः । महान् । अभिऽङ्गु । आ । यमत् ॥ अपात् ।
ऊँइति । शिप्री । अंघ्रसः । सुऽदक्षस्य । प्रऽहोषिणः । इंदोः । इंद्रः । यवऽ-
आशिरः ॥ ० ॥ अर्चतु । इंद्रं । सोमस्य । पीतये ॥ तत् । इत् । हि ।
अस्य । वर्धनं ॥ १५ ॥ अस्य । पीत्वा । मदानां । देवः । देवस्य ।
ओजसा ॥ विश्वा । अभि । भुवना । भुवत् । त्यं । ऊँइति । वः ।
सत्राऽसहं । विश्वासु । गीर्षु । आऽयंतं । आ । च्यवयसि । उतये ॥
गुधं । संतं । अनर्वाणं । सोमऽपां । अनपऽच्युतं । नरं । अवार्यऽ-
क्रंतुं ॥ शिक्षं । नः । इंद्रं । रायः । आ । पुरु । विद्वान् । ऋचीषम ॥
अयं । नः । पार्यं । धनं । अतः । चित् । इद्रं । नः । उप । आ ।
याहि । शतऽवाजया । इषा । सहस्रऽवाजया ॥ १६ ॥ अयाम् ।
धीऽवतः । धियः । अर्चतुऽभिः । शक्र । गोऽदरे । जयेम । पृतऽसु ।
वज्रिऽवः ॥ वयं । ऊँइति । त्वा । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । गावः ।
न । यवसेषु । आ । उक्थेषु । रणयामसि ॥ विश्वा । हि । मर्त्यऽ-
त्वना । अनुऽकामा । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ अगन्म । वज्रिन् ।
आऽशसः ॥ त्वेइति । सु । पुत्र । शवसः । अवृत्रन् । कामऽ-
कातयः ॥ न । त्वां । इद्रं । अति । रिच्यते ॥ सः । नः ।
वृषन् । सनिष्ठया । सं । घोण्या । द्रविन्वा । धिया । अविद्धि ।
पुरऽध्या ॥ १७ ॥ यः । ते । नूनं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । इंद्रं ।
युञ्जिऽतमः । मदः । तेन । नूनं । मदे । मदेरितिमदेः ॥ यः । ते ।
चित्रश्रवऽतमः । यः । इंद्रं । वृत्रहन्ऽतमः । यः । ओजऽदातमः ।
मदः ॥ विद्म । हि । यः । ते । अद्रिऽवः । त्वाऽदत्तः । सत्य ।
सोमऽपाः । विश्वासु । दस्म । कृष्टिषु ॥ इंद्राय । मद्रने । सुतं । परि ।
स्तोमंतु । नः । गिरः । अर्कं । अचंतु । कारवः ॥ यस्मिन् । विश्वाः ।
अधि । धियः । रणंति । सप्त । संऽसदः । इंद्रं । सुते । हवामहे ॥ १८ ॥
॥ ० ॥ समुद्रंऽइव । सिधवः ॥ ० ॥ विव्यकथं । महिना । वृषन् ।
सक्षं । सोमस्य । जागृवे । यः । इंद्रं । जउरेषु । ते ॥ अरं । इंद्रं ।

कुक्षये । सोमः । भवतु । वृत्रहन् । अरं । धामभ्यः । इन्द्रः ।
 अरं । अश्वाय । गायति । श्रुतः । अरं । गवे । अरं । इन्द्रस्य ।
 धाम्ने ॥ अरं । हि । स्म । सुतेषु । नः । सोमेषु । इन्द्र । भूषसि ।
 अरं । ते । शक्र । दावने ॥ १९ ॥ पराकात्तात् । चित् । अद्रिः ।
 त्वां । नक्षत । नः । गिरः । अरं । गुमाम् । ते । वयं ॥ एव । हि ।
 असि । वीरः । युः । एव । शूरः । उत । स्थिरः ॥ एव । ते । राध्वं ।
 मनः ॥ एव । रातिः । तुविः । विश्वेभिः । धायि । धातुभिः ।
 अध । चित् । इन्द्रं । मे । सचा ॥ मोहति । सु । ब्रह्मा । तद्रयुः ।
 भुवः । वाजानां । पते । मत्स्व । सुतस्य । गोः । मा । नः । इन्द्र ।
 अभि । आदिशः । सूरः । अक्तुषु । आ । यमन् । त्वा । युजा ।
 विनेम । तत् ॥ त्वया । इत् । इन्द्र । युजा । वयं । प्रति ।
 ब्रुवीमहि । स्पृधः । त्वं । अस्माकं । तव । स्मसि ॥ त्वां ।
 इत् । हि । त्वाऽयवः । अनुः । चरान् । सखायः ।
 इन्द्र । कारवः ॥ २० ॥ उत् । य । इत् । अभि । श्रुतः । वृषभं ।
 नयः । अपसं । अस्तारं । एषि । सूर्य ॥ नव । यः । नवति । पुरः ।
 बिभेद । बाहुः । अजसा । अहिं । च । वृत्रहा । अवधीत् ॥ सः । नः ।
 इन्द्रः । शिवः । सखा । अश्वः । गोः । यवः । उरुधाराः ।
 इव । दोहते ॥ यत् । अद्य । कत् । च । वृत्रहन् । उत् । अगाः । अभि ।
 सूर्य । सर्व । तत् । इन्द्र । ते । वशे ॥ यत् । वा । प्रवृद्ध । सप्तः ।
 न । मरै । इति । मन्यसे । उतोइति । तत् । सत्यं । इत् । तव ॥ २१ ॥
 ये । सोमासः । परावति । ये । अर्वावति । सुन्विरे । सर्वान् ।
 तान् । इन्द्र । गच्छसि ॥ तं । इन्द्र । वाजयामसि । महे । वृत्राय ।
 हतवे । सः । वृषा । वृषभः । भवत् ॥ इन्द्रः । सः । दामने । कृतः ।
 ओजिष्ठः । सः । मदे । हितः । युष्मि । श्लोकी । सः । सोम्यः ॥ गिरा ।
 वज्रः । न । संभृतः । सः । अनेपः । ववक्षे । ऋत्विजः ।
 अस्तुतः ॥ दुः । चित् । नः । सुगं । कृधि । गुणानः । इन्द्र ।

निर्वणः । त्वं । च । मघऽवन् । वशः ॥ २२ ॥ यस्य । ते । नु ।
वित् । आऽदिशै । न । मिनंति । स्वऽराज्यै । न । देवः । न । अधिऽ-
गुः । जनः । अध । ते । अप्रतिऽस्कुतं । देवीइति । शुष्मं । सपर्यतः ।
उमेइति । सुऽशिप्र । रोदसीइति ॥ त्वं । एतत् । अधारयः ।
कृणासु । रोहिणीषु । च । परुष्णीषु । रुशत् । पर्यः ॥ वि । यत् ।
अहेः । अध । त्विषः । विश्वे । देवासः । अक्रमुः । विदत् । मृगस्य ।
तान् । अमः ॥ आत् । ऊँइति । मे । निऽवरः । भुवत् । वृत्रऽहा ।
अदिष्ट । पौंस्यं ॥ अजातऽशत्रुः । अस्तृतः ॥ २३ ॥ श्रुतं । वः ।
वृत्रहन्ऽतमं । प्र । शर्थे । चर्षणीनां । आ । शेषे । राधसे । महे ॥
भया । धिया । च । गव्यऽया । पुरुऽनामन् । पुरुऽस्तुत । यत् ।
सोमैऽसोमे । आ । अभवः ॥ बोधित्ऽमनाः । इत् । अस्तु । नः ।
वृत्रऽहा । भूरिऽआसुतिः । शृणोतु । शक्रः । आऽशिषं ॥ कया । त्वं ।
नः । ऊत्या । अभि । प्र । मंदसे । वृषन् । कया । स्तोत्रऽभ्यः । आ ।
भर । कस्य । वृषा । सुते । सचा । नियुत्वान् । वृषभः । रणत् ।
वृत्रऽहा । सोमऽपीतये ॥ २४ ॥ अभि । सु । नः । त्वं । रयि ।
मंदसानः । सहस्रिणं । प्रऽयन्ता । बोधि । दाशुषे ॥ पत्नीऽवतः ।
सुताः । इमे । उशतः । यन्ति । वीतये । अपां । जग्मिः । निऽचुंगुणः ॥
इषाः । होत्राः । असृभ्रत । इंद्रं । वृधासः । अध्वरे । अच्छ । अवऽ-
भृथं । ओजसा ॥ ० ॥ तुभ्यं । सोमाः । सुताः । इमे । स्तीर्णं ।
वर्हिः । विभावसोइतिविभाऽवसो । स्तोत्रऽभ्यः । इंद्रं । आ ।
वह ॥ २५ ॥ आ । ते । दक्षं । वि । रोत्रना । दधत् । रत्ना । वि ।
दाशुषे । स्तोत्रऽभ्यः । इंद्रं । अर्चत ॥ आ । ते । वृधामि । इंद्रियं ।
उक्था । विश्वा । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । स्तोत्रऽभ्यः । इंद्रं । मूळ्य ।
भद्रंऽभद्रं । नः । आ । भर । इषं । ऊजं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ॥ ० ॥
सः । नः । विश्वानि । आ । भर । सुवितानि । शतक्रतोइतिशतऽ-
क्रतो ॥ ० ॥ सुतऽवतः । हवामहे ॥ ० ॥ २६ ॥ उप । नः ।

हरिऽभिः । सुतं । याहि । मदानां । पते ॥ ० ॥ द्विता । यः ।
वृत्रहन्ऽतमः । विदे । इंद्रः । शतऽक्रतुः ॥ ० ॥ त्वं । हि । वृत्र-
हन् । एषां । पाता । सोमानां । असि ॥ ० ॥ इंद्रः । इवे । ददातु ।
नः । ऋभुक्षणं । ऋभुं । रयिं । वाजी । ददातु । वाजिनं ॥ २७ ॥
इति नवमोऽनुवाकः ॥ गौः । धयति । मरुतां । श्रवस्युः । माता ।
मघोनां ॥ युक्ता । वह्निः । रथानां ॥ यस्याः । देवाः । उपऽस्थे । व्रता ।
विश्वे । धारयंते । सूर्यामासा । दृशे । कं ॥ ० ॥ मरुतः । सोमऽपीतये ॥
अस्ति । सोमः । अयं । सुतः । पिबंति । अस्य । मरुतः ॥ उत । स्व-
राजः । अश्विनां ॥ पिबंति । मित्रः । अर्यमा । तनां । पूतस्य । वरुणः ।
त्रिऽसधस्थस्य । जाऽवतः ॥ ० ॥ जोषं । आ । इंद्रः । सुतस्य । गोऽ-
मतः । प्रातः । होताऽइव । मत्सति ॥ २८ ॥ कत् । अतिवपत । सुरयः ।
तिरः । आपऽइव । स्निधः । अपैति । पूतऽदक्षसः ॥ कत् । वः ।
अद्य । महानां । देवानां । अवः । वृणे । तमनां । च । दस्सऽवर्चसां ॥
आ । ये । विश्वा । पार्थिवानि । पप्रथन् । रोचना । दिवः । मरुतः ।
सोमऽपीतये ॥ त्यान् । नु । पूतऽदक्षसः । दिवः । वः । मरुतः ।
हुवे ॥ ० ॥ त्या । नु । ये । वि । रोदसीइति । तस्तभुः । मरुतः ।
हुवे ॥ ० ॥ त्यं । नु । मरुतं । गुणं । गिरिऽस्थां । वृषणं । हुवे ॥ ० ॥
॥ २९ ॥ आ । त्वा । गिरः । रथीऽइव । अस्थुः । सुतेषु । गिर्वणः ।
अभि । त्वा । सं । अनुषत् । इंद्र । वत्सं । न । मातरः ॥ आ । त्वा ।
शुक्राः । अचुच्यवुः । सुतासः । इंद्र । गिर्वणः । पिब । तु । अस्य ।
अंधसः । इंद्र । विश्वासु । ते । हितं । पिब । सोमं । मदाय । कं ।
इंद्र । श्येनऽआभृतं । सुतं ॥ त्वं । हि । शश्वतीनां । पतिः । राजा ।
विशां । असि ॥ श्रुधि । हव । तिरश्चाः । इंद्र । यः । त्वा । सपर्यति ।
सुऽवीर्यस्य । गोऽमतः । रायः । पृथि । महान् । असि । इंद्र । यः ।
ते । नवीयसीं । गिरं । मद्रां । अजीजनत् । चिकित्वित्ऽमनसं ।
धियं । प्रत्नां । ऋतस्य । पिप्युषीं ॥ ३० ॥ तं । ऊइति । स्तवाम् ।

यं । गिरः । इंद्रं । उक्थानि । ववृधुः । पुरुणि । अस्य । पौंस्या ।
 सिसांसंतः । वनामहे ॥ ० ॥ शुद्धं । शुद्धेन । साम्ना । शुद्धैः । उक्थैः ।
 ववृध्वासं । शुद्धः । आशीऽवान् । ममत्तु ॥ इंद्रं । शुद्धः । नः । आ ।
 गहि । शुद्धः । शुद्धाभिः । ऊतिऽभिः । शुद्धः । रयिं । नि । धारय ।
 शुद्धः । ममद्धि । सोम्यः ॥ इंद्रं । शुद्धः । हि । नः । रयिं । शुद्धः ।
 रत्नानि । दाशुषे । शुद्धः । वृत्राणि । जिघ्रसे । शुद्धः । वाजं ।
 सिसांससि ॥ ३१ ॥ अस्मै । उषसः । आ । अतिरंत । यामं । इंद्राय ।
 नक्तं । ऊर्म्याः । सुऽवाचः । अस्मै । आपः । मातरः । सप्त । तस्थुः ।
 नृभ्यः । तराय । सिधवः । सुऽपाराः ॥ अतिऽविद्धा । विथुरेण ।
 चित् । अस्त्रा । त्रिः । सप्त । सानुं । संऽहिता । गिरीणां । न ।
 तत् । देवः । न । मर्त्यः । तुतुर्यात् । यानि । प्रऽवृद्धः । वृषभः ।
 चकार ॥ इंद्रस्य । वज्रः । आयसः । निऽमिश्रः । इंद्रस्य । बाह्वोः ।
 भूयिष्ठं । ओजः । शीर्षन् । इंद्रस्य । क्रतवः । निरेके । आसन् । आ ।
 ईषंत । श्रुत्यै । उपाके ॥ मन्ये । त्वा । यज्ञियं । यज्ञियाणां । मन्ये ।
 त्वा । च्यवनं । अच्युतानां । मन्ये । त्वा । सत्त्वनां । इंद्रं । केतुं ।
 मन्ये । त्वा । वृषभं । चर्षणीनां ॥ आ । यत् । वज्रं । बाह्वोः । इंद्रं ।
 धत्से । मदऽच्युतं । अहये । हंतवै । ऊँइति । प्र । पर्वताः ।
 अनवंत । प्र । गावः । प्र । ब्रह्माणः । अभिऽनक्षतः । इंद्रं ॥ ३२ ॥
 तं । ऊँ इति । स्त्वाम् । यः । इमा । जजान । विश्वा । जातानि ।
 अवराणि । अस्मात् । इंद्रेण । मित्रं । द्विधिषेम । गीऽभिः । उपो-
 इति । नमऽभिः । वृषभं । विशेम ॥ वृत्रस्य । त्वा । श्वसथात् ।
 ईषमाणाः । विश्वे । देवाः । अजहुः । ये । सखायः । मरुत्ऽभिः ।
 इंद्रं । सख्यं । ते । अस्तु । अथ । इमाः । विश्वाः । पृतनाः ।
 जयासि ॥ त्रिः । षष्टिः । त्वा । मरुतः । ववृधानाः । उस्त्राऽइव ।
 राशयः । यज्ञियांसः । उप । त्वा । आ । इमः । कृधि । नः । भागऽ-
 धेयं । शुष्मं । ते । एना । हविषा । विधेम ॥ तिग्मं । आयुधं ।

मरुता । अनीकं । कः । ते । इंद्र । प्रति । वज्रं । दधर्ष । अजायुधासः ।
 असुराः । अदेवाः । चक्रेण । तान् । अप । वप । ऋजीषिन् ॥ महे ।
 उग्राय । तवसे । सुऽवृत्तिं । प्र । ईरय । शिवऽतमाय । पश्वः ।
 गिर्वाहसे । गिरः । इंद्राय । पुवीः । धेहि । तन्वे । कुवित् । अंग ।
 वेदत् ॥ ३३ ॥ उक्थऽवाहसे । विऽभ्वै । मनीषां । द्रुणां । न ।
 पारं । ईरय । नदीनां । नि । स्पृश । धिया । तन्वि । श्रुतस्य ।
 जुष्टऽतरस्य ॥ ० ॥ तत् । विविद्धि । यत् । ते । इंद्रः । जुजोषत् ।
 स्तुहि । सुऽस्तुति । नमसा । आ । विवास ॥ उप । भूष । जरितः ।
 मा । रुवण्यः । श्रवय । वाचं ॥ ० ॥ अव । द्रप्सः । अंशुऽमती ।
 अतिष्ठत् । इयानः । कृष्णः । दशऽभिः । सहस्रैः । आवत् । तं ।
 इंद्रः । शच्या । धर्मतं । अप । स्नेहितीः । नृऽमनाः । अधत्त ॥ द्रप्सं ।
 अपश्यं । विषुणे । चरंतं । उपऽहरे । नद्यः । अंशुऽमत्याः । नभः ।
 न । कृष्णं । अवतस्थिऽवासं । इध्यामि । वः । वृषणः । गुध्यत ।
 आजौ ॥ अध । द्रप्सः । अंशुऽमत्याः । उपऽस्थे । आधारयत् । तन्वं ।
 तित्विषाणः । विशः । अदेवीः । अभि । आऽचरंतीः । बृहस्पतिना ।
 युजा । इंद्रः । ससहे ॥ ३४ ॥ ० ॥ सप्तऽभ्यः । जायमानः ।
 अशत्रुऽभ्यः । अभवः । शत्रुः । इंद्र । गुल्हे इति । द्यावापृथिवी इति ।
 अनु । अविदः । विभुमतऽभ्यः । भुवनेभ्यः । रणं । धाः ॥ ० ॥
 अप्रतिऽमानं । ओजः । वज्रेण । वज्रिन् । धृषितः । जघथं । त्वं ।
 शुष्णस्य । अव । अतिरः । वधत्रैः । त्वं । गाः । इंद्र । शच्या । इत् ।
 अविदः ॥ ० ॥ वृषभ । चर्षणीनां । घनः । वृत्राणां । तविषः । वभुथ ।
 त्वं । सिधून् । असृजः । तस्तभानान् । त्वं । अपः । अजयः । दासऽ-
 पत्नीः ॥ सः । सुऽक्रतुः । रणिता । यः । सुतेषु । अनुत्तऽमन्युः ।
 यः । अहाऽइव । रेवान् ॥ ० ॥ नरि । अपांसि । कर्ता । सः ।
 चूत्रऽहा । प्रति । इत् । अन्यं । आहुः ॥ ० ॥ चर्षणिऽधृत् । तं ।
 सुऽस्तुत्या । हव्यं । हुवेम । सः । प्रऽअविता । मघऽवा । नः ।

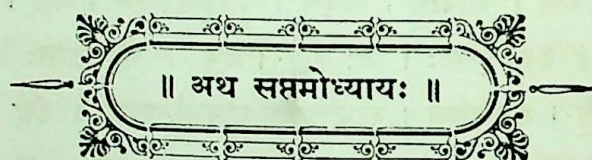

अधिऽवक्ता । सः । वाजस्य । श्रवस्यस्य । दाता ॥ ० ॥ ऋमुक्षाः ।
सद्यः । जज्ञानः । हव्यः । बभूव । कृण्वन् । अपांसि । नर्या ।
पुरुणि । सोमः । न । पीतः । हव्यः । सखिऽभ्यः ॥ ३५ ॥ याः ।
इन्द्र । भुजः । आ । अभरः । स्वऽवान् । असुरेभ्यः । स्तोतारं ।
इत् । मघऽवन् । अस्य । वर्धय । ये । च । त्वे इति । वृक्तऽवर्हिषः ॥
यं । इन्द्र । दधिषे । त्वं । अश्वं । गां । भागं । अव्ययं ॥ यजमाने ।
सुन्वति । दक्षिणाऽवति । तस्मिन् । तं । धेहि । मा । पणौ । यः ।
इन्द्र । सस्ति । अव्रतः । अनुऽस्वापं । अदेवऽयुः ॥ स्वैः । सः । पवैः ।
मुमुरत् । पोष्यं । रुयिं । सनुतः । धेहि । तं । ततः ॥ ० ॥ अतः ।
त्वा । गीऽभिः । द्युऽगत् । इन्द्र । केशिऽभिः । सुतऽवान् । आ ।
विवासति । यत् । पार्थिवे । सदेने । वृत्रहन्ऽतम । यत् । अंतरिक्षे ।
आ । गृहि ॥ ३६ ॥ सः । नः । सोमेषु । सोमऽपाः । सुतेषु ।
शवसः । पते । मादयस्व । राधसा । सुनुताऽवता । इन्द्र । राया ।
परीणसा ॥ मा । नः । इन्द्र । परा । वृणक् । भव । नः । सधऽ-
माद्यः । त्वं । नः । ऊती । त्वं । इत् । नः । आप्यं ॥ ० ॥ अस्मे
इति । इन्द्र । सचा । सुते । नि । सद । पीतये । मधु । कृधि ।
जिरेत्रे । मघऽवन् । अवः । महत् ॥ ० ॥ न । त्वा । देवासः ।
आशत । न । मर्यासः । अद्रिऽवः । विश्वा । जातानि । शवसा । अभिऽ-
भूः । असि ॥ ० ॥ विश्वाः । पृतनाः । अभिऽभूतरं । नरं । सऽजूः ।
ततक्षुः । इन्द्र । जजनुः । च । राजसे । कृत्वा । वरिष्ठं । वरं ।
आऽमुरिं । उत । उग्रं । ओजिष्ठं । तवसं । तरस्विनं ॥ ३७ ॥
सं । ई । रेभासः । अस्वरन् । इन्द्र । सोमस्य । पीतये । स्वऽपति ।
यत् । ई । वृधे । धृतऽव्रतः । हि । ओजसा । सं । ऊतिऽभिः ॥
नेमि । नमंति । चक्षसा । मेघं । विप्राः । अभिऽस्वरा । सुऽदीतयः ।
वः । अद्रुहः । अपि । कर्णे । तरस्विनः । सं । ऋक्ऽभिः ॥ तं ।
इन्द्र । जोहवीमि । मघऽवानं । उग्रं । सुत्रा । दधानं । अप्रतिऽस्कुतं ।

शवांसि । मंहिष्ठः । गीऽभिः । आ । च । यज्ञियः । ववर्तत् । राये ।
नः । विश्वा । सुऽपथा । कृणोतु । वज्री ॥ त्वं । पुरः । इंद्र ।
चिकित् । एनाः । वि । ओजसा । शविष्ठ । शक्र । नाशयध्वै । त्वत् ।
विश्वानि । भुवनानि । वज्रिन् । द्यावा । रेजेतेइति । पृथिवीइति ।
च । भीषा ॥ तत् । मा । ऋतं । इंद्र । शूर । चित्र । पातु । अपः ।
न । वज्रिन् । दुऽइता । अति । पर्षि । भूरि ॥ ० ॥ विश्वऽस्यस्य ।
स्पृहयाय्यस्य । राजन् ॥ ३८ ॥

इति षष्ठाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

हरिः ॐ ॥ इंद्राय । साम । गायत । विप्राय । बृहते ।
बृहत् । धर्मऽकृते । विपऽचिते । पनस्यवे ॥ त्वं । इंद्र । अभिऽभूः ।
असि । त्वं । सूर्य । अरोचयः । विश्वऽकर्मा । विश्वऽदेवः । महान् ।
असि ॥ विऽभ्राजन् । ज्योतिषा । स्वः । अगच्छः । रोचनं । दिवः ।
देवाः । ते । इंद्र । सख्याय । येमिरे ॥ आ । इंद्र । नः । गधि ।
प्रियः । सत्राऽजित् । अगोह्यः । गिरिः । न । विश्वतः । पृथुः ।
पतिः । दिवः ॥ अभि । हि । सत्य । सोमऽपाः । उमेइति ।
वभूथ । रोदसीइति । इंद्र । असि । सुन्वतः । वृधः । पतिः ।
दिवः ॥ ० ॥ इंद्र । दर्ता । पुरां । असि । हुता । दस्योः । मनोः ।
वृधः । पतिः । दिवः ॥ १ ॥ अथ । हि । इंद्र । गिर्वणः । उप ।
त्वा । कामान् । महः । ससृज्महे । उदाऽइव । यंतः । उदऽभिः ॥
वाः । न । त्वा । यव्याभिः । वधैति । शूर । ब्रह्माणि । ववृध्वांसं ।

चित् । अद्रिऽवः । दिवेऽदिवे ॥ युंजति । हरीइति । इषिरस्य ।
 गार्थया । उरौ । रथे । उरुऽयुगे । इंद्रऽवाहा । वचऽयुजा ॥ त्वं ।
 ना । इंद्र । आ । भर । ओजः । नृम्णं । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो ।
 विऽचर्षणे । आ । वीरं । पृतनाऽसह ॥ त्वं । हि । नः । पिता ।
 वसोइति । त्वं । माता । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । वभूविथ । अध ।
 ते । सुम्नं । ईमहे ॥ त्वां । शुष्मिन् । पुरुऽहूत । वाजऽयंतं । उप ।
 वृवे । शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । सः । नः । रास्व । सुऽवीर्यं ॥ २ ॥
 त्वां । इदा । ह्यः । नरः । अपीप्यन् । वज्रिन् । भूर्णयः । सः ।
 इंद्र । स्तोमऽवाहसां । इह । श्रुधि । उप । स्वसरं । आ । गहि ॥
 मत्स्व । सुऽशिप्र । हरिऽवः । तत् । ईमहे । त्वेइति । आ । भूषति ।
 वेधसः । तव । श्रवांसि । उपऽमानि । उक्थ्या । सुतेषु । इंद्र ।
 गिर्विणः ॥ श्रायंतऽइव । सूर्य । विश्वा । इत् । इंद्रस्य । भक्षत । वसूनि ।
 जाते । जनमाने । ओजसा । प्रति । भागं । न दीधिम् ॥ अनर्शऽ-
 राति । वसुऽदां । उप । स्तुहि ॥ ० ॥ सः । अस्य । कामं ।
 विधतः । न । रोषति । मनः । दानाय । चोदयन् ॥ त्वं । इंद्र । प्रऽ-
 तूर्तिषु । अभि । विश्वाः । असि । स्पृधः । अशस्त्रिऽहा । जनिता ।
 विश्वऽतूः । असि । त्वं । तूर्य । तरुण्यतः ॥ अनु । ते । शुष्मं ।
 तुरयंतं । ईयतुः । क्षोणीइति । शिशुं । न । मातरां । विश्वाः । ते ।
 स्पृधः । श्रथयंत । मन्यवे । वृत्रं । यत् । इंद्र । तूर्वसि ॥ इतः ।
 ऊती । वः । अजरं । प्रऽहेतारं । अप्रऽहितं । आशुं । जेतारं । हेतारं ।
 रुधिऽतमं । अतूर्तं । तुग्रथऽवृधं ॥ इष्कर्तारं । अनिऽकृतं । सहऽकृतं ।
 शतऽऊतिं । शतऽकृतं । समानं । इंद्रं । अवसे । हवामहे । वसवानं ।
 वसुऽजुवं ॥ ३ ॥ अयं । ते । एमि । तन्वा । पुरस्तात् । विश्वे । देवाः ।
 असि । मा । यंति । पश्चात् । यदा । महीं । दीधरः । भागं । इंद्र ।
 आत् । इत् । मया । कृणवः । वीर्याणि ॥ दधामि । ते । मधुनः ।
 भुक्षं । अग्रे । हितः । ते । भागः । सुतः । अस्तु । सोमः । असः ।

च । त्वं । दक्षिणतः । सखा । मे । अध । वृत्राणि । जघ्नाव ।
भूरि ॥ प्र । सु । स्तोमं । भरत । वाजऽयंतः । इंद्राय । सत्यं ।
यदि । सत्यं । अस्ति । न । इंद्रं । अस्ति । इति । नेमः । ऊंशति ।
त्वः । आह । कः । ई । ददर्श । कं । अभि । स्तवाम् । अयं ।
अस्मि । जरितरिति । पश्य । मा । इह । विश्वा । जातानि । अभि ।
अस्मि । मद्वा । ऋतस्य । मा । प्रऽदिशः । वर्धयति । आऽददिरः ।
भुवना । ददर्शमि । आ । यत् । मा । वेनाः । अरुहन् । ऋतस्य ।
एकं । आसीनं । हर्यतस्य । पृष्ठे । मनः । चित् । मे । हृदे । आ ।
प्रति । अवोचत् । अचिक्रदन् । शिशुऽमंतः । सखायः ॥ ० ॥ या ।
चकर्थ । मघऽवन् । इंद्र । सुन्वते । पारावतं । यत् । पुरुऽसंभृतं ।
वसु । अपऽअवृणोः । शरभाय । ऋषिऽबंधवे ॥ ४ ॥ प्र । नूनं ।
धावत । पृथक् । न । इह । यः । वः । अवावरीत् । नि । सी ।
वृत्रस्य । मर्मणि । वज्रं । इंद्रः । अपीपतत् ॥ मनऽजवाः । अयमानः ।
आयसी । अतरत् । पुरं । दिवं । सुऽपर्णः । गत्वाय । सोमं ।
वज्रिणे । आ । अभरत् । समुद्रे । अंतरिति । शयते । उद्रा । वज्रः ।
अभिऽवृतः । भरति । अस्मै । संऽयतः । पुरऽप्रस्रवणाः । बलि ॥
यत् । वाक् । वदंती । अविऽचेतनानि । राष्ट्री । देवानां । निऽससाद ।
मंद्रा । चतस्रः । ऊजै । दुदुहे । पर्यासि । कं । स्वित् । अस्याः ।
परमं । जगाम ॥ देवीं । वाचं । अजनयंत । देवाः । तां । विश्वऽ-
रूपाः । पशवः । वदंति । सा । नः । मंद्रा । इषं । ऊजै । दुहाना ।
धेनुः । वाक् । अस्मान् । उप । सुऽस्तुता । आ । एतु ॥ ० ॥ द्यौः ।
देहि । लोकं । वज्राय । विऽस्कभे । हनाव । वृत्रं । रिणचाव ।
सिधून् । इंद्रस्य । यंतु । प्रऽसवे । विऽसृष्टाः ॥ ५ ॥ ऋधक् । इत्था ।
सः । मर्त्यः । शशमे । देवऽतातये । यः । नूनं । मित्रावरुणौ ।
अभिष्टये । आऽचके । हव्यऽदातये ॥ वर्षिष्ठऽक्षत्रौ । उरुऽचक्षसा ।
नरा । राजाना । दीर्घश्रुतऽतमा । ता । बाहुता । न । दंसना ।

रयंतः । साकं । सूर्यस्य । रश्मिभिः ॥ प्र । यः । वां । मित्रावरुणा ।
 अजिरः । द्रुतः । अद्रवत् । अयःऽशीर्षा । मदेऽरघुः । न । यः ।
 संऽपृच्छे । न । पुनः । हवीतवे । न । संऽवादाय । रमते । तस्मात् ।
 नः । अद्य । संऽऋतेः । उरुष्यतं । बाहुऽभ्यां । नः । उरुष्यतं ॥ प्र ।
 मित्राय । प्र । अर्यग्णे । सचथ्यं । ऋतवसोऽइत्यतऽवसो । वरुष्यं ।
 वरुणे । छंयं । वचः । स्तोत्रं । राजऽसु । गायत ॥ ६ ॥ ते । हिन्वरे ।
 अरुणं । जेयं । वसु । एकं । पुत्रं । तिसृणां । ते । धामानि ।
 अमृताः । मर्त्यानां । अदध्याः । अभि । चक्षते ॥ आ । मे । वचांसि ।
 उत्ऽयता । द्युमत्ऽतमानि । कर्त्वा । उभा । यातं । नासत्या । सऽ-
 जोषसा । प्रति । हव्यानि । वीतये ॥ राति । यत् । वां । अरक्षसं ।
 हवामहे । युवाभ्यां । वाजिनीवसुइतिवाजिनीऽवसु । प्राचीं । होत्रां ।
 प्रऽतिरंतौ । इतं । नरा । गृणाना । जमत्ऽअग्निना ॥ आ । नः । यज्ञं ।
 दिविऽस्पृशं । वायोइति । याहि । सुमन्मभिः । अंतरिति । पवित्रं ।
 उपरि । श्रीणानः । अयं । शुक्रः । अयामि । ते ॥ वेति । अध्वर्युः ।
 णिभिः । रजिष्ठैः । प्रति । हव्यानि । वीतये ॥ अध । नियुत्वः ।
 उभयस्य । नः । पिब । शुचिं । सोमं । गोऽआशिरं ॥ ७ ॥ बट् ।
 महान् । असि । सूर्य । बट् । आदित्य । महान् । असि । महः । ते ।
 सतः । महिमा । पनस्यते । अद्धा । देव । महान् । असि ॥ बट् ।
 सूर्य । श्रवसा । महान् । असि । सत्रा । देव । महान् । असि ।
 मद्वा । देवानां । असुर्यः । पुरऽहितः । विऽभु । ज्योतिः । अदाभ्यं ॥
 इयं । या । नीचीं । अर्किणीं । रूपा । रोहिण्या । कृता । चित्राऽइव ।
 प्रति । अदर्शि । आऽयती । अंतः । दशऽसु । बाहुऽधु ॥ प्रऽजाः । ह ।
 तिस्रः । अतिऽआयं । ईयुः । नि । अन्याः । अर्कं । अमितः । विविधे ।
 बृहत् । ह । तस्थौ । भुवनेषु । अंतरिति । पवमानः । हरितः । आ ।
 विवेश ॥ माता । रुद्राणां । दुहिता । वसूनां । स्वसा । आदित्यानां ।
 अमृतस्य । नाभिः । प्र । उ । वोचं । चिकितुषे । जनाय । मा । गां ।

अनागां । अर्दिति । वधिष्ट ॥ वचःऽविदं । वाचं । उत्ऽईर्यती ।
विश्वाभिः । धीभिः । उपऽतिष्ठमानां । देवीं । देवेभ्यः । परि । आऽ-
ईयुषीं । गां । आ । मा । अवृक्त । मर्त्यैः । दध्नऽचेताः ॥ ८ ॥ त्वं । अग्ने ।
बृहत् । वयः । दधासि । देव । दाशुषे ॥ ० ॥ सः । नः । ईळानया ।
सह । देवान् । अग्ने । दुवस्युवा ॥ चिकित् । विभानोऽतिविभानो ।
आ । वह ॥ ० ॥ चोदिष्टेन । यविष्ठ्य । अमि । स्मः । वाजऽसातये ।
और्वभृगुऽवत् । शुचिं । अग्नवानऽवत् । आ । हुवे । अग्निं । समुद्रऽ-
वाससं ॥ हुवे । वातऽस्वनं । कविं । पर्जन्यऽक्रयं । सहः ॥ ० ॥
॥ ९ ॥ आ । सवं । सवितुः । यथा । भगस्यऽइव । भुजि ।
हुवे ॥ ० ॥ अग्निं । वः । वृधंतं । अध्वराणां । पुरुऽतमं । अच्छ ।
नष्टे । सहस्वते ॥ अयं । यथा । नः । आऽभुवत् । त्वष्टा । रूपाऽइव ।
तक्ष्या । अस्य । क्रत्वा । यशस्वतः ॥ अयं । विश्वाः । अमि । श्रियः ।
अग्निः । देवेषु । पत्यते ॥ आ । वाजैः । उप । नः । गमत् ॥ विश्वेषां ।
इह । स्तुहि । होतृणां । यशऽतमं । अग्निं । यज्ञेषु । पुर्व्यं ॥ १० ॥
शीरं । पावकऽशौचिपं । ज्येष्ठः । यः । दमेषु । आ । दीदाय ।
दीर्घश्रुतऽतमः ॥ ० ॥ गृणीहि । विप्र । शुष्मिणं । मित्रं । न ।
यातयत्ऽजनं ॥ उप । त्वा । जामयः । गिरः । देदिशती । हविऽ-
कृतः ॥ वायोः । अनीके । अस्थिरन् ॥ यस्य । त्रिऽधातु । अवृतं ।
बहिः । तस्यौ । असंऽदिनं । आपः । चित् । नि । दध् । पदं ॥ पदं ।
देवस्य । मीळहुषः । अनाधृष्टाभिः । ऊतिऽभिः । भद्रा । सूर्यऽइव ।
उपऽदृक् ॥ ११ ॥ अग्ने । घृतस्य । धीतिऽभिः । तेषानः । देव ।
शौचिषां ॥ ० ॥ तं । त्वा । अजनंत । मातरः । कविं । देवासः ।
अंगिरः । हव्यऽवाहं । अमर्त्यं ॥ प्रऽचेतसं । त्वा । कवे । अग्ने । दूतं ।
वरेण्यं । हव्यऽवाहं । नि । सेदिरे ॥ नहि । मे । आस्ति । अग्न्या । न ।
स्वऽधितिः । वनेनऽवति । अथ । एतादृक् । भरामि । ते ॥ यत् । अग्ने ।
कानि । कानि । चित् । आ । ते । दारुणि । दध्मसि । ता । जुपस्व ।

मष्टकः ६, अ. ७, वर्गः ६, अनु. १०

विविष्ट ॥ यत् । अत्ति । उपऽजिह्विका । यत् । वम्रः । अतिऽसर्पति ।
 सर्व । तत् । अस्तु । ते । घृतं ॥ अग्नि । इंधानः । मनसा । धियं ।
 सचेत् । मर्त्यः । अग्नि । ईधे । विवस्वऽभिः ॥ १२ ॥ अदर्शि ।
 गातुवित्ऽतमः । यस्मिन् । व्रतानि । आऽदधुः । उपोइति । सु ।
 जात । आर्यस्य । वर्धनं । अग्नि । नक्षत । नः । गिरः ॥ प्र । दैवऽ-
 दासः । अग्निः । देवान् । अच्छ । न । मज्मना । अनु । मातरं ।
 पृथिवीं । वि । ववृते । तस्थौ । नाकस्य । सानवि ॥ यस्मात् । रेजंत ।
 कृष्यः । चर्कृत्यानि । कृण्वतः । सहस्रऽसां । मेधसातौऽइव । त्मना ।
 अग्नि । धीभिः । सपर्यत ॥ प्र । यं । राये । निनीषसि । मर्तः । यः ।
 ते । वसोइति । दाशत् । सः । वीरं । धत्ते । अग्ने । उक्थऽशंसिनं ।
 त्मना । सहस्रऽपोषिणं ॥ सः । दृळहे । चित् । अभि । तृणसि । वाजं ।
 अर्वाता । सः । धत्ते । अक्षिति । श्रवः । त्वेइति । देवऽत्रा । सदा ।
 पुरुवसोइति पुरुऽवसो । विश्वा । वामानि । धीमहि ॥ १३ ॥ यः ।
 विश्वा । दयते । वसु । होता । मद्रः । जनानां । मधोः । न । पात्रा ।
 प्रथमानि । अस्मै । प्र । स्तोमाः । यन्ति । अग्नेय ॥ अश्वं । न । गीऽ-
 मिः । रथ्यं । सुऽदानवः । मर्मृज्यते । देवऽयवः । उमेइति ।
 तोकेइति । तनये । दस्स । विदपते । पथि । राधः । मघोनां ॥ प्र ।
 माहिष्ठा । गायत । ऋतऽन्ने । बृहते । शुक्रऽशोचिषे । उपऽस्तुतासः ।
 अग्नेय ॥ आ । वंसते । मघऽवा । वीरऽवत् । यशः । संऽइद्धः ।
 शुम्नी । आऽहुतः । कुवित् । नः । अस्य । सुऽमतिः । नवीयसी ।
 अच्छ । वाजैभिः । आऽगमत् ॥ प्रेष्टे । ऊँइति । प्रियाणां । स्तुहि ।
 आऽसाव । अतिथि । अग्नि । रथानां । यम ॥ १४ ॥ उत्ऽइता । यः ।
 निऽदिता । वेदिता । वसु । आ । यद्भियः । ववर्तति । दुस्तराः । यस्य ।
 प्रवणे । न । ऊर्मयः । धिया । वाजं । सिसासतः ॥ मा । नः । हृणीतां ।
 अतिथिः । वसुः । अग्निः । पुरुऽप्रशस्तः । पुषः । यः । सुहोता ।
 सुऽअध्वरः ॥ मोइति । ते । रिपन् । ये । अच्छोकिऽभिः । वसोइति ।

अग्ने । केभिः । चित् । एवैः । कीरिः । चित् । हि । त्वां । ईष्टे ।
 दुत्याय । रातऽहव्यः । सुऽअध्वरः ॥ आ । अग्ने । याहि । मरुत्संखा ।
 रुद्रेभिः । सोमऽपीतये । सोमर्याः । उप । सुऽस्तुति । मादयस्व ।
 स्वऽनरे ॥ १५ ॥ इत्यष्टममंडलं ॥ ॐ स्वादिष्टया । मदिष्टया । पवस्व ।
 सोम । धारया । इंद्राय । पातवे । सुतः ॥ रक्षऽहा । विश्वऽचर्षणिः ।
 अभि । योनि । अयऽहतं । दुणा । सधऽस्यं । आ । असदत् ॥
 वरिवऽधातमः । भव । मंहिष्ठः । वत्रहन्ऽतमः । पर्षि । राधः ।
 मघोनां ॥ अभि । अर्ष । महानां । देवानां । वीति । अंधसा । अभि ।
 वाजं । उत । श्रवः । त्वां । अच्छ । चरामसि । तत् । इत् । अर्थ ।
 दिवेऽदिवे । इंदोइति । त्वेइति । नः । आऽशसः ॥ १६ ॥ पुनाति ।
 ते । परिऽस्तुतं । सोमं । सूर्यस्य । दुहिता । वारेण । शश्वता ।
 तना ॥ तं । ई । अण्वीः । सऽमर्ये । आ । गृभ्णंति । योषणः । दश ।
 स्वसारः । पार्ये । दिवि ॥ तं । ईम् । हिन्वंति । अग्रुवः । धमंति ।
 बाकुरं । दति । त्रिऽधातु । वारणं । मधु ॥ अभि । इमं । अक्षयाः ।
 उत । श्रीणंति । धेनवः । शिशुं । सोमं । इंद्राय । पातवे ॥ अस्य । इत् ।
 इंद्रः । मदेषु । आ । विश्वा । वृत्राणि । जिघ्रते । शूरः । मघा । च ।
 मंहते ॥ १७ ॥ पवस्व । देवऽवीः । अति । पवित्रं । सोम । रंहा ।
 इंद्रं । इंदोइति । वृषा । आ । विश ॥ आ । वच्यस्व । महि । प्सरः ।
 वृषा । इंदोइति । युस्मवत्ऽतमः । आ । योनि । धर्णसिः । सदः ॥
 अधुअत । प्रियं । मधु । धारा । सुतस्य । वेधसः । अपः । वसिष्ठ ।
 सुऽक्रतुः ॥ महांते । त्वा । महीः । अनु । आपः । अर्षति । सिधवः ।
 यत् । गोभिः । वासयिष्यसे ॥ समुद्रः । अपऽसु । ममृजे । विष्टभः ।
 धरुणः । दिवः । सोमः । पवित्रं । अस्सऽयुः ॥ १८ ॥ अचिक्रदत् ।
 वृषा । हरिः । महान् । मित्रः । न । दर्शतः । सं । सूर्येण । रोचते ॥
 गिरः । ते । इंदोइति । ओजसा । मर्मृज्यंते । अपस्युवः । यामिः ।
 मदाय । शुभंसे ॥ तं । त्वा । मदाय । घृष्ट्वये । ऊइति । लोकऽ-

कृत्तुं । ईमहे । तव । प्रऽशस्तयः । महीः ॥ अस्मभ्यं । इंदोइति ।
 इंद्रऽयुः । मध्वः । पवस्व । धारया । पर्जन्यः । वृष्टिमान्ऽइव ॥
 गोऽसाः । इंदोइति । नृऽसाः । असि । अश्वऽसाः । वाजऽसाः । उत ।
 आत्मा । यज्ञस्य । पुर्व्यः ॥ १९ ॥ एषः । देवः । अमर्त्यः । पूर्णवीऽ-
 इव । दीयति । अग्नि । द्रोणानि । आऽसदं ॥ एषः । देवः । विपा ।
 कृतः । अति । हरांसि । धावति । पवमानः । अदाभ्यः ॥ एषः ।
 देवः । विपन्युऽभिः । पवमानः । ऋतयुऽभिः । हरिः । वाजाय ।
 मज्यते ॥ एषः । विश्वानि । वार्या । शूरः । यन्ऽइव । सत्वऽभिः ।
 पवमानः । सिसासति ॥ एषः । देवः । रथर्यति । पवमानः ।
 दशस्यति । आविः । कृणोति । वग्वनुं ॥ २० ॥ एषः । विप्रैः ।
 अग्निऽस्तुतः । अपः । देवः । वि । गाहते । दधत् । रत्नानि । दाशुषे ॥
 एषः । दिवं । वि । धावति । तिरः । रजांसि । धारया । पवमानः ।
 कनिक्रदत् ॥ एषः । दिवं । वि । आ । असरत् । तिरः । रजांसि ।
 अस्पृतः । पवमानः । सुऽअध्वरः ॥ एषः । प्रत्नेन । जन्मना । देवः ।
 देवेभ्यः । सुतः । हरिः । पवित्रे । अर्पति ॥ एषः । ऊँइति । स्यः ।
 पुरुऽव्रतः । जज्ञानः । जनयन् । इषः । धारया । पवते । सुतः ॥ ११ ॥
 सन । च । सोम । जेपि । च । पवमान । महि । श्रवः । अथ ।
 नः । वस्यसः । कृधि ॥ सन । ज्योतिः । सन । स्वः । विश्वा । च ।
 सोम । सौमगा ॥ ० ॥ सन । दक्षं । उत । क्रतुं । अप । सोम ।
 मृधः । जहि ॥ ० ॥ पवितारः । पुनीतन । सोमं । इंद्राय ।
 पातवे ॥ ० ॥ त्वं । सूर्य । नः । आ । भज । तव । क्रत्वा । तव ।
 ऊतिऽभिः ॥ ० ॥ २२ ॥ ० ॥ ज्योक् । पश्येम । सूर्य ॥ ० ॥ अग्नि ।
 अर्ष । सुऽआयुध । सोम । द्विऽवहंसं । रयिं ॥ ० ॥ अग्नि । अर्ष ।
 अनपऽच्युतः । रयिं । समत्ऽसु । ससहिं ॥ ० ॥ त्वां । यज्ञैः ।
 अवीधुधन् । पवमान । विऽधर्मणि ॥ ० ॥ रयिं । नः । चित्रं । अश्विनं ।
 इंदोइति । विश्वऽआयुं । आ । भर ॥ ० ॥ २३ ॥ संऽइन्द्रः ।

विश्वतः । पतिः । पवमानः । वि । राजति । प्रीणन् । वृषा ।
 कनिकदत् ॥ तनूऽनपात् । पवमानः । शृंगेइति । शिशानः । अर्पति ।
 अंतरिक्षेण । रारजत् ॥ ईलेन्यः । पवमानः । रयिः । वि । राजति ।
 द्युऽमान् । मधोः । धाराभिः । ओजसा ॥ वह्निः । प्राचीनं । ओजसा ।
 पवमानः । स्तृणन् । हरिः । देवेषु । देवः । ईयते ॥ उत् । आतैः ।
 जिहते । बृहत् । द्वारः । देवीः । हिरण्ययीः । पवमानेन । सुऽ-
 स्तुताः ॥ २४ ॥ सुशिल्पेइतिसुऽशिल्पे । बृहतीइति । महीइति ।
 पवमानः । वृषण्यति । नक्तोषसा । न । दर्शतेइति ॥ उभा । देवा ।
 नृऽचक्षसा । होतारा । दैव्या । हुवे । पवमानः । इंद्रः । वृषा ॥
 भारती । पवमानस्य । सरस्वती । इळा । मही । इमं । नः । यज्ञं ।
 आ । गमन् । तिस्रः । देवीः । सुऽपेशसः ॥ त्वष्टारं । अग्रऽजां ।
 गोपां । पुरऽयावानं । आ । हुवे । इंद्रुः । इंद्रः । वृषा । हरिः ।
 पवमानः । प्रजाऽपतिः ॥ वनस्पति । पवमान् । मध्वा । सं । अग्नि ।
 धारया । सहस्रऽवलशं । हरितं । आजमानं । हिरण्ययं ॥ विश्वे ।
 देवाः । स्वाहाऽकृति । पवमानस्य । आ । गतः । वायुः । बृहस्पतिः ।
 सूर्यः । अग्निः । इंद्रः । सुऽजोषसः ॥ २५ ॥ मंद्रया । सोम । धारया ।
 वृषा । पवस्व । देवऽयुः । अव्यः । वारेषु । अस्सऽयुः ॥ अभि । त्यं ।
 मद्यं । मदं । इंद्रोइति । इंद्रः । इति । क्षर । अभि । वाजिनः । अवैतः ॥
 अभि । त्यं । पूर्यं । मदं । सुवानः । अर्ष । पवित्रे । आ । अभि ।
 वाजं । उत । श्रवः ॥ अनु । द्रप्सासः । इंद्रवः । आपः । न । प्रऽवता ।
 असरन् । पुनानाः । इंद्रं । आशत ॥ यं । अत्यंऽइव । वाजिनं ।
 मृजंति । योषणः । दश । वने । क्रीळंतं । अतिऽअवि ॥ २६ ॥ तं ।
 गोभिः । वृषेणं । रसं । मदाय । देवऽवीतये । सुतं । भराय । सं ।
 सृज ॥ देवः । देवाय । धारया । इंद्राय । पवते । सुतः । पर्यः । यत् ।
 अस्य । पीपयत् ॥ आत्मा । यज्ञस्य । रंहा । सुस्वानः । पवते । सुतः ।
 प्रत्नं । नि । पाति । काव्यं ॥ एव । पुनानः । इंद्रऽयुः । मदं । मदिष्ट ।

वीतये । गुहा । चित् । दधिषे । गिरः ॥ २७ ॥ अस्त्रं । इंदवः ।
 पथा । धर्मन् । ऋतस्य । सुऽश्रियः । विद्वानाः । अस्य । योजनं ॥
 प्र । धाराः । मध्वः । अग्रियः । महीः । अपः । वि । गाहते । हविः ।
 हविषु । वंद्यः ॥ प्रऽयुजः । वाचः । अग्रियः । वृषा । अव । चक्रदत् ।
 वने । सन्न । अभि । सत्यः । अध्वरः ॥ परि । यत् । काव्या ।
 कविः । नृणा । वसानः । अर्षति । स्वः । वाजी । सिंसासति ॥
 पर्वमानः । अभि । स्पृधः । विशः । राजाऽइव । सीदति । यत् । ई ।
 ऋण्वति । वेधसः ॥ २८ ॥ अव्यः । वारे । परि । प्रियः । हरिः ।
 वनेषु । सीदति । रेभः । वनुष्यते । मती ॥ सः । वायुं ।
 इंद्रं । अश्विना । साकं । मदेन । गच्छति । रण । यः । अस्य ।
 धर्मऽभिः ॥ आ । मित्रावरुणा । भर्गं । मध्वः । पवंते । ऊर्मयः ।
 विद्वानाः । अस्य । शक्मऽभिः ॥ अस्मभ्यं । रोदसीइति । रयिं ।
 मध्वः । वाजस्य । सातये । श्रवः । वसूनि । सं । जितं ॥ २९ ॥
 एते । सोमाः । अभि । प्रियं । इंद्रस्य । कामं । अक्षरन् । वधैतः ।
 अस्य । वीर्यं ॥ पुनानासः । चमूऽसदः । गच्छंतः । वायुं । अश्विना ।
 ते । नः । धांतु । सुऽवीर्यं ॥ इंद्रस्य । सोम । राधसे । पुनानः ।
 हार्दि । चोदय । ऋतस्य । योनिं । आऽसदं । मृजति । त्वा । दश ।
 क्षिपः । द्विन्वति । सप्त । धीतयः । अनु । विप्राः । अमादिषुः ॥
 देवेभ्यः । त्वा । मदाय । कं । सृजानं । अति । मेप्यः । सं । गोभिः ।
 वासुयामसि ॥ ३० ॥ पुनानः । कलशेषु । आ । वस्त्राणि । अरुषः ।
 हरिः । परि । गव्यानि । अव्यत । मघोनः । आ । पवस्व । नः ।
 जहि । विश्वाः । अप । द्विषः । इंदोइति । सखायं । आ । विश ॥
 वृष्टिं । दिवः । परि । स्रव । युम्नं । पृथिव्याः । अग्निं । सहः । नः ।
 सोम । पृतऽसु । धाः । नृऽचक्षसं । त्वा । वयं । इंद्रऽपीतं । स्वऽ-
 विदं । मक्षीमहि । प्रऽजां । इषं ॥ ३१ ॥ परि । प्रिया । दिवः ।
 कविः । वयांसि । नृप्योः । हितः । सुवानः । याति । कविऽकतुः ॥

प्रऽप्र । क्षयाय । पन्यसे । जनाय । जुष्टः । अद्रुहे । वीती । अर्ष ।
चनिष्ठया ॥ सः । सुनुः । मातरा । शुचिः । जातः । जातेइति ।
अरोचयत् । महान् । महीइति । ऋतुऽवृथा ॥ सः । सप्त । धीतिऽ-
भिः । हितः । नद्यः । अजिन्वत् । अद्रुहः । याः । एक । अक्षि ।
ववृधुः ॥ ताः । अभि । संत । अस्तृतं । महे । युवानं । आ । दधुः ।
इंद्र । इन्द्र । तव । व्रते ॥ ३२ ॥ अभि । वह्निः । अमर्त्यः । सप्त ।
पश्यति । धावहिः । क्रिविः । देवीः । अतर्पयत् ॥ अव । कल्पेषु ।
नः । पुमः । तमांसि । सोम । योध्या । तानि । पुनान । जंघनः ॥
नु । नव्यसे । नवयिसे । सुऽउक्ताय । साधय । पथः । प्रत्नऽवत् ।
रोचय । रुचः ॥ पवमान । महि । श्रवः । गां । अश्वं । रासि ।
वीरऽवत् । सन । मेधां । सन । स्वर्तिस्वः ॥ ३३ ॥ प्र । स्वानासः ।
रथाऽइव । अर्वतः । न । श्रवस्यवः । सोमासः । राये । अक्रमुः ॥
हिन्वानासः । रथाऽइव । दधान्विरे । गभस्त्योः । भरासः ।
कारिणांऽइव ॥ राजानः । न । प्रशस्तिऽभिः । सोमासः । गोभिः ।
अंजते । यज्ञः । न । सप्त । धातुऽभिः ॥ परि । सुवानासः । इंदवः ।
मदाय । बर्हणा । गिरा । सुताः । अर्षति । धारया ॥ आपानासः ।
विवस्वतः । जनैतः । उषसः । भगं । सूरः । अण्वं । वि । तन्वते ॥ ३४ ॥
अप । द्वारा । मतीनां । प्रत्नाः । ऋण्वंति । कारवः । वृष्णः । हरसे ।
आयवः ॥ संऽईचीनासः । आसते । होतारः । सप्तऽजामयः । पदं ।
एकस्य । पिप्रतः ॥ नामां । नाभिं । नः । आ । ददे । चक्षुः । चित् ।
सूर्य । सचा । कवेः । अपत्यं । आ । दुहे ॥ अभि । प्रिया । दिवः ।
पदं । अध्वर्युऽभिः । गुहा । हितं । सूरः । पश्यति । चक्षसा ॥ ३५ ॥
उप । अस्मै । गायत । नरः । पवमानाय । इंदवे । अभि । देवान् ।
इयक्षते ॥ अभि । ते । मधुना । पयः । अथर्वाणः । अशिथ्र्युः । देवं ।
देवाय । देवऽयु ॥ सः । नः । पवस्व । शं । गवे । शं । जनाय ।
शं । अर्वते । शं । राजन् । ओषधीभ्यः ॥ बभ्रवे । नु । स्वऽ-

तवसे । अरुणाय । दिविऽस्पृशे । सोमाय । गाथं । अर्चत ॥
हस्तऽच्युतेभिः । अद्रिऽभिः । सुतं । सोमं । पुनीतन । मधौ । आ ।
धावत । मधु ॥ ३६ ॥ नमसा । इत् । उप । सीदत । दधा । इत् ।
अभि । श्रीणीतन । इंदुं । इंद्रे । दधातन ॥ अमित्रऽहा । विऽचर्षणिः ।
पवस्व । सोम । शं । गवे । देवेभ्यः । अनुकामऽकृत् ॥ इंद्राय ।
सोम । पातवे । मदाय । परि । सिच्यसे । मनऽचित् । मनसः ।
पतिः ॥ पवमान । सुऽवीर्यं । रयिं । सोम । रिरिहि । नः । इंदोइति ।
इंद्रेण । नः । युजा ॥ ३७ ॥ सोमाः । असृग्रं । इंदवः । सुताः ।
कृतस्य । सदर्ने । इंद्राय । मधुमत्ऽतमाः ॥ अभि । विप्राः ।
अनुपत । गावः । वत्सं । न । मातरः । इंद्रं । सोमस्य । पीतये ॥
मदऽच्युत् । क्षेति । सदर्ने । सिधोः । ऊर्मा । विपऽचित् । सोमः ।
गौरीइति । अधि । श्रितः ॥ दिवः । नामा । विऽचक्षणः । अव्यः ।
वारं । महीयते । सोमः । यः । सुऽकृतुः । कविः ॥ यः । सोमः ।
कलशेषु । आ । अंतरिति । पवित्रे । आऽहितः । तं । इंदुः । परि ।
सस्वजे ॥ ३८ ॥ प्र । वाचं । इंदुः । इष्यति । समुद्रस्य । अधि ।
विष्टपि । जिन्वन् । कोशं । मधुऽश्रुतं ॥ नित्यऽस्तोत्रः । वनस्पतिः ।
धीनां । अंतरिति । सबऽदुर्घः । हिन्वानः । मानुषा । युगा ॥ अभि ।
प्रिया । दिवः । पदा । सोमः । हिन्वानः । अर्षति । विप्रस्य ।
धारया । कविः ॥ आ । पवमान । धारय । रयिं । सहस्रऽवर्चसं ।
अस्मेइति । इंदोइति । सुऽआभुर्वं ॥ ३९ ॥

इति षष्ठाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

॥ अथ अष्टमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ सोमः । पुनानः । अर्षति । सहस्रऽधारः । अतिऽ-
 अविः । वायोः । इंद्रस्य । निऽकृतं ॥ पवमानं । अवस्यवः ।
 विप्रं । अभि । प्र । गायत । सुस्वानं । देवऽवीतये ॥ पवते ।
 वाजऽसातये । सोमाः । सहस्रऽपाजसः । गुणानाः । देवऽवीतये ॥
 उत । नः । वाजऽसातये । पवस्व । बृहती । इषः । युऽमत् ।
 इंद्रोऽति । सुऽवीर्यं ॥ ते । नः । सहस्रिणं । रुयिं । पवतां ।
 आ । सुऽवीर्यं । सुवानाः । देवासः । इंद्रवः ॥ १ ॥ अत्याः ।
 हियानाः । न । हेतुऽभिः । अस्त्रं । वाजऽसातये । वि । वारं ।
 अव्यं । आशवः ॥ वाश्राः । अर्षति । इंद्रवः । अभि । वत्सं । न ।
 धेनवः । दधन्विरे । गर्भस्त्योः ॥ जुष्टः । इंद्राय । मत्सरः । पवमान ।
 कनिक्रदत् । विश्वाः । अप । द्विषः । जहि ॥ अपऽघ्नतः । अराव्णः ।
 पवमानाः । स्वऽदृशः । योनौ । ऋतस्य । सीदत ॥ २ ॥ परि । प्र ।
 असिऽस्यदत् । कविः । सिधोः । ऊमौ । अधि । श्रितः । कारं ।
 विभ्रत् । पुरुऽस्पृहं ॥ गिरा । यदि । सऽवंधवः । पंच । वार्ताः ।
 अपस्यवः । परिऽकृण्वति । धर्णसि ॥ आत् । अस्य । शुष्मिणः । रसे ।
 विश्वे । देवाः । अमत्सत । यदि । गोभिः । वसायते ॥ निऽरिणानः ।
 वि । धावति । जहत् । शर्याणि । तान्वा । अत्र । सं । जिघ्रते । युजा ॥
 नक्षीभिः । यः विवस्वतः । शुभ्रः । न । ममृजे । युवा । गाः ।
 कृण्वानः । न । निऽनिजं ॥ ३ ॥ अति । श्रिती । तिरश्चता । गुव्या ।
 जिगाति । अण्व्या । वशुं । इयति । यं । विदे ॥ अभि । क्षिपः । सं ।
 अगमत् । मर्जयंतीः । इषः । पति । पृष्टा । गृभ्णत । वाजिनः ॥ परि ।

दिव्यानि । मर्मशत् । विश्वानि । सोम । पार्थिवा । वसूनि । याहि ।
 अस्सऽयुः ॥ ४ ॥ एषः । धिया । याति । अण्व्या । शूरः । रथेभिः ।
 आशुऽभिः । गच्छन् । इन्द्रस्य । निऽकृतं ॥ एषः । पुरु । धियाऽयते ।
 ब्रूते । देवऽतातये । यत्र । अमृतासः । आसते ॥ एषः । हितः ।
 वि । नीयते । अंतरिति । शुभ्रऽवता । पथा । यदि । तुजंति ।
 भूणीयः ॥ एषः । शृगाणि । दोधुवत् । शिशीते । युथ्यः । वृषा ।
 नग्णा । दधानः । ओजसा ॥ एषः । रुक्मिऽभिः । ईयते । वाजी ।
 शुभ्रेभिः । अंशुऽभिः । पतिः । सिधूनां । भवन् ॥ एषः । वसूनि । पिबन्ना ।
 परेषा । ययिऽवान् । अति । अव । शादेषु । गच्छति ॥ एतं । मृजंति ।
 मर्त्ये । उप । द्रोणेषु । आयवः । प्रऽचक्राणं । महीः । इषः ॥ एतं ।
 ऊहति । त्वं । दश । क्षिपः । मृजंति । सप्त । धीतयः । सुऽआयुधं ।
 मदिन्ऽतमं ॥ ५ ॥ प्र । ते । सोतारः । ओण्योः । रसं । मदाय ।
 घृष्वये । सर्गः । नः । तक्ति । एतशः ॥ कृत्वा । दक्षस्य । रथ्यं । अपः ।
 वसानं । अंधसा । गोऽसां । अण्वेषु । सश्चिम ॥ अनंतं । अपऽसु ।
 दुस्तरं । सोमं । पवित्रे । आ । सृज । पुनीहि । इन्द्राय । पातवे ॥ प्र ।
 पुनानस्य । चेतसा । सोमः । पवित्रे । अर्षति । कृत्वा । सधऽस्थं । आ ।
 असदत् ॥ प्र । त्वा । नमऽभिः । इन्द्रवः । इन्द्र । सोमाः । असृक्षत ।
 महे । भराय । कारिणः ॥ पुनानः । रूपे । अव्यथे । विश्वाः । अर्षन् ।
 अभि । श्रियः । शूरः । न । गोषु । तिष्ठति ॥ दिवः । न । सानु ।
 पिप्युषी । धारा । सुतस्य । वेधसः । वृथा । पवित्रे । अर्षति ॥ त्वं ।
 सोम । विपऽचितं । तना । पुनानः । आयुषु । अव्यः । वारं । वि ।
 धावसि ॥ ६ ॥ प्र । निम्नेनऽइव । सिध्ववः । घ्नतः । वृत्राणि ।
 भूणीयः । सोमाः । असृग्रं । आशवः ॥ अभि । सुवानासः । इन्द्रवः ।
 वृष्टयः । पृथिवीऽइव । इन्द्रं । सोमासः । अक्षरन् ॥ अतिऽऊर्मिः ।
 मत्सरः । मदः । सोमः । पवित्रे । अर्षति । विऽघ्नन् । रक्षांसि ।
 देवऽयुः ॥ आ । कलशेषु । धावति । पवित्रे । परि । सिच्यते ।

उक्थैः । यज्ञेषु । वर्धते ॥ अति । त्री । सोम । रोचना । रोहन् । न ।
 भ्राजसे । दिवं । इष्णन् । सूर्य । न । चोदयः ॥ अभि । विप्राः ।
 अनुषत् । मूर्धन् । यज्ञस्य । कारवः । दधानाः । चक्षसि । प्रियं ॥ तं ।
 ऊइति । त्वा । वाजिनं । नरः । धीभिः । विप्राः । अवस्यवः ।
 मृजति । देवऽतातये ॥ मधोः । धारा । अनु । क्षर । तीव्रः । सुधऽ-
 स्थं । आ । असदः । चारुः । ऋताय । पीतये ॥ ७ ॥ परि । सुवानः ।
 गिरिऽस्थाः । पवित्रे । सोमः । अक्षरिति । मर्देषु । सर्वऽधाः ।
 असि ॥ त्वं । विप्रः । त्वं । कविः । मधु । प्र । जातं । अंधसः ॥ ० ॥
 तव । विश्वे । सऽजोपसः । देवासः । पीति । आशत ॥ ० ॥ आ ।
 यः । विश्वानि । वायी । वसूनि । हस्तयोः । दधे ॥ ० ॥ यः ।
 इमेइति । रोदसीइति । महीइति । सं । मातराऽइव । दोहते ॥ ० ॥
 परि । यः । रोदसीइति । उमेइति । सद्यः । वाजैभिः । अर्षति ॥ ० ॥
 सः । शुष्मी । कलशेषु । आ । पुनानः । अचिक्रदत् ॥ ० ॥ ८ ॥
 यत् । सोम । चित्रं । उक्थ्य । दिव्यं । पार्थिवं । वसु । तत् । नः ।
 पुनानः । आ । भर ॥ युवं । हि । स्थः । स्वःपतीइतिस्वऽपती ।
 इंद्रः । च । सोमः । गोपतीइतिऽगोऽपती । ईशाना । पिप्यतं । धियः ॥
 वृषा । पुनानः । आयुषु । स्तनयन् । अधि । वहिषि । हरिः । सन् ।
 योनिं । आ । असदत् ॥ अवावशंत । धीतयः । वृषभस्य । अधि ।
 रेतसि । सुनोः । वत्सस्य । मातरः ॥ कुवित् । वृषण्यंतीभ्यः । पुनानः ।
 गर्भे । आऽदधत् । याः । शुक्रं । दुहते । पयः ॥ उप । शिक्ष । पतऽ-
 स्थुर्षः । भियसं । आ । धेहि । शत्रुषु । पवमान । विदाः । रयिं ॥
 नि । शत्रोः । सोम । वृण्यं । नि । शुभं । नि । वयः । तिर ॥ दूरे । वा ।
 सतः । अंति । वा ॥ ९ ॥ प्र । कविः । देवऽवीतये । अव्यः ।
 वारोभिः । अर्षति । सद्धान् । विश्वाः । अभि । स्पृधः ॥ सः । हि ।
 स । जरितृऽभ्यः । आ । वाजं । गोऽमंतं । इन्वाति । पवमानः ।
 सहस्रिणं ॥ परि । विश्वानि । चेतसा । मशसे । पवसे । मती । सः ।

नः । सोम । श्रवः । विदः ॥ अभि । अर्ष । बृहत् । यशः । मघवत् ऽ-
 भ्यः । ध्रुवं । रयिं । इषं । स्तोतृ ऽभ्यः । आ । भर ॥ त्वं । राजा ऽइव ।
 सु ऽवतः । गिरः । सोम । आ । विवेशिथ । पुनानः । वह्ने । अद्भुत ।
 सः । वह्निः । अप् ऽसु । दुस्तरः । मुज्यमानः । गभस्त्योः । सोमः ।
 वृषु । सीदति ॥ क्रीळुः । मखः । न । मंहयुः । पवित्रं । सोम ।
 गच्छसि । दधत् । स्तोत्रे । सु ऽवीर्यं ॥ १० ॥ एते । धावन्ति । इन्द्रवः ।
 सोमाः । इन्द्राय । घृध्वयः । मत्सरासः । स्वः ऽविदः । प्र ऽवृण्वन्तः ।
 अभि ऽयुजः । सुस्वये । वरिवः ऽविदः । स्वयं । स्तोत्रे । वयः ऽकृतः ॥
 वृथा । कीलंतः । इन्द्रवः । सध्र ऽस्थं । अभि । एकं । इत् । सिंधोः ।
 ऊर्मा । वि । अक्षरन् ॥ एते । विश्वानि । वार्या । पवमानासः ।
 आशत । हिताः । न । सप्तयः । रथे ॥ आ । अस्मिन् । पिशंगं ।
 इन्द्रवः । दधात । वेनं । आ ऽदिशे । यः अस्मभ्यं । अरावा ॥ ऋभुः ।
 न । रथ्यं । नवं । दधात । केतं । आ ऽदिशे । शुक्राः । पवध्वं ।
 अर्णसा ॥ एते । ऊँ इति । त्ये । अवीवशन् । काष्ठा । वाजिनः ।
 अकृत । सतः । प्र । असाविषुः । मतिं ॥ ११ ॥ एते । सोमासः ।
 आशवः । रथाः ऽइव । प्र । वाजिनः । सर्गाः । सृष्टाः । अहेषत ॥
 एते । वाताः ऽइव । उरवः । पर्जन्यस्य ऽइव । वृष्टयः । अग्नेः ऽइव ।
 भूमाः । वृथा ॥ एते । पुताः । विपः ऽचितः । सोमासः । दधि ऽ-
 आशिरः । विपा । वि । आनशुः । धियः ॥ एते । मृष्टाः । अमर्त्याः ।
 ससृ ऽवांसः । न । शश्रमुः । इयक्षंतः । पथः । रजः ॥ एते । पृष्ठानि ।
 रोदसोः । वि ऽप्रयंतः । वि । आनशुः ॥ उत । इदं । उत् ऽतमं ।
 रजः ॥ तंतुं । तन्वानं । उत् ऽतमं । अनु । प्र ऽवतः । आशत ।
 उत । इदं । उत्तमाय्यं ॥ त्वं । सोम । पणि ऽभ्यः । आ ।
 वसु । गव्यानि । धारयः । ततं । तंतुं । अचिक्रदः ॥ १२ ॥
 सोमाः । असृग्रं । आशवः । मघोः । मदस्य । धारया । अभि ।
 विश्वानि । काव्या ॥ अनु । प्रत्नासः । आयवः । पदं । नवीयः ।

अक्रुमुः । रुचे । जनंत । सूर्ये ॥ आ । पवमान । नः । भर । अर्थः ।
 अदाशुषः । गये । कृधि । प्रजाऽवतीः । इपः ॥ अभि । सोमासः ।
 आयवः । पवते । मद्यं । मदं । अभि । कोशं । मधुऽश्रुतं ॥ सोमः ।
 अर्षति । धर्णसिः । दधानः । इंद्रियं । रसं । सुऽवीरः । अभिशस्तिऽ-
 पाः ॥ इंद्राय । सोम । पवसे । देवेभ्यः । सधुऽमाद्यः । इंद्रोइति ।
 वाजं । सिसाससि ॥ अस्य । पीत्वा । मदानां । इंद्रः । वृत्राणि ।
 अप्रति । जघान । जघनेत् । च । नु ॥ १३ ॥ प्र । सोमासः ।
 अधन्विषुः । पवमानासः । इंद्रवः । श्रीणानाः । अपऽसु । मंजुत ॥
 अभि । गावः । अधन्विषुः । आपः । न । प्रऽवता । यतीः । पुनानाः ।
 इंद्रं । आशत ॥ प्र । पवमान । धन्वसि । सोम । इंद्राय । पातवे ।
 नृऽभिः । यतः । वि । नीयसे ॥ त्वं । सोम । नृऽमादनः । पवस्व ।
 चर्षणिऽसहे । सस्निः । यः । अनुऽमाद्यः ॥ इंद्रोइति । यत् ।
 अद्रिऽभिः । सुतः । पवित्रं । परिऽधावसि । अरं । इंद्रस्य । धाम्ने ॥
 पवस्व । वृत्रहन्ऽतम । उक्थेभिः । अनुऽमाद्यः । शुचिः । पावकः ।
 अद्भुतः ॥ शुचिः । पावकः । उच्यते । सोमः । सुतस्य । मध्वः ।
 देवऽअवीः । अघशंसऽहा ॥ १४ ॥ पवस्व । दक्षऽसाधनः । देवेभ्यः ।
 पीतये । हरे । मरुतऽभ्यः । वायवे । मदः ॥ पवमान । धिया । हितः ।
 अभि । योनिं । कनिकदत् । धर्मणा । वायुं । आ । विश ॥ सं ।
 देवैः । शोभते । वृषा । कविः । योनौ । अधि । प्रियः । वृत्रऽहा ।
 देवऽवीर्तमः ॥ विश्वा । रूपाणि । आऽविशन् । पुनानः । याति ।
 हर्यतः । यत्र । अमृतासः । आसते ॥ अरुषः । जनयन् । गिरः ।
 सोमः । पवते । आयुषक् । इंद्रं । गच्छन् । कविऽक्रतुः ॥ आ ।
 पवस्व । मदिन्ऽतम । पवित्रं । धारया । कवे । अर्कस्य । योनिं ।
 आसदं ॥ १५ ॥ तं । अमृक्षंत । वाजिनं । उपऽस्थे । अदितेः । अधि ।
 विप्रासः । अण्व्या । धिया ॥ तं । गावः । अभि । अनुषत् । सहस्रऽ-
 धारं । अक्षितं । इंद्रुं । धर्तारं । आ । दिवः ॥ तं । वेधां । मेधया ।

अह्नन् । पवमानं । अधि । द्यवि । धर्णासिं । भूरिऽधायसं ॥ तं ।
 अह्नन् । भुरिजोः । धिया । संऽवसानं । विवस्वतः । पतिं । वाचः ।
 अदाभ्यं ॥ तं । सानौ । अधि । जामयः । हरिं । हिन्वन्ति । अद्रिऽ-
 मिः । हर्यतं । भूरिऽचक्षसं ॥ तं । त्वा । हिन्वन्ति । वेधसः । पवमान ।
 गिराऽवृधं । इन्द्रोऽति । इन्द्राय । मत्सरं ॥ १६ ॥ एषः । कविः ।
 अभिऽस्तुतः । पवित्रे । अधि । तोशते । पुनानः । घ्नन् । अप ।
 सिधः ॥ एषः । इन्द्राय । वायवे । स्वऽजित् । परि । सिच्यते ।
 पवित्रे । दक्षऽसाधनः ॥ एषः । नृऽभिः । वि । नीयते । दिवः । मूर्धा ।
 वृषा । सुतः । सोमः । वनेषु । विश्वऽवित् ॥ एषः । गव्युः । अचिक्रदत् ।
 पवमानः । हिरण्यऽयुः । इंदुः । सत्राऽजित् । अस्तृतः ॥ एषः ।
 सूर्येण । हासते । पवमानः । अधि । द्यवि । पवित्रे । मत्सरः । मदः ॥
 एषः । शुष्मी । असिस्यदत् । अंतरिक्षे । वृषा । हरिः । पुनानः ।
 इंदुः । इंद्रं । आ ॥ १७ ॥ एषः । वाजी । हितः । नृऽभिः । विश्वऽ-
 वित् । मनसः । पतिः । अव्यः । वारं । वि । धावति ॥ एषः । पवित्रे ।
 अक्षरत् । सोमः । देवेभ्यः । सुतः । विश्वा । धामानि । आऽविशन् ॥
 एषः । देवः । शुभायते । अधि । योनौ । अमर्त्यः । वृत्रऽहा । देवऽ-
 वीतमः ॥ एषः । वृषा । कनिक्रदत् । दशऽभिः । जामिऽभिः । यतः ॥
 अभि । द्रोणानि । धावति ॥ एषः । सूर्ये । अरोचयत् । पवमानः ।
 विऽचर्षणिः । विश्वा । धामानि । विश्वऽवित् ॥ एषः । शुष्मी ।
 अदाभ्यः । सोमः । पुनानः । अर्षति । देवऽअवीः । अध्रशंसऽहा ॥ १८ ॥
 प्र । अस्य । धाराः । अक्षरन् । वृष्णः । सुतस्य । ओजसा । देवान् ।
 अनु । प्रऽभूषतः ॥ सति । मृजन्ति । वेधसः । गुणतः । कारवः ।
 गिरा । ज्योतिः । ज्ञानं । उक्थ्यं ॥ सुऽसहा । सोम । तानि । ते ।
 पुनानाय । प्रभुवसोऽतिप्रभुऽवसो । वधे । सुमद्रं । उक्थ्यं ॥ विश्वा ।
 वसूनि । संऽजयन् । पवस्व । सोम । धारया । इनु । द्वेषांसि ।
 सधर्षकं ॥ रक्ष । सु । नः । अरुषः । स्वनात् । समस्य । कस्य ।

चित् । निदः । यत्र । मुमुचमहे ॥ आ । इंदोइति । पार्थिवं । रयिं ।
दिव्यं । पवस्व । धारया । शुऽमंतं । शुष्मं । आ । भर ॥ १९ ॥ प्र ।
धाराः । अस्य । शुष्मिणः । वृथा । पवित्रे । अक्षरन् । पुनानः । वाचं ।
इष्यति ॥ इंदुः । हियानः । सोऽतृभिः । मृज्यमानः । कनिकदत् ।
इयति । वसुं । इन्द्रियं ॥ आ । नः । शुष्मं । नृऽसह्यं । वीरऽवतं ।
पुरुऽस्पृहं । पवस्व । सोम । धारया ॥ प्र । सोमः । अति । धारया ।
पवमानः । असिस्यदत् । अभि । द्रोणानि । आऽसदं ॥ अप्सु ।
त्वा । मधुमत्ऽतमं । हरिं । हिन्वति । अद्रिऽभिः । इंदोइति ।
इंद्राय । पीतये ॥ सुनोत । मधुमत्ऽतमं । सोमं । इंद्राय । वज्रिणे ।
चारुं । शर्धाय । मत्सरं ॥ २० ॥ प्र । सोमासः । सुऽआध्यः ।
पवमानासः । अक्रमुः । रयिं । कृण्वति । चेतनं ॥ दिवः । पृथिव्याः ।
अधि । भव । इंदोइति । शुम्नऽवर्धनः । भव । वाजानां । पतिः ॥
तुभ्यं । वाताः । अभिऽप्रियः । तुभ्यं । अर्पति । सिधवः । सोम ।
वर्धति । ते । महः ॥ ० ॥ तुभ्यं । गावः । घृतं । पर्यः । बभ्रोइति ।
दुदुहे । अक्षितं । वर्षिष्ठे । अधि । सानवि ॥ सुऽआयुधस्य । ते ।
सतः । भुवनस्य । पते । वयं । इंदोइति । सखिऽत्वं । उश्मसि ॥ २१ ॥
प्र । सोमासः । मद्ऽच्युतः । श्रवसे । नः । मघोनः । सुताः ।
विदथे । अक्रमुः ॥ आत् । ई । त्रितस्य । योषणः । हरिं । हिन्वति ।
अद्रिऽभिः । इंदुं । इंद्राय । पीतये ॥ आत् । ई । हंसः । यथा ।
गुणं । विश्वस्य । अवीवशत् । मतिं । अत्यः । न । गोभिः । अज्यते ॥
उभेइति । सोम । अवऽचाकशत् । मृगः । न । तक्तः । अर्षसि ।
सीदन् । ऋतस्य । योनिं । आ ॥ अभि । गावः । अनुषत् । योषां ।
जारंऽइव । प्रियं । अगन् । आजि । यथा । हितं ॥ अस्मेइति । धेहि ।
शुऽमत् । यशः । मघवत्ऽभ्यः । च । मह्यं । च । सनिं । मेधां ।
उत । श्रवः ॥ २२ ॥ प्र । सोमासः । विपऽचितः । अपां । न ।
यति । ऊर्मयः । वनानि । महिषाऽइव ॥ अभि । द्रोणानि । बभ्रवः ।

शुक्राः । ऋतस्य । धारया । वाजं । गोऽमृतं । अक्षरन् ॥ सुताः ।
 इंद्राय । वायवे । वरुणाय । मरुत्ऽभ्यः । सोमाः । अर्पति । विष्णवे ॥
 तिस्रः । वाचः । उत् । इरते । गावः । मिमंति । धेनवः । हरिः ।
 एति । कनिकदत् ॥ अभि । ब्रह्मीः । अनुपत । यक्षीः । ऋतस्य ।
 मातरः । मर्मज्यंते । दिवः । शिशुं ॥ रायः । समुद्रान् । चतुरः ।
 असभ्यं । सोम । विश्वतः । आ । पवस्व । सहस्रिणः ॥ २३ ॥ प्र ।
 सुवानः । धारय । तना । इंदुः । हिन्वानः । अर्पति । रुजत् । दृळ्हा ।
 वि । ओजसा ॥ सुतः । इंद्राय । वायवे । वरुणाय । मरुत्ऽभ्यः ।
 सोमः । अर्पति । विष्णवे ॥ वृषाणं । वृषऽभिः । यतं । सुन्वति ।
 सोमं । अद्रिऽभिः । दुहंति । शक्मना । पयः ॥ भुवत् । त्रितस्य ।
 मर्यः । भुवत् । इंद्राय । मत्सरः । सं । रूपैः । अज्यते । हरिः ॥
 अभि । ई । ऋतस्य । विष्टपं । दुहते । पृश्निऽमातरः । चारुं ।
 प्रियऽतमं । हविः ॥ सं । एनं । अहुताः । इमाः । गिरः । अर्पति ।
 सऽस्रुतः । धेनूः । वाश्रः । अवीवशत् ॥ २४ ॥ आ । नः । पवस्व ।
 धारया । पवमान । रयिं । पृथुं । यया । ज्योतिः । विदासि । नः ॥
 इंद्रोऽति । समुद्रं ईस्वय । पवस्व । विश्वं एजय । रायः । धर्ता । नः ।
 ओजसा ॥ त्वया । वीरेण । वीरऽवः । अभि । स्याम । पृतन्यतः । क्षरं ।
 नः । अभि । वार्यै ॥ प्र । वाचं । इंदुः । इष्यति । सिसासन । वाजऽसाः ।
 ऋषिः । वता । विदानः । आयुधा ॥ तं । गीऽभिः । वाचं ईस्वयं ।
 पुनानं । वासयामसि । सोमं । जनस्य । गोऽपति ॥ विश्वः । यस्य ।
 वते । जनः । दाधार । धर्मणः । पतेः । पुनानस्य । प्रभुऽवसोः ॥ २५ ॥
 असर्जि । रथ्यः । यथा । पवित्रे । चम्बोः । सुतः । कार्मन् । वाजी ।
 नि । अक्रमीत् ॥ सः । वह्निः । सोम । जागृविः । पवस्व । देवऽवीः ।
 अति । अभि । कोशं । मधुऽश्रुतं ॥ सः । नः । ज्योतीषि । पुर्व्यं ।
 पवमान । वि । रोचय । कर्तव्यं । दक्षाय । नः । हिनु ॥ शुंभमानः ।
 ऋतयुऽभिः । मृज्यमानः । गर्भस्त्योः । पवते । वारं । अव्ययं ॥ सः ।

वि॒श्वा । दा॒शुषे । वसु । सोमः । दि॒व्यानि । पा॒र्था॒वा । प॒र्वतां । आ ।
 अ॒न्तरि॒क्ष्या ॥ आ । दि॒वः । पृ॒ष्ठे । अ॒श्व॒ऽयुः । ग॒व्य॒ऽयुः । सोम ।
 रो॒ह॒सि । वी॒र॒ऽयुः । श॒व॒सः । प॒ते ॥ २६ ॥ सः । सु॒तः । पी॒तये । वृ॒षा ।
 सोमः । प॒वित्रे । अ॒र्षति । वि॒ऽघ्नन् । र॒क्षांसि । दे॒व॒ऽयुः ॥ सः ।
 प॒वित्रे । वि॒ऽच॒क्षणः । ह॒रिः । अ॒र्षति । ध॒र्ण॒सिः । अ॒भि । यो॒निं ।
 क॒नि॒क्र॒दत् ॥ सः । वा॒जी । रो॒च॒ना । दि॒वः । प॒र्व॒मा॒नः । वि ।
 धा॒वति । र॒क्षः॒ऽहा । वा॒रं । अ॒व्ययं ॥ सः । त्रि॒त॒स्य । अ॒धि ।
 सा॒न॒वि । प॒र्व॒मा॒नः । अ॒रो॒च॒यत् । जा॒मि॒ऽभिः । सूर्य । स॒ह ॥ सः ।
 वृ॒त्र॒ऽहा । वृ॒षा । सु॒तः । व॒रि॒वः॒ऽवित् । अ॒दा॒भ्यः । सोमः । वा॒जं॒ऽ-
 इ॒व । अ॒सर॒त् ॥ सः । दे॒वः । क॒वि॒ना । इ॒षि॒तः । अ॒भि । द्रो॒णा॒नि ।
 धा॒वति । इ॒न्दुः । इ॒न्द्रा॒य । म॒ह॒ना ॥ २७ ॥ ए॒षः । ऊँ॒इति । स्यः ।
 वृ॒षा । रथः । अ॒व्यः । वा॒रो॒भिः । अ॒र्षति । ग॒च्छन् । वा॒जं । म॒ह॒स्त्रि॒णं ॥
 ए॒तं । त्रि॒त॒स्य । यो॒षणः । ह॒रिं । हि॒न्वा॒न्ति । अ॒द्रि॒ऽभिः । इ॒न्दु ।
 इ॒न्द्रा॒य । पी॒तये ॥ ए॒तं । त्वं । ह॒रि॒तः । द॒श । म॒मृ॒ज्य॒ते । अ॒प॒स्यु॒वः ।
 या॒भिः । म॒दा॒य । शु॒भ॒ते ॥ ए॒षः । स्यः । मा॒नु॒षी॒षु । आ । श्ये॒नः ।
 न । वि॒श्वु । सी॒द॒ति । ग॒च्छन् । जा॒रः । न । यो॒षि॒तं ॥ ए॒षः । स्यः ।
 म॒घः । र॒सः । अ॒व । च॒ष्टे । दि॒वः । शि॒शुः । यः । इ॒न्दुः । वा॒रं ।
 आ । अ॒वि॒शत् ॥ ए॒षः । स्यः । पी॒तये । सु॒तः । ह॒रिः । अ॒र्षति ।
 ध॒र्ण॒सिः । क्र॒दन् । यो॒निं । अ॒भि । प्रि॒यं ॥ २८ ॥ आ॒शुः । अ॒र्ष ।
 बृ॒ह॒त्॒ऽम॒ते । परि । प्रि॒येण । धा॒म्ना । य॒त्र । दे॒वाः । इति । ब्र॒वन् ॥
 परि॒ऽकृ॒ण्वन् । अ॒निः॒ऽकृ॒तं । ज॒ना॒य । या॒त॒यन् । इ॒षः । वृ॒ष्टिं । दि॒वः ।
 परि । स्र॒व ॥ सु॒तः । ए॒ति । प॒वित्रे । आ । त्वि॒धिं । द॒धा॒नः । ओ॒ज॒सा ।
 वि॒ऽच॒क्षा॒णः । वि॒ऽरो॒च॒यन् ॥ अ॒यं । सः । यः । दि॒वः । परि । र॒घु॒ऽ-
 या॒मा । प॒वित्रे । आ । सि॒धोः । ऊ॒र्मा । वि । अ॒क्ष॒र॒त् ॥ आ॒ऽ-
 वि॒वा॒सन् । प॒रा॒ऽव॒तः । अ॒थो॒इति । अ॒र्वा॒ऽव॒तः । सु॒तः । इ॒न्द्रा॒य ।
 सि॒च्य॒ते । म॒धु ॥ सं॒ऽई॒ची॒नाः । अनु॒षत् । ह॒रिं । हि॒न्वा॒न्ति । अ॒द्रि॒ऽ-

भिः ॥ योनौ । ऋतस्य । सीदत ॥ २९ ॥ पुनानः । अकमीत् । अभि ।
विश्वाः । सृधः । विऽचर्षणिः । शुभंति । विप्रं । धीतिऽभिः ॥ आ ।
योनिं । अरुणः । रुहत् । गमत् । इंद्रं । वृषा । सुतः । ध्रुवे ।
सदसि । सीदति ॥ नु । नः । रयिं । महां । इंद्रोइति । अस्मभ्यं ।
सोम । विश्वतः । आ । पवस्व । सहस्रिणं ॥ विश्वा । सोम ।
पवमान । युस्मानि । इंद्रोइति । आ । भर । विदाः । सहस्रिणीः ।
इषः ॥ सः । नः । पुनानः । आ । भर । रयिं । स्तोत्रे । सुऽवीथै ।
जरितुः । वर्धय । गिरः ॥ पुनानः । इंद्रोइति । आ । भर । सोम ।
द्विऽवहंसं । रयिं । वृषन् । इंद्रोइति । नः । उक्थ्यं ॥ ३० ॥ प्र । ये ।
गावः । न । भूर्णयः । त्वेषाः । अयासः । अक्रमुः । घ्नंतः । कृष्णां ।
अप । त्वचं ॥ सुवितस्य । मनामहे । अति । सेतुं । दुऽआव्यं ।
सह्रांसः । दस्युं । अव्रतं ॥ शृण्वे । वृष्टेऽइव । स्वनः । पवमानस्य ।
शुभिणः । चरंति । विऽद्युतः । दिवि ॥ आ । पवस्व । महीं । इषं ।
गोऽमत् । इंद्रोइति । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । वाजऽवत् । सुतः ॥
सः । पवस्व । विऽचर्षणे । आ । महीइति । रोदसीइति । पृण ।
उषाः । सूर्यः । न । रंश्मिऽभिः ॥ परि । नः । शर्मऽयंत्वा । धारया ।
सोम । विश्वतः । सरं । रसाऽइव । विष्टपं ॥ ३१ ॥ जनयन् ।
रोचना । दिवः । जनयन् । अप्सु । सूर्यं । वसानः । गाः । अपः ।
हरिः ॥ एषः । प्रत्नेन । मन्मना । देवः । देवेभ्यः । परि । धारया ।
पवते । सुतः ॥ ववृधानाय । तूर्वये । पवते । वाजऽसातये । सोमाः ।
सहस्रऽपाजसः ॥ दुहानः । प्रत्नं । इत् । पयः । पवित्रे । परि ।
सिच्यते । क्रंदन् । देवान् । अजीजनत् ॥ अभि । विश्वानि । वार्या ।
अभि । देवान् । ऋतऽवृधः । सोमः । पुनानः । अर्षति ॥ गोऽमत् ।
नः । सोम । वीरऽवत् । अश्वऽवत् । वाजऽवत् । सुतः । पवस्व ।
बृहती । इषः ॥ ३२ ॥ यः । अत्यऽइव । मृज्यते । गोभिः । मदाय ।
हर्यतः । तं । गीऽभिः । वासयामसि ॥ तं । नः । विश्वाः ।

अवस्युवः । गिरः । शुभंति । पुर्वेऽथा । इंदुः । इंद्राय । पीतये ॥
 पुनानः । याति । हर्यतः । सोमः । गीऽभिः । परिऽकृतः ।
 विप्रस्य । मेध्यऽअतिथेः ॥ पवमान । विदाः । रयि । अस्मभ्यै । सोम ।
 सुऽश्रियै । इंदोइति । सहस्रऽवर्चसं ॥ इंदुः । अत्यः । न । वाजऽसृत् ।
 कनिंक्रंति । पवित्रे । आ । यत् । अक्षाः । अति । देवऽयुः ॥ पवस्व ।
 वाजऽसातये । विप्रस्य । नृणतः । वृधे । सोम । रास्व । सुऽ-
 वीर्यै ॥ ३३ ॥

इति षष्ठाष्टके अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

इति षष्ठाष्टकः संपूर्णः ॥ ८ ॥

॥ ॐ ॥

हरिः ॐ ॥ प्र । नः । इन्द्रोइति । महे । तने । ऊर्मि । न । दिभ्रत् ।
 अर्षसि । अभि । देवान् । अयास्यः ॥ मती । जुष्टः । धिया । हितः ।
 सोमः । हिन्वे । पराऽवति । विप्रस्य । धारया । कविः ॥ अयं । देवेषु ।
 जायति । सुतः । एति । पवित्रे । आ । सोमः । याति । विऽचर्षणिः ॥
 सः । नः । पवस्व । वाजऽयुः । चक्राणः । चारुं । अध्वरं ।
 बर्हिष्मान् । आ । विवासति ॥ स । नः । भगाय । वायवे । विप्रऽ-
 वीरः । सदाऽवृधः । सोमः । देवेषु । आ । यमत् ॥ सः । नः । अद्य ।
 वसुतये । क्रतुऽवित् । गातुवित्ऽतमः । वाजं । जेषि । श्रवं ।
 बृहत् ॥ १ ॥ सः । पवस्व । मदाय । कं । नृऽचक्षाः । देवऽवीतये ।
 इन्द्रोइति । इन्द्राय । पीतये ॥ सः । नः । अर्ष । अभि । द्रुत्यं । त्वं ।
 इन्द्राय । तोशसे । देवान् । सखिऽभ्यः । आ । वरं ॥ उत । त्वां ।
 अरुणं । वयं । गोभिः । ऐज्मः । मदाय । कं । वि । नः । राये । दुरः ।
 वृधि ॥ अति । ऊँइति । पवित्रं । अक्रमीत् । वाजी । धुरं । न ।
 यामनि । इन्दुः । देवेषु । पत्यते ॥ सं । ईमिति । सखायः । अस्वरन् ।
 वने । क्रीळंतं । अतिऽअवि । इन्दुं । नावाः । अनुषत् ॥ तया । पवस्व ।
 धारया । यया । पीतः । विऽचक्षसे । इन्द्रोइति । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥ २ ॥
 असृग्रन् । देवऽवीतवे । अत्यासः । कृत्वाऽइव । क्षरतः । पर्वतऽ-

वृधः ॥ परिऽकृतासः । इंदवः । योषाऽइव । पित्र्यऽवती । वायुं ।
 सोमाः । असृश्रुत ॥ एते । सोमासः । इंदवः । प्रयस्वंतः । चमूइति ।
 सुताः । इंद्रं । वर्धति । कर्मऽभिः ॥ आ । धावत् । सुऽहस्यः ।
 शुक्रा । गृष्णीत । मंथिना । गोभिः । श्रीणीत । मत्सरं ॥ सः । पवस्व ।
 धनंऽजय । प्रऽयंता । राधसः । महः । अस्मभ्यं । सोम । गातुऽवित् ॥
 एतं । मृजंति । मज्यं । पवमानं । दश । क्षिपः । इंद्राय । मत्सरं ।
 मदं ॥ ३ ॥ अया । सोमः । सुऽकृत्यया । महः । चित् । अभि ।
 अवर्धत । मंदानः । उत् । वृषऽयते ॥ कृतानि । इत् । अस्य । कर्त्वा ।
 चेतंते । दस्युऽतर्हणा । ऋणा । च । धृष्णुः । चयते ॥ आत् । सोमः ।
 इंद्रियः । रसः । वज्रः । सहस्रऽसाः । भुवत् । उक्थं । यत् । अस्य ।
 जायते ॥ स्वयं । कविः । विऽधर्तरि । विप्राय । रत्नं । इच्छति । यदि ।
 मर्मज्यते । धियः ॥ सिसासतुः । रयीणां । वाजेषु । अर्वातांऽइव ।
 भरेषु । जिग्युषां । असि ॥ ४ ॥ तं । त्वा । नृम्णानि । विभ्रतं ।
 सधऽस्थेषु । महः । दिवः । चारुं । सुऽकृत्यया । ईमहे ॥ संवृक्तऽ-
 धृष्णुं । उक्थं । महाऽमहिब्रतं । मदं । शतं । पुरः । रुक्षणिं ॥ अतः ।
 त्वा । रयिं । अभि । राजानं । सुकृतोऽइति सुऽकृतो । दिवः । सुऽ-
 पर्णः । अव्ययिः । भरत् ॥ विश्वस्यै । इत् । स्वः । दृशे । साधारणं ।
 रजऽतुरं । गोपां । ऋतस्य । विः । भरत् ॥ अध । हिन्वानः । इंद्रियं ।
 ज्यायः । महिऽत्वं । आनशे । अभिष्टिऽकृत् । विऽचर्षणिः ॥ ५ ॥
 पवस्य । वृष्टिं । आ । सु । नः । अपां । ऊर्मिं । दिवः । परि ।
 अयश्माः । बृहतीः । इषः ॥ तया । पवस्व । धारया । यया । गावः । इह ।
 आऽगमन् । जन्यासः । उप । नः । गृहं ॥ घृतं । पवस्व । धारया ।
 यज्ञेषु । देवऽवीतमः । अस्मभ्यं । वृष्टिं । आ । पव ॥ सः । नः ।
 ऊर्जे । वि । अव्ययं । पवित्रं । धाव । धारया । देवासः । शृण्वन् ।
 हि । कं ॥ पवमानः । असिस्स्यद् । रक्षांसि । अपऽजंघनत् । प्रत्नऽ-
 वत् । रोचयन् । रुचः ॥ ६ ॥ उत् । ते । शुष्मासः । ईरते । सिधोः ।

ऊर्मैऽइव । स्वः । वाणस्य । चोदय । पवि ॥ प्रऽसवे । ते । उत् ।
 ईरते । तिस्रः । वाचः । मखस्युवः । यत् । अद्यै । एषि । सानवि ॥
 अव्यः । वरे । प्रियं । हरिं । हिन्वन्ति । अद्रिऽभिः । पवमानं । मधुऽ-
 श्रुतं ॥ ० ॥ सः । पवस्व । मदिन्ऽतम । गोभिः । अंजानः । अकुऽ-
 मिः । इंदोइति । इंद्राय । पीतये ॥ ७ ॥ अध्वर्योइति । अद्रिऽभिः ।
 सुतं । सोमं । पवित्रे । आ । सृज । पुनीहि । इंद्राय । पातवे ॥ दिवः ।
 पीयूषं । उत्ऽतमं । सोमं । इंद्राय । वज्रिणे । सुनोत । मधुमत्ऽतमं ॥
 तव । त्वे । इंदोइति । अंध्रसः । देवाः । मधोः । वि । अश्रते ।
 पवमानस्य । मरुतः ॥ त्वं । हि । सोम । वर्धयन् । सुतः । मदाय ।
 भूर्णये । वृषन् । स्तोतारं । ऊतये ॥ अग्नि । अर्षे । विऽचक्षण ।
 पवित्रं । धारया । सुतः । अग्निः । वाजं । उत । श्रवः ॥ ८ ॥ परि ।
 युक्षः । सनत्ऽरयिः । भरत् । वाजं । नः । अंध्रसा । सुवानः । अर्षे ।
 पवित्रे । आ ॥ तव । प्रत्नेभिः । अध्वऽभिः । अव्यः । वरं । परि ।
 प्रियः । सहस्रऽधारः । यात् । तना ॥ चरुः । न । यः । तं । ईखय ।
 इंदोइति । न । दानं । ईखय । वधैः । वधस्त्रोइतिवधऽस्त्रो । ईखय ।
 नि । शुभं । इंदोइति । एषां । पुरुऽहूत । जनानां । यः ।
 अस्मान् । आऽदिदेशति ॥ शतं । नः । इंदोइति । ऊतिऽभिः । सहस्रं ।
 वा । शुचीनां । पवस्व । मंहयत्ऽरयिः ॥ ९ ॥ उत् । ते । शुष्मासः ।
 अस्थुः । रक्षः । भिंदतः । अद्रिऽवः । नुदस्व । याः । परिऽस्पृधः ॥
 अया । निऽजग्निः । ओजसा । रथऽसंगे । धने । हिते । स्तवै ।
 अविभ्युषा । हृदा ॥ अस्य । व्रतानि । न । आऽधृषे । पवमानस्य ।
 दुऽध्या । रुज । यः । त्वा । पृतन्यति ॥ तं । हिन्वन्ति । मदऽच्युतं ।
 हरिं । नदीषु । वाजिनं । इंदुं । इंद्राय । मत्सरं ॥ १० ॥ अस्य ।
 प्रत्नां । अनु । द्युतं । शुकं । दुदुहे । अहयः । पर्यः । सहस्रऽसां ।
 ऋषिं ॥ अयं । सूर्यऽइव । उपऽहक् । अयं । सरांसि । धावति । सप्त ।
 प्रऽवतः । आ । दिवं ॥ अयं । विश्वानि । तिष्ठति । पुनानः । भुवना ।

उपरि । सोमः । देवः । न । सूर्यः ॥ परि । नः । देवऽवीतये ।
 वाजान् । अर्षसि । गोऽमृतः । पुनानः । इन्द्रोइति । इन्द्रऽयुः ॥ ११ ॥
 यवऽयव । नः । अंधसा । पुष्टंऽपुष्टं । परि । स्रव । सोम । विश्वा ।
 च । सौभगा ॥ इन्द्रोइति । यथा । तव । स्तवः । यथा । ते । जातं ।
 अंधसः । नि । बर्हिषि । प्रिये । सदः ॥ उत । नः । गोऽवित् ।
 अश्वऽवित् । पवस्व । सोम । अंधसा । मश्रुऽतमेभिः । अहऽभिः ॥ यः ।
 जिनाति । न । जीयते । हन्ति । शत्रुं । अभिऽइत्य । सः । पवस्व ।
 सहस्रऽजित् ॥ १२ ॥ परि । सोमः । ऋतं । बृहत् । आशुः । पवित्रे ।
 अर्षति । विघ्नन् । रक्षांसि । देवऽयुः ॥ यत् । सोमः । वाजं । अर्षति ।
 शतं । धाराः । अपस्युवः । इन्द्रस्य । सख्यं । आऽविशान् ॥ अभि ।
 त्वा । योषणः । दश । जारं । न । कन्या । अनुषत् । मृज्यसे । सोम ।
 सातये ॥ त्वं । इन्द्राय । विष्णवे । स्वादुः । इन्द्रोइति । परि । स्रव ।
 नृन् । स्तोतृन् । पाहि । अहंसः ॥ १३ ॥ प्र । ते । धाराः । असश्चतः ।
 दिवः । न । यन्ति । वृष्टयः । अच्छ । वाजं । सहस्रिणं ॥ अभि ।
 प्रियाणि । काव्या । विश्वा । चक्षाणः । अर्षति । हरिः । तुजानः ।
 आयुधा ॥ सः । ममृजानः । आयुऽभिः । इमः । राजाऽइव । सुऽव्रतः ।
 श्येनः । न । वंसु । सीदति ॥ सः । नः । विश्वा । दिवः । वसु ।
 उतोइति । पृथिव्याः । अधि । पुनानः । इन्द्रोइति । आ । भर ॥ १४ ॥
 तरत् । सः । मंदी । धावति । धारा । सुतस्य । अंधसः ॥ ० ॥ उस्मा ।
 वेद । वसूनां । मर्तस्य । देवी । अवसः ॥ ० ॥ ध्वस्त्रयोः । पुरुऽसंत्योः ।
 आ । सहस्राणि । दद्महे ॥ ० ॥ आ । यर्योः । त्रिशतं । तना । महस्राणि ।
 च । दद्महे ॥ ० ॥ १५ ॥ पवस्व । गोऽजित् । अश्वऽजित् । विश्वऽ-
 जित् । सोम । रण्यऽजित् । प्रजाऽवत् । रत्नं । आ । भर ॥ पवस्व । अत्-
 भ्यः । अदाभ्यः । पवस्वः । ओषधीभ्यः । पवस्व । ध्रिषणाभ्यः । त्वं ।
 सोम । पवमानः । विश्वानि । दुऽइता । तर । कविः । सीद । नि । बर्हिषि ॥
 पवमान । स्वः । विदः । जायमानः । अभवः । महान् । इन्द्रोइति ।

विश्वान् । अ॒भि । इत् । अ॒सि ॥ १६ ॥ प्र । गा॒यत्रेण॑ । गा॒य॒त ।
 प॒र्व॒मा॒न । वि॒ऽच॒र्षणि॑ । इ॒दुं । स॒हस्र॑ऽचक्ष॒सं ॥ तं । त्वा । स॒हस्र॑ऽ-
 चक्ष॒सं । अ॒थो॒इति॑ । स॒हस्र॑ऽभ॒र्ण॒सं । अ॒ति । वा॒रं । अ॒पा॒वि॒पुः ॥ अ॒ति ।
 वा॒रा॒न् । प॒र्व॒मा॒नः । अ॒सि॒स्य॒दत् । क॒ल॒शा॒न् । अ॒भि । धा॒व॒ति । इ॒न्द्र॒स्य ।
 हा॒दि । आ॒ऽवि॒श॒न् ॥ इ॒न्द्र॒स्य । सो॒म । रा॒ध॒से । शं । प॒व॒स्व । वि॒ऽ-
 च॒र्षणे॑ । प्र॒जाऽव॑त् । रे॒तः । आ । भ॒र ॥ १७ ॥ अ॒या । वी॒ती । परि॑ ।
 स्र॒व । यः । ते । इ॒न्द्रो॒इति॑ । म॒दे॒षु । आ । अ॒व॒ऽअ॒ह॒न् । न॒व॒तीः ।
 न॒व ॥ पु॒रः । स॒द्यः । इ॒त्थाऽधि॑ये । दि॒वःऽदा॑साय । शं॒बरं । अ॒थ ।
 स । तु॒र्व॒शं । य॒दुं ॥ परि॑ । नः । अ॒श्वं । अ॒श्व॒ऽवि॒त् । गो॒ऽम॒त् ।
 इ॒न्द्रो॒इति॑ । हि॒र॒ण्य॒ऽव॒त् । क्ष॒रं । स॒ह॒स्त्रि॒णीः । इ॒षः ॥ प॒र्व॒मा॒न॒स्य । ते ।
 व॒यं । प॒वि॒त्रं । अ॒भिऽउ॑द॒तः । स॒खि॒ऽत्वं । आ । वृ॒णो॒म॒हे ॥ ये । ते ।
 प॒वि॒त्रं । ऊ॒र्म॒यः । अ॒भिऽअ॑क्ष॒रं॒ति । धा॒र॒या । ते॒भिः । नः । सो॒म ।
 म॒ल॒य ॥ १८ ॥ सः । नः । पु॒ना॒नः । आ । भ॒र । र॒यिं । वी॒र॒ऽव॒तीं ।
 इ॒षं । ई॒शा॒नः । सो॒म । वि॒श्व॒तः ॥ ए॒तं । ऊँ॒इति॑ । त्यं । द॒शं । क्षि॒पः ।
 मृ॒जं॒ति । सि॒न्धु॒ऽमा॒तरं॑ । सं । आ॒दि॒त्ये॒भिः । अ॒ख्य॒त ॥ सं । इ॒न्द्रेण॑ ।
 उ॒त । वा॒यु॒ना । सु॒तः । ए॒ति । प॒वि॒त्रे । आ । सं । सूर्य॑स्य । र॒श्मि॒ऽ-
 मिः ॥ सः । नः । भ॒गा॒य । वा॒य॒वे । पू॒ष्णे । प॒व॒स्व । म॒धु॒ऽमा॒न् ।
 चा॒रुः । मि॒त्रे । व॒रु॒णे । च ॥ उ॒च्चा । ते । जा॒तं । अ॒ध॒सः । दि॒वि ।
 स॒त् । भू॒मिः । आ । द॒दे । उ॒ग्रं । श॒र्म । म॒हि । श्र॒वः ॥ १९ ॥ ए॒ना ।
 वि॒श्वानि॑ । अ॒र्यः । आ । द्यु॒म्ना॒नि । मा॒नु॒षा॒णां । सि॒सा॒स॒न्तः । व॒ना॒म॒हे ॥
 सः । नः । इ॒न्द्रा॒य । य॒ज्व॒वे । व॒रु॒णाय॑ । म॒रु॒त्ऽभ्यः॑ । व॒रि॒वऽवि॒त् ।
 परि॑ । स्र॒व ॥ उ॒पो॒इति॑ । सु । जा॒तं । अ॒प्ऽतु॒रं । गो॒भिः । भृ॒गं ।
 परि॑ऽकृ॒तं । इ॒दुं । दे॒वाः । अ॒या॒सि॒षुः ॥ तं । इत् । व॒र्ध॒तु । नः । गि॒रः ।
 व॒त्सं । सं॒शि॒श्व॒रीऽइ॒व । यः । इ॒न्द्र॒स्य । हृ॒दं॒ऽस॒निः ॥ अ॒र्षं । नः ।
 सो॒म । शं । ग॒वे । धु॒क्ष॒स्व । पि॒प्यु॒र्यां । इ॒षं । व॒र्ध । स॒मु॒द्रं ।
 उ॒क्थ्यं ॥ २० ॥ प॒र्व॒मा॒नः । अ॒जी॒ज॒न॒त् । दि॒वः । वि॒त्रं । न । त॒न्य॒तुं ।

ज्योतिः । वैश्वानरं । बृहत् ॥ पर्वमानस्य । ते । रसः । मदः । राजन् ।
अदुच्छुनः । वि । वारं । अव्यं । अर्षति ॥ पर्वमान । रसः । तव । दक्षः ।
वि । राजति । युऽमान् । ज्योतिः । विश्वं । स्वः । दृशे । यः । ते ।
मदः । वरेण्यः । तेन । पवस्व । अंध्रसा । देवऽअवीः । अघशंसऽहा ॥
जग्निः । वृत्रं । अमित्रियं । सास्त्रिः । वाजं । द्विवेऽदिवे । गोऽसाः ।
ऊँइति । अश्वऽसाः । असि ॥ २१ ॥ संऽमिश्रः । अरुषः । भव ।
सुऽउपस्थाभिः । न । धेनुऽभिः । सीदन् । श्येनः । न । योनिं । आ ॥
सः । पवस्व । यः । आविथ । इंद्रं । वृत्राय । हंतवे । वत्रिऽवांसं ।
महीः । अपः ॥ सुऽवीरासः । वयं । धना । जयेम । सोम । मीढ्वः ।
पुनानः । वर्ध । नः । गिरः ॥ त्वाऽऊतासः । तव । अवसा । स्याम ।
वन्वतः । आऽमुरः । सोम । व्रतेषु । जागृहि ॥ अपऽघ्नन् ।
पवते । मृधः । अप । सोमः । अरावणः । गच्छन् । इंद्रस्य ।
निःऽकृतं ॥ २२ ॥ महः । नः । रायः । आ । भर । पर्वमान । जहि ।
मृधः । रास्व । इंद्रोइति । वीरऽवत् । यशः ॥ न । त्वा । शतं । चन ।
हुतः । राधः । दित्संतं । आ । मिनन् । यत् । पुनानः । मखस्यसै ॥
पवस्व । इंद्रोइति । वृषा । सुतः । कृधि । नः । यशसः । जने ।
विश्वाः । अप । द्विषः । जहि ॥ अस्य । ते । सख्ये । वयं । तव ।
इंद्रोइति । युम्ने । उत्ऽतमे । ससह्याम । पृतन्यतः ॥ या । ते ।
भीमानि । आयुधा । तिग्मानि । संति । धूर्वणे । रक्ष । समस्य । नः ।
निदः ॥ २३ ॥ एते । असृग्रं । इंद्रवः । तिरः । पवित्रं । आशवः ।
विश्वानि । अग्नि । सौमगा ॥ विऽघ्नतः । दुऽइता । पुरु । सुऽगा ।
तोकाय । वाजिनः । तना । कृण्वतः । अर्वते । कृण्वतः । वरिवः । गवे ।
अग्नि । अर्षति । सुऽस्तुति । इळां । अस्मभ्यं । संऽयतं ॥ असावि ।
अंशुः । मदाय । अपऽसु । दक्षः । गिरिऽस्थाः । श्येनः । न । योनिं ।
आ । असदत् ॥ शुभ्रं । अंध्रः । देवऽवातं । अपऽसु । धुतः । नृऽभिः ।
सुतः । स्वदति । गावः । पयऽभिः ॥ २४ ॥ आत । ई । अश्वं । न ।

हेतारः । अशुभन् । अमृताय । मध्वः । रसं । सधऽमादे । याः ।
 ते । धाराः । मधुऽश्रुतः । असृग्रं । इंदोइति । ऊतये । ताभिः ।
 पवित्रं । आ । असदः ॥ सः । अर्ष । इन्द्राय । पीतये । तिरः ।
 रोमाणि । अव्यया । सीदन् । योना । वनेषु । आ ॥ त्वं । इंदोइति ।
 परि । स्रव । स्वादिष्ठः । अंगिरऽभ्यः । वरिवऽवित् । घृतं । पर्यः ॥
 अयं । विऽचर्षणिः । हितः । पवमानः । सः । चेतति । हिन्वानः ।
 आप्यं । बृहत् ॥ २५ ॥ एषः । वृषा । वृषऽवतः । पवमानः ।
 अशस्तिऽहा । करत् । वसूनि । दाशुषे ॥ आ । पवस्व । सहस्रिणीं ।
 रयिं । गोऽमैतं । अश्विनं । पुरुऽचंद्रं । पुरुऽस्पृहं ॥ एषः । स्यः ।
 परि । सिच्यते । ममज्यमानः । आयुऽभिः । उरुऽगायः । कविऽकृतुः ॥
 सहस्रऽऊतिः । शतऽमघः । विऽमानः । रजसः । कविः । इन्द्राय ।
 पवते । मदः ॥ गिरा । जातः । इह । सुतः । इंदुः । इन्द्राय । धीयते ।
 विः । योना । वसतौऽइव ॥ २६ ॥ पवमानः । सुतः । नृऽभिः ।
 सोमः । वाजंऽइव । असरत् । चमूषु । शक्मना । आऽसदं ॥ तं ।
 त्रिऽपृष्ठे । त्रिऽबंधुरे । रथे । युंजति । यातवे । ऋषीणां । सप्त ।
 धीतिऽभिः ॥ तं । सोतारः । धनऽस्पृतं । आशुं । वाजाय । यातवे ।
 हारिं । हिनोत । वाजिनं ॥ आऽविशन् । कलशं । सुतः । विश्वाः ।
 अर्षेन । अग्निः । श्रियः । शूरः । न । गोषु । तिष्ठति ॥ आ । ते ।
 इंदोइति । मदाय । कं । पर्यः । दुहंति । आयवः । देवाः । देवेभ्यः ।
 मधु ॥ २७ ॥ आ । नः । सोमं । पवित्रं । आ । सृजत । मधुमत्ऽ-
 तमं । देवेभ्यः । देवश्रुत्ऽतमं ॥ एते । सोमाः । असृक्षत । गृणानाः ।
 ध्रुवसे । महे । मदिनऽतमस्य । धारया ॥ अग्निः । गव्यानि । वीतये ।
 नृणां । पुनानः । अर्षेसि । सनत्ऽवाजः । परि । स्रव ॥ उत । नः ।
 गोऽमैतीः । इषः । विश्वाः । अर्षे । परिऽस्तुमः । गृणानः । जमत्ऽ-
 अग्निना ॥ पवस्व । वाचः । अग्निः । सोमं । चित्राभिः । ऊतिऽभिः ।
 अग्निः । विश्वानि । काव्यं ॥ २८ ॥ त्वं । सुमद्रियाः । अपः । अग्निः ।

वाचः । ईर्यन् । पवस्व । विश्वं ऽ एजय ॥ तुभ्य । इमा । भुवना । क्वे ।
महिम्ने । सोम । तस्थिरे । तुभ्यै । अर्षति । सिधवः ॥ प्र । ते । दिवः ।
न । वृष्टयः । धाराः । यन्ति । असश्चतः । अभि । शुक्रां । उप ऽ स्तिरं ॥
इन्द्राय । इदुः । पुनीतन । उग्रं । दक्षाय । साधनं । ईशानं । वीति ऽ-
राधसं ॥ पवमानः । ऋतः । कविः । सोमः । पवित्रं । आ । असदत् ।
दधत् । स्तोत्रे । सु ऽ वीर्यं ॥ २९ ॥ आ । पवस्व । सहस्रिणं । रयिं ।
सोम । सु ऽ वीर्यं । अस्मे इति । श्रवांसि । धारय ॥ इषं । ऊजै । च ।
पिन्वसे । इन्द्राय । मत्सरिन् ऽ तमः । चमूषु । आ । नि । सीदसि ॥
सुतः । इन्द्राय । विष्णवे । सोमः । कलशे । अक्षरत् । मधु ऽ मान् ।
अस्तु । वायवे ॥ एते । असृग्रं । आशवः । अति । हरांसि । बभ्रवः ।
सोमाः । ऋतस्य । धारया ॥ इन्द्रं । वर्धेतः । अप् ऽ तुरः । कृण्वतः ।
विश्वं । आर्यै । अप् ऽ घ्नतः । अरावणः ॥ ३० ॥ सुताः । अनु । स्वं ।
आ । रजः । अभि । अर्षति । बभ्रवः । इन्द्रं । गच्छतः । इदवः ॥
अया । पवस्व । धारया । यया । सूर्यै । अरोचयः । हिन्वानः ।
मानुषीः । अपः ॥ अयुक्त । सूरः । एतशं । पवमानः । मनौ । अधि ।
अंतरिक्षेण । यातवे ॥ उत । त्याः । हरितः । दश । सूरः । अयुक्त ।
यातवे । इदुः । इन्द्रः । इति । ब्रुवन् ॥ परि । इतः । वायवे । सुतं ।
गिरः । इन्द्राय । मत्सरं । अव्यः । वारिषु । सिञ्चत ॥ ३१ ॥ पवमान ।
विदाः । रयिं । असभ्यं । सोम । दुस्तरं । यः । दुः ऽ नशः । वनुष्यता ॥
अभि । अर्ष । सहस्रिणं । रयिं । गो ऽ मंतं । अश्विनं । अभि । वाजं ।
उत । श्रवः ॥ सोमः । देवः । न । सूर्यः । अद्रिं ऽ मिः । पवते । सुतः ।
दधानः । कलशे । रसं ॥ एते । धामानि । आर्या । शुक्राः । ऋतस्य ।
धारया । वाजं । गो ऽ मंतं । अक्षरन् ॥ सुताः । इन्द्राय । वज्रिणं ।
सोमांसः । दधि ऽ आशिरः । पवित्रं । अति । अक्षरन् ॥ ३२ ॥ प्र ।
सोम । मधुमत् ऽ तमः । राये । अर्ष । पवित्रं । आ । मदः । यः ।
देव ऽ वीतमः ॥ तं । ईमिति । मज्जति । आयवः । हरिं । नदीषु ।

वाजिनं । इन्द्रं । इन्द्राय । मत्सरं ॥ आ । पवस्व । हिरण्यऽवत् ।
अश्वऽवत् । सोम । वीरऽवत् । वाजं । गोऽमृतं । आ । भर ॥ परि ।
वाजं । न । वाजऽयुं । अव्यः । वारेषु । सिञ्चतु । इन्द्राय । मधुमत्-
तमं ॥ कवि । मृजति । मज्यै । धीभिः । विप्राः । अवस्यवः । वृषा ।
कनिकत् । अर्पति ॥ ३३ ॥ वृषणं । धीभिः । अपऽतुरं । सोमं ।
ऋतस्य । धारया । मती । विप्राः । सं । अस्वरन् ॥ पवस्व । देव ।
आयुषक् । इन्द्रं । गच्छतु । ते । मदः । वायुं । आ । रोह । धर्मेणा ॥
पवमान । नि । तोशसे । रथि । सोम । श्रवाय्यै । प्रियः । समुद्रं ।
आ । विश ॥ अपऽघ्नन् । पवसे । मृधः । क्रतुऽवित् । सोम । मत्सरः ।
नुदस्व । अदेवऽयुं । जनं ॥ पवमानाः । असृक्षत । सोमाः । शुक्रासः ।
इदेवः । अग्नि । विश्वानि । काव्या ॥ ३४ ॥ पवमानासः । आशवः ।
शुभ्राः । असृग्रं । इदेवः । घ्नतः । विश्वाः । अप । द्विषः ॥ पवमानाः ।
दिवः । परि । अंतरिक्षात् । असृक्षत । पृथिव्याः । अधि । सानवि ॥
पुनानः । सोम । धारया । इन्द्रोइति । विश्वाः । अप । स्विधः । जहि ।
रक्षांसि । सुक्रतोइतिसुऽक्रतो ॥ अपऽघ्नन् । सोम । रक्षसः । अग्नि ।
अर्प । कनिकदत् । युऽमृतं । शुष्मं । उत्तमं ॥ असेइति । वसूनि ।
धारय । सोम । दिव्यानि । पार्थिवा । इन्द्रोइति । विश्वानि ।
वार्या ॥ ३५ ॥ वृषा । सोम । युऽमान् । असि । वृषा । देव । वृष-
वतः । वृषा । धर्माणि । दधिषे ॥ वृष्णः । ते । वृष्ण्यै । शवः । वृषा ।
वने । वृषा । मदः । सत्यं । वृषन् । वृषा । इत् । असि ॥ अश्वः ।
न । चक्रदः । वृषा । सं । गाः । इन्द्रोइति । सं । अर्वतः । वि । नः ।
राये । दुरः । वृधि ॥ असृक्षत । प्र । वाजिनः । गव्या । सोमासः ।
अश्वऽया । शुक्रासः । वीरऽया । आशवः ॥ शुभमानाः । ऋतयुऽभिः ।
मज्यमानाः । गभस्योः । पवन्ते । वारं । अव्यये ॥ ३६ ॥ ते । विश्वा ।
दागुषे । वसु । सोमाः । दिव्यानि । पार्थिवा । पवन्तां । आ ।
अंतरिक्षा ॥ पवमानस्य । विश्वऽवित् । प्र । ते । सर्गाः । असृक्षत ।

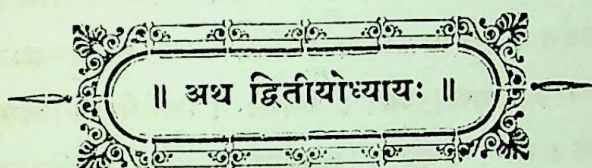

सूर्यस्यऽइव । न । रश्मयः ॥ केतुं । कृण्वन् । दिवः । परि । विश्वा ।
रूपा । अ॒भि । अ॒र्प॒सि । स॒मु॒द्रः । सो॒म । पि॒न्व॒से ॥ हि॒न्वा॒नः । वाचं ।
इ॒ष्य॒सि । प॒व॒मान । वि॒ध॒र्म॒णे । अ॒क्रान् । दे॒वः । न । सूर्यः ॥ इ॒न्द्रः ।
प॒वि॒ष्ट । चे॒त॒नः । प्रि॒यः । क॒वी॒नां । म॒ती । सृ॒जत् । अ॒श्वं । र॒थीऽ-
इव ॥ ३७ ॥ ऊ॒र्मिः । यः । ते । प॒वि॒त्रे । आ । दे॒वऽअ॒वीः । प॒रि॒ऽ-
अक्ष॑रत् । सी॒दन् । ऋ॒तस्य॑ । यो॒निं । आ ॥ सः । नः । अ॒र्ष ।
प॒वि॒त्रे । आ । म॒दः । यः । दे॒वऽवी॒त॒मः । इ॒न्द्रो॒इति॑ । इ॒न्द्रा॒य ।
पी॒तये॑ ॥ इ॒षे । प॒व॒स्व । धा॒र॒या । मृ॒ज्य॒मा॒नः । म॒नी॒षि॒ऽभिः । इ॒न्द्रो॒इति॑ ।
रु॒चा । अ॒भि । गाः । इ॒हि ॥ पु॒ना॒नः । व॒रि॒वः । कृ॒धि । ऊ॒र्जै । ज॒ना॒य ।
गि॒र्व॒णः । ह॒रे । सृ॒ज॒ानः । आ॒ऽशि॒रं ॥ पु॒ना॒नः । दे॒वऽवी॒त॒ये । इ॒न्द्रस्य॑ ।
या॒हि । निऽकृ॒तं । द्यु॒ता॒नः । वा॒जि॒ऽभिः । य॒तः ॥ ३८ ॥ प्र ।
हि॒न्वा॒ना॒सः । इ॒न्द्रवः॑ । अ॒च्छ । स॒मु॒द्रं । आ॒श॒वः । धि॒या । जु॒ताः ।
अ॒सृ॒क्ष॒त ॥ म॒र्मु॒जा॒ना॒सः । आ॒य॒वः । वृ॒था । स॒मु॒द्रं । इ॒न्द्रवः॑ । अ॒गम॑न् ।
ऋ॒तस्य॑ । यो॒निं । आ ॥ प॒रि । नः । या॒हि । अ॒स्मऽयुः॑ । विश्वा ।
व॒सू॒नि । ओ॒ज॒सा । पा॒हि । नः । श॒र्म । वी॒रऽव॑त् ॥ मि॒मा॒ति । व॒हिः ।
ए॒त॒शः । प॒दं । यु॒जा॒नः । ऋ॒क्ऽभिः । प्र । यत् । स॒मु॒द्रे । आ॒ऽहि॒तः ॥
आ । यत् । यो॒निं । हि॒र॒ण्य॒यं । आ॒शुः । ऋ॒तस्य॑ । सी॒द॒ति । ज॒हा॒ति ।
अ॒प्रऽचे॒त॒सः ॥ ३९ ॥ अ॒भि । वे॒नाः । अ॒नु॒ष॒त । इ॒य॒क्ष॒ति । प्रऽचे॒त॒सः ।
म॒ज्ज॑न्ति । अ॒वि॒ऽचे॒त॒सः ॥ इ॒न्द्रा॒य । इ॒न्द्रो॒इति॑ । म॒रु॒त्व॒ते । प॒व॒स्व ।
म॒धु॒म॒त्ऽत॒मः । ऋ॒तस्य॑ । यो॒निं । आ॒ऽस॒दं ॥ तं । त्वा । वि॒प्राः ।
ध॒चऽवि॒दः । प॒रि । कृ॒ण्व॑न्ति । वे॒ध॒सः । सं । त्वा । मृ॒ज॑न्ति । आ॒य॒वः ॥
र॒सं । ते । मि॒त्रः । अ॒र्य॒मा । पि॒व॑न्ति । व॒रु॒णः । क॒वे । प॒व॒मान॑स्य ।
म॒रु॒तः ॥ त्वं । सो॒म । वि॒पऽचि॑तं । पु॒ना॒नः । वाचं । इ॒ष्य॒सि ।
इ॒न्द्रो॒इति॑ । स॒ह॒स्र॑ऽभ॒र्ण॒सं ॥ ४० ॥ उ॒तो॒इति॑ । स॒ह॒स्र॑ऽभ॒र्ण॒सं । वाचं ।
सो॒म । म॒स्व॒स्यु॒व । पु॒ना॒नः । इ॒न्द्रो॒इति॑ । आ । भ॒र ॥ पु॒ना॒नः ।
इ॒न्द्रो॒इति॑ । ए॒षां । पु॒रु॒ह॒त । ज॒ना॒नां । प्रि॒यः । स॒मु॒द्रं । आ । वि॒श ॥

दविद्युतत्या । रुचा । परिऽस्तोभेत्या । कृपा । सोमाः । शुकाः । गोऽ-
 अशिरः ॥ हिन्वानः । हेतुऽभिः । यतः । आ । वाजं । वाजी ।
 अक्रमीत् । सीदंतः । वनुषः । यथा ॥ ऋधक् । सोम । स्वस्त्यै ।
 संजगमानः । दिवः । कविः । पवस्व । सूर्यः । दृशे ॥ ४१ ॥

इति सप्तमाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

हरिः ॐ ॥ हिन्वति । सूर । उच्चयः । स्वसारः । जामयः । पति ।
 महां । इंदु । महीयुवः ॥ पवमान । रुचाऽरुचा । देवः । देवेभ्यः । परि ।
 विश्वा । वसूनि । आ । विश ॥ आ । पवमान । सुऽस्तुति । वृष्टि । देवेभ्यः ।
 दुवः । इषे । पवस्व । संऽयतं ॥ वृषा । हि । असि । भानुना । शुऽ-
 मंतं । त्वा । हवामहे । पवमान । सुऽआध्यः ॥ आ । पवस्व । सुऽ-
 वीर्यं । मंदमानः । सुऽआयुध । इहोइति । सु । इंदोइति । आ ।
 गहि ॥ १ ॥ यत् । अत्ऽभिः । परिऽसिच्यसे । मृज्यमानः । गर्भस्त्योः ।
 द्रुणा । सधऽस्थं । अश्रुषे ॥ प्र । सोमाय । व्यश्वऽवत् । पवमानाय ।
 गायत । महे । सहस्रऽचक्षसे ॥ यस्य । वर्ण । मधुऽश्रुतं । हरि ।
 हिन्वति । अद्रिऽभिः । इंदु । इन्द्राय । पीतये ॥ तस्य । ते । वाजिनः ।
 वयं । विश्वा । धनानि । जिग्युषः । सुखिऽत्वं । आ । वृणीमहे ॥ वृषा ।
 पवस्व । धारया । मरुत्वते । च । मत्सरः । विश्वा । दधानः ।
 ओजसा ॥ २ ॥ तं । त्वा । धर्तारं । ओण्योः । पवमान । स्वऽदृशं ।
 हिन्वे । वाजेषु । वाजिनं ॥ अया । चित्तः । विपा । अनया । हरिः ।
 पवस्व । धारया । युजं । वाजेषु । चोदय ॥ आ । नः । इंदोइति ।

म॒हीं । इ॒षं । प॒व॒स्व । वि॒श्वऽदर्श॑तः । अ॒स्मभ्य॑ । सो॒म । गा॒तुऽवि॒त् ॥
 आ । क॒ल॒शाः । अ॒नु॒ष॒त । इ॒न्द्रो॒इति॑ । धा॒राभिः॑ । ओज॑सा । आ ।
 इ॒न्द्रस्य॑ । पी॒तये॑ । वि॒श ॥ य॒स्य । ते । म॒द्यं । र॒सं । ती॒व्रं । दु॒हन्ति॑ ।
 अ॒द्रिऽभिः॑ । सः । प॒व॒स्व । अ॒भि॒मा॒तिऽहा ॥ ३ ॥ रा॒जा । मे॒धाभिः॑ ।
 ई॒य॒ते । प॒व॒मा॒नः । म॒नौ । अ॒धि । अ॒न्तरि॑क्षेण । या॒त॒वे ॥ आ । नः ।
 इ॒न्द्रो॒इति॑ । श॒तऽग्वि॑नं । ग॒वां । पो॒षं । सु॒ऽअ॒श्व्यं । व॒ह । भ॒र्ग॒सि ।
 ऊ॒तये॑ ॥ आ । नः । सो॒म । स॒हः । जु॒वः । रू॒पं । न । व॒र्च॑से । भ॒र ।
 सु॒स्वा॒नः । दे॒वऽवी॑तये ॥ अ॒र्षं । सो॒म । द्यु॒म॒त्त॑मः । अ॒भि । द्रो॒णा॒नि ।
 रो॒रु॒व॒त् । सी॒दन् । इ॒येनः॑ । न । यो॒निं । आ ॥ अ॒प्साः । इ॒न्द्राय॑ ।
 चा॒य॒वे । व॒रु॒णाय॑ । म॒रु॒त्त॑भ्यः । सो॒मः । अ॒र्ष॒ति । वि॒ष्ण॒वे ॥ ४ ॥
 इ॒षं । तो॒काय॑ । नः । द॒ध॒त् । अ॒स्मभ्य॑ । सो॒म । वि॒श्व॒तः । आ ।
 प॒व॒स्व । स॒ह॒स्त्रि॑णं ॥ ० ॥ ये । वा । अ॒दः । श॒र्य॒णाऽव॑ति ॥ ये ।
 आ॒र्जि॑केषु । कृ॒त्वंऽसु॑ । ये । म॒ध्ये । प॒स्या॒नां । ये । वा । ज॒नेषु॑ ।
 प॒ञ्चऽसु॑ ॥ ते । नः । वृ॒ष्टिं । दि॒वः । परि॑ । प॒व॒तां । आ । सु॒ऽवी॒र्यं॑ ।
 सु॒वा॒नाः । दे॒वा॒सः । इ॒द॒वः ॥ प॒व॒ते । ह॒र्य॒तः । ह॒रिः । गु॒णानः॑ ।
 ज॒म॒त्त॑अ॒ग्नि॒ना । हि॒न्वा॒नः । गोः । अ॒धि । त्व॒चि ॥ ५ ॥ प्र । शु॒क्रा॒सः ।
 च॒यऽजु॑वः । हि॒न्वा॒ना॒सः । न । स॒प्त॒यः । श्री॒णा॒नाः । अ॒प्ऽसु॑ । मृ॒ज॒त ॥
 तं । त्वा । सु॒तेषु॑ । आ॒ऽभु॑वः । हि॒न्वि॒रे । दे॒वऽता॑तये । सः । प॒व॒स्व ।
 अ॒नया॑ । रु॒चा ॥ आ । ते । दक्षं॑ । म॒यऽभु॑वं । व॒ह्निं । अ॒द्य । वृ॒णी॒म॒हे ।
 पा॒तं । आ । पु॒रु॒ऽस्पृ॒हं ॥ आ । म॒द्रं । आ । व॒रे॒ण्यं । आ । वि॒प्रं । आ ।
 म॒नी॒षि॒णं ॥ ० ॥ आ । र॒यिं । आ । सु॒ऽचे॒तु॒नं । आ । सु॒क्र॒तो॒इति॑सु॒ऽ
 क्र॒तो । त॒नूषु॑ । आ ॥ ० ॥ ६ ॥ प॒व॒स्व । वि॒श्वऽच॑र्षणे । अ॒भि ।
 वि॒श्वानि॑ । का॒व्या । स॒खा । स॒खि॑भ्यः । ई॒ड्यः ॥ ता॒भ्यां । वि॒श्व॒स्य ।
 रा॒ज॒सि । ये॒इति॑ । प॒व॒मा॒न । धा॒म॒नी॒इति॑ । प्र॒ती॒ची॒इति॑ । सो॒म । त॒स्थ॒तुः ॥
 परि॑ । धा॒मा॒नि । या॒नि । ते । त्वं । सो॒म । अ॒सि । वि॒श्व॒तः । प॒व॒मा॒न ।
 ऋ॒तु॒भिः । क॒वे ॥ प॒व॒स्व । ज॒नय॑न् । इ॒षः । अ॒भि । वि॒श्वानि॑ ।

वार्या । सखा । सखिऽभ्यः । ऊतये ॥ तव । शुक्रासः । अर्चयः । दिवः ।
 पुष्टे । वि । तन्वते । पवित्रं । सोम । धामऽमिः ॥ ७ ॥ तव । इमे ।
 सप्त । सिधवः । प्रऽशिषं । सोम । सिस्त्रते । तुभ्यं । धावन्ति ।
 धेनवः ॥ प्र । सोम । याहि । धारया । सुतः । इंद्राय । मत्सरः ।
 दधानः । अक्षिति । श्रवः ॥ सं । ऊँइति । त्वा । धीभिः । अस्वरन् ।
 द्विन्वतीः । सप्त । जामयः । विप्रं । आज्ञा । विवस्वतः ॥ मृजति ।
 त्वा । सं । अग्रुवः । अच्ये । जीरौ । अधि । स्वनि । रेभः । यत् ।
 अज्यसे । वने ॥ पवमानस्य । ते । कवे । वाजिन । सर्गाः । असृश्रत ।
 अवैतः । न । श्रवस्यवः ॥ ८ ॥ अच्छ । कोशं । मधुऽश्रुतं । असृग्रं ।
 वारं । अच्ये । अवावशंत । धीतयः ॥ अच्छ । समुद्रं । इंद्रवः ।
 अस्तं । गावः । न । धेनवः । अगमन् । ऋतस्य । योनिं । आ ॥ प्र ।
 नः । इंद्रोइति । महे । रणे । आपः । अर्षति । सिधवः । यत् । गोभिः ।
 वासयिष्यसे ॥ अस्य । ते । सख्ये । वयं । इयक्षतः । त्वाऽऊतयः ।
 इंद्रोइति । सखिऽत्वं । उश्मसि ॥ आ । पवस्व । गोऽइष्टये । महे । सोम ।
 नृऽक्षसे । आ । इंद्रस्य । जठरे । विश ॥ ९ ॥ महान् । असि ।
 सोम । ज्येष्ठः । उग्राणां । इंद्रोइति । ओजिष्ठः । युध्वा । सन् ।
 शश्वत् । जिगेथ ॥ यः । उग्रेभ्यः । चित् । ओजीयान् । शूरैभ्यः ।
 चित् । शूरऽतरः । भुरिऽदाभ्यः । चित् । मंहीयान् ॥ त्वं । सोम ।
 सुरः । आ । इषः । तोकस्य । साता । तनूनां । वृणीमहे । सख्याय ।
 वृणीमहे । युज्याय ॥ अग्ने । आर्युषि । पवसे । आ । सुव । ऊजै ।
 र्षे । च । नः । आरे । बाधस्व । दुच्छुनां ॥ अग्निः । ऋषिः । पवमानः ।
 पांचऽजन्यः । पुरऽहितः । तं । ईमहे । महाऽगयं ॥ १० ॥ अग्ने ।
 पवस्व । सुऽअपाः । असेइति । वचः । सुऽवीर्यं । दधत् । रयि ।
 मयि । पोषं ॥ पवमानः । अति । स्त्रियः । अमि । अर्षति । सुऽस्तुति ।
 सुरः । न । विश्वऽदर्शतः ॥ सः । मर्मजानः । आयुऽमिः । प्रयस्वान् ।
 प्रयसे । हितः । इंद्रुः । अस्यः । विऽक्षणः ॥ पवमानः । ऋतं ।

बृहत् । शुक्रं । ज्योतिः । अजीजनत् । कृष्णा । तमांसि । जघनत् ॥
 पर्वमानस्य । जघ्नतः । हरेः । चंद्राः । असृश्रुत । जीराः । अजिरऽ-
 शौचिषः ॥ ११ ॥ पर्वमानः । रथिऽतमः । शुभ्रेभिः । शुभ्रशऽतमः ।
 हरिऽचंद्रः । मरुत्ऽगणः ॥ पर्वमानः । वि । अश्रवत् । रश्मिऽभिः ।
 वाजऽसातमः । दधत् । स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥ प्र । सुवानः । इंदुः ।
 अक्षारिति । पवित्रं । अति । अव्ययं । पुनानः । इंदुः । इंद्रं । आ ॥
 पुषः । सोमः । अधि । त्वचि । गवां । कीळति । ओद्रऽभिः । इंद्रं ।
 मदाय । जोहुवत् ॥ यस्य । ते । युम्नऽवत् । पयः । पर्वमान । आऽ-
 भृतं । दिवः । तेन । नः । मृळ । जीवसे ॥ १२ ॥ त्वं । सोम । असि ।
 धारयुः । मंद्रः । ओजिष्ठः । अध्वरे । पर्वस्व । मंहयत्ऽरथिः ॥ त्वं ।
 सुतः । नृऽमार्दनः । दधन्वान् । मत्सरिन्ऽतमः । इंद्राय । सुरिः ।
 अंधसा ॥ त्वं । सुस्वानः । अद्रिऽभिः । अभि । अर्ष । कनिक्रदत् । युऽ-
 मंतं । शुष्मं । उत्तमं ॥ इंदुः । हिन्वानः । अर्षति । तिरः । वासणि ।
 अव्यया । हरिः । वाजं । अचिक्रदत् ॥ इंदोइति । वि । अव्यं । अर्षसि ।
 वि । श्रवांसि । वि । सौभगा । वि । वाजान् । सोम । गोऽमंतः ॥ १३ ॥
 आ । नः । इंदोइति । शतऽग्विनं । रथिं । गोऽमंतं । अश्विनं । भरं ।
 सोम । सहस्रिणं ॥ पर्वमानासः । इंदवः । तिरः । पवित्रं । आशवः ।
 इंद्रं । यामेभिः । आशत ॥ ककुहः । सोम्यः । रसः । इंदुः । इंद्राय ।
 पुर्व्यः । आयुः । पवते । आयवै ॥ हिन्वति । सूरं । उस्त्रयः । पर्वमानं ।
 मधुऽश्रुतं । अभि । गिरा । सं । अस्वरन् ॥ अविता । नः । अजऽ-
 अश्वः । पुषा । यामेनिऽयामनि । आ । भक्षत् । कन्यासु । नः ॥ १४ ॥
 अयं । सोमः । कपर्दिनं । घृतं । न । पवते । मधु ॥ ७ ॥ अयं । ते ।
 आघृणे । सुतः । घृतं । न । पवते । शुचिं ॥ ७ ॥ वाचः । जंतुः ।
 कवीनां । पर्वस्व । सोम । धारया । देवेषु । रत्नऽधाः । असि ॥ आ ।
 कलशेषु । धावति । श्येनः । वर्म । वि । गाहते । अभि । द्रोणां ।
 कनिक्रदत् ॥ परि । प्र । सोम । ते । रसः । असि । कलशे । सुतः ।

द्येनः । न । तक्तः । अर्षति ॥ १५ ॥ पवस्व । सोम । मंदयन् ।
 द्रिय । मधुमत्तमः ॥ असृग्रन् । देवऽवीतये । वाजऽयंतः । रथाऽ-
 ह्व ॥ ते । मुतासः । मदिन्ऽतमाः । शुक्राः । वायुं । असृशत ॥
 प्राणा । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पवित्रं । सोम । गच्छसि । दधत् ।
 स्तोत्रे । सुऽवीर्यं ॥ एषः । तुन्नः । अभिऽस्तुतः । पवित्रं । अति ।
 गाहते । रक्षऽहा । वारं । अव्ययं ॥ १६ ॥ यत् । अंति । यत् । च ।
 दुरके । भयं । विंदति । मां । इह । पवमान । वि । तत् । जहि ॥
 पवमानः । सः । अद्य । नः । पवित्रेण । विऽर्चषणिः । यः । पोता ।
 सः । पुनातु । नः ॥ यत् । ते । पवित्रं । अर्चिषि । अग्ने । विऽतंत ।
 अंतः । आ । ब्रह्म । तेन । पुनीहि । नः । यत् । ते । पवित्रं ।
 अर्चिऽवत् । अग्ने । तेन । पुनीहि । नः । ब्रह्मऽसवैः । पुनीहि ।
 नः ॥ उभाभ्यां । देव । सवितरिति । पवित्रेण । सवेन । च ।
 मां । पुनीहि । विश्वतः ॥ १७ ॥ त्रिऽभिः । त्वं । देव ।
 सवितः । वर्धिष्ठैः । सोम । धामऽभिः । अग्ने । दक्षैः । पुनीहि ।
 नः ॥ पुनंतु । मां । देवऽजनाः । पुनंतु । वसवः । धिया ।
 विश्वे । देवाः । पुनीत । मा । जातऽवेदः । पुनीहि । मा ॥ प्र ।
 प्यायस्व । प्र । स्यंदस्व । सोम । विश्वेभिः । अंशुभिः । देवेभ्यः ।
 उत्तमं । हविः ॥ उप । प्रियं । पतिप्रतं । युवानं । आहुतिऽवृधं ।
 अगन्म । विभ्रतः । नमः ॥ अलाग्यस्य । परशुः । ननाश । तं । आ ।
 पवस्व । देव । सोम । आखुं । चित् । एव । देव । सोम ॥ यः ।
 पावमानीः । अधिऽएति । ऋषिभिः । संऽभृतं । रसं । सयं । सः ।
 पुतं । अश्नाति । स्वदितं । मातरिर्वना ॥ पावमानीः । यः ।
 अधिऽएति । ऋषिभिः । संऽभृतं । रसं । तस्यै । सरस्वती ।
 दुहे । क्षीरं । सर्पिः । मधु । उदकं ॥ इति तृतीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
 ॥ १८ ॥ प्र । देव । अच्छ । मधुऽमंतः । इंदवः । असिंसदंत ।
 गावः । आ । न । धेनवः । बर्हिऽसदः । वचनाऽवतः । ऊर्ध्वऽ-

भिः । परिऽस्रुतं । उस्त्रियाः । निऽनिजं । धिरे ॥ सः । रोखत् ।
 अभि । पूर्वाः । अचिक्रदत् । उपऽआरुहः । अथयन् । स्वादते । हरिः ।
 तिरः । पवित्रं । परिऽयन् । उरु । जयः । नि । शयीणि । दधते ।
 देवः । आ । वरं ॥ वि । यः । ममे । यस्या । संयतीइतिसंऽयती ।
 मदः । साकंऽवृधा । पयसा । पिन्वत् । अक्षिता । महीइति । अपारेइति ।
 रजसीइति । विऽवेविदत् । अभिऽव्रजन् । अक्षितं । पाजः । आ ।
 ददे । सः । मातरा । विऽचरन् । वाजयन् । अपः । प्र । मेधिरः ।
 स्वधया । पिन्वते । पदं ॥ अंशुः । यवेन । पिपिशे । यतः । नृऽभिः ।
 सं । जामिऽभिः । नसते । रक्षते । शिरः । सं । दक्षेण । मनसा ।
 जायते । कविः । ऋतस्य । गर्भः । निऽहितः । यमा । पुरः ॥ यूना ।
 ह । संता । प्रथमं । वि । जज्ञतुः । गुहा । हितं । जनिम । नेमं । उत्-
 यतं ॥ १९ ॥ मंद्रस्य । रूपं । विविदुः । मनीषिणः । श्येनः । यत् । अंधः ।
 अमरत् । पराऽषतः । तं । मर्जयंत । सुऽवृधं । नदीषु । आ । उशंतं ।
 अंशुं । परिऽयंतं । ऋग्मियं ॥ त्वां । मृजंति । दश । योषणः । सुतं ।
 सोमं । ऋषिऽभिः । मतिऽभिः । धीतिऽभिः । हितं । अव्यः । वोरभिः ।
 उत । देवहूतिऽभिः । नृऽभिः । यतः । वाजं । आ । दधि । सातर्यं ॥
 परिऽप्रयंतं । वय्यं । सुऽसंसदं । सोमं । मनीषाः । अभि । अनुषत् ।
 स्तुभः । यः । धारया । मधुऽमान् । ऊर्मिणा । दिवः । इयति । वाचं ।
 रयिषाट् । अमर्त्यः ॥ अयं । दिवः । इयति । विश्वं । आ । रजः ।
 सोमः । पुनानः । कलशेषु । सीदति । अत्ऽभिः । गोभिः । मृज्यते ।
 अद्रिऽभिः । सुतः । पुनानः । इंदुः । वरिवः । विदत् । प्रियं ॥ एव ।
 नः । सोम । परिऽसिच्यमानः । वयः । दधत् । चित्रऽतमं । पवस्व ।
 अद्रेवेइति । द्यावापृथिवीइति । हुवेम । देवाः । धत्त । रयि ।
 अस्मेइति । सुऽवीरं ॥ २० ॥ इषुः । न । धन्वन् । प्रति । धीयते ।
 मतिः । वत्सः । न । मातुः । उप । साजं । ऊधानि । उरुधायाऽइव ।
 दुहे । अग्रे । आऽयती । अस्य । वतेषु । अग्नि । सोमः । इध्यते ॥

उपोइति । मतिः । पृच्यते । सिच्यते । मधु । मन्द्रऽअजनी । चोदते ।
 अंतः । आसनि । पवमानः । संऽतनिः । प्रघृतांऽइव । मधुऽमान् ।
 द्रप्सः । परि । वारं । अर्षति ॥ अव्ये । वधुऽयुः । पवते । परि ।
 त्वचि । श्रुधीते । नप्तीः । अदितेः । ऋतं । यते । हरिः । अक्रान् ।
 यजतः । संऽयतः । मदः । नृम्णा । शिशानः । महिषः । न । शोभते ॥
 उक्षा । मिमाति । प्रति । यंति । धेनवः । देवस्य । देवीः । उप ।
 यंति । निऽकृतं । अति । अक्रमीत् । अर्जुनं । वारं । अव्ययं । अत्कं । न ।
 निकं । परि । सोमः । अव्यत ॥ अमृक्तेन । रुशता । वाससा । हरिः ।
 अमर्त्यः । निऽनिजानः । परि । व्यत । दिवः । पृष्ठं । वर्हणा । निऽ-
 निजे । कृत । उपऽस्तरणं । चम्बोः । नभस्सयं ॥ २१ ॥ सूर्यस्यऽइव ।
 रश्मयः । द्रवयित्त्वः । मत्सरासः । प्रऽसुपः । साकं । ईरते । ततुं ।
 ततं । परि । सर्गासः । आशवः । न । इंद्रात् । ऋते । पवते । धाम ।
 किं । चन ॥ सिंधोऽइव । प्रवणे । निम्ने । आशवः । वृषऽच्युताः ।
 मदासः । गातुं । आशत । शं । नः । निऽवेशे । द्विऽपदे । चतुऽ-
 पदे । असेइति । वाजाः । सोम । तिष्ठतु । कृष्टयः ॥ आ । नः ।
 पवस्य । वसुऽमत् । हिरण्यऽवत् । अश्वऽवत् । गोऽमत् । यवऽमत् ।
 सुऽवीर्यं । युयं । हि । सोम । पितरः । मम । स्थन । दिवः ।
 मूर्धानः । प्रऽस्थिताः । वयऽकृतः ॥ पते । सोमाः । पवमानासः ।
 इंद्रं । रथाऽइव । प्र । युयुः । साति । अच्छ । सुताः । पवित्रं । अति ।
 यंति । अव्यं । हित्वी । वत्रि । हरितः । वृष्टि । अच्छ ॥ इंद्रोइति ।
 इंद्राय । बृहते । पवस्य । सुऽमृलीकः । अनवद्यः । रिशादाः । भर ।
 चंद्राणि । गुणते । वसूनि ॥ ० ॥ २२ ॥ त्रिः । अस्मै । सप्त । धेनवः ।
 दुदुहे । सत्यां । आऽशिरं । पूव्ये । विऽओमनि । चत्वारि । अन्या ।
 भुवनानि । निऽनिजे । चारुणि । चक्रे । यत् । ऋतैः । अवर्धत ॥
 सः । मिश्रमाणः । अमृतस्य । चारुणः । उसेइति । द्यावा । काव्येन ।
 वि । शत्रुधे । तेजिष्ठाः । अपः । मंहना । परि । व्यत । यदि । देवस्य ।

श्रवसा । सदैः । विदुः ॥ ते । अस्य । संतु । केतवः । अमृत्यवः ।
 अदाभ्यासः । जनुषीइति । उभेइति । अनु । येभिः । नृणा । च ।
 देव्या । च । पुनते । आत् । इत् । राजानं । मननाः । अगृह्णत ॥ सः ।
 मृज्यमानः । दशऽभिः । सुकर्मऽभिः । प्र । मध्यमासु । मातृषु ।
 प्रऽमे । सचा । व्रतानि । पानः । अमृतस्य । चारुणः । उभेइति ।
 नृचक्षाः । अनु । पश्यते । विशौ ॥ सः । ममृजानः । इंद्रियाय ।
 धायसे । आ । उभेइति । अंतरिति । रोदसीइति । हर्षते । हितः ।
 वृषा । शुभेण । बाधते । वि । दुःऽमती । आऽदेदिशानः । शर्यहाइव ।
 शुरुधः ॥ २३ ॥ सः । मातरा । न । ददृशानः । उस्त्रियः । नानदत् ।
 एति । मरुताऽइव । स्वनः । जानन् । ऋतं । प्रथमं । यत् । स्वऽ-
 नरं । प्रऽशस्तये । कं । अवृणीत । सुक्रतुः ॥ रुवति । भीमः । वृषभः ।
 तविष्यया । शृगेइति । शिशानः । हरिणीइति । विऽचक्ष्णः । आ ।
 योनिं । सोमः । सुऽकृतं । नि । सीदति । गव्ययी । त्वक् । भवति ।
 निऽनिक् । अव्ययी ॥ शुचिः । पुनानः । तन्वं । अरेपसं । अव्ये ।
 हरिः । नि । अध्राविष्ट । सानवि । जुष्टः । मित्राय । वरुणाय ।
 वायवे । त्रिऽधातु । मधु । क्रियते । सुकर्मऽभिः ॥ पवस्व । सोम ।
 देवऽवीतये । वृषा । इंद्रस्य । हार्दि । सोमऽधानं । आ । विश ।
 पुरा । नः । बाधात् । दुःऽइता । अति । पारय । क्षेत्रऽवित् । हि ।
 दिशः । आह । विऽपृच्छते ॥ हितः । न । सतिः । अभि । वाजं ।
 अर्ष । इंद्रस्य । इंद्रोइति । जठरं । आ । पवस्व । नावा । न । सिधुं ।
 अति । पर्षि । विद्वान् । शूरः । न । युध्यन् । अव । नः । निदः ।
 स्परितिस्पः ॥ २४ ॥ आ । दक्षिणा । सृज्यते । शुष्मी । आऽसदं ।
 वेति । दुहः । रक्षसः । पाति । जागृविः । हरिः । ओपशं । कृणुते ।
 नभः । पर्यः । उपऽस्तिरै । चस्वौः । ब्रह्म । निऽनिजे ॥ प्र । कृष्टिहाऽ-
 इव । शूषः । एति । रोहवत् । असुयै । वणै । नि । रिणीते । अस्य ।
 तं । जहाति । ववि । पितुः । एति । निऽकृतं । उपऽप्रुतं । कृणुते ।

तिऽनिजै । तना । अद्रिऽभिः । सुतः । पवते । गभस्त्योः । वृषऽ-
 यते । नभसा । वेपते । मती । सः । मोदते । नसते । सार्धते ।
 गिरा । नेनिके । अप्सु । यजते । परीमणि ॥ परि । युक्षं । सहसः ।
 पर्वतऽवृधे । मध्वः । सिंचति । हर्म्यस्य । सक्षणि । आ । यस्मिन् ।
 गावः । सुहुतऽअदः । ऊधनि । मूर्धन् । श्रीणंति । अग्रियं । वरीमऽ-
 भिः ॥ सं । ईमिति । रथं । न । भुरिजोः । अहोपत । दश । स्वसारः ।
 अदितेः । उपऽस्थे । आ । जिगात् । उप । ज्रयति । गोः । अपीच्यं ।
 पदं । यत् । अस्य । मत्तुथाः । अजीजनन् ॥ २५ ॥ इयेनः । न । योनिं ।
 सदनं । धिया । कृतं । हिरण्ययं । आऽसदं । देवः । आ । ईपति । आ ।
 ईमिति । रिणंति । वहिषि । प्रियं । गिरा । अश्वः । न । देवान् ।
 अपि । एति । यज्ञियः ॥ परा । विऽअक्तः । अरुषः । दिवः । कविः ।
 वृषा । त्रिऽपृष्ठः । अनविष्ट । गाः । अभि । सहस्रऽनीतिः । यतिः ।
 पराऽयतिः । रेभः । न । पूर्वीः । उपसः । वि । राजति ॥ त्वेषं ।
 रूपं । कृणुते । वर्णः । अस्य । सः । यत्र । अशयत् । संऽकृता ।
 सेधति । स्त्रिधः । अपसाः । याति । स्वधया । दैव्यं । जनं । सं ।
 सुऽस्तुती । नसते । सं । गोऽअग्रया ॥ उक्षाऽइव । युथा । परिऽयन् ।
 अरावीत् । आधि । त्विषीः । अधित । सूर्यस्य । दिव्यः । सुऽपर्णः ।
 अव । चक्षत । क्षां । सोमः । परि । कर्तुना । पश्यते । जाः ॥ २६ ॥
 हरि । मृजति । अरुषः । न । युज्यते । सं । धेनुऽभिः । कलशे ।
 सोमः । अज्यते । उत् । वाचं । ईरयति । द्विन्वते । मती । पुरुऽ-
 स्तुतस्य । कार्ति । चित् । परिऽप्रियः ॥ साकं । वदंति । वहवः ।
 मनीषिणः । इंद्रस्य । सोमं । जठरे । यत् । आऽदुहुः । यदि ।
 मृजति । सुऽगभस्तयः । नरः । सऽनीलाभिः । दशऽभिः । काम्यं ।
 मयु ॥ अरममाणः । आर्ति । एति । गाः । अभि । सूर्यस्य । प्रियं ।
 दुहितुः । तिरः । रवं । अनु । अस्मै । जोषं । अभरत् । विनऽगुसः ।
 सं । इयीभिः । स्वस्रऽभिः । धेति । जामिऽभिः ॥ नृधूतः । अद्रिऽ-

सुतः । बर्हिषि । प्रियः । पतिः । गवां । प्रऽदिवः । इंदुः । ऋत्विजः ।
 पुरंधिऽवान् । मनुषः । यज्ञऽसाधनः । शुचिः । धिया । पवते ।
 सोमः । इन्द्र । ते ॥ आ । अप्राः । क्रतून् । सं । अजैः । अध्वरे ।
 मतीः । वेः । न । द्रुऽसत् । चम्बोः । आ । असदत् । हरिः ॥ २७ ॥
 अंशु । दुहन्ति । स्तनयंत । अक्षितं । कवि । कवयः । अपसः ।
 मनीषिणः । सं । ईमिति । गावः । मतयः । यन्ति । संऽयतः ।
 ऋतस्य । योना । सद्ने । पुनऽभुवः ॥ नाभा । पृथिव्याः । धरुणः ।
 महः । दिवः । अपां । ऊर्मौ । सिंधुषु । अंतः । उक्षितः । इन्द्रस्य ।
 वज्रः । वृषभः । विभुऽवसुः । सोमः । हृदे । पवते । चारु । मत्सरः ॥
 सः । तु । पवस्व । परि । पार्थिवं । रजः । स्तोत्रे । शिक्षन् । आऽ-
 धुन्वते । च । सुक्रतोऽतिसुऽक्रतो । मा । नः । निः । भाक् । वसुनः ।
 सदनऽस्पृशः । रयिं । पिशंगं । बहुलं । वसीमहि ॥ आ । तु । नः ।
 इंदोऽति । शतऽदातु । अश्व्यं । सहस्रऽदातु । पशुऽमत् । हिरण्यऽ-
 चत् । उप । मास्व । बृहतीः । रेवतीः । इषः । अधि । स्तोत्रस्य ।
 पवमान । नः । गहि ॥ २८ ॥ स्रक् । द्रप्सस्य । धर्मतः । सं ।
 अस्वरन् । ऋतस्य । योना । सं । अरन्त । नाभयः । व्रीन् । सः ।
 मूर्धः । असुरः । चक्रे । आऽरभे । सत्यस्य । नावः । सुऽकृतं ।
 अपीपरन् ॥ सम्यक् । सम्यंचः । महिषाः । अहेषत । सिंधोः । ऊर्मौ ।
 अधि । वेनाः । अवीधिपन् । मधोः । धाराभिः । जनयंतः । अर्कं ।
 इत् । प्रियां । इन्द्रस्य । तन्वं । अवीवृधन् ॥ पवित्रऽवंतः । परि । वाचं ।
 आसते । पिता । एषां । प्रत्नः । अभि । रक्षति । व्रतं । महः । सुमुद्रं ।
 वरुणः । तिरः । दधे । धीराः । इत् । शेकुः । धरुणेषु । आऽरभे ॥
 सहस्रऽधारे । अव । ते । सं । अस्वरन् । दिवः । नाके । मधुऽजिह्वाः ।
 असञ्चतः । अस्य । स्पर्शः । न । नि । मिषन्ति । भूर्णयः । पदेऽपदे ।
 पाशिनः । संति । सेतवः ॥ पितुः । मातुः । अधि । आ । ये । संऽअस्वरन् ।
 ऋचा । शोचंतः । संऽदहतः । अवतान् । इन्द्रऽद्विष्टां । अप । धमन्ति ।

प्रायया । त्वच्च । असिक्ती । भूमनः । दिवः । परि ॥ २९ ॥ प्रत्नात् ।
 मानात् ॥ ० ॥ श्लोकऽयंत्रासः । रभसस्य । मंतवः । अप । अनक्षासः ।
 अधिराः । अहासत । ऋतस्य । पंथा । न । तरंति । दुःऽकृतः ॥
 सहस्रऽधारे । विऽतते । पवित्रे । आ । वाच्य । पुनंति । कवयः ।
 मनीषिणः । रुद्रासः । एषां । इषिरासः । अद्रुहः । स्पर्शः । सुऽअंचः ।
 सुऽदशः । नृऽचक्षसः ॥ ऋतस्य । गोपाः । न । दभाय । सुऽकृतुः ।
 श्री । सः । पवित्रा । हृदि । अंतः । आ । दधे । विद्वान् । सः ।
 विश्वा । भुवना । अभि । पश्यति । अव । अजुष्टान् । विध्यति ।
 कर्ते । अवतान् ॥ ऋतस्य । तंतुः । विऽततः । पवित्रे । आ । जिह्वायाः ।
 अत्रे । वरुणस्य । मायया । धीराः । चित् । तत् । संऽइनक्षतः ।
 आशत । अत्र । कर्ते । अव । पदाति । अप्रऽभुः ॥ ३० ॥ शिशुः ।
 न । जातः । अव । चक्रदत् । वने । स्यः । यत् । वाजी । अरुषः ।
 सिसासति । दिवः । रेतसा । सचते । पयःऽवृधा । तं । ईमहे । सुऽ-
 मती । शर्म । सऽप्रथः । दिवः । यः । स्कंभः । धरुणः । सुऽआततः ।
 आऽपूर्णः । अंशुः । परिऽपति । विश्वतः । सः । इमेइति । महीइति ।
 रोदसीइति । यक्षत् । आऽवृता । समीचीनेइतिसंऽईचीने । दाधार ।
 सं । इषः । कविः ॥ महि । पसरः । सुऽकृतं । सोम्यं । मधु । उर्वी ।
 गव्यूतिः । अदितेः । ऋतं । यते । ईशे । यः । वृष्टेः । इतः । उस्त्रियः ।
 वृषा । अपां । नेता । यः । इतऽऊतिः । ऋग्मियः ॥ आत्मन्ऽवत् ।
 नमः । दुह्यते । घृतं । पयः । ऋतस्य । नाभिः । अमृतं । वि । जायते ।
 संऽईचीनाः । सुऽदानवः । प्रीणंति । तं । नरः । हितं । अव ।
 मेहंति । परंवः ॥ अरावीत् । अंशुः । सचमानः । ऊर्मिणा । देवऽअव्यं ।
 मनुषे । पिन्वति । त्वच्च । दधाति । गर्भे । अदितेः । उपऽस्थे । आ ।
 येन । लोकं । च । तनयं । च । धामहे ॥ ३१ ॥ सहस्रऽधारे । अव ।
 ताः । असश्चतः । तृतीये । संतु । रजसि । प्रजाऽवतीः । चतस्रः । नाभः ।
 निऽहिताः । अवः । दिवः । इविः । भरंति । अमृतं । घृतऽश्रुतः ॥

श्वेतं । रूपं । कृणुते । यत् । सिसासति । सोमः । मीढान् । असुरः ।
वेद । भूमनः । धिया । शमी । सचते । सः । ई । अभि । प्रऽवत् ।
दिवः । कवंधं । अव । दर्पत् । उद्रिणं ॥ ० ॥ काष्मेन् । आ । वाजी ।
अक्रमीत् । ससऽवान् । आ । हिन्विरे । मनसा । देवऽयंतः ।
कक्षीवते । शतऽहिमाय । गोनां ॥ अत्ऽभिः । सोम । पपृचानस्य ।
ते । रसः । अव्यः । वारं । वि । पवमान । धावति । सः । मुज्यमानः ।
कविऽभिः । मदिन्ऽतम । स्वदस्व । इंद्राय । पवमान । पीतये ॥ ३२ ॥
अभि । प्रियाणि । पवते । चनऽहितः । नामानि । यद्भः । अधि ।
येषु । वर्धते । आ । सूर्यस्य । बृहतः । बृहन् । अधि । रथं । विष्वचं ।
अरुहत् । विऽचक्षणः ॥ ऋतस्य । जिह्वा । पवते । मधु । प्रियं । वक्ता ।
पतिः । धियः । अस्याः । अदाभ्यः । दधाति । पुत्रः । पित्रोः ।
अपीच्यं । नाम । तृतीयं । अधि । रोचने । दिवः । अव । द्युतानः ।
कलशान् । अचिक्रदत् । नृऽभिः । येमानः । कोशे । आ । हिरण्यये ॥ ० ॥
अधि । त्रिऽपृष्ठः । उपसः । वि । राजति ॥ अद्रिऽभिः । सुतः ।
मतिऽभिः । चनऽहितः । प्रऽरोचयन् । रोदसीइति । मातरा । शुचिः ।
रोमाणि । अव्या । समया । वि । धावति । मधोः । धारा । पिन्वमाना ।
दिवेऽदिवे ॥ परि । सोम । प्र । धन्व । स्वस्तये । नृऽभिः । पुनानः ।
अभि । वासय । आऽशिरं ॥ ये । ते । मदाः । आहनसः । विऽहायसः ।
तेभिः । इंद्रं । चोदय । दातवे । मघं ॥ ३३ ॥

इति सप्तमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

॥ अथ तृतीयोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ ध॒र्ता । दि॒वः । प॒व॒ते । कृ॒त्यः । र॒सः । द॒क्षः ।
 दे॒वानां । अ॒नु॒ऽमा॒द्यः । नृ॒ऽभिः । हरिः । सृ॒ज॒नः । अ॒त्यः । न ।
 स॒त्त्व॒ऽभिः । वृ॒था । पा॒जांसि । कृ॒णु॒ते । न॒दीषु । आ ॥ शूरः । न ।
 धृ॒त्ते । आ॒यु॒था । ग॒भ॒स्त्योः । स्व॒रि॒ति॒स्वः । सि॒सा॒सन् । र॒थि॒रः ।
 गो॒ऽई॒ष्टिषु । इं॒द्र॒स्य । शु॒भं । ई॒र॒यन् । अ॒प॒स्यु॒ऽभिः । इं॒दुः । हि॒न्वा॒नः ।
 अ॒ज्य॒ते । म॒नीषि॒ऽभिः ॥ इं॒द्र॒स्य । सो॒म । प॒व॒मानः । ऊ॒र्मि॒णा ।
 त॒वि॒ष्य॒मा॒णः । ज॒उ॒रेषु । आ । वि॒श । प्र । नः । पि॒न्व । वि॒ऽद्युत् ।
 अ॒भ्रा॒ऽइ॒व । रो॒द॒सी॒इति । धि॒या । न । वा॒जा॒न् । उप । मा॒सि । श॒श्व॒तः ॥
 वि॒श्व॒स्य । रा॒जा । प॒व॒ते । स्वः॒ऽदृ॒शः । ऋ॒त॒स्य । धी॒ति । ऋ॒षि॒पाद् ।
 अ॒वी॒व॒शत् । यः । सूर्य॒स्य । अ॒सि॒रेण । मृ॒ज्य॒ते । पि॒ता । म॒ती॒नां ।
 अ॒स॒म॒ष्ट॒का॒व्यः ॥ वृ॒षा॒ऽइ॒व । यु॒था । परि । को॒शं । अ॒र्प॒सि । अ॒पां ।
 उप॒ऽस्थे । वृ॒ष॒भः । क॒नि॒क्र॒दत् । सः । इं॒द्रा॒य । प॒व॒से । म॒त्स॒रि॒न्ऽ-
 त॒मः । य॒था । जे॒षा॒म । सं॒ऽइ॒थे । त्वा॒ऽऊ॒त॒यः ॥ १ ॥ ए॒षः । प्र ।
 को॒शं । म॒धु॒ऽमा॒न् । अ॒चि॒क्र॒दत् । इं॒द्र॒स्य । वज्रः । व॒पु॒षः । व॒पुः॒ऽ-
 तरः । अ॒भि । ई । ऋ॒त॒स्य । सु॒ऽदु॒घाः । घृ॒त॒ऽश्रु॒तः । वा॒श्राः ।
 अ॒र्प॒ति । प॒य॒सा॒ऽइ॒व । धे॒न॒वः ॥ सः । पू॒र्व्यः । प॒व॒ते । यं । दि॒वः ।
 परि । श्ये॒नः । म॒था॒यत् । इ॒पि॒तः । ति॒रः । र॒जः । सः । म॒ध्वः ।
 आ । यु॒व॒ते । वे॒वि॒जा॒नः । इत् । कृ॒शा॒नोः । अ॒स्तुः । म॒न॒सा । अ॒हं ।
 वि॒भ्यु॒षां ॥ ते । नः । पू॒र्वी॒सः । उ॒प॒रा॒सः । इं॒द्र॒वः । म॒हे । वा॒जा॒य ।
 ध॒न्व॒न्तु । गो॒ऽम॒ते । ई॒श्रे॒ण्या॒सः । अ॒ह्यः । न । चार॒वः । ब्र॒ह्म॒ऽब्र॒ह्म ।
 ये । जु॒जु॒षुः । ह॒विः॒ऽह॒विः ॥ अ॒यं । नः । वि॒द्वान् । व॒न॒व॒त् । व॒नु॒ष्य॒तः ।

इंदुः । सत्राचा । मनसा । पुरुऽस्तुतः । इनस्य । यः । सदेने । गर्भे ।
 आऽदधे । गवां । उरुजं । अग्नि । अर्षति । व्रजं ॥ चक्रिः । दिवः ।
 पवते । कृत्यः । रसः । महान् । अदधः । वरुणः । हुरुक् । युते ।
 असावि । मित्रः । वृजनेषु । यज्ञियः । अत्यः । न । युथे । वृषऽयुः ।
 कनिकदत् ॥ २ ॥ प्र । राजा । वाचं । जनयन् । असिस्स्यदत् । अपः ।
 वसानः । अग्नि । गाः । इयधति । गृष्णाति । रिप्रं । अविः । अस्य ।
 तान्वा । शुद्धः । देवानां । उप । याति । निऽकृतं ॥ इंद्राय । सोम ।
 परि । सिच्यसे । नृऽभिः । नृऽचक्षाः । ऊर्मिः । कविः । अज्यसे ।
 वने । पूर्वीः । हि । ते । सुतयः । संति । यातवे । सहस्रं । अश्वाः ।
 हरयः । चमुऽसदः ॥ समुद्रियाः । अप्सरसः । मनीषिणं । आसीनाः ।
 अंतः । अग्नि । सोमं । अक्षरन् । ताः । ई । हिन्वति । हर्म्यस्य ।
 सक्षणिं । याचंते । सुन्नं । पवमानं । अक्षितं ॥ गोऽजित् । नः । सोमः ।
 रथऽजित् । हिरण्यऽजित् । स्वऽजित् । अपऽजित् । पवते । सहस्रऽ-
 जित् । यं । देवासः । चक्रिरे । पीतये । मदं । स्वादिष्टं । द्रुप्तं ।
 अरुणं । मयऽभुवं ॥ एतानि । सोम । पवमानः । अस्मऽयुः ।
 सत्यानि । कृण्वन् । द्राविणानि । अर्षसि । जहि । शत्रुं । अंतिके ।
 दूरके । च । यः । उर्वी । गव्यूति । अभयं । च । नः ।
 कृधि ॥ ३ ॥ अचोदसः । नः । धन्वन्तु । इंद्रवः । प्र । सुवानासः ।
 बृहत्ऽदिवेषु । हरयः । वि । च । नशन् । नः । इषः ।
 अरातयः । अर्यः । नशंत । सनिषंत । नः । धियः ॥ प्र । नः ।
 धन्वन्तु । इंद्रवः । मदऽच्युतः । धना । वा । येभिः । अवतः ।
 जुनीमासि । तिरः । मत्तस्य । कस्य । चित् । परिऽहति । वयं । धनानि ।
 विश्वधा । भरेमहि ॥ उत । स्वस्याः । अरात्याः । अरिः । हि । सः ।
 उत । अन्यस्याः । अरात्याः । वृकः । हि । सः । धन्वन् । न । तृष्णा ।
 सं । अरीत । तान् । अग्नि । सोमं । जहि । पवमानं । तुऽआध्यः ॥
 दिवि । ते । नाभा । परमः । यः । आऽदधे । पृथिव्याः । ते । रुरुहुः ।

सानवि । क्षिपः । अद्र्यः । त्वा । वप्सति । गोः । अधि । त्वचि ।
 अप्सु । त्वा । हस्तैः । दुदुहुः । मनीषिणः ॥ एव । ते । इंदो इति ।
 सुभवं । सुपेशसं । रसं । तुजति । प्रथमाः । अभिऽश्रियः । निदं-
 निदं । पवमान । नि । तारिपः । आविः । ते । शुभः । भवतु । प्रियः ।
 मर्दः ॥ ४ ॥ सोमस्य । धारा । पवते । नृचक्षसः । ऋतेन । देवान् ।
 हवते । दिवः । परि । बृहस्पतेः । रवथेन । वि । दिशुते । समुद्रासः ।
 न । सर्वनानि । विव्यचुः ॥ यं । त्वा । वाजिन् । अघ्न्याः । अभि ।
 अनूपत । अयऽहतं । योनिं । आ । रोहसि । युऽमान् । मघोनां ।
 आयुः । प्रऽतिरन् । महि । श्रवः । इंद्राय । सोम । पवसे । वृषा ।
 मर्दः ॥ आ । इंद्रस्य । कुक्षा । पवते । मदिन्ऽतमः । ऊर्ज । वसानः ।
 श्रवसे । सुऽमंगलः । प्रत्यङ् । सः । विश्वा । भुवना । अभि । पप्रथे ।
 श्रीलन् । हरिः । अत्यः । स्यंदते । वृषा ॥ तं । त्वा । देवेभ्यः ।
 मधुमत्ऽतमं । नरः । सहस्रऽधारं । दुहते । दश । क्षिपः । नृभिः ।
 सोम । प्रऽच्युतः । ग्रावऽभिः । सुतः । विश्वान् । देवान् । आ ।
 पवस्व । सहस्रऽजित् ॥ तं । त्वा । हस्तिनः । मधुऽमंतं । अद्रिऽभिः ।
 दुहति । अप्सु । वृषमं । दश । क्षिपः । इंद्र । सोम । मादयन् ।
 दव्यं । जनं । सिधोऽइव । ऊर्मिः । पवमानः । अर्घसि ॥ ५ ॥ प्र ।
 सोमस्य । पवमानस्य । ऊर्मयः । इंद्रस्य । यंति । जठरं । सुपेशसः ।
 दध्रा । यत् । ई । उत्ऽनीताः । यशसा । गवां । दानाय । शूरं ।
 उत्ऽअमंदिषुः । सुताः ॥ अच्छ । हि । सोमः । कलशान् । असिंस्यदत् ।
 अत्यः । न । वोळ्हा । रघुऽवर्तनिः । वृषा । अथ । देवानां । उभयस्य ।
 जन्मनः । विद्वान् । अश्रोति । अमुतः । इतः । च । यत् ॥ आ । नः ।
 सोम । पवमानः । किर । वसु । इंदो इति । भवं । मघऽवा । राधसः ।
 महः । शिश्रं । वयऽधः । वसवे । सु । चेतुना । मा । नः । गयं ।
 आरे । अस्मत् । परा । सिचः ॥ आ । नः । पूषा । पवमानः । सु-
 रातयः । मित्रः । गच्छन्तु । वरुणः । सुजोषसः । बृहस्पतिः । मरुतः ।

वायुः । अश्विना । त्वष्टा । सुविता । सुऽयमा । सरस्वती ॥ उमेरति ।
द्यावापृथिवीइति । विश्वमिन्वेइति विश्वंऽइन्वे । अर्यमा । देवः । अदितिः ।
विऽधाता । भगः । नृऽशंसः । उरु । अंतरिक्षं । विश्वे । देवाः ।
पवमानं । जुषंत ॥ ६ ॥ असावि । सोमः । अरुषः । वृषा । हरिः ।
राजाऽइव । दस्सः । अभि । गाः । अचिक्रदत् । पुनानः । वारं । परि ।
एति । अव्ययं । श्येनः । न । योनिं । घृतऽवतं । आऽसदं ॥ कविः ।
वेधस्या । परि । एषि । माहिनं । अत्यः । न । मृष्टः । अभि । वाजं ।
अर्षसि । अपऽसेधन् । दुऽइता । सोम । मृळय । घृतं । वसानः ।
परि । यासि । निऽनिजं ॥ पर्जन्यः । पिता । महिषस्य । पर्णिनः ।
नाभा । पृथिव्याः । गिरिषु । क्षयं । दधे । स्वसारः । आपः । अभि ।
गाः । उत । असरन् । सं । ग्रावऽभिः । नसते । वीते । अध्वरे ॥
जायाऽइव । पत्यौ । अधि । शेव । मंहसे । पञ्चायाः । गर्भे । शृणुहि ।
ब्रवीमि । ते । अंतः । वाणीषु । प्र । चर । सु । जीवसे । अनिद्यः ।
वजने । सोम । जागृहि ॥ यथा । पूर्वभ्यः । शतऽसाः । अमृधः ।
सहस्रऽसाः । परिऽअयाः । वाजं । इंदोइति । एव । पवस्व ।
सुविताय । नव्यसे । तव । वतं । अनु । आपः । सचते ॥ ७ ॥
पवित्रं । ते । विऽतंतं । ब्रह्मणः । पते । प्रऽभुः । गात्राणि । परि ।
एषि । विश्वतः । अततऽतनूः । न । तत् । आमः । अधुते । शृतासः ।
इत् । वहंतः । तत् । सं । आशत ॥ तपोः । पवित्रं । विऽतंतं । दिवः ।
पदे । शोचंतः । अस्य । तंतवः । वि । अस्थिरन् । अवति । अस्य ।
पवितारं । आशवः । दिवः । पृष्ठं । अधि । तिष्ठति । चेतसा ॥
अरुरुचत् । उपसः । पृथिः । अग्रियः । उक्षा । विमति । भुवनानि ।
वाजऽयुः । मायाऽविनः । ममिरे । अस्य । मायया । नृऽचक्षसः ।
पितरः । गर्भे । आ । दधुः ॥ गंधर्वः । इत्था । पदं । अस्य । रक्षति ।
पाति । देवानां । जनिमानि । अद्भुतः । गृष्णाति । रिपुं । निऽधया ।
निध्माऽपतिः । सुकृतऽतमाः । मधुनः । भक्षं । आशत ॥ हविः ।

हविः । महि । सद्य । दैव्यं । नमः । वसानः । परि । यासि ।
 अध्वरं । राजा । पवित्रऽरथः । वाजं । आ । अरुहः । सहस्रऽभृष्टिः ।
 जयसि । श्रवः । बृहत् ॥ ८ ॥ पवस्व । देवऽमादनः । विऽचर्पणिः ।
 अपसाः । इंद्राय । वरुणाय । वायवे । कृधि । नः । अद्य । वरिवः ।
 स्वस्तिऽमत् । उरुऽक्षितौ । गुणीहि । दैव्यं । जनं ॥ आ । यः । तस्थौ ।
 भुवनानि । अमर्त्यः । विश्वानि । सोमः । परि । तानि । अर्पति ।
 कृण्वन् । संऽचृतं । विऽचृतं । अभिष्टये । इंदुः । सिसक्ति । उपसं ।
 न । सूर्यः ॥ आ । यः । गोभिः । सृज्यते । ओषधीषु । आ । देवानां ।
 सुप्ते । इपयन् । उपऽवसुः । आ । विऽद्युता । पवते । धारया । सुतः ।
 इंद्रं । सोमः । मादयन् । दैव्यं । जनं ॥ एषः । स्यः । सोमः । पवते ।
 सहस्रऽजित् । हिन्वानः । वाचं । इषिरां । उपऽवुधं । इंदुः । समुद्रं ।
 उत् । इयति । वायुऽभिः । आ । इंद्रस्य । हार्दि । कलशेषु । सीदति ॥
 अग्नि । त्वं । गावः । पयसा । पयऽवृधं । सोमं । श्रीणति । मतिऽ-
 मिः । स्वऽविदं । धनंऽजयः । पवते । कृत्यः । रसः । विप्रः ।
 कविः । काव्येन । स्वऽचनाः ॥ ९ ॥ इंद्राय । सोम । सुऽसुतः ।
 परि । स्रव । अप । अमीवा । भवतु । रक्षसा । सह । मा ।
 ते । रसस्य । मत्सत । द्रयाविनः । द्रविणस्वतः । इह । संतु ।
 इंद्रवः ॥ अस्मान् । सऽमर्ये । पवमान । चोदय । दक्षः । देवानां ।
 असि । हि । प्रियः । मदः । जहि । शत्रून् । अग्नि । आ ।
 भेदनाऽयतः । पिव । इंद्र । सोमं । अवं । नः । मृधः । जहि ॥
 अदध्नः । इंद्रोइति । पवसे । मदिन्ऽतमः । आत्मा । इंद्रस्य ।
 भवसि । यासिः । उत्ऽतमः । अग्नि । स्वरंति । बहवः । मनीषिणः ।
 राजानं । अस्य । भुवनस्य । निसते ॥ सहस्रऽनीथः । शतऽधारः ।
 अद्भुतः । इंद्राय । इंदुः । पवते । काभ्यं । मधु । जयन् । क्षेत्रं । अग्नि ।
 अर्प । जयन् । अपः । ऊरुं । नः । गातुं । कृणु । सोम । मीद्वः ॥
 कनिकदत् । कलशं । गोभिः । अज्यसे । वि । अज्ययं । समया ।

वारं । अर्पसि । मर्मज्यमानः । अत्यः । न । सानसिः । इन्द्रस्य ।
सोम । जठरे । सं । अक्षरः ॥ स्वादुः । पवस्व । दिव्याय । जन्मने ।
स्वादुः । इन्द्राय । सुहवीतुऽनाम्ने । स्वादुः । मित्राय । वरुणाय ।
वायवे । बृहस्पतये । मधुऽमान् । अदाभ्यः ॥ १० ॥ अत्यं । मृजंति ।
कलशे । दश । क्षिपः । प्र । विप्राणां । मतयः । वाचः । ईरते ।
पवमानाः । अभि । अर्पति । सुऽस्तुति । आ । इन्द्रं । विशंति ।
मदिरासः । इन्द्रवः ॥ पवमानः । अभि । अर्प । सुऽवीर्यं । उर्वी ।
गव्यूति । महि । शर्म । सुऽप्रथः । मार्किः । नः । अस्य । परिऽसूतिः ।
ईशत । इन्द्रोइति । जयेम । त्वया । धनंऽधनं ॥ अधि । द्यां । अस्थात् ।
वृषभः । विऽचक्षणः । अरुरुचत् । वि । दिवः । रोचना । कविः ।
राजा । पवित्रं । अति । एति । रोचवत् । दिवः । पीयूषं । दुहते ।
नुऽचक्षसः ॥ दिवः । नाके । मधुऽजिह्वाः । असश्चतः । वेनाः ।
दुहंति । उक्षणं । गिरिऽस्थां । अपऽसु । द्रुप्सं । ववृधनं ।
समुद्रे । आ । सिंधोः । ऊर्मा । मधुऽमंतं । पवित्रे । आ ॥ नाके ।
सुऽपर्णं । उपपमिऽचांसं । गिरः । वेनानां । अकृपंत । पूर्वीः । शिशुं ।
रिहंति । मतयः । पनिप्रतं । हिरण्ययं । शकुनं । क्षामणि । स्थां ॥
ऊर्ध्वः । गंधर्वः । अधि । नाके । अस्थात् । विश्वा । रूपा । प्रतिऽ-
चक्षणः । अस्य । मानुः । शुक्रेण । शोचिषा । वि । अद्यौत् । प्र ।
अरुरुचत् । रोदसीइति । मातरां । शुचिः ॥ ११ ॥ प्र । ते । आशवः ।
पवमान । धीऽजवः । मदाः । अर्पति । रघुजाऽइव । मता । दिव्याः ।
सुऽपर्णाः । मधुऽमंतः । इन्द्रवः । मदिनऽतमासः । परि । कोशं ।
आसते ॥ प्र । ते । मदासः । मदिरासः । आशवः । असश्चत ।
रथ्यासः । यथा । पृथक् । धेनुः । न । वत्सं । पर्यसा । अभि ।
वज्रिणं । इन्द्रं । इन्द्रवः । मधुऽमंतः । ऊर्मयः ॥ अत्यः । न । हियानः ।
अभि । वाजं । अर्प । स्वऽवित् । कोशं । दिवः । अद्रिऽमातरं ।
वृषा । पवित्रे । अधि । सानौ । अव्यये । सोमः । पनानः । इन्द्रियाय ।

धायसे ॥ प्र । ते । आश्विनीः । पवमान । धीऽजुवः । दिव्याः ।
 असुग्रन् । पयसा । धरीमणि । प्र । अंतः । ऋषयः । स्थाविरीः ।
 असुक्षत । ये । त्वा । मृजंति । ऋषिऽसान । वेधसः ॥ विश्वा ।
 धामानि । विश्वऽक्षः । ऋभ्वसः । प्रऽभोः । ते । सतः । परि ।
 यंति । केतवः । विऽआनशिः । पवसे । सोम । धर्मऽभिः । पतिः ।
 विश्वस्य । भुवनस्य । राजसि ॥ १२ ॥ उभयतः । पवमानस्य । रश्मयः ।
 ध्रुवस्य । सतः । परि । यंति । केतवः । यदि । पवित्रे । अग्नि ।
 मृत्यते । हरिः । सत्ता । नि । योना । कलशेषु । सीदति ॥ यज्ञस्य ।
 केतुः । पवते । सुऽअध्वरः । सोमः । देवानां । उप । याति । निऽ-
 कृतं । सहस्रऽधारः । परि । कोशं । अर्पति । वृषा । पवित्रं । अति ।
 एति । रोहवत् ॥ राजा । समुद्रं । नद्यः । वि । ग्राहते । अपां ।
 ऊमि । सचते । सिंधुषु । श्रितः । अग्नि । अस्थात् । सानु । पवमानः ।
 अव्यय । नामा । पृथिव्याः । ध्रुवः । महः । दिवः ॥ दिवः । न ।
 सानु । स्तनयन् । अचिक्रदत् । द्यौः । च । यस्य । पृथिवी । च ।
 धर्मऽभिः । इंद्रस्य । सुख्यं । पवते । विऽवेविदत् । सोमः । पुनानः ।
 कलशेषु । सीदति ॥ ज्योतिः । यज्ञस्य । पवते । मधु । प्रियं । पिता ।
 देवानां । जनिता । विभुऽवसुः । दधाति । रत्नं । स्वधयोः । अपीच्यं ।
 मदिनऽतमः । मत्सरः । इंद्रियः । रसः ॥ १३ ॥ अभिऽकंदन् ।
 कलशं । वाजी । अर्पति । पतिः । दिवः । शतऽधारः । विऽक्षणः ।
 हरिः । मित्रस्य । सद्नेषु । सीदति । मर्मज्ञानः । अविऽभिः ।
 सिंधुऽभिः । वृषा ॥ अग्ने । सिंधूनां । पवमानः । अर्पति । अग्ने । वाचः ।
 अग्निः । गोषु । गच्छति । अग्ने । वाजस्य । भजते । महाऽध्वनं ।
 सुऽआयुधः । सोतऽभिः । पूयते । वृषा ॥ अयं । मत्तऽवान् । शकुनः ।
 यथा । हितः । अद्यै । ससार । पवमानः । ऊर्मिणा । तव । कत्वा ।
 रोदसीति । अंतरा । कवे । शुचिः । धिया । पवते । सोमः । इंद्र ।
 ते ॥ द्रापि । वसानः । युजतः । दिविऽस्पृशं । अंतरिक्षऽप्राः । भुवनेषु ।

अर्पितः । स्वः । जज्ञानः । नभसा । अभि । अक्रमीत् । प्रत्नं । अस्य ।
 पितरं । आ । विवासति ॥ सः । अस्य । विशे । महि । शर्म ।
 यच्छति । यः । अस्य । धाम । प्रथमं । विऽआनशे । पदं । यत् ।
 अस्य । परमे । विऽओमनि । अतः । विश्वाः । अभि । सं । याति ।
 संऽयतः ॥ १४ ॥ प्रोइति । अयासीत् । इंदुः । इंद्रस्य । निऽकृतं ।
 सखा । सख्युः । न । प्र । मिनाति । संऽगिरं । मर्यऽइव । युवतिऽभिः ।
 सं । अर्पति । सोमः । कलशे । शतऽयास्ना । पथा ॥ प्रे । वः । धियः ।
 मंद्रऽयुवः । विपन्युवः । पनस्युवः । संऽवसनेषु । अक्रमुः । सोमं ।
 मनीषाः । अभि । अनुपत । स्तुभः । अभि । धेनवः । पर्यसा । इ ।
 अशिश्नयुः ॥ आ । नः । सोम । संऽयतं । पिप्युषीं । इपं । इंदोइति ।
 पवस्व । पवमानः । अस्त्रिधे । या । नः । दोहते । त्रिः । अहन् ।
 असश्नुषी । क्षुऽमत् । वाजऽवत् । मधुऽमत् । सुऽवीर्यं ॥ वृषां ।
 मतीनां । पवते । विऽचक्ष्णः । सोमः । अहः । प्रऽतरीता । उपसः ।
 दिवः । क्राणा । सिधूनां । कलशान् । अवीवशत् । इंद्रस्य । हृदि ।
 आऽविशन् । मनीषिऽभिः ॥ मनीषिऽभिः । पवते । पृथ्व्यः । कविः ।
 नृऽभिः । यतः । परि । कोशान् । अचिक्रदत् । त्रितर्य । नाम ।
 जनयन् । मधु । क्षरत् । इंद्रस्य । वायोः । सख्याय । कर्तवे ॥ १५ ॥
 अयं । पुनानः । उपसः । वि । रोचयत् । अयं । सिधुऽभ्यः ।
 अभवत् । ऊंइति । लोकऽकृत् । अयं । त्रिः । सप्त । दुदुहानः ।
 आऽशिरं । सोमः । हृदे । पवते । चारु । मत्सरः ॥ पवस्व । सोम ।
 दिव्येषु । धामऽसु । सृजानः । इंदोइति । कलशे । पवित्रे । आ ।
 सीदन् । इंद्रस्य । जठरे । कर्निकदत् । नृऽभिः । यतः । सूर्ये । आ ।
 अरोहयः । दिवि ॥ आद्रिऽभिः । सुतः । पवसे । पवित्रे । आ ।
 इंदोइति । इंद्रस्य । जठरेषु । आऽविशन् । त्वं । नृऽचक्षाः । अभवः ।
 विऽचक्ष्ण । सोमं । गोत्रं । अंगिरऽभ्यः । अवृणोः । अप ॥ त्वां ।
 सोम । पवमानं । सुऽआध्यः । अनु । विप्रासः । अमदन् । अवस्ववः ।

त्वां । सुऽपूर्णः । आ । अ॒भ॒र॒त् । दि॒वः । परि । इ॒न्द्रो॒इति॑ । वि॒श्व॒भिः ।
 म॒तिऽभिः । परिऽकृतं ॥ अ॒व्ये । पु॒नानं । परि । वारे । ऊ॒र्मिणा ।
 हरि । न॒वंते । अ॒भि । स॒प्त । धे॒नवः । अ॒पां । उ॒पऽस्थे । अ॒ग्नि ।
 आ॒यवः । क॒वि । ऋ॒तस्य॑ । यो॒ना । म॒हि॒षाः । अ॒हे॒प॒त ॥ १६ ॥ इ॒न्द्रुः ।
 पु॒नानः । अ॒ति । गा॒ह॒ते । मृ॒धः । वि॒श्व॒नि । कृ॒ण्वन् । सुऽप॒थानि॑ ।
 य॒ज्यवे॑ । गाः । कृ॒ण्वानः । निःऽनि॒जं । ह॒र्य॒तः । क॒विः । अ॒त्यः । न ।
 की॒ळन् । परि । वारे । अ॒र्प॒ति ॥ अ॒स॒श्र॒तः । श॒तऽध॒राः । अ॒भिऽध्रि॒यः ।
 हरि । न॒वंते । अ॒व । ताः । उ॒द॒न्यु॒वः । श्रि॒पः । मृ॒ज॒ति । परि ।
 गो॒भिः । आऽवृ॒तं । तृ॒तीये॑ । पृ॒ष्ठे । अ॒ग्नि । रो॒च॒ने । दि॒वः ॥ त॒व ।
 इ॒माः । प्रऽजाः । दि॒व्यस्य॑ । रे॒त॒सः । त्वं । वि॒श्व॒स्य । भु॒व॒नस्य॑ ।
 राज॒सि । अ॒र्थ । इ॒दं । वि॒श्वं । प॒ब॒मान॑ । ते । व॒शे । त्वं । इ॒न्द्रो॒इति॑ ।
 प्र॒थमः । ध्रामऽधाः । अ॒सि ॥ त्वं । सु॒मु॒द्रः । अ॒सि । वि॒श्वऽवि॒त् ।
 के॒वे । त॒व । इ॒माः । प॒ञ्च । प्र॒दि॒शः । वि॒ध॒र्मणि॑ । त्वं ।
 पां । च । पृ॒थि॒वीं । च । अ॒ति । ज॒भि॒षे । त॒व । ज्योती॑षि ।
 प॒व॒मान॑ । सूर्यः ॥ त्वं । प॒वि॒त्रे । र॒ज॒सः । वि॒ध॒र्मणि॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।
 सो॒म । प॒व॒मान॑ । पू॒य॒से । त्वां । उ॒शि॒जः । प्र॒थ॒माः । अ॒गृ॒ण्ण॒त ।
 तुभ्य॑ । इ॒मा । वि॒श्व॒ । भु॒व॒नानि॑ । ये॒मि॒रे ॥ १७ ॥ प्र ।
 रे॒भः । ए॒ति । अ॒ति । वारे । अ॒व्ययं॑ । वृ॒षा । व॒नेषु॑ । अ॒व ।
 च॒क्र॒दत् । हरिः । सं । धी॒त॒यः । वा॒च॒शानाः । अ॒नु॒प॒त । शि॒शुं ।
 रि॒ह॒न्ति । म॒त॒यः । प॒नि॒प्र॒तं ॥ सः । सूर्य॑स्य । रु॒द्रि॒मऽभिः । परि ।
 ग्य॒त् । त॒नुं । त॒न्वा॒नः । त्रिऽवृ॒तं । यथा॑ । वि॒दे । न॒य॒न् । ऋ॒तस्य॑ ।
 प्रऽशि॒पः । नवी॑यसीः । प॒तिः । जनी॑नां । उप । या॒ति । निःऽकृतं ॥
 राजा॑ । सि॒न्धूनां॑ । प॒व॒ते । प॒तिः । दि॒वः । ऋ॒तस्य॑ । या॒ति । प॒थिऽ-
 मिः । क॒निक॑दत् । स॒हस्र॑ऽध॒रः । परि । सि॒च्य॒ते । हरिः । पु॒नानः॑ ।
 वा॒च । ज॒न॒य॒न् । उप॑ऽव॒सुः ॥ प॒व॒मान॑ । म॒हि । अ॒र्णः । वि । धा॒व॒सि॑ ।
 सूरः । न । चि॒त्रः । अ॒व्य॒या॒ति । प॒व्य॒या । ग॒म॒स्तिऽपू॒तः । नृऽभिः॑ ।

अद्रिऽभिः । सुतः । महे । वाजाय । धन्याय । धन्वसि ॥ इषे । ऊर्जे ।
 पवमान । अभि । अर्पसि । श्येनः । न । वंसु । कलशेषु । सीदसि ।
 इंद्राय । मद्वा । मद्यः । मद्दः । सुतः । दिवः । विष्टुंभः । उपऽमः ।
 विऽचक्ष्णः ॥ १८ ॥ सप्त । स्वसारः । अभि । मातरः । शिशु । नव ।
 जज्ञान । जेन्य । विपऽचित् । अपां । गंधर्व । दिव्यं । नृऽचक्षसं ।
 सोम । विश्वस्य । भुवनस्य । राजसे ॥ ईशानः । इमा । भुवनानि ।
 वि । ईयसे । युजानः । इंद्रोइति । हरितः । सुऽपण्यः । ताः । ते ।
 क्षरंतु । मधुऽमत् । घृतं । पर्यः । तद्य । व्रते । सोम । तिष्ठंतु । कृष्यः ॥
 त्वं । नृऽचक्षाः । असि । सोम । विश्वतः । पवमान । वृषभ । ता ।
 वि । ध्रावसि । सः । नः । पवस्व । वसुऽमत् । हिरण्यऽवत् । वयं ।
 स्याम । भुवनेषु । जीवसे ॥ गोऽवित् । पवस्व । वसुऽमत् । हिरण्यऽ-
 वत् । रेतऽश्वाः । इंद्रोइति । भुवनेषु । अपीतः । त्वं । सुऽवीरः ।
 असि । सोम । विश्वऽवित् । तं । त्वा । विप्राः । उप । गिरा । इमे ।
 आसते ॥ उत् । मध्वः । ऊर्मिः । वननाः । अतिस्थिपत् । अपः ।
 वसानः । महिषः । वि । गाहते । राजा । पवित्रऽरथः । वाजं । आ ।
 अरुहत् । सहस्रऽभृष्टिः । जयति । श्रवः । बृहत् ॥ १९ ॥ सः ।
 भेदनाः । उत् । इयति । प्रजाऽवती । विश्वऽआयुः । विश्वाः । सुऽ-
 भराः । भद्रऽदिवि । ब्रह्म । प्रजाऽवत् । रयिं । अश्वऽपस्त्यं । पीतः ।
 इंद्रोइति । इंद्र । अस्मभ्यं । याचतात् ॥ सः । अग्ने । अह्ना । हरिः ।
 हर्यतः । मद्दः । प्र । चेतसा । चेतयते । अनु । युऽभिः । द्वा । जना ।
 यातयन् । अंतः । ईयते । नराशंसं । च । दैव्यं । च । धर्तरि ॥ अंजते ।
 वि । अंजते । सं । अंजते । क्रतुं । रिहंति । मधुना । अभि । अंजते ।
 सिधौः । उत्ऽश्वासे । पतयंतं । उक्ष्णं । हिरण्यऽपावाः । पशुं ।
 आसु । गृभ्णते ॥ विपऽचित् । पवमानाय । गायत । मही । न । धारा ।
 अति । अंघ्रः । अर्पति । अहिः । न । जुर्णा । अति । सर्पति । त्वचं ।
 अत्यः । न । कीळन् । असरत् । वृषा । हरिः ॥ अग्नेऽगः । राजा ।

अप्यः । तविष्यते । विऽमानः । अहो । भुवनेषु । अपितः । हरिः ।
वृत्तऽसुः । सुऽदृशीकः । अर्णवः । ज्योतिऽरथः । पवते । राये ।
ओक्थः ॥ २० ॥ असाजि । स्कंभः । दिवः । उत्ऽयतः । मर्दः । परि ।
विऽधातुः । भुवनानि । अर्पति । अंशु । रिहति । मतयः । पतिप्रतं ।
गिरा । यदि । निऽनिजं । ऋग्मिणः । ययुः ॥ प्र । ते । धाराः ।
अति । अण्वानि । मेप्यः । पुनानस्य । संऽयतः । यंति । रंहयः ।
यत् । गोभिः । इंदोइति । चम्बोः । संऽअज्यसे । आ । सुवानः ।
सोम । कलशेषु । सीदसि ॥ पवस्व । सोम । क्रतुऽवित् । नः ।
उक्थ्यः । अव्यः । वारे । परि । धाव । मधु । प्रियं । जहि । विश्वान् ।
रक्षसः । इंदोइति । अत्रिणः ॥ ० ॥ २१ ॥ प्र । तु । द्रव । परि ।
कोशं । नि । सीद । नृऽभिः । पुनानः । अभि । वाजं । अर्प । अर्घ्यं ।
न । त्वा । वाजिनं । मर्जयंतः । अच्छ । बर्हिः । रश्नाभिः । नयंति ॥
सुऽआयुधः । पवते । देवः । इंदुः । अशस्तिऽहा । वृजनं । रक्षमाणः ।
पिता । देवानां । जनिता । सुऽदक्षः । विष्टंभः । दिवः । धरुणः ।
पृथिव्याः ॥ ऋषिः । विप्रः । पुरऽएता । जनानां । ऋभुः । धीरः ।
उशना । काव्येन । सः । चित् । विवेद । निऽहितं । यत् । आसां ।
अपीच्यं । गुह्यं । नामं । गोनां ॥ एषः । स्यः । ते । मधुऽमान् ।
इंद्र । सोमः । वृषां । वृष्णे । परि । पवित्रे । अक्षारिति । सहस्रऽ-
साः । शतऽसाः । भुरिऽदावा । शश्वत्ऽतमं । बर्हिः । आ । वाजी ।
अस्थान् ॥ एते । सोमाः । अभि । गव्या । सहस्रा । महे । वाजाय ।
अमृताय । ध्रवांसि । पवित्रेभिः । पवमानाः । असुग्रन् । अवस्यवः ।
न । पृतनाजः । अत्याः ॥ २२ ॥ परि । हि । स । पुरुऽदुतः । जनानां ।
विश्वा । असरन् । भोजना । पृथमानः । अर्थ । आ । भर । श्येनऽभृत ।
प्रयांसि । रयिं । तुंजानः । अभि । वाजं । अर्प ॥ एषः । सुवानः ।
परि । सोमः । पवित्रे । सर्गः । न । सुष्टः । अदधावत् । अवा ।
निष्मेइति । शिशानः । महिषः । न । शृगेइति । गाः । गव्यन् ।

अभि । शूरः । न । सत्वा ॥ एषा । आ । ययौ । परमात् । अंतः ।
 अद्रेः । कूटचित् । सतीः । ऊर्वे । गाः । वि । वेद । दिवः । न ।
 विद्युत् । स्तनयती । अभ्रैः । सोमस्य । ते । पवते । इंद्र । धारा ॥
 उत । स्म । राशि । परि । यासि । गोना । इंद्रेण । सोम । सऽरथं ।
 पुनानः । पूर्वाः । इषः । बृहतीः । जीरदानोऽतिजीरऽदानो । शिक्ष ।
 शचीऽवः । तव । ताः । उपऽस्तुत् ॥ २३ ॥ ० ॥ तुभ्यं । पवते । त्वं ।
 अस्य । पाहि । त्वं । ह । यं । चकृषे । त्वं । ववृषे । इंद्रुं । मदाय ।
 युज्याय । सोमं । सः । ई । रथः । न । भुरिपाद् । अयोजि । महः ।
 पुरुणि । सातये । वसूनि । भात् । ई । विश्वा । नहुष्याणि । जाता ।
 स्यऽसाता । वने । ऊर्ध्वा । नवन्त ॥ वायुः । न । यः । नियुत्वान् ।
 इष्टयामा । नासत्याऽइव । हवै । आ । शंसमविष्टः । विश्वऽवारः ।
 द्रविणोदाऽइव । तमन् । पूषाऽइव । धीऽजवनः । असि । सोम ॥
 इंद्रः । न । यः । महा । कर्माणि । चक्रिः । हन्ता । वृत्राणां ।
 असि । सोम । पुऽमिह । पैद्वः । न । हि । त्वं । अहिऽ-
 नास्त्रां । हन्ता । विश्वस्य । असि । सोम । दस्योः ॥ अग्निः ।
 न । यः । वने । आ । सृज्यमानः । वृथा । पाजांसि । कृणुते ।
 नदीषु । आ । जनः । न । युध्वा । महतः । उपब्धिः ।
 इयति । सोमः । पवमानः । ऊमि ॥ एते । सोमाः । अति ।
 वाराणि । अघ्ना । दिव्याः । न । कोशासः । अभ्रऽवर्षाः । वृथा ।
 समुद्रं । सिधवः । न । नीचीः । सुतासः । अभि । कलशान् ।
 असृग्रन् ॥ शुष्मी । शर्धः । न । मारुतं । पवस्व । अनभिऽशस्ता ।
 दिव्या । यथा । विट् । आपः । न । मश्रु । सुऽमतिः । भव । नः ।
 सहस्रऽअप्साः । पृतनाषाट् । न । यज्ञः ॥ ० ॥ २४ ॥ प्रोइति ।
 स्यः । वह्निः । पथ्याभिः । अस्यान् । दिवः । न । वृष्टिः । पवमानः ।
 अक्षारिति । सहस्रऽधारः । असदत् । नि । असेइति । मातुः । उपऽ-
 स्थे । वने । आ । च । सोमः ॥ राजा । सिधूनां । अवसिष्ट । वासः ।

ऋतरय । नाव । आ । अरुहत् । रजिष्ठा । अप्सु । द्रप्सः । ववृधे ।
 द्येनऽजुतः । दुहे । ई । पिता । दुहे । ई । पितुः । जां ॥ सिंह ।
 नसंत । मध्वः । अयास । हरि । अरुष । दिवः । अस्य । पति ।
 शूरः । युत्सु । प्रथमः । पृच्छते । गाः । अस्य । चक्षसा । परि ।
 पाति । उक्षा ॥ मधुऽपृष्ठ । घोरं । अयास । अश्व । रथे । युजंति ।
 उरुऽचक्रे । ऋध्वं । स्वसारः । ई । जामयः । मर्जयंति । सऽनाभयः ।
 वाजिनं । ऊर्जयंति ॥ चतस्रः । ई । घृतऽदुहः । संचते । समाने ।
 अंतः । धरुणे । निऽसत्ताः । ताः । ई । अर्षति । नमसा ।
 पुनाताः । ताः । ई । विश्वतः । परि । संति । पूर्वीः ॥
 विष्टंभः । दिवः । धरुणः । पृथिव्याः । विश्वाः । उत ।
 क्षितयः । हस्ते । अस्य । असत् । ते । उत्सः । गुणते ।
 नियुत्वा । मध्वः । अंशुः । पवते । इंद्रियाय । वन्वन् ।
 अवातः । अभि । देवऽवीति । इंद्राय । सोम । वृत्रऽहा ।
 पवस्व । शग्धि । महः । पुरुऽचंद्रस्य । रायः । सुऽवीर्यस्य । पतयः ।
 स्याम ॥ २५ ॥ प्र । हिन्वानः । जनिता । रोदस्योः । रथः । न ।
 वाजं । सनिष्यन् । अयासीत् । इंद्रं । गच्छन् । आयुधा । संऽशिशानः ।
 विश्वा । वसु । हस्तयोः । आऽदधानः ॥ अभि । त्रिऽपृष्ठ । वृषणं ।
 वयऽधा । आंगुषाणां । अवावशंत । वाणीः । वना । वसानः । वरुणः ।
 न । सिधून् । वि । रुन्ऽधाः । दयते । वार्याणि ॥ शूरऽग्रामः ।
 सर्वऽवीरः । सहावान् । जेता । पवस्व । सनिता । धनानि । तिग्मऽ-
 आयुधः । क्षिप्रऽधन्वा । समत्सु । अषाढहः । सुहान् । पृतनासु ।
 शत्रून् ॥ उरुऽगव्यूतिः । अमयानि । कृण्वन् । समीचीनेइतिसं-
 ईचीने । आ । पवस्व । पुरंघीइतिपुरंघीइतिपुरंघी । अपः । सिसांसन् ।
 उपसः । स्वः । गाः । सं । चिक्रदः । महः । अस्मभ्यं । वाजान् ॥
 मत्सि । सोम । वरुणं । मत्सि । मित्रं । मत्सि । इंद्रं । इंद्रोइति ।
 पवमान । विष्णुं । मत्सि । शर्यः । मारुतं । मत्सि । देवान् । मत्सि ।

महां । इंद्रं । इंदोइति । मदाय । एव । राजाऽइव । कतुऽमान् ।
अमेन । विश्वा । घनिघ्नत् । दुःऽइता । पवस्व । इंदोइति । सुऽउक्ताय ।
वचसे । वयः । धाः ॥ ० ॥ २६ ॥

इति सप्तमाष्टके तृतीयोऽध्यायः ॥ ३ ॥

अष्टक ७, अध्याय ४, मण्डल ९, अनुवाक ५, वर्ग १.

हरिः ॐ ॥ असीजि । वक्ता । रथ्ये । यथा । आजौ । धिया ।
मनोता । प्रथमः । मनीषी । दश । स्वसारः । अग्नि । सानौ । अव्यै ।
अजति । वह्नि । सदनानि । अच्छ ॥ वीती । जनस्य । दिव्यस्य ।
कव्यैः । अग्नि । सुवानः । नहुष्यैभिः । इंदुः । प्र । यः । नृभिः ।
अमृतः । मर्त्यैभिः । ममृजानः । अविंऽभिः । गोभिः । अत्ऽभिः ॥ वृषा ।
वृष्णे । रोरुवत् । अंशुः । अस्मै । पवमानः । रुशत् । इते । पर्यः । गोः ॥
सहस्रं । ऋक्ता । पथिऽभिः । वचऽवित् । अध्वस्सऽभिः । सूरः ।
अण्वै । वि । याति ॥ रुज । हृळहा । चित् । रक्षसः । सदांसि ।
पुनानः । इंदोइति । ऊर्णुहि । वि । वाजान् ॥ वृश्च । उपरिष्ठात् ।
तुजता । वधेन । ये । अंति । दूरात् । उपऽनायं । एषां ॥ सः ।
प्रत्नऽवत् । नव्यसे । विश्वऽवार । सुऽउक्ताय । पथः । कृणुहि ।
प्राचः ॥ ये । दुःऽसहासः । वनुषा । बृंहंतः । तान् । ते । अश्याम ।
पुरुऽकृत् । पुरुक्षोइतिपुरुक्षो । एव । पुनानः । अपः । स्वः ।
गाः । अस्मभ्यै । तोका । तनयानि । भूरि । शं । नः । क्षेत्रं । उरु ।

ज्योतीषि । सोम । ज्योक् । नः । सूर्ये । दृश्ये । रिरीहि ॥ १ ॥
 परि । सुवानः । हरिः । अंशुः । पवित्रे । रथः । न । सर्जि । सनये ।
 हियानः । आपत् । श्लोकं । इंद्रियं । पुयमानः । प्रति । देवान् ।
 अजुषत् । प्रयःऽभिः ॥ अच्छ । नऽचक्षाः । असरत् । पवित्रे । नाम ।
 दधानः । कविः । अस्य । योनौ । सीदन् । होताऽइव । सदने ।
 चमूषु । उप । ई । अगमन् । ऋषयः । सप्त । विप्राः ॥ प्र । सुऽमेधाः ।
 गातुऽवित् । विश्वऽदेवः । सोमः । पुनानः । सद् । एति । नित्यं ।
 भुवत् । विश्वेषु । काव्येषु । रता । अनु । जनान् । यतते । पंच ।
 धीरः ॥ तव । त्वे । सोम । पवमान । निण्ये । विश्वे । देवाः । त्रयः ।
 एकादशासः । दश । स्वधामिः । अधि । सानौ । अव्ये । मृजंति ।
 त्वा । नद्यः । सप्त । यक्षीः ॥ तत् । तु । सत्यं । पवमानस्य । अस्तु ।
 यत्र । विश्वे । कारवः । संऽनसंत । ज्योतिः । यत् । अङ्गे । भृणोत् ।
 ऊर्जति । लोकं । प्र । आवत् । मनु । दस्यवे । कः । अर्भकं ॥ परि ।
 सन्नऽइव । पशुऽमंति । होता । राजा । न । सत्यः । संऽइती ।
 हियानः । सोमः । पुनानः । कलशान् । अयासीत् । सीदन् । मृगः ।
 न । महिषः । वनेषु ॥ २ ॥ साकंऽउक्षः । मर्जयंत । स्वसारः । दश ।
 धीरस्य । धीतयः । धनुत्रीः । हरिः । परि । अद्रवत् । जाः । सूर्यस्य ।
 शोणं । ननक्षे । अत्यः । न । वाजी ॥ सं । मातुऽभिः । न । शिशुः ।
 वावशानः । वृषा । दधन्वे । पुरुऽवारः । अतुऽभिः । मर्यः । न ।
 योषां । अभि । निऽऽकृतं । यन् । सं । गच्छते । कलशे । उस्त्रियाभिः ॥
 उत । प्र । पिण्ये । ऊध्रः । अघ्नयायाः । इंद्रुः । धाराभिः । सचते ।
 सुऽमेधाः । मूर्धानं । गावः । पयसा । चमूषु । अभि । श्रीणंति ।
 वसुऽभिः । न । नित्तैः ॥ सः । नः । देवेभिः । पवमान । रद ।
 इंदोइति । रयिं । अश्विनं । वावशानः । रथिरायतां । उगती ।
 पुरंऽधिः । अस्मद्रयक् । आ । दावने । वसूनां ॥ तु । नः । रयिं ।
 उप । मास्व । नऽवंतं । पुनानः । वाताप्यं । विश्वऽचंद्रं । प्र ।

वा॒दि॒तुः । इ॒दो॒इति॑ । ता॒रि । आ॒युः ॥ ० ॥ ३ ॥ अधि॑ । यत् ।
 अ॒स्मिन् । वा॒जिनि॑ऽइव । शु॒भः । स्प॒र्धते॑ । धि॒यः । सू॒र्ये । न । वि॒शः ।
 अ॒पः । वृ॒णानः । प॒वते॑ । क॒विऽयन् । व्र॒ज । न । प॒शुऽव॒ध॒नाय॑ ।
 म॒न्म ॥ द्वि॒ता । वि॒ऽऊ॒र्णवन् । अ॒मृत॑स्य । धाम॑ । स्वऽवि॒दे । भुव॑नानि ।
 प्र॒थन्त॑ । धि॒यः । पि॒न्वा॒नाः । स्व॒सरे॑ । न । गा॒वः । ऋ॒तुऽय॑न्तीः ।
 अ॒भि । वा॒व॒थ्रे । इ॒दु ॥ परि॑ । यत् । क॒विः । का॒व्या । भर॑ते । शूरः । न ।
 रथः । भुव॑नानि । वि॒श्वा । दे॒वे॒षु । यशः॑ । म॒र्ता॒य । भू॒पन् । द॒क्षाय॑ ।
 रा॒यः । पुरु॑ऽभू॒पु । नव्यः ॥ श्रि॒ये । ज्ञा॒तः । श्रि॒ये । आ । निः । इ॒याय॑ ।
 भ्रि॒यै । व॒यः । ज॒रि॒तुऽभ्यः॑ । द॒धाति॑ । श्रि॒यै । वसा॑नाः । अ॒मृत॑ऽत्वं ।
 आ॒यन् । भव॑न्ति । स॒त्या । संऽइ॒था । मि॒तऽद्रौ ॥ इ॒षं । ऊ॒र्जे । अ॒भि ।
 अ॒र्ष । अ॒र्ध्वं । गां । उ॒रु । ज्यो॑तिः । कृ॒णु॒हि । म॒त्सि । दे॒वान् ।
 वि॒श्वानि॑ । हि । सु॒ऽस॒हा । ता॒नि । तु॒भ्यै । प॒व॒मान॑ । वा॒य॒से ।
 सो॒म । श॒त्रून् ॥ ४ ॥ क॒र्निक्र॑न्ति । ह॒रिः । आ । सृ॒ज्य॒मानः॑ । सी॒दन् ।
 व॒न॒स्य । ज॒ठरे॑ । पु॒नानः॑ । नृ॒ऽभिः । य॒तः । कृ॒णु॒ते । निःऽनि॑ज ।
 गाः । भ॒तः । म॒तीः । ज॒न॒य॒त॒ । स्व॒धामि॑भिः ॥ ह॒रिः । सृ॒जानः॑ । प॒थ्या ।
 ऋ॒तस्य॑ ॥ • ॥ दे॒वः । दे॒वानां॑ । गु॒ह्या॒नि । नाम॑ । आ॒विः । कृ॒णो॒ति ।
 ब॒र्हिषि॑ । प्र॒ऽवा॒चै । अ॒पांऽइ॒व । इत् । ऊ॒र्मयः॑ । त॒तु॒राणाः॑ । प्र ।
 म॒नी॒षाः । ई॒रते॑ । सो॒मं । अ॒च्छ ॥ न॒म॒स्य॑न्तीः । उप॑ । च । य॑न्ति । सं । च ।
 आ । च । वि॒श॑न्ति । उ॒श॒तीः । उ॒श॒तं । तं । म॒मृ॒जानं॑ । म॒हिषं॑ । न ।
 सा॒नौ । अंशु॑ । दु॒हन्ति॑ । उ॒क्ष॒णं । गि॒रिऽस्थां॑ ॥ तं । वा॒व॒शानं॑ । म॒तयः॑ ।
 स॒चन्ते॑ । त्रि॒तः । वि॒म॒र्तिं । वरु॑णं । सु॒मु॒द्रे । इ॒ष्यन् । वा॒चै ।
 उ॒प॒व॒क्ताऽइ॒व । हो॒तुः । पु॒नानः॑ । इ॒दो॒इति॑ । वि । स्य॑ । म॒नी॒षां ॥
 इ॒न्द्रः । च । यत् । श्रय॑थः । सौ॒म॒गाय॑ । सु॒ऽवी॒र्य॑स्य । प॒तयः॑ ।
 स्या॒म ॥ ५ ॥ प्र । से॒नाऽनीः॑ । शूरः॑ । अ॒ग्रे । रथा॑नां । ग॒व्यन् । ए॒ति ।
 ह॒र्षते॑ । अ॒स्य । से॒ना । म॒द्रान् । कृ॒ण्वन् । इ॒न्द्रऽह॒वान् । सखि॑ऽभ्यः ।
 आ । सो॒मः । व॒ह्ना । उ॒त्सा॒नि । ह॒रे । सं । अ॒भय॑ । ह॒रिः । ह॒रयः॑ ।

मृजति । अश्वऽह्यैः । अनिऽशितं । नमऽभिः । आ । तिष्ठति । रथं ।
 इंद्रस्य । सखा । विद्वान् । एन । सुऽमतिं । याति । अच्छ ॥
 सः । नः । देव । देवऽताते । पवस्व । महे । सोम । प्सरसे ।
 इंद्रऽपानः । कृण्वन् । अपः । वर्षयन् । द्यां । उत । इमां । उरोः । आ ।
 नः । वरिवस्य । पुनानः ॥ अजीतये । अहतये । पवस्व । स्वस्तये ।
 सर्वऽतातये । बृहते । तत् । उशंति । विश्वे । इमे । सखायः । तत् ।
 अहं । वशिम् । पवमान । सोम ॥ सोमः । पवते । जनिता । मतीनां ।
 जनिता । दिवः । जनिता । पृथिव्याः । जनिता । अग्नेः ।
 जनिता । सूर्यस्य । जनिता । इंद्रस्य । जनिता । उत । विष्णोः ॥ ६ ॥
 ब्रह्मा । देवानां । पदऽवीः । कवीनां । ऋषिः । विप्राणां । महिषः ।
 मृगाणां । श्येनः । गृध्राणां । स्वऽधितिः । वनानां । सोमः । पवित्रं ।
 अति । एति । रेभन् ॥ प्र । अवीविपत् । वाचः । ऊर्मि । न । सिन्धुः ।
 गिरः । सोमः । पवमानः । मनीषाः । अंतरिति । पश्यन् । वृजना ।
 इमा । अवराणि । आ । तिष्ठति । वृषभः । गोषु । जानन् ॥ सः ।
 मत्सरः । पुत्सु । वन्वन् । अवातः । सहस्रऽरेताः । अभि । वाजं ।
 अर्ष । इंद्राय । इंद्रोइति । पवमानः । मनीषी । अंशोः । ऊर्मि ।
 ईर्य । गाः । इषण्यन् ॥ पारि । प्रियः । कलशे । देवऽवातः । इंद्राय ।
 सोमः । रण्यः । मदाय । सहस्रऽधारः । शतऽवाजः । इंद्रुः । वाजी ।
 न । सप्तिः । समना । जिगाति ॥ सः । पुर्व्यः । वसुऽवित् । जायमानः ।
 मृजानः । अप्सु । दुदुहानः । अद्रौ । अभिशस्तिऽपाः । भुवनस्य ।
 राजा । विदत् । गातुं । ब्रह्मणे । पुयमानः ॥ ७ ॥ त्वया । हि । नः ।
 पितरः । सोम । पूर्वे । कर्माणि । चक्रुः । पवमान । धीराः । वन्वन् ।
 अवातः । परिऽधीन् । अप । ऊर्णु । वीरेभिः । अश्वैः । मघऽवा ।
 भव । नः ॥ यथा । अपवथाः । मनवे । वयऽधाः । अमित्रऽहा ।
 वरिवऽवित् । हविष्मान् । एव । पवस्व । द्रविणं । दधानः । इंद्रे ।
 सं । तिष्ठ । जनय । आयुधाति । पवस्व । सोम । मधुऽमान् । ऋतऽ-

कलशेषु । सत्ता ॥ आ । ते । रुचः । पर्वमानस्य । सोम । योषाऽइव ।
यन्ति । सुऽदुघाः । सुऽधाराः । हारिः । आऽनीतः । पुरुऽवारः ।
अप्सु । अचिक्रदत् । कलशे । देवऽयूनां ॥ इति पञ्चमोऽनुवाकः ॥
॥ १० ॥ अथ षष्ठोऽनुवाकः ॥ १० ॥ अस्य । प्रेषा । हेमना । पूयमानः ।
देवः । देवेभिः । सं । अपृक्त । रसं । सुतः । पवित्रं । परि । एति ।
रेभन् । मिताऽइव । सन्न । पशुऽमन्ति । होता ॥ भद्रा । वस्त्रा ।
समन्या । वसानः । महान् । कविः । निऽवचनानि । शंसन् ।
आ । वच्यस्व । चम्बोः । पूयमानः । विऽचक्षणः । जागृविः ।
देवऽवीतौ ॥ सं । ऊहति । प्रियः । मृज्यते । सानौ । अन्ये । यशऽ-
तरः । यशसां । क्षैतः । अस्मेइति । अभि । स्वर । धन्व । पूयमानः ॥
॥ ० ॥ प्र । गायत । अभि । अर्चाम । देवान् । सोमं । हिनोत ।
महते । धनाय । स्वादुः । पथाते । अति । वारं । अब्यं । आ ।
सीडाति । कलशे । देवऽयुः । नः ॥ इंदुः । देवानां । उप । सुख्यं ।
आऽयन् । सहस्रऽधारः । पवते । मदाय । नृऽभिः । स्तवानः । अनु ।
धाम । पूर्व । अगन् । इंद्रं । महते । सौभगाय ॥ ११ ॥ स्तोत्रे ।
राये । हरिः । अर्प । पुनानः । इंद्रं । मदः । गच्छतु । ते । भराय ।
देवैः । याहि । सऽरथं । राधः । अच्छ ॥ ० ॥ प्र । काव्यं । उशनाऽ-
इव । वृषाणः । देवः । देवानां । जनिम । विवक्ति । महिऽव्रतः ।
शुचिऽवंधुः । पावकः । पदा । वराहः । अभि । एति । रेभन् ॥ प्र ।
हंसासः । तृपलं । मन्युं । अच्छ । अमात् । अस्तं । वृषऽगणाः ।
अयासुः । आंगुथं । पर्वमानं । सखायः । दुऽमर्षं । साकं । प्र ।
वदन्ति । वाणं ॥ सः । रंहते । उरुऽगायस्य । जूति । वृथा । क्रीळंतं ।
मिमते । न । गावः । परीणसं । कृणुते । तिग्मऽशृंगः । दिवा । हरिः ।
दहशे । नक्तं । ऋजः ॥ इंदुः । वाजी । पवते । गोऽन्यौघाः । इंद्रं ।
सोमः । सहः । इन्वन् । मदाय । हन्ति । रक्षः । बाधते । परि ।
अरातीः । वरिवः । कण्वन् । वजनस्य । राजा ॥ १२ ॥ अथ ।

धारया । मध्वा । पृ॒चानः । ति॒रः । रोम । प॒व॒ते । अ॒द्रिऽदु॒ग्धः ।
 इ॒दुः । इ॒द्र॒स्य । स॒ख्यं । जु॒षा॒णः । दे॒वः । दे॒व॒स्य । म॒त्स॒रः । म॒दा॒य ॥
 अ॒भि । प्रि॒याणि । प॒व॒ते । पु॒ना॒नः । दे॒वः । दे॒वान् । स्वे॒न । र॒से॒न ।
 पृ॒चन् । इ॒दुः । ध॒र्मा॒णि । ऋ॒तुऽथा । व॒सा॒नः । द॒श । क्षि॒पः ।
 अ॒व्य॒त । सा॒नौ । अ॒व्ये ॥ वृ॒षा । शो॒णः । अ॒भिऽक॒निक॒दत् ।
 गाः । न॒द॒यन् । ए॒ति । पृ॒थि॒वीं । उ॒त । द्यां । इ॒द्र॒स्यऽइ॒व ।
 व॒ग्नुः । आ । शृ॒ण्वे । आ॒जौ । प्रऽचे॒त॒यन् । अ॒र्प॒ति । वा॒चं । आ ।
 इ॒मां ॥ र॒सा॒य्यः । प॒य॒सा । पि॒न्व॒मानः । ई॒र॒यन् । ए॒पि । म॒धुऽम॑न्तं ।
 अं॒शुं । प॒व॒मानः । संऽत॒नि । ए॒पि । कृ॒ण्वन् । इ॒द्रा॒य । सो॒म । परिऽ-
 सि॒च्य॒मा॒नः ॥ ए॒व । प॒व॒स्व । म॒दि॒रः । म॒दा॒य । उ॒दऽग्रा॒भ॒स्य । न॒म॒यन् ।
 व॒ध॒ऽस्रैः । परि॑ । व॒र्णैः । अ॒र॒मा॒णः । रु॒श॑न्तं । ग॒व्युः । नः । अ॒र्ष ।
 परि॑ । सो॒म । सि॒क्तः ॥ १३ ॥ जु॒ष्टी । नः । इ॒दो॒इति॑ । सु॒ऽप॒था ।
 सु॒ऽगा॒नि । उ॒रौ । प॒व॒स्व । व॒रि॒वा॑सि । कृ॒ण्वन् । घ॒नाऽइ॒व । वि॒ष्वक् ।
 दुःऽइ॒तानि॑ । विऽघ्नन् । अधि॑ । स्नु॒ना । ध॒न्व । सा॒नौ । अ॒व्ये ॥ वृ॒ष्टि ।
 नः । अ॒र्ष । दि॒व्यां । जि॒ग॒त्नुं । इ॒ळाऽव॑तीं । शं॒ऽग॒यीं । जी॒र॒दा॑नुं ।
 स्तु॒काऽइ॒व । वी॒ता । ध॒न्व । विऽचि॒न्वन् । ब॒धून् । इ॒मान् । अ॒व॒रा॒न ।
 इ॒दो॒इति॑ । वा॒यून् ॥ ग्रं॒थि । न । वि । स्य । ग्र॒थि॒तं । पु॒ना॒नः । ऋ॒तुं ।
 च । गा॒तुं । वृ॒जि॒नं । च । सो॒म । अ॒त्यः । न । क्र॒दः । ह॒रिः । आ ।
 सृ॒जा॒नः । म॒र्यः । दे॒व । ध॒न्व । प॒स्य॑ऽवा॒न् ॥ जु॒ष्टः । म॒दा॒य । दे॒वऽ-
 ता॑ते । इ॒दो॒इति॑ । परि॑ । स्नु॒ना । ध॒न्व । सा॒नौ । अ॒व्ये । स॒ह॒स्र॑ऽधा॒रः ।
 सु॒र॒भिः । अ॒द॒ब्धः । परि॑ । स्र॒व । वा॒ज॑ऽसा॒तौ । नृ॒ऽस॒ह्यै ॥ अ॒र॒श्मा॑नः ।
 ये । अ॒र॒थाः । अ॒यु॒क्ताः । अ॒त्या॑सः । न । स॒सृ॒जा॒ना॒सः । आ॒जौ ।
 ए॒ते । शु॒क्रा॑सः । ध॒न्व॑न्ति । सो॒माः । दे॒वा॑सः । ता॒न् । उप॑ । या॒त ।
 पि॒ब॒ध्वै ॥ १४ ॥ ए॒व । नः । इ॒दो॒इति॑ । अ॒भि । दे॒वऽवी॑ति । परि॑ ।
 स्र॒व । न॒मः । अ॒र्णैः । च॒मू॒षु । सो॒मः । अ॒स्म॒भ्य॑ । का॒म्य॑ ।
 बृ॒ह॒तं । र॒यिं । द॒दा॒तु । वी॒र॑ऽव॑न्तं । उ॒ग्रं ॥ त॒क्ष॒तु । य॒दि । म॒न॑सः ।

वेततः । वाक् । ज्येष्ठस्य । वा । धर्मणि । क्षोः । अनीके । आत् ।
 आयन् । वरं । आ । वावशानाः । जुष्टं । पतिं । कलशे । गावः ।
 इदं ॥ प्र । दानुऽदः । दिव्यः । दानुऽपिन्वः । ऋतं । ऋताय । पवते ।
 सुऽमेथाः । धर्मा । भुवत् । वृजन्त्यस्य । राजा । प्र । रुश्मिऽभिः ।
 दशऽभिः । भारि । भूमं ॥ पवित्रैभिः । पवमानः । नृऽचक्षाः । राजा ।
 देवानां । उत । मर्त्यानां । द्विता । भुवत् । रयिऽपतिः । रयीणां ।
 ऋतं । भरत् । सुऽभृतं । चारु । इदुः ॥ अवीन्ऽइव । श्रवसे । सातिं ।
 अच्छ । इन्द्रस्य । वायोः । अभि । वीतिं । अर्ष । सः । नः । सहस्रा ।
 बृहतीः । इषः । दाः । भव । सोम । द्रविणऽवित् । पुनानः ॥ १५ ॥
 देवऽअव्यः । नः । परिऽसिच्यमानाः । क्षयं । सुवीरं । धन्वंतु ।
 सोमाः । आऽयज्यवः । सुऽमतिं । विश्वऽवाराः । होतारः । न ।
 दिविऽयजः । मन्द्रऽतमाः ॥ एव । देव । देवऽताते । पवस्व । महे ।
 सोम । पसरसे । देवऽपानः । महः । चित् । हि । स्मसि । द्विताः ।
 सुऽमये । कृधि । सुस्थानेऽतिसुऽस्थाने । रोदसीइति । पुनानः ॥
 श्वः । न । क्रदः । वृषऽभिः । युजानः । सिंहः । न । भीमः ।
 मनसः । जवीयान् । अवीचीनैः । पथिऽभिः । ये । रजिष्ठाः । आ ।
 पवस्व । सौमनसं । नः । इंदोइति ॥ शतं । धाराः । देवऽजाताः ।
 असृग्रन् । सहस्रं । एनाः । कवयः । मृजति । इंदोइति । सनित्रं ।
 दिवः । आ । पवस्व । पुरऽएता । असि । महतः । धनस्य ॥ दिवः ।
 न । सर्गाः । असृग्रं । अह्ना । राजा । न । मित्रं । प्र । मिनाति ।
 धीरः । पितुः । न । पुत्रः । क्रतुऽभिः । यतानः । आ । पवस्व ।
 विशे । अस्यै । अजीति ॥ १६ ॥ प्र । ते । धाराः । मधुऽमतीः ।
 असृग्रन् । वारान् । यत् । पुतः । अतिऽएषि । अव्यान् । पवमान ।
 पवसे । धाम । गोनां । जज्ञानः । सूर्य । अपिन्वः । अकैः ॥ कनिकदत् ।
 अनु । पंथां । ऋतस्य । शुक्रः । वि । भासि । अमृतस्य । धाम ।
 सः । इन्द्राय । पवसे । मत्सरऽवान् । द्वित्वानः । वाचं । मत्तिऽभिः ।

कवीनां ॥ दिव्यः । सुऽपुर्णः । अच । चक्षि । सोम । पिबन् । धाराः ।
 कर्मणा । देवऽवीतौ । आ । इन्द्रोऽति । विश । कलश । सोमऽधान ।
 क्रन्दन् । इहि । सूर्यस्य । उप । रश्मि ॥ तिस्रः । वाचः । ईरयति ।
 प्र । वह्निः । ऋतस्य । धीति । ब्रह्मणः । मनीषां । गावः । यति ।
 गोऽपति । पृच्छमानाः । सोम । यति । मतयः । वावशानाः ॥ सोम ।
 गावः । धेनवः । वावशानाः । सोम । विप्राः । मतिऽभिः । पृच्छमानाः ।
 सोमः । सुतः । पूयते । अज्यमानः । सोम । अर्काः । त्रिऽस्तुभः । सं ।
 नवते ॥ १७ ॥ एव । नः । सोम । परिऽसिच्यमानः । आ । पवस्व ।
 पूयमानः । स्वास्ति । इन्द्र । आ । विश । वृहता । रवेण । वर्धय । वाच ।
 जनय । पुरऽधि ॥ आ । जागृविः । विप्रः । ऋता । मतीनां । सोमः ।
 पुनानः । असदत् । चक्षुषु । सपति । यं । मिथुनासः । निऽकामाः ।
 अध्वर्यवः । रथिरासः । सुऽहस्ताः ॥ सः । पुनानः । उप । सूर । न ।
 धाता । आ । उमेऽति । अप्राः । रोदसीति । वि । सः । आवरित्यावः ।
 प्रिया । चित् । यस्य । प्रियसासः । ऊती । सः । तु । धन । कारिणे ।
 न । प्र । यंसत् ॥ सः । वर्धिता । वर्धनः । पूयमानः । सोमः ।
 मीढान् । अभि । नः । ज्योतिषा । आवीत् ॥ ० ॥ स्वऽविदः ।
 अभि । गाः । अद्रि । उण्णन् ॥ अक्रान् । समुद्रः । प्रथमे । विऽधर्मन् ।
 जनयन् । प्रऽजाः । भुवनस्य । राजा । वृषा । पवित्रे । अधि ।
 सानौ । अव्ये । वृहत् । सोमः । ववृधे । सुवानः । इन्दुः ॥ १८ ॥
 महत् । तत् । सोमः । महिषः । चकार । अपां । यत् । गर्भः ।
 अवृणीत । देवान् । अदधात् । इन्द्रे । पवमानः । ओजः । अजनयत् ।
 सूर्ये । ज्योतिः । इन्दुः ॥ मत्सि । वायुं । इष्टये । राधसे । च । मत्सि ।
 मित्रावरुणा । पूयमानः । मत्सि । शर्धः । मारुतं । मत्सि । देवान् ।
 मत्सि । द्यावापृथिवीति । देव । सोम ॥ ऋजुः । पवस्व । वृजिनस्य ।
 हन्ता । अप । अमीवां । बाधमानः । मृधः । च । अभिऽश्रीणन् । पर्यः ।
 पर्यसा । अभि । गोनां । इन्द्रस्य । त्वं । तव । वयं । सखायः ॥ मध्वः ।

सुदं । पवस्व । वस्वः । उत्सं । वीरं । च । नः । आ । पवस्व । भगं ।
 व । स्वदस्व । इंद्राय । पवमानः । इंद्रोइति । रयि । च । नः । आ ।
 पवस्व । समुद्रात् ॥ सोमः । सुतः । धारया । अत्यः । न । हित्वा ।
 सिधुः । न । निम्नं । अभि । वाजी । अक्षारिति । आ । योनिं । वन्यं ।
 असदत् । पुनानः । सं । इंद्रुः । गोभिः । असुरत् । सं । अत्-
 मिः ॥ १९ ॥ एषः । स्यः । ते । पवते । इंद्र । सोमः । चमूपु । धीरः ।
 उशते । तवस्वान् । स्वः । चक्ष्वा । रथिरः । सत्यः शुभः । कामः । न ।
 देवः यतां । असर्जि ॥ एषः । प्रत्नेन । वयसा । पुनानः । तिरः ।
 वपीसि । दुहितुः । दधानः । वसानः । शर्म । त्रिः । स्वर्ग्यं । अपः सु ।
 होताः इव । याति । समनेषु । रेभन् ॥ नु । नः । त्वं । रथिरः । देव ।
 सोम । परि । स्रव । चस्वोः । पुयमानः । अपः सु । स्वादिष्ठः ।
 मधुः सान् । ऋतः सवा । देवः । न । यः । सविता । सत्यः समन्मा ॥
 अभि । वायुं । वीती । अर्प । गृणानः । अभि । मित्रावरुणा ।
 पुयमानः । अभि । नरं । धीः । जवनं । रथेः स्यां । अभि । इंद्रं । वृषणं ।
 वज्रः सवाहुं ॥ अभि । वस्त्रा । सुः । वसनानि । अर्प । अभि । धेनूः ।
 सुः । दुधाः । पुयमानः । अभि । चंद्रा । भर्तवे । नः । हिरण्या ।
 अभि । अश्वान् । रथिनः । देव । सोम ॥ २० ॥ अभि । नः । अर्प ।
 दिव्या । वसूनि । अभि । विश्वा । पार्थिवा । पुयमानः । अभि । येन ।
 द्रविणं । अश्ववाम । अभि । आप्येयं । जमदग्निः । स्वत् । नः ॥ अया ।
 पवा । पवस्व । एना । वसूनि । मांश्चत्वे । इंद्रोइति । सरसि । प्र ।
 धन्व । ब्रध्नः । चित् । अत्र । वातः । न । जूतः । पुरुः । मेधः । चित् ।
 तक्वे । नरं । दात् ॥ उत । नः । एना । पवया । पवस्व । अधि । श्रुते ।
 श्रवाय्यस्य । तीर्थे । षष्ठि । सहस्रा । नैगुतः । वसूनि । वृक्षं । न ।
 पक्कं । धुनवत् । रणाय ॥ महि । इमेइति । अस्य । वृषनाम । शुपेइति ।
 मांश्चत्वे । वा । पृशने । वा । वधत्रेइति । अस्वापयत् । निः । गुतः ।
 सेहयत् । च । अप । अमित्रा । अप । अचितः । अच । इतः ॥

सं । त्री । पवित्रा । विस्तृतानि । एपि । अनु । एकै । धावसि ।
 पुयमानः । असि । भगः । असि । दात्रस्य । दाता । असि ।
 मघऽवा । मघवत्ऽभ्यः । इंदोइति ॥ २१ ॥ एपः । विश्वऽवित् ।
 पवते । मनीषी । सोमः । विश्वस्य । भुवनस्य । राजा । द्रुप्सान् ।
 ईरयन् । विदथेषु । इंदुः । वि । वारं । अव्यं । समया । अति ।
 याति ॥ इंदुः । रिहति । महिषाः । अदध्याः । पदे । रेभति ।
 कवयः । न । गृध्राः । हिन्वति । धीराः । दशऽभिः । क्षिपाभिः ।
 सं । अंजते । रूपं । अपां । रसेन ॥ त्वया । वयं । पवमानेन ।
 सोम । भरे । कृतं । वि । चिनुयाम् । शश्वत् ॥ ० ॥ २२ ॥
 अभि । नः । वाजऽसातमं । रयिं । अर्प । पुरुऽस्पृहं । इंदोइति ।
 सहस्रऽभर्णसं । तुविऽद्युम्नं । विश्वऽसहं ॥ परि । स्थः ।
 सुवानः । अव्ययं । रथे । न । वर्म । अव्यत । इंदुः । अभि । द्रुणा ।
 हितः । हियानः । धाराभिः । अक्षारिति ॥ ० ॥ अक्षारिति । इंदुः ।
 अव्ये । मदऽच्युतः । धारा । यः । ऊर्ध्वः । अध्वरे । भ्राजा । न ।
 एति । गव्यऽयुः ॥ सः । हि । त्वं । देव । शश्वते । वसु । मतीय ।
 दाशुधे । इंदोइति । सहस्रिणं । रयिं । शतऽआत्मानं । विवाससि ॥ ० ॥
 वसोइति । वस्वः । पुरुऽस्पृहः । नि । नेदिष्ठऽतमाः । इषः । स्याम ।
 सुम्नस्य । अधिगोइत्यधिऽगो ॥ द्विः । यं । पंच । स्वऽयशसं । स्वसारः ।
 अद्रिऽसंहतं ॥ ० ॥ प्रऽस्त्रापयंति । ऊर्मिणं ॥ २३ ॥ परि । त्यं । हर्यतं ।
 हरिं । बभ्रुं । पुनंति । वारेण । यः । देवान् । विश्वान् । इत् । परि ।
 मदेन । सह । गच्छति ॥ अस्य । वः । हि । अवसा । पांतः । दक्षऽ-
 साधनं । यः । सूरिषु । श्रवः । बृहत् । दधे । स्वः । न । हर्यतः ॥
 सः । वां । यज्ञेषु । मानवीइति । इंदुः । जनिष्ट । रोदसीइति । देवः ।
 देवीइति । गिरिऽस्थाः । अस्त्रेधन् । तं । तुविऽस्वनि ॥ ० ॥ वृत्रऽघ्ने ।
 परि । सिच्यसे । नरे । च । दक्षिणाऽवते । देवाय । सदनऽसदे ॥
 ते । प्रत्नासः । विऽऽविषु । सोमा । जनिषे । अक्षरन् । अपऽप्रोथंतः ।

सुनुतः । हुरऽचितः । प्रातरिति । तान् । अप्रचेतसः ॥ तं । सखायः ।
 पुरऽरुचै । युयं । वयं । च । सुरयः । अश्याम । वाजऽगंध्यं ।
 सनेम । वाजऽपस्यं ॥ २४ ॥ आ । हर्यताय । धृष्णवे । धनुः ।
 तन्वति । पौंस्यं । शुक्रां । वयंति । असुराय । निऽनिजं । विपां ।
 अत्रे । महीयुवः ॥ अध्व । क्षपा । परिऽकृतः । वाजान् । अभि । प्र ।
 गाहते । यदि । विवस्वतः । धियः । हरिं । हिन्वति । यातवे ॥ तं ।
 अस्य । मर्जयामसि । मदः । यः । इंद्रऽपातमः । यं । गावः । आसऽ-
 मिः । दधुः । पुरा । नूनं । च । सुरयः ॥ तं । गाथया । पुराण्या ।
 पुनानं । अभि । अनुपत । उतोइति । कृपंत । धीतर्यः । देवानां ।
 नाम । बिभ्रतीः ॥ तं । उक्षमाणं । अव्यथे । वारं । पुनंति । धर्णासिं ।
 दुतं । न । पूर्वऽचित्तये । आ । शासते । मनीषिणः ॥ २५ ॥ सः ।
 पुनानः । मदिन्ऽतमः । सोमः । चमूषु । सीदति । पशौ । न । रेतः ।
 आऽदधत् । पतिः । वचस्यते । धियः ॥ सः । मृज्यते । सुकर्मऽभिः ।
 देवः । देवेभ्यः । सुतः । विदे । यत् । आसु । संऽददिः । महीः ।
 अपः । वि । गाहते ॥ सुतः । इंद्रोइति । पवित्रे । आ । नृऽभिः ।
 यतः । वि । नीयसे । इंद्राय । मत्सरिन्ऽतमः । चमूषु । आ । नि ।
 सीदसि ॥ २६ ॥ अभि । नवंते । अद्रुहः ॥ ० ॥ वत्सं । न । पूर्व ।
 आयुनि । जातं । रिहंति । मातरः ॥ पुनानः । इंद्रोइति । आ । भर ।
 सोम । द्विऽवहंसं । रयिं । त्वं । वसूनि । पुण्यसि । विश्वानि ।
 दाशुपः । गृहे ॥ त्वं । धियं । मनऽयुजं । सृज । वृष्टिं । न । तन्यतुः ।
 त्वं । वसूनि । पार्थिवा । दिव्या । च । सोम । पुण्यसि ॥ परि । ते ।
 जिग्युषः । यथा । धारा । सुतस्य । धावति । रंहमाणा । वि ।
 अव्ययं । वारं । वाजीऽइव । सानसिः ॥ ऋत्वे । दक्षाय । नः । कवे ।
 पवस्व । सोम । धारया । इंद्राय । पातवे । सुतः । मित्राय ।
 वरुणाय । च ॥ २७ ॥ पवस्व । वाजऽसातमः । पवित्रे । धारया ।
 सुतः । इंद्राय । सोम । विष्णवे । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः ॥ त्वां ।

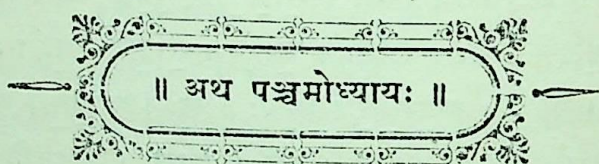

रिहन्ति । मातरः । हरिं । पवित्रे । अद्भुतः । वत्सं । जातं । न ।
 धेनवः । पवमान । विऽधर्मणि ॥ पवमान । महि । श्रवः । चित्रेभिः ।
 यासि । रश्मिऽभिः । शर्धन् । तमांसि । जिघ्रसे । विश्वानि । दाशुपः ।
 गृहे ॥ त्वं । द्यां । च । महिऽव्रत । पृथिवीं । च । अति । जम्भिषे ।
 प्रति । द्रापिं । अमुंचथाः । पवमान । महिऽत्वना ॥ २८ ॥

इति सप्तमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

अष्टक ७, अध्याय ५, मण्डल ९, अनुवाक ७, वर्ग १.

हरिः ॐ ॥ पुरऽजिती । वः । अंधसः । सुताय । मादयित्नवै ।
 अप । श्वानं । श्रथिष्टुन । सखायः । दीर्घऽजिह्व्यं ॥ यः । धारया ।
 पावकया । परिऽप्रस्यंदते । सुतः । इंदुः । अश्वः । न । कृत्यः ॥ तं ।
 दुरोषं । अभि । नरः । सोमं । विश्वाच्या । धिया । यज्ञं । द्विन्वति ।
 अद्रिऽभिः ॥ सुतासः । मधुमत्ऽतमाः । सोमाः । इंद्राय । मंदिनः ।
 पवित्रऽवंतः । अक्षरन् । देवान् । गच्छन्तु । वः । मदाः ॥ इंदुः ।
 इंद्राय । पवते । इति । देवासः । अब्रुवन् । वाचः । पतिः । मखस्यते ।
 विश्वस्य । ईशानः । ओजसा ॥ १ ॥ सहस्रऽधारः । पवते । समुद्रः ।
 वाचंऽईखयः । सोमः । पतिः । रयीणां । सखा । इंद्रस्य । दिवेऽदिवे ॥
 अयं । पूषा । रयिः । भगः । सोमः । पुनानः । अर्पति । पतिः ।
 विश्वस्य । भूमनः । वि । अख्यत् । रोदसीइति । उमेइति ॥ सं ।
 ऊँइति । प्रियाः । अनुषत् । गावः । मदाय । वृष्वयः । सोमासः ।

कृण्वते । पथः । पर्वमानासः । इंदवः ॥ यः । ओजिष्ठः । तं । आ ।
 भर । पर्वमान । अवाय्यं । यः । पंच । चर्षणीः । अभि । रयिं ।
 येन । वनामहै ॥ सोमाः । पवंते । इंदवः । अस्मभ्यं । गातुवित् । तमाः ।
 मित्राः । सुवानाः । अरेपसः । सुऽआध्यः । स्वऽविदः ॥ २ ॥
 सुस्वानासः । वि । अद्रिऽभिः । चितानाः । गोः । अधि । त्वचि ।
 इषं । अस्मभ्यं । अभितः । सं । अस्वरन् । वसुऽविदः ॥ एते । पुताः ।
 विपऽक्षितः । सोमासः । दधिऽआशिरः । सूर्यासः । न । दर्शतासः ।
 जिगत्तवः । ध्रुवाः । घृते ॥ प्र । सुन्वानस्य । अंधसः । मर्तः । न ।
 वृत । तत् । वचः । अप । श्वानं । अराधसं । हत । मखं । न ।
 भृगवः ॥ आ । जामिः । अत्कै । अव्यत । भुजे । न । पुत्रः । ओण्योः ।
 सत् । जारः । न । योषणां । वरः । न । योनिं । आऽसदं ॥ सः ।
 वीरः । दक्षऽसाधनः । वि । यः । तस्तंभ । रोदसीइति । हरिः ।
 पवित्रे । अव्यत । वेधाः । न । योनिं । आऽसदं ॥ अव्यः । वारंभिः ।
 पवते । सोमः । गव्ये । अधि । त्वचि । कर्त्तिकदत् । वृषा । हरिः ।
 इंदस्य । अभि । एति । निऽकृतं ॥ ३ ॥ क्राणा । शिशुः । महीनां ।
 हिन्वन् । ऋतस्य । दीधितिं । विश्वा । परि । प्रिया । भुवत् । अघं ।
 हिता ॥ उप । त्रितस्य । पाप्योः । अमक्त । यत् । गुहा । पदं ।
 यन्नस्य । सप्त । धामऽभिः । अघं । प्रियं ॥ व्रीणिं । त्रितस्य । धारया ।
 पृष्ठेषु । आ । ईरय । रयिं । मिमीति । अस्य । योजना । वि । सुऽकतुः ॥
 जुज्ञानं । सप्त । मातरः । वेधां । अशासत । थिये । अयं । ध्रुवः ।
 रयीणां । चिकेत । यत् ॥ अस्य । व्रते । सऽजोपसः । विश्वे ।
 देवासः । अद्रुहः । स्पार्हाः । भवति । रंतयः । जुपंत । यत् ॥ ४ ॥
 यं । ईमिति । गमै । ऋतऽवृधः । दृशे । चारुं । अजीजनन् । कविं ।
 मंहिष्ठं । अध्वरे । पुरुऽस्पृहं ॥ समीचीनेइति संऽईचीने । अभि ।
 त्मना । यद्दीइति । ऋतस्य । मातरा । तन्वानाः । यन्नं । आनुपक् ।
 यत् । अंजते ॥ कर्त्वा । शुक्रभिः । अक्षऽभिः । ऋणोः । अप । व्रजं ।

दिवः । हिन्वन् । ऋतस्य । दीधिति । प्र । अध्वरे ॥ ५ ॥ प्र । पुनानाय ।
 वेधसे । सोमाय । वन्नः । उत्स्यत । भृति । न । भर । मृतिऽभिः ।
 जुजोषते ॥ परि । वाराणि । अव्यया । गोभिः । अंजानः । अर्षति ।
 श्री । सधऽस्था । पुनानः । कृणुते । हरिः ॥ परि । कोश । मधुऽ-
 श्रुतं । अव्यये । वरि । अर्षति । अभि । वाणीः । ऋषीणां । सुत ।
 नुषत ॥ परि । नेता । मतीनां । विश्वऽदेवः । अदाभ्यः । सोमः ।
 पुनानः । चर्मोः । विशत् । हरिः ॥ परि । दैवीः । अनु । स्वधाः ।
 इंद्रेण । याहि । सऽरथं । पुनानः । वाघत् । वाघत्ऽभिः ।
 अमर्त्यः ॥ परि । सप्तिः । न । वाजऽयुः । देवः । देवेभ्यः । सुतः ।
 विऽआनशिः । पर्वमानः । वि । धावति ॥ ६ ॥ इति सप्तमोऽ-
 नुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ अष्टमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ सखायः ।
 आ । नि । सीदत । पुनानाय । प्र । गायत । शिशुं । न । यज्ञैः ।
 परि । भुषत । श्रिये ॥ सं । ईसिति । वत्सं । न । मातृऽभिः । सृजत ।
 गयऽसार्धनं । देवऽअव्यं । मदं । अभि । द्विशवसं ॥ पुनात ।
 दक्षऽसार्धनं । यथा । शर्धाय । वीतये । यथा । मित्राय ।
 वरुणाय । शंसतमः ॥ अस्मभ्यं । त्वा । वसुऽविदं । अभि । वाणीः ।
 अनुषत । गोभिः । ते । वर्णै । अभि । वासयामसि ॥ सः । नः ।
 मदानां । पते । इंदोइति । देवऽप्सराः । असि । सखाऽइव । सख्ये ।
 गातुवितुऽतमः । भव ॥ सनेमि । कृधि । अस्मत् । आ । रक्षसं । कं ।
 चित् । अत्रिणं । अप । अदेवं । द्रयुं । अंहः । युयोधि । नः ॥ ७ ॥
 तं । वः । सखायः । मदाय । पुनानं । अभि । गायत ॥ ० ॥
 स्वदयत । गुर्तिऽभिः ॥ सं । वत्सऽइव । मातृऽभिः । इंदुः । हिन्वानः ।
 अज्यते । देवऽअवीः । मदं । मृतिऽभिः । परिऽकृतः ॥ अयं । दक्षाय ।
 सार्धनः । अयं । शर्धाय । वीतये । अयं । देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः ।
 सुतः ॥ गोऽमत् । नः । इंदोइति । अश्वऽवत् । सुतः । सुऽदक्ष ।
 धन्व । शुचिं । ते । वर्णै । अधि । गोषु । दीधुः ॥ सः । नः । हरीणां ।

पते । इन्द्रोइति । देवप्सरःऽतमः । सखाऽइव । सख्ये । नर्यः ।
 त्वे । भव ॥ सनेमि । त्वं । अस्मत् । आ । अदेवं । कं । चित् ।
 अत्रिणं । सहान् । इन्द्रोइति । परि । वाधः । अप । द्रुयुं ॥ ८ ॥ इन्द्रं ।
 अच्छ । सुताः । इमे । वृषणं । युन्तु । हरयः । श्रुष्टी । जातासः ।
 इंदवः । स्वऽविदः ॥ अयं । भराय । सानसिः । इन्द्राय । पवते ।
 सुतः । सोमः । जैत्रस्य । चेतति । यथा । विदे ॥ ० ॥ ग्रामं ।
 गृणीत । सानसि । वज्रं । च । वृषणं । भरत् । सं । अप्सुऽजित् ॥
 प्र । धन्व । सोम । जाग्रुविः ॥ ० ॥ द्युऽमंतं । शुम्भं । आ । भर ।
 स्वऽविदं ॥ इन्द्राय । वृषणं । मदं । पवस्व । विश्वऽदर्शतः । सहस्रऽ-
 यामा । पथिऽकृत् । विऽचक्षणः ॥ ९ ॥ असभ्यं । गातुवित्ऽतमः ।
 देवेभ्यः । मधुमत्ऽतमः । सहस्रं । याहि । पथिऽभिः । कनिकदत् ॥
 पवस्व । देवऽवीतये । इन्द्रोइति । धाराभिः । ओजसा । आ । कलशं ।
 मधुऽमान् । सोम । नः । सद्रः ॥ तव । द्रप्साः । उदऽप्रुतः । इन्द्रं ।
 मदाय । ववृधुः । त्वां । देवासः । अमृताय । कं । पुपुः ॥ आ । नः ।
 सुतासः । इंदवः । पुनानाः । धावत । रयिं । वृष्टिऽद्यावः । रीतिऽ-
 आपः । स्वऽविदः ॥ सोमः । पुनानः । ऊर्मिणा । अव्यः । वारं । वि ।
 धावति । अत्रे । वाचः । पवमानः । कनिकदत् ॥ १० ॥ धीभिः ।
 हिन्वंति । वाजिनं । वने । क्रीळंतं । अतिऽअविं । अभि । त्रिऽपृष्ठं ।
 मतयः । सं । अस्वरन् ॥ असर्जि । कलशान् । अभि । मीळहे ।
 सप्तिः । न । वाजऽयुः । पुनानः । वाचं । जनयन् । असिऽस्यदत् ॥
 पवते । हर्यतः । हरिः । अति । हरांसि । रंहा । अभिऽअर्पन् ।
 स्तोतुऽभ्यः । वीरऽवत् । यशः ॥ अया । पवस्व । देवऽयुः । मधोः ।
 धाराः । असृक्षत् । रेभन् । पवित्रं । परि । एषि । विश्वतः ॥ ११ ॥
 परि । इतः । सिचत् । सुतं । सोमः । यः । उत्ऽतमं । हविः ।
 दधन्वान् । यः । नर्यः । अप्ऽसु । अंतः । आ । सुसाव । सोमं ।
 अद्रिऽभिः ॥ नूनं । पुनसिः ॥ अविऽभिः । परि । सव । अदब्धः ।

सुरभिऽतरः । सुते । चित् । त्वा । अपऽसु । मद्रामः । अंधसा ।
 श्रीणंतः । गोभिः । उत्तरं ॥ परि । सुवानः । चक्षसे । देवऽमादनः ।
 क्रतुः । इंदुः । विऽचक्षणः ॥ पुनानः । सोम । धारया । अपः ।
 वसानः । अर्षसि । आ । रत्नऽधाः । योनि । ऋतस्य । सीदसि ।
 उत्सः । देव । हिरण्ययः ॥ दुहानः । ऊधः । दिव्यं । मधु । प्रियं ।
 प्रत्नं । सधऽस्थं । आ । असदत् । आऽपृच्छयं । धरुणं । वाजी ।
 अर्षति । नृऽभिः । धृतः । विऽचक्षणः ॥ १२ ॥ पुनानः । सोम ।
 जागृविः । अव्यः । वारं । परि । प्रियः । त्वं । विप्रः । अभवः ।
 अंगिरऽतमः । मध्वा । यज्ञं । मिमिक्ष । नः ॥ सोमः । मीढान् ।
 पवते । गातुवित्ऽतमः । ऋषिः । विप्रः । विऽचक्षणः । त्वं । कविः ।
 अभवः । देवऽवीतमः । आ । सूर्यं । रोहयः । दिवि ॥ सोमः ।
 ऊँइति । सुवानः । सोतुऽभिः । अधि । सुऽभिः । अवीनां । अश्वयाऽ-
 इव । हरिता । याति । धारया । मंद्रया । याति । धारया ॥
 अनुपे । गोऽमान् । गोभिः । अक्षारिति । सोमः । दुग्धभिः ।
 अक्षारिति । समुद्रं । न । संऽवरणानि । अगमन् । मंदी । मदाय ।
 तोशते ॥ आ । सोम । सुवानः । अद्रिऽभिः । तिरः । वाराणि ।
 अव्यया । जनः । न । पुरि । चस्वोः । विशत् । हरिः । सदः ।
 वनेषु । दधिपे ॥ १३ ॥ सः । ममृजे । तिरः । अण्वानि । मेघ्यः ।
 मीळहे । सप्तिः । न । वाजऽयुः । अनुऽमाद्यः । पवमानः । मनीषिऽ-
 मिः । सोमः । विप्रैभिः । ऋक्ऽभिः ॥ प्र । सोम । देवऽवीतये ।
 सिधुः । न । पिप्ये । अर्णसा । अंशोः । पर्यसा । मंदिरः । जागृविः ।
 अच्छ । कोशं । मधुऽश्रुतं ॥ आ । हर्यतः । अर्जुने । अत्कै । अव्यत ।
 प्रियः । सूनुः । न । मर्ज्यः । तं । ई । हिन्वन्ति । अपसः । यथा ।
 रथं । नदीषु । आ । गभस्त्योः ॥ अभि । सोमासः । आयवः । पवते ।
 मयं । मदै । समुद्रस्य । अधि । विष्टपि । मनीषिणः । मत्सरासः ।
 स्वऽविदः ॥ तरतु । समुद्रं । पवमानः । कर्मिणः । राजा । देवः ।

ऋतं । बृहत् । अर्षत् । मित्रस्य । वरुणस्य । धर्मणा । प्र । हिन्वानः ।
 ऋतं । बृहत् ॥ १४ ॥ नृऽभिः । येमानः । हर्यतः । विऽचक्षणः ।
 राजा । देवः । समुद्रियः ॥ इंद्राय । पवते । मद्दः । सोमः । मरुत्वते ।
 सुतः । सहस्रऽधारः । अति । अव्यं । अर्पति । तं । ईमिति ।
 मज्जति । आयवः ॥ पुनानः । चमूइति । जनयन् । मति । कविः ।
 सोमः । देवेषु । रण्यति । अपः । वसानः । परि । गोभिः । उत्-
 तरः । सीदन् । वनेषु । अव्यत ॥ तव । अहं । सोम । ररण । सख्ये ।
 इंद्रोइति । दिवेऽदिवे । पुरुणि । वभ्रोइति । नि । चरति । मां । अव ।
 परिऽधीन् । अति । तान् । इहि ॥ उत । अहं । नक्तं । उत । सोम ।
 ते । दिवा । सख्याय । वभ्रोइति । ऊधनि । वृण । तपंतं । अति ।
 सूर्ये । परः । शकुनाऽइव । पतिम ॥ १५ ॥ मृज्यमानः । सुऽहस्त्य ।
 समुद्रे । वाचं । इन्वसि । रयिं । पिशंगं । बृहुलं । पुरुऽस्पृहं ।
 पवमान । अभि । अर्षसि ॥ मृजानः । वारं । पवमानः । अव्यये ।
 वृषा । अव । चक्रदः । वने । देवानां । सोम । पवमान । निऽकृतं ।
 गोभिः । अंजानः । अर्षसि ॥ पवस्व । वाजऽसातये । अभि । विश्वानि ।
 काव्या । त्वं । समुद्रं । प्रथमः । वि । धारयः । देवेश्यः । सोम ।
 मत्सरः ॥ ० ॥ दिव्या । च । सोम । धर्मऽभिः । त्वां । विप्रासः ।
 मतिऽभिः । विऽचक्षण । शुभ्रं । हिन्वति । श्रीतिऽभिः ॥ पवमानाः ।
 असृष्टत । पवित्रं । अति । धारया । मरुत्वतः । मत्सराः । इंद्रियाः ।
 हयाः । मेधां । अभि । प्रयांसि । च ॥ ० ॥ कोशं । अर्पति । इंद्रुः ।
 हियानः । सोतृऽभिः । जनयन् । ज्योतिः । मंदनाः । अवीवशत् ।
 गाः । कृण्वानः । न । निऽनिजं ॥ १६ ॥ पवस्व । मधुमत्ऽतमः ।
 इंद्राय । सोम । क्रतुवित्ऽतमः । मद्दः । महि । युक्षऽतमः । मद्दः ॥
 यस्य । ते । पीत्वा । वृषभः । वृषऽयते । अस्य । पीताः । स्वऽविदः ।
 सः । सुऽप्रकेतः । अभि । अक्रमीत् । इपः । अच्छ । वाजं । न ।
 पतेशः ॥ त्वं । हि । अंग । दैव्या । पवमान । जनिमानि । युमत्ऽ-

तमः । अमृतत्वाय । घोषयः ॥ येन । नवऽग्वः । दध्यङ् । अपऽऊर्णते ।
 येन । विप्रांसः । आपिरे । देवानां । सुप्ते । अमृतस्य । चारुणः ।
 येन । श्रवांसि । आनशुः ॥ एषः । स्यः । धारया । सुतः । अव्यः ।
 वारिभिः । पवते । मदिन्ऽतमः । कीळन् । ऊर्मिः । अपांऽइव ॥ १७ ॥
 यः । उस्त्रियाः । अप्याः । अंतः । अश्मनः । निः । गाः । अकृतत् ।
 ओजसा । अभि । व्रजं । तत्तिने । गव्यं । अश्व्यं । वर्मीऽइव ।
 भृणोइति । आ । रुज् ॥ आ । सोत् । परि । सिञ्चत् । अश्वं । न ।
 स्तोमं । अपऽतुरं । रजऽतुरं । वनऽकक्षं । उदऽप्रुतं ॥ सहस्रऽधारं ।
 वृषभं । पयऽवृधं । प्रियं । देवाय । जन्मने । ऋतेन । यः । ऋतऽ-
 नातः । विऽववृधे । राजा । देवः । ऋतं । बृहत् ॥ अभि । वृद्धं ।
 बृहत् । यशः । इषः । पते । दिदीहि । देव । देवऽयुः । वि । कोशं ।
 मध्यमं । युव ॥ आ । वच्यस्व । सुऽदश् । चम्बोः । सुतः । विशां ।
 वह्निः । न । विशपतिः । वृष्टिं । दिवः । पवस्व । रीति । अपां ।
 जिन्व । गोऽइष्टये । धियः ॥ १८ ॥ एतं । ऊँइति । त्यं । मदऽच्युतं ।
 सहस्रऽधारं । वृषभं । दिवः । दुहुः । विश्वा । वसूनि । विश्रंतं ॥
 वृषां । वि । जज्ञे । जनयन् । अमर्त्यः । प्रऽतपन् । ज्योतिषा । तमः ।
 सः । सुऽस्तुतः । कविऽमिः । निऽनिजं । दधे । विऽधातुं । अस्य ।
 दंससा ॥ सः । सुन्वे । यः । वसूनां । यः । रायां । आऽनेता । यः ।
 इळानां । सोमः । यः । सुऽक्षितीनां ॥ यस्य । नः । इंद्रः । पिबात् ।
 यस्य । मरुतः । यस्य । वा । अर्यमणा । भगः । आ । येन ।
 मित्रावरुणा । कर्गमहे । आ । इंद्रं । अवसे । महे ॥ इंद्राय । सोम ।
 पातवे । नृऽभिः । यतः । सुऽआयुधः । मदिन्ऽतमः । पवस्व ।
 मधुमत्ऽतमः ॥ इंद्रस्य । हार्दि । सोमऽधानं । आ । विश । समुद्रं-
 इव । सिधवः । जुष्टः । मित्राय । वरुणाय । वायवे । दिवः । विष्टमः ।
 उत्तमः ॥ १९ ॥ परि । प्र । ध्रन्व । इंद्राय । सोम । स्वादुः ।
 मित्राय । पूष्णे । भगाय ॥ इंद्रः । ते । सोम । सुतस्य । पेयाः ।

क्रत्वे । दक्षाय । विश्वे । च । देवाः ॥ एव । अमृताय । महे ।
 क्षाय । सः । शुकः । अर्ष । दिव्यः । पीयूषः ॥ पवस्व । सोम ।
 महान् । समुद्रः । पिता । देवानां । विश्वा । अभि । धाम ॥ शुकः ।
 पवस्व । देवेभ्यः । सोम । दिवे । पृथिव्यै । शं । च । प्रजायै ॥
 दिवः । धर्ता । असि । शुकः । पीयूषः । सत्ये । विश्वधर्मन् । वाजी ।
 पवस्व ॥ पवस्व । सोम । युष्मि । सुधारः । महां । अवीनां । अनु ।
 पुर्व्यः ॥ नृभिः । येमानः । जज्ञानः । पुतः । क्षरत् । विश्वानि ।
 मद्रः । स्वऽवित् ॥ इंदुः । पुनानः । प्रजां । उराणः । करत् ।
 विश्वानि । द्रविणानि । नः ॥ पवस्व । सोम । क्रत्वे । दक्षाय । भवः ।
 न । निक्तः । वाजी । धनाय ॥ २० ॥ तं । ते । सोतारः । रसं ।
 मदाय । पुनंति । सोमं । महे । युष्माय ॥ शिशुं । जज्ञानं । हरिं ।
 मृजंति । पवित्रे । सोमं । देवेभ्यः । इंदुं ॥ इंदुः । पविष्ट । चारुः ।
 मदाय । अपां । उपऽस्थे । कविः । भगाय ॥ बिभर्ति । चारु । इंद्रस्य ।
 नाम । येन । विश्वानि । वृत्रा । जघान ॥ पिबंति । अस्य । विश्वे ।
 देवासः । गोभिः । श्रीतस्य । नृभिः । सुतस्य ॥ प्र । सुवानः ।
 अक्षरिति । सहस्रधारः । तिरः । पवित्रं । वि । वारं । अव्यं ॥ सः ।
 वाजी । अक्षरति । सहस्ररेताः । अत्भिः । मृजानः । गोभिः ।
 श्रीणानः ॥ प्र । सोम । याहि । इंद्रस्य । कुक्षा । नृभिः । येमानः ।
 अद्रिभिः । सुतः ॥ असर्जि । वाजी । तिरः । पवित्रं । इंद्राय । सोमः ।
 सहस्रधारः ॥ अंजंति । एनं । मध्वः । रसेन । इंद्राय । वृष्णे । इंदुं ।
 मदाय ॥ देवेभ्यः । त्वा । वृथा । पाजसे । अपः । वसानं । हरिं ।
 मृजंति ॥ इंदुः । इंद्राय । तोशते । नि । तोशते । श्रीणन् । उग्रः । रिणन् ।
 अपः ॥ २१ ॥ परि । ऊंइति । सु । प्र । धन्व । वाजसातये । परि ।
 वृत्राणि । सक्षणिः । द्विषः । तरथ्यै । ऋणयाः । नः । इयसे ॥
 अनु । हि । त्वा । सुतं । सोम । मदामसि । महे । समर्यराज्ये ।
 वाजान् । अभि । पवमानः । प्र । गृहसे ॥ अजीजनः । हि । पवमान ।

सूर्ये । वि॒ऽधारे । शक्म॑ना । पयः । गो॒ऽजीर॑या । रंह॑माणः । पु॒रं॒ऽ-
 ध्या ॥ भजी॑जनः । अ॒मृत॑ । म॒र्त्येषु॑ । आ । ऋ॒तस्य॑ । ध॒र्मन् । अ॒मृत॑स्य ।
 सार॑णः । सदा । भ॒सरः । वाजं॑ । अ॒च्छ । स॒नि॒स्य॑दत् ॥ अ॒भि॒ऽअ॒भि ।
 हि । भ्रव॑सा । त॒तदि॑थ । उत्सं॑ । न । कं । चि॒त् । ज॒न॒ऽपानं॑ ।
 अ॒क्षितं॑ । श॒र्या॑भिः । न । भ॒र॑माणः । ग॒भ॑स्त्योः ॥ आ॒त् । ई । के ।
 चि॒त् । प॒श्य॑मानासः । आ॒प्यं । व॒सु॒ऽरुचः॑ । दि॒व्याः । अ॒भि । अ॒नु॒प॒त् ।
 वारं॑ । न । दे॒वः । स॒वि॒ता । वि । ऊ॒र्णु॒ते ॥ २२ ॥ त्वे॒इति॑ । सो॒म ।
 प्र॒थ॒माः । वृ॒क्त॒ऽब॑र्हिषः । म॒हे । वाजा॑य । श्रव॑से । धि॒यं । द॒धुः । सः ।
 त्वं । नः । वी॒र । वी॒र्या॑य । चो॒द॒य ॥ दि॒वः । पी॒यूषं॑ । पु॒ष्यं । यत् ।
 उ॒क्थ्यं॑ । म॒हः । गा॒हा॒त् । दि॒वः । आ । निः । अ॒धु॒क्ष॒त् । इं॒द्रं । अ॒भि ।
 जा॒य॑मानं । सं । अ॒स्व॒र॒न् ॥ अ॒ध॒ । यत् । इ॒मे॒इति॑ । प॒व॒मान॑ ।
 रो॒द॒सी॒इति॑ । इ॒मा । च॒ । वि॒श्वा । भु॒व॒ना । अ॒भि । म॒ज्ज॑ना । यु॒थे ।
 न । निः॒ऽस्थाः । वृ॒ष॒भः । वि । ति॒ष्ठ॒से ॥ सो॒मः । पु॒नानः॑ । अ॒व्ययं॑ ।
 वारे॑ । शि॒शुः । न । क्री॒ळन् । प॒व॒मानः । अ॒क्षारि॑ति । स॒ह॒स्र॑ऽधारः ।
 श॒त॒ऽवा॒जः । इं॒द्रुः ॥ ए॒षः । पु॒नानः॑ । म॒धु॒ऽमान् । ऋ॒त॒ऽवा । इं॒द्राय॑ ।
 इं॒द्रुः । प॒व॒ते । स्वा॒दुः । उ॒र्मिः । वा॒ज॒ऽस॒निः । व॒रि॒वः॒ऽचित् । व॒यः॒ऽ-
 धाः ॥ सः । प॒व॒स्व । स॒ह॑मानः । पृ॒त॒न्यून॑ । से॒ध॒न् । र॒क्षांसि॑ । अप॑ ।
 दुः॒ऽग॒हा॒नि । सु॒ऽआ॒यु॒धः । स॒स॒हान् । सो॒म । श॒त्रून् ॥ २३ ॥ अ॒या ।
 रु॒चा । ह॒रि॒ण्या । पु॒नानः॑ । वि॒श्वा । द्वे॒षांसि॑ । त॒र॒ति । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः ।
 सूरः॑ । न । स्व॒यु॒ग्व॒ऽभिः । धारा॑ । सु॒तस्य॑ । रो॒च॒ते । पु॒नानः॑ । अ॒रु॒षः ।
 ह॒रिः ॥ वि॒श्वा । यत् । रू॒पा । प॒रि॒ऽया॒ति । ऋ॒क्॒ऽभिः । स॒प्त॒ऽ-
 आ॒स्ये॒भिः । ऋ॒क्॒ऽभिः । त्वं । त्यत् । प॒णी॒नां । वि॒दः । वसु॑ । सं ।
 मा॒तृ॒ऽभिः । म॒र्ज॑य॒सि । स्वे । आ । द॒मे । ऋ॒तस्य॑ । धी॒ति॒ऽभिः ।
 द॒मे ॥ प॒रा॒ऽव॒र्तः । न । साम॑ । तत् । यत्र॑ । र॒णं॒ति । धी॒तयः॑ ।
 वि॒धातु॑ऽभिः । अ॒रु॒पी॒भिः । वयः॑ । द॒धे । रो॒च॑मानः । वयः॑ । द॒धे ॥
 पूर्वा॑ । अनु॑ । प्र॒ऽदि॒ता । आ॒वि । यो॒क्त॑त् । स । र॒श्मि॑ऽभिः । य॒त॒ते ।

दृशतः । रथः । दैव्यः । दर्शतः । रथः । अगमन् । उक्थानि ।
 पोस्या । इंद्र । जैत्राय । हर्षयन् । वज्रः । च । यत् । भवथः ।
 अनपऽच्युता । समत्ऽसु । अनपऽच्युता ॥ २४ ॥ नानानं । वै ।
 ऊहति । नः । धियः । वि । व्रतानि । जनानां । तक्षा । रिष्टं । सुतं ।
 भिषक् । ब्रह्मा । सुन्वतं । इच्छति ॥ ० ॥ जरतीभिः । ओषधीभिः ।
 पुष्पैः । शकुनानां । कामारः । अश्मऽभिः । द्युऽभिः । हिरण्यऽवतं ।
 इच्छति ॥ ० ॥ कारुः । अहं । ततः । भिषक् । उपलऽप्रक्षिणी । नना ।
 नानाऽधियः । वसुऽयवः । अनु । गाऽइव । तस्थिम ॥ ० ॥ अभ्वः ।
 वोल्ह । सुऽखं । रथं । हसनां । उपऽमंत्रिणः । शेषः । रोमणऽवतौ ।
 भेदौ । वाः । इत् । मंडूकः । इच्छति ॥ ० ॥ २५ ॥ शर्यणाऽवति ।
 सोमं । इंद्रः । पिवतु । वृत्रऽहा । बलं । दधानः । आत्मनि ।
 करिष्यन् । वीर्यं । महत् ॥ ० ॥ आ । पवस्व । दिशां । पते ।
 आर्जीकात् । सोम । मीढ्वः । ऋतऽवाकेन । सत्येन । अद्रया ।
 तपसा । सुतः ॥ ० ॥ पर्जन्यऽवृद्धं । महिषं । तं । सूर्यस्य । दुहिता ।
 आ । अमरत् । तं । गंधर्वाः । प्रति । अगृभ्णन् । तं । सोमं । रसं ।
 आ । अदधुः ॥ ० ॥ ऋतं । वदन् । ऋतऽद्युम् । सत्यं । वदन् ।
 सत्यऽकर्मन् । श्रद्धां । वदन् । सोम । राजन् । धात्रा । सोम । परिऽ-
 कृतः ॥ ० ॥ सत्यंऽउग्रस्य । बृहतः । सं । स्रवंति । संऽस्रवाः । सं ।
 यंति । रसिनः । रसाः । पुनानः । ब्रह्मणा । हरे ॥ ० ॥ २६ ॥ यत्र ।
 ब्रह्मा । पवमान । छंदस्यां । वाचं । वदन् । ग्राव्णां । सोमं । महीयते ।
 सोमेन । आऽनंदं । जनयन् ॥ ० ॥ यत्र । ज्योतिः । अजस्रं ।
 यस्मिन् । लोके । स्वः । हितं । तस्मिन् । मां । धेहि । पवमान ।
 अमृतं । लोके । अक्षिते ॥ ० ॥ यत्र । राजा । वैवस्वतः । यत्र ।
 अवऽरोधनं । दिवः । यत्र । अमूः । युहतीः । आपः । तत्र । मां ।
 अमृतं । कृधि ॥ ० ॥ यत्र । अनुऽकामं । चरणं । त्रिऽनाके । त्रिऽ-
 दिवे । दिवः । लोकाः । यत्र । ज्योतिर्मतः ॥ ० ॥ यत्र । कामाः ।

निऽकामाः । च । यत्र । ब्रध्नस्य । विष्टपे । स्वधा । च । यत्र । तृप्तिः ।
 च ॥ ० ॥ यत्र । आऽनन्दाः । च । मोदाः । च । मुदः । प्रऽमुदः ।
 आसते । कामस्य । यत्र । आताः । कामाः ॥ ० ॥ २७ ॥ यः । इन्दोः ।
 पवमानस्य । अनु । धामानि । अक्रीमीत् । तं । आहुः । सुऽप्रजाः ।
 इति । यः । ते । सोम । अविधत् । मनः ॥ ० ॥ ऋषे । मंत्रऽकृतां ।
 स्तोमैः । कश्यप । उत्ऽवर्धयन् । गिरः । सोमं । नमस्य । राजानं ।
 यः । जज्ञे । वीरुधां । पतिः ॥ ० ॥ सप्त । दिशः । नानाऽसूर्याः ।
 सप्त । होतारः । ऋत्विजः । देवाः । आदित्याः । ये । सप्त । तेभिः ।
 सोम । अभि । रक्ष । नः ॥ ० ॥ यत् । ते । राजन् । शृतं । हविः ।
 तेन । सोम । अभि । रक्ष । नः । अरातिऽवा । मा । नः । तारीत् ।
 मोइति । च । नः । किं । चन । आममत् ॥ ० ॥ इति सप्तमोऽनुवाकः ॥
 ॥ - :: - ॥ अथ प्रथमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ ० ॥ २८ ॥ इति ९
 मण्डलं ॥ अथ १० मण्डलं ॥ अग्ने । बृहन् । उपसां । ऊर्ध्वः ।
 अस्थात् । निऽजगन्वान् । तमसः । ज्योतिषा । आ । अगात् ।
 अग्निः । भानुना । रुशता । सुऽअंगः । आ । जातः । विश्वा । सद्मानि ।
 अप्राः ॥ सः । जातः । गर्भैः । असि । रोदस्योः । अग्ने । चारुः । विऽ
 भृतः । ओषधीषु । चित्रः । शिशुः । परि । तमांसि । अक्नून् । प्र ।
 मातृऽभ्यः । अधि । कनिक्रदत् । गाः ॥ विष्णुः । इत्था । परमं ।
 अस्य । विद्वान् । जातः । बृहन् । अभि । पाति । तृतीयं । आसा ।
 यत् । अस्य । पयः । अकृत । स्व । सऽचेतसः । अभि । अर्चति ।
 अत्र ॥ अतः । ऊँइति । त्वा । पितुऽभृतः । जनित्रीः । अन्नऽवृधं । प्रति ।
 चरन्ति । अन्नैः । ताः । ई । प्रति । एषि । पुनः । अन्यऽरूपाः । असि ।
 त्वं । विश्व । मानुषीषु । होता ॥ होतारं । चित्रऽरथं । अध्वरस्य ।
 यज्ञस्यऽयज्ञस्य । केतुं । रुशंतं । प्रतिऽअधि । देवस्यऽदेवस्य । महा ।
 श्रिया । तु । अग्नि । अतिथिं । जनानां ॥ सः । तु । वस्त्राणि । अध ।
 पेशनानि । वसानः । अग्निः । तामा । पृथिव्याम् । अरुषः । जातः ।

पदे । इत्यायाः । पुरऽहितः । राजन् । यक्षि । इह । देवान् ॥ आ ।
 हि । द्यावापृथिवीइति । अग्ने । उमेइति । सदा । पुत्रः । न । मातरा ।
 ततथ । प्र । याहि । अच्छ । उशतः । यविष्ट । अथ । आ । वड । सहस्य ।
 इह । देवान् ॥ २९ ॥ प्रिप्रीहि । देवान् । उशते । यविष्ट । विद्वान् ।
 ऋतून् । ऋतुऽपते । यज । इह । ये । दैव्याः । ऋत्विजः । तेभिः ।
 अग्ने । त्वं । होतृणां । असि । आऽयजिष्टः ॥ ० ॥ जनानां । मंधाता ।
 असि । द्रविणऽदाः । ऋतुऽवा । स्वाहा । वयं । कृण्वाम । हवींषि ।
 देवः । देवान् । यजतु । अग्निः । अहन् ॥ आ । देवानां । अपि ।
 पंथां । अगन्म । यत् । शक्तवाम । तत् । अनु । प्रऽवोळ्हुं । अग्निः ।
 विद्वान् । सः । यजात् । सः । इत् । ऊंइति । होता । सः । अध्वरान् ।
 सः । ऋतून् । कल्पयाति ॥ यत् । वः । वयं । प्रऽमिनाम । व्रतानि ।
 विदुषां । देवाः । अविदुऽतरासः । अग्निः । तत् । विश्वं । आ ।
 पृणाति । विद्वान् । येभिः । देवान् । ऋतुऽभिः । कल्पयाति ॥ यत् ।
 पाकऽवा । मनसा । दीनऽदक्षाः । न । यज्ञस्य । मन्वते । मर्त्यासः ।
 अग्निः । तत् । होता । ऋतुऽवित् । पिऽज्ञानन् । यजिष्टः । देवान् ।
 ऋतुऽशः । यजाति ॥ विश्वेषां । हि । अध्वराणां । अनीकं । चित्रं ।
 केतुं । जनिता । त्वा । जजान । सः । आ । यजस्व । नऽवतीः ।
 अनु । क्षाः । स्पर्हाः । इषः । शुऽमतीः । विश्वऽज्याः । यं । त्वा ।
 द्यावापृथिवीइति । यं । त्वा । आपः । त्वष्टा । यं । त्वा । सुऽजनिमा ।
 जजान । पंथां । अनु । प्रऽविद्वान् । पितृऽयानं । शुऽमत् । अग्ने ।
 संऽध्वानः । वि । माहि ॥ ३० ॥ इनः । राजन् । अरतिः । संऽ-
 इन्द्रः । रौद्रः । दक्षाय । सुसुऽमान् । अदशि । चिकित् । वि । भाति ।
 भासा । बृहता । असिक्ती । एति । रुशतीं । अपऽअजन् ॥ कृष्णां ।
 यत् । एनीं । अमि । वर्षसा । भूत् । जनयन् । योषां । बृहतः ।
 पितुः । जां । ऊर्ध्वं । भानुं । सूर्यस्य । स्तभायन् । दिवः । वसुऽभिः ।
 अरतिः । वि । भाति ॥ ३१ ॥ अदश । सप्तमानः । आ । अगात् ।

स्वसारं । जारः । अभि । एति । पश्चात् । सुऽप्रकृतेः । द्युभिः ।
 अग्निः । विऽतिष्ठन् । रुशत्ऽभिः । वणैः । अभि । रामं । अस्थात् ॥
 अस्य । यामासः । बृहतः । न । वग्नून् । इंधानाः । अग्नेः ।
 सख्युः । शिवस्य । ईज्यस्य । वृष्णः । बृहतः । सुऽआसः ।
 भामासः । यामन् । अक्तवः । चिकित्वे ॥ स्वनाः । न । यस्य ।
 भामासः । पवते । रोचमानस्य । बृहतः । सुऽदिवः । ज्येष्ठेभिः । यः ।
 तेजिष्ठेः । क्रीळुमत्ऽभिः । वर्षिष्ठेभिः । भानुऽभिः । नअति । द्यां ॥
 अस्य । शुभासः । ददृशानऽपवेः । जेहमानस्य । स्वनयन् । नियुत्-
 भिः । प्रत्नेभिः । यः । रुशत्ऽभिः । देवऽतमः । वि । रेभत्ऽभिः ।
 अरतिः । भाति । विऽभवा ॥ सः । आ । वक्षि । महि । नः । आ ।
 च । सत्सि । दिवःपृथिव्योः । अरतिः । युवत्योः । अग्निः । सुऽतुकः ।
 सुऽतुकैभिः । अश्वैः । रभस्वत्ऽभिः । रभस्वान् । आ । इह ।
 गम्याः ॥ ३१ ॥ प्र । ते । यक्षि । प्र । ते । इयमि । मन्म । भुवः ।
 यथा । वद्यः । नः । हवेषु । धन्वन्ऽइव । प्रऽपा । असि । त्वं ।
 अग्ने । इयक्ष्वे । पुरवे । प्रन्न । राजन् ॥ यं । त्वा । जनासः । अभि ।
 संऽचरन्ति । गावः । उष्णऽइव । व्रजं । यविष्ठु । दूतः । देवानां ।
 असि । मर्त्यानां । अंतः । महान् । चरसि । रोचनेन ॥ शिशुं । न ।
 त्वा । जेन्यं । वर्धयंती । माता । बिभर्ति । सचनस्यमाना । धनोः ।
 अधि । प्रऽवता । यासि । हर्यन् । जिगषिसे । पशुऽइव । अवऽसृष्टः ॥
 मुराः । अमूर । न । वयं । चिकित्वः । महिऽत्वं । अग्ने । त्वं ।
 अंग । वित्से ॥ शयै । वविः । चरति । जिह्वया । अदन् । रेरिहते ।
 युवति । विश्पतिः । सन् । कूऽचित् । जायते । सनयासु । नव्यः ।
 वनै । तस्थौ । पलितः । धुमऽकैतुः ॥ अस्नाता । आपः । वृषभः । न ।
 प्र । वेति । सऽचेतसः । यं । प्रऽनयंत । मर्ताः । तनुत्यजाऽइव ।
 तस्करा । वनगूडति । रुशनाभिः । दशऽभिः । अभि । अधीतां ॥ इयं ।
 ते । अग्ने । नव्यसी । अनीम । युव । न । अचयत्ऽभिः । अंगैः ।

माष्टकः ७, अ. ५, वर्गः १३]

च । ते । जातऽवेदः । नमः । च । इयं । च । गीः । सदै । इत् ।
 वर्धनी । भुत् ॥ ० ॥ तनयानि । तोका । रक्ष । उत । नः । तन्वः ।
 मप्रयुच्छन् ॥ ३२ ॥ एकः । समुद्रः । ध्रुणः । रयीणां । अस्मत् ।
 हृदः । भूरिऽजन्मा । वि । चष्टे । सिसंक्ति । ऊध्रः । निण्योः । उपऽस्थे ।
 उत्सस्य । मध्ये । निऽहितं । पदं । वेरितिवेः ॥ समानं । नीलं ।
 वृषणः । वसानाः । सं । जग्मिरे । महिषाः । अर्वतीभिः । ऋतस्य ।
 पदे । कवयः । नि । पांति । गुहा । नामानि । दधिरे । पराणि ॥
 ऋतयिनीइत्यृतऽयिनी । मायिनीइति । सं । दध्रातेइति । मित्वा ।
 शिशुं । जज्ञतुः । वर्धयतीति । विश्वस्य । नाभिं । चरतः । ध्रुवस्य ।
 कवेः । चित् । तंतुं । मनसा । विऽयंतः ॥ ऋतस्य । हि । वर्तनयः ।
 सुऽजातं । इषः । वाजाय । प्रऽदिवः । सचैते । अधीवासं ।
 रोदसीइति । ववसानेइति । घृतैः । अन्नैः । ववृधातेइति । मधूनां ॥
 सप्त । स्वसृः । अरुषीः । वावशानः । विद्वान् । मध्वः । उत् ।
 जमार । दृशे । कं । अंतः । येमे । अंतरिक्षे । पुराऽजाः । इच्छन् ।
 ववि । अविदत् । पूषणस्य ॥ सप्त । मर्यादाः । कवयः । ततभुः ।
 तासां । एकां । इत् । अमि । अंहुरः । गात् । आयोः । इ । स्कभः ।
 उपऽमस्य । नीले । पथां । विऽसर्गे । ध्रुणेषु । तस्थौ ॥ अस्मत् । च ।
 सत् । च । परमे । विऽओमन् । दक्षस्य । जन्मन् । भर्दितेः । उपऽ-
 स्थे । अग्निः । ह । नः । प्रथमऽजाः । ऋतस्य । पूर्वे । आयुनि ।
 वृषमः । च । धेनुः ॥ ३३ ॥

इति सप्तमाष्टके पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

अष्टक ७, अध्याय ६, मण्डल १०, अनुवाक १, वर्ग २.

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ अयं । सः । यस्य । शर्मन् । अवःऽभिः । अग्नेः ।
 एधते । जरिता । अमिष्टौ । ज्येष्ठेभिः । यः । भानुऽभिः । ऋषूणां ।
 परिऽपति । परिऽवीतः । विभाऽवा ॥ यः । भानुऽभिः । विभाऽवा ।
 विऽभाति । अग्निः । देवेभिः । ऋतऽवा । अजस्रः । आ । यः ।
 विवाय । सख्या । सखिऽभ्यः । अपरिऽहृतः । अत्यः । न । सतिः ॥
 ईशे । यः । विश्वस्याः । देवऽवीते । ईशे । विश्वऽआयुः । उपसः ।
 विऽउष्टौ । आ । यस्मिन् । मना । हवींषि । अग्नौ । अरिष्टऽरथः ।
 स्कभ्नाति । शुषेः ॥ शुषेभिः । वृधः । जुषाणः । अर्केः । देवान् । अच्छ ।
 रघुऽपत्वा । जिगाति । मन्द्रः । होता । सः । जुहा । यजिष्ठः । संऽमिः ।
 अग्निः । आ । जिघति । देवान् ॥ तं । उस्त्रां । इंद्रं । न । रेजमानं । अग्नि ।
 गीऽभिः । नमःऽभिः । आ । कृणध्वं । आ । यं । विप्रासः । मतिऽ-
 मिः । गृणति । जातऽवेदसं । जुह्वं । सहानां ॥ सं । यस्मिन् । विश्वा ।
 वसूनि । जग्मुः । वाजे । न । अश्वाः । सतिऽवतः । एवैः । अस्मेइति ।
 ऊतीः । इंद्रवातऽतमाः । अर्वाचीनाः । अग्ने । आ । कृणुध्वं । अध ।
 हि । अग्ने । महा । निऽसद्यं । सद्यः । जज्ञानः । हव्यः । वभूथ । तं ।
 ते । देवासः । अनु । केतं । आयन् । अध । अवर्धत । प्रथमासः ।
 ऊमाः ॥ १ ॥ स्वस्ति । नः । दिवः । अग्ने । पृथिव्याः । विश्वऽआयुः ।
 धेहि । यजथाय । देव । सचैमहि । तव । दस्स । प्रऽकेतैः । उरुध्व ।
 नः । उरुऽभिः । देव । शंसैः ॥ इमाः । अग्ने । मतयः । तुभ्यं । जाताः ।
 गोभिः । अश्वैः । अमि । गृणति । राध्वः ॥ ० ॥ वसोइति । दधानः ।

मष्टकः ७, अ. ६, वर्गः ३ [सं. १०, अनु. १]

प्रतिऽभिः । सुऽजात ॥ अग्निं । मन्ये । पितरं । अग्निं । अपि । अग्निं ।
 भ्रातरं । सदै । इत् । सखायं । अग्नेः । अनीकं । बृहत्तः । सपर्यं ।
 दिवि । शुक्रं । यजतं । सूर्यस्य ॥ सिन्ध्याः । अग्ने । धियः । असेइति ।
 सनुत्रीः । यं । त्रायसे । दमे । आ । नित्यऽहोता । ऋतुऽवा । सः ।
 रोहितऽश्वः । पुरुऽशुः । द्युभिः । अस्मै । अहऽभिः । वामं ।
 अस्तु ॥ द्युभिः । हितं । मित्रंऽइव । प्रऽयोगं । प्रत्नं । ऋत्विजं ।
 अध्वरस्य । जारं । बाहुऽभ्यां । अग्निं । आयवः । अजनंत । विश्वु ।
 होतारं । नि । असादयंत ॥ स्वयं । यजस्व । दिवि । देव । देवान् ।
 किं । ते । पार्कः । कृणवत् । अप्रऽचेताः । यथा । अयजः । ऋतुऽभिः ।
 देव । देवान् । एव । यजस्व । तन्वं । सुऽजात ॥ भव । नः । अग्ने ।
 अविता । उत । गोपाः । भव । वयऽऽकृत् । उत । नः । वयऽधाः ।
 रास्व । च । नः । सुऽमहः । हव्यऽदाति । त्रास्व । उत । नः । तन्वंः ।
 अप्रऽयुच्छन् ॥ २ ॥ प्र । केतुना । बृहता । याति । अग्निः ॥ ० ॥ दिवः ।
 चित् । अंतान् । उपऽमान् । उत् । आनद् । अपां । उपऽस्थे । महिषः ।
 ववर्ध ॥ मुमोद । गर्भः । वृषभः । ककुत्ऽमान् । अस्मेमा । वत्सः ।
 शिमीऽवान् । अरावीत् । सः । देवऽताति । उत्ऽयंतानि । कृणवन् ।
 खेषु । क्षयेषु । प्रथमः । जिगाति ॥ आ । यः । मुर्धानं । पित्रोः ।
 अरंघ्य । नि । अध्वरे । दधिरे । सूरः । अर्णः । अस्य । पत्नम् ।
 अरुषीः । अश्वऽबुधाः । ऋतस्य । योनौ । तन्वंः । जुषंत ॥ उषऽउषः ।
 हि । वसोइति । अग्रं । एषि । त्वं । यमयोः । अभवः । विभाऽवा ।
 ऋताय । सप्त । दधिषे । पदानि । जनयन् । मित्रं । तन्वं । स्वायै ॥
 भुवः । चक्षुः । महः । ऋतस्य । गोपाः । भुवः । वरुणः । यत् ।
 ऋताय । वेषि । भुवः । अपां । नपात् । जातऽवेदः । भुवः । द्रुतः ।
 यस्य । हव्यं । जुजौषः ॥ ३ ॥ भुवः । यज्ञस्य । रजसः । च । नेता ।
 यत्र । नियुतऽभिः । सचसे । शिवामिः । दिवि । मुर्धानं । दधिषे ।
 स्वऽसां । जिह्वां । अग्ने । नकुषे । हव्यऽवाहं ॥ अस्य । त्रितः ।

कृतुना । ववे । अंतः । इच्छन् । धीति । पितुः । एवैः । परस्व ।
 सचस्यमानः । पित्रोः । उपस्थे । जामि । ब्रुवाणः । आयुधानि ।
 वेति ॥ सः । पित्र्याणि । आयुधानि । विद्वान् । इंद्रोऽपितः । आप्त्यः ।
 अमि । अयुध्यत् । त्रिंशीर्षी । सप्तर्षिम् । जघन्वान् । त्वाष्ट्रस्य ।
 चित् । निः । ससृजे । त्रितः । गाः ॥ भूरि । इत् । इंद्रः । उत्-
 इनक्षतं । ओजः । अव । अभिनत् । सत्पतिः । मन्यमानं । त्वाष्ट्रस्य ।
 चित् । विश्वरूपस्य । गोनां । आचक्राणः । त्रीणि । शीर्षा । परा ।
 वर्गितिवर्क ॥ ४ ॥ आपः । हि । स्थ । मयः शुभुवः । ताः । नः । ऊर्जे ।
 दधातन । महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतमः । रसः । तस्य ।
 भाजयत् । इह । नः । उशतीऽइव । मातरः ॥ तस्यै । अरै । गमाम ।
 वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ । आपः । जनयथ । च । नः ॥ शं ।
 नः । देवीः । अमिष्टये । आपः । भवंतु । पीतये । शं । योः । अमि ।
 स्रवंतु । नः ॥ ईशाना । वार्याणां । क्षयंतीः । चर्पणीनां । अपः ।
 याचामि । भेषजं ॥ ० ॥ ५ ॥ ओइति । चित् । सखायं । सख्या ।
 ववृत्यां । तिरः । पुरु । चित् । अर्णवं । जगन्वान् । पितुः । नपातं ।
 आ । दधीत । वेधाः । अधि । क्षमि । प्रऽतरं । दीर्घ्यानः ॥ न । ते ।
 सखा । सख्यं । वष्टि । एतत् । सऽलक्ष्मा । यत् । विषुऽरूपा ।
 भवाति । महः । पुत्रासः । असुरस्य । वीराः । दिवः । धर्तारः ।
 उर्विया । परि । ख्यन् ॥ उशति । य । ते । अमृतासः । एतत् ।
 एकस्य । चित् । त्यजसं । मर्त्यस्य । नि । ते । मनः । मनसि ।
 धायि । अस्मेइति । जन्युः । पतिः । तन्वं । आ । विविश्याः ॥ न ।
 यत् । पुरा । चकृम । कत् । ह । नूनं । ऋता । वदंतः । अनृतं ।
 रूपेम् । गंधर्वैः । अपऽसु । अप्या । च । योषां । सा । नः । नाभिः ।
 परमं । जामि । तत् । नौ ॥ गभै । नु । नौ । जनिता । दंपतीइतिदं-
 पेती । कः । देवः । त्वष्टा । सविता । विश्वरूपः । नकिः । अस्य । प्र ।
 मिनंति । व्रतानि । त्वेदं । जौ । अयम् । जामि । द्यौः ॥ ६ ॥ कः ।

अस्य वेद प्रथमस्य अहः कः ई ददर्श कः इह प्र
 वोचत् बृहत् मित्रस्य वरुणस्य धाम कत् ऊँइति व्रवः ।
 आहनः वीच्या नृन् ॥ यमस्य मा यभ्यं कामः आ ।
 अगन् समाने योनौ सहऽशेष्याय जायाऽइव पत्ये तन्वं ।
 रिरिच्यां वि चित् बृहव रथ्याऽइव चक्रा ॥ न तिष्ठति ।
 न नि मिषंति एते देवानां स्पर्शः इह ये चरन्ति ।
 अन्येन मत् आहनः याहि दूयं तेन वि बृह रथ्याऽ-
 इव चक्रा ॥ रात्रीभिः अस्मै अहऽभिः दशस्येत् सूर्यस्य ।
 चक्षुः सुहुः उत् मिमीयात् दिवा पृथिव्या मिथुना ।
 सर्वैर्युद्धतिस्सर्वैधू यमीः यमस्य विभृयात् अजामि ॥ आ य ।
 ता गच्छान् उत्तरे युगानि यत्र जामयः कृण्वन् ।
 अजामि उप बृहहि वृषभाय बाहु अन्यं इच्छस्व सुभगे ।
 पतिं मत् ॥ ७ ॥ किं भ्राता असत् यत् अनाथं भवति ।
 किं ऊँइति स्वसा यत् निऽऽकृतिः निऽगच्छात् कामऽमृता ।
 बहु एतत् रपामि तन्वा मे तन्वं सं पिपृग्धि न वै ।
 ऊँइति ते तन्वा तन्वं सं पृच्यां पापं आहुः यः ।
 स्वसारं निऽगच्छात् अन्येन मत् प्रऽमुदः कलयस्व न ।
 ते भ्राता सऽभगे वष्टि एतत् ॥ बत बत असि यम ।
 न एव ते मनः हृदयं च अविदाम अन्या किल त्वां ।
 कथ्याऽइव युक्तं परि स्वजाते लिबुजाऽइव वृक्षं अन्यं ।
 ऊँइति सु त्वं यमि अन्यः ऊँइति त्वां ॥ ० ॥ तस्य वा त्वं ।
 मनः इच्छ सः वा तव अथ कृणुष्व संविदं सु-
 भद्रां ॥ ८ ॥ वृषा वृष्णे दुदुहे दोहसा दिवः पर्यासि यरुहः ।
 अदितेः अदाभ्यः विश्वं सः वेद वरुणः यथा धिया ।
 सः यज्ञियः यजतु यज्ञियान् क्रतून् ॥ रपत् गंधर्वाः अप्या ।
 च योषणा नदस्य अविदाम परि पात मे मनः इष्टस्य ॥

मध्ये । अदितिः । नि । धातु । नः । आता । नः । ज्येष्ठः । प्रथमः ।
 वि । वोचति ॥ सोइति । चित् । नु । भद्रा । क्षुऽमती । यशस्वती ।
 उषाः । उत्रास । मनवे । स्वऽवती । यत् । ई । उशतं । उशतां । अनु ।
 क्रतुं । अग्निं । होतारं । विदथाय । जीजनन् ॥ अथ । त्यं । द्रुप्सं ।
 विऽभ्यं । विऽचक्षणं । विः । आ । अभरत् । इपितः । ज्येनः ।
 अध्वरे । यदि । विशः । वृणते । द्रुप्सं । आर्याः । अग्निं । होतारं ।
 अथ । धीः । अजायत ॥ सदा । असि । रणवः । यवसाऽइव । पुष्यते ।
 होत्राभिः । अग्ने । मनुषः । सुऽअध्वरः । विप्रस्य । वा । यत् ।
 शशमानः । उक्थ्यं । वाजं । ससऽवान् । उपऽयासि । भूरिऽभिः ॥ ९ ॥
 उत् । ईरय । पितरां । जारः । आ । भगं । इयक्षति । हर्यतः । हृत्तः ।
 इष्यति । विवक्ति । वह्निः । सुऽअपस्यते । मखः । तविष्यते । असुरः ।
 वेपते । मती ॥ यः । ते । अग्ने । सुऽमतिं । मर्तः । अक्षत् । सहसः ।
 सुनोइति । अति । सः । प्र । शृण्वे । इपं । दधानः । वहमानः । अध्वैः ।
 आ । सः । युऽमान् । अमऽवान् । भूषति । द्युन् ॥ यत् । अग्ने । एषा ।
 संऽइति । भवाति । देवी । देवेषु । यजता । यजत्र । रन्ना । च । यत् ।
 विऽभजासि । स्वधाऽवः । भागं । न । अत्र । वसुऽमंतं । वीतात् ॥
 श्रुधि । नः । अग्ने । सद्ने । सधऽस्थे । युक्ष्व । रथं । अमृतस्य ।
 द्रवितुं । आ । नः । वह । रोदसीइति । देवपुत्रेइतिदेवऽपुत्रे । मार्किः ।
 देवानां । अपं । भुः । इह । स्याः ॥ १० ॥ द्यावा । ह । क्षामा ।
 प्रथमेइति । ऋतेन । अभिऽश्रावे । भवतः । सत्यऽवाचा । देवः । यत् ।
 मर्तान् । यजथाय । कृण्वन् । सीदत् । होता । प्रत्यङ् । स्व । असुं ।
 यन् ॥ देवः । देवान् । परिऽभूः । ऋतेन । वह । नः । हव्यं । प्रथमः ।
 चिकित्वान् । धुमऽकैतुः । संऽइधा । भाऽऽकृजीकः । मंद्रः । होता ।
 नित्यः । वाचा । यजीयान् ॥ स्वावृक् । देवस्य । अमृतं । यदि । गोः ।
 अतः । जातासः । धारयते । उर्वीइति । विश्वे । देवाः । अनु । तत् । ते ।
 यजुः । गुः । दुहे । यन् । मनी । दित्यं । मन्तं । वरतिवाः ॥ अर्चामि ।

वां । वर्धाय । आपः । वृत्सुइतिवृत्सू । द्यावाभूमीइति । शृणुत ।
 रोदसीइति । मे । अहा । यत् । द्यावः । असुऽनीति । अयन् । मध्वा ।
 तः । अत्र । पितरा । शिशितां ॥ किं । स्वित् । नः । राजा । जगृहे ।
 क्त । अस्य । अति । व्रतं । चक्रुम । कः । वि । वेद । मित्रः ।
 चित् । हि । स्स । जुहुराणः । देवान् । श्लोकः । न । यातां । अपि ।
 वाजः । अस्ति ॥ ११ ॥ दुःऽमंतु । अत्र । अमृतस्य । नाम ॥ ० ॥
 यमस्य । यः । मन्वते । सुऽमंतु । अग्ने । तं । ऋच । पाहि । अप्रऽ-
 युच्छन् ॥ यस्मिन् । देवाः । विदथे । मादयते । विवस्वतः । सद्ने ।
 धारयते । सूर्ये । ज्योतिः । अदधुः । मासि । अकून् । परि । द्योतनि ।
 वरतः । अजस्रा ॥ यस्मिन् । देवाः । मन्मनि । संऽचरति । अपीच्ये ।
 न । वयं । अस्य । विद्म । मित्रः । नः । अत्र । अदितिः । अनागान् ।
 सविता । देवः । वरुणाय । वोचत् ॥ ० ॥ १२ ॥ युजे । वां । ब्रह्म ।
 पुष्ये । नमऽभिः । वि । श्लोकः । एतु । पथ्याऽइव । सुरेः । शृण्वंतु ।
 विश्वे । अमृतस्य । पुत्राः । आ । ये । धामानि । दिव्यानि । तस्थुः ॥
 यमेइवेतियमेऽइव । यतमानेइति । यत् । ऐतं । प्र । वां । भरन् ।
 मानुषाः । देवऽयंतः । आ । सीदतं । स्व । ऊइति । लोकं ।
 विदनेइति । स्वासस्थेइतिसुऽआसस्थे । भवंतं । इंदवे । नः ॥ पंच ।
 एदनि । रूपः । अनु । अरोहं । चतुऽपदी । अनु । एमि । व्रतेन ।
 अक्षरेण । प्रति । मिमे । एतां । ऋतस्य । नामौ । अधि ।
 सं । पुनामि ॥ देवेभ्यः । कं । अवृणीत । मृत्युं । प्रऽजायै । कं ।
 अमृतं । न । अवृणीत । बृहस्पति । यज्ञं । अकृण्वत् । ऋषि ।
 प्रियां । यमः । तन्वं । प्र । अरिरेचीत् ॥ सप्त । क्षरति ।
 शिशवे । मरुत्वते । पित्रे । पुत्रासः । अपि । अवीवतन् ।
 ऋतं । उमेइति । इत् । अस्य । उभयस्य । राजतः । उमेइति ।
 यतेतेइति । उभयस्य । पुष्यतः ॥ १३ ॥ परेयिऽवांसं । प्रऽवतः । महीः ।
 अनु । बहुभ्यः । पंथा । अनुऽरपशमं । वैवस्वतं । संऽगमनं ।

जना॑नां । य॒मं । राजा॑नं । ह॒विषा॑ । हु॒व॒स्य ॥ य॒मः । नः । गा॒तुं ।
 प्र॒थ॒मः । वि॒वे॒द । न । ए॒षा । ग॒व्य॒तिः । अ॒प॒ऽभ॒र्त॒वै । ऊँ॒इति॑ । यत्र ।
 नः । पू॒र्वे । पि॒तरः॑ । प॒राऽई॒युः । ए॒ना । ज॒ज्ञा॒नाः । प॒थ्याः । अ॒नु ।
 स्वाः ॥ मा॒त॒ली । क॒व्यैः । य॒मः । अंगि॑रऽभिः । बृ॒ह॒स्प॒तिः । ऋ॒क्ऽभिः ।
 व॒वृ॒धा॒नः । या॒न् । च । दे॒वाः । व॒वृ॒धुः । ये । च । दे॒वान् । स्वाहा॑ ।
 अ॒न्ये । स्व॒धया॑ । अ॒न्ये । म॒द॒न्ति ॥ इ॒मं । य॒म । प्र॒ऽस्त॒रं । आ । हि ।
 सी॒द । अंगि॑रऽभिः । पि॒तृ॒ऽभिः । सं॒ऽवि॒द॒नः । आ । त्वा । म॒न्त्राः ।
 क॒वि॒ऽश॒स्ताः । व॒ह॒न्तु । ए॒ना । राज॑न् । ह॒विषा॑ । मा॒द॒य॒स्व ॥ अंगि॑रऽ-
 भिः । आ । ग॒हि । य॒ज्ञि॒येभिः॑ । य॒म । वै॒रूपैः॑ । इ॒ह । मा॒द॒य॒स्व । वि॒व॒स्व॒तं ।
 हु॒धे । यः । पि॒ता । ते । अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे । ब॒र्हिषि॑ । आ । नि॒ऽ-
 स॒द्य ॥ १४ ॥ अंगि॑रसः । नः । पि॒तरः॑ । न॒व॒ऽग्वाः । अथ॑र्वाणः ।
 भृ॒गवः॑ । सो॒म्यासः॑ । तेषां॑ । व॒यं । सु॒ऽम॒तौ । य॒ज्ञिया॑नां ॥ ० ॥ प्र । इ॒हि ।
 प्र । इ॒हि । प॒थि॒ऽभिः । पू॒र्व्येभिः॑ ॥ ० ॥ उ॒भा । राजा॑ना । स्व॒धया॑ ।
 म॒द॒न्ता । य॒मं । प॒श्या॒सि । व॒रु॒णं । च । दे॒वं ॥ सं । ग॒च्छ॒स्व । पि॒तृ॒ऽ-
 भिः । सं । य॒मेन॑ । इ॒ष्टा॒पू॒तेन॑ । प॒र॒मे । वि॒ऽओ॒मन् । हि॒त्वाय॑ ।
 अ॒व॒द्यं । पु॒नः । अ॒स्तं । आ । इ॒हि । सं । ग॒च्छ॒स्व । त॒न्वा । सु॒ऽ-
 व॒र्चाः ॥ अ॒प । इ॒त । वि । इ॒त । वि । च । स॒र्प॒त । अ॒तः । अ॒स्मै ।
 ए॒तं । पि॒तरः॑ । लो॒कं । अ॒क्र॒न् । अ॒हः॒ऽभिः । अ॒तृ॒ऽभिः । अ॒क्तु॒ऽभिः ।
 वि॒ऽअ॒क्तं । य॒मः । द॒दा॒ति । अ॒व॒ऽसा॒नं । अ॒स्मै ॥ अ॒ति । द्र॒व ।
 सा॒र॒मे॒थौ । श्वा॒नौ । च॒तुः॒ऽअ॒क्षौ । श॒व॒लौ । सा॒धु॒ना । प॒था । अथ॑ ।
 पि॒तृन् । सु॒ऽवि॒द॒त्रान् । उ॒प । इ॒हि । य॒मेन॑ । ये । स॒ध॒ऽमा॒द ।
 म॒द॒न्ति ॥ १५ ॥ यौ । ते । श्वा॒नौ । य॒म । र॒क्षि॒तारौ । च॒तुः॒ऽअ॒क्षौ ।
 प॒थि॒र॒क्षी॑ इति॒ प॒थि॒ऽर॒क्षी । नृ॒ऽच॒क्ष॒सौ । ता॒भ्यां । ए॒नं । प॒रि । दे॒हि ।
 राज॑न् । स्व॒स्ति । च । अ॒स्मै । अ॒न॒मी॒वं । च । धे॒हि ॥ उ॒रु॒ऽन॒सौ ।
 अ॒सु॒ऽतृ॒पौ । उ॒दु॒ब॒लौ । य॒मस्य॑ । दू॒तौ । च॒र॒तः । जना॑न् ।
 अ॒नु । तौ । अ॒स॒भ्यां । द॒द॒ते । य॒मस्य॑ । पु॒नः । दा॒तां । अ॒सु ।

मद्य । इहे । भद्रं ॥ यमाय । सोमं । सुनुत । यमाय ।
सुनुत । हविः । यमं । ह । यज्ञः । गच्छति । अग्निऽदूतः ।
भरऽकृतः ॥ यमाय । घृतऽवत् । हविः ॥ ० ॥ सः । नः । देवेषु ।
भा । यमत् । दीर्घं । आयुः । प्र । जीवसे ॥ यमाय । मधुमत्ऽतमं ।
राज्ञे । हव्यं । जुहोतन । इदं । नमः । ऋषिऽभ्यः । पूर्वऽजेभ्यः ।
पूर्वेभ्यः । पथिऽकृतऽभ्यः ॥ त्रिऽकद्रुकेभिः । पतति । षट् । उर्वीः ।
एकं । इत् । बृहत् । त्रिऽस्तुप् । गायत्री । छंदोसि । सर्वा । ता ।
यमे । आऽहिता ॥ १६ ॥ उत् । ईरतां । अवरे । उत् । परासः । उत् ।
मय्यमाः । पितरः । सोम्यासः । असुं । ये । ईयुः । अवकाः । ऋतऽ-
ज्ञाः । ते । नः । अवंतु । पितरः । हवेषु ॥ इदं । पितृऽभ्यः । नमः ।
अस्तु । अद्य । ये । पूर्वासः । ये । उपरासः । ईयुः । ये । पार्थिवे ।
रजसि । आ । निऽसत्ताः । ये । वा । नूनं । सुऽवृजनासु । विश्व ॥ आ ।
अहं । पितृन् । सुऽधिदत्रान् । अविस्ति । नपातं । च । विऽक्रमणं ।
च । विष्णोः । बर्हिऽसदः । ये । स्वधया । सुतस्य । भजंत । पित्वः ।
ते । इह । आऽगमिष्ठाः ॥ बर्हिऽसदः । पितरः । ऊती । अर्वाक् ।
रमा । वः । हव्या । चक्रम । जुषध्वं । ते । आ । गत । अवसा ।
शंसतेमेन । अथ । नः । शं । योः । अरपः । दधात ॥ उपऽहूताः ।
पितरः । सोम्यासः । बर्हिष्येषु । निऽधिषु । प्रियेषु । ते । आ ।
गमंतु । ते । इह । श्रुवंतु । अधि । ब्रुवंतु । ते । अवंतु । अस्मान् ॥ १७ ॥
आऽअच्यं । जानु । दक्षिणतः । निऽसद्यं । इमं । यज्ञं । अमि ।
गृणीत । विश्वे । मा । हिंसिष्ट । पितरः । केन । चित् । नः ॥ ० ॥
आसीनासः । अरुणीनां । उपऽस्थे । रयिं । धत्त । दाशुषे । मर्त्याय ।
पुत्रेभ्यः । पितरः । तस्य । वस्वः । प्र । यच्छत । ते । इह । ऊर्जे ।
दधात ॥ ये । नः । पूर्वे । पितरः । सोम्यासः । अनुऽऊहिरे । सोमऽ-
पीथं । वसिष्ठाः । तेभिः । यमः । संऽरराणः । हवींषि । उशन् । उशत्ऽ-
भिः । प्रतिऽकामं । अचु । ये । नतुषुः । देवऽत्रा । जेहमानाः । होत्राऽ-

विदः । स्तोमऽतप्रासः । अकैः । आ । अग्ने । याहि । सुऽविदवैभिः ।
 अर्वाङ् । सत्यैः । क्रव्यैः । पितृऽभिः । घर्मसत्ऽभिः ॥ ये । सत्यासः ।
 हविऽअदः । हविऽपाः । इंद्रेण । देवैः । सुऽरथं । दधानाः ॥ ० ॥
 सहस्रं । देवऽवदैः । परैः । पूर्वैः । पितृऽभिः । घर्मसत्ऽभिः ॥ १८ ॥
 अग्निऽस्वात्ताः । पितरः । आ । इह । गच्छत । सदऽसदः । सदत ।
 सुऽप्रनीतयः । अत्त । हवींषि । प्रऽयतानि । वहिषि । अथ । रयि ।
 सर्वऽवीरं । दधातन ॥ त्वं । अग्ने । ईळितः । जातऽवेदः । अवाद् ।
 हव्यानि । सुरभीणि । कृत्वी । प्र । अदाः । पितृऽभ्यः । स्वधया ।
 ते । अक्षन् । अद्धि । त्वं । देव । प्रऽयता । हवींषि ॥ ये । च । इह ।
 पितरः । ये । चन । इह । यान् । च । विद्म । यान् । ऊँहति । च ।
 न । प्रऽविद्म । त्वं । वेत्थ । यति । ते । जातऽवेदः । स्वधामिः ।
 यज्ञं । सुऽकृतं । जुषस्व ॥ ये । अग्निऽदग्धाः । ये । अनग्निऽदग्धाः ।
 मध्ये । दिवः । स्वधया । मादयंते । तेभिः । स्वऽराट् । असुऽनीति ।
 एतां । यथाऽवशं । तन्वै । कल्पयस्व ॥ १९ ॥ मा । एनं । अग्ने । वि ।
 दहः । मा । अभि । शोचः । मा । अस्य । त्वचं । चिक्षिपः । मा ।
 शरीरं । यदा । शृतं । कृणवः । जातऽवेदः । अथ । ई । एनं । प्र ।
 हिणुतात् । पितृऽभ्यः ॥ शृतं । यदा । करसि । जातऽवेदः ॥ ० ॥
 परि । दत्तात् । पितृऽभ्यः । यदा । गच्छति । असुऽनीति । एतां ।
 अथ । देवानां । वशऽनीः । भवाति ॥ सूर्यै । चक्षुः । गच्छतु । वातं ।
 आत्मा । द्यां । च । गच्छ । पृथिवीं । च । धर्मणा । अपः । वा ।
 गच्छ । यदि । तत्र । ते । हितं । ओषधीषु । प्रति । तिष्ठ । शरीरैः ॥
 अजः । भागः । तपसा । तं । तपस्व । तं । ते । शोचिः । तपतु । तं । ते ।
 अर्चिः । याः । ते । शिवाः । तन्वः । जातऽवेदः । तामिः । वह । एनं ।
 सुऽकृतां । ऊँहति । लोकं ॥ अव । सृज । पुनः । अग्ने । पितृऽभ्यः । यः ।
 ते । आऽहुतः । चरति । स्वधामिः । आयुः । वसानः । उप । वेतु ।
 शेषः । सं । गच्छत । तन्वा । जातऽवेदः ॥ २० ॥ यत् । ते ।

मष्टकः ७, अ. ६, वर्गः २१ [सं. १०, अनु. २]

कृष्णः । शकुनः । आऽतुतोद । पिपीलः । सर्पः । उत । वा । श्वापदः ।
 अग्निः । तत् । विश्वऽअत् । अगदं । कृणोतु । सोमः । च । यः ।
 ब्राह्मणान् । आऽविवेश ॥ अग्नेः । वर्म । परि । गोभिः । व्ययस्व । सं ।
 प्र । ऊर्णुष्व । पीवसा । मेदसा । च । न । इत् । त्वा । धृणुः । हरसा ।
 जहपाणः । दधृक् । विऽधक्ष्यन् । परिऽअंख्याते ॥ इमं । अग्ने ।
 चमसं । मा । वि । जिह्वरः । प्रियः । देवानां । उत । सोम्यानां । एषः ।
 यः । चमसः । देवऽपानः । तस्मिन् । देवाः । अमृताः । मादयन्ते ॥ ऋव्यऽ-
 अदं । अग्नि । प्र । द्विणोमि । दूरं । यमऽराज्ञः । गच्छतु । रिग्रऽ-
 वाहः । इह । एव । अयं । इतरः । जातऽवेदाः । देवेभ्यः । हव्यं ।
 वहतु । प्रऽजानन् ॥ यः । अग्निः । ऋव्यऽअत् । प्रऽविवेश । वः ।
 गृहं । इमं । पश्यन् । इतरं । जातऽवेदसं । तं । हरामि । पितृऽ-
 यज्ञाय । देवं । सः । घर्म । इन्वात् । परमे । सधऽस्थे ॥ २१ ॥ यः ।
 अग्निः । ऋव्यऽवाहनः । पितृन् । यक्षत् । ऋतऽवृधः । प्र । इत् ।
 ऊँहति । हव्यानि । वोचति । देवेभ्यः । च । पितृऽभ्यः । आ ॥ उशंतः ।
 त्वा । नि । धीमहि । उशंतः । सं । इधोमहि । उशन् । उशतः । आ ।
 वह । पितृन् । हविषे । अक्षवे ॥ यं । त्वं । अग्ने । संऽअदहः । तं ।
 ऊँहति । निः । वापय । पुनरिति । क्रियांश्च । अत्र । रोहतु । पाकऽ-
 दुर्वा । विऽअलकशा ॥ शीतिके । शीतिकाऽवति । हादिके । हादिकाऽ-
 वति । मंडुक्या । सु । सं । गुमः । इमं । सु । अग्नि । हर्षय ॥ २२ ॥
 इति प्रथमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ द्वितीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
 त्वष्टा । दुहित्रे । वहतुं । कृणोति । इति । इदं । विश्वं । भुवनं । सं ।
 एति । यमस्य । माता । परिऽउह्यमाना । महः । जाया । विवस्वतः ।
 ननाश ॥ अप । अगृहन् । अमृतां । मर्त्येभ्यः । कृत्वी । सऽवर्णा ।
 अददुः । विवस्वते । उत । अश्विनौ । अभरत् । यत् । तत् । आसीत् ।
 अजहात् । ऊँहति । द्वा । मिथुना । सरण्यूः ॥ पूषा । त्वा । इतः ।
 च्यवयतु । प्र । विद्वन् । अमर्षऽपतु । भुवनस्य । गोपाः । सः ।

त्वा । एतेभ्यः । परि । ददत् । पितृभ्यः । अग्निः । देवेभ्यः । सु-
विद्वित्रिभ्यः ॥ आयुः । विश्वऽआयुः । परि । पासति । त्वा । पूषा ।
त्वा । पातु । प्रऽपथे । पुरस्तात् । यत्र । आसते । सुऽकृतः । यत्र ।
ते । ययुः । तत्र । त्वा । देवः । सविता । दधातु ॥ पूषा । इमाः ।
आशाः । अनु । वेद । सर्वाः । सः । अस्मान् । अभयऽतमेन । नेषत् ।
स्वस्तिऽदाः । आघृणिः । सर्वऽवीरः । अप्रऽयुच्छन् । पुरः । एतु ।
प्रऽज्ञानन् ॥ २३ ॥ प्रऽपथे । पथां । अजनिष्ट । पूषा । प्रऽपथ ।
दिवः । प्रऽपथे । पृथिव्याः । उमेइति । अभि । प्रियतमेइतिप्रियऽतमे ।
सधस्थेइतिसधऽस्थे । आ । च । परा । च । चरति । प्रऽज्ञानन् ॥
सरस्वतीं । देवऽयन्तः । हवते । सरस्वतीं । अध्वरे । तायमाने ।
सरस्वतीं । सुऽकृतः । अहयन्त । सरस्वती । दाशुषे । वायै ।
दात् ॥ सरस्वति । या । सऽरथं । ययार्थं । स्वधामिः । देवि ।
पितृभिः । मदंती । आऽसद्यं । अस्मिन् । वह्निषि । मादयस्व ।
अनमीवाः । इषः । आ । धेहि । अस्मेइति ॥ सरस्वतीं । यां । पितरः ।
हवते । दक्षिणा । यज्ञं । अभिऽनक्षमाणाः । सहस्रऽअर्थं । इळः ।
अत्र । भागं । रायः । पोषं । यजमानेषु । धेहि ॥ आपः । अस्मान् ।
मातरः । शुंघयन्तु । घृतेन । नः । घृतऽप्वः । पुनंतु । विश्वं । हि ।
रिप्रं । प्रऽवहति । देवीः । उत् । इत् । आभ्यः । शुचिः । आ । पुतः ।
एमि ॥ २४ ॥ द्रप्सः । चस्कंद । प्रथमान् । अनु । हून् । इमं । च ।
योनिं । अनु । यः । च । पूर्वः । समानं । योनिं । अनु । संऽचरंत ।
द्रप्सं । जुहोमि । अनु । सप्त । होत्राः ॥ यः । ते । द्रप्सः । स्कंदति ।
यः । ते । अंशुः । बाहुऽच्युतः । धिषणायाः । उपऽस्थात् । अध्वर्योः ।
वा । परि । वा । यः । पवित्रात् । तं । ते । जुहोमि । मनसा । वर्षऽ-
कृतं ॥ ० ॥ स्कन्नः ॥ ० ॥ अवः । च । यः । परः । सुचा । अयं । देवः ।
बृहस्पतिः । सं । तं । सिचतु । राधसे ॥ पयस्वतीः । ओषधयः ।
पयस्वत् । मामकं । वचः । अपां । पयस्वत् । इत् । पयः । तेन ।

मा । सह । शुभ्रत ॥ २५ ॥ परं । मृत्योर्इति । अनु । परा । इहि ।
 पंथा । यः । ते । स्वः । इतरः । देवऽयानात् । चक्षुष्मते । शृण्वते ।
 ते । ब्रवीमि । मा । नः । प्रऽजां । रिरिषः । मा । उत । वीरान् ॥
 मृत्योः । पदं । योपयंतः । यत् । ऐतं ॥ ० ॥ आऽप्यायमानाः । प्रऽ-
 जया । धनेन । शुद्धाः । पुताः । भवत । यज्ञियासः ॥ इमे । जीवाः ।
 वि । मृतैः । आ । अववृत्रन् । अभूत् । भद्रा । देवऽहतिः । नः ।
 अद्य । प्रांचः । अगाम । नृतये । हसाय ॥ ० ॥ इमं । जीवेभ्यः ।
 परिऽधि । दधामि । मा । एषां । नु । गात् । अपरः । अर्थे । एतं ॥
 शतं । जीवन्तु । शरदः । पुरुचीः । अंतः । मृत्युं । दधतां । पर्वतेन ॥
 यथा । अहानि । अनुऽपूर्वं । भवन्ति । यथा । ऋतवः । ऋतुऽभिः ।
 यन्ति । साधु । यथा । न । पूर्व । अपरः । जहाति । एव । धातः ।
 आयूषि । कल्पय । एषां ॥ २६ ॥ आ । रोहन्त । आयुः । जरसं ।
 वृणानाः । अनुऽपूर्वं । यतमानाः । यति । स्थ । इह । त्वष्टा । सुऽ-
 जनिमा । सुऽजोषाः । दीर्घ । आयुः । करति । जीवसे । वः ॥ इमाः ।
 नारीः । अविधवाः । सुऽपत्नीः । आऽअंजनेन । सर्पिषा । सं ।
 विशन्तु । अनश्रवः । अनमीवाः । सुऽरत्नाः । आ । रोहन्तु । जनयः ।
 योनि । अग्रे ॥ उत् । ईर्ष्व । नारि । अभि । जीवऽलोकं । गतऽअसुं ।
 एतं । उप । शेषे । आ । इहि । हस्तऽग्राभस्य । दिधिषोः । तव ।
 इदं । पत्युः । जनिऽत्वं । अभि । सं । बभूथ ॥ धनुः । हस्तात् ।
 आऽद्दानः । मृतस्य । अस्मेइति । क्षत्राय । वर्चसे । वलाय । अत्र ।
 एव । त्वं । इह । वयं । सुऽवीराः । विश्वाः । स्पृधः । अभिऽमातीः ।
 जयेम ॥ उप । सर्प । मातरं । भूमिं । एतां । उरऽव्यचसं । पृथिवीं ।
 सुऽशेवां । ऊर्णऽम्रदाः । युवतिः । दक्षिणाऽवते । एषा । त्वा । पातु ।
 निऽऽहते । उपऽस्थात् ॥ २७ ॥ उत् । श्वंचस्व । पृथिवि । मा ।
 नि । बाधथाः । सुऽउपायना । अस्मै । भव । सुऽउपवंचना । माता ।
 पुत्रं । यथा । सिचा ॥ ० ॥ अग्नि । पुत्रं । इमे । ऊर्णहि ॥ उत् । श्वंचमाना ।

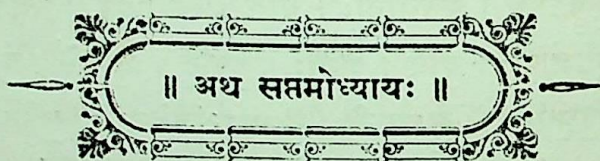

पृथिवी । सु । तिष्ठतु । सहस्रं । मितः । उप । हि । श्रयतां । ते ।
 गृहासः । घृतऽश्रुतः । भवतु । विश्वाहा । अस्मै । शरणाः । संतु ।
 अत्र ॥ उत् । ते । स्तभ्नामि । पृथिवीं । त्वत् । परि । इमं । लोगं ।
 निऽदधत् । मोहति । अहं । रिपे । एतां । स्थूणां । पितरः । धारयंतु ।
 ते । अत्र । यमः । सदेना । ते । मिनोतु ॥ प्रतीचीने । मां । अहनि ।
 इष्वाः । पर्णेऽईव । आ । दधुः । प्रतीचीं । जग्रभ । वाचं । अश्वं ।
 रशनया । यथा ॥ २८ ॥

इति सप्तमाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

अष्टक ७, अध्याय ७, मण्डल १०, अनुवाक २, वर्ग १.

हरिः ॐ ॥ नि । वर्तध्वं । मा । अनु । गात । अस्मान् ।
 सिसृक्तु । रेवतीः । अग्नीषोमा । पुनर्वसुइतिपुनऽवसू । अस्मेइति ।
 धारयतं । रयिं ॥ पुनः । एनाः । नि । वर्तय । पुनः । एनाः । नि ।
 आ । कुरु । इंद्रः । एनाः । नि । यच्छतु । अग्निः । एनाः । उपऽ-
 अजतु ॥ पुनः । एताः । नि । वर्ततां । अस्मिन् । पुष्यंतु । गोऽपतौ ।
 इह । एव । अग्ने । नि । धारय । इह । तिष्ठतु । या । रयिः ॥ यत् ।
 निऽयानं । निऽअयनं । संऽज्ञानं । यत् । पराऽअयनं । आऽवर्तनं ।
 निऽवर्तनं । यः । गोपाः । अपि । तं । हुवे ॥ यः । उत्ऽआनत् । विऽ-
 अयनं । यः । उत्ऽआनत् । पराऽअयनं । आऽवर्तनं । निऽअर्तनं ।
 अपि । गोपाः । नि । वर्ततां ॥ आ । निऽवर्त । नि । वर्तय । पुनः ।

नः । इन्द्र । गाः । देहि । जीवाभिः । भुनजामहे ॥ परि । वः ।
 विश्वतः । दधे । ऊर्जा । घृतेन । पयसा । ये । देवाः । के । च ।
 यज्ञियाः । ते । स्या । सं । सृजंतु । नः ॥ आ । निऽवर्तन । वर्तय । नि ।
 निऽवर्तन । वर्तय । भूम्याः । चतस्रः । प्रऽदिशः । ताभ्यः । एनाः ।
 नि । वर्तय ॥ १ ॥ भद्रं नो अपिवातय मनः ॥ अग्नि । ईळे । भुजां ।
 यविष्ठं । शासा । मित्रं । दुःऽधरीतुं । यस्य । धर्मन् । स्वः । एनीः ।
 सपर्यति । मातुः । ऊर्ध्वः ॥ यं । आसा । कृपऽनीलं । भासाऽकेतुं ।
 वर्धयति । भ्राजते । श्रेणिऽदन् ॥ अर्यः । विशां । गातुः । एति । प्र ।
 यत् । आनद् । दिवः । अंतान् । कविः । अभ्रं । दीद्यानः ॥ जुषत् ।
 हव्या । मानुषस्य । ऊर्ध्वः । तस्थौ । ऋभ्वा । यज्ञे । मिन्वन । सन्न ।
 पुरः । एति ॥ सः । हि । क्षेमः । हविः । यज्ञः । श्रुष्टी । इत् । अस्य ।
 गातुः । एति । अग्नि । देवाः । वाशीऽमंतं ॥ २ ॥ यज्ञऽसहं । दुर्वः ।
 ह्ये । अग्नि । पूर्वस्य । शेवस्य । अद्रेः । सुनुं । आयुं । आहुः ॥ नरः ।
 ये । के । च । अस्मत् । आ । विश्वा । इत् । ते । वामे । आ ।
 स्युरिति स्युः । अग्नि । हविषा । वर्धेत ॥ कृष्णः । श्वेतः । अरुषः ।
 यामः । अस्य । व्रध्नः । ऋजः । उत । शोणः । यशस्वान् । हिरण्यऽ-
 रूपं । जनिता । जज्ञान ॥ एव । ते । अग्ने । विऽमदः । मनीषां ।
 ऊर्जः । नपात् । अमृतैभिः । सऽजोषाः । गिरः । आ । वध्रत् ।
 सुऽमतीः । इयानः । इषं । ऊर्जं । सुऽभिति । विश्वं । आ ।
 अभारित्यभाः ॥ ३ ॥ आ । अग्नि । न । स्ववृक्तिऽभिः । होतारं । त्वा ।
 वृणीमहे । यज्ञाय । स्तीर्णऽवर्हिषे । वि । वः । मदे । शीरं । पावकऽ-
 शौचिषं । विवक्षसे ॥ त्वां । ऊँइति । ते । सुऽभाभुवः । शुभंति ।
 अश्वऽराधसः । वेति । त्वां । उपऽसेचनी ॥ ० ॥ ऋजीतिः । अग्ने ।
 आऽहुतिः । विवक्षसे ॥ त्वेइति । धर्माणः । आसते । जुहभिः ।
 सिचतीऽइव । कृष्णा । रूपाणि । अर्जुना ॥ ० ॥ विश्वाः । अधि ।
 ध्रियः । धिषे । विवक्षसे ॥ यं । अग्ने । मसंते । ययि । सहसाऽवन ।

अमर्त्य । तं । आ । नः । वाजऽसातये ॥ ० ॥ यज्ञेषु । चित्रं । आ ।
भर । विवक्षसे ॥ अग्निः । जातः । अथर्वणा । विदत् । विश्वानि ।
काव्या । भुवत् । दूतः । विवस्वतः ॥ ० ॥ प्रियः । यमस्य । काम्यः ।
विवक्षसे ॥ ४ ॥ त्वां । यज्ञेषु । इल्लते । अग्ने । प्रऽयति । अध्वरे ।
त्वं । वसूनि । काम्या ॥ ० ॥ विश्वा । दधासि । दाशुषे ।
विवक्षसे ॥ ० ॥ चारुं । अग्ने । नि । सेदिरे । घृतऽप्रतीकं । मनुषः ॥ ० ॥
शुक्रं । चेतिष्ठं । अक्षऽभिः । विवक्षसे ॥ अग्ने । शुकेण । शोचिषा ।
उरु । प्रथयसे । बृहत् । अभिऽक्रंदन् । वृषऽयसे ॥ ० ॥ गर्भे ।
दधामि । जामिषु । विवक्षसे ॥ ५ ॥ कुहं । श्रुतः । इंद्रः । कस्मिन् ।
अद्य । जने । मित्रः । न । श्रूयते । ऋषीणां । वा । यः । क्षये । गुहा ।
वा । चर्क्षे । गिरा ॥ इह । श्रुतः । इंद्रः । अस्मेइति । अद्य ।
स्तवे । वज्री । ऋचीषमः । मित्रः । न । यः । जनेषु । आ ॥ ० ॥
महः । यः । पतिः । शवसः । अस्मि । आ । महः ।
नृम्णस्य । तूतुजिः । भर्ता । वज्रस्य । धृष्णोः । पिता । पुत्रऽइव ।
प्रियं ॥ युजानः । अश्वा । वातस्य । धुनीइति । देवः । देवस्य ।
वज्रिऽवः । स्यंता । पथा । विरुक्मता । सृजानः । स्तोषि । अध्वनः ॥
त्वं । त्या । चित् । वातस्य । अश्वा । आ । अगाः । ऋज्रा । तमना ।
वहध्वै । ययोः । देवः । न । मर्त्यः । यंता । नकिं । विदार्यः ॥ ६ ॥
अद्य । गंता । उशना । पृच्छते । वां । कत्ऽअर्था । नः । आ । गृहं ।
आ । जग्मथुः । पराकात् । दिवः । च । गमः । च । मर्त्यं ॥ आ । नः ।
इंद्र । पृक्षसे । अस्माकं । ब्रह्म । उत्ऽयंतं । तत् । त्वा । याचामहे । अवः ।
शुणं । यत् । हन् । अमानुषं ॥ अकर्मा । दस्युः । अभि । नः ।
अमंतुः । अन्यऽवतः । अमानुषः । त्वं । तस्य । अमित्रऽहन् । वर्धः ।
दासस्य । दंभय ॥ त्वं । नः । इंद्र । शूर । शूरैः । उत । त्वाऽऊतासः ।
बर्हणा । पुरुऽत्रा । ते । वि । पुतेयः । नवंत । क्षोणयः । यथा ॥ त्वं ।
तान् । वृत्रऽहस्ये । चोदयः । वृत्र । कार्ष्णसे । शूर । वज्रिऽवः ।

गुहा । यदि । कवीनां । विशां । नक्षत्रऽश्वसां ॥ ७ ॥ मधु । ता ।
 ते । इंद्र । दानऽअप्रसः । आक्षणे । शूर । वज्रिऽवः । यत् । ह ।
 गुणस्य । दंभयः । जातं । विश्वं । सयावऽभिः ॥ मा । अकुध्वक् ।
 इंद्र । शूर । वस्वीः । अस्मेइति । भुवन् । अमिष्टयः । वयंऽवयं । ते ।
 आसां । सुम्ने । स्याम । वज्रिऽवः ॥ अस्मेइति । ता । ते । इंद्र ।
 संतु । सत्या । अहिंसंतीः । उपऽस्पृशः । विद्याम । यासां । भुजः ।
 धेनूनां । न । वज्रिऽवः ॥ अहस्ता । यत् । अपदी । वर्धत । क्षाः ।
 शचीभिः । वेद्यानां । शुष्णं । परि । प्रऽदक्षिणित् । विश्वऽआयवे ।
 नि । शिश्रथः ॥ ० ॥ मा । रिषण्यः । वसवान् । वसुः । सन् । उत ।
 त्रायस्व । गृणतः । मघोनः । महः । च । रायः । रेवतः । कृधि ।
 नः ॥ ८ ॥ यजामहे । इंद्रं । वज्रऽदक्षिणं । हरीणां । रथ्यं । विऽ-
 वतानां । प्र । श्मश्रु । दोधुवत् । ऊर्ध्वऽथा । भूत् । वि । सेनाभिः ।
 दयमानः । वि । राधसा ॥ हरीइति । नु । अस्य । या । वनं । विदे ।
 वसु । इंद्रः । मधैः । मघऽवा । वृत्रऽहा । भुवत् । ऋभुः । वाजः ।
 ऋभुक्षाः । पत्यते । शवः । अव । क्षणौमि । दासस्य । नाम । चित् ॥
 यदा । वज्रं । हिरण्यं । इत् । अथ । रथं । हरीइति । यं । अस्य ।
 वहतः । वि । सूरिऽभिः । आ । तिष्ठति । मघऽवा । सनऽश्रुतः ।
 इंद्रः । वाजस्य । दीर्घऽश्रवसः । पतिः ॥ सोइति । चित् । नु । वृष्टिः ।
 युथ्या । स्वा । सचा । इंद्रः । श्मश्रूणि । हरिता । अभि । पुणुते ।
 अव । वेति । सुऽक्षयं । सुते । मधु । उत् । इत् । धनोति । वातः ।
 यथा । वनं ॥ यः । वाचा । विऽवाचः । मध्रऽवाचः । पुरु । सहस्रा ।
 अशिवा । जघान ॥ ० ॥ पिताऽइव । यः । तविषीं । ववृधे । शवः ॥
 स्तोमं । ते । इंद्र । विऽमदाः । अजीजनन् । अपूर्व्यं । पुरुऽतमं । सुऽ-
 दानवे । विद्म । हि । अस्य । भोजनं । इनस्य । यत् । आ । पशुं ।
 न । गोपाः । करामहे ॥ मार्किः । नः । एना । सख्या । वि । यौषुः ।
 तव । च । इंद्र । विऽमदस्य । च । ऋषेः । विद्म । हि । ते । प्रऽ-

मतिं । देव । जामिऽवत् ॥ ० ॥ ९ ॥ इंद्र । सोम । इमं । पिब । मधुऽ-
मंतं । चमूइति । सुतं ॥ ० ॥ सहस्त्रिणं । पुरुवसोइतिपुरुऽवसो ।
विवक्षसे ॥ त्वां । यज्ञेभिः । उक्थैः । उप । हव्येभिः । ईमहे । शचीऽ-
पते । शचीनां ॥ ० ॥ श्रेष्ठं । नः । धेहि । वार्यै । विवक्षसे ॥ यः ।
पतिः । वार्याणां । असि । रध्रस्य । चोदिता । इंद्र । स्तोतृणां ।
अविता ॥ ० ॥ द्विषः । नः । पाहि । अंहसः । विवक्षसे ॥ युवं ।
शक्रा । मायाऽविना । समीचीइतिसंऽईची । निः । अमथतं । विऽमदेन ।
यत् । ईळिता । नासत्या । निऽअमथतं ॥ विश्वे । देवाः । अकृपंत ।
संऽईच्योः । निऽपतंत्योः । नासत्यौ । अब्रुवन् । देवाः । पुनः । आ ।
वहतात् । इति ॥ मधुऽमत् । मे । पराऽअयनं । मधुऽमत् । पुनः ।
आऽअयनं । ता । नः । देवा । देवतया । युवं । मधुऽमतः ।
कृतं ॥ १० ॥ भद्रं । नः । अपि । वातय । मनः । दक्षं । उत ।
कतुं । अघं । ते । सख्ये । अंधसः ॥ ० ॥ रणन् । गावः ।
न । यवसे । विवक्षसे ॥ हृदिऽस्पृशः । ते । आसते । विश्वेषु ।
सोम । धामऽसु । अघं । कामाः । इमे । मम ॥ ० ॥ वि ।
तिष्ठते । वसुऽयवः । विवक्षसे ॥ उत । व्रताति । सोम । ते ।
प्र । अहं । मिनामि । पाक्या । अघं । पिताऽइव । सुनवे ॥ ० ॥
मुळ । नः । अभि । चित् । वधात् । विवक्षसे ॥ सं । ऊइति । प्र ।
यंति । धीतयः । सर्गासः । अवतानऽइव । कतुं । नः । सोम ।
जीवसे ॥ ० ॥ धारय । चमसानऽइव । विवक्षसे ॥ तव । त्वे ।
सोम । शक्तिऽभिः । निऽकामासः । वि । ऋणिवरे । गृत्सस्य ।
धीराः । तवसः ॥ ० ॥ व्रजं । गोऽमंतं । अश्विनं । विवक्षसे ॥ ११ ॥
पशुं । नः । सोम । रक्षसि । पुरुऽत्रा । विऽस्थितं । जगत् । संऽ-
आकृणोषि । जीवसे ॥ ० ॥ विश्वा । संऽपश्यन् । भुवना । विवक्षसे ॥
त्वं । नः । सोम । विश्वतः । गोपाः । अदाभ्यः । भव । सेधं ।
राजन् । अप । लिखः ॥ ० ॥ मा । नः । हऽशंसः । ईशत ।

विवक्षसे ॥ ० ॥ सुऽऽकृतुः । वयःऽधेयाय । जागृहि । क्षेत्रवित्ऽतरः ।
मनुषः ॥ ० ॥ द्रुहः । नः । पाहि । अंहसः । विवक्षते ॥ त्वं । नः ।
वृत्रहन्ऽतम । इन्द्रस्य । इन्द्रोऽइति । शिवः । सखा । यत् । सी ।
हवते । संऽइथे ॥ ० ॥ युध्यमानाः । तोकऽसातौ । विवक्षसे ॥ अयं ।
घ । सः । तुरः । मदः । इन्द्रस्य । वर्धत । प्रियः । अयं । कक्षीवतः ।
महः ॥ ० ॥ मति । विप्रस्य । वर्धयत् । विवक्षसे ॥ अयं । विप्राय ।
दाशुषे । वाजान् । इयति । गोऽमतः । अयं । सत्तऽभ्यः । आ । वर ।
॥ ० ॥ प्र । अंध्र । श्रोणं । च । तारिषत् । विवक्षसे ॥ १२ ॥
प्र । हि । अच्छ । मनीषाः । स्पर्हाः । यति । निऽयुतः । प्र ।
दस्त्रा । निऽयुत्ऽरथः । पुषा । अविष्टु । माहिनः ॥ यस्य । त्यत् ।
महिऽत्वं । वाताप्यं । अयं । जनः । विप्रः । आ । वंसत् ।
धीतिऽभिः । चिकेत । सुऽस्तुतीनां ॥ सः । वेद । सुऽस्तुतीनां ।
इंदुः । न । पुषा । वृषा । अभि । पुरः । पुषायति । वज्रं ।
नः । आ । पुषायति ॥ मंसीमहि । त्वा । वयं । अस्माकं । देव ।
पुषन् । मतीनां । च । साधनं । विप्राणां । च । आऽध्वं ॥
प्रतिऽअर्धिः । यज्ञानां । अश्वऽहयः । रथानां । ऋषिः । सः । यः ॥
मनुऽहितः । विप्रस्य । यवयत्ऽसखः ॥ १३ ॥ आऽधीषमाणायाः ।
पतिः । शुचायाः । च । शुचस्य । च । वासऽवायः । अवीनां ।
आ । वासांसि । ममृजत् ॥ इनः । वाजानां । पतिः । इनः । पुष्टीनां ।
सखा । प्र । श्मश्रु । हर्यतः । दधोत् । वि । वृथा । यः । अदाभ्यः ॥
आ । ते । रथस्य । पुषन् । अजाः । धुरं । ववृत्युः । विश्वस्य । अर्थिनः ।
सखा । सनऽजाः । अनपऽच्युतः ॥ अस्माकं । ऊर्जा । रथं । पुषा ।
अविष्टु । माहिनः । भुवत् । वाजानां । वृधः । इमं । नः । शृणवत् ।
हव ॥ १४ ॥ असत् । सु । मे । जरितरिति । सः । अभिऽवेगः ।
यत् । सुन्वते । यजमानाय । शिखं । अनाशीऽदां । अहं । अस्मि ।
प्रऽहंता । सत्यऽध्वतं । वज्रितऽयंतं । आमुं ॥ यदि । इत् । अहं ।

युधैः । संऽनयानि । अदेवऽयून् । तन्वा । शूशुजानान् । अमा । ते ।
तुम्रं । वृषभं । पचानि । तीव्रं । सुतं । पंचऽदशं । नि । सिचं ॥ न ।
अहं । तं । वेद । यः । इति । ब्रवीति । अदेवऽयून् । संऽअरणे ।
जघन्वान् । यदा । अवऽअख्यत् । संऽअरणं । ऋधावत् । आत् । इत् ।
ह । मे । वृषभा । प्र । वृवंति ॥ यत् । अज्ञातेषु । वृजनेषु । आसं । विश्वे ।
सतः । मघऽवानः । मे । आसन् । जिनामि । वा । इत् । क्षेमे ।
आ । संतं । आभुं । प्र । तं । क्षिणां । पर्वते । पादऽगृह्य ॥ न । वै ।
ऊँइति । मां । वृजने । वारयन्ते । न । पर्वतासः । यत् । अहं ।
मनस्ये । मम । स्वनात् । कृधुऽकर्णः । भयाते । एव । इत् । अनु ।
द्युन् । किरणः । सं । एजात् ॥ १५ ॥ दर्शन् । नु । अत्र । शृतऽपान् ।
अनिद्रान् । बाहुऽक्षदः । शरवे । पत्यमानान् । घृष्टुं । वा । ये ।
निनिदुः । सखायं । अधि । ऊँइति । नु । एषु । पवयः । ववृत्युः ॥
अभूः । ऊँइति । औक्षीः । वि । ऊँइति । आयुः । आनट् । दर्षत् ।
नु । पूर्वे । अपरः । नु । दर्षत् । द्वेइति । पवस्तेइति । परि । तं । न ।
भूतः । यः । अस्य । पारे । रजसः । विवेष ॥ गावः ।
यवै । प्रऽयुताः । अर्यः । अक्षन् । ताः । अपश्यं । सहऽगोपाः ।
चरंतीः । हवाः । इत् । अर्यः । अमितः । सं । आयन् । कियत् ।
आसु । स्वऽपतिः । छंदयाते ॥ सं । यत् । वयं । यवसऽअदः ।
जनानां । अहं । यवऽअदः । उरुऽअज्रे । अंतरिति । अत्र । युक्तः ।
अवऽसातारं । इच्छात् । अथोइति । अयुक्तं । युनजत् । ववन्वान् ॥
अत्र । इत् । ऊँइति । मे । मंससे । सत्यं । उक्तं । द्विऽपात् । च ।
यत् । चतुऽपात् । संऽसृजानि । स्त्रीभिः । यः । अत्र । वृषणं ।
पृतन्यात् । अयुद्धः । अस्य । वि । भजानि । वेदः ॥ १६ ॥ यस्य ।
अनक्षा । दुहिता । जातु । आसं । कः । तां । विद्वान् । अमि ।
मन्याते । अंधां । कतरः । मेनिं । प्रति । तं । मुचाते । यः । ई ।
वहाते । यः । ई । वा । वरेऽयात् ॥ कियती । योषां । मर्यतः ।

वधूऽयोः । परिऽप्रीता । पन्यसा । वार्येण । भद्रा । वधूः । भवति ।
यत् । सुऽपेशाः । स्वयं । सा । मित्रं । वनुते । जने । चित् ॥ पत्तः ।
जगार । प्रत्यंच । अत्ति । शीर्ष्णा । शिरः । प्रति । दधौ । वरूथं ।
आसीनः । ऊर्ध्वा । उपसि । क्षिणाति । न्यङ् । उत्तानां । अनु ।
एति । भूमिं । बृहन् । अच्छायः । अपलाशः । अर्वा । तस्थौ । माता ।
विऽसितः । अत्ति । गर्भः ॥ ० ॥ सप्त । वीरासः । अधरात् । उत् ।
आयन् । अष्ट । उत्तरात्तात् । सं । अजग्मिरन् । ते । नव । पश्चात्तात् ।
स्थिविऽमंतः । आयन् । दश । प्राक् । सानु । वि । तिरंति ।
अश्वः ॥ १७ ॥ दशानां । एकं । कपिलं । समानं । तं । हिन्वति ।
कतवे । पार्याय । गर्भं । माता । सुऽधितं । वक्षणासु । अवेनंतं ।
तुषयंती । विमर्ति ॥ पीवानं । मेघं । अपचंत । वीराः । निऽउत्ताः ।
अक्षाः । अनु । दीवे । आसन् । द्वा । धनुं । बृहतीं । अप्सु ।
अंतरिति । पवित्रऽवंता । चरतः । पुनंता ॥ वि । क्रोशनासः ।
विष्वंचः । आयन् । पचाति । नेमः । नहि । पक्षत् । अर्धः । अयं । मे ।
देवः । सविता । तत् । आह । द्रुऽअन्नः । इत् । वनवत् । सर्पिऽ-
अन्नः ॥ अपश्यं । ग्रामं । वहमानं । आरात् । अचक्रया । स्वधया ।
वर्तमानं । सिसंक्ति । अर्यः । प्र । युगा । जनानां । सद्यः । शिश्वा ।
प्रऽमिनानः । नवीयान् ॥ एतौ । मे । गावौ । प्रऽमरस्य । युक्तौ ।
मोक्षति । सु । प्र । सेधीः । मुहुः । इत् । ममंधि । आपः । चित् । अस्य ।
वि । नशंति । अर्थं । सूरः । च । मर्कः । उपरः । वभुवान् ॥ १८ ॥ अयं ।
यः । वज्रः । पुरुधा । विऽवृत्तः । अवः । सूर्यस्य । बृहतः । पुरीषात् ।
अवः । इत् । एना । परः । अन्यत् । अस्ति । तत् । अव्यधी ।
जरिमाणः । तरंति ॥ वृक्षेऽवृक्षे । निऽयता । मीमयत् । गौः । ततः ।
चयः । प्र । पतान् । पुरुषऽअदः । अथ । इदं । विश्वं । भुवनं ।
भयाते । इंद्राय । सुन्वत् । ऋषये । च । शिक्षत् ॥ देवानां । मानं ।
प्रथमाः । अतिष्ठन् । कृतव्रतः । पुत्रां । उपराः । उत् । आयन् । त्रयः ।

सुऽर्पणः । इत्था । नस्व । आ । तिसाय । अस्ऽरुद्धः । परिऽपद ।

न । सिहः । निऽरुद्धः । चित् । महिषः । तर्प्याऽवान् । गोधा ।
 तस्मै । अयथै । कर्षत् । एतत् ॥ तेभ्यः । गोधाः । अयथै । कर्षत् ।
 एतत् । ये । ब्रह्मणः । प्रतिऽपीयंति । अन्नैः । सिमः । उक्ष्णः ।
 अवऽसृष्टान् । अदंति । स्वयं । बलानि । तन्वः । शृणानाः ॥ एते ।
 शर्मभिः । सुऽशर्मा । अभुवन् । ये । हिन्विरे । तन्वः । सोमै ।
 उक्थैः । नृऽवत् । वदन् । उप । नः । माहि । वाजान् । दिवि ।
 श्रवः । दधिषे । नाम । वीरः ॥ २१ ॥ वने । न । वा । यः । नि ।
 अधायि । चाकन् । शुचिः । वां । स्तोमः । भुरणौ । अजीगरिति ।
 यस्य । इत् । इंद्रः । पुरुऽदिनेषु । होता । नृणां । नर्यः । नृऽतमः ।
 क्षपाऽवान् ॥ प्र । ते । अस्याः । उषसः । प्र । अपरस्याः । नृतौ । स्याम् ।
 नृऽतमस्य । नृणां । अनु । त्रिऽशोकः । शतं । आ । अवहत् । नृन् ।
 कुत्सेन । रथः । यः । असत् । ससऽवान् ॥ कः । ते । मदः । इंद्र ।
 रत्यः । भुत् । दुरः । गिरः । अभि । उग्रः । वि । धाव । कत् ।
 वाहः । अर्वाक् । उप । मा । मनीषा । आ । त्वा । शक्यां । उपऽमं ।
 राधः । अन्नैः ॥ कत् । ऊँइति । द्युम्नं । इंद्र । त्वाऽवतः । नृन् । कया ।
 धिया । करसे । कत् । नः । आ । अगन् । मित्रः । न । सत्यः ।
 उरुऽगाय । भृत्यै । अन्नैः । समस्य । यत् । असत् । मनीषाः ॥ प्र ।
 ईर्य । सूरः । अथै । न । पारं । ये । अस्य । कामै । जनिधाऽइव ।
 गमन् । गिरः । च । ये । ते । तुविऽजात । पूर्वीः । नरः । इंद्र । प्रतिऽ-
 शिञ्जति । अन्नैः ॥ २२ ॥ मात्रेइति । नु । ते । सुमितेइतिसुऽमिते ।
 इंद्र । पूर्वीइति । द्यौः । मज्जना । पृथिवी । काव्येन । वराय । ते । घृतऽ-
 वतः । सुतासः । स्वान्नन् । भवन्तु । पीतये । मधूनि ॥ आ । मध्वः ।
 अस्मै । असिचन् । अमत्रं । इंद्राय । पूर्णं । सः । हि । सत्यऽराधाः ।
 सः । ववृधे । वरिमन् । आ । पृथिव्याः । अभि । क्रत्वा । नर्यः ।
 पाँस्यैः । च ॥ वि । आनट् । इंद्रः । पृतनाः । सुऽओजाः । आ ।
 अस्मै । यतते । सख्यस्य । पूर्वीः । आ । स्म । रथं । न । पृतनासु ।

तिष्ठ । यं । भद्रया । सुप्तया । चोदयासे ॥ इति द्वितीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ तृतीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ २३ ॥ प्र । देवऽत्रा । ब्रह्मणे । गातुः । एतु । अपः । अच्छ । मनसः । न । प्रयुक्ति । महीं । मित्रस्य । वरुणस्य । धासि । पृथुऽजयसे । रीरध । सुऽवृक्ति । अध्वर्यवः । हविष्मंतः । हि । भूत । अच्छ । अपः । इत । उशतीः । उशतः । अव । याः । चष्टे । अरुणः । सुऽपर्णः । तं । आ । अस्यध्वं । ऊर्मि । अद्य । सुऽहस्ताः ॥ अध्वर्यवः । अपः । इत । समुद्रं । अपां । नपांत । हविषा । यजध्वं । सः । वः । ददत् । ऊर्मि । अद्य । सुऽपूतं । तस्मै । सोम । मधुऽमंतं । सुनोत ॥ यः । अनिधमः । दीदयत् । अपऽसु । अंतः । यं । विप्रासः । ईळते । अध्वरेषु । अपां । नपात् । मधुऽमतीः । अपः । दाः । याभिः । इंद्रः । ववृधे । वीर्याय ॥ याभिः । सोमः । मोदते । हर्षते । च । कल्याणीभिः । युवतिऽभिः । न । मर्यः । ताः । अध्वर्योइति । अपः । अच्छ । परा । इहि । यत् । आऽसिंचाः । ओषधीभिः । पुनीतात् ॥ २४ ॥ एव । इत् । यूने । युवतयः । नमंत । यत् । ई । उशन् । उशतीः । एति । अच्छ । सं । जानते । मनसा । सं । चिकित्रे । अध्वर्यवः । धिषणा । आपः । च । देवीः ॥ यः । वः । वृताभ्यः । अरुणोत् । ऊंइति । लोकं । यः । वः । मद्याः । अभिऽशस्तेः । अमुंचत् । तस्मै । इंद्राय । मधुऽमंतं । ऊर्मि । देवऽमादनं । प्र । हिणोतन । आपः ॥ प्र । अस्मै । हिनोत । मधुऽमंतं । ऊर्मि । गर्भैः । यः । वः । सिधवः । मध्वः । उत्सः । घृतऽपृष्ठं । ईज्यं । अध्वरेषु । आपः । रेवतीः । शृणुत । हव । मे ॥ तं । सिधवः । मत्सरं । इंद्रऽपानं । ऊर्मि । प्र । हेत । यः । उभेइति । इयति । मदऽच्युतं । औशानं । नभऽजां । परि । त्रिऽतंतुं । विऽचरंतं । उत्सं ॥ आऽववृत्ततीः । अद्य । नु । द्विऽधाराः । गोषुऽयुधः । न । निऽयवं । चरंतीः । ऋषे । जनित्रीः । भुवनस्य । पत्नीः । अपः । वंदस्व । सऽवधः । सऽयोनीः ॥ २५ ॥ दिनोत । नः । अध्वरं ।

देवयज्या । हिनोत । ब्रह्म । सनये । धनानां । ऋतस्य । योगे ।
 वि । स्यध्वं । ऊधः । श्रुष्टीऽवरीः । भूतन । अस्मभ्यं । आपः ॥ आपः ।
 वेतीः । क्षयथ । हि । वस्वः । ऋतुं । च । भद्रं । विमृथ । अमृतं ।
 च । रायः । च । स्थ । सुऽअपत्यस्य । पत्नीः । सरस्वती । तत् ।
 गणते । वयः । धात् ॥ प्रति । यत् । आपः । अदृशं । आऽयतीः ।
 घतं । पर्यासि । विभ्रतीः । मधूनि । अध्वर्युऽभिः । मनसा । संऽ-
 विद्वानाः । इंद्राय । सोमं । सुऽसुतं । भरतीः ॥ आ । इमाः । अगमन् ।
 वेतीः । जीवऽध्वन्याः । अध्वर्यवः । सादयत । सखायः । नि ।
 बर्हिषि । धत्तन । सोम्यासः । अपां । नप्त्रा । संऽविद्वानासः । एनाः ॥
 आ । अगमन् । आपः । उशतीः । बर्हिः । आ । इदं । नि । अध्वरे ।
 असदन् । देवऽयंतीः । अध्वर्यवः । सुनुत । इंद्राय । सोमं । अभूत् ।
 ऊइति । वः । सुऽशका । देवऽयज्या ॥ २६ ॥ आ । नः । देवानां ।
 उप । वेतु । शंसः । विश्वेभिः । तुरैः । अवसे । यजत्रः । तेभिः ।
 वयं । सुऽसखायः । भवेम । तरतः । विश्वा । दुऽइता । स्याम ॥
 परि । चित् । मर्तः । द्रविणं । ममन्यात् । ऋतस्य । पथा । नमसा ।
 आ । विवासेत् । उत । स्वेन । ऋतुना । सं । वदेत् । श्रेयांसं ।
 दक्षं । मनसा । जगृभ्यात् ॥ अधायि । धीतिः । असंसृग्रं । अंशाः ।
 तीर्थं । न । दस्सं । उप । यंति । ऊमाः । अभि । आनश्म । सुवितस्य ।
 शुषं । नवेदसः । अमृतानां । अभुम ॥ नित्यः । चाकन्यात् । स्वऽ-
 पतिः । दमूनाः । यस्मै । ऊइति । देवः । सविता । जजान । भगः ।
 वा । गोभिः । अर्यमा । ई । अनज्यात् । सः । अस्मै । चारुः ।
 उदयत् । उत । स्यात् ॥ इयं । सा । भुयाः । उषसांऽइव । क्षाः ।
 यत् । ह । क्षुऽमंतः । शर्वसा । संऽआयन् । अस्य । स्तुतिं । जरितुः ।
 मिश्रमाणाः । आ । नः । शग्मासः । उप । यंतु । वाजाः ॥ २८ ॥
 अस्य । इत् । एषा । सुऽमतिः । पप्रथाना । अभवत् । पुर्व्या ।
 भूमना । गौः । अस्य । सऽनीलाः । असुरस्य । योनौ । समाने ।

आ । भरणे । विभ्रमाणाः ॥ किं । स्वित् । वनं । कः । ऊँइति ।
 सः । वृक्षः । आस । यतः । द्यावापृथिवीइति । निःऽततक्षुः ।
 संतस्थानेइतिसंऽतस्थाने । अजरेइति । इतऊँतीइतीतःऽऊँती । अहानि ।
 पूर्वीः । उपसः । जरन्त ॥ न । एतावत् । एना । परः । अन्यत् ।
 अस्ति । उक्षा । सः । द्यावापृथिवीइति । विभर्ति । त्वचं । पवित्रं ।
 कृणुत । स्वधाऽवान् । यत् । ई । सूर्य । न । हरितः । वहति ॥
 स्तेगः । न । क्षां । अति । एति । पृथ्वीं । मिहं । न । वातः । वि ।
 ह । वाति । भूम । मित्रः । यत्र । वरुणः । अज्यमानः । अग्निः ।
 वने । न । वि । अरुष्ट । शोकं । स्तरीः । यत् । सूतः । सद्यः ।
 अज्यमाना । व्यथिः । अव्यथीः । कृणुत । स्वऽगोपा ॥ पुत्रः । यत् ।
 पूर्वः । पित्रोः । जनिष्ट । शम्यां । गौः । जगार । यत् । ह । पृच्छान् ।
 उत । कण्वं । नृऽसदः । पुत्रं । आहुः । उत । श्यावः । धनं । आ ।
 अदत्त । वाजी । प्र । कृष्णाय । रुशत् । अपिन्वत । ऊर्ध्वः । ऋतं ।
 अत्र । नकिः । अस्मै । अपीपेत् ॥ २८ ॥ प्र । सु । ग्मंता ।
 धियसानस्य । सक्षणि । वरेभिः । वरान् । अभि । सु । प्रऽसीदतः ।
 अस्माकं । इंद्रः । उभयं । जुजोषति । यत् । सोम्यस्य । अंधसः ।
 बुवोधति ॥ वि । इंद्र । यासि । दिव्यानि । रोचना । वि ।
 पार्थिवानि । रजसा । पुरुऽस्तुत । ये । त्वा । वहति । मुहुः ।
 अध्वरान् । उप । ते । सु । वन्वतु । वग्वनान् । अराधसः ॥ तत् ।
 इत् । मे । च्छन्तसत् । वपुषः । वपुऽतरं । पुत्रः । यत् । जानं ।
 पित्रोः । अधिऽइयति । जाया । पतिं । वहति । वशुना । सुऽमत् ।
 पुंसः । इत् । भद्रः । वहतुः । परिऽकृतः ॥ तत् । इत् । सधऽस्य ।
 अभि । चारुं । दीधय । गावः । यत् । शासन । वहतुं । न । धेनवः ।
 माता । यत् । मंतुः । युथस्य । पुर्व्या । अभि । वाणस्य । सतऽधातुः ।
 इत् । जनः ॥ प्र । वः । अच्छ । रिरिचे । देवऽयुः । पदं । एकः ।
 रुद्रेभिः । याति । त्वेभिः । जात । जात । जात । अमृतेषु । दावने ।

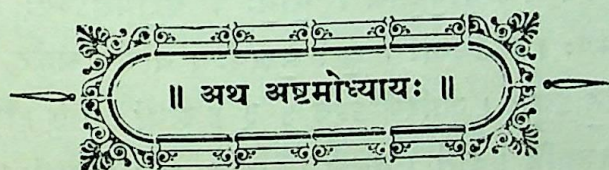

परि । वः । ऊर्मेभ्यः । सिञ्चत । मधु ॥ २९ ॥ निऽधीयमानं । अपऽ-
 गृहं । अपऽसु ॥ ० ॥ अक्षेत्रऽवित् । क्षेत्रऽविदं । हि । अप्राट् ।
 सः । प्र । एति । क्षेत्रऽविदा । अनुऽशिष्टः ॥ एतत् । वै । भद्रं ।
 अनुऽशासनस्य । उत । स्मृतिं । विदति । अजसीनां ॥ अद्य । इत् ।
 ऊर्ति । प्र । आनीत् । अममन् । इमा । अहा । अपिऽवृतः ।
 अधयत् । मातुः । ऊर्ध्वः । आ । ई । एनं । आप । जरिमा । युवानं ।
 अहेलन् । वसुः । सुऽमनाः । बभूव ॥ एतानि । भद्रा । कलश ।
 क्रियाम् । कुरुऽश्रवण । ददतः । मघानि । दानः । इत् । वः । मघऽ-
 वानः । सः । अस्तु । अयं । च । सोमः । हृदि । यं । विमर्मि ॥ ३० ॥

इति सप्तमाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

अष्टक ७, अध्याय ८, मण्डल १०, अनुवाक ३, वर्ग २.

हरिः ॐ ॥ प्र । मा । युयुजे । प्रऽयुजः । जनानां । वहामि ।
 स । पुषणं । अंतरेण । विश्वे । देवासः । अध । मां । अरक्षन् ।
 दुऽशासुः । आ । अगात् । इति । घोषः । आसीत् ॥ ० ॥ नि ।
 वाधते । अमतिः । नग्नता । जसुः । वेः । न । वेवीयते । मतिः ॥ ० ॥
 सरुत् । सु । नः । मघऽवन् । इंद्र । मृलय । अध । पिताऽइव । नः ।
 भव ॥ कुरुऽश्रवणं । अवृणि । राजानं । त्रासदस्यवं । मंहिष्ठं । वाघतां ।
 ऋषिः ॥ यस्य । मा । हरितः । रथे । तिस्रः । वहति । साधुऽया ।
 तवै । सहस्रऽदक्षिणे ॥ १ ॥ यस्य । प्रऽखादसः । गिरः । उपमऽ-
 श्रवसः । पितुः । क्षेत्रं । न । रुषं । ऊचुर्वे ॥ अधि । पुत्र । उपमऽ-

श्रवः । नपात् । मित्रऽअतिथेः । इहि । पितुः । ते । अस्मि । वंदिता ॥
 यत् । इशीय । अमृतानां । उत । वा । मर्त्यानां । जीवेत् । इत् ।
 मघऽवा । मम ॥ न । देवानां । अति । व्रतं । शतऽआत्मा । चन ।
 जीवति । तथा । युजा । वि । ववृते ॥ २ ॥ प्रावेपाः । मा । बृहतः ।
 मादयन्ति । प्रवातेऽजाः । इरिणे । ववृतानाः । सोमस्यऽइव । मौजऽ-
 वतस्य । भक्षः । विऽभीदकः । जागृविः । मह्य । अच्छान् ॥ न । मा ।
 मिमेथ । न । जिहीळे । एषा । शिवा । सखिऽभ्यः । उत । मह्य ।
 आसीत् । अक्षस्य । अहं । एकऽपरस्य । हेतोः । अनुऽव्रतां । अप ।
 जायां । अरोधं ॥ द्वेष्टि । इवश्रूः । अप । जाया । रुणद्भि । न ।
 नाथितः । विदते । मडितारं । अश्वस्यऽइव । जरतः । वस्यस्य ।
 न । अहं । विदामि । कितवस्य । भोगं ॥ अन्ये । जायां । परि ।
 मृशन्ति । अस्य । यस्य । अगृधत् । वेदने । वाजी । अक्षः । पिता ।
 माता । भ्रातरः । एनं । आहुः । न । जानीमः । नयत । वद्वं । एतं ॥
 यत् । आऽदीध्ये । न । दविषाणि । एभिः । परायत्ऽभ्यः । अव ।
 हीये । सखिऽभ्यः । निऽउप्ताः । च । बभ्रवः । वाचं । अकृत । एमि ।
 इत् । एषां । निऽकृतं । जारिणीऽइव ॥ ३ ॥ सभां । एति । कितवः ।
 पृच्छमानः । जेष्यामि । इति । तन्वा । शशुजानः । अक्षासः । अस्य ।
 वि । तिरन्ति । कामं । प्रतिऽदीन्ने । दधतः । आ । कृतानि ॥ अक्षासः ।
 इत् । अंकुशिनः । निऽतोदिनः । निऽकृत्वानः । तपनाः । तापयिष्णवः ।
 कुमारऽदेष्णाः । जयतः । पुनऽहनः । मध्वा । संऽपृक्ताः । कितवस्य ।
 बर्हणा ॥ त्रिऽपंचाशः । क्रीळति । वातः । एषां । देवऽइव । सविता ।
 सत्यऽधर्मा । उग्रस्य । चित् । मन्यवे । न । नमते । राजा । चित् ।
 एभ्यः । नमः । इत् । कृणोति ॥ नीचा । वर्तते । उपरि । स्फुरन्ति ।
 अहस्तासः । हस्तऽवंतं । सहते । दिव्याः । अंगाराः । इरिणे । निऽ-
 उप्ताः । शीताः । संतः । हृदयं । निः । दहन्ति ॥ जाया । तप्यते ।
 कितवस्य । हीनः । मत्स्यः । उग्रस्य । च । स्वि । ऋणऽ-

वा । विभ्यत् । धनं । इच्छमानः । अन्येषां । अस्तं । उप । नक्तं ।
 एति ॥ ४ ॥ स्त्रियं । दृष्टाय । कितव । तताप । अन्येषां । जायां ।
 सुऽकृतं । च । योनिं । पूर्वाह्णे । अश्वान् । युयुजे । हि । बभ्रून् ।
 सः । अग्नेः । अंते । वृषलः । पपाद ॥ यः । वः । सेनाऽनीः । महतः ।
 गणस्य । राजा । वार्तस्य । प्रथमः । बभूव । तस्मै । कृणोमि । न ।
 धना । रुणधिम । दश । अहं । प्राचीः । तत् । ऋतं । वदामि ॥
 अक्षैः । मा । दीव्यः । कृषिं । इत् । कृषस्व । वित्ते । रमस्व । बहु ।
 मन्यमानः । तत्र । गावः । कितव । तत्र । जाया । तत् । मे । वि ।
 चष्टे । सविता । अयं । अर्यः ॥ मित्रं । कृणुध्वं । खलु । मृळत । नः ।
 मा । नः । घोरेण । चरत । अभि । धृणु । नि । वः । न । मन्युः ।
 विशतां । अरातिः । अन्यः । बभ्रूणां । प्रऽसितौ । नु । अस्तु ॥ ५ ॥
 अवुधं । ऊँइति । त्वे । इंद्रऽवतः । अग्नयः । ज्योतिः । भरतः । उपसः ।
 विऽउष्टिषु । महीइति । द्यावापृथिवीइति । चेततां । अपः । अद्य ।
 देवानां । अवः । आ । वृणीमहे ॥ दिवःपृथिव्योः । अवः । आ । वृणीमहे ।
 मातृन् । सिधून् । पर्वतान् । शर्यणाऽवतः । अनागाऽत्वं । सूर्यं ।
 उपसं । ईमहे । भद्रं । सोमः । सुवानः । अद्य । कृणोतु । नः ॥ द्यावा ।
 नः । अद्य । पृथिवीइति । अनागसः । महीइति । त्रायेतां । सुविताय ।
 मातरां । उषाः । उच्छंती । अप । बाधतां । अघं । स्वस्ति । अग्निं ।
 संऽइधानं । ईमहे ॥ इयं । नः । उस्त्रा । प्रथमा । सुऽदेव्यं । रेवत् ।
 सनिऽभ्यः । रेवती । वि । उच्छतु । आरे । मन्युं । दुऽविदत्रस्य ।
 धीमहि ॥ ० ॥ प्र । याः । सिस्त्रते । सूर्यस्य । रश्मिऽभिः । ज्योतिः ।
 भरतीः । उपसः । विऽउष्टिषु । भद्राः । नः । अद्य । श्रवसे । वि ।
 उच्छत ॥ ० ॥ ६ ॥ अनमीवाः । उपसः । आ । चरंतु । नः । उत् ।
 अग्नयः । जिहतां । ज्योतिषा । बृहत् । अयुक्षातां । अश्विना । तूतुजि ।
 रथं ॥ ० ॥ श्रेष्ठं । नः । अद्य । सवितः । वरेण्यं । भागं । आ ।
 सुव । सः । हि । रत्नऽधाः । असि । रायः । जनित्रीं । धिषणां ।

उप । ब्रुवे ॥ ० ॥ पिपेतु । मा । तत् । ऋतस्य । प्रवाचनं ।
 देवानां । यत् । मनुष्याः । अमन्महि । विश्वाः । इत् । उस्ताः । स्पट् ।
 उत् । एति । सूर्यः ॥ ० ॥ अद्वेषः । अद्य । बर्हिषः । स्तरीमणि ।
 ग्राव्णां । योगे । मन्मनः । सार्धे । ईमहे । आदित्यानां । शर्मेणि ।
 स्थाः । भुरण्यसि ॥ ० ॥ आ । नः । बर्हिः । सधऽमादे । बृहत् ।
 दिवि । देवान् । ईळे । सादय । सप्त । होतृन् ॥ ० ॥ सातये ।
 भगं ॥ ० ॥ ७ ॥ ० ॥ वृधे । नः । यज्ञं । अवत । सऽजोषसः ।
 बृहस्पतिं । पूषणं । अश्विनां । भगं ॥ ० ॥ तत् । नः । देवाः ।
 यच्छत । सुऽप्रवाचनं । चछर्दिः । आदित्याः । सुऽभरं । नृऽपाय्यं ।
 पश्वे । तोकाय । तनयाय । जीवसे ॥ ० ॥ विश्वे । अद्य । मरुतः ।
 विश्वे । ऊती । विश्वे । भवंतु । अग्रयः । संऽइद्धाः । विश्वे । नः ।
 देवाः । अवसा । आ । गमंतु । विश्वे । अस्तु । द्रविणं । वाजः ।
 अस्मेइति ॥ यं । देवासः । अवथ । वाजऽसातौ । यं । त्रायध्वे । यं ।
 पिपृथ । अति । अंहः । यः । वः । गोऽपीथे । न । भयस्य । वेद । ते ।
 स्याम । देवऽवीतये । तुरासः ॥ ८ ॥ उषसानका । बृहतीइति । सुऽ-
 पेशसा । द्यावाक्षामा । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । इंद्रं । हुवे । मरुतः ।
 पर्वतान् । अपः । आदित्यान् । द्यावापृथिवीइति । अपः । स्वऽरितस्वः ॥
 द्यौः । च । नः । पृथिवी । च । प्रऽचेतसा । ऋतवरीइत्यृतऽवरी ।
 रक्षतां । अंहसः । रिषः । मा । दुऽविदत्रां । निऽऽकृतिः । नः । ईशत ।
 तत् । देवानां । अवः । अद्य । वृणीमहे ॥ विश्वस्मात् । नः । अदितिः ।
 पातु । अंहसः । माता । मित्रस्य । वरुणस्य । रेवतः । स्वऽवत् ।
 ज्योतिः । अवृकं । नशीमहि ॥ ० ॥ ग्रावा । वदन् । अप । रक्षांसि ।
 सेधतु । दुऽस्वप्यं । निऽऽकृतिं । विश्वं । अत्रिणं । आदित्यं । शर्म ।
 मरुतां । अशीमहि ॥ ० ॥ आ । इंद्रः । बर्हिः । सीदतु । पिन्वतां ।
 इळा । बृहस्पतिः । सामऽमिः । ऋकः । अर्चतु । सुऽप्रकेतं । जीवसे ।
 मन्म । धीमहि ॥ ० ॥ ९ ॥ दिविऽस्पृशं । युजं । अस्माकं । अश्विना ।

जीरुअध्वरं । कृणुतं । सुस्रं । इष्टये । प्राचीनऽरश्मि । आऽहुतं ।
 प्रतेन ॥ ० ॥ उप । ह्वये । सुऽहवं । मारुतं । गणं । पावकं । ऋष्वं ।
 सख्याय । शंऽभुवं । रायः । पोषं । सौश्रवसाय । धीमहि ॥ ० ॥
 अपां । पेहं । जीवऽध्वन्यं । भरामहे । देवऽअव्यं । सुऽहवं । अध्वरऽ-
 श्रियं । सुऽरश्मि । सोमं । इंद्रियं । यमीमहि ॥ ० ॥ सनेमं । तत् ।
 सुऽसनिता । सनित्वऽभिः । वयं । जीवाः । जीवऽपुत्राः । अनागसः ।
 ब्रह्मऽद्विषं । विष्वक् । एनः । भरेरत ॥ ० ॥ ये । स्थ । मनोः ।
 यज्ञियाः । ते । शृणोतन । यत् । वः । देवाः । ईमहे । तत् । ददातन ।
 जैत्रं । क्रतुं । रयिऽमत् । वीरऽवत् । यशः ॥ ० ॥ १० ॥ महत् ।
 अद्य । महतां । आ । वृणीमहे । अवः । देवानां । बृहतां । अनर्वणां ।
 यथा । वसु । वीरऽजातं । नशामहे ॥ ० ॥ महः । अग्नेः । संऽ-
 इधानस्य । शर्मणि । अनागाः । मित्रे । वरुणे । स्वस्तये । श्रेष्ठे । स्याम ।
 सवितुः । सवीमनि ॥ ० ॥ ये । सवितुः । सत्यऽसंवस्य । विश्वे ।
 मित्रस्य । व्रते । वरुणस्य । देवाः । ते । सौमगं । वीरऽवत् । गोऽमत् ।
 अमः । दधातन । द्रविणं । चित्रं । अस्मेइति ॥ सविता । पश्चात्तात् ।
 सविता । पुरस्तात् । सविता । उत्तरात्तात् । सविता । अधरात्तात् ।
 सविता । नः । सुवतु । सर्वऽताति । सविता । नः । रासतां । दीर्घं ।
 आयुः ॥ ११ ॥ नमः । मित्रस्य । वरुणस्य । चक्षसे । महः । देवाय ।
 तत् । ऋतं । सपर्यत । दुरेऽदृशे । देवऽजाताय । केतवे । दिवः ।
 पुत्राय । सूर्याय । शंसत ॥ सा । मा । सत्यऽउक्तिः । परि । पातु ।
 विश्वतः । द्यावा । च । यत्र । ततनन् । अहानि । च । विश्वे । अन्यत् ।
 नि । विशते । यत् । एजति । विश्वाहा । आपः । विश्वाहा । उत् । एति ।
 सूर्यः ॥ न । ते । अदेवः । प्रऽदिवः । नि । वासते । यत् । एतशेभिः ।
 एतरैः । रथर्यसि । प्राचीनं । अन्यत् । अनु । वर्तते । रजः । उत् ।
 अन्येन । ज्योतिषा । यासि । सूर्य ॥ येन । सूर्य । ज्योतिषा । वाधसे ।
 तमः । जगत् । च । विश्वं । उत्ऽहयिषि । भानुना । तेन । असत् ।

विश्वां । अनिरां । अनाहुतिं । अप । अमीनां । अप । दुःस्वप्न्यं । सुव ॥
 विश्वस्य । हि । प्रऽइषितः । रक्षसि । व्रतं । अहेळयन् । उत्तऽचरसि ।
 स्वधाः । अनु । यत् । अद्य । त्वा । सूर्य । उपऽव्रवामहे । तं । नः ।
 देवाः । अनु । मंसीरत । क्रतुं । तं । नः । द्यावापृथिवीइति । तत् ।
 नः । आपः । इंद्रः । शृण्वंतु । मरुतः । हवै । वचः । मा । शूने ।
 भूम । सूर्यस्य । संऽदृशि । भद्रं । जीवतः । जरणां । अशीमहि ॥ १२ ॥
 विश्वाहा । त्वा । सुऽमनसः । सुऽचक्षसः । प्रजाऽवतः । अनमीवाः ।
 अनागसः । उत्तऽयंतं । त्वा । मित्रऽमहः । दिवेऽदिवे । ज्योक् । जीवाः ।
 प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ महि । ज्योतिः । बिभ्रतं । त्वा । विऽचक्षण ।
 भास्वतं । चक्षुषेऽचक्षुषे । मयः । आऽरोहंतं । बृहतः । पाजसः ।
 परि । वयं । जीवाः । प्रति । पश्येम । सूर्य ॥ यस्य । ते । विश्वा ।
 भुवनानि । केतुना । प्र । च । ईरते । नि । च । विशते । अकुऽ-
 मिः । अनागाऽत्वेन । हरिऽकेश । सूर्य । अहाऽअहा । नः । वस्यसाऽ-
 वस्यसा । उत् । इहि ॥ शं । नः । भव । चक्षसा । शं । नः । अहा ।
 शं । भानुना । शं । हिमा । शं । घृणेन । यथा । शं । अध्वन् । शं ।
 असत् । दुरोणे । तत् । सूर्य । द्रविणं । धेहि । चित्रं ॥ अस्माकं ।
 देवाः । उभयाय । जन्मने । शर्म । यच्छत । द्विऽपदे । चतुऽ-
 पदे । अदत् । पिबत् । ऊर्जयमानं । आशितं । तत् । अस्मेइति ।
 शं । योः । अरपः । दधातन ॥ यत् । वः । देवाः । चक्रम । जिह्या ।
 गुरु । मनसः । वा । प्रऽयुती । देवऽहेळनं । अरावा । यः । नः ।
 अभि । दुच्छुनऽयते । तस्मिन् । तत् । एनः । वसवः । नि ।
 धेतन ॥ १३ ॥ अस्मिन् । नः । इंद्र । पृतसुतौ । यशस्वति ।
 शिमीऽवति । क्रंदसि । प्र । अव । सातये । यत्र । गोऽसाता ।
 धृषितेषु । स्वादिषु । विश्वक् । पतंति । दिद्यवः । नृऽसह्ये ॥
 सः । नः । क्षुऽमंतं । सद्ने । वि । ऊर्णुहि । गोऽअर्णसं । रयिं ।
 इंद्र । श्रवार्यं । स्याम । ते । जयतः । शक्र । मेदिनः । यथा ।

वयं । उ॒श्मसि॑ । तत् । व॒सो॒इति॑ । कृ॒धि ॥ यः । नः । दासः । आर्यः ।
वा । पुरु॑ऽस्तुत । अदे॒वः । इं॒द्र । यु॒धये॑ । चिके॑तति । अ॒स्माभिः ।
ते । सु॒ऽसहाः । सं॒तु । शत्र॑वः । त्वया॑ । व॒यं । तान् । व॒नुयाम॑ । सं॒ऽ-
गमे ॥ यः । द॒भ्रेभिः । ह॒व्यः । यः । च । भूरि॑ऽभिः । यः । अ॒भीके॑ ।
वरि॑वऽवित् । नृ॒ऽसह्ये॑ । तं । वि॒ऽस्वादे॑ । स॒स्ति । अ॒द्य । श्रु॒तं ।
नर॑ । अ॒र्वाचं॑ । इं॒द्र । अ॒वसे॑ । क॒राम॑हे ॥ स्व॒ऽवृजं॑ । हि । त्वां ।
अ॒हं । इं॒द्र । शु॒श्रव॑ । अ॒ननु॑ऽदं । वृष॒भ । र॒ध्रऽचो॑दनं । प्र । मुं॒चस्व॑ ।
परि॑ । कु॒त्सात् । इ॒ह । आ । ग॒हि । किं । ऊँइति॑ । त्वा॒ऽवान् ।
मु॒ष्कयोः । व॒द्धः । आ॒स॒ते ॥ १४ ॥ यः । वां । परि॑ऽज्मा । सु॒ऽवृत् ।
अ॒श्विना॑ । रथः । द्रो॒षां । उ॒षसः॑ । ह॒व्यः । ह॒विष्म॑ता । श॒श्वत्ऽ-
त॒मासः॑ । तं । ऊँइति॑ । वां । इ॒दं । व॒यं । पि॒तुः । न । नाम॑ । सु॒ऽ-
हव॑ । ह॒वाम॑हे ॥ चो॒दय॑तं । सु॒नुताः॑ । पि॒न्वतं॑ । धि॒यः । उ॒त् । पु॒रऽ-
धीः । ई॒रय॑तं । तत् । उ॒श्मसि॑ । य॒शसं॑ । भा॒गं । कृ॒णुतं॑ । नः ।
अ॒श्विना॑ । सोमं॑ । न । चा॒रं । म॒घव॑त्ऽसु । नः । कृ॒तं ॥ अ॒माऽ-
जुः । चि॒त् । भ॒वथः॑ । यु॒वं । भ॒गः । अ॒नाशोः॑ । चि॒त् । अ॒वि॒तारा॑ ।
अ॒प॒मस्य॑ । चि॒त् । अ॒धस्य॑ । चि॒त् । ना॒स॒त्या । कृ॒शस्य॑ । चि॒त् ।
यु॒वां । इ॒त् । आ॒हुः । भि॒षजा॑ । रु॒तस्य॑ । चि॒त् ॥ यु॒वं । च्य॒वानं॑ ।
स॒नय॑ । यथा॑ । रथं॑ । पु॒नः । यु॒वानं॑ । च॒रथा॑य । त॒क्षथुः॑ । निः ।
तौग्यं॑ । ऊ॒हथुः॑ । अ॒त्ऽभ्यः॑ । परि॑ । वि॒श्वा । इ॒त् । ता । वां ।
स॒र्वने॑षु । प्र॒ऽवाच्या॑ ॥ पु॒रा॒णा । वां । वी॒र्या॑ । प्र । ब्र॒व । जने॑ ।
अथो॑इति । ह । आ॒स॒थुः । भि॒षजा॑ । म॒यऽभु॒वा । ता । वां । नु ।
न॒व्यौ । अ॒वसे॑ । क॒राम॑हे । अ॒यं । ना॒स॒त्या । श्र॒त् । अ॒रिः । यथा॑ ।
द॒धत् ॥ १५ ॥ इ॒यं । वां । अ॒हे । शृ॒णुतं॑ । मे । अ॒श्विना॑ । पु॒त्राय॑ऽ-
इव । पि॒तरा॑ । म॒ह्यं । शि॒क्षतं॑ । अ॒नापिः॑ । अ॒ज्ञाः । अ॒स॒जात्या॑ ।
अ॒म॒तिः । पु॒रा । त॒स्याः । अ॒मि॑ऽश॒स्तेः । अ॒व । स्पृ॒तं ॥ यु॒वं । रथे॑न ।
वि॒ऽम॒दाय॑ । श्रु॒ध्युवं॑ । नि । ऊ॒हथुः॑ । पु॒रु॑मि॒त्रस्य॑ । योष॑णां । यु॒वं ।

हवं । व॒ध्निऽम॒त्याः । अ॒ग॒च्छ॒तं । यु॒वं । सु॒ऽसु॒ति । च॒क्र॒थुः । पु॒रं॒ऽ-
धये ॥ यु॒वं । वि॒प्र॒स्य । ज॒र॒णां । उ॒प॒ऽई॒युषः । पु॒न॒रि॒ति । क॒लेः ।
अ॒कृ॒णु॒त । यु॒वत् । व॒यः । यु॒वं । वं॒द॒नं । ऋ॒श्र्य॒ऽदा॒त् । उ॒त् । ऊ॒प॒थुः ।
यु॒वं । स॒द्यः । वि॒श्र॒ली । ए॒त॒वे । कृ॒थः ॥ यु॒वं । ह॒ । रे॒भं । वृ॒ष॒णा । गु॒हा ।
हि॒तं । उ॒त् । ऐ॒र॒य॒तं । म॒म॒ऽवा॒सं । अ॒श्वि॒ना । यु॒वं । ऋ॒वी॒सं । उ॒त् ।
त॒प्तं । अ॒त्र॒ये । ओ॒म॒न॒ऽवं॒तं । च॒क्र॒थुः । स॒प्त॒ऽव॒ध॒ये ॥ यु॒व । श्वे॒तं ।
पे॒द॒वे । अ॒श्वि॒ना । अ॒श्वं । न॒व॒ऽभिः । वा॒जैः । न॒व॒ती । च॒ । वा॒जि॒नं ।
च॒क्र॒त्यं । द॒द॒थुः । द्र॒व॒य॒त्॒ऽस॒खं । भ॒गं । न । नृ॒ऽभ्यः । ह॒व्यं । म॒यऽ-
भु॒वं ॥ १६ ॥ न । तं । रा॒जा॒नौ । अ॒दि॒ते । कु॒तः । च॒न । न । अ॒हं ।
अ॒श्रो॒ति । दुः॒ऽइ॒तं । न॒किः । भ॒यं । यं । अ॒श्वि॒ना । सु॒ऽह॒वा ।
रु॒द्र॒व॒र्त॒नी॒इति॒रु॒द्र॒ऽव॒र्त॒नी । पु॒रऽऽ॒र॒थं । कृ॒णु॒थः । प॒त्न्या । स॒ह ॥ आ ।
ते॒न । या॒तं । म॒न॒सः । ज॒वी॒य॒सा । र॒थं । यं । वां । ऋ॒भ॒वः । च॒क्रुः ।
अ॒श्वि॒ना । य॒स्य । यो॒गे । दु॒हि॒ता । जा॒य॒ते । दि॒वः । उ॒मे॒इति॒ ।
अ॒ह॒नी॒इति॒ । सु॒दि॒ने॒इति॒सु॒ऽदि॒ने । वि॒व॒स्व॒तः ॥ ता । व॒र्तिः । या॒तं ।
ज॒युषा॑ । वि । प॒र्व॒तं । अ॒पि॒न्व॒तं । श॒य॒वे । धे॒नुः । अ॒श्वि॒ना । वृ॒क॒स्य ।
चि॒त् । व॒र्ति॒कां । अ॒न्तः । आ॒स्या॒त् । यु॒वं । श॒ची॒भिः । ग्र॒सि॒तां ।
अ॒मु॒ंच॒तं ॥ ए॒तं । वां । स्तो॒मं । अ॒श्वि॒नौ । अ॒क॒र्म । अ॒त॒क्षाम॑ । भृ॒ग॒वः ।
न । र॒थं । नि । अ॒मृ॒क्षाम॑ । योष॑णां । न । म॒र्ये । नि॒त्यं । न । सु॒नुं ।
त॒न॒यं । द॒धा॒नाः ॥ १७ ॥ र॒थं । या॒तं । कु॒हं । कः । ह॒ । वां । न॒रा ।
प्र॒ति । द्यु॒ऽम॒तं । सु॒वि॒ताय॑ । भू॒ष॒ति । प्रा॒तऽऽ॒या॒वा॒नं । वि॒ऽभ्वं ।
वि॒शे॒ऽवि॒शे । व॒स्तोऽ॒व॒स्तोः । व॒ह॒मा॒नं । धि॒या । श॒मि ॥ कु॒हं ।
स्वि॒त् । दो॒षा । कु॒हं । व॒स्तोः । अ॒श्वि॒ना । कु॒हं । अ॒भि॒ऽपि॒त्वं । क॒र॒तः ।
कु॒हं । ऊ॒प॒तुः । कः । वां । श॒यु॒ऽत्रा । वि॒ध॒वा॒ऽइ॒व । दे॒वरं॑ । म॒र्ये । न ।
योषा॑ । कृ॒णु॒ते । स॒ध॒ऽस्ये । आ ॥ प्रा॒तः । ज॒र॒थे॒इति॑ । ज॒र॒णा॒ऽ-
इ॒व । का॒प॒या । व॒स्तोऽ॒व॒स्तोः । य॒ज॒ता । ग॒च्छ॒थः । गृ॒हं । क॒स्य ।
श्व॒स्त्रा । भ॒व॒थः । क॒स्य । वा । न॒रा । न॒रा॒ज॒वा॒य॒व । स॒र्व॒ना । अ॒व ।

गच्छथः ॥ युवां । मृगाऽइव । वारणा । मृगण्यवः । दोषा । वस्तीः ।
 हविषा । नि । हयामहे । युवं । होत्रां । ऋतुऽथा । जुह्वते । नरा ।
 इष । जनाय । वहथः । शुभः । पतीइति ॥ युवां । ह । घोषा । परि ।
 अश्विना । यती । राज्ञः । ऊचे । दुहिता । पृच्छे । वां । नरा । भूतं ।
 मे । अहे । उत । भूतं । अक्तेव । अश्वऽवते । रथिने । शक्तं ।
 अवते ॥ १८ ॥ युवं । कवीइति । स्थः । परि । अश्विना । रथं ।
 विशः । न । कुत्सः । जरितुः । नशायथः । युवोः । ह । मक्षा ।
 परि । अश्विना । मधु । आसा । भरत । निऽकृतं । न । योषणा ॥
 युवं । ह । भुज्युं । युवं । अश्विना । वशं । युवं । शिजारं । उशनीं ।
 उप । आरथुः । युवोः । ररावा । परि । सुख्यं । आसते । युवोः ।
 अहं । अवसा । सुम्नं । आ । चके ॥ युवं । ह । कृशं । युवं ।
 अश्विना । शयुं । युवं । विधत्तं । विधवां । उरुध्यथः । युवं । सनिऽभ्यः ।
 स्तनयत्तं । अश्विना । अप । व्रजं । ऊर्णुथः । सप्तऽआस्यं ॥ जनिष्ट ।
 योषा । पतयत् । कनीनकः । वि । च । अरुहन् । वीरुधः । दंसनाः ।
 अनु । आ । असै । रीयंते । निवनाऽइव । सिधवः । असै । अहे ।
 भवति । तत् । पतिऽत्वन् ॥ जीवं । रुदंति । वि । मयंते । अध्वरे ।
 दीर्घा । अनु । प्रऽसिति । दीधियुः । नरः । वामं । पितृऽभ्यः । ये ।
 इदं । संऽपरिरे । मयः । पतिऽभ्यः । जनयः । परिऽस्वजे ॥ १९ ॥
 न । तस्य । विद्म । तत् । ऊइति । सु । प्र । वोचत । युवां । ह ।
 यत् । युवत्याः । क्षेति । योनिषु । प्रियऽउस्त्रियस्य । वृषभस्य ।
 रेतिनः । गृहं । गमेम । अश्विना । तत् । उश्मसि ॥ आ । वां ।
 अग्न । सुऽमतिः । वाजिनीवसूइतिवाजिनीऽवसू । नि । अश्विना ।
 हृत्ऽसु । कामाः । अयंसत । अभूतं । गोपा । मिथुना । शुभः ।
 पतीइति । प्रियाः । अर्यम्णः । दुर्यान् । अशीमहि ॥ ० ॥ धत्तं । रयिं ।
 सहऽवीरं । वचस्यवै । कृतं । तीर्थं । सुऽप्रपानं । शुभः । पतीइति ।
 स्थाणुं । पथेऽस्थां । अप । हऽमतिं । हतं ॥ कं । स्विन् । अद्य ।

क॒त॒मा॒सु । अ॒श्वि॒ना । वि॒शु । द॒क्षा । मा॒द॒ये॒ते॒ह॒ति । शु॒भः । प॒ती॒इति ।
 कः । ई । नि । ये॒मे । क॒त॒म॒स्य । ज॒ग्म॒तुः । वि॒प्र॒स्य । वा ।
 य॒ज॒मा॒न॒स्य । वा । गृ॒हं ॥ २० ॥ स॒मा॒नं । ऊँ॒इति । त्यं । पु॒रु॒ऽह॒तं ।
 उ॒क्थ्यं । रथं । वि॒ऽच॒क्रं । स॒व॒ना । ग॒नि॒ग॒म॒तं । परि॒ऽज॒मा॒नं । वि॒द॒थ्यं ।
 सु॒वृ॒क्ति॒ऽभिः । व॒यं । वि॒ऽउ॒ष्टौ । उ॒प॒सः । ह॒वा॒म॒हे ॥ प्रा॒तः॒ऽयु॒जं ।
 ना॒स॒त्या । अ॒ग्नि॒ । ति॒ष्ठ॒थः । प्रा॒तः॒ऽया॒वा॒नं । म॒धु॒ऽवा॒ह॒नं । रथं ।
 वि॒शः । ये॒न । ग॒च्छ॒थः । य॒ज॒व॒रीः । न॒रा । की॒रेः । चि॒त् । य॒ज्ञं ।
 हो॒त॒ऽम॒तं । अ॒श्वि॒ना ॥ अ॒ध्व॒र्यु । वा । म॒धु॒ऽपा॒णि । सु॒ऽह॒स्यं ।
 अ॒ग्नि॒धै । वा । धृ॒त॒ऽद॒क्षं । द॒सू॒न॒सं । वि॒प्र॒स्य । वा । यत् । स॒व॒ना॒नि ।
 ग॒च्छः ॥ ० ॥ म॒धु॒ऽपे॒यं । अ॒श्वि॒ना ॥ २१ ॥ अ॒स्ता॒ऽइ॒व । सु ।
 प्र॒ऽत॒रं । ला॒यं । अ॒स्य॒न् । भूष॑न्॒ऽइ॒व । प्र । भ॒र । स्तो॒मं । अ॒स्मै ।
 वा॒चा । वि॒प्राः । त॒र॒त । वा॒चं । अ॒र्यः । नि । र॒म॒य । ज॒रि॒त॒रि॒ति ।
 सो॒मे । इं॒द्रं ॥ दो॒हे॒न । गां । उ॒प । शि॒क्ष । स॒खा॒यं । प्र । बो॒ध॒य ।
 ज॒रि॒तः । जा॒रं । इं॒द्रं । को॒शं । न । पु॒र्णं । व॒सु॒ना । नि॒ऽऋ॒ष्टं । आ ।
 च्य॒व॒य । म॒घ॒ऽदे॒या॒य । शू॒रं ॥ किं । अ॒ंग । त्वा । म॒घ॒ऽव॒न् । भो॒जं ।
 आ॒हुः । शि॒शी॒हि । मा । शि॒श॒यं । त्वा । शृ॒णो॒मि । अ॒प्र॒स्व॒ती । म॒म ।
 धीः । अ॒स्तु । श॒क्र । व॒सु॒ऽवि॒दं । भ॒गं । इं॒द्रं । आ । भ॒र । नः ॥
 त्वां । ज॒नाः । म॒म॒ऽस॒त्ये॒षु । इं॒द्रं । सं॒ऽत॒स्थानाः । वि । ह॒यं॒ते ।
 सं॒ऽई॒के । अ॒त्र । यु॒जं । कृ॒णु॒ते । यः । ह॒वि॒ष्मा॒न् । न । अ॒सु॒न्व॒ता ।
 स॒ख्यं । व॒ष्टि । शू॒रः ॥ ध॒नं । न । स्प॒ंद्रं । ब॒हु॒लं । यः । अ॒स्मै ।
 ती॒व्रा॒न् । सो॒मा॒न् । आ॒ऽसु॒नो॒ति । प्र॒य॒स्वा॒न् । त॒स्मै । श॒त्रू॒न् । सु॒ऽ-
 तु॒का॒न् । प्रा॒तः । अ॒हः । नि । सु॒ऽअ॒ष्टा॒न् । यु॒व॒ति । ह॒ति । वृ॒त्रं ॥ २२ ॥
 य॒स्मि॒न् । व॒यं । द॒धि॒म । शंसं । इं॒द्रं । यः । शि॒श्रा॒यं । म॒घ॒ऽवा ।
 का॒मं । अ॒स्मे॒इति । आ॒रा॒त् । चि॒त् । स॒न् । भ॒य॒तां । अ॒स्य । श॒त्रुः ।
 नि । अ॒स्मै । द्यु॒म्ना । ज॒न्या । न॒म॒तां ॥ आ॒रा॒त् । श॒त्रुं । अ॒प ।
 बा॒ध॒स्व । दूरं । उ॒ग्रः । यः । शंसं । पु॒रु॒ऽह॒तं । ते॒न । अ॒स्मे॒इति ।

धेहि । यवऽमत् । गोऽमत् । इंद्र । कृधि । धियै । जरित्रे । वाजऽ-
रतां ॥ प्र । यं । अंतः । वृषऽसुवासः । अग्मन् । तीव्राः । सोमाः ।
वृहुऽअंतासः । इंद्र । न । अह । दामान । मघऽवा । नि । यंसत् । नि ।
सुन्वते । वहति । भूरि । वामं ॥ उत । प्रऽहां । अतिऽदीव्य । जयाति ।
कृतं । यत् । श्वऽघ्नी । विऽचिनोति । काले । यः । देवऽकामः । न ।
धना । रुणद्धि । सं । इत् । तं । राया । सृजति । स्वधाऽवान् ॥ गोभिः ।
तरेम । अमति । दुऽएवा । यवेन । भुधै । पुरुऽहुत् । विश्वा । वयं ।
राजऽभिः । प्रथमा । धनानि । अस्माकेन । वृजनैन । जयेम ॥ वृहस्पतिः ।
नः । परि । पातु । पश्चात् । उत । उत्ऽतरस्मात् । अधरात् । अघऽयोः ।
इंद्र । पुरस्तात् । उत । मध्यतः । नः । सखा । सखा । सखिऽभ्यः ।
वरिवः । कृणोतु ॥ इति तृतीयोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ चतुर्थोऽ-
नुवाकः ॥ - :: - ॥ २३ ॥ अच्छ । मे । इंद्र । मतयः । स्वऽविदः ।
सघ्नीचीः । विश्वाः । उशतीः । अनुषत् । परि । स्वजंते । जनयः ।
यथा । पति । मयै । न । शुध्युं । मघऽवानं । ऊतये ॥ न । घ ।
त्वद्रिक् । अप । वेति । मे । मनः । त्वेइति । इत् । कामै । पुरुऽ-
हुत् । शिश्रय । राजाऽइव । दस्स । नि । सदः । अधि । बर्हिषि ।
अस्मिन् । सु । सोमै । अवऽपानं । अस्तु । ते ॥ विषुऽवृत् । इंद्रः ।
अमतेः । उत । भुधः । सः । इत् । रायः । मघऽवा । वस्वः । ईशते ।
तस्य । इत् । इमे । प्रवणे । सप्त । सिधवः । वयः । वर्धति ।
वृषभस्य । शुष्मिणः ॥ वयः । न । वृक्षं । सुऽपलाशं । आ । असदन् ।
सोमासः । इंद्र । मंदिनः । चमूऽसदः । प्र । एषां । अनीकं । शवसा ।
दविद्युतत् । विदत् । स्वः । मनवे । ज्योतिः । आयै ॥ कृतं । न ।
श्वऽघ्नी । वि । चिनोति । देवने । संऽवगै । यत् । मघऽवा । सूर्ये ।
जयेत् । न । तत् । ते । अन्यः । अनु । वीर्यै । शकत् । न । पुराणः ।
मघऽवन् । न । उत । नूतनः ॥ २४ ॥ विशऽविशं । मघऽवा । परि ।
अशायत् । जनानां । धेनाः । अवऽचाकशत् । वृषा । यस्य । अह ।

शक्रः । सर्वनेषु । रण्यति । सः । तीव्रैः । सोमैः । सहते । पृतन्यतः ॥
 आपः । न । सिंधुं । अभि । यत् । संऽअक्षरन् । सोमासः । इंद्र ।
 कुल्याऽइव । हृदं । वर्धति । विप्राः । महः । अस्य । सद्ने । यव ।
 न । वृष्टिः । दिव्येन । दानुना ॥ वृषा । न । क्रुद्धः । पतयत् ।
 रजऽसु । आ । यः । अर्यऽपत्नीः । अकृणोत् । इमाः । अपः । सः ।
 सुन्वते । मघऽवा । जीरऽदानवे । अविदत् । ज्योतिः । मनवे ।
 हविष्मते ॥ उत् । जायतां । परशुः । ज्योतिषा । सह । भुयाः ।
 ऋतस्य । सुऽदुधा । पुराणऽवत् । वि । रोचतां । अरुषः । भानुना ।
 शुचिः । स्वः । न । शुक्रं । शुशुचीत् । सत्ऽपतिः ॥ ० ॥ २५ ॥ ० ॥
 स्वऽपतिः । मदाय । यः । धर्मणा । तुतुजानः । तुविष्मान् । प्रऽत्वक्षाणः ।
 अति । विश्वा । सहसि । अपारेण । महता । वृण्येन ॥ सुऽस्थामा ।
 रथः । सुऽयमा । हरीइति । ते । मिम्यक्ष । वज्रः । नृऽपते । गर्भस्तौ ।
 शीमं । राजन् । सुऽपथा । आ । पाहि । अर्वाङ् । वर्धाम । ते ।
 पुपुषः । वृण्यानि ॥ आ । इंद्रऽवाहः । नृऽपतिं । वज्रऽबाहुं । उग्रं ।
 उग्रासः । तविपासः । एनं । प्रऽत्वक्षसं । वृषभं । सत्यऽशुभं । आ ।
 ई । अस्सऽत्रा । सधऽमादः । वहंतु ॥ एव । पतिं । द्रोणऽसाचं ।
 सऽचेतसं । ऊर्जः । स्कभं । धरुणे । आ । वृषऽयसे । ओजः ।
 कृष्व । सं । गृभाय । त्वेइति । अपि । असः । यथा । केऽनिपाना ।
 इनः । वृधे ॥ गर्मन् । अस्मेइति । वसूनि । आ । हि । शंसिषं ।
 सुऽआशिषं । भरं । आ । याहि । सोमिनः । त्वं । ईशिषे । सः ।
 अस्मिन् । आ । सत्सि । बर्हिषि । अनाधृष्या । तव । पात्राणि ।
 धर्मणा ॥ २६ ॥ पृथक् । प्र । आयन् । प्रथमाः । देवऽहृतयः ।
 अकृण्वत । श्रवस्यानि । दुस्तरा । न । ये । शेकुः । यज्ञियां । नाव ।
 आऽरुहं । ईर्मा । एव । ते । नि । आविशंत । केपयः ॥ एव । एव ।
 अपाक् । अपरे । संतु । दुऽध्यः । अश्वाः । येषां । दुऽयुजः । आऽ-
 युयुजे । इत्था । ये । प्राक् । उपरे । संति । दावने । पुरुणि । यत्र ।

व्युत्पन्नानि । भोजना ॥ गिरीन् । अजान् । रेजमानान् । अधारयत् ।
 द्यौः । कन्दत् । अंतरिक्षाणि । कोपयत् । समीचीने इति संसृज्ये ।
 धिपणे इति । वि । स्कभायति । वृष्णः । पीत्वा । मदे । उक्थानि ।
 शंसति ॥ इमं । विभर्मि । सुऽकृतं । ते । अंकुशं । येन । आऽरुजासि ।
 मघऽवन् । शफऽआरुजः । अस्मिन् । सु । ते । सवने । अस्तु ।
 ओक्यं । सुते । इष्टौ । मघऽवन् । बोधि । आऽभगः ॥ ० ॥ २७ ॥
 दिवः । परि । प्रथमं । जज्ञे । अग्निः । अस्सत् । द्वितीयं । परि ।
 जातऽवेदाः । तृतीयं । अपऽसु । नृऽमनाः । अजस्रं । इन्धानः । एनं ।
 जरते । सुऽआधीः ॥ विद्म । ते । अग्ने । ज्ञेधा । त्रयाणि । विद्म । ते ।
 धाम । विऽभृता । पुरुऽत्रा । विद्म । ते । नाम । परमं । गुहा ।
 यत् । विद्म । तं । उत्सं । यतः । आऽजगंथ ॥ समुद्रे । त्वा । नृऽ-
 मनाः । अपऽसु । अंतः । नृऽचक्षाः । ईधे । दिवः । अग्ने । ऊधन् ।
 तृतीयं । त्वा । रजसि । तस्थिऽवांसं । अपां । उपऽस्थे । महिषाः ।
 अवधन् ॥ अकंदत् । अग्निः । स्तनयन्ऽइव । द्यौः । धाम । रेरिहत् ।
 वीरुधः । संऽअंजन । सद्यः । जज्ञानः । वि । हि । ई । इद्धः ।
 अख्यत् । आ । रोदसी इति । भानुना । भाति । अंतरिति ॥ श्रीणां ।
 उत्ऽआरः । धरुणः । रयीणां । मनीषाणां । प्रऽअर्षणः । सोमऽ-
 गोपाः । वसुः । सूनुः । सहस्रः । अपऽसु । राजा । वि । भाति ।
 अग्ने । उषसां । इध्रानः । विश्वस्य । केतुः । भुवनस्य । गर्भः ॥ ० ॥
 वीळुं । चित् । अद्रिं । अभिनत् । पराऽयन् । जनाः । यत् । अग्निः ।
 अयजंत । पंच ॥ २८ ॥ उक्षिक् । पावकः । अरतिः । सुऽमेधाः ॥ ० ॥
 इयति । धूमं । अरुषं । भरिभ्रत् । उत् । शुकेण । शोचिषा । द्यां ।
 इनक्षन् ॥ हृशानः । रुक्मः । उर्विया । वि । अद्यौत् । दुऽमर्षे ।
 आयुः । श्रिये । रुचानः । अग्निः । अमृतः । अभवत् । वयऽभिः ।
 यत् । एनं । द्यौः । जनयत् । सुऽरेताः ॥ यः । ते । अद्य । कृणवत् ।
 मद्रऽशोचे । अपपं । देव । घृतऽवतं । अग्ने । प्र । तं । नय । प्रऽतरं ।

वस्यः । अच्छ । अ॒भि । सु॒म्न । दे॒वऽभ॑क्तं । य॒वि॒ष्ट ॥ आ । तं । भ॒ज् ।
 सौ॒श्र॒व॒सेषु॑ । अ॒ग्ने । उ॒क्थेऽउ॑क्थे । आ । भ॒ज् । श॒स्य॑माने ॥ ० ॥
 उ॒त् । जा॒तेन॑ । मि॒न॒द॒त् । उ॒त् । ज॒नि॑ऽत्तैः ॥ त्वां । अ॒ग्ने । य॒ज॑मानाः ।
 अनु॑ । द्यून् । वि॒श्वा । व॒सु । द॒धि॒रे । वा॒र्या॑णि । त्वया॑ । स॒ह ।
 द्र॒वि॒णं । इ॒च्छ॑मानाः ॥ ० ॥ अ॒स्ता॒वि । अ॒ग्निः । न॒रां । सु॒ऽशे॑वः ।
 वै॒श्वान॑रः । ऋ॒षि॑ऽभिः । सोम॑ऽगोपाः ॥ ० ॥ २९ ॥

इति सप्तमाष्टके अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥

इति सप्तमाष्टकः संपूर्णः ॥ ७ ॥

॥ ॐ ॥

— अथ अष्टमाष्टके प्रथमोऽध्यायः —

हरिः ॐ ॥ प्र । होता । जातः । महान् । नभःऽचित् । नऽ-
सदा । सीदत् । अपां । उपऽस्थे । दधिः । यः । धायि । सः । ते ।
वयांसि । यन्ता । वसूनि । विधत्ते । तनुऽपाः ॥ ० ॥ पशुं । न । नष्टं ।
पदैः । अनु । गमन् । गुहा । चतंतं । उशिजः । नमःऽभिः । इच्छंतः ।
धीराः । भृगवः । अविदन् ॥ इमं । त्रितः । भूरि । अविदत् । इच्छन् ।
वैभुऽवसः । मुर्धनि । अक्षयायाः । सः । शेऽवृधः । जातः । आ ।
हर्म्येषु । नाभिः । युवा । भवति । रोचनस्य ॥ ० ॥ नमःऽभिः ।
शान्वं । यज्ञं । नेतारं । अध्वराणां । विशां । अकृण्वन् । अरतिं ।
पावकं । हव्यऽवाहं । दधत्तः । मानुषेषु ॥ प्र । भुः । जयंतं । महान् ।
विपऽधां । मूराः । अमूरं । पुरां । दर्माणं । नयंतः । गर्भं । वनां ।
धियं । धुः । हिरिऽश्मश्रुं । न । अर्वाणं । धनऽअर्चं ॥ १ ॥ नि ।
पस्यासु । त्रितः । स्तुभुऽयन् । परिऽवीतः । योनौ । सीदत् ।
अंतरिति । अतः । संऽगृभ्यं । विशां । दमूनाः । विऽधर्मणा ।

अयत्रैः । ईयते । नृन् ॥ अस्य । अजरासः । दमां । अरित्राः । अर्चत्-
धूमासः । अग्नयः । पावकाः । श्विबीचयः । श्वानासः । भुरण्यवः ।
वनऽसदः । वायवः । न । सोमाः ॥ प्र । जिह्या । भ्रते । वेपः ।
अग्निः । प्र । वयुनानि । चेतसा । पृथिव्याः । तं । आयवः ।
शुचयंतं । पावकं । मंद्रं । होतरं । दधिरे । यजिष्ठं ॥ द्यावा । यं ।
अग्निं । पृथिवीदिति । जनिष्ठां । आपः । त्वष्टा । भृगवः । यं । सहऽ-
भिः । ईत्येन्यं । प्रथमं । मातरिश्वा । देवाः । ततश्चुः । मनवे ।
यजत्रं ॥ यं । त्वा । देवाः । दधिरे । हव्यऽवाहं । पुरुऽस्पृहः ।
मानुषासः । यजत्रं । सः । यामन् । अग्ने । स्तुवते । वयः । धाः ।
प्र । देवऽयन् । यशसः । सं । हि । पूर्वीः ॥ २ ॥ जगृभ्म । ते ।
दक्षिणं । इंद्र । हस्तं । वसुऽयवः । वसुऽपते । वसूनां । विश्व । हि ।
त्वा । गोऽपतिं । शूर । गानां । अस्मभ्यं । चित्रं । वृषणं । रथिं ।
दाः ॥ सुऽआयुधं । सुऽअवसं । सुऽनीथं । चतुऽसमुद्रं । धरुणं ।
रथीणां । चर्ह्यं । शंस्यं । भूरिऽवारं ॥ ० ॥ सुऽब्रह्माणं । देवऽवतं ।
बृहतं । उरुं । गभीरं । पृथुऽबुधं । इंद्र । श्रुतऽयविं । उग्रं ।
अभिमातिऽसहं ॥ ० ॥ सनत्ऽवाजं । विप्रऽवीरं । तरुत्रं । धनऽस्पृतं ।
शुशुऽवांसं । सुऽदक्षं । दस्युऽहनं । पुऽमिदं । इंद्र । सत्यं ॥ ० ॥
अश्वऽवतं । रथिनं । वीरऽवतं । सहस्त्रिणं । शतिनं । वाजं । इंद्र ।
भद्रऽवातं । विप्रऽवीरं । स्वऽसां ॥ ० ॥ ३ ॥ प्र । सप्तऽगुं । ऋतऽ-
धीतिं । सुऽमेधां । बृहस्पतिं । मतिः । अच्छं । जिगाति । यः । आंगिरसः ।
नमसा । उपऽसद्यः ॥ ० ॥ वनीवानः । मम । दूतासः । इंद्रं ।
स्तोमाः । चरन्ति । सुऽमतीः । इयानाः । हृदिऽस्पृशः । मनसा ।
वच्यमानाः ॥ ० ॥ यत् । त्वा । यामि । दाद्धि । तत् । नः । इंद्र । बृहतं ।
क्षयं । असमं । जनानां । अग्नि । तत् । द्यावापृथिवीदिति ।
गृणीतां ॥ ० ॥ ४ ॥ अहं । भुवं । वसुनः । पूर्यः । पतिः । अहं ।
धनानि । सं । जयामि । अश्वानः । मां । हवन्ते । पितरं । न ।

जंतवः । अहं । दाशुषे । वि । भजामि । भोजनं ॥ अहं । इंद्रः । रोधः ।
 वक्षः । अथर्वणः । त्रिताय । गाः । अजनयं । अहैः । अधि । अहं ।
 दस्युभ्यः । परि । नृमणं । आ । ददे । गोत्रा । शिक्षन् । दधीचे ।
 मातरि श्वने ॥ मह्यं । त्वष्टा । वज्रं । अतक्षत् । आयसं । मयि ।
 देवासः । अवृजन् । अपि । कर्तुं । मम । अनीकं । सूर्यस्य इव ।
 दुस्तरं । मां । आर्येति । कृतेन । कर्त्वेन । च ॥ अहं । एतं । गव्ययं ।
 अश्वयं । पशुं । पुरीषिणं । सायकेन । हिरण्ययं । पुरु । सहस्रा ।
 नि । शिशामि । दाशुषे । यत् । मा । सोमासः । उक्थिनः । अमदिषुः ॥
 अहं । इंद्रः । न । परा । जिग्ये । इत् । धनं । न । मृत्यवे । अव ।
 तस्थे । कदा । चन । सोमं । इत् । मा । सुन्वतः । याचत । वसु ।
 न । मे । पुरवः । सख्ये । रिपाथन ॥ ५ ॥ अहं । एतान् । शाश्वसतः ।
 द्वाऽद्वा । इंद्रं । ये । वज्रं । युधये । अकृण्वत । आऽह्वयमानान् ।
 अव । हन्मना । अहनं । दळ्हा । वदन् । अनमस्युः । नमस्विनः ॥
 अमि । इदं । एकं । एकः । अस्मि । निषाट् । अमि । द्वा । किं ।
 ऊँइति । त्रयः । करंति । खले । न । पर्षान् । प्रति । हन्मि । भूरि ।
 किं । मा । निंदति । शत्रवः । अनिद्राः । अहं । गुंगुऽभ्यः । अतिथिऽ-
 ग्वं । इष्करं । इषं । न । वृत्रऽतुरं । विश्वु । धारयं । यत् । पर्णयऽग्ने ।
 उत । वा । करंजऽहे । प्र । अहं । महे । वृत्रऽहत्ये । अशुश्रवि ॥ प्र ।
 मे । नमी । साप्यः । इषे । भुजे । भुत् । गवां । पपे । सख्या ।
 कृणुत । द्विता । दिद्युं । यत् । अस्य । संऽइथेषु । महयं । आत् । इत् ।
 एनं । शंस्यं । उक्थ्यं । करं ॥ प्र । नेमस्मिन् । ददृशे । सोमः । अंतः ।
 गोपाः । नेमं । आविः । अस्था । कृणोति । सः । तिग्मऽशृगं । वृषभं ।
 युयुत्सन् । द्रुहः । तस्थौ । बहुले । बद्धः । अंतरिति ॥ आदित्यानां ।
 वसूनां । रुद्रियाणां । देवः । देवानां । न । मिनामि । धाम । ते ।
 मां । भद्राय । शवसे । ततक्षुः । अपराऽजितं । अस्तृतं । अपाळं ॥ ६ ॥
 अहं । दां । गृणते । पूव्यं । वसु । अहं । ब्रह्म । कृणवं । मह्यं ।

वर्धनं । अहं । भुवं । यजमानस्य । चोदिता । अयज्वनः । साक्षि ।
 विश्वस्मिन् । भरे ॥ मां । धुः । इंद्रं । नाम । देवता । दिवः । च ।
 रमः । च । अपां । च । जंतवः । अहं । हरीइति । वृषणा । वि-
 व्रता । रघूइति । अहं । वज्रं । शर्वसे । धृष्णु । आ । ददे ॥ अहं ।
 अत्कं । कवये । शिश्रथं । हथैः । अहं । कुत्सं । आवं । आभिः ।
 ऊतिऽभिः । अहं । शुणस्य । श्रथिता । वर्धः । यमं । न । यः ।
 ररे । आयै । नाम । दस्यवे ॥ अहं । पिताऽइव । वेतसून् । अभिष्टये ।
 तुग्रं । कुत्साय । स्मत्ऽइमं । च । रंध्रयं ॥ ० ॥ राजनि । प्र । यत् ।
 भरे । तुजये । न । प्रिया । आऽधृषे ॥ अहं । रंध्रयं । मृगयं ।
 श्रुतर्वणे । यत् । मा । अजिहीत । वयुना । चन । आनुषक् ॥ अहं ।
 वेशं । नम्रं । आयवे । अकरं । अहं । सव्याय । पट्ऽगृभि ।
 अरंध्रयं ॥ ७ ॥ अहं । सः । यः । नवऽवास्त्वं । बृहत्ऽरथं । सं ।
 वृत्राऽइव । दासं । वृत्रऽहा । अरुजं । यत् । वर्धयंतं । प्रथयंतं ।
 आनुषक् । दूरे । पारे । रजसः । रोचना । अकरं ॥ अहं । सूर्यस्य ।
 परि । यामि । आशुऽभिः । प्र । एतशेभिः । वहमानः । ओजसा ।
 यत् । मा । सावः । मनुषः । आह । निऽनिजे । ऋधक् । कृषे । दासं ।
 कृत्व्यं । हथैः ॥ अहं । सप्तऽहा । नहुषः । नहुऽतरः । प्र । अश्रवयं ।
 शर्वसा । तुर्वशं । यदुं । अहं । नि । अन्यं । सहसा । सहः । करं ।
 नव । वाधतः । नवति । च । वक्षयं ॥ अहं । सप्त । स्रवतः । धारयं ।
 वृषां । द्रवित्वं । पृथिव्यां । सीराः । अधि । अहं । अणौसि । वि ।
 तिरामि । सुऽकृतुः । युधा । विदं । मनवे । गातुं । इष्टये ॥ अहं ।
 तत् । आसु । धारयं । यत् । आसु । न । देवः । चन । त्वष्टा ।
 अधारयत् । रुशत् । स्पार्हं । गवां । ऊधऽसु । वक्षणासु । आ । मधोः ।
 मधु । श्वाय्यं । सोमं । आऽशिरं ॥ एव । देवान् । इंद्रः । विव्ये । नृन् ।
 प्र । च्यौत्नेन । मघऽवा । सत्यऽराधाः ॥ ० ॥ हरिऽवः । शचीऽवः ।
 अमि । तुरासः । अश्वऽसु । गृणाति ॥ ० ॥ मंदमानाय ।

अंधसः । अर्च । विश्वानराय । विश्वऽशुवे । इंद्रस्य । यस्य । सुऽमखं ।
सहः । महि । श्रवः । नृम्णं । च । रोदसीइति । सपर्यतः ॥ सः ।
चित् । नु । सख्या । नयः । इनः । स्तुतः । चर्कत्यः । इंद्रः । माऽ-
वते । नरे । विश्वासु । धुऽसु । वाजऽकृत्येषु । सत्ऽपते । वृत्रे । वा ।
अप्ऽसु । अभि । शूर । मंदसे ॥ के । ते । नरः । इंद्र । ये । ते ।
इषे । ये । ते । सुस्रं । सऽधन्यं । इयक्षान् । के । ते । वाजाय ।
असुर्याय । हिन्विरे । के । अप्ऽसु । स्वासु । उर्वरासु । पौंस्ये ॥ भुवः ।
त्वं । इंद्र । ब्रह्मणा । महान् । भुवः । विश्वेषु । सर्वनेषु । यज्ञियः ।
भुवः । नृन् । च्यौत्नः । विश्वस्मिन् । भरे । ज्येष्ठः । च । मंत्रः ।
विश्वऽचर्षणे ॥ अव । नु । कं । ज्यायान् । यज्ञऽवनसः । महीं । ते ।
ओमात्रां । कृष्टयः । विदुः ॥ असः । नु । कं । अजरः । वर्धाः । च ।
विश्वा । इत् । एता । सर्वना । ततुमा । कृषे ॥ एता । विश्वा ।
सर्वना । ततुमा । कृषे । स्वयं । सुनोइति । सहसः । यानि । दधिषे ।
वराय । ते । पात्रं । धर्मणे । तना । यज्ञः । मंत्रः । ब्रह्म । उत्ऽयतं ।
वचः ॥ ये । ते । विप्र । ब्रह्मऽकृतः । सुते । सचा । वसूनां । च । वसुनः ।
च । दावने । प्र । ते । सुस्रस्य । मनसा । पथा । भुवन् । मदे ।
सुतस्य । सोम्यस्य । अंधसः ॥ ९ ॥ महत् । तत् । उल्वं । स्थविरं ।
तत् । आसीत् । येन । आऽविष्टितः । प्रऽविवेशिथ । अपः । विश्वाः ।
अपश्यत् । बहुधा । ते । अग्ने । जातऽवेदः । तन्वः । देवः । एकः ॥
कः । मा । ददर्श । कृतमः । सः । देवः । यः । मे । तन्वः । बहुधा ।
परिऽअपश्यत् । कं । अहं । मित्रावरुणा । क्षियंति । अग्नेः । विश्वाः ।
संऽइधः । देवऽयानीः ॥ ऐच्छाम । त्वा । बहुधा । जातऽवेदः । प्रऽ-
विष्टं । अग्ने । अप्ऽसु । ओषधीषु । तं । त्वा । यमः । अचिकेत् ।
चित्रभानोइतिचित्रभानो । दशऽअंतरुष्यात् । अतिऽरोचमानं ॥
होत्रात् । अहं । वरुण । विभ्यत् । आयं । न । इत् । एव । मा ।
युनजेन् । अत्र । देवाः । तस्य । मे । तन्वः । बहुधा । निऽविष्टाः ।

एतं । अथै । न । चिकेत । अहं । अग्निः ॥ आ । इहि । मनुः । देवः-
 युः । यज्ञऽकामः । अरंऽकृत्य । तमसि । क्षेपि । अग्ने । सुऽगान् । पथः ।
 कृणुहि । देवऽयानान् । वह् । हव्यानि । सुऽमनस्यमानः ॥ १० ॥
 अग्नेः । पूर्वे । भ्रातरः । अथै । एतं । रथीऽइव । अध्वानं । अनु । आ ।
 अवरीवुरिति । तस्मात् । भिया । वरुण । दूरं । आयं । गौरः । न ।
 क्षेमोः । अविजे । ज्यायाः ॥ कुर्मः । ते । आयुः । अजरं । यत् । अग्ने ।
 यथा । युक्तः । जातऽवेदः । न । रिप्याः । अथै । वह्नासि । सुऽ-
 मनस्यमानः । भागं । देवेभ्यः । हविषः । सुऽजात ॥ प्रऽयाजान् । मे ।
 अनुऽयाजान् । च । केवलान् । ऊर्जस्वतं । हविषः । दत्त । भागं । घृतं ।
 च । अपां । पुरुषं । च । ओषधीनां । अग्नेः । च । दीर्घं । आयुः ।
 अस्तु । देवाः ॥ तव । प्रऽयाजाः । अनुऽयाजाः । च । केवले ।
 ऊर्जस्वतः । हविषः । संतु । भागाः । तव । अग्ने । यज्ञः । अयं । अस्तु ।
 सर्वः । तुभ्यं । नमंतां । प्रऽदिशः । चतस्रः ॥ ११ ॥ विश्वे । देवाः ।
 शास्तनं । मा । यथा । इह । होता । वृतः । मनैव । यत् । निऽसद्यं ।
 प्र । मे । ब्रूत । भागऽधेयं । यथा । वः । येन । पथा । हव्यं । आ । वः ।
 वहानि ॥ अहं । होता । नि । असीदं । यजीयान् । विश्वे । देवाः ।
 मरुतः । मा । जुनन्ति । अहःऽअहः । अश्विना । आध्वर्यवं । वां ।
 ब्रह्मा । संऽइत् । भवति । सा । आऽहुतिः । वां ॥ अयं । यः । होता ।
 किः । ऊँइति । सः । यमस्य । कं । अपि । ऊहे । यत् । संऽअंजति ।
 देवाः । अहःऽअहः । जायते । मासिऽमासि । अथै । देवाः । दधिरे ।
 हव्यऽवाहं ॥ मां ॥ ० ॥ अपऽम्लुक्तं । बहु । कृच्छ्रा । चरंतं । अग्निः ।
 विद्वान् । यज्ञं । नः । कल्पयाति । पंचऽयामं । त्रिऽवृतं । सप्तऽतंतुं ॥
 आ । वः । यक्षि । अमृतऽत्वं । सुऽवीरं । यथा । वः । देवाः ।
 वरिवः । कराणि । आ । बाह्वोः । वज्रं । इंद्रस्य । धेयां ॥ ० ॥ जयाति ॥
 ॥ ० ॥ १२ ॥ यं । ऐच्छाम । मनसा । सः । अयं । आ । अगात् ।
 यज्ञस्य । विद्वान् । पुरुषः । चिकित्वान् ॥ ० ॥ नि । हि । सत्सत् ।

अंतरः । पूर्वः । अस्मत् ॥ अराधि । होता । निऽसदा । यजीयान् ।
 अग्नि । प्रयांसि । सुऽधितानि । हि । ख्यत् । यजामहे । यज्ञियान् ।
 हंत । देवान् । ईळामहे । ईड्यान् । आज्येन ॥ साध्वी । अकः ।
 देवऽधीति । नः । अद्य । यज्ञस्य । जिह्वा । अविदाम् । गुह्या । सः ।
 आयुः । आ । अगात् । सुरभिः । वसानः । भद्रा । अकः । देवऽ-
 हूति । नः । अद्य ॥ तत् । अद्य । वाचः । प्रथमं । मसीय । येन ।
 असुरान् । अग्नि । देवाः । अस्माम् । ऊर्जऽअदः । उत । यज्ञियासः ।
 पंचऽजनाः । मम । होत्रं । जुषध्वं ॥ पंच । जनाः । मम । होत्रं ।
 जुषतां ॥ ० ॥ १३ ॥ तंतुं । तन्वन् । रजसः । भानुं । अनु । इहि ।
 ज्योतिष्मतः । पथः । रक्ष । धिया । कृतान् । अनुत्त्वणं । वयत् ।
 जोगुवां । अपः । मनुः । भव । जनय । दैव्यं । जनै ॥ अक्षऽअनहः ।
 नह्यतन । उत । सोम्याः । इक्षुण्ध्वं । रशनाः । आ । उत । पिशत् ।
 अष्टाऽवंधुरं । वहत । अभितः । रथं । येन । देवासः । अनयन् ।
 अग्नि । प्रियं ॥ अश्मन्ऽवती । रीयते । सं । रभध्वं । उत् । तिष्ठत् ।
 प्र । तरत् । सखायः । अत्र । जहाम् । ये । असन् । अशैवाः ।
 शिवान् । वयं । उत् । तरेम । अभि । वाजान् ॥ त्वष्टा । मायाः ।
 वेत् । अपसां । अपऽतमः । विश्वत् । पात्रा । देवऽपानानि । शंऽतमा ।
 शिशीते । नूनं । परशुं । सुऽआयसं । येन । वृश्चात् । एतशः । ब्रह्मणः ।
 पतिः ॥ सुतः । नूनं । कवयः । सं । शिशीत् । वाशीभिः । यामिः ।
 अमृताय । तक्षथ । विद्रांसः । पदा । गुह्यानि । कर्तन । येन ।
 देवासः । अमृतऽत्वं । आनशुः ॥ गर्भै । योषां । अदधुः । वत्सं ।
 आसनि । अपीच्येन । मनसा । उत । जिह्या । सः । विश्वाहा ।
 सुऽमनाः । योग्याः । अभि । सिसासनिः । वनते । कारः । इत् ।
 जिति ॥ १४ ॥ तां । सु । ते । कीर्ति । मघऽवन् । महिऽत्वा ।
 यत् । त्वा । भीतेइति । रोदसीइति । अहयेतां । प्र । आवः ।
 देवान् । आ । अतिरः । दासं । ओजः । प्रऽजायै । त्वस्यै । यत् ।

आशिक्षः । इन्द्र ॥ यत् । अचरः । तन्वा । ववृधानः । बलानि ।
 इन्द्र । प्रऽब्रुवाणः । जनेषु । माया । इत् । सा । ते । यानि ।
 युद्धानि । आहुः । न । अद्य । शत्रु । ननु । पुरा । विविक्ते ॥
 के । ऊँइति । नु । ते । महिमनः । समस्य । अस्मत् । पूर्वे ।
 ऋषयः । अंतं । आपुः । यत् । मातरं । च । पितरं । च । साकं ।
 अजनयथाः । तन्वः । स्वायाः ॥ चत्वारि । ते । असुर्याणि । नाम ।
 अदाभ्यानि । महिषस्य । संति । त्वं । अंग । तानि । विश्वानि ।
 विक्ते । येभिः । कर्माणि । मघऽवन् । चकथ ॥ त्वं । विश्वा । दधिषे ।
 केवलानि । यानि । आविः । या । च । गुहा । वसूनि । काम । इत् ।
 मे । मघऽवन् । मा । वि । तारीः । त्वं । आऽज्ञाता । त्वं । इन्द्र ।
 असि । दाता ॥ यः । अदधात् । ज्योतिषि । ज्योतिः । अंतः ।
 यः । असृजत् । मधुना । सं । मधूनि । अध । प्रियं । शुषं । इंद्राय ।
 मन्म । ब्रह्मऽकृतः । बृहत्ऽउक्थात् । अवाचि ॥ १५ ॥ दूरे । तत् ।
 नाम । गुह्यं । पराचैः ॥ ० ॥ अह्वयेतां । वयऽधै । उत् । अस्तभ्नाः ।
 पृथिवीं । द्यां । अभीके । भ्रातुः । पुत्रान् । मघऽवन् । तित्विषाणः ॥
 महत् ॥ ० ॥ पुरुऽस्पृक् । येन । भुतं । जनयः । येन । भव्यं ।
 प्रत्नं । जातं । ज्योतिः । यत् । अस्य । प्रियं । प्रियाः । सं । अविशंत ।
 पंच ॥ आ । रोदसीहति । अपृणात् । आ । उत । मध्यं । पंच ।
 देवान् । ऋतुऽशः । सप्तऽसप्त । चतुऽत्रिंशता । पुरुधा । वि ।
 चष्टे । सऽरूपेण । ज्योतिषा । विऽव्रतेन ॥ यत् । उषः । औच्छः ।
 प्रथमा । विऽभाना । अजनयः । येन । पुष्ट्यं । पुष्टं । यत् । ते ।
 जामिऽत्वं । अवरं । परस्याः । महत् । महत्याः । असुरऽत्वं । एकं ॥
 विऽधुं । दद्राणं । समने । बहुनां । युवानं । संतं । पलितः । जगार ।
 देवस्य । पश्य । काव्यं । महिऽत्वा । अद्य । ममारं । सः । ह्यः । सं ।
 आन ॥ १६ ॥ शाकमना । शाकः । अरुणः । सुऽपर्णः । आ । यः ।
 महः । शूरः । सनात् । अनीलः । यत् । चिकेत । सत्यं । इत् । तत् ।

न । मोघं । वसु । स्पार्ह । उत । जेता । उत । दाता ॥ आ । एभिः ।
ददे । वृण्या । पौस्यानि । येभिः । औक्षत् । वृत्रहत्याय । वज्री ।
ये । कर्मणः । क्रियमाणस्य । महा । ऋतेऽकर्म । उत्तज्जायंत ।
देवाः ॥ युजा । कर्माणि । जनयन् । विश्वऽओजाः । अशस्तिऽहा ।
विश्वऽमनाः । तुराषाट् । पीत्वी । सोमस्य । दिवः । आ । वृधानः ।
शूरः । निः । युधा । अधमत् । दस्यून् ॥ १७ ॥ इदं । ते । एकं ।
परः । ऊँइति । ते । एकं । तृतीयैन । ज्योतिषा । सं । विशस्व ।
संवेशने । तन्वः । चारुः । एधि । प्रियः । देवानां । परमे ।
जनित्रे । तनूः । ते । वाजिन । तन्वं । नयती । वामं । अस्मभ्यं ।
धातु । शर्म । तुभ्यं । अहुतः । महः । धरुणाय । देवान् । दिविऽइव ।
ज्योतिः । स्वं । आ । मिमीयाः ॥ वाजी । असि । वाजिनेन ।
सुऽवेनीः । सुवितः । स्तोमं । सुवितः । दिवं । गाः । सुवितः ।
धर्मं । प्रथमा । अनु । सत्या । सुवितः । देवान् । सुवितः । अनु ।
पत्न्यं ॥ महिम्नः । एषां । पितरः । चन । ईशिरे । देवाः । देवेषु ।
अदधुः । अपि । क्रतुं । सं । अविद्यन्तुः । उत । यानि । अत्विषुः ।
आ । एषां । तनूषु । नि । विविशुः । पुनरिति ॥ सहऽभिः । विश्वं ।
पारं । चक्रमुः । रजः । पूर्वा । धामानि । अमिता । मिमानाः ।
तनूषु । विश्वा । भुवना । नि । येमिरे । प्र । असारयंत । पुरुध ।
प्रऽजाः । अनु ॥ द्विधा । सुनवः । असुरं । स्वऽविदं । आ ।
अस्थापयंत । तृतीयैन । कर्मणा । स्वां । प्रऽजां । पितरः । पित्र्यं ।
सहः । आ । अवरेषु । अदधुः । तंतुं । आऽतंत ॥ नावा । न । क्षोदः ।
प्रऽदिशः । पृथिव्याः । स्वस्तिऽभिः । अति । दुऽगानि । विश्वा ।
स्वां । प्रऽजां । बृहत्ऽउक्थः । महिऽत्वा । आ । अवरेषु । अदधात् ।
आ । परेषु ॥ १८ ॥ मा । प्र । गाम् । पथः । वयं । मा । यज्ञात् ।
इन्द्र । सोमिनः । मा । अंतरिति । स्थुः । नः । अरातयः ॥ यः ।
यज्ञस्य । प्रऽसाधनः । तंतुः । देवेषु । आऽतंतः । तं । आऽहुतं ।

नशीमहि ॥ मनः । नु । आ । हुवामहे । नाराशंसेन । सोमेन ।
 पितृणां । च । मन्मऽभिः ॥ आ । ते । एतु । मनः । पुनरिति ।
 कर्त्वे । दक्षाय । जीवसे ॥ ० ॥ पुनः । नः । पितरः । मनः । ददातु ।
 दैव्यः । जनः । जीवं । वातं । सचेमहि ॥ वयं । सोम । व्रते । तव ।
 मनः । तनूषु । विभ्रतः । प्रजाऽवतः । सचेमहि ॥ १९ ॥ यत् । ते ।
 यमं । वैवस्वतं । मनः । जगाम । दुरकं । तत् । ते । आ । वर्तयामसि ।
 इह । क्षयाय । जीवसे ॥ यत् । ते । दिवं । यत् । पृथिवीं ॥ ० ॥
 यत् । ते । भूमिं । चतुऽभृष्टि ॥ ० ॥ यत् । ते । चतस्रः । प्रऽ-
 दिशः ॥ ० ॥ यत् । ते । समुद्रं । अर्णवं ॥ ० ॥ यत् । ते । मरीचीः ।
 प्रऽवतः ॥ ० ॥ २० ॥ यत् । ते । अपः । यत् । ओषधीः ॥ ० ॥
 यत् । ते । सूर्यं । यत् । उपसं ॥ ० ॥ यत् । ते । पर्वतान् ।
 बृहतः ॥ ० ॥ यत् । ते । विश्वं । इदं । जगत् ॥ ० ॥ यत् । ते ।
 भूतं । च । भव्यं । च ॥ ० ॥ २१ ॥ प्र । तारि । आयुः । प्रऽतरं ।
 नवीयः । स्थाताराऽहव । क्रतुऽमता । रथस्य । अध । ज्यवानः ।
 उत् । तवीति । अथै । पराऽतरं । सु । निऽऽकृतिः । जिहीतां ॥
 सामन् । नु । राये । निधिऽमत् । नु । अन्नं । करामहे । सु । पुरुष ।
 श्रवांसि । ता । नः । विश्वानि । जरिता । ममत्तु ॥ ० ॥ अभि । सु ।
 अर्यः । पौंस्यैः । भवेम । द्यौः । न । भूमिं । गिरयः । न । अजान् ॥ ० ॥
 चिकेत ॥ ० ॥ मोक्षति । सु । नः । सोम । मृत्यवे । परा । दाः ।
 पश्येम । नु । सूर्यं । उत्ऽचरतं । द्युऽभिः । हितः । जरिमा । सु ।
 नः । अस्तु ॥ ० ॥ असुऽनीते । मनः । अस्मासु । धारय । जीवातवे ।
 सु । प्र । तिर । नः । आयुः । ररंधि । नः । सूर्यस्य ।
 संऽदृशि । घृतेन । त्वं । तन्वं । वर्धयस्व ॥ २२ ॥ असुऽ-
 नीते । पुनः । अस्मासु । चक्षुः । पुनरिति । प्राणं । इह । नः ।
 धेहि । भोगं । ज्योक् । पश्येम । सूर्यं । उत्ऽचरतं । अनुऽमते ।
 मूळ्यं । नः । स्वस्ति ॥ पुनः । नः । असुं । पृथिवी । ददातु । पुनः ।

मष्टकः ८, अ. १, वर्गः [सं. १०, अनु. ५]

द्यौः । देवी । पुनः । अंतरिक्षं । पुनः । नः । सोमः । तन्वं । ददातु ।
 पुनरिति । पुषा । पृथ्वी । या । स्वस्तिः ॥ शं । रोदसीइति । सुऽ-
 बंधवे । यद्हीइति । ऋतस्य । मातरा । भरतां । अप । यत् । रपः ।
 द्यौः । पृथिवि । क्षमा । रपः । मोइति । सु । ते । किं । चन ।
 आममत् ॥ अव । द्रुकेइति । अव । त्रिका । दिवः । चरन्ति । भेषजा ।
 क्षमा । चरिष्णु । एककं ॥ ० ॥ सं । इंद्र । ईरय । गां । अनद्वाहं ।
 यः । आ । अवहत् । उशीनराण्याः । अनः ॥ ० ॥ २३ ॥ आ । जनं ।
 त्वेषऽसंहशं । माहीनानां । उपेऽस्तुतं । अगन्म । विभ्रतः । नमः ॥
 असमातिं । निऽतोशनं । त्वेषं । निऽययिनं । रथं । भजेऽरथस्य ।
 सत्ऽपतिं ॥ यः । जनान् । महिषान्ऽइव । अतिऽतस्थौ । पवीरवान् ।
 उत । अपवीरवान् । युधा ॥ यस्य । इक्ष्वाकुः । उप । व्रते । रेवान् ।
 मरायी । एधते । दिविऽइव । पंच । कृष्टयः ॥ इंद्र । क्षत्रा ।
 असमातिषु । रथेऽप्रोष्ठेषु । धारय । दिविऽइव । सूर्य । दृशे ॥
 अगस्त्यस्य । नत्ऽभ्यः । समीइति । युनक्षि । रोहिता । पणीन् । नि ।
 अकमीः । अमि । विश्वान् । राजन् । अराधसः ॥ २४ ॥ अयं । माता ।
 अयं । पिता । अयं । जीवातुः । आ । अगमत् । इदं । तव । प्रऽसर्पणं ।
 सुबंधोइतिसुबंधो । आ । इहि । निः । इहि ॥ यथा । युगं ।
 वरत्रया । नह्यति । धरुणाय । कं । एव । दाधार । ते । मनः ।
 जीवातवे । न । मृत्यवे । अथोइति । अरिष्टऽतातये ॥ यथा । इयं ।
 पृथिवी । मही । दाधार । इमान् । वनस्पतीन् ॥ ० ॥ यमात् । अहं ।
 वैवस्वतात् । सुऽबंधोः । मनः । आ । अभरं ॥ ० ॥ न्यक् । वातः ।
 अव । वाति । न्यक् । तपति । सूर्यः । नीचीनं । अघ्न्या । दुहे । न्यक् ।
 भवतु । ते । रपः ॥ अयं । मे । हस्तः । भगवान् । अयं । मे । भगवत्ऽ-
 तरः । अयं । मे । विश्वऽभेषजः । अयं । शिवऽभिमर्शतः ॥ इति
 चतुर्थोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ पञ्चमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
 ॥ २५ ॥ इदं । इत्था । रौद्रं । गुर्तऽवचाः । ब्रह्म । कर्त्वा ।

शच्यौ । अंतः । आजौ । क्राणा । यत् । अस्य । पितरा । मंहनेऽ-
 स्थाः । पर्वत् । पक्थे । अहन् । आ । सप्त । होतृन् ॥ सः ।
 इत् । दानाय । दभ्याय । वन्वन् । च्यवानः । सूदैः । अमिमीत् ।
 वेदि । तूर्वयाणः । गुर्वचःऽतमः । क्षोदः । न । रेतः । इतःऽऊति ।
 सिचत् ॥ मनः । न । येषु । हवनेषु । तिग्मं । विपः । शच्या ।
 वनुथः । द्रवंता । आ । यः । शर्याभिः । तुविऽनृष्णः । अस्य ।
 अश्रीणीत् । आऽदिश । गभस्तौ ॥ कृष्णा । यत् । गोषु । अरुणीषु ।
 सीदत् । दिवः । नपाता । अश्विना । हुवे । वां । वीतं । मे । यज्ञं ।
 आ । गतं । मे । अन्नं । ववन्वांसा । न । इषं । अस्मृतध्रुइत्यस्मृतऽधू ॥
 प्रथिष्ट । यस्य । वीरऽकर्म । इष्णत् । अनुऽस्थितं । नु । नर्यः । अप ।
 औहत् । पुनरिति । तत् । आ । बृहति । यत् । कनायाः । दुहितुः ।
 आः । अनुऽभृतं । अनर्वा ॥ २६ ॥ मध्या । यत् । कर्त्तव्यं । अर्भवत् ।
 अभीकै । कामं । कृष्णाने । पितरि । युवत्यां । मनानक् । रेतः ।
 जहुतः । विऽयंता । सानौ । निऽसिक्तं । सुऽकृतस्य । योनौ ॥ पिता ।
 यत् । स्वां । दुहितरं । अधिऽस्कन् । क्षमया । रेतः । संऽजग्मानः । नि ।
 सिचत् । सुऽआध्यः । अजनयन् । ब्रह्म । देवाः । वास्तोः । पति ।
 व्रतऽपां । निः । अतक्षन् ॥ सः । ई । वृषा । न । फेनं । अस्यत् ।
 आजौ । सत् । आ । परा । पेत् । अप । दभ्रऽचैताः । सरत् । पदा ।
 न । दक्षिणा । पराऽवृक् । न । ताः । नु । मे । पृश्रन्यः । जगृध्रे ॥ मधु ।
 न । वह्निः । प्रऽजायाः । उपब्धिः । अग्निं । न । नृगः । उप । सीदत् ।
 ऊधः । सनिता । इध्मं । सनिता । उत । वाजं । सः । धर्ता ।
 जज्ञे । सहसा । यविऽयुत् ॥ मधु । कनायाः । सख्यं । नवऽग्वाः ।
 ऋतं । वदतः । ऋतयुक्तिं । अगमन् । द्विऽवर्हसः । ये । उप । गोपं ।
 आ । अगुः । अदक्षिणासः । अच्युता । दुधुक्षन् ॥ २८ ॥ ० ॥
 नवीयः । राधः । न । रेतः । ऋतं । इत् । तुरण्यन् ॥ ० ॥ पश्वा ।
 यत् । पश्वा । विऽयुता । बुधंत । इति । ब्रवीति । वक्तिरि । रराणः ।

वसोः । वसुऽत्वा । कारवः । अनेहा । विश्वं । विवेष्टि । द्रविणं ।
उप । शु ॥ तत् । इत् । नु । अस्य । परिऽसद्धानः । अगमन् । पुरु ।
सदतः । नासदं । विमित्सन् । वि । शुष्णस्य । संऽग्रथितं । अनर्वा ।
विदत् । पुरुऽप्रजातस्य । गुहा । यत् ॥ भर्गः । ह । नाम । उत ।
यस्य । देवाः । स्वः । न । ये । त्रिऽसधस्त्रे । निऽसेदुः । अग्निः ।
॥ ० ॥ जातऽवेदाः । शुधि । नः । होतः । ऋतस्य । होता ।
अधुक् ॥ उत । त्या । मे । रौद्रौ । अर्चिऽमंता । नासत्यौ । इंद्र ।
गर्तये । यजधै । मनुष्वत् । वृक्तऽवर्हिषे । रराणा । भंदूइति । हितऽ-
प्रयसा । विशु । यज्यइति ॥ २८ ॥ अयं । स्तुतः । राजा । वंदि ।
वेधाः । अपः । च । विप्रः । तरति । स्वऽसेतुः । सः । कक्षीवंतं ।
रेजयत् । सः । अग्नि । नेमि । न । चक्रं । अर्वतः । रघुऽद्रु ॥ सः ।
द्विऽवंधुः । वैतरणः । यष्टा । सवऽधु । धेनुं । अस्वं । दुहधै । सं ।
यत् । मित्रावरुणा । वृजे । उक्थैः । ज्येष्ठैभिः । अर्यमणं । वरूथैः ॥
तत्ऽवंधुः । सूरिः । द्विवि । ते । ध्रियंऽधाः । नाभानेदिष्ठः । रपति । प्र ।
वेनन् । सा । नः । नाभिः । परमा । अस्य । वा । य । अह । तत् ।
पश्चा । कतिथः । चित् । आस ॥ इयं । मे । नाभिः । इह । मे ।
सधऽस्य । इमे । मे । देवाः । अयं । अस्मि । सर्वः । द्विऽजाः ।
अह । प्रथमऽजाः । ऋतस्य । इदं । धेनुः । अदुहत् । जायमाना ॥
अध । आसु । मद्रः । अरतिः । विभाऽवा । अव । स्यति । द्विऽ-
वर्तनिः । वनेषाट् । ऊर्ध्वा । यत् । श्रेणिः । न । शिशुः । दन् ।
मशु । स्थिरं । शेऽवृधं । सुत । माता ॥ २९ ॥ अध । गावः । उपऽ-
मार्ति । कनायाः । अनु । स्वांतस्य । कस्य । चित् । परा । ईयुः ।
शुधि । त्वं । सुऽद्रविणः । नः । त्वं । याट् । आश्वऽघ्नस्य । ववृधे ।
सुनुताभिः ॥ अध । त्वं । इंद्र । विद्धि । अस्मान् । महः । राये ।
नृऽपते । वज्रऽवाहुः ॥ ० ॥ अनेहसः । ते । हरिऽवः । अभिष्टौ ॥
अध । यत् । राजाना । गौऽष्टौ । सरत् । सरण्युः । कारवै ।

ज॒र॒ण्युः । वि॒प्रः । प्रे॒ष्ठः । सः । हि । ए॒षां । व॒भू॒व । परा॑ । च॒ । व॒क्ष॒त् ।
उ॒त । प॒र्ष॒त् । ए॒नान् ॥ अ॒ध्व॑ । नु । अ॒स्य॒ । जे॒न्य॑स्य । पु॒ष्टौ । वृ॒था ।
रे॒भ॑तः । ई॒म॒हे । तत् । ऊँ॒इति॑ । नु । स॒र॒ण्युः । अ॒स्य॒ । सु॒नुः ।
अ॒श्वः । वि॒प्रः । च॒ । अ॒सि॒ । श्र॒व॑सः । च॒ । सा॒तौ ॥ यु॒वोः । य॒दि ।
स॒ख्याय॑ । अ॒स्मेइति॑ । श॒र्धाय॑ । स्तो॒मं । जु॒जु॒षे । न॒म॑स्वान् । वि॒श्व॒व्र ।
य॒स्मिन् । आ । शि॒रः । सं॒ऽई॒चीः । पू॒र्वी॒ऽइ॒व । गा॒तुः । दा॒श॒त् ।
सु॒नु॒ता॒यै ॥ सः । गृ॒णानः॑ । अ॒त्ऽभिः॑ । दे॒व॒ऽवा॒न् । इति॑ । सु॒ऽब॒धुः ।
न॒म॑सा । सु॒ऽउ॒क्तैः । व॒ध्व॑त् । उ॒क्थैः॑ । व॒चः॑ऽभिः । आ । हि । न॒नं ।
वि । अ॒ध्वा । ए॒ति । प॒य॑सः । उ॒स्त्रि॒या॒याः ॥ ते । ऊँ॒इति॑ । सु । नः ।
म॒हः । य॒ज॒त्राः । भू॒त । दे॒वा॒सः । ऊ॒त॒ये । स॒ऽजो॒षाः । ये । वा॒जा॒न् ।
अ॒न॒य॒त । वि॒ऽय॑न्तः । ये । स्थ । नि॒ऽचे॒ता॒रः । अ॒मृ॒राः ॥ ३० ॥

इति अष्टमाष्टके प्रथमोऽध्यायः ॥ १ ॥

—| अथ द्वितीयोऽध्यायः |—

हरिः ॐ ॥ ये । यज्ञेन । दक्षिणया । संऽअक्ताः । इन्द्रस्य ।
सख्यं । अमृतऽत्वं । आनश । तेभ्यः । भद्रं । अंगिरसः । वः । अस्तु ।
प्रति । गृभ्णीत । मानवं । सुऽमेधसः ॥ ये । उत्ऽआजन् । पितरः ।
गोऽमयै । वसु । ऋतेन । अमिंदन् । परिऽवत्सरे । वलं । दीर्घायुऽ-
त्वं ॥ ० ॥ ये । ऋतेन । सूर्यै । आ । अरोहयन् । दिवि । अप्रथयन् ।
पृथिवीं । मातरै । वि । सुप्रजाऽत्वं ॥ ० ॥ अयं । नामा । वदति ।
वल्लु । वः । गृहे । देवऽपुत्राः । ऋषयः । तत् । शृणोतन् ।
सुऽब्रह्मण्यं ॥ ४ ॥ विऽरूपासः । इत् । ऋषयः । ते । इत् ।

गंभीरऽवैपसः । ते । अंगिरसः । सुनवः । ते । अग्नेः । परि ।
जज्ञिरे ॥ १ ॥ ये । अग्नेः । परि । जज्ञिरे । विऽरूपासः । दिवः ।
परि । नवऽग्वः । नु । दशऽग्वः । अंगिरऽतमः । सचा । देवेषु ।
मंहते ॥ इंद्रेण । युजा । निः । सृजंतु । वाघतः ॥ ० ॥ सहस्रं ।
मे । ददतः । अष्टऽकर्ण्यः ॥ ० ॥ प्र । नूनं । जायतां । अयं ।
मनुः । तोकमऽइव । रोहन्तु । यः । सहस्रं । शतऽअश्वं । सद्यः ।
दानाय । मंहते ॥ न । तं । अश्नोति । कः । चन । दिवऽ-
इव । सानु । आऽरभं । सावर्ण्यस्य । दक्षिणा । वि । सिधुऽ-
इव । पप्रथे ॥ उत । दासा । परिऽविपे । स्मद्विष्टीइतिस्मत्ऽदिष्टी ।
गोऽपरीणसा । यदुः । तुर्वः । च । ममहे ॥ सहस्रऽदाः । ग्रामऽनीः ।
मा । रिषत् । मनुः । सूर्येण । अस्य । यतमाना । एतु । दक्षिणा ।
सार्वर्णेः । देवाः । प्र । तिरंतु । आयुः । यस्मिन् । अश्रांताः । असनाम ।
वाजं ॥ २ ॥ पराऽवतः । ये । दिधिषंते । आप्यं । मनुऽप्रीतासः ।
जनिम । विवस्वतः । ययातेः । ये । नहुष्यस्य । बर्हिषि । देवाः ।
आसते । ते । अधि । ब्रुवंतु । नः ॥ विश्वा । हि । वः । नमस्यानि ।
वंधा । नामानि । देवाः । उत । यज्ञियानि । वः । ये । स्थ । जाताः ।
अदितेः । अत्ऽभ्यः । परि । ये । पृथिव्याः । ते । मे । इह । श्रुत ।
हवं ॥ येभ्यः । माता । मधुऽमत् । पिन्वते । पयः । पीयूषं । द्यौः ।
अदितिः । अद्रिऽवर्हाः । उक्थऽशुष्मान् । वृषऽभरान् । सुऽअग्रसः ।
तान् । आदित्यान् । अनु । मद । स्वस्त्यै ॥ नृऽचक्षसः । अग्निऽ-
मिषंतः । अर्हणा । बृहत् । देवासः । अमृतऽत्वं । आनुशुः । ज्योतिऽ-
रथाः । अहिऽमायाः । अनागसः । दिवः । वर्ष्माणं । वसते ।
स्वस्त्यै ॥ सुऽराजः । ये । सुऽवृधः । यज्ञं । आऽययुः । अपरिऽ-
हृताः । दधिरे । दिवि । क्षयं । तान् । आ । विवास । नमसा ।
सुवृक्तिऽभिः । महः । आदित्यान् । अदितिं । स्वस्त्यै ॥ ३ ॥ कः ।
वः । स्तोमं । राध्रति । यं । जुजोषथ । विश्वे । देवासः । मनुषः ।

यति । स्थन । कः । वः । अध्वरं । तुविऽजाताः । अरं ।
 करत् । यः । नः । पर्षत् । अति । अंहः । स्वस्त्यै ॥ येभ्यः । होत्रां ।
 प्रथमां । आऽयेजे । मनुः । समिद्धऽअग्निः । मनसा । सप्त । होतुऽ-
 भिः । ते । आदित्याः । अमयं । शर्म । यच्छत । सुऽगा । नः ।
 कर्त । सुऽपथा । स्वस्त्यै ॥ ये । ईशिरे । भुवनस्य । प्रऽचैतसः ।
 विश्वस्य । स्थातुः । जगतः । च । मंतवः । ते । नः । कृतात् । अकृतात् ।
 एनसः । परि । अघ । देवासः । पिपृत । स्वस्त्यै ॥ भरेषु । इंद्र ।
 सुऽहव । हवामहे । अंहऽमुचं । सुऽकृतं । दैव्यं । जनं । अग्निं । मित्रं ।
 वरुणं । सातयै । भगं । द्यावापृथिवीदिति । मरुतः । स्वस्त्यै ॥ सुऽ-
 त्रामाणं । पृथिवीं । द्यां । अनेहसं । सुऽशर्माणं । अदिति । सुऽप्रणीति ।
 दैवीं । नावं । सुऽअरित्रां । अनागसं । अस्रवंतीं । आ । रुहेम । स्वस्त्यै ॥
 ॥ ४ ॥ विश्वे । यजत्राः । अग्निं । वोचत । ऊतयै । त्रायध्यं । नः । दुऽ-
 एवायाः । अभिऽहुतः । सत्यया । वः । देवऽहृत्या । हुवेम । शृण्वतः ।
 देवाः । अवसे । स्वस्त्यै ॥ अप । अमीवां । अप । विश्वा । अनाहुति ।
 अप । अराति । दुऽविदत्रां । अघऽयतः । आरे । देवाः । द्वेषः ।
 अस्मत् । युयोतन । उरु । नः । शर्म । यच्छत । स्वस्त्यै ॥ अरिष्टः ।
 सः । मर्तः । विश्वः । एधते ॥ ० ॥ यं । आदित्यासः । नयथ ।
 सुनीतिऽभिः । अति । विश्वानि । दुऽइता । स्वस्त्यै ॥ ० ॥ शूरऽ-
 साता । मरुतः । हिते । धने । प्रातऽयावानं । रथं । इंद्र । सानसि ।
 अरिष्यंतं । आ । रुहेम । स्वस्त्यै ॥ स्वस्ति । नः । पथ्यासु । धन्वऽ-
 सु । स्वस्ति । अपऽसु । वृजने । स्वऽवति । स्वस्ति । नः । पुत्रऽ-
 कृथेषु । योनिषु । स्वस्ति । राये । मरुतः । दधातन ॥ स्वस्तिः । इत् ।
 हि । प्रऽपथे । श्रेष्ठा । रेक्णस्वती । अभि । या । वामं । एति । सा ।
 नः । अमा । सोदिति । अरणे । नि । पातु । सुऽआवेशा । भवतु ।
 देवऽगोपा ॥ एव । प्लतेः । सुनुः । अवीवृधत् । वः । विश्वे ।
 आदित्याः । अदिते । मनीषी । ईशानासः । नरः । अमर्त्येन ।

अस्तावि । जनः । दिव्यः । गयेन ॥ ५ ॥ कथा । देवानां । कृतमस्य ।
यामनि । सुऽमंतु । नाम । शृण्वतां । मनामहे । कः । मृच्छति ।
कृतमः । नः । मयः । कर्त्तु । कृतमः । ऊती । अभि । आ ।
वर्तति ॥ क्रतुऽयंति । क्रतवः । ह्यत्सु । धीतयः । वेनंति । वेनाः ।
पतयंति । आ । दिशः । न । मर्दिता । विद्यते । अन्यः । एभ्यः ।
देवेषु । मे । अधि । कामाः । अयंसत् ॥ नराशंसं । वा । पुषणं ।
अगोहं । अग्निं । देवऽइन्द्रं । अभि । अर्चसे । गिरा । सूर्यामासां ।
चंद्रमसा । यमं । दिवि । त्रितं । वातं । उषसं । अक्तुं । अश्विनां ।
कथा । कविः । तुविऽरवान् । कया । गिरा । बृहस्पतिः । ववृधते ।
सुवृक्तिऽभिः । अजः । एऽपात् । सुऽहवेभिः । ऋक्ऽभिः । अहिः ।
शृणोतु । बुध्न्यः । हवीमनि ॥ दक्षस्य । वा । अदिते । जन्मनि ।
वृते । राजाना । मित्रावरुणा । आ । विवाससि । अतूर्तऽपंथाः ।
पुरुऽरथः । अर्यमा । सप्तऽहोता । विषुऽरूपेषु । जन्मऽसु ॥ ६ ॥ ते ।
नः । अवैतः । हवनऽश्रुतः । हवै । विश्वे । शृण्वंतु । वाजिनः । मितऽ-
द्रवः । सहस्रऽसाः । मेघसातौऽइव । त्मना । महः । ये । धनैः । सं-
इथेषु । जग्निरे ॥ ० ॥ पुरंऽग्निं । स्तोमैः । कृणुध्वं । सख्याय । पुषणं ।
ते । हि । देवस्य । सवितुः । सर्वामनि । क्रतुं । सचंते । सऽचितः ।
सऽचैतसः ॥ त्रिः । सप्त । सस्त्राः । नद्यः । महीः । अपः । वनस्पतीन् ।
पर्वतान् । अग्निं । ऊतये । कृशानुं । अस्तृन् । तिष्यं । सधऽस्थे ।
आ । रुद्रं । रुद्रेषु । रुद्रियं । हवामहे ॥ सरस्वती । सरयुः । सिंधुः ।
ऊर्मिऽभिः । महः । महीः । अवसा । आ । यंतु । वक्षणीः ॥ देवीः ।
आपः । मातरः । सुदयित्वः । घृतऽवत् । पयः । मधुऽमत् । नः ।
अर्चत ॥ उत । माता । बृहत्ऽदिवा । शृणोतु । नः । त्वष्टा । देवेभिः ।
जनिऽभिः । पिता । वचः । ऋभुक्षाः । वाजः । रथऽपतिः । भगः ।
रुण्वः । शंसः । शशमानस्य । पातु । नः ॥ ७ ॥ ० ॥ भद्रा । रुद्राणां ।
मरुतां । उपऽस्तुतिः । गोभिः । स्याम । यशसः । जनेषु । आ ।

सदा । देवासः । इळया । सचेमहि ॥ यां । मे । धियं । मरुतः ।
इंद्र । देवाः । अर्ददात । वरुण । मित्र । यूयं । तां । पीपयत् । पयसाऽ-
इव । धेनुं । कुवित् । गिरः । अग्नि । रथे । वह्नाथ ॥ कुवित् । अंग ।
प्रति । यथा । चित् । अस्य । नः । सऽजात्यस्य । मरुतः । बुवोधथ ।
नाभा । यत्र । प्रथमं । संऽनसामहे । तत्र । जामिऽत्वं । अदितिः ।
दधातु । नः ॥ ० ॥ मातरा । महीइति । देवीइति । देवान् । जन्मना ।
यज्ञियेइति । इतः । उमेइति । विभृतः । उभयं । भरीमऽभिः । पुरु ।
रेतांसि । पितृऽभिः । च । सिंचतः ॥ वि । सा । होत्रा । विश्वं ।
अश्नोति । वार्यं । बृहस्पतिः । अरमतिः । पनीयती । ग्रावा । यत्र ।
मधुऽसुत् । उच्यते । बृहत् । अवीवशंत । मतिऽभिः । मनीषिणः ॥
एव । कविः । तुविऽरवान् । ऋतऽज्ञाः । द्रविणस्युः । द्रविणसः ।
चकानः । उक्थेभिः । अत्र । मतिऽभिः । च । विप्रः । अपीपयत् ।
गयः । दिव्यानि । जन्म ॥ ० ॥ ८ ॥ अग्निः । इंद्रः । वरुणः । मित्रः ।
अर्यमा । वायुः । पूषा । सरस्वती । सऽजोषसः । आदित्याः । विष्णुः ।
मरुतः । स्वः । बृहत् । सोमः । रुद्रः । अदितिः । ब्रह्मणः ।
पतिः ॥ इंद्राग्नीइति । वृत्रऽहत्येषु । सत्पतीइतिसत्पती । मिथः ।
हिन्वाना । तन्वा । संऽओकसा । अंतरिक्षं । महि । आ । पप्रुः ।
ओजसा । सोमः । घृतऽश्रीः । महिमानं । ईरयन् ॥ तेषां । हि । महा ।
महतां । अनवर्णां । स्तोमान् । इयमिं । ऋतऽज्ञाः । ऋतऽवृधां ।
ये । अप्सवं । अर्णवं । चित्रऽराधसः । ते । नः । रासंतां । महयं ।
सुऽमित्र्याः ॥ स्वऽनरं । अंतरिक्षाणि । रोचना । द्यावाभूमीइति ।
पृथिमीं । स्कंभुः । ओजसा । पृक्षाऽइव । महयंतः । सुऽरातयः ।
देवाः । स्तवंते । मनुषाय । सूरयः ॥ मित्राय । शिक्ष । वरुणाय ।
दाशुषे । या । संऽराजा । मनसा । न । प्रऽयुच्छतः । ययोः । धाम ।
धर्मणा । रोचते । बृहत् । ययोः । उमेइति । रोदसीइति । नाधसीइति ।
वृतां ॥ ९ ॥ या । गौः । वर्तनिं । परिऽपति । निऽकृतं । पयः ।

दुहाना । व्रतऽनीः । अवार्तः । सा । प्रऽवृणाणा । वरुणाय । दाशुषे ।
 देवेभ्यः । दाशत् । हविषा । विवस्वते ॥ दिवक्षसः । अग्निऽजिह्वाः ।
 ऋतऽवृधः । ऋतस्य । धोनि । विऽमृशतः । आसते । द्यां । स्कभित्वी ।
 अपः । आ । चक्रुः । ओजसा । यज्ञं । जनिष्वी । तन्वि । नि ।
 ममृजुः ॥ परिऽक्षिता । पितरा । पूर्वजावरीइतिपूर्वऽजावरी । ऋतस्य ।
 योना । क्षयतः । संऽओकसा । द्यावापृथिवीइति । वरुणाय । सव्रते-
 इतिसऽव्रते । घृतऽवत् । पर्यः । महिषाय । पिन्वतः ॥ पर्जन्यावाता ।
 वृषभा । पुरीषिणा । इंद्रवायूइति । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । देवान् ।
 आदित्यान् । अदिति । हवामहे । ये । पार्थिवासः । दिव्यासः । अपऽ-
 सु । ये ॥ त्वष्टारं । वायुं । ऋभवः । यः । ओहते । दैव्या । होतारौ ।
 उपसं । स्वस्तये । बृहस्पति । वृत्रऽखादं । सुऽमेधसं । इंद्रियं ।
 सोमं । धनऽसाः । ऊँइति । ईमहे ॥ १० ॥ ब्रह्म । गां । अश्वं ।
 जनयंतः । ओषधीः । वनस्पतीन् । पृथिवीं । पर्वतान् । अपः । सूर्यं ।
 दिवि । रोहयंतः । सुऽदानवः । आर्या । व्रता । विऽसृजंतः । अग्निं ।
 क्षमि । भुज्युं । अंहसः । पिपृथुः । निः । अश्विना । श्यावं । पुत्रं ।
 वह्निऽमत्याः । अजिन्वतं । कमऽद्युवं । विऽमदाय । ऊहथुः । युवं ।
 विष्णाप्वं । विश्वकाय । अव । सृजथुः ॥ पावीरवी । तन्यतुः । एकऽ-
 पात् । अजः । दिवः । धर्ता । सिधुः । आपः । समुद्रियः । विश्वे ।
 देवासः । शृण्वन् । वचांसि । मे । सरस्वती । सह । श्रीभिः । पुरऽ-
 ध्या ॥ ० ॥ रातिऽसाचः । अमिऽसाचः । स्वऽविदः । स्वः । गिरः ।
 ब्रह्म । सुऽउक्तं । जुषेरत् । देवान् । वसिष्ठः । अमृतान् । ववंदे । ये ।
 विश्वा । भुवना । अमि । प्रऽतरथुः ॥ ० ॥ ११ ॥ देवान् । हुवे ।
 बृहत्ऽश्रवसः । स्वस्तये । ज्योतिऽकृतः । अध्वरस्य । प्रऽचेतसः ।
 ये । ववृधुः । प्रऽतरं । विश्वऽवेदसः । इंद्रऽज्येष्ठासः । अमृताः ।
 ऋतऽवृधः ॥ इंद्रऽप्रसूताः । वरुणऽप्रशिष्टाः । ये । सूर्यस्य । ज्योतिषः ।
 भागं । आनशुः । मरुत्ऽगणे । वृजने । मन्म । धीमहि । माघोने ।

क्षेत्रस्य । पतिं । प्रतिऽवेशं । ईमहे । विश्वान् । देवान् । अमृतान् ।
 अप्रस्युच्छतः ॥ वसिष्ठासः । पितृऽवत् । वाचं । अकृत । देवान् ।
 ईळानाः । ऋषिऽवत् । स्वस्तये । प्रीताऽइव । ज्ञातयः । कामं ।
 आऽइत्य । अस्मेइति । देवासः । अव । धुनुत । वसु ॥ ० ॥ १४ ॥
 इमां । धियं । सप्तऽशीर्णां । पिता । नः । ऋतऽप्रजातां । बृहतीं ।
 अविदन् । तुरीयं । स्वित् । जनयत् । विश्वऽजन्यः । अयास्यः ।
 उक्थं । इंद्राय । शंसन् ॥ ऋतं । शंसंतः । ऋजु । दीध्यानाः ॥ ० ॥
 विप्रं । पदं । अंगिरसः । दधानाः । यज्ञस्य । धामं । प्रथमं । मनंत ॥
 हंसैऽइव । सखिऽभिः । वावदत्ऽभिः । अश्मन्ऽमयानि । नहन्ता ।
 विऽअस्यन् । बृहस्पतिः । अभिऽकनिऽकदत् । गाः । उत । प्र ।
 अस्तौत् । उत् । च । विद्वान् । अगायत् ॥ अवः । द्वाभ्यां । परः ।
 एकया । गाः । शुद्धा । सिध्मतीः । अन्नृतस्य । सेतौ । बृहस्पतिः ।
 तमसि । ज्योतिः । इच्छन् । उत् । उस्माः । आ । अकः । वि । हि ।
 तिन्नः । आवरित्यावः ॥ विऽभिद्यं । पुरं । शयथा । ई । अपाचीं ।
 निः । त्रीणि । साकं । उदऽधेः । अकृतत् । बृहस्पतिः । उपसं ।
 सूर्यं । गां । अर्कं । विवेद । स्तनयन्ऽइव । द्यौः ॥ इंद्रः । वलं ।
 रक्षितारं । दुघानां । कुरेणऽइव । वि । चकृत । रवेण । स्वेदांजिऽ-
 मिः । आऽशिरं । इच्छमानः । अरोदयत् । पणिं । आ । गाः ।
 अमुणात् ॥ १५ ॥ सः । ई । सत्येभिः । सखिऽभिः । शुचत्ऽभिः ।
 गोऽधायसं । वि । धनऽसैः । अदर्दरीत्यददः । ब्रह्मणः । पतिः ।
 वृषऽभिः । वराहैः । ग्रमेऽस्वैदेभिः । द्विपिं । वि । आनत् ॥ ते ।
 सत्येन । मनसा । गोऽपतिं । गाः । इयानासः । इषणयंत । धीभिः ।
 बृहस्पतिः । मिथऽअवद्यपेभिः । उत् । उस्त्रियाः । असृजत । स्वयुक्ऽ-
 मिः ॥ तं । वर्धयंतः । मतिऽभिः । शिवाभिः । सिंहऽइव । नानदतं ।
 सधऽस्थे । बृहस्पतिं । वृषणं । शूरऽसातौ । भरेऽभरे । अनु । मदेम ।
 जिणु ॥ यदा । वज्रं । असनत् । विश्वऽरूपं । आ । द्यां । अरक्षत् ।

उत्तरणि । सद्म । बृहस्पतिं । वृषणं । वर्धयंतः । नाना । संतः ।
 विभ्रतः । ज्योतिः । आसा ॥ सत्यां । आशिषं । कृणुत । वयऽधै ।
 कीरिं । चित् । हि । अवथः । स्वैभिः । एवैः । पश्चा । मृधः । अप ।
 भवन्तु । विश्वाः । तत् । रोदसीइति । शृणुतं । विश्वमिन्वेइतिविश्वं-
 इन्वे ॥ इन्द्रः । महा । महतः । अर्णवस्य । वि । मूर्धानं । अभिनत् ।
 अर्बुदस्य ॥ ० ॥ १६ ॥ उद्गप्रुतः । न । वयः । रक्षमाणाः ।
 वावदतः । अभ्रियस्यइव । घोषाः । गिरिऽअजः । न । ऊर्मयः । मदैतः ।
 बृहस्पतिं । अभि । अर्काः । अनावन् ॥ सं । गोभिः । आंगिरसः ।
 नक्षमाणः । भगऽइव । इत् । अर्यमणं । निनाय । जनै । मित्रः ।
 न । दंपतीइतिदंपती । अनाक्ति । बृहस्पते । वाजयं । आशून्इव ।
 आजौ ॥ साधुऽअर्याः । अतिथिनीः । इषिराः । स्पार्हाः । सुऽवर्णाः ।
 अनवद्यऽरूपाः । बृहस्पतिः । पर्वतेभ्यः । विऽतूर्यं । निः । गाः । ऊपे ।
 यवैइव । स्थिविऽभ्यः ॥ आऽपुषायन् । मधुना । ऋतस्य । योनिं ।
 अवऽक्षिपन् । अर्कः । उल्कांइव । द्योः । बृहस्पतिः । उद्धरन् ।
 अश्मनः । गाः । भूम्याः । उद्गाइव । वि । त्वचं । विभेद ॥ अप ।
 ज्योतिषा । तमः । अंतरिक्षात् । उद्गः । शीपालंइव । वातः ।
 आजत् । बृहस्पतिः । अनुऽमृश्यं । वलस्य । अभ्रंइव । वातः । आ ।
 चक्रे । आ । गाः ॥ यदा । वलस्य । पीयतः । जसुं । भेत् । बृहस्पतिः ।
 अग्नितपऽभिः । अर्कैः । दत्तऽभिः । न । जिह्वा । परिविष्टं । आदत् ।
 आविः । निऽधीन् । अकृणोत् । उस्त्रियाणां ॥ १७ ॥ बृहस्पतिः ।
 अमेत । हि । त्यत् । आसां । नाम । स्वरीणां । सद्ने । गुहा । यत् ।
 आंडाइव । भित्वा । शकुनस्य । गर्भं । उत् । उस्त्रियाः । पर्वतस्य ।
 त्मना । आजत् ॥ अश्वा । अपिऽनद्धं । मधु । परि । अपश्यत् ।
 मत्स्थं । न । दीने । उदनि । भ्रियंतं । निः । तत् । जभार । चमसं ।
 न । वृक्षात् । बृहस्पतिः । विऽरवेण । विऽकृत्य ॥ सः । उषां ।

अविदत् । सः । स्व॑रितिस्वः । सः । अग्नि॑ । सः । अर्केण॑ । वि ।
ववाधे॑ । तमा॑सि । बृहस्पतिः॑ । गोऽव॑पुषः । वल॑स्य । निः । म॒ज्जानं॑ ।
न । पर्व॑णः । ज॒म्भार॑ ॥ हिमाऽइ॑व । पर्णा॑ । मु॒षिता॑ । वना॑नि ।
बृहस्पति॑ना । अ॒कृप॑यत् । वलः । गाः । अ॒न॒नुऽकृत्यं॑ । अ॒पुन॑रिति ।
च॒क्रार॑ । यात् । सूर्या॑मासा । मिथः । उ॒त्त॑चरातः ॥ अ॒भि । द्या॒वं ।
न । क॒श॒नेभिः॑ । अ॒श्वं । नक्ष॑त्रेभिः । पि॒तरः॑ । द्यां । अ॒पि॒श॒न् ।
रा॒ध्यां । तमः । अ॒द्भुः । ज्योतिः॑ । अ॒ह॒न् । बृहस्पतिः॑ । भि॒नत् ।
अ॒द्रिं । वि॒दत् । गाः ॥ इ॒दं । अ॒क॒र्म । नमः॑ । अ॒भि॒याय॑ । यः । पु॒र्वीः ।
अ॒नु । आऽनो॑नवीति । बृहस्पतिः॑ । सः । हि । गो॒भिः । सः । अ॒श्वैः ।
सः । वी॒रेभिः॑ । सः । नृ॒भिः । नः । वयः॑ । धा॒त् ॥ इति पञ्चमोऽ-
नुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ षष्ठोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ १८ ॥ भ॒द्राः ।
अ॒ग्नेः । वा॒ग्निऽअ॒श्वस्य॑ । सं॒ऽद॒शः । वा॒मी । प्र॒ऽनी॒तिः । सु॒ऽरणाः॑ ।
उप॑ऽइतयः । यत् । ई॒ । सु॒ऽमि॒त्राः । वि॒शः । अ॒ग्ने । इ॒ध॒ते । घृ॒तेन॑ ।
आऽहु॑तः । ज॒र॒ते । द॒वि॒द्युत॑त् ॥ घृ॒तं । अ॒ग्नेः । वा॒ग्निऽअ॒श्वस्य॑ । व॒ध॒नं ।
घृ॒तं । अ॒न्नं । घृ॒तं । ऊँ॒इति॑ । अ॒स्य । मे॒द॒नं । घृ॒तेन॑ । आऽहु॑तः ।
उ॒र्ध्वि॒या । वि । प॒प्र॒थे । सूर्यः॑ऽइ॒य । रो॒च॒ते । सर्पिऽआ॑सुतिः ॥ यत् ।
ते । म॒नुः । यत् । अ॒नी॒कं । सु॒ऽमि॒त्रः । सं॒ऽई॒धे । अ॒ग्ने । तत् । इ॒दं ।
नवी॑यः । सः । रे॒वत् । रो॒च॒त् । सः । गि॒रः । जुष॑स्व । सः । वा॒जं ।
द॒र्षिं । सः । इ॒ह । अ॒वः । धाः ॥ यं । त्वा । पू॒र्वं । ई॒ळितः॑ । वा॒ग्निऽअ॒श्वः ।
सं॒ऽई॒धे । अ॒ग्ने । सः । इ॒दं । जुष॑स्व । सः । नः । स्ति॒ऽपाः ।
उ॒त । भ॒व । त॒नुऽपाः॑ । दा॒त्रं । र॒क्ष॑स्व । यत् । इ॒दं । ते । अ॒स्मे॒इति॑ ।
भ॒व । घृ॒न्मी । वा॒ग्निऽअ॒श्व । उ॒त । गो॒पाः । मा । त्वा । ता॒रीत् ।
अ॒भिऽमा॑तिः । ज॒ना॒नां । शूरः॑ऽइ॒व । धृ॒णुः । च॒य॒वनः॑ । सु॒ऽमि॒त्रः ।
प्र । नु । वो॒चं । वा॒ग्निऽअ॒श्वस्य॑ । नाम॑ । सं । अ॒ज्र॒या । प॒र्व॒त्या ।
व॒सू॒नि । दा॒सा । वृ॒त्राणि॑ । आ॒र्या । जि॒गेथ॑ ॥ ० ॥ ज॒ना॒नां । त्वं ।
अ॒ग्ने । पृ॒त॒नाऽयू॒न् । अ॒भि । स्याः ॥ १९ ॥ दी॒र्घ॒त॒नुः । बृ॒हत्-

उ॒क्षा । अ॒यं । अ॒ग्निः । स॒हस्र॑ऽस्त॒रीः । श॒तऽनी॑थः । ऋ॒भ्वा । वृ॒ऽ-
 मा॒न् । वृ॒मत्ऽसु॑ । नृ॒ऽभिः । मृ॒ज्यमा॑नः । सु॒ऽमित्रे॑षु । दी॒दयः॑ ।
 दे॒वय॑त्ऽसु ॥ त्वे॒ति । धे॒नुः । सु॒ऽदुधा॑ । जा॒तऽवे॑दः । अ॒सुश्च॑ताऽ-
 इ॒व । स॒म॒ना । स॒वऽधु॑क् । त्वं । नृ॒ऽभिः । दक्षि॑णावात्ऽभिः । अ॒ग्ने ।
 सु॒ऽमित्रे॑भिः । इ॒ध्य॒से । दे॒वय॑त्ऽभिः ॥ दे॒वाः । चि॒त् । ते । अ॒मृताः॑ ।
 जा॒तऽवे॑दः । म॒हि॒मानं॑ । वा॒ग्निऽअ॒श्व । प्र । वो॒चन् । यत् । सं॒ऽपृच्छं॑ ।
 मा॒नु॒षीः । वि॒शः । आ॒यन् । त्वं । नृ॒ऽभिः । अ॒ज॒यः । त्वाऽवृ॑धेभिः ॥
 पि॒ता इ॒व । पु॒त्रं । अ॒वि॒मः । उ॒पऽस्थे॑ । त्वां । अ॒ग्ने । व॒ग्निऽअ॒श्वः ।
 स॒प॒र्यन् । जुषा॑णः । अ॒स्य । सं॒ऽइ॒ध्वं । य॒वि॒ष्ट । उ॒त । पू॒र्वान् । अ॒व॒नोः ।
 ब्रा॒ध॒तः । चि॒त् ॥ श॒श्वत् । अ॒ग्निः । व॒ग्निऽअ॒श्वस्य॑ । श॒त्रून् । नृ॒ऽभिः ।
 जि॒गा॒य । सु॒तसो॑मवत्ऽभिः । स॒म॒नं । चि॒त् । अ॒द॒हः । चि॒त्र॒भा॒नो-
 इति॑चित्रऽभा॒नो । अ॒व । ब्रा॒ध॒तं । अ॒भि॒न॒त् । वृ॒धः । चि॒त् । अ॒यं ।
 अ॒ग्निः । व॒ग्निऽअ॒श्वस्य॑ । वृ॒त्रऽहा॑ । स॒न॒कात् । प्रऽइ॒न्द्रः । न॒म॒सा ।
 उ॒पऽवा॑क्यः । सः । नः । अ॒जा॒मीन् । उ॒त । वा । वि॒ऽजा॒मीन् ।
 अ॒भि । ति॒ष्ठ । श॒र्ध॒तः । वा॒ग्निऽअ॒श्व ॥ २० ॥ ० ॥ जुष॑स्व । इ॒ळः ।
 प॒दे । प्र॒ति । ह॒र्यं । घृ॒ता॒र्ची । वर्ष्म॑न् । पृ॒थि॒व्याः । सु॒दि॒नऽत्वे॑ । अ॒ह्ना ।
 ऊ॒र्ध्वः । भ॒व । सु॒क्र॒तो॒इति॑सु॒ऽक्र॒तो । दे॒वऽय॑ज्या ॥ आ । दे॒वानां॑ ।
 अ॒ग्र॒ऽया॒वा । इ॒ह । या॒तु । न॒रा॒शंसः॑ । वि॒श्वऽरू॑पेभिः । अ॒श्वैः ।
 ऋ॒त॒स्य॑ । प॒था । न॒म॒सा । मि॒ये॒धः । दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वऽत॑मः । सु॒सु॒द्रत् ॥
 श॒श्वत्ऽत॑मं । ई॒ळ॒ते । द॒त्या॒य । ह॒वि॒ष्म॑तः । म॒नु॒ष्या॑सः । अ॒ग्नि ।
 वहि॑ष्ठैः । अ॒श्वैः । सु॒ऽवृ॒ता । रथे॑न । आ । दे॒वान् । व॒क्षि । नि ।
 स॒द । इ॒ह । हो॒ता ॥ वि । प्र॒थ॒तां । दे॒वऽजु॑ष्टं । ति॒रश्चा॑ । दी॒र्घं ।
 द्रा॒घ॒मा । सु॒र॒भि । भू॒तु । अ॒स्मे॒इति॑ । अ॒हे॒ळ॒ता । म॒न॒सा । दे॒व । वहि॑ः ।
 इं॒द्रऽज्ये॑ष्ठान् । उ॒श॒तः । य॒क्षि । दे॒वान् ॥ दि॒वः । वा । सा॒नु । स्पृ॒श॒त ।
 व॒री॒यः । पृ॒थि॒व्या । वा । मा॒त्र॒या । वि । श्र॒य॒ध्वं । उ॒श॒तीः । द्वा॒रः ।
 म॒हि॒ना । म॒ह॒तऽभिः॑ । दे॒वं । वा॒यं । धा॒र॒य॒ध्वं ॥ २१ ॥

देवीइति । दिवः । दुहितरा । सुशिलपेइति सुऽशिलपे । उपसानका ।
सदतां । नि । योनौ । आ । वां । देवासः । उशतीइति । उशतः ।
उरौ । सीदंतु । सुभगेइति सुऽभगे । उपऽस्थे ॥ ऊर्ध्वः । ग्रावा । बृहत् ।
अग्निः । संऽइन्द्रः । प्रिया । धामानि । अदितेः । उपऽस्थे । पुरऽ-
हितौ । ऋत्विजा । यज्ञे । अस्मिन् । विदुऽतरा । द्रविणं । आ ।
यज्ञेथां ॥ तिस्रः । देवीः । बर्हिः । इदं । वरीयः । आ । सीदत ।
चक्रम । वः । स्योनं । मनुष्यत् । यज्ञं । सुऽधिता । हवींषि । इळा ।
देवी । घृतऽपदी । जुषंत ॥ देव । त्वष्टः । यत् । ह । चारुऽत्वं ।
आनट् । यत् । अंगिरसां । अभवः । सत्राऽभूः । सः । देवानां ।
पार्थः । उप । प्र । विद्वान् । उशन् । यक्षि । द्रविणऽऽदः । सुऽरतनः ॥
वनस्पते । रशनया । निऽयूय । देवानां । पार्थः । उप । वाक्षि ।
विद्वान् । स्वदाति । देवः । कृणवत् । हवींषि । अवतां । द्यावापृथि-
वीइति । हव्यं । मे ॥ आ । अग्ने । वह । वरुणं । इष्टये । नः । इन्द्रं ।
दिवः । मरुतः । अंतरिक्षात् । सीदंतु । बर्हिः । विश्वे । आ । यजत्राः ॥
॥ ० ॥ २२ ॥ बृहस्पते । प्रथमं । वाचः । अग्रं । यत् । प्र । रेत ।
नामऽधेयं । दधानाः । यत् । एषां । श्रेष्ठं । यत् । अरिप्रं । आसीत् ।
प्रेणा । तत् । एषां । निऽहितं । गुहा । आविः ॥ सक्तुऽइव । तितउना ।
पुनंतः । यत्र । धीराः । मनसा । वाचं । अकृत । अत्र । सखायः ।
सख्यानि । जानते । भद्रा । एषां । लक्ष्मीः । निऽहिता । अधि ।
वाचि ॥ यज्ञेन । वाचः । पदऽवीर्यं । आयन् । तां । अनु । अधिदन् ।
ऋषिषु । प्रऽविष्टां । तां । आऽभृत्य । वि । अदधुः । पुरुऽत्रा । तां ।
सत । रेभाः । अग्नि । सं । नवंते ॥ उत । त्वः । पश्यन् । न । ददर्श ।
वाचं । उत । त्वः । शृण्वन् । न । शृणोति । एनां । उतोइति ।
त्वस्मै । तन्वं । वि । सधे ॥ ० ॥ उत । त्वं । सख्ये । स्थिरऽपीतं ।
आहुः । न । एनं । हिन्यति । अपि । वाजिनेषु । अर्धेन्वा । चरति ।
मायया । एषः । वाचं । शुश्रुष्वान् । अफलां । अपुष्टां ॥ २३ ॥ यः ।

ति॒त्याज॑ । स॒चि॒ऽवि॒दं । स॒खा॒यं । न । तस्य॑ । वा॒चि॑ । अपि॑ । भा॒गः ।
अ॒स्ति॒ । यत् । ई॒ । शृ॒णो॒ति॒ । अल॑कं । शृ॒णो॒ति॒ । न॒हि॒ । प्र॒ऽवे॒दं ।
सु॒ऽकृ॒तस्य॑ । पं॒थी ॥ अ॒अ॒ण्ऽवं॒तः । कर्ण॑ऽवं॒तः । स॒खा॒यः । म॒नः॒ऽ-
ज॒वे॒षु । अ॒स॒माः । व॒भु॒वुः । आ॒द॒घ्ना॒सः । उ॒प॒ऽक॒क्षा॒सः । ऊँ॒इति॑ ।
त्वे । ह॒दाः॒ऽइ॒व । स्ना॒त्वाः । ऊँ॒इति॑ । त्वे । व॒द॒ध्रे । ह॒दा । त॒प्रेषु॑ ।
म॒न॒सः । ज॒वे॒षु । यत् । ब्रा॒ह्म॒णाः । सं॒ऽय॒ज॑ते । स॒खा॒यः । अत्र॑ । अह॑ ।
त्वं । वि॒ । ज॒हुः । वे॒द्याभिः॑ । ओ॒ह॑ऽब्रह्म॒णः । वि॒ । च॒र॑ति । ऊँ॒इति॑ ।
त्वे ॥ इ॒मे । ये । न । अ॒र्धाक् । न । प॒रः । च॒र॑ति । न । ब्रा॒ह्म॒णा॒सः ।
न । सु॒ते॒ऽक॒रा॒सः । ते । ए॒ते । वा॒चं । अ॒भि॒ऽप॒द्य॑ । पा॒प॒या । सि॒रीः ।
तं॒त्रं । त॒व॒ते । अ॒प्र॒ऽज॒ज्ञ॒यः ॥ स॒र्वे । न॒दं॒ति॒ । य॒श॒सा । आ॒ऽग॑तेन ।
स॒भा॒ऽस॒हे॒न । स॒ख्या । स॒खा॒यः । कि॒त्वि॒व॒ऽस्पृ॒त् । पि॒तु॒ऽस॒निः । हि॒ ।
ए॒षां । अ॒रं । हि॒तः । भ॒व॒ति॒ । वा॒जि॒ना॒य । ऋ॒चां । त्वः । पोष॑ ।
आ॒स्ते । पु॒पु॒ष्वा॒न् । गा॒य॒त्रं । त्वः । गा॒य॒ति॒ । श॒क॒री॒षु । ब्र॒ह्मा । त्वः ।
व॒द॒ति॒ । जा॒त॒ऽवि॒द्यां । य॒ज्ञस्य॑ । मा॒त्रां । वि॒ । मि॒मी॒ते । ऊँ॒इति॑ ।
त्वः ॥ २४ ॥

इति अष्टमाष्टके द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

— अथ तृतीयोऽध्यायः —

हरिः ॐ ॥ दे॒वानां॑ । नु । व॒यं । जा॒नां । प्र । वो॒चा॒म॒ ।
वि॒प॒न्य॒या । उ॒क्थे॒षु । श॒स्य॒मा॒नेषु॑ । यः । प॒श्या॒त् । उ॒त्ऽत॒रे । यु॒गे ॥
ब्र॒ह्म॒णः । प॒तिः । ए॒ता । सं । क॒र्मा॒रः॒ऽइ॒व । अ॒ध॒म॒त् । दे॒वानां॑ ।
पु॒र्व्ये । यु॒गे । अ॒स॒तः । स॒त् । अ॒जा॒य॒त् ॥ दे॒वानां॑ । यु॒गे । प्र॒थ॒मे ॥ ० ॥
तत् । आ॒शाः । अ॒नु॒ । अ॒जा॒य॒न्त॑ । न॒त॒ । उ॒त्ता॒न॒ऽप॒दः । परि॑ ॥ भूः ।

जज्ञे । उत्तानऽपदः । भुवः । आशाः । अजायंत । अदितेः । दक्षः ।
 अजायत । दक्षात् । ऊँइति । अदितिः । परि ॥ अदितिः । हि ।
 अजनिष्ट । दक्ष । या । दुहिता । तव । तां । देवाः । अनु ।
 अजायंत । भद्राः । अमृतऽबंधवः ॥ १ ॥ यत् । देवाः । अदः ।
 सलिले । सुऽसंख्याः । अतिष्ठत । अत्र । वः । नृत्यतांऽइव । तीव्रः ।
 रेणुः । अप । आयत ॥ यत् । देवाः । यतयः । यथा । भुवनानि ।
 अपिन्वत । अत्र । समुद्रे । आ । गुल्हं । आ । सूर्य । अजमर्तन ॥
 अष्टौ । पुत्रासः । अदितेः । ये । जाताः । तन्वः । परि । देवान् ।
 उप । प्र । ऐत् । सप्तऽभिः । परा । मार्ताण्डं । आस्यत् ॥ सप्तऽभिः ।
 पुत्रैः । अदितिः । उप । प्र । ऐत् । पुर्व्यं । युगं । प्रऽजायै । मृत्यवे ।
 त्वत् । पुनः । मार्ताण्डं । आ । अमरत् ॥ २ ॥ जनिष्ठाः । उग्रः ।
 सहसे । तुराय । मंद्रः । ओजिष्ठः । बहुलऽअभिमानः । अवर्धन् ।
 इंद्रं । मरुतः । चित् । अत्र । माता । यत् । वीरं । दधनत् । धनिष्ठा ॥
 द्रुहः । निऽसत्ता । पृथनी । चित् । एवैः । पुरु । शंसेन । ववृधुः ।
 ते । इंद्रं । अभिवृताऽइव । ता । महाऽपदेन । ध्वांतात् । प्रऽपित्वात् ।
 उत् । अरंत । गर्भाः ॥ ऋष्या । ते । पादा । प्र । यत् । जिगासि ।
 अवर्धन् । वाजाः । उत । ये । चित् । अत्र । त्वं । इंद्र । सालावृकान् ।
 सहस्रं । आसन् । दधिषे । अश्विना । आ । ववृत्याः ॥ समना ।
 तूष्णिः । उप । यासि । यज्ञं । आ । नासत्या । सख्याय । वक्षि ।
 वसाव्यां । इंद्र । धारयः । सहस्रा । अश्विना । शूर । ददतुः ।
 मघानि ॥ मंदमानः । ऋतात् । अधि । प्रऽजायै । सखिऽभिः । इंद्रः ।
 इपिरेभिः । अर्थ । आ । आभिः । हि । मायाः । उप । दस्युं । आ ।
 अगात् । मिहः । प्र । तम्राः । अवपत् । तमांसि ॥ ३ ॥ सऽनामाना ।
 चित् । ध्वसयः । नि । अस्मै । अव । अहन् । इंद्रः । उपसः । यथा ।
 अनः । ऋष्वैः । अगच्छुः । सखिऽभिः । निऽकामैः । साकं । प्रतिऽ-
 स्था । हृद्यां । जघंथ ॥ त्वं । जघंथ । नमुचि । मखस्युं । दासं ।

कृण्वानः । ऋषये । विऽमायं । त्वं । चकथ । मनवे । स्योनान् ।
 पथः । देवऽत्रा । अंजसाऽइव । यानान् ॥ त्वं । एतानि । प्रिषे । वि ।
 नाम । ईशानः । इंद्र । दधिषे । गभस्तौ । अनु । त्वा । देवाः ।
 शवसा । मदन्ति । उपरिऽवुध्वान् । वनिनः । चकथ ॥ चक्रं । यत् ।
 अस्य । अप्सु । आ । निऽसत्तं । उतोइति । तत् । अस्मै । मधु ।
 इत् । चच्छद्यात् । पृथिव्यां । अतिऽसितं । यत् । ऊर्ध्वः । पर्यः ।
 गोधु । अर्धधाः । ओषधीषु ॥ अश्वात् । इयाय । इति । यत् । वदति ।
 ओजसः । जातं । उत । मन्ये । एनं । मन्योः । इयाय । हर्म्येषु ।
 तस्थौ । यतः । प्रऽजज्ञे । इंद्रः । अस्य । वेद ॥ वयः । सुऽपर्णाः ।
 उप । सेदुः । इंद्र । प्रियऽमेधाः । ऋषयः । नाधमानाः । अप ।
 ध्वान्तं । ऊणुहि । पृथि । चक्षुः । मुमुग्धि । अस्मान् । निधयाऽइव ।
 वद्भान् ॥ ४ ॥ वसूनां । वा । चकृषे । इयक्षन् । धिया । वा । यज्ञैः ।
 वा । रोदस्योः । अवैतः । वा । ये । रयिऽमंतः । सातौ । वनुं । वा ।
 ये । सुऽश्रुणं । सुऽश्रुतः । धुरितिधुः ॥ हवः । एषां । असुरः । नक्षत ।
 द्यां । श्रवस्यता । मनसा । निस्रत । क्षां । चक्षाणाः । यत्र ।
 सुविताय । देवाः । द्यौः । न । वारिभिः । कृण्वंत । स्वैः ॥ इयं ।
 एषां । अमृतानां । गीः । सर्वऽताता । ये । कृपणंत । रत्नं । धियं ।
 च । यज्ञं । च । साधंतः । ते । नः । धांतु । वसव्यं । अस्मि ॥ आ ।
 तत् । ते । इंद्र । आयवः । पनंत । अभि । ये । ऊर्व । गोऽमंत ।
 तितृत्सान् । सकृत्ऽस्व । ये । पुरुऽपुत्रां । महीं । सहस्रऽधारां ।
 बृहतीं । दुधुक्षन् ॥ शचीऽवः । इंद्र । अवसे । कृणुध्वं । अनानतं ।
 दमयंतं । पृतन्यून् । ऋभुक्षणं । मघऽवानं । सुऽवृत्तिं । भर्ता । यः ।
 वज्रं । नये । पुरुऽशुः ॥ यत् । ववानं । पुरुऽतमं । पुरापाट् ।
 आ । वृत्रहा । इंद्रः । नामानि । अप्राः । अचैति । प्रऽसहः । पतिः ।
 तुविष्मान् । यत् । ई । उश्मसि । कर्तवे । करत् । तत् ॥ ५ ॥ प्र ।
 सु । वः । आपः । महिमानं । उतऽतमं । काः । वोचाति । सदेने ।

विवस्वतः । प्र । सप्तऽसप्त । त्रेधा । हि । चक्रमुः । प्र । सत्त्वंरीणां ।
 अति । सिंधुः । ओजसा ॥ प्र । ते । अरदत् । वरुणः । यातवे । पथः ।
 सिंधोइति । यत् । वाजान् । अभि । अद्रवः । त्वं । भूम्याः । अधि ।
 प्रऽवता । यासि । सानुना । यत् । एषां । अग्रं । जगतां । इरज्यसि ॥
 दिवि । स्वनः । यतते । भूम्या । उपरि । अनंतं । शुष्मं । उत् ।
 इयति । भानुना । अभ्रात्ऽइव । प्र । स्तनयति । वृष्टयः । सिंधुः ।
 यत् । एति । वृषभः । न । रोखवत् ॥ अभि । त्वा । सिंधोइति ।
 शिशुं । इत् । न । मातरः । वाश्राः । अर्षति । पर्यसाऽइव । धेनवः ।
 राजाऽइव । युध्वा । नयसि । त्वं । इत् । सिचौ । यत् । आसां ।
 अग्रं । प्रऽवतां । इनक्षसि ॥ इमं । मे । गंगे । यमुने । सरस्वति ।
 शुतद्रि । स्तोमं । सचत् । परुणि । आ । असिक्तया । मरुत्ऽवृधे ।
 धितस्तया । आर्जकीये । शुणहि । आ । सुऽसोमया ॥ ६ ॥ तृष्टऽ-
 अमया । प्रथमं । यातवे । सऽजूः । सुऽसर्वा । रसया । श्वेत्या ।
 त्या । त्वं । सिंधोइति । कुमया । गोऽमतीं । कुमुं । मेहत्वा । सऽ-
 रथं । याभिः । ईयसे ॥ ऋजीती । पनी । रुशती । महिऽत्वा । परि ।
 जयांसि । भरते । रजांसि । अदध्या । सिंधुः । अपसां । अपऽ-
 तमा । अश्वा । न । चित्रा । वपुषीऽइव । दर्शता ॥ सुऽअश्वा ।
 सिंधुः । सुऽरथा । सुऽवासाः । हिरण्ययी । सुऽकृता । वाजिनीऽ-
 वती । ऊर्णाऽवती । युवतिः । सीलमाऽवती । उत् । अधि । वस्ते ।
 सुऽभगा । मधुऽवृधे ॥ सुऽखं । रथं । युयुजे । सिंधुः । अश्विनं ।
 तेन । वाजं । सन्निपत् । अस्मिन् । आजौ । महान् । हि । अस्य ।
 महिमा । पनस्येत । अदधस्य । स्वऽयशसः । विऽरश्निनः ॥ ७ ॥
 आ । वः । ऋजसे । ऊर्जा । विऽउष्टिषु । इंद्रं । मरुतः । रोदसीइति ।
 अनक्तन । उमेइति । यथा । नः । अहनीइति । सचाऽभुवा । सदर्ऽ-
 सदः । वरिवस्यातः । उत्ऽभिदा ॥ तत् । ऊंइति । श्रेष्ठं । सर्वनं ।
 सुनोतन । अत्यः । न-ब. हस्तऽयतः । अद्रिः । सोतरि । विदत् । हि ।

अ॒र्यः । अ॒भिऽभू॒ति । पौ॒र्यं । म॒हः । रा॒ये । चि॒त् । त॒रु॒ते । यत् ।
 अ॒र्व॒तः ॥ तत् । इत् । हि । अ॒स्य । स॒र्व॒नं । वि॒वेः । अ॒पः । यथा ।
 पु॒रा । म॒न॒त्रे । गा॒तुं । अ॒श्र॒त् । गोऽअ॒र्ण॒सि । त्वा॒ष्ट्रे । अ॒श्वऽनि॒नि॒जि ।
 प्र । ई । अ॒ध्व॒रेषु । अ॒ध्व॒रान् । अ॒शि॒श्रु॒युः ॥ अ॒प । ह॒त । र॒क्ष॒सः ।
 भृ॒गुरऽव॒तः । स्क॒भा॒य॒त । निऽऽकृ॒ति । से॒ध॒त । अ॒म॒ति । आ । नः ।
 र॒यि । स॒र्वऽवी॒र । सु॒नो॒त॒न । दे॒वऽअ॒व्यं । भ॒र॒त । श्लो॒कं । अ॒द्र॒यः ॥
 दि॒वः । चि॒त् । आ । वः । अ॒म॒वत्ऽत॒रेभ्यः । विऽभ॒व॒ना । चि॒त् ।
 आ॒श्व॒पऽत॒रेभ्यः । वा॒योः । चि॒त् । आ । सोम॑र॒भऽत॒रेभ्यः । अ॒ग्नेः ।
 चि॒त् । अ॒र्च । पि॒तृ॒कृ॒तऽत॒रेभ्यः ॥ ८ ॥ भु॒र॒तुं । नः । य॒श॒सः । सो॒तुं ।
 अ॒ध॒सः । ग्रा॒वा॒णः । वा॒चा । दि॒वि॒ता । दि॒वि॒त्म॒ता । न॒रः । य॒त्र ।
 दु॒ह॒ते । का॒म्यं । म॒धु । आऽघो॒ष॒य॒तः । अ॒भि॒तः । मि॒थ्रऽतु॒रः ॥
 सु॒न्व॒ति । सोम॑ । र॒थि॒रा॒सः । अ॒द्र॒यः । निः । अ॒स्य । र॒सं । गोऽ-
 इ॒षः । दु॒ह॒न्ति । ते । दु॒ह॒न्ति । ऊ॒ध्रः । उ॒प॒ऽसे॒च॒नाय । कं । न॒रः ।
 ह॒व्या । न । म॒ज्ज॒य॒ते । आ॒सऽभिः ॥ ए॒ते । न॒रः । सुऽअ॒प॒सः ।
 अ॒भु॒त॒न । ये । इ॒न्द्रा॒य । सु॒नु॒थ । सोम॑ । अ॒द्र॒यः । वा॒मंॽवा॒मं । वः ।
 दि॒व्या॒य । धा॒मै । वसु॑ऽवसु । वः । पा॒थि॒वा॒य । सु॒न्व॒ते ॥ ९ ॥
 अ॒भ्रऽप्रु॒षः । न । वा॒चा । प्रु॒ष । वसु॑ । ह॒वि॒र्म॒तः । न । य॒ज्ञाः ।
 विऽज्जा॒नु॒षः । सुऽमा॒रु॒तं । न । ब्र॒ह्मा॒णं । अ॒र्ह॒से । गु॒णं । अ॒स्तो॒षि ।
 ए॒षां । न । शो॒म॒से ॥ श्रि॒ये । म॒र्या॒सः । अ॒ंजी॒न् । अ॒कृ॒ण्व॒त । सुऽ-
 मा॒रु॒तं । न । पु॒र्वीः । अ॒ति । क्ष॒पः । दि॒वः । पु॒त्रा॒सः । ए॒ताः । न ।
 ये॒ति॒रे । आ॒दि॒त्या॒सः । ते । अ॒क्राः । न । व॒वृ॒धुः ॥ प्र । ये । दि॒वः ।
 पृ॒थि॒व्याः । न । व॒ई॒णा । त्म॒ना । रि॒रि॒चे । अ॒भ्रा॒त् । न । सूर्यः॑ ।
 पा॒ज॒स्व॒तः । न । वी॒राः । पु॒न॒स्य॒वः । रि॒शा॒द॒सः । न । म॒र्याः । अ॒भिऽ-
 च॒वः ॥ यु॒ष्मा॒कं । वु॒धे । अ॒पां । न । या॒म॒नि । वि॒थु॒र्य॒ति । न । म॒ही ।
 थ॒थ॒र्य॒ति । वि॒श्वऽसुः । य॒ज्ञः । अ॒र्वा॒क् । अ॒यं । सु । वः । प्र॒य॒स्व॒तः ।
 न । स॒त्रा॒चः । आ । गु॒त ॥ यु॒यं । धु॒ऽसु । प्र॒ऽसु॒जः । न । र॒दि॒मऽ-

मिः । ज्योतिष्मन्तः । न । भासा । विऽउष्टिषु । श्येनासः । न । स्वऽ-
यशसः । रिशादसः । प्रवासः । न । प्रऽसितासः । परिऽप्रुषः ॥ १० ॥
प्र । यत् । वहध्वे । मरुतः । पराकात् । युयं । महः । संऽवरणस्य ।
वस्वः । विद्वानासः । वसवः । राध्यस्य । आरात् । चित् । द्वेषः ।
सनुतः । युयोत् ॥ ये । उत्ऽऋचि । यज्ञे । अध्वरेऽस्थाः । मरुत्ऽ-
भ्यः । न । मानुषः । ददाशत् । रेवत् । सः । वयः । दधते । सुऽ-
वीरं । सः । देवानां । अपि । गोऽपीथे । अस्तु ॥ ० ॥ आदित्येन ।
नाम्ना । शंऽभविष्ठाः । ते । नः । अवन्तु । रथऽत्तः । मनीषां । महः ।
च । यामन् । अध्वरे । चक्रानाः ॥ ११ ॥ विप्रासः । न । मन्मऽभिः ।
सुऽआध्यः । देवऽअव्यः । न । यज्ञैः । सुऽअप्रसः । राजानः । न ।
चित्राः । सुऽसंदशः । क्षितीनां । न । मर्याः । अरेपसः ॥ अग्निः । न ।
ये । भ्राजसा । रुक्मऽवक्षसः । वातासः । न । स्वऽयुजः । सद्यऽऊतयः ।
प्रऽज्ञातारः । न । ज्येष्ठाः । सुऽनीतयः । सुऽशर्माणः । न । सोमाः ।
ऋतं । यते ॥ वातासः । न । ये । धुनयः । जिगत्तवः । अग्नीनां ।
न । जिह्वाः । विऽरोकिणः । वर्मणऽवंतः । न । योधाः । शिमीऽ-
वंतः । पितृणां । न । शंसाः । सुऽरातयः ॥ रथानां । न । ये । अराः ।
सऽनाभयः । जिगीवांसः । न । शूराः । अमिऽद्यवः । वरेऽयवः ।
न । मर्याः । वृत्तऽप्रुषः । अमिऽस्वर्तारः । अर्कं । न । सुऽस्तुभः ॥
अश्वासः । न । ये । ज्येष्ठासः । आशवः । द्विधिपवः । न । रथ्यः ।
सुऽदानवः । आपः । न । निम्नैः । उदऽभिः । जिगत्तवः । विश्वऽ-
रूपाः । अंगिरसः । न । सामऽभिः ॥ १२ ॥ ग्रावाणः । न । सूरयः ।
सिंधुऽमातरः । आऽदार्द्रासः । अद्रयः । न । विश्वहा । शिशूलाः ।
न । क्रीलयः । सुऽमातरः । महाऽग्रामः । न । यामन् । उत । त्विषा ॥
उपसां । न । केतवः । अध्वरऽश्रियः । शुभंऽयवः । न । अंजिऽभिः ।
वि । अश्वितन् । सिंधवः । न । ययियः । भ्राजत्ऽऋषयः । पराऽ-
वतः । न । योजनाति-सुमिरे ॥ सुऽभागान् । नः । देवाः । कृणुत ।

सु॒ऽरत्नान् । अ॒स्मान् । स्तो॒तृन् । म॒रुतः । व॒वृ॒धा॒नाः ॥ ० ॥ गा॒तृ ।
 स॒नात् । हि । वः । र॒त्न॒ऽधे॒या॒नि । सं॒ति ॥ १३ ॥ अ॒प॒श्यं । अ॒स्य ।
 म॒ह॒तः । म॒हि॒ऽत्वं । अ॒म॒र्त्य॒स्य । म॒र्त्या॑सु । वि॒श्रु । ना॒ना । ह॒नु॒इति॑ ।
 वि॒भृ॒ते॒इति॑वि॒भृ॒ते । सं । भ॒रे॒ते॒इति॑ । अ॒सि॒न्व॒ती॒इति॑ । व॒त्स॒ती॒इति॑ ।
 भू॒रि । अ॒त्तः ॥ गु॒हा । शि॒रः । नि॒ऽहि॒तं । ऋ॒ध॒क् । अ॒क्षी॒इति॑ ।
 अ॒सि॒न्वन् । अ॒त्ति । जि॒ह्वा । व॒ना॒नि । अ॒त्रा॒णि । अ॒स्मै । प॒ऽभिः ।
 सं । भ॒र॒न्ति । उ॒त्ता॒न॒ऽह॒स्ताः । न॒म॒सा । अ॒धि । वि॒श्रु ॥ प्र । मा॒तुः ।
 प्र॒ऽत॒रं । गु॒ह्यं । इ॒च्छन् । कु॒मा॒रः । न । वी॒र॒धः । स॒र्प॒त् । उ॒र्वीः ।
 स॒सं । न । प॒क्कं । अ॒वि॒दत् । गु॒च॒तं । रि॒रि॒ह्वांसं । रि॒पः । उ॒प॒ऽस्थे ।
 अ॒न्तरि॑ति ॥ तत् । वां । ऋ॒तं । रो॒द॒सी॒इति॑ । प्र । ब्र॒वी॒मि । जा॒य॒मा॒नः ।
 मा॒तरा॑ । गर्भैः । अ॒त्ति । न । अ॒हं । दे॒व॒स्य । म॒र्त्यः । चि॒के॒त ।
 अ॒ग्निः । अ॒ंग । वि॒ऽचै॒ताः । सः । प्र॒ऽचै॒ताः ॥ यः । अ॒स्मै । अ॒न्नै ।
 तृ॒षु । आ॒ऽद॒धा॒ति । आ॒ज्यैः । घृ॒तैः । जु॒हो॒ति । पु॒ष्य॒ति । त॒स्यै ।
 स॒ह॒स्रं । अ॒क्ष॒ऽभिः । वि । च॒क्षे । अ॒ग्ने । वि॒श्व॒तः । प्र॒त्यङ् । अ॒सि ।
 त्वं ॥ किं । दे॒वेषु॑ । त्य॒जः । ए॒नः । च॒क॒थं । अ॒ग्ने । पृ॒च्छा॒मि । उ ।
 त्वां । अ॒वि॒द्वान् । अ॒क्ली॒ळन् । क्ली॒ळन् । ह॒रिः । अ॒त्त॒वे । अ॒दन् । वि ।
 प॒र्व॒ऽशः । च॒क॒र्त । गां॒ऽइ॒व । अ॒सिः ॥ वि॒पू॒चः । अ॒श्वान् । यु॒यु॒जे ।
 व॒ने॒ऽजाः । ऋ॒जी॒ति॒ऽभिः । र॒श॒ना॒भिः । गृ॒भी॒तान् । च॒अ॒दे । मि॒त्रः ।
 व॒सु॒ऽभिः । सु॒ऽजा॒तः । सं । आ॒नु॒धे । प॒र्व॒ऽभिः । व॒वृ॒धा॒नः ॥ १४ ॥
 अ॒ग्निः । स॒न्धिं । वा॒जं॒ऽभ॒रं । द॒दा॒ति । अ॒ग्निः । वी॒रं । श्रु॒त्यं ।
 क॒र्म॒निः॒ऽस्थां । अ॒ग्निः । रो॒द॒सी॒इति॑ । वि । च॒रत् । सं॒ऽअ॒जन् । अ॒ग्निः ।
 ना॒री । वी॒र॒ऽकु॒क्षि । पु॒रं॒ऽधि ॥ अ॒ग्नेः । अ॒म॒सः । सं॒ऽइत् । अ॒स्तु ।
 भ॒द्रा । अ॒ग्निः । म॒ही॒इति॑ । रो॒द॒सी॒इति॑ । आ । त्रि॒वे॒श । अ॒ग्निः । एकं॑ ।
 चो॒द॒यत् । स॒मत्॒ऽसु । अ॒ग्निः । वृ॒त्रा॒णि । द॒य॒ते । पु॒रू॒णि ॥ अ॒ग्निः । ह ।
 त्यं । ज॒र॒तः । क॒णै । आ॒व । अ॒ग्निः । अ॒त्त॒ऽभ्यः । निः । अ॒द॒हत् । ज॒रु॒थं ।
 अ॒ग्निः । अ॒त्रि । घ॒र्म॒ऽऽ॒ग्ने । अ॒त्तः । अ॒ग्नि । नृ॒मे॒धं । प्र॒ऽज॒या ।

हि । धीरः । घृतं । एनेइति । अजन्त । नम्रमानेइति । यदा । इत् ।
 अंताः । अददहंत । पूर्वे । आत् । इत् । द्यावापृथिवीइति । अप्रयेतां ॥
 विश्वऽकर्मा । विऽमनाः । आत् । विऽहायाः । धाता । विऽधाता ।
 परमा । उत । संऽदक् । तेषां । इष्टानि । सं । इषा । मदेति । यत्र ।
 सप्तऽऋषीन् । परः । एकं । आहुः ॥ यः । नः । पिता । जनिता । यः ।
 विऽधाता । धामानि । वेद । भुवनानि । विश्वा । यः । देवानां । नामऽ-
 धाः । एकः । एव । तं । संऽप्रश्नं । भुवना । यंति । अन्या ॥ ते । आ ।
 अयजंत । द्रविणं । सं । अस्मै । ऋषयः । पूर्वे । जरितारः । न । भुना ।
 असूते । सूते । रजसि । निऽसृते । ये । भूतानि । संऽअऋषवन् ।
 इमानि ॥ परः । दिवा । परः । एना । पृथिव्या । परः । देवेभिः । असुरैः ।
 यत् । अस्ति । कं । स्वित् । गर्भे । प्रथमं । दध्रे । आपः । यत्र ।
 देवाः । संऽअपश्यंत । विश्वे ॥ तं । इत् ॥ ० ॥ संऽअगच्छंत ।
 विश्वे । अजस्यं । नामौ । अधि । एकं । अपितं । यस्मिन् । विश्वानि ।
 भुवनानि । तस्थुः ॥ न । तं । विदाथ । यः । इमा । जजान । अन्यत् ।
 युष्माकं । अंतरं । वभूव । नीहारेण । प्रावृताः । जल्प्या । च । अमुऽ-
 तृपः । उक्थऽशसः । चरन्ति ॥ १७ ॥ यः । ते । मन्योइति । अविधत् ।
 वज्र । सायक । सहः । ओजः । पुष्यति । विश्वं । आनुषक् । सह्याम ।
 दासं । आर्यं । त्वया । युजा । सहऽऽकृतेन । सहसा । सहस्वता ॥
 मन्युः । इंद्रः । मन्युः । एव । आस । देवः । मन्युः । होता । वहणः ।
 जातऽवैदाः । मन्युं । विशः । इळते । मानुषीः । याः । पाहि । नः ।
 मन्योइति । तपसा । सऽजोषाः ॥ अभि । इहि । मन्योइति । तवसः ।
 तवीयान् । तपसा । युजा । वि । जहि । शत्रून् । अमित्रऽहा । वृत्रऽहा ।
 दस्युऽहा । च । विश्वा । वसूनि । आ । भर । त्वं । नः ॥ त्वं । हि ।
 मन्योइति । अभिभूतिऽओजाः । स्वयंऽभूः । भामः । अभिमातिऽसहः ।
 विश्वऽचर्षणिः । सहुरिः । सहावान् । अस्मासु । ओजः । पृतनासु ।
 धेहि ॥ अभागः । सन्न । अप । पराऽहतः । अस्मि । तव । कृत्वा ।

त्विषस्य । प्रचेतइतिप्रचेतः । तं । त्वा । मन्योइति । अक्रतुः ।
 जिहील । अहं । स्वा । तनूः । बलदेयाय । मा । आ । इहि ॥
 अयं । ते । अस्मि । उप । मा । आ । इहि । अर्वाङ् । प्रतीचीनः ।
 सहुरे । विश्वधायः । मन्योइति । वज्रिन् । अभि । मां । आ ।
 ववृत्स्व । हनाव । दस्यून् । उत । बोधि । आपेः ॥ अभि ।
 प्र । इहि । दक्षिणतः । भव । मे । अध । वृत्राणि । जघनाव ।
 भूरि । जुहोमि । ते । धरुणं । मध्वः । अग्रं । उभौ । उपअंशु । प्रथमा ।
 पिबाव ॥ १८ ॥ त्वया । मन्योइति । सऽरथं । आऽरुजंतः ।
 हर्षमाणासः । धृषिताः । मरुत्वः । तिग्मऽईषवः । आयुधा । संऽ-
 शिशानाः । अभि । प्र । यंतु । नरः । अग्निऽरूपाः ॥ अग्निऽईव ।
 मन्योइति । त्विषितः । सहस्व । सेनाऽनीः । नः । सहुरे । हुतः ।
 एधि । हत्वाय । शत्रून् । वि । भजस्व । वेदः । ओजः । मिमानः ।
 वि । मृधः । नुदस्व ॥ सहस्व । मन्योइति । अभिऽमाति । अस्मेइति ।
 रुजन् । मृणन् । प्रऽमृणन् । प्र । इहि । शत्रून् । उग्रं । ते । पाजः ।
 ननु । आ । रुरुधे । वशी । वशं । नयसे । एकऽज । त्वं ॥ एकः ।
 बहुनां । असि । मन्योइति । ईलितः । विशऽविशं । युधये । सं ।
 शिशधि । अकृत्तऽरुक् । त्वया । युजा । वयं । शुऽमंतं । घोषं ।
 विऽजयाय । कृणमहे ॥ विजेषऽकृत् । इंद्रऽईव । अनवऽव्रवः । अस्माकं ।
 मन्योइति । अधिऽपाः । भव । इह । प्रियं । ते । नाम । सहुरे ।
 गृणीमसि ॥ ० ॥ आऽवभूथं ॥ आऽभूत्या । सहऽजाः । वज्र । सायक ।
 सहः । विमर्षि । अभिऽभुते । उत्तरं । कत्वा । नः । मन्योइति ।
 सह । मेदी । एधि । महाऽधनस्य । पुरुऽहुत । संऽसृजि ॥ संऽसृष्टं ।
 धनं । उभयं । संऽआकृतं । अस्मभ्यं । दत्तां । वरुणः । च । मन्युः ।
 मियं । दधानाः । हृदयेषु । शत्रवः । पराऽजितासः । अप । नि ।
 लयंतां ॥ इति पष्ठोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ सप्तमोऽनुवाकः ॥
 - :: - ॥ १९ ॥ सत्येन । उत्तमिता । भूमिः । सूर्येण । उत्तमिता ।

अष्टकः ८, अ. ३, वर्गः २२] ७८०

[मं. १०, अनु. ७]

द्यौः । ऋतेन । आदित्याः । तिष्ठन्ति । दिवि । सोमः । अधि । श्रितः ॥
 सोमेन । आदित्याः । वलिनः । सोमेन । पृथिवी । मही । अथोदिति ।
 नक्षत्राणां । एषां । उपऽस्थे । सोमः । आऽहितः ॥ सोमं । मन्यते ।
 पपिऽवान् । यत् । संऽपिपंति । ओषधि । सोमं । यं । ब्रह्माणः ।
 विदुः । न । तस्य । अश्नाति । कः । चन ॥ आच्छत्ऽविधानैः ।
 गुपितः । वाहैतैः । सोम । रक्षितः । ग्राव्यां । इत् । शृण्वन् । तिष्ठसि ।
 न । ते । अश्नाति । पार्थिवः ॥ यत् । त्वा । देव । प्रऽपिपंति । ततः ।
 आ । प्यायसे । पुनरिति । वायुः । सोमस्य । रक्षिता । समानां ।
 मासः । आऽकृतिः ॥ २० ॥ रैभी । आसीत् । अनुऽदेयी । नाराशंसी ।
 निऽओचनी । सूर्यायाः । भद्रं । इत् । वासः । गार्थया । एति ।
 परिऽकृतं ॥ चित्तिः । आः । उपऽवर्हणं । चक्षुः । आः । अभिऽ-
 अंजनं । द्यौः । भूमिः । कोशः । आसीत् । यत् । अयात् ।
 सूर्या । पतिं ॥ स्तोमाः । आसन् । प्रतिऽधयः । कुरीरं । छंदः ।
 ओपशः । सूर्यायाः । अश्विना । वरा । अग्निः । आसीत् । पुरऽगवः ॥
 सोमः । वधूऽयुः । अभवत् । अश्विना । आस्तां । उभा । वरा । सूर्या ।
 यत् । पत्ये । शंसंती । मनसा । सविता । अददात् ॥ मनः । अस्याः ।
 अनः । आसीत् । द्यौः । आसीत् । उत । च्छदिः । शुक्रौ । अनद्वाहौ ।
 अस्तां ॥ ० ॥ गृहं ॥ २१ ॥ ऋक्ऽसामाभ्यां । अभिऽहितौ । गावौ । ते ।
 सामनौ । इतः । श्रोत्रं । ते । चक्रेइति । आस्तां । दिवि । पंथाः ।
 चराचरः ॥ शुचीइति । ते । चक्रेइति । यात्याः । विऽआनः । अक्षः ।
 आऽहतः । अनः । मनस्सयं । सूर्या । आ । अरोहत् । प्रऽयती । पतिं ॥
 सूर्यायाः । वहतुः । प्र । अगात् । सविता । यं । अवऽअसृजत् । अघासु ।
 हन्यते । गावः । अर्जुन्योः । परि । उह्यते ॥ यत् । अश्विना । पृच्छमानौ ।
 अयातं । त्रिऽचक्रेण । वहतुं । सूर्यायाः । विश्वे । देवाः । अनु । तत् ।
 वां । अजानन् । पुत्रः । पितरौ । अवृणीत् । पूषा ॥ यत् । अयातं । शुभः ।
 एताइति । वरेऽधे । सूर्या । उप । क । एक । चक्र । वां । आसीत् ।

क । देष्टाय । तस्थुः ॥ २२ ॥ द्वेइति । ते । चक्रेइति । सूर्ये ।
 ब्रह्माणः । ऋतुऽथा । विदुः । अर्थ । एकं । चक्रं । यत् । गुहा । तत् ।
 अद्वातयः । इत् । विदुः ॥ सूर्यायै । देवेभ्यः । मित्राय । वरुणाय ।
 च । ये । भूतस्य । प्रऽचैतसः । इदं । तेभ्यः । अकरं । नमः ॥ पूर्वऽ-
 अपरं । चरतः । मायया । एतौ । शिशुइति । क्रीळंतौ । परि । यातः ।
 अध्वरं । विश्वानि । अन्यः । भुवना । अभिऽचष्टे । ऋतून् । अन्यः ।
 विऽदधत् । जायते । पुनरिति ॥ नवऽनवः । भवति । जायमानः ।
 अह्ना । केतुः । उपसां । एति । अग्रं । भागं । देवेभ्यः । वि । दधाति ।
 आऽयन् । प्र । चंद्रमाः । तिरते । दीर्घ । आयुः ॥ सुऽकिंशुकं ।
 शल्मलि । विश्वऽरूपं । हिरण्यऽवर्णं । सुऽवृत्तं । सुऽचक्रं । आ ।
 रोह । सूर्ये । अमृतस्य । लोकं । स्योनं । पत्ये । वहतुं । कृणुष्व ॥ २३ ॥
 उत् । ईर्ष्व । अतः । पतिऽवती । हि । एषा । विश्वऽवसुं । नमसा ।
 गीऽभिः । ईळे । अन्यां । इच्छ । पितृऽसदं । विऽअक्तां । सः । ते ।
 भागः । जनुषां । तस्य । विद्धि ॥ ० ॥ विश्ववसोइतिविश्वऽवसो ।
 नमसा । ईळामहे । त्वा । अन्यां । इच्छ । प्रऽफथ्यै । सं । जायां ।
 पत्या । सृज ॥ अनुऽभराः । ऋजवः । संतु । पंथाः । येभिः । सखायः ।
 यंति । नः । वरेऽयं । सं । अर्यमा । सं । भगः । नः । निनीयात् । सं ।
 जाःपत्यं । सुऽयमं । अस्तु । देवाः ॥ प्र । त्वा । मुंचामि । वरुणस्य ।
 पाशात् । येन । त्वा । अबध्नात् । सविता । सुऽशेवः । ऋतस्य ।
 योनौ । सुऽकृतस्य । लोके । अरिष्ठां । त्वा । सह । पत्या । दधामि ॥
 प्र । इतः । मुंचामि । न । अमुतः । सुऽबद्धां । अमुतः । करं । यथा ।
 इयं । इंद्र । मीढ्वः । सुऽपुत्रा । सुऽभगा । असंति ॥ २४ ॥ पुषा ।
 त्वा । इतः । नयतु । हस्तऽगृह्य । अश्विना । त्वा । प्र । वहतां । रथेन ।
 गृहान् । गच्छ । गृहऽपत्नी । यथा । असः । वशिनी । त्वं । विदथ्य ।
 आ । वदासि ॥ इह । प्रियं । प्रऽजयां । ते । सं । ऋध्यतां । अस्मिन् ।
 गृहे । गार्हऽपत्याय । जागृहि । एना । पत्या । तन्ध्वं । सं ।

सृजस्व । अध । जिह्वीइति । विदथ । आ । वदाथः ॥ नीलऽ-
लाहितं । भवति । कृत्या । आसक्तिः । वि । अज्यते । एधते ।
अभ्याः । ज्ञातयः । पतिः । बंधेषु । बध्यते ॥ परा । देहि । शामुल्य ।
ब्रह्मऽभ्यः । वि । भज । वसु । कृत्या । एषा । पत्स्वती । भुत्वी ।
आ । जाया । विशते । पति ॥ अश्रीरा । तनूः । भवति । रुशती ।
पापया । अमुया । पतिः । यत् । वध्वः । वाससा । स्वं । अंग ।
अभिऽधित्सते ॥ २५ ॥ ये । वध्वः । चंद्रं । वहतुं । यक्ष्माः । यंति ।
जनात् । अनु । पुनरिति । तान् । यज्ञियाः । देवाः । नयंतु । यतः ।
आऽगताः ॥ मा । विदन् । परिऽपंथिनः । ये । आऽसीदति ।
दंपतीइतिदंपती । सुऽगेभिः । दुऽगं । अति । इतां । अप ।
द्रांतु । अरातयः ॥ सुऽमंगलीः । इयं । वधूः । इमां । संऽपत । पश्यत ।
सौभाग्यं । अस्यै । दत्वाय । अथ । अस्त । वि । परा । इतन ॥ तृष्टं ।
एतत् । कटुकं । एतत् । अपाष्टऽवत् । विषऽवत् । न । एतत् । अत्वे ।
सुर्या । यः । ब्रह्मा । विद्यात् । सः । इत् । वाधूऽयं । अर्हति ॥ आऽशसनं ।
विऽशसनं । अथोइति । अधिऽविकर्तनं । सुर्यायाः । पश्य । रूपाणि ।
तानि । ब्रह्मा । तु । शुंघति ॥ २६ ॥ गृष्णामि । ते । सौभगऽत्वाय ।
हस्तं । मया । पत्या । जरत्ऽअष्टिः । यथा । असः । भगः । अर्यमा ।
सविता । पुरऽधिः । मह्यं । त्वा । अदुः । गार्हऽपत्याय । देवाः ॥
तां । पुषन् । शिवऽतमां । आ । ईर्यस्व । यस्यां । बीजं । मनुष्याः ।
वपति । या । नः । ऊरुइति । उशती । विऽश्रयाते । यस्यां । उशंतः ।
प्रऽहराम । शेषं ॥ तुभ्यं । अग्ने । परि । अवहन् । सुर्या । वहतुनां ।
सह । पुनरिति । पतिऽभ्यः । जायां । दाः । अग्ने । प्रऽजया । सह ॥
पुनरिति । पत्नी । अग्निः । अशत् । आयुषा । सह । वर्चसा । दीर्घऽ-
आयुः । अस्याः । यः । पतिः । जीवाति । शरदः । शतं ॥ सोमः ।
प्रथमः । विविदे । गंधर्वः । विविदे । उत्तरः । तृतीयः । अग्निः ।
ते । पतिः । तुरीयः । ते । मनुष्यऽजाः ॥ २७ ॥ सोमः । ददत् ।

गंधर्वाय । गंधर्वः । ददत् । अग्रये । रयि । च । पुत्रान् । च ।
 अदात् । अग्निः । मह्यं । अथोइति । इमां ॥ इह । एव । स्त । मा । वि ।
 यौष्टं । विश्वं । आयुः । वि । अश्रुतं । क्रीळंतौ । पुत्रैः । नष्टऽभिः ।
 मोदमानौ । स्वे । गृहे ॥ आ । नः । प्रऽजां । जनयतु । प्रजाऽपतिः ।
 आऽजरसाय । सं । अनक्तु । अर्यमा । अदुऽमंगलीः । पतिऽलोकं ।
 आ । विश ॥ ० ॥ अघोरऽचक्षुः । अपतिऽघ्नी । एधि । शिवा ।
 पशुऽभ्यः । सुऽमनाः । सुऽवर्चाः । वीरऽसूः । देवऽकामा ।
 स्योना ॥ ० ॥ इमां । त्वं । इंद्र । मीढुः । सुऽपुत्रां । सुऽभगां ।
 कृणु । दश । अस्यां । पुत्रान् । आ । धेहि । पतिं । एकादश ।
 कृधि ॥ संऽराज्ञी । श्वशुरे । भव । संऽराज्ञी । श्वश्वं । भव ।
 ननादरि । संऽराज्ञी । भव । संऽराज्ञी । अधि । देवृष्टु ॥ सं । अंजंतु ।
 विश्वे । देवाः । सं । आपः । हृदयानि । नौ । सं । मातरिश्वा । सं ।
 धाता । सं । ऊंइति । देष्टी । दधातु । नौ ॥ २८ ॥

इति अष्टमाष्टके तृतीयोध्यायः ॥ ३ ॥

—| अथ चतुर्थोध्यायः |—

हरिः ॐ ॥ वि । हि । सोतोः । असृक्षत । न । इंद्रं । देवं ।
 अमंसत । यत्र । अमदत् । वृषाकपिः । अर्यः । पुष्टेषु । मत्सखा ।
 विश्वस्मात् । इंद्रः । उत्तरः ॥ परा । हि । इंद्र । धावसि । वृषाकपेः ।
 अति । व्यथिः । नोइति । अह । प्र । विदसि । अन्यत्र । सोमऽ-
 पीतये ॥ ० ॥ किं । अयं । त्वां । वृषाकपिः । चकार । हरितः ।
 मगः । यस्मै । हरस्यसि । इत् । ऊंइति । नु । अर्यः । वा । पुष्टिऽ-

मत् । वसु ॥ ० ॥ यं । इमं । त्वं । वृषाकपिं । प्रियं । इंद्र । अभि-
रक्षसि । श्वा । नु । अस्य । जंभिषत् । अपि । कर्णे । वराहऽयुः ॥ ० ॥
प्रिया । तृणानि । मे । कपिः । विऽअक्ता । वि । अद्भुतम् । शिरः ।
नु । अस्य । राविपं । न । सुऽगं । दुऽऽकृते । भुवं ॥ ० ॥ १ ॥ न ।
मत् । स्त्री । सुभसत्ऽतरा । न । सुयाशुऽतरा । भुवत् । न । मत् ।
प्रतिऽच्यवीयसी । न । सक्थि । उत्ऽयमीयसी ॥ ० ॥ उवे । अंव ।
सुलामिके । यथाऽइव । अंग । भविष्यति । भसत् । मे । अंव ।
सक्थि । मे । शिरः । मे । विऽइव । हृष्यति ॥ ० ॥ किं । सुवाहो-
इतिसुऽवाहो । सुऽअंगुरे । पृथुस्तोइतिपृथुऽस्तो । पृथुऽजघने । किं ।
शुरऽपत्ति । नः । त्वं । अभि । अमीषि । वृषाकपिं ॥ ० ॥ अवीराऽ-
इव । मां । अयं । शराहः । अभि । मन्यते । उत । अहं । अस्मि ।
वीरिणी । इंद्रऽपत्नी । मरुत्ऽसखा ॥ ० ॥ संऽहोत्रं । स । पुरा ।
नारी । समनं । वा । अत्र । गच्छति । वेधाः । ऋतस्य । वीरिणी ।
इंद्रऽपत्नी । महीयते ॥ ० ॥ २ ॥ इंद्राणीं । आसु । नारिषु । सुऽ-
भगां । अहं । अश्रवं । नहि । अस्याः । अपरं । चन । जरसा । मरते ।
पतिः ॥ ० ॥ न । अहं । इंद्राणि । ररण । सख्युः । वृषाकपेः ।
ऋते । यस्य । इदं । अप्यं । हविः । प्रियं । देवेषु । गच्छति ॥ ० ॥
वृषाकपायि । रेवति । सुऽपुत्रे । आत् । ऊइति । सुऽश्रुषे । घसत् ।
ते । इंद्रः । उक्षणः । प्रियं । काचित्ऽकरं । हविः ॥ ० ॥ उक्षणः ।
हि । मे । पंचऽदश । साकं । पचति । विशति । उत । अहं । अग्नि ।
पीवः । इत् । उमा । कुशीइति । पूणति । मे ॥ ० ॥ वृषभः । न ।
तिग्मऽशूंगः । अंतः । युथेषु । रोहवत् । मंथः । ते । इंद्र । शं ।
हृदे । यं । ते । सुनोति । भावयुः ॥ ० ॥ ३ ॥ न । सः । ईशे ।
यस्य । रंवते । अतरा । सक्थ्या । कपृत् । सः । इत् । ईशे । यस्य ।
रोमशं । निऽसेदुषः । विऽजृम्भते ॥ ० ॥ अयं । इंद्र । वृषाकपिः ।
परस्वतं । हतं । विदत् । अस्मि । सुनां । नवं । चरुं । आत् । पृथस्य ।

अनः । आऽचितं ॥ ० ॥ अयं । एभि । विऽचाकशत् । विऽचिन्वन् ।
 दासं । अयं । पिबामि । पाकऽसुत्वनः । अभि । धीरं । अचाकशं ।
 ॥ ० ॥ धन्वं । च । यत् । कृतत्रं । च । कति । स्वित् । ता । वि ।
 योजना । नेदीयसः । वृषाकपे । अस्तं । आ । इहि । गृहान् । उप ।
 ॥ ० ॥ पुनः । आ । इहि । वृषाकपे । सुविता । कल्पयावहे । यः ।
 एषः । स्वप्नऽनशनः । अस्तं । एषि । पथा । पुनः ॥ ० ॥ यत् ।
 उदचः । वृषाकपे । गृहं । इन्द्र । अजगंतन । कं । स्यः । पुलवधः ।
 मृगः । कं । अगन् । जनऽयोपनः ॥ ० ॥ पशुः । ह । नाम । मानवी ।
 साकं । ससुव । विशति । भद्रं । भल । त्यस्यै । अभुत् । यस्याः ।
 उदरं । आमयत् ॥ ० ॥ ४ ॥ रक्षऽहने । वाजिनं । आ । जिघर्षि ।
 मित्रं । प्रथिष्ठं । उप । यामि । शर्म । शिशानः । अग्निः । क्रतुऽभिः ।
 संऽइन्द्रः ॥ ० ॥ अयऽदंष्ट्रः । अर्चिषा । यातुऽधानान् । उप । स्पृश ।
 जातऽवेदः । संऽइन्द्रः । आ । जिह्वा । मूरऽदेवान् । रभस्व । क्रव्यऽ-
 अदः । वृक्षी । अपि । धत्स्व । आसन् ॥ उभा । उभयाधिन । उप ।
 धेहि । दंष्ट्रां । हिंस्रः । शिशानः । अवरं । परं । च । उत । अंतरिक्षे ।
 परि । याहि । राजन् । जमैः । सं । धेहि । अभि । यातुऽधानान् ॥
 यक्षैः । इष्टुः । संऽनममानः । अग्ने । वाचा । शल्यान् । अशनिऽभिः ।
 दिहानः । तामिः । विध्य । हृदये । यातुऽधानात् । प्रतीचः । वाहन् ।
 प्रति । भङ्क्ष । एषां ॥ अग्ने । त्वचं । यातुऽधानस्य । भिधि । हिंसा ।
 अशनिः । हरसा । हंतु । पुनं । प्र । पर्वणि । जातऽवेदः । शृणीहि ।
 क्रव्यऽअत् । क्रविष्णुः । धि । चिनोतु । वृक्षणं ॥ ५ ॥ यत्र । इदानीं ।
 पश्यसि । जातऽवेदः । तिष्ठंतं । अग्ने । उत । वा । चरंतं । यत् । वा ।
 अंतरिक्षे । पृथिऽभिः । पतंतं । तं । अस्ता । विध्य । शर्वा । शिशानः ॥
 उत । आऽलेब्धं । स्पृणुहि । जातऽवेदः । आऽलेभानात् । ऋष्टिऽभिः ।
 यातुऽधानात् । अग्ने । पूर्वः । नि । जहि । शोशुचानः । आमऽअदः ।
 ध्विकाः । तं । अदंतु । एनीः ॥ इह । प्र । ब्रुहि । यतमः । सः । अग्ने । यः ।

यातुऽधानः । यः । इदं । कृणोति । तं । आ । रभस्व । संऽरधा । यविष्ठ ।
 नृऽचक्षः । चक्षुषे । रंधय । एनं ॥ तीक्ष्णेन । अग्ने । चक्षुषा । रक्ष ।
 यज्ञं । प्रांचं । वसुऽभ्यः । प्र । नय । प्रचेतइतिप्रऽचेतः । हिंस्रं ।
 रक्षांसि । अमि । शोशुचानं । मा । त्वा । दभन् । यातुऽधानाः । नृऽ-
 चक्षः ॥ नृऽचक्षाः । रक्षः । परि । पश्य । विशु । तस्य । त्रीणि । प्रति ।
 शृणीहि । अग्रा । तस्य । अग्ने । पृष्टीः । हरसा । शृणीहि । त्रेधा ।
 मूलं । यातुऽधानस्य । वृश्च ॥ ६ ॥ त्रिः । यातुऽधानः । प्रऽसिति ।
 ते । एतु । ऋतं । यः । अग्ने । अनृतेन । हंति । तं । अर्चिषा ।
 स्फूर्जयन् । जातऽवेदः । संऽअक्षं । एनं । गृणते । नि । वृंश्चि ॥ तत् ।
 अग्ने । चक्षुः । प्रति । धेहि । रेमे । शफऽआरुजं । येन । पश्यसि ।
 यातुऽधानं । अथर्वऽवत् । ज्योतिषा । दैव्येन । सत्यं । धूर्वतं ।
 अर्चितं । नि । ओष ॥ यत् । अग्ने । अद्य । मिथुना । शपातः ।
 यत् । वाचः । तृष्टं । जनयंत । रेभाः । मन्योः । मनसः । शरव्या ।
 जायते । या । तया । विध्य । हृदये । यातुऽधानान् ॥ परा । शृणीहि ।
 तपसा । यातुऽधानान् । परा । अग्ने । रक्षः । हरसा । शृणीहि । परा ।
 अर्चिषा । मूरऽदेवान् । शृणीहि । परा । असुऽतृपः । अमि ।
 शोशुचानः ॥ परा । अद्य । देवाः । वृजिनं । शृणंतु । प्रत्यक् । एनं ।
 शपथाः । यंतु । तृष्टाः । वाचाऽस्तैनं । शरवः । ऋच्छंतु । मर्मन् ।
 विश्वस्य । एतु । प्रऽसिति । यातुऽधानः ॥ ७ ॥ यः । पौरुषेयेण ।
 ऋविषा । संऽअंक्ते । यः । अश्व्येन । पशुना । यातुऽधानः । यः ।
 अघ्न्यायाः । भरति । क्षीरं । अग्ने । तेषां । शीर्षाणि । हरसा । अपि ।
 वृश्च ॥ संवत्सरीणं । पर्यः । उस्त्रियायाः । तस्य । मा । अशीत् ।
 यातुऽधानः । नृऽचक्षः । पीयूषं । अग्ने । यतमः । तितृप्सात् । तं ।
 प्रत्यंचं । अर्चिषा । विध्य । मर्मन् ॥ विषं । गवां । यातुऽधानाः ।
 पिबंतु । आ । वृश्चयतां । अदितये । दुऽएवाः । परा । एनान् । देवः ।
 सविता । ददातु ॥ पाशं । अग्रां । ओषधीनां । जयतां ॥ सनात् ।

अष्टकः ८, अ. ४, वर्णः १९ [सं. १०, अनु. ७]

अग्ने । मृणसि । यातुऽधानान् । न । त्वा । रक्षंसि । पृतनासु ।
 जिग्युः । अनु । दह । सहऽसूरान् । कव्यऽअदः । मा । ते । हेत्याः ।
 मुक्षत । दैव्यायाः ॥ त्वं । नः । अग्ने । अधरात् । उदकात् । त्वं ।
 पश्चात् । उत । रक्ष । पुरस्तात् । प्रति । ते । ते । अजरांसः ।
 तपिष्ठाः । अघऽशंसं । शोशुचतः । दहन्तु ॥ ८ ॥ पश्चात् । पुरस्तात् ।
 अधरात् । उदकात् । कविः । काव्येन । परि । पाहि । राजन् । सखे ।
 सखायं । अजरः । जरिष्णे । अग्ने । मर्तान् । अमर्त्यः । त्वं । नः ॥
 परि । त्वा । अग्ने । पुरं । चयं । विप्रं । सहस्य । धीमहि । धृषत्-
 वर्ण । द्विषेऽद्विषे । हन्तारं । भृगुरऽवतां ॥ विषेण । भृगुरऽवतः । प्रति ।
 स्म । रक्षसः । दह । अग्ने । तिग्मेन । शोचिषा । तपुऽअग्राभिः ।
 ऋष्टिऽभिः ॥ प्रति । अग्ने । मिथुना । दह । यातुऽधाना । किमीदिना ।
 सं । त्वा । शिशामि । जागृहि । अदब्धं । विप्र । मन्मऽभिः ॥ प्रति ।
 अग्ने । हरसा । हरः । शृणीहि । विश्वतः । प्रति । यातुऽधानस्य ।
 रक्षसः । बलं । वि । रुज । वीर्यं ॥ ९ ॥ हविः । पातं । अजरं ।
 स्वऽविदि । दिविऽस्पृशि । आऽहुतं । जुष्टं । अज्ञौ । तस्य । भर्मेणे ।
 भुवनाय । देवाः । धर्मेणे । कं । स्वधया । पप्रथंत ॥ गीर्णं । भुवनं ।
 तमसा । अपऽगूळहं । आविः । स्वः । अभवत् । जाते । अज्ञौ । तस्य ।
 देवाः । पृथिवी । द्यौः । उत । आपः । अरणयन् । ओषधीः । सख्ये ।
 अस्य ॥ देवेभिः । नु । इषितः । यज्ञियेभिः । अग्नि । स्तोत्राणि । अजरं ।
 बृहंतं । यः । भानुना । पृथिवीं । द्यां । उत । इमां । आऽततानं ।
 रोदसीदति । अंतरिक्षं ॥ यः । होता । आसीत् । प्रथमः । देवऽजुष्टः ।
 यं । संऽआजन् । आज्येन । वृणानाः । सः । पतत्रि । इत्वरं । स्थाः ।
 जगत् । यत् । श्वात्रं । अग्निः । अकृणोत् । जातऽवेदाः ॥ यत् । जातऽ-
 वेदः । भुवनस्य । मुर्धन् । अतिष्ठः । अग्ने । सह । रोचनेन । तं । त्वा ।
 अहेम । मतिऽभिः । गीऽभिः । उक्थैः । सः । यज्ञियः । अभवः ।
 रोदसिऽप्राः ॥ १० ॥ मर्धा । भुवः । भवति । नक्तं । अग्निः । ततः ।

सूर्यः । जायते । प्रातः । उत्पद्यन् । मायां । ऊँइति । तु । यज्ञियाणां ।
 एतां । अपः । यत् । तूष्णिः । चरति । प्रजानन् ॥ दृशेन्यः । यः ।
 महिना । संइच्छः । अरोचत । द्विविद्योनिः । विभाऽवा । तस्मिन् ।
 अशौ । सूक्तऽवाकेन । देवाः । हविः । विश्वे । आ । अजुहवुः । तनुऽ-
 पाः ॥ सूक्तऽवाकं । प्रथमं । आत् । इत् । अग्निं । आत् । इत् । हविः ।
 अजनयन्त । देवाः । सः । एषां । यज्ञः । अभवत् । तनुऽपाः । तं ।
 द्यौः । वेद । तं । पृथिवी । तं । आपः ॥ यं । देवासः । अजनयन्त ।
 अग्निं । यस्मिन् । आ । अजुहवुः । भुवनानि । विश्वा । सः । अर्चिषा ।
 ॥ ० ॥ ऋजुऽयमानः । अतपत् । महिऽत्वा । स्तोमेन । हि । द्विवि ।
 देवासः । अग्निं । अजीजनन् । शक्तिऽभिः । रोदसिऽप्रां । तं । ऊँइति ।
 अकृण्वन् । वेधा । भुवे । कं । सः । ओषधीः । पचति । विश्वऽ-
 रूपाः ॥ ११ ॥ यदा । इत् । एनं । अदधुः । यज्ञियासः । द्विवि ।
 देवाः । सूर्ये । आदितेयं । यदा । चरिष्णुइति । मिथुनौ । अभूतां ।
 आत् । इत् । प्र । अपश्यन् । भुवनानि । विश्वा ॥ विश्वस्मै । अग्निं ।
 भुवनाय । देवाः । वैश्वानरं । केतुं । अह्नां । अकृण्वन् । आ । यः ।
 ततान् । उपसः । विऽमातीः । अगोइति । ऊर्णोति । तमः । अर्चिषा ।
 यन् ॥ वैश्वानरं । कवयः । यज्ञियासः । अग्निं । देवाः । अजनयन् ।
 अजुर्यं । नक्षत्रं । प्रत्नं । अमिनत् । चरिष्णु । यक्षस्य । अग्निऽअक्षं ।
 तविषं । बृहत्तं ॥ वैश्वानरं । विश्वहा । दीदिऽवांसं । मन्त्रैः । अग्निं ।
 कविं । अच्छ । वदामः । यः । महिम्ना । परिऽवभूव । उर्वीइति ।
 उत । अवस्तात् । उत । देवः । परस्तात् ॥ द्वेइति । सुतीइति ।
 अशृण्वं । पितृणां । अहं । देवानां । उत । मर्त्यानां । ताभ्यां । इदं ।
 विश्वं । एजत् । सं । एति । यत् । अंतरा । पितरं । मातरं । च ॥ १२ ॥
 द्वेइति । समीचीइतिसंइची । विभूतः । चरंतं । शीर्वतः । जातं ।
 मनसा । विऽमृष्टं । सः । प्रत्यङ् । विश्वा । भुवनानि । तस्थौ । अप्रऽ-
 युच्छन् । तरणिः । आजीमानः ॥ यत् । नदोइति । अवरः । परः ।

च । यज्ञऽन्योः । कतरः । नौ । वि । वेद । आ । शकुः । इत् ।
सुधऽमाद । सखायः । नक्षत । यज्ञ । कः । इद । वि । वोचत् ॥
कति । अशयः । कति । सूर्यासः । कति । उपसः । कति । ऊँइति ।
स्वित् । आपः । न । उपऽस्पिज । वः । पितरः । वदामि । पृच्छामि ।
वः । कवयः । विज्ञने । कं ॥ यावत्ऽमात्रं । उपसः । न । प्रतीकं ।
सुऽपण्यः । वसते । मातरिश्चः । तावत् । दधाति । उप । यज्ञ ।
आऽयन् । ब्राह्मणः । होतुः । अवरः । निऽसीदन् ॥ १३ ॥ इंद्र ।
स्तव । नृऽतमं । यस्य । महा । विऽववाधे । रोचना । वि । उमः ।
अतान् । आ । यः । प्रमौ । चर्षणिऽधृत् । वरऽभिः । प्र । सिधुऽभ्यः ।
रिरिचानः । महिऽत्वा ॥ सः । सूर्यः । परि । उरु । वरांसि । आ । इंद्रः ।
ववृत्त्यात् । रथ्याऽइव । चका । अतिष्ठतं । अपस्य । न । सर्गैः । कृष्णा ।
तमांसि । त्विष्या । जघान ॥ समानं । अस्मै । अनपऽवृत् । अर्च ।
क्षमया । दिवः । असमं । ब्रह्म । नव्यं । वि । यः । पृष्ठाऽइव ।
जनिमानि । अर्यः । इंद्रः । चिकाय । न । सखायं । इषे ॥ इंद्राय ।
गिरः । अनिहितऽसर्गाः । अपः । प्र । ईरयं । सगरस्य । बुधात् ।
यः । अक्षेणऽइव । चक्रिया । शचीभिः । विष्वक् । तस्तमं । पृथिवीं ।
उत । द्यां ॥ आपातऽमन्युः । तृपलऽप्रभर्मा । धुनिः । शिमीऽवान् ।
शरुऽमान् । ऋजीपी । सोमः । विश्वानि । अतसा । वनानि । न ।
अर्वाक् । इंद्र । प्रतिऽमानानि । देभुः ॥ १४ ॥ न । यस्य ।
द्यावापृथिवीइति । न । धन्व । न । अंतरिक्षं । न । अद्रयः । सोमः ।
अक्षारिति । यत् । अस्य । मन्युः । अधिऽनीयमानः । गृणाति ।
वीळु । रुजति । स्थिराणि ॥ जघान । वृत्रं । स्वऽधितिः । वनाऽइव ।
रुरोजं । पुरः । अरदत् । न । सिधून् । विभेदं । गिरिं । नव । इत् ।
न । कुंभं । आ । गाः । इंद्रः । अकणुत । स्वयुक्ऽभिः ॥ त्वं । ह ।
त्यत् । ऋणऽयाः । इंद्र । धीरः । असिः । न । पर्व । वृजिना ।
गृणसि । प्र । ये । मित्रस्य । वरुणस्य । धाम । युजं । न । जनाः ।

मिनंति । मित्रं ॥ प्र । ये । मित्रं । प्र । अर्यमणं । दुःस्त्रिणाः । प्र ।
संस्त्रिणः । प्र । वरुणं । मिनंति । नि । अमित्रेषु । वधं । इन्द्र । तुम्रं ।
वृषणं । वृषाणं । अरुषं । शिशीहि ॥ इन्द्रः । दिवः । इन्द्रः । ईशे ।
पृथिव्याः । इन्द्रः । अपां । इन्द्रः । इत् । पर्वतानां । इन्द्रः । वृधां । इन्द्रः ।
इत् । मेघिराणां । इन्द्रः । क्षेमै । योगे । हव्यः । इन्द्रः ॥ १५ ॥ प्र ।
अक्तुः । इन्द्रः । प्र । वृधः । अहः । अन्तरिक्षात् । प्र ।
समुद्रस्य । धासेः । प्र । वातस्य । प्रथसः । प्र । जमः । अन्तात् । प्र ।
सिन्धुः । रिचिरे । प्र । क्षितिः । शोशुचत्याः । प्र ।
उषसः । न । केतुः । असिन्वा । ते । वर्ततां । इन्द्र । हेतिः । अश्माः ।
इव । विध्य । दिवः । आ । सृजानः । तपिष्ठेन । हेर्षसा । द्रोघः ।
मित्रान् ॥ अनु । अह । मासाः । अनु । इत् । वनानि । अनु । ओषधीः ।
अनु । पर्वतासः । अनु । इन्द्र । रोदसीइति । वावशानेइति । अनु ।
आपः । अजिहत् । जायमानं ॥ कर्हि । स्वित्र । सा । ते । इन्द्र ।
चेत्या । अलत् । अवस्य । यत् । मिनदः । रक्षः । आऽईषत् । मित्रः ।
क्रुवः । यत् । शसने । न । गावः । पृथिव्याः । आऽपृक् । अमुया ।
शयते ॥ शत्रुऽयंतः । अभि । ये । नः । ततस्त्रे । महि । वार्धतः ।
ओगुणासः । इन्द्र । अंधेन । अमित्राः । तमसा । सचतां । सुऽज्योतिषः ।
अक्तवः । तान् । अभि । स्युरितिऽस्युः ॥ पुरुणि । हि । त्वा । सवना ।
जनानां । ब्रह्माणि । मंदन् । गृणतां । ऋषीणां । इमां । आऽवोषन् ।
अवसां । सऽहृति । तिरः । विश्वान् । अर्चतः । याहि । अर्वाङ् ॥
एव । ते । वयं । इन्द्र । मुंजतीनां । विद्याम । सुऽमतीनां । नवानां ।
॥ ० ॥ विश्वामित्राः ॥ ० ॥ १६ ॥ सहस्रऽशीर्षा । पुरुषः । सहस्रऽ-
अक्षः । सहस्रऽपात् । सः । भूमिं । विश्वतः । वृत्वा । अर्ति ।
अतिष्ठत् । दशऽअंगुलं ॥ पुरुषः । एव । इदं । सर्वं । यत् । भूतं ।
यत् । च । भव्यं । उत । अमृतऽत्वस्य । ईशानः । यत् । अन्नं ।
अतिऽरोहति ॥ एतावान् । अस्य । महिमा । अतः । ज्यायान् । च ।

पुरुषः । पादः । अस्य । विश्वा । भूतानि । त्रिऽपात् । अस्य । अमृतं ।
 द्विवि ॥ त्रिऽपात् । ऊर्ध्वः । उत् । ऐत् । पुरुषः । पादः । अस्य । इह ।
 अभवत् । पुनरिति । ततः । विष्वङ् । वि । अकामत् । साक्षानानशने-
 इति । अमि ॥ तस्मात् । विऽराट् । अजायत । विऽराजः । अधि ।
 पुरुषः । सः । जातः । अति । अरिच्यत् । पश्चात् । भूमिं । अथोइति ।
 पुरः ॥ १७ ॥ यत् । पुरुषेण । हविषा । देवाः । यज्ञं । अतन्वत ।
 वसंतः । अस्य । आसीत् । आज्यं । ग्रीष्मः । इध्मः । शरत् । हविः ॥
 तं । यज्ञं । बर्हिषि । प्र । औक्षन् । पुरुषं । जातं । अग्रतः । तेन ।
 देवाः । अयजंत । साध्याः । ऋषयः । च । ये ॥ तस्मात् ।
 यज्ञात् । सर्वऽहुतः । संऽभृतं । पृषत्ऽआज्यं । पशून् । तान् । चक्रे ।
 वायव्यान् । आरण्यान् । ग्राम्याः । च । ये ॥ ० ॥ ऋचः । सामानि ।
 जज्ञिरे । च्छंदांसि । जज्ञिरे । तस्मात् । यजुः । तस्मात् । अजायत ॥
 तस्मात् । अश्वाः । अजायंत । ये । के । च । उभयादतः । गावः । ह ।
 जज्ञिरे । तस्मात् । तस्मात् । जाताः । अजावयः ॥ १८ ॥ यत् ।
 पुरुषं । वि । अदधुः । कतिधा । वि । अकल्पयन् । सुखं । किं ।
 अस्य । कौ । बाहूइति । कौ । ऊरूइति । पादौ । उच्येतेइति ॥
 ब्राह्मणः । अस्य । सुखं । आसीत् । बाहूइति । राजन्यः । कृतः ।
 ऊरूइति । तत् । अस्य । यत् । वैश्यः । पत्ऽभ्यां । शुद्रः ।
 अजायत ॥ चंद्रमाः । मनसः । जातः । चक्षोः । सूर्यः । अजायत ।
 सुखात् । इंद्रः । च । अग्निः । च । प्राणात् । वायुः । अजायत ॥
 नाभ्याः । आसीत् । अंतरिक्षं । शीर्ष्णः । यौः । सं । अवर्तत । पत्ऽ-
 भ्यां । भूमिः । दिशः । ओत्रात् । तथा । लोकान् । अकल्पयन् ॥ सप्त ।
 अस्य । आसन् । परिऽध्वयः । त्रिः । सप्त । संऽध्वः । कृताः । देवाः ।
 यत् । यज्ञं । तन्वानाः । अवधन् । पुरुषं । पशुं ॥ यज्ञेन । यज्ञं ।
 अयजंत । देवाः । तानि । धर्माणि । प्रथमानि । आसन् । ते । ह । नाकं ।
 महिमानः । सचंत । यत्र । पूर्वं । साध्याः । संति । देवाः ॥ १९ ॥

इति सप्तमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ अष्टमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
सं । जागृवत्सर्भिः । जरमाणः । इध्यते । दमे । दमूनाः । इष्यन् ।
इळः । पद । विश्वस्य । होता । हविषः । वरेण्यः । विशुभुः । विभाऽ-
वा । सुऽसखा । सखिऽयते ॥ सः । दर्शतऽश्रीः । अतिथिः । गृहेऽ-
गृहे । वनेऽवने । शिश्रिये । तक्वीऽइव । जनऽजनं । जन्यः । न ।
अति । मन्यते । विशः । आ । क्षेति । विश्यः । विशऽविशं ॥ सुऽ-
दक्षः । दक्षैः । क्रतुना । असि । सुऽक्रतुः । अग्ने । कविः । काव्येन ।
असि । विश्वऽवित् । वसुः । वसूनां । क्षयसि । त्वं । इकः । इत् ।
द्यावा । च । यानि । पृथिवीइति । च । पुण्यतः ॥ प्रऽजानन् । अग्ने ।
तव । योनि । ऋत्विथं । इळायाः । पदे । घृतऽवतं । आ । असहः ।
आ । ते । चिकित्रे । उपसाऽइव । एतयः । अरेपसः । सूर्यस्यऽइव ।
रश्मयः । तव । श्रियः । वर्ण्यस्यऽइव । विऽद्युतः । चित्राः । चिकित्रे ।
उपसा । न । केतवः । यत् । ओषधीः । अभिऽसृष्टः । वनानि । च ।
परि । स्वयं । चिनुषे । अन्नं । आस्ये ॥ २० ॥ तं । ओषधीः । दधिरे ।
गर्भे । ऋत्विथं । तं । आपः । अग्नि । जनयन्त । मातरः । तं । इत् ।
समानं । वनिनः । च । वीरुधः । अंतऽवतीः । च । सुवते । च ।
विश्वहा ॥ वातऽउपधूतः । इषितः । वशान् । अनु । तृषु । यत् । अन्ना ।
वेविषत् । विऽतिष्ठसे । आ । ते । यतते । रथ्यः । यथा । पृथक् ।
शध्रीसि । अग्ने । अजराणि । धक्षतः ॥ मेघाऽकारं । विदथस्य । प्रऽ-
साधनं । अग्नि । होतारं । परिऽभूतमं । मति । तं । इत् । अर्भे ।
हविषि । आ । समानं । इत् । तं । इत् । महे । वृणते । न । अन्यं ।
त्वत् ॥ त्वां । इत् । अत्र । वृणते । त्वाऽयवः । होतारं । अग्ने । विदथेषु ।
वेधसः । यत् । देवऽयंतः । दधाति । प्रयांसि । ते । हविर्भूतः । मनवः ।
वृक्तऽवर्हिषः ॥ ० ॥ २१ ॥ ० ॥ मर्यैः । संऽइधा । दाशत् । उत ।
वा । हविऽकृति । तस्य । होता । भवसि । यासि । दृत्यं । उप ।
ब्रूषे । यजसि । अध्वरिऽयसि ॥ इमाः । अस्मै । मतयः । वाचः ।

अस्मत् । आ । ऋचः । गिरः । सुऽस्तुतयः । सं । अगमत् । वमुऽ-
यवः । वसवे । जातऽवेदसे । वृद्धासु । चित् । वर्धनः । यासु ।
चाकनत् ॥ इमां । प्रत्नाय । सुऽस्तुति । नवीयसीं । वोचेयं । अस्मै ।
उशते । शृणोतु । नः । भूयाः । अंतरा । हृदि । अस्य । निऽस्पृशे ॥ ० ॥
यस्मिन् । अश्वासः । ऋषभासः । उक्षणः । वशाः । मेघाः । अवऽ-
सृष्टासः । आऽहुताः । कीलालऽपे । सोमऽपृष्टाय । वेधसे । हृदा ।
मतिं । जनये । चारुं । अग्नये ॥ अहावि । अग्ने । हविः । आस्ये । ते ।
सुचिऽइव । घृतं । चस्विऽइव । सोमः । वाजऽसनिं । रयिं । अस्मेइति ।
सुऽदीरं । प्रऽशस्तं । धेहि । यशसं । बृहंतं ॥ २२ ॥ यज्ञस्य । वः ।
रथ्यं । विश्पतिं । विशां । होतारं । अक्तोः । अतिथिं । विभाऽवसुं ।
शोचन् । शुष्कासु । हरिणीषु । जर्भुरत् । वृषां । केतुः । यजतः । द्यां ।
अशायत ॥ इमं । अजःपां । उभये । अकृण्वत् । धर्माणं । अग्निं ।
विदथस्य । साधनं । अक्तुं । न । यद्वं । उपसः । पुरऽहितं ।
तनूऽनपातं । अरुपत्य । निऽसते ॥ वः । अस्य । नीथा । वि । पणेः ।
च । मन्महे । वयाः । अस्य । प्रऽहुताः । आसुः । अत्तवे । यदा ।
घोरासः । अमृतऽत्वं । आशत । आत् । इत् । जनस्य । दैव्यस्य ।
चर्किरन् ॥ ऋतस्य । हि । प्रऽसितिः । द्यौः । उरु । व्यचः । नमः ।
मही । अरमतिः । पनीयसी । इंद्रः । मित्रः । वरुणः । सं । चिकिचिरे ।
अथोइति । भगः । सविता । पृतऽदक्षसः । प्र । रुद्रेण । ययिना । यंति ।
सिधवः । तिरः । महीं । अरमतिं । दधन्विरे । येभिः । परिऽज्मा ।
परिऽयन् । उरु । जयः । वि । रोरुवत् । जठरे । विश्वं । उक्षते ॥ २३ ॥
क्राणाः । रुद्राः । मरुतः । विश्वऽकृष्टयः । दिवः । श्येनासः । असुरस्य ।
नील्यः । तेभिः । चष्टे । वरुणः । मित्रः । अर्यमा । इंद्रः । देवेभिः ।
अर्वशेभिः । अर्वशः ॥ इंद्रे । भुजं । शशमानासः । आशत । सूरः ।
दशीके । वृषणः । च । पौंस्ये । प्र । ये । नु । अस्य । अर्हणा ।
ततश्चिरे । युजं । वज्रं । नऽसदनेषु । कारवः ॥ सूरः । चित् । आ ।

हरितः । अस्य । रीरमत् । इंद्रात् । आ । कः । जित् । मयते ।
 तवीयसः । भीमस्य । वृष्णः । जठरात् । अभिऽश्वसः । दिवेऽदिवे ।
 सहुरिः । स्तन् । अवाधितः ॥ स्तोमं । वः । अद्य । रुद्राय । शिक्से ।
 क्षयत्ऽधीराय । नमसा । विदिष्टन् । येभिः । शिवः । स्वऽवान् ।
 एवयावऽभिः । दिवः । सिसक्ति । स्वऽयशाः । निकामऽभिः ॥ ते ।
 हि । प्रऽजायाः । अमरंत । वि । श्रवः । बृहस्पतिः । वृषभः । सोमऽ-
 जामयः ॥ ० ॥ वि । धारयत् । देवाः । दक्षैः । भृगवः । सं ।
 चिकिचिरे ॥ २४ ॥ ० ॥ भूरिऽरेतसा । नराशंसः । चतुऽअंगः ।
 यमः । अदितिः । देवः । त्वष्टा । द्रविणऽदाः । ऋभुक्षणः । प्र ।
 रोदसीइति । मरुतः । विष्णुः । अहिरे ॥ उत । स्यः । नः । उशिजा ।
 उर्विया । कविः । अहिः । शृणोतु । बुध्न्यः । हवीमनि । सूर्यामासा ।
 विऽचरंता । दिविऽक्षिता । धिया । शमीनहुषीइति । अस्य । वोधतं ॥
 प्र । नः । पुषा । चरथं । विश्वऽदेव्यः । अपां । नपात् । अवतु ।
 वायुः । इष्ट्ये । आत्मानं । वस्यः । अभि । वातं । अर्चत । तत् ।
 अश्विना । सुऽहवा । यामनि । श्रुतं ॥ विशां । आसां । अभयानां ।
 अधिऽक्षितं । गीऽभिः । ऊँइति । स्वऽयशसं । गृणीमसि । ग्रामिः ।
 विश्वाभिः । आदितिं । अनवर्णं । अक्तोः । युवानं । नृऽमनाः । अध ।
 पतिं ॥ रेभत् । अत्र । जनुषां । पूर्वः । अंगिराः । ग्रावाणः । ऊर्ध्वाः ।
 अभि । चक्षुः । अध्वरं । येभिः । विऽहायाः । अभवत् । विचक्षणः ।
 पार्थः । सुऽमेकं । स्वऽधितिः । वनन्ऽवति ॥ २५ ॥ महि । द्यावा-
 पृथिवीइति । भुतं । उर्वीइति । नारीइति । यद्हीइति । न । रोदसी-
 इति । सदं । नः । तेभिः । नः । पातं । सहासः । एभिः । नः ।
 पातं । शृणणि ॥ यज्ञेऽयज्ञे । सः । मर्त्यः । देवान् । सपर्यति । यः ।
 सुमैः । दीर्घश्रुत्ऽतमः । आऽविवासति । एनान् ॥ विश्वेषां । इरज्यवः ।
 देवानां । वाः । महः । विश्वे । हि । विश्वऽमहसः । विश्वे । यज्ञेषु ।
 यज्ञियाः ॥ ते ।

अष्टकः ८, अ. ४, वगः २९] ७२५ [मं. १०, अनु. ८

वरुणः । परिऽज्मा । कत् । रुद्रः । नृणां । स्तुतः । मरुतः । पुषणः ।
 भगः ॥ उत । नः । नक्तं । अपां । वृषण्वसुहतिवृषण्वसू । सूर्यामासा ।
 सदनय । सऽधन्या । सचा । यत् । सादि । एषां । अहिः । बुध्रेषु ।
 बुध्न्यः ॥ २६ ॥ उत । नः । देवौ । अश्विना । शुभः । पतीइति ।
 धामऽभिः । मित्रावरुणौ । उरुष्यतां ॥ ० ॥ अति । धन्वऽइव । दुऽ-
 इता ॥ उत । नः । रुद्रा । चित् । मृळतां । अश्विना । विध्वे । देवासः ।
 रथःपतिः । भगः । ऋभुः । वाजः । ऋभुक्षणः । परिऽज्मा । विश्वऽ-
 वेदसः ॥ ऋभुः । ऋभुक्षाः । ऋभुः । विधतः । मदः । आ । ते ।
 हरीइति । जुजुवानस्य । वाजिना । दुस्तरं । यस्य । साम । चित् ।
 ऋधक् । यज्ञः । न । मानुषः ॥ कृधि । नः । अहयः । देव ।
 सवितरिति । सः । च । स्तुषे । मघोनां । सहोइति । नः । इंद्रः ।
 वह्निऽभिः । नि । एषां । चर्षणीनां । चक्रं । रश्मि । न । योयुवे ॥
 आ । एषु । द्यावापृथिवीइति । धातं । महत् । अस्मेइति । वीरेषु ।
 विश्वऽचर्षणि । श्रवः । पृक्षं । वाजस्य । सातये । पृक्षं । राया ।
 उत । तुर्वणे ॥ २७ ॥ एतं । शंसं । इंद्र । अस्मऽयुः । त्वं ।
 कूऽचित् । संतं । सहसाऽवन् । अभिष्टये । सदा । पाहि । अभिष्टये ।
 मेदतां । वेदतां । वसोइति ॥ एतं । मे । स्तोमं । तना । न ।
 सूर्ये । द्युतत्स्यामानं । ववृधत् । नृणां । संऽवननं । न । अश्व्यं ।
 तष्टाऽइव । अनपऽच्युतं ॥ ववर्तं । येषां । राया । युक्ता ।
 एषां । हिरण्यथी । नेमऽधिता । न । पौस्या । वृथाऽइव ।
 विष्टऽअंता ॥ प्र । तत् । दुऽशीमे । पृथवाने । वेने । प्र । रामे । वोचं ।
 असुरे । मघवत्सु । ये । युक्ताय । पंच । शता । अस्मऽयु । पथा ।
 विऽश्राधि । एषां । अधि । इत् । नु । अत्र । सप्तति । च । सत् । च ॥
 सद्यः । दिदिष्ट । तान्वः । सद्यः । दिदिष्ट । पार्थः । सद्यः । दिदिष्ट ।
 मायवः ॥ २८ ॥ प्र । एते । वदंतु । प्र । वयं । वदाम । ग्रावऽभ्यः ।
 वाचं । वदत । वदतऽभ्यः । यत् । अद्रयः । पर्वताः । साकं । आशवः ।
 वाचं । वदत । वदतऽभ्यः ॥

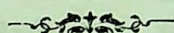

श्लोकं । घोषं । भरथ । इंद्राय । सोमिनः ॥ एते । वदन्ति । शतऽ-
वत् । सहस्रऽवत् । अभि । क्रदन्ति । हरितेभिः । आसऽभिः । विष्ठी ।
ग्रावाणः । सुऽकृतः । सुऽकृत्या । होतुः । चित् । पूर्व । हविऽ-
अद्यं । आशत ॥ एते । वदन्ति । अविदन् । अना । मधु । नि । ऊंखयन्ते ।
अधि । पके । आमिषि । वृक्षस्य । शाखा । अरुणस्य । बप्सतः । ते ।
सूभर्वाः । वृषभाः । प्र । ई । अराविषुः ॥ बृहत् । वदन्ति । मद्दिरेण ।
मदिना । इंद्रं । क्रोशतः । अविदन् । अना । मधु । संऽरभ्य । धीराः ।
स्वसुऽभिः । अनर्तिषुः । आऽघोषयतः । पृथिवी । उपब्दिऽभिः ॥ सुऽ-
पर्णाः । वाचं । अकृत । उप । द्यवि । आऽस्वरे । कृष्णाः । इषिराः ।
अनर्तिषुः । न्यक् । नि । यन्ति । उपरस्य । निऽकृतं । पुरु । रेतः ।
दधिरे । सूर्यऽश्वितः ॥ २९ ॥ उग्राऽइव । प्रऽवहतः । संऽआर्यमुः ।
साकं । युक्ताः । वृषणः । विभ्रतः । धुरः । यत् । श्वसंतः । जग्रसानाः ।
अराविषुः । शृण्वे । एषां । प्रोथथः । अर्वतांऽइव ॥ दशावनिऽभ्यः ।
दशऽकक्ष्येभ्यः । दशऽयोक्तेभ्यः । दशऽयोजनेभ्यः । दशाभीशुऽभ्यः ।
अर्चत । अजरेभ्यः । दश । धुरः । दश । युक्ताः । वहतऽभ्यः ॥ ते ।
अद्रयः । दशऽयंत्रासः । आशवः । तेषां । आऽधानं । परि । एति ।
हर्यंत । ते । ऊंइति । सुतस्य । सोम्यस्य । अंध्रसः । अंशोः । पीयूषं ।
प्रथमस्य । भेजिरे ॥ ते । सोमऽअदः । हरीइति । इंद्रस्य । निसते ।
अंशुं । दुहंतः । अधि । आसते । गवि । तेभिः । दुग्धं । पपिऽवान् ।
सोम्यं । मधु । इंद्रः । वर्धते । प्रथते । वृषऽयते ॥ वृषा । वः । अंशुः ।
न । किल । रिषाथन । इळाऽवंतः । सदै । इत् । स्थन । आशिताः ।
रैवत्याऽइव । महसा । चारवः । स्थन । यस्य । ग्रावाणः । अजुषध्वं ।
अध्वरं ॥ ३० ॥ तृदिलाः । अतृदिलासः । अद्रयः । अश्रमणाः ।
अशथिताः । अमृत्यवः । अनातुराः । अजराः । स्थ । अमविणवः ।
सुऽपीवसः । अतृषिताः । अतृष्णऽजः ॥ ध्रुवाः । एव । वः । पितरः ।
युगेऽयुगे । क्षेमऽकामासः । सदैसः । न । यंजते । अजुर्यासः ।

हरिऽसाचः । हरिद्रवः । आ । द्यां । रवेण । पृथिवीं । अशुश्रुः ॥
तत् । इत् । वदन्ति । अद्रयः । विऽमोचने । यामन् । अजःपाऽइव ।
घृ । इत् । उपब्धिऽभिः । वपंतः । वीजंऽइव । धान्यऽकृतः । पृंचति ।
सोमं । न । मिनन्ति । बप्संतः ॥ सुते । अध्वरे । अधि । वाचं । अकृत ।
आ । क्रीळयः । न । मातरं । तुदंतः । वि । सु । मुंच । सुसुऽबुषः ।
मनीषां । वि । वर्ततां । अद्रयः । चार्यमानाः ॥ ३१ ॥

इति अष्टमाष्टके चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥

❖
 | अथ पञ्चमोऽध्यायः |
 ❖

हरिः ॐ ॥ ह॒ये । जा॒यै । म॒न॒सा । तिष्ठ । धो॒रे । व॒चांसि ।
मि॒श्रा । कृ॒ण॒वा॒व॒है । नु । न । नौ । म॒न्त्राः । अ॒नु॒दि॒ता॒सः । ए॒ते ।
म॒यः । क॒र॒न् । प॒र॒ऽत॒रे । च॒न । अ॒ह॒न् ॥ किं । ए॒ता । वा॒चा । कृ॒ण॒व ।
त॒व । अ॒हं । प्र । अ॒क्र॒मि॒षं । उ॒ष॒सां । अ॒ग्रि॒याऽइ॒व । पु॒रू॒र॒वः । पु॒नः ।
अ॒स्तं । प॒रा । इ॒हि । दुः॒ऽआ॒प॒ना । वा॒तः॒ऽइ॒व । अ॒हं । अ॒स्मि ॥ इ॒षुः ।
न । श्रि॒ये । इ॒षुऽधेः । अ॒स॒ना । गो॒ऽसाः । श॒त॒ऽसाः । न । रं॒हिः ।
अ॒वी॒रे । क॒तौ । वि । द॒वि॒द्यु॒त॒त् । न । उ॒रा । न । मा॒युं । चि॒त॒य॒न्त॒ ।
धु॒न॒यः ॥ सा । व॒सुं । द॒ध॒ती । श्व॒शु॒रा॒य । व॒यः । उ॒पः । य॒दि । व॒ष्टि॒ ।
अं॒ति॒ऽगृ॒हा॒त् । अ॒स्तं । न॒न॒क्षे । य॒स्मिन् । चा॒क॒न् । दि॒वा । न॒क्तं ।
श्र॒थि॒ता । वै॒त॒से॒न ॥ त्रिः । स्म । मा । अ॒हः । श्र॒थ॒यः । वै॒त॒से॒न ।
उ॒त । स्म । मे । अ॒व्य॒त्यै । पृ॒णा॒सि । पु॒रू॒र॒वः । अ॒नु । ते । के॒तं ।
आ॒यं । रा॒जा । मे । वी॒र । त॒न्वः । त॒त् । आ॒सीः ॥ १ ॥ या । सु॒ऽ-
जा॒र्णिः । श्रो॒णः । सु॒हो॒ऽआ॒भिः । इ॒न्द्रे॒ऽक्ष॒भुः । न । ग्रं॒थि॒नी । च॒र॒ण्युः ।

ताः । अंजयः । अरुणयः । न । ससुः । श्रिये । गावः । न । धेनवः ।
 अनवत ॥ सं । अस्मिन् । जायमानेः । आसतु । आः । उत । ई ।
 अवर्धन् । नद्यः । स्वऽगूर्ताः । महे । यत् । त्वा । पुरुरवः । रणाय ।
 अवर्धयन् । दस्युऽहत्याय । देवाः ॥ सचा । यत् । आसु । जहतीषु ।
 अत्क । अमानुषीषु । मानुषः । निऽसेवे । अप । स्म । मत् । तरसंती ।
 न । भुज्युः । ताः । अत्रसन् । रथऽस्पृशः । न । अश्वाः ॥ यत् ।
 आसु । मर्तः । अमृतासु । निऽस्पृक् । सं । क्षोणीभिः । क्रतुऽभिः ।
 न । पृक्ते । ताः । आतयः । न । तन्वः । शुभत । स्वाः । अश्वासः ।
 न । क्रीळयः । दंशानाः ॥ विऽद्युत् । न । या । पतंती । दविद्योत् ।
 भरंती । मे । अप्या । कास्यानि । जनिष्टोइति । अपः । नर्यः । सुऽ-
 जातः । प्र । उर्वशी । तिरत् । दीर्घ । आयुः ॥ २ ॥ जज्ञिषे । इत्था ।
 गोऽपीथ्याय । हि । दधार्थ । तत् । पुरुरवः । मे । ओजः । अशासं ।
 त्वा । विदुषी । सस्मिन् । अहन् । न । मे । आ । अशृणोः । किं ।
 अभुक् । वदासि ॥ कदा । सुनुः । पितरं । जातः । इच्छात् । चक्रन् ।
 न । अश्रु । वर्तयत् । विऽज्ञानन् । कः । दंपतीइतिदंपती । सऽ-
 मनसा । वि । युयोत् । अध । यत् । अग्निः । श्वशुरेषु । दीदयत् ॥
 प्रति । ब्रवाणि । वर्तयते । अश्रु । चक्रन् । न । क्रंदत् । आऽर्धे ।
 शिवायै । प्र । तत् । ते । हिनव । यत् । ते । अस्मेइति । परा । इहि ।
 अस्त । नहि । मुर । मा । आपः ॥ सुऽदेवः । अद्य । प्रऽपतत् ।
 अनावृत् । पराऽवत । परमां । गंतवै । ऊँइति । अध । शयीत ।
 निऽऽकृतेः । उपऽस्थे । अध । एनं । वृकाः । रभसासः । अद्युः ॥
 पुरुरवः । मा । मृथाः । मा । प्र । पत्तः । मा । त्वा । वृकासः ।
 अशिवासः । ऊँइति । क्षन् । न । वै । खैणानि । सुख्यानि । संति ।
 सालावृकाणां । हृदयानि । एता ॥ ३ ॥ यत् । विऽरूपा । अचरं ।
 मर्त्येषु । अवसं । रात्रीः । शरदः । चतस्रः । घृतस्य । स्तोकं । स्रुत् ।
 अहः । आश्रां । तात् । एव । इदं । तुतपाणा । चरामि ॥ अंतरिक्षऽ-

प्रां । रजसः । विऽमानी । उप । शिक्षामि । उर्वशी । वसिष्ठः । उप ।
 त्वा । रातिः । सुऽकृतस्य । तिष्ठात् । नि । वर्तस्व । हृदयं । तप्यते ।
 मे ॥ इति । त्वा । देवाः । इमे । आहुः । ऐल । यथा । ई । एतत् ।
 भवसि । मृत्युऽवधुः । प्रऽजा । ते । देवान् । हविषा । यजाति ।
 स्वऽगो । ऊँइति । त्वं । अपि । मादयासे ॥ ४ ॥ प्र । ते । महे । विदथे ।
 शंसिषं । हरीइति । प्र । ते । वन्वे । वनुषः । हर्यतं । मदे । घृतं ।
 न । यः । हरिऽभिः । चारु । सेचते । आ । त्वा । विशंतु । हरिऽ-
 वर्षसं । गिरः ॥ हरिं । हि । योनिं । अभि । ये । संऽअस्वरन् ।
 हिन्वंतः । हरीइति । दिव्यं । यथा । सदे । आ । यं । पृणति ।
 हरिऽभिः । न । धेनवः । इंद्राय । शूषं । हरिऽवंतं । अर्चत ॥ सः ।
 अस्य । वज्रः । हरितः । यः । आयसः । हरिः । निऽकामः । हरिः ।
 आ । गमस्त्योः । युस्त्री । सुऽशिप्रः । हरिमन्युऽसायकः । इंद्रे । नि ।
 रूपा । हरिता । मिमिक्षिरे ॥ दिवि । न । केतुः । अधि । धायि ।
 हर्यतः । विव्यचत् । वज्रः । हरितः । न । रंहा । तुदत् । अहिं ।
 हरिऽशिप्रः । यः । आयसः । सहस्रऽशोकाः । अभवत् । हरिऽभरः ॥
 त्वंऽत्वं । अहर्यथाः । उपऽस्तुतः । पूर्वभिः । इंद्र । हरिऽकेश । यज्वऽ-
 मिः । त्वं । हर्यसि । तव । विश्वं । उक्थ्य । अस्मि । राधः ।
 हरिऽजात । हर्यतं ॥ ५ ॥ ता । वज्रिणं । मंदिनं । स्तोम्यं । मदे ।
 इंद्र । रथे । वहतः । हर्यता । हरीइति । पुरुणि । अस्मै । सर्वनानि ।
 हर्यते । इंद्राय । सोमाः । हरयः । दधन्विरे ॥ अरं । कामाय । हरयः ।
 दधन्विरे । स्थिराय । हिन्वन् । हरयः । हरीइति । तुरा । अवत्ऽभिः ।
 यः । हरिऽभिः । जोषं । ईयते । सः । अस्य । कामं । हरिऽवंतं ।
 आनश ॥ हरिऽश्मशारुः । हरिऽकेशः । आयसः । तुरऽपेयं । यः ।
 हरिऽपाः । अवधत ॥ ६ ॥ वाजिनीऽवसुः । अति । विश्वा । दुऽइता ।
 पारिषत् । हरीइति ॥ सुवाऽइव । यस्य । हरिणीइति । विऽपेततुः ।
 शिप्रेइति । वाजाय । हरिणीइति । दविध्वतः । प्र । यत् । कृते ।

च॒म॒से । म॒र्भृ॒जत् । ह॒री॒इति॑ । पी॒त्वा । म॒द॒स्य । ह॒र्य॒तस्य॑ । अ॒ध॒सः ॥
 उ॒त । स्म॒ । स॒द्म॒ । ह॒र्य॒तस्य॑ । प॒स्त्योः । अ॒त्यः । न । वा॒जं । ह॒रि॒ऽ-
 वा॒न् । अ॒चि॒क्र॒दत् । म॒ही । चि॒त् । हि । धि॒षणा॑ । अ॒ह॒र्यत् । ओ॒ज॒सा ।
 बृ॒हत् । व॒यः । द॒धि॒षे । ह॒र्य॒तः । चि॒त् । आ ॥ ६ ॥ आ ।
 रो॒द॒सी॒इति॑ । ह॒र्य॒माणः । म॒हि॒ऽत्वा । न॒व्य॑ऽन॒व्यं । ह॒र्य॒सि॒ । म॒न्म॑ । नु ।
 प्रि॒यं । प्र । प॒स्त्यं । अ॒सुर॑ । ह॒र्य॒तं । गोः । आ॒विः । कृ॒धि॒ । ह॒र्ये॑ ।
 सू॒र्याय ॥ आ । त्वा । ह॒र्य॒तं । प्र॒ऽयु॒जः । ज॒ना॒नां । रथे॑ । वृ॒ह॒न्तु॑ ।
 ह॒रि॒ऽशि॒प्रं । इ॒न्द्र॒ । पि॒वं । यथा॑ । प्र॒ति॒ऽभृ॒तस्य॑ । म॒ध्वः । ह॒र्य॒न् ।
 य॒ज्ञं । स॒ध॒ऽमा॒दे॑ । द॒श॒ऽओ॒णि ॥ अ॒पाः । पू॒र्वेषां॑ । ह॒रि॒ऽवः । सु॒ता॒नां ।
 अ॒थो॒इति॑ । इ॒दं । स॒र्व॒नं । के॒वलं । ते । म॒म॒द्धि॒ । सोमं॑ । म॒धु॑ऽम॒न्तं ।
 इ॒न्द्र॒ । स॒त्रा । वृ॒षन् । ज॒ठरे॑ । आ । वृ॒ष॒स्व ॥ ७ ॥ याः । ओष॑धीः ।
 पू॒र्वाः । जा॒ताः । दे॒वेभ्यः॑ । त्रि॒ऽयु॒गं । पु॒रा । म॒नै॑ । नु । व॒भ्रू॒णां ।
 अ॒हं । श॒तं । धा॒मा॒नि । स॒प्त । च ॥ श॒तं । वः । अ॒ंब॒ । धा॒मा॒नि ।
 स॒ह॒स्रं । उ॒त । वः । रु॒हः । अ॒ध॒ । श॒त॒ऽकृ॒त्वः । यु॒यं । इ॒मं । मे॒ ।
 अ॒ग॒दं । कृ॒त ॥ ओष॑धीः । प्र॒ति॒ । मो॒द॒ध्वं । पु॒ष्प॑ऽव॒तीः । प्र॒ऽसू॒व॒रीः ।
 अ॒श्वोऽइ॒व । स॒ऽजि॒त्व॒रीः । वी॒रु॒धः । पा॒र॒यि॒ष्ण॒वः ॥ ओष॑धीः । इति॑ ।
 मा॒तरः॑ । तत् । वः । दे॒वीः । उप॑ । वृ॒वे । स॒नेय॑ । अ॒श्वं । गां । वा॒सः ।
 आ॒त्मा॒नं । तव॑ । पु॒रुष॑ ॥ अ॒श्व॒त्ये । वः । नि॒ऽस॒द॒नं । पु॒णं । वः ।
 व॒स॒तिः । कृ॒ता । गा॒ऽभा॒जः । इत् । कि॒ल॑ । अ॒स॒थ॒ । यत् । स॒न॒व॒थ॒ ।
 पु॒रुषं॑ ॥ ८ ॥ यत्र॑ । ओष॑धीः । सं॒ऽअ॒ग॒म॒न्त॑ । रा॒जा॒नः । स॒मि॒तौ॒ऽइ॒व ।
 वि॒प्रः । सः । उ॒च्ये॒त॑ । मि॒षक् । र॒क्षऽहा॑ । अ॒मी॒व॒ऽचा॒त॒नः ॥ अ॒श्व॑-
 व॒तीं । सोम॑ऽव॒तीं । ऊ॒र्ज॒य॒तीं । उ॒त्ऽओ॒ज॒सं । आ । अ॒वि॒त्सि॑ । सर्वाः॑ ।
 ओष॑धीः । अ॒स्मै । अ॒रि॒ष्ट॒ऽता॒तये॑ ॥ उ॒त् । शु॒ष्माः । ओष॑धीनां । गा॒वः ।
 गो॒स्था॒त्ऽइ॒व । ई॒र॒ते॑ । ध॒नं । स॒नि॒ष्य॒ती॒नां । आ॒त्मा॒नं । तव॑ । पु॒रुष॑ ॥
 इ॒ष्ट॒तिः । ना॒मं । वः । मा॒ता । अ॒थो॒इति॑ । यु॒यं । स्थ॒ । निऽऽकृ॑तीः ।
 सी॒राः । प॒त॒त्रि॒णः । स्थ॒न॒ । यत् । अ॒मि॒य॒ति॑ । निः । कृ॒थ॒ ॥ अ॒ति॑ ।

विश्वाः । परिऽस्थाः । स्तेनऽइव । व्रजं । अक्रुमुः । ओषधीः । प्र ।
 अचुच्युवुः । यत् । किं । च । तन्वः । रपः ॥ ९ ॥ यत् । इमाः ।
 वाजयन् । अहं । ओषधीः । हस्ते । आऽदधे । आत्मा । यक्ष्मस्य ।
 नश्यति । पुरा । जीवऽगृभः । यथा ॥ यस्य । ओषधीः । प्रऽसर्पथ ।
 अंगऽअंगं । परुऽपरुः । ततः । यक्ष्मं । वि । बाधध्वे । उग्रः ।
 मध्यमशीऽइव ॥ साकं । यक्ष्म । प्र । पत । चाषेण । किकिदीविना ।
 साकं । वातस्य । ध्राज्या । साकं । नश्य । निऽहाकया ॥ अन्या । वः ।
 अन्यां । अवतु । अन्या । अन्यस्याः । उप । अवत । ताः । सर्वाः । संऽ-
 विदानाः । इदं । मे । प्र । अवत । वचः ॥ या । फलिनीः । याः ।
 अफलाः । अपुष्पाः । याः । च । पुष्पिणीः । बृहस्पतिऽप्रसूताः । ताः ।
 नः । मुंचंतु । अहंसः ॥ १० ॥ मुंचंतु । मा । शपथ्यात् । अथोइति ।
 वरुण्यात् । उत । अथोइति । यमस्य । पड्वीशात् । सर्वस्मात् ।
 देवऽकिद्विषात् ॥ अवऽपतंतीः । अवदन् । दिवः । ओषधयः । परि ।
 यं । जीवं । अश्रवामहै । न । सः । रिप्याति । पुरुषः ॥ याः ।
 ओषधीः । सोमऽराज्ञीः । बृहीः । शतऽविचक्षणाः । तासां । त्वं ।
 असि । उत्तऽतमा । अरं । कामाय । शं । हृदे ॥ ० ॥ विऽस्थिताः ।
 पृथिवीं । अनु । बृहस्पतिऽप्रसूताः । अस्यै । सं । दत्त । वीर्यै ॥ मा ।
 वः । रिषत् । खनिता । यस्मै । च । अहं । खनामि । वः । द्विऽपत् ।
 चतुऽपत् । अस्माकं । सर्वै । अस्तु । अनातुरं ॥ याः । च । इदं ।
 उपऽशृण्वंति । याः । च । दुरं । पराऽगताः । सर्वाः । संऽगत्य ।
 वीरुधः ॥ ० ॥ ओषधयः । सं । वदंते । सोमेन । सह । राज्ञां ।
 यस्मै । कृणोति । ब्राह्मणः । तं । राजन् । पारयामसि ॥ त्वं । उत्तऽ-
 तमा । असि । ओषधे । तव । वृक्षाः । उपस्तयः । उपस्तिः । अस्तु ।
 सः । अस्माकं । यः । अस्मान् । अभिऽदासति ॥ ११ ॥ बृहस्पते ।
 प्रति । मे । देवतां । इहि । मित्रः । वा । यत् । वरुणः । वा । असि ।
 पुषा । आदित्यैः । वा । यत् । वसुऽभिः । मरुत्वान् । सः । पर्जन्यै ।

शंसतनवे । वृषय ॥ आ । देवः । दूतः । अजिरः । चिकित्वान् । त्वत् ।
 देवऽआपे । अभि । मां । अगच्छत् । प्रतीचीनः । प्रति । मां । आ ।
 ववृत्स्व । दधामि । ते । द्युऽमती । वाचं । आसन् ॥ अस्मेइति ।
 धेहि । द्युऽमती । वाचं । आसन् । बृहस्पते । अनमीवां । इषिरां ।
 यया । वृष्टि । शंसतनवे । वनाव । दिवः । द्रप्सः । मधुऽमान् । आ ।
 विवेश ॥ आ । नः । द्रप्साः । मधुऽमंतः । विशंतु । इंद्र । देहि ।
 अधिऽरथं । सहस्रं । नि । सीद । होत्रं । ऋतुऽथा । यजस्व । देवान् ।
 देवऽआपे । हविषा । सपर्य ॥ आर्षिषेणः । होत्रं । ऋषिः । निऽ-
 सीदन् । देवऽआपिः । देवऽसुमति । चिकित्वान् । सः । उत्तरस्मात् ।
 अधरं । समुद्रं । अपः । दिव्याः । अमृजत् । वर्ष्याः । अभि ॥ अस्मिन् ।
 समुद्रे । अधि । उत्तरस्मिन् । आपः । देवेभिः । निऽवृताः ।
 अतिष्ठन् । ताः । अद्रवन् । आर्षिषेणेन । सृष्टाः । देवऽआपिना । प्रऽ-
 इषिताः । मृक्षिणीषु ॥ १२ ॥ यत् । देवऽआपिः । शंसतनवे । पुरऽ-
 हितः । होत्राय । वृतः । कृपयन् । अदीधेत् । देवऽश्रुतं । वृष्टिऽवनिं ।
 रराणः । बृहस्पतिः । वाचं । अस्मै । अयच्छत् ॥ यं । त्वा । देवऽ-
 आपिः । शुशुचानः । अग्ने । आर्षिषेणः । मनुष्यः । संऽईधे । विश्वेभिः ।
 देवैः । अनुऽमद्यमानः । प्र । पर्जन्यं । ईरय । वृष्टिऽमंतं ॥ त्वां । पूर्वं ।
 ऋपयः । गीऽभिः । आयन् । त्वां । अध्वरेषु । पुरुऽहुत । विश्वे ।
 सहस्राणि । अधिऽरथानि । अस्मेइति । आ । नः । यज्ञं । रोहितऽ-
 अश्व । उप । याहि ॥ एतानि । अग्ने । नवतिः । नव । त्वेइति ।
 आऽहुतानि । अधिऽरथा । सहस्रा । तेभिः । वर्धस्व । तन्वः । शूर ।
 पूर्वीः । दिवः । नः । वृष्टि । इषितः । रिरीहि ॥ एतानि । अग्ने ।
 नवति । सहस्रा । सं । प्र । यच्छ । वृष्णं । इंद्राय । भागं । विद्वान् ।
 पथः । ऋतुऽशः । देवऽयानान् । अपि । औलानं । दिवि । देवेषु ।
 धेहि ॥ अग्ने । वाधस्व । वि । मृधः । विः । दुऽगहा । अप । अमीवां ।
 अप । रक्षांसि । सेध । अस्मात् । समदात् । नवतः । दिवः । नः ।

अपां । भुमानं । उप । नः । सृज । इह ॥ १३ ॥ कं । नः । चित्रं ।
 इष्यसि । चिकित्वान् । पृथुग्मानं । वाश्रं । ववृधधै । कत् । तस्य ।
 दातुं । शर्वसः । विऽउष्टौ । तक्षत् । वज्रं । वृत्रऽतुरं । अपिन्वत् ॥
 सः । हि । द्युता । विऽद्युता । वेति । सामं । पृथुं । योनिं । असुरऽ-
 त्वा । आ । ससाद । सः । सऽनीलेभिः । प्रऽसहानः । अस्य । भ्रातुः ।
 न । ऋते । सप्तथस्य । मायाः ॥ सः । वाजं । याता । अपदुऽपदा ।
 यन् । स्वऽसाता । परि । सदत् । सनिष्यन् । अनर्वा । यत् । शतऽ-
 दुरस्य । वेदः । घ्नन् । शिश्रऽदेवान् । अभि । वर्षसा । भूत् ॥ सः ।
 यद्ध्यः । अवनीः । गोष्ठु । अर्वा । आ । जुहोति । प्रऽधन्यासु । सस्त्रिः ।
 अपादः । यत्र । युज्यासः । अरथाः । द्राणिऽअश्वासः । ईरते । घृतं ।
 वारितिवाः ॥ सः । रुद्रेभिः । अशस्तऽवारः । ऋभ्वा । हित्वी । गयं ।
 आरेऽअवद्यः । आ । अगात् । वम्रस्य । मन्ये । मिथुना । विव्वीइति-
 विऽव्वी । अन्नं । अभिऽइत्य । अरोदयत् । मुषायन् ॥ सः । इत् । दासं ।
 तुविऽरवं । पतिः । दन् । षट्ऽअक्षं । त्रिऽशीर्षाणं । दमन्यत् । अस्य ।
 त्रितः । नु । ओजसा । वृधानः । विपा । वराहं । अयऽअग्रया ।
 हन्तिहन् ॥ १४ ॥ सः । द्रुहणे । मनुषे । ऊर्ध्वसानः । आ ।
 साविषत् । अर्शसानाय । शहं । सः । नृऽतमः । नहुषः । अस्मत् ।
 सुऽजातः । पुरः । अभिनत् । अहन् । दस्युऽहत्ये ॥ सः । अभ्रियः ।
 न । यवसे । उदन्यन् । क्षयाय । गातुं । विदत् । नः । अस्मेइति ।
 उप । यत् । सीदत् । इंदुं । शरीरैः । श्येनः । अयऽअपाष्टिः । हन्ति ।
 दस्यून् ॥ सः । वार्धतः । शवसानेभिः । अस्य । कुत्साय । शुष्णं ।
 कृपणं । परा । अदात् । अयं । कविं । अनयत् । शस्यमानं । अत्कं ।
 यः । अस्य । सनिता । उत । नृणां ॥ अयं । दशस्यन् । नर्येभिः ।
 अस्य । दसः । देवेभिः । वरुणः । न । मायी । अयं । कनीनः ।
 ऋतुऽपाः । अवेदि । अमिमीत । अरहं । यः । चतुऽपात् ॥ अस्य ।
 स्तोमैभिः । औशिजः । ऋजिश्वा । व्रजं । दरयत् । वृषमेण । पिप्रोः ।

सुत्वा । यत् । यजतः । दीदयत् । गीः । पुरः । इयानः । अमि ।
वर्षसा । भूत् ॥ एव । महः । असुर । वक्षथाय । वघ्नकः । पट्समिः ।
उप । सर्पत् । इंद्र । सः । इयानः । करति । स्वस्ति । अस्मै ॥ ० ॥
इति अष्टमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ नवमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥
॥ १५ ॥ इंद्र । दृह्य । मघऽवन् । त्वाऽवत् । इत् । भुजे । इह । स्तुतः ।
सुतऽपाः । बोधि । नः । वृधे । देवेभिः । नः । सविता । प्र । अवतु ।
श्रुतं । आ । सर्वऽताति । अदिति । वृणीमहे ॥ भराय । सु । भरत ।
भागं । ऋत्विग्यं । प्र । वायवे । शुचिऽपे । क्रंदत्ऽइष्टये । गौरस्य ।
यः । पयसः । पीति । आनशे ॥ ० ॥ आ । नः । देवः । सविता ।
साविषत् । वयः । ऋजुऽयते । यजमानाय । सुन्वते । यथा । देवान् ।
प्रतिऽभूषेम । पाकऽवत् ॥ ० ॥ इंद्रः । अस्मेइति । सुऽमनाः । अस्तु ।
विश्वहा । राजा । सोमः । सुवितस्य । अधि । एतु । नः । यथाऽ-
यथा । मित्रऽधितानि । संऽदधुः ॥ ० ॥ इंद्रः । उक्थेन । शवसा ।
परुः । दधे । बृहस्पते । प्रऽतरीता । असि । आयुषः । यज्ञः । मनुः ।
प्रऽमतिः । नः । पिता । हि । कुं ॥ ० ॥ इंद्रस्य । नु । सुऽकृतं ।
दैव्यं । सहः । अग्निः । गृहे । जरिता । मेधिरः । कविः । यज्ञः । च ।
भूत् । विदथे । चारुः । अंतमः ॥ ० ॥ १६ ॥ न । वः । गुहा ।
चक्रुम । भूरि । दुऽकृतं । न । आविऽत्यं । वसवः । देवऽहेळनं ।
माकिः । नः । देवाः । अनुतस्य । वर्षसः ॥ ० ॥ अप । अमीवां ।
सविता । साविषत् । न्यक् । वरीयः । इत् । अप । सेधंतु ।
अद्रयः ॥ ० ॥ ऊर्ध्वः । प्रावा । वसवः । अस्तु । सोतरि । विश्वा ।
द्वेषांसि । सनुतः । युयोत् । सः । नः । देवः । सविता । पायुः ।
ईड्यः ॥ ० ॥ ऊजै । गावः । यवसे । पीवः । अत्तन । ऋतस्य ।
याः । सद्ने । कोशे । अङ्ध्वे । तनूः । एव । तन्वः । अस्तु ।
भेषजं ॥ ० ॥ क्रतुऽप्रावा । जरिता । शश्वतां । अवः । इंद्रः । इत् ।
भद्रा । प्रऽमतिः । सुतऽवतां । पाण्यं । उज्यं । दिव्यं । यस्य ।

सिक्तये ॥ ० ॥ चित्रः । ते । भानुः । क्रतुऽप्राः । अभिष्टिः । संति ।
 स्पृष्टः । जरणिऽप्राः । अधृष्टाः । रजिष्ठया । रज्या । पश्वः । आ ।
 गोः । तूतूर्पति । परि । अग्रं । दुवस्युः ॥ १७ ॥ उत् । बुध्यध्वं ।
 सऽमनसः । सखायः । सं । अग्नि । इध्वं । बहवः । सऽनीलाः ॥ ० ॥
 इंद्रऽवतः । अवसे । नि । ह्ये । वः ॥ मद्रा । कृणुध्वं । धियः । आ ।
 तनुध्वं । नावै । अरित्रऽपरणी । कृणुध्वं । इष्कृणुध्वं । आयुधा । अरै ।
 कृणुध्वं । प्रांचै । यज्ञं । प्र । नयत । सखायः ॥ युनक्त । सीरा । वि ।
 युगा । तनुध्वं । कृते । योनौ । वपत । इह । बीजं । गिरा । च । श्रुष्टिः ।
 सऽभराः । असत् । नः । नेदीयः । इत् । सृण्यः । पक्कं । आ । इयात् ॥
 सीरा । युंजति । कवयः । युगा । वि । तन्वते । पृथक् । धीराः ।
 देवेषु । सुस्रऽया ॥ निः । आऽहावान् । कृणोतन । सं । वरत्राः ।
 दधातन । सिचामहै । अवतं । उद्रिणं । वयं । सुऽसेकं । अनुपऽक्षितं ॥
 इष्कृतऽआहावं । अवतं । सुऽवरत्रं । सुऽसेचनं । उद्रिणं । सिचे ।
 अक्षितं ॥ १८ ॥ प्रीणीत । अश्वान् । हितं । जयाथ । स्वस्तिऽवाहै ।
 रथं । इत् । कृणुध्वं । द्रोणऽआहावं । अवतं । अश्मऽचक्रं । अंसत्रऽ-
 कोशं । सिचत् । नृऽपानं ॥ व्रजं । कृणुध्वं । सः । हि । वः । नृऽ-
 पानः । वर्मः । सीव्यध्वं । बहुला । पृथूनि । पुरः । कृणुध्वं । आयसीः ।
 अधृष्टाः । मा । वः । सुस्रोत् । चमसः । दंहत । तं ॥ आ । वः ।
 धियं । यज्ञियां । वते । ऊतये । देवाः । देवी । यजतां । यज्ञियां ।
 इह ॥ ० ॥ आ । तु । सिच । हरिं । ई । द्रोः । उपऽस्थे । वाशीभिः ।
 तक्षत । अश्मन्ऽमयीभिः । परि । स्वजध्वं । दश । कश्याभिः ।
 उमेइति । धुरौ । प्रति । वह्निं । युनक्त ॥ उमेइति । धुरौ । वह्निः ।
 आऽपिब्दमानः । अंतः । योनाऽइव । चरति । द्विऽजानिः । वनस्पतिं ।
 वने । आ । अस्थापयध्वं । नि । सु । दधिध्वं । अखनंतः । उत्सं ॥
 कपृत् । नरः । कपृथं । उत् । दधातन । चोदयत । खुदत । वाजऽ-
 सातये । निष्टियः । पत्रं । आ । च्यवय । ऊतये । इंद्रं । सऽवार्धः ।

अष्टकः ८, अ. ५, वगः २०] ८०६ [मं. १०, अनु. ९

इह । सोमंऽपीतये ॥ १९ ॥ प्र । ते । रथं । मिथुऽकृतं । इंद्रः ।
 अवतु । धृष्णुऽया । अस्मिन् । आजौ । पुरुऽहृत । श्रवाय्ये । धनुऽ-
 भक्षेषु । नः । अव ॥ उत् । स्म । वार्तः । वहति । वासः । अस्याः ।
 अधिऽरथं । यत् । अजयत् । सहस्रं । रथीः । अभुत् । मुद्गलानीं ।
 गोऽईष्टौ । भरे । कृतं । वि । अचेत् । इंद्रऽसेना ॥ अंतः । यच्छु ।
 जिघांसतः । वज्रं । इंद्र । अभिऽदासतः । दासस्य । वा । मघऽवन् ।
 आर्यस्य । वा । सनुतः । यवय । वधं ॥ उद्रः । ह्रदं । अपिबत् ।
 जहृषाणः । कूटं । स्म । तृहत् । अभिऽमार्ति । एति । प्र । मुष्कऽ-
 भारः । श्रवः । इच्छमानः । अजिरं । बाहूइति । अमरत् । सिसांसन् ॥
 नि । अक्रंदयन् । उपऽयंतः । एनं । अमेहयन् । वृषभं । मध्ये । आजेः ।
 तेन । सूभर्वे । शतऽवत् । सहस्रं । गवां । मुद्गलः । प्रऽधने । जिगाय ॥
 कर्कद्वे । वृषभः । युक्तः । आसीत् । अवाविचीत् । सारथिः । अस्य ।
 केशी । दुधेः । युक्तस्य । द्रवतः । सह । अनसा । ऋच्छंति । स्म ।
 निऽपदः । मुद्गलानीं ॥ २० ॥ उत् । प्रऽधि । उत् । अहन् । अस्य ।
 विद्वान् । उप । अयुनक् । वंसगं । अत्र । शिक्षन् । इंद्रः । उत् ।
 आवत् । पतिं । अघ्न्यानां । अरंहत । पद्याभिः । कुकुत्ऽमान् ॥ गुनं ।
 अष्टाऽवी । अचरत् । कपर्दी । वस्त्रायां । दारु । आऽनहमानः ।
 नृगणानि । कृण्वन् । बहवे । जनाय । गाः । पस्पशानः । तविषीः ।
 अधत्त ॥ इमं । तं । पश्य । वृषभस्य । युंजं । काष्ठायाः । मध्ये । द्रुऽघ्नं ।
 शयानं । येन । जिगाय । शतऽवत् । सहस्रं । गवां । मुद्गलः ।
 पृतनाज्येषु ॥ आरे । अघा । कः । नु । इत्था । ददश । यं । युंजंति । तं ।
 ऊइति । आ । अस्थापयंति । न । अस्मै । तृणं । न । उदकं । आ । भरंति ।
 उत्ऽत्तरः । धुरः । वहति । प्रऽदेदिशत् ॥ परिवृक्ताऽइव । पतिऽ-
 विद्यं । आनद् । पीप्याना । कूचकेणऽइव । सिंचन् । एषऽएष्या ।
 चित् । रथ्या । जयेम । सुऽमंगलं । सिनऽवत् । अस्तु । सातं ॥ त्वं ।
 विश्वस्य । जगत् ॥ चक्षुः । इंद्र । अस्मि । चक्षुषः । वृषा । यत् ।

आर्जि । वृषणा । सिसाससि । चोदयन् । वघ्निणा । युजा ॥ २१ ॥
 आशुः । शिशानः । वृषभः । न । भीमः । घनाघनः । क्षोभणः ।
 वर्षणीनां । संऽक्रंदनः । अनिऽमिषः । एकऽवीरः । शतं । सेनाः ।
 अजयत् । साकं । इंद्रः ॥ संऽक्रंदनेन । अनिऽमिषेण । जिष्णुना । युत्-
 कारेण । दुऽऽच्यवनेन । धृष्णुना । तत् । इंद्रेण । जयत् । तत् ।
 सहध्वं । युधः । नरः । इषुऽहस्तेन । वृष्णा ॥ सः । इषुऽहस्तेः । सः ।
 निषंगिऽमिः । वशी । संऽस्रष्टा । सः । युधः । इंद्रः । गुणेन । संसृष्ट-
 जित् । सोमऽपाः । बाहुऽशर्धी । उग्रऽधन्वा । प्रतिऽहिताभिः । अस्ता ॥
 बृहस्पते । परि । दीय । रथेन । रक्षऽहा । अमित्रान् । अप-
 बाधमानः । प्रऽभंजन् । सेनाः । प्रऽमृणः । युधा । जयन् । अस्माकं ।
 एधि । अविता । रथानां ॥ बलऽविज्ञायः । स्थविरः । प्रऽवीरः ।
 सहस्वान् । वाजी । सहमानः । उग्रः । अभिऽवीरः । अभिऽसत्वा । सहऽ-
 जाः । जैत्रं । इंद्रः । रथं । आ । तिष्ठ । गोऽवित् ॥ गोत्रऽभिदं । गोऽविदं ।
 वज्रऽबाहुं । जयंतं । अजम् । प्रऽमृणंतं । ओजसा । इमं । सऽजाताः ।
 अनु । वीर्यध्वं । इंद्रं । सखायः । अनु । सं । रभध्वं ॥ २२ ॥
 अमि । गोत्राणि । सहसा । गाहमानः । अद्वयः । वीरः । शतऽमन्युः ।
 इंद्रः । दुऽऽच्यवनः । पृतनाषाट् । अयुध्यः । अस्माकं । सेनाः । अवतु ।
 प्र । युत्ऽसु ॥ इंद्रः । आसां । नेता । बृहस्पतिः । दक्षिणा । यज्ञः । पुरः ।
 एतु । सोमः । देवऽसेनानां । अभिऽभंजतीनां । जयंतीनां । मरुतः ।
 यंतु । अग्रं ॥ इंद्रस्य । वृष्णः । वरुणस्य । राज्ञः । अदित्यानां । मरुतां ।
 शर्धैः । उग्रं । महाऽमनसां । भुवनऽच्यवानां । घोषः । देवानां ।
 जयंतां । उत् । अस्थात् ॥ उत् । हर्षय । मघऽवन् । आयुधानि । उत् ।
 सत्वंनां । मामकानां । मनांसि । उत् । वृत्रऽहन् । वाजिनो ।
 वाजिनानि । उत् । रथानां । जयंतां । यंतु । घोषाः ॥ अस्माकं । इंद्रः ।
 संऽक्रुतेषु । ध्वजेषु । अस्माकं । याः । इषवः । ताः । जयंतु । अस्माकं ।
 वीराः । उत्तरे । भवंतु । अस्मान् । ऊँइति । देवाः । अवत ।

हवेषु ॥ अमीषां । चित्तं । प्रतिऽलोभयंती । गृहाण । अंगानि ।
अप्वे । परा । इहि । अभि । प्र । इहि । निः । दह । हृतऽसु ।
शोकैः ॥ ० ॥ प्र । इत । जयत । नरः । इंद्रः । वः । शर्म ।
यच्छतु । उग्राः । वः । संतु । बाहवः । अनाधृष्याः । यथा ।
असंथ ॥ २३ ॥ असावि । सोमः । पुरुऽहृत । तुभ्यं । हरिऽ-
भ्यां । यज्ञ । उप । याहि । तूयं । तुभ्यं । गिरः । विप्रऽवीराः ।
इयानाः । दधन्विरे । इंद्र । पिब । सुतस्य ॥ अपऽसु । धुतस्य । हरिऽ-
वः । पिब । इह । नृऽभिः । सुतस्य । जठरं । पृणस्व । मिमिक्षुः । यं ।
अद्रयः । इंद्र । तुभ्यं । तेभिः । वर्द्धस्व । मदं । उक्थऽवाहः ॥ प्र ।
उग्रां । पीति । वृष्णे । इयमि । सत्यां । प्रऽयै । सुतस्य । हरिऽअश्व ।
तुभ्यं । इंद्र । धेनाभिः । इह । मादयस्व । धीभिः । विश्वाभिः । शच्या ।
गुणानः ॥ ऊती । शचीऽवः । तव । वीर्येण । वयः । दधानाः । उशिजः ।
ऋतऽज्ञाः । प्रजाऽवत् । इंद्र । मनुषः । दुरोणे । तस्थुः । गृणतः ।
सधऽमाद्यासः ॥ प्रनीतिऽभिः । ते । हरिऽअश्व । सुऽस्तोः । सुऽ-
सुप्तस्य । पुरुऽरुचः । जनासः । मंहिष्ठां । ऊति । विऽतिरै । दधानाः ।
स्तोतारः । इंद्र । तव । सुनृताभिः ॥ २४ ॥ उप । ब्रह्माणि । हरिऽवः ।
हरिऽभ्यां । सोमस्य । याहि । पीतये । सुतस्य । इंद्र । त्वा । यज्ञः ।
क्षममाणं । आनद् । दाश्वान् । असि । अध्वरस्य । प्रऽकेतः ॥ सहस्रऽ-
वाजं । अभिमातिऽसहं । सुतेऽरणं । मघऽवानं । सुऽवृक्ति । उप ।
भुषंति । गिरः । अप्रतिऽइतं । इंद्र । नमस्याः । जरितुः । पनंत ॥
सप्त । आपः । देवीः । सुऽरणाः । अमृक्ताः । यामिः । सिधुं । अतरः ।
इंद्र । पुऽमित् । नवति । स्रोत्याः । नव । च । स्रवती । देवेभ्यः ।
गातुं । मनुषे । च । विंदः ॥ अपः । महीः । अभिऽशस्ते । अमुंचः ।
अजागः । आसु । अधि । देवः । एकः । इंद्र । याः । त्वं । वृत्रऽतूर्ये ।
चकथं । तामिः । विश्वऽआयुः । तन्वं । पुपुष्याः ॥ वीरेण्यः । ऋतुः ।
इंद्रः । सुऽशस्तिः । उत । अपि । धेना । पुरुऽहृतं । इंष्टे ॥ आदयत् ।

वृत्रं । अकृणोत् । ऊँइति । लोकं । ससहे । शक्रः । पृतनाः ।
 अमिष्टिः ॥ ० ॥ २५ ॥ कदा । वसोइति । स्तोत्रं । हर्यते । आ ।
 अव । शमशा । रुधत् । वारितिवाः । दीर्घ । सुतं । वाताप्याय ॥
 हरीइति । यस्य । सुयुजा । विव्रता । वेः । अवैता । अनु । शेषा ।
 उभा । रजीइति । न । केशिना । पतिः । दन् ॥ अप । योः । इंद्रः ।
 पापजे । आ । मर्तः । न । शश्रमाणः । विभीवान् । शुभे । यत् ।
 युयुजे । तविषीऽवान् ॥ सचा । आयोः । इंद्रः । चर्कषे । आ ।
 उपानसः । सपर्यन् । नदयोः । विव्रतयोः । शूरः । इंद्रः ॥ अधि । यः ।
 तस्थौ । केशऽवता । व्यचस्वता । न । पुष्ट्यै । वनोति । शिप्राभ्यां ।
 शिप्रिणीऽवान् ॥ २६ ॥ प्र । अस्तौत् । ऋष्वऽओजाः । ऋष्वेभिः ।
 ततक्ष । शूरः । शवसा । ऋभुः । न । क्रतुऽभिः । मातरिश्वा ॥
 वज्रं । यः । चक्रे । सुहनाय । दस्यवे । हिरीमशः । हिरीमान् ।
 अरुतऽहनुः । अद्भुतं । न । रजः ॥ अवः । नः । वृजिना । शिशीहि ।
 ऋचा । वनेम । अनृचः । न । अब्रह्मा । यज्ञः । ऋधक् । जोषति ।
 त्वेइति ॥ ऊर्ध्वा । यत् । ते । त्रेतिनी । भूत् । यज्ञस्य । धुऽसु ।
 सन्नन् । सऽजूः । नावं । स्वऽयशसं । सचा । आयोः ॥ श्रिये । ते ।
 पृश्निः । उपऽसेचनी । भूत् । श्रिये । दर्विः । अरेपाः । यया । स्वे ।
 पात्रे । सिचसे । उत् ॥ शतं । वा । यत् । असुर्य । प्रति । त्वा ।
 सुऽमित्रः । इत्था । अस्तौत् । दुऽमित्रः । इत्था । अस्तौत् । आवः ।
 यत् । दस्युऽहत्यै । कुत्सऽपुत्रं । प्र ॥ ० ॥ कुत्सऽवत्सं ॥ २७ ॥

इति अष्टमाष्टके पञ्चमोऽध्यायः ॥ ५ ॥

॥ अथ षष्ठोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ उ॒भौ । ऊँइति । न॒नं । तत् । इत् । अ॒र्थये॒येइति ।
वि । त॒न्वाथे॒इति । धि॒यः । व॒स्त्रा । अ॒पसा॑ऽइव । स॒ध्रीची॑ना । या॒तवे ।
प्र । ई । अ॒जीग॑रिति । सु॒दिना॑ऽइव । पृ॒क्षः । आ । त॒सये॒येइति ॥
उ॒ष्ट्राः । फ॒र्वरे॑षु । अ॒येथे॒इति । प्रा॒योगा॑ऽइव । श्वा॒ज्या । शा॒सुः ।
आ । इ॒थः । द॒ताऽइव । हि । स्थः । हि । य॒शसा॑ । ज॒नेषु॑ । मा । अप ।
स्था॒तं । म॒हिषा॑ऽइव । अ॒वऽपाना॑न् ॥ सा॒क्रंऽयु॒जा । श॒कुन॑स्यऽइव ।
प॒क्षा । प॒श्वाऽइव । चि॒त्रा । य॒जुः । आ । ग॒मिष्टं॑ । अ॒ग्निऽइव । दे॒वऽ-
थोः । दी॒दि॒ऽवांसा॑ । परि॒ज्मना॑ऽइव । य॒जथः॑ । पु॒रुऽत्रा ॥ आ॒पीइति॑ ।
वः । अ॒स्मेइति॑ । पि॒तरा॑ऽइव । पु॒त्रा । उ॒ग्राऽइव । रु॒चा । नृ॒पती॑-
इवेति॑नृ॒पती॑ऽइव । तु॒र्यै ॥ इ॒र्याऽइव । पु॒ष्ट्यै । कि॒रणा॑ऽइव । भु॒ज्यै ।
श्रु॒ष्टीवा॑नाऽइव । ह॒वै । आ । ग॒मिष्टं॑ । वं॒सगा॑ऽइव । पु॒ष॒र्या । शि॒वाता॑ ।
मि॒त्राऽइव । ऋ॒ता । श॒तरा॑ । शा॒तप॑न्ता ॥ वा॒जाऽइव । उ॒च्चा । व॒यसा॑ ।
घ॒र्म्येऽस्था॑ । मे॒षाऽइव । इ॒षा । स॒पर्या॑ । पु॒रीषा ॥ १ ॥ सृ॒ण्याऽइव ।
ज॒र्भरी॑इति । तु॒र्फरी॑तुइति । नै॒तोशा॑ऽइव । तु॒र्फरी॑इति । प॒र्फरी॑का ।
उ॒द॒न्यजा॑ऽइव । जे॒मना॑ । म॒दे॒रुइति॑ । ता । मे । ज॒रायु॑ । अ॒जरै॑ ।
म॒रायु॑ ॥ प॒ज्राऽइव । च॒र्चरं॑ । जा॒रै । म॒रायु॑ । क्ष॒त्तऽइव । अ॒र्थेषु॑ ।
त॒र्तरी॑थः । उ॒ग्रा । ऋ॒भूइति॑ । न । आ॒पत् । ख॒रम॒ज्रा । ख॒रऽजुः॑ ।
वा॒युः । न । प॒र्फर॑त् । क्ष॒यत् । र॒यीणां॑ ॥ घ॒र्माऽइव । म॒धु । ज॒ठरै॑ ।
स॒न॒रुइति॑ । भ॒गोऽवि॑ता । तु॒र्फरी॑इति । फा॒रि॒वा । अ॒रै । प॒तरा॑ऽइव ।
च॒च॒रा । च॒न्द्रऽनि॑र्निक् । म॒नःऽऋ॒गा । म॒न॒न्या । न । ज॒ग्मी॑इति ॥
बृ॒ह॒न्ताऽइव । ग॒भरे॑षु । प्र॒तिऽस्थां॑ । पा॒दाऽइव । गा॒धं । त॒र॒ते ।

विदाथः । कर्णाऽइव । शासुः । अनु । हि । सराथः । अंशाऽइव ।
नः । भजतं । चित्रं । अम्रः ॥ आरंगराऽइव । मधु । आ । ईरयेथेइति ।
सारवाऽइव । गवि । नीचीनऽबारे । कीनाराऽइव । स्वेदं । आऽ-
सिस्विदाना । क्षामऽइव । ऊर्जा । सुयवसऽअत् । सचेथेइति ॥
ऋध्याम । स्तोमं । सनुयाम । वाजं । आ । नः । मंत्रं । सुऽरथा ।
इह । उप । यातं । यशः । न । पक्कं । मधु । गोषु । अंतः । आ ।
भुतऽअंशः । अश्विनोः । कामं । अप्राः ॥ २ ॥ आविः । अभुत् ।
महि । माघोनं । एषां । विश्वं । जीवं । तमसः । निः । अमोचि ।
महि । ज्योतिः । पितृऽभिः । दत्तं । आ । अगात् । उरुः । पंथाः ।
दक्षिणायाः । अदशि ॥ उच्चा । द्विवि । दक्षिणाऽवंतः । अस्थुः । ये ।
अश्वऽदाः । सह । ते । सूर्येण । हिरण्यऽदाः । अमृतऽत्वं । भजंते ।
वासऽदाः । सोम । प्र । तिरंते । आयुः ॥ दैधी । पुतिः । दक्षिणा ।
देवऽयज्या । न । कवऽअरिभ्यः । नहि । ते । पृणंति । अथ । नरः ।
प्रयतऽदक्षिणासः । अवद्यऽभिया । वहवः । पृणंति ॥ शतऽधारं ।
वायुं । अर्कं । स्वऽविदं । नृऽचक्षसः । ते । अभि । चक्षते । हविः ।
ये । पृणंति । प्र । च । यच्छंति । संऽगमे । ते । दक्षिणां । दुहते ।
सप्तऽमातरं ॥ दक्षिणाऽवान् । प्रथमः । हुतः । एति । दक्षिणाऽवान् ।
ग्रामऽनीः । अग्रं । एति । तं । एव । मन्ये । नृऽपतिं । जनानां । यः ।
प्रथमः । दक्षिणां । आऽविवाय ॥ ३ ॥ तं । एव । ऋषिं । तं ।
ऊइति । ब्रह्माणं । आहुः । यज्ञऽन्यं । सामऽगां । उक्थऽशसं । सः ।
शुक्रस्य । तन्वंः । वेद । तिस्रः । यः । प्रथमः । दक्षिणया । रराध ॥
दक्षिणा । अश्वं । दक्षिणा । गां । ददाति । दक्षिणा । चंद्रं । उत् ।
यत् । हिरण्यं । दक्षिणा । अन्नं । वनुते । यः । नः । आत्मा । दक्षिणां ।
वमं । कृणुते । विऽज्ञानम् ॥ न । भोजाः । मम्रुः । न । निऽअर्थं ।
ईयुः । न । रिष्यंति । न । व्यथंते । ह । भोजाः । इदं । यत् । विश्वं ।
भुवनं । स्वऽरितिस्वः । च । एतत् । सधै । दक्षिणा । एभ्यः ।

ददाति ॥ भोजाः । जिग्युः । सुरभिः । योनिः । अग्रे । भोजाः । जिग्युः ।
वध्वं । या । सुऽवासाः । भोजाः । जिग्युः । अंतऽपेयं । सुरायाः ।
भोजाः । जिग्युः । ये । अहताः । प्रऽयंति ॥ भोजाय । अश्वं । सं ।
मृजंति । आशुं । भोजाय । आस्ते । कन्या । शुभमाना । भोजस्य ।
इदं । पुष्करिणीऽइव । वेश्मं । परिऽकृतं । देवमानाऽइव । चित्रं ॥
भोजं । अश्वाः । सुष्ठुऽवाहः । वहति । सुऽवृत् । रथः । वर्तते ।
दक्षिणायाः । भोजं । देवासः । अवत । भरेषु । भोजः । शत्रून् ।
संऽअनीकेषु । जेता ॥ ४ ॥ किं । इच्छंती । सुरमा । प्र । इदं ।
आनत् । दुरे । हि । अध्वा । जगुरिः । पराचैः । का । अस्मेऽहितिः ।
का । परिऽतक्या । आसीत् । कथं । रसायाः । अतरः । पर्यासि ॥
इंद्रस्य । दूतीः । इषिता । चरामि । महः । इच्छंती । पणयः । निऽ-
धीन् । वः । अतिऽस्कदः । भियसा । तत् । नः । आवत् । तथा ।
रसायाः । अतरं । पर्यासि ॥ कीदृङ् । इंद्रः । सुरमे । का । दृशीका ।
यस्य । इदं । दूतीः । असरः । पराकात् । आ । च । गच्छात् । मित्रं ।
एन । दधाम । अथ । गवां । गोऽपतिः । नः । भवाति ॥ ० ॥ दभ्यं ।
दभत् । सः ॥ ० ॥ असरं । पराकात् । न । तं । गृहंति । स्ववतः ।
गभीराः । हताः । इंद्रेण । पणयः । शयध्वे ॥ इमाः । गावः । सुरमे ।
याः । ऐच्छः । परि । दिवः । अंतान् । सुऽभगे । पतंती । कः । ते ।
एनाः । अव । सृजात् । अयुध्वी । उत । अस्माकं । आयुधा । संति ।
तिग्मा ॥ ५ ॥ असेन्या । वः । पणयः । वचांसि । अनिषव्याः । तन्वः ।
संतु । पापीः । अधृष्टः । वः । एतवै । अस्तु । पंथाः । बृहस्पतिः ।
वः । उभया । न । मृळात् ॥ अयं । निऽधिः । सुरमे । अद्रिऽबुध्नः ।
गोभिः । अश्वेभिः । वसुऽभिः । निऽऋष्टः । रक्षंति । तं । पणयः ।
ये । सुऽगोपाः । रेकुं । पदं । अलंकं । आ । जगंथ ॥ आ । इह ।
गमन् । ऋषयः । सोमऽशिताः । अयास्यः । अंगिरसः । नवऽग्वाः ।
ते । एतं । ऊर्वं । वि । भजंत । गोनां । अथ । एतत् । वचः । पणयः ।

वमन् । इत् ॥ एव । च । त्वं । सरमे । आऽजगन्थ । प्रऽवाधिता ।
 सहसा । दैव्येन । स्वसारं । त्वा । कृण्वै । मा । पुनः । गाः । अप ।
 ते । गवां । सुऽभगे । भजाम ॥ न । अहं । वेद । भ्रातृऽत्वं । नोऽहिति ।
 स्वसृऽत्वं । इन्द्रः । विदुः । अंगिरसः । च । घोराः । गोऽकामाः ।
 मे । अच्छदयन् । यत् । आयं । अप । अतः । इत् । पणयः । वरीयः ।
 दुरं । इत् । पणयः । वरीयः । उत् । गावः । यंतु । मिनतीः । ऋतेन ।
 बृहस्पतिः । याः । अविदत् । निऽगूळहाः । सोमः । ग्रावाणः । ऋषयः ।
 च । विप्राः ॥ ६ ॥ ते । अवदन् । प्रथमाः । ब्रह्मऽकिलिषे । अकूपारः ।
 सलिलः । मातरिश्वा । वीळुऽहराः । तपः । उग्रः । मयऽभूः । आपः ।
 देवीः । प्रथमऽजाः । ऋतेन ॥ सोमः । राजा । प्रथमः । ब्रह्मऽजायां ।
 पुनरिति । प्र । अयच्छत् । अहणीयमानः । अनुऽअर्तिता । वरुणः ।
 मित्रः । आसीत् । अग्निः । होता । हस्तऽगृह्य । आ । निनाय ।
 हस्तेन । एव । ग्राह्यः । आऽधिः । अस्याः । ब्रह्मऽजाया । इयं । इति ।
 च । इत् । अवोचन् । न । दूताय । प्रऽह्ये । तस्थे । एषा । तथा ।
 राष्ट्रं । गुपितं । क्षत्रियस्य ॥ देवाः । एतस्यां । अवदन्त । पूर्वे । सप्तऽ-
 ऋषयः । तपसे । ये । निऽसेदुः । भीमा । जाया । ब्राह्मणस्य । उपऽ-
 नीता । दुऽधां । दधाति । परमे । विऽओमन् ॥ ब्रह्मऽचारी । चरति ।
 वेक्षित् । विषः । सः । देवानां । भवति । एकं । अंगं । तेन । जायां ।
 अनु । अविदत् । बृहस्पतिः । सोमेन । नीतां । जुह्वं । न । देवाः ।
 पुनः । वै । देवाः । अददुः । पुनः । मनुष्याः । उत् । राजानः ।
 सत्यं । कृण्वानाः । ब्रह्मऽजायां । पुनः । ददुः ॥ पुनऽदाय । ब्रह्मऽ-
 जायां । कृत्वी । देवैः । निऽकिलिषं । ऊर्जे । पृथिव्याः । भक्त्वार्य ।
 उरुगायं । उप । आसते ॥ ७ ॥ संऽइन्द्रः । अद्य । मनुषः । दुरोणे ।
 देवः । देवान् । यजसि । जातऽवेदः । आ । च । वह । मित्रऽमहः ।
 चिकित्वान् । त्वं । दतः । कविः । असि । प्रऽचैताः ॥ तनूऽनपात् ।
 पथः । ऋतस्य । यानान् । मध्वा । संऽअंजन । स्वदय । सुऽजिह्व ।

मन्मानि । धीभिः । उत । यज्ञं । ऋधन् । देवऽत्रा । च । कृणुहि ।
 अध्वरं । नः ॥ आऽजुह्वानः । नः । ईड्यः । वंघ्यः । च । आ । याहि ।
 अग्ने । वसुऽभिः । सुऽजोषाः । त्वं । देवानां । असि । यद्वा । होता ।
 सः । एनान् । यक्षि । इषितः । यजीयान् ॥ प्राचीनं । बर्हिः । प्रऽ-
 दिशा । पृथिव्याः । वस्तोः । अस्याः । वृज्यते । अग्ने । अहो ॥ ० ॥
 देवेभ्यः । अदितये । स्योनं ॥ व्यचस्वतः । उर्विया । वि । श्रयंतां ।
 पतिऽभ्यः । न । जनयः । शुभमानाः । देवीः । द्वारः । बृहतीः ।
 विश्वंऽहन्वाः । देवेभ्यः । भवत । सुप्रऽअयनाः ॥ ८ ॥ आ ।
 सुस्वयंतीइति । यजतेइति । उपाकैइति ॥ ० ॥ दिव्यंइति । योषणेइति ।
 बृहतीइति । सुरुक्मइति । सुरुक्मं । अधि । श्रियं । शुक्रऽपिशं । दधाने-
 इति ॥ ० ॥ सुऽवाचा । मिमाना । यज्ञं । मनुषः । यजध्वै । प्रऽ-
 चोदयंता । विदथेषु । कारुइति । प्राचीनं । ज्योतिः । प्रऽदिशा ।
 दिशंता ॥ आ । नः । यज्ञं । भारती । तूयं । एतु । इळा । मनुष्वत् ।
 इह । चेतयंती । तिस्रः । देवीः । बर्हिः । आ । इदं । स्योनं ।
 सरस्वती । सुऽअपसः । सदंतु ॥ यः । इमेइति । द्यावापृथिवीइति ।
 जनित्रीइति । रूपैः । अर्पिशत् । भुवनानि । विश्वा । तं । अद्य ।
 होतः । इषितः । यजीयान् । देवं । त्वष्टारं । इह । यक्षि । त्रिद्वान् ॥
 उपऽअवरुज । तमन्या । संऽअंजन् । देवानां । पार्थः । ऋतुऽथा ।
 हवींषि । वनस्पतिः । शमिता । देवः । अग्निः । स्वदंतु । हव्यं ।
 मधुना । घृतेन ॥ सद्यः । जातः । वि । अमिमीत । यज्ञं । अग्निः ।
 देवानां । अभवत् । पुरऽगाः । अस्य । होतुः । प्रऽदिशि । ऋतस्य ।
 वाचि । स्वाहाऽकृतं । हविः । अदंतु । देवाः ॥ ९ ॥ मनीषिणः । प्र ।
 भरध्वं । मनीषां । यथाऽयथा । मतयः । संति । नृणां । इंद्रं । सत्यैः ।
 आ । ईरयाम । कृतेभिः । सः । हि । वीरः । गिर्वणस्युः । विदानः ॥
 ऋतस्य । हि । सदसः । धीतिः । अद्यौत् । सं । गार्ष्टेयः । वृषभः ।
 गोभिः । आनट् । उत । अतिष्ठत् । तविषेण । स्वैण । महान्ति । चित्र ।

सं । विव्याच । रजांसि ॥ इंद्रः । किल । श्रुत्यै । अस्य । वेद । सः ।
हि । जिष्णुः । पृथिऽकृत् । सूर्याय । आत् । मेना । कृण्वन् । अच्युतः ।
भुवत् । गोः । पतिः । दिवः । सनऽजाः । अप्रतिऽइतः ॥ ० ॥ व्रता ।
अमिनात् । अंगिरऽभिः । गृणानः । पुरुणि । चित् । नि । ततान् ।
रजांसि । दाधार । यः । धरुण । सुत्यऽताता ॥ इंद्रः । दिवः । प्रतिऽ-
मानं । पृथिव्याः । विश्वा । वेद । सवना । हन्ति । शुष्णं । महीं ।
चित् । द्यां । आ । अतनात् । सूर्येण । चास्कंभं । चित् । स्कंभेन ।
स्कभीयान् ॥ १० ॥ वज्रेण । हि । वृत्रऽहा । वृत्रं । अस्तः । अदेवभ्य ।
शशुवानस्य । मायाः । धृष्णोऽति । अत्र । धृषता । जघंथ ।
अथ । अमवः । मघऽवन् । बाहुऽओजाः ॥ सचैत । यत् । उपसः ।
सूर्येण । चित्रां । अस्य । केतवः । रां । अविदन् । आ । यत् । नक्षत्रं ।
ददृशे । दिवः । न । पुनः । यतः । नकिः । अद्धा । जु । वेद ॥ दुरं ।
किल । प्रथमाः । जग्मुः । आसां । इंद्रस्य । याः । प्रऽसवे । सन्तुः ।
आपः । कं । स्वित् । अग्रं । कं । बुध्नः । आसां । आपः । मध्यं । कं ।
वः । नूनं । अंतः ॥ सृजः । सिंधून् । अहिना । जग्रसानान् । आन् ।
इत् । एताः । प्र । विविज्रे । जवेन । मुमुक्षमाणाः । उत । याः ।
मुमुचे । अथ । इत् । एताः । न । रमंते । निऽतिक्ताः ॥ सध्रीचीः ।
सिंधुं । उशतीऽइव । आयन् । सनात् । जारः । अरितः । पुऽ-
मित् । आसां । अस्तं । आ । ते । पार्थिवा । वसूने । अस्मेइति ।
जग्मुः । सनुताः । इंद्र । पूर्वीः ॥ ११ ॥ इंद्र । पिव । प्रतिऽकामं ।
सुतस्य । प्रातऽसावः । तव । हि । पूर्वऽपीतिः । हर्षस्व । हंतवे ।
शूर । शत्रून् । उक्थेभिः । ते । वीर्या । प्र । ब्रवाम ॥ यः । ते ।
रथः । मनसः । जवीयान् । आ । इंद्र । तेन । सोमऽवेयाय । याहि ।
तूर्यं । आ । ते । हरयः । प्र । द्रवन्तु । येभिः । यासि । वृषऽभिः ।
मंदमानः ॥ हरित्वता । वर्चसा । सूर्यस्य । श्रेष्ठैः । रूपैः । तन्वं ।
स्पर्शयस्व । अस्माभिः । इंद्र । सखिऽभिः । हुवानः । सध्रीचीनः ।

मादयस्व । निऽसद्य ॥ यस्य । त्यत् । ते । महिमानं । मर्देषु । इमे इति ।
मही इति । रोदसी इति । न । अविविक्तां । तत् । ओकः । आ । हरिऽ-
भिः । इंद्र । युक्तैः । प्रियेभिः । थाहि । प्रियं । अन्नं । अच्छ ॥ यस्य ।
शश्वत् । पपिऽवान् । इंद्र । शत्रून् । अननुऽकृत्या । रण्या । चकथ ।
सः । ते । पुरऽधि । तविषीं । इयति । सः । ते । मदाय । सुतः ।
इंद्र । सोमः ॥ १२ ॥ इदं । ते । पात्रं । सनऽवित्तं । इंद्र । पिब ।
सोमं । एना । शतक्रतो इति शतऽकृता । पुर्णः । आऽहावः । मदिरस्य ।
मध्वः । यं । विश्वे । इत् । अभिऽहयति । देवाः ॥ वि । हि । त्वां ।
इंद्र । पुरुधा । जनासः । हितऽप्रयसः । वृषभ । ह्वयते । अस्माकं ।
ते । मधुमत्ऽतमानि । इमा । भुवन् । सर्वना । तेषु । हर्य ॥ प्र । ते ।
इंद्र । पुर्व्याणि । प्र । नूनं । वीर्या । वोचं । प्रथमा । कृतानि ।
सतीनऽमन्युः । अथथयः । अद्रिं । सुऽवेदनां । अकृणोः । ब्रह्मणे । गां ॥
नि । सु । सीद । गणऽपते । गणेषु । त्वां । आहुः । विप्रऽतमं ।
कवीनां । न । ऋते । त्वत् । क्रियते । किं । चन । आरे । महां ।
अर्कं । मघऽवन् । चित्रं । अर्च ॥ अभिऽख्या । नः । मघऽवन् ।
नाधमानान् । सखे । बोधि । वसुऽपते । सखीनां । रणं । कृधि ।
रणऽकृत् । सत्यऽशुभम् । अभक्ते । चित् । आ । भज । राये ।
अस्मान् ॥ इति नवमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ दशमोऽनुवाकः ॥
॥ - :: - ॥ १३ ॥ तं । अस्य । द्यावापृथिवी इति । सऽचेतसा ।
विश्वेभिः । देवैः । अनु । शुभं । आवतां । यत् । ऐत् । कृष्वानः ।
महिमानं । इंद्रियं । पीत्वी । सोमस्य । क्रतुऽमान् । अवर्धत ॥ तं ।
अस्य । विष्णुः । महिमानं । ओजसा । अंशुं । दधन्वान् । मधुनः ।
वि । रणशते । देवेभिः । इंद्रः । मघऽवा । सयावऽभिः । वृत्रं ।
जघन्वान् । अभवत् । वरेण्यः ॥ वृत्रेण । यत् । अहिना । विभ्रत् ।
आयुधा । संऽअस्थिथाः । युधये । शंसं । आऽविदे । विश्वे । ते । अत्र ।
मरुतः । सह । त्मना । अवर्धन् । उग्र । महिमानं । इंद्रियं ॥ जज्ञानः ।

एव । वि । अवाधत् । स्पृधः । प्र । अपश्यत् । वीरः । अभि । पौंस्यै ।
रणं । अवृश्चत् । अद्रिं । अव । सऽस्यदः । सृजत् । अस्तभ्नात् । नाकं ।
सुऽपस्यया । पृथुं ॥ आत् । इंद्रः । सत्रा । तविषीः । अपत्यत् । वरीयः ।
द्यावापृथिवीहति । अवाधत् । अव । अभरत् । धृषितः । वज्रं । आयसं ।
शेवं । मित्राय । वरुणाय । दाशुषे ॥ १४ ॥ इंद्रस्य । अत्र । तवि-
षीभ्यः । विऽरश्निनः । ऋघ्रायतः । अरंहयंत । मन्यवे । वृत्रं । यत् ।
उग्रः । वि । अवृश्चत् । ओजसा । अपः । विभ्रतं । तमसा । परिऽ-
वृतं ॥ या । वीर्याणि । प्रथमानि । कर्त्वा । मुहिऽत्वेभिः । यतमानौ ।
संऽईयतुः । ध्वांतं । तमः । अव । दध्वसे । हते । इंद्रः । मद्वा ।
पूर्वेऽहूतौ । अपत्यत् ॥ विश्वे । देवासः । अध । वृण्यानि । ते ।
अवर्धयन् । सोमऽवत्या । वचस्यया । रुद्धं । वृत्रं । अहिं । इंद्रस्य ।
हन्मना । अग्निः । न । जंभैः । तृषु । अन्नं । आवयत् ॥ भूरि । दक्षेभिः ।
वचनेभिः । ऋक्ऽभिः । सख्येभिः । सख्यानि । प्र । वोचत । इंद्रः ।
धुनिं । च । चुमुरिं । च । दंभयन् । श्रद्धाऽमनस्या । शृणुते ।
दभीतये ॥ त्वं । पुरूणि । आ । भर । सुऽअश्व्या । येभिः । मंसै ।
निऽवचनानि । शंसन् । सुऽगेभिः । विश्वा । दुऽइता । तरेम ।
विदोहति । सु । नः । उर्विया । गाधं । अद्य ॥ १५ ॥ घर्मा । संऽ-
अंता । त्रिऽवृत्तं । वि । आपतुः । तयोः । जुष्टिं । मातरिश्वा । जगाम ।
दिवः । पयः । दिधिषाणाः । अवेषन् । विदुः । देवाः । सहऽसामानं ।
अर्कं ॥ तिस्रः । देष्ट्राय । निऽऽकृतीः । उप । आसते । दीर्घऽश्रुतः ।
वि । हि । जानति । वद्वयः । तासां । नि । चिक्थुः । कवयः । निऽ-
दानं । परेषु । याः । गुह्येषु । व्रतेषु ॥ चतुऽकपर्दा । युवतिः । सुऽ-
पेशाः । घृतऽप्रतीका । वयुनानि । वस्ते । तस्यां । सुऽपूर्णं ।
वृषणा । नि । सेदतुः । यत्र । देवाः । दधिरे । भागऽधेयं ॥
एकः । सुऽपूर्णः । सः । समुद्रं । आ । विवेश । सः । इदं ।
विश्वं । भुवनं । वि । चष्टे । तं । पाकेन । मनसा । अपश्यं ।

अंतितः । तं । माता । रेळिह । सः । ऊँइति । रेळिह ।
 मातरं ॥ सुऽपणं । विप्राः । कवयः । वचःऽभिः । एकं । संतं ।
 बहुधा । कल्पयंति । छंदसि । च । दधतः । अध्वरेषु । ग्रहान् ।
 सामस्य । मिमते । द्वादश ॥ १६ ॥ षट्ऽत्रिंशान् । च । चतुरः ।
 कल्पयतः । छंदसि । च । दधतः । आऽद्वादशं । यज्ञं । विऽमायं ।
 कवयः । मनीषा । ऋक्ऽसामाभ्यां । प्र । रथं । वर्तयंति ॥ चतुःऽ-
 दश । अन्ये । महिमानः । अस्य । तं । धीराः । वाचा । प्र । नयंति ।
 सप्त । आप्रानं । तीर्थं । कः । इह । प्र । वोचत् । येन । पथा । प्रऽ-
 पिबते । सुतस्य ॥ सहस्रधा । पंचऽदशानि । उक्था । यावत् ।
 द्यावापृथिवीति । तावत् । इत् । तत् । सहस्रधा । महिमानः । सहस्रं ।
 यावत् । ब्रह्म । विऽस्थितं । तावती । वाक् ॥ कः । छंदसां । योगं । आ ।
 वेद । धीरः । कः । धिष्ण्यां । प्रति । वाचं । पपाद । कं । ऋत्विजां ।
 अष्टमं । शूरं । आहुः । हरीइति । इंद्रस्य । नि । चिकाय । कः ।
 स्वित् ॥ भूम्याः । अंतं । परि । एकं । चरंति । रथस्य । धुऽसु ।
 युक्तासः । अस्थुः । श्रमस्य । दायं । वि । भजंति । एभ्यः । यदा ।
 यमः । भवात् । हभ्ये । हितः ॥ १७ ॥ चित्रः । इत् । शिशौः ।
 तरुणस्य । वक्षथः । न । यः । मातरौ । अपिऽपति । धातवे । अनुधाः ।
 यदि । जाजेनत् । अद्य । च । नु । ववक्षं । सद्यः । महि । दुत्यं ।
 चरेन् ॥ अग्निः । ह । नाम । धायि । दन् । अपऽतमः । सं । यः ।
 वना । युवते । भस्मना । दता । अभिऽप्रमुरा । जुह्वा । सुऽअध्वरः ।
 इनः । न । प्रोथमानः । यवसे । वृषा ॥ तं । वः । विं । न । द्रुऽ-
 सदं । देवं । अंधसः । इंदुं । प्रोथंतं । प्रऽवपंतं । अर्णवं । आसा ।
 वह्निं । न । शाचषां । धिऽरप्शिनं । महिऽव्रतं । न । सरजंतं । अध्वनः ॥
 वि । यस्थं । ते । ज्रयसानस्य । अजर । धक्षौः । न । वाताः । परि ।
 सति । अच्युताः । आ । रणवासः । युयुधयः । न । सत्त्वनं । त्रितं ।
 नशंतं । प्र । शिषंतः । इष्ट्ये ॥ सः । इत् । अग्निः । कण्वऽतमः ।

कण्वऽसखा ॥ ० ॥ अग्निः । पातु । गृणतः । अग्निः । सुरीन् । अग्निः ।
ददातु । तेषां । अवः । नः ॥ १८ ॥ वाजिन्ऽतमाय । सहसे । सुऽ-
पित्र्य । तृषु । च्यवानः । अनु । जातऽवेदसे । अनुद्रे । चित् । यः ।
धृषता । वरं । सते । महिन्ऽतमाय । धन्वना । इत् । अविष्यते ॥
एव । अग्निः । मरुतैः । सह । सुरिऽभिः । वसुः । स्तवे । सहसः ।
सुनरः । नृऽभिः । मित्रासः । न । ये । सुऽधिताः । ऋतऽयवः ।
द्यावः । न । वृष्टैः । अभि । संति । मानुषान् ॥ ऊर्जैः । नपात् ।
सहसाऽवन् । इति । त्वा । उपऽस्तुतस्य । वन्दते । वृषा । वाक् ॥ ० ॥
इति । त्वा । अग्ने । वृष्टिऽहव्यस्य । पुत्राः । उपऽस्तुतासः । ऋषयः ।
अवोचन् । तान् । च । पाहि । गृणतः । च । सुरीन् । वषट् । वषट् ।
इति । ऊर्ध्वासः । अनक्षन् । नमः । नमः ॥ ० ॥ १९ ॥ पिव । सोमं ।
महते । इन्द्रियाय । पिव । वृत्राय । हन्तवे । शविष्ठ । पिव । राये ।
शवसे । ह्यमानः । पिव । मध्वः । तृपत् । इन्द्र । आ । वृषस्व ॥
अस्य । पिव । क्षुऽमतः । प्रऽस्थितस्य । इन्द्र । सोमस्य । वरं । आ ।
सुतस्य । स्वस्तिऽदाः । मनसा । मादयस्व । अर्वाचीनः । रेवते ।
सौभगाय ॥ ममत्तु । त्वा । दिव्यः । सोमः । इन्द्र । ममत्तु । यः ।
सुयते । पार्थिवेषु । ममत्तु । येन । वरिवः । चकथं । ममत्तु । येन ।
निऽरिणासि । शत्रून् ॥ आ । द्विऽवर्हाः । अमिनः । यातु । इन्द्रः ।
वृषा । हरिऽभ्यां । परिऽसक्तं । अंधः । गवि । आ । सुतस्य । प्रऽ-
भृतस्य । मध्वः । सुत्रा । खेदां । अरुशऽहा । आ । वृषस्व ॥ नि ।
तिग्मानि । भ्राशयन् । भ्राश्यानि ॥ ० ॥ उग्राय । ते । सहः । बलं ।
ददामि । प्रतिऽइत्य । शत्रून् । विऽगदेषु । वृश्च ॥ २० ॥ वि । अर्यः ।
इन्द्र । तनुहि । श्रवांसि । ओजः । स्थिराऽइव । धन्वनः । अभिऽ-
मातीः । अस्मद्यक् । ववृधानः । सहऽभिः । अनिऽभृष्टः । तन्वं ।
ववृधस्व ॥ इदं । हविः । मघऽवन् । तुभ्यं । रातं । प्रति । संऽराट् ।
अह्वानः । गृभाय । तुभ्यं । सुतः । मघऽवन् । तुभ्यं । पक्कः । अद्धि ।

इन्द्र । पिब । च । प्रऽस्थितस्य ॥ अद्भि । इत् । इन्द्र । प्रऽस्थिता ।
इमा । हवीर्षि । चनः । दधिध्व । पचता । उत । सोमं । प्रयस्वतः ।
प्रति । हर्यामसि । त्वा । सत्याः । संतु । यजमानस्य । कामाः ॥ प्र ।
इन्द्राग्निऽभ्यां । सुऽवचस्यां । इयमि । सिधौऽइव । प्र । ईरयं । नाव ।
अकैः । अयाऽइव । परि । चरन्ति । देवाः । ये । अस्मभ्यं । धनऽदाः ।
उत्ऽभिदः । च ॥ २१ ॥ न । वै । ऊँइति । देवाः । क्षुधं । इत् । वधं ।
ददुः । उत । आशितं । उप । गच्छति । मृत्यवः । उतोइति । रयिः ।
पृणतः । न । उप । दस्यति । उत । अपृणन् । मडितारं । न ।
विदते ॥ यः । आध्राय । चक्रमानाय । पित्वः । अन्नऽवान् । सन् ।
रफिताय । उपऽजग्मुषे । स्थिरं । मनः । कृणुते । सेवते । पुरा ।
उतोइति । चित् । सः । मडितारं । न । विदते ॥ सः । इत् । भोजः ।
यः । गृहवे । ददाति । अन्नऽकामाय । चरते । कुशाय । अरं । अस्मै ।
भवति । यामऽहूतौ । उत । अपरीषु । कृणुते । सखायं ॥ न । सः ।
सखा । यः । न । ददाति । सख्ये । सचाऽभुषे । सचमानाय । पित्वः ।
अप । अस्मात् । प्र । इयात् । न । तत् । ओकः । अस्ति । पृणतं ।
अन्यं । अरणं । चित् । इच्छेत् ॥ पूर्णीयात् । इत् । नाधमानाय । तव्यान् ।
द्राघीयांसं । अनु । पश्येत् । पंथां । ओइति । हि । वर्तते । रथ्याऽ-
इव । चक्रा । अन्यऽअन्यं । उप । तिष्ठन्त । रायः ॥ २२ ॥ मोघं ।
अन्नं । विदते । अप्रऽचेताः । सत्यं । ब्रवीमि । वधः । इत् । सः ।
तस्य । न । अर्यमणं । पुष्यति । नोइति । सखायं । केवलऽअघः ।
भवति । केवलऽआदी ॥ कृषन् । इत् । फालः । आशितं । कृणोति ।
यन् । अध्वानं । अप । वृंक्ते । चरित्रैः । वदन् । ब्रह्मा । अवदतः ।
वनीयान् । पृणन् । आपिः । अपृणन्तं । अभि । स्यात् ॥ एकऽपात् ।
भूयः । द्विऽपदः । वि । चक्रमे । द्विऽपात् । त्रिऽपादं । अभि । एति ।
पश्चात् । चतुऽपात् । एति । द्विऽपदां । अभिऽस्वरे । संऽपश्यन् ।
पंक्तीः । उपऽतिष्ठमानः । समौ । चित् । हस्तौ । न । समं । विविष्टः ।

संऽमातरा । चित् । न । समं । दुहातेइति । यमयोः । चित् । न ।
समा । वीर्याणि । ज्ञातीइति । चित् । संतौ । न । समं । पूर्णीतः ॥ २३ ॥
अग्ने । हंसि । नि । अत्रिणं । दीद्यत् । मर्त्येषु । आ । स्वे । क्षये ।
शुचिऽव्रत ॥ उत् । तिष्ठसि । सुऽआहुतः । घृतानि । प्रति । मोदसे ।
यत् । त्वा । स्रुचः । संऽअस्थिरन् ॥ सः । आऽहुतः । वि । रोचते ।
अग्निः । ईळेन्यः । गिरा । स्रुचा । प्रतीकं । अज्यते ॥ घृतेन । अग्निः ।
सं । अज्यते । मधुऽप्रतीकः । आऽहुतः । रोचमानः । विभाऽवसुः ॥
जरमाणः । सं । ईध्यसे । देवेभ्यः । हव्यऽवाहन । तं । त्वा । हवन्त ।
मर्त्याः ॥ २४ ॥ तं । मर्ताः । अमर्त्यं । घृतेन । अग्निः । सपर्यत । अदाभ्यं ।
गृहऽपति ॥ अदाभ्येन । शोचिषा । अग्ने । रक्षः । त्वं । दह । गोपाः ।
ऋतस्य । दीदिहि ॥ सः । त्वं । अग्ने । प्रतीकेन । प्रति । ओष । यातुऽ-
ध्यान्यः । उरुऽक्षयेषु । दीद्यत् ॥ तं । त्वा । गीऽभिः । उरुऽक्षया ।
हव्यऽवाह । सं । ईधिरे । यजिष्ठं । मानुषे । जने ॥ २५ ॥ इति । वै ।
इति । मे । मनः । गां । अश्वं । सुनुयां । इति । कुवित् । सोमस्यं । अपां ।
इति ॥ प्र । वाताऽइव । दोधतः । उत् । मा । पीताः । अयंसत ॥ ० ॥
रथं । अश्वाऽइव । आशवः ॥ ० ॥ उप । मा । मतिः । अस्थित । वात्रा ।
पुत्रऽइव । प्रियं ॥ ० ॥ अहं । तष्टाऽइव । वंधुरं । परि । अचामि ।
हृदा । मति ॥ ० ॥ नहि । मे । अक्षिऽपत् । चन । अच्छान्तसुः । पंच ।
कृष्टयः ॥ ० ॥ २६ ॥ नहि । मे । रोदसीइति । उमेइति । अन्यं । पक्षं ।
चन । प्रति ॥ ० ॥ अभि । द्यां । मदिना । भुवं । अभि । इमां । पृथिवीं ।
महीं ॥ ० ॥ हंत । अहं । पृथिवीं । इमां । नि । दधानि । इह । वा ।
इह । वा ॥ ० ॥ ओषं । इत् । पृथिवीं । अहं । जघनानि ॥ ० ॥ द्विवि ।
मे । अन्यः । पक्षः । अधः । अन्यं । अचीकृषं ॥ ० ॥ अहं । अस्मि ।
महाऽमहः । अभिऽनभ्यं । उत्ऽईषितः ॥ ० ॥ गृहः । यामि । अरं-
रुतः । देवेभ्यः । हव्यऽवाहनः ॥ ० ॥ २७ ॥

इति अष्टमाष्टके षष्ठोऽध्यायः ॥ ६ ॥

॥ अथ सप्तमोऽध्यायः ॥

हरिः ॐ ॥ तत् । इत् । आस । भुवनेषु । ज्येष्ठं । यतः ।
 जज्ञे । उग्रः । त्वेषऽनुष्णः । सद्यः । जज्ञानः । नि । रिणाति ।
 शत्रून् । अनु । यं । विश्वे । मदैति । ऊमाः ॥ ववृधानः । शवसा ।
 भूरिऽओजाः । शत्रुः । दासाय । भियसं । दधाति । अविऽअनत् ।
 च । विऽअनत् । च । सस्त्रि । सं । ते । नवंत् । प्रऽभृता । मदैषु ॥
 त्वेइति । क्रतुं । अपि । वृज्जति । विश्वे । द्विः । यत् । एते । त्रिः ।
 भवति । ऊमाः । स्वादोः । स्वादीयः । स्वादुना । सृज् । सं । अदः ।
 सु । मधु । मधुना । अभि । योधीः ॥ इति । चित् । हि । त्वा । धना ।
 जयंतं । मदैऽमदे । अनुऽमदैति । विप्राः । ओजीयः । धृष्णोइति ।
 स्थिरं । आ । तनुष्व । मा । त्वा । दभन् । यातुऽधानाः । दुऽएवाः ॥
 त्वया । वयं । शाशब्दहे । रणेषु । प्रऽपश्यंतः । युधेन्यानि । भूरि ।
 चोदयामि । ते । आयुधा । वचःऽभिः । सं । ते । शिशामि । ब्रह्मणा ।
 वयांसि ॥ १ ॥ स्तुषेय्यं । पुरुऽवर्षसं । ऋभ्वं । इनऽतमं । आप्त्यं ।
 आप्त्यानां । आ । दर्शते । शवसा । सप्त । दानून् । प्र । साक्षते ।
 प्रतिऽमानानि । भूरि ॥ नि । तत् । दधिषे । अवरं । परं । च । यस्मिन् ।
 आविथ । अवसा । दुरोणे । आ । मातरां । स्थापयसे । जिगत्नूइति ।
 अतः । इनोषि । कर्वरा । पुरुणि ॥ इमा । ब्रह्म । बृहत्ऽदिवः ।
 विवक्ति । इंद्राय । शुषं । अग्रियः । स्वऽसाः । महः । गोत्रस्य ।
 क्षयति । स्वऽराजः ॥ ० ॥ एव । महान् । बृहत्ऽदिवः । अथर्वा ।
 अवोचत् । स्वां । तन्वं । इंद्रं । एव । स्वसारः । मातरिभ्वरीः ।
 अरिप्राः । हिन्वंति । च । शवसा । वर्धयति । च ॥ २ ॥ हिरण्यऽगर्भः ।

सं । अवर्तत । अग्ने । भुतस्य । जातः । पतिः । एकः । आसीत् ।
 सः । दाधार । पृथिवीं । द्यां । उत । इमां । कस्मै । देवाय ।
 हविषा । विधेम ॥ यः । आत्मऽदाः । बलऽदाः । यस्य । विश्वे । उपऽ-
 आसते । प्रऽशिषं । यस्य । देवाः । यस्य । चक्ष्माया । अमृतं । यस्य ।
 मृत्युः ॥ ० ॥ यः । प्राणतः । निऽमिषतः । महिऽत्वा । एकः । इत् ।
 राजा । जगतः । बभूव । यः । ईशे । अस्य । द्विऽपदः । चतुऽपदः ।
 ॥ ० ॥ यस्य । इमे । हिमऽवतः । महिऽत्वा । यस्य । समुद्रं । रसया ।
 सह । आहुः । यस्य । इमाः । प्रऽदिशः । यस्य । बाहू इति ॥ ० ॥ येन ।
 द्यौः । उग्रा । पृथिवी । च । दृळ्हा । येन । स्वऽरितिस्यः । स्तभितं ।
 येन । नाकः । यः । अंतरिक्षे । रजसः । विऽमानः ॥ ० ॥ ३ ॥ यं ।
 क्रंदसी इति । अवसा । तस्तभाने इति । अभि । ऐक्षेतां । मनसा ।
 रेजमाने इति । यत्र । अधि । सूरः । उत्ऽइतः । विऽभाति ॥ ० ॥
 आपः । ह । यत् । बृहतीः । विश्वं । आयन् । गर्भे । दधानाः ।
 जनयंतीः । अग्निं । ततः । देवानां । सं । अवर्तत । असुः । एकः ॥ ० ॥
 यः । चित् । आपः । महिना । परिऽअपश्यत् । दक्षं । दधानाः ।
 जनयंतीः । यज्ञं । यः । देवेषु । अधि । देवः । एकः । आसीत् ॥ ० ॥
 मा । नः । हिंसीत् । जनिता । यः । पृथिव्याः । यः । वा । दिवं ।
 सत्यधर्मा । जजान । यः । च । अपः । चंद्राः । बृहतीः । जजान ॥ ० ॥
 प्रजापतेन त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परितो बभूव । यत्कामास्ते जुहुमस्त-
 न्नो अस्तु वयं स्यामपतयोरयीणां ॥ ४ ॥ वसुं । न । चित्रऽमहसं ।
 गृणीषे । वामं । शेवं । अतिथिं । अद्विषेण्यं । सः । रासते । शुरुधः ।
 विश्वऽधायसः । अग्निः । होता । गृहऽपतिः । सुऽवीर्यं ॥ जुषाणः ।
 अग्ने । प्रति । हर्य । मे । वचः । विश्वानि । विद्वान् । वयुनानि ।
 सुकृतो इति सुऽकृतो । घृतऽनिर्निक् । ब्रह्मणे । गातुं । आ । ईरय ।
 तव । देवाः । अजनयन् । अनु । व्रतं ॥ सप्त । धामानि । परिऽयन् ।
 अमर्त्यः । दाशत् । दाशुषे । सुऽकृते । ममहस्व । सुऽवीरेण । रयिणा ।

अग्ने । सुऽआभुवा । यः । ते । आनद् । संऽइधा । तं । जुषस्व ॥ ० ॥
हविष्मंतः । ईळते । सप्त । वाजिनं । शृण्वंतं । अग्निं । घृतऽपृष्ठं ।
उक्षणे । पृणंतं । देवं । पृणते । सुऽवीर्यं ॥ त्वं । दूतः । प्रथमः ।
चरेण्यः । सः । हुयमानः । अमृताय । मत्स्व । त्वां । मर्जयन् । मरुतः ।
दाशुषः । गृहे । त्वां । स्तोमैभिः । भृगवः । वि । रुरुचुः ॥ ५ ॥ इषं ।
दुहन् । सुऽदुवा । विश्वऽधायसं । यज्ञऽप्रिये । यजमानाय । सुक्रतो-
इतिसुऽक्रतो । अग्ने । घृतऽसुः । त्रिः । ऋतानि । दीद्यत् । वर्तिः ।
यज्ञं । परिऽयन् । सुक्रतुऽयसे ॥ त्वां । इत् । अस्याः । उपसः । विऽ-
उष्टिषु । दूतं । कृण्वानाः । अयजंत । मानुषाः । त्वां । देवाः ।
महयाय्याय । ववृधुः । आज्यं । अग्ने । निऽमृजंतः । अध्वरे ॥ नि ।
त्वा । वसिष्ठाः । अहंत । वाजिनं । गृणंतः । अग्ने । विदथेषु ।
वेधसः ॥ ० ॥ धारय ॥ ० ॥ ६ ॥ अयं । वेनः । चोदयत् । पृश्निऽ-
गर्भाः । ज्योतिऽजरायुः । रजसः । विऽमाने । इमं । अपां । संऽ-
गमे । सूर्यस्य । शिशुं । न । विप्राः । मतिऽभिः । रिहंति ॥ समुद्रात् ।
ऊर्मिं । उत् । इयर्ति । वेनः । नभऽजाः । पृष्ठं । हर्यतस्य । दर्शि ।
ऋतस्य । सानौ । अधि । विष्टपि । भ्राट् । समानं । योनिं ।
अभि । अनुपत । द्राः ॥ समानं । पूर्वीः । अभि । वावशानाः ।
तिष्ठन् । वत्सस्य । मातरः । सऽनीळाः ॥ ० ॥ चक्रमाणाः ।
रिहंति । मध्वः । अमृतस्य । वाणीः । जानंतः । रूपं । अकृपंत ।
विप्राः । मृगस्य । घोषं । महिषस्य । हि । गमन् । ऋतेन । यंतः ।
अधि । सिंधुं । अस्थुः । विदत् । गंधर्वः । अमृतानि । नाम ॥ अप्सराः ।
जारं । उपऽसिष्मियाणा । योषां । बिभर्ति । परमे । विऽओमन् ।
चरत् । प्रियस्य । योनिषु । प्रियः । सन् । सीदत् । पक्षे । हिरण्यये ।
सः । वेनः ॥ ७ ॥ नाकैः । सुऽपणं । उप । यत् । पतंतं । हृदा ।
वेनंतः । अभि । अचक्षत । त्वा । हिरण्यऽपक्षं । वरुणस्य । दूतं ।
यमस्य । योनौ । शकुनं । भुरण्युं ॥ ० ॥ प्रत्यङ् । चित्रा । बिभ्रत् ।

अस्य । आयुधानि ॥ ० ॥ नाम । जनत । प्रियाणि ॥ द्रुप्सः । समुद्रं ।
 अभि । यत् । जिगाति । पश्यन् । गृध्रस्य । चक्षसा । विधर्मन् ॥ ० ॥
 चक्रानः । तृतीयै । चक्रे । रजसि । प्रियाणि ॥ ८ ॥ इमं । नः । अशे ।
 उप । यज्ञ । आ । इहि । पंचस्यामं । त्रिद्वृतं । सप्ततंतुं । असः ।
 हव्यऽवाद् । उत । नः । पुरऽगाः । ज्योक् । एव । दीर्घ । तमः ।
 आ । अशयिष्ठाः ॥ अदेवात् । देवः । प्रचता । गुहा । यन् । प्र-
 पश्यमानः । अमृतऽत्वं । एमि । शिवं । यत् । संतं । अशिवः । जहामि ।
 स्वात् । सख्यात् । अरणीं । नामिं । एमि ॥ पश्यन् । अन्यस्याः ।
 अतिथिं । वयायाः । ऋतस्य । धाम । वि । मिमे । पुरुणि । शंसामि ।
 पित्रे । असुराय । शेवं । अयज्ञियात् । यज्ञियं । भागं । एमि ॥ बह्वीः ।
 समाः । अकरं । अंतः । अस्मिन् । इंद्रं । वृणानः । पितरं । जहामि ।
 अग्निः । सोमः । वरुणः । ते । चयवते । परिऽआवर्त्त । राष्ट्रं ।
 तत् । अवाभि । आऽयन् ॥ निऽमायाः । ऊँइति । त्ये । असुराः ।
 अभवन् । त्वं । च । मा । वरुण । कामयासे । ऋतेन । राजन् ।
 अनृतं । विऽविचन् । मम । राष्ट्रस्य । अधिऽपत्यं । आ । इहि ॥ ९ ॥
 इदं । स्वः । इदं । इत् । आस । वामं । अयं । प्रऽकाशः । उरु ।
 अंतरिक्षं । हनाव । वृत्रं । निऽएहि । सोम । हविः । त्वा । संतं ।
 हविषा । यजाम ॥ कविः । कविऽत्वा । दिवि । रूपं । आ । असजत् ।
 अप्रभूती । वरुणः । निः । अपः । सृजत् । क्षेमं । कृण्वानाः । जनयः ।
 न । सिधवः । ताः । अस्य । वंणी । शुचयः । भरिभ्रति ॥ ताः । अस्य ।
 ज्येष्ठं । इंद्रियं । सचते । ताः । ई । आ । क्षेति । स्वधया । मदंतीः ।
 ताः । ई । विशः । न । राजानं । वृणानाः । वीभत्सुवः । अप । वृत्रात् ।
 अतिष्ठन् ॥ वीभत्सूनां । सऽयुजं । हंसं । आहुः । अपां । दिव्यानां ।
 सख्ये । चरंतं । अनुऽस्तुमं । अनु । चर्चुर्यमाणं । इंद्रं । नि । त्रिक्युः ।
 कवयः । मनीषा ॥ १० ॥ अहं । रुद्रेभिः । वसुऽभिः । चरामि ।
 अहं । आदित्यैः । उत । विश्वऽदेवैः । अहं । मित्रावरुणा । उभा ।

विभर्मि । अहं । इंद्राग्नी इति । अहं । अश्विना । उभा ॥ अहं । सोम ।
 आहनसं । विभर्मि । अहं । त्वष्टारं । उत । पूषणं । भगं । अहं ।
 दधामि । द्रविणं । हविष्मते । सुप्रऽअव्ये । यजमानाय । सुन्वते ॥ अहं ।
 राष्ट्री । संऽगमनी । वसूनां । चिकितुषी । प्रथमा । यज्ञियानां । तां । मा ।
 देवाः । वि । अदधुः । पुरुऽत्रा । भूरिऽस्थात्रां । मूरि । आऽवेश्यतीं ॥
 मया । सः । अन्नं । अस्ति । यः । विऽपश्यति । यः । प्राणिति । यः ।
 ई । शृणोति । उक्तं । अमंतवः । मां । ते । उप । क्षियन्ति । श्रुधि । श्रुत ।
 श्रद्धिऽवं । ते । वदामि ॥ अहं । एव । स्वयं । इदं । वदामि । जुष्टं ।
 देवेभिः । उत । मानुषेभिः । यं । कामये । तंऽतं । उग्रं । कृणोमि ।
 तं । ब्रह्माणं । तं । ऋषिं । तं । सुऽमेधां ॥ ११ ॥ अहं । रुद्राय ।
 धनुः । आ । तनोमि । ब्रह्मऽद्विषे । शरवे । हंतवै । ऊँइति । अहं ।
 जनाय । सऽमदं । कृणोमि । अहं । द्यावापृथिवी इति । आ ।
 विवेश । अहं । सुवे । पितरं । अस्य । मूर्धन् । मम । योनिः । अपऽ-
 सु । अंतरिति । समुद्रे । ततः । वि । तिष्ठे । भुवना । अनु । विश्वा ।
 उत । अमूं । द्यां । वर्ष्मणा । उप । स्पृशामि ॥ अहं । एव । वातऽ-
 इव । प्र । वामि । आऽरभमाणा । भुवनानि । विश्वा ॥ ० ॥ एतावती ।
 महिना । सं । बभूव ॥ १२ ॥ न । तं । अहं । न । दुऽइतं । देवासः ।
 अष्ट । मर्त्यं । सऽजोषसः । यं । अर्यमा । मित्रः । नयति । वरुणः ।
 अति । द्विषः ॥ तत् । हि । वयं । वृणीमहे ॥ ० ॥ येन । निः ।
 अंहसः । युयं । पाथ । नेथ । च । मर्त्यं । अति । द्विषः ॥ ते । नूनं ।
 नः । अयं । ऊतये ॥ ० ॥ नयिष्ठाः । ऊँइति । नः । नेषणि । पयिष्ठाः ।
 ऊँइति । नः । पर्षणि । अति । द्विषः ॥ युयं । विश्वं । परि । पाथ ॥ ० ॥
 युष्माकं । शर्मणि । प्रिये । स्याम । सुऽप्रनीतयः । अति । द्विषः ॥
 आदित्यासः । अति । स्निधः ॥ ० ॥ उग्रं । मरुत्ऽभिः । रुद्रं ।
 हुवेम । इंद्रं । अग्निं । स्वस्तये । अति । द्विषः ॥ नेतारः । ऊँइति ।
 सु । नः । तिरः ॥ ० ॥ अति । विश्वानि । दुऽइता । राजानः ॥

चर्षणीनां । अति । द्विषः ॥ शुनं । अस्मभ्यं । ऊतये ॥ ० ॥ शर्म ।
यच्छंतु । सऽप्रथः । आदित्यासः । यत् । ईमहे । अति । द्विषः ॥ ० ॥
॥ १३ ॥ रात्री । वि । अख्यत् । आऽयती । पुरुऽत्रा । देवी । अक्षऽ-
भिः । विश्वाः । अधि । श्रियः । अधित ॥ आ । उरु । अप्राः ।
अमर्त्याः । निऽवतः । देवी । उत्ऽवतः । ज्योतिषा । बाधते । तमः ॥
निः । ऊँइति । स्वसारं । अकृत । उषसं । देवी । आऽयती । अप ।
इत् । ऊँइति । हासते । तमः ॥ सा । नः । अद्य । यस्याः । वयं ।
नि । ते । यामन् । अविश्महि । वृक्षे । न । वसति । वयः ॥ नि ।
ग्रामासः । अविक्षत । नि । पत्ऽवतः । नि । पक्षिणः । नि । श्येनासः ।
चित् । अर्थिनः ॥ यवयं । वृक्षयं । वृकं । यवयं । स्तेनं । ऊर्म्ये । अर्थ ।
नः । सुऽतरा । भव ॥ उप । मा । पेषिशत् । तमः । कृष्णं । विऽ-
अक्तं । अस्थित । उषः । ऋणाऽइव । यातय ॥ उप । ते । गाऽइव ।
आ । अकरं । वृणीष्व । दुहितः । दिवः । रात्रि । स्तोमं । न ।
जिग्युषे ॥ १४ ॥ मम । अग्ने । वर्चः । विऽहवेषु । अस्तु । वयं ।
त्वा । इंधानाः । तन्वै । पुषेम । मह्यं । नमंतां । प्रऽदिशः । चतस्रः ।
त्वया । अधिऽअक्षेण । पृतनाः । जयेम ॥ मम । देवाः । विऽहवे ।
संतु । सर्वे । इंद्रऽवतः । मरुतः । विष्णुः । अग्निः । मम । अंतरिक्षं ।
उरुऽलोकं । अस्तु । मह्यं । वातः । पवतां । कर्मे । अस्मिन् ॥ मयि ।
देवाः । द्रविणं । आ । यजंतां । मयि । आऽशीः । अस्तु । मयि ।
देवऽहूतिः । दैव्याः । होतारः । वनुषंत । पूर्वै । आरिष्टाः । स्याम ।
तन्वां । सुऽवीराः ॥ मह्यं । यजंतु । मम । यानि । हव्या । आऽकृतिः ।
सत्या । मनसः । मे । अस्तु । एनः । मा । नि । गां । कृतमत् ।
चन । अहं । विश्वे । देवासः । अधि । वोचत । नः ॥ देवीः । षट् ।
उर्वीः । उरु । नः । कृणोत । विश्वे । देवासः । इह । वीरयध्वं । मा ।
हास्महि । प्रऽजयां । मा । तनूभिः । मा । रधाम । द्विषते । सोम ।
राजन् ॥ १५ ॥ अग्ने । मन्युं । प्रतिऽनुदन् । परेषां । अदब्धः ।

गोपाः । परि । पाहि । नः । त्वं । प्रत्यंचः । यंतु । निऽगुतः ।
 पुनरिति । ते । अमा । एषां । चित्तं । प्रऽबुधां । वि । नेशत् ॥ धाता ।
 धातृणां । भुवनस्य । यः । पतिः । देवं । त्रातारं । अभिमातिऽसहं ।
 इमं । यज्ञं । अश्विना । उभा । बृहस्पतिः । देवाः । पांतु । यजमानं ।
 निऽअर्थात् ॥ उरुऽव्यचाः । नः । महिषः । शर्म । यंसत् । अस्मिन् ।
 हवे । पुरुऽहुतः । पुरुऽश्रुः । सः । नः । प्रऽजायै । हरिऽअश्व ।
 मृळय । इंद्र । मा । नः । रिरिषः । मा । परा । दाः ॥ ये । नः । सऽ-
 पत्नाः । अप । ते । भवंतु । इंद्राग्निऽभ्यां । अव । बाधामहे । तान् ।
 वसवः । रुद्राः । आदित्याः । उपरिऽस्पृशं । मा । उग्रं । चेतारं ।
 अधिऽराजं । अक्रन् ॥ इति दशमोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ अथ एका-
 दशोऽनुवाकः ॥ - :: - ॥ १६ ॥ न । असत् । आसीत् । नोइति । सत् ।
 आसीत् । तदानीं । न । आसीत् । रजः । नोइति । विऽओम । परः ।
 यत् । किं । आ । अवरीवरिति । कुहं । कस्य । शर्मन् । अंभः । किं ।
 आसीत् । गहनं । गभीरं ॥ न । मृत्युः । आसीत् । अमृतं । न । तर्हि । न ।
 राज्याः । अहः । आसीत् । प्रऽकेतः । आनीत् । अवातं । स्वध्या ।
 तत् । एकं । तस्मात् । ह । अन्यत् । न । परः । किं । चन । आसं ॥
 तमः । आसीत् । तमसा । गुळहं । अग्रे । अप्रऽकेतं । सलिलं । सर्वं ।
 आः । इदं । तुच्छेन । आभु । अपिऽहितं । यत् । आसीत् । तपसः ।
 तत् । महिना । अजायत । एकं ॥ कामः । तत् । अग्रे । सं । अवर्तत ।
 अधि । मनसः । रेतः । प्रथमं । यत् । आसीत् । सतः । बंधुं ।
 असति । निः । अविदन् । हृदि । प्रतिऽइध्यं । कवयः । मनीषा ॥
 तिरश्चीनः । विऽततः । रश्मिः । एषां । अधः । स्वित् । आसीत् । उपरि ।
 स्वित् । आसीत् । रेतऽधाः । आसन् । महिमानः । आसन् । स्वधा ।
 अवस्तात् । प्रऽयतिः । परस्तात् ॥ ० ॥ कुतः । आऽजाता । कुतः ।
 इयं । विऽसृष्टिः । अर्वाक् । देवाः । अस्य । विऽसर्जनेन । अर्थ । कः ।
 वेद । यतः । आऽवभूव ॥ इयं । विऽसृष्टिः । यतः । आऽवभूव ।

यदि । वा । दधे । यदि । वा । न । यः । अस्य । अधिऽअक्षः ।
परमे । विऽओमन् । सः । अंग । वेद ॥ ० ॥ वेद ॥ १७ ॥ यः ।
यज्ञः । विश्वतः । तंतुऽभिः । ततः । एकऽशतं । देवऽकर्मभिः । आऽ-
यतः । इमे । वयंति । पितरः । ये । आऽययुः । प्र । वय । अप ।
वय । इति । आसते । तते ॥ पुमान् । एनं । तनुते । उत् । कृणत्ति ।
पुमान् । वि । तत्ते । अधि । नाके । अस्मिन् । इमे । मयूखाः ।
उप । सेदुः । ऊँइति । सदः । सामानि । चक्रुः । तसराणि । ओतवे ॥
का । आसीत् । प्रऽमा । प्रतिऽमा । किं । निऽदानं । आज्यं । किं ।
आसीत् । परिऽधिः । कः । आसीत् । च्छंदः । किं । आसीत् ।
प्रउंगं । किं । उक्थं । यत् । देवाः । देवं । अयजंत । विश्वे ॥ अग्नेः ।
गायत्री । अभवत् । सऽयुग्वा । उष्णिहया । सविता । सं । बभूव । अनुऽ-
स्तुभा । सोमः । उक्थैः । महस्वान् । बृहस्पतेः । बृहती । वाचं । आवत् ॥
विऽराट् । मित्रावरुणयोः । अभिऽश्रीः । इंद्रस्य । त्रिऽस्तुप् । इह ।
भागः । अहः । विश्वान् । देवान् । जगती । आ । विवेश । तेन ।
चाक्लुप्रे । ऋषयः । मनुष्याः ॥ चाक्लुप्रे । तेन । ऋषयः । मनुष्याः ।
यज्ञे । जाते । पितरः । नः । पुराणे । पश्यन् । मन्ये । मनसा ।
चक्षसा । तान् । ये । इमं । यज्ञं । अयजंत । पूर्वं ॥ सहऽ-
स्तोमाः । सहऽच्छंदसः । आऽवृतः । सहऽप्रमाः । ऋषयः । सप्त ।
दैव्याः । पूर्वेषां । पंथाः । अनुऽदृश्यं । धीराः । अनुऽआलैमिरे ।
रथ्यः । न । रश्मीन् ॥ १८ ॥ अप । प्राचः । इंद्र । विश्वान् ।
अमित्रान् । अप । अपाचः । अभिऽभुते । नुदस्व । अप । उदीचः ।
अप । शूर । अध्राचः । उरौ । यथा । तव । शर्मन् । मदेम ॥ कुवित् ।
अंग । यवऽमंतः । यव । चित् । यथा । दांति । अनुऽपूर्वं । विऽ-
यूय । इहऽइह । एषां । कृणुहि । भोजनानि । ये । बर्हिषः । नमऽ-
वृत्ति । न । जग्मुः ॥ नहि । स्थूरि । ऋतुऽथा । यातं । अस्ति । न ।
उत । श्रवः । विविदे । संऽगमेषु ॥ ० ॥ युवं । सुरामै । अश्विना ।

नमुचौ । आसुरे । सचा । विऽपिपाना । शुभः । पतीइति । इंद्र ।
 कर्मऽसु । आवतं ॥ पुत्रंऽइव । पितरौ । अश्विनौ । उभा । इंद्र ।
 आवथुः । काव्यैः । दंसनाभिः । यत् । सुरामं । वि । अपिबः ।
 शचीभिः । सरस्वती । त्वा । मघऽवन् । अभिष्णक् ॥ ० ॥ ॥ १९ ॥
 ईजानं । इत् । द्यौः । गुतऽवसुः । ईजानं । भूमिः । अभि । प्रऽ-
 भूषणि । ईजानं । देवौ । अश्विनौ । अभि । सुधैः । अवर्धतां ॥ ता ।
 वां । मित्रावरुणा । धारयत्क्षितीइतिधारयत्ऽक्षिती । सुऽसुम्ना ।
 इषितत्वता । यजामसि । युवोः । क्राणाय । सख्यैः । अभि । स्याम ।
 रक्षसः ॥ अध । चित् । नु । यत् । दिधिषामहे । वां । अभि । प्रियं ।
 रेक्णः । पत्यमानाः । दृढान् । वा । यत् । पुण्यति । रेक्णः । सं ।
 ऊइति । आरन् । नकिः । अस्य । मघानि ॥ असौ । अन्यः । असुर ।
 सुयत् । द्यौः ॥ ० ॥ मुर्धा । रथस्य । चाकन् । न । एतावता । एनसा ।
 अंतकऽधुक् ॥ अस्मिन् । सु । एतत् । शकऽपूते । एनः । हिते । मित्रे ।
 निऽगतान् । हन्ति । वीरान् । अवोः । वा । यत् । धात् । तनूषु । अव ।
 प्रियासु । यज्ञियासु । अवी ॥ युवोः । हि । माता । अदितिः । विऽ-
 चेतसा । द्यौः । न । भूमिः । पयसा । पुपूतनि । अव । प्रिया । दिदिष्टन ।
 सूरः । निनिक । रश्मिऽभिः ॥ युवं । हि । अप्रऽराजौ । असीदतं ।
 तिष्ठत् । रथं । न । धूऽसदं । वनऽसदं । ताः । नः । कणुकऽ-
 यन्तीः । नृऽमेधः । तत्रे । अंहसः । सुऽमेधः । तत्रे । अंहसः ॥ २० ॥
 प्रोइति । सु । अस्मै । पुरऽरथं । इंद्राय । शूषं । अर्चत । अभीके ।
 चित् । ऊइति । लोकऽकृत् । संऽगे । समत्ऽसु । वृत्रऽहा । अस्माकं ।
 बोधि । चोदिता । नभतां । अन्यकेषां । ज्याकाः । अधि । धन्वऽसु ॥
 त्वं । सिधून् । अव । असृजः । अधराचः । अहन् । अहिं ।
 अशत्रुः । इंद्र । जज्ञिषे । विश्वं । पुण्यसि । वार्यै । तं । त्वा । परि ।
 स्वजामहे ॥ ० ॥ वि । सु । विश्वाः । अरातयः । अर्यः । नशत ।
 नः । धियः । अस्ता । असि । शत्रवे । वधं । यः । नः । इंद्र । जिघी-

सति । या । ते । रातिः । ददिः । वसु ॥ ० ॥ यः । नः । इंद्र ।
अमितः । जनः । वृकऽयुः । आऽदिदेशति । अधऽपदं । तं । ई ।
कृधि । विऽबाधः । असि । ससहिः ॥ ० ॥ अभिऽदासति । सऽ-
नामिः । यः । च । निष्ठयः । अव । तस्य । बलं । तिर । महीऽइव ।
द्यौः । अध । त्मना ॥ ० ॥ सखिऽत्वं । आ । रभामहे । ऋतस्य ।
नः । पथा । नय । अति । विश्वानि । दुऽइता ॥ ० ॥ अस्मभ्यं । सु ।
त्वं । इंद्र । तां । शिक्ष । या । दोहते । प्रति । वरं । जरित्रे ।
अच्छिद्रऽऊर्ध्वी । पीपयत् । यथा । नः ॥ ० ॥ २१ ॥ उमेइति । यत् ।
इंद्र । रोदसीइति । आऽपप्राथ । उषाऽइव । महांतं । त्वा । महीनां ।
संऽराजं । चर्षणीनां । देवी । जनित्री । अजीजनत् । भद्रा । जनित्री ।
अजीजनत् ॥ अव । स्म । दुऽहनायतः । मर्तस्य । तनुहि । स्थिरं ॥ ० ॥
अव । त्याः । बृहतीः । इषः । विश्वऽचंद्राः । अमित्रऽहन् । शर्चीभिः ।
शक्र । धनुहि । इंद्र । विश्वाभिः । ऊतिऽभिः ॥ ० ॥ अव । यत् । त्वं ।
शतक्रतोइतिशतऽक्रतो । इंद्र । विश्वानि । धनुषे । रार्यं । न ।
सुन्वते । सचा । सहस्रिणीभिः । ऊतिऽभिः ॥ ० ॥ अव । स्वेदाऽ-
इव । अमितः । विष्वक् । पतंतु । दिद्यवः । दूर्वायाऽइव । तंतवः ।
वि । अस्सत् । एतु । दुऽमतिः ॥ ० ॥ दीर्घं । हि । अंकुशं । यथा ।
शक्तिं । विभर्षि । मंतुऽमः । पूर्वैण । मघऽवन् । पदा । अजः । वयां ।
यथा । यमः ॥ ० ॥ नकिः । देवाः । मिनीमसि । नकिः । आ ।
योपयामसि । मंत्रऽश्रुत्यं । चरामसि । पक्षेभिः । अपिऽकक्षेभिः ।
अत्र । अभि । सं । रभामहे ॥ २२ ॥ यास्मिन् । वृक्षे । सुऽपलाशे ।
देवैः । संऽपिबते । यमः । अत्र । नः । विशपतिः । पिता । पुराणान् ।
अनु । वेनति ॥ पुराणान् । अनुऽवेनंतं । चरंतं । पापया । अमुया ।
असुऽयन् । अभि । अचाकशं । तस्मै । अस्पृह्यं । पुनरिति ॥ यं ।
कुमार । नवं । रथं । अचक्रं । मनसा । अकृणोः । एकऽईषं । विश्वतः ।
प्राचं । अपश्यन् । अधि । तिष्ठसि ॥ यं । कुमार । प्र । अवर्तयः ।

रथं । विप्रेभ्यः । परि । तं । सामं । अनु । प्र । अवर्तत । सं । इतः ।
 नावि । आऽहितं ॥ कः । कुमारं । अजनयत् । रथं । कः । निः ।
 अवर्तयत् । कः । स्वित् । तत् । अद्य । नः । ब्रूयात् । अनुऽदेयी । यथा ।
 अभवत् ॥ यथा । अभवत् । अनुऽदेयी । ततः । अग्रं । अजायत् ।
 पुरस्तात् । बुध्नः । आऽततः । पश्चात् । निऽअयनं । कृतं ॥ इदं ।
 यमस्य । सदनं । देवऽमानं । यत् । उच्यते । इयं । अस्य । धम्यते ।
 नालीः । अयं । गीऽभिः । परिऽकृतः ॥ २३ ॥ केशी । अग्निः ।
 केशी । विषं । केशी । बिभर्ति । रोदसीइति । केशी । विश्वं । स्वः ।
 दृशे । केशी । इदं । ज्योतिः । उच्यते ॥ मुनयः । वातऽरशनाः ।
 पिशंगा । वसते । मला । वातस्य । अनु । भ्राजिं । यन्ति । यत् ।
 देवासः । अक्षित ॥ उत्तमदिताः । मौनेयेन । वातान् । आ ।
 तस्थिम । वयं । शरीरा । इत् । अस्माकं । यूयं । मर्तासः । अभि ।
 पश्यथ ॥ अंतरिक्षेण । पतति । विश्वा । रूपा । अवऽचाकशत् ।
 मुनिः । देवस्यऽदेवस्य । सौकृत्याय । सखा । हितः ॥ वातस्य ।
 अश्वः । वायोः । सखा । अथोइति । देवऽइषितः । मुनिः ।
 उभौ । समुद्रौ । आ । भेति । यः । च । पूर्वः । उत । अपरः ॥
 अप्सरसां । गंधर्वाणां । मृगाणां । चरणे । चरन् । केशी ।
 केतस्य । विद्वान् । सखा । स्वादुः । मदिनऽतमः ॥ वायुः ।
 अस्मै । उप । अमंथत् । पिनष्टि । स्म । कुनन्मा । केशी । विषस्य ।
 पात्रेण । यत् । रुद्रेण । अपिबत् । सह ॥ २४ ॥ उत । देवाः । अवऽ-
 हितं । देवाः । उत । नयथ । पुनरिति । उत । आगः । चक्रुषं । देवाः ।
 देवाः । जीवयथ । पुनरिति ॥ द्वौ । इमौ । वातौ । वातः । आ ।
 सिधौः । आ । पराऽवतः । दक्षं । ते । अन्यः । वातु । परा । अन्यः ।
 वातु । यत् । रपः ॥ आ । वात् । वाहि । भेषजं । वि । वात । वाहि । यत् ।
 रपः । त्वं । हि । विश्वऽभेषजः । देवानां । दूतः । ईयसे ॥ आ । त्वा ।
 अममं । शतातिभिः । अथोइति । अरिष्टातिभिः । दक्षं । ते ।

भद्रं । आ । अभाषं । परा । यक्ष्मं । सुवामि । ते ॥ त्रायतां । इह ।
देवाः । त्रायतां । मरुतां । गणः । त्रायतां । विश्वा । भुतानि । यथा ।
अयं । अरपाः । असत् ॥ आपः । इत् । वै । ऊँइति । भेषजीः । आपः ।
अमीवऽचातनीः । आपः । सर्वस्य । भेषजीः । ताः । ते । कृण्वतु । भेषजं ॥
हस्ताभ्यां । दशऽशाखाभ्यां । जिह्वा । वाचः । पुरऽगवी । अनामयितुऽ-
भ्यां । त्वा । ताभ्यां । त्वा । उप । स्पृशामसि ॥ २५ ॥ तव । त्वे ।
इन्द्र । सख्येषु । वह्नयः । ऋतं । मन्वानाः । वि । अदर्दिरुः । वलं ।
यत्र । दशस्यन् । उषसः । रिणन् । अपः । कुत्साय । मन्मन् । अह्यः ।
च । दंसयः ॥ अव । असृजः । प्रऽस्वः । श्वंचयः । गिरीन् । उत् ।
आजः । उस्त्राः । अपिवः । मधु । प्रियं । अवर्धयः । वनिनः । अस्य ।
दंससा । शुशोच । सूर्यः । ऋतऽजातया । गिरा ॥ वि । सूर्यः । मध्ये ।
अमुचत् । रथं । दिवः । विदत् । दासाय । प्रतिऽमानं । आर्यः ।
दृळ्हानि । पिप्रोः । असुरस्य । मायिनः । इन्द्रः । वि । आस्यत् । चकृऽ-
वान् । ऋजिर्श्वना ॥ अनाधृष्टानि । धृषितः । वि । आस्यत् । निऽ-
धीन् । अदेवान् । अमृणत् । अयास्यः । मासाऽइव । सूर्यः । वसु ।
पुर्यै । आ । ददे । गृणानः । शत्रून् । अशृणात् । विरुक्मता ॥ अयुद्धऽ-
सेनः । विऽश्वा । विऽभिदता । दाशत् । वृत्रऽहा । तुज्यानि । तेजते ।
इन्द्रस्य । वज्रात् । अविमेत् । अभिऽश्रयः । प्र । अक्रामत् । शुंध्युः ।
अजहात् । उषाः । अनः ॥ एता । त्या । ते । श्रुत्यानि । केवला ।
यत् । एकः । एकं । अकृणोः । अयञ्ज । मासां । विऽधानं । अदधाः ।
अधि । दधि । त्वया । विऽभिन्नं । भरति । प्रऽधि । पिता ॥ २६ ॥
सूर्यऽरश्मिः । हरिऽकेशः । पुरस्तात् । सविता । ज्यातिः । उत् ।
अयान् । अजस्रं । तस्य । पुषा । प्रऽसवे । याति । विद्वान् । संऽ-
पश्यन् । विश्वा । भुवनानि । गोपाः ॥ नृऽचक्षाः । एषः । दिवः ।
मध्ये । आस्ते । आपप्रिऽवान् । रोदसीइति । अंतरिक्षं । सः । विश्वाचीः ।
अभि । चष्टे । घृताचीः । अंतरा । पूर्वं । अपरं । च । केतुं ॥ ० ॥ विश्वा ।

रूपा । अभि । चष्टे । शचीभिः ॥ ० ॥ इंद्रः । न । तस्थौ । संऽअरे ।
धनानां ॥ विश्वऽवसुं । सोम । गंधर्व । आपः । ददृशुषीः । तत् ।
ऋतेन । वि । आयन् । तत् । अनुऽअवैत् । इंद्रः । ररहाणः । आसां ।
परि । सूर्यस्य । परिऽधीन् । अपश्यत् ॥ विश्वऽवसुः । अभि । तत् ।
नः । गृणातु । दिव्यः । गंधर्वः । रजसः । विऽमानः ॥ ० ॥ धियः ।
हिन्वानः । धियः । इत् । नः । अग्न्याः ॥ सस्त्रिं । अविदत् । चरणे ।
नदीनां । अप । अवृणोत् । दुरः । अश्मऽवजानां । प्र । आसां ।
गंधर्वः । अमृतानि । वोचत् । इंद्रः । दक्ष । परि । जानात् ।
अहीनां ॥ २७ ॥ अग्ने । तव । श्रवः । वयः । महि । भ्राजते । अर्चयः ।
विभावसोऽतिविभाऽवसो । बृहद्भानोऽतिबृहत्ऽभानो । शवसा ।
वाजं । उक्थ्यं । दधासि । दाशुषे । कवे ॥ पावकऽवर्चाः । शुक्रऽवर्चाः ।
अनूनऽवर्चाः । उत् । इयषिं । भानुना । पुत्रः । मातरा । विऽचरन् ।
उप । अवसि । पूणक्षि । रोदसीइति । उमेइति ॥ ऊर्जः । नपात् ।
जातऽवेदः । सुशस्तिऽभिः । मंदस्व । धीतिऽभिः । हितः । त्वेइति ।
इषः । सं । दधुः । भूरिऽवर्षसः । चित्रऽऊतयः । वामऽजाताः ॥
इरज्यन् । अग्ने । प्रथयस्व । जंतुऽभिः । अस्मेइति । रायः । अमर्त्य ।
सः । दर्शतस्य । वपुषः । वि । राजसि । पूणक्षि । सानसिं । क्रतुं ॥
इष्कतारं । अध्वरस्य । प्रऽचेतसं । क्षयंतं । राधसः । महः । रार्ति ।
वामस्य । सुऽभगां । महीं । इषं । दधासि । सानसिं । रयिं ॥ ऋतऽ-
वानं । महिषं । विश्वऽदर्शतं ॥ ० ॥ श्रुतऽकर्णं । सप्रथऽतमं । त्वा ।
गिरा । दैव्यं । मानुषा । युगा ॥ २८ ॥ अग्ने । अच्छ । वद । इह ।
नः । प्रत्यङ् । नः । सुऽमनाः । भव । प्र । नः । यच्छ । विशः । पते ।
धनऽदाः । असि । नः । त्वं ॥ प्र । नः । यच्छतु । अर्यमा । प्र । भगः ।
प्र । बृहस्पतिः । प्र । देवाः । प्र । उत । सुनुता । रायः । देवी । ददातु ।
नः ॥ सोमं । राजानं । अवसे । अग्निं । गीऽभिः । हवामहे ।
आदित्यान् । विष्णुं । सूर्यं । ब्रह्माणं । च । बृहस्पतिं ॥ इंद्रवायूइति ॥

बृहस्पतिं । सुऽहवा । इह । हवामहे । । यथा । नः । सर्वः । इत् ।
जनः । संऽगत्यां । सुऽमनाः । असत् ॥ अर्यमणं । बृहस्पतिं । इंद्रं ।
दानाय । चोदय । वातं । विष्णुं । सरस्वतीं । सवितारं । च ।
वाजिनं ॥ ० ॥ अग्निऽभिः । ब्रह्म । यज्ञं । च । वर्धय । त्वं । नः ।
देवऽतातये । रायः । दानाय । चोदय ॥ २९ ॥ अयं । अग्ने । जरिता ।
त्वेइति । अभुत् । अपि । सहसः । सुनोइति । नहि । अन्यत् । अस्ति ।
आप्यं । भद्रं । हि । शर्म । त्रिऽवरूथं । अस्ति । ते । आरे । हिंसानां ।
अप । दिद्युं । आ । कृधि ॥ प्रऽवत् । ते । अग्ने । जनिम । पितुऽयतः ।
साचीऽइव । विश्वा । भुवना । नि । ऋजसे । प्र । सप्तयः । प्र । सनिषत् ।
नः । धियः । पुरः । चरन्ति । पशुपाऽइव । त्मना ॥ उत । वै ।
ऊँइति । परि । वृणक्षि । वप्सत् । बहोः । अग्ने । उलपस्य । स्वधाऽ-
वः । उत । खिल्याः । उर्वराणां । भवन्ति । मा । ते । हेति । तविषीं ।
चुक्रुधाम ॥ यत् । उत्ऽवतः । निऽवतः । यासि । वप्सत् । पृथक् ।
एषि । प्रगर्धिनीऽइव । सेना । यदा । ते ॥ ० ॥ वप्ताऽइव । श्मश्रु ।
वपसि । प्र । भूमं । प्रति । अस्य । श्रेणयः । दहथ्रे । एकं । निऽ-
यानं । बहवः । रथासः । बाहूइति । यत् । अग्ने । अनुऽमर्मृजानः ।
न्यङ् । उत्तानां । अनुऽएषि । भूमिं ॥ उत । ते । शुष्माः । जिहतां । उत ।
ते । अर्चिः । उत । ते । अग्ने । शशमानस्य । वाजाः । उत । श्वंचस्व ।
नि । नम । वर्धमानः । आ । त्वा । अद्य । विश्वे । वसवः । सदंतु ।
अपां । इदं । निऽअयनं । समुद्रस्य । निऽवेशनं । अन्यं । कृणुष्व ।
इतः । पंथी । तेन । याहि । वशान् । अनु ॥ आऽअयने । ते । पराऽ-
अयने । दूर्वाः । रोहंतु । पुष्पिणीः । हृदाः । च । पुंडरीकाणि ।
समुद्रस्य । गृहाः । इमे ॥ ३० ॥

इति अष्टमाष्टके सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

—३३३—

८३३

बाधते । यया । संऽविदते । पतिं ॥ उत्तानऽपर्णे । सुऽभगे । देवऽजूते ।
 सहस्वति । सऽपत्नी । मे । परा । ध्रुम । पतिं । मे । केवलं । करु ॥
 उत्तरे । अहं । उत्तरे । उत्तरे । इत् । उत्तरेभ्यः ॥ अथ ।
 सऽपत्नी । या । मम । अधरा । सा । अधराभ्यः ॥ नहि । अस्याः ।
 नाम । गृभ्णामि । नोइति । अस्मिन् । रमेते । जने । परा । एव ।
 पराऽवतं । सऽपत्नी । गमयामसि ॥ अहं । अस्मि । सहमाना । अथ ।
 त्वं । असि । ससहिः । उमेइति । सहस्वतीइति । भुवी । सऽपत्नी ।
 मे । सहावहै ॥ उप । ते । अधां । सहमानां । अभि । त्वा । अधां ।
 सहीयसा । मां । अनु । प्र । ते । मनः । वत्सं । गौऽइव । धावतु ।
 पथा । वाऽइव । धावतु ॥ ३ ॥ अरण्यानि । अरण्यानि । असौ । या ।
 प्रऽइव । नश्यसि । कथा । ग्रामं । न । पृच्छसि । न । त्वा । :ऽइव ।
 विदती ३ ॥ वृषऽरवायं । वदते । यत् । उपऽअवति । चिच्चिकः ।
 आघाटिभिऽइव । धावयन् । अरण्यानिः । महीयते ॥ उत । गार्वऽइव ।
 अदंति । उत । वेदमऽइव । दृश्यते । उतोइति । अरण्यानिः । सायं ।
 शकटीऽइव । सर्जति ॥ गां । अंग । एषः । आ । ह्वयति । दारु । अंग ।
 एषः । अप । अवधीत् । वसन् । अरण्यान्यां । सायं । अकुक्षत् । इति ।
 मन्यते ॥ न । वै । अरण्यानिः । हंति । अन्यः । न । इत् । न ।
 अभिऽगच्छति । स्वादोः । फलस्य । जग्ध्वायं । यथाऽकामं । नि ।
 पद्यते ॥ आजनऽगंधि । सुरभिं । बहुऽअन्नां । अकृषिऽवलां । प्र ।
 अहं । मृगाणां । मातरं । अरण्यानिं । अशंसिषं ॥ ४ ॥ अत् । ते ।
 दधामि । प्रथमायं । मन्ये । अहन् । यत् । वृत्रं । नयं । विवेः ।
 अपः । उमेइति । यत् । त्वा । भवतः । रोदसीइति । अनु । रेजते ।
 शुष्मात् । पृथिवी । चित् । अद्रिऽवः ॥ त्वं । मायामिः । अनवद्य ।
 मायिनं । श्रवस्यता । मनसा । वृत्रं । अर्दयः । त्वां । इत् । नरः । वृणते ।
 गोऽइष्टिषु । त्वां । विश्वासु । हव्यासु । इष्टिषु ॥ आ । एषु । चाकंधि ।
 पुरुऽहुत् । सुरिषु । वृधासः । ये । मघऽवन । आनशुः । मघं ।

अचैति । तोके । तनये । परिष्टिषु । मेधऽसाता । वाजिनै । अहये ।
 धने ॥ सः । इत् । नु । रायः । सुऽभृतस्य । चाकनत् । मदै । यः ।
 अस्य । रंह्य । चिकेतसि । त्वाऽवृधः । मघऽवन् । दाशुऽअध्वरः ।
 मधु । सः । वाजं । भरते । धना । नृऽभिः ॥ त्वं । शर्धाय । महिना ।
 गुणानः । ऊरु । कृधि । मघऽवन् । शग्धि । रायः । त्वं । नः । मित्रः ।
 वरुणः । न । मायी । पित्वः । न । दस्म । दयसे । विऽभक्ता ॥ ५ ॥
 सुस्वानासः । इंद्र । स्तुमसि । त्वा । ससऽवांसः । च । तुविऽनुम्ण ।
 वाजं । आ । नः । भर । सुवितं । यस्य । चाकन् । त्मना । तना ।
 सनुयाम । त्वाऽऊताः ॥ ऋष्वः । त्वं । इंद्र । शूर । जातः ॥ ० ॥
 बिभ्रमसि । प्रऽस्त्रवणे । न । सोमै ॥ अर्यः । वा । गिरः । अग्नि ।
 अर्च । विद्वान् । ऋषीणां । विप्रः । सुऽमति । चकानः । ते । स्याम ।
 ये । रणयंत । सोमैः । एना । उत । तुभ्यं । रथऽओळ्ह । भक्षैः ॥
 इमा । ब्रह्म । इंद्र । तुभ्यं । शंसि । दाः । नृऽभ्यः । नृणां । शूर ।
 शवः । तेभि । भव । सऽकतुः । येषु । चाकन् । उत । त्रायस्व ।
 गुणतः । उत । स्तीन् ॥ श्रुधि । हव । इंद्र । शूर । पृथ्याः । उत ।
 स्तवसे । वेन्यस्य । अकैः । आ । यः । ते । योनिं । घृतऽवतं । अस्वाः ।
 ऊर्मिः । न । निस्त्रैः । द्रवयंत । वक्ताः ॥ ६ ॥ सविता । यंत्रैः ।
 पृथिवीं । अरम्णात् । अस्कभने । सविता । द्यां । अदंहत् । अश्वऽ-
 इव । अधुक्षत् । धुनिं । अंतरिक्षं । अतूतं । बद्धं । सविता । समुद्रं ॥
 यत्र । समुद्रः । स्कभितः । वि । औनत् । अपा । नपात् । सविता ।
 तस्य । वेद । अतः । भूः । अतः । आः । उत्थितं । रजः । अतः ।
 द्यावापृथिवीइति । अप्रथेतां ॥ पश्चा । इदं । अन्यत् । अभवत् । यजत्रं ।
 अमर्त्यस्य । भुवनस्य । भुना । सुऽपर्णः । अंग । सवितुः । गरुत्मान् ।
 पूर्वः । जातः । सः । ऊँइति । अस्य । अनु । धर्म ॥ गार्वऽइव ।
 ग्रामै । युयुधिऽइव । अश्वान् । वाश्राऽइव । वत्सं । सुऽमनाः ।
 दुहाना । पतिऽइव । जायां । अग्नि । नः । नि । एतु । धर्ता । दिवः ।

सविता । विश्वऽवारः ॥ हिरण्यऽस्तूपः । सवितः । यथा । त्वा ।
 आंगिरसः । जुह्वे । वाजे । अस्मिन् एव । त्वा । अर्चन् । अवसे ।
 वंदमानः । सोमस्यऽइव । अंशुं । प्रति । जागर । अहं ॥ ७ ॥ संऽ-
 इन्द्रः । चित् । सं । इध्यसे । देवेभ्यः । हव्यऽवाहन । आदित्यैः ।
 रुद्रैः । वसुऽभिः । नः । आ । गहि । मृलीकाय । नः । आ ।
 गहि ॥ ० ॥ मर्तासः । त्वा । संऽइधान । हवामहे । मृलीकाय ।
 हवामहे ॥ त्वां । ऊँ इति । जातऽवेदसं । विश्वऽवारं । गृणे । धिया ।
 अग्ने । देवान् । आ । वह । नः । प्रियऽव्रतान् । मृलीकाय । प्रियऽ-
 व्रतान् ॥ अग्निः । देवः । देवानां । अभवत् । पुरऽहितः । अग्नि ।
 मनुष्याः । ऋषयः । सं । इधिरे । अग्नि । महः । धनऽसातौ । अहं ।
 हुवे । मृलीकं । धनऽसातये ॥ अग्निः । अग्निं । भरत्ऽवाजं । गर्विष्ठिरं ।
 प्र । आवत् । नः । कण्वं । असदस्युं । आऽहवे । अग्नि । वसिष्ठः ।
 हवते । पुरऽहितः । मृलीकाय । पुरऽहितः ॥ ८ ॥ श्रद्धया । अग्निः ।
 सं । इध्यते । श्रद्धया । हुयते । हविः । श्रद्धां । भगस्य । मुर्धनि । वचसा ।
 आ । वेदयामसि ॥ प्रियं । श्रद्धे । ददतः । प्रियं । श्रद्धे । दिदासतः ।
 प्रियं । भोजेषु । यज्वऽसु । इदं । मे । उदितं । कृधि ॥ यथा । देवाः ।
 असुरेषु । श्रद्धां । उग्रेषु । चक्रिरे ॥ एवं । भोजेषु । यज्वऽसु ।
 अस्माकं । उदितं । कृधि । श्रद्धां । देवाः । यजमानाः । वायुऽगोपाः ।
 उप । आसते । श्रद्धां । हृदय्यया । आऽकूत्या । श्रद्धया । विदते ।
 वसु ॥ श्रद्धां । प्रातः । हवामहे । श्रद्धां । मध्यदिनं । परि । श्रद्धां ।
 सूर्यस्य । निऽमृचि । श्रद्धे । श्रत् । धापय । इह । नः ॥ ९ ॥ शासः ।
 इत्था । महान् । असि । अमित्रऽखादः । अद्भुतः । न । यस्य ।
 हन्यते । सखा । न । जीयते । कदा । चन ॥ स्वस्तिऽदाः ।
 विशः । पतिः । वृत्रऽहा । विऽमृधः । वशी । वृषा । इन्द्रः । पुरः ।
 एतु । नः । सोमऽपाः । अभयऽकरः ॥ वि । रक्षः । वि । मृधः ।
 जहि । वि । वृत्रस्य । हनु इति । रुज । वि । मन्युं । इन्द्र । वृत्रऽहन् ।

अमित्रस्य । अमिऽदासतः ॥ वि । नः । इंद्र । मृधः । जहि ।
नीचा । यच्छ । पृतन्यतः । यः । अस्मान् । अमिऽदासति । अधरं ।
गमय । तमः ॥ अप । इंद्र । द्विषतः । मनः । अप ।
जिज्यासतः । वधं । वि । मन्योः । शर्म । यच्छ । वरीयः ।
यवय । वधं ॥ १० ॥ ईखयंती । अपस्युवः । इंद्र । जातं । उप ।
आसते । भेजानासः । सुऽवीर्यं ॥ त्वं । इंद्र । बलात् । अधि ।
सहसः । जातः । ओजसः । त्वं । वृषन् । वृषा । इत् । असि ॥
त्वं । इंद्र । असि । वृत्रऽहा । वि । अन्तरिक्षं । अतिरः ।
उत् । द्यां । अस्तभ्नाः । ओजसा ॥ त्वं । इंद्र । सऽजोषसं ।
अर्कं । विमर्षि । बाहोः । वज्रं । शिशानः । ओजसा ॥ त्वं । इंद्र ।
अभिऽभूः । असि । विश्वा । जातानि । ओजसा । सः । विश्वाः । भुवः ।
आ । अभवः ॥ ११ ॥ सोमः । एकेभ्यः । पवते । घृतं । एकै । उप ।
आसते । येभ्यः । मधु । प्रऽधावति । तान् । चित् । एव । अपि ।
गच्छतात् ॥ तपसा । ये । अनाधृष्याः । तपसा । ये । स्वः । ययुः ।
तपः । ये । चक्रिरे । महः ॥ ० ॥ ये । युध्यंते । प्रऽधनेषु । शूरासः ।
ये । तनुऽत्यजः । ये । वा । सहस्रऽदक्षिणाः ॥ ० ॥ ये । चित् । पूर्वे ।
ऋतऽसापः । ऋतऽवानः । ऋतऽवृधः । पितृन् । तपस्वतः । यम ॥ ० ॥
सहस्रऽनीथाः । कवयः । ये । गोपायंति । सूर्यं । ऋषीन् । तपस्वतः ।
यम । तपऽजान् । अपि । गच्छतात् ॥ १२ ॥ अरायि । काणे ।
विऽकटे । गिरि । गच्छ । सदान्धे । शिरिर्विठस्य । सत्वऽभिः ।
तेभिः । त्वा । चातयामसि ॥ चत्तोइति । इतः । चत्ता । अमुतः ।
सर्वा । भूणानि । आरुषी । अराय्यं । ब्रह्मणः । पते । तीक्ष्णऽशृंग ।
उत्तऽऋषन् । इहि ॥ अदः । यत् । दारु । प्लवते । सिधौः । पारे ।
अपुरुषं । तत् । आ । रभस्व । दुर्हनोइतिदुऽहनो । तेन । गच्छ ।
परऽतरं । यत् । ह । प्राचीः । अजंगत । उरः । मंडुरऽघ्राणिक्कीः ।
हताः । इंद्रस्य । शत्रवः । सर्वे । बुद्बुदऽयाशवः ॥ परि । इमे । गां ।

अनेषत् । परि । अग्नि । अहृषत् । देवेषु । अकृत । श्रवः । कः ।
 इमान् । आ । दधर्षति ॥ १३ ॥ अग्नि । हिन्वन्तु । नः । धियः ।
 सति । आशुऽइव । आजिषु । तेन । जेष्म । धनैऽधन ॥ यया । गाः ।
 आऽकरामहे । सेनया । अग्ने । तव । ऊत्या । तां । नः । हिन्व ।
 मघत्तये ॥ आ । अग्ने । स्थुरं । रयि । भर । पृथु । गोऽमंतं । अश्विनैः ।
 अद्धि । खं । वर्तय । पाणि ॥ अग्ने । नक्षत्रं । अजरं । आ । सूर्य ।
 रोहयः । दिवि । दधत् । ज्योतिः । जनेभ्यः ॥ अग्ने । केतुः । विशां ।
 असि । प्रेष्ठः । श्रेष्ठः । उपस्थऽसत् । बोध । स्तोत्रे । वयः । दधत् ॥
 ॥ १४ ॥ इमा । नु । कं । भुवना । सीसधाम । इंद्रः । च । विश्वे ।
 च । देवाः । यज्ञं । च । नः । तन्वं । च । प्रऽजां । च । आदित्यैः ।
 इंद्रः । सह । चीकलृपाति ॥ आदित्यैः । इंद्रः । सऽगणः । मरुत्ऽभिः ।
 अस्माकं । भुतु । अविता । तनूनां । हत्वाय । देवाः । असुरान् ।
 यत् । आयन् । देवाः । देवऽत्वं । अभिऽनक्षमाणाः ॥ प्रत्यंचं । अर्कं ।
 अनयत् । शचीमिः ॥ ० ॥ १५ ॥ सूर्यः । नः । दिवः । पातु । वातः ।
 अंतरिक्षात् । अग्निः । नः । पार्थिवेभ्यः ॥ जोष । सवितः । यस्य ।
 ते । हरः । शतं । सवान् । अहति । पाहि । नः । दिद्युतः । पतंत्याः ॥
 चक्षुः । नः । देवः । सविता । चक्षुः । नः । उत । पर्वतः । चक्षुः ।
 धाता । दधातु । नः ॥ चक्षुः । नः । धेहि । चक्षुषे । चक्षुः । विऽ-
 रक्ष्य । तनूभ्यः । सं । च । इदं । वि । च । पश्येम ॥ ० ॥ वि ।
 पश्येम । नृऽचक्षसः ॥ १६ ॥ उत । असौ । सूर्यः । अगात् । उत । अयं ।
 सामकः । भगः । अहं । तत् । विद्वला । पतिं । अभि । असाक्षि ।
 विऽसहिः ॥ अहं । केतुः । अहं । मुर्धा । अहं । उग्रा । विऽवाचनी ।
 मम । इत् । अनु । क्रतुं । पतिः । सेहानायाः । उपऽआचरेत् ॥ मम ।
 पुत्राः । शत्रुऽहनः । अथोइति । मे । दुहिता । विऽराट् । उत ।
 अहं । अस्मि । संऽजया । पत्यौ । मे । श्लोकः । उत्ऽतमः । येन ।
 इंद्रः । हविषा । कृत्वी । अभवत् । दुष्नी । उत्ऽतमः । इदं । तत् ।

अ॒क्रि । दे॒वाः । अ॒स॒प॒त्ना । कि॒ल । अ॒भु॒वं ॥ अ॒स॒प॒त्ना । स॒प॒त्न॒ऽग्नी ।
जय॑ती । अ॒भि॒ऽभू॒वरी । आ । अ॒वृ॒क्ष्ण । अ॒न्या॒सौ । व॒र्चः । रा॒धः ।
अ॒स्थे॒यसां॑ऽइ॒व ॥ सं । अ॒जै॒षं । इ॒माः । अ॒हं । स॒ऽप॒त्नीः । अ॒भि॒ऽ-
भू॒वरी । यथा । अ॒हं । अ॒स्य । वी॒र॒स्य । वि॒ऽरा॒जा॒नि । ज॒न॒स्य ।
च ॥ १७ ॥ ती॒व्र॒स्य । अ॒भि॒ऽव॒यसः । अ॒स्य । पा॒हि । स॒र्व॒ऽर॒था । वि ।
ह॒री॒इति॑ । इ॒ह । मुं॒च । इ॒न्द्र । मा । त्वा । य॒ज॒मा॒नासः । अ॒न्ये । नि ।
री॒र॒मन् । तु॒भ्य॑ । इ॒मे । सु॒तासः॑ ॥ तु॒भ्य॑ । सु॒ताः । तु॒भ्य॑ । ऊँ॒इति॑ ।
सो॒त्वा॒सः । त्वां । गि॒रः । श्वा॒ज्याः । आ । ह॒यंति॑ । इ॒न्द्र । इ॒दं । अ॒द्य ।
स॒र्व॒नं । जु॒षा॒णः । वि॒श्व॒स्य । धि॒द्वान् । इ॒ह । पा॒हि । सो॒मं ॥ यः ।
उ॒श॒ता । म॒न॒सा । सो॒मं । अ॒स्मै । स॒र्व॒ऽहृ॒दा । दे॒व॒ऽका॒मः । सु॒नो॒ति ।
न । गाः । इ॒न्द्रः । तस्य॑ । प॒रा । द॒दा॒ति । प्र॒ऽश॒स्तं । इत् । चा॒रं ।
अ॒स्मै । कृ॒णो॒ति ॥ अ॒नु॒ऽस्पृ॒ष्टः । भ॒व॒ति । ए॒षः । अ॒स्य । यः । अ॒स्मै ।
रे॒वान् । न । सु॒नो॒ति । सो॒मं । निः । अ॒र॒त्नौ । म॒घ॒ऽवा । तं ।
द॒धा॒ति । ब्र॒ह्म॒ऽद्वि॒षः । ह॒न्ति । अ॒न॒नु॒ऽदि॒ष्टः ॥ अ॒श्व॒ऽय॒न्तः । ग॒व्य॒न्तः ।
वा॒ज॒य॒न्तः । ह॒वाम॑हे । त्वा । उ॒प॒ऽग॒तं॒वै । ऊँ॒इति॑ । आ॒ऽभू॒ष॒न्तः । ते ।
सु॒ऽम॒तौ । न॒वा॒यां । व॒यं । इ॒न्द्र । त्वा । शु॒नं । हु॒वे॒म ॥ १८ ॥
मुं॒चा॒मि । त्वा । ह॒विषा॑ । जी॒व॒ना॒य । कं । अ॒ज्ञा॒त॒ऽय॒क्ष्मात् । उ॒त ।
रा॒ज॒ऽय॒क्ष्मात् । प्रा॒हिः । ज॒ग्राह॑ । य॒दि । वा । ए॒तत् । ए॒नं । त॒स्याः ।
इ॒न्द्रा॒ग्नी॒इति॑ । प्र । मु॒मु॒क्तं । ए॒नं । य॒दि । अ॒भि॒त॒ऽआ॒युः । य॒दि । वा ।
प॒रा॒ऽइ॒तः । य॒दि । मृ॒त्योः । अ॒न्ति॒कं । नि॒ऽइ॒तः । ए॒व । तं । आ ।
ह॒रा॒मि । निः॒ऽश्रु॒तेः । उ॒प॒ऽस्थात् । अ॒प्सा॒रि॒षं । ए॒नं । श॒त॒ऽशा॒र॒दा॒य ॥
स॒ह॒स्र॒ऽअ॒क्षे॒णं । श॒त॒ऽशा॒र॒दे॒न । श॒त॒ऽआ॒युषा॑ । ह॒विषा॑ । आ ।
अ॒हा॒रि॒षं । ए॒नं । श॒तं । यथा॑ । इ॒मं । श॒र॒दः । न॒या॒ति । इ॒न्द्रः ।
वि॒श्व॒स्य । दुः॒ऽइ॒त॒स्य । पा॒रं ॥ श॒तं । जी॒व । श॒र॒दः । वर्ध॑मानः । श॒तं ।
हे॒म॒न्ता॒न् । श॒तं । ऊँ॒इति॑ । व॒स॒न्ता॒न् । श॒तं । इ॒न्द्रा॒ग्नी॒इति॑ । स॒वि॒ता ।
वृ॒ह॒स्प॒तिः । श॒त॒ऽआ॒युषा॑ । ह॒विषा॑ । इ॒सम् । पु॒नः । दुः ॥ आ ।

अष्टकः ८, अ. ८, वर्णः २२] टिप्पणी [मं. १०, अनु. ११]

अहार्षि । त्वा । अविदं । त्वा । पुनः । आ । अगाः । पुनःऽनव ।
 सर्वऽभंग । सर्व । ते । चक्षुः । सर्व । आयुः । च । ते । विदं ॥ १९ ॥
 ब्रह्मणा । अग्निः । संऽविदानः । रक्षःऽहा । बाधुतां । इतः । अमीवा ।
 यः । ते । गर्भ । दुःऽनामा । योनिं । आऽशये ॥ ० ॥ अग्निः । तं ।
 ब्रह्मणा । सह । निः । क्रव्यऽअदं । अनीनशत् ॥ यः । ते । हन्ति ।
 पतयंतं । निऽसत्सु । यः । सरीसृपं । जातं । यः । ते । जिघांसति ।
 तं । इतः । नाशयामसि ॥ यः । ते । ऊरुइति । विऽहरति । अंतरा ।
 दंपतीइतिदंऽपती । शये । योनिं । यः । अंतः । आऽरेळिह ॥ ० ॥ यः ।
 त्वा । भ्राता । पतिः । भुत्वा । जारः । भुत्वा । निऽपद्यते ॥ ० ॥ प्रऽजां ॥
 ॥ ० ॥ यः । त्वा । स्वप्नेन । तमसा । मोहयित्वा । निऽपद्यते ॥ २० ॥
 अक्षीभ्यां । ते । नासिकाभ्यां । कर्णाभ्यां । लुबुकात् । अधि । यक्ष्मं ।
 शीर्षण्यं । मस्तिष्कात् । जिह्वायाः । वि । बृहामि । ते ॥ ग्रीवाभ्यः । ते ।
 उष्णिहाभ्यः । कीकसाभ्यः । अनुक्यात् । यक्ष्मं । दोषण्यं । अंसाभ्यां ।
 बाहुऽभ्यां ॥ ० ॥ अंत्रेभ्यः । ते । गुदाभ्यः । वनिष्ठोः । हृदयात् । अधि ।
 यक्ष्मं । मत्स्नाभ्यां । यक्रः । प्लाशिऽभ्यः ॥ ० ॥ ऊरुऽभ्यां । ते ।
 अष्टीवत्ऽभ्यां । पाणिऽभ्यां । प्रऽपदाभ्यां । यक्ष्मं । श्रोणिऽभ्यां ।
 भासदात् । भंससः ॥ ० ॥ मेहनात् । वनऽकरणात् । लोमऽभ्यः । ते ।
 नखेभ्यः । यक्ष्मं । सर्वस्मात् । आत्मनः । तं । इदं ॥ ० ॥ अंगात्ऽअंगात् ।
 लोमःऽलोमः । जातं । पर्वणिऽपर्वणि ॥ ० ॥ २१ ॥ अप । इहि । मनसः ।
 पते । अप । काम । परः । चर । परः । निऽऽकृत्यै । आ । चक्ष्व । बहुधा ।
 जीवतः । मनः ॥ भद्रं । वै । वरं । वृणुते । भद्रं । गुंजति । दक्षिणं । भद्रं ।
 वैवस्वते । चक्षुः । बहुऽत्रा । जीवतः । मनः ॥ यत् । आऽशसा ।
 निऽशसा । अभिऽशसा । उपऽआरिम । जाग्रतः । यत् । स्वपंतः ॥
 अग्निः । तत् । विश्वानि । अप । दुःऽकृतानि । अजुष्टानि । आरे ।
 भस्मत् । दधातु । यत् । इन्द्र । ब्रह्मणः । पते । अभिऽद्रोहं । चरामसि ॥
 प्रऽचेताः । नः । आंगिरसः । द्विषतां । पातु । अंहसः ॥ ० ॥ जाग्रत्ऽ-

स्वप्नः । संऽकल्पः । पापः । यं । द्विष्मः । तं । सः । ऋच्छुतु । यः ।
नः । द्वेष्टि । तं । ऋच्छुतु ॥ २२ ॥ देवाः । कपोतः । इषितः । यत् ।
इच्छन् । दूतः । निऽऽकृत्याः । इदं । आऽजगाम । तस्मै । अर्चाम् ।
कृण्वाम । निऽऽकृतिं । शं । नः । अस्तु । द्विपदे । शं । चतुऽपदे ॥
शिवः । कपोतः । इषितः । नः । अस्तु । अनागाः । देवाः । शकुनः ।
गृहेषु । अग्निः । हि । विप्रः । जुषतां । हविः । नः । परि । हेतिः ।
पक्षिणी । नः । वृणक्तु ॥ हेतिः । पक्षिणी । न । दभाति । अस्मान् ।
आप्र्यां । पदं । कृणुते । अग्निऽधाने । शं । नः । गोभ्यः । च ।
पुरुषेभ्यः । च । अस्तु । मा । नः । हिंसीत् । इह । देवाः । कपोतः ॥
यत् । उलूकः । वदति । मोघं । एतत् । यत् । कपोतः । पदं । अग्नौ ।
कृणोति । यस्य । दूतः । प्रऽहितः । एषः । एतत् । तस्मै । यमाय ।
नमः । अस्तु । मृत्यवे ॥ ऋचा । कपोतं । नुङ्गत । प्रऽनोदं । इषं ।
मदंतः । परि । गां । नयध्वं । संऽयोपयंतः । दुऽइतानि । विश्वा ।
हित्वा । नः । ऊजै । प्र । पतात् । पतिष्ठः ॥ २३ ॥ ऋपभं । मा ।
समानानां । संऽपत्नानां । विऽससहिं । हंतारं । शत्रूणां । कृधि ।
विऽराजं । गोऽपतिं । गवां ॥ अहं । अस्मि । सपत्नऽहा । इंद्रऽइव ।
अरिष्ठः । अक्षतः । अधः । संऽपत्नाः । मे । पदोः । इमे । सर्वे ।
अभिऽस्थिताः ॥ अत्र । एव । वः । अपि । नह्यामि । उमेइति ।
आत्नीइवेत्यत्नीऽइव । ज्यया । वाचः । पते । नि । सेध । इमान् । यथा ।
मत् । अधरं । वदान् ॥ अभिऽभूः । अहं । आ । अगमं । विश्वऽ-
कर्मेण । धाम्ना । आ । वः । चित्तं । आ । वः । व्रतं । आ । वः ।
अहं । संऽइति । ददे ॥ योगऽक्षेमं । वः । आऽदाय । अहं । भूयासं ।
उत्ऽतमः । आ । वः । मुर्धानं । अकमीं । अधऽपदात् । मे । उत् ।
वदत । मंडूकाऽइव । उदकात् । मंडूकाः । उदकात्ऽइव ॥ २४ ॥
तुभ्यं । इदं । इंद्र । परि । सिच्यते । मधु । त्वं । सुतस्य । कलशस्य ।
राजसि । त्वं । रयिं । पुरुवीर्यं । ऊइति । नः । कृधि । त्वं । तपः ।

परिऽतप्य । अजयः । स्वऽरितिस्वः ॥ स्वऽजितं । महि । मंदानं ।
 अंधसः । हवामहे । परि । शक्रं । सुतान् । उप । इमं । नः । यज्ञं । इह ।
 बोधि । आ । गहि । स्पृधः । जयंतं । मघऽवानं । ईमहे ॥ सोमस्य ।
 राज्ञः । वरुणस्य । धर्मणि । बृहस्पतेः । अनुऽमत्याः । ऊँइति । शर्मणि ।
 तव । अहं । अद्य । मघऽवन् । उपऽस्तुतौ । धातः । विऽधातरिति-
 विऽधातः । कलशान् । अभक्षयं ॥ प्रऽसूतः । भक्षं । अकरं । चरौ ।
 अपि । स्तोमं । च । इमं । प्रथमः । सूरिः । उत् । मृजे । सुते । सातेन ।
 यदि । आ । अगमं । वां । प्रति । विश्वामित्रजमदग्नीहिति । दमे ॥ २५ ॥
 वातस्य । नु । महिमानं । रथस्य । रुजन् । एति । स्तनयन् ।
 अस्य । घोषः । दिविऽस्पृक् । याति । अरुणानि । कृण्वन् । उतोइति ।
 एति । पृथिव्या । रेणुं । अस्यन् ॥ सं । प्र । ईरते । अनु । वातस्य । विऽ-
 स्थाः । आ । एनं । गच्छति । समनं । न । योषाः । तामिः । सऽयुक् ।
 सऽरथं । देवः । ईयते । अस्य । विश्वस्य । भुवनस्य । राजा ॥
 अंतरिक्षे । पथिऽभिः । ईयमानः । न । नि । विशते । कृतमत् । चन ।
 अहरिति ॥ अपां । सखा । प्रथमऽजाः । ऋतऽवा । क । स्वित् । जातः ।
 कुतः । आ । वभुव । आत्मा । देवानां । भुवनस्य । गर्भः । यथाऽवशं ।
 चरति । देवः । एषः । घोषाः । इत् । अस्य । शृण्वरे । न । रुपं । तस्मै ।
 वाताय । हविषा । विधेम ॥ २६ ॥ मयऽभूः । वातः । अभि । वातु ।
 उस्त्राः । ऊर्जस्वतीः । ओषधीः । आ । रिशंतां । पीवस्वतीः । जीवऽ-
 धन्याः । पिबंतु । अवसाय । पत्ऽवते । रुद्र । मृळ ॥ याः । सऽरूपाः ।
 विऽरूपाः । एकऽरूपाः । यासां । अग्निः । इष्टया । नामानि । वेद ।
 याः । अंगिरसः । तपसा । इह । चक्रुः । ताभ्यः । पर्जन्य । महि ।
 शर्म । यच्छ ॥ याः । देवेषु । तन्वं । ऐरयंत । यासां । सोमः । विश्वा ।
 रूपाणि । वेद ॥ ० ॥ प्रजाऽवतीः । इंद्र । गोऽस्थे । रिरीहि । प्रजाऽ-
 पतिः । मह्यं । एताः । रराणः । विश्वैः । देवैः । पितृऽभिः ।
 संऽविदानः । शिवाः । सतीः । उप । नः । गोऽस्थं । आ ।

अकरित्यकः । तासां । वयं । प्रजया । सं । सदेम ॥ २७ ॥ वि-
 भ्राट् । बृहत् । पिबतु । सोम्यं । मधु । आयुः । दधत् । यज्ञपतौ ।
 अविऽहुतं । वातऽजतः । यः । अभिऽरक्षति । तमना । प्रजाः ।
 पुपोष । पुरुधा । वि । राजति ॥ विऽभ्राट् । बृहत् । सुऽभृतं ।
 वाजऽसातमं । धर्मन् । दिवः । धरुणे । सत्यं । अपितं । अमित्रऽहा ।
 वृत्रऽहा । दस्युहन्ऽतमं । ज्योतिः । जज्ञे । असुरऽहा । सपत्नऽ-
 हा ॥ ० ॥ उत्ऽतमं । विश्वऽजित् । धनऽजित् । उच्यते । बृहत् ॥
 विश्वऽभ्राट् । भ्राजः । महि । सूर्यः । दृशे । उरु । पप्रथे । सहः ।
 ओजः । अच्युतं ॥ ० ॥ येन । इमा । विश्वा । भुवनानि । आऽभृता ।
 विश्वऽकर्मणा । विश्वदेव्यऽवता ॥ २८ ॥ त्वं । त्यं । इटतः । रथं ।
 इंद्र । प्र । आवः । सुतऽवतः । अश्रृणोः । सोमिनः । हवै ॥ त्वं ।
 मखस्य । दोधतः । शिरः । अव । त्वचः । भरः । अगच्छः । सोमिनः ।
 गृहं ॥ त्वं । त्यं । इंद्र । मत्यै । आस्त्रऽबुधाय । वेन्यं । मुहुः ।
 श्रन्थाः । मनस्येव ॥ ० ॥ सूर्यै । पश्चा । संतं । पुरः । कृधि ।
 देवानां । चित् । तिरः । वशं ॥ २९ ॥ आ । याहि । वनसा । सह ।
 गावः । सचंत । वर्तनि । यत् । ऊधऽभिः । आ । याहि । वस्व्या ।
 धिया । मंहिष्ठः । जारयत्ऽमखः । सुदानुऽभिः ॥ पितुऽभृतः । न । तंतुं ।
 इत् । सुऽदानवः । प्रति । दध्मः । यजामसि । उषाः । अप । स्वसुः ।
 तमः । सं । वर्तयति । वर्तनि । सुऽजातता ॥ ३० ॥ आ । त्वा ।
 अहार्षे । अंतः । एधि । ध्रुवः । तिष्ठ । अविऽचाचलिः । विशः । त्वा ।
 सर्वाः । वांछंतु । मा । त्वत् । राष्ट्रं । अधि । भ्रशत् ॥ इह । एव ।
 एधि । मा । अप । च्योष्टाः । पर्वतऽइव । अविऽचाचलिः । इंद्रऽ-
 इव । इह । ध्रुवः । तिष्ठ । इह । राष्ट्रं । ऊंइति । धारय ॥ इमं । इंद्रः ।
 अदीधरत् । ध्रुवं । ध्रुवेण । हविषा । तस्यै । सोमः । अधि । ब्रवत् ।
 तस्यै । ऊंइति । ब्रह्मणः । पतिः ॥ ध्रुवा । द्यौः । ध्रुवा । पृथिवी ।
 ध्रुवासः । पर्वताः । इमे । ध्रुवं । विश्वं । इदं । जगत् । ध्रुवः ।

राजा । विशां । अयं ॥ ध्रुवं । ते । राजा । वरुणः । ध्रुवं । देवः ।
 बृहस्पतिः । ध्रुवं । ते । इंद्रः । च । अग्निः । च । राष्ट्रं । धारयतां ।
 ध्रुवं ॥ ध्रुवं । ध्रुवेण । हविषा । अग्नि । सोमं । मृशामसि । अथोदति ।
 ते । इंद्रः । केवलीः । विशः । बलिऽहतः । कर्त्तु ॥ ३१ ॥ अग्निऽवर्तेन ।
 हविषा । येन । इंद्रः । अग्निऽववृते । तेन । अस्मान् । ब्रह्मणः । पते ।
 अग्नि । राष्ट्राय । वर्तय ॥ अग्निऽवृत्य । सऽपत्नान् । अग्नि । याः ।
 नः । अरातयः । अग्नि । पृतन्यन्ते । तिष्ठ । अग्नि । यः । नः ।
 इरस्यति ॥ अग्नि । त्वा । देवः । सविता । अग्नि । सोमः ।
 अवीवृतत् । अग्नि । त्वा । विश्वा । भूतानि । अग्निऽवर्तः । यथा ।
 अससि ॥ ० ॥ असपत्नः । किल । अभुवं । असपत्नः । सपत्नऽहा ।
 अग्निऽराष्ट्रः । विऽससहिः । यथा । अहं । एषां । भूतानां ॥ ० ॥
 ॥ ३२ ॥ प्र । वः । ग्रावाणः । सविता । देवः । सुवतु । धर्मणा ।
 धुऽसु । युज्यध्वं । सुनुत ॥ ग्रावाणः । अप । दुह्नुनां । अप ।
 सेधत । दुऽमर्ति । उस्त्राः । कर्त्तन । भेषजं ॥ ग्रावाणः । उपरेषु ।
 आ । महीयन्ते । सऽजोषसः । वृष्णे । दधतः । वृष्ण्यं ॥ ग्रावाणः ।
 सविता । नु । वः ॥ ० ॥ यजमानाय । सुन्वते ॥ ३३ ॥ प्र । सुनवः ।
 ऋभूणां । बृहत् । नवन्त । वृजना । क्षाम । ये । विश्वऽधायसः ।
 अश्नन् । ध्रेनु । न । मातरं ॥ प्र । देवं । देव्या । धिया । भरत ।
 जातऽवेदसं । हव्या । नः । वक्षत् । आलुषक् । अयं ॥ ऊदति ।
 स्यः । प्र । देवऽयुः । होता । यज्ञाय । नीयते । रथः । न । योः ।
 अग्निऽवृतः । वृणिऽवान् । चेतति । त्मना ॥ अयं । अग्निः । उरुष्यति ।
 अमृतात्ऽइव । जन्मनः । सहसः । चित् । सहीयान् । देवः ।
 जीवातवे । कृतः ॥ ३४ ॥ पतंगं । अक्तं । असुरस्य । मायया । हृदा ।
 पश्यति । मनसा । विपऽचितः । समुद्रे । अंतरिति । कवयः । वि ।
 चक्षते । मरीचीनां । पदं । इच्छन्ति । वेधसः ॥ पतंगः । वाचं ।
 मनसा । विभर्ति । तां । गंधर्वः । अवदत् । गर्भे । अंतरिति । तां ।

द्योतमानां । स्वयै । मनीषां । ऋतस्य । पदे । कवयः । नि ।
पांति ॥ ० ॥ ३५ ॥ त्यं । ऊँइति । सु । वाजिनं । देवऽजुतं ।
सहऽवानं । तरुतारं । रथानां । अरिष्टऽनेमिं । पृतनाजं । आशुं ।
स्वस्तये । ताक्ष्यै । इह । हुवेम ॥ इंद्रस्यऽइव । रातिं । आऽजोहुवानाः ।
स्वस्तये । नावंऽइव । आ । रुहेम । उर्वीइति । न । पृथ्वीइति ।
बहुलेइति । गर्भीरेइति । मा । वां । आऽइतौ । मा । पराऽइतौ ।
रिषाम् ॥ सद्यः । चित् । यः । शर्वसा । पंच । वृष्टीः । सूर्यऽइव ।
ज्योतिषा । अपः । ततानं । सहस्रऽसाः । शतऽसाः । अस्य । रंहिः ।
न । स । वरंते । युवति । न । शयी ॥ ३६ ॥ उत् । तिष्ठत । अव ।
पश्यत । इंद्रस्य । भागं । ऋत्वियं । यदि । श्रातः । जुहोतन । यदि ।
अश्रातः । ममत्तन ॥ श्रातं । हविः । ओइति । सु । इंद्र । प्र । याहि ।
जगाम । सूरः । अध्वनः । विऽमध्यं । परि । त्वा । आसते । निधिऽ-
मिः । सखायः । कुलऽपाः । न । ब्राजऽपतिं । चरंतं ॥ श्रातं । मन्ये ।
ऊर्धनि । श्रातं । अग्नौ । सुऽश्रातं । मन्ये । तत् । ऋतं । नवीयः ।
माध्यंदिनस्य । सर्वनस्य । दध्नः । पिव । इंद्र । वज्रिन् । पुरुऽकृत् ।
जुषाणः ॥ ३७ ॥ प्र । ससहिषे । पुरुऽहूत । शत्रून् । ज्येष्ठः । ते । शुष्मः ।
इह । रातिः । अस्तु । इंद्र । आ । भर । दक्षिणेन । वसूनि । पतिः ।
सिंधूनां । असि । रेवतीनां ॥ ० ॥ पराऽवतः । आ । जगंथ ।
परस्याः । सृकं । संऽशाय । पवि । इंद्र । तिग्मं । वि । शत्रून् ।
ताळिह । वि । मृधः । नुदस्व ॥ इंद्र । क्षत्रं । अभि । वामं । ओजः ।
अजायथाः । वृषभ । चर्षणीनां । अप । अनुदः । जनं । अमित्रऽयंतं ।
उरुं । देवेभ्यः । अकृणोः । ऊँइति । लोकं ॥ ३८ ॥ प्रथः । च ।
यस्य । सऽप्रथः । च । नाम । आनुऽस्तुभस्य । हविषः । हविः ।
यत् । धातुः । द्युतानात् । सवितुः । च । विष्णोः । रथंऽतरं । आ ।
जभार । वसिष्ठः ॥ अर्धिदन् । ते । अतिऽहितं । यत् । आसीत् ।
यज्ञस्य । धाम । परमं । गुहा । यत् ॥ ० ॥ भरतऽवाजः । बृहत् । आ ।

चक्रे । अग्नेः ॥ ते । अविन्दन् । मनसा । दीध्यानाः । यजुः । स्कन्नं ।
 प्रथमं । देवस्यानं ॥ ० ॥ आ । सूर्यात् । अमरन् । घर्म एते ॥ ३९ ॥
 बृहस्पतिः । नयतु । दुःसगहा । तिरः । पुनः । नेषत् । अघशंसाय ।
 मन्म । क्षिपत् । अशस्ति । अप । दुःमति । हन् । अथ । करत् ।
 यजमानाय । शं । योः ॥ नराशंसः । नः । अवतु । प्रयाजे ॥ ० ॥
 अनुयाजः । हवेषु ॥ ० ॥ तपुःसमूर्धा । तपतु । रक्षसः । ये । ब्रह्म-
 द्विषः । शरवे । हन्तवै । ऊँइति ॥ ० ॥ ४० ॥ अपदयं । त्वा ।
 मनसा । चेकितानं । तपसः । जातं । तपसः । विऽभूतं । इह । प्र-
 जां । इह । रयिं । रराणः । प्र । जायस्व । प्रजया । पुत्रऽकाम ॥ ० ॥
 दीध्यानां । स्वायां । तनूइति । ऋत्व्ये । नाधमानां । उप । मां ।
 उच्चा । युवतिः । बभूयाः ॥ ० ॥ पुत्रऽकामे ॥ अहं । गर्भे । अदधां ।
 ओषधीषु । अहं । विश्वेषु । भुवनेषु । अंतरिति । अहं । प्रजाः ।
 अजनयं । पृथिव्यां । अहं । जनिऽभ्यः । अपरीषु । पुत्रान् ॥ ४१ ॥
 विष्णुः । योनिं । कल्पयतु । त्वष्टा । रूपाणि । पिशतु । आ । सिंचतु ।
 प्रजाऽपतिः । धाता । गर्भे । दधातु । ते ॥ गर्भे । धेहि । सिनीवालि ।
 गर्भे । धेहि । सरस्वति । गर्भे । ते । अश्विनौ । देवौ । आ । धत्तां ।
 पुष्करऽस्रजा ॥ हिरण्ययीइति । अरणीइति । यं । निऽमन्थतः । अश्विनां ।
 तं । ते । गर्भे । हवामहे । दशमे । मासि । सूतवे ॥ ४२ ॥ महि । त्रीणां ।
 अवः । अस्तु । द्युक्षं । मित्रस्य । अर्यम्णः । दुःआधर्षे । वरुणस्य ॥
 नहि । तेषां । अमा । चन । न । अध्वऽसु । वारणेषु । ईशे । रिपुः ।
 अघशंसः ॥ यस्यै । पुत्रासः । अदितेः । प्र । जीवसे । मर्त्याय ।
 ज्योतिः । यच्छति । अजस्रं ॥ ४३ ॥ वातः । आ । वातु । भेषजं ।
 शंऽभु । मयऽभु । नः । हृदे । प्र । नः । आयूषि । तारिषत् ॥ उत ।
 वात । पिता । असि । नः । उत । आता । उत । नः । सखा । सः ।
 नः । जीवातवे । कृधि ॥ यत् । अदः । वात । ते । गृहे । अमृतस्य ।
 निऽधिः । हितः । ततः । नः । देहि । जीवसे ॥ ४४ ॥ प्र । अग्नये ।

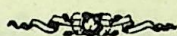
वाचंम् । ईरय । वृषभाय । क्षितीनां । सः । नः । पर्षत् । अति ।
 द्विषः ॥ यः । परस्याः । पराऽवतः । तिरः । धन्व । अतिऽरोचते ॥ ० ॥
 यः । रक्षांसि । निऽजूर्वति । वृषा । शुक्रेण । शोचिषा ॥ ० ॥ यः ।
 अस्य । पारे । रजसः । शुक्रः । अग्निः । अजायत ॥ ० ॥ ४५ ॥ प्र । नून ।
 जातऽवेदसं । अश्वं । हिनोत । वाजिनं ॥ ० ॥ अस्य । प्र । जातऽ-
 वेदसः । विप्रऽवीरस्य । मीलहुषः । महीं । इयमि । सुऽस्तुति ॥ याः ।
 रुचः । जातऽवेदसः । देवऽत्रा । हव्यऽवाहनीः । तामिः । नः । यज्ञ ।
 इन्वतु ॥ ४६ ॥ आ । अयं । गौः । पृश्निः । अकमीत् । असदत् ।
 मातरं । पुरः । पितरं । च । प्रऽयन् । स्वऽरितिस्वः ॥ अंतरिति ।
 चरति । रोचना । अस्य । प्राणात् । अपऽअनती । वि । अख्यत् ।
 महिषः । दिवं । त्रिशत् । धाम । वि । राजति । वाक् । पतंगाय ।
 धीयते । प्रति । वस्तोः । अह । द्युऽभिः ॥ ४७ ॥ ऋतंचसत्यंचामी-
 त्थात्तपसोध्यजायत ॥ ततोरात्र्यजायतततःसमुद्रोऽर्णवः ॥ समुद्रा-
 दर्णवादधिसंवत्सरोऽजायत । अहोरात्राणिविदधद्विश्वस्यमिषतोवशी ॥
 सूर्याचंद्रमसौधातायथापूर्वमकल्पयत् ॥ दिवंचपृथ्वींचांतरिक्षमथोस्वः ॥
 ॥ ४८ ॥ संऽसं । इत् । युवसे । वृषन् । अग्ने । विश्वानि । अर्यः ।
 आ । इळः । पदे । सं । इध्यसे । सः । नः । वसूनि । आ ।
 भर ॥ सं । गच्छध्वं । सं । वदध्वं । सं । वः । मनांसि । जानतां ।
 देवाः । भागं । यथा । पूर्वं । संऽजनानाः । उपऽआसते ॥ समानः ।
 मंत्रः । संऽइतिः । समानी । समानं । मनः । सह । चित्तं । एषां ।
 समानं । मंत्रं । अग्नि । मंत्रये । वः । समानेन । वः । हविषा ।
 जुहोमि ॥ समानी । वः । आऽकूतिः । समाना । हृदयानि । वः ।
 समानं । अस्तु । वः । मनः । यथा । वः । सुऽसह । असति ॥ ४९ ॥

इति अष्टमाष्टके अष्टमोध्यायः ॥ ८ ॥

॥ ऋग्वेदसंहितापदपाठस्समाप्तः ॥

अशुद्धसंशोधनम्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
४४४	४, १५	चिकेतत्, वरीमत्	चिकेतत्, वरीमन्
४४६	१८, २४	येषु, अरयीः	येषु, अरथीः
४४८	२४	रुरिभ्य	सुरिभ्यः
४४९	१३	प्रस्तोमासः. इद्राविष्णु इति	प्र। स्तोमासः, इन्द्राविष्णु
४५०	२०	बहू	वाहू
४५१	८, १५	क्षवस्व, समुद्राणि	क्षयस्व, समुद्राणि
,,	१७, २४	दधतुः, वृत्राणि	दधथुः, वृत्राणि
४५२	९, १८	सोमारुद्रौ, सर्वाः	सोमारुद्रौ, सर्वाः
४५३	४, २२	तत्ररथं, अदिति	तत्र। रथं, अदितिः
४५४	१७, २६	हस्वेषु, वजी	हस्वेषु, वाजी
४५५-७	१७, ४	अग्नषु, अश्वेत्	अग्निषु, अश्वेत्
४५८	२१	रोशुचानः	शोशुचानः
४५९	११, २३	कृताति, रसाद	कृतानि, ससाद
४६०	६, २५	प्रचीनः, यः पूरुं	प्राचीनः, यः। पूरुं
४६१	२, ९	स्तुतः, राम्याणां,	स्तुतः, राम्याणां
,,	२२, २२	मन्म, जन्मानि	मन्म, जन्मानि
४६२	१५, २०, २२	अगन्म, वर्धति, मन्म	अगन्म, वर्धति, मन्म
४६४-५	२१, १२	सिचध्वं, रये	सिचध्वं, राये
४६६	२, १७, २०	अरधयत्, दुःमित्रा- सः, अध्रेण	अरधयत्, दुःमित्रासः, आध्रेण

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
४६८	१४	मिमीहि	मिमीहि
४७०	१२, २५	अभिऽक्षत्तुः, सर्वाना	अभिऽक्षत्तुः, सर्वना
४७१	७, १६, २४	वसिष्ठ, दयसे, ऋजी- षित्	वसिष्ठ, दयसे, ऋजीषिन्
४७३	१५	विश्व	विश्वे
४७४	११, २०	इद्र, संस	इन्द्र, शंस
४७५	१३, १७	ब्रह्मऽकृतः, याहि	ब्रह्मऽकृतः, याहि
४७६	१५, २५	त्वा, सुऽशक्तिः	त्वा, सुऽशक्तिः
४७७	१, २३	स्वऽदृशं, सुवतः	स्वऽदृशं, स्तुवतः
४७८	६, ८	बलं, जन्म	बलं, जन्म
४७९	७, १९	तनूनां, वनस्पति	तनूनां, वनस्पति
४८२	१२, २०	स्तवध्वै, स्याम	स्तवध्वै, स्याम
४८४	२, ९	अंतरिक्षेमर्जयंत, अस्मि- न्वन्	अंतरिक्षे, मर्जयंत, अस्मि- न्वन्
४८५	१८, १९	रक्षंत, क्रंदनुः युज्यतां	नक्षंत, क्रंदनुः, युज्यातां
४८६	७, १०	विऽयति, पुत्रासः	विऽयति, पुत्रासः
	१२, २०, २६	देवऽतात, उत्ऽईराणः, वसुऽमिः	देवऽताता, उत्ऽईराणाः, वसुऽमिः
४८७	१५	रुद्र	रुद्र
४८८	५, १४, १८	नयै, आप, मधुश्चुतः	नयै, आपः, मधुऽश्चुतः
४८९	२१	द्यावाथिवीइति	द्यावापृथिवीइति
४९०	११, २५	दर्दुर्तु, येष्ठाः	दर्दुर्तु, येष्ठाः
४९१	१५	सुऽअंच	सुऽअंचः
४९२-३	१६, २३, १	रोधंसीइति, नः, धान्मः	रोदंसीइति, नः, धान्मः
४९६	७, २३	अर्चीषि, समनं	अर्चीषि, समानं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
४९८	९	मेघ	मेघ
५००	७	वृतीत	वृतीत
५०१	५	द्वयतः	द्वयतः
,,	१९, २०	सुमतिः, सुमर्मः	सुमतिः, सुमर्मः
५०२	५	नृपतीइतिनृपती	नृपतीइतिनृपती
५०४	१६	समने	समाने
५०७	२, ५, २५	भोजयं, अच्छत्, उभये	भीजनं, उच्छत्, उभये
५०९	९, १४	तूतजाना, विशूचः	तूतजाना, विशूचः
५१०	१६, १९	अंतः, महीइति, रोदसी- इति, मस्र	अंतः, महीइति, बृहती- इति, रोदसीइति, मन्म
५१२	१, १६, १९	अधंसः, बधिताय, पी- वःअन्नात्	अधंसः, बाधिताय, पी- वःअन्नान्
५१३-४	२१, २५	हे, ई, रांयः	ईहे, रायः
५१५	१२, १३	अवत्री, मघानां,	अवित्री, मघोनां
,,	१४, ३२	अकवऽरी, दाता	अकवऽअरीदाता
५१६-७	५, १२	नीलऽवत्, शंवरस्य	नीलऽवत्, शंवरस्य
५२०	१२	अश्महन्मऽभिः,	अश्महन्मऽभिः
५२१	१८	गुभायत	गुभायत
५२२	५, १४	अहंसः, यत्	अहंसः, यत्
५२३	९	अनुऽग्रासः	अनुग्रासः
५२७	२, १८, १९	सु, महिमानं, सुऽवीर्यं	उत, सु, महिमानं, सुऽ- वीर्यं
५२८-९	२६, १२	ब्रह्मऽभिः, रई	ब्रह्मऽभिः, रथी
५३१	१६, १८, २५	वाहिष्ठः, चर्षणे, यथा	वाहिष्ठः, चर्षणे, यथा
५३२	६	पूर्वी	—

पृष्ठे	पंक्तौ	अष्टुदं	शुद्धं
५३३	१४, १६, १८	स्तुभुइद्र, दुहते	स्तुभुऽ, इन्द्र, दुहते
५३४-५	२४, २२	सुता, द्रप्साऽइवः	सुता, द्रप्साऽइव
५३६	१५	नरः	—
५३७	२३	घृतऽश्रुतं	घृतऽश्रुतं
५३९	८, १४	हुवेमु, देवि	हुवेय, देवि
५४०-१	८, ९	क्षग्ने, प्रथयत्	अग्ने, प्रथयन्
५४३	१०, ११	राजसि, रयिं	राजसि, रयिं
५४४	१, २	इंदवः, अराणिषु	इंदवः, अराणिषुः
५४७	१२, १३	सऽवृतः, अधंसः	संऽवृतः, अधंसः
,,	२२, २६	इंद्र, अदब्धाः	इंद्रः, अदब्धाः
५४८	१५, १९, २५	न, अद्वयु, अंतरः	नः, अद्वयुं, अंतरः
५४९	५, २६	विभूत, नमऽभिः	विभूत, नमऽभिः
५५०	६, ८, ८	तमः, निऽदधिरे, वेदिं	तमाः, निऽदधिरे, वेदिं
५५१	१३	क्षयंत	क्षयंतं
५५२	५, १९	अहुत, युय	अहुत, युयं
५५३-४	८, २४	दंशस्यथ, दमानः	दंशस्यथ, दामानः
५५५	१२, २५	गतं, तामिः	गतं, तामिः
५५६	६, २०	च्युता, वाहनः	च्युता, वाहनः
५५८-६१	८, २५	निरंकं, वषणा	निरंकं, वृषणा
५६३	९, १४, १८	अतितः, सुऽप्रनीयः, ते	अतितः, सुऽप्रनीतयः, ते
५६४	४, २३	मध्यदिने, सर्पिरासुती-	मध्यदिने, सर्पिरासुती-
		इतिसर्पिऽआसुती	इतिसर्पिआसुती
५६५	१८	दुवः	दुवः
५६९	९, २१	एषां, ददृहि	एषां, ददृहि
५७०	९	पथतः	पथतः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५७१-२	२, ११	ज्रयः, हाता	ज्रयः, होता
५७३	४, ७	कविऽत्वाना, महि,	कविऽत्वना, मही
,,	१३, २१	वनुयामम, स्ववऽतीः	वनुयाम, स्वःवतीः
५७४	१०	रूपं	रूपं
५७५	१०, १५	वस्पति, वस्पत्	वप्सति, वप्सत्
५७६	२, ९	शुचिऽवता, ध्रंतं	शुचिऽवत्, ध्रंतं
,,	१८, २५	तरंतः, मत्मना	तरंतः, मन्मना
५७७	११	पाक	पाक्
५७८	१०, १८	बुदं, यं धूर्वति	बुदं, यं, धूर्वति
,,	२३	धनंऽजयं	थनंऽजयं
५८२	६, १६	आ, वृण्यां	आ, वृष्णां
५८३	४, ९	वृणजत्, युषेइति	वृणजन्, युष्मेइति
,,	११, २४	उरुष्वत्, दध्मसि	उरुष्यत्, दद्मसि
५८४	११	इदोइति	इदोइति
५८५	११, १२	स्वऽवित्, इदोइति	स्वःऽवित्, इदोइति
५८६	१३	अमंदिषुः	अमंदिषुः
५८७	८, १७	अनृचुः, निऽघोशयन्	आनृचुः, निऽघोषयन्
५८८	८, १५	आवत्, बोधि	आवन्, बोधि
५९०	१९	नासत्य	नासत्या
५९१	८, ११	दश्वांसं, इद्रावरुणा	दाश्वांसं, इद्रावरुणा
,,	१३	घृतऽश्रुतः	घृतऽश्रुतः
५९२	१२	विश्वस्मत्	विश्वस्मात्
,,	१६, २२	वंसामपृतनासु, सेवे	वंसाम, पृतनासु, शेवे
५९३	७	यातुः यातु	यातुः, यातु
५९५	२४	वीर्यं	वीर्या

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५९६	३, ११	देद, इंद्रं	देदे, इंद्रं
५९९	६	आस्रः	आस्रः
६००-२	१६, ८, १८	इद्रोते, सूर्यः, हयैः	इद्रोते, सूर्याः, हयैः
६०४-६	२१, २२	अंति, वक्	अंति, वक्
६०७	१७, २५	इद्रात्, बुदत्	इद्रत्, बुदं
६०८	१६	सोमऽपान्वः	सोमऽपान्वः
६०९	९, १५	मडितारां, सुं	मडितारं, सु
६११	८, १५	अधि, अगिरः	अधि, अंगिरः
६१२	५, २५	नसत्या, आ पर, गतं	नासत्या, आ, गतं
६१५	२, ९	इंदोः, इद्र, इद्र	इंदोः, इंद्र, इंद्र
,, १६, २३, २६		अचंतु, अरं, इंद्र	अचंतु, अरं, ते, इंद्र
६१६	१, ८, ११	इंदवः, इंद्रं, विनेम	इंदवः, इंद्र, वनेम
६१८	२३	तिरश्चाः	तिरश्चवाः
६१९	२, १६	शुध्वं, त्वा, वृषभं	शुद्धं, त्वा, वृषभं
६२०	४, ५, १०	पुवी, दुणा, अतिष्ठत्	पूर्वीः, दुणा, अतिष्ठत्
,, १९, २१		जघथं, वृषभ, चर्षणीनां	जघथ, वृषभ, चर्षणीनां
६२२	६	विश्वऽस्यस्य	विश्वऽस्यस्य
६२३	११, १५	इद्र, दानाय	इंद्र, दानाय
,, १६, १७		प्रऽतूर्तिषु, अशस्त्रिऽहा	प्रऽतूर्तिषु, अशस्त्रिहा
,, १९, २३		शिशं, शतंऽऊति	शिशुं, शतंऽऊति
६२४	३, ६	इंद्रं, वर्धयति	इंद्रः, वर्धयति
,, ७, २१		ऋतस्य, पृथक्	ऋतस्य, पृथक्
६२५	१४, २३	ते, अर्कं	ते, अर्कं
६२६	२, ५	धीभिः, चोदिष्टेन	धीभिः, चोदिष्टेन
६२७	१०, २४	अग्ने, सिसांसतः	अग्ने, सिसांसतः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६२७-८	२५, ६	सुहोता, योनिं	सुहोता, योनिं
६३०	१५, १८	गतः, मद्रं	गत, मद्यं
६३३-४	११, १८	सिधोः, यः विवस्वतः	सिधोः, यः, विवस्वतः
६३५	८	वसूनि	वसूनि
६३६	१, २	उक्छेः, सुभि	उक्थैः, सुयै
,,	२, ३	अयं, प्रियं	अभि, प्रियं
६३७	८, १२	स्वयं, यः अस्मभ्यं	स्वयं, यः, अस्मभ्यं
६३८	१४, २३	पवस्व, अर्कस्य	पवस्य, अर्कस्य
६३९	४, ९	पवमान, अचिक्रदत्	पवमान, अचिक्रदत्
६३९-४०	२०, १९	अधशंसहा, इंदुं	अधशंसहा, इंदुं
	३	(३) इरते	इरते, (३)
६४१	५, १४	दिवः, धेनूः	दिवः, धेनूः
,,	१६	समुद्रं इस्वय	समुद्रं इस्वय
,,	२०, २२	विश्वः, पवित्रे	विश्वः, पवित्रे
६४२	१२, १४	महस्त्रिणं, मर्मज्यंते	सहस्त्रिणं, मर्मज्यंते
,,	१७, २४	वारं, पवित्रे	वारं, पवित्रे
६४५	३, १०	सोमः, इंदोइति	सोमः, इंदोइति
६४६	३, ११	सुहस्त्वः, इच्छति	सुहस्त्व, इच्छति
,,	२१, २३	धारया, धारया	धारया, धादवा
६४७	३, १७, २४	वरे, सहस्रं, शुक्रं	वारं, सहस्रं, कुक्रं
६४८	१, १५	सूर्यः तुजानः, पवस्वः	सूर्यः, तुजानः, पवस्व
६४८-९	२४, ९	ओषधीभ्यः, त्य	ओषधीभ्यः, त्यं
६५०	७, ९	योनिं, मीढः	योनिं, मीढः
६५१-३	१०, १	मर्मज्यमानः, मत्सरं	मर्मज्यमानः, मत्सरं
६५४	२०	मधुमत्तमः, योनिं	मधुमत्तमः, योनिं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६५४	२६	समुद्रं	समुद्रं
६५५	८, ९	संऽयतं, पवमान	संऽयतं, पवमान
६५६	७	रूपं	रूपं
	२१, २२	दुच्छ्रुतां, तं	दुच्छ्रुतां, तं
६६०	१८, २५	स्तुभः, सजि	स्तुभः, सजि
६६२	८	शर्यहाइव	शर्यहाऽइव
६६८	१०, २२	आसानाः, परिऽहति	आसीनाः, परिऽहति
६६९	३, १९	तुजंति, दधा	तुजंति, दधा
७७१	१४, २०, २३	कृत्यः, सोमं, निसते	कृत्यः, सोमं, निसते
६७४	१५, २०	पुव्यः, हृदे	पुव्यः, हृदे
६७५	१३, २३	प्रदिशः, सिधूनां	प्रऽदिशः, सिधूनां
६७८	२१	शुष्मी,	शुष्मी
६७९	२३	पुरंधीइति पुरंधीइति पु- रंधी	पुरंधीइति पुरंधी
६८०	५	मनीषी	मनीषी
६८२	४, १९	स्वःविदे, उशतं	स्वःऽविदे, उशतं
६८३	७	सोम	सोम
६८४	८, १७	गुह्यं, विवक्तुं	गुह्यं, विवक्ति
६८६-८	११, १७	भरमाणः, अधि	भरमाणः, अधि
६९८	१५	विभ्रंतं	विभ्रंतं
७००	१६	ऊर्मिः	ऊर्मिः
७०६	११	कृणध्वं, आ	कृणुध्वं, आ
७०८-९	२०, १७	मर्त्यस्य, कल्ययस्व	मर्त्यस्य, कल्पयस्व
७१०	१५, १६	रत्ना, न	रत्ना, नः
७११	९	द्योतनि	द्योतनि

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७१२	१४, १५	देवं, इष्टापूतेन	देवं, इष्टापूतेन
७१३	१, १	इहे, यमाय	इह, यमाय
७१६	७	प्रऽपथ	प्रऽपथे
७२२	१६	व्रताति	व्रतानि
७२४	१५, १८	रजसः, यवसऽअधः	रजसः, यवसऽअधः
७२५	२३	अयुद्धः	अयुद्धः
७२५	२१	सूर्यस्य	सूर्यस्य
७२६	१, २	बृबूकं, विद्धि	बृबूकं, विद्धि
७२६	५	आऽजगाम	आऽजगाम
७२८	१४	युवतयः	युवतयः
७३२	७, ९, ९	मह्यं, जायां, रुणद्धि	मह्यं, जायां, रुणद्धि
७३३	१०, १४	विदते, बद्धं	विदते, बद्धं
७३६	१४, १६	चक्षसा, द्रविणं	चक्षसा, द्रविणं
७३७	३, २२	वनुयाम, अवसे	वनुयाम, अवसे
७३७	२६	श्रुध्युवं,	शुध्युवं
७३८	६, ८	श्वेतं, चकृत्यं,	श्वेतं, चकृत्यं
७३८	२४	जरथेइति	जरेथेइति
७४०	१०, १६	गच्छः, अप्रस्वती	गच्छथः, अप्रस्वती
७४२-३	१३, २६	पाहि, अग्ने	याहि, अग्ने
७४६	१५	श्रुतऽयषि	श्रुतऽऋषि
७४९	१	विश्वऽशुवे	विश्वऽभुवे
७५२	५, १९	पितरं, चतुऽत्रिंशता	पितरं, चतुऽत्रिंशता
७५६-७	१२, ६	अभवत्, जातऽवेदाः	अभवत्, जातऽवेदाः
७५९-६०	१५, २१	विश्वा, वृजनै	विश्वा, वृजनै
७६२	२२, २६	पृथिमीं, परिऽपति	पृथिवीं, परिऽपति

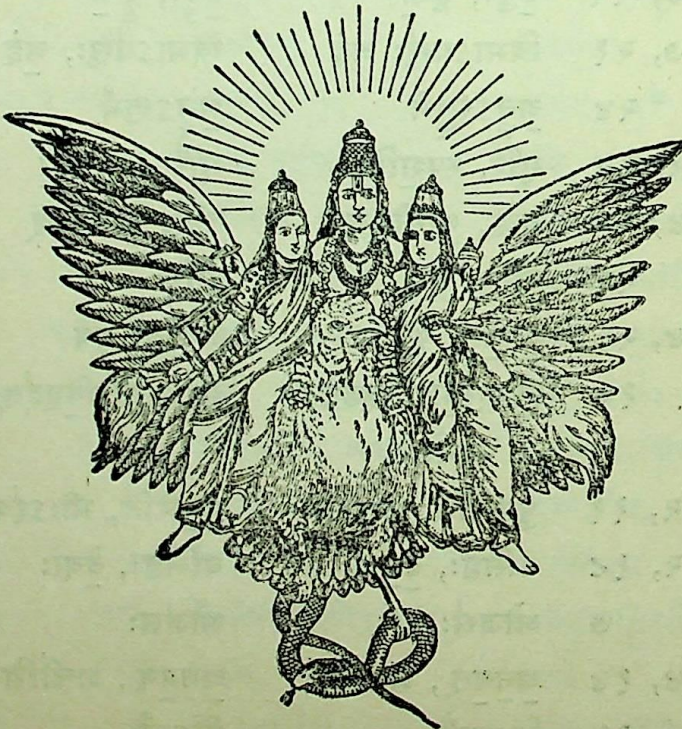
पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७६३-५	११, १	बृहस्पतिं, पतिं	बृहस्पतिं, पतिं
७६७	२२	द्युन्मी	द्युन्मी
७६८	४, २१	दक्षिणावात्ऽभि, अश्वैः	दक्षिणावत्ऽभिः, अश्वैः
७७१	२	अजायत	अजायत
७७२	६, ११	चच्छयात्, ऊर्णहि	चच्छयात्, ऊर्णहि
,,	१२, १२	वसूनां, चकृषे	वसूनां, चकृषे
७७३-७	२५, २२	उत्ऽभिदा, मुह्यंतु	उत्ऽभिदा, मुह्यंतु
७७८	११	प्रथमं	प्रथमं
७८०	१८	अस्तां	आस्तां
७८२	१५, १७	विषऽवत्, रूपाणि	विषऽवत्, रूपाणि
७८४	१८	सुऽश्लुषे	सुऽश्लुषे
७८५	२०, २०	भंग्धि, यातुऽधानस्य	भंग्धि, यातुऽधानस्य
७८६	२५	वृश्चयतां	वृश्चयतां
७८९-९२	९, ३	अतान्, पद	अतान्, पदे
७९३	८, ११	रयिं, शुष्कासु	रयिं, शुष्कासु
,,	१४, १५	अरुषत्य, प्रऽहुताः	अरुषत्य, प्रऽहुताः
७९४-५	२४, २२	आऽविवासति, सप्त	आऽविवासाति, सप्त
७९६	९, १६	कृष्वाः, आशवः	कृष्णाः, आशवः
७९७	७, ८	घोरे, मंत्राः	घोरे, मंत्राः
७९८	२, ३	जायमानेः, अवर्धन्	जायमाने, अवर्धन्
८०१	१, ९	स्तेनऽइव, या	स्तेनऽइव, याः
८०२	८	निऽसीदन्	निऽसीदन्
८०३	१२	विवव्रीइतिविऽवव्री	विवव्रीइतिविऽविवव्री
८०६	८	तृहत्	तृहत्
८०७	५	दुऽच्यवनेन	दुऽच्यवनेन

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
८०७	६	इषुऽहस्तेः	इषुऽहस्तैः
८१०	१०	नृपतीइवेतिनृपतीऽइव	नृपतीइपेतिनृपतीऽइव
८१३	१२, २२	निनाय, उरुगाया	निनाय, उरुगाया
८१४	७	पतिऽभ्यः	पतिऽभ्यः
८१५	१०	सुरुक्मेइतिसुरुक्मे	सुरुक्मेइतिसुरुक्मे
८१५	१६	विविज्रे	विविज्रे
८१७	१७	उर्विया	—
८१८	१०, ११	द्यावापृथिवाइति, यावत्	द्यावापृथिवीइति, यावत्
८१८	१६, १८	भवत, जाजनत्	भवति, जीजनत्
८१८	२१, २५	द्रुऽसदं, सति	द्रुऽसदं, संति
८१९	४	धृषता	धृषता
८२०	७, २२	ददुः, वृक्ते	ददुः, वृक्ते
८२१	७, २१	विभाऽवसुः अहं	विभाऽवसुः, अहं
८२५	२४	अनुऽस्तुभं	अनुऽस्तुभं
८२६	५, १५	भूरि, स्पृशमि	भूरि, स्पृशमि
८२८	१४, २२	तर्हि, आसीत्	तर्हि, आसीत्
८३०	२२	बोधि	बोधि
८३३	४, २६	कृण्वतु, पूर्वं	कृण्वतु, पूर्वं
८३४	१०	बृहद्भानोइतिबृहत्ऽभानो	बृहद्भानोइतिबृहत्ऽभानो
८३६-७	२, ११	पुनरीति, भःऽइव	पुनरिति, भिःऽइव
८३९	१२, १८	वसिष्ठः, देवाः	वसिष्ठः, देवाः
८४०	७	ओजसः	ओजसः
८४१	१४, १४	अनयत्, शचीमिः	अनयन्, शचीमिः
८४१	१९	विऽरख्यै	विऽरख्यै

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
८४२	२१, २४	अ॒स्पा॒र्षिः, वर्ध॑मानः	अ॒स्पा॒र्षिः, वर्ध॑मानः
८४३	२	वि॒दं	अ॒वि॒दं
८४४	१९	आ॒र्त्नी॑इ॒वेत्य॒र्त्नी॑इव	आ॒र्त्नी॑इ॒वेत्या॒र्त्नी॑इव
,,	२२	मु॒धो॒नं	मु॒धो॒नं
८४५	८	वि॒श्वामि॒त्रज॒मग्नी॑इति	वि॒श्वामि॒त्रज॒मद॒ग्नी॑इति
,,	२३, २४	य॒च्छ, रूपा॑णै	य॒च्छ, रूपा॑णै
८४७	१३	दु॒च्छु॒नां	दु॒च्छु॒नां
८४९	१३	अ॒प॒री॒षु	अ॒प॒री॒षु
८५०	१३	त॒तस्स॒मुद्रो॑अ॒र्णवः	त॒तस्स॒मुद्रो॑अ॒र्णवः
,,	१५	दि॒वंच॑पा॒थ॒वीं	दि॒वंच॑पृ॒थि॒वीं
,,	१९	सं॒ऽज॒नानाः	सं॒ऽज॒नानाः

Valuable Mysore Publications

Yajurveda Series] in Telugu Characters with Swara Marks.

		Rs.	a.	p.
1	Samhita —1 to 4 Kandas	....	5	0 0
2	Do 5, 6, 7 Kandas	....	4	0 0
3	Aranyakopanishat —with Mantra-Prasnas	....	3	8 0
4	Parayatam	....	6	0 0
5	Samhita Padabhaga —Vol. I.	....	7	0 0
6	Do do Vol. II.	....	7	0 0
7	Mahanyasadi —with Rudra-Chamaka, 8 Suktas, 6 Upanishats, 10 Nama-valis, and 16 Stotras	....	3	0 0
8	Udakasanthyadi —with benedictory and presentation hymns, and krama and ghana versions	....	3	0 0
9	Taittireeya Pratisakhya ,—Grammar of Yajurveda—with Tribhashyaratna & Vaidikabharana commentaries	....	5	0 0
10	Panchaasadanukramanika —or Index to Yajurveda	....	1	8 0
11	Lakshana Thraya —3 Lakshanas of Yajurveda	....	0	12 0
12	PURUSHA SUKTADI —with Sayanabhasha ^y for Purusha and Sri Suktas	....	1	0 0
13	RUDRA CHAMAKA —with Pada	....	1	0 0
14	RIGVEDA SAMHITA PADA BHAGA in Sanskrit Script with Swara marks	....	12	0 0

G. S. JOSYER & SON,
Vedic Publishers, MYSORE.

“ The Rigveda is the most sublime conception of the great high-ways of humanity ! ”

Guigault.

On the Yajur-Veda being presented to Voltaire, the immortal, he confessed his belief that it was “ The most precious gift for which the West had been ever indebted to the East ! ”

In a paper before the International Literary Association at Paris, the great Victor Hugo presiding, Leon Delbos declared, “ There is no monument of Greece or Rome more precious than the Rigveda ! ”

And Max Muller himself, the illustrious and indefatigable, wrote, “ In the history of the world, the Vedas fill a gap which no literary work in any other language could fill. I maintain that to everybody who cares for himself, for his ancestors, for history, for his intellectual development, a study of Vedic literature is indispensable ! ”

मैसूरु महापादशाळा धर्मानुशासकैः महाविद्वद्भिः वेदरत्नं

धात्री नरसिंहभट्टैः कृतम्

अशुद्धसंशोधनम्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१, ३	१५, २	उरुची, वाजेषु	उरुची, वाजेषु
३	१०	सुतऽपावने	सुतऽपावने
३, ३	११, १२	वीतये, वृद्धः	वीतये, वृद्धः
४, ५	६, १७	गधिनेः, ऋग्मियं	गधिनेः, ऋग्मियं
६	२, ११	सखिऽत्पे, सहस्रऽसां	सखिऽत्वे, सहस्रऽसां
,,	१४, १५	पतिं, त्वां	पतिं, त्वां
,,	१६, २५	ऊतयैः, सति	ऊतयैः, संति
७	१६, १७	हविष्मते, नः	हविष्मते, नः
,,	२१, २३	ऋतऽवृधैः, ये	ऋतऽवृधैः, ह्ये
८	७	बृहस्पति	बृहस्पतिं
,,	९-१०, १२	हविष्मतः, अग्ने	हविष्मतः, अग्ने
,,	१३	जिह्वायां, वषट्कृति	जिह्वायां, वषट्कृति
,,	१७, २२	अग्ने, ष्रित्ति, पिब	अग्ने, नेष्ट्रित्ति, पिब
,,	२५	अस्तुतं, युवं, दुऽदभं	अस्तुतं, युवं, दुऽदभं
९	१	—	द्रविणसः
,,	२, ३	द्रविणादा, दवेषु	द्रविणऽदाः, देवेषु
,,	—	—	वनामहे
,,	५	तुरीयं	तुरीयं
,,	५, ६	ऋतुऽभोभिः ॥ नह	ऋतुऽभिः, नः
,,	७, ८	दीदिऽअग्नी, संत्यः	ददिः, संत्यः
,,	१०	सुरऽचक्षसः	सुरऽचक्षसः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
८	११, १३	वक्षत, सुती	वक्षतः, सुतं
"	१६	सुतासः, अधि	सुतासः, अधि
"	१८, १९	सुती, गच्छति	सुतं, गच्छति
"	२०	वृत्रऽहा ॥, अश्वैः	वृत्रऽहा, अश्वैः
"	२१	इन्द्रावरुणयोः	इन्द्रावरुणयोः
"	२२, २३, २४	ईदृशैः, हवै, राय ॥	ईदृशै, हवै, रायः । आ
१०	७, १३	यच्छतं, ब्रह्मणः	यच्छतं, ब्रह्मणः
"	१८, २३	गच्छति, अनृचुः	गच्छति, आनृचुः
११	३, ६	तन्वति, वाचऽयुजा	तन्वति, वचऽयुजा
"	१२, १७	देवाय, शुभत	देवस्य, शुभत
"	१९, २०	सर्वनं, गच्छतां	सर्वनं, गच्छतां
"	२१, २२	अपजाः, यच्छतं	अपजाः, यच्छतं
"	२३, २४	गच्छतां, दिविऽस्पृशा	गच्छतां, दिविऽस्पृशा
१२	३, ५	गच्छथः, पदं	गच्छथः, पदं
"	१३	अच्छिन्नऽपत्राः, सर्वतां	अच्छिन्नऽपत्राः, सर्वतां
"	१४, १९	पृथिवी, पृथिव्याः	पृथिवी, पृथिव्याः
१३	८, ११	ऋतऽवृथौ, इन्द्र	ऋतऽवृथौ, इन्द्र
"	१२, १८	मरुत्गणाः, जाताः	मरुत्गणाः, जाताः
१३	२०, २४	नष्टं, पयः	नष्टं, पयः
१४	३	कत्वै, अत्रः	कत्वै, अंतः
"	८, ९, १२	अपः, अहं, स्पृज	आपः, अहं, सृजः
१५	९, २०	ददृश्रे, अस्मभ्यं	ददृश्रे, अस्मभ्यं
"	२३	अदित्य, अदितये	आदित्य, अदितये
१६	४, ७	विऽमन्यमः युच्छतः	विऽमन्यवः, युच्छतः
	२०	इच्छंतीः	इच्छंतीः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१७	८, १२	सख्यस्य, दधि	सख्यस्य, दधिरे
,,	१३, १८	चित्रमानो, मीढ्वान्	चित्रमानो, मीढ्वान्
१८	१३, २०	नारी, बस्पता	नारी, बस्पता
१९	५	वातः	वातः
२०	२	जरितृणां	जरितृणां
,,	१५	विद्यनाऽपसः	विद्यनाऽपसः
२१-२२	४, ७	परिऽतक्ये, अच्छ	परिऽतक्ये, अच्छ
,,	२०	वित्से	विवित्से
२३	१, ५	इंद्र, वृत्रः	इंद्र, वृत्रः
,,		पत्मतऽशीः	पत्सुतऽशीः
,,	१६	असृजः	असृजः
२४	१७, २४	स्तुन्वतः, कमसः। गाः	स्तुन्वतः, तमसः। गाः
२५	८, २३	अवः, नाद्यं	आवः, नाद्यं
२६	८, ९	रथ्या, गच्छतं	रथ्या, गच्छतं
,,	१४, १५	गच्छतं, असऽभिः	गच्छतं, आसऽभिः
२७	९, १०	भुवः, तस्तुः	भुवने, तस्थुः
२८	१, ८	ईळते, सऽगतानि	ईळते, संऽगतानि
,,	२१	पृथि	पृथि
२९	१, १०	अहसः पराऽवेदः	अहसः, पराऽवतः
,,	१२, १९	दधे, त्वेष्यऽद्युस्त्राय	दधे, त्वेषऽद्युस्त्राय
३०	१, ७, १७	स्थिरं, ब्रुवते अजोष्यः	स्थिरं, ब्रुवते, अजोष्यः
३१	३, ६, १०	अच्छ, वृद्धाः, तविषीः	अच्छ, वृद्धाः, तविषीः
३२	४	स्तुऽदानवः,	सुऽदानवः
,,	६, ८	स्तुऽवीर्यं, अच्छ	सुऽवीर्यं, अच्छ
,,	१६, २२	अंतऽबाधत्, स्तुऽगः	अंतऽबाधत्, सुऽगः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३३	६	दुःऽउक्ताय	दुःऽउक्ताय
३४	१४, १७	अच्छ, सुशंसः	अच्छ, सुऽशंसः
३६	६	उच्छति	उच्छति
६७	१, १०	यच्छतं, दसा, गच्छतं	यच्छतं, दसा, गच्छतं
७	२०, २४	पृचंता, दशुषे	पृचंता, दाशुषे
३८	८	उच्छात्	उच्छात्
७	१२	उषाः । यति	उषाः । याति
७	१३, २०	चरयती, उच्छत्	जरयती, उच्छत्
७	२२, २३	विऽउच्छंती, उच्छसि	विऽउच्छंती, उच्छसि
३९	११, १९	यच्छतात्, विऽउच्छंती	यच्छतात्, विऽउच्छंती
४०	५, २०	भुरण्यंतं, सुऽभिष्टि	भुरण्यंतं, सुऽभिष्टि
४१	९, १४	सध्वक्, अनुव्रताय	सध्वक्, अनुव्रताय
४२	२, ३	अभी, मना	अभी, मेना
७	१७, २३	तस्तुः, दुःऽगृभिस्वनः	तस्तुः, दुःऽगृभिस्वनः
७	२४	ऊर्मयः	ऊर्मयः
४३	१७	अद्वा	अद्वा
४४	२, २३	द्रविणःऽदेपु, इंद्र	द्रविणःऽदेपु, इंद्र
४५	१४	प्रचीनेन	प्राचीनेन
४७	५, १७	आऽवृत्य, पाप्या	आऽवृत्य, पाप्या
४९	२, ३	अच्छिद्रा, यच्छ	अच्छिद्रा, यच्छ
५०	६, १०	पवक. मर्जयंतः	पावकः, मर्जयंतः
७	१६	अच्छोक्तिऽभि	अच्छोक्तिऽभि
५२	९, १४	सुभा, ऊँ ।	स्तुभा, ऊँ इति ॥
५३	९, २०	नोथाः, दृळ्वस्य	नोधाः, दृळ्वस्य
५५	११	जिघ्रते	जिघ्रते

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५६	२०, २२	जतिऽत्वं, इद्धं	जनिऽत्वं, इद्धं
५७	३, ४	अम, ईम्	अमे, ई
५८	१३, २०	अत्तून्, इच्छंत	अक्तून्, इच्छंत
५९	३, १५, १९	जन, अद्रौ, पुवीः	जन, अद्रौ, पुर्वीः
५९	३, ४, २३	उच्छंती, उक्थैः, सूरः	उच्छंती, उक्थैः, सूरः
६०	६, १६	इच्छंतः, गुह्यानि	इच्छंतः, गुह्यानि
६१	२४	कृण्वनासः	कृण्वानासः
६२	१२, १३	इद्धं, ध्रुवासु	इद्धं, ध्रुवासु
६२	१५, १६	इत, दशुषे	उत, दाशुषे
६३	६, १६, २४	अतिथ्यं, मर्ताय, त्वा	आतिथ्यं, मर्ताय, त्वा
६४	९	शिवाभिः	शिवाभिः
६५	८, १३	भूम्या, इच्छति	भूम्याः, इच्छति
६७	५, ५	पराऽदः, यजमानय	पराऽददिः, यजमानाय
६८	११, १४	मदनः, ऊँइति	मदानः, ऊँइति
६९	१६	यचसे	यच्छसे
७०	४, ७, ११	इच्छन्, युक्ते. तोकाव	इच्छन्, युङ्ते, तोकाय
७१	१४, १६	देवान, मर्तिता	देवाः, मर्तिता
७१	१६, १९	राजानऽश्व, औब्जः	राजानऽश्व, औब्जतु
७२	२२, २३	जिहं, गच्छति	जिह्वां, गच्छति
७२	१	यच्छत	यच्छत
७३	१७, १८	वर्कार्या, कण्वंतः	वार्कार्या, कृण्वंतः
७४	५	अर्यमणं	अर्यमणं
७६	१६, २३	वृष्ट्यानि, पप्र	वृष्ट्यानि, पप्रि
७७-७८	१९, ३	उच्छंती, प्रतीची	उच्छंती, प्रतीची
७८	१५, १९	उच्छ, यच्छत	उच्छ, यच्छत

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७७-७८	२२, २४	हि'रण्यऽवर्तती, दाशुर्वै	हि'रण्यऽवर्तती, दाशुर्वै
७९	८	अग्निषोमौ, अमुंजतं	अग्निषोमौ, अमुंचतं
"	११	चक्रयुः	चक्रयुः
"	१५, २१	यच्छत, अस्मेति	यच्छत, अस्मेति
८१	३, ९	संऽईद्वः, ममदतां	संऽईद्वः, ममदतां
८२	९, १२	स्वधर्मिः, जिह्वानां	स्वधर्मिः, जिह्वानां
"	१३, १४	प्रतीची, मेनेति	प्रतीचीति, मेनेति
८३	१०	धिषणां	धिषणां
८४	११, १६	अभिऽश्रीः, सचतां	अभिऽश्रीः, सचतां
८६-८७	१३, ६, १८	शुण, मादयस्व, यच्छ	शुणं, मादयस्व, यच्छ
८८-८९	३, २०	सहस्रात्, निःषपी	सहस्रात्, निषपी
९०	६	उरुव्यचाः	उरुऽव्यचाः
"	१३	चत, पृच्छामि	चन, पृच्छामि
९१	९, २४	अच्छ, स्तुऽप्रवाचनाः	अच्छ, सुऽप्रवाचनाः
९२	६	अप्रऽयुच्छन्	अप्रऽयुच्छन्
९४	७, १०	भरेषु, इच्छतः	भरेषु, इच्छतः
"	१२, १५	अच्छत, पिष्टी	अगच्छत, विष्टी
"	१९	इच्छमानाः	इच्छमानाः
९६	२	विऽचक्षणः	विऽचक्षणः
"	३, ६	परयतं, कर्कधुं	पेरयतं, कर्कधुं
९७	५	गच्छयः	गच्छथः
९८	१३, १७	जिहऽश्ये, विऽउच्छतीं	जिहऽश्ये, विऽउच्छतीं
"	१९, २०	उच्छ, विऽउच्छतीं	उच्छ, विऽउच्छतीं
९९	४, ५	विऽउच्छान्, वावशना	विऽउच्छान् वावशाना

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
९९	६, ११	विऽउच्छंती, उच्छ	विऽउच्छंती, उच्छ
"	१२, २३	उच्छात्, उच्छ	उच्छत्, उच्छ
"	२४	विऽउच्छति	विऽउच्छति
१००	४, ८, २२	उच्छ, मृच्छ, महंती	उच्छ, मृच्छ, महंती
१०१	१, ८, १०	आये, यच्छ, अगत्	आयो, यच्छ, अगात्
"	१४, २०	पुश्चात्, अभिचऽक्षे	पुश्चात्, अभिऽचक्षे
१०२	१९	जिहऽवारं	जिहऽवारं
१०३	१३	विऽचक्षे	विऽचक्षे
१०४	१	दुच्छनाः	दुच्छनाः
"	७, १६	अधऽनत्थं, गच्छथः	अधऽनत्थं, गच्छथः
१०५	१८, १९	एयैः, अश्वैः	एयैः, अश्वैः
"	२०, २३	तौग्रयः, वृकस्य	तौग्रयः, वृकस्य
१०६	६, ७	धिष्ण्या, अगच्छतं	धिष्ण्या, अगच्छतं
१०७	१, १४	रथेत, जुषाणा	रथेन, जुषाणा
१०९	३, ६, २१	पृच्छेत्, पृच्छामि, विदे	पृच्छेत्, पृच्छामि, विदे
११०	७, १६	द्रुहः, हरीरति	द्रुहः, हरीरति
११३-११४	१२, ४	उच्छ, शधऽतरः	अच्छ, शधैतरः
११५	१, २०	अच्छ, उच्छ	अच्छ, उच्छ
"	२४	अनुऽयच्छमाना	अनुऽयच्छमाना
११६	१, २, १४	उच्छ, उच्छंती, ईषते	उच्छ, उच्छंती, ईषते
"	२२, २३	उच्छत्, उच्छ	उच्छत्, उच्छ
११७	२, १३	उच्छात्, आयं	उच्छात्, आयं
"	१४, १९	इच्छन्. गच्छति	इच्छन्, गच्छति
११८	४, ६	शतं, गोनां	(शतं) शतं, गोनां

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
११९-१२०	१६, २	प॒धां, पा॒रे	प॒धां, पा॒रि
„	१७, १८	प॒राऽव॒तः, प्रा॒थि॒वं	प॒राऽव॒तः, प्रा॒थि॒वं
१२१	५	अ॒भिऽह॒तः	अ॒भिऽह॒तः
„	२२	स्व॒नि॒रि॒ति॒स्वः	स्व॒नि॒रि॒ति॒स्वः
१२२	१४	स्त्र॒वे॒तु	स्त्र॒वे॒तु
१२३	११, १३	त्वा, पि॒वं	त्वा, पि॒वं
„	१५, २०	य॒च्छ॒तु, ग॒भ॒स्योः	य॒च्छ॒तु, ग॒भ॒स्योः
१२४	५	जे॒न्यै	जे॒न्यै
१२५	१९	अ॒मि॒त्र॒य॒तं	अ॒मि॒त्र॒य॒तं
„	२१	भु॒तु॒दुःऽम॒तिः	भु॒तु॒दुःऽम॒तिः
१२६	७, १५	क्ष॒यै, य॒क्ष॒त	क्ष॒यै, य॒क्ष॒त
„	१६, १७	इ॒द्रे, यु॒धै	इ॒द्रे, यु॒धै
„	२०, २३	अ॒स्माकं, तृ॒ह्नाः	अ॒स्माकं, तृ॒ह्नाः
१२७	१३, १५	आऽभु॒वं, सोम॑स्य	आऽभु॒वं, सोम॑स्य
„	१९	सुऽकृ॒ताः, अ॒भिऽद्य॑वः	सुऽकृ॒ताः, अ॒भिऽद्य॑वः
१२८	७, ८	ई॒द्रे, त॒क्की॑ये	ई॒द्रे, त॒क्की॑ये
„	११	अ॒र्ह॑सि, व॒व॒जु॑क्षि॒णां ।	अ॒र्ह॑सि, व॒व॒जु॑क्षि॒णां
१२९	२, ३	अ॒ध॒सः, च॒न्द्रेण॑	अ॒ध॒सः, च॒न्द्रेण॑
„	१३, १४	ग॒च्छ॒तं २, अ॒ध्व॒रं	ग॒च्छ॒तं २, अ॒ध्व॒रं
१३०	१	य॒ज्ञेऽय॑ज्ञ, उ॒प॑ऽस्तुत	य॒ज्ञेऽय॑ज्ञे, उ॒प॑ऽस्तुता
„	६	उ॒प॑ऽस्तुत्यं	उ॒प॑ऽस्तुत्यं
„	११, १४	दे॒वः, प॒तः	दे॒वः, पा॒तः
१३१-१३२	९, ७	दृ॒ह॑न्ति, अ॒स्तु	दृ॒ह॑न्ति, अ॒स्तु
„	११, १२	अ॒च्छं, न॒न्युना॑	अ॒च्छं, म॒न्युना॑

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१३२	१४, २१	रुण्यया, रयै	हिरण्ययै, रथै ।
१३३	१, २०	वृषन्, अररिदाने	वृषन्, अररिदानि
१३४	३, ८	जग्धं, रघुऽद्रुवः	जग्धं, रघुऽद्रुवः
"	८	कृष्णऽसीतासः	कृष्णऽसीतासः
"	१२, १३	ममृशते, वृषाऽइव	ममृशत्, वृषाऽइव
"	१७, १९	पुनः, रभिरे, उध्वाः	पुनः, रेभिरे, ऊध्वाः
१३५	८, १५	जुगुर्यात्, निः	जुगुर्योः, निः
१३६	१, ३	ऋजते, यजतः	ऋजते, यजतः
"	११, १७	देवऽताति, नेषऽतमैः	देवऽताति, नेषऽतमैः
"	१८, २१	अछ, संऽइद्धः	अच्छ, संऽइद्धः
१३७	६, १६	उपाकेशति, त्वां	उपाकेशति, त्वां
"	१७, १९	मतिः, आविः,	मति, आविः
"	२४	आऽइरिरे	आऽईरिरे
१३८	११	अप्रऽयुच्छन्	अप्रऽयुच्छन् ॥
"	११	जप्रऽयुच्छत्ऽभिः ।	अप्रऽयुच्छत्ऽभिः
१३९	१, २	यजति, उतये	अजनि, ऊतये
"	११	चिकित्वान्	चिकित्वान्
"	१३	पृच्छति=पृच्छति	पृच्छति=पृच्छति
"	१५, १६	गच्छति, विश्वानि	गच्छति, विश्वानि
"	१७, २०	अच्छिद्रऽऊतिः, गच्छति	अच्छिद्रऽऊतिः, गच्छति
१४०	३, १२	ऊधः, आशुपाणाः	ऊधः, आशुपाणाः
१४१	३	उपऽस्तुति	उपऽस्तुति
"	८	वाति=अस्तुः	वाति=अस्तुः
"	१०	रेषयति	रेषयति

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१४१	१७, २३	द्विजऽन्मा, अ॒नि॒नस्य	द्विऽजन्मा, अ॒नि॒नस्य
१४२	२, ४	व॒नुषः, य॒ज॒तं	व॒नुषः, य॒ज॒तं
,,	१३, २१	यु॒जा॒ये॒इति, गच्छ॑यः	यु॒जा॒ये॒इति, गच्छ॑यः
,,	२१	अच्छ॑	अच्छ॑
१४३	४	यु॒वोः, अ॒च्छि॒द्राः	यु॒वोः, अ॒च्छि॒द्राः
,,	१६	ब्र॒ह्मऽप्रि॑यं	ब्र॒ह्मऽप्रि॑यं
,,	१८	आऽवि॒वास॒न्	आऽवि॒वास॒न्
,,	१८, २०	मि॒त्राव॑रुणा, ब्र॒ह्म	मि॒त्राव॑रुणा, ब्र॒ह्म
,,	२०, २३	पृ॒त॒नासु, अ॒ध्व॒र्य॒वः	पृ॒त॒नासु, अ॒ध्व॒र्य॒वः
,,	२४	मि॒त्राव॑रुणा	मि॒त्राव॑रुणा
१४४	५, ११	वि॒श्व, उ॒रुषु॑	वि॒श्व, उ॒रुषु॑
,,	१९	उ॒रुऽक॒मस्य॑ ।	उ॒रुऽक॒मस्य॑
१४५-४६	२०, १	ऊँ॒इति, द॒धार॑	ऊँ॒इति, द॒धार॑
,,	२	अ॒पऽउ॒र्ण॑ते	अ॒पऽउ॒र्ण॑ते
१४७	५, ८	र॒व॒तीः, ग॒म॒यं	र॒व॒तीः, ग॒म॒यं
१४८	११	सु॒ज॒न्म॒नी इति॑ ।	सु॒ज॒न्म॒नी इति॑ ।
,,	१८	रो॒द॒सी॒शिति॑	रो॒द॒सी॒शिति॑
,,	१९	स्कं॑मनेमिः	स्कं॑मनेमिः
१४९	७, ९	अ॒पृ॒च्छ॒त, ज॒तु॒रं	अ॒पृ॒च्छ॒त, ज॒तु॒रं
,,	१४, १७	अ॒ग॒च्छ॒त, यु॒क्ता	अ॒ग॒च्छ॒त, यु॒क्ता
,,	२२	व॒धःऽय॑ती	व॒धःऽय॑ती
१५०	४, ५	अ॒स॒स्त॒न, ग॒च्छ॒त	अ॒स॒स्त॒न, ग॒च्छ॒त
,,	८, ९	अ॒पृ॒च्छ॒त, वो॒ध॒यि॒तारं	अ॒पृ॒च्छ॒त, वो॒ध॒यि॒तारं
,,	१३	इ॒च्छ॑तः	इ॒च्छ॑तः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१५१	२, १२	यु॒प॒त्र॒ऽस्काः । श॒मि॒तु	यु॒प॒ऽव॒स्काः, श॒मि॒तुः
„	२४	प॒द्भी॑शं, घा॒सं	प॒द्भी॑शं, घा॒सि
१५२	५, ७	प॒द्भी॑शं, सु॒चा॒ऽइव	प॒द्भी॑शं, सु॒चा॒ऽइव
„	९, २०	अ॒च्छि॒द्रा, वि॒ऽश्व॒ऽपुषं	अ॒च्छि॒द्रा, वि॒श्व॒ऽपुषं
१५३	२, ३, १७	अ॒त॒ष्ट, अ॒सि, गा॒वः	अ॒त॒ष्ट, अ॒सि, गा॒वः
१५४	४, ६	अ॒छ, वा॒र्या॑णि	अ॒च्छ, वा॒र्या॑णि
„	११, १२, १६	अ॒ग्नि, स॒त, प्र॒ष्ट	अ॒ग्नि, स॒त, प्र॒ष्ट
१५५	२, ४	नि॒ऽवि॒द्वा, अ॒ति॒भत्	नि॒ऽवि॒द्वा, अ॒ति॒ष्ठत्
„	१०	द्वा॒द॒श॒ऽआ॒कृतिं	द्वा॒द॒श॒ऽआ॒कृतिं
„	११, १२	अ॒र्ध, पु॒ंसः	अ॒र्ध, पुं॒सः
१५६	२, ५, १८	स्वि॒त, तात्, वि॒द्वि॒धे	स्वि॒त्, तान्, तत्
१५७	२, ४	अ॒भि॒ऽइ॒द्वः, इ॒च्छंती॑	अ॒भि॒ऽइ॒द्वः, इ॒च्छंती॑
„	२०, २१	च॒म्बोः पृ॒च्छामि॑	च॒म्बोः, पृ॒च्छामि॑
„	२२	पृ॒च्छामि॑, पृ॒च्छामि॑	पृ॒च्छामि॑, पृ॒च्छामि॑
„	२३	पृ॒च्छामि॑,	पृ॒च्छामि॑
१५८	२, ३	अ॒र्ध॒ऽग॒र्भाः, ति॒ष्टंति॑	अ॒र्ध॒ऽग॒र्भाः, ति॒ष्टंति॑
१५९	४, १८	ग॒रु॒त्मा॒न, जि॒न्व॒ति	ग॒रु॒त्मा॒न्, जि॒न्व॒ति
„	२२, २४	वृ॒ष॒णः, के॒न	वृ॒ष॒णः, के॒न
१६०	२, ६	इ॒त्था, पृ॒च्छ॒से, अ॒च्छ	इ॒त्था, पृ॒च्छ॒से, अ॒च्छ
„	७, ११	म॒हः॒ऽभिः, व॒ध॒ऽस्मैः	म॒हः॒ऽभिः, व॒ध॒ऽस्मैः
१६१	२	अ॒च्छा॑न्त	अ॒च्छा॑न्त
१६२	७	र॒थि॒यंती॑ऽइव	र॒थि॒यंती॑ऽइव
१६३	८, ९	ग॒णा॑न्त ॥	—
„	२०	रो॒द॒सी॒इति॑	रो॒द॒सी

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१६४	१	वि॒व॒क्मि॒	वि॒व॒क्मि॒
"	१०, १२	ए॒ष॒वः=जी॒र॒दा॒नुं ॥	गणांत ॥ । ० । महः चि॒त्र
१६५	१२, १४	गणांत ॥	—
"	१६, २३	वे॒धः, ते	वे॒धः, ते
१६६	४, ५	अ॒थ॒ यत् ए॒षां । गणांत ॥ । ० । पृ॒थुऽवु॒धासः	
"	९, १०	(वि॒द्याम । इ॒षं । वृ॒ज॒नं जी॒र॒दा॒नुं) गणांत ॥	
"	२२	(ए॒षः वः । स्तोमः) । ० । हृ॒दा ॥ नम॑स्वान् गणांत ।	
१६७	३, ७	अ॒हं, ध्रा	अ॒हं, ध्राः
"	९, १०	(वि॒द्याम=दा॒नुं ॥) गणांत	। ० । चि॒त्रः । वः
"	१३	तृ॒णऽस्क॑न्दस्य	तृ॒णऽस्क॑न्दस्य
"	१५, १७	यथा, वृ॒षा	यथा, वृ॒षा
१६८	३, ४	रोद॑सीइति, क॒क्ष्येइति	रोद॑सीइति, क॒क्ष्येइति
"	१३	उ॒क्थ्या, वि॒स्प॑र्धसः	उ॒क्थ्या, वि॒स्प॑र्धसः
"	१४, १७	पूःपा॑ति, अ॒च्छ	पूःपा॑ति, अ॒च्छ
"	२०	ह॒विष्म॑ते	ह॒विष्म॑तः
"	२३	वि॒द्याम=नुं ॥ गणांत	त्वं । राजा॑
१६९	१९	पु॒र्विः	पु॒र्विः
१७१	१, २४	रथं, पु॒र्वे	रथं, पु॒र्वे
१७२	१०, ११	इ॒च्छमा॑नः, व॒र्णौ	इ॒च्छमा॑नः, व॒र्णौ
"	१५	अत्य॑स्या	अत्य॑स्य
१७३	८, १९	प्रऽस्त्र॑वणस्य, व॒हंतु	प्रऽस्त्र॑वणस्य, व॒हंतु

पृष्ठ	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१७४	१४	वि॒श्लो॒वसु॒ इति॑ ।	वि॒श्लो॒वसु॒ इति॑
॥	१५, १८	इ॒न्द्रो॒ऽत॒मा, अ॒हो॒ऽवि॑ ।	इ॒न्द्रो॒ऽत॒मा, अ॒हो॒ऽवि॑ः
१७५	१, २	अ॒वो॒ऽवि॒द्धं, प्र॒ऽवि॒द्धं	अ॒वो॒ऽवि॒द्धं, प्र॒ऽवि॒द्धं
१७६	४, ५	उ॒र्म्या, अ॒च्छो॒क्तिऽभिः॑	उ॒र्म्या, अ॒च्छो॒क्तिऽभिः॑
१७७	२	सं॒गच्छ॑मा॒नेइ॒तिसं॒ऽग॒-	सं॒गच्छ॑मा॒नेइ॒तिसं॒ऽग॒च्छ॑-
		छ॑मा॒ने	मा॒ने
॥	१३, १८, २३	ऊ॒तीइ॒ति, भू॒तं, प्रे॒ष्टं	ऊ॒तीइ॒ति, भू॒तं, प्रे॒ष्टं
१७८	८, १८	अ॒च्छं, अ॒च्छं, सु॒स्नाय॑	अ॒च्छं, अ॒च्छं, सु॒स्नाय॑
१७९	५, ८, १०	के॒तुना॑, प॒रि॒शं, ओ॒षधे॑	के॒तुना॑, प॒रि॒शं, ओ॒षधे॑
॥	१३, १४	रा॒जासि॑, द॒तः	रा॒जासि॑, द॒तः
॥	१६, २१	इ॒षः सी॒दता॑	इ॒षः, सी॒दता॑
१८०	३, १४	अ॒ज्यते॑, दु॒च्छुना॑यै	अ॒ज्यते॑, दु॒च्छुना॑यै
१८१	१, १०	वा॒चः, शु॒ऽप्रैतुः॑	वा॒चः, सु॒ऽप्रैतुः॑
॥	१७	कं॒कतः, म॒तीन॑ऽकं॒कतः	कं॒कतः, स॒तीन॑ऽकं॒कतः
॥	२२	मृ॒गासः॑	मृ॒गासः॑
१८२-८३	३, ११	ति॒ष्ठत॑, वि॒धतः॑	ति॒ष्ठत॑, वि॒धतः॑
॥	१७, २४	इ॒ष्टिऽभिः॑, सु॒ऽभृतं॑	इ॒ष्टिऽभिः॑, सु॒ऽभृतः॑
१८४	७, १५	म॒र्तासः॑, सं॒ऽइ॒धानं॑	म॒र्तासः॑, सं॒ऽइ॒धानं॑
॥	१७, २०	स्व॒सरे॑षु, नि॒री॒रे	स्व॒सरे॑षु, । नि । प॒रि॒रे
१८५	५, ६, ९	स॒हस्रि॑ण, न, अ॒ग्निः	स॒हस्रि॑णः, न, अ॒ग्निः
॥	१३, १४	अ॒ति, कृ॒ष्टिषु॑	अ॒ति, कृ॒ष्टिषु॑
॥	१९, २३	श॒ग्धि, म॒हा	श॒ग्धि, म॒हा
१८६	१, २, ६	ई॒ळितः॑, पु॒र्वः, अ॒यंतां॑	ई॒ळितः॑, पु॒र्वः, अ॒यंतां॑
॥	११, १५, १६	ऋ॒जु, अ॒र्चि॒द्रं, भु॒ष्टी	ऋ॒जु, अ॒र्चि॒द्रं, भु॒ष्टी

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१८६	१७, १९	स्वप्ना, सुदयति	स्वप्ना, सुदयति
१८७	५, ९	ऊर्म्याः, पनैतः	ऊर्म्याः, पनैता
„	११, १७, १८	तनुषाणः, मम, वाजं	तनुषाणः मम, वाजं
१८८	१०, १५	यजतेभ्यः, वसुऽपते	यजतेभ्यः, वसुऽपते
„	१८, २१	यजिष्ठः, सतिष	यजिष्ठ, सतिष
१८९	१, ५	धाराः, वरेण्यः	धाराः, वरेण्यः
„	१०, ११	अजरैः, ओत्र	अजरैः, अत्रि
१९०	२	तोकस्य, अयऽयुञ्ज	तोकस्य, अयऽयुञ्ज
„	४, ५	योनाः, संऽइद्रे	यानैः, संऽइद्रे
„	१२, १३	अग्निः, प्रयमः	अग्निः, प्रयमः
„	१३, १६	रुळ, श्यावा, रोहिता	रुळः, श्यावा, रोहिता
„	२२, २३	मनसा, सृष्टयत्ऽवर्ण	मनसा, सृष्टयत्ऽवर्णः
„	२३	अग्निः, अमिऽमृते	अग्निः, अमिऽमृते
१९१	३, ५	वर्धयति, पूर्वीः	वर्धयति, पूर्वीः
„	८, १८	बिब्रते, अयऽयुञ्ज	बिब्रते, अयऽयुञ्ज
„	१८, २१	हरे, कतिक्रतः	हरे, कतिक्रतः
१९२	१, १०	मंदेतु, तृपत्,	मंदेतु, तृपत्
„	१५, २०	हरेऽस्यां, त्रिताय	हरेऽस्यां, त्रिताय
„	२१, २२	मदिनः, अर्बुदं, सूर्यः	मदिनः, अर्बुदं, सूर्यः
१९३	४	अरण्मात्, अंतरिक्षं	अरण्मात्, अंतरिक्षं
„	९	श्वप्नोऽहं, जीवान्	श्वप्नोऽहं, त्रिगोवान्
„	१०	पृच्छति	पृच्छति
„	२०, २२	युध्यमानाः, माहं	युध्यमानाः, महि
१९४	९, १०	किल, इन्द्र	किल, इन्द्र

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
१९४	१४, २३	यंति, आद्रात्	यंति, आर्द्रात्
१९५	४	दासऽवेशाय	दासऽवेशाय
१९५	१४	तुर्वीतये । वय्याय	च । वय्याय
१९६	२, ११	अव, गभस्तिऽपूतं	अव, गभस्तिऽपूतं
,	१२, १३	कर्तने, उत्	कर्तन, उत्
,	१३, १९	नयध्वं, वः	नयध्वं, वः
१९७	३	गोभिः, धुतिं	गोभिः, धुनिं
,	४, १२	पारयन्तु, धुतिं	अपारयन्तु, धुनिं
,	१४, १५	सुऽस्तुति, अजुर्य	सुस्तुति, अजुर्य
,	१८, १९	क्षो गीभ्यां, इन्द्रियं	क्षाणीभ्यां, इन्द्रियं
,	२२, २४	विदुऽतरः, ऊर्मिः	विदुऽतरः, ऊर्मिः
१९८	४, ५	तृण्णहि, वचस्युवं	तृण्णहि, वचस्युवं
,	१९	रोदसीइति	रोदसीइति
,	१९, २१	ज्योतिषा, पर्वतात्	ज्योतिषा, पर्वतान्
१९९	१२, १४	सुऽउक्तेन, द्वाभ्यां	सुऽउक्तेन, द्वाभ्यां
,	२२, २३	पुरुऽत्रा, श्रुर	पुरुऽत्रा, श्रुर
२००	१, ११	उमेष्ठे, सूर्यस्य	उमेष्ठे, सूर्यस्य
,	११, १४	सुन्वते, रथयन्तु	सुन्वते, रथयन्तु
,	१७	आशुषणाः	आशुषाणाः
,	१८	गृत्सऽमदाः	गृत्सऽमधाः
,	२०	सुऽक्षिति, अश्युः	सुऽक्षिति, अश्युः
२०१	१, २	वरुता, स्तुवंत	वरुता, स्तुवंत
,	१२, २१	पेरयन्तु, युध्मः	पेरयन्तु, युध्मः
२०२-३	१०, ४	रोदसीइति, दुऽइतं	रोदसीइति, दुऽइतं

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२०४	१	वाजेषु, अ॒भि॒डा॒ट॒प्स्वः	वाजेषु, अ॒भि॒ऽदि॒प्स्वः
२०५-६	९, १	अ॒व॒तं, सा॒ध्वीः	अ॒व॒तं, सा॒ध्वीः
२०७	१३, १७	अ॒द्वा॒ऽम॒नाः, घृ॒त॒ऽस्त्रुः	अ॒द्वा॒ऽम॒नाः, घृ॒त॒ऽस्त्रुः
२०८	६, १३	आ॒दि॒त्याः, म॒र्त्याय	आ॒दि॒त्याः, म॒र्त्याय
"	२०	व॒सु॒ऽदा॒वा	व॒सु॒ऽदा॒वा
२०९	१७, २२	— अ॒हः	न । आ॒म्यं॒ति, अ॒हः
२११ १५, १९, २४		सु॒न्व॒तं, ति॒गि॒तेन॒, द॒व्यं	सु॒न्व॒तं, ति॒गि॒तेन॒, द॒व्यं
२१२-१३ २१, १९		सि॒सा॒स॒त, अ॒हः	सि॒सा॒स॒तः, अ॒हः
२१४	३, ४	म॒नायै, घृ॒णि॒ऽइ॒व	म॒नायै, घृ॒णि॒ऽइ॒व
"	२२	रु॒द्र॒स्य, रु॒द्र॒स्य	रु॒द्र॒स्य, रु॒द्र॒स्य
२१५	१२, १९	व॒यु॒नेषु, स्तो॒तृ॒भ्यः	व॒यु॒नेषु, स्तो॒तृ॒भ्यः
२१७-१८ ११, ७		उ॒र्वि॒या, पृ॒ष॒तीभिः	उ॒र्वि॒या, पृ॒ष॒तीभिः
"	१८, १९	अ॒च्छं, ए॒ति	अ॒च्छं, ए॒ति
२२०-२१ २१, १		स्या॒म, अ॒च्छं, हु॒ता॒ऽइ॒व	स्या॒म, अ॒च्छं, हु॒ता॒ऽइ॒व
२२२	१५	स॒ह॒स्र॒ऽस्थू॒णि	स॒ह॒स्र॒ऽस्थू॒णि
२२३	३, ६	स॒र॒स्व॒ति, जु॒ष॒स्व, म॒म	स॒र॒स्व॒ति, जु॒ष॒स्व, म॒म
"	१०, २१	अ॒द्रु॒हा, उ॒द्रा॒ता॒ऽइ॒व	अ॒द्रु॒हा, उ॒द्रा॒ता॒ऽइ॒व
"	२४	पु॒ण्यं	पु॒ण्यं
२२४	१०, १३	स्व॒सृ॒णां, पु॒नानः	स्व॒सृ॒णां, पु॒नानः
२२५	२	स॒प॒त्नी॒इति॒स॒ऽप॒त्नी	स॒प॒त्नी॒इति॒स॒ऽप॒त्नी
"	६, १०	स्व॒सृ॒णां, हु॒व॒स्य॒नु	स्व॒सृ॒णां, हु॒व॒स्य॒नु
"	१३, २०	ह॒विः॒ऽभिः, अ॒मृतः	ह॒विः॒ऽभिः, अ॒मृतः
२२६	२, १०	ज॒न्म॒नु॒ऽज॒न्म॒न्, द्वि॒ता	ज॒न्म॒न्॒ऽज॒न्म॒न्, द्वि॒ता
"	१२, १७	उ॒मे॒इति॑, स॒नि॒ध्द्यंतः	उ॒मे॒इति॑, स॒नि॒ध्द्यंतः

शृष्टे	पंकौ	अशुद्धं	शुद्धं
२२६	२३	इच्छमानासः	इच्छमानासः
२२७	२	वाज्जसातये	वाज्जसातये
२२८	७, १३	जीमिं, सुमन्मऽभिः	जामिं, सुमन्मऽभिः
२२९	७, १५	विवेश, असि	आ । विवेश, असि
२२९	६, ८	विधनं, अछं	विधनं, अच्छं
२३०	१४, १९	उपाकेइति, भारंति	उपाकेइति, भारंती
२३०	१९-२०, २२	मनुयैभिः, ररणः	मनुयैभिः, ररणः
२३०	८	स्तोतृणां	स्तोतृणां
२३१	४, १८	गुहा, धिष्व	गुहा, धिष्व
२३४	८, १९	दत्तातु, तस्थिऽवांसः	धत्तातु, तस्थिऽवांसः
२३६	४, १३, १५	घः, इधते, वेद	घ, इधते, सः । वेद
२३७	७, १९	वृण, यच्छतु	वृणे, यच्छतु
२३८	२२, २३	हातारं, अग्ने	होतारं, अग्ने
२३८	६, ७	मध्यं, अछं	मध्यं, अच्छं
२३९	१७, १८	अकर्म, स्वद	अकर्म, स्वद
२३९	३, ४, ५	पयोः, अछिद्रा, अछं	पायोः, अछिद्रा, अच्छं
२४०	१२, २३	विश्वाहा, घृतऽतिर्निक्	विश्वाहा, घृतऽतिर्निक्
२४०	१५, २१	इच्छमानः, संऽइद्धः	इच्छमानः, संऽइद्धः
२४१	१, १५	अछं, अप्रऽयुच्छन, देव	अच्छं, अप्रऽयुच्छन, देव
२४२	१४, १८	अछं-अछं, सुऽधितः	अच्छं=अच्छं, सुऽधितः
२४३	१०, १३	प्रऽजैताः, भूषत्	प्रऽचेताः, भूषन्
२४४	२२	सुऽआहुतः	सुऽआहुतः
२४५	८, ९	इन्द्रेण्यः, वृषा	इन्द्रेण्यः, वृषा
२४६	११, १६, १७	विप्रः, अछं, योनिः	विप्रः, अच्छं, योनिः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२४७	६, ९, १४	प्रऽयति, इच्छति, इच्छाने	प्रऽयति, इच्छति, इच्छाने
२४८	१३, १८	अस्तभ्रात्, इन्द्रः	अस्तभ्रात्, इन्द्रः
२४९	१२, २०	वन्तारः, बोधि	वन्तारः, बोधि
२५०	१२, २३	अच्छ, जातेभिः	अच्छ, जातेभिः
२५१	१९, २२	द्रुहः, वृणुहि	द्रुहः, कृणुहि
२५२	१६, १८	वृद्धं, सुऽकृता	वृद्धं, सुऽकृता
२५३	१९, २१	अच्छ, अच्छ	अच्छ, अच्छ
२५४	३, १६	उप, अच्छ, पीप्यानाऽईव	उप, अच्छ, पीप्यानाऽईव
२५५	२४	अच्छ	अच्छ
२५६	१०, २३	कृण्वाम, होतुः	कृण्वाम, होतुः
२५७	७, २०	वृजने, विद्य	वृजने, विद्य
२५८	१, ४	पृतनाऽसहाय, ऽसह्यै	पृतनाऽसहाय, ऽसह्यै
२६०	४, १५	दक्षिणऽवात्, विश्वपते	दक्षिणऽवान्, विश्वपते
२६१-६२	१८, १२	तृणवः, धानाऽवृत्	तृणवः, धानाऽवृत्
२६४	१५, २४	सिंहऽदां, आऽमुष्य	सहऽदां, आऽमुष्य
२६५	१७	ज्यैष्ठ्याय	ज्यैष्ठ्याय
२६६	१०, १४, १९	शर्मन्, तेभि बह्वहति	शर्मन्, तेभिः, बह्वहति
२६७	३, ११, १६	ईदं, वर्ति, जुष्टं	ईदं, वीतं, जुष्टं
२६८	१६, १९	द्रुहे, दुहिता	द्रुहे, दुहिता
२७०	९, २०	विविक्तः, त्वष्टा	विविक्तः, त्वष्टा
२७१	९	पुष्णऽवंतः	पुष्णऽवंतः
२७२	९, २०	अर्यामा, जेषि	अर्यामा, जेषि
२७३	१५	बमर्ति	बिमर्ति
२७५	२१, २३	गोऽऋजीक, जनेषु	गोऽऋजीका, जनेषु

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२७६	१, ९	मध्वा, सुतऽवतः	मध्वा, सुतऽवतः
२७७	२२	अमत्या	अमत्या
२७८	२, ७	मघोती, ऋतऽवरीः	मघोनी, ऋतऽवरी
,,	९, २१, २४	उपसां, ओजः, अव	उपसां, ओजः, अब
२७९-८०	७, ७	योतिं, अघ्नयायाः	योनिं, अघ्नयायाः
२८०	२०, २१	विपन्यान्, स्याहः	विपन्या, स्याहः
२८२	२१	दुर्यासु	दुर्यासु
२८३	२१, २२	मन्म, शम्यै	मन्म, शम्यै
२८४	१२	जामयेण	जामयेण
,,	२३, २४	प्रीणानः, स्फुर	प्रीणानः, स्फुर
२८५	२, ४	मन्मऽभिः, नीथानि	मन्मऽभिः नीथानि
,,	७, १३	तृष्वीं, व्याथैः	तृष्वीं, व्यथैः
२८६	४	तस्थिऽवसः	तस्थिऽवसः
२८७	१४	मन्म, धृषता	मन्म, धृषता
२८८	८, १०, १३	रत्नं, अगन्म, फलव्येन	रत्नं, अगन्म, फलव्येन
,,	१६, १८	सुदृशीकऽरूपः, मन्म	सुदृशीकऽरूपः, मन्म
२८९	५	सुअनीक	सुअनीक
,,	११, १८	जीजनं, अकारि	जीजनन्, अकारि
२९०-९१	२२, ११	आऽनमै, ब्रह्मा	आऽनमै, ब्रह्मा
२९२	४, १३	उधन्, जुजुऽवान्	उधन्, जुजुऽवान्
,,	१९, २०	इनधते, दुस्रैः	इनधते, दुस्रैः
२९३	१९, २३	अनिऽवद्धः, ऊर्ध्व	अनिऽवद्धः, ऊर्ध्व
२९४	२, २३	रथेन, मन्म	रथेन, मन्म
२९५	४, ५	अमितं, माहमा	अमितं, महिमा

शुद्धे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
२९५	१२, १७, २२	दर्दः, अस्तं, शुष्मं	दर्दः, अस्तं, शुष्मं
२९६	१४, १५	जगन्म, मघऽवतु	जगन्म, मघऽवतु
२९८	२४	त्विषः	त्विषः
२९८	१२	पितृणां	पितृणां
२९९	९	अललाऽभवतीः	अललाऽभवतीः
३००	१७	वर्षाय	वर्षाय
३०१	८, ९	उखऽच्छित्, विदुषे	उखऽच्छित्, विदुषे
३०२	७, ११	ऋष्वः, सुवतः	ऋष्वः, स्तुवतः
३०५	४, १३	अज्ञाता, गूणतः	अज्ञाताः, गूणते
३०६	१५	वृत्रऽहत्ये	वृत्रऽहत्ये
३०६	२४	प्रियः	प्रियः
३०७	३, ७	पणिना, श्रियंतः	पणिना, श्रियंतः
३०८	७, २३	ई, अश्वं, ददृकं	ई, अश्वं, अददृकं
३०९	३, ५, १८	याति, धुस्वानेभिः, एकः	याति, सुस्वानेभिः, एकः
३१०	१५	आस्यात्	आस्यत्
३११	१८	महान्, महीभिः	महान्, महीभिः
३१३	८, १०	यज्ञं, तामिः	यज्ञं, तामिः
३१४	१०, १२	अगमत्, मादाः	अगमत्, मदाः
३१५-१६	९, २	मरुत्ऽभिः, इंद्र	मरुत्ऽभिः, इंद्र
३१६	८, २१	देव्यस्य, रायः	देव्यस्य, रायः
३१७	१५	ऋभुं	ऋभुं
३१८	५, ११	सनुऽतरः, शुभ्या	सनुऽतरः, शुभ्या
३१९	२२, २४	उच्छंतीः, क्रतुऽप्राः	उच्छंतीः, क्रतुऽप्राः
३१९-२०	५, ५	अमन्महि, नृऽभ्यः	अमन्महि, नृऽभ्यः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३२०	८, २१	वधिष्ठं, शिक्षमाणाः	वधिष्ठं, शिक्षमाणाः
३२१	१५, २१	इति, यवसे । न	इति, यवसेन
३२२	२	द्रवत्अश्व	द्रवत्अश्वं
३२३	७, १७	उरुप्यतै, युवं	उरुप्यतै, युवं
३२४	५	स्वार्हः	स्वार्हः
३२५	१४	वसुधितीइतिवसुऽ- थिवी	वसुधितीइतिवसुऽ- धिती
३२६	१४	विश्वऽशैसा	विश्वऽपेशसा
३२७	१, ५	येनः, विऽरण्शं	येनः, विऽरण्शं
३२८	१०, १३	पित्रे, वल्गुऽयात्	पित्रे, वल्गुऽयति
३२९	२०	वृषण्वसुइति वृषणऽ- वसू	वृषण्वसुइतिवृषणऽवसू
३३०	१०, १७	रपतीः, शंसै	रेवतीः, शंसन्
३३१	१७, २६	च्छर्दिः, सर्वमान	छर्दिः, सर्वमानि
३३२	२४, ९	वरावः, उरुप्येऽतु	वसवः, उरुप्येऽतु
३३३	१९, २३	यजतेइति, उर्वीइति	यजतेइति, उर्वीइति
३३४	२४	यज्ञ	यज्ञे
३३५	४, ८	ततश्चुः, ऊर्मयः	ततश्चुः, ऊर्मयः
३३६	१२, १३	कल्यणः, जुषणः	कल्याण्यः, जुषाणः
३३७	१८, २१	समुद्रे, जनानि	समुद्रे, जनानां
३३८	६, १५	यजीयात्, वपुष्यः	यर्जियान्, वपुष्यः
३३९	१, २	पूर्वी, हिरण्यऽदंत	पूर्वीः, हिरण्यऽदंत
३४०	८, १५	यः, अय्येः	ये, ऐय्येः
३४१	११, २६	अत्रै, मन्वे	अत्रैः, मनवे

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३३४	२०	ऊहे	ऊहे
३३५	८, २४	घृतऽष्टं, हृदा	घृतऽष्टं, हृदा
३३६	१०	इमं । यज्ञं	इमं । नः । यज्ञं
"	२५	हिन्विरेते	हिन्विरे । ते । इन्विरे
३३८-३९	२, ८	पुव्यं, सऽयंति	पुव्यं, संऽयंति
३४०-४१	१६, २१	अवर्धयतु, भुञ्जरो	अवर्धयतु, भुञ्जसे
३४२-४३	२३, १९	तव्यांसं, प्रयं	तव्यांसं, प्रियं
३४४-४५	११, ८	अर्वं, वरिष्ठया	अर्वं, वरिष्ठया
३४८	१८	ब्रवाम	ब्रवाम
३४९	१७	परिऽतक्याः	परिऽतकम्यायाः
"	१८,	परिऽतक्या	परिऽतकम्या
३५०	१, ८	अमेनात्, अवर्तत	अमेनान्, अवर्तत
"	२२	परिऽतक्यायां	परिऽतकम्यायां
"	२५	स्तुतऽसौमं	स्तुतऽसौमं
३५४-५५	७, ११	शत्रिं, नमतां	शत्रिं, नमतां
३५६	२, २१	देमै, युक्ता	देवौ, युक्ता
३५८	१०	वधऽक्षैः	वधऽक्षैः
३६०	३, १०	दुहितः, अश्याः	दुहितुः, अश्याः
३६१-७२	१५, ११	उषती, शस्यते	उषती, शस्यते
३७३-७४	६, २६	मीढुषी, सदितार्य	मीढुषी, सुवितार्य
३७५-८२	२२, २५	उतुऽतमे, प्रियतमं	उतुऽतमे, प्रियतमं
३८३	२४	स्थान	स्थानं
३८५ १४, १५, १६		प्रऽमीयस, प्रात	प्रऽमीयसे, प्रति
३८६	२१	अदितय	अदितये

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
३८७	२, २५	रेतः, भूमि	रेतः, भूमि
३८९	१०, २६	ब्रुवयै, इतत	ब्रुवते, इतन
३९२-९४	२४, ८	धुऽसद्वा, वनुष्यात्	धुऽसद्वा, वनुष्यात्
३९५	१५	वषमिः, तानि	वृषऽमिः, तानि
३९६	१९, २२	चिकतत् । ध्रुवं	चिकेतत्—ध्रुवं
३९७	१२, १३	दुरेऽदृशा, ऊर्म्यायाः	दुरेऽदृशा, ऊर्म्यायाः
३९८-९९	२२, २६	वायाः, वतिथि, अग्नि	वयाः, अतिथि, अग्नि
४००-४०१	२, ७	अरति, अकुऽयंत	अरति, अकुऽयंत
"	२३	हव्यऽदातये	हव्यऽदातये
४०५-४०६	७, १५	क्षोदः, घृष्वेः	क्षोदः, घृष्वेः
४११-१७	१४, ७	इयति, कृष्णीः	इयति, कृष्णीः
४२६-२७	२, ६	पपीनां, श्लोकं	पणीनां, क्लोशं
४२८-३२	२६, १६	बृहस्पते, प्रथमऽभागे	बृहस्पते, प्रथमऽभागे
४३३-३४	१६, २६	बावे, अदब्धान्	बाधे, अदब्धान्
४३५	४	आदिते	अदिते
४३७	१, २१	विश्वे, पशुऽसाधती	विश्वे, पशुऽसाधनी
४३८-३९	२२, १६	परु, कामन	परुषे, कामन
"	२१	इन्द्राग्निइति	इन्द्राग्नीइति
४४१	२५	ऋतऽवरा	ऋतऽवरी
४४२	६, ८	अमि, वेष्वा	अमि, वेष्ट्या
४४४	४, १५	चिकेतत्, वरीमत्	चिकेतत्, वरीमन्
४४५	१३	पौस्यैमिः	पौस्यैमिः
"	१८, २५	यषु, अरयीः	येषु, अरयीः
४४८	२४	रुरिभ्यः	सुरिभ्यः

शृष्टे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
४४९	६, १३	चीतये, इंद्राविष्णुइति	पीतये, इंद्राविष्णुइति
,,	१३	प्र स्तोमासः	प्र । स्तोमासः
४५०	२०	बह्वइति	बाह्वइति
४५१	८, १५	क्षयस्य, समुद्राणि	क्षयस्य, समुद्राणि
,,	१७, २४	दधतुः, वृत्राणि	दधतुः, वृत्राणि
४५२	९, १५	सोमारुद्रौ, सर्वाः	सोमारुद्रौ, सर्वाः
४५३	४, २२	तत्ररथं, अदिति	तत्र । रथं, अदितिः
४५४	१२, १७	येभिः, वृत्रहस्येषु	येभिः, वृत्रहस्येषु
,,	२२, २६	सुऽपत्यं, वजी	सुऽअपत्यं, वाजी
,,	२६	सहस्रऽपाथा	सहस्रऽपाथाः
४५५	२, १७	उरुप्यात्, अग्निषु	उरुप्यात्, अग्निषु
४५७-५८	४, २१	अश्रेत्, शोशुचानः	अश्रेत्, शोशुचानः
४५९	११, २३	कृताति, रसाद्	कृतानि, ससाद्
४६०	५, २५	प्रचीनः, यः पुरुं	प्राचीनः, यः । पुरुं
४६१	२, ८, ९	स्तुतः, न, रम्याणां	स्तुतः, नः, रम्याणां
,,	१२, २२	ईन्यः, मन्म, जन्मानि	ईलेन्यः, मन्म, जन्मानि
४६२	१५, २०, २२	अगम, वर्धति, मन्म	अन्म, वर्धति, मन्म
४६३	३	शुक्रऽशोचि	शुक्रऽशोचिषे
४६४-६५	२१, १२	सिचध्वं, रये	सिचध्वं, राये
४६६	२, ९	अरंधयत्, द्रुह्यं	अरंधयत्, द्रुह्यं
,,	१७, २०	दुऽमित्रासः, अध्रेण	दुऽमित्रासः, अध्रेण
४७०-७१	२५, ७	सर्वाना, वसिष्ठ	सर्वना, वसिष्ठ
,,	२६, २४	दयसे, ऋजीषितु	दयसे, ऋजीषिनु
४७२	२०	सुतासः । यत् । ई ।	सुतासः । तस्मा उक्तं

(9)

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
		जनये यजुजोष नृवन्नवीय दशृणव यथानः ॥ उक्थ	
		उक्थे सोम इन्द्रं ममाद नीथेनीथे मघवानं सुतासः ॥	
		तरमै । उक्थं । जनये । यत् । जुजोषत् । नृवत् ।	
		नवीयः । शृणवत् । यथा । नः ॥ उक्थेऽउक्थे ।	
		सोमः । इन्द्रं । ममाद । नीथेऽनीथे । मघऽवानं ।	
		सुतासः यत । ई ।	
४७३	७, १५	क्षमि, विश्व	क्षमि, विश्वे
४७४	२०, २६	संस, ब्रुवे	शंस, ब्रुवे
४७५	१३, १७	ब्रह्मऽकृतः, याहि	ब्रह्मऽकृतः, याहि
४७६-७७	१५, १	त्वा, स्वऽदृश	त्वा, स्वऽदृश
"	२३	सुवतः	स्तुवतः
४७८	६, ८	सहस्रऽवत्सं, जस्र	सहस्रऽवत्सं, जन्म
४७९	७, १३	तनूनां, महाऽसेनासः	तनूनां, महाऽसेनासः
"	१९, २३	वनस्पतिऽभिः, इन्द्र	वनस्पतिऽभिः, इन्द्रः
४८१-८२	२१, १२	अर्यर्णं, स्तवध्यै	अर्यमर्णं, स्तवध्यै
"	१९, २०	ऋक्कां, स्याम	ऋक्कां, स्याम
४८४	९	अस्मिन्वन्	अस्मिन्वन्
"	२	अंतरिक्षेमर्जयंत	अंतरिक्षे । मर्जयंत ॥
४८५	१८	रक्षंत, क्रंदनु	नक्षंत, क्रंदनुः
"	१९	युज्यता	युज्याता
४८६	७, १०	विऽयति, पुत्रासः	विऽयति, पुत्रासः
"	१२, १६	देवऽतात, राघऽमादः	देवऽताता, राघऽमादः
"	२०, २६	उत्तुऽईराणः, वसुऽभिः	उत्तुऽईराणाः, वसुभिः
४८७	१५, १९	रुद्र, न	रुद्र, नः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
४८८	५, १४	नर्थे, आप	नर्थे, आपः
"	१८	मधुश्चुतः	मधुऽश्चुतः
४८९	२१	द्यावापृथिवीइति	द्यावापृथिवीइति
४९०-९१	११, १५	दृष्टुं, सुऽअंनः	दृष्टुं, सुऽअंनः
४९२	१६, २३	रोदसीइति, नः	रोदसीइति, नः
४९३	१	धान्मः	धान्नः
४९६	७, २३	अर्चीषि, समनं	अर्चीषि, समानं
४९८	७	मेघऽसातये	मेघऽसातये
५००	७, ११	वृतीतीत, सखाया	वृतीत, सखायः
५०१	५, १९	देवऽयंतः, सुऽमतिः	देवऽयंतः, सुऽमतिः
"	२०, २६	सऽममैः, अस्मन्	सऽममैः, अस्मन्
५०२	५	नृपतीइतिनृपती ।	नृपतीइतिनृपती
५०४	१६	समने	समाने
५०७	२, २५	मर्तऽभोजयं, उभये	मर्तऽभोजनं, उभये
५०९	१४	विषूचः	विषूचः
५१०	१६	अंतः । महीइति ।	महीइति । बृहतीइति ।
"	१९	रोदसीइति	रोदसीइति ।
"	१९	मन्नं	मन्म
५१२	१, १६	अंसः, बधिताय	अंसः, बधिताय
"	१९	पीवःऽअन्नात्	पीवःऽअन्नान्
५१३-१४	२१, २५	इति, रायः	इति, रायः
५१५	१२, १३	अव्वी, मवाना	अवित्री, मघोनी
"	१४, १६	अकवऽरी, ऊयः	अकवऽरी, ऊर्मयः
५१५ १६ २२, ५		दाता, नीलऽवत्	दाता, नीलऽवत्

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५१७	१२	शं॒ब॒स्य	शं॒ब॒र॒स्य
५२०	१२	अ॒श्म॒ह॒स्रऽभिः	अ॒श्म॒ह॒न्मऽभिः
५२१	१८	ग॒भा॒य॒ते	ग॒भा॒य॒ते
५२२-२३	५, ९	अ॒ह॒सः, अ॒नुऽग्रा॒सः	अ॒ह॒सः, अ॒नु॒ग्रा॒सः
५२७	२	स॒ह॒सा । सु । त्थे॒इति	स॒ह॒सा । उ॒त । सु । त्थे॒ इति
„	१८, १९	म॒हि॒मा॒नै, सु॒वी॒र्यै	म॒हि॒मा॒नै, सु॒वी॒र्यै
५२८	१५	गाः । आ॒जः । निः । अ॒न्तरि॒क्षात् ॥	गाः । आ॒जः । निः । अ॒ग्नयः॒ रु॒द्रुः । निः ऊँ॒इति॒ सूर्यः । निः । सोमः । इ॒न्द्रि॒यः । र॒सः । निः । अ॒न्त॒- रि॒क्षात् ।
„	२३, २६	नृ॒भिः, ब्र॒ह्मऽभिः	नृ॒भिः, ब्र॒ह्मऽभिः
५२९	१, १२	गौ॒रः, र	गौ॒रः, र॒थी
५३१	१६, २५	वा॒हि॒ष्ठः, य॒था	वा॒हि॒ष्ठः, य॒था
५३२	७, २१	अ॒श्र॒तौ, व॒व॒धे	अ॒श्र॒तौ, व॒व॒धे
५३३	१४, १६	स्तु॒भुऽय॒मा॒नः, इ॒द्र	स्तु॒भुऽय॒मा॒नः, इ॒द्र
५३४	२४	प्रि॒य॒मै॒धऽसु॒ता	प्रि॒य॒मै॒धऽसु॒ता
५३५	२२	द्र॒प्साऽइ॒व	द्र॒प्साऽइ॒व
५३६	१४, १५	न॒रः । न॒रः	न॒रः
५३९	८, १४	हु॒वे॒म, दे॒वि	हु॒वे॒य, दे॒वि
५४०-४१	८, ९	अ॒ग्ने, प्र॒थ॒म॒य॒त्	अ॒ग्ने, प्र॒थ॒म॒य॒न्
५४३	४, १०	उ॒क्थै, रा॒ज॒सि	उ॒क्थै, रा॒ज॒सि

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५४३	११, १५	रयि, प्रवता	रयि, प्रवता
५४४	१, २	इदंवः, अराणिषु	इदंवः, अराणिषु
५४५	१४, १७	मदाः, पेनेन	मदाः, पेनेन
५४६	१२	अस्माकैभिः	अस्माकैभिः
५४७	१२, १३	सऽवृतः, अधसः	सऽवृतः, अधसः
"	२१, २६	इंद्र, अदद्वाः	इंद्रः, अदद्वाः
५४८	१५, १९, २५	न, अद्यु, अंतरः	नः, अद्यु, अंतरः
५४९	५, २६	विभूत, नमऽभिः	विभूतऽराति, नमऽभिः
५५०	५, ६	चष्ट, गातुवित्	चष्ट, गातुवित्
"	८, ११	निऽदधेरे, अग्निः	निऽदधेरे, अग्निः
"	२६	आ । आ ।	आ
५५१-५२	१३, ५	क्षयंत, अहुतऽप्सवः	क्षयंत, अहुतऽप्सवः
"	८, १९	वृषणश्वेन, युयु	वृषणश्वेन, युयु
"	११	रुभासः,	रुभासः
५५४	२४	दमानः	दामानः
५५५	१२, २५	गतं, ताभिः	गतं, ताभिः
५५६	६	मदऽच्युता	मदऽच्युता
"	२०	हव्यऽवाहनः	हव्यऽवाहनः
५५८	७	वित्रश्रवऽतमं	वित्रश्रवऽतमं
"	८	निरकं	निरकं
५६१-६२	२५, २२	वृषणा, धीनं	वृषणा, धीनां
५६३	९, १४, १८	अतितः, सुऽप्रनीयः, ते	अतितः, सुऽप्रनीतयः, ते
५६४	४, ८	मध्यदिने, असदनु	मध्यदिने, असदनु
"	२३	सर्पिरासुतीइति सर्पिः	सर्पिरासुतीइति सर्पिः
		ऽआसुती ।	ऽआसुती

वृद्धे	पंकौ	अशुद्धं	शुद्धं
५६५-६८	१८, ६	दुर्वः, अरितः	दुर्वः, अरितः
५६९	९, २०	एषां, ददृहि	एषां, ददृहि
५७०-७१	९, २	पथतः, जयः	पथतः, जयः
५७२	४, ११	शसं, हाता	शसं, होता
५७३	४, ६, ७	कविऽत्वाना, इदं, महि	कविऽत्वना, इदं, मही
,,	१३	वनुयामम	वनुयाम
,,	२१, २३	स्वःऽतीः, एव	स्वःऽवतीः, एव
५७४-७५	१०, १०	रूपं, वस्पति	रूपं, वप्सति
,,	१५, १६	वस्पत्, रायि	वप्सत्, रायि
५७६	२	शुचिऽवता	शुचिऽवत
,,	११, १८	ऊँइत, तरतः	ऊँइति, तरतः
५७७	११, १२	पाकऽशौचिपं, शुक्लेण	पावकऽशौचिपं, शुक्लेण
,,	१३, २२	मतः, अग्नेः	मर्तः, अग्ने
५७८	१०, १८	बुदं, यंधूँति	बुदं, यं । धूँति
,,	२३	धनंऽजयं	धनंऽजयं
५८१-८२	२३, ६	सुऽसंनितः, आ	सुऽसंनितः, आ
,,	१६	वृण्यौ	वृण्यौ
५८३	४, ७	वृणजन्तु, त	वृणजन्तु, तं
,,	९, ११	युपेइति, उरुष्यतु	युप्मेइति, उरुष्यत
५८३-८४	२४, ११	धध्मसि, इदोइति	दध्मसि, इदोइति
५८५	११, १२	स्वऽवित्, इदोइति	स्वःऽवित्, इदोइति
,,	१५, १९	क्षंति, नु	क्षिंक्षति, न
५८६	१३	अमदिषुः	अमंदिषुः
५८७	८, १७	अनृचुः, निऽघोषयन्	आनृचुः, निऽघोषयन्
५८९	८, १५	आवत्, वोधि	आवन्, वोधि

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
५९०-९१	१९, ८	नासत्य, दश्वांसं	नासत्या, दाश्वांसं
"	११, १३	इद्रावरुणा, घृतऽश्रुतः	इद्रावरुणा, घृतऽश्रुतः
५९२	१२	विश्वस्मत्	विश्वस्मात्
"	१६, २२	वंसामपृतनासु, सेषे	वंसाम । पृतनासु, शेषे
५९३	७	यातुः, यातुऽमावतां	यातुः, यातुऽमावतां
"	२३	पुरु	पुरु
५९५	७, २४	गृणे, वीर्यं	गृणे, वीर्या
५९६	३, ११	देद, इंद्रं	देदे, इंद्रं
५९८-९९	१२, ६	मघऽवन, आस्रः	मघऽवन, आस्रः
६००-६०२	२, ७	हंस्ता, स्युः	हंस्ता, स्युरिति स्युः
"	८, १८, २३	सूर्यः, ह यैः, अहयः	सूर्याः, ह यैः, अहयः
६०४-६०६	२१, ६	अंति, देदिशं	अंति, देदिशं
"	२२	वर्क	वर्क
६०७	१७, २५	इद्रात्, बुदं	इंद्रात्, बुदं
६०८	५, १६	सुऽमयं, सोमऽपान्वः	सुऽमयं, सोमऽपान्वः
६०९	९, १५	मडितारं, सुं	मडितारं, सुं
"	१९	अवीवृधत्	अवीवृधत्
६१०-११	१५, ८	पीतं, अधि	पीति, अधि
"	१५	अंगिरः	अंगिरः
६१२	२, ५	सुवते, नसत्या	स्तुवते, नासत्या
"	२५	आ । पर । गतं	आ । गतं
६१३-१५	२४, २	सामं, इंद्रोः	सामनं, इंद्रोः
"	९, ९, १६	इद्र, धनं, इंद्र	इंद्र, धनं, इंद्र
"	२३, २६	अर्चतु, अरं । इंद्र	अर्चतु, अरं । ते । इंद्र

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६१६	१, ८, ११	इंदवः, इंद्रं, विनेम	इंदवः, इंद्रं, वनेम
६१७	१८, २१, १६	वह, त्या	वह, त्यान्
,,	२०, २३	अस्य, तिरश्चाः	अस्य, तिरश्चयाः
६१९	१६	त्वा । वृषभं	त्वा । वृषभं
६२०	४, ५	पुत्रीः, द्रुणा	पूर्वीः, द्रुणा
,,	१०, २१	अतिष्ठत्, वृषभ	अतिष्ठत्, वृषभ
६२१	११	विवासति । यत् । पार्थिवे ।	विवासति । यत् । वा । असि । रोचने । दिवः । समुद्रस्य । अधि । वि- ष्टपि । यत् । पार्थिवे ।
६२२	६	विश्वऽस्त्रयस्य	विश्वऽप्स्त्रयस्य
६२३	११, १५	इंद्रं, दानाय	इंद्रं, दानाय
,,	१६	अशस्त्रिऽहा, प्रऽतूर्तिषु	अशस्त्रिऽहा, प्रऽतूर्तिषु
,,	१८, २२	शिशुं, शतऽकतुं	शिशुं, शतऽकतुं
६२४	३, ६, ७	इंद्रं, वर्धयति, ऋतस्य	इंद्रः, वर्धयति, ऋतस्य
,,	१२, १५	पृथक्, समुद्रे	पृथक्, समुद्रे
६२५	५	ऋतवसोऽत्यृतऽवसो ।	ऋतवसोऽत्यृतऽवसो ।
,,	७, १४, २३	तिसृणां, ते, अर्क	तिसृणां, ते, अर्क
६२६	२, ६	धीभिः, चोदिष्टेन	धीभिः, चोदिष्टेन
६२६-२७	१४, १०	होतृणां, अग्ने	होतृणां, अग्ने
,,	२४, २५	सिसासतः । सुहोता	सिसासतः । सुऽहोता
६२८-२९	६, २४	योनिं, ससहि	योनिं, ससहिः
६३०	१५, १८	गतः, मद्यं	गत, मद्यं
६३३-३४	११, १७	सिधोः, जिघ्रते	सिधोः, जिघ्रते

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६३४	१८	यःवि॒वस्व॑तः	यः । वि॒वस्व॑तः
६३५	८, १२	व॒सू॒नि, म॒दिन्ऽत॑मं	व॒सू॒नि, म॒दिन्ऽत॑मं
६३६	३, १६	प्रि॒यं, सो॒मः	प्रि॒यं, सो॒म
„	२०	प॒त॒ऽस्थु॑षः	अ॒प॒ऽत॒स्थु॑षः
६३७	४, ८	मु॒ज्यमा॑नः, स्व॒यं	मु॒ज्यमा॑नः, स्व॒यं
„	१२	यः अ॒स्मभ्यै	यः । अ॒स्मभ्यै
„	२३	प॒णिऽभ्यः	प॒णिऽभ्यः
६३८	५	अ॒भि॒श॒स्तिऽपाः	अ॒भि॒श॒स्तिऽपाः
„	१४, २३	प॒व॒स्व, अ॒र्क॑स्य	प॒व॒स्व, अ॒र्क॑स्य
„	२४	आ॒स॒दं	आ॒ऽस॒दं
६३९	४, ९	प॒व॒मा॑न, अ॒चि॒क्र॒द॒त्	प॒व॒मा॑न, अ॒चि॒क्र॒द॒त्
„	२०	अ॒ध॒श॑स॒ऽहा	अ॒ध॒श॑स॒ऽहा
६४०	६, १९	प॒व॒स्व, इं॒दुं	प॒व॒स्व, इं॒दुं
„	१३, १९	तु॒भ्यै, इं॒दुं	तु॒भ्यै, इं॒दुं
६४१	५, ७, १४	दि॒वः, धा॑र॒य, धे॒नू	दि॒वः, धा॑र॒या, धे॒नूः
„	१६, १८	स॒मु॒द्रं॒ऽई॒ख॒य, वाचै	स॒मु॒द्रं॒ऽई॒ख॒य, वा॒जै
„	२०, २२	वि॒श्वः, प॒वित्रे	वि॒श्वः, प॒वित्रे
६४२	१, १२	वि॒श्वा, म॒ह॒स्त्रि॑णै	वि॒श्वा, स॒ह॒स्त्रि॑णै
„	१४, १७	म॒मृ॒ज्यंते, वा॒रै	म॒मृ॒ज्यंते, वा॒रै
„	२१, २४	प॒रिऽकृ॑ण्वन्, प॒वित्रे	प॒रिऽकृ॑ण्वन्, प॒वित्रे
६४३	१४	गो॑म॒त्	गो॑ऽम॒त्
६४५	३, १०	सो॒मः, इं॒द्रो॒इति	सो॒मः, इं॒द्रो॒इति
६४६	३, ११	सु॒ऽह॒स्त्यः, इ॒च्छ॒ति	सु॒ऽह॒स्त्यः, इ॒च्छ॒ति
„	१५, २१, २४	उ॒क्थ्यै, धा॑र॒या, धा॑र॒या	उ॒क्थ्यै, धा॑र॒या, धा॑र॒या

(i)

xxxiii

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६४७	२, ३, ११	तिस्रः, वरै, अमिः	तिस्रः, वारै, अमि
,,	१७, २०, २४	सहस्रं, रथऽसंगे, शुक्रं सहस्रं, रथऽसंगे, शुक्रं	सहस्रं, रथऽसंगे, शुक्रं सहस्रं, रथऽसंगे, शुक्रं
६४८	१, १५	सूर्यः, तुज्ञानः	सूर्यः, तुज्ञानः
,,	१६, २४	ममृजानः, पवस्वः	ममृजानः, पवस्व
,,	२४	ओषधीभ्यः	ओषधीभ्यः
६४९	९, २१	त्य, यज्ववे	त्यं, यज्यवे
६५०	७, ९	योनिं, मीद्वः	योनिं, मीद्वः
६५१	१०	ममृज्यमानः	ममृज्यमानः
६५३	१, १६	मत्सरं, कनिकदत्	मत्सरं, कनिकदत्
,,	२४	अश्वा	विश्वा
६५४	२०	मधुमत्ऽतमः, योनिं	मधुमत्ऽतमः, योनिं
,,	२१, २६	वचःऽविदः, समुद्रं	वचःऽविदः, समुद्रं
६५५	८, ९	संऽयतं, पवमान	संऽयतं, पवमान
६५६	२०	पातं	पातं
६५७	२१, २२	दुच्छ्रुनां, तं	दुच्छ्रुनां, तं
६५८	२६	असंजि	असंजि
६६०	१८, २५	स्तुभं, सजि	स्तुभं, सजि
६६२	८, २१	शर्यहाइव, शूरः	शर्यहाइव, शूरः
६६४	३	इंद्र । ते । आ । अग्राः	इंद्र । ते । नृवाहुऽभ्यां चोदितः । धारया । सुतः अनुऽस्वधं । पवते । सो. मः । इंद्र । ते । आ । अग्राः ।
६६८	१०, २२	आसीनाः, परिऽहति	आसीनाः, परिऽहति

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६६९	७० १९, २२	दध्ना, पृश्निः	दध्ना, पृश्निः
६७१	१४, २०	कृत्यः, सोमं	कृत्यः, सोमं
"	२३, २५	निसते, ऊरुं	निसते, उरुं
६७२	२०, २३	मना, पृथक्	त्मना, पृथक्
६७४	३, ९	यच्छति, स्तुमः	यच्छति, स्तुमः
"	१५, २०	पुव्यः, हृदे	पूर्यः, हृदे
६७५	१३, १८	प्रदिशः, वर्नेषु	प्रदिशः, वर्नेषु
"	२३, २४	सिधूनां, पुनानः	सिधूनां, पुनानः
६७६	११	वसुऽमत् । हिरण्यऽ-	वसुऽवित् । हिरण्यऽ-
		वत्	वित्
६७८	१७	नरीषु । आ । जनः	नदीषु । जनः
"	२१	शुष्मी	शुष्मी
६७९	१३	वृत्रऽहा	वृत्रऽहा
"	२३	पुरंधीशति पुरंधीशति	पुरंधीशति पुरंधी
		पुरंधी	
६८०	५, १६	मनोपी, पुनानः	मनोपी, पुनानः
६८१	४, १३	पवित्रं, अनीकं	पवित्रं, अभिकं
६८२	१९	उशतं	उशतं
६८३	२, ७	सुऽमति, सोम	सुऽमति, सोम
६८४	८, १७	गुह्यं, विवक्तु	गुह्यं, विवक्ति
६८५-८६	५, २	देवेभिः, जुषाणः	देवेभिः, जुषाणः
"	३, ११	अभि, भरमाणः	अभि, भरमाणः
६८७	१०	सुवीरं	सुवीरं
६८८	८	परिऽसिच्यमानः	परिऽसिच्यमानः
६८८-८९	१७, १	अदि, आ	अदि, आ

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
६८९	७	कामः । न । देवऽयतां ।	कामः । न । यः । देवऽ- यतां
६९०	१९	ऊर्मिणं	ऊर्मिणं
६९१	२६	मधुमत्तमः	मधुमत्तमः
६९२	७	दीर्घऽजिह्वयं ।	दीर्घऽजिह्वयं
„	९, १३	विश्वाच्या, समुद्रः	विश्वाच्या, समुद्रः
„	१४	वाचंऽईखयः	वाचंऽईखयः
६९३	१८	त्रितस्य	त्रितस्य
६९८	१५, २६	विभ्रतं, सोम	विभ्रतं, सोम
६९९	१७	अक्षारति	अक्षारति
७००	१२, १६	अभि, ऊर्मिः	अभि, ऊर्मिः
७०२	२४	यज्ञस्यऽयज्ञस्य	यज्ञस्यऽयज्ञस्य
„	२६	पृथिव्याः	पृथिव्याः
७०३-७०५	४, ५	उशते, निऽहितं	उशतः, निहितं
७०६	११	कृणुध्वं । आ	कृणुध्वं । आ
७०८	३	इन्द्रऽइषितः	इन्द्रऽइषितः
„	४	त्रिऽशीर्षिणं	त्रिऽशीर्षिणं
„	१३, २०	ईशाना, मर्त्यस्य	ईशानाः, मर्त्यस्य
७०९	१७, १८	कल्पयस्व, सुऽभगे	कल्पयस्व, सुऽभगे
७१०	१५, १६	रत्ना, न	रत्ना, नः
७११-१२	९, १४	द्योतनि, देवं	द्योतनि, देवं
„	१५, १९	पितृऽभिः, अति	पितृऽभिः, अति
७१३	१	इहे, यमाय	इह, यमाय
„	११, २०	पार्थिवे, अमि	पार्थिवे, अमि
७१४	१०, २२	चन, तपतु	च । न, तपतु

शृष्टे	पंक्तौ	अशुद्ध	शुद्ध
७१६-१८	७, ५	प्रऽपथे, ते	प्रऽपथे, ते
"	१२	उपऽअजतु	उपऽअजतु
७२०	९	दधामि	दधासि
७२२	७, १६	अमथतं, व्रतानि	अमथतं, व्रतानि
७२३	२	विवक्षते	विवक्षसे
७२४ १४, १५, १८		पूर्वै, रजसः, च्छंदयाते	पूर्वैः, रजसः, छंदयाते
"	२१, २३	यवसऽअदः अयुद्धः	यवसऽअदः, अयुद्धः
७२५-२७ २१, १७		सूर्यस्य, असत्	सूर्यस्य, असन्
७२८	११, १४	यामिः, युवतयः	यामिः, युवतयः
७२९-३० १२, ९		वः, सूतः	वः, सूत
"	२०	च्छस्सत्	छस्सत्
"	२१	अधिऽइयति	अधिऽइयति
७३२	२, ७, ९	इशीय, महार्थै, रुणद्धि	ईशीय, महार्थै, रुणद्धि
"	१०, १३, १७	विदते, बद्धं, अक्षासः	विदते, बद्धं, अक्षासः
७३३	१, १०	इच्छमानः, न	इच्छमानः, नु
"	१९, २३	संऽइधानं, अनमीवाः	संऽइधानं, अनमीवाः
७३५	१६, १७	पुरस्तात्, नः	पुरस्तात्, नः
७३६	१४, १६	चक्षसा, द्रविणं	चक्षसा, द्रविणं
"	२०	देवऽहेळनं	देवऽहेळनं
७३७	३, ५	वनुयाम, विऽस्वादे	वनुयाम, विऽस्वादे
"	२२, २६	अवसे, शुध्युवै	अवसे, शुध्युवै
७३८	६, ८	युव, चकृत्यै	युवं, चकृत्यै
"	१५, २४	धेनुः, जरथेइति	धेनुं, जरथेइति
७४०	१०, १६	गच्छः, अप्रस्वती	गच्छथः, अप्रस्वती

श्रुते	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७४१-४२	१४, १३	शुद्धं, पाहि	शुद्धं, याहि
,, १४, १७, २१		उग्रं, स्कभं, अस्मिन्	उग्रं, स्कभं, अस्मिन्
७४३	१४, २६	रेरिहत्, अग्रे	रेरिहत्, अग्रे
७४६	२	श्वितीऽशयः	श्वितीचयः
,,	१५	श्रुतऽयं	श्रुतऽयं
७४७-४९	३, १	दस्युभ्यः, विश्वऽशुर्वे	दस्युभ्यः, विश्वऽशुर्वे
७५०-५१	१९, ६	संऽअंजति, मशीय	संऽअंजति, मशीय
,,	८, १३	पंचऽजनाः, अष्टावंधुरं	पंच। जनाः, अष्टावंधुरं
७५२	५, १९	पितरं, चतुऽत्रिंशता	पितरं, चतुऽत्रिंशता
७५३-५४	९, १३	तनुः, भुतं । भव्यं	तनुः, भुतं । च । भव्यं
,,	२६	पृथिवी	पृथिवी
७५५	२४	शिवऽअभिर्मर्शतः	शिवऽअभिर्मर्शनः
७५६	१२, १४	कत्वं, जहुतः	कत्वं, जहुतः
,,	१५, २५	संऽजग्मानः, तुरण्यन्	संऽजग्मानः, तुरण्यन्
७५७	५	त्रिऽसधस्थे	त्रिऽसधस्थे
,,	६	जातऽवेदाः	जातऽवेदाः
,,	१४, २२	तत्ऽवंधुः, स्वांतस्यः	तत्ऽवंधुः, स्वांतस्यः
७५८	६, १५	पूर्वीऽइव, परिऽवत्सरे	पूर्वीऽइव, परिऽवत्सरे
७५९-६०	१५, १०	विश्वा, सुऽप्रणीति	विश्वा, सुऽप्रणीति
७६०-६१	२१, १९	वृजने, अस्तृन्	वृजने, अस्तृन्
७६२	१६	सत्पतीति सत्ऽपती	सत्पतीति सत्ऽपती
,,	२२, २६	पृथिवी, परिऽपति	पृथिवी, परिऽपति
७६३	११, १७	बृहस्पति, तन्यतुः	बृहस्पति, तन्यतुः

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७६३	२०	पुरँऽध्या । रातिऽ- साचः ॥	पुरँऽध्या । विश्वे । देवाः । स । ह । धीभिः । पुरँऽ- ध्या । रातिसाचः । अ- भिऽसाचः ।
७६५	१, २०	पाति, अददरीत्यददः	पाति, अददरीत्यददः
"	२३	उत्	उत्
७६६	३, १३	अवथः, अऽप्रुषायन्	अवथ, आऽप्रुषायन्
"	१९	परिविष्टं	परिऽविष्टं
७६७	२२	द्युन्मी	द्युन्मी
७६८	४	दक्षिणावात्ऽभिः	दक्षिणावत्ऽभिः
"	२१	अश्वैः	अश्वैः
७६९-७१	२६, २	अपुष्पां, अजायत	अपुष्पां, अजायत
७७२	६, ११	चच्छयात्, ऊणुहि	चच्छयात्, ऊणुहि
"	१२, २४	चक्रुषे, वृत्रऽहा	चक्रुषे, वृत्रऽहा
७७३	२५	उत्ऽमिदा	उत्ऽमिदा
७७६	२५, २६	अत्ऽभ्यः, घर्मः	अत्ऽभ्यः, घर्मै
७७७	६, २२	वि, मुह्यंतु	वि, मुह्यंतु
७७८-७९	११, २२	प्रथमं, संऽस्रष्टं	प्रथमं, संऽस्रष्टं
७८०	१७	च्छदिः	छदिः
७८२	१३, १५	विषऽवंत्, रूपाणि	विषऽवंत्, रूपाणि
७८४	१८	सुऽस्रुषे	सुऽस्रुषे
७८५	१८	यातुऽधानात्	यातुऽधानात्
"	१९	यातुऽधानस्य	यातुऽधानस्य
७८६-८९	२५, ९	वृश्चयतां, अतां	वृश्चयतां, अतां

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
७९१-९३	१२, ८	छंदसि, रयि	छंदसि, रयि
"	११, १२	शुष्कासु, अंजःपां	शुष्कासु, अंजःऽपां
"	१५	प्रऽहुताः	प्रऽहुताः
७९४-९५	२४, २३	आऽविवांसति, सप्त	आऽविवांसति, सप्त
७९६	९, १६	आऽस्वरे, आशर्वः	आऽस्वरे, आशर्वः
"	२४	अशुधिताः	अशुधिताः
७९७	२	अंजःपाऽइव	अंजःपाऽइव
"	७, ८	धोरे, मंत्राः	धोरे, मंत्राः
७९८	२, ३	जायमानेः अवर्धन्	जायमाने, अवर्धन्
८०१	१	स्तेनऽइव	स्तेनऽइव
"	९, १८	या, द्विऽपत्	याः, द्विऽपत्
८०२	९, १३	निऽसीदन्, पुरऽहितः	निऽसीदन्, पुरऽहितः
८०३	१२	विवव्रीइतिविऽव्वो	विवव्रीइतिविऽव्वो
८०५-०६	१७, ८	वर्मैः, तृहत्	वर्मै, तृहत्
"	२२	आ । अस्थापयन्ति ।	आ । स्थापयन्ति
८०७	५	दुऽच्यवनेन	दुऽच्यवनेन
"	६	इषुऽहस्तेः	इषुऽहस्तेः
८१०	१०	नृपतीइवेतिनृपतीऽइव	नृपतीइवेतिनृपतीऽइव
८११-१३	२२, १२	उत्, निनाय	उत्, निनाय
"	२३	उरुगायं	उरुऽगायं
७१४	२	आऽजुहानः । नः । ईड्यः ।	आऽजुहानः । ईड्यः ।
"	७	पतिऽभ्यः	पतिऽभ्यः
"	१०	सुरुक्मइतिसुरुक्मे	सुरुक्मइतिसुऽरुक्मे

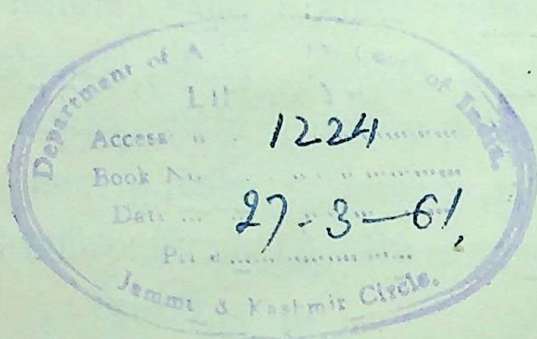

शुद्धे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
८१५	१६, १९	वि॒वि॒ज्जे, वसू॑न	वि॒वि॒ज्जे, वसू॑नि
८१६	७	श॒त॒क॒तो॒इति॑शत॑ऽ- क॒ता ।	श॒त॒क॒तो॒इति॑शत॑ऽक॒तो
८१७	१७, २२	उ॒र्वि॒या, गु॒ह्येषु॑	उ॒र्वि॒या, गु॒ह्येषु॑
"	२३	घृ॒तऽप्र॑तीका	घृ॒तऽप्र॑तीका
८१८	१०	द्या॒वापृ॑थि॒वाइति॑	द्या॒वापृ॑थि॒वीइति॑
"	११, १६	या॒वत्, भ॒वाति॑	या॒वत्, भ॒वाति॑
"	१८, २१	जा॒ज॒नत्, द्रु॑ऽसद॑	जा॒ज॒नत्, द्रु॑ऽसद॑
"	२५	स॒ति	स॒ति
८१९-२०	४, ७	धृ॒ष॒ता, द॒दुः	धृ॒ष॒ता, द॒दुः
"	२२	य॒न्, वृ॒ङ्ते	य॒न्, वृ॒ङ्ते
८२१	७	वि॒भाऽव॑सुः	वि॒भाऽव॑सुः
"	१२	उ॒रुऽक्ष॑या	उ॒रुऽक्ष॑याः
"	२०, २१	भु॒वं, अ॒हं	भु॒वं, अ॒हं
८२२-२३	१४, ४	दर्श॑ते, च्छा॒या	दर्श॑ते, छा॒या
८२५-२६	२४, ५	अ॒नुऽस्तु॑मं, मूर्ति॑	अ॒नुऽस्तु॑मं, भूर्ति॑
"	६, १५	अ॒न्नं, स्पृ॑श॒मि	अ॒न्नं, स्पृ॑श॒मि
८२७	५	अ॒म॒र्त्याः	अ॒म॒र्त्याः
८२८	३, १४	धा॒तृणां॑, तर्हि॑	धा॒तृणां॑, तर्हि॑
८२९	९, १८	छंदः॑, स॒हऽछंद॑सः	छंदः॑, स॒हऽछंद॑सः
"	१९	पंथाः॑	पंथाः॑
८३०	१४	अ॒वः	अ॒वः
८३२	२३	ते । अ॒न्यः । वा॒तु	ते । अ॒न्यः । आ । वा॒तु
८३३	४, २६	कृ॒ण्व॒तु, पूर्वे॑	कृ॒ण्व॒तु, पूर्वे॑

पृष्ठे	पंक्तौ	अशुद्धं	शुद्धं
८३४	१०	बृहद्भानोइति बृहत्- ऽभानो	बृहद्भानोइति बृहत्- भानो ।
॥	१८	क्षयंतं	क्षयंतं
८३६	२	पुनरीति	पुनरिति
८३७	११, २०	भःऽइव, अरण्यनि	भीःऽइव, अरण्यानि
८३८-३९ १४, १८		तेभिः, देवाः	तेभिः, देवाः
८४०	७	ओजसः	ओजसः
८४१	१४	अनयत् । शचीमिः ।	अनयन् । शचीभिः
॥	१८, २२	विरख्यै, विऽसहिः	विऽख्यै, विऽससहिः
८४२	२१, २४	अस्पर्षि, वर्धमानः	अस्पर्षि, वर्धमानः
८४३	२, ४	अविदं, दुःऽनामा	अविदं, दुःऽनामा
॥	४	आऽशये । अग्निः । तं ।	आऽशये । अमीवा । अ- ग्निः । तं ।
८४४	१९	आर्त्तिहवेत्यात्नोऽइव ।	आर्त्तिहवेत्यात्नोऽइव
॥	२२	मूर्धानं	मूर्धानं
८४५	८	विश्वामित्रजमदग्नी- इति ।	विश्वामित्रजमदग्नी- इति
॥ २२, २३, २४		इह, यच्छ, रूपाणि	इह, यच्छ, रूपाणि
८४७-४९ १३, १३		दुच्छुनां, अपरीषु	दुच्छुनां, अपरीषु
८५०	१३	ततस्समुद्रोअर्णवः ।	ततस्समुद्रोअर्णवः
॥	१५	दिवंचपृथ्वींच ।	दिवंचपृथ्वींच
॥	१९	संऽजानानाः	संऽजानानाः

Digitized by eGangotri, Aligarh, India
Government of India,
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY,
Frontier Circle Library,
SRINAGAR.

Accession No. _____

Class No. _____ Book No. _____

DATE DUE

--	--	--

CIRCLE LIBRARY

Call No.

Author—

Title—

"A book that is shut is but a block"

CIRCLE
CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

SRINAGAR

Please help us to keep the
clean and moving.

Valuable Mysore Publications

Yajurveda Series in Telugu Characters with Swara Marks.

		Rs.	a.	p.
1	Samhita—1 to 4 Kandas	....	5	0 0
2	Do 5, 6, 7 Kandas	....	4	0 0
3	Aranyakopanishat—with Mantra-Prasnas	....	3	8 0
4	Parayatam	....	6	0 0
5	Samhita Padabhaga—Vol. I.	....	7	0 0
6	Do do Vol. II.	....	7	0 0
7	Mahanyasadi—with Rudra-Chamaka, 8 Suktas, 6 Upanishats, 10 Nama-valis, and 16 Stotras	....	3	0 0
8	Udakasanthyadi—with benedictory and presentation hymns, and krama and ghana versions	....	3	0 0
9	Taittireeya Pratisakhya,—Grammar of Yajurveda—with Tribhashyaratha & Vaidikaabharana commentaries	....	5	0 0
10	Panchaashadanukramanika—or Index to Yajurveda	....	1	8 0
11	Lakshana Thraya—3 Lakshanas of Yajurveda	....	0	12 0
12	Purusha-Suktadi—with Sayanabhashya for Purusha and Sri Suktas	....	1	0 0
13	Rudra Chamaka—with Pada	....	1	0 0
14	SREE BHASHYA of Ramanuja—with Shrutaparakasika, Geetharthasara, etc.	12	0	0
15	Rigveda Samhita Pada Bhaga in Sanskrit Script with Swara marks	....	15	0 0

G. S. JOSYER & SON,
Vedic Publishers, MYSORE.